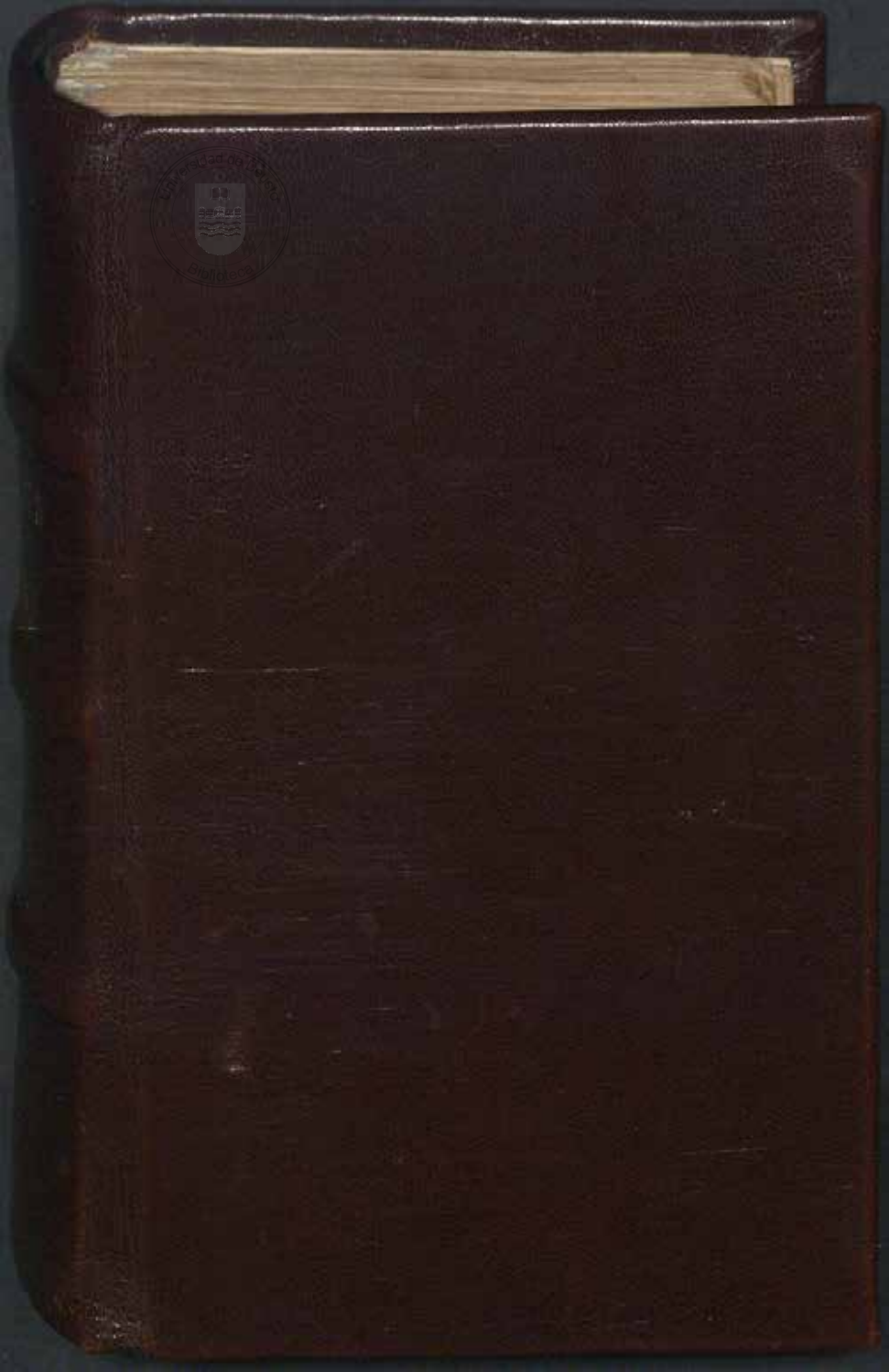

SERMONES
DE
TEMPORE

Sermones de sanctis per anni totius circulū cum currētibus: editi a venerabili viro sacre theologie pfessore Jacobo de Uoragine ordinis predicatorū quōdā episcopo Januēsi.

¶ Venit Francisco Regnault e regione Maturinorum sub signo Elephantis cōmorantis.

M.D.xxiii.

Index sermonum.

¶ Tabula sermonū de sanctis in hac psona
mine cōtentoꝝ, et nota q̄ de quolibet san
cto habentur quatuor sermones ad mīn⁹.

De sancto Andrea
apostolo.
De sancto Nicos
lao episcopo.
De sancta Lucia
virgine.
De sancto Tho
ma apostolo.
In vigilia natiꝝ
tatis ihū.
In nativitate ei⁹
dem nostri Jesu Christi.
De sancto stephano prothomartyre.
De sancto Joāne apostolo ⁊ evāgelista.
De innocentibus.
De sancto thomaco Cantuariensi.
De sancto silvestro papa.
De circumcisione domini.
De epiphania domini.
De sanctis fabiano et sebastiano.
De sancta sebastiano martyre.
De sancta agnete virgine.
De sancto vincentio martyre.
De conversione sancti pauli apostoli.
De purificatione beate marie virginis.
De sancta agatha virgine ⁊ martyre.
In cathedra sancti petri.
De sancto mathia apostolo.
De sancto gregorio papa.
De sancto benedicto abbate.
De annunciatione beate marie virginis.
In cena domini.
De sacro die parasceues.
De passione domini.
De sabbato paschali.
In die sancto pasche.
Feria secunda post pascha.
Feria tertia post pascha.
De sancto ambrosio episcopo.
De sancto georgio martyre.
De sancto marco evangelista.
De sancto petro martyre.
De sancto Jacobo minori apostolo.
De sancto philippo apostolo.
De inventione sancte crucis.
De sancto Joanne ante portam latinam.
In diebus rogationum.
In die ascensionis domini.
In translatione beati dominici.
De spiritu sancto In die pentheccostes.
De sancta trinitate.
De sancto barnaba apostolo.
De sanctis gervasio ⁊ protasio.
De nativitate sancti Johānis baptiste.
De sanctis Joanne ⁊ paulo.
De sanctis apostolis petro ⁊ paulo.
De sancto paulo apostolo.
De sancta margareta virgine.
De sancta maria magdalena.
De sancto Jacobo apostolo.
Ad vincula sancti petri.
De inventione sancti stephani.
De sancto dominico confessore.
De sancto laurentio martyre.
De sancto hippolyto cum sociis suis.
De assumptione gloriose marie virginis.
De sancto bernardo abbate.
De sancto bartholomeo apostolo.
De sancto augustino episcopo.
In decollatione sancti Joannis baptiste.
De nativitate beate marie virginis.
In exaltatione sancte crucis.
De sancto matheo apostolo.
De sancto mauricio cum sociis suis.
De sanctis cosma ⁊ damiano.
De sancto Michaele archangelo.
De sancto hieronymo confessore.
De sancto Francisco confessore.
De sancto dionisio episcopo.
De sancto luca evangelista.
De sanctis simone ⁊ iuda apostolis.
In festo omnium sanctorum.
De commemoratione animarum.
De sancto martino episcopo.
De sancta cecilia virgine.
De sancto clemente papa.
De beata Katherina virgine.
De dedicatione ecclesie.
De officio divino.

Index alphabeticus.

¶ In isto regestro in sermones de sanctis
per totū anni circulū pcurrēdo⁹ declarissi
mi doctoris magistri Jacobi de voragine
pus ordinē alphabeti tangemo materias ge
nerales in singulis sermonibus contentas.

Abel triplex est sermō
ccxxviij. circa medium.
Abstinentia cōmendatur a
septē. ser. lxxviij. in pn.
et ser. lxxxv. in princi.
Abstinentia quadruplicis
ter certauit. ser. lxxviij.
Abstinentia multiplici ra
tione consecrant. sbi. i fi.
Abstinentes participat cum angelis in tribus.
sermone. lxxviij. in fine.
Agnes triplex habuit certamē. ser. lxxxv.
Agnes habuit quinq; incitamenta carnis.
ibidem in medio.
Agnes multa patiebat. sbidē post medium.
Agnetis triplex recōmendatio. sbidē in fi.
Agnes tripliciter est desponsata. sermone
xcviij. in principio.
Agnes desponsari carnaliter respuit. sermo.
xcviij. post medium.
Agnetis pulchritudo ⁊ decor. sbidē in fi.
Altare cur lauat in cena dñi? ser. xcviij. in fi.
Altaris consecratio multa in se continet.
sermone. cccxiij.
Altaris consecratio septem requirit circui
tus. ibidem.
Altare dr esse scūm. id est mūdū. sbi. in fi.
Ambrosius assimilat apl̄os et cauo mel
lis. sermone. cxxviij. per totum.
Ambrosius in quadruplici statu degebat.
sermone. cxxxvij. in principio.
Ambrosius erat al⁹ per triu. sbi. circa me.
Ambrosius tria vocat beatum Augustinū.
ibidem.
Anchora triplex priuilegium. sermo. cxxix.
per totum.
Amor dei sic operatus est in magdalena. ij.
cxxxix. per totum.
Amicitia vera cognoscitur per septem. ser
mone. cxlv. per totum.
Amici dicuntur quadrupliciter. sermone
cclxxxiij. xxiij. fibrem
Andreas honoratus est per rām quintus
pliciter sermone. ij. per totum.
Andreas quadruplex dispositio ad christum
sermone eodem.
Angeli quatuor mirantur de virgine ma
ria. ser. ccv. per totum.
Angeli deputati ad diuersa officia. sermo.
ccxij. per totum.
Angeli deputati sunt ad custodiam hois in
quintuplici statu. ser. xcij. circa fi.
Angeli custodiunt hominem quintuplici
sermo. cclxv. in fine.
Angeli dicuntur ignis pueno duplices ex cā
sermone. cclvi. circa finem.
Angelor triplex festinitas. ij. cclj. in fi.
Angelor triplex custodia circa hoiem. ser.
ccxcv. circa pn̄m.
Angelorum restitutio quadruplex. sermo.
cccxij. post principium.
In angelis quatuor sunt pensanda. sermo.
cclvi. circa finem.
Anima in qua parte sit corporis sui quadru
plex dicit optimo. ij. cxl. in pn̄m.
Anima unita est corpori propter tri. sermo.
cclxxx. in fine.
Animam plus curat deus qua corpus tri
plici ratione. ser. ccc. circa finem.
Anime triplex imperitas auferitur in mor
te. ser. cclxij. in fine.
Anime ignis infernalis quod non consumi
tur naturaliter ostenditur quadruplici ex
plo. ser. ccc. in fine.
Animarum quintuplex receptaculum post
hanc vitam sermone. cclxxxvij. in pn̄m.
Animarum diuersa egressio sermo. cxcij.
post medium.
Anni tres uxoris regis tria figurant ser
mone. cclxxvi. in princi.
Anna tres habuit viros sermone. cxcij. in
principio.
Annunci ctio duplex sermone. xx. in pn̄m.
In annunciatione christi quatuor fuerunt
persone sermone. xciij. per totum.
Annunciatio christi tollitur ratione trii
sermone. cl. per totum
Apostoli quatuor simul vocati sunt triplī
ci de causa sermone. iiij. in princi.
Apostoli frequenter fuerunt piscatores a
sbi in medio.
Apostoli quadruplicem habebant dignitatē
sermone. ccxij. in princi.
Apli manserunt in christo quintupliciter
sermo. cclxxij. circa princi.
Apli meruerūt hereditate celestem multis
plici iure sermo. cclxxvi. circa princi.
Appropriate esse in diuinis obiicit et quas
rit. ccxxvij. in fine, ccxxviij. post medium.
Apes inducitur ad volandū quadruplicis
ter. sermo. cccxv. post principium.
Apum triplex segacitas. sbidē in fine.
Aqua quadruplex sermo. cv. in princi.
Aquila multas hz conditiones. ser. xxxvj.
Arboris multiplex genus ser. cxxvi. in pn̄.
Aromatis spēs nouem ser. cxxxij. in pn̄m.
Ascensio dñi quatuor fuerit. ser. cl. in pn̄m.
Ascensio dñi quatuor in se hz ser. cliij. p to.
Ascensio in deum fit per tres gradus ser
mone. clxxxvij. circa principium.
Ascendit christus in quinto sermone. cli.
per totum.
Ascendit ipse tripliciter sermone. cli. in princi.
Et ō quadruplex cur ascendit. sbi in fine.
Ascendere potens debet habere tria. ibi.

Ascensione (In ascensione christi ostendit quas
suos mirabilis sermone.clxij. per totum.
Ascendentium in deum quadruplex gradus
ibidem in medio.
Assumpta est maria in celum quadruplici
ter.sermone.ccxi.per totum.
Assumpta est corpore et anima quadruplis
ci ratione.ibidem circa finem.
Assumptionem virginis ammirati sunt an
geli.sermone.ccxiij.in fine.
Auri preciositas caulatur in tribus.sermo
ne.lxvi.in principio.
Auri effectus triplex ibidem.
Auri triplex ppietas, sermone.cclxiij.post
principium.
Auri examinatio tria requirit ibidem post
medium.
Britifices triplices domus virginis glorio
se.sermone.ccxxvo.in medio.
Baptismus triplex. sermone
xij. in fine.
Barba triplex est fortis.eclix.
in medio.
Bartholomeus deum honos
rauit quadrupliciter, sermo
ne.ccxxiij.in principio.
Bartholomeus recommendatur a tribus,
sermone.ccxxv.in principio.
Bartholomei triplici nole appellat⁹ f.ibi.
Bartholomeus extendit pellem quintuplis
citer.sermone.ccxcvi.in medio.
Beatitudo septuplex.sermo.cclxxv.p totū.
Beantusiné diuersimode opinati sunt phi
losophi.sermo.cclxxiij.in principio.
Beatitudinis ḋscriptio.ibi.p totū.
Bella quadruplex oritur in nobis in mous
te.sermone.cclxxxi.in medio.
Benedictio triplex data patriarche iacob.
sermone.xcvij.in fine.
Benedicit⁹ cur se nolakt ser.xcvi.per totū.
Benedictus commendatur in tribus sermo
ne.xcv.in principio.
Benedictus remansit nobis tripliciter.ibi
dem in fine.
Benedict⁹ egregie vitā finiuit.ibidē.in med.
Bernardus dilexit deum quadrupliciter.
sermone.ccxx.post principium.
Bernardus habuit quatuor revelationes,
ibidem in medio.
Bernardus fuit a deo dilectus tripliciter,
sermone.ccxxi.post principium.
Bernardus quatuor habuit privilegia.ser
mone.ccxxō.
Bos habet in se quatuor commendabilia.
sermone.cclxxi.in principio.
Bona debemus cognoscik per
tria signa.sermone.cxv.in fine.
Calix triplex est, sermo. cxciij.
in principio.
Candele cur extinguntur in mu
tatinis lamentationū.ser.cx.in fine.
Campane quare non pulsantur in die pas
sionis.sermone.cxvij.in principio.
Campane lignee cur pulsantur.ibidem.
Campane quare in tempestatib⁹ pulsantur.
sermone.xlviij.in fine.
Caput triplex est.ser.xlvi.post principiū.
Caput in cruce christus inclinauit triplici
ratione.sermone.cxiij.in principio.
Caput duplex habuit ioannes baptista.ser
mone.cclxiij.in fine.
Carcer quadruplex. sermone. ccxxxiij.in
principio.
Charitatis fortitudo attendit penes quig
sermone.lxvij.per totum.
Charitatis fortitudo in maria magdalena
attenditur penes multa.sermone.ccxxvō.
per totum.
Cecilia triplex habuit preconiū.ser.ccxciij.
Cecilia quadrupliciter deo seruiuit.sermo
ne.ccxciij.in principio.
Cecilia comparatur apibus multiplici ra
tione.sermone.ccxcv.per totum.
Celum extenderūt sicut puellā multiplicitē
intelligitur.sermone.ccvi.in principio.
Certamen quadruplex.sermone.ccvi.in fi.
Cerui triplex conditio.ser.cclij.in prin.
Cerui discretio triplex.ibidem ante med.
Cesar Augustus tempore nativitatis chris
ti tria egit.sermone.lxv.in principio.
Cidⁿ vt matet corp⁹ tria rechrit. ser.ccxcvij
Circūcisio xpi cur facta est ser.li.per totū.
Color triplex in deo virgine ser.ccxxvij.
Colorū differētia.ser.cclxxix.circa medium.
Collirium triplex est.ser.cxiij.in fine.
Cognatio triplex. sermone.li.circa medium.
Consecratio sacramentalis multa in se hā
bet.sermone.cccv.circa medium.
Constantinus a sum⁹ pontifex baptizatus.sermo
ne.clxiij.in principio.
Constantinus a lepra mirabiliter mundatus.ibidē
Constantino triplicem habuit reuelationē
mone.cxix.in principio.
Constantinus a triplici morbo curatus est
ibidem.
Conuersio beati pauli fuit per tria. sermo
ne.lxxiij.
Conuersatio bonorum in quibus consistit.
sermo.lxxv.
Clementis quinq; privilegia.sermo.cxxvi.
per totum.
Credentes in primitiua ecclesia se baptizan
quinq; signa.sermo.clxiij.in principio.
Crisma consecratur in cena dñi tripliciter ex
causis.sermone.cx.post principium.
Crux plantata in triplici loco.sermo.cxiij.
in principio.
Crux lignum fructiferum.ibidem.
Crux sancta inuenta per tria signa sermo
ne.cxij.circa medium.

Crux lignum scientie boni et mali, sermo.
cxiij. per totum.
Crux preciosa, gaudiosa, et fructuosa.ser
mone.cxliij.per totum.
Crux nō debuit occultari.ibidē circa med.
Crux exaltata est tripliciter, sermo.cxciij.
post medium.
Crux frontibus imprimēt imperator.ibi.
Crucis sancte triplex virtus.ser.cxli.
Crucis operatio pirtuosa.ibidem.
Cruce(In cruce est tantum gloriandū.ser
mone.cclij.post totum.
Crucis exaltatio multiplex.sermone.ccxliij
in principio.

Decime institute in veteri lege.sermone.ccxlvij.in med.
Dedicationis templi triplex
origo.sermo.cccl.in prin.
Dedicat ecclesia quadrupli
ci ex causa. ser.cccliij.in prin.
Dedicatione(In dedicatione
multiplex fit circuitus.ser.cccl.in prin.
Dedicatione(In dedicatione ecclesie mul
ta requiruntur.ibidem.
Domus dicitur vinci a ser. ser.clxxiij.in fi.
Deus permittit se vinci quadrupliciter.
ibidem in medio.
Defectus in maria magdalena. sermone.
clxxxvi.in medio.
Demones in primitiua ecclesia quadrupli
citer ignorabāt holes.ser.cclxxij.in fine.
Diabolus contra hominem quatuor obdu
cit.sermo.xxx.circa medium.
Diabolus significatur per draconem quas
druplici ratione.ser.cxxxi.in prin.
Diabolus pugnat in sctis tripliciter.ibi.
Diabolus accepit hominem tripliciter.ser
mone.cxciij.circa finem.
Diabolus tentati sunt pauci.ser.lxxxix.in fi.
Dies resurrectionis dicitur luminosa qua
druplicit.ser.cxx.in prin.
Dies pasche dicit gaudiosa.ibidē p totū.
Dilectus dat duo triplici pestilencia.ser
mone.cclxiij.per totum.
Dionysius tripliciem habuit reuelationem
ibidem in principio.
Dionysij triplex conuersio.sermo.cclxvij.
in medio.
Discretius in tribus commendatur.ibidem
in principio.
Dilectionis veretris signa, sermo.cxxxvij.
circa medium.
Dilectio tripler.ibidem circa finem.
Dilectio dei erga nos ostenditur ex tribus.
sermone.cclxxiij.in fine.
Dilexit maria filium tripliciter, ser.cx vi.
in principio.
Diligere christum debemus multiplici ra
tione.sermo.cclxxiij.per totum.
Diligere deum et mundum simul non pos
sumus.ibidem in medio.
Diligendus est summe deus propter quas
tuor.ser.ccxxi.in prin.
Dispensatio tripler.ser.lxvij.post prin.
Doctores triplices.ser.cclix.in fine.
Doctrina gregorij utilis populo ex tribus
sermone.xciij.circa finem.
Doloris magnitudo virginis ex filio cons
tatur ex tribus.ser.cxvi.post medium.
Dominicus commendatur in tribus. sers
mone.clv.et.cxxix in principio.
Dominice translationis triplex causa. ibi
dem circa medium.
Dominicus tripliciter trāslatus est.sermo
ne.clvi.circa medium.
Dominici sanctitas non potuit abscondi.
sermone.clvij.in prin.
Dominicus comparatur stellis lune et soli
sermone.cccxiij.per totum.
Dominus fuit cum maria quadrupliciter.
sermone.clij.in medio.
Domus materialis tria requirit.sermone.
ccxxxv.et.ccxxxvij.in prin.
Domus anime triplex conditio. sermone.
xiij.in med.
Domus christi fuit uterus virginis.serm.
cxxxvi.in principio.
Domus dei commendabilis ex quatuor.ser
mone.cclxix.per totum.
Domus materialis triplex conditio.ser
mone.ccc.in prin.
Domum materialem quatuor ornant. ser
mone.cclxxix.in principio.
Dom⁹ triplex in anima. sermone.cxxxvij.
circa medium.

Ecclesia multipliciter appellatur.sermone.xlix.in fine.
Ecclesiastes super fundamen
tis fidei sunt multiplices.ser
mone.cclxxxii.per totum.
Egredi debemus christo quā
drupliciter.sermone.xix.in principio.
Electio multiplex.sermo.xcij.circa finem.
Electio mathie commendatur dupliciter.
sermone.lxxxv.in principio.
Electio cuiuslibet prelati tria requirit.
Eligendi modus beati mathiam. ibidem.
Electionis mathie causa.ibidem in fine.
Electio vera tria requirit. sermone.lxxxix.
in fine.et ser.c.in fine.
Elyo debet hre in se ser.ser.ccxxxi.in med.
Error triplex tempore constantini.sermone
xlix.in medio.
Euangelia mathei preconizatur in tribus.
sermone.cclxiij.in fine.
Euangelista verus quatuor requirit.serme
ne.ccij.in prin.
Euangeliste opus fecit matheus tripliciter.
sermone.cclxv.per totum.
Excellit dcrupler in trinitate.p.clxij.f ibi.

Albani et sebastiani festa ul mul celebrant. ser. lxij. in fin.
Fabianus recte. eos habuit. ibidem in fine.
Facies tria om̃ste. sermone xij. circa finem.
Fama attenditur quintupliciter. sermone xij. circa medium.
Familiaritas christi ostenditur in tribus. sermone. clxiij. circa medium.
Fenella organizatur in utero matris lxxx bis tripliciter ratione. ser. lxxx. circa princi.
Festum om̃ sanctor. institutum est quadruplici de causa. ser. cclxxv. in prin.
Ferculum quadruplex apposuit christ⁹ in cena. sermone. cv. circa medium.
Filij israel quatuor habuerũt ductores ab egypto. sermone. lxxiij. in medio.
Fortitudo vera consistit in tribus. sermone. [illegible] medio.
Fortunio vera quatuor pbat. ibidẽ in fin.
Fugit dies in egyptum quadruplici de causa. sermone. clxij. in princi.
Fuga (Infuga xp̃s tria obtẽdit. ibi. circ. me.
Franciscus in multis commendatur. sermone. cclxij. per totum.
Franciscus tribus vicibus audiuit vocem domini. sermone. cclxij. in medio.
Francisci sanctitas. ibidem in prin.
Francisci perfectionem plura ostendunt. sermone. cclxv. per totum.
Francisci habuisse christi stigmata multa persuadent. ser. cclxiij. per totum.
Fructus mortis bone. dicendo tripliciter. sermone. cxiij. in fine.

Gregorius malleus fortis et strenuus. sermone. cccc. in prin. et sermone. cxxxij. in princi.
Georgius vicit quadruplici ter. ser. cxx. circa prin.
Georgius figuratur per elephantem. sermone. cxxxi. in medio.
Gladius malorum et bonorum. sermo. lxij. circa principium et medium.
Gratis dei cognoscit in homine ex tribus. sermone. i. in principio.
Gregorius vigilauit tripliciter. sermo. xci. circa medium.
Gregorius studuit in quinq; libris. sermone. xcij. in principio.
Gregorius assimilatur pictori et figulo. sermone eodem.
Gregorius commendatur in tribus. sermone. xciij. in principio.
Gregorius docuit eloq; pulchritudinis tripliciter. ibidem circa medium.
Gregorij habilitas patet ex quatuor. sermone. xci. in principio.
Gregorius multe fuit virtutis. sermo. xciij per totum.

Habitaculum triples. sermo. xl. post principium.
Habetare in unum cõtingit sex tupliciter. sermo. cxl. per totũ. et sermo. cclix. in principio.
Heroes quadrũ. obijt. ser. clxij. in fine.
Herodis sentẽtia cõtra ioannẽ bap. in quo ostenditur triplici rõne. ser. clxiij. in prin.
Herodis crudelitas contra ioannem baptistam. sermone. cccxxiij. in principio.
Homo portatur ad xtũ. ser. xcvij. in prin.
Homo debet se prohare tripliciter. sermone cix. in principio.
Homo ante passionem xp̃i quadruplex habuit defectum. sermone. cxiij. per totum.
Homo cecidit p quatuor. ser. cxxi. post pn.
Homo prius attinet christo q̃ angelus. sermone. cclxx. ante medium.
Homo malus peior omni bestia. ser. ccc. in principio.
Homini triplex est statutus terminus. sermone. cclxxxiij. in principio.
Hominis magna est dignitas. sermo. cclx. circa medium.
Homines quadruplices non debent timere. sermone. ccij. circa medium.
Homines inflammantur ad ordines angelorum. sermo. cclxij. post medium.
Hosi (In hoc triplex potitia. ser. cclij. i pn.
Hoc canonice cur ibitur ⁊ an extra ecclesiam fiat dicende. ser. cccj. in fine.
Hospitium in hac vita christus nõ habuit. sermone. clxxvi. in principio.
Hospitem tria expellunt. sermone. clxj. circa medium.
Hostium cordia nri xp̃i pulsat quadruplici ratione. sermone. clxxvi. per totum.

Iacob⁹ magis multiplex habuit primogenium. sermone. cxxj. in principio.
Iacobus minor cõmendatur tripliciter. ser. cxxxviij. i pn.
Iacobi minoris pfectio ostenditur in tribus. ibidẽ in medio.
Iacobi minoris passio est in quatuor commendabilia. ibidem in fine.
Ieronymus carnis incendia deleuit tripliciter. sermone. cclviij. circa finem.
Ieronymus flagellatus est quadruplici de causa. ser. cclviij. circa medium.
Ieronymus discipl scientiam multipliciter. ser. cclxi. in principio.
Ieronymi quinq; cõmendat. ibidẽ post me.
Jesus nomen est dulcedinis quintupliciter. sermone. lv. per totum.
Joannes euangelista dicitur aquila propter quatuor. sermone. cxxvi. in prin.
Joannes euangelista multa habuit privilegia. ser. xxxij. ij. ⁊ per totum.
Joannes a xp̃o per alios dilectus quinquplr

ri de causa. sermo. xxxiij. per totum. et pluribus ibidem in fine.
Joannes cur sepulchrum ingressus? sermone. xxxix. in principio.
Joannes euangelista an mortuus sit vel nõ. Quadruplex opinio. ibidem per totum.
Joannes ante pentam latinam tripler fuit martyrium. ser. cclxv. per totum.
Joannes quadruplicter fuit privilegiat⁹. sermone. cclxi. in principio.
Joannes baptista fuit missus quadruplici ter. sermone. clxxi. per totum.
Johannes baptista dictus est lucerna ardẽs. sermone. lxxvi. in principio.
Joannes baptista quadrupliciter est perfectus. ser. cccxij. per totum.
Joannis baptiste excellentia patet ex ihesu sermone. clxxiij. per totum.
Joannis baptiste multa prerogativa. sermone. clxxv. per totum.
Joanne baptista non surrexit maior quas cruplici ratione. ser. clxxiij. circa medium.
Jacob quadrupler in christo tempore passionis. sermo. cxv. in medio.
Jacob quadruples. sermone. clxij. per totũ. et sermo. cxv. in prin.
Intercessentiarum valor tria requirit. ser. cxxix. circa medium.
Infirmitas anime signatur quadrupliciter. ser. cclxx. post medium.
Infirmitas quintuplex hominis ante nativitatem. sermo. xxvij. circa medium.
Infirmitas tripler pharisei⁹. ser. cclxvi. in medio.
Innocentium beatitudo canitur ex multis. sermone. xij. per totum.
Innocentium passio commendatur ex quatuor. sermone. xlij. in principio.
Innocentes cur occisi et quotcõtemporei. sermone. xlij. post medium.
Judas cur positus inter discipulos? sermone. lxxix. circa medium.
Judas discipulus optime procurator inops mendicus et pauper. ibidem per totum.
Judas fuit dilapidator quadrupliciter. sermone. &c.
Justitia vera in tribus cõsistit. sermone. v. circa principium.
Justitia tripler. ser. clxxv. post principiũ.

Ithydra triplex est. sermone. lxxxvi. in principio.
Ithodre petrifetium institutum. ser. lxxxv. per totum.
Katherina excelsit virgines in artibus. sermone. cccc. per totum.
Katherina multiplex habuit privilegium. sermone. ccc.
Katherine multiplex gratia. sermo. cccxix. per totum.
Kyrie eleison cur iterat in missa. ser. cccvi.

Lachryme triplices sunt. sermo. clxxxviij. in princi.
Leo cum quadruplex gemus. ser. cxxxviij. in prin.
Lapides quadruplices. sermone. xxxv. in princi.
Lapides materiales valent ad quatuor. ibidem.
Laqueus tripler diaboli. sermo. ccviij. circa medium.
Lazarus non sanguinis sertupler. sermone cvi. in principio.
Lauari pedes eorum non possunt tripliciter. ratione. ser. cxviij. circa medium.
Laurentius tria fugit. ser. cclxij. in medio.
Laurentius finem materialem extinxit tripliciter. sermone. cxv. circa medium.
Laurentius quadruples habuit certamen. sermone. ccvi.
Laurentij triplex oblatio. sermone. ccvij. post medium.
Laus ppria vituperat. ser. clxxiij. in prin.
Leo quatuor timet. ser. cclxij. ante finem.
Letania instituta est propter tria. sermone cclxiij. in principio.
Lex est quadrupler. ser. cc. in principio.
Liber quintupler. ser. xcij. per totum.
Liberalitas consistit in tribus. sermo. clx. in principio.
Liberalitas dei cognoscitur ex tribus. sermone. clxiij.
Lignum triples in paradiso. sermone. cxlij in principio.
Lignum duplex. ser. cccl. in principio.
Lignum humile exaltatur quadrupliciter. ibidem ante medium.
Lignum crucis percussit robustos. ibidem in fine.
Lingua data est homini propter quatuor. sermone. cclxxix. in fine.
Lotio pedum discipulorum commendatur ex tribus. sermone. cxiij. in prin.
Lotio manuũ post missam quid significet. sermone. ccc. in fine.
Lucas quadruplicter fuit illuminatus. sermone. cclxix. in medio.
Lucas dicitur medicus. ibidem post medium. et in ser. cclxx. ante finem.
Lucas per ser. fuit eleuat⁹ in omnium contemplationem. ser. cclxx. circa medium.
Lucas quatuor habuit officia. ser. cclxij. circa finem.
Lucas quadruplicem habuit informationes. ibidem.
Lucie victoria in trib⁹ cõsistit. ser. x. in fin.
Lucie fuerũt septẽ virtutes. ser. xi. g totũ.
Lucis quadrupler effectus. sermo. xij.
Lucerna bona tria requirit. ser. cxxxvi.
Lucerna fuit benedict⁹ quintupliciter. ser. sermone. cxxxiij. post medium.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Anniuersarius duo cresta in modo .f. clxxvij in principio.
Anna plena triplicem habet virtutem. ser. cxxvij. in medio.
Anna triplicē hȳ mutabilitatē. sermone. cc xvij. in medio.
Aur habet quadruplicem effectū. ser. xvij circa medium.
Anumundi aliquis dicitur triplici ratione sermone. cclij.

Missi quare dicuntur. sermo. lvi. in principio.
Magi cur xpm que fierunt. ibidem in medio.
Magi ab oriente et cur per festum vocati. sermone lvij in principio et in medio.
Maledictum scelicis apparet in duobus ser. lvij. in principio.
Maria rea in xpo quomodo exponit. sermo [illegible] per totum.
Maria magdalena multipliciter. sermone. clxxvi. per totum.
Manus quadruplex porrecta thome. sermone. xliij. circa finem.
Manus xpi quinq habet digitos. sermone. clxvij. post medium.
Marcus amputauit auriculam. ser. cxxxiij. per totum.
Marcus amputatur in tribus. ser. cxxxiij. circa principium.
Marcus multiplex habuit prerogatiuam. sermone xxv. per totum.
Maria contra diabolum exercuit triplicē potestatem ser. xxiij. in fn.
Maria nominatur domina/stella/illuminatrix. ibidem
Maria triplex pullulegium: ante/in/ꝛ post partum. ser. xxv. in fn. et in fine.
Maria di xpi dei. f. lxxvij. circa medium.
Maria in medio triplici rone. ibi. ante fi.
Maria non tenebatur ad purificationē. f. lxxix. circa fn. ꝛ lxxi. in fi.
Maria tripliciter cooperata est ad incarnationē xpi. ser. xxix. in medio.
Maria di virgo triplici rone. f. c. in fn. et cxxxvij. post medium.
Maria mater pulchritudinis triplr exponitur. f. cxxxvij. in fin.
Maria ser habuit maxima dba. f. cij. p totum.
Maria di luminosa quadrupliciter: sermone. cxxij. per totum.
Maria prēdatur in tribꝰ. f. cxij. p totum.
Maria cōparat aplis/martyribꝰ ꝛ patriarchis. f. ccvj. per totum.
Maria ē salutata septuplici ratione. f. cliij. p totum.
Maria frequenter a nobis est salutāda triplici rone. f. cij. post medium.
Mariā saluter debemus propter tria. ibi. in principio.
Maria magdalena multipliciter dei ofa dit. f. clxxxviij. circa principium.
Maria magdalena fuit tractata a xpo quadrupliciter. f. cxc. post prin.
Maria magdalena satisfecit multipliciter ibidem in fine.
Martyrium sancte cecilie commendatur ex quinq ser. ccxc. circa medium.
Martyrij quadruplex. f. ccxcvij. ff. prin.
Martyrij quintuplex genus. sermone cclxxxviij. in fine.
Martinus placuit deo in triplici statu. sermone. cclxxxix. in prin.
Martini potestas super omnes creaturas. ibidē in fine.
Martinus multis decoratus virtutibus. sermone ccxci. post medium
Martinus multipliciter fuit dilectus xpo tam et in morte. f. ccxcij. per totum.
Mater zebedei triplici modo accessit xpm sermo. cccij. in fn.
In matrimonio triplex coniunctio sermonis. lxviij. in principio.
Misterium quintuplex commissum beate virgini. f. ccvij. in med.
Matthaus comparatur martyri ꝛ euangeliste. f. cclv. in medio.
Matthaus secutus est xpm septuplici rone sermo. cclvi in principio
Matthei triplex preconiū. f. cclxiij. in med.
Medicꝰ in xpo triplici rone. f. cc. in fn.
Medicꝰ xpo appropinquauit propter tria. ser. cclxvi. in fine.
Mel ponitur in medicinis triplici ratione. ser. cccp. ante finem.
Memoranda christiano sunt tria. sermone cclxxxi. per totum.
Memoria mortis valet ad quinq: sermone cclxxxij. in fn.
Michael quadruplex officiū. sermo. cclij per totum.
Milites strennui faciunt tria. f. cxxij. f. ti.
Militē dñi esse tria facit ibi. in medio.
Militis regula. f. mo. ccxc. in princi.
Misse intro itus quare cantatur. sermone. ccvj. in prin.
Missa est alleuia celebratur ibidem.
Missa cantatur tribus linguis: greca/hebraica/et latina. f. cccvij. per totum.
Monumentū xpi nouum fuit triplici ratione. cxviij. in principio.
Monumentum curiosum et tutū. ibi. p totum.
Mors sanctorum preciosa. f. lxx. in prin.
Mors sanctoꝝ comparatur somno triplici ex causa. f. mo. cclxxxvj. in prin.
Mortē meute bonorum non est timendum triplici ratione sermo. cclxxxvj. circa fn. ser. cclxxxvij. per totum.
Mori voluit xpc in cruce propter quatuor. ser. cclxvij. in prin.
Mentis memoria tripler expellit peccatū. sermo. cclxxxi. post medium.
Mentes sunt quadruplices. f. cclxxxij. in principio.
Mentis debemus subuenire propter tria ser. cclxxx. per totum.
Mundus persequitur electos quadruplici ter. f. xxi. in prin.
Mundus fallit tripliciter. f. lxx. cir. med.
Mutabilitas rerumpit. f. ccxij. post prin.

Mutatus christi maxime dignitatis i sochiitatio ꝛ pilitatis est. f. xcvij. in fn.
Natiuitas xpi nobis attulit fructus pilitate. f. xx. post fn.
Natiuitas xpi sermo. clxxx. in fn.
Natiuitas xpi tripler opportunitas f. xcvij. in principio.
Natiuitas xpi liberauit hoiem a triplr malo. ibidem.
In natiuitate xpi apparuerunt quatuor. sermo. cxvij. in prin.
In natiuitate xpi quinq sunt attendenda. sermo. xxix. per totum.
Natiuitas virginis gloriose comparatur operi materiali penes tria. f. ccxxv. i fn.
Natiuitas marie pparatur stelle tripliciter ratione. f. ccxcvij. in fn.
Naturalia suspendantur in tribus actionibꝰ tripliciter. f. x. in medio.
Nicolaus commendatur a tribus sermone. p. in principio.
Nicolai sacerdotis erat in tribus: sermone quinto circa finem.
Nicolaus triplex habuit habitaculū. f. vi.
Nicolaus habuit triplicem thesaurum. ibidem.
Nicolai electio commendatur tripliciter. f. ter mang. vij.
Nicolai vita commendabilis septupliciter sermone. vij.
Nicolaus quatuor habuit priuilegia. sermone per totum.
Nobilitas exultetur ex quatuor. ser. quinto, in medio.
Notorium dicitur aliquid tripliciter. ser. p. in principio.
Nuptie tria in se habent. sermone. lxvij. in principio.
In nuptiis xpus inuenitur. f. lxxij. i fn.

Occidentis est quadruplex. f. cccc. in fine.
Oculus duplex mentalis et corporalis. f. cxx. in fine.
Oculos quidam erruerunt triplici rone. f. ccxx. post fn.
Oculari quatuor non possunt. sermo. clvij in principio.
Odor quadruplex. sermone. clvij. post me.
Offerre debemus tria. sermone. lxi. in fn.
Opus tripler. f. xv. post medium.
Opus dei quadrup. ex. sermone. cxviij. in principio.
Optimam partem elegisse soli Marie conuenit. sermo. ccxix. in fn.
Optima paro attenditur penes quinq. ibidem. circa medium
Oratio fit geniculando propter tria. sermo. xviij. in fine.
Oratio ignita facit tria. sermone. lvi. in fn.
Oratio debet habere quatuor alas. sermone clxvij. in medio.
Oratio quando exaudit. ibidem.
Oratio p alio debet in se habere quatuor ibidem in prin.
Ordines sanctorum in patria. ex. f. cclxxvij per totum.
Ornamenta sacerdotum celebrantium hȳ significent. hȳ. cccv. in fn.

Ape tripler proprietas ser. cclix. post medium.
Pars optima virginis triplicem habuit conditionem. sermone. xxvi. circa medium.
Passio christi cum tribus actis et aliorum sanctorum cum leticia cur ea habeatur. sermone. cxvij in medio.
Passio christi habuit quintuplicez effectū. sermo. cclxij. per totum.
Pasteri assimilantur sancti. sermone. ccxxvij. in principio.
Paulus ante conuersionem tria patiebat. ser. lxvij. in prin.
Paulo infixa tripler spina. eodem sermone in fine.
Paulus pus electionis propter multa. ser. lxviij. per totum.
Paulus factus est spectaculum multis. sermone lxxv.
Paulus conuersus est a tribus malis. ser. lxxviij. per totum.
Paulus habuit triplicem scientiam. ibidem. in medio.
Paulus multipliciter curatus est. sermone. clxxxi.
Paulus quinq habuit effectus gratie. sermone. clxxxi.
Pauli commendatio in tribus. sermone clxxvij. per totum.
Paupertas tripler. f. cclxxx. in prin.
Patres veteris testamenti petierunt tria. sermo. xcvij. in prin.
Patres veteris testamenti desiderauerūt plurium. ibidem in medio.
Peccatum quadruplicem inducit defectū sermo. xvij. circa medium.
Peccatum tripliciter excecat hoiem. ser. ij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

eptij.in fine.
Peccatum est finale quintuplex habuit remedium.ser.lij.in fin.
Peccatum magnū habet ponderositatem. ser.celxx.post prin.
Peccatores carent quintuplici esse.f.cclxx post medium.
Peccatores in spectaculis tria considerāt. ser.lxxv.in principio.
Pelis quadrupler.f.ccxxviij.in fin.
Pelis culpe,tripler.ibi.post medium.
Pellem deposuit bartholomeus multiplr ibidem per totum.
Penitēs publice reconciliantur in cena comini tripici rōne.f.cc.in fin.
Penitentes vere debent habere quinq; ser. clix.per totum.
Petrus commendatur in tribus.f.lxxviij circa principium
Petri manuetudo in trib⁹ patuit ibi.in f.
Petri exaltatio fuit angelos et⁹ solemnis tas.pmo.lxxxvi.t clxxx.in fin.
Petrus martyr passus est septupliciter.f. cxxxvi.
Petrus martyr secutus est xpm passum ad tria.ser.cxxxvij.in f.
Petrus martyr assimilatur xpo in multis ibidem in fin.
Petitio multipler facta xpo.ser.ij.cccxix. in principio.
Petitio filioꝝ zebedei fuit defectuosa quadrupliciter.f.cccij.post medium.
Philippus tripler preconsum habuit ser. cxxxix.in principio
Philippus christo familarior in tribus. ibidem in fine.
Potestas clauium constitit in tribus.ser. cixxix.in principio.
Potestas clauium tria includit.sermone. cccv.in fine.
Potentia intellectiua et affectiua in hole quelibet illarum patitur triplices defectū. ser.cclij.in medio t in fine.
Prelatus pōt deponi propter tria.sermone xc.in principio.
Prelatus quadrupliciter potest dici dilapidatus.ibidem in medio.
Prelato perfecto tria sunt necessaria.pmo. cclij.in principio
Prelatus perno dz hke quatuor.ser.cccv.p totum.et.cclij.in prin.
Prelat⁹ dz aliis lucere.f.cclij.in f.
Prelatus quomodo se dz habere erga subditos ser.cccxl.in f.
Prelij magnitudo attenditur tripliciter. ser.cclij.in prin.
Prelij quadrupler pugnauit michael.ibidem in medio.
Pregnātes triplicē hīt timorem.sermo. xxv.in medio.
Pregnantes sentiūt vicē femelle.lxxx die. sermone lxxv.circa prin.
Peregrinus fuit xpo quadrupliciter.ser. cxxv.in principio
Peregrino xpo tripler habuit hospitium ibidem in fine.
Primogenita:quare in lege peteri offerebantur.f.lxxx.circa medium.
Primogenita omnes fuerunt.ibi.in fine.
Promissio fit trib⁹ modis.f.cccxiij.in f.
Pugil perno dz hke tria.f.v.xlv.in prin.
Puer presentatus in templum propter tria sermo.lxxviij.
Puer cui illa die pficatur.f.lxxx.in fin.
Puer festus quatuor gsonis portatur in templum.f.lxxxi.in prin.
Purificationis festū triplici causa institutum est.ser.lxxxij.circa prin.
Puritas tripler ser.cccij.post prin.
Placabilis redditur homo deo ex tribus. sermo.l.in fine.
Plenitudo quadrupler.f.cxxij.in prin.

Quatuor xpm sunt quadrupices.f.cxxxij.post fin.
Quelibet.n. erant de hoste ante aduētū p.xxx.p totum.

Quinq; debuit homo pplet quinq;.ser.xxx.in fin.
Regni tripler discernit mercatores ser.cxlviij. in medio.
Religiose plecto tria sunt necessaria.ser.cclxx.
Religiosorum tripler fructⁿ t quadrupler differentia.ser.cxvij.post medium.
Relinquenda sunt ser que impediunt talentum hole.ser.clxxxv.in medio.
Resurrectio xpi miraculis.f.cxxi.in fin.
In resurrectione xpi tria fuit notanda ibi.p f.
Resurrectio xpi fuit necessaria tripler.ser. cxxiij.in principio
Resurrexit xpo tripici mō.f.cxxij.in fin.
Reliquiare debem⁹ multiplr.ibi. per totū.
Respublica dū recta tria requirit.sermone cxlvij.in principio.
Rubigo quadrupler.f.cxxix.circa prin.
Rubigo purgatur tripler.ibi.circa med.
Rumores quadrupliciter libenter audim⁹. ser.cclxxxvi.in principio.
Remūeratio eterna fiat in trib⁹.cxxv.f.f.

Sacramenti altaris consecratio excedit omnem potestatē ser.cvij.in fine.
Sacrificium veteris testamenti habuit tria. sermone cxv.in principio.
Sal tripler est.ser.cclij.in prin.
Sagitta quadrupler.sermo.lxxi.circa me.
Sanctus perfecte cognoscitur per tria.sermone.lxxvij.in fine.
Sanat xpo tripliciter.sermone.cxc.in fin.
Senatio medicorum tripler est.ser.celix. circa medium.
Sanctitas vero tria requirit:et per tria cognoscitur et conseruatur.ser.vij.in fin.
Sanctitatis perfecte tripler signum.ser. cxl.in fin.t sermo.cc.in medio.
Sancti gaudent de tribus.sermone.clxx. in principio.
Sanctum accipitur quadrupliciter.sermone.cccij.in prin.
Sapientia tripler,sermone.cxxxij.in principio.
Sebaldanus postⁿ est ad multiplex signū sermo.lxiij.per totum.
Sobrietatem in tribus commendatur.sermone.lxiij.p totum.
Sepulchrū quadrupler.f.celx.in prin.
Sepulchrum christi visitare debemus quadruplici ratione.ibidem.
Sepelitur homo quadrupliciter,ibidem, per totum.
Serui bonitas tria requirit.sermone.ccl. in principio.
Servus fidelis quatuor debet attendere. sermo.cccvij.post fin.
Silentes fuit in quadruplici statu perfecti.sermo.l.in prin.
Signa tria ostendāt holem esse in gra.ibi. Signa quinq; sequebantur in primitiua ecclia credentes.f.clxij.in prin.
Sigilla miraculoꝝ cur hodie non fiāt tria
Per ei cena.ibidem circa medium
Singularitas quatuor mala inducit.ser.lij. post medium.
Simon et iudas commendantur propter multa.ser.clxxij.per totum.
Sol iustitie.sicut ergo nos quadrupliciter. ser.cccxij.in fine.
Sonus tripler in cantilena significat laudem,ser.cc.lxxvij.in fine.
Scala quo ascenditur ad celum septem habet gradus.ser.cxlix.in prin.
Schola quadrupler.f.cclvi.in fine.
Suffragium ecclie quib⁹ pdest post mortem.f.cclxxxviij.post medium.
Spūs sc̄i volens recipere dz hke tria.ser. clvij.per totum
Spūs sc̄us ppter hoc venit.ibi.in fine.
Spūs sanctus in trib⁹ gñib⁹ horū requisitor.ser.clix.per totum.
Spūs sc̄us operatur per tria.f.clxij.in fin.
Spūs sc̄us missus est in specie ignis ser. clxiij.in fine.
Spūs sancti receptiones quatuor disponit ser.clxiij.in prin.
Spūs sanctus vt maneat nobiscum quatuor requirit.ibidem in medio,
Spūs sc̄us missus est ad triplici signo.ibi.
Spūs sc̄us recipere tria impedimur ne recipiam tria expellunt.f.clxi in fin.t in med.
Stelle apparuit huiusmodi.f.lviij.in fin.
Stelle cur occultata.ibi.circa med.
Stella fuit creata ad tria.f.lix.in prin.
Stellarum quadruplex pprietas.sermone cxcviij.in prin.
Stephanus vicit mundū in quatuor.ser. cxxi.in prin.
Stephan⁹ habuit quintuplex adiutorium ibidem in fine
Stephan⁹ quare electus.f.cxxij.in prin.
Stephanus habuit quatuor coronas.ibidē.
Stephanus quinq; habuit privilegia ser. cxxiij.in principio
Stephanus commendatur tripliciter.ser. cccvij.in principio.
Stephani inventio commendatur quadrupliciter.ser.cccvi.in prin.
Stephani translatio tripler.ibi.in medio.
Stigmata xpi franciscū habuisse multa persuadent.sermo xcviij.

Tres bona cognoscitur per tria.f.xcvij.circa medium,
Thesaurus tripler in margarita,ser.clxxxiij.in fin.
Thesaurus quō abscondit,et emit ibidē in me,et in f.
Thomas edisseruit regi nonum triplicit. sermo.xiij.per totum,
Thomas docit quatuor voces.sermo.xiij in principio.
Thomas erat in quadruplici statu sermone xv.in principio.
Thomas mansit in christo tripliciter.ser. xxi.in pncipio.
Thomas contumeliosus commendatur in sua passione tripliciter.sermone.xiv.in principio,
Thome sanctitas patet ex septem.sermone clvi per totum.
Thomas habuit quatuor preconia.sermone clvi.per totum
Toscular significat ecclesiam:et tripliciter fuit repletum.ser.xci.in f.
Traditur homo a christo tripliciter.ser.ij. ccxiij.in medio.
Translatus malorum tripler est. ser.ij.cxvij post medium.
Trinitatis festum diuersimode celebratur. ser.clvv.in principio.
Trinitas non est curiose inueligāda:sed pie credenda.ibidem per totum.
Trinitatem personarum t unitatem essentie tria ostendunt.ibidem in medio.
Circa trinitatem tria sunt attendenda.ser. cclvi.in principio.
Trinitas elucescit in omnibus creaturis. ibidem in fine.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Index alphabeticus.

Trinitate in diuinis esse tria ostendit. ser mone. clxij.
Tria erant quondam impossibilia sermo ne. ci. in principio.
Una gloria difficulter vincit triplici ratione. sermone. ccxij. in medio.
Vanitas quadruplex i mundo sermone. cclxxxi. circa medium.
Vbera triplicia sunt sermo. lxxxiij. in fine.
Vbera bñt triplicē vim. ser. lxxv. post med.
Venter beate virginis habuit quattuor cōmendabilia. sermone. cccxxix. per totum.
Vestigia christi sunt virtutes. ser. in prin.
Via custoditur per quattuor. ser. i. circ. med.
Via amittitur per quattuor. ibidem.
Videre quattuor hominem velociter. sermone. cxv. me.
Videndum quattuor requiruntur. ser. xxxiij. circa medium
Vigilare debemus ad tria. sermo. xci. circa medium.
Vigilare debent quinq; genera hominum sermone. xcij. circa medium.
Vigilantiā sextuplex cōditio. ser. cci. i fi.
Vigilia præcepta tria requirit. sermo. ccc. cōpost medium.
Vincentius habuit triplex certamen. sermone. lxix. in principio.
Vincentius triplici uicit. ibidem.
Vincentius pugnauit extra tres acies. sermone. lxx. circa principium.
Vincentius commendatur a duobus. sermone. lxxi. in principio.
Vincentius nomē victoriosum. ibi. in fi.
Virginis uterus fact⁹ est nobis pter tria sermone. xxvi. in principio.
Virginitas sancte agathe commendatur quadruplicit er. ser. lxxiij. circa medium
Virginitas conseruatur per quattuor sermone. cccxcij. circa medium.
Virgines faciliter decipiuntur triplici ex causa. ibidem in fine.
Virginitatem quattuor impugnāt sermone. cxcv q. in principio.
Virginitas a deo multiplicitet est honesta. ser. ccc. ante finem.
Virtutes quattuor sermo. cxxvij. in fine.
Viro perfecto tria sunt necessaria. sermone. i. circa principium
Viri sancti gaudēt de tribus. ser. lix. in fine
Vita hoīm triplex. ser. cc. in fine.
Vita socialis quattuor requirit. sermone. iij. ante medium.
Votum religiosoꝝ triplex. sermone. cccc. circa medium.
Unio multiplex. ser. clxxvij. circa finem
Unguenti triplex. ser. clxxxvij. in fine
Uox de celo. Beride beati mortui qui in domino. ꝛc. audita est quadruplici ratione. sermo. cclxxxv. in medio
Uxorem ducens duo debet attendere. sermone. cccxlix. circa principium.

Pus multos habet effectus. ser. lij. circa finem.
Xps benigne mutuat. ibidē.
Xps natus est triplici de causa. sermone. lxvij. in principio
Xpm prevenire oportet multipliciter. ser. cxl. per totum.
Xps nominatur parvulus quadruplici ratione. sermone. xxiij.
Xps p nobis quattuor obtulit. ser. lij. i fi.
Xps habuit quattuor nota. ser. liij. per totum.
Xps habuit quattuor cognomina sermone lxiij. per totum.
Xps de sol ⁊ venit pter quattuor. ser. lxxix
Xps quadruplicitet fuit oblatus. sermone. lxxi. circa medium.
Xps de flos triplici rōne. ser. c. post principium.
Xps in cena quadruplicitet se habuit. sermone. cxvij. per totum.
Xps passus est in quattuor locis. sermone. cxi. per totum.
Xps in testamento suo octo nobis legauit. sermone. cxij.
Xps multis comparatur in scripturis. sermone. cclxxxij. in principio.

Explicit index.

De sancto andrea.

Sermones pulcherrimi varijs scripturarum doctrinis referti de festis p anni totius circulū cōcurrentibus: editi a venerabili viro Jacobo de voragine ordinis predicatorū quondā epi scopo Januēsi incipiūt feliciter.

Ihe sancto Andrea sermo primus.

Elegia eius secutus est pedes meos / viā eius custodiui / ⁊ non declinaui ab ea. Job. xxiij. Tria sunt necessaria custodiēt viro pfecto. Unū q̄ custodiat sequitur per bonā vitā. Secundū q̄ ipsum custodiat p finalē p̄severātiā. Tertiū q̄ ab eo nō declinet p aliquā culpā. Ista tria dūo Andreas se fecisse gloriatur cū dicit Uestigia eius sequ⁹, ꝛc. Circa hoc notādū q̄ de vestigia christi sunt virtutes ei⁹ scz et⁹ puritas / charitas / māsuetudo / misericordia. Ista vestigia xpi perfectius andreas sequit⁹ est: q̄ dicitur in antiphona q̄ de ipso cantatur. Ecce nobis dominū custodi, redde nobis hostiā sanctum ne interficias hominem tuum quare / iustificamini / ⁊ pia, Habuit ergo perfectā puritatē Ideo dr. Redde nobis deum hostem sanctū. Sanctū em dr est quod purū. Unde in greco sanctū idem est quod agnos. i. sine terra. Tunc est Andreas fuit sine terra quādo ois terrena reliquit / ⁊ se in mundicia conservauit. Walth. xix. Ecce nos reliquimus ois ⁊ secuti sumus te. Habuit charitatem. Ideo dicit. Ne interficias hostem tuum charū, Charitas est hostem occidere, quod facit. Qui est magnus charitatē habet qui magni precii est apud deū. q̄ parua parui precii nulla nulli⁹. i. Cor. xiij. Si charitatē nō habuero nichil sum. Habuit mansuetudinē ⁊ humilitatē. Ideo subdit: manducate hostiā iustitie sicut scriptū est per moysen: Qui sicut fuit ex aqua visum pt̄us: sic ista de matre potatus. De quo moyse dicit Num. xij. Erat autē moyses vir mitissim⁹ inter oēs homines. Habuit iustam et pietatē. Ideo subdit et pietatem vitulus attēdatur ex eo q̄ quasi vitulus nesciēs legitur. Habuit etiā lachrymas quoniā ois flevit pro incarceratione matthei sui amicissimi ⁊ dilecti. Compassionis q̄ flevit propter extinctionem eumenis a scipē demonibus suffocati. Dotatis quando flevit miserabilē statum. Rectabolā sensis gr̄ orationis sicut quādo flevit nos pacem ad patibulū crucis. Ista autem quattuor accipiuntur pro quadruplici interpretatione huius nominis Andreus. Interpretat enim decorus. et sic ad hoc accipitur eius puritas. Cop. i. Ecce tu pulcher es dilecte mi⁹ decorus. Interpretatur etiam virilis. et sic ad hoc accipit eius charitas que facit hoīem virilē ⁊ fortem. i. Cor. xvi. Charitas ois sufferet. Interpretatur respondēs pabulo. et sic ad hoc accipitur eius pietas. Sicut est oleum est in pabulū luminis. sic pietas ape spūalis. Ihe aūt quis respōdet pabulo / qñ cōpassionē q̄ est in corde respōdet effect⁹ in opere. Dicitur etiā Andreas quasi antropoforon. i. sursum cōversus p q̄s intelligit ei⁹ humilitas q̄ hoīem sursum portit. Luc. xiij. Qui se humiliat exaltabit. Scdo vitā eius custodiuit. Circa q̄s notandum q̄ quattuor sunt q̄ vitā custodire facit. s. ferramentosa impressio: crucis erectio: plātaꝝ reflexio: ⁊ lapidū aggregatio. Et quando xp̄s factus est nobis: sic ēt habuit ferramēta. i. clauoꝝ impressionē: crucis erectionē: spinarū in modū cotonee reflexionē ⁊ lapidū aggregationē: qñ. Iudei lapides in xp̄m iacere voluerunt. Dūs igit andreas vitā xp̄i custodiuit: q̄ semper respexit ad eius claui nostri volneribus ad xp̄i crucē. ad eius coronationē. ⁊ ad eius lapidationem. Tertio vitā ei⁹ nō amisit. Circa q̄s notādū q̄ quattuor sunt q̄ vitā amittere facūt. s. tenebrea nebula nimietas nūtii. ⁊ debilitas herbey. Nullo istoꝝ modoꝝ scīus Andreas vitam dei p̄didit. Nō pter tenebras auaricie: qr̄ ois terrena cōtempsit. Quari ēt tenebras facit dñs inter se ⁊ solē iustitie terrā opponit. Sap. vi. Justicie lumē nō lupit nobis: Scdo ea nō p̄didit pter nebulā carnalis cōcupiscētie q̄ corp⁹ suū semp domauit. Unde refert Aug. in lib. de penitētia ita dixisse dū esset in cruce. Recordor dñe dñe in port. do corp⁹ onerosum in domāde in perditū fundo instrui ⁊ in correctō testi laborauī. Dicit aūt nebula carnalis cōcupiscētia: qr̄ sicut nebulaꝝ q̄ vaporēs ⁊ aq̄ sit. sic in hoīe voluptuosa fumositas malaq̄ cōcupiscētiaꝝ scaturit. Aug. in. li. cōfes. Exalabāt nebule limose cōcupiscentia carnis ⁊ scatebra pubertatis ⁊ obnubilabāt atq̄ obfuscabāt cor meū vt nō discerneret serenitas dilectionis caligine libidinis. Tertio vitā dei non perdidit propter nimiam mundane gloriē: qi totam vitā suā in cruce xp̄i posuit. Unde ait amator tuus semper fui et desiderauī amplecti te do na crux. Assimilatur aūt mundana gloria nimi: qualiscūq; ad modicū increat ⁊ temere cito euanescit. Et ita vitā dei perdere facit. Johan. v. Quomodo potestis credere qui gloriam ab inuicem queritis gloriā que a solo deo est non queritis? Magno eam tñ

Universidad de Deusto
Biblioteca

pendit propter densitatē herbarum pigri
tie non enim piger fuit sed totā acbaram
conuertit. De pigris aūt dicitur. Prouer.
xxiij. Per agrū hominis pigri transiui et
ecce totum repleuerant urtice. ꝛc.

¶ De eodem. Sermo. ij.

NImis honorati sunt amici tui
deus. ps. Deus omnes sanctos honorat communiter apostolos vero honorauit specialiter sed beatū andream honorauit singulariter. Videamus igitur singulares honores quos ihs beato andree cōcessit. Primo namq; fecit eum primicerium suū: quia. i. ipsum ante omnes apl̄os vocauit. Ecclī. xxiij. Primitias fructuum terre tue offeres in domum domini dei tui. Ares fuerunt apli qui sunt de terra ihū id est galilea. i. Andreas. Petrus. ⁊ Philippus quos ihs quasi primitias ad se vocauit et merito. Ihs enim fuit agnus in ara crucis immolādus. Illi aūt tres apli similiter erant agni: qr in crucis patibulo immolati. Ceteri autem apli fuerunt oues qr fuerunt lupoꝝ morsibus laniati. Mat. x. Ecce ego mitto vos sicut oues. Ysa. xl. In brachio suo congregabit agnos ⁊ in sinu suo cōgregabit fetas ipse portabit. Secōdo fecit ipsum mediatorē ⁊ nuncium suū ihs. i. petrū ad ihesum vocauit ⁊ ad eū adduxit. vt habetur Joā. i. O ditū petrus andreā debet dilligere per quem rēm meruit tm̄ mentre. O ditū meriti cui ille ei apud deū qui cōuertere meruit principē apostoloꝝ. ⁊ sic pene fuerunt fratres carne/fide/et passione. Tertio fecit ipsum secretariū et consiliariū summa quādo debuerūt fatiandā cū eo cōsiliū habuit. vt habet Joā. vi. Ad philippum nō cō fidebat. Andreas vero dei potētiā ⁊ misam psecabat dicēs dñe puer vnus hic. ꝛc. nesciebat quid hec mostica sint tm̄ tu vbi supple ns deest. Eccli. xi. Amice ꝙ domesticis fiducialiter agit. Quarto fecit eum portarium suū sicut pt̄r Joh. xxj. Ad eū quidā gentiles desiderabāt videre iesū quapropter ⁊ ipse philippum dixit andree. Iste aūt duo portarii dicebāt iesu. xiij. Regū. vij. Fuerūt portarii ⁊ ostiarii in palatio regis in trinites. Quinto fecit eū cōmensalē ad mēsā suā. Luce. xxij. Ecce manus tradentis me mecum est in mensa. Sexto fecit eū cōsortē regni. Luce. xxij. Vos estis qui permansistis mecum in tribulationibus meis et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnum. Septimo fecit eum participē sue glorie. Luce. ix. Petrum. Jacobum et Johannem duxit in montem thabor et transfiguratus est ante eos. Octauo fecit eum iudicē. Mat. xix. Sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Nono quē rex honorate excpit: sedere ad dexteram suam. Hebr. i. Ad quem aūt dixit aliquando angelorum sede a dextris meis. Hoc aūt dixit de filio. Ideo et andreas. Nō dignus sum vt ad dexteram sedeam. Decimo fecit eum participē sue passionis. Joā. xxi. Cum esses junior cingebas te et ambulabas vbi volebas. Cum aūt senueris extendes manus tuas et alius te cinget et ducet quo tu nō vis. Hoc aūt dixit significans quā mortē clarificaturus esset deū. Et cū hec dixisset dicit ei sequere me. Undecimo fecit eum participē sue crucis. Mat. x. Qui nō accipit crucē suā et sequitur me nō est me dignus. Duodecimo fecit eum participē sue resurrectionis. Mat. xxviij. Nolite timere vos scio enim q̄ jesum qui crucifixus est quērit. Surrexit enim sicut dixit. Tredecimo fecit eum participē sue ascensionis. Luce. xxiij. Ecce ego mitto promissum patris mei in vos. Quartodecimo fecit eum participē sue glorie. Luce. xxij. Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnum. Quintodecimo fecit eū cōmensalē ad mēsā suā in regno suo. Luce. xxij. Ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo. Sextodecimo fecit eum participē sue potestatis. Luce. x. Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes et scorpiones et super omnem virtutem inimici. Septimodecimo fecit eum participē sue claritatis. Mat. xvij. Transfiguratus est ante eos. Octauodecimo fecit eum participē sue hereditatis. Mat. xxv. Venite benedicti patris mei possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. Nonodecimo fecit eum participē sue gaudii. Mat. xxv. Intra in gaudium domini tui. Vicesimo fecit eum participē sue diuinitatis. ij. Petri. i. Per quem maxima et preciosa nobis promissa donauit vt per hec efficiamini diuine consortes naturē. Vicesimo primo fecit eum participē sue eternitatis. Mat. xxv. Ite maledicti in ignem eternum. Vicesimo secundo fecit eum participē sue deitatis. Joā. x. Ego dixi dij estis. Vicesimo tertio fecit eum participē sue trinitatis. Mat. xxviij. Euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris et filij et spūs sancti. Vicesimo quarto fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Vicesimo quinto fecit eum participē sue sanctitatis. Luce. i. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Vicesimo sexto fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Vicesimo septimo fecit eum participē sue sanctitatis. Luce. i. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Vicesimo octauo fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Vicesimo nono fecit eum participē sue sanctitatis. Luce. i. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Tricesimo fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Tricesimo primo fecit eum participē sue sanctitatis. Luce. i. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Tricesimo secundo fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Tricesimo tertio fecit eum participē sue sanctitatis. Luce. i. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Tricesimo quarto fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Tricesimo quinto fecit eum participē sue sanctitatis. Luce. i. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Tricesimo sexto fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Tricesimo septimo fecit eum participē sue sanctitatis. Luce. i. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Tricesimo octauo fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Tricesimo nono fecit eum participē sue sanctitatis. Luce. i. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Quadragesimo fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Quadragesimo primo fecit eum participē sue sanctitatis. Luce. i. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Quadragesimo secundo fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Quadragesimo tertio fecit eum participē sue sanctitatis. Luce. i. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Quadragesimo quarto fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Quadragesimo quinto fecit eum participē sue sanctitatis. Luce. i. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Quadragesimo sexto fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Quadragesimo septimo fecit eum participē sue sanctitatis. Luce. i. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Quadragesimo octauo fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Quadragesimo nono fecit eum participē sue sanctitatis. Luce. i. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Quinquagesimo fecit eum participē sue diuinitatis. Joā. xiij. Si ergo ego dominus et magister lauo pedes vestros. et vos debetis alter alterius lauare pedes.

hech. iij. Tobis tim tibi nomē meū orie ⁊ sol iusticie. Lucifer aūt disponit ad sol̄ p̄ximā dānatiōnē. Illi pphetē fuerunt stelle qi nō cū cuerūt rēm sed de longinquo Ista fuit lucifer qi nunciauit ipsum sed de propinquo cū ipsum oīdēt discēs. Ecce agn̄s dei. Andreas aūt sic disponitur de lucifero ⁊ illato ad sol̄. i. de discipulatu ioānis ad discipulatū xp̄i. Secundo ipsum disponit sicut lucerna ad lucē. Joānes erat lucerna. Jo. v. Ille erat lucerna ardens ⁊ lucens. Ihs erat lux. Joā. i. Erat lux vera. ꝛc. Lucerna aūt disponit ad lucē per quādā radiationē imperfectā. Joānes ergo tāq̄ lucerna lucebat sed imperfecte p̄ suā tm̄ lucē imperfectā disposuit andreā ad lucē p̄fectā. Et sic andreas dispositus de lucerna trāsiuit ad lucē. i. de imperfecta radiatione ioānis ad p̄fectā lucē xp̄i. Tertio ipsum disponit sicut facula ad ignē. Joānes erat facula. Eccli. xlviij. Verbū ipsius quasi facula ardebat. Christus erat ignis. Heb. p. Deus noster ignis cōsumēs est. Facula aūt disponit ad ignē per quādā semiplenā inflāmationē. Joānes igit tā p̄fecta inflamabat: sed imperfecte. p̄ quā tm̄ inflāmationē imperfecte disposuit andreā ad veri ignis inflammationē p̄fectā. Iste andreas dispositē de facula trāsiuit ad ignē. i. de semiplena inflāmatione ioānis ad plenā inflāmationē veri ignis. xp̄i. Quarto ipsum disposuit tāq̄ precursor ad regē. Joānes erat precursor. Luc. i. Dñs eis ante faciem ei⁹. ꝛc. Xp̄s erat rex. Apo. xix. Rex regū ⁊ dñs dñantiū. Joānes igit tāq̄ precursor vitā ad regē p̄parabat. Joā. i. Ego vox clamātis in deserto. ꝛc. Et sic andreas p̄parat̄ de precursoratu ad regē ⁊ de militia militie trāsiuit ad militiā imperatoris. Secūdo in dō andreas interrogatio est dicēt Rabbi vbi habitas. Circa q̄ notādū q̄ ihs est lux increata. Inuisibilē lumine sicut deitatē. ⁊ ideo requirit domū lucidā p̄ ipsum. ⁊ p̄ter. Venite. dicit. Ego sapia habito in cōsilio. ꝛc. Et speciosus Jo. Speciosꝰ forma filiorū hoīm. ⁊ ideo rēdit domū mundā q̄ purificat. ihs. Tu aūt in sctō habitas. Sanctus sanctorū. ⁊ purus. Sit tranquillus ⁊ hec est. i. mundus ⁊ purus. Sit tranquillus ⁊ hec est. Sap. vij. Ita aūt dñator glutis cū tranquillitate ordinat. Illi rēdit domū tranq̄llā p̄ cōtēplā. ⁊ dñtē. ps. Factus est in pace locus eius. et excelsus Job. xi. Eccli. xxiiij. Et ideo rēdit domū alta p̄ ihs quā habitat. xviij. Ego in altissimis habito thabitatio mea. ⁊ p̄ptuum. Eccl. xlvi. Who oho mā p̄ p̄fectā habilitatē. Sicut ein incus habuit habitatiō. Et in tali domo xp̄s habitat p̄ cū ipso sum in tribulatione. Quia sicut

Abdulas te
sus iuxta mare galilee vidit duos fratres simonē qui vocat̄ Petrus. ⁊ andreā fratrē eius Mat. iij. Vocatio istoꝝ apostoloꝝ cōmēdabilis est ex parte vocantis et vocatoꝝ. ex parte dē vocatis cōmēdabilis est. Illi ad quos. scilī ad numerū: et illi ad officiū. illi ad numerū: qi vocati sunt instanter. Ecce duos fratres dixi et duos: vt in tribo euāgelio dr. Mō facti est triplici de causa. Primo ppter cop plenā p̄olationē. Et cū fuissent i. cuiū et alicui fuissent vocati nō fuissent p. me cōsolati. Chrys. super illud. Et vocauit eos. ꝛc. Erāt eis habitationes cōctues collectione cōcordes: artificio pares fraternitatis pietate cōiuncti. Ideoq; simul eos vocauit ne tot bonis cōiunctos dissimilis vocatio separaret. Vocauit ergo eos simul vt plena eis cōsolatio nasci, de⁹ esset semp dat plenā gfectā et pura cōsolationē Joā. xvi. Petite ⁊ accipietis vt gaudiū vestrū sit plenū. Secundo autē mundus dat cōsolationē deceptoriā: sicut p̄z Luce. xij. in simile q̄ dixit. Ais mea habes multa bona. ꝛc. Aut vacuū dicē. iij. Aspice p̄ terram et ecce vacua erat et nihil. Aut semiplenā. ps. Filii sanguinū et dolosi non dimidiabunt dies suos. aut mitra. iij. i. Unum tui mixti est aqua. Secō p̄ter cō mēdādam vitā sociale ad quam quattuor

Universidad de Deusto Biblioteca

pugnarunt. Primum est recognitio infirmitatis ppriæ. Ideo ponit ibi petrus qui interpretatur agnoscens. Eccli. xxxi. Intelligite q̃ sunt primi et reliqui. Sc̃m est cõfortunitas voluntatis mutuæ. Ideo ponit ibi andreas qui interpretatur virilis: quia ad voluntatis sue dilectionem magna virtus requirit. Prouer. xvi. Melior est patiẽs viro forti: et q̃ dominatur animo suo expugnatore urbium. Tertium est supplantatio irr. Et ideo ponitur ibi Jacobus qui interpretat supplantator. Prouer. xv. Vir iracundus provocat rixas: qui patiens est mitigat suscitatas. Quartũ est dissentia diuine gr̃e. Ideo ponit ibi Johannes qui interpretat gr̃a. Vera est societatis non est inter malos et bonos. Eccli. vi. Qui metuũt deum inueniunt illũ. C. vers̃ amicũ. Tertio propter fidei firmitatem. Nam sc̃dm Chry. Fides in statu nature fuit debilis: q̃i fundata fuit super vnã petrã. Gen. super abel. In statu legis scripte fortior. Quinitium veteris testamenti fundatum fuit supra duas firmitates quasi sup duas petras. s. moysen et aaron. In statu legis euangelice fuit fortissima: q̃ initiũ noui testamẽti fundatum fuit sup quattuor fraternitates quasi sup quattuor petras. s. Petrũ andreã Jacobũ et Joannẽ. immo sup montẽ fortissimũ. s. xp̃m. Fundamẽta ei⁹ in montib⁹ sctis. Sc̃do cõmendabilis est ẽius ad officiũ quia facti sunt piscatores hom̃. Circa q̃s notãdũ q̃ deus habet piscatores venatores et pinciminatores. Piscatores fuerũt predicatores primitiui. q̃ vno tractu rethia fidei cathedrãdo magnã multitudinem piscium. i. hom̃es piedãt. Venatores sunt p̃dicatores moderni. q̃ cũ clamoribus viæ capiũt vnã ferã. i. animã. Ihiez. xvi. Ecce ego mittã piscatores multos et piscabunt eos et post hec mittã eis multos venatores et venabunt eos. Pinciminatores autẽ erunt p̃dicatores vltimi: qui cũ falce diuini eloquii vuas maturas a putridis separabũt. Apoc. xiiii. Mittit angelus falcem suam in terram et pinciminauit vineam terre. Modo ante diabolus est pinciminator et ipsa racemorũ collector. Mich. vii. Ve mihi q̃ factꝰ sum sicut qui colligit in autũno racemos vindemie. Ex parte autẽ vocationis cõmendabilis est ipsa vocatio quanti ad tres. Primo q̃ ex relictis querunt sic amorem terrenũ, domesticũ et priuatum. Terrenũ quidẽ cum Bꝛ. Relictis fratribus et patre. Matth. xix. Ecce nos reliquimus. &c. Amorem domesticũ cum Bꝛ. et patre. &c. Matth. x. Qui amat patrẽ et matrem plusq̃ me. &c. Amorẽ priuatũ cum Bꝛ. Secuti sunt eũ et non seipsos. Joan. x. Qui amat animã suã perdet eam. De his tribus amoribus Bꝛ Luc. xiiii. Si q̃s venit ad me et nõ odit patrẽ suũ et matrẽ. Hec referunt ad amorẽ domesticũ adhuc ante et animã suã. hoc ad amorẽ priuatũ. Et q̃ nõ baiulat crucẽ suã et venit post me. s. pauperẽ non potest meus esse discipul⁹. hoc refert ad amorem terrenũ. Sc̃do cõmendabilis fuit eorũ vocatio: q̃ relictis retibus. i. relicto lucro sodalẽ. duce. i. rege. qui vadit post talẽ lucrum nõ pot offendere. Jos. xi. Si q̃s ambulat in via nõ offendit. &c. Qui vadit post talem sodalem nõ pot deficere: q̃ manu portigit sibi adiutricẽ. ps. Tenuisti manũ dexteram meã. Qui vadit post talẽ ducẽ nõ pot errare. Joan. viii. Qui sequit me nõ ambulat in tenebris. Qui vadit post talẽ regẽ nõ pot coronã carere. Apo. ii. Esto fidelis vsq̃ ad mortẽ et dabo tibi coronã vite. Beatus igit Andreas secutus est ꝑm tanq̃ lucem sue cõuersationis: q̃ tunc de tenebris ad lucem venit. Tanq̃ sodalẽ in sua cõuersatione: q̃ semper sibi adhesit. ho. Adhesit anima mea post te. &c. Tanq̃ ducem in sua passione. cõtemptus de eo. dũ in ligno crucis suspensus fuit. Tanq̃ regem in sua glorificatione a quo coronam accepit. Unde dixit. cũ eo in cruce. Jam scio video regem. &c.

¶ Sermo. v. De sancto nicolao ẽpo. Sermo primus.

Justus quasi leo confidens absq̃ terrore erit. prouerb. xxviii. In his q̃bus ille actus atq̃ tenor tuus nicolaꝰ tre bus p̃mendatur. Primo a virginitate confirmatur Just⁹. Sc̃do a mẽtis magnanimitate et nobilitate cũ Bꝛ q̃si leo p̃sidẽs. Tertio a ꝑste securitate. cũ dr. Iddeo terrore erit. ¶ Circa primũ notandum q̃ sm Augn. ante fuit in tribus constit. i. in innocentia: humilitate et dilectione. Fuit ergo beatus nicolaus tullus. Primo q̃ nullis nocuit. Secundo Bꝛ. Puerilibus annis innocenter transactis. &c. i. Lop. x. Bine cõfessione estote iudeis/gentibus/ et ecclesie dei. &c. Sc̃do dei. &c. q̃ omnibus p̃fuit. q̃ a quo debuit et tutiũ impetrauit. Bꝛ. Misericordiã tuã pauperib⁹. &c. Tertio q̃ vere humiliatus fuit. vñ dr de eo q̃ factus est humilitatem quam prius humiliatorem seruabat. Tria ẽm sunt que hominem conseruant in natura. s. etas/dignitas/ et ꝑperitas. Beatus nicolaus non est ĩmmaturus a sua humilitate nec ꝑpter etatẽ. q̃ cũ Bꝛ. Puer⁹ eram et gnꝰ. Deut. xxiii. Dic dies iuuentutis

tue. &c. Nec ꝑpter dignitatem. q̃ cũ Bꝛ. Rector. &c. Rector te posuerit: noli extolli. Nec ꝑpter ꝑperitatẽ. q̃ cũ Bꝛ. Seruabat in ꝑsperitate sua in aduersitate. Eccli. xxvii. Homo sensatus in sapientia manet sicut sol. ¶ Circa secundum nec ĩmm q̃ sm Greg. naturaliter quadruplex est nobilitas. Prima conditur et extenditur ꝑ gratiã. Sc̃da ex animi virtute. De hac duplici nobilitate dicit Bꝛo. Ille q̃ quasi deum nobilitat. &c. Qui vadit post talẽ nobilitatem generis nec dignitas seculi/ sed ꝑ deuotio fidei deo et sancta vita cõmendat. Jam duplicẽ nobilitatẽ habuit sanctus nicolaus. vnde dicit de eo nobilissimis natalibus ortus. quo ad primũ velut lucifer medium eminebat. quo ad secundũ. Ille q̃ fuit nobilis genere: sed nobilior ꝑ. Bꝛ. Tertio carnali et legali adoptione: sicut ꝑhet. xxv. ii. Vbi filia pharaonis Moysen in filium adoptauit. Ita habuit sanctus nicolaus in dei filium ꝑ spiritũ sanctũ acceptãdo. Rom. viii. Nõ enim accepistis spiritum seruitutis. &c. Quarta ex diuine imagi. nis impressione ẽm quam omnes homines sunt equaliter nobiles. De qua dicit Act. xvii. Jeõnes ẽm et genus sum⁹. Si ergo homines sumus imaginẽ depictã multo fortiꝰ homines nobiles. Ne quis imaginẽ dei nobis impressam violet. &c. Filii in malitia nolite esse vt ante. Ille imago in peccatoribꝰ adeo obfuscatur: q̃ deo nõ cognoscunt. Mat. xxv. Amẽ dico vobis nescio vos. ¶ Circa tertiũ notandum q̃ ipse fuit securus in vita et in morte. In vita propter securam cõscientiam. Prouer. xv. Secura mens quasi iugẽ cõtinuum ꝑpetuo bene operãdi affluentia q̃s inebriabat eius animam. Qui quidẽ affluentia ꝑpetuo bene operandi habuerunt. et ideo secure dormierunt. et habem⁹ Mat. xxv. Propter spiritualiter dormientiam: q̃ a sua puericia Bꝛi fuit habuit. et in ipsa semper ꝑseuerauit. Ita est ipse in Xpõ. hominẽ sanctum factum esse securum. Fuit etiã securus in morte. Primo ꝑpter gloriã reuelationis angelicã colloquium. Angeli ei⁹ sibi assistentis apparuerũt. et sua gloriã sibi reuelauerũt. et ipsum consolati sunt. ps. Quoniam angelis suis mandauit de te. Secundo ꝑpter recommendationẽ diuinã. q̃ deus se dormiẽdo spiritui meũ. Sap. iii. Justoꝝ autẽ anime in manu dei sunt. Tertio ꝑpter celestem armoniã. Quia angeli ipsũ animã in celum cũ laudib⁹ deduxerũt. Isa. xxxiii. Audiuit terre latides audiuimus et gloriã iusto. vñ dicit que se habuit conscientiam pura bonorum operum assiduitatem et dei gratiam que sic habuit angelos custodientes sua gloriã reuelãtes cum laudibus ei⁹ animã deducentes. et manus dei in omnibus protegentes.

¶ Sermo. vi. De eodem sermo. ã.

Thesaurꝰ desiderabilis et ales in habitaculo fuit. Prouerb. xxi. Ille cuiꝰ fuit sanctꝰ nicolaꝰ. de quo dr Justꝰ ple vis ẽdo. &c. Quas tunc ante sunt videnda. Primo quare dicit fuitꝰ. Secundo q̃s est eiꝰ habitaculum. Tertio quis est iste thesaurꝰ. Quarto q̃s est oleum istud. ¶ Circa primũ notãdum q̃ Aug. in lib. de perfectione iustitie tractans istud verbum Matt. vi. Attendite ne iustitiam vestrã faciatis &c. dicit q̃ dñs dixit in tribus iustitiã cõprehẽdit. Jan tenuit observationes in electos: et pnarũ largitiones in deuotos exercẽs. Istas tres partes iustitie habuit nicolaꝰ. Primo habuit scientiã observationẽ. vndẽ cũ adhuc esset infans feria quarta et sexta tantũ semel lac sugebat. Thren. iii. Bonum est viro cũ portauerit iugũ ab adolescẽtia sua. Ille ante portauit ab infantia sua nõ a senectute etiã. Portãtem to iugum ab adolescentia bonũ erit parũ. s. Alia sine pena. Portãti a senectute sua bonũ erit multũ id est alia cũ pena purgatorii. Nõ portãti tẽ aliqua etate sua multũ erit parũ. s. penam eterna. Ista triplicẽ differẽtiã tãgit ppheta dicẽs. Date in manu vbi sint mercẽ plene mi. sto. &c. Sc̃do habuit eleemosynarum largitionẽ q̃ nõ diuitias suas ostribuit et dedit pauperib⁹. nõ diuitib⁹. i. illi homini q̃ diuitias suas ꝑ paupertate ꝑsistere volebat. Dedit de melioribꝰ nõ de deterioribus. dedit ꝑpter honorẽ dei nõ ꝑpter fauorẽ ꝑsone. Tertio habuit deuotã ofond⁹ vacauit ei⁹ ofonis sue iustitie. Ubi Bꝛ. Sectle sanctꝰ requiẽscãt in lectis suis. &c. i. in relig̃ sua etate. Ubi Bꝛ q̃ factꝰ ẽo. Jofone visitabat. et montes q̃ ibi psalmum. Je te vise speraui. deuote dicit. Luce xviii. Oportet semper orare: et nõ deficere. ¶ Circa sc̃dm notãdũ q̃ dñpler est ejus habitaculũ. Primũ est corꝑ q̃s est habitaculũ ale. Job. xviii. Petit reddit habitaculum sustitie tue. Sc̃dm est ala. i. ill habitaculum spũs sci. Ephe. ii. In q̃ vos coedificamini ĩ habitaculũ dei ꝑ spũs scti. Tertiũ est monumẽtũ q̃s est habitaculũ corporis. Ps. Sepulchra eoꝝ domꝰ illoꝝ i eternũ. Quare ẽt ei ceiã q̃s est habitaculũ alie corꝑis. Eccli. xxxiii. In habitatione sctã cor̃ ĩ q̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

mus fiant. C Circa tertiū notādū q̄ i primo habitaculo dā est i corpore habuit thesaurū virginalis munditie: q̄ virgo fuit. Mat. xiij. Simile est regnū celoꝝ thesauro abscondito in agro: dā est corpore terreno. ij. Cor. iiij. Habemus aut thesaurū istū in vasis fictilib⁹. et dicit virginitas thesaurus pp̄ter sue pretiositatē. Eccli. xxxv. Nō est cōsignus ponderatio continētie animę. In isto habitaculo. i. in ala habuit thesaurum virtutis sapiētie: q̄ magnā sapiētiā habuit. de quo thesauro dicit. ꝙ ab. vo. Instituo thesaur⁹ est ob⁹. Job. xxviij. Recte dicitur. Recipit homo precii ci⁹. In tertio habitaculo felicter in monumēto est thesaur⁹ preciose margarite. i. corp⁹ sui pretiosum. Mat. xiij. Qui vēdit de thesauro suo. i. de corpore suo pretioso nouo: i vetera vt pocest vetera miracula que olim ab alijs sanctis sunt facta. et noua que ab alijs facta nō fuerūt. In quarto habitaculo. i. in celo habet thesaurū suorum meritoꝝ. Mat. vi. Thesaurizate vobis thesaurū in celo. Ibi thesaurus est mentis boni dicit. Ubi nego ergo. et incertus pusillus dicit. Ubi tinea. est inanis. Rubus dicit. Ubi fures non effodiūt. C Circa quartū notandū q̄ in primo habitaculo. i. in corpore habuit oleū mānetum in quo ꝙ offert se trahebat. Cant. i. Oleum effusum nomen tuū. ꝛc. Non rigida oleo inuncta efficit mānucta. et homo bonus si oleo pōs sancti in ōi gk̄in mānetudi nē conuertit. In cui⁹ figura iacob lapidē oleo vnxit: vt habet Heli. xxviij. Dicit aut Ambro. in lib. de offi. In femib⁹ grauitas: in iuuenib⁹ alacritas: in adolescētib⁹ veretcundia ēm̄dat. Nō fuit ergo mirū si sanctus nicolaꝰ ob⁹ fit cōmēdabilis: i amabilis: q̄ habuit verecūdiā cū adolescētibus. Unde dicit. Pudore bono repler⁹. ꝛc. Also crisatē cū iuuenib⁹. Unde dicit. q̄ erat alacer in exhortādo. Gravitatē cū senibus. Ut dicit. q̄ grauitatē in ōibus lectabat. In senectute habitaculo. i. in ala habuit oleū charitatis. Unde dicit. Copiose charitatis nīs celsus pontifex. ꝛc. et signat charitas per oleū: q̄ sicut oleū superemineat alijs liquorib⁹ sic charitas superemineat ōibus alijs virtutib⁹. i. Cor. xiij. Adhuc excellentiorē viam vobis demonstro. ꝛc. In tertio habitaculo. i. in monumento habuit oleum pietatis. Illis em̄ oleū q̄s emanat signi sicat ei⁹ pietatē q̄ exhibuit. Tot⁹ em̄ mūd⁹ plenus est doctrine sui⁹ misericordiis sui⁹. Ps. Misericordiam eius et veritatē eius non abscondi sum. Multiplicat⁹ est Heli. vt dicit⁹ pane suo doctrine vino q̄ e q̄ oleo misericordie. In quarto habitaculo. i. in celo habet oleum eterne lōcitatis. ese. lxi. Vado ei⁹ coronam p̄ cinere: oleū gaudij p̄ luctu: galeam laudis p̄ spiritu meroris. C Licet ens virtutis presenti fuerit in humilitatis luctu: meroꝛe. Sed p̄ cinere humiliationis habebat retiā sublimitatē: p luctu mētio secundā tatē: p̄o meroꝛe immortalitatem.

C Sermo. vij. De eodem sermone. iij.

Clemcius elegerit dñs sacerdotē sanctū. Antiphona. In diebus eius dixit q̄ beat⁹ nicolaus fuit sanct⁹ i mitis celesti electus.

C Circa hūl notandū q̄ sanctitas est sanct⁹ i quis habuit sanctitatis effectiua/ēservatiua/ i cōsūmata. effectiua aut sanctitatis tria sunt. Odiū. s. cordis malicie: i spūs sancti affectus: et bonoꝛ operū affluētia. Ista tria habuit sanct⁹ nicolaꝰ. Primo mundiciā: propter quā dicit amic⁹ dei nicolaus. Quia mundū dicit Proverb. xxij. Qui diligit cordis mūditiā propter gratiā labioꝝ suoꝝ habebit amicum regē. Sedo habuit spiritū sanctū. gratiam in suo principio: q̄ sancte incepit pōs. Wise preuenisti eū in benedictionib⁹ dulcedinis: et in suo medio/ q̄ socialiter profecit. Proverb. xviij. Ubi amabilis ad societatem magis amic⁹ erit q̄ frater. et in suo fine timoꝛi: q̄ gratiose finiuit dicēdo. In manus tuas dñe. Tertio habuit bonoꝛ operum affluentiā: habuit em̄ opera penitētie quo ad se. Unde dicitur. Multo ieiunio macerabat corp⁹ s. Cor. ix. Castigo corp⁹ meū. et in seruitutē. ꝛc. Misericordie q̄ ad proxīm. Unde dicit. Erat em̄ valde pp̄tius. ꝛc. Job. xxxi. Ab infantia creuit mecū miseratio. et egressa cū matre de vtero. Et q̄ ad deū: q̄ sibi deo vigilabat. Psal. xiij. Vigilate in oracōib⁹. Sedo habuit cōservatiuā sanctitatis q̄ sunt tria. Primū est carnis mortificatio: q̄ statim ipse a sua pueritia carnē mortificauit. In sua em̄ adolescētia ipsa caro est mortificata. In cui⁹ figurā magi puero myrrhā obtulerūt. vt dicit. Rex. iij. Afferte vas nouū: i nō vetus. et mittite i illū sal. Sedm̄ est mūdicie: q̄ tactū. vij. Bz. q̄ mulierū ps̄orū. ij. q̄. vij. pellē nō tangebat. Sicut em̄ dicit. Eccli. xlij. De vestimento pcedit tinea: i a muliere iniquitas viri. Tertiū est deuota oratio. Unde dicit q̄ nō tm̄ in diuersis etiā i nocte semp̄ orabat: i ad matutinos etiā a thenc laicē. Psal. Bz. Querite dñm: et cōfirmamini. ꝛc. Tertio habuit sanctitatis ōsummatē: que tria sunt. Primum est mundi despectio. Unde dicitur. Bonum mundi spernit. Jaco. iij. Quicunq̄ voluerit esse amicus seculi huius. ꝛc. Et quo sequitur q̄ qui non est amicus seculi est amic⁹ dei. Secundū est perfecti dei deuota auditio. unde ds. Ecclesie sancte frequētanda limina. ꝛc. Johānis. vij. Qui ex deo est verba dei audit. Tertium est miraculoꝝ operatio unde ds. Uenia qui beatum nicolaum iunioꝛis decozasti miraculis. ꝛc. per q̄s ostenditur q̄nt fuerit potentie apud deū. Mat. xxi. In qua potestate hec facis. Quante fides aquā reliquit. Luce. xviij. Si habueritis fidem sicut granū sinapis. ꝛc. Quante charitatis erga proximū: quem semper ad bonum inducere satagebat. modo verbis modo exemplis modo miraculis. ij. Cosinthi. v. Sine querele expectamus deo. i. miracula faciendo: siue sobrij sumus vobis. s. verba edificatiua prebendo. Circa autem electiōs huius ptis notandū est q̄ ipsa electio cōmendabilis fuit ex parte eligentium electi. modus est tendi. In electoribus quidē tria cōmendabilia fuerunt. Primum est deuotio q̄ quia tota nocte orationibus intitebant. Unde etiam ipso electorum apostolorum in monte oliueti. ꝛc. habetur. Luc. vi. et apostoli in electione Mathie oratōe vtebant. Ja domine qui nosti. ꝛc. Secundum est collegiū inquisitio: quia prelatus nō debet precipitanter eligi sed cū diligentia inquisitionis. Unde dicitur. Multo tempore inuestigauit ipse qui idoneū querit idoneus inuenit. Dixit dño idoneum. i. inuentū dicēs. Inuenī dauid seruū meū. Quesierunt electores mirrhe. cum eiusdē tis: i inuenerunt. Tertium est recta intentio quia non debet aliquis intendere eligere istum vel istum quia sibi est propinquus: sed quia magis idoneus. unde dixerunt apostoli. Act. i. Tu domine qui cordia nosti omniū. ꝛc. Per quod datur intelligi q̄ electores plus debent respicere ad vtilitatē spiritualem q̄ corporalem: scilicet plus ad bonitatem q̄ ad nobilitatem. plus ad scientiā: q̄ ad potentiā: plus ad pylitatē: q̄ ad carnē. Unginē. Bz. Jos. xxiij. Ecclia. Postquam pstō introduxit sed ot populum edocendā ad cor seruitū generantes. Sedo est pte genitiū: q̄ ad obediēdū ipsa: i sexta feria eleuanabat. hoc nūl nō fuit a natura q̄ tūc to ob⁹ paulus semp̄ tā cōtingeret vel frequenter. nec⁹ a casu: q̄ tūc festa a feria nō distinguerēt: nec a ppōsito: q̄ tunc pl̄am liberi arbitriū non habebat. Restat q̄ fuerit a spūsancti dei dono. Tertio ex parte modi generandi quia generatus est per orationem: parentes enim sui deum orauerunt vt filium eis concederet quemadmodum tam diuturnarum sterilium habuerunt heredem. i. Regum. i. Pro puero istoꝛo rauī et dedit mihi dominus petitionem meam. Secunda fuit gratiose educatio. Primo scilicet vt per scripturam laici edificaret. ecclesiastici. xxij. Qui te

Puenit gratiam coꝛis ornatu bñ. eccli. xlviij. Tota vita beati nicolai fuit gratiosa: i quod pz ex septē. Primo quia fuit gratiosenut⁹: i hoc ex parte tripliꝛ generantis: ex parte geniti: i modi generādi. Primo ex parte generantium: q̄ liceteſſent ingenio. ſſi mor vt natus est continenter vixerunt. et q̄ pz q̄ erant matrimonialiter iuncti nō vt libidinē deseruirent: sed vt prolem educandā ad cor seruitū generarent. Sedo ex pte geniti/q̄ ad obediēdū ipsa: i sexta feria eleuanabat. hoc nūl nō fuit a natura q̄ tūc to ob⁹ paulus semp̄ tā cōtingeret vel frequenter. nec⁹ a casu: q̄ tūc festa a feria nō distinguerēt: nec a ppōsito: q̄ tunc pl̄am liberi arbitriū non habebat. Restat q̄ fuerit a spūsancti dei dono. Tertio ex parte modi generandi quia generatus est per orationem: parentes enim sui deum orauerunt vt filium eis concederet quemadmodum tam diuturnarum sterilium habuerunt heredem. i. Regum. i. Pro puero isto rogaui et dedit mihi dominus petitionem meam. Secunda fuit gratiose educatio. Primo scilicet vt per scripturam laici edificaret. ecclesiastici. xxij. Qui te

Universidad de Deusto
Biblioteca

picem/siquis adiutur ab eo. Secundo vt ecclesiam frequentaret, vnde dicitur. Sedile sancte frequentie lumina, gloria sup. Mat. In angelico Jeiunando templū adiebāo formā religionis vt quocunq; inuis homonem ostenderem, dicam. Tertio vt dñs deū haberet auctore & seruatore. Vñ ōr. Quicqd de scripturis audire poterat attentissime cōplebat pectoris, puerb. viij. Beatus hō qui audit me & vigilat ad fores meas &c. Quarto vt corp' ieiunio macerare. Vnde dicitur. Beatus nicolaus adhuc puerulus/ multo ieiunio macerabat corpus. Quinto vt operibus pietatis se assuefaceret. Vñ ōr. Ad fletus me misericordias/dato auro tria virginum nefas phibuit. Job. xxix. Vñ infantia mea/crevit mecū miseratio. Tertio fuit gratiose electus premissa oratione ecclesiastes. Sed. i. Oratēs dixerunt &c. Secundo diuina revelatione/qua a vor de celo lapis fuit vt eligerent Nicolaum. Licet enim quidam per hōiem sine deo fiat introitus: quidam per hōiem et deū sint canonice electi quis ā celestis sine hoie & deo sicut ambitiosi. Ille tm fuit electus a deo sine homine vt apet. Tertio fuit electus omnium cōsensu & approbatione. Vñ eo vsq; ois laudauerunt dei magnalia puerb. xviij. In exaltatione in'lor multa gloria erit. Quarto fuit electus inuitus/tenuit quadā coactione. Vñ poterat dicere cū pphete. Gratulatus autem hui' status sum & cōturbatus. Qui to fuit in statu gratiose permansit. Ipse enī pōm sua posuit dño. Unde legitur q' erat efficax in loquendo. Psalt ofonis suffragiis cepit in orationibus p pplo vigilabat. In hijs dr. Eccl. vi. Non aūt ofonis ministerio dñi erimus instanter. Paul exemplo. Vñ dr. q' eandem qđ pulsa gratiā tatem sermonibus. i. Thime. iiij. Exemplū esto fidelib' in dño & in conuersatione. Psalt tpali subsidio/qn populo fame laborāti triticum impetrauit. Quinto fuit gratiose mortuus. Vñ mortuus est in gra dei. Vñ dicit q' omnium dierum vitam insontes replebat. Apoc. xiiij. Beati mortui qui in dño moriuntur. Cū bona fama pfi. Vñ dr. Osb' fecunda debet exhibuit. Cū bona pficientia sui. Bonam enī pficientiam habere potuit/qui a cunabulis dño seruire incepit. pter illa tria dr Eccl. xlix. Mortuus est in senectute bona. & iō/ cū bona fama pfi plenus dieb. & iō cum bona cōscientia sui cōgregatus est ad pp. pul' suū. Vñ iō cū gra dei. & pio fuit gratiose sepultus. In sepulchro eius tria erāt. scz margarita corporis/emanatio olei/et emanatio aque. In margarita corpor' fuit fulgor mundicie. Instar enī margaritarū cunctis ter mundis cremoscelebri rore gratie/per diuinā gl'am ex parvo g humilitatem peruen. In oleo votator abūdātis misie & in ipso fuit. In o3 abūdantia gre & sp abūdauit. Septimo fuit gr'ose assūptus fuit et assumptus cū custodia angelica. Vñ cū moueret rogatu beum vt angeli suum mitterent. et vidit angelos ad se venientes cum protectione diuina: quia deo se recōmendauit dicens. In manus tuas dñe cōmendo spiritum meū. Cū fecura cōscientia. Secura enī cōscientiam hre potuit q̄ nunq; peccauit/q̄ deo semper psuit. puerb. xv. Secura mens quasi iuge psalmus. Cū recepta eucharistia/qn sacramenta corporis & sanguinis dei suscepit. Et cū celestib' melodia qui dum assumeretur celestis melodia audita est in celo. Ala quidem de vis egrediens quinq; timet. i. oēs mones/pena/pctā/oubietat' & pigritia/exhilarati & clamorem demonū: sed tste non timuit mones/qui sic fuit ab angelis custoditus/mpenā/qui sic fuit in manu dei recōmendatus/nec pbitatem seu diuersitatē elementorum/qui tali duce. Ca ph corpore fuit deductus. nec pfidiā demonū/qui tali leticia fuit perfusus. esa. lv. In leticia egredieris et in pace deducēris. Montes & colles cantabunt coram vobis laudem/ et omnia ligna regionis plaudent manu. Ipse enī ante me qđ assumuntur gaudent. Iō dicit. In leticia egredieris, et tota trinitas gaudet. Iō dicit. Montes. et angeli. ides dicit Colles. et oēs sancti qui fuerunt de nostra regione gaudent. Iō dicit. Et omnia ligna regionis plaudent manu &c.

¶ Sermo. ix. De eodem sermone.

On est litus sterilis qđ
ventus flatilis qđ
nō ze. Eccl. xiiij.
Quis sanctus in aliqua plebe constit in qua mirabilis fuit pter quod &c. Nō est tmentus nisi illi. & in hoc appa ret sapientia dei: que in tanta varietate tam etorum tantam potuit parietatem virtutis que licet nobis non sit cognita/deo tamen est nota. Vñ est tanta est diuersitas in facie hoīs/potest esse pculdubio & in animo. Habuit est sanctus nicolaus quatuor partes ois. pter q̄ pōt dici. Nō est imment' sibi. Primū est festina sācti effectionis q̄ a mo. Pia oberiā' fuit sctā. Fuit festi q̄ dicere potuit cū pphā. Spes mea a timētib' me cut fuerit Martinus & Blictus q̄ a timē

fuit deo sue incepit. Felicior q̄ dicere pōt. Spes mea ab vberibus matris mee/ sicut fuerat Nicolaus et Dñcus/ dile ab vberibus ablenendo/ille adhuc sub nutrice constitutus in terra lacendo. Felicissimus / qui dicere potuit. Spes mea ab vbere matris mee: sicut fuit sanctus Joannes baptista qui fuit in vtero sanctificatus. Nullus aūt senex pōt dicere. Spes mea a senectute mea. Sed. Ne pūcias me in tpe senectutis. Talia enī non pōt de his meritis gloriose/sed ne pigeat a dei mia de bet otare, et qs dño nicolaus se tēpestiue incepit p̄ dño puentre qđ dñs Eccl. xxxix. Cor suū tradet ad vigilandū dño/ille ad cor ipsum q̄ fecit illū. Vñ q̄ deo tradit bona sua qđ magnū est. Alii corpora sua qđ mai ipsum est. Vñ Nicolaus tradidit & bona sua ad offerendum & corpus suum ad macerandum / & cor suum ad orandum: et hoc fecit vniuerse. i. in sue etatis p̄incipio Vñ ois vita eius fuit miraculosa electio. qz pore de ce lesti electa' fuit. & accepit eo3 qđ electo vita sanctissime seruanda/ofonib' & vigiliis. Tur hec est tria mereantur a deo bonū fructū &c. De ieiunijs dñi Eccl. xlij. In electione Dauid & Samuhe. De ofonib' dñi Jeremie. In electione Matthei. De vigiliis dñi Eccl. xlvi. De ieiunijs dñi Luce, vi. Ja ergo q̄ electurus erat ofonib' dñi Luce, vi. Ja ergo q̄ electurus ofonib' pernoctauit in ofone dei. Tertio est in electione credus q̄ptio: quoq; quedā ope rans est in maiori modo/quedā in minori. In maiori modo operat' est in quatuor elementis qn̄ nauitio maris trāquillauit &c. pestilit ad gare turgauit. signū vpane extulit ter ram &c. Aurlit fecundauit. In minori su bem modo. i. in hoīem vita mirocula est os per un' Quibusdā est subamit a tribulatiōe qua patiebant a diabolo sicut qñ resuscitauit filiū patri cum ei dam a diabolo strangulati. Quibusdam a tribulatione qua inde patiebantur pro in mari submersum. Quibusdam a tribulatione qua patiebant a tyranno/sicut qñ patri regi sit filium a soldano detentum. Quibusdam a tribulatiōe qua patiebātur in re bus/sicut ladeo/qui imaginē nicolai in no mo sus fecerat. Quibusdam a tribulatione qua patiebantur in personis/sicut trib' ho nes. Quibusdam a tentatione qua patiebantur in animabus/ sicut ego qui a diabolo tentabatur qui se in forma mulieris po fuerat. Quartum est olei in monumento ef fluo per quod datur intelligi quante fuit mie in mundo et quante mle exibat in ce le. Unde pōt dñi competere illō. Job. xxix. Pastor fundebat mihi riuos olei. Ipse enī fuit petra. i. tritus qz se macerabat. Fuit tus qz nulla adversitas cedebat. Fuit etiaz firmus: quia constanter arguebat. Ite amator: eligum fundebat: quia misam impendebat liberaliter contra illos qui non essent dunt: sed ab eis magis precibus obtinetur pter. Qui pronus est ad misam benedicentur. Affūdebat aūt riuos: qz misericordiam impendebat abundanter. Psalm' dr' habet in tam vniuersalem luuiū fluuiū, sanctis autem particularem tamē riuos. Eccli xviij. Misericordia hoīs sicut ea pxim' ei sunt. Vbi aūt dr sup oēs carnem. Et dr riuos oles/non vini/qz magis potuit sequi pietatē qđ seueritatem. Eccle. vij. Dicit esse iustus nimis. Ultra qz tamen in casu est necessarium quia sum aritanus/vt habetur Luce. x. Ins fūdit vinum et oleum lauciato.

¶ Sermo. x. de sancta Lucia. Sermo. i.

Mulierē fortem quis inueniet, puerb. xxxi. Tempore salomonis nulla mulier inuenta est fortis. Tempe gratie inuēta est pma fortissima, i. beata Lucia. Multe sunt alie fortes. s. sancte virgines mundum cū carne vincentes. Inter quas fuit beata Lucia / cuius fortitudo in tribus apparuit. Primo i. hoc qz vicit ola blandimenta olim vitiorum: scz auaritiam luxuriam et lugubrem. Auaritiam vicit per liberalitatem: qz patrimonium erogauit. vnde aūt pauperib' in vita eta et sepam: qz dedit pauperib' habebit celestem thesaurū. Mat. xix. Vende ola que habes & da pauperib' et habebis thesaurū in celo. Qz dedit in vita premisit ad locū securū. Mat. v. Ide auaritiate pōt thesaurus in celo &c. Qz dedit ola recepit centuplū. Mat. xxix. Ole qui reliquit oms &c, centuplū accipiet. Qz dedit si ipsum: id est corpus mortale seipsum gloriosum. Ad philippen. iij. Salnabimus expectantes dñm Jesum &c. Scdo vicit luxuriā per virginitatem. Vñ dr Agatha. Jocundo deo tuo virginitate habitaculū preparasti. Ex quo pr q̄ habitaculū mentis sue fuit jocundū/ purum et preparatū. Fuit socia dñi qui nūq; ipsū fanctum q̄ pctā pretulit. Apoc. xiiij. Nolite contristare spūm sctū dei. Fuit puerb qua puritatem mentis & corporis pretulit & dixit. In tua virginitate. Vñ ipsa ait. Corruptores mētis & corporis nunq; seinuicem. Nomīa tua esse decet scitudo. Fuit pudorata: qz ab' pirtutib' se ornauit. Eccl. xl. Qui timet deū parabit cordā suū. Tertio vicit luxuriā per humilitatē. Vñ humiliauit se dicit. Ancilla xpi sum. Misericordia est sicut la petr. Jesū. viij. Ole qui facit petrā pudo

Universidad de Deusto Biblioteca

ri pett. Aliqñ nñal. Luc. vi. Nñ potest2 duo
seruire ? mãmone. Aliqñ diabolꝰ. ñ. Per. q.
Ñ q̃ quis superatꝰ est etiã ? suꝰ est. Aliqñ
ppri? corpis. ad Ro. vi. Ño ꝛgo nõ ꝛnat/
sed sno pñti. hec aũt nolnit ee sc̃a illa pel
qz hoc esset habilem nec nñm qz ostupes
rabile nec diabolꝰ qz periculosum mec sui
corporis/qz ignominiosum sed tm xpi/ qz
hoc est gloriꝰ. Propt illã triplicẽ victoriã
tripler appellat. Qz est vicit turpiã fuit ti
plum vel. Ah ait. Qui caste vixit/ triplam
sunt ꝓmissa. Quia vicit auariti fact2 ẽ co
lũna argentiꝰ: nñ cãtat. Colũna ex immobi
lio. ?. Qz vicit lugubrem accepit coronã re
gni/nñ cantat. Ois pleba te expectat vt ac
cipias coronã regni Sc̃do ei2 fortitudo ap
paret in hoc qz vicit violẽtã hostil. nñ cã
tatur. In tua patiẽtia possedisti aiam tuã:
lucia ꝓpria xpi. Odisti q̃ in mũdo sunt ? co
ruscos ei angelo: sanguine essa ppria inimi
cis subdisti. Ipsa et vicit honẽ interiorẽ
q̃ ẽ. In tua patiẽtia. puerb. xvi. Melior ẽ
patiens viro bellẽ exteriorẽ ꝓ? fortitudo
crucifixus ?. Hollẽ superiorẽ nñ ẽ. Sanc
mime ꝓpria ꝛc. Valde admirabile fuit qz
fragilis femina vicit hostẽ tã robustũ. tã
tulcula hostẽ tã antiquũ/ puella delicata ho
stem tã asperũ. Tertio ei2 fortitudo appa
ret in hoc qz vicit timiã tormẽtoꝝ: q̃s qz
ex ?tor. Nã vtus holm ? hostẽ amisit fortẽ
tem trahẽdi: qz nec mille boues nec multa
paria homm ad ꝛupanar eam trahere pote
rãt. Non ẽ hoc erat ꝓueniens. qz scat bi
t. Cor. vi. Tollẽs mẽbra xpi facia membra
meretricis: tabit. Scdo ignis amisit virtu
tem cõburendi. Sccti. li. ẽ in medio ignis
non sum ustulata. Nec mirũ: qz desuper ha
debat roꝛ salutiferã q̃ ignẽ refrigerabat in
tus ignẽ diuinum q̃ exteriorem superabat
ignẽ ei2 corpus vginei/ qz a cõburẽdo tu
mune esse debebat/ sicut ab igne ꝓpugnã
ẽ alienum fuerat Dan. iii. Illos aũt olim
non tetigit ignis ꝓpter corꝑ xpi quem me
q̃ retinant ꝓpter roꝛ salutiferã mec q̃ssi
molestie intulit ꝓpter ignẽ diuinũ. Tertio
gladius amisit venit secãdi: qz percussa in
gutture gladio necari nõ potuit sed Gõlu
voluit superuiuit. Imperauit et inducias
a dño multiplici de cãpt in legenda habe
tur. l. vt corpus dñi reciper ? deo se recom
mendaret. vt boni ẽ timoꝛem: et malis in
saltationem anferret. vl. adnocatã se eis ꝓ
mitteret vt pacẽ eccle redditã nñ auferet.

Quarto mors amisit gladium occidendi: q̃
mors ipsam nõ interfecit/ ipsa morte oc
cidit. Leterã morte que est tripler. Una q̃
consistit in pena sensus. Occisio hui2 mors
tis ꝛgnificata est in extinctione lucis ignis
naturalis. Alia q̃ consistit in carentia visi
onis q̃ est vltima mors peccatoꝝ. Vñ Ysa.
xxvi. Nã ecce dñs egredit de loco suo vt vi
sitet iniquitates habitatoꝝ terre sue. Tertia
ne visionis que tm vocat2 a corãdnm mun
dis. sue illud Mat. vi. Vt esti mundo corde.
?. Hanc mortẽ occidit: q̃ nunciatã mens
tis et corporis cõseruauit. Alia est in sepul
tura ꝓ ꝛfectio beatoꝝ q̃ pcipitur per o
pera pietatis. Luce. xvi. Facite vobis amis
cos ꝛc. Illã occidit p oga mse que habuit
quia tota patrimoniũ pauper2 erogauit.

Sermo. xi. De eodem ꝑmo. ii.

Spicia
edificauit sibi do
mũ/ excidit colũ
nas septẽ. puerb.
ix. Ño sapiẽs ar
chitectus domũ
quã dam edifica
uit: cuius alo
habitauit ꝓ gra
tiã et in ꝑpetuũ ꝑ
carnis suhstantiã ex illa fuit ihc Maria.
Alias plures ẽmos edificauit: in quibus
per q̃s habitauit: quarum ꝓcipua fuit
sancta in qua esset domus firma septem co
lumnas excidit: quia in ea septem dolores
posuit. Prima est fidei magnanimitas: cũ
dicit ei sancta agatha. Fidei tue mihi tot
subuenit: ? ecce sanata es. Dei2 est ecclesiam
edificare. l. Thimo. vi. Luce habitat in ea
secul2 immortalis inuisibilis ꝛc. Inuisibilẽ
Job. xi. Si fortitudo q̃rit fortissim2 ẽ. Sed
igit lucia indigebat fide cui tm fl scala ꝛt ad
accessibilẽ accederet ? ascenderet. Resp. ꝓ
Per quẽ accessũ habem9 p fidẽ tm̃ ingres
na p quã inuisibilẽ ꝓspicere. Heb. xi. Inuisi
bilẽ enim tanq̃ videns sustinuit tã fortissi
tudinem p quã ostendit superare ? vincere
qua quidẽ tãc per ostiũm vicit/ qñ martyr
sanctam obtinuit/ vbi poterat fidei vi
cere illud Mat. xv. O mulier magna est fi
des tua. fiat tibi sicut vis. Scda est virgini
tas: vnde dixit ei agatha. Jocũdi deo in
tua vginitate habitaculũ preparasti: hoc au
tem sponso multi placet/ sita q̃ in ea tanq̃
in domo ꝓpria morat. ꝓ. Vomis tua dñe de
cet sanctitudo tanq̃ ꝓpria florido spatiatur.
Cant. Lectulus noster floridus tanq̃ cibo
suauissimo pascitur. Cant. i. Fasciculꝰ mꝛ
mihi et ego filꝛ cẽ pascitur inter ubera. Ter
tia est ad parentes magna pietas: q̃ matris
sanctam obtinuit: voluit eam ihc cum ꝓ
matre. Et ꝓpter dei precepti. Exo. xx. Honora
ꝑrem tuũ ? matrem tuã. Et ꝓpter xpi exẽplũ
q̃ de matre in cruce curã habuit. Et ꝓpter ha
bendam dei promissionẽ additur quẽ pmissa
ꝓto ei dabit ihc dñs9 sup terrã. Et ꝓpter
obtãdã dei ꝓmissionẽ q̃ dr Exo. xxi. Qui
maledixerit ꝑri vel matri morte moriatur.

Intelligit de triplꝛ morte ? vita. Qui ẽm
honorat parentes a dño9 hz pl̃a: bonꝰ effec
tus dñi ꝑcurat pl̃a corporalẽ. Qui vo ẽ hono
rat/ deꝰ aufert ab eo. Quarta est ad pau
peres magna liberalitas: ꝓ pl̃i dñi. Cũ
mitte illud puerb. xxiii. Manũ suã aperuit
egẽno: et palmas suas extendit ad pauper.
Frustra aũt mulier fortis manũ aperiret/
si nihil ẽ manu haberet. Sctã igit lucia ha
buit manum aperiam: q̃s semp habuit: extẽ
sam/ q̃s ꝓh̃ habuit: ? plenã / q̃ abundãter
habuit. Quinta est humilitas ꝙ apparuit in
hoc qz se nõ filiã vel ꝓh̃am/ sed ancillam
notauit dicẽs. Ancilla xpi sum. Filia ꝺhem
ꝺ nobilitatẽ/ ꝓh̃e humilitatẽ/ ancilla vo hu
militatẽ. Ita igit ꝛ se ꝓtere nolebat ꝛa fi
liã dari esse sublimitat2/ vel equalitatẽ/
sed humilitatis. Serta fuit perseuerantie ẽ
ꝓmissa. vñ ait. Nãq̃ voluntatẽ meam ad cõ
sensum tuũ poteris reuocare. Is est tripler
martyrii pena fuerit. cñ ꝓstanter ꝑseuera
uit. Anã habuit in carne ꝙ sanguinis effu
sionem. Exo. xii. Ipsũs sanguinẽ tu mihi
es. Aliã in mẽte ꝙ pauper2 ꝓpitionem.
Deut. Qui ꝓpitionẽ exhibet in aliena ne
cessitate cruce portat in mẽte. Tertiã ? car
ne et mẽte ꝙ carnis mortificationẽ ñ. ꝓ. Pro
pter te mortificamur tota die. Septima est
singularis immobilitas: q̃ tanto ꝓdere ex
pugnãtis immobilitas q̃ tanto ꝓdere ex
pugnãtis/ vt nullo mõ moueri posset
Job. xli. Cor ei2 fortissimũ vt nullo mõ moueri posset
a ꝓposito. Exo. xiii. Cor ei2 fortissimũ vt nullo mõ moueri posset
Job

habuit bonam operationē qz bona sua pau
perib⁹ dedit. Secundo fuit affecta bylari
tate. ij. Cor. ix. Hylarem datorē diligit deus.
Habebat enim deus seruata virginitate.
Unde dicit de thesauro virginitatis. Mat.
xiii. Per gaudio illius vadit, ꝛc. De cōsciē
tie puritate. ij. Cor. i. Gloria nostra hec est
testimoniū conscientie. Me genuit acerbita
te. Roma. v. Spe gaudentes in tribulatio
ne patientes. De gloriose securitate. ibidē. Glo
riamur in spe gloriē filioꝝ dei. Fuit etiā co
lenata luculenter. Habuit eīm candorē puri
tatis ruborē charitatis et mille alios colo
res multiplicis virtutis. Cant. i. Dilectus
meus candidus ⁊ rubicundus, ꝛc. Quarto
fuit virtuosa qđ notatur cū dicit. Sup eta
bem stabili. Etas stabilis nō est inuenta qz
tendit ad perfectionē, nec sentietur qz incipit
deficere sed latet, nec sentit qz deficit manus
fecit. Sed est etas virilis quia tunc natura
stat. Beata ergo lucia licet habuit etatē iu
uenilē in corpore habuit tn stabilitatē viri
lem in mente: qz vincī nō potuit nec mūta
mota. Math. x. Qui amat patrē et matrē
plus ⁊c. nec spensi blādicijs. Hester. i.
Parui pendēt vxores imperia maritoꝝ nec
erroganti opponit⁹ quādo iudex dixit pa
trimoniū tuum cōrumpitur huius expen
dislīne sllatio minis quādo dicit. Ego fa
ciam te duci ad lupanar nec adhibitis sup
plicijs nec appositis violentijs: ideo co
lumna immobilis ea vocata.

¶ Ser. cliij. De sancto thoma. Sermo primus.

Sapiēs ar
chitectus fundamen
tum posuit. i. Cor. iij.
Perfecta domus est
quādo firma ⁊ pul
chra talis domū thos
mas missus ad regē
indē fabricaret/scilz
firmā. qđ notat cum
dicit. fundamentū posuit. Scdo pulchrā cū
dicit. Ut sapiēs architectus. Sapientie est
est pulchra opera facere, et qz incipit a se:
ideo domū sic sue tali fecit. Primo firmā
qz supra firmā petrā ipsam fundauit. Mat.
vij. Qui edificauit domū suā supra petrā et
descēdit pluuia. ꝛc. Thomas cū passus est
tētationē a diabolo suggerētes⁹ hoc tpe
dulce pallīolū qđ ⁊ ceteri corruēt. Ita? dz
buit ventū ꝙ ad aere venit. passus est nubi
tationē nec permittēte⁹ tunc habuit plu
uiā ꝙ de celo descendit. passus est afflictio
nē a tyrānō seuiēte ⁊ tunc habuit flamē qđ
per terrā pacit, sed qz fundat⁹ est supra fir
mā petrā cōruere nō poterat nec a vento
diabolice tentationis, qz postmodū resurre
xit. Nec a pluuia diuine auersionis qz pro
tinus in fide cōfirmatus fuit nec a flumine
tyrānice persecutionis. qz ista cōstanter sunt
nuit tormēta. Sexto fecit domū animę sue
pulchrā. est aut domus pulchra sm Aug.
de trini. qñ est pariđ⁹ mēbris dispositis am
pla ⁊ lucida. Membra animę sunt virtutes
ale quas beatus thomas apłs in domo spi
rituali potendas docuit. Nā ei modecim
gradus virtutis opere phicarent inter ceteros
monuit vt penitentiā ageret qđ spectat ad
intimā vt dei voluntatē inquireret qđ spe
ctat ad prudentiā vt iuste dicta tēperarent
qđ spectat ad tēperantiā vt in bonis operi
bus pleniorem qđ spectat ad fortitudinē.
Alias aut virtutes quas docuit in domo
sua sin⁹ister posuit, vt ideo ornauit eam vt
pulchra fieret: prudentia est ipsam ornare
ab anteriori vt caueret de futuris. Iustitia
a posteriori vt satisfaceret de preteritis. Tpe
rantia a dextris ne excederet pspexit. Et for
titudo a sinistris ne succūberet in aduersis.
Sexto dom⁹ ales fuit pulchra qz fuit ampla.
Optauit eīm qz valde ampla esset triplici
de causa. Primo qz habebat recipere inclitā
tū. iij. Reg. viij. Si est celum ⁊ celi celoꝝ te
capere nō possunt/quomagis domus hec
quā edificauī? Scdo qz habebat recipe cha
ritatis hospēs qđ est valde latū. ꝙ. Latum
mandatū tuū nimis. eph. iij. In charitate
radicati ⁊ fundati vt possitis cōprehendere
cū oibus sctis q̄ sit longitudo ꝛc. Tertio qz
habebat recipere statū ōm ⁊ merita singu
lorum afflictos ad cōpatiendū. ij. Cor. xi.
Quis infirmat ⁊ ego nō infirmor? ꝛc. Coso
latos ad gaudendū. Phil. i. Tribo est mihi
vt deus qđ cupiā vos oēs in visceribꝰ ies
u xpi. Rom. Gaudete cū gaudentibus flē
te cū flētibus. Merita singulorū ad patrō
pandū. ho. Participē me fac⁹ sū⁹ oīm qui ti
mēt te, ꝛc. Tertio domus ales sue fuit lucida.
habuit eīm lucē diuine sue sapientie edoctri
nā. Ideo sphēricā apparuit
sibi ⁊ aplīs in specie ignis et linguis. ad ui
mendū qđ habet eis lucē cōsiliū de beatitu
dine. Lucē radiātē p conuersationē honestā.
et lingua disertā ⁊ efficē per sapientiam.

¶ De eodem. Sermo. ij.

Edit abyssus vocem suam alti
tudo manus suas le
uauit. Abacuc. iij.
Hec verba notantur
duo. Primum est vo
catus discipuli. ꝛ cur
dicit. Fecit abyssus
vocem suam.
est pietas magistri cum subditur. Altitudo
manus suas leuauit. Circa primū notandū
qz thomas qui interpretatur abyssus quasi

suos vocet dicit, Psalma fuit pro sanctis et
sanctitatē, ꝙ dicit Joā. xiij. Vbi nesci
mus quo vadis ⁊ qđ possumus vīā scire?
hoc est sēm Christe. ex multa dilectione
dicit. qz tm sequi semp cupiebat. dicit au
tem Aug. in ser. de sermone dñi in mōte qz
ad ambulandū tria requirunt. Primum est
de homo sanos pedes habeat, ꝙ cōm vt vīā
iniuste scilet. Tertiū vt loca aperta inue
niat. Beatus aut thomas post cōm tre de
fecerat tm duo scire petit/scz vīā ⁊ termi
num ꝙ cū dicit. Vbi nescimus quo vadis
et qđ possumus vīā scire? Pedes aut sās
duo habere nō potebat qmia hoc si habuis
set debebat sed in hoc decepꝰ erat sicut ⁊ pe
trus deceptus fuit qui pedes sanos habu
it se credēdō cum ait. Joan. xiij. Quare nō
possum te sequi? nō dicit cū post cōm ire ex
pectauit, oportet vt pedes sanos habeam⁹ ⁊
illesos per fidē et affectū per charitatē.
Psal. xvij. Gressus rectos facite pedib⁹ ꝙrie,
ꝛc. Oportet ergo vt sciam⁹ vel imitemur
vīe sue bona opera ⁊ dei mādata, ho. Alā
mandatoꝝ tuoꝝ cucurri, ꝛc. Janua aut sem
per ei apertā ⁊ sunt christi vulnera ⁊ eius
latus, viscera, ho. Januas celi aperuit. Se
quitur ergo vos cōstantie ⁊ pbitatis cū dicit.
Dom. ei. Sumus ⁊ non ⁊ mentimur ei? illo.
Joā. xiij. Fuit semp cū eo qz christum mor
tem nō timebat nec expectemus eū eo qz
christus mortē nō expectabat: sed dixit eas
mus cū eo: qz christus sponte ad mortem
ibat. Esa. liij. Oblatus est qz ipse voluit nec
erat ei socius in aduersis ꝙ fuerat in pros
peris. Legitur de cesare qz nūsqz dixit mili
tibus. Ite illuc sed venite. Decebat enim qz
dux de cuius partibus minor videt esse nō
debet. Nec desit moriamur ante illū qui
pro nobis fuisset vtilitatis qui sanua non
sit, sperata nec post eum qz viuere posset
nō reputabat vītā sed mortē. Sed dixit mo
riamur ⁊c. Sciebat eīm qz beatus esse
nequit qui cū eo moreretur sicut patet in terro
re. Tertio fuit vox incredulitatis cū dicit.
Nisi videro in manibus eius figurā clauo
rum, ꝛc. Quia enim ab aliorū cōgregatione
recesserat ideo incredulitatē incurrit ⁊ chri
stum videre nō meruit. Quatuor enim mas
la incurrit qui a cōgregatione recedit. Pri
mum est quia spūs sancto non vnificat. Sed
ma enim non vnificat membra separata;
sed cōiuncta. Scdm est qz a diabolo citius
superatur. Nā sēm Aug. Cotidie ab agmi
ne separata ab accipitre rapitur. cuius a gre
gatione cito a lupo deuoratur. Diabolus
enim semper desiderat singulare certamen
quasi significatum est. i. Reg. xvij. in golia.
Tertium est qz gratia dei vento tentationis
extinguitur. Ung enim candela cito q pen
to extinguit, non sic multe cōiuncte. Quar
tum est quia citius aduersitatibus frangit.
Una enim virga cito frangitur nō sic multe
simul ligate. Quarta fuit vox multe fidei
litatis cum dixit. Ybi meus ⁊ deus meus.
Thomas enim concepit magnā timorē ho
norem et amorē. Timorem ex quo videbat
vnum qui credebat mortui. Ideo verbum
timoris ponit vicens. ybi. Honorē et eo qz
ipsum videbat scire absentia vt prescitia, ope
cultā vt manifesta. sanctā dei. Ideo verbum
honorationis ⁊ adorationis ponit dicēs. ⁊
deus. Amorē et eo qz videbat ipsum ꝓpter
se solū remunerandū venisse. Ideo verbū amo
ris ponit vicens meus. Scdo ponitur pies
tas magistri, cū dicit. Altitudo leuauit ma
nus suas. Nam leuauit de⁹ quadruplicem
manū ad quadruplicē Thome apłi vocē.
Primo ad vocē familiaritatis leuauit ma
num sue sapientie sem pfandā mysterii et
posuit dicens. Ego sum via veritas et vita.
Ipse enim est via per quam imur ad veritatem
qua ducente imur, ⁊ vita ad quā tendimus.
Scdo ad vocem cōstantie pbitatis leuauit
manū potentie qz lazarū reuiscētauit. Ma
gna potētia resuscitare mortuū maioꝝ qua
triduanū/maxima fetidū. est aūt mortuus
qui moraliter peccat, quatriduanus qui se
peterat. ⁊ fetidus qui perseverat. Tertio ad
vocē incredulitatis leuauit manū mīe cas
dixit. Infer digitum tuum huc, ꝛc. Magna
mia/quia certificauit eum per audītū/quā
do ei locutus fuit. ꝙ vidim⁹ et tactū. i. Joā.
i. Quod audiuimus ⁊ qđ vidim⁹, ꝛc. Quar
to ad vocem felicitatis leuauit manū suas
ho tentēte eum dixit. Quia vidisti, ꝛc. Ubi
notandū qz non quelibet fides facit homi
nem beatū sed fides recta qđ nō habēt de
retici. i. Thim. iij. Discedent quidā a fide,
ꝛc. Perfecta qđ nō habent mali christia
ni. Jacob. ij. Fides sine operib⁹ mortua est.
Veritate nuda quam non habent curiosi.
i. Cor. ij. Judei ꝙ iudea petunt. Fortia ⁊ dr
marquam non habēt instabiles ⁊ inquieti,
Luce. viij. Ad tempus credunt et in tempo
re tentationis recedunt.

¶ Sermo. x. De eodem. Sermo. iij.

Go sum via
veritas ⁊ vita. Joan.
xiiij. Illum respōsio
nem dedit christ⁹ ad
interrogatiōē Thos
me qñ dixit ei, Domi
ne nescimus quo vas
dis ꝛc. Potest tamen
hoc sibi conuenire ex
eo qz fuit ad christum per viam fidei veri
tatem operis et vitā charitatis. Fides au
tem dicitur via, iuxta illud Ose. xiij. Hec est

via ambulaste in ea negi ad dexterum negi ad sinistrā declinabitis. Hinc aūt fides fuit in triplici statu. Primo in statu dubitationis ideō dixit. Nisi videro. ꝛc. Et inde vocat Apostolus propter dubiū cōm in fide. Secundo fuit in statu cōfirmationis ei dixit. Dominus meus ⁊ deus meus. et inde dicitur. Thomas id est abyssus: q̄ tunc scām Dei altitudinē divine virtutis audiebat certa pene fauit. Tertio fuit in statu cōsummationis in quo modo est ⁊ inde dicit Thomas Iā totus meus in dei scz amore ⁊ contēplatione. In hoc ergo statu fuit in fide dubius. In scdo in fide firm⁹. In tertio cop̄ q̄ tenax fuit aduersa potentissimus. Potest ēt in modo nos iuuare: q̄ in dei potestate introducta sit q̄ tentationē fuit expertus. Ecclesiastici. Qui nō est tētat⁹ q̄d scit: ille debet pelleq; est a deo ut iam consecutus vt sibi dicat. Matth. xviii. Misereor ergo opportuit ⁊ te misereri cōseruū tui sicut et ego tui misereꝰ tuus sum? Scdo fuit ad deū per veritatē in nos operā. Et ista sunt tria. Prima fides opera pietatis ⁊ mie. De quibus dr ad Gal. vi. Dū tēpus habem⁹ operemur bonū ad oēs. Ista opera thomas habuit q̄ totū thesaurū regis inde pauperib⁹ disp̄sauit ex dei puritate. Et ista opera holem scām faciūt et ostendūt. Alia sunt opera virtutis ⁊ ese ibi cut fides spes ⁊ cetere virtutes. Joā. vi. Hoc est opus dei ut credatis in eū quē misit ille. Ista thomas habuit qui. xii. exadus virtutum distinxit. Et ista holem sanctū faciunt sed nō ostendūt. Qz sicut dr Job. xi. Veri dei fuit simplicitas ꝛc. Alia sunt opera admirationis ⁊ ese sicut sunt miracula. Ista thomas habuit: q̄ multa miracula fecit. ⁊ ista scām Greg. holem sanctū nō facilē fecit ostendūt. Tertio ad deū fuit per viā charitatis: scz enim Ba. i. Coy. xiii. Charitas est vita olim verbor. unde dr. Si linguis hominū loquar. ꝛc. olim scientiaꝝ. unde sequit. et si habuero prophetiā olim virtutū. unde sequit. et si habuero omnē fidē olim operū. videlicet. et si distribuero in cibos pauperū. ꝛc. olim passionū unde sequit. Et si tradidero corpus meū ita vt ardeā. ꝛc. Ista vitam charitatis thomas habuit: q̄d patet p tria signa. Primū est q̄ pro christo mori desiderauit. Secūm est q̄ pro christo mori voluit. Tertium est q̄ pro christo mori fecit. Primū ostendit: q̄ dixit Joan. xi. Eamus ⁊ nos ⁊ moriamur cum eo. Scintille est exteriorū ferrorū indicabāt signum interioris amoris. Secūm est q̄ multa tormēta pro ipso sustinuit. Cant. viii. Aquę multe non potuerunt extinguere charitatē. Aurū enim charitatis manifestatur in igne tribulationis. Tertium est ex eo q̄ oculos carneos erectos ad celum habuit vbi est enim amor cordis. ibi est ⁊ oculus corporis. Matth. vi. Vbi est thesaurus tuus: ibi est et cor tuū. Habebat eū in celo triplicē thesaurū: scz deum. Paupres. xx. Aperi eis thesaurū tuum fontē aquę viue. Merita sanctorū operum. Matth. vi. Thesaurizate aute vobis thesauros in celo. et celestium premioꝝ. Matth. xiii. Similē est regnum celoꝝ thesauro abscōdito in agro. Thesaurus enim Moyse modo abscondit⁹ est in agro manifestos eterne.

¶ Sermo. xvi. De eodem. Sermo. iiii.

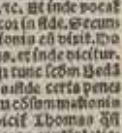

Th manet in me ⁊ ego i eo hic fert fructū multum. Joan. xv. Scīs tho mas mānsit in eo per continuā protectionē. et ideo thomas multum fructum attulit per predicationem. Circa primum notandū q̄ thomas in christo mānsit tripliciter. Primo per fidē in terrā q̄ ante fidē integrā habuit non tātū patet ex sua cōfessione qua dixit. Dñs meus ⁊ deus meus: sed etiā ex quatuor scz ex eo q̄ christus eius fidē approbauit: cuj⁹ dicit ⁊ aliud credidisti me credidisti. ꝛc. Aliud quidē dicit ⁊ aliud credidit holem ydē ⁊ deū confessus est. Scdo p̄z ex eo q̄ p̄m Christo⁹ nos baptizauit. Ex quo patet quātā in fide excellentiā habuit, qui primitias fidei ḡntium baptizare meruit. Tertio patet ex eo q̄ in ciuitate sua edissa vbi corpus suū quiescit nullā hereticā vel infidelē vivere permittit. ex quo patet quantū sit defensor fidei q̄ milli iurta se infidelē vivere patitur. Quarto p̄z ex eo q̄ qui non poterrare sua fidē similari petit sicut in ofone cōtinetur. Scdo mansit in xpo per obedientiā perfectā. Obedivit est sibi totaliter: vel scz et persevēter. Totaliter quidē q̄ de se mihi sibi retinuit. licet est pius peterit. Vende quo vis mitte me ḡterq; ad indos. sit hoc cor regit postea dicens. Deus meus eo tu ei ego seruus tuus: fiat voluntas tua. In hoc est imitat⁹ est magistrū suū qui ait. Mat. xxvi. Pater si possibile est transeat a me calix iste. ꝛc. Obedivit velociter: q̄ mox in tribulatiōe est p̄fectus. Ber. Nemo obediēs multum nō procrastinat: sed parat animos auditui: pedes itineri: manus operiet se tota in tra se colligit. vt mandata peragat operanda. Obedivit gl̄oriant̄: q̄ vsq; ad mortē. Tertio mānsit in xpo per charitatē sincerā: q̄ est hanc charitatē habuit: q̄ p tria signa. Primū est q̄ mundū ptēpsit terrenoꝝ: q̄ ola ā rex indie habuit erogauit pauperibus: nec aliq; terrenum ab eo accipere voluit. Christ⁹. Nemo ds vr̄ q̄s amet. q̄ bona celestia in terra possidet. Secūm est q̄ fuit cōtēptus celestiū: cuius signū elevata in nuptiis non mādicabat sed oculos in celū erectos habebat. Matth. vi. Vbi est ens thesaur⁹ tuus ibi est ⁊ cor tuū. Tertiū q̄ erat auditor suū bonoꝝ: sicut patet in puella hebrea: q̄ dei laudē sepe repetare salagebat. Inde dicit. Cā amoris est loqui libēter ⁊ audire de amato. Jo. i. viij. Qui ex deo est ꝑba dei audit. Scdo p̄z in eo manit per continuā protectionē: q̄ p̄z per tria signa. Primū est magna portatio: q̄ enim nō manet nisi in corde puro. Thomas aūt intentū puritatem offerit q̄ ipsam castitatē vocat turrim fortē ⁊ dei mansionē. Turrim ꝑpter suā excellentiā: q̄ sicut turris transcēdit domos: sic virginitas matrimonium. Hiero. Sicut pomū ex arbore: frumentū ex stipula. aurū ex terra. ita virginitas ex nuptijs nascitur. vocat eā fontē ꝑpter fecunditatē. Idem nupter replet terrā virginitas paradisum. vocat eā dei mansionē: q̄ virgines deo assistūt. Apoc. xiiii. Hi sequūtur agnū quocunq; ierit. Secūm signū est magna potestas quam habuit in miraculis faciēdis: q̄ multos sanauit: quibusdā dādo medicinā purgatiuā. Alios regi endendo: quibusdā medicinā preseruatiuā. Alios ad dandū eleemosynā provocauit. Eleemosyna est gratia dei cōferens ⁊ iusta illud Eccli. xxix. Gratiā hois quasi pupillā cōseruabit: quibusdā medicinā preseruatiuā. Alios ad audiendū verba dei instruxit. Tertiū est deū a culpa preseruat: iusta illud ps. In corde meo abscōdi eloquia tua vt non peccem tibi. Tertium signū est mansionis in eo: quā habuit in tormētis. Sed ea tormēta que sustinuit christus sibi in quātū cōmutauit. Nam a percutiētem a latere accepit: iuxtam vltionē sinceriter⁹ a latere recepit honorificā liberationem sua per lanceam adustus accepit fontis emana tionē in formā profectus accepit roris re frigerationē: ignis ꝑ ferentia accepit fe licem coronationem. Tertio multū fructū nutrimit: quia multos cōuertit et conuersos nutrimit verbo: exemplo: ⁊ corporali subsidio. verbo quidē quia sollicite predicauit et illuminando verbū dei collirio emplastro: ꝓpositi ⁊ cibo sicut in legenda patet. Nam habebat calistrum. Quodam a tumore super bia fr̄ habebat sitim appone bat emplastrum. Quodam ad cōfessionem inducebat illius habebat potionem. Quodam enim timidos confortabat illis dabat cibum. Secōdo cō uertebat. et nutriebat exemplo: fuit etiam sic pauperib⁹ plus quia eis omnia erogabat: fuit vere fidelis et devotus. unde dixit dña abane nuncio regis. Habeo seruum fidelem qui omnium laborum mihi mercedem apportat. Tertio nutriebat temporali subsidio quia thesaurus de quo palatium facere debebat pauperibus erogabat. In hoc prouidit sibi regi et pauperibus: quia plus meruit et laudem promeruit. Ps. Dispersit dedit pauperibus. Regi. quia palatium in celo fabricauit. Pauperibus: q̄ eos in sua penuria fouit. Ps. Et audiuit pauperem de inopia. ꝛc.

¶ Sermo. xvij. In purificatione natiuitatis dñi. Sermo primus.

Vbi venit plenitudo temporis misit deꝰ filiū suū factū sub lege. Gala. iiii. Circa adventū saluatoris in mundum tria hic determinantur. Primum est tempus opportunitas: ecclesiastici. vi. Vbi venit plenitudo temporis. Scdm est nascētis sublimitas cum subditur: misit deus filiū suū. Tertium est loci congruitas q̄d notatur in verbo subinducto: scilz in mundum. Illa tria per ordinē similiter in leta annunciatione notātur que modo est lecta in kalendario. Anno imp̄t Cesaris Augusti. xlii. hebdomada iuxta danielem prophetā. xlvi. olympiade autem centesima nonagesima tertia. Erat tēporis opportunitas. Jesus christus filius dei. ecce nascentis sublimitas. In bethleem nascitur. Ecce loci congruitas. Circa primum notandum q̄ ipsa tempora opportunitas determinatur scdm morem Romanorum Grecorum ⁊ Judeorum q̄ enim dicitur anno cesaris Augusti. xlii. sit mos romanoꝝ. Quod sequit hebdomade ad. ꝛc. est mos iudeoꝝ, quod subditur olympiade autem centesima. ꝛc. est mos grecorum ex his tribus. respondent illa tria verba q̄ sex quūtur. Jesus christus filius dei. Hā iesus est hebreū: christus est nomē grecū: filius dei romanum. Apud romanos autem erat imperialis potentia. Apud indeos sacerdotium et prophetia. Apud grecos vero sapientia. per istam ergo tripticam determinationem datur intelligi q̄ iste puer qui nascitur est rex et imperator celi: sicut angelus testatur dicens. Luce. i. Regnabit in domo iacob in eternum. ꝛc. scdm prophetā ysaiam

Universidad de Deusto
Biblioteca

dos generis humani ꝓ. In eo sacerdos in eternum ⁊c. Jo. vi. Hic est verꝰ ꝓphꝫ ⁊c. est sapientie dei. i. Cor. i. Unifactus est nobis sapientia a deo ⁊c. Circa ꝙm scz nascentis subintrauit mutandū q̄ homo tria. Primo quidem incurrerat. erat enim inimicus deo vulneratus a peccato ⁊ exclusus a regno. Contra ista tria ponitur tria in dicta annunciatione cum. Et ecce concipies in utero ⁊ paries filium ⁊ vocabis nomen eius Jesum. Ecce primo remissionem peccatorum. Secundo gratiam. Tertio gloriam. Primo ergo remissionem peccatorum. Ideo dicitur. Vocabis nomen eius Jesum. Jesus ꝓ saluator. Ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum. Secundo gratiam. Ideo dicitur. Ecce concipies in utero. Per conceptionem enim Christi data est nobis gratia. Tertio gloriam. Ideo dicitur. Et paries filium. Per partum enim Christi data est nobis gloria. Et ideo dicit Aug. in li. contra hereticos in persona ꝓphe. Ego offensa inimicus patri meo reconciliauit te per me. Cum inter illum ⁊ montes ⁊ rates quesiui te humeris meis portaui te patri meo reconciliaui te, laborauiq; ualdē caput meū spinis opposuisti manus meas clauis obiecti lacerabatus meum aperuisti: tot non dicam ictus sed asperitatibus laceratus sum: sanguinem meum ꝓ tua anima mea posui vt coniungerem mihi te. Et tu diuideris a me. Secundo incommodum homo erat vulnus ratus a peccato. Contra hoc attulit unctionē: quod notatur hic in hoc q̄ dr ihc qui interpretatur unctus. ꝙ. Unxit te deꝰ tuꝰ. De ista aut unctione nobis effudit: iuxta illud prophete. Sicut unguentum in capite q̄ descendit in barbā. ⁊c. Per caput ihesum intelligit ihc qui sine mensura unctione spūs sancti fuit perunctus. Jo. iij. Non ad mensuram dat deus spiritū. i. ihc per barbam intelliguntur prelati qui debent esse virtutibus ad vicia vitiscenda per vestimentum intelligunt ecclesiastica: qui sunt ornamenta ecclesie per oīa vestimenti intelliguntur actiui qui sunt terrenis deditī. unguentū ergo fuit in capite unctionis fluit in capite ihesu plenissimam redemptionē inde fluit in barbam. in prelatos vt sint flexibiles ad cōpassionē. Leui. xx. Reges sint elementes sunt inde in vestimentis. i. in cōtemplatiuos vt sint adoniles per deuotionem. Cant. iij. Odor unguentorū tuorū super oīa aromata. inde in oīa vestimenti. i. in actiuos vt sint pabiles per fraternam dilectionē. ꝙ. Ecce q̄ bonum ⁊ q̄ iocundū habitare fratres in vnū ⁊c. Tertiū incōmodum erat q̄ erat exclusus a regno: ihc attulit nobis gloriam q̄ notatur cū dicit filius dei. Nā secundū Ber. ad cantica. ihc triplici iure regnum possidet: scilicet iure creationis redemptionis. et dono patris. Primum iure totaliter nobis tribuit quia non creauit propter se: sed propter nos Mat. xxv. Possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. Secundo iure nobis tribuit quia nos est passus propter se sed propter nos Jo. xij. Pro illorum erat pro gente tantum pro gente ⁊c. Tertium iure nobis communicat. Fecit enim nos fratres suos et ideo coheredes suos. Ro. viij. Et aute filii ⁊ heredes: heredes quidē dei coheredes autem ihc. Tertio ponitur loci cōgruitas cū dicitur in loco annunciatione. In bethlehem inde nascit. Circa q̄ notandū q̄ sum Ber. triplici morbo laborabat genus humanū. i. in natiuitate vita ⁊ morte: quia natiuitas erat immunda vita laboriosa: mors periculosa. Contra primum ihc nascit: vt per suā natiuitatē mundā nostra immunda purgaretur Job. xiiij. Quis potest facere mundū de immundo nō unus. Contra secundum venit in mundū vt immundo peccati seminet ⁊c. Leo papa. Redit in honorē suū ab antiquis contagio purgata natura. Mors morte destruitur natiuitas natiuitate reparat: quia simul redemptio aufert seruitutē ⁊ generatio mutat originē. Et ideo solebat pphe. cōtra ihm nascitur in bethlē que interpretatur domus panis quia ecclesia erat ibi vita laborioſa homo sepe deficiebat. Sed natus est panis qui hominē cōfortat Jo. vi. Ego sum panis viuus ⁊c. ꝙ. Panis cor hominis cōfirmat. Contra tertium natus est in bethlē inde que interpretat cōstrēctū. Quia est mors periculosa erat ideo homo deū laudare non poterat. Nō mortui laudabunt te dñe sed per ihc natiuitatē erat ois misericordia ⁊ sic ad laudandū dignum fuerat. vt posset dicere cum ꝓpheta. Non moriar sed viuam et narrabo opera dñi.

Ute-runt q̄ volut tallet ostia templi ut ingredi ⁊ exire ꝓpter affectionem eorum ꝙm ad adorandū. Exodi. xxv. Et pones propitiatorium desuper arcā. Leui. xvi. In hoc tabernaculum ingredietur aaron ⁊c. Ps. Leuate portas principes vestras ⁊ eleuamini portę eternales et introibit rex glorie. Et ꝓpter hoc dicit filius dei ecce sto ad ostium ⁊ pulso. Apoc. iij. Si quis audierit vocē meā ⁊ aperuerit mihi introibo ad illum. Ecce ꝙm ad ostium. Ecce ꝙm ad cor. Ecce ꝙm ad animum: quod fit triplici de causa. Primo vt ihm natum honorifice suscipiamus. Ipse enim nos a deo honorauit q̄rens nos sibi similes: et hoc in creatione fecit nos fratres ⁊ hoc in redemptione facit coheredes ⁊ hoc in glorificatione. Et ideo merito debem⁹ ipsum honorare qui tam multipliciter nos honorauit. Secundo vt sibi gratias referamus. Modus referendi gratias aliquādo fit per solam vocis expressionē. aliquādo per mentium elationem: aliquādo per genuflexionem aliquādo per totā corporis prostrationem sicut modo facimus: hoc significatum est Gen. xviij. Ubi abraham audita nativitate futura Isaac cecidit in faciem. suā ⁊ adorauit gratias scilicet referendo. Tertio vt nos mortales recognoscamus nos quilibet ostat ideo in terram me prosterno quia mortalem me esse cognosco Gen. iij. Pulvis es ⁊ in pulverē reverteris. idest secundum Aug. Primo es animatus es non eras ⁊ in pulverem reverteris inanimatus quod eras.

fra habuit duplicē extremitatē. Una qua patet sub innocentia: aliam qua modo est sub miseria. ihc ergo assumpsit naturā nostrā cū innocentia ⁊ quantū ad hoc participauit cū prima extremitate, ⁊ assumpsit eam miseria. i. cum penalitate et ignam ad hoc participant cū secunda. Secundo natus est vt sanaret egrotos ⁊ cū vocat ihc portas pugnēti. Fiant cū unguēta et speciebus aromaticis ⁊ herbis virtuosis aliquo ti quoꝫ cinnus. Species aromatice est eius animatus preciosa ⁊ herba virtuosa est eius caro incorrupta: ꝙt sicut dr. Esa. Oīs caro fenū. Aqua in fonte eius sanguis preciosus. ex ipso tribuo cōfectum est unguentū quod omnem sanat egrotum. eccl. xxxviij. Unguentarius cōficiet unguenta sanitatis. Tertio natus est vt reduceret exules ⁊ peregrinos ⁊ cū venit filius dei portans sceptrum regnum ysa. xl. Factus est principatus super humerum eius. Iste principatus est ihesus regalis quā portauit vt nos redimeret ꝙd est onus pensū quod portauit vt nos liberaret. esa. lxiij. Vere languores nostros ipse tulit. vel est crux quā ipse suis humeris portauit vt nos tanq̄ ad pedem ipsum colligeret. esa. xi. Leuabit dominus signum in nationes ⁊c. Secundo ponitur hic vocatio ad compassionē ihesu. et respectu afflictionem eorum. Circa quod notandum q̄ sicut dicit Beda homini ex peccato quinq; fuit facturi inflicta scilicet timor rerum concupiscentia. impotentia ⁊ malitia. sed bonus oculo cōpassionis respexit contra ista quattuor incōmoda misit quatuor remedia de quibus dicitur. i. Corin. i. Qui factus est nobis a deo sapientia: iustificatio ⁊ redemptio. Primū ergo ihc fuit timor incōmodum erat ignorantia quia per ihc salutem incedere nesciebat ꝙ. xxi. Ecce tu habitaculi nō inuenerunt. ideo indita fuit habitaculi. ideo dicitur. Et habitabit in ea habitatores dicentes ihesu pax ei. ciderunt in terram cōfessione ⁊ adoratione ⁊ adorauerunt se ⁊ mō adoramus: quoꝫ fit triplici de causa. Primo vt ihm natum honorifice suscipiamus. Ipse enim nos a deo honorauit q̄rens nos sibi similes ⁊ ei hoc in creatione fecit nos fratres ⁊ hoc in redemptione faciet coheredes ⁊ hoc in glorificatione. et ideo merito debem⁹ ipsum honorare qui tam multipliciter nos honorauit. Secundo vt sibi gratias referamus. Modus referendi gratias aliquādo fit per solam vocis expressionē. aliquādo per mentium elationem: aliquādo per genuflexionem aliquādo per totā corporis prostrationem sicut modo facimus: hoc significatum est Gen. xviij. Ubi abraham audita nativitate futura Isaac cecidit in faciem. suā ⁊ adorauit gratias scilicet referendo. Tertio vt nos mortales recognoscamus nos quilibet ostat ideo in terram me prosterno quia mortalem me esse cognosco Gen. iij. Pulvis es ⁊ in pulverē reverteris. idest secundum Aug. Primo es animatus es non eras ⁊ in pulverem reverteris inanimatus quod eras.

C Sermo. xix. De eodem sermone. ij.

Ras egrediemini et visio erit vobis. Isa. xxx. Sapbat ergo et iudas et oēs habitatores dicentes ihesu pax ei ciderunt in terram cōfessione ⁊ adoratione ⁊ adorauerunt se ⁊ mō adoramus: quoꝫ fit triplici de causa. Primo vt ihm natum honorifice suscipiamus. Ipse enim nos a deo honorauit q̄rens nos sibi similes ⁊ ei hoc in creatione fecit nos fratres ⁊ hoc in redemptione faciet coheredes ⁊ hoc in glorificatione. et ideo merito debem⁹ ipsum honorare qui tam multipliciter nos honorauit. Secundo vt sibi gratias referamus. Modus referendi gratias aliquādo fit per solam vocis expressionē. aliquādo per mentium elationem: aliquādo per genuflexionem aliquādo per totā corporis prostrationem sicut modo facimus: hoc significatum est Gen. xviij. Ubi abraham audita nativitate futura Isaac cecidit in faciem. suā ⁊ adorauit gratias scilicet referendo. Tertio vt nos mortales recognoscamus nos quilibet ostat ideo in terram me prosterno quia mortalem me esse cognosco Gen. iij. Pulvis es ⁊ in pulverē reverteris. idest secundum Aug. Primo es animatus es non eras ⁊ in pulverem reverteris inanimatus quod eras.

C Sermo. xix. De eodem sermone. iij.

Ras egrediemini et visio erit vobis. Isa. xxx. Sapbat ergo et iudas et oēs habitatores dicentes ihesu pax ei ciderunt in terram cōfessione ⁊ adoratione ⁊ adorauerunt se ⁊ mō adoramus: quoꝫ fit triplici de causa. Primo vt ihm natum honorifice suscipiamus. Ipse enim nos a deo honorauit q̄rens nos sibi similes ⁊ ei hoc in creatione fecit nos fratres ⁊ hoc in redemptione faciet coheredes ⁊ hoc in glorificatione. et ideo merito debem⁹ ipsum honorare qui tam multipliciter nos honorauit. Secundo vt sibi gratias referamus. Modus referendi gratias aliquādo fit per solam vocis expressionē. aliquādo per mentium elationem: aliquādo per genuflexionem aliquādo per totā corporis prostrationem sicut modo facimus: hoc significatum est Gen. xviij. Ubi abraham audita nativitate futura Isaac cecidit in faciem. suā ⁊ adorauit gratias scilicet referendo. Tertio vt nos mortales recognoscamus nos quilibet ostat ideo in terram me prosterno quia mortalem me esse cognosco Gen. iij. Pulvis es ⁊ in pulverē reverteris. idest secundum Aug. Primo es animatus es non eras ⁊ in pulverem reverteris inanimatus quod eras.

Universidad de Deusto
Biblioteca

et ḡsum mdtia mee vlsionē aliqñ p sublimi
tatē cōtemplationis ad ob. xxxv. Suscepe de
lium ⁊ intuere etherea ⁊ altior te sit. Pri
mo ergo eras egredientur supra vos per
excessum rōnis: quia illud mysterii dilec
natiuitatis ⁊ excedit nostrā rationē: immo
etiā angelicū intellectū: vñ Joā. ait. Cuj⁹
non sum dignus vt solui corrigiam calcia
menti. In incarnatione ḡppe vt dr. Greg.
venit ad nos viuitatis calciata. Calciamē
tum aūt mediante corrigia pedi adiungit.
Calciamenti igitur est caro christi. Corri
gia est eius anima qua mediante diuinitas
coniuncta est carni. In hoc ḡ dicit se non
sufficere mediam. i. alam. vat intelligere ḡ
non est sufficies cognoscere aliquod ex
tremorū. s. nec viuinitatē eternam nec car
nem de virgine genitā. Secundo egredien
mur supra nos per sublimitatē contempla
tionis quia contemplationi tante dignas
tionis vocare debemus Eccl. ii. trāsiui ad
contemplādā sapientiā. Cant. iii. Egredies
mini filie sion ⁊ videte regē salomonem in
dyademate &c. vocatur caro christi dyades
ma: quia fuit nobis causa victorie coronē
vel dicitur dyadema: quia ex omni parte
fuit clausa nec aliēm victo vel tentationi
fuit aperta. vel ita dyadema quia sola ſſtura
ſa circularis vna tantum linea claditur.
caro aliorum facta fuit duabus lineis. i. cō
mixtione viri⁹ parentū. caro aūt christi
ſſi vna tantū linea fuit ſſigur ata ḡ tantum
ex carne virginis fuit formata. Scdo ergo
egredi emur vel potius ingrediemur intra
nos. Et ille ingressus aliqñ habet fieri per
eternam meditationē. Deu. xxiiij. dicitur
de Jsaac egressus fuit in agrū ad meditā
dum. Aliquando per suauē deotionē Jus
dicū. iiij. Ecce soti egressa est dalcedo. Hic
⁊ nos ergo debemus egredi per internam
meditationem: quia tantum beneficiū sem
per meditari debemus. Pro. xv. Mēs iusti
meditabitur sapientiam. Secundo. vi. Me
ditabitur sapientiam. Tertio. vi. Me
ditabitur sedendo in domo tua: ⁊ ambulā
⁊ dormiendo atq; consurgendo. Et pontit dī
triplex ſſtus corporis. s. ſſtare: sedere ⁊ iace
re. In ſſtādo totū corpus laborat per quod
intelligitur labor actiōis, in iacendo to
tum corpus quiescit ⁊ per quod intelligit
gnies cōtemplationis in scdo partim quie
scit et partim laborat ⁊ per qđ intelligitur
vita apposita ex vtraq; dicit ergo dicere q
illud beneficiū meditari debent actiui et
cōtēplatiui et perfecti. Debemus ḡ egre
di ſſus ingredi per suauē deotionē intra
nos. Unde cantat ecclesia, Hodie per totū
mundū facti sunt mirabilia dñi cēli. Et dicit ce
li pturaliter: quia [illegible] est melliſſuū celū
materialeq; stellā [illegible] nam deitatē.
Scdo spiritualē. i. pfe- [illegible] aūt dyadema

paradisū ptulit. Eccli. ij. Brevis in volatilib⁹
suus est apis ⁊c. Celū rōnale. i. magis ꝑfe
ctos qui tanta sunt dulcedine affecti q
illi sua regna ⁊ illi suos gregeo relinquerūt
Celum intellectuale. i. angeli qui tanta ſue
ritate sunt repleti q celū reliquerunt ⁊ ad
quert cunabula cucurrerūt. celū superlūs
tiantiale seu ostentum quod deitas cōtur
appellatur. i. deus pater qui hodie suū unī
cedine ad nos misit. ꝑo. Dicit eis manua
ad manducandū. Tertio egredientur cras
extra nos ḡ ut ille egressus aliqñ habet fieri
per extasim amoris. Dionysius. Est autē ex
tasim facit⁹ diuinus amor nō dimittens
sui ipsorū esse amatores: sed amandes. Illi
quādo per actionē gratiarū ⁊ laudis. i. si
mo. ij. Levantes puras manus ⁊c. Ille aūt
duplex mō cras extra nos egredi debem⁹
videlicet per extasim amoris. Timor etiā fi
cut dicit Dionysius facit extasim in deo
quia nobis dignatur prodere. In angelo
qua nobis dignat ministrare. In homine
imperfecto qui per amorē animē ducit de
ſſcere sicut patet i paulo q dicit. Uiuo ego
iā nō ego. ⁊c. Sic ⁊ hodie p amorē egredi
et deus extra se ꝑpter nīam humiliatem
nem. Item angelus ꝑpter nostrā exaltatio
nem ⁊ pīgo beata ꝑpter nostrā inauem
perturbationē. Debemus etiā egredi extra
nos ꝑ ſſtarū actionē ⁊ laudis qđ ſignifi
catū est Exo. xv. Ubi dicit q maria sumpsit
tympanum et precinebat dicēs, Cantemus
dño. ⁊c. Tympanū ſſt de corio in ligno ex
tenso ⁊ virga percusso. Per corium intelligi
tur ille corpus qđ fuit albū in naturalitate
rubicūdū in cruce ⁊ nigrū in morte. Unde
extēsum in ligno crucis. ꝑo. extendā celū
sicut pelle. Fuit percussum disciplina ꝑcus
sus. iiij. Propter sceleus populi. mei per
cussi eum. ex ista percussione resonabat
tympanus pie conquestionis in auribus pa
tris, amoris in auribus matris, obedi
ētia in auribus humani generis. Thocti.
i. O vos oēs qui transitis ⁊c. Et charitatis
in auribus hostis qñ dicebat. Pater ignō
sce illis. Scdo ponitur potentie ille corpo
ralis exhibitio, cū dr. ⁊ dñs erit vobiscum.
Dñs importat potestatem honorem et dī
nationem, Hoc autem quod dicit vobiscum
ecōtrario importat equalitatē humiliatē
et amicabilem amorem. Est ergo sensus
ille qui erat dominus per potestatem eras
erit vobiscum per naturē equalitatē, Beñ
ti. Nō cōfundatur eos vocare fratres. ⁊c.
Ille qui erat dñs per honorē ⁊ reverentiā
eras erit vobiscum per humilē presentiā.
Phil. ij. Exinaniuit semetipsum. ⁊c. Ille q
erat dñs per timorē eras erit vobiscū per
amicabilem amorem. Item. Anus amoris
illius qui amore tui amouit descendit in

uerum virginis. et ibi amorem suū amos
si no coniunxit humiliando se sublimans
do te elōgando naturam sue eternitatis
ad tue mortalitatis. Tertio ponitur nos
stra profunda humiliatio cum dicitur, Ce
ciderunt prosti in terram eorā domino et
adorauerunt. Est autem adoratio recogno
scere in deo plenam dominationem, et ista
recognitio habet fieri corde, ore corpore, ⁊
opere. Corde quattuor modis: scilicet ſſ
de vt in eū credam⁹ tanqm in summe verū.
amore: vt ipsum diligamus tanqm summe
bonum. timore vt ipsum metuamus tanqm
summe potentem. spe vt in ipsum speremus
tanqm misericordem. Ihe autem sunt quat
tuor species aromatice que ponunt in dya
demate. Primam tamen speciem non hae
bent hereticī sine hominēs pani qui pīo
crudunt fabulis q̄ verbis dñinis. Secun
dam non habent auari qui plus diligunt
nummum q̄ deum. tertiam nō habent pe
iuratī nisi quartam non habent deliperati.
Sed etiam fieri debet hec recognitio ore
scilicet ipsum laudemus benedicamus,
⁊ adoremus. Habet etiam fieri corpore scī
licet inclinatione genuflectione ⁊ prostra
tione. habet fieri munere, vt scilicet in si
gnū reverentie alīq dominij oblationes
et primitias ibi demus.

Sermo. xx. De eodem sermo. iiij.

Hec dies
dñi nunciī est
si tacuerimus ⁊
notuerimus nās
clare vsq; mane
sceleris arguēs
mur. iiij. Regū.
vij. Et his ver
bis habet q̄ hec
dies sit gratios
sa quia eis oleo dñi nunciī. Et est gaudios
sa quia non debemus a laude tacere. Circa
ea primum suppeditauit q̄ est duplex annūs
ciatio. scī spūs ⁊ angeli celestis. De pri
ma dicit Beñ. iij. Cur precepit nobis deus
&c. Ecclia. xl. Luc. ij. Ecce euangelizo vos
gaudium. ⁊c. In prima quattuor sunt
rum. scī publicitas ex parte mulieris. scī dis
cit. Ne forte moramur Falsitas ex parte
serpentis. Fatuitas ex parte hominis. Et
tertium ex parte dei penam irrogantis.
Et ista quattuor fecerunt illam diem esse
diem male nunciī. Et quātus illa quattuor
hanc incoquerit tritamen totum genus hu
manum possidendum occupauerit. s. dubie
tans in ꝑmittendo. falsitas in credendo fa
tuitas in diligendo. et severitas in penis
irrogandis. Secunda est annunciatio an
geli celestis in qua quattuor ponuntur scili
cet q̄ natus est nobis saluator natus est
ꝑo. natus est dominus natus est panis q̄
bethleem iuda ita q̄ saluator attulit eter
nam salutem ꝑo practicē ostē legislatio
rē ⁊ panis suauissimā refectionem. Et ista
quattuor remedia sunt cōtra quattuor in
cōmoda supdicta: propter q̄ hec dies est
bona nunciī. Primo igitur in humano ghe
erat dubitatio in sperādis. Contra hoc ve
nit nobis saluator portans eternā salutē.
Esa. xxv. Verbo fortitudinis nostre ꝑon sal
uator ponetur in ea murus ⁊ antemurale.
Multū ergo sperare debemus: qr saluator
factus est fortitudo nostra et eō q̄ nos de
fendit. Murus noster ignem vitet: quia
hostes consumit sacha. ij. Ego ero murus
in circuitu ejus. Et antemurale nostrū
qr ictus passionis ꝑ nobis sustinuit. scdo
erat severitas in penis irrogandis. Contra
tru illud venit ꝑo afferens victionem. D.
Unxit te deus deus tu⁹ oleo letitie ꝑte cō
sortibus tuis. Olim deus erat durus: sed
modo est unctus ⁊ factus est mansuetus
ideo dicitur Unxit te deus deus tuus. Erat
iratus: sed hodie factus est letus ⁊ recon
ciliatus ideo subditur. Oleo letitie. Erat
asperus: quia vix volebat modicum gras
tie sue elargiri sed hodie factus est lar
gus ideo subdicit. Prae consortib⁹ tuis. Et
ideo de plenitudine eius nos oēs accepi
mus. Tanta est modo abundātia unguēto
rum: q̄ ea que erāt dura facta sunt mollia
Quattuor quidem olim erant dura ⁊ insen
sibilia: scilicet celum vt aliquem recipe
ret. angelus velox hominē diligere. deus
vt homini reconciliaret ⁊ mors vt eum re
absorberet. Sed ista sunt uncta ⁊ facta sunt
flexibilia. ꝑo. Inclinauit celos ⁊ descendit
⁊ caligo sub pedibus eius. Factū est enim
flexibile celum materiale vt homines sua
scipiat. Intellectuale. i. angelus vt hom⁹
nes diligat ipse deus descendit ⁊ homines
reconsiliauit. Caligo sub pedibus eius fuit
quia mortem suppeditauit tercio erat falsi
tas in credendo. contra hoc venit dñs affe
rens novam legislationem. Esa. xxviij. Do
minus iudex nr. dñs legifer. dñs rex nr
ipse saluabit nos. Secōm autem vsorē sum
ad perfectū dñium tria requiruntur. scī pue
nitētia cōtinentia permanentia. Sed deus
non celebatur dñari in mundo. nec sīum
ad preeminentiam. Esa. lvi. Facti sumus
quasi in principio eorum non dñaretis nr.
Nec sīum ad continentiam eiusdem. xxvi.
Domine deus noster possederunt nos dos
mini absq; te. nec sīi ad permanentiā. qa
videbatur a domino cecidisse. Esa. vii. Tra
dā egyptū in manus dñoꝝ crudelis. Sed
hodie ipsum dñm recuperauit. Luc. i. Hic
erit magnus et filius altissimi vocabitur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ecce preeminentia ⁊ dabit dominus illi sedē dauid patris eius. ⁊c. ecce continentia ⁊ regni eius non erit finis ecce permanentia. Quarto erat fatuitus et insipiditas in intelligendo. Contra hoc venit panis tritici qui est singularis ⁊ hoc triplici modo. Primo quia est qui hoc est mitas fuerit ⁊ singulare.

tis. Tertio indult nouā fecunditatē : qz de virgis effluxit balsamū miraculose p̄cepit. Quarto indult nouā claritatem. Luce. ij. Claritas dei circūfulsit illos : z aqua indult nouā luporis vultū : qz ei illius virtus sit illuminare : z ebur erubescebat virtute illuminatiuā : z nō eb lampriabat. hoc significatum est Exod. xxv. in rubo q̄ ardebat sed nō cōsumebatur. Quia virgo beata fuit igne spūs sancti inflammata : z nullo igne concupiscētie adusta : z illuminata. xp̄o. Tertio dignitate testificata est creatura vegetatiua : qz tunc vites enascebāt indult nouū florem. Cant. ij. Vinea nostra floruit nouum fructum, ibidem. Fructus eius dulcis gustauit meo ingutgi nouum balsamū liquorem. Eccli. xxiiij. Quasi balsamū nō murrha odor meus. Quarto testificata est creatura sensibilis. Nam bos : asinus ipsum cognouerunt. Esa. i. Cognouit bos possessorem suum, et ipsum presepe domini sui. Et ipsum flexis genibus adorauerunt. Esa. xlv. Glorificauit me bestia agri : quia a comestione fimi super quod tacebat abstinuerunt. Quinto testificata est creatura rationalis : sicut patet in Cesare Augusto qui tunc publicas strātas q̄ mundum fieri iussit romanis pebēa dimisit : et vocari deus renuit. z Phylo hanum significationem nō intelligeret : spūtus tamen sanctus intellexit. per hoc enim significabatur q̄ christo venienti debemus preparare plenum cordium. Luc. iij. Parate viam dñi q̄ ipse tedebat dimittere debita peccatorum. Mat. xviij. omne q̄ debitum dimisi tibi, &c. Et q̄ venebat ille qui erat naturaliter dominus et rex virtutū. vnde propter absentiā illius dñi in humano genere conquerebatur. Esa. xxvi. Domine deus noster possederunt nos domini absq; te. Sexto testificatus est creatura intellectualis : id est angeli : q̄ quidem testificati sunt eum patenter : honorabiliter : z letanter. Christus quidem occulte venerat : q; angeli nō sunt passi ipsum penitus occultari : z ideo angeli ipsum pastoribus patenter annunciauit dicēs. Ecce euangelizo vobis gaudium magnum, &c. Testificati sunt honorabiliter : q; nō vni vel duo : sz exercitus militie celestis se celauerit. Testificati leniter dicitur. Glia in altissimis deo. ℭ Ser. xviij. de eodem, ser. ij.

Iacob genuit

Joseph virum marie &c qua natus est Jesus qui vocatur christus. Virgo beata in duobus verbis a tribus describitur. Primo a matrimonialī federe. cum vicit. Joseph virum marie. Nobilit enim christus matrem suam habere sponsum multiplici de causa. Ipse enim erat genere puellarum indigebat viro maturo : grandevo vt ab ipso cuilecretur. Erat sponsus ideo indigebat fideli socio a quo in partu : ante partum : z post partum assisteret. Erat vir ipso verecundus : ideo indigebat vtro sibi matrimonialī copulato ne tanq; adultera infamaretur. erat multis laboribus exponenda. ideo indigebat magno adiutorio quo relevaretur. Erat diabolo suspectus ne fecisset esset illa de qua ipse ignorabat. Ecce virgo concipiet : z pariet. &c. ideo debuit esse in matrimonio et illud mysterium diabolo celaretur. Secundo describitur a nomine cum dicitur Maria que alio nomine dicitur domina. Et interpretatur stella et illuminatrix. est ergo domina et imperatrix. et ideo tanq; domina contra diabolum potestative exercuit. Primum quia ipsum de cordibus fidelium expulit. hoc significatum est in templo facto quod corruit sicut enim dont sunt templum belial : z mali sunt templum diaboli, ceciderunt igitur prout erant templum diaboli : et facti sunt templum dei. Secundo quia principem demonum contrivit. Hoc significatum est per illam magnam statutam que erat rome arte diaboli in arce sublevata de qua responsum est q̄ non caderet donec virgo pariat que nocte qua peperit ceciditper quod significat q̄ potestas principis demonum per virginem contrita fuit. Tertium est q̄ multos idolorum eruauit. hoc significatum est in statuis scholorum que in egypto corruerunt. Isaie. xix. in Egyptum descendens dominus ele dedit q̄ tunc idola sua ceciderunt quando virgo pepperit : ideo facedotes illi imaginem virginis cum puero in secreto templi adorabant. sed in ipsa nocte qua peperit idola corruerunt. Quarto dicitur stella : ideo Rome apparuit in forma stelle puerum natalantis que erat circumdata aureo circulo : z erat tucta solem : z ardita est porphic est ara celi. per hoc significatur quante fuerit puritatis : quia pulcra est in specie stelle que est nature puritate. Quante dignitatis : quia circumdata est aureo circulo. Tota enim curia celestis in modum corone ipsam circundat et ornat. Unde cantat ecclesia. Circumdabunt eā flores rosarum : z lilia conuallium. Quantū sit potestatis : quia erat tucta solem sicut christus. hoc significatum est. Apoc. xij. Mulier amicta sole. Positum est thronus matris antiq; thronum regis. Quinto sit pectatis : quia pulcra est ara celi. Sicut enim altare est medium inter deū : z populū sic ipsa est medium

inter deum et nos. Tertio dicit illuminatrix qz solem cecis illuminauit. et hoc significatū est q̄ virga aaron de Rore attulit fructū produxit : et etiā balsamū liquor emisit. Homo quidē habebat omnia carnis sanguinolentia : qui carnalia desiderabat : sed virgo florem protulit cum in passione attritus et exoctus oculo carnis est appositus et ipsum sanauit. habebat etiā omnis affectus sinistralis qualitatis ita vbi desiderabat sed fructū protulit cunctis mundo ipsum tristitiam fugauit. habebat enim omnis intellectus obscurū qz dei veritatē non recognoscebat : sed liquor balsami omnē impuritatē abstersit. Tertio dicitur a viro amati padose quod notat cum dicit. De qua natus est Jesus. &c. Nota de q̄ bus necuit ipsam virginē esse q̄ deus sibi emittebat pretium redēptionis humane, ideo debuit : z decuit pas tolere ne essent. Sanctitas enim est perfecta integritas est carnis et mētis, sed de multis dicit eccli. xxv. Ois fatui quasi vas confractū. &c. omitte illi thesauri diuine sapientie ideo debuit esse pas mundum, virginitas est tota bona : z nouū facit. hoc signatū est. Isa. Regnū Jude Ezechie. id est deus p̄ potestatē. Ezechias : sapientia in vas mundū. f. in ma ria virgine. emittebat sibi balsamum diuine gratie. debuit esse pas mundum. Virginitas enim dicit perfectā mundiciā mētis et corporis. Unde prophete petens spūm sanctū dicit. Primo petit cassa mundicia dicēs. Cor mundū crea in me deus. &c. Committit sibi spūm sanctum. Ecce quam splendorem est paterne glorie. ideo debuit esse vas admirandum. Eccli. xliij. Vas admirabile opus excelsi.

℣ Sermo. xxiiij. De eodem, sermo. iij.

Populus qui

ambulabat in tenebris vidit lucem magnam, &c subaudit. Parvulus natus est nobis : z filius datus est nobis. &c. Esa. ix. Utinet aliquis eius literaturus multi nunc in tenebris ambulantes. Sic etiam antecessorum huius rei in qualibet trium missarum trea numina in missa. Cantatur. Populus qui ambulabat. &c. Secunda. Puer natus est nobis. &c. Tertia. Viderunt omnes fines terre salutare dei nostri. Quam ppheta. Esa. fuit a spūs sancto inspiratus Apostolusq; ad tertiū celum fuit raptus. Euangelista. f. Lucas qui ne quicquam missus ponitur. fuit a beata virgine missus. Joannes qui ponitur in tertia missa fuit a fonte pectoris ipsi aquas sapientie potantes. Verba itaq; premissa sunt veritas de hac tribus ambulatoribus in tenebris

liter patet decipi: parumlus em aliquando p uno pomo dat totam suam hereditatem. Christ⁹ deus regnum suum palide cate vende bat: q nullus ipsum emere poterat nec pro aliqua graui penitentia: nec p morte aliquis sed modo dat regnum pro calice aque frigi de. Matt. x. Quicunq; dederit uni ex minimis istis calicem aque frigide tantum p uno bono voluntate p. Desiderium pauper ecundiuit dominus: ideo deum quodāmodo decipimus: quia eius regnum quasi pro nichio obtinemus. ps. Pro nichilo salnos fa ciet illos. Tertio dicitur parumlus: quia ad imitar parnuli debet concipi per bona pro posita. Sed multi sunt qui abortum facilit quia bonum propositum ad opus non pro ducunt. ezechie. xxxvi. Venerunt filij vsq; ad partum: et virtus non est parienti. Debet etiam parturiri per bona opera. Esa. xxvi. A facie tua concepimus et parturiuimus: et peperimus spiritum salutis. Debet nos triri per perseverantiam. Ecc. xcbo. Accipe puerum istum et nutri mihi. Debet pa rari per patientiam. Ecclesiast. vi. Subdce humerum tuum et porta illam. Sex sapien tiam. Tertio ponitur istius remedij magnū preconium cum dicitur. Et filius datus est nobis. Magnum preconium est dei patris: qui tante erga nos fuit liberalitas: quia de dit nobis quoddam sibi proprium: scz sum filium: quoddam tibi et filio commune. Scz spiritum sanctū: quoddam sibi in filio et spi ritu sancto commune. Et mundum universum et angelica ministeria: omnia promittit nobis. Psal. Domine quid est homo: qm tui notum fisti eī aut filius hois: qm visitas eū? Ser. Domine mitte: et quem mitte tus: immittito spm tuū: promitto et pulsum tuum. Et ne quis in celestibus vacet ad o pera sollicitudinis nostre etiam illos beat tos spiritus mittio in ministeriū nostrū.

¶ Sermo. xxv. de eadem fi.

EXyt edictum a Cesare augusto: vt de scriberet vniuersus or bis. Luc. ii. In hoc exor dio fit mentio de Cesa re mundum describente: de maria pregnante: et de maria parente.

¶ Circa primum notandum q Cesar tunc temporis tria fecisse legitur. Primum est/ nomen mutauit. Cum esset primo vocabatur Octauian⁹ vocari se fecit Cesarem honorem auunculi sui: et augustum propter res publica n augmentatam. Imperatorem q fuit primus a hoc nomine insignit⁹: per qđ datur intelligi q ille venisset qui electio nis nomina mutaturus erat. Esa. lxv. Et vo uos suos vocat nomine alio. Cum esset primo vocabantur hebrei: id est transitores: quia erāt torrente actibus vehti. Postmodum vocati sunt christiani: a quia sancto spiritu sunt peruncti. Ultimo in celo vocabun tur filij dei: quia per gratiam sunt in filios adoptati et dei heredes effecti. hmc Jo annes. xii. Nunc filij dei sumus sed nondum apparuit. ꝛc. Secundo mundum describit per quod datur intelligi q ille venisset q electos suos in eternitate sua descripturus erat. Vere quidem nomina electorum suo rum scripta habet in libro suo ideo nō pos sunt faltificari. psal. In libro tuo omnes scri bentur. In palatio suo ideo non possunt re peri. Luc. x. Gaudete q nomina vestra scri pta sunt in celis. In manibus suis ideo nō possunt oblivioni tradi. esaie. xlix. Ecce in manibus meis descripsi te. In corde suo nō possunt non amari. ij. Corinthio. tertio Epistola estis christi scripta non atramen to: sed spiritu dei viui. Tertio ponitur pacem fecit: per quod habatur intelligi q ille venisset qui omnes discordias reman uere debebat. Erat enī discordia inter deum et hominem ideo fecit se mediatorē. j. Ti mo. ii. Unus est mediator dei et hominum christus iesus. Inter hominem et hominem propter diuersum cultum ideo se fecit lapi dem angularem Ephesios. ij. Ipso summo angulari lapide Christo iesu. Inter homi nē et angelos ideo fecit se pastorem. Ipse est ille pastor de quo dicitur Luce. xv. Qui reliquit nonaginta nouem oues in deserto vt ibi est nouem ordines angelorum in celo venit querere ouem que perierat. Secundo fit mentio de maria pregnante. Et quo da tur intelligi q ipsa in utero gestabat filium diuinum splendorem eternum thesaurum sapientie: fontem misericordie. ideo dicit tur ecclesiast. vicesimo tertio. Ego mater pulchre dilectionis. ꝛc. Nam in quantum habuit ignem diuinum facta est mater pul chre dilectionis. Sicut est aurum ad ignis presentiam liquescit: sic eius anima ad pre sentiam filij ignis liquefacta fuit. Cantici corum quinto. Anima mea liquefacta est. In quantum habuit splendorem eternum facta est mater timoris: id est demonibus terribilis. Sicut enim noctua solo splēdo rem fugit: sic demones eius maximam cla ritatem. Canticorum sexto. Terribilis vt castrorum acies ordinata. In quantum ha buit thesaurum diuine sapientie. Facta est mater agnitionis. In quantum habuit fon tem misericordie. Facta est m̄ sancte spei. De his duob⁹ dicitur Prouerbiorum. xxi. Thesaurus desiderabilis: scilicet diuine sa pientie/ et oleum misericordie in habitan

culo fuit: id est beate virgine: que fuit habitatio Christi. Tertio fit mentio de Wa ris parturie. ¶ Circa quod est notandum q cetere mulieres pregnantes/ ante partū habent timorem/ in partu dolorem post pa tum languorem. Hec autem ante partum ti mere non potuit: quia habuit angelum con fortantem. Judith. xiii. Aiuit dominꝰ quo niam cultodiuit me angelus eius. ꝛc. Post sanctificantem. Jo. Sanctificauit tabernacu lum suum altissimus. Spiritum sanctum concepit: et peperit sicut eius uterus habitauit. In parta etiam non habuit do lorem. Non enī dolere poterat sed multipli citer quandebat propter prolis masculatem: propter conservatam virginitatem: propter generu humani salutationem: et propter an gelicam habitationem. Iuxta illud. Vbi pa rit et gaudet: cantant celi agmina laudes. Post partum etiam non habuit languores: quia parebat se edenum peritissimum qui omnem languorem curauit. Ecclesiastici. xxxviii. Altissimus de terra creauit medicinā. ꝛc. Et altissimus fortissimum: qui omnem tube culosum sustentat. Jo. Exultauit vt gigas ad currendum viam. ꝛc. Celeste pmbaculum quod refrigerium habet. Luce primo. Mise ras altissimi obumbrauit tibi.

¶ Sermo xxvi. de eadem ser. v.

APleti sunt dies Marie vt pareret: et pepe rit filium suum pri mogenitum. Luce secundo. Dia ponit euangelista. Primo temporis plenitudinē cum dr. Impleti sunt dies Marie/ impleti sunt est sm Augusti num ecloguī. vnde dicit Augustinus ibidē Octauo calendas aprilis/ cōceptus creatur Christus. Octauo autem calendas ianuarii. Ab illo autem die vsq; ad istum. ccclxxv. reperiuntur dies. Ut sit datum tempore christus in eius utero ha bitauerit factus est eius uterus fons pietat⁹/ fons puritatis/ fons sanctitatis. Fuit enī fons pietatis/ cum esset misericordia habitauit et in celo ps. Domine in celo misericordia tua: et postmodum inclusit in ea quosdam angulos. i. iudeorum populo/ deus in iudea deus. ꝛc. Laudem tuum fons misericordiam tuam/ in medio templi tui. Hodie autem emanauit in toto mundo. Ps. Misericordia domini plena est terra. Hoc significatum est rome in fonte cuius aqua in oleum conuersa largiter emanauit. Pe cundo factus est eius uterus speculum pu ritatis. Spūs sanctus eum purificauit eius mentem/ illius inhabitauit eius ventrem/ pater sanctificauit eius mentem et ventre. ps. Sanctificauit tabernaculum suum altis simus. Si quis igitur habet maculam sup biebebat speculari ad eius humilitatem. Si quis maculam immunditie: ad eius pure tatem. ꝛ sic de aliis. Tertio factus est pan ctitatis. Eccli. xxiiii. In me omnis gratia vite et veritatis. ꝛc. In filio est vale: id est in marie ventre deus posuit unguenta q ha bent pmittere mortuos: ideo dicitur. In me omnis gra vite. Posuit collitia q hñt illuminare ceco: ideo subditur. Et veritas. Posuit balsamū q habet preseruare mor tuos: ideo subditur. In me omnis spes vite. Posuit electuaria q hñt sanare debiles ꝛ firmos: ideo subditur. Et virtutis. Secundo po nit euangelista virginis partus felicitatem cum dicitur. Ut pareret. Cuius autem part⁹ habuit tres laudabiles conditiones. Prio quia fuit multe puritatis et ex parte matris et ex parte prolis. Mater enim peperit di uini splendoris radium: ideo facta est ma ter lucida. j. Luc orta est iusto. i. de Marie puero. Peperit florem amenum. i. filium de quo dicitur Canticorum sexto. Ego flos cā pi: et facta est mater florida. Peperit thus odoriferum. Ecclesiast. xxiiii. Quasi libanꝰ nō incisus vapotaui habitationem meam/ et sic vocatur ibi libanus: ideo facta est magis odorifera. Fuit autem purissimus eius partus et ex parte plis. In christo enī fuit divinitas/ anima ꝛ caro. Divinitas est pura Sapien. vii. Candor est enī lucis eterne. ꝛc. Anima pura. Sapientie. viii. Sortis tus sum animam bonam. Caro pura: ideo dr. Veni ad corpus coinquinatum. Secundo eius partus fuit multe paupertatis: qui nil hñ habuit de his que cetere parentes rece runt. Non enī habuit seruientium peritiaꝫ sed animalium presentiam. i. bouis et asini. nec pannorum copiam: quia vilibus pannis eum inuoluit. Nec ciborum abundantiam: sed multam penuriaꝫ. Nec camere pulchri tudinem: sed habuit fetiditatem. Nec lecti mollitiem/ sed frigoris asperitatem. Tertio fuit multe novitatis. Fuit et nouus: qꝫ fuit sine dolore. Esa. lxvi. Antequā pareret peperit. ꝛc. Fuit nouus: quia fuit sine pecca tī contagione. Eccli. xii. Nec dormiēti reperi. scilicet sine peccato: scilicet christū. Fuit nouus quia fuit sine corruptione. Jō Christus vocat se vermen dicens. Ego au tem sum vermis et non homo. ꝛc. Vermis enim generatur de terre humore sine sole: et

Universidad de Deusto
Biblioteca

ste habet patrem in celo ⁊ matrem in terris sine et sine matre in celo fuit noster quia de femina sine viro. Fecerat deus hominem sine Adam sine viro et femina sicut Adam. De viro sine femina sicut Eua. De viro et femina sicut nos. De femina sine viro sicut hodie. Fuit noua quia sine Bernardum in christo nouum et antiquam et eternum concurrerunt nature summa ac media et infima coniuncte fuerunt. Tertio ponit eius humilis matris veritatem: cum dicit. Peperit filium suum ℟. Veritati matris attestatur quia tot ⁊ composita substantiam sibi ministrauit. Gal. iiij. Factum est ex muliere. ℟. Veritati matri etiam attestatur q̄ spūs in vtero nouem mensibus et decimum stabulum sibi dauid. portauit et fouit. Sapientie. viij. Decem mensium tempore coagulatus sum in sanguine. Veritati matris attestatur q̄ ipsum nutriuit lacte virgineo spiritu sancto purificatore de celo ministrante vnde cantabat. Sola ℣ eo lactebat vbere de celo pleno. Veritati matris attestatur q̄ ipsa sibi materna cōpassione condoluit. et q̄ naturaliter pater plus quadet de prosperitate. filii ℣ mater ⁊ mater plus dolet de aduersitate ℣ pater iuxta illud puerli. f. Filii sapiens letificat patrem ℟. et beata maria fuit christo loco patris ⁊ matris. ideo plus ceteris martyribus voluit de eius passione ⁊ plus gaudia est de eius resurrectione.

¶ Sermo. xxvij. de eadem. f. vij.

Ecce euangelizo vobis gaudium magnū quod erit omni populo: quia natus est vobis hodie saluator. ℟. Circa natiuitatem saluatoris angelus tria ponit.

Primo q̄ fit magne iocunditatis cum dicit. Ecce euangelizo vobis gaudium. Fuit enim magnum istis ad tria duplicē dimensionem: nam fuit altum ⁊ usq̄ ad celum ascendit. et sic angelos letificauit q̄ celos reliquerunt ⁊ ad pastores ostentes venit eis gaudium retulerit. Fuit profundum q̄ inferna penetrauit. ⁊ sanctos qui erant in limbo letificauit. vñ. is. Habitantibus in regione umbre mortis / lux orta est eis. Fuit longum q̄ tuit usq̄ in occidentem et magno se letificauit q̄ sua regna rebus runt et ad puerum cucurrerit. Iuit est in occidentem / vbi Ihesum letificauit: q̄ imagine vsa thuru odorit. Papien. vij. Iucundit a fine usq̄ ad finem fortiter ℟.

Fuit latum q̄ perfecit preteritos. Joan. vij. Ihesus ⁊ pater veller exultauit ℟. Presentes vnde dicit angelus. Annuncio vobis gaudium magnum quod erit omni populo et extenditur ad futuros. Ambros. Hec est gloria natalis humani vt in futurum transeat ad predestinatos ⁊ in perpetuum maneat ad deuotos. Secundo est multe dignitatis quod notatur cum dicitur. Natus est vobis. f. de vobis. f. de vestra pgenie q̄s ad maximam dignitatem hominis cedit et eo q̄ maiori ēs deo q̄ angelus parentelā eius tractit. Cum ēs triplex sit cognatio. f. legalis que est per adoptionem vt gentilis que est per sacramenti regenerationem: et carnalis q̄ est per propagationem: angeli tantum dei attinent cognitione legali: q̄ eos per suam gratiam in filios adoptauit. homo autē deo attinet ex cognatione legali ⁊ q̄ cum ⁊ gratiam adoptauit. Ephe. i. Qui predestinauit nos in adoptionem filiorum per ihesū christū et spūalī: quia per baptismum nos reformauit Joan. i. Dedit eis potestatem filios dei fieri ℟. Et carnali: q̄ de nostra pgenie carnez assumpsit. Heb. ij. Nusq̄ enī angelos apprehendit sed semen abrahe apprehendit. Tertium est magne vtilitatis: quod notatur cum dicitur. Saluator mundi. Homo quidem quinq̄ infirmitates patiebatur. f. mortem superbie/cecitatem ignorantie/ydiplicitatem in mente vulnerationem culpe et fetorem pfuetudinis prave. Sed ab istis quinq̄ infirmitatibus nos saluauit per ea q̄ remedia q̄ adhuc. Portauit enim carnem de qua fecit emplastrum sanguinez de quo fecit collyrium spūs humanum de quo fecit mel dulcissimum. Assem am ⁊ fuit nardi pugnentarium et ointmentum que fuit balsamum preciosum. Prima igitur infirmitas erat tumor superbie. et iste primo ortus est in celo: deinde in terrestri paradiso. Tandem per totum est in omnem mundo ⁊ sic per hoc de sua carne fecit emplastrum q̄ illum tumorem maturauit ⁊ fregit. Fit autem emplastrum de herbis ⁊ floribus adiectis contritis et coctis. Caro xpi fuit herba sicut et nostra. Esa. xl. Omnis caro fenum. Fuit flos et hoc propter innocentiam et puritatem. Fuit adiectus per mortem. Esa. liij. Qui ablatus est de terra viuentium. Contritus per flagellationem. ibidem. Attritus est propter scelera nostra. et coctus per penarum ministrationes. ibidem. Ossa mea sicut cremium aruerunt. Sece humilitatis crem plum ipsorum medicamentum. Secunda infirmitas erat cecitas ignorantie. ideo christus de latere suo fecit collyrium quo cecum illuminauit Apocalyp. iij. Collyrio inunge oculos tuos vt videas. Illud autem collyrium factum est de saliua et terra id est de tristitia et humilitate vt haberet Joannis. xx. De quibus dicit. Mulier cum parit tristitiam habet quia venit hora eius. Cum autem peperit filium suum iam non meminit pressure propter gaudium quia natus est homo in mundum. Et ideo dicit. Natus est vobis. Quarta infirmitas erat vulnus culpe. Esai. Vulnus ⁊ liuor ⁊ plaga tua non sunt circumligata ⁊c. Ideo christus de anima sua fecit unguentum in quo continentur omnia vnguenta omnium vulnerum et infirmitatum. Omnia enim vulnera anime continentur aut ex infirmitate/aut ex ignorantia: aut ex malicia. Sed dicitur Joan. i. Vidimus gloriam eius id est gloriosam misericordiam eius plenam gratie et veritatis. Nam gloriosa misericordia eius sanat vulnus culpe. Et per gratia eius sanat vulnus cause. Et per infirmitate humanam: peritos eius sanat vulnus causarum et ignorantia. Quinta infirmitas erat fetor consuetudinis prave. Sed christus ab ea attulit vtilitatem tanq̄ balsamum preciosum: cuius odorem sensit Lazarus quatriduanus et fetidus et reuixit. Est autem prima dies mala electatio: secunda mala consensio: tertia malū opus: quarta mala consuetudo: et tunc homo efficitur fetidus coram deo et mundo. Qui ergo ad odorem istius balsami non resurgit magis est insensibilis q̄ mortuus fetidus et sepultus.

¶ Sermo. xxvij. de eadē. f. vij.

Apparuit benignitas ⁊ humanitas saluatoris dei xpi. et Tit. iij. Circa natiuitatem xpi apls apparuisse testatur. Pro benignitas dei. q̄s et Apparuit benignitas que quidē apparuit ⁊ humanitas eius non dilectione. Q̄ ēs amor inexplebilis ⁊ prodef. f. dono: passione ⁊ cepe. Pater amodo tuis nobis obdit dona: q̄s nobis filiū suum dedit. Joan. iij. Sic dē dilexit mundū vt filiū suū vnigenitū daret. Filius obdit passionē. Ro. v. Cū adhuc peccatores essemus eccepta p nobis mortuus est. Spūs sctūs obdit operā: q̄ dona sua nobis tribuit et tm carnationē xpi operat⁹ fuit. Sc̄do apparet humanitas dei ⁊ hoc in nō carnis assūptione q̄s in ⁊ humanitate: de qua benigna humanitate apparuit angelus pastoribus: q̄ in uenietis infantē pānis involutū ⁊ positū in presepio: ecce signa sue humanitatis. f. humilitatis eius: ideo dē. Inuenietis infantē. Puerpertas eius. q̄s subdit. Pānis involutū. et asperitas eius. q̄s subdit. Positū in presepio. Solent reges cōs se deferre pessilis: sic xps / hunc mundū venit signū ⁊ pessilis sui assūpt pauperē in quo pcta est humilitas / paupertas et asperitas. Illi ē qui hāt humilitatē sunt de familia xpi Phil. ij. Hoc sentite in vobis q̄s et in xpo iesu ⁊c. Illi aūt ē qui hāt superbiā sunt de familia diaboli. Joan. viij. Ihesus est rex sup omnes filios superbie. Illi ē qui hāt paupertatem de familia xpi sunt. Mat. v. Beati ⁊ pauperes spū ⁊c. Illi aūt ē qui sequuntur auaritiam sunt de familia diaboli. Ut auaritia vocatur idolorū seruitus. vt dr Ephe. v. Illi ē qui hāt carnis asperitatem sunt de familia xpi vt dr Gal. v. Qui autem sūt xpi / carnem suam crucifixerunt ⁊c. Illi aūt quiescentes curuntur sanat vulnus culpe. sunt de familia diaboli. Thob. vi. In eos qui libidini vacant habet potestatē demoni. Tertio apparuit pietas dei / quod notatur cum dicitur. Sed secundum misericordiam suam saluos nos fecit. Et hoc pietas attenditur in nostre saluti operatione. Homo autem infirmus se mus non efficitur. nisi contraria remedia sibi dentur. Infirmatus fuerat homo per superbiam per quam fm Damascenum creuerit se contra deum. id est contra ipsius pceptum: vsq̄ ad deum. id est vsq̄ ad deum tatis appetitū. ⁊ supra deū. f. supra pōtatē sue beneplacitum. ideo christus vt hominē ab ista infirmitate sanum faceret humilitatem se propter homines. id est propter ipsorum saluationem vsq̄ ad homines. id est vsque ad humane nature susceptionem. ⁊ et infra hominē propter passionis animi am abiectionem. nisi et dicat. Ego sum vermis et non homo. Quarto apparuit liberalitas dei. Quod notatur cum dicit. Ut insis ficati gratia ipsius heredes simus. Et ois cem liberalitas in hoc apparet q̄ accepit a nobis vilia et dedit nobis preciosa. Nam sicut dicit Augustinus super Iohannē. sectis do. Liberaret eos qui simpe mortis ⁊c. A nobis accepit tres merces nostras. dicit nasci: laborare: et mori. Et dedit nobis tres suas merces. f. resurgere ⁊ eternū regnare. Gloria merce eius

accepit a nobis. dicit Esa. ic. Paruulus natus est nobis, & filius. Ha. Puer iste ego et in laboribus a iuuentute mea, de tertia. Phil. ij. Factus est pro nobis obediens usq; ad mortē, de prima mercede quā nobis dedit. dicit Joan. i. Dedit eis potestatē filios dei fieri. de scā Joan. vi. Ego resuscitabo eum in nouissimo die, de tertia Luc. ij. Cōplacuit patri vestro dare vobis regnum. ꝛc.

¶ Sermo. xxix. De eodem, sermo, viij.

Verbū caro factum est: et habitauit in nobis. Joā. i. Et eo q verbū factum est caro: sex causæ assignari possunt. Primo in patre magna charitas: quæ tanta fuit q nam seruum scilz humanā naturam filio suo in cyonam accepit, et se nobis per carnem cōtraxit. Parentela autē contrahit aliquādo dando tantū. Aliqū accipiendo tātum. aliqñ dando et accipiēdo. Deus enim angelis parentelā cōtraxit tñ dando q imaginem suam eis dedit. Sed non accipiēdo q naturam eoꝝ non assumpsit. Heb. ij. Nusq̄ angelos apprehendit sed semen abrahe ꝛc. Cum hoc autē cōtrahit accipiēdo tñ dando. Dando q suam imaginē ei dedit. Recipiēdo q humanā naturam assumpsit. De hac tamen inuisibile charitate dei dicit. Hiereñ. xxxi. In charitate perpetua dilexi te, scilz in patre celebratur magna liberalitas, vñ Ro. viij. Proprio filio suo nō pepercit: sed pro nobis omnibus tradidit illū, quomō etiā non cū illo nobis oīa donauit? Voluit deꝰ ostendere se liberalē, ideo dedit terrena ad vsum nostrū. Voluit deus ostendere se liberalissimū ideo dedit nobis celestia in ministerio. Noluit se ostendere liberalissimū: ideo dedit se in fratrē nostrū. Voluit ostendere se superliberalissimum. ideo promisit se naturā in psonam nostram. Per primum autem nō probatur secundū, Non enim sequitur. Si dedit nobis terrena ad vsum q̄ habet nobis celestia in ministerium. Nec per secundum probatur tertium. Non enim sequitur. Si dedit nobis celestia in ministerium q̄ habet nobis seipsum in fratrem nostrum. Nō per tertium probatur quartū, Non enim sequitur. Si dedit nobis seipsum intelligibilem q̄ habet nobis seipsum ostibilem. Si dedit seipsum in premium q̄ nobis habet seipsum in precium et fratrem nostrū. Sed per tertiū omnia probantur. Bene enim sequitur. Si ꝛc fit nobis seipsum in fratrem nostrū q̄ habet nobis et terrena in dominium et celestia in ministeriū. et tandē seipsum in premium. Et tali probatione vtitur apostolus cū dicit. Proprio filio suo non pepercit. ꝛc. Tertio in filio ostenditur magna humilitas de qua dicitur Phil. ij. Hoc sentite i vobis quod et in christo Iesu: qui cum in forma dei esset. Et tangit apostolus duplicē humilitatem in christo. Unam vsq; ad humanā naturā cum dicit. Formam serui accipiēs. Aliam vsq; ad penam nature cum dicit. Factus est obediēs vsq; ad mortē. Et sic christus tantū se humiliauit: q descendit. Ultra descendere potuit. Nam infra naturam humanam est natura angelica. Infra angelicā est natura humana. Infra naturam humanam est pena. Infra penam est culpa. Infra autē culpam nihil est quia nihil vltius est. Christus autē assumēdo naturā passibilem descendit infra seipsum, Phil. ij. Semetipsum exinaniuit semetipsum formā serui accipiēs. Descendit infra naturā angelicā. ps. Minuisti eū paulominus ab angelis. Descendit infra naturam humanam. Unde ipse est in ps. Ego autē sum vermis: nō homo. Descendit vsq; ad penam. Esa. liij. Ipse autē vulneratus est propter iniquitates nostras. Usq; ad culpā autē descendere non potuit: cum eum effici peccatū in ipsum cadere nō posset. Peccatū enī nihil est ideo infra petit nihil est. Humiliando ergo se christus vsq; ad penā nature se humiliauit. Ultra pfundius potuit. Quarto in nobis cauſatur magna pietas. Et quo est pō natura nostrā assumpsit: multa pietate vigere debemus. Aliter faceremus iniuriā patri nostro q̄ ipsum naturam filio suo copulauit: et fratri nostro. Ille est pō. qui ipsum in vnitatē persone sibi assumpsit, et matri et sorori nostre: id est humane virgini que est mater nra inquantū frater noster genuit. Et est soror nostra inquantū de progenie nostra descendit. Iniuriā enim faceremus toti cognationi nostre: id est cuncte celesti que sibi iniuriā reputaret quādo aliquis naturā suā macularet. Quinto cauſatur iudicio magna securitas. Valde nos in iudicio securi esse poterimus quādo fratrem nostrum iudicem voluerimus esse videremus. Joan. v. Potestatem dedit ei iudicium facere quia filius hominis est. Pro monos tunc cum timebunt tanq̄ iudicem suū. Joan. xō. Princeps huius mundi iam iudicatus est. Angeli tanq̄ vsum suum. Job xxi. Timebunt angeli et territi parebunt. Homines vero de ipsa confident. et ipsum amabunt tanq̄ fratrē suum. Unde christus tunc dicere eis poterit illud Heber. xv. Scio suam frater tuus non noli timere. Demones vñ tunc timebunt vt iudicem punientem. Angeli ipsum honorabunt vt dicatur in psa dentem. Bernardus. Puto q̄ sum me christ

nus spernere non poterit os ex ossib⁹ meis et caro de carne mea. Falli tamen christus vt valde timere poterunt quia a fratre suo non redimuntur quantūcunq; pecco ofus derint. po. Frater non redimit redimet homo nec redimuntur quātūcunq; sanguine christi pro se allegarent, ideo subditur. Nō dabit deo placationem suam et pretium redemptionis anime sue. Septo cauſabitur in pegno magna felicitas q̄ tunc homo deus efficabitur in corpore per psonam humanitatis. Et in anima per contemplationem diuinitatis. Joan. x. Ingredietur et egredietur et pascua inuenet. Nam ingredietur ad contemplandū deitatem: vbi inueniet pascua misere suauitatis et egredietur ad considerandum humanitatem et ibi inueniet pascua nostre saluatōis.

¶ Sermo. xxx. de eodem sermo. ix.

Veniēs euangelizauit pacem. ꝛc. Ephe. ij. Ante aduentum filij dei in carnem multe questiones et discordie erant quas ipse omnes dissoluit et pacificauit. Prima questio erat in sacra trinitate. Si homo deberet redimi cum angelus non redimebatur, et difficultum fuit q̄ sic propter quinq; rationes. Prima est quod angelus peccauerat ex se nullo existente: homo vero alio suggerente et decipiente. Secunda quia angelus erat spiritus, et ideo debebat esse fortis et prompt⁹. Homo vero habebat carnem que semp est ad bonum infirma, iuxta illud Matth. xxvi. Spiritus quidem promptus est. ꝛc. Tertia quia angelica natura non tota ceciderat: humana vero tota cecidit q̄ in radice peccauit et inconuentens erat q̄ tam nobilis creatura tota periret. Quarta quia ad peccandū ex quadam infirmitate humana. et ideo peccauit in patrē, Eua ex quadā ignorantia femina: et ideo peccauit in filium. Angelus autem peccauit ex certa malitia. et ideo peccauit in spiritum sanctum. Qui autem peccat in spiritum sanctum non remittetur ei nec in hoc seculo nec in futuro. Quinta quia casus angeli est mors angeli. et ideo quando angelus cecidit extra statum merendi erat. homo vero quādo peccauit extra statum merendi non erat. et ideo ad melioꝛandū conſequendum dispone re se potuit. Secunda questio erat in sancta trinitate quis ad istam redemptionem idoneus erat. Utrum scilz pater vel filius vel spiritus sanctus. Et quidem patri attribuitur dei potentia: filio sapientia, spiritu sancto bonitas. Luciferi autem appetit dei potentiam, et ideo iniuriam fecit patri. homo appetit dei sapientiam. Gene. iij. Eritis sicut dij scientes bonum et malum. et ideo iniuriam fecit filio. Antichristus vsurpabit sibi bonitatem spiritus sancti simulatam religionem ostendendo et simulata miracula. et ideo iniuriā faciet spiritui sancto. Ad filium autem spectat dare indulgentiam qui recipit iniuriam. Si igitur diabolus fuisset redimendus spectaret ad patrem antichristus ad spiritū sanctum. Quia igitur homo redimendus erat eius redemptio ad filium pertinebat. Tertia questio adhuc in sancta trinitate erat p quem modū homo redimēdus erat. et dicitur quia est q̄ non per potentiam sed per satisfactionem condignam. Homo quidam peccauerat per superbiam inobedientiam et delectationem pomi. Ideo christus satisfacere voluit per humilitatem per obedientiam et penitudinem et penarum afflictionem. Ad Philip. ij. Humiliauit semetipsum. ecce humilitas vera. Factus obediēs ecce obedientia prompta vsq; ad mortem. ecce afflictio magna. Quarta questio erat inter deum et hominē. Deus enim cōqueꝛebatur de homine q̄ ipsum offendebat. homo vero cōqueꝛebatur de deo q̄ creaturas suā reliquerat. Istam questionem christus soluit qui mediator fuit. Mediator autem debet habere cōmunitatem et auctoritatem et firmitatē. Unde homo genus conqueꝛebat se non habere mediatoꝛē qui haberet cōmunitatem dicto. Job. xv. Regis enim piꝛo qui similis mihi est reꝛpondebo nec auctoritatē que sc̄z partes vtraq; possit arguere. ideo subdit. Non est qui possit vtriq; arguere nec firmitatē q̄ sic̄z partes possit diuidere et separare. ideo subdit et ponere manū in ambobus. Christ⁹ ergo fuit verus mediatoꝛ quia habuit verā essentialitatē cum deo inquantū deus. et cū homine inquātū homo. Ad Hebr. viij. Mediator vnius nō est, sc̄z natur⁹ sed duplicis sc̄z humane et diuine. Habuit auctoritatē q̄ iudicādo. Esa. xl. Arguite me dicit dñs. Habuit firmitatē in diuinitate. Nam est inter deū et hominem esse descendās. christ⁹ medius se posuit et pacificauit. Colo. j. Pacificās p sanguinem crucis eius que in celis sunt que in terris sunt. Contingit autem sepe pponi distos ab vtraq; parte vulnerari. sic christ⁹ vulneratus erat a patre. Esa. liij. Propter scelus populi mei percussit eum. Et ab hoste sacb. xiij. Vnde plagatus sum in domo eoꝝ qui diligebant me. Quinta questio erat inter hominem et diabolum. Diabolus enim

contra hominē quatuor allegabat. Primo instrumentā authenticū, Gene.ij. Quacunqz hora comederis ex eo morte morieris. Repulsus est a uno aduocatoꝝ qui ipsum instrumentū falsificauit dicens. Nequaq̄ mortes enim. Secūdo allegabat posterioritatē qz per multa milia annoꝝ ipsum possederat. Sed repulsus est pter interruptionē. Tum quia ratio sepe cōtractuit. tū qz deus prophetas suos sepe destinauit. Tertio allegabat emptionē. qz hominē pro cōfessione pōnis se amisse dicebat sed repulsus est. qz hominē decepcrat ultra dimidiū iuste pretij. Esaie lij. Gratis venundati estis et sine argēto redimemini. Quarto allegabat peccati pprietatem. qz est deorsum trahere cum sit ponderosum sed repulsus est. qz pena ēt omnibus peccatis plus pōderauit. Job. vi. Quia arena maris hec grauior appareret. Vera quelio erat inter virum et mulierem. vir enim dicebat qz mulier sue peritūlo causa culpa erat. mulier vero dicebat qz non debebat sibi cōsentire sed eam cōmittere. Sed christꝰ scīēs utrosqz causam fuisse fue peritionis. Utrosqz fecit participes sue redēptionis. Suscepit est carnē de femina non de viro. nec ipsa se excusam putaret. sed natura assumpsit. Quarto suscepit in forma pueri non femine. ne vir ab ipsa se redēptione crederet esse alienum. Sed suscepit de humano genere cognas et non angelico vel demoniaco. quia aliter ad humanū genus redemptio nō pertinet. Septima quelio erat inter diuites et pauperes. diuites enim pauperes decipiebāt. Eccli. xiij. Execratio diuitum pauperes. Pauperes vero regnum celorum sum esse dicebant. Math. v. Beati pauperes spiritu quoniā ipsorum est regnum celoꝝ. Sed istam quelionem christus dissoluit qz diues et pauper esse potuit. Ba. Diues et pauper simul in unum. Fuit enim diues inquantum dyna. ad Roma. x. Idem dñs omniū diues in omnes qui inuocant eū. Sed pauper inquantum homo. ibi. Persecutus est potens inopem et mendicum. Christus ergo potuit esse diues et pauper. vt ostenderet qz utrīqz possint peruenire ad regnū. Sed tamē magis est uilis paupertate q̄ diuitiis vt ostenderet qz facilior via peruenēdi ad regnum est via paupertatis. Octaua quelio erat inter mulieres. scz inter virgines. nuptas seu maritatas et viduas. Virgines enim dicebant se tantum esse in statu salutis. Sapi. iij. Felix sterilis et incōmaculata habebit fructū in respectione animoꝝ sanctarum. Nuptę dicebant se implere dei preceptū. quod dicitur Gene. i. Crescite et multiplicamini. etc. Alie dicebant qz cum multas tribulationes patiantur sunt in via qua tur ad regnum. Juxta illud Actuū. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū dei. Istam quelionem dissoluit dicēs q̄ virgo quę quę fuit in statu virginali. ma. timonius vidualis. quia ioseph cum sponsus ante christi passionem crediter fuisse defunctꝰ. Nona quelio erat inter iustos et peccatores. nam iustī peccatores se reputabant. peccatores de dei misericordia desperabant. Istam quelionē christus dissoluit. qui cum utrīqz cōuersi. Ipse enim fuit innocens et iustus. Esa. xlv. Rubes pluant iustū. sed tamen accepit carnem peccatrici similem. ad Rom. viij. Deus filiū suū misit in similitudinē carnis peccati. In sua genealogia iustos et peccatrices habere voluit. et remedia petit suscepit qui cum peccatrib⁹ mādicauit et cū eis conuersationē habuit vt sic iustos ad cōpassiones induceret. et peccatores ad spem. Luce. v. Non enim veni vocare iustos sed peccatores ad penitentiam.

¶ Sermo. xxvi. De sancto Stephano. Ser. i.

Stephanus plenus gratia et fortitudine faciebat prodigia et signa magna in populo. Hec ista Lucas describit hic de beato Stephano patrono. Circa quem pro stionem notandū qz mundus persequit sanctos modo per prosperā vt alliciat. modo per aduersitā vt decipiat. modo per aduersitatem et frangat. sed nullo istorum modoꝝ beatus stephanꝰ potuit superari. Primo namq; prosperā ipsum non poterant allicere. fuit enim archidiaconus ordinatus. Fuit ipso ralium administrationū prefectus. Fuit seminis prelatus. et tamen in isto bonore seruauit humilitatem in tāta rerum administratione seruauit paupertatem. In tanta feminarum multitudine seruauit integritatem virginitatis. Ideo dicitur fuisse plenus spiritu sancto fide et boni testimonij in eo qz fuit plenus spiritu sancto dicitur in testigi qz habuit veram humilitatem quia sicut dicitur Jaco. iij. Deus superbis resistit. dat autem gratiam humilibus. in eo enim qz erat plenus fide datur intelligi qz habuit paupertatem. Augu. Qui veram fidem habent de deo non capiunt in his misterijs diuites fieri. in eo qz erat boni testimonij datur intelligi qz habuit sinceritatem castitatis. Aug. In hoc qz fuit plenus gratia. Hec est femininis testimonium habuit virtutē castissime castitatis. Secundo animarum ipsum non poterant decipere. Decipere enim quidam de synagoga libertinorum

tes cum stephano sed tamen ipse eos superauit. Quia triplex admirandum contra eos habuit. scz admirandum dei seu spiritus dei angelici dei et sapiētiā dei. et sic fuit homo diuinus. homo angelicus. et dō oculatus. Ideo decipi non potuit. tres enim sunt qui decipi nō possunt. scz deus. angelus. et homo oculatus. habuit quidē spiritū dei q̄ et sacrificia ministrabat. ph dicit. Nō potest aliquis esse sapiēs nisi spiritu dei loquebat. habuit angelū dei q̄ sibi omnia illuminationes infundebat. Ideo quia fuit diuinus et revelationū illustratus. q̄ sibi angelo est effectus. Act. vi. Viderunt faciē eius tanq̄ angeli. Stantis inter illos habuit sapiētiam et per quā tanq̄ homo oculatus eos falla cias precludebat. Act. vi. Considerate ex vobis viros plenos sapientia. etc. Prouer. ix. Frustra iacitur rete ante oculos pennatorum. Tertio admiratus non potest ipsum vincere. habuit enim in suo martyrio quinq; ad iutoris. propter que tanq̄ miles strenuus fortissime dimicauit. Primo habuit grande exemplū. videlicet si milites ante se viderent regē fortiter dimicantē. Unde dicit Iesum stare a dextris dei. Glo. ibidē. Ac lapidabāt hō inuocātē et dicentē. Dñe ihesu suscipe spiritū meū. Et positis genibus clamauit voce magna. Dñe ne statuas illis hoc peccatum. Et hec dicens obdormiuit in dño. Secundo habuit grande spectaculum quod notatur per hoc qz dicit celos aperiri. Apertum enim fuit celum vt roget tota curia celestis videre et mirari dimicantem. Unde autem stre nue milites dimicaret qui a rege et tota curia celi spectari cognoscerent. i. Cor. xiij. Spectaculum facti sumus deo angelis et hominibus. Tertio habuit coram se appositum premium. quod notatur cum dicit. Et ecce video celos apertos. Ubi dicit gloriam dei. Hugo. Considerate primū meritū vere Ecclesie. Eccli. xxv. Beppo sui filiis fiunt. et aquam. etc. Quarto habuit grande auxilium. qō notat cum dicit. Et ecce ego video filium hominis. Quia stare dicitur. Ipse autem a dextris dei. Glo. Quia stare pugnātis vel adiuuātis est recte a dextris stare. dicit qui inter persecutores aduersarios habuit. Quicquam miles securus esset. q̄ iuxta latus regis pugilem fortissimum haberet. Erodii. xvij. Ubi pugnabit pro populo. q̄ pos tacebis. Quinto habuit grade refugiū quod notatur in hoc qz celos aptos vidit ad qō cōtra hostes refugere potuit. Quicquam miles securus esset qui iuxta fortissimum eas strum haberet. et ad quod quādocunqz vellet refugere posset. ii. ad Corin. v. Scimꝰ enim qz si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluatur. qz edificationem ex deo habemus domū non manufactam. sed eternam in celis. etc.

¶ Sermo. xxvii. De eodem sermo. ij.

Cum esset plenus spiritu sancto. intendēs in celum. vidit gloriam dei. etc. vt dicit Augu. in lib. soliloquiorum. Anime quidem tribus op⁹ est. q̄ oculos habeat quibus tam plene vti possit ad spiritualia q̄ medeat. Isti tria in verbis premissis de sancto stephano tangūtur. Oculos enim spirituales habuit qz plenus spiritu sancto fuit. Unde aspexit cū dicit. Attendēs in celū. Unde vidit cum dicit. Ecce video celos apertos. In hoc tali qz spiritu sancto plenus fuit. ex intellectu qz oculos spirituales habuit sicut dicit Apoc. iij. Agnus habebat septē oculos qui sunt septem spūs dei missi in omnē terram. Habuit igitur oculos agni. qz fuit plenus spū sancto. Sed notandum qz est quadruplex plenitudo. Prima est effluētie que fuit in christo. Joan. i. De plenitudine eius oēs accepimus. Secunda est excellētie que fuit in beata virgine. que pre oibus sanctis excellētius gratiā accepit. Luce. i. Ave gratia plena. Tertia est abundantie. que fuit in apostolis qui gratiā in abundantia receperūt. Act. ij. Repleti sunt oēs. etc. Quarta est sufficientie qui habent oēs fideles. Luce. i. De charitate pter eius repletꝰ est. etc. Isti quadruplex plenitudo odenti potest ad sex distinctiones aque. est enim quedam plenitudo fluminis. et ista est effluentie q̄ fuit in christo. Ho. Flumē dei repleti est aqua. Quedam est fortis. etc. hec est excellentie que fuit in virgine que ad instar fontis fluxerunt. Cant. iij. Fons ortorum. etc. Quedā est riuuli decurrētis. et ista est abundantie q̄ fuit in apostolis. Ubi postq̄ propheta dixit. Flumē dei repleti est aqua. statim subdūxit. Rivos eius inebria. etc. Quedā est valle. et ista est sufficientie que est plenitudo mensurata. iij. Reg. iij. Pete mutuo ab oībꝰ proximis tuis vasa vacua nō pauca. etc. Istam quadruplicem plenitudinē stephanus habuisse videtur scilz effluentie in continua doctrine emanatione. excellentie in signoꝝ et prodigiorum operatione. Abundantem in tam benigna tuis micorum dilectione. sufficientie in operatione strenua. et recta. et dilectione sincera. Actuū. vi. Elegerūt stephanum virum. et ecce dilectio sincera. Deo necessarium est animę vt aspiciat. qō notat cū dicit. intendens in celum. Homo libenter ad quatuor conuenit respicere. scilicet ad thesaurum

Universidad de Deusto
Biblioteca

Deum a dextris suum: et ad auxilij sui, et ad palatium summ. et quia stephan⁹ in ces lo sibi quattuor videbat. ideo libenter in celum recipiebat. Primo ergo ibi videbat thesaurum suum quod notatur cū dr. Mittit dns gloriā. Mal. vi. Ubi est thesaurus tuus ibi: et cor tuum. Ille est thesaurus de quo Bal. Lap. iii. Si ch̄s supponitur sup fundamentum hoc &c. Constitur enim esse thesaurus meritoꝝ sanctoꝝ ex auro fulgido conscientie: argento sonore fame: et lapide pretioso operationis bone. Secundo ibi videbat amicum suum: qđ notatur cum dicitur. Jesum stantem a dextris dei. Ille est ille amic⁹ de quo dicitur. Prouer. xvi. Omni tpe diligit q amic⁹ est. vtsepe ens stephanū in vitaq; et gra ēt implenit in morte: qz ipsum ad triumphum paratus stetit: et post mortem: qz ipsum coronauit. Tertio videbat auxilium suum qđ notatur cū dr. et filiū hominis stantem a dextris dei. ii. Paral. xx. Cum ignoremus qd agere debemus. hoc solū dēm⁹ reliqm vt oculos dirigamus ad te. Glo. super illud. Ps. Firmabo super te oculos meos. Nō autē oculos meos ait quia tu semper tenes oculos tuos ad me. Quarto videbat ibi palatiū suum quod notatur cū dicit. Aperio celos apertos de quo palatio dicit pphēta. Qui dilecta tabernacula tua dne virtutū. Sicut enim peregrini terram suā a longe aspicilit: quo ad modo salutant: sic: et nos patriam celestē aspicere debemus per fidē: et salutare per oratiōnē. Jere. li. Recordare mini procul dite: et hierusalē ascendat super cordā vestra. Tercio necessariū est animē q videat: qđ notatur cum dicitur. Vidit celos apertos. Videt enim aut oculo corporali aut mentali. Si corporali tunc tria mirabilia secuta sunt. Unum ex eo q vidit celos apertos cum sm naturam impossibile sit celum aperiri: dirimi vel secari. Secundum ex eo q vidit ihesum in gloria patria cum sit naturam impossibile sit q corpus glorificatum ab oculo mortali in sua gloria possit videri. Tertium est quia cū corpus saluatoris nostri sit in cele empireo videndo ipsum vidit vltra sereum sphęrem cristalinum vsq; ad empireum celū. Impossibile est aūt sm naturam vt oculꝰ corporalis in tanta distātia possit videre. Nec tamen ista incredibilia videantur cum in scriptura sancta legantur. Sol ēt per spacium vnius diei immobilis stetit vt habetur Josue. x. decem lineis retrouersus fuit vt habetur Isa. xxxviii. Jn passione christi obscuratus fuit cum luna tūc esset in perfecta distantia a sole. Si autem vidit oculo mentali: quod cōmuniter creditur tunc videndum est q vidit ex eo q habuit oculū fidei purificatum: quia fuit plenus fide que habet purificare. Act. xv. Fide purificans corda eorum. Illuminatum quia fuit plenus sapientia &c. Reuela oculos meos &c. Sanctificatum: quia fuit plenus gratia. Mat. v. Beati mundo corde: quoniam ipsi deum videbunt. Jeremerberatum: quia fuit plenus fortitudine. Unde dicitur de equis. Job. xxviii. Oculi eius de longe prospiciunt. Beatificatum: quia fuit plenus spiritu sancto. Alias enim videre non potuisset nisi vitalem beatitudinem habuisset.

C Sermo. xxxiii. De eodem ser. iii.

Legerunt stephanum virum plenum fide et spiritu sancto. Act. vi. Brauus stephanus multa signa et prodigia faciebat. Ideo habuit prerogatiuas quas ab apostolis electus fuit. Prima: quia multe dignitatis fuit: que dignitas apparet ex eo q inter apostolos prius quam diaconos ordinatus est. Act. vi. Licet stephanus ad apostolicos diaconos ordinat⁹ fuit: ipse tamen tribuali morte hostiū: et qui inferior erat ordine primus fact⁹ est passione: et q deficiente gradu: magister cepit esse martyrum ad apostolicū ordinatus sed prius est coronatus. Inter septem diaconos fuit primus. Aug. Inter diaconos stephanus nominatus est primus sicut primus inter apostolos nominatus est petrus. Inter martyres est primus: et primi certius. Aug. Mitte ad eum diaconū meruit electionē: et martyrij leuita obtinuit principatum. Inter confessores fuit Hieronymus. Confessio est enim per ram in ipso humanitatē. Deū dicit filium hominis. etūdē cum patre equalitatem cum sit ptanē a nostro virtutis dei. Inter intelligines mentē et corpore fuit incorrupter. Cui tus signū est sinceritissima castitas: quia et feminis fuit prelatus: et in vnita angelico demonstrat⁹. Secunda est q fortitis angelo electus fuit: et apparuit: et hoc propter angelicā puritatem quam habuit propter angelicam claritatem qua resplendunt pro pter angelicam charitatē qua contra persecutores efferbant. Tertia est q celoꝝ secretis penetrauit. Vidit iohannes baptista celum aperti. Vidit paulus dei gloriam rapt⁹ in paradisum. Vidit petrus et quidā alii discipuli christum transfiguratū. Stephanus aūt et celū aperti vidēt: et gloriam

dei. Vidit et: et ipsum glorificatū intuitus fuit. Quarta est quia pro inimicis suis orauit. Quando aut cum genuflectione dicit clamore: cū allegatione dicens prout addit ecclia. Quia nesciunt quid faciūt. Pro se aut in orando: nec genua flexit nec clamauit nec allegauit. Beda pro se nam orauit pro inimicis genua flexit quia multo ines quitas magna supplicandi remedia flagitabat. Quinta est quia eius passio passioni christi multū similis fuit. Jnuat assignatio. dicēs. Sicut christus sic ille falsis testibus accusatur. Christus extra portā patitur. Stephanus extra portam lapidatur. Ego vit tanq̄ filius patri. Jo manus tuas homine cōmendo spiritū meum. Stephan⁹ tanq̄ seruus dicit. Domine ihesu ch̄e accipe spiritum meum. Et ch̄s ait. Pater ignosce illis peccatū. Stephanus aūt. Dne ne statuas illi hoc peccatū. Sexta est quia pauli conuertit, vt dicit. Aug. Si stephan⁹ non fecisset: hodie pena ecclesia nō haberet. Et sic duobus discipulis sic ait ide ihesus duobus discipulis geminū nobis monstratur salutis indicū. vt si quis horum eligi mitetur per feruentiā charitatis in stephano. qui autem multus est sequatur eum per conuersionē in paulo. nec bonū hominem presumptio iudicie facit negligentē: nec malum iniquitatis cōsideratio facit desperantē. Sed ille bonum fortiter teneat: et ille malū celeriter deserat. Septimus et quattuor coronas habuit: ideo merito corona interpretatur. habuit enim coronam virginitatis. coronam martirij. coronam confessionis et pauli. nec dubium quin stephanus habuit coronam victorie. Apoc. vii. Lauerunt stolas suas et dealbauerunt eas in sanguine agni. Sed. iii. Usq; ad mortē: et dabo tibi coronam vite. Habuit coronā aureā: insignitā perlis. Ego incorruptus sed. xiv. Cor meum super mitrā eius. Sicut enī aurū et lapis preciosus fuisti et ipse virginitas. Sap. iv. O quā pulchra est casta generatio cū claritate: habitat Immortalis est enī memoria illius. Habuit coronā stellatam: in qua fuit pręfulgor incidē⁹. Dani. xii. Qui ad iustitiā eruditi multos quasi stelle fulgebunt in perpetuas eternitates. Habuit coronā gemmatam: in qua fuit vir perfectus. Perfuit in capite eius coronā de lapide preciosi. Lapis preciosus habet claritatem: penetrabilitatē: solidit atē. et sic vitiosa mēt a sanctos facit claros in aperta visione. et virtutes in virtuosos in dilectione. foli dos atq; securos in vtroq;. Octaua quia multa miracula fecit quorum quedam attribuuntur sue potentie. Ostendit enim se habere posse super creaturas superiores: et q ordinem suis meritis aperuit. Super creaturas inferiores sicut super quattuor elemēta: te nam in sui inuentione et translatione terram contremuit plurimam destinauit: tempestatē maris sedauit. Jnnem qđ demones ejectauerunt in eo reclamare. Quedam fuit mulier corde attestantur. Quosdam eiis sanauit in corpore. Nam sicut dicit Augu. in lib. de ciuita. dei septē mortuos suscitauit fratres: et sororem a confessione membroꝝ sanauit septuaginta infirmos a diuersis infirmitatibus in sui inuentione liberauit. Quos33 sanauit in anima sicut paulū qui patiebatur anglicam infirmitatē in anima. f. culpe: et ignoratie sicut ipse ostendit. i. ad Thi. i. Qui prius fui blasphemus &c. Aug. quo precessit stepha. lapidabus truculentissime paulus secutus est eloquium stephani et salutue. Quosdā sanauit simul in corpore: et in anima sicut refert. Aug. in lib. de ciui. dei. de martirali infirmo: et infideli. Quedam offendit. Hec fuit reuerentie nam eius in reuerentia habuit deus qui in loco dei spectu ipsum manere voluit sed in monte syon ad loci honorabilis ipsum transferri voluit. Sap. xii. Cum multa reuerentia dispositionis nos. Habuerūt angeli quoq; pedes in aere sunt audite O felix roma q̄ corpus stephani hierosolymitani et laurentij hyspani: nobis pignora pro claudis manu foleo habuerūt apostoli qui ipsum secum rome motari voluerunt. Unde dempn per simum theodosij clamabat. Non cribo nisi stephanus romā veniat: quia sic est vocatus apostolorum. Habuerunt: mentes: q corpus laurentij hic cessit et medietatem sepulchri vacuum derelinquit.

C Sermo. xxxiii. De eodē ser. iii.

Ubē primogenitus meus principium doloris mei: prior in bonis meis: simperio. Gen. xlix. Inter ceteros scriptus legitur stephan⁹ quinq; philosophabat: q in vero his primitiis notantur. Primo est qz filii dei a dextris patris sedet: quod notatur cum dicit Ruben. qui interpretat videns filius. Quid autē quattuor que requirentur ad videndū. Unum. ex parte videntis. Sicut dicit Anselmus. f. vt oculos sanos habeat. Secūm ex parte medii debiti vt scilicet lux clara refulgeat. Tertiū ex parte rei vidende ne nimis remota existat. Quartū ex parte medii non impeditiui. vt. f. nullū obstaculū se inter ponat. Ista quattuor habuit stephanus habuit. Et ideo merito filium dei sedet scilicet oculum purum qui

Universidad de Deusto
Biblioteca

fontem dei splendoris diuini: r nullum ob
staculum. Et pter illa quattuor fuisse
plenus gratia spiritusancto r sapientia ac fide
Habuit ei oculum mundi: qr fuit plenus
gratia r veritate: q habet mundare. Justa
illud Eccli. xxxi. Ostende a super nos aquas
mundas r misericordiam ad omnibus nobis
tas mentis veritis. Habuit dei presentia: qr
fuit plenus spiritu. Et pro eo scriptu est de
r eo qui habet spiritu habet deu. habuit
splendore diuinu: qr fuit plenus sapientia
qua est lux diuina. Sap. vii. Propositi pro
luce habere illa. Nullum habuit obstacu
lu: qr plenus fide: que peccata habet pur
gare. Prouer. xv. Per fidem et dilectam pur
gantur peccata. Et quia ista quattuor hab
buit: ideo cum apostolo dicere potuit. ii.
ad Corith. iii. Nos autem reuelata facie glo
riam dei speculantes. &c. Secundum eius
primo fuit: qr inter christi discipulos
primus in celo natus fuit. ideo ds Primo
genitus meus. Psalm. Natus est ihs in ter
ris ut stephan' nasceret in celis. Jo obit'
sanctor nō mors sed natale vocatur. Puer
ebat de utero matris exire cupit: r ut recipiat
ampliorē locum ad mancipiū ybertate ci
bū ad pascendū: libertate aeris ad respirā
dum: r maiore lucem ad videndū. Sancti
quoq; dicūt sunt in utero ecclie habent
locum arctū: qr terra exigua est: r punctus
Sapie. xi. Tanq̄ momentū stateris/ scante
re est orbis terrarū: ideo exire appetunt ut
locū ample habeant. De quo ds Bar. iii. O
israel. Q magna est domus dei &c. Habent
etiā paruum celū: qr sunt in continua stu
rie: ideo exire appetunt et stat in plena la
titate. Jo. Saluabor cum apparuerit gloria
ria tua. Non habent etiā libertatem aeris.
i. diuine refrigerationis ut respirare pos
sint: ideo exire appetunt ut in dei eterni
tate respirēt. vnde cantat ecclesia. Absolue
domine animas eorum ut inter sanctos et
electos tuos resuscitati respirent. Sunt au
tem in tenebris multiplicis ignorantie: ideo
exire appetunt ut veniant ad lucem claris
tatis eterne. Apo. xxi. Claritas dei illumina
bit illam. Illa quattuor beatus stephanus
in celo sibi reseruata vidit: r ideo de utero
ecclesie exire optauit. vidit enim celū aper
tum tanq̄ locum amplum ad manendum
vidit iesum tanq̄ dulcem cibum ad vescē
dum. Vidit dei potestatem tanq̄ dextam re
quiem ad respirandum. Vidit gloriam dei
tanq̄ eternā lucem ad videndum. Tertium
primo fuit: qr principatum martyr
rum obtinere promeruit et ds dicitur. Prin
cipium dolosis me fecit. martyrum quibus do
locos reputo meos. r quia primus ideo me
rito honor Ihu. Maxime honorant' martyres dei. p. pr fidei pugnas: r intercessores
mundi: pracones regni et coheredes dei
Ipse fuit princeps fidei inuictum pio fidei
pallio est primo. Fulgentius. Post celebrantes natalem temporalem sempiternū christi
natalem: hodie celebramus triumphalem
primi athlete passionem. Fuit intercessor
mundi: quia primus post christum pro ini
micis orauit. Fulgentius. Primo illos ha
lebat peccata qui lua vulnera. Fuit primus
preco regni. Homo quidem amittebat habi
tationem celi: gloriam paradisi: et pillean
dei. Sed stephanus precem iactus est retri
tionem facta esse homini restituta
habitationem celi visionem dei r gloriam
paradisi cum dicit. Ecce video celos aper
tos visionem dei. cum addit. Et filium ho
minis. &c. r gloriam paradisi: cū dicit. filio
rem dei &c. Fuit etiam primus cohere
christi: quia primo hereditauit regni per
tollerantiam passionum. Labor enim pos
sunt deum consequi sicut dicit. Ambro. In
per Heati immaculati. Nulli deus coronā
neri vt si quis bene certauerit fructum re
muneracionis expectet. Seruus sum ergo
cto a domino alimentum. Miles sum ergo
cto ab imperatore stipendium. Vocatus
sum: postulo ab inuitante premium. Quan
tum priuilegiū est quia spiritusancto ple
nus fuit: cum dicitur. Prius in Pontis scilicet
cet spiritussancti. q enim domo spiritus
sancti plenus fuit patet ex multis signis
plentudinis. Primo quia fuit valde pon
derosus. Et aute pondus elevatio sicut pō
dus penarū et inclinatio sicut pondus cor
poris. Stephanus habuit pondus elevatio
quod est pōdus amoris: quia in celum elec
uabatur: cum dicit. Video celos apertos.
ssa. xl. Assumūt pennas vt aquile. &c. Et po
dus inclinatio quod est pondus timoris qr
ad sui inclinationem et consideracionem
inclinabat. Job. xxviii. Qui fecit ventis pon
dus. Secundum signum est: quia habilis
et semper fructuosus. Hebre. xiii. Optimum
est gratia stabilire cor. Tertium est qr plen
nitudine sua effudit et plurimum redundā
uit. quod patet. quia difficillimum in quos
libet genere habuit. Difficillimum in ama
rem dei est animam mortī tradere in amo
re proximi necnon pro inimicis orare. In
amore sui sensualitatem totaliter rationi
subdigere que omnia habuit sicut patet.
Quartum signum est quia lapidibus per
cussus non murmurauit: nec impatientia
fuit: nec verbo quia non blasphemauit: nec
facto: quia non percussit nec signo: qr
turbatus non apparuit. Quintum principa
tum est quia prelationem habuit cum dici
tur. Maior imperio. Ipse enim fuit pro
latus mensis viduis altaribus sacris &
lis apostolorum: collegium plurarum. Et

habuit archidiaconatus officium. Et has
buit triplex genus vites qs distinguit Au
stin. de. ciuitate dei scilicet actuosum octo
uum et ex utroq; compositum. Nam inquā
tum fuit prelatus mensis habuit genus vi
te actuosum quod consistit in labore actio
nis. Inquantum fuit prelatus altaribus sa
cris habuit genus vite octauum quod cō
sistit in octo contemplationis. Inquatum
fuit prelatus, seminis: habuit genus vite
compositi ex utroq; quod consistit in cul
mine perfectionis. Qui enim semina pre
fitur necesse est vt perfectione multiplici
pocentur r cetera.

¶ Sermo. xxxv. de eodem. Ser. v.

Jeru
salem hierusalem que oc
cidis pphetas: et lapi
das eos q ad te missi sunt &c. Matthe. xxiii. In illo euāgelio po
nuntur quatuor differē
tie lapidū. Quidā ergo stephanus r ipsi las
pides materialeo. vnde augu. Dum iudei
ad lapides currerent duri ad duros iactas
bant lapidem pureo sano petrus lapidaba
tur. q petra lapidabat r mollebat. Dicēs
eis autem: quidā lapides qi sicut dicit. Am
bro. super Luc. lapides sunt deformes ad
quam modū ad ornandū ac sterilēs ad fru
ctificationem ac ad pfectum: sic peccato
res tam deformes et turpes. Justa illud
Thre. iii. Denigrata est super carbones fa
cies eorū. &c. Sunt quidā quia nō habēt ori
ginē virtutū. Eccle. xxi. Stulti quasi cōfus
tione pleni. Apo. iii. Nescis qr miser es et
miserabilis &c. Sunt etiā steriles qi nullū
fructum boni faciunt. Rom. vi. Fructū
autē habetis. Sunt etiā irrationabiles ad
dictum qi non crescit sed potius decre
scit. ii. ad Thi. iii. Mali aūt homines et seduc
tores proficiunt in peius. Secundo ihs de
lapis p quo stephanus pascebat. qr est
lapis qui in edificio spirali ponit in imo:
qr est fundamentū qd edificium spirale re
git. Ecc. iii. Fundamētū nemo potest po
nere preter id &c. In medio autē qr ipsum
edificium erigere facit. ad eph. ii. In quo
omne edificatio constructo crescit &c. In
summo qr tanq̄ lapis angularis. ipo nos
stri. vnde sequitur. Ipso summo angulā
ri lapide christo iesu. Tertio stephanus de
cus lapis non quilibet sed quadratus vi
tus et politus. Fuit enim quadratus ha
bene quattuor virtutes scilicet theologicas in pfectis: quia fuit plenus fide q omnia
spera mundi facit despicere. Habuit fortitudinem in aduersis: quia plenus fortitu
dine, habuit prudentiam in eligendo: qr
fuit plenus sapientia. Habuit iusticiam in
agendo: quia fuit plenus gratie. Justicia
enim facit potem gratie habere qr reddit vni
cuiq; tus suum. Secunde sunt lapis viuus
et quo tres ignes sunt accensi exercitiales
tur. ignis celi qui malos arguebat dicēs
dura cervice &c. Ignis amoris quo pro pe
secutoribus orabat. Ignis passionis qui
pelluit aurum ipsum probabat. Jo. Ignē me
eraminasti &c. Tertio fuit lapis politus. Nā
r deus ipsum posuit quando eum posuit
angelicum habere fecit. Et iple se politū
qua omnem tenebrositatem a se abiecit r
lucem virtutum induit. Ad rom. xiii. Abiis
ciamus opera tenebrarum r induamur &c.
Judei ipsum poliuerunt quando lapidib'
rubiginem corporis abstulerunt. Prouer.
xxv. Auser rubiginem ab argēto &c. Quar
to fuerunt lapides materialeo quia ibi ad
quattuor fuerunt boni pno in infirmem
tum destructiui carceris. Jo. Educ de care
cere animam meam &c. Secundo in edifi
cationis balcedmin. Unde cantatur. lapi
des tou centeo illi dulces fuerunt. Mente.
xxiii. et fuger et mel de petra. Tertio in ornamentum diadematis. Omnes enim lapi
des sancti fuerunt in eius corona lapides
pretiosi. Jo. Posuisti in capite eius corona
de lapide pretioso. &c. Jo. Supra vestrum
mentum fabricauerit peccatorem. Sicut est
faber super incudem fabricat coronam re
galem sic iudei super stephanum fabricaue
runt illi coronam triumphalem que tot
habet distinctiones gemmarū quot sunt
ictus lapidum. Christi. Sicut et coronantes
gali pudicq; fulgorem emittuntur: ita mar
tyrum corone christi vulneribus distincte
sime omni regum diademate radiātur de
lectabiliores. Quarto fuerunt illi in mate
ria pontis. Et illis enim lapidibus factus
est pons quo stephanus triuiait in celum.
Olim deus posuerat Adam in naui in noē
tie: que fracta naui preparauerat homini
tabolam penitentie, qui dum tamen de
git pontem martyrii et passionis pro christo assumpte. Beatus autem stephanus per
mare duriue seculi ad portū paradisi peruē
nit per nauem: quia innocentiam seruauit.
Et per tabulam: quia duram penitentiam
non deseruit. Et per pontem quia martyriam passus fuit.

¶ Sermo. xxxvi. De sancto
Joanne euāgelista. Ser. i.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quartum animal simile aquile. Apocalypsis.iiij. Cuy p quatuor animalia quatuor euangeliste figurentur. Joannes tamen per aquilas designatur. et hoc propter quatuor cõmendabilia que in ipsa aquila repetuntur. Primo nanq; in volatu. habet sublimitatem sic etiam ioannes tam sublimiter volauit/ q omnia visibilia deserens vsq; ad ipsum ascendit. Secundus super Joannem. Transcendit Joannes omnia oculamina terrarũ omnes campos omnes altitudines sydereũ omnes choros et legiones angelorum. Si enim transisset omnia ista q̃ creata sunt non peruenisset ad deum per quem omnia facta sunt. Idem etiam dicit super Joannẽ q̃ nisi esset super omnia elevatus et tot⁹ ẽ clus non ascendisset in deum. Dilingwit autem Richardus in lib. de trinitate tres spũs. f. spũs humanum/angelicum/ et diuinum. Joannes autem transcendit spũm humanum et angelicum et pervenit vsq; ad diuinum. Esa. lij. Ecce intelliget ser⁹ meꝰ et exaltabitur et elevabitur et sublimis erit valde. Fuit ergo exaltatus super spũs humanum elevatus super angelicum sublimat⁹ in deum. Dicit autem Ambrosius in libro sermonum. Volare non potest nisi quod purum/leue/ac subtile est. Joannes igitur tã sublimiter volauit/q̃ pur⁹ fuit sine admixtione terrene asperitie. Fuit lenis sine pondere oblitate carnalis cõcupiscentie: fuit subtilis sine grossitie superbie. Secundo aquila habet in venando generositatem: cuius generositas est/quia vicinis animo parcit non enim circa nidum suũ venatur. sed longe a nido. Ceteri euangeliste in locis vicinis sunt venati. Venatus est enim marcus in locis vicinis/id est in euangelio matthei quia dicta sua collegit et in euangelio suo reposuit. Venatus est matheus in locis vicinis quia carnalem christi generositatem texuit. Venatus est lucas in locis vicinis; quia infantiã xpi descripsit. Venati sunt ois in locis vicinis quia conati sunt ois ea dicere q̃ ꝑ xpm gesta sunt in mundo. Joannes autẽ in locis vicinis venari noluit. q̃ nec dicta aliorum repticando nec texuit xpi naturam carnalem sed celestem. nec xpi infantiã sed gloriã sempiternã. nec tantũ ea ꝑ xpm fecit in mundo sed etiã in celum ascendens ipsum verbum exiuit de celo et in suo posuit claustro. Ezech. xvij. Aquila grãdis. ꝛc. et sequit. Venit ad libanũ/id est ad celũ et tulit medullã cedri/id est xpi q̃ est alta potentiam molestantia que habet ceticem/ id est humanitatẽ et medullam/id est deitatem. Ceteri euangeliste tuleruut corticẽ/ id est humanitatẽ et non medullam. Medullam autẽ/id est diuinitatem Joannes accepit. ideo ꝑm Bern. ceteri euangeliste per animalia designant/quia animalia in terra gradiuntur. hic autẽ per aquilam q̃ in celum volauit cum xpi diuinitate differunt. In hoc scho. est illud generositas aquile quia predã sola non comedit: sed partẽ aliis dereliquit. Paulus predam quam in celo rapuit solus manducauit quia illi retinuit quod homini loqui non licuit. Sed Joannes predã quam super celos rapuit solus non manducauit: sed cum et verbis predicauit et nobis reliquit in scriptis. Origenes. Ut igitur paulus verba audiuit que non licet hom̃ loqui. Joannes intimę veritatis in speculatoꝛe in paradiso parachisi/ id est in cam̃s olim undiuli vnicum verbũ per quod olim facta sunt: quod ꝛ licuit loqui et potest hoib⁹ predicari. Tertio aquila habet in fine ceciditas assistã ꝛ calliditatem qua abponit preciosos lapides. habentes virtutẽ fugandi serpentes. Sic Joannes in visitatione est in suo euangelio ponit lapidem preciosum qui fugant omnes hereticos. Lima lapis preciosus est. In principio/id est in eternitate erat verbũ. Iste lapis preciosus fugat serpentẽ nequissimum. q̃ dixit xpm habuisse principiũ. Alius est. ꝛ verbũ erat apud deum. Iste lapis fugat serpentẽ fabellis: qui dixit q̃ nulla in dñis est distinctio personarũ. Alius cũ dixit. Et deus erat verbum. Iste lapis fugat serpentẽ arrij qui dixit filium esse minorẽ patre. Alius cũ dixit. omnia per ipsum facta sunt. Iste lapis fugat serpentem manicheũ qui dixit visibilia a deo creata non esse. Alius cũ dixit. Verbum caro factum est. Iste lapis fugat serpentem machometis qui voluerunt christum habuisse corpus non tamen de virgine sumptum: sed de celo delatũ quod si esset corpus illud caro non posset cum caro dicus aliquid cõtrarium et quattuor elementis. Quarto aquila habet visum acutissimũ: sic Joannes tantã habet visus acutiatẽ q̃ in terra positus celestia vidit. Unde propter eius altissimum intellectũ hyeronimus vocat eum euangelũ fole ꝛ ei⁹ doctrinam pendidissimum radium. et sicut aquila pullos suos in solem aspicere facit ꝛ quos irreuerberatis oculis radios aspicere consueuerit: sic Joannes viros spirituales ac celestes delectabat ꝛ sonchos degentes ad celestia dabat. Unde Bla. f. Jo. io. Deus lux est ꝛ tenebre in eo non sunt vlle. Si diligimus quantã societatem cum eo habemus ꝛ in tenebris non ambulamus mentimur. Sece filij degeneres. nos autem in luce ambulam⁹ sicut ipse est in luce societatem habemus adinuicem. Sece filij spirituales ꝛ celestes.

¶ Sermo. xxxvij. De eodẽ sermo. ij.

Beamin amãtissimus domini habitat cõfidenter i eo. Ipse in thalamo tota die morabitur ꝛ inter humeros illius requiescet. Deutero. xxxiij. In his vbis notantur quinq; principia Joãnis. Primum principium est virginitas integra cũ dicit beneamin qui interpretat filius dextre. Cum enim status continuã debeatur fructus tricesimus ꝛ viduali sexagesimus ꝛ ipsi tantum virginitati debetur fructus centesimus qui numerus de lena trãsit in dexterã. et ideo per dextram virginitas designat. Merito virginitas meruit multas preeminentias ꝛ in mundo ꝛ in celo. Nam in mundo meruit et hoc cum christo maiorem familiaritatem. Aug. super Joannem. Sunt q̃ dicunt Joannem. ideo plus amatum q̃ ceteros quia dixit: rabi nescit puritia eam virginem vixisse. Merunt sapientie sublimitatem. Ber. opera dominantis. Joannes quasi aq̃la se in superna volauit ꝛ ad ipsum patrẽ pueritia. In principio erat vbũ. Exponit ipse ibidem: q̃s euangelista. Dicit. Joannis autẽ sanctã sermone cõprehẽdã ꝛ docta cui⁹ huius rei fit Joãnes ꝛ mon Joãne. Ignatius. Ego ignatius ꝛ mater ygo ygnatij discipulus fui et dñi. hs etiã merito ygnatius portauit in celo. f. coronã aureolã in capite. Ber. ꝛ Joãne cõsalli est dñe. Modulabimur in te. Apoc. xiij. Cãtabat sicut cãtilenã. ꝛc. Fulciam̃ vestẽ ꝛ corpore. ysaie. xlij. Ambulabit mecũ in albis. assolationẽ. ysa. lx. perfectionẽ. Eccle. xxiij. Hi sequuntur agnũ quocũq; ierit. ꝛ fructũ celestiũ ꝛ remuneratione. Luce. viij. Semen cecidit in terrã bonã ꝛ fecit fructum centuplũ. Sicut filiolus dñi. dilexit autẽ ipse ex toto corde. ꝛ tota anima. ꝛ ex tota virtute. Deut. vi. Dilexit ergo ex tota virtute. ꝛ ex toto corde. ideo bene dicit. Diligamus deum. ꝛc. dilexit ergo apto collectione. sermone. ꝛ opere. ꝛ ideo ꝛ ipse ꝛ ois ecclesia dicebat. Ecce quam bonum et quam iocundum habitare fratres in vnum. Psal. cxxxij. Dilexit ergo fraternã dilectionẽ operis/q̃ ois charitas

gkarũ ois includit. ideo fuerunt amãtissimi Joãnes dilexit dilectiõe proximi. ideo fuit amãtissim⁹. Hoc voluit ꝑ supra pect⁹ sui vbi est fides cordis recte dirigendi inuencõis q̃ ipsum proximum amare edocuit. Tertium huiusmodi est motus sensuũ. cũ sit habitatoꝛ pfidelis est cõ. Cõsidere est rõe mori possit q̃ habuit cõscientiã letificantẽ. f. Cop. ij. Gloria nra hec est testimoniũ cõscientie nre de bono opere affluentiam cõcupiscentiã. Job. v. Ingredieris ꝛ abundãtia sepulchꝝ. ꝛc. Ipm associauit. Apparuit nãq; sibi ossa ieꝛ ꝛpo dicẽs. Uem dilecte mihi⁹ est vt ejuleris meꝰ ꝛ pulmo meo cũ fratrib⁹ tuis apparuit turbã pueritiẽ q̃ ois ad eꝝ ir filiꝰ pueritiã. Bi Bern. filij. modecim fratres sumus minim⁹ domi rem ãstitalis nõ est sup. Apli q̃dẽ nouecim fratres fuerit: vn⁹. Laudes nõ erat sup. vnitm⁹. f. Joanes q̃ ceteꝝ erat sanctos. adhuc in vno remãli rat. ideo ad ipsum destinãdi ois puenerit. Quarti pulegii est matris dei veneꝛãda custodia. est Ber. Quasi in thalamo tota die morabit. Ipse em fect⁹ est parauimphus sponse regis. ideo tota die in thalamo habitabat/ q̃ sponsam regis custodiebat. Quinti autem ꝛ quãt⁹ fuit ille thesaur⁹. talis erat⁹ fuit ille thesaur⁹. Credidi est ergo q̃ si ipa inuenisset melioꝛ thesaurũ sibi cõ delasset. Secure ergo iusti ad Joãne deberẽt accedere q̃ hz in potestate matrẽ dñe. Secure et petamus: q̃ hz in potestate matrẽ misericordie. Secure ꝛ moriamur: q̃ hz potestatem illam que in morte ab hoste nos ꝑtegit. Secure et ascendentes q̃ hz in potestate filiũ q̃ in hora mortis alas suscepit. Ub ẽs tate eccle. Maria mater dñe. ꝛc. Quinti huiꝰ legii est honoris magnificentia. ois. Inter humeros eiꝰ requiescit. Magn⁹ honoꝛ et magni amoris indicia sunt q̃ Joãnes ꝛpi pectore requiuit. Ps. hem⁹ ergo nos ipsum honorare: q̃ ipsum honorauit ꝛpus angel⁹ ꝛ tot⁹ cel⁹ apostolic⁹ olim scripꝝ laudabilis⁹ numer⁹: ꝛpus ẽ q̃ ipsum honorauit q̃ ẽ sup pect⁹ sui requiescere fecit. Ps. ẽtas. Ual de honorãd⁹ est beat⁹ Joãnes q̃ supra pect⁹ dñi in cena recubuit. Unquit ipsum adorauit: q̃ ab eo adorari recusauit/ ipse conseruum sui vocauit. Apoc. xxij. Permisit q̃ se adoraꝛi a Josue/ q̃ erat celestis⁹. ideo dicit. Solue calciam tuũ. ꝛc. Joãnes autẽ deo affectuali fuit. ab omni amore mundi discalciauerat. Apostol⁹ quoq; ipsum honorauit quando ipsum ꝛ petrũ columnas ecclesie ad iam gratiam misit. vt habet Act. viij. Officia etiã sancti ipsum honorãt. quia ad eiꝰ translitum conuocãtur. et ideo totus mundus debet eum honorare/ ꝛ honoꝛe generali inquantum fuit apostolus/ ꝛ speciali inquantum christi amꝰ

cus/ꝛ singulari inquantum recubuit supra
chriſti pect⁹ ꝛ cenbus eſt hūi reputatus.

¶ Sermo.xxxviij. De eodem ſer.iij.

Dilectus meus mihi et ego illi. Cant. ij. Illud verbum nō poteſt alicui melius puenire q̄ illi q̄ fuit a ꝛpō dilect⁹ / ꝛ qui chriſtū ſpecialiter amore dilexit. Circa ipſum autē dilectionem quinq; per ordinem ſunt videnda. Primo quid fuit huius dilectionis cauſa. Circa q̄ ſciendum q̄ prima cauſa fuit ioannis puritas ꝛ incorruptio. Tales enim chriſt⁹ amat. Prouer. xxij. Qui diligit corditis mundiciam propter puritatem ꝛ gratiam labioꝝ ſuorum/habebit amicum regem. Et quis adeo purus fuit: ideo chriſt⁹ eū ſoꝛ familiariter habuit. Eccli. xxij. Volatilia ad ſibi ſm ſibi conueniunt, vnde pñs volatile ſunt ꝛpō. ho. Aſcēdit chriſt⁹ ſuper cherubin et volauit. Secundum fuit beata virgo. Eccli. xl. Omnes in potalib⁹ eſt apis. Tertium fuit ſolitudo qui in forma aquile eſt demonſtratus. Illa autē tres volatilia conuerūt: q̄ ſpeciale familiaritatē habuerūt. Sexta cauſa eſt feſtina puericia: q̄ in iuuentute ad ꝛpm cōuerſ⁹ fuit. Talem enī ꝛpō mītū diligit ſicut tenuit Mat. v. vbi dr q̄ ꝛpō paruulos ample cat⁹ fuit in eis ſpoluit hūdicit ipſis. nūc ch̄i alicui ſint tales in tertijs oſtendit. Sup ſicut nūq; ſenib⁹ q̄ a ꝛpō reſanāt: iuxta illō. Senex puerū portabat: puer autē ſenē regebat q̄ ab ipſo nō ꝓficiant. ho. Ne proficias me i tēpore ſenectut⁹. q̄ ab ipſo nō deficiūt quanq; et vſq; in ſenectā ꝛ ſenū ne deſerūt quos me, Tertia cauſa eſt ipſi⁹ ioānis feruēs dilectio. We⁹ eſt diligit diligentes ſe. Prouerbioꝝ. viij. Ego diligentes me diligo. Ipſe eſt ioānes dilexit ꝛpm vnicū eni⁹ ſi gnū eſt: q̄ ab illi amorem oſa deſeruerit. Cant. viij. Si deſeruit homo omnē ſubſtantiā domꝰ ſue p dilectiōe. ꝛc. Dilexit mortē tem. cui⁹ ſignum eſt: q̄ ſurta crucē ipſe ſtetit. Dilexit mortuū cui⁹ ſignū eſt: q̄ ad monumētū ipſe cucurrit. Bern. Qui amat ardētī⁹ cucurrit velocī⁹ / ꝛ quenit citī⁹. Sed o vidētib⁹ eſt q̄ ſunt ſigna huiꝰ dilectiōis. Primū: q̄d ſignū eſt: q̄ ſua ſecreta ſibi reuelauit ꝛ ea q̄ facilit ad inſtructionem fidei ꝓfecte ſicut ī euāgelio / ꝛ vite ꝓfectōe ſicut ī epiſto / ꝛ gl̄ie ſummā declarat ī apocalypſi. Secūm eſt: q̄ magnā gratiā ipſum dotauit. Magnā eſt: q̄ ſibi deputauit ſibi eſtalas q̄s de⁹ fecit ipſum ꝓphetā ſuū Jacob⁹ ꝛ q̄ fecit ipſum apl̄m ſuū. Tertiū q̄s fecit ipſum euāgelistā ſuū. Quā. q̄d fecit ipſum doctorē ſuū. Quinto quādo fecit eū virginē ſponſum ſuū. In Joāne autē hec oīa reperiunt. Tertiū ſignū eſt: q̄ multū ſibi familiarē: ideo vocat diſcipul⁹ q̄d dilexit de ſuo. Eccle. vij. Amic⁹ in vomicticio ſtabilit ſuper. Fecit eū camerarium: q̄ ſe thalamo ſm ſm⁹ reſeruit. Deut. xxxiij. Quaſi in thalamo reſta die mouabit. Fecit eū ſecretarium: q̄ns ſecreta ſua ſibi reuelauit. eſa. xlv. Vado tibi theſauros abſcōditos ꝛ arcana ſecretoꝝ. Fecit eū theſaurarium ſui: q̄ matrē ſuā reliqit. q̄s ad magnā ſocietatem ꝛ exultationē ſibi fuit. Eccle. xxv. Jocūditatē et exultatiōē theſaurizauit ſup eū. Per q̄ oſtēdit q̄ ꝛpō nō tm dilexit ipſum dilectione gl̄ie ſua: q̄ dilexit ſua ꝓcepta ſeruādo: iuxta illō Joā. xv. Vos amici mei eſtis ſi feceritis q̄ ego vobis. Nō iſi dilectiō ſpeciali qua dilexit ſua ſecreta ſcientes: iuxta illō Joā. xv. Vos autē dixi amicos: q̄s quecūq; audiui a pte meo notā feci vobis. Et etiā dilectiōe ſingulari qua dilexit amicos intimos ꝛ ꝓcordiales. Tertio videlicet q̄ ſit ſta dilectio. Dilectio mōdi nō eſt quāquā ꝛ in vita fallit ꝛ in morte deſerit: poſt mortē amicum obliuioni tradit. Dilectio autē qua ꝛpō Joānē dilexit eſt ꝓpter ipſum dilexit in vita. q̄d vocat diſcipulus q̄ diligebat ſcilꝫ dilexit in morte: q̄ ceteri⁹ aplis ad ipſum morientem accēſſit. Dilexit poſt mortē: q̄ ipſum ad iudī ꝓmiſit introduxit. ho. Tenuiſti manū dexterā mee. ſ. in vita in tui amore ꝓtexisti me / ꝛ in potestate tua deduxiſti me. ſ. in morte diligendo / ꝛ cū gl̄ia ſuſcepiſti me. ſ. poſt mortē ducēdo me ad ꝓmiſſa tua. Quarto eſt videndum q̄ fuit differētia dilectiōis petri / ꝛ ioānis ad ch̄m. Circa q̄ ſciēdū ſicut dicit Bern. ꝛpō diligēdo⁹ eſt fortiter / dulciter / ꝛ ſapienter. Petr⁹ ergo dilexit fortiter: q̄ ſecū / ꝛ mortē / ꝛ carcerē tres ꝓmiſit. Joānes dilexit dulciter: q̄ in ſinu ſuo recubuit. Item q̄ dilexit ſapienter: q̄ nullo tēptatiōis⁹ vitio ſe illecillis ꝓtr⁹ hāt illis⁹ mundi: nullis voluptatib⁹ carnis a ch̄i amore poterat euelli. Quito videndū eſt q̄ ſit differētia dilectiōis ch̄i ad petrū / ad ioānē. Dicit enī q̄ ꝓpter dilexerit ioānē q̄ petrū / ꝛ ch̄s petr⁹ ꝓpter dilexisse ꝛpm q̄ ioānē. Circa q̄s ſciēdū q̄ triplex eſt dilectio. Una q̄ ꝓcedit ex familiaritate: oſtēdit enī ſua magis dilexit ꝛpō ioānē q̄ petrū: q̄ magna ſtima familiaritatis recognouit ꝛ matrē ſuā ſibi recōmendauit. Secunda dilectio eſt q̄ cōſiſtit in bono exhibitione. Et ſta magis dilexit petrū: quia magna bona ſibi cōfecit: q̄ fecit eū principē apostolop / ꝛ ſuū vicariū dereliquit / ꝛ claues regni celorum ſibi dedit. Tertia dilectio eſt que conſiſtit in preconiali amore: et ſta ꝓpter quē cōſtituit in preconiali amore: et ſta vs erīgo equaliter dilexit. Ambos eſt dilexit equaliter affectione animi / q̄ ambo apud deum ꝛ tant equalis meriti.

¶ Sermo.xxxix. De eodē ſermo quartus.

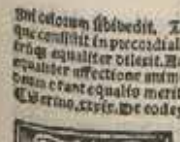

Egredietur in abundantia ſepulchū ſicut inſertur acervus tritici in tempore ſuo. Job. xv. Joannes euāgelista non fuit poſit⁹ in ſepulchro ſed ſpōte ingreſſus eſt: et hoc vt iterum reuocaret: et triticum iterum renouatur. In ꝓbis ſtitur parabola tria tangit. Primum eſt mortis magna auctōr/ in hoc ꝙ ſepulchū ſponte ingreſſus eſt.

Valde eſt mors affectabilis q̄ multum deſiderabat: quātere tam dulce conuiuium non deſit. Et an ego tibi q̄ gnatus eo me ad tuas equitas ſuauitates: ſi eſis q̄ ex toto corde deſiderabam te. Eccli. xxvij. Qui edūt me adhuc eſurient. Deſiderabat videre cū dulcem ſponſum ſuū. Odor tuus in me peupſicens tuus eſt ſuauis eternas. ho. Qñ veniam / ap parebo ch̄i faciem dei. Deſiderabat videre tam ſpeciosam thesaurum. ſ. virginem beatam filie a deo recōmendatam. Ibi enī habitat cor tuum, vbi thesaurus tuus. Deſiderabat adiungi ad tam ſocium ꝓpter quem ſibi ait. Suſcipe me ꝓt cū fratrib⁹ meis ſim, Dic. ho. Ecce q̄ domum / q̄ ſocium habitabo. Deſiderabat in vnum. Secundo ponitur mensuratio copioſitas: cum dicitur In abundantia. qñ eſt montuoſa in abundantia de rum: quia eſt effect. ſcit. annoſa. Eccl. xxv. Multe ſit vbiaq; in ſcientate bona: plen⁹ timoris. In abundantia meritoꝝ: quia in tua luminoſi ſternitate incepiſti vſq; ad decretum eternū ꝓdē per ſemetipſū. Eccli. xl. Manna ſeme ſuū. ꝛc. In abundātia premio rum. Habuit enim coronā ꝓpter inquantū fuit virgo incorrupt⁹. alia inquantum ꝓpheta gratioſus. alia inquantū fuit martir: et ſic de ſingulis: quia in oleo fuit aſſatus. Tertio venit ad felicitas: cum dicit ſicut in tempore ſuo. Triticū ſeminat. ꝛ iterū renouetur. Et ſicut triticum ſeminat / ꝛ iterū renouetur. ſic beatus ioānes in celo eſt illat⁹ ꝓt nouus ſponſus ihū xp̄i. Quarto ponitur ſua qualitas: ibi in quo ſunt abſcōditi. Quia ch̄i diſcreuit ipſum in ce leſti corpe gloſificato. q̄s conuenit ꝙ ſi eſſet corpe gloſificato. Dei libertatis: ꝛ ioannis dignitatis. Deus q̄d ſibi valde liberalis fuit: q̄ corpus ſuū cuſtodiuit ne corruptioni ſubiacere ne oleū ſanctū effunderet. ne demū nocaret. ne fidelibus deſeruiret. ne multis dolorē ſentiret. Si ergo ꝙ corpori ſoānis tā liberalis fuit in mūdo nō dubuit min⁹ liberalis eſſe in celo. Odoruit etiā dignitatē ioānis q̄ in ſinu ch̄i recubuit q̄ ꝓ tā familiaris ch̄isti fit q̄ virginū ſocietatē fecit a quo angelus adorari noluit. Si ergo aliorū apl̄oꝝ corpora ſic honorant in terris manifeſtum eſt q̄ corp⁹ ioānis ſic honorari debuit: q̄ tā ſe excellētia dignitate ꝓditū fuit. Poſt q̄ aūt nullus videbit ſibi honor in mūdo: cū venit⁹ eſt vt corp⁹ eī⁹ corpori ch̄i et mēbro eius ſociet⁹ faciat in celo: ſicut feciſſe cō ſtat in mūdo. Alia ꝓcēſſit ipſum eſſe dotatum. ꝛ alam glorificētā in celo. Corp⁹ ſo in loco hoīb⁹ ignotor: deo aūt cognitio reſeruari ſicut ꝛ corpe moyſi dr. Pōt ꝙd ꝛ in alio loco ſibi cognito ꝙ angelop ministeriū corpori oleū ſcī ſint honorē exhibere diuinū. Quor decet ſuū hſe dilectū. Quare aūt diuina ꝓuidentia ſic ſeuerat ipſum corpus eſſe occultū dū: inter diuina ſecreta eſt hoc numerādū. Tertiū dicit ipſum adhuc viuere: et in paradiſo terreſtri trāſlatū eſſe. Tge autē dū antichriſt inde educet: et ab ipſo occidet. vñ dicit Theophil⁹. Qui nō negauit ioānē moriturū, nā de q̄s oriē mouit: ſed dicit Jolo eū viuere vſq; ad finē mūdi. Tūc patiet ꝙ me martyriū ch̄s. Poſtea ſubdit. Et ſi miſignet eī⁹ ſepulchrū vnde ſtruit illud et pulueꝛ deceſſit. Quarti dicit ipſum adhuc viuere et quemadmodum celi apoſtoli ſub terra dormire. Et hoc volunt oſtendere per verbū dominī noſtri qui dixit. Sic eū volo manere donec veniā. Et exēplo moyſi quem adhuc dicit ſub terra dormire: et qui in eius ſepulchro adhuc viuit. Sed mīna inuenit: q̄s adhuc ibi quaſi ſtatu ſcīctio ſcaturire videt. ꝙ huic opinioni obuiat. Augull. q̄ ait. Parum ꝙd ſuo dilecto feciſſet ſi ceteris apoſtolis in gl̄ia regnātib⁹ ipſe ſub terra dormire dicat. Ad verbū aūt dñi q̄ dixit. Sic eū volo manere donec veniā. ꝛc. Reſpōdet Chryſo. ſā eſt nolo ipm ꝓ martyriū cōſummari ſed expectare donec ego veniā recipiā eū in eterna beatitudine. Ad exēplū aūt de moyſe reſpōdet Aug. q̄ ſcriptura ipm te ſtat fuiſſe mortuū. Si tā de ꝙ eū hēlia ꝓpheta apparuit potuit deus de facili ipm ſuſcitare ad hora. Corpus aūt eius voluit eſſe abſconditū: ne tactu circa corpus eius idolatriā exercerēt. We māna alī ſcaturiens reſpōdet Aug. q̄ forte ꝓpter hoc ſit vt eius mors preciosa cōmendet⁹: q̄ mortem martyrium non cōmendat. Dei forte ꝓpter aliam cauſam quam ſignorāmus.

¶ Sermo.xli.de eodem sermo.v.

Hic est discipul⁹ ille qui dilegebat Jesus Joannis vitijs. Magna profecto ista ioānis laus hoc per ea ostenditur q ipse specialiter dilectus fuisse prohibetur. Nouemo ergo ei⁹ prerogatiuas et priuilegia videam⁹. Primum priuilegium est/quia Christus ipsum speciali amore dilexit/nec mirum: de ipse propter amorem Christi omnem alium amorem reseruit/scilicet amorem naturalem ad eū patris/quem in naui deseruit. Amorem carnalem/scilicet proximi sui/quam ob amorem Christi contempsit. Amorem mundanum/quia nauem et rhetia et omnia que habuit contempsit. Amorem proprium/quia propriam voluntatem diuisit et christo seruire adhesit. Matthei.xix. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. hoc quātum ad desertionem amoris mundani et secuti sumus te et non nouit hoc ostium ad desertionem amoris proprij. Et subdit. qz omnis qui reliquerit patrem aut sorores aut patrem et matrem: hoc ostium ad desertionem amoris naturalis: aut potius/hoc ostium ad desertionem amoris carnalis. Secundum priuilegium est/quia ad omnia secreta eius admisit/sicut ad puelle resuscitationem/et ad gloriosam transfigurationē. Vel est. Christus volebat facere gratiā apostolis ipse erat vnus de tribus: sicut patet in illi⁹ puelle resuscitatiōe et gloriosa trāsfiguratione. Si volebat facere gratiaz duobus/ipse erat vnus de duobus. Nam ipsum solum et matthēum tecit euangelistam et apostolum. Si volebat facere gratiam vni soli ipse erat ille solus: quia ipsum solum in sinu suo admisit. Tertium priuilegium est/quia matrem sibi recōmendauit. Christus enim in hac vita ipse possedit quinq; sicut fecit corpus animam medicam temporalē substantiam et ecclesiam et matrem ppriā. Corpus igitur recommendauit nicodemo/animam patri/temporalem substantiā tim de. Ecclesiam petro/matrem ioanni: quod ostigit magni amoris indicium fuit. Et ratione rei recommendate: quia scilicet tantum thesaurum sibi commissit. Et rōne recommendantis: scilicet suorum vulnerū obliuios matrem non obliuiscebat et dilecti discipuli recordabatur. Et ratione modi recommendandi: quia non dixit. Ecce sermo tuus vel nepos tuus/sed ecce filius tuus.

Nec dixit. Ecce domina tua vel mater tua/sed ecce mater tua. Quartum priuilegium est/quia profunda sapientie ipsum repleuit Ecclesiast.xv. Aqua sapientie salutaris potauit eum. Nec mirum si tanta sapientia fuit plenus: quia sedit ad fontem diuinum: hausit intellectum angelicum: intrauit in cubiculum cauernarum et totus transiuit in deum. Et fontem quidem diuinū sedit: quando supra pectus domini recubuit. De quo fonte tam copiose hausit et quasi quidam flumen paradisi factus fuit. Unde cantatur. Quasi vnus de paradisi fluminibus. et Intellectum angelicum habuit. Augustinus. Sapientia dei/est ait apostolus/ita eos hominis non ascendit. Sed tñ in eo ioannis ascendit in ipsum ipse non homo erat/sed angelus esse reperit. Intrauit etiam in cubiculum cauernarum. Unde Origenes dicit. Quia raptus est vsq; ad tertium celum: Jacob raptus est in paradisum: Joannes supra omnes paradisum paradisorum. Transiuit etiam totus in deum. Origenes. Non est aliter homines potuit ascendere in deum nisi totus fieret deus. Quintum priuilegium est/quia supra pectus ihū recubuit. Pectus autem eius erat mensa celestis in qua sunt delicie omnium sapophilacium in quo sunt thesauri omnis scientiarum. Et fons diuinus/in quo est plenitudo omnium gratiarū. Unde autem fameliscus sedet ad mensam dei et eorum valde saturatur. Quando egenus ingrat ad gazophilacium omnium thesaurorum: valde ditatur. Quando sitibundus peruenit ad fontem omnium/tunc valde repletur. Beatus ergo ioannes recumbendo supra pectus domini sedit et fameliscus ad mensam angelorum ut ideo fuit valde saturatus. Intrauit tanq egenus ad gazophilacium omnium scientiarū et ideo fuit valde ditatus. Sedit vt sitibundus ad fontem omnium gratiarū et ideo fuit valde repletus. Illa tria tanguntur. Ecclesiast.xv. Cibauit eum dominus pane vite et intellectus. ecce qualiter fameliscus est pastus. Aqua sapientie potauit illū. Ecce qualiter sitibundus est potatus. Jocunditatem et exultationem thesauri fuerunt super eum. Ecce qualiter egenus est ditatus. Sextum priuilegium est/quia christus sibi proditionem et non alteri reuelauit: quod petrus ioanni inuitus et quo offenditur eius magna auctoritas. Petrus damnatus. Postea christus verbum in medium et totus fauet senatus apostolorum. Joannes vero cum discipulorum persona in se suscepta vnus consultor accedit. Ostenditur eius magna potestas. Idem apud iudicem p peccatoribus potest quia pro ipsius custe celestis custodibus timent. non creditur magna nostra securitas sed ihū flagitare debemus eius auxilio/

quem sibimet apostoli intercessorem petierunt. Et quia aduocatus est summus hominiter est a minimis implorandus. Septimo priuilegio est/quia ois sanctop perfectionem habuit. Idem. Quem in virtutibus incomparabiliter ioannes non excedat. Apocalipsa nanq; est in epistolis. Euangelista in euangelio. Propheta in Apocalypsi. Fuit etiam martir/ihūm in oleo adultus: vñ dicit Policratus ephi ephesior. Joānes pōtifex amictū lamine in fronte portās: martyrat doctor in epheso obdormiuit. Octauum priuilegium est/qz ihs de ipso specialem curam habuit/eum obiit petro. Quia sol ter Curum ecclesie petro commisit. curā autem ioannis sibi reseruauit/cum dixit. Sic ego volo eum manere donec veniā. q.d. Et matri commisit dicens. Ecce filius tuus. Magni est esse in cura vicarij dei. i. Petri. Maioris est esse in cura matris dei. maximi est esse in cura ihū. Nonum priuilegium est/qz magni est ihūm esse charitate repletum. Quod tripliciter ostenditur. Primo qz ad mortem ihū fuit constantissimus. Secundo qz ad mortem ihū cum euenerit. Tertio qz ad mortem ihū cum euenerunt. Secundo qz de charitate ihū ceteris locutus fuit. Matthei quarto. Et abundantia cordis os loquitur. Christus. Non est amantium vt amore suum silentio tegere nequeat. Tertio qz vsq; ad senectutem et vix inter discipulos virtutum senectutem et vix inter discipulos eum manus ad ecclesiā deferrentur nec pot se ipsos ihū ceteros esse semper dicebat. Filioli alterutrū. Tandem interrogatus quid hoc semper diceret. Respondit qz precepta ihū dñi. Si hoc solū fiat sufficit.

¶ Sermo.xli.de innocentibus.

Sermo primus.

Judi supra montem sion et ecce agnum stantem. Apoca.xiiij. Gloria et benedictio sit ihū per omnia secula seculorum. Amen. Iste dies a multis sanctis pro magno habetur. Et quia ipsum ecclesia in diuinis laudibus frequentat. Ideo ipsum nobis ad laudandum proponere curauimus. Et primo de nomine. Secundo de festo. Tertio de materia. Quarto de modo tractandi. Nomen istius festi est innocentes. Unde ergo gloria causat ex descriptione eōz. Et. Quia nomen eius et nomen festi ego scripsi in frontibus vestris. Tertium est nomen qd in fronte scribitur / hf Apoca.xiij. Et nomen eius scribetur nouum hierusalem. Ista ergo tria nota. s. nomen/hierusalem/et festum in frontibus eōz sunt scripta: nouum autem ihm dicit. qd est qd credere. Hierusalem dicitur visio pacis. Jesus saluator: per qd datur intelligi qz illi habent plenam inflammationem in dei dilectione. Et sa. xxxi. Ignis ei⁹ in sion. et caminus in hierusalem. Plenaz cognitionem in aperta de facie / prima Corinthiorum. xiij. Videmus nunc per speculum in enigmate. tunc autem facie ad faciem. Et habebūt plenā salutationem in corporis vite glorificatione. Et sa. lxi. In terra sua duplicia possidebunt. Tertio conditur qd ipsoz in tocunda iubilatione. Et cantabūt canticum nouum. In quo quidem cantico tria sunt. s. nouitas/singularitas et sonoritas. Nouitas cum dicit. Cantabūt canticum nouum. Psalmo. Cantate nouum cantare est de incorrupta mentis et corporis integritate gaudere. Singularitas cum dicit. Nemo poterat dicere canticum/ nisi illa. vij. Beda. Hoc canticum ceteri electi audire possunt licet dicere nequeāt. qz p charitatem quidem de eop celitudine leti sunt. quia ad eop gaudia nō aspirāt. Sonoritas nō notatur cum dicit. Tanqz vocē aquaz multaz. Illa enī sonoritas assimilatur triplici sono. s. aquaz tonitrui et cythare. Beati illi qui laudāt deū p victoria qua habuerūt de persequentibus tyrannoz. Et dicit canticū aquarum multarū. qz per aquas tribulationes intelliguntur. vñ illud ß. Saluū me fac deꝰ. quia intrauerūt aque vsq; ad aiam meā. Qui pero laudant deum p victoria demonū. dicit tanqz tonitrui. Qui pero laudant p victoria carnis. dicit. Et canticū cytharę. In cytharā quidem. dicit. Ignis attendum. et corda exhibita qz corpoꝛ debet iejunio attenuari et membra mortificari. Quarto caulatur eop gloria. et pretiosa incorruptione. dicit. Et. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati. Mirifico exilia incorruptionis semper agnum sequuntur. Unde subdit. Hi sequunt agnum quocunqz ierit et eisdem cum eo potuit. alibi dicitur. Apo.iij. Ambulabunt mecū in albis. Quia ibi optime meditantur: sicut supradictum est. Et corona aurea sup capita eius. Quinto

exultatur eox gloria ex primordiali passio
ne:q; hmi martyres extiterunt:q3 notatur
ch dr. Hi empti sunt ex hoib⁹ primitie deo
et agno. Apoca.xiiii. Hos psalmus. Ex. Vecci
mas tuas r hmitias non tardabis offerre
pho ch hmitias deo obtulit qñ filos gmi
los ad deum mittit. Chrys. Mittit infantes
pho ad celum offert. nouis enemis pñ hmi
tias fructas exhibet gentibꝫ. O gmli beas
ti mñ nati nunq3 tentati nñq3 ablactati et
ch coronati. Augu. Hec hmitias mittit pho
pñ venit infans r venit infantes. Infans
ei non tacentes ad celū. Ro ch pho obtu
lit primitias sed etiam decimas ch quicq3
obtulit vinum mostum r glificatuo. Hi pi
mas obtulit decimas abstinentia:q3 qui
dragsia diēb⁹ r.xl. noctib⁹ ieiunauit. Mor
tuꝰ obtulit decimas horarū:q3 p.xl. horas
mortuus iacuit. Glificat⁹ obtulit decimas
diey.qñ resurgēs xl. diēb⁹ discipulis appa
ruit. et duas retrol. vbi sunt decime anni/
pho ch voluit superadhere: ad innuendum
q3 in scriptis dicitur hō dr plus facere ch
mīn⁹. Ch q3 dicit decimas r primitias non
tardabis offerre. Ro ecclia tardauit offerre p
mitias q parrulos obtulit recenter natos.
Nos tardauit offerre decimas q eas obtu
lit r vinum r mostum et glorificatuo.

¶ Sermo.xlii. De eisdē. Sermo secundus.

Hemptī sūt
r hoib⁹ primitie deo
et agno. Apoca.xiiii.
Passio illorum dño
rū parulorum com
mendabilis est et Is
tuor:nec er tempore
nostro/ causa loco.
Et tpe/ q3 hmitie p
pho passi sunt:ch dr. Hi empti sunt ex hoi
bus hmi rc. r sicco facti sunt eruptiones rc
clesie germe/flores hmi nascentis/r eccle
plantatiōes nouelle r immature. Primo
nanq3 fuerūt ecclie primi germe. Aug.
Ibi iure dñs martyr flores:quos in fricto
re infidelitatis ereptos velut hmo ethere
tes ecclie gemas quedā persecutiōis pru
na decerpit. Melliflu gēmio dr. Bern. xl. Abe
ham cora me vite in J erāt tres pagines
ere scere paulatim in gemas/r post flores
quas naturescere. Ista vltio est pho in qua
fuerūt tres pagines. i. tres martyrum di
stinctiones. Quas una ptulit gēmas. i. hos
rō martyrum hmitias ḡfuerūt martyres
actu:sed non voluntate. Secōa ptulit flores:
q3 est fectio confessoꝝ q3 fuerūt martyres no
mantate:nō non actu:inter quos hmanꝰ te
net Ioannes euāgelista. Tertia ptulit vuas
maturas. i. martyres actu et voluntate/in
quos hmanꝰ tonet flexhomo. Secōo fuerūt
hmi flores nascentis ecclie. Ma ch dr Ec
clesiox. h. Capite nobis vulpes parvulos que
demoliuntur vineas:nam vinee vestre flo
ruit. Vines. i. ecclia floruit qñ filos martyres
genuit:et in floribus vulpes demolite
fuerunt. qñ heroden et sui complices illos
martyres necauerunt. qñ heroden vocatur
vulpes. Luce.xiii. Ite dicite vulpi hui. Licet
autem illi flores fuerūt anulli non tñ ino
dorem priuati. Canticox. h. Vinee florentes
odorem dederūt. Tertio fuerunt plantatio
nes nouelle et immaturate. Ecla.xxiii. Ante
messem totus effloruit r immatura planta
tio germinauit. Est enī quedam plantatio
que fructū martyrij perficit in senectute
sicut petrus: quedam in iuuentute sicut Ia
phannes: que in sua maturitate seu nouella
plantatione sicut martyres innocentes. Fi.
Filij tui sicut nouelle olivarum in circuitu
mense tue. Secōo ecclia passio est commenda
bilis ex numero. Ex a no dis ecclie numer⁹ signa
retur/qñ ecclia sub nūero magno eos bona
ratur si supra. et cū eo cenū r quadrigē
ta milia/quia ḡ ista beata societas est tā nu
merosa/dico digna est maioris generationis
Si ei unꝰ miles regis honorādus esti mul
to fortius militū multitudo: r maxime qñ
essent de cognatione regis r essent familia
res regis/et induti eisdem regis vestibꝰ.
Sic tales fuerunt isti parvuli ḡ fuerunt de
cognatione ch qñ fuerunt de bethleem ius
dee sch de tribu origīd duxerit. Sic etiā
isti familiares. Apo.xiiii. Hi sequunt agnū
quocunq3 ierit. Sic etiam induti fuerūt eis
dem vestibus Apo.vii. Ambulabunt mecū
in albis:q3 digni sunt. Secōo sunt digni ma
ioris exaltationis. Si r deus ex auctō pro
cas onus sancti/multo fortius secōa multo
rum:imo impossibile est preces multorum
non exaudiri. vnde et ipsa ysa beata ad re
gnandū cum sola non accedit:sed magna so
cietas cum ea vadit. H. Astitit regina a dex
tris tuis rc. Tertio sunt digni maioris exalta
tionis: Cum esti multi sunt qui gaudent
gaudium parvum augetur ex gaudio singu
lorum: et ideo gaudium istoꝝ parvulox tan
to amplius augetur:quanto amplius ab inuī
cem inflammantur. h. Scce ch dens r q3 ego
candum habitare fratres in vnum. Augus
tinus in lib. confessionum. Quādo cū multi
bus gaudent in singulis vberius est gaudiū
qz feruere facit r se inflammant vn⁹ ex al
tero. Quarto est honores dei laude. Si enim
deo est accepta laus vnius sancti/multo ple
nius multox. h. Ex ore infantū et lactentiū
perfecisti laudem rc. Tertio eox passio est
mendabilis est et cā:q3 propter ch dr. Beat⁹
si set ch iure in numero martyrū ponitur. et
hoc quidē accidit rōne persone: qz p pho
passi sunt animo in singulis pho passus est

Herler. h. Hostis noster est / cuius crudelis
tas recūdat in regem. Barr. Qui aūt occa
sionē dāt dāni dedisse dr. Debuit er
go pho pietas filios dare pēa gre ch⁹ acca
su aliter abdicatis a natura. Secōo hoc se
cidit rōne singularis effectus est terremo
ti coronatur multos milites secum facit.
Chrysos. h. coronatus erat corona pēna
hostile coronatus est corona mīne: r tō nos
ter rex nouos milites sibi voluit preparare
Tertio hoc accidit rōne innocētie in baptis
mo clausio allecute. Bern. Ille p pho truci
datos infantes dubitet coronari: q3 statos
in pho nō credit inter adoptionis filios ge
nerari. et sicut tunc circūcisio/ nūc vo bas
ptismus sine plo polorum tutis pfa sufficit ad
salutem/ sic p pho suscepti martyrii illis
sufficit ad sanctitatem. Quarto primendebi
lis est er loco/ q3 in bethleem iude passi sūt.
de quo tres progressus assecuti sunt. Pri
mo magnā cū pho familiaritatem: ex eo q3
in ciuitate christi nati sunt. Homines enim
quāto ciuitatis magnam solent admirari
familiaritatem habere. magnam familiari
tatem ch⁹ eis ostendit: quia fecit eos de ca
mera sua. Apoca.xiiii. Cantabant quasi can
ticum rc. De societate sua ibidē. Hi sequūt
agnum quocunq3 ierit. Hi de militia sua
quātus. h. Et milites eisdem vestibus ei
vestiebant. Apoc.h. Ambulabunt mecum in
albis. Secundo magnam in christo fiducia
Hi sunt bethleem homūo panis inter pueros
Nō. r alantur illo pane: de quo dicitur
Ioannis.vi. Ego sum panis vitus qui de ce
lo descēdit. Ps. Sicut ablactatus fuit mater
familias retribuito in ata mea. i. sicut parun
lus lacte nutricur: postea grādiuscinus ab
lactatur. et ad mensam patris recipitur: sic
Ps. retribuito in animam meā. vt scilicet die
lacte matris ecclie nutritus: tandem ad
mensam celestis patrie le recipiat. vbi iam
ab nutriatur lacte parulox: sed pane solis
de perfectoum. Hinc est quod Abraham
non in nativitate Isaac: sed in eius ablacta
tione grande fecit conuiuium ad signifi
dum quod non est plena letitia ad vbera
matris/sed ad mensam patris. Tertio mes
ruerunt spiritualem dei laudationem: ideo
nati sunt in bethleem iude que interpretā
tur confessio. Magnum enim confiteri do
mino deo. Mai⁹ est confiteri domino cor
de et ore. Maximum confiteri opere.
Supermaximum ei confiteri cum sanguis
nis effusione. Taliter confessi sunt isti pue
ri/ de quibus dicit ecclesia. Non loquens
no. Magnificabitur Christus in corpore
uo diuque per vitam/sive per mortem rc.

¶ Sermo.xliii. De eisdem. Ser
mo tertius.

Urge et
accipe puerum et
matrem eius r fu
ge in egyptum rc.
Cū ires istō ewā
gelium plura pē
denda occurrit.
Vbo quare chr
stus fugit r quod
quidez fecit mul
tipliciter de causa. Primo pm Chrysostomum
pter ostensionem humane nature. Quan
tum enī ad diuinam non habuit necesse fu
gere/sed potius nullus eum potuit effugere.
ps. Quo ibo a spiritu tuo? r h⁹ facie rc.
Secundo propter victoriam sue sapientie
Fugiendo enim herodem vicit et sibi mi
lites acquisiuit. Petrus rauen. Bellicosus
si in bello fugitarius est non timoris. Ter
cio propter documentum/vt ex hoc nos co
erat nullum debere indignari si innocenter
ab impijs patiatur. Ioannis.xv. Si me per
secuti sunt et vos persequentur. Hieron⁹
mus. Q cunabalis ecclesie non refuit insidi
as paenes. duitie patiens. Quarto propter exemplum/vt ex hoc informemur nos
bis fugiendum esse. Modo fuga prouidens
tie: quando scilicet maiori utilitati reseruā
mur. Matthei decimo. Cum persequentur
vos in ciuitate illa fugite in aliam. Modo
fuga cautele. Sunt enim quedam pricia
que non possunt vinci/nisi fugiendo. s. pri
me Corinthiorum sexto. Fugite fornicatio
nem. Modo fuga compassionis/quando a
facie malorum fugimur vt accessoriez subs
trahamus. Secundo videndum est de pers
sonis que fuerunt in illa fuga: que fuerunt
Maria/Ioseph/r puer Iesus. Istud con
sortium est inuentum/in bethleem a pasto
ribus in fugiendo in egyptum r in redeun
do. Sine ergo herodem/i. dell diabolum fu
gias: sine de egypto/id est de peccato recedas
sine in bethleem/id est gratia meam/
semp tecū habeas mariā. i. amorē tuū meum
penitentie. Ioseph. i. puritatem confessionis
et Ioseph id est augmentū virtutis et gra
tie. Tertio videndum est de contingentibus
in via. Ibi ecclia Christum manifestauit suam
maiestatem. Nam sic legitur in historia tri
pertita. Arbor quedam procera/ in via eris
thrie vsq3 ad terram inclinata puerum sim
plicit adorauit. Secundo manifestauit sua
humanitatem in eo q3 parentes suos in via pa
uit. Nam sicut legitur in libro de infantia
saluatoris: cum sub quadam palma altissi
ma quiescerent et esurirēt atq3 sitirent: pal
ma ad preceptum pueri/ vsq3 ad terram se
inclinauit fructum colligendos obtulit: et
de sua radice fontem omnem produxit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertio manifestant sua potestatē: qz patres eos a latronibus defendit. Cū enim latrones irruissent ḥ eos expoliare volebant vnus eoꝝ respiciens puerum ait. Vere dico vobis si possibile esset deum incarnari vice rem illum pueri dei esse et sic locios suos induxit vt eos illesos abire permitterent. Ille dicitur fuisse ille latro cui postea dixit. amē dico tibi hodie mecū eris i paradiso. Quarto videndi est de ira herodis p eo quod dicitur. Iratus est valde. Iratus est quidem propter regni zelum. Prouer. xlv. Sicut frenitus leonis sic et ira regis. Iusti. Quid erit tribunal iudicantis quando superbos reges cura terrebat infantis propter sui contemptum. Chrys. Magi contēnentes herodem addidere causas dolorum propter cesaris metum: precoperat ne fine sui imperio aliquis rex diceretur vel esset. Quinto videndi est de seuitia herodis pro eo quod dicitur. Occidit omnes pueros. Erat enim in tribus scilz numero: quasi ei deberet occidere quos occidit omnes. In loco quia cum deberet occidere bethleemitas occidit etiam finitimos. In tempore: quia cum deberet occidere annículos occidit etiam bimatos, et infra. Putauit autē tanti excessus quadruplex fuit causa. Prima ipsius implacabilis ira. Prouerbiorum. xxi. Ira non habet misericordiam nec erūpens furor. Secunda eius scientia quia in sanguine debebatur. Eccl. xxii. Quali autem nihil est ante cum sanguis. Tertia eius astutia: vt scilz omnes occidendo ille non posset euadere quem querebat. sed dicitur Job. v. Deprehendit sapientes in astutia eorum. Quarta est diuina prouidentia que ex tanta herodis seuitia tantum sibi martyrum militiam dominem copulauit. Sexto quidem videndum est de tempore occisionis pro eo quod dicitur. Audens q illusus esset a magis per os datur intelligi q facta fuit eorum occisio post epiphaniam: sed tamen secundum glosam. Post annū et quatuor vltra puerorum occisio facta fuit: vt dixit enim triplici de causa. Primo propter diffidentiam: quia secundum glosam. Magis discredidit puerō eos falsa stelle apparitione delusos. Secundo propter astutiam: vt scilicet dissimulando puer in medium deduceretur. Tertio propter moram contractam. Iste enim romam a cesare citatus, ibique fere per annū impeditus fuit. Septimo videndum est de filiis matrum pro eo q rachel et non iacob enutrire dicitur ad plorandū. Matres enim cum sint magis passibiles confuerunt plus dolere de filiorum aduersitate q patres: patres plus gaudere de eorum prosperitate q matres. Illud inuenit salomon dicens. Prouerbiorum. x. Filius sapiens letificat patrem: filius autē stultus meroris est matri sue. Pater enim plus diligit: et ideo plus dolet quando filium perdit: q autem plus diligebat ostenditur triplici ratione. Prima est quoniam mater dat plus de substantia filio q pater: et ideo maiorem partem videtur habere. Secūda causa est quoniam mater plus laborat circa filium q pater. Illud autem circa quod magis laboramus magis diligimus. Tertia causa est quoniam mater plus est certa q pater: et ideo mater diligit filium tanq rem certā: pater vero aliquādo minus diligit tanq rem vtilem. Octauo videndum est de morte herodis pro eo quod dicitur. Erat ofq ad obitum herodis. Mors eius fuit horrenda pessima quia manu propria se occidit: herodes quidem iniuste effudit sanguinem parvulorum. Et ideo debet sanguinem propinum quem gladio in ventre tuo vterio effudit. Debet sanguinem filiorum: quia filios proximos interemit. vnde Augustus cesar hoc audito dixit. Melius esse herodis porcum esse q filium: quia cum sit prohibitum porcis parci et filios occidit. Legitur etiam in quadam cronica q herodes quendam filium suum paruulum in bethleem trucidari nutrienti dum qui cum ceteris parvulis occisus est, et quia herodes sic sitiuit sanguinem parvulorum: misit debit sanguinem propinum: q omnesticum furorem viuens. Ideo potest sibi eōuenire quod dicitur Apocal. xvi. Iuste deus quia iudicasti quia sanguinem sanctorum fuderunt: et sanguinem dedisti eis: debent vt digni sunt. Nono est videndum de subtractione laudis q ecclesia subtrahit cantica laudis et letitie. et hoc primo in signum: sexto quem matres habuerunt. Secūdo in signum luctus quia scilicet in lyndum descenderunt. Tertio in signum incolatus quem virgo beata puer et Ioseph fugiendo in egyptum fecerunt. Magna compassione dignum fuit: q propter pueri teneram etatem propter puerperii matrem: et propter Ioseph senectutem.

¶ Sermo. xliii. Eodem die. Sermo. iii.

Itrens occidit omnes pueros. Iob. xxiv. Ab hominibus tugurio tanguunt. Vnus herodes iniqua sentētia cum dicit. Matthei. ii. De filio eius fo

cidit. Tertio parvulorum innocētia dicitur. Omnes pueros. sententia autē dicitur iniusta tripl' modis. Aut ex animo quādo ex ira vel turbatione profertur. Aut ex ordine quando ordo iuris omittit. Aut ex causa quando sufficiens causa nō suffragatur propter hec autem sententia herodis iniusta fuit. Primo ex animo quia ex ira et perturbatione ipsam protulit. Nam in actibus magnorum dicitur q turbat' est. hic autem dicitur q iratus est valde. Ide enim turbatus est propter prodigij nouitatē vel propter romanorum timorem. Hic aūt turbatus est propter magnorum deceptionem: et timorem regni sui amissionē. et in tali turbatione: ira sententiā protulit. et ideo eius sententia ex animo iniusta fuit. Iacobi. i. Ira enim viri iustitiam dei non operatur. Secundo fuit iniusta ex ordine. Videt enim ad pueri inquisitionem ordinate processisse. Primo eīs quesiuit de loco nativitatis a doctoribus legis. Secundo de tēpore ab astris magis. Tertio inquirit et mandat de persona dicens. Ite et interrogate diligenter de puero &c. Illum autem tripticem inquisitionis ordinem iniudiose faciebat nō vt puerum adoraret sed vt perderet: et ideo ab ipsa sententia et tali ordine fuit iniusta. Videt enim ad. vii. Illimitatur ordo in cuius ore sunt duo ordines bonum. Ille ordo est finitus Herodis. Thenop. iii. Ordo fuit dilatatus est mihi. Hic habuit in ore suo duos ordines/quia ab ore suo tres de christo emanauerunt inquisitiones: sed tamen sue inquisitiones bonum et vtile/quia iniustos deficiebat: et lacerare intendebat. Tertio fuit ex causa qi innocentes damnauit. Dante. xiii. Plane peccata tua peperit que operabaris prima iudicans iudicia iniusta innocentes oppriimens et dimittens noxios. ideo ipse beati parvuli innocentes damnati vindictā petunt a deo dicētes. Apoc. vi. Usquequo domine sanctus et verus non iudicas et vindicas sanguinem nostrum de his qui habitant in terra? Secundo ponitur herodis iniusta. cū dicitur Occidit. Et quia sanguinē innocentem iniuste damnauit. ideo iustus dānatus est. Unde effusio sanguinis parvulorum eum nō poterit in iudicio occultari sed manifestabitur a terra reuelante. Esa. xxvi. Revelabit terra sanguinem suum. &c. Iob. xvi. Terra ne operiaris sanguini meo. Ab ipso parvulorū sanguine proclamante. Unde dicit iudex. Genes. iiii. Vox sanguinis fratris tui clamat de terra ad me. Et tota celesti curia interpellante. Ibi. Vindica sanguinē sanctorum tuorum qui effusus est a dei filiis. Ma requirente. Ezechiel. xxi. Sanguinem autem de manu tua requiram. Tertio ponitur parvulorum innocentia cum dicitur Puer ros. In herode qui dez erat malitia in filiis innocentia. In illo callicitas in filio simplicitas. In illo potentia in filia infirmitas. Pugnabat ergo cum innocentia malitia cum simplicitate callicitas cum infirmitate potētia et crudelitas: sed in isto bello innocentia malitiam vicit astutiam simplicitas fregit potentiam infirmitas superauit. Illud triplex bellum adhuc quotidie geruntur. Eccli. iii. Uerti me ad aliaꝫ vidi calumnias que sub sole geruntur. Ecce quomodo impugnat astutia simplicitatem: et lachrymas innocentium. Ecce quomodo impugnat malitia innocentiam: nec posse resistere eorum violentie. Ecce quomodo impugnat potentia infirmitatem.

¶ Sermo. xliv. De sancto thoma cantuariensi. Sermo primus.

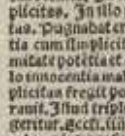

Ro iustitia agonizare p anima tua et vsq ad mortē certa pro iustitia. Ecclesia. iiii. Pugili fide tu milies fit unus in sua pugna tria vel duo habere scitz causam legitimam intētionem rectam et finalem perseuerantiam. Ab his tribus beatus thomas in sua passione commendatur. Primo a legitima causa. cuz dicitur. Pro iustitia agonizate. Deserit autem iustitia q sit virtus reddens vnicuiq sua. Sum fez deo obedientiam superiori reuerentiam: patri concordiam: proximo disciplinam: inimicis patientiā: miseris tu afflictis compassionem: operosam tu sibi sanctimoniam. Pro tali iustitia sanctus thomas pugnauit. Dedit enim primo deo obedientiā: quia maluit obedire deo q regi contra deum: et ideo regis iram contra se provocauit. Act. v. Obedire oportet deo magis q hominibus. Secundo dedit superiori reuerentiam: id est summo pontifici. Nam cum quadam vice a rege arctatus posto ipsius annullet ab altari pollicitum se suspendit donec per summum pontificem esset restitutus. Eccli. x. In medio fratrum rector sis q in honore. Tertio dedit pari concordiā. vnde dicitur de eo q salus semper regum sub decentis vestis et apparatu vtebatur concordabat modus singulorū ad Roma. xii. Si fieri potest quod in vobis est cum omnibus hominibus pacem habētes. Quarto dedit subditis disciplinam. Unde dicitur de eo. Sapientia qua preditus erat in ecclesia malignorum prohibebat insultus. Proverbiorum. xxii. Stultitia colligata est in corde pueri et virga disciplinę fu

habit eum. Quinto vedit inimicos patrem suam: quia in exilio positus pro grege ac regno angelic semper oravit et suos ecclesiasticos nullum impatientie verbum dicit. Luce, xxi. In patientia vestra possidebitis animas vestras. Sexto vedit miserias compassionem operosam quia quotidie frequentem pauperum pedes curantis genibus abluens, sobrietati nostre refectionem cuilibet quatuor ar[illegible] ministrabat in se sanctimoniam [illegible] servavit et carnem suam ciliciis et cilicio macerant. Hebreos. xii. Pacem sequimini cum omnibus, et sanctimoniam, rc. et quia sic iustitiam servabat potest dicere cum Job. xxix. Justitia indutus sum: et vestitui me sicut vestimento. Ille qui est indutus ab offi parte est rectus. Sic beatus thomas iustitia fuit indutus a pectore quia ipsum defendit in apice pontificatus dignitatis. Justitia quia ipsam defendit in exilio relegatus ante seipsa que sibi predecessores in pontificatum eccl'sie concesserant ipse noluit confirmare post se quia in his que petebat rex assentire noluit pedens summe futurum periculum animarum. Secundo commendatur ab intentione recta: cum dicit pro anima tua. Multi enim sunt qui pugnant pro substantia sua et pro pelle sua et gloria sua: sed pauci pro anima sua: cum tamen ibi magna pugna requiratur. Mathei. xi. Regnum celorum vim patitur et violenti rapiunt illud, rc. Et potest ibi tripler vocabulum violentiam et violentos scilicet vim et violenti rapiunt illud ad bellignadum q tales tripliciter vim debent inferre scilicet rationi intellectum captivando. ij. Corinthios. x. In captivitatem redigentes intellectu voluntati ipsam a suis concupiscentiis avertendo. Ecclesiastici. Post concupiscentias tuas non eas, rc. Et operatine opera fortis aggrediendo. Proverbiorum. xi. Manum suam misit ad fortia. Vel potest dici pontius ibi illud triplex vocabulum ad inuiendum q volt habere fortissimum celi castrum. Debet habere audacem animum ne sit formidolosus: strenuum conatum ne sit ociosus: tolerantiam contra quodlibet adversum ne sit delicatus. Ista tria genera hominum de bello dicunt. vt habetur Deutero. xx. Quis est homo formidolosus et corde pavido? ec ce formidolosi. Quis est homo qui edificavit domum novam, rc. Ecce qui otiosi vocant in domo quiescere et non ire ad laborem. Quis est homo qui despondit uxorem, rc. Ecce delicati qui deteriis volunt vacare. Sed beatus thomas habuit audacem animum: quia contra regem causam ecclesie audacter defendit. Strenuum conatum quia antequ vellet cedere in exilium se mitti permisit. Tolerantiam contra quodlibet adversum quia mortem sustinuit. Tertio commendatur a finali perseverantia cum dicitur pugna ad mortem certa pro iustitia usque ad mortem pro iustitia pugnavit quia pro ipsa defendenda quadruplex martyrium sustinuit. Primum fuit in rerum ablatione: quia fuit omnib' rebus ecclesie spoliatus. Et quauis sancti viri ablationem rerum libenter sustinant: volunt tamen ius quantum erant sustentationem pauperum: et inquantum videnti ea consumi vitium impium. Illa autem tolle patientia quod dam martyrium fuit. Gregorius. Sine terre martyres esse possumus si patientiam vere animo custodimus. Secundum fuit in suorum propinquorum persecutione quod magnum dolorem exhibet in aliena necessitate cum dem portat in mille certum fuit in exilio relegationem: quia a patria sua fuit expulsus et per diversas provincias exul effectus. Patet enim de numero eorum de quibus dicitur Hebreo. xi. Circuierunt in melotis et pellibus caprinis egentes angustiati: afflicti quibus non erat dignus mundus. Ipse est circumiit, quia per diversas patrias et terras peregrinatus fuit et in pellibus caprinis quia exilium detrebat: fuit egenus qz ea nobis bonis spoliatus et angustiatus propter compassionem afflictorum, afflictus propter perditionem animarum. Et quia mundus eo dignus non fuit: ideo tam mirabilem ipsum abluit. Esaie. lvii. Justus perit: et non est q recogitet in corde suo, et viri misericordie colligunt' qz non est q intelligat, a facie enim malitie collectus est iustus. Quarto fuit in sua occisione: quia eius cerebri sparsi sunt et cum crudeliter occiderunt fuit enim de numero illorum de quibus dicitur Hebreo. decimo. In occisione gladii mortui sint. Ho. Gladium exaginaverit peccatores, rc. crea. Sed certe gladius eorum intravit in corda ipsorum: quia alii digitos viderent effluxisse: alii amentes effecti miserabiliter mortui sunt.

C Sermo. xlvi. De eodem Sermo. ij.

Justus iustificetur adhuc, et sanctus sanctificetur, Apoc. xxii. Beatus thomas iustificet in vita sua fuit et iustus: et iustificetus in passione sua fuit: quia in sua passione iustificatus, ad innuendum q sicut christus in cruce mea pro corpore ejus quod est ecclesia, rc. Quarto est corporale: et illud pertinet

habuit posse ꝙ tam ꝓ sacra hostia immolata fuit. Nā ꝙ in veteri lege hostia deo immolata nō tangebat nisi manibus sacerdotū. Septimo erat approbatus ab angelis sanctis. Nam sicut de dā requie eterna dicebatur cuncti illuc pocra angelorū dicebantur. Letabitur iustus, ꝛc. ita hoc fecerat angelis propter dabit tollendā. Cum ergo nō fuerit possibile ab inimicis nec ꝓpter ꝓfectum sed a christo ꝛ ꝓ iustitia pulsus fuerit tangeri obiectu dicere hunc vere esse martyrē propter cōsimile officiū: quia sicut ille angeli est ecclesiam defendere et custodire. Exa. xlvii. Super muros tuos hierusalē constitui custo. ꝛc. Et holes autē eiusdē officij ꝛ ordinis honorem sibi impendat ꝓpter priuilegium. Angeli enim sunt virgines per naturā ꝛ ꝛ thomas fuit virgo per gratiā ꝛ is tanq̄ sibi simile priuilegio speciali ipsum honorat per laudem diuinam. Eccl. xlv. Omne animal diligit sibi simile.

¶ Sermo. clvii. De eodem sermo. iii.

Si mihi ministrat me sequatur ꝛc. Joā. xii. Beatus thomas habuit duos magna bona. Primo nā qꝫ habuit humilitatē que maxime apparuit in puero. Secundo qꝫ fuit dei minister ꝓ dicit. Qui mihi ministrat, ꝛc. ad bonū autē ministrū tria requiruntur. Sanctitas fidelitas ꝛ prudētia. Nemo esset minister immundus vel infidelis sed ꝓbatus. De primo. he. Ambulans in via immaculata hic michi ministrat. de alio duob⁹. Luce. xii. Quis putas est fidelis dispensator ꝓ. ꝛc. Beatus ergo thomas fuit minister dei ꝓpter mundiciā: qꝫ integram castitatem seruauit ꝛ ꝓpter sapientiam: qꝫ iura ecclie sapienter defendit ꝛ ꝓpter fidelitatē qꝫ de tribus que sibi cōmisit sibi fideliter deseruit. s. de corpore per macerationē: de anima per sinceram dilectionē ꝛ et de rebus per ecclesiē distributionē. Secundo habuit ꝛ passionē qꝫ cōsimilē ꝛ acceptā ideo habuit me sequar. In passione quidē habuit multa cōmendabilia fuerit. Primum est libera voluntas martij. Obitus est qꝫ ipse voluit. Similiter ꝛ thomas voluntate ꝓpria fugit. nec dicas monachi fugere ecclesiam. Quidam beatus thom. ꝛ ꝓ ecclesia est ecclesia et castrum custodiens [illegible] obsessit, sed in ipso qꝫ solus mori voluit et ceteros illesos seruari precepit dicendo. Si ergo me queritis sinite hos abire. Fuit ꝛ thomas dicit: Si caput meū queritis ꝓpio ex parte dei me constituo clerico vel laico nocentio. Tertium est magna pulchritudo ꝛ qꝫ ꝓpter iustitia ecclesie acquirenda ho. annuncians iustitiā tuā in ecclesia magna. Ille ꝛ thom. pulsus est ꝓ iustitia ecclesie defendenda. Quarto ꝛ ostensa humilitas qua ꝓ tā plene fuit ꝛ inter vulnera patrie recōmendauit spiritū meū. Sibi ꝛ sanctus thomas dicit. In manus tuas cōmendo spiritū meū. Sibi ꝛ sanctus thomas dicit. Deo decernitur ꝓpitiabo ꝛ beate marie ꝛ sanctis omnib⁹ ꝛ beato dionysio caulam sancte ecclesie ꝛ meipsum cōmendo, quantum est ꝓ me. Tantā habuit constantiam firmitatem tam constans mentis fuit ꝓpter q nō cessit ꝓpter minas verborum nec ꝓpter supplicia tormentoꝝ. Similiter ꝛ thomas recepit ultimo sua cum ei ostensa. Capite fuare: sursū dette latronem ꝛ ꝓditore. Multas iniurias in rebus ꝓpriis quia fuit omnibus spoliatus. et multa supplicia in tormentis: qꝫ fuit in ofbus membris punit⁹ ꝛ excruciabatur: sed tū in nullo potuit cōmoueri. Tertio habuit puritatem sanctā ꝛ hoc notatur cum dī. Si quis mihi ministrat ꝛc. Ipse enim se totū mancipauit deo: quia se totū diuino obsequio mancipauit. et sicut in passione se ꝛ ꝓpter cōseruauit. ꝓpter q̄ habuit libertatē que maxime apparuit in puero. Comunitatē que apparuit in diuina cōuersatione. Baruch. iii. Post hec in terris visus est ꝛ cum hominibus cōuersatus est. Asperitatē que apparuit in adhesione ꝓpassionē. ho. propter verba labiorū tuorū ego custodiui vias duras. Sibi ꝛ beatus thomas tantā habuit humilitatē ꝙ singulis diebus pedes pauperū tredecim ablui bat ꝛ quattuor argenteos cuilibet tribuebat. Tantā habuit erga cōmunitatē ꝙ solus honestatis honore se ofbus conformabat. Seneca. Si agamus vt melius ꝓ sequamur si volumus nō ꝓ contrariis mores quin quos emendare possumus imitamur a quib⁹ ꝛ auertimus. Tantā habuit asperitatē ꝙ teipsum corpus suū macerabat ꝛ cilicio membra sua domabat. Bal. v. Qui autē sunt xp̄i carnem suam crucifixerūt cum vitijs ꝛ cōcupiscentijs. Quarto nunc habet claritatē eternā: unde dicitur. ubi ego sum illic et minister meus erit. circa quod notandum ꝙ ꝓ est in dextera patris. Mat. xxii. sedet a dextris dei ꝓ in gloria patris philip. ii. ꝓ hoc resua christi in gloria patris est in lumine patris. i. Thi. vi. Lucē habitat inaccessibilē. est in throno patris Apoc. i. Sicut ꝛ ego vici ꝛ sedi cum patre meo in throno eius. Beatus ergo thomas

est in dextera dei. quia recepit omnia beatitudinis affluentia. ho. delectationes in dextera tua vsq; in finē. est in lumine dei quia de dei visione apertissi. Cap. xxii. Videbunt visione per speculū in enigmate. tunc autem facie ad faciē. est in throno dei quia habet regiā dignitatē. Psal. xlv. Nobilis in portis vir eius cum sederit cū senatoribus terre. est in gloria dei quia habet eius honorū securitatē et eternitatem. Psal. in li. confessio. Ipse erit finis desiderioꝝ nostroꝝ qui sine fine videbitur. sine fastidio amabit sine defectu laudabit. ¶ Ser. clviii.

¶ De sancto silvestro papa. Sermo. i.

Deo ē omnia modula ꝛ a rege accipiēs potestatē. Ecclesie xxxviii. Constantinus imperator cum lepra esset ꝙ salus a filiis ero est curatus ꝛ curans

[illegible] fuit ingrat⁹. In verbis premissis primo ponitur eius miraculosa curatio. ibi Deo est omnis medela. Secūdo pīlatini ꝓpter eius gratiā. ibi Rege accepto donationē. Circa primū notandū ꝙ cōstantinus curatus est ꝓ illustrē ꝓ virtutem baptismi circa quē baptismū quattuor per quos consideranf. Lapsū cōstantino filius fuerat ꝓ. ex parte apostoloꝝ fuit intimata materia ꝛ figura. vnde dicebat cōstantino in sua apparentes qꝫ hoc mirabile efficatiam sanctitatis innocentio filiuelter ostendet tibi pascha. ecce materia in qua immersus ter ꝛ ter aperta ab oī lepre morbo. ecce figura. Ad certis esse baptismi est aqua que fuit sanctificata tactu officie carnis eū in sancta ꝛ vitulū. Quarto institutio ꝓ eū dicit. Joā. iii. Nisi quis renatus fuerit, ex aqua et spiritu sancto. ꝛc. Nunc regem rationis ꝙ hec littera examinat ꝛ benedictionis facere debeo. Hinc. Accedit ibi ad elementum ꝛ ter immersio. Trina ablutio immersio fit ad significandā trīdiuanā ꝓ sepultura: ꝛ qꝫ a tribus ter efficacia ꝛ triplice remittit culpam. s. originale. actualem ꝛ venialē. Et quia ex parte cōstantini fuit despositio peccatorū. Ideo ꝓpter hoc ꝓposuit et se ad baptismū ꝙ tria ꝓ fessionis. confessionē et satisfactionem. Unde legit ꝙ ad ecclesiā sancti petri venit flens de peccatis suis lamentabiliter accusans. Mat. iii. Baptizabantur a iohanne cōfitentes peccata sua ꝓ opera. penitentie. ꝛ quia silvester ante baptismum ꝛ nisi hebdomade celebrauit. Christus nō celebrauit ante baptismum quia non indigebat aliqua dispositione. Celebrauit autē post baptismum ꝛ ad cognoscendum ꝙ qui in baptismo nascitur nouus homo efficitur. Paulus autem et cōstantinus ante baptismum celebrauerunt. Si quis indigebant dispositione. Per opera misericordie quia ante baptismum carceres aperiri fecit. Mat. v. Beati misericordes quoniā ipsi misericordiam cōsequentur. Tertio ex parte silvestri fuit forma debita et recta intentio ꝓ qua ipsum intendebat virtute baptismi sanare in corpore et mente unde poterat dicere illud. Joā. vii. Totum hominem sanum feci in sabbato. Tunc enim fuit sabbatum ꝓpter pacem que fuit ecclesie restituta. Quarto ex parte cōstantini fuit efficacia virtutis ꝛ que fuit triplex. Prima est quia ipsum in baptismo curauit a morbo lepre. ii. Reg. viii. Restituta est caro eius sicut pueri parvuli. Secunda est quia ipsi infudit lucē gratie et hoc significatur per hoc ꝙ in baptismo eius mirabilis splendor lucis emicuit. Super apostolos descendit spiritus sanctus in lingua ignea: quia in peticione requiritur lingua ignita ad cōfitendum super constantinum apparuit in specie lucis quia in principe requirit lux sapientie ad iudicandum. Tertia qꝫ ipsum dignum fecit sua visione hoc significatur per hoc ꝙ christus constantino in baptismo apparuit. Legitur exo. c. Re. xx. ꝙ ab ezechia duodecim annis facient regis non peccavit tertio autem vidit. Quia in lege nature contra peccatum originale fuerunt sacrificia in lege morsi circuncisio, sed neutrum istoꝝ celos aperiebat in lege autem gratie quasi in tertio anno institutus est baptismus qui celos aperuit et hominē deo iuncxit deo visione fecit. Secundo ponitur in constantino gratia recognitio cum dicitur, et a rege accepto donatione ipse enim ecclesiā xpi fundauit. Ps. Ipse fundauit eā. Tertio dotauit ecclie sancti petri, cōfessoris christi principis terre ꝓprius hoc eis asposuit, unde dicit ecclesia super ista. Edificabunt filij peregrinoꝝ muros tuos. Sicut cōstantinus qui rome, rō. ecclesias in honore duodecim apostoloꝝ fecit. Secundo fundatam dotauit qꝫ totā ecclesiam ꝛ in totem hominis. Bern. ser. Dotauit me tominus dote bona, nō enim erit ꝓ meo eo ꝙ genuerim et ser filios. Et potest esse verbum ecclesie que hic dotatur et in futuro christo coniungetur: eo ser ꝙ ser. filios sibi generauit apostolos martires confessores virgines continentes et coniugatos. Tertio votatam priuilegijs cōmunivit. Dedit enim legem ꝛ quicunq; fugeret in

Universidad de Deusto
Biblioteca

ecclesiam solum esset: et plures alios lepro fecit. Christus tamen ecclesiam nobis dotauit priuilegio cōmunitat de quibus dicitur. xiij. Ps. Sanctificauit domū hāc vt ponerem nomen meū ibi in sempiternū ⁊ erunt oculi mei ⁊ cor meum ibi cunctis diebꝰ. ecce quia deus in ecclesia posuit nomen suū oculos suos ⁊ cor suum. Et sic nominatur nomine dei videt oculis dei et voluit corde dei. Propter primum est famosa ⁊ cognoscibilis, manet. i. ab ortu solis vsq; ad occasum magnū est nomē meum in gētibus. propter secūm est circūspecta ⁊ in scripturis. Frustra facit rhete ante oculos pennatos. ij. Propter tertium est perpetua ⁊ immortalis. Ista. xxxiij. Tabernaculum qđ nequaq; transferri poterit. Quarto priuilegia tam dignitatibus ecclesiastic. Dedit esh siluestro coronam imperialem ⁊ equum albū. Volauit eh ecclesiam ornare: quia sciebat ipsam esse summi regis sponsam. Ho. Stetit regina. ⁊c. ipsam esse ad dexteram dei collocandā. vnde sequit. A dextris tuis. ipsam. i. mortalitatis stola indutam ideo subdit. In vestitu deaurato ipsam angelorum multitudine ⁊ obsequio mācipatam ibi subditur. Circumdata varietate.

¶ Sermo. xlix. De eodē sermo. ij.

Honora medicum propter necessitatē. Eccl. xxxviij. In verbis diuinis duo ponunt. i. cōsilium necessitas in quā incidit: honoris sublimitas que sibi virum honorauit. Circa primū notandū qđ Constantinus triplicem necessitatē patiebatur primus erat corporalis: quā patiebatur in carne sua. ⁊ ista erat morbus lepre. Secunda erat spūalis que erat in mente sua. ⁊ ista erat morbus idolatrie. Tertia erat in gente sua. et ista caulabatur ex draconis infectione. Primū morbum curare volebat per innocentū sanguinis effusionem. Secundum augere volebat per christiane religionis extirpationem. Tertium fecare volebat per cerimonialium exhibitionem. Sed abstulit celestis medicus scilicet siluester. Et hunc triplicem morbum salubri remedio curauit. Primum nanq; curauit per baptismi regenerationem qui scilicet morbus tollit baptizatus ab omni lepra fuit curatus. iij. Reg. v. Restituta eh caro eius sicut caro pueri parui. et mundatus eh. In carne quidem sua patiebatur triplicē morbū. Primus caulabatur ex lepre aspersione ⁊ ideo ad hoc dicit, Restituta eh caro eius. Secundꝰ caulabat ex fomite cōcupiscētie et ille per baptismum debilitatus eh. ⁊ ideo ad hoc dicit. Caro pueri. ⁊c. Tertio caulabatur ex petrosa conuersione qua in baptismo spoliatꝰ eh. Col. iij. Spoliātes vos veterē hominē. ⁊c. ideo ad hoc dicit. Mundatus eh. Secundus erat morbus spiritualis. i. morbus erroris. Notandum autem qđ tunc erat triplex error. Primus gētilitatis videlicet idolatrie. istū curauit siluester miraculis. Ps. Habit voci sue vocē virtutis in miraculis scilicet miraculosa curatione constantini. Sed ex hoc erat iudaice perfidie. et istū curauit doctrinis. quia disputando eū hebreis ⁊ iudeis ipsos confecit. Luc. xxi. Ego eh dabo vobis os ⁊ sapientiā. cui et non culis scilicet resuscitatione tanti. i. Cor. i. Iudei signa petunt. greci sapientiā querūt Siluester autē grecis sine gētilibus superstitiā et iudeis signa prebebat. Sapientes enim acquiescāt rationibus simplices miraculis. Sed quādo vtrīq; datur tunc ⁊ ratione miracula cōmendāt. et miracula ratiōnes confirmāt. Tertius erat error pessimus hereticus et ille erat arrij qui statim post siluestrū adhuc tamē pueris ecclesiis orire cepit qui dicebat ipm esse purā creaturā ⁊ ille morbus curat. est doctrinis. quia nicenū pstitū congregatū vbi apertis tōtibus eius error cōfutatus eh. ⁊ miraculis. qui arrius crepuit medius. et nephando ore quo ipm blasphemauit viscera sua euomuit. Tertius morbus caulabat ex infectione draconis. et hunc morbi siluester curauit per potestatē quia ad preceptū petri ⁊ pauli apostolorum ad ipsum descendit. et ibi tria fecit. Nā sibi precepit qđ ibi ipm venturū audiret expectaret. os eius filo ligauit et cum filo habente crucē ligauit. Ita nanq; vicit diabolū per potentiā. hoc fuit preceptum quod ei fecit. per sapientiam hoc fuit quod ligatio qua eum ligauit. per iustitiā que apparuit in passione hoc fuit mortificatio facta cum cruce. Secundo ponitur honoris sublimitas qua siluestrum honorauit cum dicitur. honora medicum. Circa qđ notandum qđ ecclesia est vicaria christi. vnde agni. i. thesaurarij dei ostiarij paradisi. Primo igitur quia ecclesia est vicaria christi constantinus in fede sibi cessit dimittit enim sibi sedem romane pōtis et ipse in ciuitate constantinopolim sibi sedem locauit. vnde ait in suo testamento vbi principatum secundo tuo et christiane religionis caput a celi imperatore institutū est iustum est vt tibi celi imperator terrenum nō habeat potestatem. Secundo quia est sponsa agni ipsam tanq; fidelis peraympha nobiliter erauauit. Nam sicut legitur in suo testamento

dauit siluestro coronam imperialem super humerale: et ola imperialia ornamenta. ornamenta q; cardinales essent preclues et patricij: et imperialibꝰ dignitatibꝰ adornati. Tertia quia thesaurarius dei: imperium occidentale sibi custodiendum commisit. et ipse ea partes orientales accedēs Constantinopolim edificauit. Sup. xlv. Posuit tibi thesaurū absconditum ⁊c. Quarto quia erat ostiarius paradisi iudicio suo se illaudabi et absolutū suppolsit. vnde legitur in hystoria ecclesiastica q; cum nicenō cōcilio diuersi ppi diuersos libellos cōtra fidē pientes ptulissent ipse inter eos iudicauit omnes libellos in ignem proiecit. nicenō. vero libello in ignem proiecit. nicenō. Deus vobis potestatē dedit de nobis iudicare. ⁊ iustos ab hominibus iudicari. Non enim nobis a deo datī estis nisi et cōsentiens non est vt homo iudicet deos sed ille de quo dicitur. Deus stetit in synagoga deorum.

¶ Sermo. l. De eodē sermo. iij.

Adieb9 suis placuit deo ecclesiū. Tota vita sanctorum est dies. i. Thessa. v. Vos vos filij lucis ⁊ filij diei. et quia sancti viri sepe mutāt status ideo quot status habent tot dies ptinent. Beatꝰ siluester fuit in quadruplici statu scilicet subiectionis. prelationis cōsummationis. et glorificationis. et in his diebus. i. statibus suis iocūda semper placuit deo. Primo nanq; placuit in statu perfectionis per gratiam. Sunt autē tria signa per que potest homo cognoscere vtrum placeat deo per gratiā. Primū est exercere opa misericordie. eccl. xvij. Misericordiam quasi faculam cū ipso. et gratiā hominis quasi pupillam conseruabit. Sicut enim magnus cognatur vt pupilla absq; custodia. Sic sic per elemosynam a. Ecclesiasticꝰ dies boni omnia conseruantur. Istud siluester adhuc latius habebat de quo dicitur hospitalitatem summopere exercebat. Beb. xiij. Hospitalitatem nolite obliuisci. p hāc enim quidam placuerunt angelis hospitio receptis. Secundum signum est firmū tatum conscientie habere Eccl. xx. Homo scharta. i. sine gratia quasi fabula para et. Eccl. xxvij. homo insipiens manet in sapientia sicut sol ⁊c. Istud siluester habuit. Nam cum olim quendam christianum nos mine christianum omnes christiani time rent recipere ipse eum recepit ⁊ secum mansere fecit. Tertium signū est habere spiritum prophetie. ij. Pet. i. Spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti dei homines. Istud siluester habuit. Nam cum prefectꝰ sibi in crudissimum deuerla tormenta minaretur: prophetica voce respondit. Stulte hac nocte morieris tu ⁊ pelle nostra verum. nō quem colimus recognoscens quod ita factum est. Secundo placuit in statu prelationis per curam sollicitam. Ipse enim populum suū pauit verbo predicationis per quod indoctos conuertit gentiles edocuit. et fideles instruxit. Pauit etiam exemplo reformationis. Unde dicitur q; non solum a christianis. sed etiam a paganis miro obsequio affectu. erat enim aspectu angelicus: sermone virtuosus. et fide catholicus. charitate diffusus. Pauit temporali substantia. Unde dicitur q; omnium orphanorum viduarum. ⁊ pauperum nomina scripta habebat. et eis in necessitatibus subuenebat. Propter ista tria dicitur. i. Thimo. iij. Episcopus oportet irreprehensibilem esse. Tertio placuit in statu consummationis. in fine mortis: quia tunc gratiosum testimentum fecit in quo tria subditis delegauit scilicet vt inter se charitatem haberent. ecclesias suas diligentius gubernarent. et gregem a luporum morsibus custodirent. Ista tria paulus discipulo suo pro testamento legauit dicens. act. xx. Attendite vobis. et vniuerso gregi vt scilicet ipsum sollicite vigilatis. in quo vos spūs sanctus posuit episcopos regere ecclesiam dei. vt scilicet diligentius gubernetis. Ego scio quoniam intrabunt post discessionem meam lupi rapaces. non parcentes gregi. et ideo ipsum a luporum morsibus custodiatis. et intelligunt lupi demones heretici et tyranni. Debent quidem prelati custodire ecclesiam a morsibus demonū per orationem assiduam Luc. xxij. ecce sathanas expetiuit vos. ⁊c. Et aliquando consulit confirma fratres tuos scilicet per orationem sollicitam A morsibus hereticorum per sanam doctrinam. i. Petri. iij. Paratū semper ad satisfactionem omni poscenti. ⁊c. A morsibus tyrannorum per firmam constantiam. Unde qui dant reprehendūtur. Ezechie. xij. Non ascendistis ex aduerso. ⁊ cetera. Quarto placet nunc deo in statu glorificationis. Ps. Placebo domino in regione viuorum. Sunt autem tria per que beati placent deo. Primum est identitas voluntatis. Modo enim in malo voluntas eit deo cōtraria. Ut dicit. Ecclesiasticus. Duo sunt simpliciter. Ps. i. Sperit

Universidad de Deusto
Biblioteca

fecte placent sed in deitis est perfecta ⁊ tñ perfecte placet. 1.Reg.xxii. Nouerit vos istas mea in eis. Sedm est scientias simulitudinis. Similitudo quidem dei in malis est delatata: ideo nō cognoscuntur. In bonis est obscurata: qñ in corpore quod eorum pñs tur aggrauatur. In beatis est clara. 1.Joh. iij. Scimus qñ similes ei erimus cum apparuerit ⁊c. Tertium est identitas amoris. Malū autem habet cor frigidum. Hier. vi. Sicut frigidā facit cisterna aquā suā ⁊c. Boni habent cor calidū. ps. Concaluit cor meum intra me. Beati vero habent cor ignē amoris totaliter concretum: ideo vocantur sentilie ignis. Sap. iij. Fulgebunt iusti ⁊ tanq̄ scintille in arundineto discurrent.

¶ Sermo lij.

¶ De circumcisione dñi. Sermo. i.

Vfans octo dierum circūcidetur in vobis Genesis octauo. Quamuis et ipse circūcisus dño noster fuerit ipsū octo dierum tñ circūcisione nō indigebat. Ll enim tantum circumcisio data fuerit c ontra peccatū. et qñ rbo fuit sine peccato nō indigebat tali remedio Berū. q nō fecerit peccatū eius ipsa manifestat. q non cōtra fecit multo fortius probat patris dilectus ⁊ matris integritas. Ll est tibi pater ab eterno sed in deo non cadit peccatū. Est tibi mater ex parte: sed virgo nec parere potuit incorruptio corruptelam. Notandū autē q circūcisus fuit christ⁹ a parētibus in parte corporis et a nutrit in oibus sensibus corporis. Primum autē circumcisionē voluit accipere nō propter indigentiam sed propter congruentiam. Congruū enim fuit multiplici ratione. Primo vt legem impleret. Ro. xv. Dico enim christum circūcisionis ⁊c. Deīde vt incarnationis mysterū diabolo occultaret. Sicut enim piscis volens capere escam capit ad hamum sic diabolus videns christū circūcidi voluit ipm capere tanq̄ purum hominem in carne et captus est diuinitate. Job xl. Nūquid illudes ei quasi aui? Tertio vt cōmunitatē cōmendaret. Bern. Amator cōmunitatis quom⁹ illam veneretur et alios scandalizaret: sicut enī scandalizant christiani videntes aliquem de genere christianorum non baptizatum sic ⁊ iudei videntes ipsum non circūcisum. Quarto vt tudei secularent discentes. Ideo te nō recipimus: qr contra legē facis ⁊ de populo nostro debes perire. vocta illud Gen. xvij. Masculus cuius preputiū caro circūcisa nō fuerit delebitur anima eius de populo suo. Quinto vt ptam naturā sanaret. Sicut enim fit cauterium in vno membro vt totum corpus sanetur: sic christus voluit circumcidi vt corpus ecclesie totū sanaret. Coll. ij. Circumcisi estis circumcisione nō manufacta. Sexto fuit circūcisus a iudeis in estuo partibus corporis: et oibus sensibus sui corporis. Primo quidem ad aures qr detraxerunt hic potentie. Matth. ix. In beelzebub principe demoniorum ejicit demonia et ī sapientie fue. Joan. viij. Tu de tetipso testimoniū perhibes tuū testimoniū tuū non est verū. Luce. xx. Murmurabant pharisei ⁊ scribe dicentes qr hic peccatores recipit ⁊ manducat cū illis. Deīde quātū ad visū emisit sīs lachrymas ephesionis. Luce. xix. Videns ciuitatē flenuit super illā ⁊c. Lachrymas amoris. Joan. xi. Lachrymatus est iesus. i. super amicum suum. Lachrymas doloris sui in passione vt habetur Heb. v. Tertio ītum ad olfactū. Habuit eīs odorem grauem/fetidum ⁊ fetidissimum. Odor grauis causabatur ex peccatis mortuis et abscondito. Odor fetidus causabatur ex spurcitia ingrossi ⁊ cadaueribus mortuis. Odor fetidissimus causabatur ex spurcitia peccatorum. Peccata enim aerem inficiant et fetidum reddunt. Ps. Corrupti sunt et abominabiles facti sūt. ⁊c. Quarto ītum ad gustum: qi amaritudinem sibi ppinauerunt. Lamentum cum illo et lamento/⁊ in verba. pf. i. fel pomum eorum. Deīde vt amaricaret/acetum quod est principium venenum et amaritudines pertotū corpus deduceret. Quinto ītum ad manus. Habuit eīs manus ligatas vinculis amoris quando. i. flagellatus ad columnam. Ecclesiast. vi. Ne accederis in vinculis eius. Habuit manus perforatas la rattate nostre. ps. Aperis tu manum tuam et implēs omne animal benedictione. Habuit crucifixo in exemplar penitentie finalis. Lumen autem quo effugitur homo est timor dei. ps. Cōfige timore tuo carnes meas. In hīs quinq̄ sensibus ideo voluit circumcidi/vt culpam eius sanaret: et nos circumcidi doceret. Sua quidem incircumcisa habuit mulieres/quādo suggestioni serpentis eam accommodauit. Oculos quando pomum eis obtulit. Olfactum/quando pomi odore senserit et suam eis inde allectam fuit. Gustum/quando pomum comedit. Manus/quādo ipse ad illud extendit. Nos etiam debem⁹ in his quinq̄ sensibus circumcidi. Cū ergo in his quinq̄ sensibus circumcisi. Cū ergo in his quinq̄ sensibus circumcisi. Cū ergo in his quinq̄ sensibus circumcis

nulla fuit originalis culpa nec in carne sua aliqua fomes/vel aliqua concupiscentia, nec habuit priuationē seu plenitudinē gratie, etiā in terra vegēs eruditā diuina visione. Voluit tamē circūcidi vt verū corp⁹ humanū se assumpsisse ostēderet. Cū esset phūs erit ver⁹ deꝰ ⁊ ver⁹ homo. Quia tamē nō erāt ipsum nōs nisi deum sicut Arriani. Quia ipsum nō habuisse verū corp⁹ humanū sed fantasticū essent Manichei. Ideo Johānes vtrūq; errorem excludens dicit. ī. Joā. v. Treo sunt q̄ testimoniū dant in celo pater/verbum/⁊ spūs sanctus: quis est ille q̄ fuerit nature celestis. ī. diuine testimonium dat pater: ille dixit. hic est filius meꝰ dilectꝰ. ⁊c. Testimoniū dat filius: ille ait. ego ⁊ pater vnū sum⁹. Testimoniū dat spūs sanctus qui super ipsum in specie columbe apparuit: q̄ autem fuerit verus homo testimonium dat spūs in aqua et sanguis. Ad compositionē enim hominis duo requiritur. ī. anima rationalis ⁊ corp⁹ humanum. q̄ autem habuit animam rationalem patet ex eo q̄ sepe locutus est cū ipsa. Quod videns celsitudo altissimi dixit. Vere filius dei erat iste. q̄ vero habuit verum corpus humanū: patet ex eo q̄ ex eo pore eius exiuit sanguis et aqua: et ideo postq̄ Johānes dixit. Spūs tu habes: aqua et sanguis. Cum enim ad compositionem corporis humani quatuor elementa concurrant. ī. terra/aqua/aer/⁊ ignis. Et ad vestationem ejusdem quatuor humores principales illis pueniant. vī. scilicet sanguis/colera/flegma/melancolia. Ideo vt veritatem humani corporis Joannes demonstraret, vnum ex elementis. ī. aquam: ⁊ vnum ex humoribus. ī. sanguinem a parte posuit vt ex hoc ostenderet corpus xpi ex quatuor elementis componi/⁊ ex quatuor humoribus posetari. Quinq; remedia fuit baptismꝰ. Est autem triplex baptismus quem xps assumpsit. ī. flumineus/sanguineus/⁊ flamineus. Baptismum flaminis accepit vt aquas sanctificaret. Omnia enim elemēta erant immundata ex ipse sanctificauit. Terram scilicet per ipsam gradiendo. Aquam in ipsam se baptizari faciendo. Aerem nō sub tecto: sed in aere patiendo. Ignem spūm sanctum in specie ignis mittēdo. Secundo baptizari voluit baptismo sanguinis: vt scilicet nos a peccatis nostris lauaret. Apoc. i. Lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Et ibidem. Lauerunt stolas suas ⁊ dealbauerunt eas in sanguine agni. Et quo patet q̄ sanguis xpi habet dealbare ad instar lactis. Hic enim dicitur sanguis duplicitēr. coctus/scz igne amoris ⁊ doloris. Vere igitur sanguis xpi est ad instar lactis: qui non dupliciter sed quadrupliciter fuit

excoctus. ī. igne amoris/doloris/passionis et compassionis: de quibus supra dictum est. Tertio fuit baptizatus baptismo flaminis. Luce quarto. Jesus autem spūs sancto plenus regressus est a jordane vt ex plenitudine eius nobis effunderet. Joā. i. De plenitudine eiꝰ omnes accepim⁹. In aliis enim sanctis fuit plenitudo ad instar vasis: quia habuerunt gratiam sufficientem. In beata virgine plenitudo ad instar fontis: quia habuit gratiam ingitur emanātē. In xpo plenitudo ad instar fluminis: q̄ habuit gratiam omnibus effluentem.

¶ Ser. xiij. De eodē festo. ser. ij.

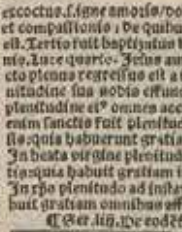

Vocabitur nomen eius emanuel. Esa. vij. Quē cōuenit pertinet ad verum humanitatis nomen vero eius veram diuinitatē indicat maiestatē: habuit autem xps quatuor nomina ppria ⁊ quatuor cognomina ppria nomina sunt Christꝰ/Jesus filius dei/⁊ Emanuel. Primum ergo nomen eius est Jesus: quod interpretat salus. Ipse enim saluauit nos a peccato originali/mortali/⁊ venali. Ideo dicitur Matth. i. Ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorū. Ad ista tria pcta fundāda xps triplex officium accepit scilicet pulmo interior vt sanaret originale peccatum: quia ejus de latere vena est formata a qua originale peccatum sanat. Unde manus vt sanaret actuale: quia in manibus operatio designatur. Unde pedum vt sanaret venale: quia per pedes significantur effectus. Secundū nomen est xps qui interpretatur unctus. Fuit enim unctus a patre unctione charismatis. Jo. Unxit te deus ⁊c. A matre unctione lachrymationis. ī. in morte. Tho. x. Fiebat igitur ei⁹ mater fricmedijs dilibus lachrymis atq; dicebat. Ben me fili mi vt ch̄ te misimus pereginari lumen oculoꝝ nostroꝝ. ⁊c. A magistralem unctione devotionis. Joā. xij. Maria accepit libram unguenti nardi pistici. ⁊c. A tactus unctione sanguinis. Genesis xxxvij. Tulerunt tunicam ejus ⁊ cruentis ne hedi quem occiderant tinxerunt. Tertium nomen est filius dei. Et q̄ hoc nomen sibi conueniat multis modis ostenditur vt dicit Hylarius de trinitate nono. Luce. i. altissimi vocabitur. Nativitate ⁊ quia ex deo non potest nasci nisi deus. Jo. Ex vtero ante luciferum genui te. Natura ⁊ quia eandem est patre habuit naturā. Joā. v. Ego ⁊ pater vnum sumus. potestate. Joā.

xiij. Omnia mea tua sunt ⁊ tua mea. Gloria. Omnipotēs pater fecerit hec et nil omittit et faciet. Professionē quis profitebitur filius potestatis facte est a pte de celo. Mat. xi. Tu es filius meus dilectus. Ab apostolis in mundo. Matth. xvi. Tu es Christus filius dei vivi. Ab angelis de paradiso. Luce. i. Jesus. Hic erit magnus et filius altissimi vocabitur. A demonibus de inferno. Luce. iiij. Quid mihi et tibi Jesu fili dei summi? Quartum nomen est emanuel, quod interpretatur nobiscum deus. Ipse est, est no bēcum generaliter per potentiam. Heb. i. Portans omnia verbo virtutis sue. Specialiter per gratiam. Mat. xviij. Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo ⁊c. Singulariter per naturē unionem. Joan. i. Verbū caro factum est et habitauit in nobis. Sacramentaliter per sui corporis ymissionē. Matthei viij. Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus ⁊c. Secundo habuit quatuor cognomina: quorum primum tractū a pena: quia ipse est Jesus nazarenus qui interfectus fuit. Ipse enim sanctus fuit et odoriferum. Judicta sibi Eccli. xxxix. Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni. ⁊c. Ipse enim fuit vera

Universidad de Deusto
Biblioteca

sterna aquam suam ꝛc. Et superstitio ꝛ cor
rupto amore. Et. Corrupti sunt abominabiles
facti sunt ꝛc. Primam infirmitatem sanas
vt per visitationem/ quando quasi
cras ipsa dicit ꝛ curauit. Secundam per
mundationem/ quando in pedib⁹ et brachijs
percussus fuit. Tertio per sudorem/ quando
do sanguinem fluxum effugit. Quarto p
a morte medicine sumptionem/ quando vi
uam e patibulo fuctorem et fel in cruce ab
sumpsit. Quartum nomen est aduocatus/
quo a sibi competit ad officio aduocandi.
Allegat autem in sua agnoscentione dei sin
nata misericordiam. Joan. quarto. Scio
quia tu deus es clemens ꝛ misericors es/
ꝛc. Secundo multiplicem misertam. Gene.
xlix. Stillam et confusio humani cordis
in vitium prona sunt ad adolescentia sua.
et suppetias sanctificationem exhibitam.
Joannis xvij. Opus consummaui/ quod de
disti mihi vt facerem. Secundo habuit ih̄s
nomina communia/ vt dicit Isidorus
Primum est deus. Est autem sic
cundum Damascenum; idem q̄ currere et
fouere, Ardere et consiterare. Ipse enim in
nobis currit et currere non facit per spe
rationem sollicitam Romano. nono. Non
est volentis neq; currentis ꝛc. Fauet tam
do perseuerantiam Philip. secūdo. Deus
est qui operatur in nobis velle et perficere.
Ardet quoq; charitatem ignitam. Deute
ron. quarto. Deus noster ignis consumens
est. Constanter per sapientiam profundam.
Ecclesiastici. xvij. Oculi domini multo plus
lucidiores super solē. Secundum nomē est
adonay id est dominus, Dicit enim dicit
Exodi. iiij. Dominum deū tuum timebis
et soli seruies. Debet amari. Matth.
xxij. Diliges dominum deum tuum ex to
to corde tuo. Debet eius ordinatio seruari;
quia sapientur audient vniuersa. Sapientie
septimo. Ipse sapientie duc est/ et sapientiū
emendator. Tertium est sabaoth id est omni
potens/ finis autem sit omnipotens tria ta
men illud quē non potest. Non enim potest
peccatori veniam denegare. ij. Timot. ij.
Negare seipsum non potest. Nec potest in
iuria gratiam afferre/ sicut Augustinus ait.
Nec potest innocentem punire Genes. xix.
Fabrica et saluare/ non potest facere quic
quid donec in creatura sit. Quartum est
helyon quod est excelsus. Deus enim hab
excelsam sapientiā/ potestate et misericordie
Habet autem duodecim infirmitates humane
quo ad corpus/ ignorantie quo ad animā/
et multiplicia misertie quo ad vtrumq;. Deus
autem se excelso potentie respexit humili
tem infirmitatis humane/ quando virtutē ma
lo rest tendit. Philippensium quarto. Omnia pos
sum in eo qui me confortat. De excelsa po
tentie respexit humile nostre ignorantie/
dando lumen cognoscendi. Joannis pri
mo. Illuminat omnem hominem venientē
tem in hunc mundum. De excelsa misertia
conditie respexit humile nostre miserie/ dan
do effectum miserendi. psal. Quemadmodū mi
seretur pater filiorum/ propter hoc miserē
citur in psal. Excelsus dominus et humilia
respicit. Licet ergo sit excelsus per potentiā
sapientiam ꝛ misericordiam respicit tamē
humiliascz infirmitatem humanam/ ignoā
rantiam ꝛ miseriam.

¶ Sermo. lv. de eodem fe. ser. v.

Vocatur
est nomen eius
Jesus. Luce. ij.
Jhesus nomē Je
suo est Glorio
sus sublimitate
virtutis sue po
testatem delicto
rum sua clemēcia
re. Sublimitas
enim eius ostenditur Philip. Deus illum
exaltauit/ et dedit illi nomen quod est sup
omne nomen ꝛ. Ipsum quidem nomē ha
bet in reuerentia/ omne ideo dicitur qđ ve
neratur illum. Habet in reuerentia angelica
vnde dicitur vt in nomine Jesu omne genu
flectatur celestium. Habz in reuerentia et
timore triabelam ideo dicitur timendum.
Habet in reuerentia creatura irrationalis/
ideo dicitur Terrestrium. Habet in reuere
tia creatura rationalis/ ideo dicitur. Et om
nis lingua confiteatur/ quia dominus noster
ihesus in gloria est dei patris. Secundo
est virtuosum sua potestate cuius virtus no
tatur Marci primo. In nomine meo dēo
nia eiicient ꝛ. De⁹ quidē voluit suffere tali
nostram sanare. Primo radicem huius in
firmitatis per hoc nomen euellit. Auferet
etiam radicem superbie. ideo dicitur Jn
nomine meo demonia eiicient. Demon est
est rex super omnes filios superbie. vt dicit
tur Job. xli. Auferet etiam radicem auaritie
ideo serpentes tollent. Auarus enim odiose
tur serpentis terram comedit. Auferet radi
cem luxurie/ ideo dicitur. Et si mortiferum
quid biberint non eis nocebit. Luxuria est
totum hominem venenat. Juxta illud Pro
uerb. xxiij. Sicut regulꝰ venena diffundei.
Abiatio radicibus infirmitatis satisfacit pe
cedentie que contenuerunt remanere pec
infirmitatem sicut languor et pondera cibi
ad hominē ideo subditur. Super egros ma
nus imponent et bene habebunt/ videlicet to
tus homo renouatur ꝛ ad statum pristinum
producitur. ideo sequitur linguis loquent

mutis. Tertio est delectosum sue suauitate.
Delectat namq; quilibz sua dilectione. si ch
bolum in ore suo haberet ꝛ ei pars mel
sic cum dulcem esset nullam dulcedinem
sentiret. Jhesus nomen Jesus triplici dul
cedine est delectabilem. Dulcedine deuotio
nis/ carnis et anime. Jste autem tres dulcē
dines dulcissime sunt in ih̄s/ quibus nomē ie
sus est suauissimum ꝛ ideo suaue est atq; dul
cissimum. Secundo delectat auditum per
melodiam suauitatem. Non namq; melodie
constat qđ ex flatu in pas musicum. Flatus
est dulcitas non musicā est corp⁹ humanū
eum. Et ex hac triplici natura humana felici
ter et humana coniunctum tam ih̄s nomē suū
vnū hoc nomen Jesus/ quod spiritualē sua
dissimum delectat. Hernardꝰ. Jesus in ore mel/
in aure melos ꝛ in corde iubilus. Tertio de
lectat visum per speciei amenitatem. Deus
ipsum non delectat circa colores extremos
qualium non delectat circa colores extremos
qualium vel nigrorum/ sed circa medios co
lores. Color albus qui est visus dilectabilis
simus diuinitatis/ ad cuius aspectum ocu
lus corporis non potest allucere propter sue lu
cis immensitate. Color niger est humanita
tis in passione eius minimum deuiare
ta. Ad cuius aspectum oculus non pōt ab
horrere propter mirabilis compassionē. Jdeoq; ipse
qui habitat imperamentum facit ꝛ nomen se
um sibi imponi voluit quod est quasi color
medius ruber albo dulcedinis et nigro humi
nitatis coniunctus cum sibi competat ratiōe
utriusq; nature. Quarto delectat olfactum
pretiosis magnitudine. In Christo nāq;
currunt tres species aromatice. s. balsamū
mirram bñne/ cynamomum non remote anime
et mirra carnis mortificate. Ecclesiastici
vicesimo quarto. Sicut cynamomum ꝛ bal
samum aromatizans. Et his confurgit aro
matum. scilicet hoc nomen ihesus. est con
fortans. balsamo deuinitatis preciose cynā
momo remote anime ꝛ et myrrha carnis
mortificate. Quinto delectat tactum p sui
mollicie et lenitate. Tactus non delectatur
circa durū/ sed mollia. Nec circa asperā/ sed
planata. Nāq; circa scissa: sed flexibilia.
Olim dur⁹ erat dur⁹ ad inferendū iniuriā.
Sapientie vndecimo. Illos tanq; dur⁹ rex
pro quibus condemnasti. Erat rigidus et
inflexibilis ad veniam. Habebat asperitatē
per seueritatem nimiam. Job tricesimo.
Mutatus es mihi in crudelem/ sed modo
tuus es. Psal⁹. Unxit te deus
tuus oleo letitie pre consortib⁹ tuis.
Ideo factus est mollis ad misericor
diam/ flexibilis ad veniaz mittis ad reum.

¶ Sermo quinquagesimus sextus
De Epiphanis domini. Sermo
primus.

Lecma
el ab orientibus
dicunt. s. Magi.
Secundo. Christ⁹
ho hunc mundum
venit vt regnum
suum recuperaret/
ꝛ diabolum tria
torum euacuet ho
mines. qđ nisi fa
ctum esset mundi/ nunc principes huius mū
di ejicerentur foras. et ideo multitudo ange
rum ad se venerunt vt sibi gratias ag
erent/ psallentes. Historia allegorizato hoc.
Primo pastores venerunt eum populare. qđ est
pastores ꝛ et eius dominum recognosce
rent. Hodie visitauerunt eum principes et
barones vt sibi fidelitatem facerent et mu
nera offerrent. ideo dicitur. Ecce magi ve
nerunt ꝛ. Circa illos magos tria possūt.
Primo eorum sapientia. Dicuntur esse ma
gi a sapientia. nam greci philosophum/ he
braice scribam/ latine sapiens/ perse magus
vocatur. Horum autem sapientia in hoc ap
paret q̄ Christum sapienter quesierunt et
ex eo fulgorem q̄ habuerunt desiderium in q̄
rendo. studium in interrogando: et mens
ductus sum in acquirendo. et quis ista ha
buerunt. ideo Christū inuenire meruerunt.
Magnum est desiderium habuerunt quia
singulis annis super montem yetorialem
ascendebant et nouam stellam a balaam q̄ pro
pheta predictam ejus ostenderet exercitant.
Sapientie sexto. Preoccupat qui se cupien
piscunt vt sese pulcros illis ostendat. Secun
do habuerunt studium in interrogando di
centes. Ubi est qui natus est ꝛ. Interro
gauerunt enim a sapientibus: scilicet legisdo
ctoribus. Thobie quarto. Consilium semp
a sapiente perquire. ideo magi vt sapiētes
interrogauerunt in hierusalē vbi erāt scri
be/ ꝛ legisdoctores: de reuelli et necessaria
non curiosa. Eccli. septimo. Ne dicas quid
putas cause est q̄ pulcra tempora meliora
fuerunt q̄ nunc sunt ꝛ. Interrogauerunt
animo inuenēndi et addiscendi/ non tan
tandi. Unde dicitur Matthei. xxij. Interro
gauit eum vnus legisdoctus tentans eum
ꝛ. Tertio habuerunt quietam animum ne
quiescendo. Triplex enim suffrutectio facta
est eis. Una a celo per stellam: alia ab homi
ne per prophetiaz: tertia a deo per reuela
tionem internam. Requieuerunt ergo stel
le eius vocatum sequentes ꝛ prophetie lo
cum querentes ad inspirationē diuine ad
herendum non resistentes. Sed multi sunt
qui instructionibus creaturarum non ac
quiescunt cum tamen dicatur Romanorū

Universidad de Deusto
Biblioteca

mo. Insipibilia vel a creatu mūdi p ea q facta sunt intellecta conspicitur et verba dei contemnunt. Proverbiorū primo. Sapientiam atq; doctrinam stulti despiciunt. et divinum inspirationem extinguunt. i. Spiritum nolite extinguere. Secundo ponitur eorum sollicitudo et diligentia cum dicitur. Ab oriente venerunt Hierosolymā. Volunt autem deus primitias gentium vocare potius ab oriente q̄ ab alia regione. eo q̄ regio orientalis erat odiosa ac immunda et maledicta. Odiosa quidem erat/ eo q̄ ibi orta erat prima prevaricatio. Voluit ergo deus/ vt ubi fuerat principiū nostre prevaricationis inde prodiret in gentibus principium nostre vivificationis.

Hinc est q̄ dominus in cruce positus dorsum habuit versus occidentem. vt ait Damascenus libro quarto. Ad significandum q̄ culpam ibi contractam posit dorsum posse rat nec plurimus ipsius recordari voluerat. Secundo erat immunda: quia fuit prima effusione sanguinis q̄ Abel/ fedatus: per fratrum incendium/ scholastrarum macula ta. Et ideo voluit deus vt que immunda fuerat/ per effusionem sanguinis mundaretur per apparitionem nouī sydereis/ hinc est q̄ dominus in celum ascendens ad orientē ascendit. Juxta illud ps. Qui ascendit sup celum celi ad orientem/ vt per sacram ascensionem sui corporis mundaretur infectio aeris. Tertio erat maledicta/ quia pma maledictio ibi fuit data quando dixit Genes. tertio. Maledicta terra i opere tuo. Voluit igitur deus vt ubi olim habuit maledictio primaliter oriretur gentibus prima benedictio/ Hinc est q̄ licet fideles ad occidentem oriscent ad meridiem. Christum ad orientem ex eo q̄ prima benedictio gratie inde venit. Sapientie. xvi. Oportet presentire tuos ad benedictionem tuam ℟. Tertio potest oriri adventus ipsorum causa motiua: cum dicitur. Vidimus enim stellam eius in oriente. Circa q̄ notandum q̄ per quatuor adventus mundi mysteria. Primo per stellam apparentem. Videbant ergo ipsam ab aliis differre situ: quia non erat in firmamento cum stellis. Nec in ethere cum ceteris planetis: is in aere vicina terre. In motu quia sm̄ Damascenum. Q̄ssq; movebat ab oriente in occidentem. Quinq; ex aquilone in australem q̄ quasi ab oriente in meridiem/ et a meridie in aquilonem. Sole enim sic Chrysostomum. Jacet palestina respecta perfidie in luce/ quia lucem suā non poterat stella claritas obumbrare/ in illuminationis tempore: quia non solum in oriente/ sed etiam in vbe lucebat. In illuminationis interpretatione quia quandoq; occultabatur et quandoq; apparebat/ cum alie stelle non occultentur nisi per extrinsecum impedimentum. Secundo motu cum tendendum per angelum imperantem/ Auga. in pmo. Si dicturus es/ a quibus magi audierunt q̄ talis stella puerum tantum significaret/ profecto ab angelis aliqua monitione revelationis/ et subdit. Debuerunt illius angeli dicere. Ite et adorate eum q̄ natus est/ et simul indicate quali⁹ quantusq; est qui natus sit. Tertio moti sunt ad veniendum per puerum eloquentem. Nam sicut refert Chrysostomus. Magis supra magnitudinem existentibus stella habens formā pueri parvuli in cuius capite erat crux/ ac coruscantis: resplendebat vt ipsi in tadem pergerent/ et ibi natum puerum invenirent. Quarto moti sunt ad veniendum per divinam inspirationem revelantem. Unde dicit Leo. Preter illam stelle speciem que corporeum incitauit obtutum cum fulgentior veritas radiaret/ eorum corda perdocuit. Verbi. Profecto qui magos adduxit et instruxit q̄ per stellā foris monuit ipse in occulto cordā edocuit. Illi sunt quatuor nunciī per q̄s christus nos ad se vocat. i. per predicatoū instructionem missi sunt angeli dei per gratie oblationem missa est stella dei. Per interiorem admonitionem missa est inspiratio dei. De passionis memorationem missa significatur per puerum dei qui in capite crucē gerebat. Sed tamen multi sunt adeo obstinati q̄ ad ipsum venire contemnunt/ unde ait Propter. i. Vocaui eos q̄ nūcios meos misi/ nēdo q̄ renuistis. Extendi manum meam/ et in cruce et non fuit qui aspiceret. Despexistis omne consilium meū id est inspirationem meam et increpationem meā neglexistis. i. gratiam que ofa vitis arguebat.

¶ Sermo. lvij. Eodem die sermo secundus.

Ecemagi ab oriente ℟. Ait nēdus magos a scribit Matheus ad teria. Primo fuit ad loch̄os dicit Ab oriente venerunt ℟. In autem te qui sem ostium habuit peccatum

vide sterilius sener. Adolescentes enim consueverunt esse temerarii et presumptuosi. Viri vero superbi et ambitiosi. Senes tra cundi et auari ac suspitiosi. Fuit ergo mīp q̄ illi in quibus erat tanta mysteria significaret/ profecto ab angelis aliqua monitione revelationis/ et subdit. Debuerunt illius angeli dicere. Ite et adorate eum q̄ natus est/ et simul indicate quali⁹ quantusq; est qui natus sit. Tertio moti sunt ad veniendum per puerum eloquentem. Nam sicut refert Chrysostomus. Magis supra magnitudinem existentibus stella habens formā pueri parvuli in cuius capite erat crux/ ac coruscantis: resplendebat vt ipsi in tadem pergerent/ et ibi natum puerum invenirent. Quarto moti sunt ad veniendum per divinam inspirationem revelantem. Unde dicit Leo. Preter illam stelle speciem que corporeum incitauit obtutum cum fulgentior veritas radiaret/ eorum corda perdocuit. Verbi. Profecto qui magos adduxit et instruxit q̄ per stellā foris monuit ipse in occulto cordā edocuit. Illi sunt quatuor nunciī per q̄s christus nos ad se vocat. i. per predicatoū instructionem missi sunt angeli dei per gratie oblationem missa est stella dei. Per interiorem admonitionem missa est inspiratio dei. De passionis memorationem missa significatur per puerum dei qui in capite crucē gerebat. Sed tamen multi sunt adeo obstinati q̄ ad ipsum venire contemnunt/ unde ait Propter. i. Vocaui eos q̄ nūcios meos misi/ nēdo q̄ renuistis. Extendi manum meam/ et in cruce et non fuit qui aspiceret. Despexistis omne consilium meū id est inspirationem meam et increpationem meā neglexistis. i. gratiam que ofa vitis arguebat.

¶ Sermo. lvij. Eodem die sermo secundus.

Ecemagi ab oriente ℟. Ait nēdus magos a scribit Matheus ad teria. Primo fuit ad loch̄os dicit Ab oriente venerunt ℟. In autem te qui sem ostium habuit peccatum inuidie: quia Cayn ex inuidia occidit Abel fratrem suum. Peccatum auaritie quia ab Cayn deberet offerre munera spicas corporis sui fidē obtenuit. Idē etiam ortus habuit de fluuio lingue/ sed illi beati magi in oriente genti ptra vitium inuidie/ habuerunt mentem charitatem: quia concorditer et amabiliter venerunt: sm̄ tamen ecclesie regulam. Et presentationem pueo erat adolescens/ qui ratio est vt mag⁹ os per sensibilia ad divina manuduceret. Ala secundus Dionysium triplex est ordo ascendendi in deum: scilicet per sensibilium manuductionem: per intellectualium: et per immediatam pnionem. Magi ergo primo oīl sunt sensibili stella: deinde intellectuali et spūali prophetia. Tandem immediate Christi presentia. Tertio describitur eorum adventus finem ad finem intentum cum dicitur. Et venimus adorare. Adoraverunt ipm corde: quia per hoc ipso eundem habuerit Ore: quia ipsum regem deum et hominem confessi fuerunt. Corpore: q̄ ante ipsum se prostraverunt. et operesq; pretiosa munera sibi obtulerunt.

¶ Sermo quinquagesimus octauus. De eodem festo. Sermo tertius.

Idimus stellam ei⁹ in oriente et venimus ℟. De illa stella quinq; legūtur. Primus est eius apparitio: q̄ magis in oriente apparuit. Notandum autem q̄ in Christi nativitate quedam stella apparuit in aere: sicut ista de qua dicit hic. Que non erat in firmamento cum stellis nec in ethere cum planetis: sed in aere proxima terre. Quedam apparuit in monte/ quia secundum narrationem Chrysostomi. Magis in monte existentibus/ quedam stella in forma pueri ad eos descendit: quedam apparuit in circulo aureo secundum narrationem Beatoli⁹ Innocentij. Quedam apparuit in celo: quia sicut refert Alcumaſar: quedam puella in celo apparuit que puerum ipsum (ut dicem aiūt) deum suum: sic dicant. Per stellam ergo gratia dei significatur que apparuit in aere: in monte: in circulo et in celo. Aer enim est medius inter celum et terram per quem significantur illi q̄ nec ascendunt per superbiam et presumptionem neq; descendunt in infernum per nimium inordinatum timorem: sed stant in medio per spem et per amorem. Et in talibus ista dei apparet. Ezechielis. viij. Elevavit me spiritus inter celum et terram: et ad hoc significandum homo factus est medius: fecit deus creatorem corporalem: et illum in terram prostravit. Fecerat pure spiritualia et sic nimio elevavit: atq; fecit hominem ex

Universidad de Deusto
Biblioteca

ptrocq̃ natura cōfessū / scz corporalem et
spiritualē ne aut nimīo elenck per pressum
getionem aut nimio se vehemat per timorē
sed in medio maneat per spem et dei amo
rem. Sebo apparuit stella id est divina gra
tia in monte/id est multis sctis qui sunt ele
cti per vite perfectionē. Prouer. xiii. Iustis
tis elevat gentē. Magni per iustificationē.
Rom. viii. Quos aūt iustificauit hos et ma
nifestauit. et confessioni per exemplī exhibi
tionem. Matth. v. Non potest civitas abscō
di supra montē posita, tertio apparet in cir
culo forma circularis est pulchra/simpla/
et ampla. Illi ergo sunt forma circularis q̃
sunt pulchi per puritatē simplices per re
ctam intentionē. latī per charitatē. Quar
to apparuit in celo/id est in his qui sunt cce
lestes per conversationē. de quorū numero
erat apostol⁹ qui dicebat. Phil. iii. Nostra
conversatio in celis est. Sedm q̃s de illa stel
la legit est eius occultatio. Fuit etiā ad tem
pus occultata et divina providentia vt ipsi
hierosolē cogerent intrare a doctoribus in
quirere vt sic in eor bonis vel trīum staret
omne verbū. Primo stella fuit apparens
stella. Secūdo insinuata ppheta. Tertio
revelatio divina cum dicit Responso acce
pto in somnis. Isti aūt tres nō potuerunt
fallere nec̄ falli sc̄z nec stella: quia ab hoc
a deo fuerat missa: nec ppheta: q̃ ab eōdē
mutabili veritate fuerat inspirata: nec revē
latio divina: q̃ immediate a deo fuerat in
fusa. Notandū aūt q̃ hec stella in oriēte et
occidente/id est tempore fuerat visa in medio
occultata/id est dierū alīs que in medio ter
re habitabilis dicit esse sita. Quēo q̄ eccle
dens signāt nativitatē. mortem medium
aūt vitā. Consideratio aūt nativitatis est
causa humilitatis. Humilitas aūt est intro
ductiua gre. i. Pet. v. Humiliū autem dat
gratiā. cōsideratio aūt mortis est causa ti
moris. Timor aūt est expulsivus culpe. Ec
clesia. i. Timor dñi expellit peccatū. Cōsi de
ratio aūt longitudis vite est causa sapie. et
sapiēs sūcrē. Job. xv. Cunctis diebus tuis
impius superbit: et num eius annoti. rc. Et
sic patet q̃ in oriente et occidente/id est in
consideratione nativitatis et mortis stella/
id est dei gratia infundit in consideratione
medii occultat. Tertio q̃ in illa stella legit
est et⁹ antecessio. Unde dicit Antecedebat
eos. Habuerunt eīm magi tres ductores sc̄z
stellā virtutē angelicam et spūalē scī presen
tiā. Ait etiā vt narrat Remigius, Quidam
dicerunt ipsam stellā fuisse angelū. Alii ipsū
virtutē sanctū qui in specie stelle apparuit.
Quī ergo mīt ad christū tres ops q̃ ducat
a visectione bone illum (scz) esse deū dō
ctos scīere⁹. Prouer. xiii. Palpebre tue pre
gedant gressus tuos. Et timor filialis bene
humiliāte/et iste est doctor angelic⁹. Ecce
ens angelus vat⁹ est hoc ad custodiā. Ste tū
mor custodit. Eccl. xxvii. Si non in timore
dñi veneris festinus subvertet domū tuā
et ad amore dei bene inflammāte et iste est
ductor vīus⁹/sc̄s ipse charitas. i. Cor. xii.
Adhuc excellentiorē viā vobis demōstro.
rc. Mali aūt vocunt ad errore male exercē
te. Sap. ii. Excecauit eos malitia eor. Et ite
mose/seruili male humilīāte. Ho. Ibi trepi
daverūt timore vbi nō erat timor. ob amo
re carnali male inflāmāte. ho. Superexcre
dit ignis nō vicerūt sole. Quarto q̃s de
illa stella legit est motio ei⁹ et Ubi vī ve
niens. Cetere stelle movent⁹ motu circulari
veloci ppio et violēto. Motus aūt huius
stelle nō fuit circularis vel sphericus: sī fili
neus et rectus sm Damā. Nec fuit veloc
nec rapid⁹/sed dulcis et sperat⁹. Aug. Ut
sho stelle plenum rēddat obsequiū sperat
gradū/donec magos duceret ad puer⁹. Nec
fuit violētus vel ppi⁹/sed a divina pietā
tis ordinat⁹. Chrysō. Cū oportebat tres ma
gos ihat q̃s autem stare oportebat subdi.
Nos etiā nō debem⁹ moueri motu circula
ri q̃ amore inflammāti qui in circuitu ipū am
būt: sī motu recto q̃ amore divini. Cāt. i.
Recti diligūt te. Rectus motus rapido per tedi
ferētī servorū/sed est sperandō q̃ deferet
tionē. Prouer. xiii. Sudditis fidelitatē mā
nuel, rc. Nec motu ppio sed a deo ordinat
to: q̃s nō debem⁹ sed ppio sensū sed deī
neplacitū. Eccl. xxiii. Post concupiscentias
tuas ne eas. Quinto q̃s de stū stella legit
est eius statio cū se staret supra. Ste stel
dei per stellā significata animā fidelem fe
cit. Primo q̃ cōsumpsit ea vsq̄ nō ad finē fe
rvo. Esa. li. Anī vocauit eā. ho. Una fuit a
ōño hanc requirā. Siebo stabil et cerno.
Aug. in lib. cōfes. Reddite pauperculos ad
eos et inhērete illi q̃ fecit vos: state ei⁹ et
stabitis. Requiescite cū eo: et secuti estis.
Tertio vniversaliter q̃ecto. Matth. v. Ego
te q̃ecti sicut voluit pater vester celestis q̃ec
est. Quarto sīt vltimo. Augustinus de civi
tate dei. Ipse est finis beatificorum nostro
rum qui sine fine vivēbit sine fastidio amā
bitur sine fatigatione laudabitur.

¶ Sermo. lix. Eodem die. ser. iiii.

Ecce stella

quam viderant magi
in oriēte antecedebat
eos, rc. Stella ista ad
erta fuit a deo missa/
scilicet vt esset exhi
bitio in obsequiū pī et ei
set magis in ducatū
vt ellet ipsis et nobis in gaudiū. Fuit nāq̄
christo in obsequiū nō in factis. unde dicit
Aug. nō venit⁹ staret supra vbi erat puer.
Fulgentius. Quisnā stella prebuit obsequiū
non imperiū. Aug. Non ideo christus est
natus quia ista stella erat/sed ista stella ex
titit: q̃ christus erat⁹. Inde si deci oportu
erat non stella christo: sed christus stellē fa
cum fuisse dicere mus. Ego. Num nō puer
ad stellā: sed stella ad puerū cucurrit. Si ob
ei quā non stella fatū pueri/sed fatī stel
le. Illa que apparuit puer fecit. Constellatio
nes sūt vel signa sub quibus aliqui nascun
tur necessitatē inferre nō possunt quia nas
ci sub eodē signo sunt sepe diuersimodi mo
dimursus officiorum/diuersarū conditio
num. Quod enim sunt diuersi op mortuū. ol
est Gregō. in homē. Cum uno tempore eo
dēq̄ pene momēto, Jacob et Esau mater fu
erit, non una utriusq̄ vite qualitas fuit.
Quod sunt diuersorum officiorum dicit
Isidorus. Fateri etiam mathematici solent
q̃ quisquis in aquarij signo nascit piscato
rum interdum sortiatur. Piscatoris offi
cium vt fertur, Bethulia nō habet. Rursus
qui sub signo libre nasci / asserunt Tra
pezitas futuros. et trapezitam multarum
gentium provincie ignorant. Quod vero
sunt diuersorum conditionum, dicit idem
Gregorius. In persarum francorūq̄ terra
rum genere prodeunt quidam profecto
calendis quis exilissimet q̃ndā ei⁹ de mo
nerio horarū ac temporibus ex seruili cō
ditione nascuntur et tamen regnum illū vno
desiderio spectare et eodem momēto
cum seruis natis ad regnum proficiunt
cum seruī fuerunt geniti in seruitute mes
vlentur. Secundo stella fuit magis in duca
tū. Unde notatur cum dicitur Antecedebat
eos. Circa quos notandū q̃ duos filij Israel
terram promissionis peruerent quatuor
habuerunt ductores scz columnam nubis
per diē: et columnā ignis per noctem ante
cedentē. custodiam. Exo. xiii. Ecce ego mit
to angelū meum qui precedet. rc. et omnia
pueritiam. et odi. xxiii. ubi cum dicer et
deo moyses. Si nō tu ipse procedas ne edu
cas nos de loco isto sit dominus, et perdi
sim. quod locutus est factum scīs de prece
dente magi similiter euntes ad christum ha
buerunt columnā ignem/id est stellam sol
dictā. Esa. lx. Ambulabūt gentes in lumine
tuo, rc. Habuerunt columnam nubis/id est
prophetiam: q̃ dictum fuit. Et tu beth
lem terra iuda. rc. Et dicitur prophetia nu
bes propter obscuritatem. ho. Tenebrosa nu
bes in nubibus aeris/id est obscura intelli
gentia in prophetis. Habuerūt angelicum
ministerium quia pm̄ beatū Augu. Angeli
ex apparitione dicerunt q̃ illa stella natum
christum significabat. et q̃ in iudea per se

rent et natum puerum inuenirēt, haberētis
divinum preceptum quod eos ab omnibus
periculis conservaret. Unde dicitur respon
so accepto in somnis scilicet a deo ne redi
rent ad herodem. rc. Si ergo ad christum
volum⁹ pergere necesse est vt nos quatuor
ductores habeamus scz columnam ignis/
id est spiritum sanctum dirigentem. ho. Spi
ritus tuus bonus deducet me in terram re
ctam. rc. columnam nubis/id est sermonez
divinum refrigerantem. Eccl. xviii. Nonne
ardorem refrigerabit ros. Sic et verbum
eius melius si datum. Angelum dei custo
dientem. ho. Angelis suis mandauit de te.
rc. et deum in omnibus observantem. Prou
ver. i. Dominus deus qui ductor est vester
pro vobis ipse pugnabit. Tertio stella fuit
magis et nobis in gaudium. unde dicitur.
Gavisi sunt gaudio magno valde. Ipsi quis
dem de quatuor gaudium habuerunt/scīs
de sua pacifica deductione: et ideo gavisi
sunt de sua incolumi pervenitione. de sua ab
herode fallaci cautione. de stelle recupera
tione. ideo gaudio magno. et de pueri sus
tentatione ideo magno valde. de his quatuor q̃
ri sancti debent pelgs gaudere. Primo quia
sine labe peccati et corruptionis ad patriā
celestem pervenerūt. esa. lv. In letitia exre
dientis et in pace deducemini. primo etiā
gaudet. Luce. xv. Frater tuus venit et occi
dit pater tuus vitulum saginatum: quia sa
num eum recepit. Secundo quando de ino
boli potestate fugiunt. ideo ipse liberatus
deum laudat dicens. Sccī. li. Confitebor ti
bi dñe rex: et collaudabo te deum salvato
rem meum. rc. Gaudens se liberatū de ca
thenis suorum superbie. de seruitute amari
tie, et de pressura flāme luxurie. Tertio qui
do gratiam amissam recuperant. de hoc
enim ipse gaudet. Unde dicebat prophetes.
Redde mihi letitiā salutaris tui. deus gau
det. et Ia. xv. Ejulari et gaudere oportebat
rc. et angelus gaudet de eodem. Gaudium est
angelis dei super uno peccatore penitentiā
agente. Quarto quando post illud exilium
tesum invenire se sperant. Abachuc. iii. Ego
autem in deo tesū meo. ho. Ut implebiam me
letitia cum vultu tuo.

¶ Sermo. lx. De eodem. sermo. p.

Intrantes do

mum invenerunt puerū
cum maria matre eius.
rc. Isti beati magi quos
tuos fecisse legitur ipse
enim christum invene
runt/invenitum adoraue
runt/adoratum honora
verunt/honoratum custodierunt. Invene
runt igitur: ideo dicitur. Intrantes domum

sinuenerunt puerum. Ideo autem inuenerunt: quia ipsum quesierūt eo studio eo modo eo ordine et eo fine quo debuerunt. Studium autem ipsorum fuit in perscrutando: quia scriptura Balaā qui de hac stella prophetauerat diligēter scrutati fuerunt. Joānis.v. Scrutamini scripturas. ꝛc. in vigilando: quia super montem victorialem pigilabant. Proverbiorū.viij. Qui mane vigilauerint ad me inuenient me in orando: quia pro istius stelle apparitione semper deum orabant. Matth.xi. Omnia quecunq; orātes petitis. ꝛc. Sēdo quesierunt eo modo quo debuerunt scilz sollicite vt nec labore tinedio: nec turbatione regis: nec amissione spēdaria frangerentur. Sapienter vt herodis astutia non deciperentur. Fideliter vt eius promissionibus blandis non allicerentur. Tertio quesierunt eo ordine enī: quo ordine querite debuerunt. Quia primo quesierunt eum per rem sensibilem: id est stellam. Deinde per rem rationalem: id est prophetam. Tandem per rem superintellectualem id est revelationem diuinam. Si igit ꝝ nos ipsum querere volumus incipiamus ab infimo humilitatis. Deinde pergam⁹ ad medii virtutis. Ultimo perueniamus ad summum cōtemplationis. vt possimus dicere. ij. Corinth.iij. Nos autem reuelata facie gloriam dei speculantes. ꝛc. Quarto quesierūt eum eo fine quo debuerunt. vt scilicet ipm honorarent prostratione corporis adorarēt deuotione mentis: votarent largitione muneris. et sic patet ꝙ illi obtulerunt quicqd habuerunt: scilicet corpus cū dicitur Prosciderūt. Animam. cum dicitur adorauerunt. Res etiam temporales cum dicitur. ⁊ apertis thesauris suis. ꝛc. Secundo inuenerunt adorauerunt quod notat cum dicitur adorauerunt eum. adorauerunt ipsum adoratione latrie: que est soli deo debita. Que habet fieri dupl̄r modis: scilicet mentaliter que secundū Augustinum consistit in dei cognitione: dilectione: et debita subiectione. et istam beati magi cognouerunt et debuerunt: quia deū cognouerunt et vuliter amauerunt et se illi humiliter subiecerunt. Secundo habet fieri vocaliter scilicet orando: laudando: ut gratias agendo. et isto modo illi magi adorasse credendi sunt. Tertio habet fieri realiter in nostrarū rerum oblatione. et isti thesauros suos obtulerunt. Quarto habet fieri personaliter sicut in confessione ⁊ prostratione. et isti in terram prostrauerunt. Quinto habet fieri sacram. scilicet vt in sacrificij immolatione. et isti sibi munera obtulerunt. Tertio adorātium honorauerunt: ⁊ hoc per munera que sibi obtulerūt. Nam quadruplex munus sibi obtulerunt scilicet munus a corde: quia in eum fideliter credidērunt. Munus ab ore quia ipsum verum deum et hominem confessi fuerūt. Munus a manu: quia sibi munera obtulerunt. Munus ab obsequio: quia ante eum se prostrauerunt. Illud quadruplex munus et nos debemus offerre deo et proximo. Deo habemus offerre munus a corde quod est munus orationis. ij. Regum.viij. Immittat fera una tua cor summum vt adoraret te oratione hac. Munus ab ore quod est munus laudationis. ꝛc. Sacrificium laudis honorificabit me. Munus a manu quod est munus bone operationis. Ecclesiast.xxxv. Quodcunq; potest manus tua instanter operare. ꝛc. Munus ab obsequio: quod est exhibitio fructū personaliter. Ecclesiast.xlv. Bonum est obsequi sancto deo. Illud etiam quadruplex munus debemus offerre proximo: scilicet munus a corde per cōpassionem. ꝛc. Ioān. Cum effuderis esurienti animā tuā. Munus ab ore per correptionem. Matthei decimo octauo. Si peccauerit in te frater tuus. ꝛc. Munus a manu per submissionem. Ecclesiast. septimo. Pauperi porrige manum tuam. Munus ab obsequio per corporalis obsequij exhibitionem. Baruch. Alter alterius onera portate. ꝛc. Quarto magi honoratum cōfoderunt quia herodem ipsum non prodiderunt. Herodes magnū habebat turbationem in corde. Unde dicit Matthei. Iratus est valde: astutia in opere: quia a fideli locum ⁊ a magis vicit. et per religionem simulatam in ore. unde dicit. Ut et ego veniens adorem eum. Magi autem ista non cognouerunt propter tres causas: vt dicit Chrysostomus scilicet propter eorum honitatem et simplicitatem. secundum quam ceteros existimabant propter regiam dignitatem quia non poterant suspicari ꝙ tantum rex contra regem puerum talia cogitaret. et propter pueri maiestatem: quia non poterant opinari ꝙ ta admiranda in puero infidelis meliri auderet. Contra tamen eius malitiam astutiam et religionem simulatam triplex remedium habuerunt. Primum est ipsum suffragium orationis nostre. vnde dicitur Respondo accepto in somnio. Glosa. Sicut ipse mortuos tacens clamat. sic et ipse. Secundum est benedictum spiritalis ebrietatis quia ipse deum maiestatis herodes ei intulerat. Et quia ipsi facere debuerunt reuelauit scilicet ne redirent ad herodem. Tertium est promptitudo obedientie: quia mox divine inspirationi obedierunt: quia per aliam viam reuersi sunt in regionem suam.

¶ Sermo.lxi. de eodem. Sermo.xi.

A Pertis thesauris suis obtulerūt et munera. ista munera fuerunt mystice tria significantia. Quia per aurum intelligitur diuina dilectio: p thus denota oratio: p myrrham carnis mortificatio: que omnia deo offerre debemus. Primo siquidem accipitur aurum per dilectionem. Sapientie.vij. Omne quod carum est magis appetitur. Paleg. Aurum inclusos preciosus est ꝙ aurum. sit igitur charitas electis sequisita rara dicitur. Phil.ij. Omnes ꝙ sua sunt querūt: et dicitur.i. Cor.xiij. Charitas non querit que sua sunt. Ex quo sequitur ꝙ multus: sic est valde pauci charitatē habēt. Secundo aurum est durabile: sic ipsa vis recta est durabilis et immortalis. prime Corinth.xiij. Charitas nūq̄ excidit. Eccliasti. Bonus est qui succedit in futurum et succedit cordium perfecta cognitio. Ecclesiast. Spes ⁊ succedit presentialiq̄ p̄ fectio. Charitas non autem excidit: quia ea vtiq̄ melior quod succedere sibi possit. Tertio enim est vtile quia cor confortat: letificat: et in virtute conservat. Sic charitas habet cor confortare: conservare: et fortificare. Cantic.viij. Fortis est vt mors dilectio habet letificare. Unde ipse apostolus vocat eam solatium dicens. ad Philip.ij. Si qua consolatio in christo: si quod solatium charitatis. ꝛc. Habet vero in iumenta se conservare et facit de se iuuenem. Jo. Renouabitur vt aquile iuuentus tua et de psalmo nouum. Joannis.viij. Mandatum nouum do vobis vt diligatis inuicē. We mors tuo. i. Joannis.iij. In hoc scimus quoniam translati sumus de morte ad vitam: quoniam diligimus fratres. Secundo deo hominem offerre deo thus deuote orationis. Ps. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Thus redolens et carbonis bus viuis procedit in altum ascendit ⁊ odorem reddit. Sic oratio debet procedere ex corde igneo per amorem. Ecclesiast. Thus odorem in igne. Talis oratio sit ignita tria bona facit. Primum est quia diabolum expellit. Thobie.vi. Cordis eius particulam si super carbones ponas fumus eius extricat omne genus demoniorum. Secundo deum ad nos accedere facit. Unde psalm. Magister potentia accede cū carbonibus deo solatiosis. Sicut enim stimulus aliquē pro vocat ad currendum. Sic et oratio ignita nos prouocat ad saluandum. Tertio vitia incendit et consumit. Ideo subditur ⁊ cum carbonib⁹ desolatoriis. Secundo thus id est fumus thuris in altum ascendit. sic oratio ascendit in celum. maxime si sit lachrymosa. Ecclesiast.xxxv. Lachryme vidue a maxilla ascendit vsq; ad celum: quando est humilitate predita. ibidem. Oratio humiliantis se penetrat nubes: quando est a peccati pondere alleuata. Ideo dicit dominus malis. Isaie.i. Cum multiplicaueritis oratiōnem non exaudiam: manus vestre sanguine plene sunt. Tertio thus odorem dedit. Sic oratio est odorifera maxime quando funditur a corpore mortificato a corde dilatato et a corde per spiritualem letitiam renato. We primis duobus dicitur Apoc. quinto. Habentes singuli citharas. Glosa. id est corpora mortificata et dilatata: id est corda lata per amorem plenas odoramentorum que sunt orationes sanctorum. We tertio. Ecclesiast.l. Quasi thus redolens in diebus estatis. In estate enim odor thuris latius sentitur: quia tunc puritas aeris et serenitas maxime habetur. Tertio debemus offerre myrrham mortificationis. Myrrha habet triplicem virtutem scilicet expulsiuam: quia expellit vermes et serpentes. Sic mortificatio carnis expellit omnes diabolicas tentationes. Ecclesiastici.xl. Malitia vnius hore facit obliuionem luxurie magne. Secundo habet vitam confortatiuam quia confortat membra tenera et debilia. Sic mortificatio carnis animā infirmum et debilem constantem facit. Secūde ad Corinthios duodecimo. Cum enim infirmor tunc fortior sum et potēs. Tertio habet preseruatiuum conseruatiuam: quia quantum vtile sit tantum conseruatiuam: quia quantum vtile sit tantum conseruatiuam: quia quantum vtile sit tant

Universidad de Deusto
Biblioteca

pñs fieis ⁊ militis. Siue vt ostendat q̃ deus fecit nos veo patri regnũ et sacerdotium. Siue ostendatur q̃ ad regnũ celoꝝ non solũ peruenit docti clerici, sed etiã fideles laici. Siue vt ostendatur q̃ illi ad deũ perueniũt q̃ sibi affligũt p̃ celi cõtemplatione ⁊ q̃ sibi militãt per labore actiuos. In verbis ergo premissis duo tãguntur. Primo persecutoꝝ crudelis sentẽcia cõ Sz. Blasij exaginauerũt pctores, ꝛc. Secundo sanctorum innocens pena cum sabditur. Ut decliant pauperẽ ꝛc. Circa istã pctõnum in duobus apparet. Cãn exaginatõ gladium. Cquo ad fabianũ qui decapitauerũt ⁊ in tendo arcũ quo ad sebastianũ quem sagittauerunt. Circa primũ notandũ q̃ mali habent gladios quos exaginãt cõtra bonos ⁊ boni habent gladios quos exaginãt contra malos; habẽt quidã mali pnam gladij in corde qui est malicie. vñ. Ps. Gladius eorum intret in corda ipsoꝝ. Hinc exaginauerunt cum malicia aduersus pseq̃endum. Ps. Concepit dolorem et peperit iniquitatẽ. Alium habẽt in ore qui est gladius male lingue. Ps. Gladius in lingua eorum. Hinc exaginãt cum lingua ⁊ arcũ ad detrahendum. Ps. Exacuerũt vt gladiũ linguas suas. Aliũ habẽt in manu qui est malignitatis in q̃ne. Ps. De gladio maligno eripe me. Hinc exaginant cum manus ad pseq̃endũ. Ecclo. xlv. Ehus in sancto gladium meum interficiet eos manus mea. Primum gladium exaginauit de ciue contra Fabianum, qui et ecclesie magnam pseꝛcutionem cõmouit. Secundũ exaginauit diocletianus cõtra sebastianũ quem sinum precipuorem vocauit militũ Blasphemians sibi dixit. Tertium vterq; cõtra vtrũq; exaginauit; dum ille fabianum fecit occidi, et ille sebastianum fecit sagittari, sed̃ boni habent gladios contra malos. Primus est doctrine Ebr. iiij. Vltimus est sermo dei ⁊ efficax et penetrabilior omni gladio ancipiti. hinc exaginant in remissione proximi. Eph. vi. Gladium spiritus quod est verbum dei, secundũ est iusticie. Eze. xxxij. Ponat vir gladium suum cõtra femur suum hinc exaginãt in percussione. Ps. Gladii ancipites in manibus eorum. Tertius est fortitudinis et constantie. Lant. iij. In lectulum salomonis sexaginta amplectant omnes tenẽtes gladium hinc exaginant in gressu hominẽ defensione. Macha. iij. Iudas gladio suo pregrediat castra. gladium ergo doctrine exaginauit sebastianus quando ydolatras et infideles conuertit: et gladium fortitudinis exaginauit fabianus quando cessũ imperatorem durecorripuit. Gladii fortitudinis vterq; exaginauit quando vterq; instanter martyriũ tollerauit. Secundo apparet sentẽcia esse breuitum sebastianum cum dicitur. Intenderunt arcum suum quia ad iniquitatem fuit sagittis repletus. Intenderunt arcum suum amarum. illa enim sagittatio amara pena fuit propter intranee iniquitatem viscerum quia sanitie nõ tantum vulnerũ membrorum exteriora. sed etiam viscera interiora. Job. xxx. Interiora mea efferuerunt absq; vlla requie. Magna etiam pena fuit propter generalitatem vulnerum. Quia nõ tantum in pluribus vel duobus locis: sed in toto corpore vulneratus erat et sagittis repletus. Job. xvi. Cõcidit me vulnere super vulnus. Gen. i. A planta pedis vsq; ad verticẽ non est in eo sanitas ⁊ magna pena erat propter malitiam feristarum. quia ipsum quasi signum in versione posuerunt. Job. xxj. Verbi gratia simplicitas iusti ꝛc. Ps. In me psallebant qui debebant vinum. Fuit etiã magna pena propter totius populi spectaculũ. Fuit enim in campo iuxta palatium celsus sagittatus vt illic omnis populus conuenire ret cum sagittari pdere. vt dñs. Cor. iiij. Spectaculum facti sumus mundo angelis ⁊ hominibus. Secundo ex parte sanctoꝝ ponitur pena innocens cum dicitur. Ut decliant pauperẽ ⁊ inopem. Sed primo ponitur innocens pena sebastiani: cum dicit. Ut decipiant pauperem. Pauper igitur et inops fuit sebastianus quem ob deo deuotos suos soluerunt: ⁊ a principatu deposuerunt. Illum decipere conati sunt modo falsis allegationibus volẽtes eum ostendere esse deum modo vanis promissionibus promittentes sibi resistere sũi principatus modo diuersis cruciatibus et diuersis passionibus quis ipsum fecerunt sagittari: et pñs ad mortẽ fuit sagittatus: sed nõ potuit decipere falsis allegationibꝰ adhoc q̃ habebat christum qui sapientia est Luc. xxi. Ego enim dabo vobis os ⁊ sapientiam ꝛc. Nec vanis promissionibus quia habebat ꝛpm qui est pars merces ⁊ summa bonũ. Gen. xv. Noli timere ego protector tuus sum ⁊ merces tua magna nimis. e. xxxvi. Quis ostendam tibi omne bonũ. Nec vanis cruciatibus et passionibus: quia habebat christum qui virtus est ⁊ fortitudo. Ps. Dominus protector vite mee a quo trepidabo. Item ibidẽ. Cum ipso sum in tribulatione eripiam eũ ⁊ glorificabo eũ. Sẽc ponitur innocẽs pena subtanie cũ dicit ut trucidẽt rectos corde. ipse est rectus cor habens. qz patet et multis. Primo qz ipse per celestis fuit miraculose electus nequaq̃ esset bene ipsum miraculose eligeret, nisi ipsum haberet rectum cor ⁊ sanctũ cognosceret. Ps. Quem cunq; elegerit dñs ipse sanctus erit. Sẽc qz in potentum reprehensione

fuit constans ⁊ firmus. Nã sicut dicit hys⁹ mo⁹ imperator. Philippo potenti interesse pasche solennitatibus et diuinis obseruantijs, fabianus constanter restitit. nec tãdem ipsum esse permisit: donec inter pñ dicte penitentes fletu, ⁊ peccatis sua cõfessis fuit. Ecclesiast. xlviij. In diebus suis non pertimuit principem. ꝛc. Tertio quia circa diuinum cultũ fuit valde diligens ⁊ deuotus. Nam sicut dicit Damascẽ, papa ipse fabianus per oẽs regiones sptẽ diuisas misit, ⁊ eisdem tot subdiaconos assignauit vt gesta martyrũ colligerent: et sibi rumã reportarent quod factum est. Illum ergo sic rectum corde trucidauerunt ⁊ deo capitauerũt. Et iz carnã trucidarent: animam tamen ledere non poterãt. Matth. x. Nolite timere eos qui occidunt corpus: animam autem occidere non possunt. Ratio quare animas cõdium mali occidere nõ possunt est quia ipsorum anime in manu dei sunt. Sap. iij. Iustorum anime in manu dei sunt. Et nil etiam in sinu dei. Esa. xl. Manu sua congregabit agnos et in sinu suo portabit. sunt ergo in corde dei ad Phil. i. Letsio est mihi hoc quomodo vos capiam omnes in visceribus ihesu xpi. Quia qui sunt in manu dei non possunt ab aliquo auferri. Joã. x. Non rapiet eos quisq̃ de manu mea quia qui sunt in sinu dei nõ possunt amittere. Quidã tamen homẽ homa in sinu dei posita tenere. Ze de sinu tibius nolo cadere. ꝛ. qui cõtra petitio ad salutem valebit non ad premium. qui qui sunt in corde dei nõ possunt obtinere. Ps. Ecce tu mi celi me exercitationi tradis. Ps. ecce tu mi celi me exercitationi tradis. Ps. obstinus fuero tui hierusalem oblivioni detur dextera mea. ꝛc.

Sermo. lxij. De sancto Sebastiano martyre. Sermo secundus.

Exedit ar cum suum et posuit me quasi signum ad sagittã Thren. ij. Illud verbũ cõuenienter de sancto sebastiano exponi potest qui fuit ad signũ positus ⁊ ad sagittandum sagittatus. Fuit enim positus ad multiplex signũ. Primo in signum prudentie. ex eo qz se sub militari habitu occultauit: et christianos martyres cõfortauit ne hoc quidẽ faceret si talium se christianum esse cognouisset. Secundo in signum martyrii recepisset. sed me celum occasionẽ martyrii recipisset. Tertio in signum qz p tali vtilitate ad tempus sub militari habitu se occultauit. Post modũ abiit libere se ꝑ xpiano cõfessus fuit ⁊ sic primo habuit stolã ⁊ gloriã. Thessal. v. Induti loricã fidei positmodũ habuit ẽ tam⁹ scutum. Eph. vi. In oblatu sumentes scutũ fidei. Quid esset de hoc loquens dicit. ij. Corin. xi. Per eneiter ⁊ in spolia diuisimus super. ꝛc. Bonum erat si apostolus non fugiendo martyriũ fuisset perpessus sed maius fuit q̃ pro vtilitate primoꝝ ad cẽ fuit reseruatus. Sẽc fuit positus in signũ constantie. cuius constantia etiã apparuit in coram hoiando qñ dicit. O fortissimi militeꝝ xpi. ꝛc. Job. xiij. Ascultãtes cõstinauerũt sermones tui. In argumẽto, qz imperatores cõstater redarguit, et hic magis posset ad eius fragilitat⁹ fuit taleo eis cõtrãeo erãt apti. De qb⁹ ps. Cessa domi clauerũt apostolos me amplis⁹ loquerent ꝛc. In sinkeren do⁹ multa martyria ptulit: sed vinci nõ potuit. Ro. viij. Certus sum enim quia neq; mors neq; vita. ꝛc. Tertio fuit positus in signũ doctrine. Docuit enim tres optiles lectiones. Primo fuit circa cõtpt⁹ reposalium qñ dicit, Vita hec in se credelis refellit sed expectãteo ireistit. ꝛc. Iuco. xiij. Quere est enim vt sanfa vapor ad modicũ parẽs. Secũdo fuit circa appetitum celestiũ. Ut dicit. Nõ separabuntur a vobis sed vadit parare vobis sidereum mãsiones. Hebre. xiij. Nõ enim habemus hic ciuitatẽ permanẽtẽ sed futurã inquirimus. Tertio fuit circa tollerãtiam aduersorum, vnde ait. In amore martyrii nostroꝝ sustinem⁹ effectus ⁊ Mathei x. Nolite timere eos qui occidunt corpus. ꝛc. Quarto erat positus in signum patientie: quia patienter supplicia toller auit. Magna patientia quia martyres non in supplicijs cesserunt, sed potius eis nocumenta cesserunt. Cypriano. Loquentibus foris tiores fleterunt: ac laniantes pugilas, lanista manꝰ fatigauerunt, nec q̃ non maledicerent. Luce. vi. Benedicite maledicentibus vobis maxima quod euangelium deum non murmurauerunt. nec dicitur. Non murmurabunt non querentes. Per maxima q̃ in tot supplicijs cõpacificum hys⁹ habuerunt. vnde sabditur, Sed corde tacito mens bene consela seruat patientiam. Eus per maxima q̃ pro persequentibus exanerunt Luce. vi. Orate pro persequentibus et calumniantibus vos. Quinto fuit in signũ positi⁹ operationis bone. habuit enim operationem bonam. i. ptilem delectabilẽ ⁊ honestam. Utilem quantum ad aliorum conuersionem quia multos conuertit ⁊ saluos fecit. i. Cor. x. Non querens quod mihi vtile est sed quod multis vt salui fiant. Bonestam quantum ad pacificam conuersationem. vnde dicitur. Erat sibi vir totius patientie. In sermone verax in opere fidelis. in doctrine cõspicuus in virtutis monumẽto honestate pspcuus ꝛc. i. Thessa. iiij. Bene

Universidad de Deusto
Biblioteca

re ambuletis ad eos qui forsitan sunt. Velet stabilem aut quantum ad celestium contemplationem. Ecclesiast. xi. Dulce lumen et delectabile est oculis videre solem. i. xpm per contemplationem. Sette positus sunt in signum pene eterne reprobis inferende. Si enim deus ecclesiam illos qui habent vitam sanctam iustum punit et illos qui habent vitam iniquam. prouer. xi. Si iustus in terra recipit malus impius et peccator? Ysaie punit illos in quibus deneglicitur iustum punit et illos in quibus dilaphematur. Hiere. xv. Ecce ego in ciuitate in qua invocatū est nomen meū incipio te affligere et vos quasi innocentes eritis nō eritis impunes. Si tantum punit illos qui sunt virides in conscientia et in pena quantum punict illos qui habent conscientiam aridam et vitam corruptam? In ce. grīā. Si in viridi ligno hoc faciunt in arido quid fiet? ꝛc.

¶ Sermo. xviii. De eodem sermone. ij.

Ece dedi ti plurimos et manus lassas roborabi. Vacillantes confirmauerūt sermones tui et genua debilia cōroborasti. Job. iij. In verbis istis aria languuntur. Nam sanctus sebastianus fuit doctor ignorantiā ab dicit ecce dedi tibi plurimos. Fuit roborator debilium. ꝛō subditur. Manus lassas roborasti. Vacillantes confirmauerunt sermones tui. Fuit consolator afflictoꝝ. ꝛō subdit. et genua debilia. Circa primum notādū q̄ quidam ignorabāt veritatē dei sicut idolatre. ꝛō sctus. Sebastianus docuit fidei veritatem. Unde una die plusq̄ trecentos idola confregit et pfectum vidēs ꝛ mille quadrigētos. Pirosde et? Eamthia baptizauit. i. Joā. iij. In hoc apparuit dei filius vt dissolaat opera diaboli. Quidā ignorabāt vanitatem mundi vt cupidi ꝛ auari ꝛō docuit vite labilitatē vicens. Vanitas mundi. ꝛc. hec vita in decrescentes fetellit ꝛ posti se expectantes feriet. ꝛc. Job. xiiij. Homo natus de muliere brevi viuēs tempore ꝛc. Quidā ignorabant lenitatē presentis supplicij vt timidi ꝛ debiles dicēs docuit pene presentis ꝛ future differentiā. Unde ait. hec persecutio quā hic patimur hodie excendebit ꝛ cras euanescit dolos autē eternus renouatur vt semper augmentat pterquā in illam ad qā pueniat. Tanta est ei differentia ad illā quam ad stillā ad fluuium: stilla ad construc. Job. xxvi. Ca vie vna pua stillā sermonis ei? audiuerimus. q̄ poterit tonitruū magnitudinis eius stuere? Quidā ignorabāt de ydolis ydolatrīs ꝛ incredulis docuit diaboli astutiā superandā dicens. In amore martyrū a nostro sustinemus affectu. Ibi enim diabolus se vincere estimat qui non capit captus est. Item scriptum est Job. xl. In extrahere poterit leviathan hamo. Esca est exterior caro martyris afflicta. hamus est interior patientia. Diabolus credit se capere martyrem per escam carnis exterius meritum captiua est ab hamo interioris patientie. Secundo sunt debilia cor debentia. cū ba. Manus lapsa roborasti. Sunt ecclesiam debiles ad bonum incipiendum. Prouerb. xi. Abscondit piger manum suam sub ascelle. De quorum numero erat Cromatius prefectus q̄ cum pdola omnia se cōfringere promisisset vnā tñ abscondit sed sanari nō potuit quoniā confractum fuit. Similes sunt qui pensātā tñ volentes inchoare peccata sua deserere vnā tamen retinere volunt. Quidam sunt debiles ad bonū inceptū prosequendum. Zeleo sunt sicut statue que pedes habent. sed in ambulando non pficiūt. de quorum numero erant multi christiani qui fidē defendere incipiebāt sed primum deficiebat. Ideo sebastianus clamidem deserebat et eos confortabat. Quidā erā sunt debiles ad bonum profectū consummandum. In quorū persona dicit apls Rom. vij. Perficere autē bonū non inuenio. De quorum numero erāt Marcellianus ꝛ Marcus qui fortiter inceperant constanter pfecutiani rant sed parentium blanditijs emollīti nō consummabāt. Ad quos sebastianus etiam manus dirit. O fortissimi milites xpi nolite per miseras blanditias coloni depones sempiternum. Quidam vero erant debiles ad aduersa sustinenda. De quibus dicitur Luc. viij. Ad tēpus credūt ꝛ in tempore tētationis recedūt. De quorū numero erāt multi christiani qui timore penarū martyria fugiebant. Illos ad amorem martyrij incitabat dicens. In amorem martyrū nostros sustinemus affectus. Tertio fuit cōfortator afflictoꝝ. cum dicit. Genua debilia roborasti. Erant enim quidā afflicti ꝛ propter penā inflictā a tyrānō. De quorum numero erant marcellianus ꝛ marcus. Illos sebastianus cōsolatus est per salubre exhortationem Esa. l. Dominus deditmichi linguam eruditā vt scirē sustentare eum qui lapsus est verbo. Quidam erant afflicti propter penam contractā a morbo. De quorū numero erat zoe prot Nicostrati ꝛ tranquilinus ꝛ cromati? ꝛ morbo grauissimo laborabāt ꝛ infirmabant. Illos consolatus est beatus sebastianus sanando eos per efficacē oratione. Nā sicut dicit Jaco. v. Infirmatur quis in vobis inducat presbiteros ecclesie et orent super eum vngentes eum oleo in nomine dñi. Et oratio fidei saluabit infirmum et alleuiabit eum dñs. Et si peccata fuerint dimittentur ei. Confitemini ergo alterutrum peccata vestra et orate pro invicem vt saluemini. Multum valet deprecatio iusti assidua. Quidā erāt afflicti propter penam immissam a deo. De quorū numero erāt Romani et papiensis Otera quos vt legitur in ystoria longo tempore. Tanta pestis a deo fuit missa vt vix vnus alterum sufficeret sepelire. Illos consolatus est sanando per sparsi reliquias ꝛō deinde venerationem. Vnde enim sicut ibidē legitur vt in papia sue reliquie sunt delate. pestilētia illa cessauit. Quidā enim erant afflicti per penam immissam a diabolo. de quorū numero erat quedam mulier in tuscia vt refert. Bios. In dyalogo q̄ cum ad dedicationē ecclesie sancti sebastiani ire deberet nocte illa a cōcupiscentia sibi mulata a viro suo noluit abstinere. q̄ mox de sancti sebastiani oratorio est ingressa a dyabolo est pcussa. Illam cōsolatus est sanando per sua ꝛ sanctiforanati intercessionem. Voluit ipsam th primo vexari vt sibi dat q̄ diligat mundiciam. Voluit ꝛ sacerdotem qui pallio alterius eam operuit simul vexari. vt ostēdat q̄ odit presumptuosam audaciam. Voluit ad incantationem sue amplius vexari: sic q̄ legio demonis in eā intrauit vt ostendat q̄ odat superbiā sicut demonem fallacem ꝛ panam.

¶ Sermo. xix. De sancta agnete ser. d.

Ulierem fortem quis inueniet. Prouerbio. xxxi. Inuentum est hodie de sancta agnete q̄ salomon aut per impossibilitatem aut per difficultatē aut per amorem in nullo potuit inuenire vicebat autē mulierem fortem. Sancta quidem agnes adeo fortis extitit q̄ tripler certamen martyrum superauit. Primum nāq; certamen habuit contra pfectū filij qui volebat sibi filiā pacare. per ignitabat inducendo ipsam ad stuprum contagium. Secundum habuit cō tra ipsum pfectum qui volebat polluere sanctam honestatem trahendo ipsam ad sacrificium. Tertium contra pfecti vxorem habuit qui volebat in ipsa coram vere dei integritatem ꝛ multiplex infestando certamen. Sed in quolibet certamine habuit adiutorium. Nā in primo habuit angelū qui ipsa vestit. Vecum est hodie. In secō habuit xpm. Unde ait. Custodem corporis mei angelum domini. In tertio habuit spm. Unde ait. Angelus dñi mirus mihi et impenetrabilis ꝛ mei custos nūq; dormiens ꝛ defensor meus. Ideo in tertio habuit spm sanctū. Unde dicit. Hec mihi q̄ spōsi fidei rose celesti per fusa focus fuit a me mortis. Circa primū notandū q̄ ipsa quinq; habuit ꝛ in aliis mulieribus sunt ad impedimentū castitatis. in hac aut sunt instrumētū virtutis. Primum est etas tenerita q̄. xiij. etatis sue anno morte peruicit ꝛ vitā inuenit sic dicitur eccl. xxv. Adolescentia est et voluptas vana sunt sed etate tenerime mētis concipit sperauit. Unde ibi de ea. In famia computabatur in anno sed erat senex? multis in milia. corpore tunicula. sed animo cana. Sap. iiij. Cani sunt sensus hominis ꝛc. Secundū est pulchritudo corporis. Ipsa est sicut ibi de ea fuit pulchra facie sed pulchior fide. et sic dicit Prouerb. xxxi. Fallax gratia ꝛ vana est pulchritudo. Sed ipsa pulchritudine sua corporis masceratione turbauit. Unde poterat dicere illud Cant. i. Nigra sum sed formosa. Nigra exterius p̄ macerationē. formosa interi? p̄ virtutū decor. Ut dicit Ber. in dyalogo de galla nobilissima femina que ad instar. scz pueri habitura erat barbā si nō ruberet. Ista exterius nihil timuit deformitatis. que interiorem speciē amauit. Hec mirū est si hoc? sibi placuerit q̄ a celesti sponso nō amaret. Tertiū est multiples oblatio muneris. Unde ibi q̄ cepit offerre plurima et plurima. p̄mittere. Multe enim sunt quas nō decepet fructus nec pulchritudo sed indecētū muneris oblatio Ozee. viij. Munera dederunt amatorib⁹ suis. Ipsa aut munera obtata despexit. Ut dicit in legenda virtutis secū preciosa ornamenta que ab ea sunt tāq̄ sterilia reputata. Scribat etiā q̄ hanc modi munera nō dantur sponsis sed concubinis. Eccl. xxv. Filiis aut concubinarum largitus est munera. Quartum est nobilitas amatoris. Nā nobilitas virorum facile inclinat animos puellarum. Ille aut erat filius prefecti vrbis rome ꝛ ideo nobilitas et sublimitas. Sed ipsa eius nobilitatem comparationē sponsi celestis vilipendit. Unde ait. Discede a me pabulū mortis quia iam ab alio amatore prouenta sum q̄ longe te nobilior est ꝛ genere ꝛ dignitate. Quintū est terror supplicij. quia prefectus multa supplicia eī minabat. Multe aut sunt que respuūt munerari ostentant propter supplicia. Mach. xiij. Sic facietis filiabus israel ꝛ ille timentes loquebantur vobis. Sed ipsa terrores et minas despexit. Unde dicitur ea q̄ terrentem sicut et blandientem animo deridebat. Ambro. Cetere puelle tonos vultus parentum ferre non possunt et acu puncta districta solent quas si vulnera ferre. Hec aut virgo cruentas carnifecum manus impauida expectauit. Sicūm certamē habuit cōtra pfectū. q̄ voluit in ipsa polluere honestatē trahēdo ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad prostibulum. In quo certamine contra eam multa aduersa tela iniecit; sed virgo ola superauit. Primo nauigr fecit ipsam nudam per ciuitatē vici vt nuditas ipsius reciuda ā faceret. Solet enī ipsa virgines magis nuditatē verecundiam timere q̄ pēnā. Excedit. xvi. Eras nuda et confusione plena. Sed contra istud telum habuit densitatem capillorū; qui cam induerunt et verecundiā propulserunt. i. Cor. xi. Capt li pro velamine mulieri dti sunt. Secūdo in loco turpi. i. in pthibulo fecit eam includi vt vam ē et honestatem polluerēt Iohelis. iii. Posuerunt quarum in prostibulo. Sed ipsa cōtra hoc habuit delectatem angelorum. ps. i. Prudentia angelorum loci infantum abolere. Esa. xxvi. In domibus in quibus ydolo habitabant dracones orietur virga calami et iuncī. Calam⁹ et iuncus virent iuxta riuū et aquarum. Et signat angelico qui habēt virorem contemplationis: et sunt mersi in pelagus amoris. Tertio in loco. Lobscuro fecit eam claudi vt loci obscuritas virginē ptorreret. Contra istud habuit luminis claritatem que tanta fuit vt nullus posset eaz continere vel videre. Sapien. xviii. Sanctis autem tuis maxima erat lux. ii. Cor. vi. Que societas luci ad tenebras. Quarto sine vestimento fecit eam relinqui; vt frigoris asperitas eam afflingeret. Matthei. ii. Pelui per tunicam pallii subtilitio. Contra hoc habuit pelem celestem; quaz angeli sibi in carcere paraverunt. Judith. x. Induit se vestimentis iocunditatis sue. Quinto omnes hoc eam fecit exponi: vt puo puo quem contempsit vt omnes haberet. ii. Macha. quarto. Iussu est gymnasium cōstituere: et optimos ephebozum in lupanari ponere. Contra hoc habuit dei virtutem: quia omnes qui ingrediebantur conuertebantur. i. Regum. x. Insiliet in te spiritus domini: et mutaberis in virum alterū. Sexto illa suo illudendā dedit: et quā voluerat habere meritum ebaberē amisit. Contra hoc habuit iudiciū dei emulationem; id est memoria qui spōn prefecauit. Unde ipsa ait. Ille emulus voluntatem volebat perficere potestatem in eis accepit et occidit. Demones essent inclusi in dei qui est aleipso habeāt malum voluntatem a deo tamē iustā acciperunt potestatē. i. Reg. xviii. Spūs dñi malus insuliit saul. Et cū spiritus dñi pōter acceptam potestatem: sed malum propter iustam potestatē. Tertio certame habuit cōtra perfecti vicarii qui potuit in spō corrumpere fidei integritatē multiplicē: inferēdo supplicii: sed ipsa ea superauit supplicia. Fecit nāq; ipsā virginē prosici: et sanē: et ipsum ignē fecit copiosum fieri et tandē in gutture fecit eam gladio ferire. In ignē quicē fecit eam prehēdi pter consumptionem. et scz ignis carnem: et ossa in cinerem redigeret ne scz aliqui reliquie remanerent. Amon. ii. Super tridua scrierdus Moab. et super quartū non conuertā eum: q̄ incēderunt ossa regis idumee vsq; ad cinerem. Primū scelus fuit: quia filius spūs pfecti vir sanctus fide subripere voluit. Secūdo quia ipse pfectus eam nudā per ciuitatē duci fecit. Tertiū q̄ eam in lupanari exponi fecit. Quartū q̄ ipse vicarius eam in ignē pōni fecit vt eius ossa in cinerem redigerentur: sed istud certamen vicit per orationem. Et not hoc modo vt manus ignis extincta fuit. Exod. ii. In medio ignis non sum consumta. Secūdo ipsum ignē copiosum voluit fieri: et ipsa ei to consummaretur ne fides auferretur. Sed contra istud certamen habuit refrigerentū dei gratiā; ideo fides refrigerii fuit. Sitiit, inde ipsa est. Ecce nunc per spūm sanctū rose celesti gratia: focus tuus in me mutetur. Sect. iii. Ignē ardentem extinguit aqua. i. refrigerans dei gratia. Tertio in guttur fecit eam secari. Sed istud certamen vicit per celestem palmam quam acquisiuit. Apoca. vii. Et tantes ali thronū dei in conspectu agni amicti stolis albis et palme in manibus eoz. Stat ante thronū dei per emptationem victrix. In conspectu agni per considerationē humanitatis. Amicti stola alba per dei misericordiā: et palme in manibus eius per ostensionem victorie.

C Sermo. lxvi. de eadem sermone. ii.

Ornit⁹ et decor ornamentis eius: vt decebat sponsum. Ezech. xvi. Decorem nimium. Hec verba eodem modo intelligere possumus de beata agnete q̄ ornata fuit: et decorata: et omnib⁹ placuit. Et in eodem leta: quia ad letitiam sempiternam pervenit. Primo igitur fuit robusta et fortis: ideo premittitur fortitudo. Fuit enim fortis: quia vicit fortiores. s. i. diabolum. Unde dicit beata agnes: super celsa diaboli ilm maculato calle transiui. Job. xl. Cernibo eius adolescentes: quia vicistis malignum. Fuit fortior q̄ a deo ipe potuit vinci nec a prefecti filio promitti potuit. nec etiam ab ipso prefecto irrogatis iniuriis nec ab ipso vicario illatis supplicijs fecit. Potentia nemo vicit illum. Fuit fortissima: quia vicit semetipsam: scilicet carnis seruando munditiam et animam seruando pudicitiā. Prouer. xvi. Melior est patiens viro forti: et dominator animo suo expugnatore urbium. Fuit super fortissima: quia vicit deū. Et hoc quando resuscitando filiū prefecti exclamabat dicendo. Deus in auri. Exod. xv. Dñs vir pugnator. Dominus nomen eius. i. Reg. xvii. Si contra deū fortis fuit: quanto magis cōtra homines prenalebit? Decēdo fuit decora: ideo subditur. Et decor. Nemo enim ipsam in presenti decorauit: quia ipsam multiplici gloria illustrauit: et fecit nā q̄ miracula in triplici machina rerum: quia a deo celo chonuocatio: q̄ filius fuit delectabilis: et terra motus magō extitit: et prefecti filium de inferno suscitauit. Fecit eam miracula in quadruplici substantia elementorum: quia ignis extinctus est aqua: quia tempestas super paganos exorta est terra mobilior dum esset in carcere illustrata est diuinis luce. Fecit miracula in quinq̄plici differentia creaturarum: scilicet in illis que habuit tantum esse sicut in lapidibus: omnium que recepit: et tēstationem fuit. In illis que habent posse sicut in cappilis qui ad instar plantarum viuunt et crescunt. et in illis que habent sentire: sicut patet in agno niue candidiore qui fuerat tam flare pulso est. In illis que habent intellectum: sicut patet in constantia quam exemplariter sanauit. In illis que habent deus intelligere sicut in angelis qui sibi pelem in prostibulo preparauerunt. Ter. Ita eā modo letabundo dicitur. Et ridebit in die nouissimo: non dixit in die primo: quia ille est dies gloriatus. Sapiē. vii. Primum vocem suam ipsam omnibus emisit ploratum: sed dixit die medio quia ille dies est inuitatus. Ps. Deus mihi quis inculat me? Plorauerunt. et est. Sed dixit in die nouissimo: quia ille est dies iocunditatis et risus. Job. viii. Donec implentur risu os tuum. In hac ergo die nouissimo ipsa ridet: quia pueri gloriam communem quatuor species habet. Primam habet in capite que est aureola. Apoc. xxv. Super coronam Sabaoth. Secundam habet in manibus que est palma candida. Apocalyp. vii. Ambulabant amictum in albis: quoniā digni sunt. Quartam habet in professione que est associatio agni. Apoc. xiii. Hi sequuntur agnū quocūq; ierit. Propter primā coronā quā habet sic ait dicit. Quasi sponsam decorauit me corona. Propter secundam quā habet in pere dicit. Cuius mihi organa modula tia: et vox eius in auribus meis: scilicet corporis sensus. Propter tertiam quam habet in corpore dicit. Induit me dominus vestimento salutis: et indumento iocunditatis circūdedit me. Propter quartam quam habet in christi associatione ait. Ipsi sum: et ad eum conuersio mea. Propter quintam quam habet in celo quā in terris posita beata anima deuotione habet. ii.

C Ser. lxvii. De eodē festo ser. iii.

Dilectus meus mihi et ego illi. Cant. ii. Confortauit est inter hyemem q̄ sponsa: q̄ sponsus q̄ sponsam copulat sibi per amoris q̄ sponsa sponsum multipliciter commendat. Beata igitur agnes primo gloriatur q̄ christus eam in sponsam accepit: et sibi eam per amoris copulauit cum dixit. Dilectus meus mihi. Secūdo eum multipliciter commendauit: ibi subdit. Et ego illi. Et igitur sensus. Dilectus meus mihi. i. intēdit me sibi in sponsam accipiendo. Et ego illi scribere intendo ipsum multipliciter commendando. Circa primum not ādum est q̄ triplex est despōsatio. Prima est carnalis. Johānis. ii. Vocat sponsum architriclinus. ꝛc. Alia est spūalis tanto: tanto est triplex. Una que fit per fidei signaculum per constantiā in baptismate. Osee. ii. Sponsabo te mihi in fide, alia que fit per passionis sacramentum. Et ista contracta fuit in christi passione. Ibidem. Sponsabo te mihi in sanguinibus. Alia in thalamo. Tunc enim desponsatus est tanquam. Joan. iii. Nunc tu dicitur est mundi. ꝛc. Alia que fit per virginitatis votum. Et ista cōtrahitur in thalamo conscientie. Ibidem. Sponsabo te mihi in misericordia: et miserationibus. Miserationes enim seruare nō est virtutis humane: sed misericordie diuine. Cor. vi. Despondi enim vos vni viro. ꝛc. Tertia est desponsatio celestis. Ezec. ii. Sponsabo te mihi in sempiternū. Apoc. xxi. Vidi ciuitatē sanctā hierusalē nouā descendentē de celo sicut sponsam ornatam viro suo. Prima desponsationē scz carnalē bona agnes respuit: q̄ in tacta puerit: vnde ait. Desede a me pabulum mortis: q̄ iam ab alio amatore preuenta sum. Osee. ii. Fes lix sterilis: q̄ non parit. ꝛc. Secundam scz spiritualē habuit tam per fidei signaculum: vnde ait. Recte fide subarrauit mentē per passionis sacramentum, vnde ait. Signa q̄ eis⁹ ornauit q̄ma mea: scz p̄ martirio potum. vnde dicit. Quem cum accepero virgo sum: cum amauero casta sum: et tacti ero munda sum. Tertiam scz celestem desponsationem. i. thalamum introuit. Cant. ii. Introduxit me rex in cellam vinariam. Ubi quia

dem est inter sponsum ⁊ sponsam felix amplexatio. Unde ait. Jam amplexibus eius castis astricta sum. Cant. ii. Dexteram illius amplexabitur me. Beata cōiunctio, unde ait. Jam corpus eius corpori meo sociatum est. Joā. xvii. Omnes primi sint sicut tu pater in me ⁊ ego in te. Gloriosa plane generatio, unde ait. Hec decorum pulchritudo ⁊ pulchritudo ⁊ pulchritudo ⁊

apprehendit. Unde ipsa dicit. Jam amplexi dño eius castio astricta sum. Jam corpus eius corpori meo sociatum est. Per inseparabilitatem: quia Christus eam sibi eterna liter copulauit. Hiere. xxxi. In charitate perpetua dilexi te. Secudo conueniunt in nota quia ille agnus et ista agna. Agnus autem dicitur ab agnoscendo: qz pre ceteris animā dñus matrē agnouit. Sic ego mea agna sum. ab infantia per humilē obedientiā subiectionē. Ince. ii. erat subdē illis. In cuius tute per sue petitionis cōplectionem: qz ad preces matris aquam in vinū in nuptiis cōmutauit: in morte per curam ꝛ passionē quia ipsas ioan. vi. commendauit. Post mortem per sui apparitionem: quia vt creditur sibi apparuit. Sic beata agnes sponsū suū cognouit in vita per fidem ꝛ deuotionem. Unde ait. Ipsi soli seruo fidem ipsi me tota deuotione committo. In morte per constantem confessionem. Unde in igne posita dixit. Te confiteor labia ꝛ corde: te totis visceribus concupisco. Post mortem nunc cognouit per apertam visionem. Unde dixit. Ecce iam quod credidi: video quod speraui: iam teneor qđ cōcupiui amplector.

C Sermo. lxix. De sancto Vincentio martyre. Sermo primo.

CErtamē forte dedit illi vt vinceret. Sap. v. Inter ceteros martyres beatus vincentius certamē forte sustinuit: qđ tamen fortiter superauit ꝛ vicit. Habuit autem duplex certamen. Unum cum Valerio eño. Aliud ipse sibi ipsi fine eño. Ipse autem duo in isto certamine tria tela sustinuerunt: qđ eis inimicum carceris/molestiam fame ꝛ minas mortis. Quia Dacianus eis mortem minatus est/ nihil et consentientes: sed illa tria pierssit ꝗ tria arma que habuerunt. Nam primū tela vicerunt per letitiā spiritualē: vnde dicit de eis. Valerius epūs ꝛ lenita vincentius in confessione fidei alacritas cucurrerunt. Et exemplo apostolorum de quib⁹ Actuum. v. Ibant apostoli gaudentes ꝛc.

Secundum telum vicerunt per patientiam singularem: quia non murmurauerunt nec sed patienter et fortiter famis molestiam tolerauerunt. Eccli. ii. In humilitate patientiā habe. Tertium certamen vicerunt per aptā fidei cōmissionem. Unde cū vincentium vidisset Datianus pr mandato Valerii. Nephās dum apud christianos prudentiam esse cognoscere inimicitias cum deo ignorare blasphemare. Ad Rom. x. Corde creditur ad iustitiam ore autem confessio fit ad salutem. Secundum certamen ipse solus habuit in quo certauit primo et mortuus. Animo nā habuit triplex certamen vnum in equuleo aliud in ignis incendio: tertium in carnis euulsio. In equuleo ferit eum Datianus fototo corpe diuisi: diuisis diuersis vulneribus crucians/cruciatū ferreis pectinibus ossa lanians/ et carnifices ad crudelitas seuiendum pheribus fecit vigere. Sed ista quatuor tela que sustinuit vicit per quatuor arma que habuit. Primum fuit voluntas patiendi. Unde dicebat. Hoc est quod semper optaui: et potis omnibus concupiui. ii. Timoth. xii. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis. Secūm erat cōstantia sufferendi vsq; ad⁹. Ucdebis me dei virtute plus posse dum torqueor/ꝙ possis ipse qui torqueris. Et ideo illud quod iterat. Job negatione potest ipse consentiri affirmatiue Joannis. vi. Nec potitus es lapidum fortitudo mea/neq; caro mea enea est. Ipse erā habuit fortitudinem lapidis: quia conuentis non cessit/ꝛ fortitudinem erio: quia dei laudes resonauit. Tertium erat magnanimitas continendi: qđ tyranni iram contenebat dicēdo. Cū mihi tradi magis putauerim mole melius tuā cipere misereri. Indicem. ix. Ho mihi cū gnomo constantiam vt contemnā flam. Quartum fuit desiderium amplexa supplicia patiendi vnde dicebat. Hoc solū, valde, mihi qđ te flagris mihi velle misereri / nolo vt aliquid minuas de supplicijs/ et te victimam in omnibus fateatis. Unde dixit deus gratias dentius. Ridebat hic miles dei manē/ crudelitas/increpans q̄ sic non pfundius intra ret artus pugnia. Job. xi. Qui cepit os ipse conterat/ solvat manum suam ꝛ finat me. Secundum certamen habuit in cruciatu incendij vbi totum corpus vsq; ad ossa aperitur ardentes lamine infiguntur: sale ignis aspergitur/tela ad viscera et ossa tra iaciuntur/sed illa quatuor vicit per totum arma que habuit. Primum erat castitas deuota vnde dicitur. Surium erectio humanibus dominum precabatur. Eccliast. xxiii. Aperiat os suum in oratione. Secundū fuit magna mentis constantia. Unde dicitur. Inter hec manet inuictus tibereti seruus. Tho bie. ii. Immobilis in dei timore permittegratiam autem deo. Tertium fuit charitas ignita. Unde dicit Ambrosius. Torqueatur centina/tenditur/flagellatur/ejuratur/sed inuictus pro sancto nomine animus nō ejuratur plus ardēs igne celi efferri. Iunior celi est ipsa charitas ꝛ que in corde vincentii sic ardebat q̄ ignem exteriorem frigidū facibat. ps. In meditatione tua exardescet ignis. i. charitatis mee. et loquitus sum in lingua mea. i. confessione fidei ꝛ plane.

Quartum fuit conscientia sincera per quā in omnibus intendebat placere deo nō mūdo. Unde dicit Ambrosius. Plus voluit placere deo q̄ viuere in mundo ad Ephe. vi. Non quasi hominibus placentes/sed deo qui probat corda nostra. Tertium certa men habuit in carcere ergastulo. Nam tyrannus fecit ipsum in obscuro carcere eius chal tellas ibi acutissimas cōgeri. In lignō pedes affigi/et sine vllo omni humano solatio relinqui. Sed illa quatuor Christus in gloriam cōmutauit: quia sarcerem ob cursum luce ineffabili illustrauit/floribus amenissimi: carcerem aspersit/pedes resolutis/societatem angelicas destinauit/necessitatem. Ipse nanqz habuit pstam lucidam: nō habuit in obscuro sed in luce manere. Ps. cxxxviii. Que societas lucis ad tenebras. Habuit consentientiam floridam/ideo nō desuit fulcire asperitate telluris. Canticoꝝ ii. Fulcite me floribus ꝛc. Habuit affectiones libertatem/non enim terrenis ligatam: nō non habuit habere pedes ligatos sed solutos. Pes eius vinctus (sm Augustinū) est affectus animę. ii. Regum tertio. Manus tue nō sūt ligatę et pedes tui nō sunt compediti. Ecclī. Pedibus aggrauati. Habuit vitā angelicā ideo habuit societate angelica decorari. Matthei. xx. Angelus domini descendit de celo amanta ꝛc. Secundo vincentius vicit mortuus. Voluit quidem datianus corpus eius aperta in terra denudari: ab unibus in aere lacerari: a piscibus in mari cōsumi: sed angelus domini corpus a feris custodi uit. Exodi. xxiii. Ecce ego mitto angelū meum qui custodiat te ꝛ precedat te in via: cauere abeas: unde poterat dicere illi pseli uariano. Job. xx. Interrogā tunnenta ꝛ dos cebunt te: polatalibi celi/et indicabunt tibi. Dare corpus eius ad lictum remisit. Sapiē Mandasti in mari viam/et inter fluctus semitam fortissimam.

C Sermo lxx. eodem die, ser. ii.

VIncenti dabo manna absconditum/et dabo illi calculum candidū. Apoc. ii. Romen vi et one nulli melius conuenit q̄ vincentio. q re fuit. In ista premissa duo ponuntur. Primum pugna cum victoria/cum dicitur. Uincenti. Secundo retributio cum eterna glia cum subditur. Dabo manna absconditū. C Circa primum notandum q̄ sicut de Augu. in libro de correctione ꝛ gra. Sancti martyres pugnant contra mundanos timores/sm mundos amores/et falsos errores. Contra istos tres actus sanctus vincentius pugnauit ꝛ vicit. Primo enī vicit mundanos timores omnia aduersa etiam supplicia contemnendo. Unde dixit. Ucdebis me dei virtute plus posse dum torqueor/ꝙ possis ipse qui torqueris. Ezech. iii. Ut adamantem ꝛ silicem dedi faciem tuā. Hiere. i. Ego quippe dedi te in columnam terream/et in murum eneum. Et quibus verbis patet q̄ constantia vincentij fuit ad instar adamantis silicis ferri et eris. Adamas autem sicut dr glosa ibidem. Est in honorem et fuit o cum auro ponatur/tamē inde nō extollitur. Silex autem est in concalcationem/et tamen nō frangitur. Ferrum autem omnia domat ꝛ est ex percussum resonat. Sic beatus vincentius fuit adeo fortis/ qz nec blanditijs vel fauoribus potuit inclinari nec tormentis ꝛ supplicijs deici: sed potius eorum malitiam dure reprehendendo confundebat, et percussus zel laudem resonabat. Ista autem eius fortitudinem tria ostendebant. f. constantia in animo. Unde dixit. Ucdebis me plus posse dum torqueor/ꝙ possis ipse qui torqueris. Fiducia in verbo. Augus. Ut tam vincentio penarum asperitas semebat in membris/et tanta fecunditas in verbis res sonabat: vt putaremus alium loqui ꝛ alium torqueri: nec tore se erat. Caro eni patiebat et spūs loquebatur. Tertium fuit patientia in supplicio. Idem habeb vt vincentius in sermone fiduciam/in passione tolerantiam nemo de suo corde presumat/quia vt bona prudenter loquamur ab illo est/ non nostra sapientia/ꝙ vt mala fortiter perferamus: ab illo est/non nostra patientia. Secundo ostendebat mundos amores vicit corpus suum eū omnibus vitijs et mortificando. Ad Colo. tertio. Mortificate membra vestra que sunt super terram Roma. viii. Curam carnis ne feceris in desideriis. Et bene dr desiderijs. est quedam cura carnis vitiosa de qua dr hic et quedā virtuosa/de qua ad Gal. v. Qui autem sunt Christi carnem suam crucifixerūt cum vitijs ꝛ concupiscentijs. Quedam indifferens de qua dr Ephes. v. Nemo carnem suam vnq̄ odio habuit. Primam autem curam carnis sanctus vincentius abhorruit. Secundam fortiter remisit. Tertia parum curauit. Tertio vicit falsos errores omnes mundi fallacias euitando. Mundus enim habet triplicem falsam sapientiam/ scz nocturnam/fantasticam ꝛ ambitiosam. Nocturnas dicitis qui ad instar noctue in nocte in luce tenebras/ꝛ delitant tenebras vitiorum. Joan. tertio. Qui male agit odit lucē/etiam falsam sapientiam vincentius vicit: qui vt

ta tenebrosa abhorruit: et luce veritatis se vestiuit q̄ illud Roth. xiii. Abiciamus q̄ga tenebrarū: et induamur arma lucis &c. Fantasticam sapientiam habent illi qui ea dum bona presentia deligunt: que non sunt bona essentialiter sed apparenter. Ecclesiastici. xxxiii. Sicut parturienti cor tuum fallam patitur nisi ab altissimo fuerit emissa visitatio. Illam sapientiam fantasticam vincentius dicit: quia licet esset archidiaconus in honore magno constitutus tamē omnia presentia respuit et contempsit: et bona celestia que sunt bona vere cuncta petiit. Umbraticam sapientiam habent illi q̄ instar equi umbratici pericula falsa timent: vera tamen non timēt. Tribulationes adh̄ presentis vite sunt quasi quedā umbre et figurarum penarum picture. Beatus ergo vincentius illam sapientiam umbraticam recidit: quia presentes penas contempsit: et futuras assumpsit: vnde dicit apostolus. ij. Cor. iiij. Non enim erroys induxit nos hoc pactum: ne forte finefructu. Secundo ponitur ibi retributio cum gloria eterna cum dicit. Dabo tibi manna absconditum et calculum candidum. Per manna intelligitur beatitudo anime. Per calculum glorificatio corporis. Beatitudo autem anime consistit in dei cognitione et dilectione cogniti et dilecti perpetua ratione significatur autem beatitudo anime per manna ratione saporis immutationis et nominis. Nam in sapore intelligitur dei cognitio: sicut dicitur Exodi xvi. Sapor manne erat quasi similē celi mellis: similia de terra oriuntur mel celesti rore generatur: et ideo per similā christi humanitas: per mel eius diuinitas intelligitur. Perfecta autem cognitio consistit in visione humanitatis et contemplatione diuinitatis. Joannis. xvii. Hec est vita eterna vt cognoscant te solum verum deum &c. Perfecta autem dilectio consistit in fruitione: que non fit nisi per immutationem in immutabile: immutabat enim palatum: et omnem saporem: vt habetur Sapientie xvi. Beati ergo sunt quodcunq; se diverterint: ibi dulcedinem inuenient: nam conuertendo se ad bonum: delicias inestimabiles hauriunt. Conuertendo se ad angelos vel sanctos: nouum et terram nouam: vbi sanitas inuenient. Sicut et apis ex qualibet flore rorem: sibi vnde mel componit: sic beati ex qualibet re materiam sue dilectionis inueniunt vnde dilectionem assumunt. Et eterna autem possessio cogniti et dilecti: intelligitur per manna ratione nominis. Dicitur enim a manna quod sonat quid est hoc: et ob hoc manna admirationis sue congratulationis. Beati ei admirabuntur de tanta dei liberalitate: et congratulabuntur de perpetua sua eternitate. Esaie. lv. Tunc videbis: et affluens: et mirabitur cor tuum: et dilatabitur. Per calculum autem significatur glorificatio corporis. Calculus namq; qui secundum aliam translationem dicitur margarita sue carbunculus est parvus in quo notatur subtilitas. Est rotundus in quo notatur agilitas. Est lucidus: quo notatur claritas et est albus in quo notatur eternitas. De his quatuor dotibus corporis dicitur Sapientie tertio. Fulgebunt: tacce claritas. Tanquam scintille: ecce subtilitas. In arundineto discurrent: ecce agilitas.

¶ Sermo septuagesimus primus de eodem. Sermo tertius.

Vidi et ecce equum album: et qui sedebat super eum habebat arcum: et data est ei corona: et exiit vincens vt vinceret. Apocalyp. vi. Beatus vincentius quod dicitur equus dei: quia sanguinem suum effudit pro christo. Apocalyp. xix. Vidi celum apertum: et ecce equus albus: et qui sedebat super eum vocabatur fidelis et verax. Et cum iustitia iudicat et pugnat. In verbis autem premissis primo describitur iste equus dei. Secundo iste miles dei: equus autem describitur duobus. Primo a fortitudine in ea q̄ vocat equus. Secundo a velocitate: quia cursus equorum. Ieremie viii. Unusquisq; conversus est fortitudine sua: quasi equus impetu vadens ad bellum. Tertio a pulchritudine: quia pulchrum equum dicimus. Cantic. i. Equitatui meo in curribus pharaonis assimilauit te amica mea. Beatus vincentius cum dicitur albus. Fortitudo animi: qui apparet quia portauit magna pondera: magna supplicia: magnaq; dolorum numerositate: acerbitate: et diuturnitate. Fuerūt nā ei eius supplicia multa et ponderosa: ac numerosa: sicut patet in legenda: et potest hoc cognosci cum propheta. Omnes fluctus tuos transierunt super me. Idem. Super dolorē vulnerum meorum addiderunt. Jeh. xvi. Concidit me vulnere super vulnē. Fuerunt etiā in magna acerbitate. Unde poterat dicere secundi Machabeorum vi. Domine qui habes scientiam scientiam: tu manifeste scis q̄ cum possem euadere: et nō exercere officium meum: confessus: et virgineo. Ipse etiā nō subtilissima inter martyres: quia durissima supplicia pertulit inter confessores: quia diuturna. Cruciatus enim quos sustinuit: et diuturnitate: quia constantissime confessus fuit fidem christi. Agilitate: quia sinceritatem puri cordis habuit. Claritate: quia sinceritatem puri nominis celebrauit: et nō exercuit officium militie. Ideo secundo ēmendatur ab ordine militie: ne arma sumat dicitur. Habet arcum: ideo vnum legitimum fecit in eum: quo fuit sagitta vnde orationis: vnde dicitur de eo. Erectus in celum luminibus dominum suspiciebat. ij. Regum. xiiij. Sagitta Jonathe non abiit retrorsum. Nunc enim sagitta retrorsum abiit: qui oratio a devocatione precedit. Secundum fecit in scipsum q̄ fuit sagitta diuini timoris quo carnem suam crucifixit. ij. Confige timore tuo carnes meas. xxi. Tertium fecit contra diabolum que fuit sagitta humilitatis: quia ipsum superbū grauiter vulnerauit. ij. In humilitate sicut vulneratum superbum. Esa. xi. Numquid non tu percussisti superbum vulneratum draconem? Quartum fecit contra tyrannum quē fuit sagitta sue increpationis. Jo. Pone scitte pectis acute: cum carbonibus desolatoriis. Ista ecclesia fuit potens: quia tyranni non timuit: et fuit acuta quia vino cor meo dulcius penetrauit et fuit accensa: q̄ zelo dei hoc fecit. Sed multotus fugitte sunt de telis propter timorem: et retrusse propter hanatum amorem: et frigide propter zelī rectitudinem. Sed parum poterat si miles haberet officium militare ipsum tamen nisi exerceret nec ad bellum procederet: ideo tertio cōmendatur a corde magnanimitate: cum dicitur. Exiit. Ad certamē. Sunt tria que militem retrahunt ne ad bellum procedat aut amor inordinatus sui aut timor ei insidet aduersi aut defectus exercitii: ij dō mūnus militis sue admonens dicit Deuteronomij. Si quis vult uenire post me abneget semetipsum et tollat crucem suam. Ecce qui non debet timere aliquod admittit: sequatur me. Ecce gloriosum exemplum istis tribus retrahentis nō habuit vincentius: Unde Aug. Quid est mirum si in illo vicit vincēs? a quo victus est mūdus ecce exhibitum exemplum. Deinde ponit alia duo dicens. Populicem ocisum mundum. Produxit contra milites xpi. Blandiuntur el ut recipiat: terret vt frangat non nocere nent pacis voluntas: nec terret aliena crudelitas: nec victus est mundus. Sed vitio mūdi esset qui ad bellū procederet vbi non inueniret vincere sed expeditare. Ideo quarto commendat a finali: recta intentione dicit. Ut vinceret. Nō est vincentis affectum spolia mūdi sed tibi vt vinceret ad gloriam dei: set ibi in ordine victoris fuit nā vicit in seculo: et equaleo exiit. Vicit igneum cruciatus ibi positus. Vicit in terra in telis acutissimis inuolutus. Vicit in aqua in mare: piscat. Ideo clamabat Aug. dicēs. Ethis vincit? vicit in his: vicit in penis vicit in persecutione vicit: tribulatione vicit equū. Pax etiā vellet esse vincere inde cessaret: tibi cō efficacia victoria nō obtineret. Jo. Juste cōmendatur a palma victorie: de qua est data est et corona de qua corona vicerāt sibi Angeli. Agnosco vincēti: quem? nolle decertasti esse sibi coronā parata: sunt in celo: et ideo fecit victoriā in celo. Diabol? nāq; pro tribo pectat pugna Jeh de. Decertasti. Sed deus dat victoriam ideo dicitur. Qui tecum? fecit in pennis: et post victoriā dat coronā. Jeh de.

Si separaueris preciosum a vili quasi os meum eris: ac si dicat. Ideo illa pateria et anima tua preciosa a vili corpore separatur et mihi familiaritate iungeretur. Quia ista fuit fortis ad portandum: suppliciā tam remittat: decertabat a diuturna. Ideo exclamat Prudentius. O miles invictissime fortitudinem fortior. Jam te fessa et aspera tormenta tremunt pectorem. Secundo describitur iste equus a pulchritudine: et dicitur albus: ostendit q̄ fuit a Christo speciali amore dilectus. Cantic. quinto. Dilectus meus candidus q̄ fuit. Christi sanguine dealbatus. Apocalypsis vigesimotertio. Tunicā stolam suam: et dealbauerūt eam in sanguine agni quod est familie Christi allegatum. Apocalypsis tertio. Ambulabit mecum in stolis albis. Et q̄ est in quadriga posita collocatur. Nam sicut dicitur Zach. primo. In quadriga prima sunt equi rufi: et confessores. Se per penitentiam peregrinantes. In tertio equi albi: et ei virgines sue nacules. Beatus autem vincentius in hac triplici quadriga fuit: quia sanguinem suum fudit: et se in penitentia macerauit: et in sua vincentia se conservauit. Secundo describit militem et machinas quinque. Primo a nomine cum dicitur vincens. Secundo ab officio: qui fit ab arte cum dicitur Habebat arcum. Tertio a coactis magnanimitate cum dicit Exiit victurus. Quarto a finali: et recta intentione cum dicitur vt vinceret. Quinto a palma: de qua corona dicitur: et data est ei corona. ¶ Circa primum notandum q̄ ipse habuit nomen celebre: id est victoriosum: quia princeps sue vincentino est appellet? Rufi. Alij. Habeas nomē celebre in bethleē hoc. Per alij omēs: et. Ipse erat inter tres secundus et nouissimus: et inter tres secundus et tertius. Tres nominatissimi fuerunt martyres: confessores: et virgines. Ipse etiā fuit nobilissima inter martyres: quia durissima supplicia pertulit inter confessores: quia diuturna. Cruciatus enim quos sustinuit: et diuturnitate: quia constantissime confessus fuit fidem christi. Agilitate: quia sinceritatem puri cordis habuit. Claritate: quia sinceritatem puri nominis celebrauit: et nō exercuit officium militie. Ideo secundo ēmendatur ab ordine militie: ne arma sumat dicitur. Habet arcum: ideo vnum legitimum fecit in eum: quo fuit sagitta vnde orationis: vnde dicitur de eo. Erectus in celum luminibus dominum suspiciebat. ij. Regum. xiiij. Sagitta Jonathe non abiit retrorsum. Nunc enim sagitta retrorsum abiit: qui oratio a devocatione precedit. Secundum fecit in scipsum q̄ fuit sagitta diuini timoris quo carnem suam crucifixit. ij. Confige timore tuo carnes meas. xxi. Tertium fecit contra diabolum que fuit sagitta humilitatis: quia ipsum superbū grauiter vulnerauit. ij. In humilitate sicut vulneratum superbum. Esa. xi. Numquid non tu percussisti superbum vulneratum draconem? Quartum fecit contra tyrannum quē fuit sagitta sue increpationis. Jo. Pone scitte pectis acute: cum carbonibus desolatoriis. Ista ecclesia fuit potens: quia tyranni non timuit: et fuit acuta quia vino cor meo dulcius penetrauit et fuit accensa: q̄ zelo dei hoc fecit. Sed multotus fugitte sunt de telis propter timorem: et retrusse propter hanatum amorem: et frigide propter zelī rectitudinem. Sed parum poterat si miles haberet officium militare ipsum tamen nisi exerceret nec ad bellum procederet: ideo tertio cōmendatur a corde magnanimitate: cum dicitur. Exiit. Ad certamē. Sunt tria que militem retrahunt ne ad bellum procedat aut amor inordinatus sui aut timor ei insidet aduersi aut defectus exercitii: ij dō mūnus militis sue admonens dicit Deuteronomij. Si quis vult uenire post me abneget semetipsum et tollat crucem suam. Ecce qui non debet timere aliquod admittit: sequatur me. Ecce gloriosum exemplum istis tribus retrahentis nō habuit vincentius: Unde Aug. Quid est mirum si in illo vicit vincēs? a quo victus est mūdus ecce exhibitum exemplum. Deinde ponit alia duo dicens. Populicem ocisum mundum. Produxit contra milites xpi. Blandiuntur el ut recipiat: terret vt frangat non nocere nent pacis voluntas: nec terret aliena crudelitas: nec victus est mundus. Sed vitio mūdi esset qui ad bellū procederet vbi non inueniret vincere sed expeditare. Ideo quarto commendat a finali: recta intentione dicit. Ut vinceret. Nō est vincentis affectum spolia mūdi sed tibi vt vinceret ad gloriam dei: set ibi in ordine victoris fuit nā vicit in seculo: et equaleo exiit. Vicit igneum cruciatus ibi positus. Vicit in terra in telis acutissimis inuolutus. Vicit in aqua in mare: piscat. Ideo clamabat Aug. dicēs. Ethis vincit? vicit in his: vicit in penis vicit in persecutione vicit: tribulatione vicit equū. Pax etiā vellet esse vincere inde cessaret: tibi cō efficacia victoria nō obtineret. Jo. Juste cōmendatur a palma victorie: de qua est data est et corona de qua corona vicerāt sibi Angeli. Agnosco vincēti: quem? nolle decertasti esse sibi coronā parata: sunt in celo: et ideo fecit victoriā in celo. Diabol? nāq; pro tribo pectat pugna Jeh de. Decertasti. Sed deus dat victoriam ideo dicitur. Qui tecum? fecit in pennis: et post victoriā dat coronā. Jeh de.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ipse tibi coronam preparatam seruat in ce
lis, qui sic patet q diabolus preparat malis
quibus, quod de isto malo dicitur q de⁹ bat
bonum vicdoue, et de isto bono dicit sanc
tus optimum corone eterne.

¶ Sermo.lxxij.de eodem. Sermo.iiij.

Ortis est
vt mors dilectio
mea sicut infernus
emulatio. Cās
ti.viij. Salomō
ponit quinq; fortissima q̄bus cō
parat fortitudi
nem charitatis.
Primo n̄q; est
fortis sicut mors, ideo est ibi. Fortis est vt
mors dilectio. Sicut est mors separat ani
mam a carnesic ꝛ charitas separat animā
ab oī illicito amore. Facit est triplicē sepa
rationē. Separat est ipsam ab illicito amo
re mundi. Matth.xi. Veni separare hominē
aduersus patrē suum. Ab amore corporis
propij, Eccl.xlvij. Surrexit nathā propheta
tare quasi adepto separatus est a carne. Ab
amore sui ipsi ꝛ taliter nō viuunt vita sed amo
re sui sed xpi. Galat.ij. Viuo ego iā nō ego, vi
uit aūt in me xps. Illam triplicē separa
tionē charitas fecit in vincentio. Ipse est
mundi martyr vicit vincentius. Pios
patri corpus confecit. Unde vicit natiano.
Tormenta tua non timeo sed hoc solum ti
meo quia te filius velle mihi misereri ipse
est nō sibi sed xpo vicit. ij. Cor. v. Qui sibi
viuunt nō sibi viuūt sed ei q̄ pro ipsis mor
tuus est ꝛ resurrexit. Gelio charitas est for
tio sicut inferno. Unde sequit. Dura sicut
inferno emulatio. Sicut est inferno ani
mas fortiter retinet ꝛ custodit ita q̄ nulli
perdit ꝛ sic amor dei sancti vincentij tam
fortiter christo vnit q̄ ab eo separari non
potuit. Ro.viij. Quis ergo nos separabit
a charitate christi tribulatio an angustia?
ꝛc. Ipse enim tradit⁹ est carceri et fame
macerari equuleo vt flagellari vnguibus
vt lacerari craticule vt assari. Letalis acu
tissima vt vulnerar etur, sed sic erat bo
per amorem colligatus q̄ nō poterat sepa
rari nec mitum. Ipsa enim charitas erat il
de tanq̄ vinculum quo deo erat colligat⁹.
Colossenses. tertio. Super omnia autem
charitatem habete quod est vinculum per
fectionis. erat enim tāq̄ ad amorem quē
ad deum erat attractus. Hiere.xxxi. In cha
ritate perpetua dilexi te ideo attraxi te mi
serans. Erat tanq̄ radix qua deo erat firmi
ter radicatus. Ephe.iij. In charitate radi
cati ꝛ fundati. Tertio charitas est fortis vt
ignis qui habet virtutem incendendi. Unde
dicit. Iam pedes eius lāpades ignis
atq; flammarū. Facit enim incendiū amo
ris. Luce ultimo, Nonne cor nostrū ardens
erat in nobis. ꝛc. Incendium feruentis. Ec
clesia. xxviij. Surrexit heliseus quasi ignis
et verbum illius quasi facula ardebat. Incē
dium operis. Job. xxxvij. Nonne vestimen
ta tua sic et opera tua calida sunt cum per
flata fuerit terra austro. id est spiritu sancto.
Auster enim est ventus calidus feruentalis
unus potentis reflatiuus, quasi spiritus san
ctus et corda inflammat ꝛ et ipse per bona
opera sic hominē ad diuinas inspirationes
recipiendas ipse q̄ format. Illud triplex incē
dium charitas in beato vincentio fecit sic
licet amoris in corde. Unde dicit incipiens
vincentius accensus igne diuini amoris ꝛ
feruoris in me, vide alt. Itemq; et toto ma
gnitudo spiritu debachare, ꝛc. Et feruos
rio in opere vnde dicitur de ipso et de alijs
quos charitas implevit. Rom. xij. Spiritu
feruentes domino seruientes. Quarto cha
ritas est fortis immo fortior q̄ aqua quos
magis extinguit. Aqua est tribulationum
nō extinguit charitatē sed charitas ipsam
vncte sequit. Aque multe non potuerunt ex
tinguere charitatē. Facit autem ipsa chas
ritas multiplicem extinctionē. Ram extin
guit ignem carnalis voluptatis. Eccli.iij.
Ignem ardentem extinguit aqua. Extinguit
similiter mundane cupiditatis siue cōcupisc
tie. Joan.iiij. Qui biberit ex aqua quā ego
dabo ei nō sitiet in eternū. Extinguit aquā
misse aduersitatis. Sap.xix. Ignis valebat
in aqua supra suam virtutem. Sic in vincē
tio charitas extinguit voluptatem per pa
tientiam. Jac.v. Exemplum accipite labo
ris fratres mei prophetas qui locuti sunt in
nomine dñi. Sap.iij. Tanq̄ aurum in fur
nace probauit illos. Clemens ad
Corinthios. Quinto charitas est fortis
tio siue miseria. Est omni mundano aduersi
tate. Unde sequitur. nec flumina obruent il
lam. Matth.vij. Descendit pluuia et ceci
derunt flumina et flauerunt venti. ꝛc. Est ris
quedam aduersitas penitentie q̄ deo vnit⁹
figente. et hec est pluuia que de celo de
scendit. Illa nō potest obruere charitatem
quia cum portat patienter. Hiere.v. Plan
dam a diabolo immittente. Illa est pentia
qui ab arce venit. Illa non potuit obruere
charitatem quia resistit fortiter. primo Pe
tri quinto. Cui resistite fortes in fide. Resistere
operantes per dilectionem. Quedam atrum
no sentiente. Illa non potuit obruere charis
tatem quia eam sustinet perseuerantia. Pri
me Corinthios. xiij. Charitas omnia sustinet.

bantes autem vincentius sine pluuiam ad
uersitatis immissam a deo ꝛ sine ventū tens
tationis immissum a diabolo ꝛ sine flumen
persecutionis immissum a tyranno nō tan
tum portauit patienter fortiter et persecu
ranter sed etiam mansuete quia omnia mas
la ex aduersis pro christo passi quondam ius
stum et quoddam solatium reputabat, vnde
dicit. Prudentium ipsum respondisse da
mano. Tormenta carcer vngule stridentes
flammis laminaq; ipsarum penarum vi
dema mota christianos inclua est.

¶ Sermo.lxxiij.

¶ De conuersione sancti Pauli. Sermo.I.

Uoniam
die ac nocte gra
uata est super me
man⁹ tua. Conuer
sus sum in erūna
mea dum configi
tur spina. Ps. Posi
sunt esse hec ab
beati pauli regra
ciantis deo de sua
conuersione et conuersionis modo. vbi duo
penantur. Primum est sua gloriosa conuer
sio cum sex ꝛc. Conuersus sum in erūna mea.
Secundū est cōuersionis modus. cum dr.
Quoniam die ac nocte grauata est super me
manus tua dum configitur spina. Circa pri
mum notandum q̄ ante conuersionem tris
plicem patiebatur erumnam. Una est quia
synagogam nimis zelabat. Galathas primo.
Abundantius emulator existens paterno
rum meorum traditionum. Secunda est q̄
ecclesiam christi nimis impugnabat. Ibi
dem. Supra modū persequebar ecclesiam
dei et expugnabam illam. Tertia quia nos
men christi nimis odiebat. Actuum nono.
Domine hic est qui expugnabat eos qui in
uocabant nomen istud. De his tribus dicit
Paulus ad Thimotheū primo. Qui prius fuit
blasphemus qz ecclesiam nomen christi blas
phemabam. ꝛ persecutor quia ecclesiā christi
ut persequebar. Et contumeliosus quia in
omnibus etiam nō minus christi synagogam
nimis zelabam. Sed ab ista triplici erum
na conuersus est predicabat in synagogis eua
gelium ab ecclesie fundatorem. et ipsius
nomini christi portitorem. De his tribus
dicitur. Actuum nono. Uas electionis mis
hi est ille vt portet nomen meum, ecce quia
portat nomen christi portitor coram regis
bus et gentibus ipsoq; ad fidem christi con
uertendo, ecce quia fuit ecclesie christi fun
dator et filios ipsorum ecclesie christi con
gregando, ecce quia fuit synagoge eius
confundendo et euacuando. Secundo ponitur modus sue con
uersionis: qui quidem fuit triplex, vt enim
conuersus per lucem refulgentem per vir
tutem potentem per vocem obturantem.
Primo namq; conuersus fuit per lucem re
fulgentem quod notatur cum dicitur. Quo
niam die ac nocte. Illa enim tur que ipsum
circumfulsit fuit et nox inquantū ipsum ex
terius excecauit. Et fuit dies inquātū ipsum
interi⁹ illustrauit. Et ab omni tribus pur
gauit ipsum in amore christi incendendo.
Fuit autem ipsa lux repentina immensa set
celica. Unde dicit. Et subito circofulsit eū
lux de celo. Fuit namq; subita et repentina
quia ipsum subito immutauit atq; perfecit
in scientia in vita in constantia. In scien
tia quia totum ipsi rerum vltes incarnas
tionis ꝛ in triduo sue expectationis edoctus
fuit. Galat. primo. Rectum vobis facio euan
gelium quod euangelizatum est a me, quia
non est secūm hominē neqz ab homine didi
ci illud neqz accepi ꝛ sed per reuelationem
Iesu christi. In vita quia statim ocīm amo
rem carnalem abiecit. Gal.i. Continuo non
acquieui carni et sanguini ꝛc. In cōstātia.
Act.ix. Continuo ingressus in synagogam
predicabat christo ipsum. Fuit etiā illa lux ins
mensa. Unde dr. Circumfulsit, id est circum
quaq; fulsit. Ab interiori per sapientiam. ij.
Cor.iij. Deus qui dixit de tenebris lucem
splendescere ꝛ fulsit in cordibus nostris, ꝛc.
Ab exteriori per conuersationē lucidā. i. ij.
ad Thessal.v. Non sumus nocte neqz tene
brarum, ꝛc. Il superioris per contemplationē
celestium. ij. Cor.iij. Nos reuelata facie glo
riam dei speculantes que solet in hoc seculo
videri per speculum in enigmate. Chrys
so. Paulus carcere coartatus habitabat in
celo. Ab inferiori per contemptū terrenoꝝ.
Phil.iij. Existimauī omnia detrimentum
esse, ꝛc. Fuit etiā illa lux celestis ad tumen
dum q̄ deus dedit sibi intellectū angelicū
quia ab ipso angeli plurima didicerūt. Unde
de isper illud ephesios.iij. Mihi autē mi
nimo omniū sanctoꝝ data est gloria hec
vt inuotescat principibus et potestatibus
in celestibus. Dicit glo. Videte quātum est
hic, quia per aliquid hoc accreuit angelis
qui multa secreta in his didicerunt. Dedit
sibi affectum diuinum, Chrysso. Ut enim fer
rum mittum in igne totus ignis efficitur,
sic paulus charitate succensus totus effi
citur charitas. Dedit sibi actus celestem et
sanctū. Phil.iij. Nostra cōuersatio in celis
est. Ista tria tangit Dionysius in epistola
de morte sancti pauli dicens. Hic est angel
lus terrestris. Ecce quia habuit intellectū
angelicum, et homo celestis, ecce quia hos
buit actum celestem et sanctum. Imago ꝛ si
militudo diuinitatis, ecce quia habuit esse
dium diuinitatis. Secundo quia eius con
uersio fuit per virtutem potentem. vñ dicit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quoniã grauata est super me manus tua. Christus habet manum in qua sunt quinq digiti. Primus est pollex/id est eius potentia. per quã omnibus offuitur. et omnia vocat. Secundus est index/id est eius sapientia per quã ostia indicat ⁊ manifestat. Tertius est medi⁹/id est charitas infinita per quam nos tanq̃ mediator patri reconciliat. Quartus est medicus/id est eius mis per quam nostras infirmitates medetur et curat. Quintus est paruus/id est humilitas summa per cuius exemplum ad humilitatem nos reuocat. Istum manum cum his quinq vulnerib⁹ super pauium aggrauant/ id est pontifices et principes ad terram prosternendo. Pe. Vulnerasti sicut vulneratum superbum. vidisti tum sapientie omnia sibi mysteria reuelando. Ephe.iã. Secũa reuelationem notũ mihi factum est sacramentum. Diligitum christi et ecclie inimice se patri reconciliando. primo Thess. primo. Vtam cõsecutus sum. Diligitum mie eius culpam mendendo. Hme Thimo. hmo. Christus iesus venit in hũc mundum peccatores saluos facere quorum primus ego sum. Vigilij humilitatis per suã exemplũ ad humilis reducendo. vii. ait. primo Cor. xv. Ego sum minimus apostolorũ qui non sum dignus vocari apostolus. Tercio ipsum conuertit per vocem obiurgationem dicens dicitur. Vnus constituit spiritalis ecclie sponsa de qua dicitur. Iourum est tibi extra ihesum claritare. Inserit aut christus eius corã suo crucifixum spinam. Prima fuit per dum obiurgationis cum dixit. Saule saule quid me persequeris. et ista facit in eo vulnus volens. Rosh. ix. Tristitia est mihi magna et continuus dolor cordi meo. ꝛc. Secũa fuit per dum impropperationis cum dixit. Ego sum iesus quẽ tu persequeris/quasi dicat. ego sum ille qui te saluauit. qui pro te ⁊ multũ sustinui. et talia mihi rependis. et ista facit in eo vulnus pudoris. adeo q̃ se indignum apostolatu indicabat. i. Cor. xv. Non sum dignus vocari apostolus. Tertia fuit verbi conquestionis qñ similiter dixit. Ego sum iesus nazarenus. quasi dicat. Sufficere tibi debet et q̃ inde me crucifixerunt et penis meis saturati fuerunt. et ista facit in eo vulnus amoris compassionis adeo q̃ amore et compassio christi crucifixi cordi suo fuit affixa vt dicit Mathias secundo. Christo confixus sum cruce. Quarta fuit per dum cõsternationis cum dixit. Durum est tibi contra stimulũ calcitrare. ⁊ illa facit in eo vulnus timoris. vnde dicitur. Tremuit ac stupens obstupuit. ꝛc. ser. in de Conuersione septimo. Fortis pugne sanctus timoris.

¶ Sermo. lxxiij. De eodem. Sermo. ij.

As admirabile opus excelsi. mei eccleſie. xliij. Istud est illud opus de quo dicit. Act. xv. Nam electionis mihi est iste. ⁊ non est vas cõmune/sed mirabile. ⁊ nõ est opus mortalis viri sed operis excelsi. Fuit autem istud pus admirabile. ⁊ opus excelsi pter suos mirabiles cõfectiones quas habuit. Primo fuit mirabile cõfectio: cõ patet. qz de limo humilitatis pro fundo et aqua compunctionis lachrymose fuit confectus ⁊ istum ad primum dicitur. ij. Cor. viii. Habemus thesaurum istum in vasis fictilibus ⁊ istum ad secundum dicit Chrysostomus. Paulus consolationem recipiebat in lachrymis in vita timoris et amoris fuit constructus. Nam cũ dixit ei sanctus. esto sum iesus nazarenus/id est saluator tuus. Et hoc enim concepit magnum amorem cum dixit. Quem tu persequeris. ex hoc concepit magnũ timorem. Ad loci motũ fuit agitatus quando subito ipsum ihesum illustrauit et in terram cecidit. ysa. xxvij. Pongam circulum in naribus tuis ⁊ frenum in labiis tuis et reduc a me in vias per quas venisti. Fuit a superfluitatibus relectatus quia omnem terrenitatem christus ab eo amouit. quod notatur per hoc q̃ de terra surrexit et squame ab oculis eius ceciderunt. Secũdo istud vas fuit mirabiliter pictum scilicet colore albo virginalis munditie. vnde loquẽs de virginibus dicit. Apoc. xiij. Isti sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati. Isti enim sequuntur agnum quocũq̃ ierit. Tertio istud vas fuit mirabiliter ornatum. Spiritu scientie et pietatis: quia ⁊ aliquam misericordiam scituit et eis pie subuenit. Et spiritu timoris domini: quia ipsum filiali timore semper timuit. Quarto istud vas fuit mirabiliter effusibile. effudit enim se perbiberi. Corinth. vi. Os nostrum patet ad vos o corinthi. Scripto Philip. iij. eadem vobis scribere mihi quidem non pigrum vobis autem necessarium. exemplo. ij. Cointh. xi. capite. Vos scilicet in exemplum nemis meum eadem testimus. ꝛc. Warthyn. Philip. ij. Sed et si emolor super sacrificium et obsequium fidei vestre gaudeo et congratulor omnibus vobis.

¶ Sermo. lxxv. De eodẽ die. Sermo. iiij.

Pecatis facti sum⁹ mundo angelis et hominibus. i. Cor. iij. Hodie deus spectaculũ nobis dedit qñ beatus paulus cõuertit. Quis ãdeit spectaculum

nis et tribulationis. secunde Corinthiorum quarto. In omnibus tribulationẽ patimur sed non angustiamur. Ibm compassionis. secunde Corinthiorum xi. Quis infirmatur et ego non infirmor? Chryso. Nullus tam affectuose mala propria q̃m ipse flebat mala aliena. Ibm doloris. Rosh. ix. Tristitia est mihi magna ⁊ continuus dolor cordi meo. Quarto istud vas fuit mirabiliter purificatum et lotum scilicet lotione baptismi. pmo dicitur. Surgens baptizatus est. Lotionẽ spiritussancti. De qua dicitur Actuũ. i. Vos autem baptizabimini spiritu sancto. Dicat autem in apostolos descendit spiritus sanctus in specie ignis sic et in ipsum in Hoctie lucis. Lotione lachrymose ppunctionis. Chryso. Lugens lachrymarum fontes non diebus solum sed etiã noctibus effundebat. Lotione sanguinis ⁊ quia in suo sanguine baptizatus fuit. Apocal. vñ. Lauerũt stolas suas. ꝛc. Lotione lactis: quia est suus esse lac effudit. ⁊ hoc in testimonium sue pietatis. Canticoꝝ. v. Oculi eius sicut columbe super riuos aquarum que lacte sunt lote. Quinto istud vas fuit mirabiliter ornatum scilicet spiritu sapientie et intellectus. quia diuina mysteria et profunda illustrauit. et splendent edocuit. Spiritu consilii et fortitudinis: quia et prudens consiliator in aduersis fuit. et fortis inter aduersa tolerans. Spiritu scientie et pietatis: quia ⁊ aliquam misericordiam scituit et eis pie subuenit. Et spiritu timoris domini: quia ipsum filiali timore semper timuit. Sexto istud vas fuit mirabiliter effusibile. effudit enim se perbiberi. Corinth. vi. Os nostrum patet ad vos o corinthi. Scripto Philip. iij. eadem vobis scribere mihi quidem non pigrum vobis autem necessarium. exemplo. ij. Cointh. xi. capite. Vos scilicet in exemplum nemis meum eadem testimus. ꝛc. Warthyn. Philip. ij. Sed et si emolor super sacrificium et obsequium fidei vestre gaudeo et congratulor omnibus vobis.

¶ Sermo. lxxv. De eodẽ die. Sermo. iiij.

Pecatis facti sum⁹ mundo angelis et hominibus. i. Cor. iij. Hodie deus spectaculũ nobis dedit qñ beatus paulus cõuertit. Quis ãdeit spectaculum nisi dominus et angelis tã bonis q̃m malis ad intuendum. Bonis ⁊ fidelibus ad imitandum. Malis ad intuendum. Pctores autem in eo speculari possunt tria. Primo doloꝛe ⁊ contritione amari. Tanta fuit dolorꝛ q tribus diebus in doloꝛe continuo fuit. ⁊ in fletu q doloꝛe sui semp extinguit. Rosh. ix. Tristitia est mihi ⁊ continuus dolor cordi meo q habuit lachrymarũ cõfectionis et hoc in triplici suꝝ conuersionis. Lachrymas deuotionis. ij. Cor. v. Nã ⁊ in hoc ingemiscim⁹ habitationẽ q̃ de celo est nr̃a indui cupientes. Lachrymas cõpunctionis sue cõfessionis. ij. Cor. ij. Nam ex multa tribulatione ⁊ angustia cordis scripsi vobis q multas lachrymas. Scho spes colari possunt cõfessionẽ purã. Dicit aut Prouer. xviij. Iust⁹ in principio accusator est sui. Si in principio multo magis in medio ⁊ in fine. Peccatis est dr̃ principio sed q̃ malã cogitationẽ medio sed cõsensum. ⁊ finem sed opus. De hijs tribus apte se accusat sed de principio petit/id est de multis cogitationib⁹ ipsius expellẽdo. ij. Cor. xiij. Abdicamus occulta dedecoris/id est occultas et turpes cogitationes cordis de medio pectoris/id est de cho petit cõsensũ ipm recognoscendo. Act. xxij. Cum funderet sanguinẽ testis tui. ego astabã ⁊ cõsentiebam. De fine petit/id est de ipso opꝛe ipm humiliter cõfitendo. i. Thess. i. Qui peccatũ fuit blasphemus persecutor et cõtumeliosus. ꝛc. Tertio speculari possunt in ipso satisfactionem condignam. Ipse quidẽ christũ offenderat corde ore et opꝛe. Act. xx. Saulus adhuc spirans quo ad primum minarũ quo ad secundum et cedis quo ad tertium. Ideo satisfecit corde diligendo ipsum plus q̃ se. Act. xxi. Ego enim non solum alligari sed etiam mori paratus sum propter nomen dñi ihesu christi. Plus q̃ suos. Galat. i. Cõtinuo non acquieui carni et sanguini. Plus q̃ sua. Phes. iij. Que mihi fuerunt lucra hec arbitratus sum propter christum detrimenta. Ratisfecit ore ipsum fideliter predicãdo. Act. xx. Vas electionis mihi est iste vt portet nomen meum coram regibus et filijs israel. Nam gentes/id est populos gentiles redarguebat et conuertebat per sapientiam. reges ac tyrannos per miracula eum ostendendo. Iudeos israel per diuinam scripturam. Satisfecit opere: quia predicabat et laborabat. primo Thessalon. ij. Nocte et die operantes manibus. ꝛc. id est manualiter: ne aliquem vestrum grauaremus. vnde dicit Hiermo. q̃ a primo gallorum cantu vsq̃ ad quintam horam laborabat. Deinde diuinis officiis vacabat. ita q̃ plerumq̃ vsq̃ ad noctem sermonem protrahebat. Sermo et orationibus et conuersationi reliquum tempus satis necessarium erat. Scho factus

Universidad de Deusto
Biblioteca

ri ipse spectaculum bonis angelis admirandum. In angelis enim tria cõsiderantur. Scz velox obedientia vt dicit. Ps. Ministri eius qui facitis voluntatem eius charitas ignita. Ps. Qui facis angelos tuos spiritus. ꝛc. Custodia sollicita. Ps. Angelis suis mãdauit de te vt custodiãt te in omnibus vijs tuis. ꝛc. Admirantur igitur in paulo angeli velocem obedientiam quam habuit in conuersionis sue primordio quando dixit. Domine quid vis me facere? Quã habuit in medio quando spiritualiter pugnauit. Se gregante michi sanctum et barnabam: quia continuo apostolis obedivit. vt habetur. Act. xiij. Quam habuit in vltimo: quia tarde episcopo precipiente vt in templo se purificaret continuo obedivit: cum tamen periculũ sibi imminere cognosceret. Qualem habuit in tota vita sua: totum mundum predicando circuiuit. Chry. Paulus tantã pennatus totum tocũdo peruolauit orbem. Secundo admiranda in ipso charitatem ignitam. Sui quia totus in ignem charitatis conuersus fuerat. Chri. Ut enim ferrum nullam in ignem totum ignis efficitur paulus charitate succensus totus efficitur charitas. Biue quis ignem charitatis michi in eo extinguere poterat. Rom. viij. Certus sum enim: quia neq; mors neq; vita. ꝛc. Siue quis alios vehementius inflammabat. Chry. Paulus velut ignis totum percurrebat orbem et percurrendo purificabat. Siue quia omnia vicia exurebat. Super hoc Chrysolo. Sicut in stipulas aut in fenum ignis est missus sic omnium vitiorum opera paulus consumpsit. Tertio admiranda in ipso tam sollicitam custodiã. Quidam enim angeli custodiunt mundum vniuersum sicut dominationes. Quidam principatus vt principatus. Quidam loca principalia vt archangeli. Et quidam singulares personarum angeli. Paulus autem curam habuit de mundo vniuerso. Chry. Nullus angelus ita populi creditam gubernauit vt paulus vniuersum orbem. curam habuit de prouincia Adam. Tanta ipse paulus virtute progressus est vt viginti nouem spacio et Romanos et Perses et Parthos et Medos et Indos et Scithas et Ethiopes sub iugo militerie veritatis. Curam habuit de specialibus locis ad que epistolas destinauit. Sicut de rosmo corinto galatidas thalonicen curam habuit de singularibus personis sicut de timotheo tito et philemone. Tertio fuit spectaculum nobis angelis ad sonnendum in quibus est triplex vicium scilicet superbie inuidie et fraudulentie. contra superbiam igitur spectatur in eo diligens. Tanta enim fuit in eo humilitas q se reputabat minorem omni apostolo. i. corin. xv. Ego enim sum minimus apostolorum. Reputabat se maiorem peccatorem aliquo. i. Thimo. i. Ihs ihesus venit in hunc mundũ peccatores saluos facere quorum primus ego sum. Reputabat esse indebil a sepsis habere. ii. cor. xij. Non quod sufficientes simus aliquid cogitare a nobis quasi ex nobis. Secundo inuidiam spectatur in eo fraterna charitas que tanta in eo fuit q omnes homines saluari cupiebat. Chri. Quasi mundi voluptuosum ipse genuisset filiũ ames in regni dei festinabat adducere quo pro salute aliorum mori desiderabat. ii. cor. xij. Ego enim libentissime impendar et superimpendar pro animabus vestris: quo pro eterna pena aliorũ vitandã ipse a gloria excludi affectabat Rom. ix. Optabam ego ipse anathema esse a christo pro fratribus meis. Chry. Nam nõ saluari illos multo acerbius estimabat q sibi ipsum perire. Tertio contra fraudulentiam spectatus in eo veritas quam mittere satagebat per sinceritatem doctrine. i. Thimo. ij. Doctor gentium in fide et veritate per eremplum vite. ij. corin. xj. capite. Nos neminem scandalizantes neminem circũueniamus ꝛc. Per affectatam oratoris deuote. collo. iij. Non cessamus pro vobis orantes. ꝛc. Quarto factus est bonis et iustis spectaculum admirandum. In quo quidem tria spectare possunt. Primo ad contemplationem celestium. Phil. iij. Nostra cõuersatio in celis est. Conuersatio autem dicit totam vitam hominis. Quidam enim sunt in celo tantũmodo: vt predicatores verbo. Quidam tantum exteriori opere: vt hypocrite et pharisei seu vanogum gloriosi. Quidam vero tantum corde: sicut pigri et desidiosi qui tantum bona proposita que habent opere non implent. Paulus autem erat in celo et ore: quia habuit sinceritissima verba. ii. Corin. ij. Ex sinceritate sicut ex deo coram deo in christo loquimur. Et opere: quia habuit sollicita opera. ii. Thes. ij. In labore et fatigatione nocte et die laborantes. Et corde: quia habuit sancta desideria Phil. i. Cupio dissolui et esse cum christo. Secundo in eo spectare possunt abundantius bonorũ operũ. i. Cor. xv. Abundantius omnibus laborauit vere abundãtius q per omnes laborauit vere abundãtius q per omnes vices ad illicitum per circuitũ repleuit euangelium. Vere abundantius quis plures ad deum conuertit. Finnam erabidem. i. populum gentilium. Bat. ij. Qui operatus est petro in apostolatu circumcisionis operatus est mihi inter gentes. Vere abundantius q pius omnibus laborauit manibus. Chry. Nec vñ quidem diem in ocio quem

tr paulus est transire. Vere abundantius q pharus possuo. ij. Cor. xi. Ter cesus sum. ꝛc. Chrysto. Ante eum innumeros tribulationes montes. Tot vtiq; quot eum dies vixit. Vere abundantius q plures epistolas scripsit. Tertio spectare possit in eo firmã tolerantiam aduersorum. Nam sicut dicit Chrysostomus. Ipse fuit saxo ouior ferro firmior adamãte. et sicut aurum incorruptibilior. Fuit de saxo durior: quia nulli aduersitati cedebat. Bat. ij. Quibus nec ad horã cessimus subiectioni. Fuit ferro firmior: quia nulla tribulatio ipsum cõmouebat: sed tanq incus percutientibus firmabat. ii. Corin. vi. Cum esset inter mortuos potens sum. Fuit adamante fortior: qui nulla aduersitate ipsum frangebat. ij. Cor. xiij. Placebo mihi in infirmitatibus meis. ꝛc. Fuit auro incorruptibilior: qui nullo igne persecutionis per impatientiam crepabat. Ecclesi. ij. Ignis probatur aurum et argentum.

¶ Sermo. lxxvi.

De conuersione sancti pauli, sermo. iij.

Saulus adhuc spirans minarum et cedis in discipulos domini. Act. ix. Quãuis in diebus paulo abundauerit desiderium persecutionis. In ipso tamen abundauit potius gratie miraculose conuersionis et deuote predicationis. In ipso nãq; ante conuersionẽ abundauit triplex vicii. i. magna superbia: cũ dicitur spirans minarum et cedis in discipulos domini ac magna superbia cũ dicitur. Accessit ad principes sacerdotum. Bla. Non vocatus sed sponte pleo desiderante eis. et magnus ignorantia cum ds: vt si quos inueniret. ꝛc. illos enim qui erant in via credebat recte extra viam: sed conuersus a semita in fraternam charitatem: a superbia in profundam humilitatem: ad arrogantia in spiritu claritatis. Primum autem scilicet semita in quatuor erat scz in corde p odiũ: ore p detestationem spirans. In ore per asperitatem vocis: quattuor minarum. In personis per vocem interrogationem: vnde dicitur et ceciderunt in terram. In rebus per spoliationẽ. vnde premittitur. Actuum. viij. Saulus aut deuastabat ecclesiã. ꝛc. Sed qui christianos sic fugauit perfectus quadrupliciter postmodũ est et quadrupliciter consolatus. Dicit enim ei quadrupliciter consolatus. Dicit enim ei christus. Saule saule quid me persequeris. Dura est tibi contra stimulum calcitrare. Ecce infirmatur et ego non infirmor: ecce ego sum ad compatiendũ. ij. Corin. xi. Quis infirmatur et ego non infirmor? Ecce ego sum ad predicandum. ij. Cor. xi. Quis nos

strũ patet ad vos o corin. vi. Ephe. vi. Orantes pro me vt detur michi sermo in aperitione oris mei. Dicit corpus suum ad moriendum. i. Thes. ij. Voluebam me tradere vobis non solum euangelium dei sed etiã animas nostras. Chry. Mortem atq; cruciatus mille supplicia quasi indum putabat esse puerorum dicit res suas ad iudicium militandum. Act. xx. Ad ea que michi opus erant et his qui mecum sunt ministrauerũt ille manus. Secundo conuersus est a superbia in profundum humilitatem. Habuit enim humilẽ venerationem conuersationem scientiam et vitam. Venerationem quidem humilẽm habuit: quia vocat paruum ipsum qui prius vocabatur saulus a saule superbo. postea vocauit se paulum: vocat se seruum. Rom. i. Paulus seruus ihesu christi vocatus se seruum. i. Corinthi. vij. Cum liber essem ex omnibus omnium me seruum. ꝛc. Vocat se apostolorũ minimũ. i. Cor. xv. Ego sum minimus apostolorum. ꝛc. Vocat se aborsivum. i. Corin. xv. Nouissime tanq aborsivo visus est mihi. Secundo habuit humilem conuersationem. i. corin. x. Sine offensione estote iudeis et gentibus et ecclesie dei sicut et ego omnibus per omnia placeo. Verumtamen illud. Gal. i. et ij. Recta rem te posuerunt nali extolli ego in filio ei cut vnus et illis. Prelatus enim aliquando debet esse maior subditis scilicet in correctionis auctoritate. Aliquãdo debet esse minor: scilicet in cordis humilitate. aliquãdo equalis. scilicet in amicabili conuersatione et societate. Illam regulam seruauit apostolus. i. Thessalo. ij. Facti sumus parui in medio vestrum. Sicut si nutrix fouet filios suos. Ecce ista humilitas tanq; nutrix fouet filios suos. Ecce ista auctoritas. Quoniam charissimi fuerat eis eius nobis. Ecce quãta amicabilitas. Tertio habuit humilem scientiam. Primo enim habuit scientiã superbam. Bat. i. Profitebam in iudaismo supra multos coetaneos meos abundantius emulator existẽs ꝛc. Causa autem erat defectus charitatis. i. corin. viij. Scientia inflat charitas edificat. postmodum autem habuit humilem scientiam. i. Corin. ij. Non iudicaui me aliquid scire inter vos nisi christum iesum et hunc crucifixum. Quarto habuit humilitatem quia non reputabat se perfectum. Phili. iij. Non q iam acceperim aut perfectus sim. ꝛc. Non arbitrat se reputare esse sum. i. corin. iij. Michi michi scio esse sum: sed non in hoc iustificatus sum. Reputauit se omnium sanctorum minimum. Ephe. iij. Mihi omnium sanctorũ minimo data est gratia hec. Reputabat se peccatorẽ maximũ. i. Thi. i. Ihs ihesus venit in hunc mundũ peccatores saluos facere: quorum

primus ego sum. Tertio conuersus est ad ignorantia in sapientie claritatem. Habuit enim tripticum sapientiam scz moralem ethicam et supernitellectualem siue diuinā. Primam dicit in scholis indoctū. Vers. xxiii. Ego sum vir iudeus natus tarse in cilicia. Secūda dicit in scholis apostolorum quibus magistrum habuit solum xpm. Gal. i. Nolum vobis facio euangelium quod euangelizatū est a me: quia nō est secundum hominē neq; enī ab hole accepi illudneq; didici: sed per reuelationē iesu xpi. Tertia dicit se fuisse in scholis angelorū. i. Chor. xii. Scio hominē in xpo ante annos xiiii. siue in corpore siue extra corpus nescio deus sit rapti huiusmodi vsq; ad tertium celum. etc. Sece. ꝙ gradatim ad summum sapientie deuenit xp̄s. de magno scholis indocti translatus est ad scholas maiores apostolorū, et de minoribus scholis apostolorū translatus est ad maximas scholas angelorū. et qz in his tribus scholis se sapientiā dedicerat ideo conueniens predicator erat. nō secundū dioxippū predicabat sapienter, politer vnitatis obtutes. Unde dicit in epistola de monte pauli. Absit sum sapientiam verbi aut magnificum pauli. Absit sum sapientissimum altisonam predicatorem veritatis aut magnificum pauli. Absit vt co nobilissimum apostolum.

¶ Sermo. lxxvii. De eodem sermo. v.

Subito circūfulsit eum lux de celo. etc. Ante conuersionē erat paulus valde infirmus: sed hoc defuit mirabiliter curatum. Circa illam curationem tria videre debemus. Curationis modū: curationis effectum. et curationis signū. Modus enim curationis fuit multiplex. Primo curatus est per admissionē. qñ scilicet xpus de celo descendit. et ipsum circūfulsit: qui xpūs omnē rubiginē peccati in eo obstupefit. Ysa. xlix. Ecce vt ignis eliquatis est puer. xxv. Auser rubiginē de argento: et egredietur vas purissimum. Secundo per emplastri appositionem sed quodcū emplastrum erat mortificatiuum cum dicit. Saule saule quid persequeris. Quodcūq; emplastrum fuit baleoratiuum et viuum cum dicit. Ego sum iesus nazarenus. idest saluator. Luce. x. Infundens oleum et vinum ad vulnera constituit vtrūq; ꝙ ad mortificationē. Certio per incisionē. cū dicit. Durū est tibi cōtra stimulū calcitrare. Ille est stimul⁹ conscientie incidit. et oēm sanē peccati eduxit. Per hoc dicit. Ananie ait tertio deus efficax. et per illustrationē omnē gratiā accepisti. Quarto per mundationem. Tunc est habuit spūm immundum qñ amouit terrenū a se abscedit quod notatur cū dr. Surrexit de terra. i. de terrena affectione. Ysa. xlii. Deponites eū pondus et circumitās nos per. xc. Quinto per obiectationē. Solet esse infirmi et magis me oculos debiles habentes loco obscuro quetere. sic ipse paulus in tribus diebus fuit exterius exercitatus sed interius illuminatus. ii. Cor. iiii. Deus qui dixit de tenebris lucē splendescere illuxit in cordibus nostris. Aug. de ipe quo paulus non videbat cetera ministerio informabatur credēs illi qñ qui creauit in xpm iesu debet intueri cetera. nec nata reputare. creatura vilescat vt creatori placeat. Sexto per dirisionē. Erat est ipse paulus tribus diebus nō videns: et nō māducauit neq; bibit. i. Cor. ix. Castigo corpus meum. etc. Septimo per amare medicine sumptionē. Hoc erat illi pati pro xpo meo. Sed quia illa potio fuit amara sensualitati erat ei dulcis rationi. ꝙ. Cor. xii. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis. etc. Octauo per deuotam orationem. Unde dicit ipse Ananie. ecce enim orat Jacob. vi. Oratio fidei saluabit infirmū. Nono per diuinā incarnationē et ibi. Imponēs illi manū. Confessores dei sunt dei incātatores. ꝙ de corde suo pentē expellunt: sed de multis dr. sicut aspis dis surde. obturātis aures suas. Decimo per balneū administrationē et ibi. Surgens baptizatus est. Tale est balneum et lauat peccā. sed vt Eccl. xxxiii. Qui baptizatur a mortuo et iterū tāget mortuū. qđ peccā lauatio eius? Undecimo per indecem. Sodoreos animę sunt enī lachrymę quas ipse in triduo effudit. Chrysa. Paulus confessionis non accipiebat in lachrymis. Duodecimo per obedientiā vsq; ad mortē. Omnia ista precedentia non prodessent nisi infirmus me deo obediret. qđ notatur cum dicitur. Domine quid me vis facere? Per hoc patet nos habemus illum cecū: et apostoli nostri imitatores. Quid vis inquit vis nō cecū vt faciam tibi? Secundo considerare debemus curationis effectū qui erat valde miraculosus et gratiosus. quia de vase pessimo. Unde dicit dominus. Vas electionis mihi est ille vt portet nomen meum coram gentibus et regib⁹ et filijs israel. Olim quidā a predicatione cessabat. propter timorē tyrannoꝝ. Quidā propter subblimationē philosophorū qui derisebant predicatorem hominē crucifixū. Quidā pr̄ terrā habuit iudeorū. Ode hoc magnū scandalū accepit

bāt. Sed beatus paulus retrahere a predicatione non poterat nec timor tyrannoꝝ. Jo. xv. Vt portet nomē meū coram regibus. Nec sublimatio gentilis philosophi. Ab. xv. Et gentibus. Nec scandalū iudeorū. Ab. xv. Et filijs israel. i. Cor. i. Predicamus xpm crucifixū iudeis: qui. et scandalū gentibus aut stultitiā. Tertio pro re debemus curationis signū. Sicut aīt oīdēbatur per ꝙ signa quis corporaliter sanatus est. sic etiā sunt quatuor signa per ꝙ ostendit quis ab curatus spiritualiter. Que dā in ipso perfecte fuerunt. Primi est appetitus ordinatio. Non enim ipse appetebat carnalia qz mortua sunt Rom. vii. Si secūz carnē vpēritis mortalem. Nec terrena: qz pauper fuit. Ja. ii. Qđ diligitis paupertatē. querentes mūdū. Sed spiritalia qz vita anime sunt. Nec illum sitiant per squamas ꝙ ab oculis eius ceciderūt. Scame est repellentiā carnalia et sanguinē affectū. et repellentiā terrena et obscurā intellectū. Scām signū est totius corporis fortificatio. Ab. ix. Et cū accepisset cibū cōfortatus est. Adeo qui fuit fortificatus qz nec in corpore leui poterat per impugnationem: nec in corde per timorē. Cap. vii. Fortis pugne intus et foris. Tertium signū est coloris vernatio. Fuit enim candidus per puritatē. ꝙ. Cant. i. Gloria nostra hec est testimonium conscientie nre. Et rubicundus per charitatē. ii. Ro. v. charitas dei diffusa est in cordibus nris. Ideo in sua passione emisit lac in signum puritatis. et sanguinē in signū ferocitatis. Quartum signum est coelis et corporis nitra agilitas. Adeo quidem fuit agilis: ꝙ sicut dicit Chrysa. Paulus pelut pinnatus tecti pernolauit orbem: adeo fuit etiam agilis qz nulli habuit pondus terre nec mundi. Unde dicit. Michi mundus crucifixus est. et ego mundo. Ideo nullum circumdans peccatū emittit sagittam nullam. circumdans peccatū emittit sagittam nullam. Quia semper respicies ad celeste spectaculum. Unde ipse dicit. Philip. iii. Deponentes omne pondus et circumstans nos peccatum per patientiam curramus ad propositum nobis certamen respicientes in actore. Actor pfectusque fides.

¶ Sermo. lxxviii. De purificatione beate Marie virginis. Sermo. i.

Suscepimus deus misericordiā tuā in medio templi tui. ꝙ. Olim sancti pres erant in contēplatione. sicut pr̄. xxviii. Expecta respectu. Moderni sunt in deuota susceptione. Luce. ii. Suscepit israel puerū suum. Beati autem sunt in secura possessione. Matthe. xxv. Uenite benedicti patris mei possidete paratum vobis regnū. Accta igitur deo gratias agens nō dicit. Expectamus deus misericordiā tuā quia hoc fuit antiquorum. Non etiam dixit possidemus deus misericordiā tuā qz hoc est beatorum. sed dicit. Suscepimus deus misericordiā tuā qz hoc est modernoꝝ. Et pōt verbum propositi intelligi de quadruplici templo. Materiali: spirituali: ecclesiastico: et celesti. Ad templū quidem materiale beata maria hodie venit. et filiū obtulit et presentauit. et si tamen non tenetur. Nec etiam ad litteralem legis institutionem. Nec etiā ad spiritualem rationē. Nec etiam ad mysticam significationem. Tres enim videbantur esse cause quare puer. xl. die in templo presentabatur. Una erat literalis quia lex preceperat. Exod. xiii. Ut mulier que fuscepto semine masculum peperit ipsum. xl. die in templo presentaret. Alia autē causa xpm nō tangebat: quia nō erat conceptus ex humano semine: sed mystico spiramine. Debita causa erat spūalis. qz per hoc debatur intelligi ꝙ deus in templi sui spūale. i. in anima ꝑ gratiā spūalē ingreditur quando decalogum cum fide quattuor euāgeliorū ab homine obseruat. Alia autē causa xpm nō tangebat: quia nō erat conceptus ex humano semine: sed mystico spiramine. Debita causa erat spūalis. qz per hoc debatur intelligi ꝙ deus in templi sui spūale. i. in animā

re medium: et qualiter in eius medio diuina misericordia fit suscepta. Dicitur autem templum: quasi tenens amplum. Et ipsa habuit amplum affectum ad deum diligendum amplum proximum ad deum capiendum: amplum intellectum ad deum cognoscendum et amplum finum ad comprehendendum. De ista quadruplici amplitudine bene dicitur Ecclesiastici. xxiiij. ego mater pulcre dilectionis et agnitionis et timoris et sancte spei. Si quidem amplitudo charitatis amplauit eius affectum: ideo dicitur, Mater pulchre dilectionis. Amplitudo timoris amplauit eius uterum ideo sequitur timoris. Per hoc enim removet a se malum horribile. Amplitudo prudentie amplauit eius finum ideo subditur. Et sancte spei. Dicitur autem medium tripliciter ratione. Primo quia est medium nostre salutis. ps. Deus autem rex noster ante seculs operatus est salutem in medio terre. i. in uteroprigenio gloriose marie cuius caro non fuit simpliciter terra sine medio terre. Caro enim xpi fuit sine peccato concepta et sine peccato nata: ideo fuit mons terre: sed caro nostra cum peccato concipitur: et cum peccato nascitur: ideo est vallis terre. Caro autem marie medium tenet. Fuit enim ex peccato originali concepta: sed sine peccato nata. Et ideo est collis siue medium terre. Secundo est medium nostre reconciliationis: vnde vocatur sol. Canticoy. vi. Electa vt sol. Sicut enim sol habet tres planetas supra se et tres infra se: ipse est medium: sic virgo gloriosa beata maria habet supra se in trinitate tres personas: et infra se tres status saluandoy. scz virginum continentis et coniugatorum. Et ipsa in medio positura vbi ipsa beata trinitate reconciliat tribus statibus saluandoy. Tertium dicit medius noster aduocatorius. Ode enim sicut ad medium ipsam aspicit: et aspirat. Versus. Ad ipsam sicut ad medii: et sicut ad causam rerum omnium sicut ad negocii singulorum respicit primer sicut qui habitant in celo: et qui in inferno: et qui non preexistebat: nos qui sumus: et qui nos sequunt: et nati nati: et ab illo nascebatur. Qui in celo sunt vt restaurent: et qui in inferno sunt vt eripiantur. Qui preexistebant vt fideles prophete inuentantur et sequunt: et glorificent. In hoc igit medio mis dei est suscepta ortus quidē dei mis ibi habitabat in celo. ps. Posuit in celo mis tabernaculum suum. Et sponsus procedens de thalamo suo. Ecce ego mittam angelum meum: et mediate sabat. Et statim venit ad templum. In quibus verbis quatuor ponunt: Primo tangit ortum ad cognitionis diuinop. Secunda est cognitio vnitiua. Vbi. i. Umbra enim habet futuroy bonop. ec. Ecclia trip̄hante est cognitio clara: et aperta. i. Cor. xiij. Tunc aut facie ad faciē. In ecclia aut militante est quasi cognitio media/sic est speculatiua. Ibidē. Videmus nūc per speculū in enigmate. In medio hui⁹ ecclie mis dei suscipit: et inuenit. Inuenerūt ea ch̄s de dei mis erat magna charitia: non de conquirrebat ppheta. Quare facit tanta querit. ec. In iudicio erit magna indigentia. Vñ dixerūt virgines sapientes fatuis ne forte nō sufficiat nobis: et vobis. ec. In tormento grauida carentia: et q̄ diues in ardore cum aqua habere nō potuit modo aut est magna copia. ps. Apud eum mis: et copiosa redemptio. ec. Quarto pōt exponi de templo: quasi de viro iusto: q̄ dicit templum dei viui. ij. Cor. vi. Vos enim estis templū dei viui. In cuius corde nō debet esse ansietas sed media. Magnus enim habet impuritatē: cōtinentia: temet curialitatem: ac quandā singularitatem. Medium aut habet mīdicā: et discretā rectitudinem: et cōtentum. Ipse igitur non habitat in angulo: sed in medio: quia est amator mundicie: sapiētie: intentionis recte: et cōuersationis grate. Ideo quatuor nominibus a fymeone nominatus est festus: et gloria: lumen: salutare: et pax. Quia est gloria dei requirit mundiciam: et puritatem: quia pro est lumen dei requirit sapientie claritatē: et quia est salutare dei requirit intentionis rectitudinem: sine quibus enim salutem tribueret nisi intentionem rectam: et puritatem: et cōmunem cōuersationem: et propter ista quattuor dr Luc. i. Eruabamus nos in sanctitate. i. in mentis puritate: et iudicia. i. in cōi: et pacifica cōuersatione. Iudicia enim est rectus vnicuiq; reddēs q̄s iustum est: eam ipse per rectā. s. intentionem: et in rebus dubiis nobis: ne habendo sapientiā: et illustrationē. Tota est vita sc̄tōy debet esse dies. i. clara: et lucida dei. s. sapiētia: sicut

enim ponitur tempus quando venit: cum dicitur. Statim venit. Secundo locus ad quem venit: cum dicitur. Ad templū suū. Tertio persona que venit: cum dicitur. Dominator quem vos queritis. Quarto causa propter quam venit: cum subditur. Ipse est quasi ignis conflans: et quasi herba fullonum. C. Circa primum not: ḡm q̄ christ⁹ statim secutus est Joānē sicut sol statim se qui lucifer. ch̄s enim est sol. Malach. iiij. Vobis timentibus nomen meum orietur sol iustitie. Joānes aut lucifer: dicitur Job xxxviij. Numquid poteris luciferum in tempore suo educere: et sequitur parantem filios. Christus enim dicitur esse sponsus/ Joānes aut amicus: et paranymph⁹ sponsi. Joan. iij. Qui habet sponsam sponsus est. amicus aut sponsi. ꝛc. Sicut ergo statim sequitur suum precursorē. ch̄s est fuit ostensus et Joāne precursor. Luc. i. Predixit enim ante facē dñi. ꝛc. Sicut verbum statim secutum est vocem suam. christus enim est verbum. Joā. i. In principio erat verbū. Joānes aut vox. vnde hoc etiam ibidem dicitur. Ego vox. ꝛc. Secundo ponit locus ad quē venit: cum dicitur. Ad templū sanctū suum. Ubi ergo est beata. s. die ad templum venit: vt illum presentaret vt se purificaret cum tamen ad hoc nō teneretur: nec ratione legis: nec ratione sue purificationis: enim tenebat ratione legis. Lex tantum tris supposabat: ex fractione. ideo dicit. Mulier que fractione sanat. Semina cōmixtione. et ideo dicit. Que suscepto semine. et assimilatione: ex scz generet filiū sibi similē in natura. Ideo dicit. Peperit masculū. In virgine autem non fuit fractio: sed integritas: nec illibatio: nō est seminatio: sed spiritus sancti operatio. Unis filiū genuerit sibi similē quātū ad naturā humanā: tamen fuit anima ch̄i: quātū ad naturā diuinā. Ideo nō indigebat purificatione ratione. q. ch̄s nō indigebat purificatione ratione. q. ex tripler erat natura pura: nobilis: diuinitas incida. Eccl. vij. Lumen dei est ch̄s: lucida eterne. ꝛc. Anima sanctissima. Sapiē. vij. Sotilē sum animā bonā: et caro immaculata. Ibidē. Venit ad corp⁹ suū et ad templū. Nō etiā indigebat purificatione ratione lue puritatis. Nā ipsa beata virgo maria erat a patre sanctificata. Ps. Sanctificauit tabernaculum suū altissimus. Et ipsa in sancto repleta. Luc. i. Spiritus sanctus superueniet in te. Et filio impregnata. Ibidem. Quod enim ex te nascetur sanctum vocabitur. Et tota trinitate obumbrata. et eclipsata ibidem. Et virtus altissimi obumbrabit tibi. Non enim ipsa indigebat purificatione que portabat florem amenum: scilicet filiū. De quo dicitur Cantī. ij. Ego flos campi. Et balsamum odoriferum. Ecclesiastici. xxiiij. Quasi balsamum et balsamum aromatizans. ꝛc. et etiam splendorem diuinum. Heb. i. Qui cum sit splendor glorie. ꝛc. Nec autem plenum floribus recipit maiorem amenitatē: plenū balsamo recipit maiorē odoris suauitatē plenum splendore recipit maiorem claritatem. Et ipsum non indigebat: voluit tamen purificari vt ostenderet eius humilitatē: et ostenderet paupertatē ideo pauperum oblationem elegit: et vt ostenderet obedientie sanctitatē: et vt ostenderet cōuersationis cōmunitatē. Bernardus. Beata virgo nō indigebat purificatione: sicut nec ipse circumcisione. Ipse tamen inter ceteros non est circumcisus. Nam et illius tunc fuit in numero puerorum. Tertio ostenditur persona que venit: cum dicit. Et dominator quē queritis/ et angel⁹ testamenti quē vos vultis. Et vocat dñm: scz ch̄m et angelum. Sctus aut Dionysius in li. de diuinis nominib⁹ ch̄m tria imponit. scz preeminentiā/ cōtinentiā/ et permanentiā: ipse est omnibus preeminet. ps. Excelsus super omnes gentes dñs. Ipse potest: et potest. ps. Dominus dixit a mari vsq; ad mare. Ipse potest esse mater: et in filio ipsius permanet. Mali. iij. Potestas et potestas eterna. Ista autem tria ch̄s hostis occultauit: scz per ea inditum in eo q̄ tanq̄ seruus se legi subiecit. Cōtinentiam in eo q̄ tanq̄ pauper oblationē pauperum elegit. Potentiā in eo q̄ tanq̄ infirmus ad templi oculi voluit in vltio matris ire. Vocatus est etiā angel⁹ nō ratione nature: sed ratione officii: sm ante Ysaiam dictum de angelica hierarchia. Officium angeli est purgare/ illuminare/ et perficere. Iuxta triplex officium habuit ch̄s: ideo flumen vocat ch̄m salutare: lumen: et gloriam. Ipse enim purgat remittēdo culpam: ideo dicit salutare illuminat dando cognitionem diuinā. Ideo dicitur lumen perficit dirigendo ad cognitionem: et cōsummationem eternā: ideo dicitur gloria. Quarto potuit cum ipse quasi quattuor venit: scz ad cognitionem: et tangitur hic ex dicit. Ipse enim quasi ignis. ꝛc. Ubi notandū q̄ ipse ad quattuor venit: scz ad colandum aurū/ ad colandum argentū/ ad lauandum vestes vt herba fullonis/ ad purgandum opera lenī. s. dei ministroy. In homine quidem sunt sapientia/ eloquentia/ et opera que facit quantū ad proximū: et opera q̄ facit quantū ad deum. Et ista sepe habet defectum: et imperfectionis. Nā scientie habet inflationem: eloquentia habet varii sermonem. Opera que facim⁹ quantū ad proximū: ostentationem. Opera que facim⁹ quantū ad deū sepe habent remissionem. Ergo auerum scientie est colandum ab omni inflatione. Job. xxviij. Aurū loc⁹ est in quo ch̄s fuit. Argentū eloquentie est colandum ab

ymni laudi sermone. Proverb. xxv. Auferte rubiginē de argento: egredietur vas purissimum. Opera quātum ad primū sunt laudanda ab omni obiectatione. Eccli. xvi. Lauta te aqua. Opera quantū ad deū sunt purganda ab omni negligentie remissione: ideo dicitur. Purgabit filios leui: et si filios leui: multo fortiꝰ filios babylonis. Isa. xxiii. Si in vitrici ligno hoc fecisti in ordo ꝺ̄ fiet.

¶ Sermo. lxxx. De eodem ser. ij.

POstq̄ simplices sunt dies purgationis beate marie. vc. Luc. ii. Precepti tamē erat Leuit. xii. q̄ mulier pariēs masculū. xl. diebꝰ purificabit̄ femina. lxxx. ad templū cū puero et puella ire. Preceptū etiā fuit Exo. xiii. Oē primogenita leuitice tribus deo offerrentur: aliarū vero tribuū redimerent. ¶ Circa hoc aūt quatuor sunt querēda. Primo quare deus ordinauit q̄ puer. xl. die templū ingrediat. Ad quōd sciendū q̄ xl. dies significat totū tp̄s ingressus templi. Ideo puer in. xl. die ingredit templū materiale. Anima pueri. xl. die vt septimū ingrediat templū suum corporale. Deus potl. xl. die ingredi tur templū spirituale. i. animā. Quando scz decalogus cum fide quatuor euāgeliorum seruat. Homo iustus cōpletie. xl. diebus in presenti vita que per. xl. dies diffinunt in templū ingredit celeste. Secūdo queritur quare dies purificanē in persone femine: cū dicat fieri triplici de causa. Prima est quia mulier duo peccata comisit: quia et fu perbiuit et pomū comedit. Ideo duplici pena fuit punita. i. quia et sub viro humiliata. et in fructu ventris punita. Alie autem vnū peccatum cōmisit: quia pomum comedit. Et ideo in acquirēdo eis dum punit̄ fuit: cum dicit. In tristitia paries filios tuos. vc. Quia vnam cum misit: ille punitus est vna pena in vtero. sic punit̄ est vna pena extra vterum: quia vero mulier duplicit̄ peccauit / duplicata est eius pena tam extra vterum ꝙ̄ in vtero. Tercia causa est: quoniam per vterum significantur opera carnis. et ista indigent duplici purgatione: quoniam aliquando sunt cum aliqua negligentia. Eccle. xxi. Vbi negligentia purgatur cum pauca. Per mulierem intelliguntur infirma et carnalia: et ista indigent duplici purgatiōe. Una quia mala: alia quia male fiunt. Tercia causa est. Feminarum quedam pariūt masculū: id est opera virtuosa. et tales poſt quadraginta dies: id est presentem vitam ex tem plum celeste ingredientur. Alie pariūt feminam: id est opera quedam bona tamē negligentia facta. Talia ingrediūtur in tem plum celeste differtur donec in purgatorio crucientur. Alie sunt steriles que ꝑ̄m legis erant maledicte: et sunt que a bono opere torpescunt. Tales steriles maledicuntur. Mat. xxv. Sterilis et non vberis nihil mihi ducere. vc. Et sequit. Ite maledicti in ignē eternum. vc. Alie sunt que pariunt mortuos id est mortalia peccata. de quib⁹ monitus dicitur Genes. vi. Gigantes erant super terram. Quidam tamen potimodum in diluuio sunt submersi. Nam tales in inferno duriꝰ submerguntur. Tertio queritur quare primogeniti potius ꝺ̄ alij deo offerebantur. Quod quidem ostenditur de causa. Prima est ad innuendū q̄ deus est causa prima et principium omnium operū. Esa. xxvi. Omnia opera nostra operatus es deus nobis. et sicut deus est principium omnium a quo omnia debemus cognoscere: ita est finis omnium ad quem omnia debemus referre. Apocalyp. i. Ego sum alpha et o. principium et finis. Secunda causa est ad innuendum q̄ deus occidit primogenita egyptiorum per quod datur intelligi q̄ non tantum est principium omnis boni: sed etiam est destructor omnis mali. Esaie. xiii. Ego sum qui deleo iniquitates tuas propter me. et sicut filii israel non sunt liberati a seruitute egyptiaca nisi quando interfecti sunt egyptiorum primogenita: sic nec homo a potestate diaboli liberatur nisi quando omnia peccata occidūtur. Tertia causa ad innuendum q̄ deus reseruauit primogenita iudeorum per quod datur intelligi q̄ deus non tantum est principium omnis boni et destructor omnis mali: sed et conseruator et perfector omnis boni. Philippen. ii. Deus est qui operatur in nobis et velle et perficere ꝓ̄ bona voluntate. Quarto queritur de alijs primogenitis. Nam primogenitorum quedam deo simpliciter offerebantur vt primogenita leuitarum. Quedam offerebantur / sed postmodum redimebantur vt primogenita aliarum tribuum. Quedam communabantur vt primogenita alioꝝ que communabantur in ouem. Quedam occidebantur vt primogenita canum. est igitur quedam primogenitum quod deo est solum offerendum. Exhibitio. Omne enim opus excellentio precedit. et ideo ipsa intētio primogenitū est. Istud aūt primogenitū scz intentionem dei solum debemus offerre simpliciter quia nostris operibus non nostrā sed dei gloriam debemus intendere. Esa. xlij. Gloriam meam alteri non dabo

beat̄ aliud primo ꝺ̄ deum q̄ deo offerēdū sed postmodum [illegible] quia ipsa voluntas. Omne enim quod agimus / potius precedit et ipsa voluntas quādā primogenitum est. Ipsam aūt voluntatem deo offerre et consecrare debemus. sed tamen in nostra potestate ram ab ipso recipimus quia alias opera nostra non essent merita nisi essent voluntaria. Secūdo. Nemo ad tactū creaturi hominis / nisi qui in matrimonio consūmati sunt. qui aliud primogenitum ꝙ̄ suum communicādū sicut fatuitas asinina ē amurenda est in simplicitatem ouium. Est aliud primogenitum quod est simpliciter occidendum sicut mala suggestio / animalis / que est principium omnium peccatorum: et ideo est occidendum primogenitum. Ista est instantia mentem mordet per consensum lacerat per delectationem ad opus malum et fedat dum per conductionem animam in peccatis et in putredine peccati facere facit. Ecclesiast. xxv. Non est caput nequius super caput colubri: et non est ira super iram mulieris. Caput colubri est suggestio diaboli qui est nequissimus. Ira mulieris est effrenata cōcupiscentia malorum sensualitatis est suggestio humanis est occidenda et concupiscentia sensualitatis / sub forma spiritus subiugāda.

¶ Sermo octuagesimus primo. De eodem die sermo quartus.

Et in ducerēt parentes ihesum parentes eius. Luc. ii. Ad celebrandū presentē solēnitatē tres personę principaliter cōuenerūt sc̄z Christus et oblatio. Et oblationē. portatio. Et purificatio. Circa primū sciendū q̄ tria fuerūt in christo. Primum fuit diuinitas. Secundum humanitas. Tertium sanctificatio. Primum fuit vnitum ꝙ̄ habuit ab eterno. Secundum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in tempore. Tertium fuit vnitum ꝙ̄ habuit in vtero virginali. Primum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in conceptione. Secundum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in natiuitate. Tertium fuit vnitum ꝙ̄ habuit in circūcisione. Primum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in baptismo. Secundum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in passione. Tertium fuit vnitum ꝙ̄ habuit in resurrectione. Primum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in ascensione. Secundum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in iudicio. Tertium fuit vnitum ꝙ̄ habuit in gloria. Primum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in eternitate. Secundum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in tempore. Tertium fuit vnitum ꝙ̄ habuit in vtero virginali. Primum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in conceptione. Secundum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in natiuitate. Tertium fuit vnitum ꝙ̄ habuit in circūcisione. Primum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in baptismo. Secundum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in passione. Tertium fuit vnitum ꝙ̄ habuit in resurrectione. Primum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in ascensione. Secundum fuit vnitum ꝙ̄ habuit in iudicio. Tertium fuit vnitum ꝙ̄ habuit in gloria.

de manu tua accepimus reddim⁹ tibi. Ter
Mo a felpio in cruce patibulo Hebreorum
nono. Semetipm obtulit immaculatum deo
Quarto offertur quotidies nobis in sacri
ficio. Malachie tmo. In omni loco sacrifi
catur et offertur tibi oblatio mūda. Tertio
in hac solemnitate fuit maria cum purifica
tione que non indigebat purificari: qa tota
purissima fuit. Cantic cōti quarto. Tota pul
chra es amica mea et macula non est in te.
Ipsa etiam fuit pulchra qa in vtero sanctificata. Fuit tota pulchra quia omnibus virtutibꝫ et gratijs fuit illustrata. Fuit dei amicissima a vet filio adamata. Fuit sine macula: quia ab oīni peccato immunis fuit effecta. Nos autem non sumus pulchri: qa multorum peccatorum deformitatibus sedati: nec toti pulchri: qa multis circundati. Nec sine macula: quia multi venialibus sumus respersi nec sumus certi q sumus dei amici: qa nescimus an amore an odio sumus digni. Fiebat aūt ista purificatio p agnū aut p turtures aut pro pullo columbaꝝ. Illi et pere purificantur qui bñ fnocētiam qui figurantur per agnū bñ. Ego autem in innocentia mea ꝛc. Qui habent vitam contemplatiuam: qui figurantur per turturem: que est auis solitaria. Qui habent vitam activam qui figurantur per columbam q gregatim volat vbi q; autez auis bona potest aut vbi q; gentium pio cantu habet: contemplativa vñ debet habere oculos ad placendum. Unum quo cōtemplatur celestia ad desiderandum aliud quo videt terrena ad despiciendum. bñ. Ascendunt pisces ad celos/ et descendunt pisces ad abyssum ꝛ ceteris.

Actiua autem debet habere duplices actū. Unū scilꝫ ad sui correctionē bñ. exercitabor et scopebam spūs mei altum. ergo proximum. actiue est relationem. Matt. v. Sic luceat ꝛc. vbi q; dicitur simplex gentium ad templativa est vbi habere gemitum amoris p desiderio celestis patrie. Roma. viii. Ipsi intra nos gemimus adoptionem filiorum dei expectātes et devotionis: p cōsideratione passionis dominice. Thren. 3. Jacebo ego plorans ꝛ oculus meꝰ deducens lachrymas: quia longefactus est a me consolator meus. Similiter actius debet habere gemitum compunctionis p peccatis proximo. bo. Lauabo per singulas noctes lectum meum lachrymis meis stratum meum rigabo ꝛ cōpallescam p dolendo miserā Babyloniā populo. Qui: dabit capiti meo aquā ꝛ oculis meis fontem lachrymarum et plorabo die ac nocte interfectos populi mei ꝛc.

¶ Sermo octuagesimus secundus. De eodem die sermo quintus.

Ymeō ad
revelationem gētium ꝛc. Luce. ii. Quia ipse symeon homo erat vocatus ideo confidendo intrauit in ecclīa vt hodie imitemur deferamus. Sicut enī hodie ipsa maria fuit templum deferentes illuminaliter in templum deduxerunt ipsū nos cantando accensas vsqꝫ ad ecclesiam processionaliter ambulamus. Notandum autem q ille obseruantie ꝛ consuetudinis treples fuit ratio. Una literalis alia spiritualis/ tertia moralis. Literalis quidem ratio est quoniā romani olim in hoc mense trina festa in honore celebrabant. Primum in honorem proserpine. Secundum in honorem februe. Tertium in honorem totius curie infernalis. Siquidem secundum eorum fabulas proserpina spectans pascuam floris colligentem Plutonem infernalis concupiscens rapuit: ꝛ accepta in sponsam deas fecit. Mulieres ergo romane tota nocte eam cum luminaribus querebant responsum: acceperunt q pluto esset rapt⁹ ꝛ in spōsā accepit. ipsi singulis annis mulieres romane Kalendas februarii lumina deferebāt tota nocte in memoriā proserpine rapte vel in dē translate. Sicq; de honorem fecerunt februe ꝛ in festo eius. Nam ipsa fuit mater martis: vnde q mensem martium id est de quinquennio in quinquennium verbum cum luminaribus ob sui honorem celebrare consueuerunt. Tertium festum lemurum in hoc mense faciebant in honorem omnium eorum infernalium vt. Labeo placarent et ad misericordiā inducerent q animas suos defunctorum mitius punirent. Quia vero difficile est assueta relinquere/ Romani etiam postq̄ fidem xpi receperūt ista festa luminaria adhuc in februario celebrabant deo. Sergo. papa istud festū in honorem matris luminis transtulit vt in eius honorem deferamus lumina que nobis ne nisi verum lumen. et tam non fiat ad honorem pserpine sponse dei infernalis / sed ad honorez sponse dei celestis. Nec tam fiat ad honorem februe / matris dei stelli: sed ad honorem matris dei purificate non fiat ad honorem curie demonū sed ad honorē eius in celorum: et merito translatio ista facta est. Honorabant ītur romani proserpinā vt sic a suo sponso acquirerent gratiam. Honorabant februum vt sic a filio suo impetrarent victoriam. Honorabant demones animas punientes. vt inclinarent ad misericordiam. Sed ista tria a matre dei recepimus scilicet gratiam/ misericordiam et victoriam. Et ideo cantat ecclesia. Maria mr gratie mater misericordie ꝛc. Ipsa enim vtique gratiaz ideo dicitur Maria mater gratie. Misericordie impetrat misericordiam ꝛ subditur. Mater misericordie. Et universas hostes ecclesie de hostibus obtinet victoriam ꝛ subditur. Te nos ab hoste protege. Secunda causa est spiritualis: et illa est duplex.

Prima est ex parte virginis: alia ex parte christi. Ram ex parte virginis: ideo candelas referimus adinuuendum q purificatio ea non indigebat que tota rutilabat et pulchra debat. Significantur per candelam accensa quatuor prerogatiue que in ipsa fuerunt. Scilicet virginitas in carne: que significatur per ceram/ que generatur ab ape sine corruptione. Puritas in mente/ que intelligitur per lichnium. bñ. Omnis gloria eius filie regis ab intus. Sanctificatio in utroq; que intelligitur per benedictionem candele. bñ. Sanctificauit tabernaculum suum altissimus. Plenitudo in ventre/ que significatur per lumen. Apocaly xii. Mulier amicta sole ꝛ luna sub pedibus eius. Alia ratio spiritualis ex parte Christi accipitur: que quidem intelligitur vel significatur per candelam ratione compositionis. Cōponitur quidem candela ex cera/ lychnio ꝛ lumine. Sic christus cōstat ex carne sine seminis generata/ et anima candore immensa die adornata: et luce diuinitatis carne vnita. Cantic. cant. quinto. Dilectus meꝰ candidus ꝛ rubicundus propter animam candidam. Rubicundus propter virginitatem fulgidam. Electus ex milibus propter carnem sine peccato generatam. Et significatur ꝛ christus per istas cōditam ratione consumptionis. Sicut enim candela semetipsam consumit in nostrum seruitium sic et christus in nostros obsequijs consumpsit carnem per attritionem. Sic ille martirus est pater sertus noster. Sanguinem per effusionem bo. Ossa mea sicut cremium aruerunt. Sicut ceu in cremio nō remanet pinguedinis: sic ꝛ in corpore christi nihil remansit sanguinis. Animam per tristitiam et dolorem. Matthei. xxvi. Tristis est anima mea vsqꝫ ad mortem. Sub tantam corporalem vsqꝫ ad denudationē. bñ. Diuiserunt sibi vestimenta mea ꝛc. Ista cōpensat p per abbreuiationem. Isa. xxviii. Breuis est lectus vt alter non possit se extendere et pallium strictum vt non possit se inuolue. Secunda est velut a tempore vite mee ꝛc. Ter tia vita est mortalis. Et circa hanc tria sūt pericula. Primo quidē per illam candelam accensam significatur. Secundo qualiter posset candelam ne extinguatur. Tertio q̄ impediatur ne extincta iterum reaccendatur. Per illam autem mystice per illam cādelam q̄ homo debet habere vitam sanctam/ et famam bonam. Sanctam est vitam facientes operabona/ sicco recte/ et intentionaliter.

Operatio autem bona intelligitur per ceram: quia sicut cera pōte celestis ingenitur sic et bona nostra a deo tantum habentur. Isa. xxvi. Opera nostra operatus es nobis. Fides intelligitur per lumen: quia sicut cera sine lumine non lucet: sic nostra operatio sine fide deo nō placet. Hebreorum. xi. Sine fide impossibile est deo placere. Intentio significatur per lychnium/ qui quidem est occultus candidus et luminis baiulus. quia intentio nostra debet esse occulta a lon de humana et candida et pura ꝛ operā nostrorum ceram deo baiulo. in filio. Matth. Pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi. Significatur etiam quoties debet esse homo in fama candela etiam accensa incert fetet/ extincta occultata non lucet. Sic sanctus est viri lucent alijs per exemplum. Matt. v. Sic luceat lux vestra coram hominibꝰ. Pigri se occultant per torporem et otiū. Matthei. v. Neq; accendunt lucernaz ꝛ in abscondito ponunt ꝛc. Sed mali fetēt per opa mala. Isa. xxxiii. De cadaueribus eorum ascendet fetor. Circa hñ notandum q tria sūt que custodiunt candelam ne extinguatur/ scz quando absconditur a ventoquando a lō cādelis affocatur qñ eis sufficiēs pabulū ministratur. Qui ergo non vult extinguī absconditur apmo laudis humane ne gregetur ꝛ voluitur congregationi sancte: ꝛ habeat pabulum orationis continue. Circa tertium notq; tria sunt que impediunt ne candela extincta reaccendatur. Primo tis/ humectationi grossi corporis interpositio. Multi ergo sunt qui non accenduntur sine quia predicatorib⁹ non appropinquant nec admittuntur. De tali. xxxiii. Qui appropquant pedibus eius accipient de doctrina illius: sine quia aquis delectarum humectātur. i. Corin. ii. Animalis homo nō percipit ea que sunt spūs dei. Sine quis amore terrenorum in eis interponitur. Matthei xiii. Sollicitudo seculi istius et fallacia diuitiarum suffocant verbum.

¶ Sermo octuagesimus tertius. De sancta Agatha ser. primo.

Cinxit
fortitudine lūbos suos / et robustauit brachium suum ac confortauit vēdit quis homo est negocia sua: nō extinguet in nocte lucerna sua. Et. Psal.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ultimo. Iam magna est in muliere / animi fortitudo. Et animi fortitudine omnia vincantur in muliere. et pauce dst istas fortitudinem. ꝺ dicebat Salomon pverb. xxxi. Mulierem fortem quis inueniet? Beata autem agatha quadruplicem fortitudinem habuit. ꝙ ideo omni laude digna fuit. Prima est qua fragilem virtute animi superauit cum dicitur. Accinxit fortitudine lumbos suos. Secunda est contra mundi ⁊ tyranni seculum pugnauit et vicit cum dicitur. Roborauit brachium suum. Tertia est qua prudentia dulcedine omnia delectamenta ⁊ oblectamenta mundi respuit eum bt. Bullauit et vicit ⁊c. Et quarta est qua in morte per martyrii triumphantem cum bt. Non extinguetur lucerna eius. Prima igitur fortitudo fuit. quia fecit fragilem virtute animi superauit. Magna quidem animi virtus fuit habuit. et eo ꝙ in xpo per fidem fuit firmata. et eo ꝙ in xpo per charitatem solidata fuit. et eo ꝙ fuit ad instar turris firmissime stetit ad instar ferri indomabilis habita. We vobis dms ipse bt. Mena mea supra petram solidata est. et in ipsa firmata ⁊ fundata. We vobis sequentibus Afrodisia qui. Facilius possunt saxa molliri. ⁊ferrum in plumbi mollitiem converti. ꝙ ab intentione christiana meo illius puelle revocari.

Tyrannus enim ⁊ diabolus quatuor telis ipsam voluerunt superare. scilicet vt eam deterrerent. si nullo vt eam alliceret. ⁊ tercio tormentis vt atas perfoarent ⁊ tormentis ⁊ supplicijs vt eam confringeret. Sed omnia non potuit deterreri. quia supra fundamenti fidei fortissime erat fundata. Matthei. vii. We descendit pluuia et venerunt flumina. et flauerunt venti ⁊ non ceciderunt. Fundata enim erat ipsa supra firmam petram. nec promissis potuit allici. qui super ipsum xpm per charitatem erat solidata et radicata. Ephes. iii. In charitate radicati ⁊c. Nec tormentis potuit perforari quia tota fuit ferrea. scilicet dei induta. Ephes. vi. Induti lorica caminitie. nec tormentis potuit frangi. quia tota fuit sarea et adamantina effecta. Ezechiel. iii. Ut adamantem et silicem dedi faciem tuam. Secunda fortitudo fuit. quia contra mundi et tyranni seculum pugnauit et vicit. cum bt. Roborauit brachium suum ⁊c. Quadruplici nam acie tyrannus contra eam pugnauit. quia facit eam in equuleo extendi. in mammilla torqueri. in carcere obscuro recludi. ⁊ inter telas et carbones volutari. Sed inter primas acies penam equulei vicit. per considerationem eterne remunerationis quam sit. Ego in hoc tam delector. sicut qui bonum nunciu audit et qui plet. quod diu desiderauit. sic ꝙ multos thesauros inuenit. nec potuit anima mea paradisi introire nisi. prius deposito vili sue corpus meū a carnificibus cuz corona martyrii attractari. Et quibus verbis dst ꝙ ipsa merito passionis sperabat se audire bonum nunciū. bonam auditionem ⁊ beatam qua bt. Matthei. xxv. Venite benedicti patris mei ⁊c. Sperabat se videre amicum. ⁊ recompensatorem sui passionem. scilicet qui ipse est merces sua. Joan. xvii. Hec est vita eterna. xii. Tertio ꝙ leticia sua. Job. xxviii. Videbo faciem eius in iubilo. Tota dilectio sua. Psalmo. xvi. Facies tua plena est gratiarum. sperabat se inuenire celestem thesaurizare. de quo dicitur Matthei. vi. Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra sed thesaurizate vobis thesaurum in celo. Thesaurus autē meus aut in seipso consumitur. ꝺ bt. Ubi ero go. aut in morte relinquitur. ꝺ bt. Et tuncq; aut violenter auferetur. ꝺ bt. Ubi fures. In celo autem nulla erit consumptio. Ubi pena eternitas. ubi nulla mors. ubi plena securitas. ubi nullus timor. ubi plena felicitas. sperabat se recepturam coronam regalem. ii. Thimo. ii. Non coronabitur nisi qui legitime certauerit. quia fortiter. lectanter. sapiter ⁊ utiliter. De his quatuor dicitur in legenda. Mentes sanctam. habuit. Sed ecce certauit fortiter. sanctam. ideo est ꝙ firmam. Spontaneam. ideo. se se exhibuit. Sed ecce quia lectanter certauit. Honorem deo dedit. Sed ecce quia sapiter. et patrie liberationem fecit. Sed ecce quia utiliter. Secundū certamen quod fuit in mammilla torta. Istud certamen ex tribus est ex triplici consideratione. cum sit. Sed habeo mammillas integras. intus in anima mea quas ab infantia domino consecraui. Mammille enim sunt intellectus et affectus. Ipsa igitur mammillas integras habuit. ꝙ sinistram qua deum cognouit per fidem. et dexteram qua ipsum amauit per deuotionem. Et istas mamillas habuit consecratas. Ut et intellectū posuit circa utilia meditanda et affectū circa celestia desiderata. et istam mammillas consecrauit deo meo ab ipsa se nectute. sed ab infantia. Threnorum. iii. Bonum est viro cum portauerit iugum ab infantia ab adolescentia sua. Tertio fuit in obscuro carcere clausa. et contra istud certamen petrus apostolus dedit sibi triplex auxilium. ꝙ splendorem eximium. qz sicut dicitur. ii. Cor. vi. Que societas lucis ad tenebras dulce eloquium. Eccl. xvii. Rorem super omnem refrigerabit vos sic ⁊ verbum meum quam datum celeste medicamentum. ꝙ mammillam fuit sibi restituta. Secta. crystallo mundo. Unguentarium facies pigmentarij. Quartum certamen fuit. quia se cit eam inter telas et carbones volutari. Contra istud certamen habuit auxilium omnipotentis. ꝙ. Nam. terra tremuit et ego

pauescauit aqua tyranni absorbuit. ꝙ nisi ego exspirat. Sapien. xvi. Cinder est orbis terrarum contra insensatos. Tertio per dulcedine dei omnia mundi obfectamenta superabat se audire bonum nuncium. ꝙ bonam auditionem ⁊ beatam qua bt. Matthei. xxv. Venite benedicti patris mei ⁊c. Sperabat se videre amicum. ⁊ recompensatorem sui passionem. scilicet qui ipse est merces sua. Joan. xvii. Hec est vita eterna. xii. Tertio ꝙ leticia sua. Job. xxviii. Videbo faciem eius in iubilo. Tota dilectio sua. Psalmo. xvi. Facies tua plena est gratiarum. sperabat se inuenire celestem thesaurum. de quo dicitur Matthei. vi. Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra sed thesaurizate vobis thesaurum in celo. Thesaurus autē meus aut in seipso consumitur. ꝺ bt. Ubi ero go. aut in morte relinquitur. ꝺ bt. Et tuncq; aut violenter auferetur. ꝺ bt. Ubi fures. In celo autem nulla erit consumptio. Ubi pena eternitas. ubi nulla mors. ubi plena securitas. ubi nullus timor. ubi plena felicitas. sperabat se recepturam coronam regalem. ii. Thimo. ii. Non coronabitur nisi qui legitime certauerit. quia fortiter. lectanter. sapiter ⁊ utiliter. De his quatuor dicitur in legenda. Mentes sanctam. habuit. Sed ecce certauit fortiter. sanctam. ideo est ꝙ firmam. Spontaneam. ideo. se se exhibuit. Sed ecce quia lectanter certauit. Honorem deo dedit. Sed ecce quia sapiter. et patrie liberationem fecit. Sed ecce quia utiliter. Secundū certamen quod fuit in mammilla torta. Istud certamen ex tribus est ex triplici consideratione. cum sit. Sed habeo mammillas integras. intus in anima mea quas ab infantia domino consecraui. Mammille enim sunt intellectus et affectus. Ipsa igitur mammillas integras habuit. ꝙ sinistram qua deum cognouit per fidem. et dexteram qua ipsum amauit per deuotionem. Et istas mamillas habuit consecratas. Ut et intellectū posuit circa utilia meditanda et affectū circa celestia desiderata. et istam mammillas consecrauit deo meo ab ipsa se nectute. sed ab infantia. Threnorum. iii. Bonum est viro cum portauerit iugum ab infantia ab adolescentia sua. Tertio fuit in obscuro carcere clausa. et contra istud certamen petrus apostolus dedit sibi triplex auxilium. ꝙ splendorem eximium. qz sicut dicitur. ii. Cor. vi. Que societas lucis ad tenebras dulce eloquium. Eccl. xvii. Rorem super omnem refrigerabit vos sic ⁊ verbum meum quam datum celeste medicamentum. ꝙ mammillam fuit sibi restituta. Secta. crystallo mundo. Unguentarium facies pigmentarij. Quartum certamen fuit. quia se cit eam inter telas et carbones volutari. Contra istud certamen habuit auxilium omnipotentis. ꝙ. Nam. terra tremuit et ego

cuit de sanguine xpi. Hebr. xii. Accessistis ad sanguinis aspersionē melius loquentem ꝙ abel. Quinta est fuit radio potestatis. Os silencii se dse potestatē sup corpora qz ea sanauit. sup alas. qz eas guerit. sup creaturas. qz superiores. qz deus ipsam ad angelos de celo mittimus. sup inferiores. quia terra tremere fecit ⁊ super mediates. qz ignem aereum extinxit aeres etiam dum esset in carcere chorusare fecit.

¶ Sermo octuagesimus quartus. eodem die sermo secundus.

Prior nostra parvula est ⁊ vbera non habet. Cātico. viii. Pro hac vba esse angeley bām agtes tham a trib⁹ commendantur. Primo ab Angelica assistete cui dicit. Quia soror nra. Scdo a pfunda humilitate est bt. Parvula est. Tertio a pene acerbitate. cum dicitur. Et vbera non habet. ¶ Circa primū notandum qz in angelis tria sunt in quib⁹ beata agatha ese fuit assimilis. Primum est innata virginitas. Bta aūt agatha ⁊ si non habuit ꝙ innatam. tamen habuit tam ꝙ per gratiam acquisitā. Ut Amb. We dor est victoria virginum q̄ angelorum. Angeli enī si ne carne viuūt. absolues ab omni carne triūphāt. Magnū itaq; est qz femina in merito scitatis eq̄parat viris. Can. i. Equali in curribus pharaonis assimilaui te amica mea. Matth. xxv. Ecce sponsus venit. Exite obuiam ei. Amen dico vobis qz meretrices precedet vos in regno dei. Eccl. xxvi. Quam pulcra est mulier cū pudicicia. et cū illa melios filio. Maximū q̄ exhortatur angel. Cāt. viii. Statura tua assimilata est palme. ⁊ castitudini angelice. Bta autem agatha fuit meritō sctitatis angel⁹ ⁊ multū bella. cōtio extitit ⁊ multos excedit. et p ysaiā. tatē et angelis sotiauit. et aut vocatus ē crupt fuit p̄ adabitio. Psal. qz fuauit ei ei pulchitudine. Fuit ei valde pulchra ⁊ speciosa. cū ill ipa pulchitudo multis mi lierib⁹ pfuerat esse cā ruine. Prou. xxi. Circa⁹ aure⁹ in naribꝰ huius mulier pulchra et fatua. Scdo ei fuauit ei inuentute. cū etas iuuenilis lasciua sit. Eccl. xii. Adolescētia ⁊ voluptas vanitas sunt. Tertio fuit ei ornatum et promissionibus sollicitum. cum tamen pueros et promissiones sepe inclinet animos puellarum. Quarto fuauit eam animis exercitam et suppliciis cruciatam. Diceno. Quid vos barbare ⁊ pdolatre in incēsso dicemus qui ire ad celestia regna puellas perterrum pdemus. Ecce ira. fugat sup

Universidad de Deusto
Biblioteca

dā fuit ambitio pertubat ingrīs inquiet. Scdo in angelis est feruens charitas. Io. Qui facit angelos suos spūs ⁊ ministros suos ignē ardētē, et in hoc beata agatha affectuose eis fuit que christū feruenter dilexit. Cuius triplex est signum. Unum est qz propter eius amorem omnia terrena cōtēpsit, vnde ipsa ait. Qui abstulit a me amorem seculi. Cant. viij. Si dederit homo omnē substantiā domus sue pro dilectōe, rc. Scdm est qz ipsum semp in corde ⁊ in ore habuit, vñ ait. Quia vtero ipsum corde semper et labijs inuocabo. Math. xij. Et abundantia cordis os loquitur. Tertiū est quia gloriant ter et libēter pro ipso tormēta sustinuit, vnde scrīt. Agatha letāter et gloriōsē sbat ad carcerē, rc. Tertio in angelis est magna stabilitas. Job. xxvij. Solidissimi quasi ere fusi sunt. et in hoc ipsa fuit eis affinis que super christū fuit fundata ⁊ solidata. vñ dixit. Mens mea supra petrā solidata est ⁊ in christo fundata. Verba vestra venti sunt pmissiones vestre planie sunt terrores enim petri fluminis sunt, que quantūcūq impugnāt fundamēta, tñ domus mēt cadere nō poterunt. Ipsam enim deiecerī non potuerunt nec plumis, id est examinatio celestiū misteriorū nec venti, id est tentationes demonum nec flamma, id est violētie tyrannoꝝ. Vel dici potest qz ipsam deiecere non potuerunt nec tentationes demonum graues et aperte ⁊ fuit qz fuit qz flamma. Nec graues et occulte que sunt quasi pluuie. Nec leues et aperte que sunt quasi venti. Venti enim sunt occulti, flum ad originem sed aperti sunt flum ad effectū. Scdo cōmendatur ab humilitate cum dr. Parvula est. parvulus attria imputat. Primo humilitatē. i. mensū. Nā cū parvulus essem in oculis tuis, rc. et flam ad hoc ipsa fuit parvula. Et ideo meruit celestē exaltationē. Math. xij. Simile parvulos rc. talium est enim regnū celo[illegible]. Scdo imputat simplicitatē. i. Cozine[illegible]. Malitia parvuli estote. Tali mō etiā [illegible]ula, et ideo meruit dominos reue[illegible], Math. xi. [illegible]condisti hec a sapien[illegible]tibus et revelasti ea parvu[illegible]. Tertio imputat puritatē. vñ parvulus a puritate dicit ⁊ hoc modo fuit parvula et ideo meruit diuine gratie influxū. Io. Gaudentiā. id est sapiā scienti ā. id est gra dei prestans parvulis. Tertio beata agatha cōmendat a passionis acerbitate cum dr. Vera non habet. Notādum autē qz sunt vbera exteriora interiora ⁊ superiora. Vbera autē exteriora nō habuit qz tyrannus ea amputauit quod quidē fuit magne crudelitatis. Hūt ad amputantē, vñ dixit. Impie crudelis ⁊ dire tyranne, rc. Magne pietatis quod ad sanandū qz ihs per dictū petrū vbera sibi restituit. Job. v. Ipse vulnerat et medetur. Magne acerbitatis quo ad patientē: quia magnā dolorē ibi sensit. Ut propter vim sensus ⁊ maxime ibi vigeat cum sint ibi nervi arterie sibi inuicē cōiuncti. tum propter vicinitatē cordis. tū propter caliditatē pectoris. Scdo sunt vbera interiora scz intellectus et affectus. De ḡbus ipsa dixit. Quo habes mamillas integras intus in vtero meo ex quibus nutrio oēs sensus meos. intellectū scz infundēdi cognitionē affectus iudmisfluat uotionē. et dico ergo vberibus nutriebat oēs sensus scz vsum ⁊ diuinā pulchritudinem admiratōe. Auditū diuine inspirationi obtemperādo, de hijs duobus dr. Job. xiij. Auditu auris audiui te. nūc autem oculus meus videt te. Odoretū christi puerilitatis et benefacta odorando. Cant. i. Currimus in odorē vnguentoꝝ tuoꝝ. rc. et gustū sanctā dulcedinē percipiēdo. Io. Gustate ⁊ videte qm suauis est dns. Tactum christi charitatis brachijs amplectendo. Cant. iij. Tenui nec dimittā. Tertio sunt vbera superiora scz celestia. De ḡbus dr. Esaie. xlvj. Lac sugetis eaꝝ hierusalē odes ⁊ obligatis eā. et saginatis et impleamini ab vberibꝰ cōsolationis eius vt mulgeatis et delicijs affluatis ab omni moda gloria eius. Et ḡbus vbis habet qz ab illis vberibus tres riui emanāt scz plenitudo gaudij et exultationis plenitudo letitij et plenitudo delectationis.

¶ Sermo. lxxv. De eadem. Sermo. iij.

Vascaulo myrrhe dilectus meus mihi inter vbera mea cōmorabit. Cant. i. Beata agatha multa ḡ dilecto suo passa fuit ḡ p ipsū mart[illegible]a passus fuit. et ideo penas dilecti inter vbera sua portauit per meditationē ⁊ tormenta ppria, inter vbera cordis sui portabat magnentinter per voluntaria passiones. Cōmendat aūt in verbis fidelitatis a tribus. Primo a penarū acerbitate quas pro dilecto sustinuit: cui dicit. Fascis culus myrrhe dilectus meus mihi. Circa quod notādum qz dilectus habuit magnū fascem virtutuꝝ ⁊ magnum fascem penaꝝ. Fuit enim tanꝫ pratum repletum floribus omnium virtutum. Esth. xxvj. Ecce odor fili mei sicut odor agri pleni. De isto magno fasce florum virtutum dilecti sua agatha quosdam flores collegit et sibi fasciculum fecit. Collegit enim illos pudicitie rationabilem conservationis sancte quia etiam coniugio semper erat in celo. Et rosam patientie

Ne. Esth. iij. O ḡ pulchra est casta generatio, decorissima pudicitie. Cuꝰ claritate. Et ex splendore conuersationis sancte. Immortalis est enim memoria illius. Ecce cōstantia sapientie. Quia sicut dicitur in psal. Paciētia pauperum non peribit in finem. Secundo dilectus habuit magnum fascem penarum, de quo magno fasce beata agatha quedā ḡstia passionū extraxit et sibi fasciculum fecit. Primū lignū est qd fuit alapis cesa. Et illud extraxit de magno fasce dilecti: qui in facie fuit velatus proprio ⁊ ipsa tuo. Libēter ergo voluit facie sua pertutē et turpitudā colaphizāt. vermiū ex quo illa facies fuit percussa ḡ est gloria angelorum Scdm lignū est qd fuit in equleo extensa. Et illud traxit de magno fasce dilecti: qui fuit ḡ pellen fuit in cruce extēsus. Io. Extendens celū sicut pellem. Libēter ergo voluit extendi in equleo amore dilecti ḡ fuit extēsus in patibulo. Tertiū lignū fuit qua fuit in pectore vulnerata quia ei mamilla fuit amissa. et illud traxit de magno fasce dilecti qui fuit fuscta cor in latere vulneratus. Libēter ergo in pectore vulnus portauit amore dilecti: qui in corde volū accepit. Quartum lignum est qua fuit carcer inclusa. Et illud lignum extraxit de magno fasce dilecti qui inclusit se in carcere veteri stabuli et lymbi. Libēter igitur sustinuit carcerem amore dilecti qui pro nobis se taliter incarcerauit. Quintum lignum est quia inter tedia ⁊ carbones fuit combusta. Et illud extraxit de magno fasce dilecti qui et ⁊ non habuit carbones ignitos habuit tamē claros ardentes, et ideo libenter voluit in carbonibus volatari amore illius qui claudi voluit portari per in fornace scz crucis ab seri. Dilectus tam multos alios penas sustinuit, et quibus maximum fascem dilexit. Ioh. ch. ego sponsa genuine substantiefuit: et ideo magno fascem portare potuit. Mea vero tam magnum fascem portare non potuerit. et ideo aliqua signa collegit de fasce dilecti ⁊ sibi fasciculum fecit ⁊ ergo dixit. Fasciculus myrrhe dilectus meus mihi. Secundo cōmendatur a penarum dilecti continua meditatione et deuotione: cum dicitur. Inter vbera mea cōmorabitur. i. era quod notandum qz vbera habent vim attractiuā cum sint spongiosa et porosa habent vim conservatiuā qz per calorem cordis ⁊ decoctionem sanguis et cōuertit in naturam lactis habent vim effluam: quia lac emittit. Ubera sunt memoria intelligētia ⁊ voluntas. Et ista circa passionē dilecti bñ attractiuā: qz memoria appetit impleri per continuā recordationē. Thren. iij. Recordare paupertatis mee. rc. ⁊ infra. Memoria mea recordabitur ⁊ tabescet in me anima mea. Intelligentia per veram fidem. Io. Intinguatur pes tuus in sanguine. Pes animi est fides que tunc in sanguine intingitur cū christi passione repletur voluntas appetit impleri per deuotionē. Job. xxxix. Pulli eius labent sanguinē. Secundo habet vim conservatiuā. Vñ tunc vñ sanguis passionis sic est in memoria intelligētia ⁊ voluntate. Adest triplex signū qui ipsum habuit et quodāmodo in lac conuertit/scz signū meditationis ḡ accendit. Io. In meditatione mea exardescet ignis/ignis amoris qui cor combussibile facit. Luce. xij. Ignem veni mittere in terram, rc. Et ignis desiderij celestis ḡ scintillas in cor proiecit. Eze. i. Scintille quasi aspectus eris candentis. Et sic sanguis dei albatus animam dealbat. Apoc. vij. Lauerunt stolas suas et dealbauerunt eas in sanguine agni. Tertio ipsa vbera habent vim effusiuam. Nam aliquādo effundunt lac aliquando sanguinem et aliquando butyrum. Juxta illud Prouerbiorū. xxx. Qui mingit premit vbera ad eliciendū lac exprimit butyrum, et qui vehementer emungit elicit sanguinem. Sancti enim predicatores qui sunt vbera ecclesie aliquando effundit lac quando alios inducunt ad puritatem innocentie, prime Petri scdo. Sicut modo geniti infantes lac concupiscite. Aliquando effundunt sanguinem quando alios animant ad imitationem passionis dominice. i. Macha. vi. Elephantis ostendere unt sanguinē ⁊ mortem. Aliquando effundunt butyrum quando alios inducunt ad puram dilectionem intime ⁊ notionis interne. Esaie. vij. Butyrum ⁊ mel comedet. Ille comedit mel qui efficitur circa ipsius ueritatis gloriam. Ille butyrum qui afficitur circa infirma hominitatis. Tertio commendatur a suarum penarum voluntaria perpessione: cum dicitur. Inter vbera mea cōmorabitur. Habebat enim illas inter vbera. i. inter intellectum.

ctum quia libēter eas sustinebat propter lecti fidem et eius amorem. Unde dicit agatha letissime et gloriantēr ibat ad carcerē et quasi ad epulas inuitata agonem suum dominō precibus commendabat. vbi notātur quatuor gradus. Primus est quia sustinuit patiēter. Et ille gradus preponitur qz et si letissime ergo et patienter. Et est necessitas. Secundus est qui sustinuit libenter, vnde dicit. Agatha letissime et ille est perfectionis. Tertius est quia sustinuit gloriāter, vnde dicitur. Et gloriantēr ibat ad carcerem. Et ille est magne virtutis quādo quis magis gloriatur de despectu propter deum ḡ de honore propter mundum. Quartus qz sustinuit delectabiliter: quod notatur cum dicitur, qz quasi ad epulas inuitata. et ille non est humane facilitatis sed gratie celes

Universidad de Deusto
Biblioteca

stia. De his quatuor gradib⁹ sc dicit. Nō potest anima mea in paradisum intrare nisi diligenter corpus meum fecerit a carnis fetidus attractas: ecce quomō portauit patienter. Ego in his penis sc delectos sicut qui bonā mūciā audit lucce quomodo portauit hōrrer. Aut quod min desiderauit: ecce quomō portauit gloriāter. Aut qui multos thesauros inuenit: ecce quomodo portauit delectabiliter.

¶ Sermo. lxxxvi.

¶ In cathedra sancti Petri. ¶ Sermo. i.

Exaltēt eum in cathedra senioꝝ laudent eum. Hō. Publiciter beat⁹ petrus exaltat⁹ fuit sc⁹ aveo ēi 61. Exaltēt eum in ecctia plebis. Et apostolo antiocheno: cuꝫ dicit. Et in cathedra senioꝝ laudent eum. Quantum ad primum notandū q⁹ pater ⁊ filius ⁊ spiritus sanctus ēi super apto⁹ seu angelos in quatuor exaltauerunt. Primo in dñica corporis consecratione. Angelo⁹ quidē est sacerdoti cōsecranti assistere ⁊ hostiā consecratā deo offerre. petri autē et sacerdotū est panem in corpus christi convertere: quod nulli angelo est datum, unde non angelis sed solis sacerdotibus dat⁹ est. Luce. xxii. Hoc facite in meam p̄memorationē. Secō in peccatoꝝ remissionē. Angelo⁹ quidē est petōres ad sp̄iritū sanctū⁹ a peccatis auertere suis orationibus: sed tñ deū miam implorare. Petri pero ⁊ sacerdotū est tñ ꝑ suis peccata remittere, unde non angelis sed solis sacerdotibus dictū est illud Joan. xx. Quoꝝ remiseritis peccata remittunt eis. Et quis hoc officiū solius dei est sc⁹ peccatoꝝ remittere, ideo dñs pocantur, hō. Ego dimitto vos illis. Tertio in claustrum collatione. Angelorum quidē est animas ad celū deducere: petri ⁊ sacerdotū est ipsis ostiū celi tantum aperire. Unde nō angelis sed petro dictū est, Math. xvi. Tibi dabo claues regni celorum. Quarto in iudiciaria potestate: angelorū quidē est iudicandos ad tormenta celi eligere/ collectos abinuicem separare: separatos malos in ignem proiicere. Sed petri ⁊ successorum eius est ipsos iudicare. Unde non angelis sed petro ⁊ successoribus suis dictum est. Math. xix. Amen dico vobis q⁹ vos qui reliquistis omnia ⁊ secuti estis me, ꝛc. Secō beatus petrus fuit hodie exaltatus et incathedratus a populo antiocheno: cum 61. Et in cathedra seniorum laudent eum. Notandum autē q⁹ festum cathedre ꝛc incathedrationis scti petri quinqꝫ de causis celebratur. Primo propter missum oleosum petri liberationem et exaltationē. Nam cum theophilus prefectus antiochie ihm in carcerē detinuisset ⁊ tandē ꝑ dei prouidentiā ⁊ pauli apti industriā ⁊ petri virtutem suam potentiā: q⁹ sc⁹ eius filii fuscitatus fuit de carcere liberat⁹ ⁊ in cathedra sublimatus et patriarcha antiocheno⁹ effectus. Ideo etiā ecclesia hoc festum celebrat vt de petri liberatione deo gratias agat. Et quia prelati ecclesie tunc cepe⁹unt locꝫ/potestate et nomine sublimari. Secundo celebrat propter nouū nois impositionē. Nam apud antiochiā discipuli primo vocati sunt christiani. Magna dei dignatio q⁹ nomē suum nobis participare voluit. Esa. lxv. Seruos tuos vocauit nos alio. Et ideo ꝑ. dilectus eis nobis cum letitia recolendū. Parū abest esset habere nomē nisi ⁊ res nobis haberet. Hug. Christianus autē est qui nō tm nomē sed opere est. Christus autē ab unctione dicitur. Ille vere est christianus qui habet unctionē effectiū ad se. i. Joā. ii. Et vos unctionē quam accepistis ab eo maneat in vobis. Qui habet oleū cōpassionis ⁊ misericordie effectū ad primū. Prouer. xxi. Thesaurus desiderabilis ⁊ oleū in habitaculo iusti. Qui hꝫ unctionē cōscientie effectū ad vitā Math. xxv. Prudentes virgines acceperūt oleum, ꝛc. Tertio celebrat propter corone clericalis institutionem. Initiatum enim fuit vt clerici coronam del⁹ errent clericatus ꝓpter tres causas. Primo ꝓpter petri immutationem. Cum enim apud antiochiam fuisset captus ant⁹ deū⁹ ab christi inimicis sibi summitatem capitis abstulerunt. Ceteri autē clerici videntes pastorē suum sic in capite deformatū eidem sibi fecerunt. Et sic petrus postmodum illud voluit seruare in gloriam: q⁹ sibi in christi intuitū fuerat irrogatū. Et quo pater q⁹ deus de malis sepe bona elicit. Unde de abrasione capitis facta in ignominiam ostē habuit corona de regalis: seruata in gloriam. Secūa causa est propter distinctionē vt sc⁹ per hoc signum clerici a laicis discernātur. Olim deus dixerat populo suo q⁹ a populis gentilib⁹ per circūcisionis signaculū. Sed circumcisio est nobis signaculū spūale. Illorum. Illud enim fiebat in parte corporis verecunda: nobis fit in parte corporis reuerenda. Illud in mēbro generatiuo: quia debebāt erant generationi filiorum nostrorum in mēbro ad celi culato q⁹ debem⁹ esse intenti contemplationi celestiū. Illud em cum dolore ⁊ effusione sanguinis nostri cū exultatione ⁊ leticia cordis. Tertia causa est propter virtutem significationē. Fit em in superficie pars tetragonalis rasa pilos: q⁹ inter deū et ipsum clericos/nihil debet esse medū. Fit deinde rasile capillos q⁹ debet detruncare superfluitatem ꝛ operatiōis ⁊ cogitationū malarū. Fit circularis formatio, tum q⁹ ipse sunt ministri eius: q⁹ caret ⁊ fine ⁊ principio. Tum q⁹ seruire deum est regnare. Tum q⁹ de corpore sacerdotali⁹ dignitatis clerici pcedūt vt sint ad coronā eternę felicitatis. Quarto celebratur propter primę misse petri celebrationem. Ipse primam missam in pontificalibus antiochie celebrauit. Et credens cum est q⁹ illo die vel saltem illo tempore, et ideo hoc dies nobis celebris debet esse. Joānes quidē primam missam suam dixit in silo. Jacob⁹ in bethel. Moyses in ade randa. ii. Reg⁹. xviii. Dauid sedens in cathedra sapientissimus princeps inter treo. Fuit petrus sapiens tanꝫ ioannes sapiens. Non respectu sacobi sapientissimo. respectu. i. mercī. Quinto celebrat ꝓpter erroris pestructionē. Olim enim gētiles in hac die festum faciebant q⁹ continebat errorem: sū perstitionem: et illusionem. Error quidem erat quia credebant q⁹ anime defunctorum circa monumenta suorum corpoꝝ morabātur. Superstitio autē erat q⁹ cibaria ⁊ pina super tumulos charissimorum ponebant: credētes q⁹ anime tales hoc indigerent. Sed sicut dicit maximus non indigebant corpo ralibus cibis sed orationibus deuotis/elemosinis assiduis et sacrificiis altarium. Illorum autem erat: q⁹ demones in nocte omnia cibaria consumebant. Et sic eis alludebāt ac ill⁹ anime comedissent. Ideo q⁹ sancti patres ordinauerunt q⁹ illa die qua ista sacrilega ritus festū de cathedratione pti pet⁹, vt virtute illius solemnitatis hec superstitiosa oblatio tradet⁹ etur. Unde ad aliqui bene festum. hoc vocatur festum petri apostolorum: ne festum erroris. Et sic ꝑ hanc festiuā substitutionē ⁊ deterit⁹ illusionem.

¶ Sermo. lxxxvii. De eode die. Sermo. ii.

Quid sedes in cathedra sapientissimus inter treo, ipse enī est quasi teneritudo nostri ingenii verini culmo. ii. Regum xviii. Per dauid q⁹ interpretat⁹ manu fortis: signat

Cathedra beatus petrus qui ꝓpter suam fortitudinem a petra est appellatus. Cōmendat autē in premisso verbo a quatuor. Primo a cathedra in honore cum dr. Sedēs in cathedra. est autē triplex cathedra scili regalis magistralis ⁊ sacerdotalis. De cathedra regali dicitur. i. Regum. xx. Cum sederit rex super cathedrā suam, ꝛc. De cathedra magistrali dicit. Math. xxiii. Super cathedram moysi sederunt scribe et pharisei, ꝛc. De sacerdotali dr in psal. In cathedra pestilentie non sedit eum. Presbyter est greca latina sentes dr. In his tribus cathedris sedet sanct⁹ petrus sc⁹ in cathedra regali q⁹ ad eum spectat iudicium omnis causarum in magistrali quia ad ipsum spectat exposition scripturarum. Et in sacerdotali quia ad ipsum spectat absolutio et absolutio peccatorum. Primo igitur sedet in cathedra regali quia ad ipsum spectat omne iudiciū scili ciuile ecclesiasticū et medium. Deut. xvii. Si difficile et ambiguū iudicium apud te esse perspexeris inter sanguinē et sanguinē per quod intelligitur iudicium criminale ⁊ cruentum inter lepā et non lepam per q⁹ notatur ecclesiasticus criminale, et causam q⁹ ad vtrāq; referitur tam ecclesiasticum q⁹ ciuile veniet ad sacerdotes leuitici generis. Secūdo sedet in cathedra magistrali: quia ad eum solum spectat scripture exposition. Non enim licet laico sed clerico predicare vel exponere scripturas: vade non turbabis sed apostolis dictum est. Math. xvi. Predicate euangelium omni creature. Scripturarum interpretatio. ii. Petri. i. Omnis prophetia ꝓpria interpretatione nō fit. ꝛc. Scripturarū modificatio, vñ illud q⁹ dr Mat. xii. Q⁹ deus cōiunxit homo nō separet: esse ꝑ fidē petri mollificat q⁹ primū p cōfessum mentis et copulam carnis. Tertio sedet in cathedra sacerdotali: quia ad ipsum spectat ligatio et absolutio culparum. Peccatoꝝ quidem supra se habet celi clausum: et infra infernū apertū intra se nō ꝑmittens culpā ⁊ perdūcit meritoꝝ participationem in ecclesia scti⁹. Post aut sacerdos peccatoꝝ celi aperire. Math. xvi. Quodcunq; ligaueris sup terrā, ꝛc. et quodcunq; solueris sup terrā, ꝛc. Pot inferni claudere. dñs. Porte inferi non prevalebunt aduersus eā. Potest spiritum sanctū dare. Act. viii. Tūc imponebant manus super illos et accipiebant spiritū sanctū. Potest pcā dimittere. Joan. xx. Quorum remiseritis peccata remittuntur eis. Pot sanctoꝝ merita ēmissicare. ii. Cor. ii. Cui autem aliquid donastis et ego, ꝛc. Secundo cōmendat petrus a firmitate ꝓpter quā dr. Dauid q⁹ interpretat manu fortis. Prelat⁹ esse non debet esse mollis sed fortis ꝙ sicut dr. Prouer. xviii. Qui mollis ⁊ dissolut⁹ est in ope suo frater est sui operis dissipatiꝰ. Tres ponit scilicet molle dissolutum et dissipatum: molle est q⁹ cedit omni vento: dissolutum quod nullo est vinculo cōligatū: dissipatū q⁹ est omni no cōfractū. Petro aut petrus nō fuit mollis sed durus: q⁹ nō cessit sed fortiter sustinuit omnē persecutionē illatam. Actuū. v.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Iuant apostoli gaudentes a conspectu cō cilij. Non fuit dissimulus sed cum christo collaudatus quia per charitatem firmam. Joā. vltimo. Homine tu scis quia amo te. Non fuit fractus sed solidus per persecutiones. Eccli. i. Quasi vas auri solidum. ⁊c. Tertio commendatur a perfectione sapientie ⁊ cum dicitur' Sapientissimus nec unitrum il sapientissimus fuit: quia tres sapientissimos doctores habuit. s. patrem reuelantē. Mat. xvi. Caro et sanguis non reuelauit tibi. ⁊c. Felium instrumentum. Joā. xv. Omnia quecūq; audiui a patre meo nota feci vobis. Et spiritum sanctum infundē tem Joh. xiiij. Paracletus autem spiritus sanctus: quē mittet pater in nomine meo ille vos docebit omnia. Quarto cōmendatur a perfectione gratie cum dicitur. Tenerrimus ligni vermiculus. Ille enim est pernicio ⁊ est tener ad tangendum et est nutrio ad perforandū. Et quo innuitur a deuoto petro q̄ fuit mansuetus ⁊ humilis ideo dicitur tenerrimus. Quo manifestudo in trib⁹ apparuit. Primo in hoc cū esset pontifex summus humile officiū non recusauit. Joā. xiij. Dixit symon petrus vade post me. Secundo q̄ a minori reprehendi patiēter sustinuit. Gal. ij. Cum venisset cephas antiochiam in faciem ei restiti. ⁊c. Nos autem cum a superiori reprehendimur impatienter ferimus. Si a pari indignamur. Si a minori irridemus. Tertio in hoc q̄ minimis humiliter obedit. Actus. viij. Cum audissent apostoli qui erant hierosolymis quia recepit samaria verbum dei: miserunt ad eos petrum et ioannem. Secundo fuit durus et severus. Unde ad malos: ideo dicitur vermiculus ligni cuius seueritas in tribus apparuit scilicet quia seuere malos reprehendit. acto. viij. Penitentia tua tecum sit in perditione. Item re punivit sicut patet. Actu. v. In punitione ananie ⁊ saphire. Severe hominum mentes ⁊ audaciam. Secundo in hoc q̄ a christo fuit gratiam. Joan. xxi. Symon petrus habemo gladium. ⁊c. Tertio fuit humilis erga ad seipsum ⁊ deum ideo dicitur vermiculus. Alios autem humilitas in tribus apparuit. Primo in hoc q̄ indignum se christi presentia reputauit. Luce. v. exi a me quia homo pec. ⁊c. Secundo in hoc q̄ a christo fuit negari recusauit. Joan. xiij. non lauabis mihi pedes in eternum. Tertio in hoc quod crucifigi se hominum noluit: unde alt: quia non sum dignus in cruce esse sicut dominus meus crucem meam gratie.

¶ Sermo. lxxxvij. de sancto matheo sermone. i.

Erte vi- detis quem elegerit dominus quē non sic illis et in omni populo s. Nec. x. Quasi stud dicti sit in sancte superbo in regē assumpto cū venerit in ci potest de mathia paruulo in apostolum assumpto. In quibus verbis a domino cōmendatur. Primo a miraculosa electione cū dicitur. Certe videritis quem elegerit dominus. Secundo a vite perfectione cū subditur q̄ non sit similis ei in populo. Circa primum notandum q̄ eius electio commendabilis est ex parte electorū electi et modi eligendi. eligentes aūt fuerunt in spūe sanctitatis: quia apostoli: qui sunt principes mundi: sanctores celi et iudices terre. Ps. Principes populorum congregati sunt ad faciendum scilicet mathie electionem. Ecce quia sunt principes mūdi: quantum vis fortes terre, Ecce quia erant iudices celi. et vehementer elevati sunt: et scilicet sint sanctores celi. Secundo cōmendabilis est ex parte electi. In quo quidem firmantur tria que in quolibet prelato requiruntur. Primum est morum maturitas: quod notatur cum dicit, et hic vidit vir etiā maritat dēportat. Magnū enim periculum est dum prelatus maturus non est. Secundum est terre cultus reipuer est. Secundum est gratuite sanctitatis quod notatur cū dicit. Quē nobiscū sunt cōgregati. In tam beata ecclesia congregatione minus potuisset habitare nisi valde sanctus. unde dicit. Christ. q̄ Judas fuit in collegio apostolorū diabolus non fuit ausus ipsum invadere. Sed qñ ab ipsis recessit in ipsum intrauit. Tertiū est sapientie ⁊ doctrine veritas: qđ notatur cū dicit. Omni tempore quo intrauit et exiuit. Nullus est alicui⁹ negocij primum noticiā scire potest nisi primo scierit eius principiū finē ⁊ media. Matthias ndm omnes actus scilicet principis ideo ex omni tempore quo intrauit. s. per naturitatē scilicet ⁊ fidē. ideo sequit. Exinit vsq; ad ipsum sequitur passionē. Secundo ⁊ media. unde sequit. Incipiendo a baptismate Joānis. ⁊c. De his tribus dicit. Vos. s. Patres et valde viros: ecce maturitas. Sapientes ⁊ ignaros, ecce sapientie veritas. et quoniā observatio fuit probata: ecce vite scititas. Tertio commendabilis est ex parte modi eligēdi. Apostoli eligunt ipsum electionē inconsuetā ad exhortationē salutiferā. quia petrus vtilē sermonem premisit cū dix. Surgens petrus in medio fratrū dixit. ⁊c. Prosecuti sunt ipsum cū oratione remota vt dixit. et orantes dixerunt. Tu domine ⁊c. Et terminata est cū precatione divina. unde dicitur et cecidit sors super mathiam. Solum dionysii illa sors fuit quidā splendor divinus per quē ostendebatur q̄ erat in apostolum assumendus. Secundo cōmendat a vite perfectione. ibi. Non sit filius et in omni populo. Hec aūt perfectio in quattuor cōsistit. Primo in hoc q̄ fuit magne cōfessatio quo ad ipsum, et hoc habet testimonium a patre. Unde Mathias paruus interpretat, et ad patrē spectat paruulos pfouere. Mathyas. Non est voluntas patris mei vt pereat vn⁹ ex pusillis illis. Testimonium habuit a filio. Quia cū vnus statuissent ipsum pro vocato. Testimonij habuit a spiritu sancto in pentecoste cū eis ipse se infudit. Testimonia etiā habuit a toto apostolorū collegio qui eū sospes statuerūt. Credē dū est enim q̄ si vno meliores habuissent ipsum statuissent. Secundo eius perfectio cōsistit in hoc q̄ fuit multe familiaritatis ⁊ dilectionis quo ad xpm. Cuius signa triplicia sunt. Primum est q̄ xps fecit eū cōtribus suis tantum. Fuit enim de tribus tantū sicut ⁊ ipse. Solent aūt homines qui sunt ex eadē cognatione se inuicem diligere. Ephe. v. Reliquit carnem suam et sanguinem habuit. ⁊c. Secundo fuit eū compatriot⁹ suum. Fuit enim bethsaida sicut ⁊ christus. Solent namq; homines eiusdē patrie specialem adinuicem familiaritatē habere. Tertium est quia fecit ipsum cōmilitonē suū: quia secum quodammodo crucifixus fuit, Et sic xps in eodem uno et sella sedet. Heber. vi. Homo quem vexillo capere cepit debet imponi supra equū qui de sella regia est. Tertio constitit ipsa perfectio in hoc q̄ fuit multe potestatis ita quo ad operationem miraculoū quoq; rum. Nam cum eēt cum quinquaginta hominū et quasi potenter oppressa. Secundo sanauit et ad fidem conuertit. Quadam attestantur sue iusticie veritatē. Quia cum quidam obstinati persisterēt et nullo modo vellent credere dixit eis. Nemini vobis q̄ vini in infernum descendetis. Ita et ipsi. Tertio fuit ipse victor bestialitatis. quadam vero tam potentiam habuit ut demones expellebat ⁊ in infernū mittebat. Unde cum quidam demon in forma pueri ⁊ ipsum excitare ⁊ ipsum expulit in infernum misit. Cum etiā esset in carne demones in ipsum odiū⁹ fremebāt ⁊ ad ipsum accedere nō audebāt. Quedā vero attestantur magnam suam fidem: quia quandam potionem intoxicatā totam bibit et nullam lesionem sensit, hec est eius

fidem attestantur facta illud quod legitur Marc. vi. Signa autē eos qui crediderint hec sequentur. ⁊c infra. et si mortiferū hā biberint non eis nocebit. Quarto constitit eius perfectio in hoc q̄ fuit magnus acerbatis. Unde mortuum. Quamvis esset alibi legatur q̄ in pace quieverit alibi tamen legitur q̄ fune in collo misso per civitatem fit tractus alibi crucifixus alibi q̄ fuit lapidatus: ⁊ securi excerebratus. Supponendo igitur q̄ ad hominum transiret per viam martyrij posse nunc ista concessa dare ⁊ dicere q̄ primo per civitatem fuit tractus sed non mortuus. deinde fuit crucifixus et ibi stans in cruce fuit lapidatus: ⁊ securi percussus.

¶ Sermo. lxxxij. Eodem die sermone. ij.

Jantdies eius pauci ⁊ electi: et eius accepit aliter. Et infra. Et persecutus est hominem mendicū ⁊ inopē. ⁊c. Et sicut semper fecit. ⁊c. p. christi. ⁊ ista verba de ipsa depositione ⁊ q̄ de mathie electione fuit ligatur testatur petrus dicens. act. i. vere fratres oportuit impleri scripturā quam dixerat spūs scūs p̄ dauid. ⁊c. In quib⁹ verbis quatuor ponit. Unde propositio: cum dicit. Fiant dies eius pauci. Ubi nōta fuerunt facti sunt dies eius pauci. Pauci enim dies fuerūt in discipulatu consortio pauci diebus in apostolorum collegio. et pauci diebus in procuratoris officio. sed mirum videt quare xpi sapientia ipsum posuit in consortio suorum cum sciebat futurū esse lupum. in collegio apl̄oz quem sciebat futurū esse prodītorem suum. quare ei fecit suum procuratorem quem sciebat esse futurum magnū furē. sed hoc sapientissima rōne est factū. ibi enim posuit eū in consortio discipulorū suorū vt bonos cum malis in hoc mūdo mixtos esse ostēdat. Nā in hoc mūdo aliqñ diabolus inimicit inter filios dei. Job. ij. Quadā die cū venissent filij dei ⁊ assisterēt coram dño affuit inter eos sathā. Aliqñ inter ministros dei. xpc. ibi. Ostendit mihi iesum sacerdotē magnū: ⁊ sathā stabat a dextris eius vt aduersaret ei. Aliqñ inter apl̄os dei Joā. vi. Nōne duodecim vos elegi: ⁊ vn⁹ ex vobis diabol⁹ est? ⁊ ibi fecit eū apostolū qui sciebat futurū esse proditorē sui vt nunc fidelia computaret ne

Universidad de Deusto
Biblioteca

ẽ hunc mundū aliquis securum se esse ere
diat. Vers. Nullꝰ est securitas fratres mei:
neq; in celo neq; in paradiso: quia mūs
in medio In celo nāq; ceciderūt angelus sub
pselentis diuinitatis. Adam in paradiso in
loco voluptatis: iudas in mundo in schola
saluatoris. Tertio fecit eū procuratorem
suum qui celebat fuerūt ẽporalia vilia et
contẽnenda esse doceret. Habuit quidē chri
stus in hoc mundo quinq; scilicet corpus
ecclesiam matrem propriam: animam et
quandam modicam substantiā pro expen
sis oblatā. Corpus aūt habuit valde charū
deo dimisit ipsum custodibus valde cha
rissimis scilicet iosep: et necdemo. Matrem
ecclesiā habuit charissimā ideo eam
eas custodibus charissimis. s. iohānī et pe
tro. Animam habuit charissimā ideo eam
deo commendauit patri charissimo, necnon
habuit contēptibilē: vilissimā ideo ipsam
iude cōmendauit. Secūdo ponit depositio
nis ritus cū dr. Persecutus est hominem
pacem: mendicū: cōpunctū corde mortifi
care. Et vocatur ihs inopis mendicus: cō
punctus fuit cū inopia. s. sine ope aliqua
fili: qui ipsum pater dereliquerat multis cū
tribulationibus expendendo. Math. et qui
Deus meus et quis dereliquit me. Iudei
psqʒ ad mortē persequendo. Ps. amici mei
et proximi mei ꝛc. Apostoli ad cōsolandū
ps. Elongasti a me amicum et proximum ꝛc.
Talem igitur inopem iudas persecutus est
psqʒ ad prodītionis captionem. Et hoc fe
cit intus turbatꝰ angelio ac intercedente
precio et mediate oculo. Vbi enim aliquis
mas cum turba cepit dereliquum cum ocu
lo gaudet amicum. Pro pecunia vendi
dit saluatorem suum. Secundo fuit mendi
cus. Mendicus enim medicū quasi ad manū
dicens: quia pauperes sine voce solent ad
diuites manū extendere. Dic et ipse in cru
ce manus extendit ad patrē vt ipsum reꝯ
ciliaret. Ps. Elevatio manuū meaꝝ sacrifi
cium vespertinum. Ad desiderium vt ipsum
caperet. Habacuc iii. Cornua in manib⁹ ei⁹
Ad humanum genus vt ipsum ad compa
tionem inclinaret. Sed eē quaritur dicens.
ps. Ixx. Expandi manus tota die ad popu
lū incredulum. Illum fle medicum iudas
persecutus est psqʒ ad futurā rerum oblā
tionem. Joan. xii. Fur erat et loculos ha
bens ꝛc. Tertio fuit compunctus scilꝫ do
lore cordis. Et hoc intus in mente. Math.
xxvi. Tristis est anima mea psqʒ ad mortē
Et extra in corpore: hoc ipse in capitis
coronatione. Et extra in pedū perforatione
et in medio in flagellatione. Et in lateris
in operatione crucis. Et ipsum fle ꝑpunctū
cū dolore: dus iudas plenum iudas persecutus est
psqʒ ad mortem. Tertio ponitur eius pusi
llo: cum dicitur. Induit maledictionem si
cut vestimentum. ꝛc. Vbi maledictio exte
rius ostenditur vestimento zone: aque: et olei.
Vestimentum autem induit: zona ventris
qui vestimenta: aqua subintrat viscera eius
penetrat ossa. Maledictio igitur dei cō
puo iude: sicut vestimentū induit quando
laqueo se suspendit. Tanq̃ zona ipsum pa
cenit: quando pene eterne ipsum astrinxit.
Illi qui sunt in purgatorio habent penam
sed nō cum zona quia pena non est ita stric
ta. Illi qui sunt in inferno habent cum zo
na: quia eternitas penam constringit: ꝛ per
petuo adherere facit. Maledictio sicut aq
intrauit in eius viscera quando in terram
sunt diffusa. s. Mathia. iii. Apperiendo est
dolor dirus viscerum: et quidem facto in
me quippe qui aliorum lustrat viscera. Jo
sicut igitur iude viscera sunt diffusa qꝫ multi
tudinem tuserat viscera scilicet christi vo
luntibus ea replendo marie viscera doloris
gladio vulnerando. Apostolorum: ea trifti
tia implendo: et sanctorum matronarum
viscera fletibus contristando. Maledictio
dei sicut oleum eius ossa penetrauit quan
do eius anima que debet esse os et robur
corporis ad infernum descēdit. Actū. Pu
nitus est iudas vt abiret in locum suum
scilicet in infernum: qui est locus suus scilꝫ
sibi congruus ratione desperationis. Ter. ca
ii. Super tribus sceleribus moab: ꝛ super
quatuor non conuertam eū. Judas autem
quatuor scelera commisit scilicet auaritiae
proditionis: homicidii: ꝛ desperationis.
Super tribus igit sceleribus primus deus
fuisset conuersus iude ad misericordiam.
Super quartum autem scilicet desperatio
nis cōserti noluit: quia indignum se fecit.
Quarto ponitur mathie electio cum dicit
tur. Episcopatum eius accipiat alter. Non
quidem electio commendabilis fuit pro
pter tria que electores habuerunt. Primo
habuerunt intentionem rectam. Intendē
bant enim illum eligere qui esset secundum
dei approbationem: qui haberet scientie
illustrationem: qui posset facere in popu
lo magnam edificationem. De his tribus
dicitur. Jere. iii. Dabo pobis pastores iux
ta cor meum qui pascent vos scientia ꝛ doc
trina. Secundo habuerunt mentem deuo
tam quia orationibus insisterunt. Immo
mente enim electione debemus orationibus
insistere: ad quod instruimur exemplo apo
stolico sicut hic. Exemplo prophetico Iere
de moyses cum deberet a principatu cessa
re orauit dicens. Num. xxvii. Prouideat
dñs deus spirituum oīs carnis hominem
qui sit super multitudinem hāc. ꝛc. Tertio
seruauerūt formā canonicam: que fuit per
eōm cōsensum: potius diuinā inspiratio

nē cum dr. Cecidit sors super mathiā. Pro
mer. xvi. Sortes mittunt in sinum et a dño
temperantur. Statue aūt ex ipso nō est hu
manus prudēs. Tum qr sēm ihe. Plurales
qui pauciores non faciunt legē communē
Tum qr sēm Beda. Donec veniret verī
tas figurum licuit obseruare. Posset tamē
quia vel sortibus quando trā concurrit.
Primo qñ hoc fieret in necessitate vnde cū
queā ecclesiae fuisset obiecta: ꝛ esset condi
tio qui deberent recedere: ꝛ qui remanere.
Consilium Hug. ridet. Sorte hoc est diuinū
qñ. Illi dicit dicit qr sors nō est vbiqʒ mali
sed rectus humana dubietate diuinā indicia
volitare. Secūdo qñ fieret cū capitli pīlio
ꝛ deliberatione. Illa tangit Beda dicens.
Qñ quis necessitate compulsus ex ipso apo
stolorū sortibus putat deū esse cōsulendum
scilicet apostolos hoc egisse collecto fra
trum cetu ꝛ ad deum fusis precibus.

C. Sermo. xc. De eodem die sermo. ii.

Portet i
pleri scripturaꝝ qđ predixit ihs
Mathei super eos
dauid de iuda.
ꝛc. In hac elec
tione apties fit
mentio de duo
bus. Primo de
indigni plati se
iude depositione cū ihs. Opꝫ impleri scrip.
ꝛc. Secūdo de digni subrogatione cū dr. Opꝫ
et ihs spīrit⁹ ꝛc. Circa primum notandum
quattuor de causis deponi debet p
ter. Et iudas deponi debuit. Primo propter
homicidiū. s. manifestū ꝛ manifestū qñ homici
dium manifestū est. Judas aūt homicidii cō
mittendi fuit. Judas aūt homicidii cō
mittendi fuit. Judas aūt homicidii cō
mittendi fuit

scdo. Hoc autem dicit non quia de regenio pertinebat ad eum. 12. Quarto apostolos ꝑ tum in se erat modo exemplo corrumpebat unde postq̃ ad apostolos exiuit dicit christus Joannes. xiij. Nunc clarificatus est filius hominis. Erat enim iudas cum apostol Sicut diabolus cum angelis sanctis cum a gelis et accipiter cum columbis et ꝛc̃ cob le cum apostolorum non fuit clarum: sed ꝑta recedente clarificatus est ꝑ hoc in eo. Se cundo fit mentio de prelatis digni ꝛc̃ et ins thse subrogationem cum dr. Oportet ergo his viris qui nobiscum sunt congregati. ꝛc. Circa cuius electionem quatuor tanguntur. Primum est commendatio eligendi. Commendatur autem a tribus scz a magna nimitate constantie in hoc q̃ vocatur vir tã est virilis. Non enim fugit vt mercenarius sed constanter stetit vt pastor bonus. Barg. Mercennarius autem fugit non mutando locum: sed subtrahendo solatium: fugit quia fatu stitiam vidit et tacuit: fugit quia sub silen tio abscondit. Secundo commendatur a p fectione scientie: fuit enim in schola christi ꝙ tum ad inchoationem, unde dicitur. Omni tempore quo intrauit. 12. dicam ad consum mationem: cum dicitur est exiuit dominus ihesus inter nos ꝛc̃, quantum ad prosecutio nem unde dicitur. Incipiens a baptismate Joannis: quousque ad terminationem: In de sequitur. Usque ad diem quo assumptus est a nobis. Tertio commendatur a fama ritate vite que apparet ex nominis interp tatione: quia interpretatur parvus. Et apo stolorum electione quis de tanto numero ip sum ioseph statuerunt: et divina approbac tione: quia pena ipsum alteri preelegit.

¶ Secundo tangit electionis commenda tio: cum dicitur. Et statuerunt duos. Que quidem commendabilis est ex ratione nře rectitudinis et meriti. Ipse enim fuit magna ꝙtis ad numerũ. lxx. de centũ: et viginti electoꝝ hus nullus discordauit. Fuit sanctus ꝙtus ad gelum: quia statuerunt mathiam extraneũ: nullis aplos propinquũ vt ostendat ꝙ illa electio non amore carnali fiebat: sed ex zelo dei. Fuit digna ꝙtus ad meritum: ex ipse electores et ipse electus magni meriti erãt. Tertio tangitur electi cõfirmatio cũ dicit. eecidit sors sup mathiã. Quidã nãq̃ de aplis primo fuerãt electi: et postmodũ in pentecoste confirmati. Ita. Ego confirmas si columnas eius per quod datur intelligi ꝙ electus non est statim confirmandus: sed prius in fama et persona examinandus. Quidam fuerunt electi sed manifestantur sicut iudas, per quod dat intelligi ꝙ alt quis ꝙtus cunq̃ sit electus nõ est cõfirman dus ꝙ scz nõ est dignus vel nõ est rite electus. Vel qui fuerãt simul electi et cõfirmati sicut matheus qui ab apostolis erat elec tus et mox a spũ sco cõfirmatus et sicut paulus ꝙ dicit. Gal. i. Paulus electus nõ ab hoibus scz electus nõ per hoiem scz confir matus: sed per iesum christũ per qs datur intelligi ꝙ alt̃q̃ mox pe est electus: sed cõ firmandus. Qñ scz constat de electionis fir ma et persone sufficientia. Quanto tẽpore ipsius cõfirmati iurisdictio eñ differt annun merat̃ est cum vndecim aptin. Tribꝰ modis iurisdictionem ordinariã est affectu tus. Primo per ipsam electionem confir matam. Scdo per legẽ animatã. Patet q enim est lex animata. Et quo ad iurisdictio nem ordinariã cõferẽdã equipollet lex ani mata ꝛ inanimata. Ita lex animata est pa tituli sui: quã ipse cum ceteris apostolis accepit. Et ideo iurisdictionẽ ordinariã ei eo sortiti nũ est. Tertio per cõsuetudinẽ fir ptam et approbatã. Obtenth est enim ꝙ nam consuetudinem ꝙ quecũq̃ ꝙ ꝛ deo iurisdictionem ordinariam sortiuntur. Sicut patet in Jere. ꝓphẽta, qui cum a deo mitteretur dictum est ei ecce constitui te hodie super gentes et regna.

¶ Sermo. xci. de beatissimo Gregorio. sermo. i.

Go nouit ſtim̃ colligãmꝰ ꝛ quaſi qui colligit racemos post vin demiatores vindie minui in benedi ctione dei et ecclie ſpauit ꝛ quaſi ꝙ vin demiat impleat torcular. Eccle. xxxiij. Vigilate ad orandũ. Et ꝛ. Cõtemplabat ꝙ dei ſcientia ꝛ. Ecclesiastici. xxxiiij. Qui erravit non poterit inveniri

qualites de virtute in virtutem proficiant: et perfecti qualiter consummationem apprehendant.

C Ser. xcii. De eodem ser. iii.

Ultimane vigilat ad illam scz sapientiam nō laborat. Sap. vi. Beatus Grego. qui vigilanter interpretatur. Ad sapientiam de mane vigilauit: quia in sua adolescentia quere re cepit eam et tantum possedit in ea adhesit erat q̄ laborem nō sentiebat. Sess. xxii. Cū debuerint et dicto pauci pie unoquo magnitudine. Ideo sapientiam adimuit: quia in libro sapientie vigilando studuit q̄ sunt quinq; libri scz liber cōscientie: liber vite: liber scientie: liber gratie et nature: tres enim prime significantur Sess. p tria ligna que erant in paradiso. Liber enim cōscientie significat per lignum q̄s erat pulchrum visu: ad vescendum suave: quia cō scientiam bonam deus intuet libenter: in ea delectat. Liber scientie significat p lignū scientie boni et mali: quia p scientiam bonum: malum cognoscuntur: liber enim vite significat p lignum vite q̄s erat in medio paradisi. Quartus est liber gratie qui scribit hominem intus p virtutum varietatem: exterius p morum honestatem. Apo. v. Vidi in dextera sedentis librum scriptum intus: foris. Quint⁹ est liber nature: i. creaturarum in quo legere possunt tam scientes q̄ nescientes: et cognoscere dei potentiam: magnitudinē: sapientiam et ordine bonitatē et finē: quis sunt valde bona. Esa. xl. Habitat liber scientie literas. In his quinq; libris vigilando studuit: et ab his omnes libros suos extraxit et exemplauit. Quia in his sic vigilauit. idem quinq; generibus hominum ad quos spectat vigilare comparari potest. vt habet Greg. xxxviii. scilicet oratori: pictori: doctori: fabro: et regulo. Primo igitur vigilando studuit in libro cognitionis per vitiorum extirpationē et virtutum plantationem. Nam de corde suo eradicauit superbiam: et plantauit humilitatem. Unde in literis suis primus fuit omnium seruorum dei appellatur. Eradicauit auaritiam et plantauit liberalitatem: quia ad paupertatem liberalissimus erat. Eradicauit ira mundiciam et plantauit puritatem: quia virgo fuisse creditur. Ab isto libro cognitionis extraxit et explanauit librum moralium: quia ibi docet extirpationem vitiorum et plantationem virtutum. Hieresi. i. Constitui te super gentes: id est super malos gētiliter viuentes. Et super regna: id est super bonos in quibus regnat per gratiam vt scilicet a malo euellas: et destruas vitia et in bonis edifices et plantes virtutes: et quia in libro conscientie sic vigilando studuit: et libros moralium inde extraxit: ideo comparatur oratori vigilanti. Cor inquit debet ad persandum suos enemicos: et vitia eius in signa vocarum: In libro eidem moralium multos fecit sulcos: scilicet in scriptura eradicando cuberitatem et plantando veritatem. In ecclesia eradicando pusillanimitatem hereticam: et plantando catholicam fidem. In anima eradicando vitia: et plantando virtutes: et vigilias et studium suum in signa vocarum: in pregnante animā. Secundo inuenit in libro scite per pastoralis officii plenam cognitionem. Dicitur enim pastorale est liber scientie: quia sicut dicit Gregorius Nazanzenus. Reuera mihi esse videtur ars artium: et disciplina disciplinarum hominem regere vel imbuere qui est inter omnes animantes maxime moribus variis et voluntate diuersus. Ab isto libro scientie Gregorius extraxit et exemplauit librum pastoralem in quo plene docet omnes pastores. Unde ait ibidem. Pensandum est ad culmen regiminis quisq; qualiter perueniat: aliq; ad hoc rite perueniens qualiter veniat: et bene viuendo qualiter doceat: et bene docendo ad intimam vitam quanta consideratione cognoscat. De primo sic ait cum regiminis culmen imperatur si bonus prodesse studet: qui aliq; prodesse debet ex conde pauca. De secō sic dicit. Cōsider idcirco est quia cum causam populi pastor suscepit: quasi ad egri medicus accedit. Quia ergo prius plene gerussam mederi pperat qui de facie pulnus potest. De tertio sic dicit. Qui imperitis pastoralē magisterii qua temeritate susceptū quando ars artium est regimen animarū. De quarto sic dicit. Quem rector foris tumultus fauore erexit: dū intus veritate vacuat. Et qui in hac libro scientie pastoralis studuit: et librum pastoralem inde extraxit: ideo assimilatur fabro vigilanti. Nor inquit male tinouat aurem: cum cū sua malitia sua omnia imperfectionem. Dum lens ferrum domat et incudem firmat: et suauem sonum generat. Sic prelati per bene domare duros et inquietos. Cōsolari pusillanimes et infirmos: et patienter se habere ad omnes. Iliam regulam sibi nouo tangit. i. Tessalonicen. v. Rogamus vos fratres corripere inquietos. Tertius est liber vite: scilicet christus in quo legit Greg. vigilando studuit: et inde inuenit in libro cōscientie extraxit et explanauit. Nam deliciis et delectationes exhauit. Ab isto libro extraxit: et exemplauit ergo

sermones quos fecit super ezechielem. Necnon tam profunda et occulta misteria cognoscere potuisset nisi ea a libro vite habuisset: spūs sanctus ei reuelasset. vnde Petr⁹ de cornelio dicit spiritum sanctum in cōlatio fudit: et libros moralium inde extraxit: ideo comparatur oratori vigilanti. Cor inquit debet ad persandum suos enemicos: et vitia eius in signa vocarum: In libro eidem moralium multos fecit sulcos: scilicet in scriptura eradicando cuberitatem et plantando veritatem. In ecclesia eradicando pusillanimitatem hereticam: et plantando catholicam fidem. In anima eradicando vitia: et plantando virtutes: et vigilias et studium suum in signa vocarum: in pregnante animā. Secundo inuenit in libro scite per pastoralis officii plenam cognitionem. Dicitur enim pastorale est liber scientie: quia sicut dicit Gregorius Nazanzenus. Reuera mihi esse videtur ars artium: et disciplina disciplinarum hominem regere vel imbuere qui est inter omnes animantes maxime moribus variis et voluntate diuersus. Ab isto libro scientie Gregorius extraxit et exemplauit librum pastoralem in quo plene docet omnes pastores. Unde ait ibidem. Pensandum est ad culmen regiminis quisq; qualiter perueniat: aliq; ad hoc rite perueniens qualiter veniat: et bene viuendo qualiter doceat: et bene docendo ad intimam vitam quanta consideratione cognoscat. De primo sic ait cum regiminis culmen imperatur si bonus prodesse studet: qui aliq; prodesse debet ex conde pauca. De secō sic dicit. Cōsider idcirco est quia cum causam populi pastor suscepit: quasi ad egri medicus accedit. Quia ergo prius plene gerussam mederi pperat qui de facie pulnus potest. De tertio sic dicit. Qui imperitis pastoralē magisterii qua temeritate susceptū quando ars artium est regimen animarū. De quarto sic dicit. Quem rector foris tumultus fauore erexit: dū intus veritate vacuat. Et qui in hac libro scientie pastoralis studuit: et librum pastoralem inde extraxit: ideo assimilatur fabro vigilanti. Nor inquit male tinouat aurem: cum cū sua malitia sua omnia imperfectionem. Dum lens ferrum domat et incudem firmat: et suauem sonum generat. Sic prelati per bene domare duros et inquietos. Cōsolari pusillanimes et infirmos: et patienter se habere ad omnes. Iliam regulam sibi nouo tangit. i. Tessalonicen. v. Rogamus vos fratres corripere inquietos. Tertius est liber vite: scilicet christus in quo legit Greg. vigilando studuit: et inde inuenit in libro cōscientie extraxit et explanauit. Nam deliciis et delectationes exhauit. Ab isto libro extraxit: et exemplauit ergo

Celi enarrant gloriā dei. Aliqñ exēplis. Sic. Precepto posuit: nō preteribit. qz ipsum ad hoc assimilat Regulo vigilanti. oñ dicit. Cor suū debet vt cōsummet inuentionē et vigilias sue mūdabit cor suū. Ipse est q̄ vere dat: exēplis illos q̄ erāt in vase vocatum electi formauit in vase gloriē. Iuxta illud. Eccl. l. Quasi vas auri solidi ornatū omni lapide pretioso. Fecit eñ vt essent pau. p ete rei dandationē: vt essent auri: per charitatem succēsā vt essent solidi p patientiā vt essent gēma: id est per virtutū refulgentiam.

C Sermo. xciij. De eodem. sermo. ij.

Eptali sermone emisit⁹ d̄o eloquia pulchritudie. Eccl. xlii. Tria nāq; sunt necessaria cuilibet perfecto prelato. Primo vt deus habeat eū in ipso per gratiā. Secundo vt sit sollicitus per operationē bonā. Tertio vt sit fructuosus per doctrinā. Illa tria habuit beatus Greg. que notant in verbis premissis. Primo nanq; deus in ipso habitauit per gratiam: qđ notat cū dī. Neptalin qđ interpretatur habitatio. Nā pater in ipso habitauit per gratiam: dādo sibi in miraculis maiorem potentiā. Miracula eñ operati spectant ad potentiā. Luce. xi. Dedit potestatem super oīa demonia: et vt languores curarē. Filius in eo habitauit p dōnū sibi presentiā sui. scilicet Gregorius ipsum in forma peregrini recepit. et dando sibi suam carnem veram: qđ habuit visibiliter in veram carnem conuertit. Spūsanctus in eo habitauit quod ostendit per speciē columbe: que sup̄ per caput eius visa fuit: et per columnam ignem: que super ipsum de celo descendit per quod datur intelligi q̄ habebat sine plicitatem columbinam et charitatē ignitam: ideo poterat dicere. Pater et filius et spiritus sanctus Joan. xiiij. Ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus. Secundo fuit velox per operationem solicitam: cum dicitur Cerua emissa. Cerua autem habet velocitatem renouationem: et delectationem. Sic sanctus Greg. fuit velox ad sequendum illum: de quo dicitur in. Jo. ignitauit pedes eius ad currendum viam. ꝛc. Ideo fuit velox: quia depositis velocissime omne pondus scilicet pondus inutilium quas omnes reliquit. et de ipso septē monasteria edificauit. Pondus delectarum deposuit: quia corpus continue macerauit illud infirmato stomacho pie subuenire poterat. Quia etiam esset q̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

monasterio a matre sua crudelis leguminis huius pabulabatur. Pondus honorum quia eū esset electus in summum pontificem fuisse et se abscondit/sed indicio columbe celesti manifestatus erat. Non enī poterat latere propter vitam eminentem. Mat. v. Non potest ciuitas abscondi super montem posita: propter conversationem fulgentem. Ibidem. Nunc ascendunt lucernam &c. Propter famam resplendentem. Eccli. xxiij. Sicut cynnamomum & balsamum aromatizans odorem dedi. Res igitur alta/lucida et vaporosa abscondi non potest. Gesto eciam cervus habet remorationem: quando enī senescit cum serpente pugnat: et hausto veneno ardentissime sitit/et in fontem se properans in oculis/pedibus et cornibus ad pelle renouatur. Sic sanctus Gregorius et ceteri sancti cum demone pugnantes & vina tentationes pincetes ad fontem gē refrigerantis currūt: et sic renouantur in intellectu: quia limpidissimi conspiciunt ad ephesios. Renouamini spiritu mentis vestre. Renouantur in affectu: quia feruentius deum diligunt. Ibi. Emitte spiritum tuum et creabuntur. Renouant in operatione: quia operatrices facti sunt. Ephe. quarto. Induite nouum hominem qui secundū deū creatus est in iustitia et sanctitate veritatis. Anne est opera nostra virtuosa sunt quādo sunt enim iustitia q̄tum ad proximum: iusta q̄tum ad nos renouantur/ q̄tum ad conversationem extrinsecam/q̄ honestissime conversantur inducunt. Colocen. iij. Induentes nouum hominem qui renouatur in agnitionem dei. Tertio cervus habet diserecionem et eius discretio in tribus attenditur: in cautela/in sanatione/in parturitione/et in cordis confortatione. Cervus enī sagitta percussus pulegium comedit: et sic sagitta proficit. Cervus tarantulā comedit et sic venenum parit. Cervus etiam comedit quelibet herbas medicinales habendo respectum ad eam: et sic cor quod erat tremulum confortationem accipit. Habemus enī tria ista herderum quas ipse cervus comedit: quia vita valet ad sanandum/alia ad parcendum et tertia ad confortandum. Illa tria genera beatus Gregorius habuit: et alios etiā habere docuit. Herba nanq; valens ad sanandum est verbum dei. Sapien. xvi. Neq; herba neq; malagma sanauit eos/sed tuus domine/qui sanat et occidit omnia. Et sic est parcendi: huius herde est causa sanationis vita absentia est causa mortis. Gregorius. Quisq; alimenta non retinet huius proficio vita desperatur. Aterne ergo mortis periculum formidatur si non cibum sancte exhortationis accipitis. Si ibo vite/alimenta iustitie in memoria/non teneris. Secūda herba est memoris mortis. Ysa. xl. Omnis caro fenum: et omnis gloria eius quasi flos agri. Et ita valet ad parcendum. i. ad peccandum. Splenda per bona opera Gregorius. Valde est sollicitat in bono opere qui semp contra de extremo fine. Tertia herba est meditatio dominice compassionis quę fuit herba multum amara. Cantico. i. Fasciculus myrrhe dilectus meus mihi. Est illa valet ad confortandum & roborandum Greg. Si passio ipsa ad memoriā reducitur: mihil ? q̄ nō ego animo tollitur. Tertio beatus Gregorius fuit structuosus primo per doctrinā: unde dicitur. Panis eloquia pulcherrima & pinguissima. Ista autem eloquia pulchritudinis tribus modis dicit. Primo nanq; fuit predicator gratiosus: et ideo dicit eloquia pulchre facundie. Dicit autem Augu. in libro de doctrina xpiana q̄ eloquens in verbis suis agere debet: ut veritas pateat/ virtus placeat/veritas moueat/ & ut pateat dz loqui clare et aperte/et placeat debet loqui composite & ornate: et mouere debet loqui feruenter & deuote. Talis enī fuit eloquentia beati Gregorij. i. clara/ornata & ordinata. Clara/nihil habens obscurantis. Proverb. xviij. Doctrina prudentium facile. Ordinata/nihil huius rusticitat. Proverbio. xxv. Lingua sapientium ornat scientiam. Devota/nihil habens inepcitudinis. Proverbio. vi. Favus mellis verba composita. Secundo fuit sacre scripture eloquio luculentissimus: et ideo dicit eloquia pulchre sententie. Eius enī sententia et doctrina habuit pulchram venustatē/solidam veritatem/et dulcem sagacitatem. Pulchra autem venustas in eloquio causa erat in tribus. In celesti sapientia qua ditatus erat Gregorius. Erat repletus. Ame quidem sapientia celestis pulchra admodū erat abscondite repellitur olim. Job. xxviij. Quia est iste inscrutabilis sententias smendabo imperitias? se si dicat. Sententias celestes profere nolit per ydiotas sermones. Cantata enī a nobilitate senatoria. Ancte vt Hieronymus. Ysa. xl. Sapa in sermonibus scribatur est quidam vt. i. vir nobilis & vbiane eloquentie: nec ibi aliqñ rusticitatis admixtus. Cantata erat a rhetorica & philosophia: quia est in ista ars dolescentia magnus philosophus & rhetor inculentissimus habebatur. Vbi ibi erbas dicitur. Proverbio. xv. Eruum & unitates gemmarum & pan preciosum labia sapientie. Labia enim scientie beati Gregorij fuerunt ornate auro. i. celesti sapientia gemmatis eloquentie & rhetorice & philosophie. Et ista precedebat a vale pretioso quod pductum erat a nobilitate senatoria. Secūdo eius doctrina habet solidam firmitatem et veritatem. Cum enī quidam emuli post mortem suam libros eius deturpare vellent. Petrus diaconus refutavit eos scripturam sanctam in specie columbe fuisse videlicet desuper iuramento fasciato in monte sina iuramentum firmauit: ex quo patet q̄ doctrina ipsius apte data fuit per tria. i. per spiritum sanctum verba inferentem. Joannis. xvi. Paraclytus autem spiritus quem mittet pater in nomine meo ille vos docebit omnia. Per sanctionem iuramenti. Hebreo. vi. Omnis controuersie finis ad confirmationem est iuramenti: et per mortem subsequentem ibidem testamentum est in morte confirmatum est. Tertio eius doctrina habet dulcem suauitatem. Est enī in corde tanq̄ pigmentum ad medicandum. In ore tanq̄ mel ad pferendum: & in opere tanq̄ odor ad imitandum. Ecclia. xlix. Memoria Josie/ id est beati Gregorij qui sepsum in sacrificium deo exhibuit. Dum Josias sacrificium interpretatur. In compassione oblatus facta. Ecce q̄ odoriferum ad imitationē. Opus pigmentarij: ecce q̄ delectabilis est vbiq; ad meditationem. In ore quasi mel dulcorabitur: ecce q̄ suis ad predicationem et vt missa in cantico dicit. Ecce quā suauis ad auditionem. Tertio erat imitator dei deuotus: et quantum ad hoc habuit eloquia pulchre laudatōis deitas. Cum enim missa primo coruscabat vbique ecclesia: sic vbique ordinauit statuens ut in lingua triplici decantaretur: scilicet/ grecanice dicunt. Kyrie eleison debetur: vt sit sensus/et alleluia/et latina vt sunt ceteri oblata. Sicut enī tres tres tingue in ligno a tribulo crucis posite confesse sunt christi morientem/sic voluit vt christi laudarent in eodē regnantem. Ordinauit etiam vt in ipsa missa fierent tres partes de corpore christi ad imitandum quod corpus mysticum & ipsi est. Quidā fideles sunt diuisi in tres partes Mundialia pars que ponitur in calice abscondit/et ista pars ponitur signat illam partē que est in celo que ab omnib⁹ malis abscondit/et ab oblatate domus dei inhabitat. Alie due partes significant duas partes fidelium que adhuc tribulationibus exponuntur que est in mundo & subiacitur malis/ & ipsi passioni. Alia que est in purgatorio/ que subiacitur magne curationi. Ordinauit etiam q̄ missa vocatur ex eo quod ipsa sacerdotalia a duo patre nobis duplicitur est nata/scilicet per incarnationem in mundo et sanctificationem in sacramento et nos eam ipsi duplicitur mittimus/scilicet p passionem que deo reconciliamur et per quam oblationem quepto nobis interecessionem misericordiam consequamur.

¶ Sermo nonagesimus quartus. de eodem sermo quartus.

Vigilate quia nescitis qua hora dominus veniet. Matthei. xxiiij. Iste euangelium legitur in honore beati Gregorij qui vigilās interpretatur. Iste enī vigilauit sibi/ecclesie et deo. Sibi ḡdem per virtutum acquisitionem/multas nanq; Gentes acquisiuit sibi. Prima est fortitudo cum infirmitate. Vicet enim corpore lāguerit semper tamē aut legebat/aut scribebat aut orabat. ij. Cor. xij. Cuj infirmor tunc potens sum. Sanctus enī vir quandoq; infirmi in corpore/sunt fortes in mente. Firmi autem ad amandas terrena/fortes vero ad amandum celestia. Hoc ostenditur exemplo arboris/cedri et corporis. Arbor quidem/quia sūt Gregorium sancti viri significantur per palmam que inferius est arta/et superius lata. Vasi autem significatur per ista arbusta que inferius in ramis sunt lata et superius angusta. Exemplo corporis quod habet rectitudinem quia homo debet habere rectam intentionem/elevatam faciem/quia debet habere cor elevatum per amorem. Radices superius et ramos pendentes inferius: quia debet esse plantatus in celo q̄ resideruum et inferius fructificare per operationis studium. Secundo habuit abundantiā cum paupertate. Ipse enī in multis divitijs abundauit: sed in his omnibus pauper exitit: quia omnia pauperibus erogauit. Proverbiorum. xiij. Est quasi diues cum nihil habeat: et est quasi pauper cum in multis divitijs sit. Ipse enī sex monasteria in ecclesia fecit: et septimum in domo propria fundauit. Indicentium nomina scripta habuit et eis necessaria ministrauit. Tribus militibus anglicis dei octoginta libras auri annualis offerebat. Hic cadit exemplū de heremita q̄ omnia reliquerat et unum solum cattum tenebat. Tertio habuit exemplum cum hismili tate/quam humilitatem habuit in animo/in vbo/in signo/in honore imito. In animo quidem/quia precatorem se reputabat: unde Mauricio imperatori qui eū per sequebatur scripsit. Quia ego precator sum & credo q̄ exaudiet deum tanto pbis amplius placatus/sino me sibi male seruientes magis affligitis. In vbo/quia pius in suis sermonibus seruos se appellat. In signo/q̄ cum quidam hereticus vellet sibi reuerentiam exhibere: ipse plus se in terram pstra

Universidad de Deusto
Biblioteca

uit. In honore inmisto ; quia electio fuit inmixta ex parte fuisset ideo fugit et se abscondit: sed tamen fuit voluntaria ex parte posuit; quia cum omnes unanimiter elegerūt. Sit fuit miraculosa ex parte dei ꝙa cum latitaret inuicto colline manifestat⁹ est. Quarto habuit fuitiā cum pietate. Nam iustus fuit in quinendo ⁊ pius in compatiendo ita debet esse quilibet prelat⁹ sicut ipse Bernardus ostendit triplici exemplo. ſ. exemplo salvatoris oīs. Accentem non exigit: nisi ꝙ stratus sui rectitudinem per compassionez flectit. Exemplo ferri: quia sicut ferrum qñ debet confungi adinuicem oportet q̄ hūmolleat. Qui ergo vult alium sibi vnire p̄ morum correctionem prius sibi mollescat. Per compassionem et alio mollescat per tēperantiā exemplo olei. Iquo ēst correctio nis non lucet nec ardet in vino fruetitatis; nec in aqua insipide affectionis/sed in oleo misericordie ⁊ compassionis. Secundo pius fuit ecclesie per officii ecclesiastici ordinationem. Quamuis ēst dies naturalis debet xxiiii. horas: ex ipso tamen Hugo. extraxit septem/ordinans vt in ipsis deus laudaret ex eo q̄ ipse hore, sunt ⁊ pro multiplici priuilegio p̄cernit. Siquidem in matutino Christus natus ēst/a Iuda traditus et captus. In media autem nocte fm Hieronymum q̄ iudicium ēst venturus. Libenter igitur in matutinis deum laudare debemus ⁊ ei gratiari p̄ sua nativitate et captiōe: ⁊ iudicij exactione. In prima deus celum ⁊ terram in principio fecit, et ad seruitium hominis [illegible] ad templum in hac hora perse[illegible] exiuit, Unde dicitur Luce xxi. q̄ omnis populus ad eū manicabat. s. mane festinabat. Resurgens a mortuis/ multe vid⁹ apparuit: in hac igitur hora laudam⁹ deum et p̄ beneficio creationis: et p̄ gloria resurrectionis: et vt in nobis habeam⁹ eius primi sue imitatione. In tertia ad columnam ꝙ fuit ligatus flagellatus ⁊ fine mo to sententiam accepit a iudice: et spiritum sanctum in apostolos misit: et propter hoc in tertia deum laudamus. In sexta Christ⁹ erat in cruce conclauatus. Sol radios suos subtraxit et tenebras induxit, et in die sexta sponsus christus cum discipulis suis tanquam auricia suis ab eis recessurus conuiuium fecit, In nona ꝙ spiritum emisit in cruce lancea latus eius perforatum fuit et in celum ascendit. In vesperis ꝙ corpus fuit et sanguinis sacramentum instituit: et discipulorum pedes lauit: et resurgens in habitu peregrini apparuit. In completorio ꝙ sanguineas guttas sudauit de cruce depositus in monumento clausus fuit resurgens claustis ianuis ad discipulos ⁊ trauit. Tertio pigritauit quantū ad vñ per contemplatio-

nem ⁊ quia vigilantiā circa deum inuenire meruit. Iuxta illud puerbio. viii. Qui mane vigilauerint ad me inuenient me. Mane quidem inuenit ipm spūs sctūs: dextra pietatem et angelos. Ipm quidem inuenit in peregrini specie/⁊ in vasculo carnis. Spūs ꝛ eius inuenit in columna ignis/et in specie columbe super caput eius manentis. Beatus ḡgines inuenit sibi reuerendā in angelorū salutatione: qñ audierunt voces angelorū sibi decentium. Regina celi ꝛc. Et sibi ppter iam in pena ppulsatione qñ ad imaginē virginis turbulenta verba fugit ⁊ reuerentes in ira remanūt. Angelos multos inuenit: habuit quidez angelū ofones suas preces offerentē. Unde dicit ei angelus quem ꝛ ego mea paupertas suscepterat. Et angelus domini sum ꝛc dns me misit ad te vt precā tue ofones tuas deo offerā. Habuit angelum petra ofa aduersa defendentē: qñ eū Mauricius imperator ipsum persequeret angelus in monastico habitu petra ipsum fpatā fugatā ꝙbauit. ⁊ sic a persecutiōe cessauit. Habuit angelū in obſ obsequentem. Nam cum in die pasche apud sanctā mariā maiorem missam celebraret ⁊ par dñi pabulum ꝙ ipā tuo. Nisi in illa die papa in dicta ecclia celebrat et eū par dñi sic ſdi minime rideret in illius miraculi testimonium.

¶ Sermo. xcv.

¶ De sancto benedicto abbate. Sermo. I.

Plectpdeo et hominibus/cuius memoria in benedictione ēst. Ecclesia. xlv. Magna preconiū est a pollicijs/ab hominibus amari/⁊ [illegible] moris habeti. Mihis tribus pcipue nūs sctūs benedict⁹ inuolt/ fuisse pbatur. Fuit ēst a deo dilectus/ab hominibus amatus/⁊ olim memoria dignus. Dilectus ēst a deo fuit/quia dilecte incepit: meritis virtutū deuotissim⁹ finiuit. Incepit quidez a puritate. Hugo. Statem quidem mortis transitus nulli animum sui voluptati debet et ideo meruit diuine visionis claritatem. Mat. v. Bti mundo corde qm ipsi deū videbunt. Incepit a paupertate. Hugo. Nullus ecclie studiū relicta domo: rebus ⁊ parentibus sancte conuersationis habitum quesiuit: et ꝫ meruit iudiciarii potestatem. Iohannis xvi. Iudicij pauperib⁹ tribuit: incepit ab humilitate. Hug. Plus apperebat malo nisi ꝙ ipsi ꝙ laudeo plus ꝙ deo laudibus ꝙ tigari ꝙ famosibus extollit: et ꝫ meruit ꝙ

stum habitū mitatem Luce. xiiii. Qui se humiliat exaltabitur incepit a ppulione. Hugo. Electus religiosus ⁊ pius puer est in vrem suam fieri pcipere: eius ꝙlosi ēss pulsus esset: ideo meruit diuinā miserationē. Mat. v. Beati misericordes: qm ipsi misericordiam consequent. Incepit a deuotione. Hug. Capitterium fractum deuota oratione sua reintegrauit: et ideo meruit a deo magnā scientiam ⁊ securitatem. Eccli. xxv. Qñ humiliantis se penetrat nubes et non desistet donec respiciat altissimus. Et ita deuotius vixit: tota ēst vita sua fuit in oratione et ideo meredatur exaudiri. Eccl. xli. In ofone dicit exaudiet. Fuit in lectione ⁊ ideo meredatur sapientia diuina implere. ſ. Thimo. iii. Attende tibi et doctrine tue. ⁊c. Fuit in pceptatione: ideo meredat celestib⁹ reuelationibus adimpleri. ſ. Reuela oculos meos et considerabo mirabilia ꝛ lege tua. Fuit i efficaci locutione: ⁊ ideo meredatur ab auditoribus exaudiri. Hugo. Num ēst sibi et bum referebant corporis ab eius ore alimēta ſ referebant vite. Tertio ⁊ ultimo mō: deuotissime finiuit. Quodpatet per quatuor ſ tia. Primo qz monumēti sibi fecit/qō ita alcabat per morientis alacritatem Job iii. Rudent vehementer cū inuenerit sepulchra. Sctō in ecclesiam petri fecerit vt. ſ. laudes et ore benedictem. ſ. In medio ecclie laudabo te. Tenuit quidem dns qz ab referrent de eo qz in vita ipsum conseruauerat: ⁊ de eo. ſ. qz eternam vitam pmiserat. Sfarth ēst actio ēst de pteritis/presentibus ⁊ futuris. Cassian⁹ Gradus actiones q̄ agit/cū preterita diligencia recolit/cū presentia pspicit/ita deus ꝓmouit vita qui eum diligunt. Tertio corpus et sanguinem ihū suscepit/pe se manifestū ēst sanguinem mūl gnitatem ꝙ alabo suscipiā ſ. Ps. Iu vita hac qua ambulabā absconditus ſ. Quemadmodum mihi. Iob. xxiii. Ponet me diffinitum/⁊ cuiusq̄ manꝰ pugnet pro me. Quarto erectꝰ inter manꝰ discipulorū vitā finiuit. Quidā ēst moriunt faciebat: ꝙ a bonis operib⁹ pacauerūt. Quidā pitratiq̄ per petiā cornerunt. Quidā ab infirmitate operib⁹ habuerūt. Quidā ab infirmitate [illegible] qui post petiā ad priam redierūt. Quidam erecti sicut viri ꝙ a petā liberati sunt bonis operibus pleni ⁊ intentione erecti. Illa quadruplex differentia agit apostolus. ꝙ. Remissam manꝰ ⁊ genua soluta erigite ⁊ gressus rectos facite pedibus vestris: ne claudicās de cetero magis ēst sanet. Sctō fuit ad obꝫ amat⁹ ⁊ hoc pter multa indicia ⁊ miracula q̄ iter eo fecit. Quod ꝙ quod fecit. Sctō ad femetipm. Mira ēst tua Mira a manib⁹ fuisti: vas in quo erat potus venenat⁹ signo crucis p̄fecit. Mira ab ore eius. ſ. qñ de monialib⁹ q̄ linguas suā nō cohibebāt epistola eas. Mira a corpore qz absentis vt p̄sitia p̄fecebat. Quedā opat⁹ ēst Sctō ad mūdum minore. ſ. bolem. Quodā ei inuit ī vitā ⁊ a diabolica ſtatione eripuit: sicut monachum qui in ofone stare nō poterat. Quodā de in monte a diaboli ex eppitibe sicut monachū qui diabolus a ruina parietis oppressurat. Quodā post mortem: sicuti monachū q̄ ad pur de expositi ofone fine difficultate iuerat. Quedā p̄o operatus ēst in maiori modo. Lin celo qñ ab eam seruio in spū colūbe ascendentē vidit. In purgatorio sicut qñ p monialib⁹ defuncte orauit. In aere fuisset qñ iuxta celestem asperit. In aqua sicut qñ puerum placidi liberauit. In terra sicut qñ aquā de terra p̄duxit. In igne sicut qñ ignē fontalitet extinxit. Terrio erat omni memoria dign⁹. Ex ēst a nobis recesserit corpaliter/nobiscū tamen quadrupliciter remansit. Primo quo ad odoris fame. Sicut et post poma odoris fert post ſ[illegible] aromaticus remanet odor ſp fuisse post mortē sctō ꝙ remanet nobiscū odor virtutū. Joan. ii. Dilexi me et transeuntes/ sicut nanos poma portantes. Sctō Hiis ad vtilitatem sue doctrine, Sicut ēst apls post ſ de ipo alneario anotat nobis/suos melius reliquit esse sctūs benedictus de eo qui recedens doctrina melliflua mundo dimisit. Eccli. xi. Brevis in volatilib⁹ apis et initium vtilis habet fructus eī. Sanctus ēst difficultas fuit apls rōne humilitat. Fuit breuis/ ⁊ hoc rōne humilitat. ſ. vt fuit potestate rōne celestis puersationis: et habet dulce fructū rōne mellifluc p̄dicatōis. Tertio quantum ad lucem sue regule. Sicut ēst sol occumbens dimittit nobis lucem in luna/et luna nos illuminat: sic dextra benedicti etiā occumbens post mortem corporis dimisit nobis lunam/ideo ēst salutarem regulā quā illuminat religionem monasticam. Luna tamen nō lucet quando terra interponitur/quia odor monasticus multum tenebratur/quando terrena cupiditate aspergitur. Quarto ignum ad calorem charitatis succense. Sicut ēst ignis in ciduno vel forno ex extinctus remanet in suo calore: sic dextra benedictus qui habuit ignis eloquias succensa celestia/et terrestia opera. In celo ēst per mortem corpale extinctio remansit per eius odorem in mundo. Eccli. l. Per stille quasi aspectus eius cum sensu. Ipse ex fuit scintilla inquantum habuit subtilitatem celestia deliderant fuit ex inquantum habuit sonoza ⁊ instam motiua ꝙ hanc fuit candens ingnum habuit feruentia ope.

¶ Sermo. xcvi. De eodem. Ser. secundus.

Benedictus in filio aser. Sic ysacens fratribus tuis tingit in oleo pedē tuū. Ferrū et ere calcium tuū. Sicut dies iuuentutis tue sic et senectus tua.

Dent. xxxiij. Vñ⁹ benedictus re⁹ note. Vñ dictus multos benedictiones habuit. q̄ in verbis hūctis notant. Primo cōstitit in dei habitatione cui dicit. Aler q̄ interpretat atriū. et dr atrij a tribus. Ipse est atriū erat qz tota trinitas in eo habitauit sez pater dicto sibi potestā in holiū expugnatione dicit est diabolum carnē ⁊ mūdū. Diabolus ipsum voluit vincere per impatientiā q̄ sūtinuabili fregit sed vinci non potuit. qz in dei seruitio perseuerauit. Eccli. x. Si spūs potestatē habēs ascenderit super te loci tuū ne dimiseris. Ipsum voluit allicere per concupiscentiā. quādo grauem tentationem sibi immisit. Sed allici non potuit. qz inter spinas ⁊ dumos se protexit. Eccli. xl. Malitia vnius hore oblitionē facit luxurie magne. Et ipsum voluit decipere per fraudulentiā: sicut q̄ in forma medici sibi apparuit asserens se nolle potionare fratres. Sed ipse diabolus deceptus est. quia monachū quem inuasurat in mammillā percussit. ⁊ sic diabol⁹ fugit. Prouer. xxi. Mulctato pestilente sapiens erit parulus. Ipsum voluit deterrere per horribilem formā: quia sibi terrim⁹ apparebat. et in ipsum flammātib⁹ oculis et stridentibus obiurgabat. Sed ipsum deterrere non poterat. qz scitū scoto p̄munitus erat. xxiiij. vi. In oculo scotum sumpsit eo sibi. ⁊c. Secūdo vicit carnem. Ram cū quedam nuio qua metula dicit ante eius facies politaret magna carnis concupiscentia est in eum secuta. Sed tamen ipsam tentationem per tria deuicit. sez per crucis impressionem. Ezechiel. ix. Signa thau super frontes virorum gementiū. ⁊c. Per deuotā orationem ⁊ intentionē. Sap. viij. Vt scitū q̄m aliter non possem esse cōtinēs nisi deus donet. ⁊c. Per carnis macerationē: q̄ mos se madum inter spinas ⁊ vepres se prostrauit. et sic per vulnera corporis sanauit vulnera mētis. Tertio vicit mundū. ⁊ istum ad illicitas: quando omnia contēpsit et in deserto mudus aufugit. Et istum ad delicias quia secundū Hieronīm. A puericie cor sentit gelidū et multis voluptatis animū dedit. Et

Quantum ad honores: quia cum per miraculum de capitterio in multo honore habebatur inde latenter fugit. Secundo filius in eo habitauit quando sibi sapientiam in secretum cognitiōe. Ipse enī cognouit abscondita preterita presentia ⁊ futura. Absentia preterita: sicut patet in monachis quos extra monasterij comedisse cognouit. Cognouit futura cōtingentia: sicut obitum sui ⁊ cuiusdam rome. Cognouit occulta presentia sicut patet in monacho sibi seruiente. ⁊c. super dentato. Et sic patet q̄ fuit prophēta de preterito/de futuro ⁊ de presenti occulto. Tertio spūs sanctus habitauit in eo quando ordinē sui fecit institutione. Dedit nāq; sibi gratiā inceptionis per quā de mundo exiuit. De note incepit profficere quā fermenter proficere erat. Et perfectā quia ad summam cōtemplationis gradū peruenit. Vnde spūs sanctus dr in psa quā fecerūt filij israel. que de egypto exeuntes in deserto venerūt. Deserto in terrā promissionis. in qua fruct⁹ terre primo comederūt. Vnde peruenerunt in hierusalē. Sic ⁊ iste dilectus de mundo de nebuloso venit ad deserti penitētie. et de deserto penitētie peruenit ad gratiā celestis gratie. Et de gratia gratie peruenit ad contemplationē visionis diuine. Secūda benedictio cōstitit in filios propagatione: cum dr tur. Vñ dictus in filiis. Ipse est per suā predilectionem ⁊ regulā multos filios genuerunt. Generatos vt pote⁹ subtilius enutrit. gnatritos ad promotiones ⁊ abbatias promouit. Sed modo p̄ quęri. Ela. l. Filios enutrini et exaltaui/ipsi aūt spreuerūt me facti sunt ei deseneres filij q̄ regulariter ob seruantias cōtēnunt ⁊ platiōibus ⁊ abbatijs intendūt. Temporalia indebite consumunt. nō dei honorē sed p̄prij fauorē vtiq; dant. Tertia benedictio cōstitit in regulari institutiōe q̄ notat cum dr. Placēs fratribus suis. In sua est regula posuit ea q̄ bonis et bonis placent. Eccli. xxv. In tribus bene placitū est spiritui meo q̄ sunt probata coram deo ⁊ hoībus. Concordia fratrum amor proximoꝝ vir ⁊ mulier sibi bene cōsentiens. Ecce illis est regula docētur monachi ut inter vos sit cōcordia mutua. ideo dr. Concordia fratri. q̄m ad platos sit obedientia deuota. ideo dr. Vir et mulier sibi bene cōsentientes. Tunc est prelatus qui per virum subditus q̄ per mulierē intelligitur bene sibi cōsentiunt q̄n prelatus sapienter regit et subditus humiliter obedit. Et sic q̄libet hoīs charitas vtiq⁹ ⁊ fructus. ideo dicitur Fuior primoꝝ. Rom. v. Charitas dei diffusa est in cordibus. ⁊c. Quarta dilectio consistit in dulci deuotione: q̄ notat cum dr. Tingat in oleo pedē suū. Tingere est medicum q̄d accipere. In p̄senti vita fertis bene dictus ⁊ alij sctī tinxunt in motuum in fauginis per dilectionis reuocationē. Sū. Jonathā ⁊ pena tuus in sanguine. Tunc dr intellectū in oleo q̄ est lumiū per

alīqualē de deo cognitionē. Esset dicit hic. Tingat in oleo pedē suum. Tingunt affectū in mielle per aliqualē deuotionē. q̄ dignis cātū est. i. Reg. xiij. In ionatha q̄ summi tatem virtutis infusā melliflua intingit. In futuro aūt nō erit tinctio sed immersio. ⁊ mutatio ⁊ inebriatio. Tunc est sctī mergentur/in abyssum inestabilis charitatis. Esa. lxvij. Implebit hoīs splendoribus animā tuam. Alec natabit in pelagus deuotionis ⁊ melliflue suauitatis. Esa. lx. Tunc inebriabuntur in cellarijs inestimabilis charitatis. Inebriabuntur ab vbertate domꝰ. ⁊c. Quinta benedictio cōstitit in presentis cōseruatione: q̄ notat cū dr. Ferrū ⁊ ere calciamēta eius. lucerna extinguūt aūt p̄ negligentiā: aut nimiā abundantiam aut per nimiā penuriā. Deuotione autem multa quidā perdunt ex sola negligentia. sicut vir sine⁹ fatue. quidā ex nimia abundantia. Ba. Prodūt quasi ex adipe iniquitas eorū quidam ex aduersitate illata. Eccli. xxi. Cor fatui quasi vas cōfractum omnē sapientiā nō tenebit. Sed beatus benedictus fuit calciatus/sed cū expeditus ad ambulādum ne deficeret per negligentiā. Et ideo dicit calciamentum eius. Fuit etiā calciatus. et ne marcesceret per prosperitatē nimiam. fuit calciatus ferro. et sic firmus contra aduersitatem illatam. Et ideo dicit ferrum et ere calciamentum eius. Vers⁹ dilectio consistit in felici consummatione: quo ad natura cum dicitur. Dies iuuentutis tue sicut et senectus tua. Iuuentus est etas fortitudinis alacritatis et caloris. Fuit ens sanctus benedictus talis in senectute qualis in iuuentute. quasi semper perseuerauit in fortitudine operis. Ba. Fortitudinem meam ad te custodiam. in eadem alacritate veritatis. Pso xxxvij. Animus gaudens etatem floridā facit. ut in eodem calore amoris. Can. viij. Fortis est ut mors dilectio dura sicut infernus emulatio.

¶ Sermo. xcvij. De eodem. Sermo. xij.

Credere de homine tuo et de cognatione tua et de domo p̄tris tui et veni in terrā quam monstrauero tibi. Faciamq; te in gentē magnā et dilexi te tibi: et magnificabo nomen tuū erisq; benedictus. Gen. xij. Possunt hec ybi ⁊ locutus est dño ad abrahā ⁊ due vere beato dilecto ⁊ cuilibet religioso. In quibus dominꝰ quilibet nr̄m adhortatur. Primo ad mūdi contēptū: cum dicit. Egredere de terra. ⁊c. vbi ostenditur q̄ debemus contēnere omnia. Ostum ad tria: sez ostum ad terrenā possessionē: cum dicit. Egredere de terra tua. ⁊c. ad nihil terrenum possidendum. Exo. xxiij. Possessionem non habitis eis in israel. Dño dño possessio eop quā tam ad carnalem affectionem: cum dicit. et de cognatione tua. vt sez parentes tuos carnaliter non nimis diligas. Mat. x. Qui amat patrem et matrem plus q̄ me: non est me dignus. Hugo. Amandus est generator sed proponendus est creator. Ostum ad eos potius habitationē. cū dicit. et de domo patris tui. sez in eadē domo nō manendo. quia sicut Gr. Math. vij. Imminuci hoīs domestici vitus. Et hic quidus debemus exire. ⁊ corpore ⁊ mente ⁊ cōuersatione hoc signatum est. Bene. xix. Vbi dicit q̄ angeli Loth extra sodomā posuerūt precipientes ne post tergum respiceret. nec in omni regionem manet. In hoc q̄ enim ednxerunt de sodomis dat intelligi q̄ religiosus nō debet manere ē mundano etiā corporaliter. In hoc q̄ angeli preceperūt ne post tergū respiceret dat intelligi q̄ nō debet redire ad mundum mentaliter. In hoc q̄ dr q̄ nō stet in omni loco circa regionē dat intelligi q̄ nō debet stare in mūdo etiā mentaliter. Id est religiosus nō debet habere moras mundanas. Regio autē vicina est peccō vicusq; ipse cōuersatio que ostenditur in verbis locutoris in gestibus et moribus vanis. Ecce dño hortat ad religionis ingressum: cum dr. et veni in terrā quā monstrauero tibi. Terra optima est religio sacra. Sicut ante vergilius: terra bona trib⁹ modis cognoscitur. Primo modo per ingredientes: q̄ ingredo terre bonitatem attestat. Ecce per dulcedinē: q̄ sapor dulcis ⁊ nō amarus bonitatē indicat. Tertio per fructificationē: q̄ si efficax ⁊ possessio repletur si per aliqd tēpus superabundauerit est optima. Si defecerit est mala. Si equata mediocris est bona. Terra primo cognoscit. q̄ si nigra per abiectionē ⁊ asperitatē. Religio ista tunc est bona q̄ si est nigra per asperitatem. Boni est religiosi benigrāt se per humilitatē exteriusq; sed dealbāt se interius per puritatē. Cant. i. Nigra sū sed formosa. Secundo quando est malesis per deuotionem sensibilem suauitatem. In deserto est penitētie ⁊ non in egypto mūdi datur māna celeste. deuotio spūalis. Deu. viij. Ducam eū in solitudinē ⁊ loquar ad eum. et nos tertio cognoscit per satisfactionē ⁊ repletionē. Illi enī q̄ seruāt precepta sunt bona terra. q̄ ipsi precenerūt latum deo satisfaciūt. Rom. vi. Sicut exhibuistis membra vestra seruire immunditie. ⁊c. Illi qui superest agant cōsilia sunt optima terra. Tue. x. Quecūq; superexpenderis ego cum rediero reddam tibi. Illi

Universidad de Deusto
Biblioteca

qui delicias ab utroq; sunt reprobi terra. Ysa.vi. Proferens autē spinas ⁊ tribulos reprobi est in signāter dicit quā mōtruose tibi ch est in religione sūt tria substātialia/ sc̄i est potū obedītie/ paupt̄atis/ ⁊ cōtinētie ꝙo ista tria nobis monstrauit uerbo et uisit. Luc.ix. Si q̄s uult post me uenire abneget semetipsum. Ecce renūciatio proprie uolūtatis ⁊ tollat crucē suā. Ecce mortificatio carnalis uoluptatis, ⁊ sequat̄ me/ sc̄z pauperē. Ecce ppositi pugnatio. Ostendit etiā exemplo q̄ uirginitate floruit/ paupertatem elegit/ ⁊ patri in oībus obediuit. Tertio ponit remissionis fructū ⁊ q̄ quadruplex est primus est magnus in plenū dilatationē uirtū. Faciāq; te in gentē magnam. In religionib⁹ est quadruplex differentia personaꝝ q̄ significat. Zacha.vi. Per quas dirigas equos ibi sunt ptē platini celestib⁹ desiderijs fragrātes albi sūt equi rubei. Ibi sunt actiui uirtutib⁹ uariētate pollentes nigri equi uarij. Ibi sunt uirgines puritate pollentes. Alii sunt equi albi. Ibi sunt cōtinentes se p opera pñe macerātes. Isti sūt equi nigri. Sc̄do fructus est celestis glā beneditionē. Ba. Et dñūs tibi. Notandū autem q̄ iacob in deserto triplicem dñictionem obtinuit ab uno zelo. Una est q̄ nermo femoris emarcuit/ id est cōscientia debilitata fuit. Secūa q̄ nomē mutauit/ id est israel q̄ interpretat̄ uir uidēs deū Tertia cōtra deū fortis fuit. oīs uirit ei angel⁹ cōtra deū fortis fuisti. Ita triplex dñictio in deserto penitētie obtinet/ id est carnis scōruptio. Deut.xxxii. Dñictio filiōꝝ qui apparuit in rubo uenit lug caput ioseph. Rubus qui nō cōburit est caritas eo ꝙ exēplificētia nō superat. celestiū cōtēplatio. Deu.xxxiii. In pingnedine terre ⁊ in rore celi desuper erit benedictio tua. Et benedicta oratio que deum uincit. Ozee.xii. Invalnit iacob ad angelū et cōfortatus est fleuit ⁊ rogauit eū. Tertius fructus est nox exaltationē dñi. Et magnificabo nomē tuū. Nomē sctī dñicit ⁊ alios uiros sanctos ꝙ magnificatū est. Primo q̄ sctm per eū cōā oculis diuine maiestat̄. Ba. Bonoubile nomē eius coram illo. Sc̄do q̄ in honore habet ab angelis. Luc.xv. Gaudium est angelis sup uno pñtē penitentiā agente multo fortius super uno iusto non indigente. Tertio q̄ scripta est. Luce.x. Gaudete q̄ nomina uestra scripta sunt in celis. Quarto q̄ honorat̄ ab oībus populis ab oībus ecclesijs ⁊ in oībus seculis. Unde cantat ecclia et ita est sumptū. Secūi.xliii. Sapientiam sanctoꝝ narrāt pplī ⁊ laudē eoꝝ nūciat ecclia. nota autem cop ponit in sctm seculi. Quartus fructus est eterna remuneratio cū dñ. Et liq; dñictione, est autē dñictus illa quedruplici dñictione, de qua dñ Benedictionib⁹ celi desuper dñ. Benedictionib⁹ abyssi iacentis deorsum ꝑtū ⁊ uulue. habēt enim sctī beatitudinē a superiori respiciendo ad faciē gloriosam. ita est benedictio celi desuper. habent ab inferiori respiciendo ad similitudinē dei uindictā/ ista est benedictio abyssi. habēt ab interiori cōuertendo se ad suam cōscientiā/ ista est benedictio uirtū. Cōscientia est enim mammilla que ceteras uirtutes nutrit. Habent ab exteriori possidentes societatem secundam. ista est benedictio uulue. deus enim tunc ualde secundus erit quis magnam filiorum multitudinem generabit.

Sermo.xcvii.

De annunciatione btē marie virg. Ser.i.

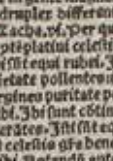

Pare celi desuper ⁊ nubes pluant iustū aperiatur terra ⁊ germinet saluatorem. Esa. xlv. Possimus esse hec uerba antiquoꝝ sctōꝝ patrū deliderantiū ꝙ adueniū. In q̄ duo uerbis tria petunt a sancta trinitate. Primo petunt diuine incarnationis mysteriū dici. Renate celi desuper. Ubi duo sunt uidenda/ sc̄z quare deus dicat celis. Et quare ꝙ incarnatio roꝝ assimilet. Deus aut̄ dr celi sc̄z empirei/ q̄ id celi est inclusorum: sm̄ obliqui capacitatis immāle. Sic deus dr totalē claritatē. i. Joā.i. Deus lux est ⁊ tenebre in eo nulle. Habet imo bile habitatē. Jacobi.i. Apud quē non est trāsmutatio, ⁊c. Habet imāle capacitatē. Sap.vii. Unū capit oēs spūs intelligibiles. Assimilat aut̄ incarnatio ꝙ roꝝ q̄ sctī roꝝ ꝙ natur in medio actis interlutionis tēperato calido ⁊ ꝑperato frigido. Tria nāq; interlutia sunt sctī celi mēdup ⁊ infernus. Dic igit̄ roꝝ/ id est ꝙ incarnatio non est facta in superiori interlutio/ id est celesti nec in infimo/ id est infernoꝝ. Q̄ natur angelica nō apprehendit: nec in medio/ id est facta in medio sc̄z in spō nō duo quia nature humane se uniuit. Bal. nūdemus filiū suū misit natū ex mulierē factū sub lege. Et ista redēptio facta est ex calido et frigido. Deus enim sunt ꝙ nouerāt dñm ꝑ hōs Reret. pñs ex parte sui sc̄ly magnitudo charitatis ꝙ sunt quasi calor. Rom.v. Cōmendat deus charitat̄ suā in nobis ⁊c. Aliud ex parte nr̄i sc̄z miserie generalis. ꝙ. Propter miserā ⁊ gemitū pauperum nūc surgā dicit dñs. In hoc tamē deficit illa ista/ quia ibi est temperatū calidū ⁊ temperatū frigidū. Hic aūt est nimius calor amoris. Ephe.ii. Deus ꝙ diues est in miseric̄dia propter nimiā charitatē suā qua dilexit nos. ⁊c. Et nimiū frigus languoꝝ. ꝙ. Oēs declinauerunt. Sc̄do sctī patres petūt ab angelis in p̄gine salutationis ꝙ cōtū eū Ba. Et nubes pluāt iustū. Tūc em nubes iustū pluūt/ q̄ dixit gabriel christū virgini nūciauit. Hic aut̄ duo uidēda sunt/ sc̄z quare angeli dicuntur nubes ⁊ quare ꝙ incarnatio pluuie assimilat. Dicunt aut̄ nubes q̄ sunt thronus dei in q̄bus sedet ⁊ quiescit. Juxta illud Ge. xlviii. Thronus meus in columnis nubis. Dicit aūt Apoc.viii. q̄ de throno procedebant fulgura/ uoces/ ⁊ tonitrua. Nā sanctorū ternarius triplex est officiū angelorū sc̄z illuminare purgare ⁊ perficere. Ab illis ergo throno procedit fulgura ⁊ copulationes q̄s illuminat nostram intellectiuā. Ba. Illuxerūt coruscationes tue orbi terre. Proceßit tonitrua q̄s per cōminationes ⁊ terrores purgat nostrā affectiuā. Nā sicut Ba. Eccl.i. Timos dñi expellit peccā. Procedit uoces/ id est inspirationes ꝙ quas ꝑficiunt nostrā operationē. Zach.i. Angelus q̄ loquebat in me uerba bona ⁊ uerba cōsolatoria. Assimilat aut̄ incarnatio ꝙ pluuie ꝙ tria duo modis ꝙfatur sc̄z uirtute calozis attractiuē humoris ⁊ uirtute uaporis ascēdētis ⁊ stimulantis colligētis méti eis uolātes supra materiales humoꝝ sepe colligunt̄ et fecū ad aerē trahentes in pluuiā dissoluūt. Istam autē pluuiā habitātialē hic tripl⁹ modis genuit̄ fuisse ostēdit gabriel ⁊ tripliei loco plene. Et uirgine. Primo nāq; ostēdit ipsam esse ꝙfatā uirtute calozis attrahētis cum dicit. Ave ꝙ ā plena. Ba enim dei est unguent. Rumor aut̄ est ignis. Juxta illud. Luce xii. Ignem ueni mittere in terrā. ⁊c. Si igit̄ uirgo fuit plena gratia ⁊ amoꝝ in ea fuit ignis siue et calozis. Et uirtute istius calozis ipa debuit fontem adhe attrexit et ignē concepit. Secundo ostēdit gabriel istam pluuiam fore generandā uirtute uaporis cū dicit. Ecce concipies ⁊ paries filium. ⁊c. Filius aut̄ dei est uapor: uel. sancta illud Sap.vii. Vapor est uirtutis dei. ⁊c. Ille igitur uapor uel infra uiscera uirginis sine sui cessione sua apertione se occultauit. Juxta illud. Ge xli. Quasi libanus non sectus uapor ruit habitationem meam. ⁊c. id est ꝙ in me per carnem assumptā habitauit. Et ille uapor inter uiscera uirginis occultat⁹ in plenitudem se diffudit quando mundum fumeli cum fatuit. Ba. Pluit illis manna ad manducandum. Tertio ostēdit gabriel hāc pluuiam generandam uirtute uenti colligentis ⁊c. cum dicit. Spūs sctūs superueniet in te. Spūs sctūs est uentus. Joā. iii. Spūs ubi uult spirat. Ille ergo uentus fuit in maria/ id est in ecclia ubi sūt uirgines marie humores uirginis collegit ⁊ congregauit ꝙ totū mūdū fructificare fecit. Unde aut̄ Jaco.v. Nō pluit annos ⁊ mēses. Anni tres sunt tria tpa ꝙ precesserāt sc̄z nature/ culpe ⁊ legis scripte. Et in his pluuia dñictionis nō uenit: quarto aut̄ est tpa gre. Et in isto etiā nō uenit ad mensem. In isto aut̄ mēse sexto misit⁹ est angelus gabriel a deo. ⁊c. Tunc enī pluuia descendit ⁊ salutare fructū ꝑduxit. Tertio sancti patres petūt a uirgine deuoti consensum: et Ba. Aperiat terra. Ubi duo uidenda sunt sc̄z quare uirgo dicatur terra: et qualiter se aperuit ⁊ saluatorem genauit. dicitur autem terra: quia sicut dicit Aug. de trini. Bonus terra est in altitudine montium ⁊ peramento colliū/ planicie camporū. Sic ⁊ ipa fuit alta per celestiū contēplationem. Eccl. xxiiii. Ego in altissimis habitaui. fuit ⁊ ꝑperata per discretionē. Cuius discretio apparet. Luc.i. Maria aūt conseruabat ea ꝓ hoc. fuit plena per humilē cōuersationē. Qs ꝑ quo licet deū cōceperit: tñ trib⁹ mensibus cū elizabeth humilē cōuersata fuit ꝓ terra sterī terra exteri⁹ penitat ꝑtūs in terius ditat innumeris thesaurīs. In istis duo est plena tot⁹ dñs ⁊ ibi inferi⁹ esse ꝓhibet. Sic ⁊ ipsa exterius fuit ornata uenustate motū. interius fuit ditata thesauro ꝑtutū in intimo cordis uulnerata dolozibus tot⁹ dñi. Juxta illud Luc.ii. Tuā ipsius animā ꝑtra ꝑtransibit gladi⁹. et ꝓpter ista tria ipsa dicit. Cant.i. Nigra sum sed formosa. Nigra sum ꝓ uolose passionis sed formosa decore ꝑfectionis. Sicut pelles salomonis filie gone sc̄z cōuersationis. Ille em pelles erāt ornatibus. Et ita terra se aperuit et saluatorē ꝑgenuit. Aperuit quidē animā suā ad cōsentiendū quē cōsensum requirebat ꝑsona sua diceno. Cant.v. Aperi mihi soror mea. Versū super Cant. Surge aure aperi. Aure ꝑ fidē. curre per obedientiā. aperi ꝑ cōsensum. Aperuit etiā uterū suū ad cōcipiendum hoc est ostū illa porta de qua Ez. Ezechielis. Que fuit clausa, omni ꝑo sed aperta ꝓfo. Aperuit os suū ad benedicendū ꝙ dixit. Magnificat anima mea dñm. ꝓ. Aperi os tuum uiro pleno illud. Aperuit sinū suū ad misericordiā. Zach.xi. Aperi libane portas tuas. Liban⁹ interꝑtat candidatio. Et significat deū candidū ⁊ tota fuit candida. et hę tres portas sc̄z potētie sapīe et mīe. Quidē est peccā ꝙ infirmitate illa aperit portas potētie dādo eis uirtutem resistendi. Quidā ꝑ ignorantiā illis aperit portas sapīe dādo eis lumē cognoscendi. Quidā ꝑ malitiam. illis aperit portas mīe dando eis gratiam penitendi. Aperit manus suas

ad lactendum. Pro. xxi. Manum suā aperuit inopi. i. christo pauperi per fidē opera misē vnde dicit. Bern. Beata virgo dei filiū in vtero suscepit multō carne pel etiam pannō operuit esurientem pauit sitientē lacte potauit. infirmū per infantiā nō solum visitauit: sed etiam eis humana sibi exhibuit in carcere posito et cruciato patiendo dignātū visitauit. Et in sepulture interfuit. Aperuit eos. Sum ad subintendēdū, quia misericordiis sua fabuerit vniuersis fidelibus malis et defunctis vnde cantat ecclesia. Maria mater gratie. rc. Aperuit quidē bonis impetrando gratiā vite. Maria mater gratie rc. Aperit malis obtinendo remissionem et misericordiā vnde dicit. Mater misē rc. Aperit viuis eos a demonum insidijs protegendo vite. Sanos ab hoste ptege. Aperuit mentibus eos ad gloriam deducendo vnde dicitur. In hoc mentis fulcipe. rc.

¶ Sermo. c. De annūciatione beate marie virginis sermo. q.

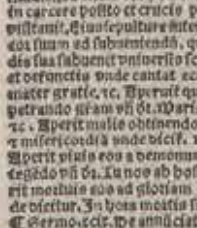

Visitasti terram et inebriasti eam. rc. multiplicasti locupletare eam. Deus humanū per christi redemptionem redemptū recolēs christi redemptione seu receptionis sue beneficia deo regratiatur. Et dicit visitasti terram. In quibus verbis ponuntur quattuor persone que ad christi incarnationem cooperantur. Ponitur persona angeli qui ipsam salutando visitauit eā. rc. Visitasti scz per angelum, et sic cooperatus est ad christi incarnationē per modum salutandi: nunciandi commendandi et inducendi. Illud est quadruplex officiū paranymphi scz ipsam ex parte sponsi salutare. voluntatē ipsius sponsi aperire: sponsum multipliciter ymaginare ipsam sponsam ad cōsentiendū inducere. Ipse igit primo virginem salutauit: eā dicit. Ave maria gratie plena. voluntatem sponsi sibi intimauit eā ait. Ecce concipies. rc. Ipsum sponsum multiplicitet commendauit ait. Hic erit magnus. rc. Ipsum ad ptentēdū induxit: ei ait: Spūs sanctus in te superueniet. Ac si dicat nō timeas cōcipere: quia nō concipies humano semine sed mystico spiramine. Deinde ponit personā christi q saluatorē generauit. cū dicit terrā. Que quidē operata est ad xpi incarnationē modis cōuenientibus: sabmissis tribus cōuenientibus. Primo quidē matrimonio spāli cōsensit cum dixit. Ecce ancilla dñi. Et ideo fuit legitima mater: qa ipse sibi matrimoniū cōsensu requirit vt si aliqua mulier haberet. Consensit aūt angelo cū dixit. Magnificat aīa mea dñm. Consensit dño cū dixit. Et exultauit spūs meus. rc. Gaudiū quidē qd erat in corde exultauit. i. extra saltauit exterius in facie. Consensit verbo cū subditur. Quia respexit humilitatē ancille sue. Et qd dixit. Ecce ancilla domini. Secūdo matrē conuenientem subministrauit. Ipse cū materiā conuenientem subministrauit. Ipse cū materiā conuenientem ad pductionē ptus ministrauit. Ideo dicit Psal. xxxi. Nimium facies dñs super terrā mulier cū circūdabit virum. Nouo circūdat qd cū sui pprij nō qd cū alienum virgo cū puera sola circūdedit: qr ipse corpus tota sua pprij fuit. Ois enim figura pfecit ex pluribus lineis: qr corpus alicui puerorum fit ex cōmixtione vtriusq; parētis. In virgine aūt fuit circūdatio qa circularis forma cū vna linea clauditur: qr corpus xpi fuit matū cū sola carne q̄ninis incorrupta. Similiter quod est circūdatum: est omni parte clausum. Sola igit virgo circūdat: qr in cōceptione et partu virgo permanet. Tertio in vtero nouē mēsibus et decimū altius gena ipsum fouit et ideo fuit virgo et vera mater. Locus cū cōueniens et dispositus matricis operatur ad bonitatē ptus. quātū ptinens fomentū eidē. Beata fuit virgo maria locum cōueniētē et nutrimentum conuenies conceptioni fetus prebuit. Et ideo vera mater fuit. Ideo xpo dicit ps. vii. decem mēsibus coagulatus sum in sanguine. Quarto ipsum sollicite educauit: et fuit sluciosa mater. Nam ipsum pānis involuit in presepio reclinauit et lacte cum strinxit et lacte pauit, et multē lac sanguinē cocto in operibus cocto de mā filius transmutat albedinē et saporē sui. Sāguis virginis bis igne spīritussancti fuit excoctus: qñ ipsum in vtero sanctificauit: et qñ in eam superuenit. Et sic lac eius habuit albedinem: quia fuit virginea. saporositatē: qa fuit a spīritu sancto deputatum: et vbertatē qr fuit de celo ministrata. Iuxta illud. Ecce pluuia virgo vbere lactabat de celo pleno. Tertio ponit personā spīritussancti qui ipsum inebriauit: cum dicit Inebriasti eam. Quasi quidē spīritussanctus sim. Joh. Bapt. Hoc ratus est ad xpi incarnationem dando licet matri sanctificationis gratiam. sanctimonie diuinitatis potentiam. receptiua. vtero gnī potentiam generatiuam. Alia nanq; erant olim impossibilia. Nunq; aliqua mater sine peccato cōcepit: ideo sanctificatus eius eam in vtero sanctificauit: sine post modum venīe sibi dedit sanctificationis gratiā vt sine peccato cōciperet et pareret. Quarto inhabitauit tabernaculum suū christus. Et ideo impossibile erat vt femina in vtra suum corpus vnum reciperet ideo et ipse sanctus sibi dedit sibi diuinitatis postmodum receptionem. Apoc. xii. Signū magnum apparuit in celo: mulier amicta sole. Nunc enim sole amicta fuit: quando deus in vtero suo concepit. Tertium impossibile erat: vt virgo generaret. Ideo spūs sanctus dedit virtutē generatiuā quia virgo cōcepit: virgo peperit. Ideo assimilatur apl. Eccli. xl. Beato in polatilibus est apis: sed parum dulcoris habet fructus illius. Ipse. i. sol fuit apis qr virginitate priuatq. Quia secundum Ambro. Omnes apes virgines sunt. Fuit breuis quia humilitate predita. Fuit volatilis: quia in celestibus elevata: fecit fructū dulcoris: qr celestis pl̄e fecundata. Quarto ponit persona filij qui ipsam multipliciter locupletauit vii ex ea carnē assumpsit: qđ notatur cū dr. Multiplicasti locupletare eā. Assumpsit aūt ipsam carnē sine diuinitatis pollutione: sine diuinitatis ei⁹ imitatione et virginitatis cōseruatione: et cū nostra saluatione. Ista quattuor tāgit ecclesia dicēs. Magnū hereditatis mp̄ferium templum dei factum est vterus nr̄e virum. Ecce qr recepit carnem cum virginitatis conseruatione. Non est pollutus ex ea carnem assumēdo. Ecce qr recepit sine diuinitatis pollutione. Virabile inspectu declaratur hodie innouauit natura. ecce qr recepit cum nostra saluatione. Verum homo factus est. id qđ fuit permanēs. et qđ nō erat assumpsit. Ecce quis recepit sine sue diuinitatis mutatione. Assumpsit igitur primo cū matris cōseruatione: quia ipsam illibatam seruauit. Hunc vbū ipsum ponit Bernardus dicēs. Sicut sine corruptione sui ꝑtus emittit radium: sic absq; sua lesione virgo protulit filiū. Nec virginis radius sui nitoris claritatem, nec filius virginis fetus integritatem. Hunc etiam ponit Aug. in lib. de fide ad petrum dicens. Predicauit illum virginalem solem radios suos super omnes fecos spargere: et eos mundos et sinceros seruare. Si ergo visibilia munda visibilibus immundis cōtacta nō possunt et non coinquinari: cito magis inuisibilis veritas totum hominē sine sui examinatione assumpsit et illā cum nostra saluatione. Nam sicut dicit Damascenus. Totū me totus assumpsit vt michi totum me saluū gratificet. Aere tota sicut habet in verbo sententiarū. Cū quadruplex sit status hominis scz ante peccatū sub peccato, sub gratia. et in gloria. Christus de primo assumpsit pene similitudē de secūdo penalitatem. De tertio de plenitudinē. De quarto nō posse peccare. Assumpsit sine sue diuinitatis mutationē. Hunc etiam ponit aug. dicens. Nō oportet verbū esse commutatum susceptione hominis sic nec mēbra velle induta mutantur: sicut illa susceptio ineffabiliter suo susceptō suscipienti copulauerit.

¶ Sermo. c. De eodem sermone. ij.

Egredietur virga de radice iesse. et flos de radice eius ascendet. Et requiescet super eū spūs dñi. rc. Esa. xi. Olim terra nostre nature male dicta erat: quia tunc spinas et tribulos germinabat. Nunc aūt est benedicta quia benedictā protulit et benedictum florem protulit. Et ideo de hoc ꝓphetās Esaias dicit. Egredietur virga de radice iesse. rc. In quibus verbis ꝓpha tria scribit. Primo virgam egredientem. id est de virgine nascentem. cū dicit. Egredietur virga de radice. rc. Dicitur aūt virga virga triplici de causa. Primo qa fuit gracilis per humilitatem. Et humilis gracilis fuit: th plusq̄ septingentis annis post Esaiā fuit. et quia fuit gracilis et maximum fructū portauit quem celum et terra capere non possunt: qui sufficit ad mundi redemptionē et ad plenā angelorum et hominū reformationē. Licet fuit gracilis et th totū mundū suo robore sustentauit. Nam in passione xpi colūne mundi. i. apostoli fuerunt cōcusse. Ipsa aūt tangi colūna immobilis stetit et totum mundus super ea inuenit. Secūdo dr virga: qua fuit flexibilis per pietatem. Cant. viii. Que est ista q̄ ascendit per desertam sicut virgula fumi. rc. Ipsa enim fuit virgula qr flexibilis ꝑ pietatē et sumi quia concremata per christi caritatem. Et aromatibus mirre quia fuit ꝓbabilis ā tentationē. Et thuris quia rectum gessit fluidas cogitationes pulueris pigmentarū: qr delectat virtutes et contēplationem. Tertio dicitur esse virga: quia est virilis ꝑ officium actualis electionē. Ulus enim virge aliqñ est ad ꝓprios actiones sine ad ꝓfectionē aliqñ ad regimē sine directionē aliqñ ad sustentationem. Ita illud quadruplex officiū sue vsum data est nobis virgo maria. Unde ipsa dicit. Eccli. xxxiij. Ego mater pulchre dilectionis. rc. Mata qđē est nobis tanq̄ mater ad vitandā. Vñ dicit. Ego mater. rc. ꝑ. Virgā pietatis sue emittet dñs et ꝓmouebare in medio inimicorū tuorū. Data est nobis ad defendendum et ꝓtegendum scilicet demones quibus ipsa est valde terribilis. Ideo dicitur mater terribilis. Rume, xxvij. Consurget virga de israel

Universidad de Deusto
Biblioteca

et peruadiet hucus Wod hata ei nobilo ad directionem. ⁊ dicit. Water agnitos me. Wieb. vii. Pasce populum tuū in virga tua. Et potest esse per hum patrie ad filium. Ac si dicat. Sicut pastor dirigit gregem suum per virgam sic ⁊ tu pasce et dirige populū tuum per matrem tuā. Data sit nobis ad sustentationem. ⁊ ō. Sancte spes. ho. Virga tua et baculus. ⁊c. Ipse est virga in cuius manu demones parentit ⁊ hac cuius inditā debiles sustentat et regit. De cuius prophēta dicit dicit florem ascendentem ē dicit. Et flos de radice eius ascendet. Et cum debeat dici ē conuenientius ascendet de virga ⁊ dicit ascendet de radice ⁊ potest ostendat hoc factum esse per dei infinitam ōnipotentiam quia esse incendium interpretatur vt ostendat in ēpho nature humane pe ritatem quia inde sumpta est caro floris. Unde traxit originem caro radicis. Dicit autē christus flos propter tres rōnes. Primo propter generationē. Flos nāq; generatur a calore solis et infusione roris et sine apertione arboris. Sic ad conceptionē xpi calor spiritussancti se infudit et ipsam incarnationē fecit. Nos vtiūe gratie superuenit: qui per uirginē oblundauit nullā aperationē pertulit: sed virgo concepit. Secūdo significatur xpo per florem ejus ad odorationem. habet enim odorē patrē efficientem ⁊ et ejus ad hostias odoris sacrificij. Bene. viii. Odoratus est dñs odorem suauitatis. ⁊c. Odorem demones expellitem. et ejus ad hoc est filius odoris Odorem hominem a putredine peccati conseruantem. et ejus ad hoc est filius odoris balsami. ibidem. Quasi balsamū non mittit odorē me. Odorem nunq; deficientem. Flos quidem emulsus attritu orefactus odorē suū non perdit. Sic et christi fuit emulsus in morte. Esa. liii. Quasi eni obductus est de terra pmentium. Orefactus in cruce. ps. Aruit tāq; testa virtus mea. Attritus in flagellatio ne. Esa. liii. Attritus est propter scelera nostra. Et odorem suū non perdidit: sed semper seruauit. Ambr. Flos odorem et succū suū seruat et contractus accumulat: nec a multis amittit. Ita dominus in patibulo arcus nec cōtritus emarcuit nec aumlsus exanimitet lancea punctionis fecisse sole speciosior fuit cruento calore vernauit. Tercio assimilatur christus flos ejus ad flores varietatem. Nam assimilatur viole propter humilitatem. Cant. ii. Ego flos campi viola nunq; dicitur flos campi qui inter flores campi obtinet principatū vel in pratibus vltra marinis dicitur nasci quidam flos qui flos campi dicitur qui habet fi pi

lemas per unmet quinq; folia rubea. et ſignificat ihm qui pertulit ad peritatem crucis et quinq; vulnera pulsionis. Assimilatur rose propter minā charitatem per quā pro nobis se sanguine rubicundet. Eccle. l. Quasi flos rosarum in diebus vernis. Assimilatur illio propter puritatē. Can. ii. Qui si lilium conuallium. Tertio prophā genus spiritū requieſcētem: cum dicitur. Requiescet super eū spiritus domini. In alijs hominibus ipse non requieſcit qz habet ibi aliquid aut per modum contritatis sicut petit mortale cōmissionis Ephe. iiii. Nolite cōtristare spiritū sanctū dei. Aut per modum extinguētis: sicut petit mortale omnis lonis. i. Thessal. v. Spiritum nolite extinguere. Aut per modum aduersantis sicut est venale et sensualitas. Gall. v. Caro concupiscit aduersus spm. ⁊c. Aut per modum molestantis vt tumultus solicitudinum et tristicias vel dispersionis ⁊ perturbatio pusillanimum. In ēpho aūt spiritussanctus requiescit perfecte quia nihil in eo fuit qz spiritū sanctum cōtristaret: vt est petit cōmissionis. i. Petri. iii. Peccati non fecit ⁊c. Nichil qz extingueretur vt est peccatum omissionis. Hag. v. Quid est quod debui facere vineę mee ⁊ non feci ei? Nichil qō aduersaretur qz sensualitas rōni in ejus obedientia. Nec cholī qō molestaret: quia nullus tumultus solicitudinum nullia contristatio vel dispersionum. nullus perturbatio pusillanimi in eo fuit. In hac enim archa ois erāt pacifica. Hinc est q cotinuo requieuit in cadauere. psalmo dāboli requieuit in petō Jobed. Babylonis domi. ⁊c. Colūba requieuit in ramo arboris: qz spiritussanctus requieuit in fide mēte q sunt virides coā deo. Jere. xvii. Benedictus est vir qui confidit in dño et erit dñs fiducia ejus. Et erit tanq; lignum quod transplantatum est secus decurrentes aquas quod fructum suum dabit in tempore suo. Folium ejus non defluet. Et omnia quecūq; faciet prosperabuntur. Non sic impij non sic: sed tanq; pulvis quem proicit ventus a facie terre. Ideo non resurgent impij in iudicio. neq; peccatores in consilio iustorum. Quoniam nouit dñs viam iustorum. et iter impiorum peribit. Et ideo archa ⁊ arca ⁊ ho requieuit in mōte. qz ho est archa sanctificationis requiescit spūs sancti altitudine ⁊ plenitudine. Undecit in euangelio nazareorum ipse scriptum est. Factum est cū ascendisset dominus de aqua ascendit super eum ⁊ dixit ei. Expectabam te in omnibus prophetis: vt venires et requiescerem in te. Tu es enim requies mea.

¶ Sermo. cl. Eeodem die ser. iiii.

Missus est gabriel angelus a deo in ciuitatē galilee. Luc. ii. Olim missi fuit diabolus ad eua inferēdā pestiferā suggestionē: nūc ad deā assertionē

fallaci promissionē. Sed hodie mittitur angelus ad virginem offerens reuerendā salutationem, cum dicit. Ave gratia plena. Veram assertionem ei dixit. Inuenisti gratiā apud dñm. Ut illem promissionem. cum dicit. Ecce concipies. Qui uis autem deus olim miserit multas legationes ⁊ ambassatas per angelos suos ⁊ pphetas suos. Illa tamen fuit maior ⁊ dignior qñ missit: quod patet ex quatuor. Magnus est ille qui misit et magnus nuncius qnē misit. magna persona ad quā missit magna eā persequam misit. Primo igitur magnus est ille qui misit: quod notat. ei dicitur. Ab deo a tota trinitate. Nam pater ibi posuit suā potentiā filius suam sapientiā spūssanctus suam gratiā. Tria enim olim erant impossibilia. vnū qz aliqua femina intra sum uterum deum cōcipiet. ideo pater potuit ibi suā potentiā: qz potentiā receptiua vniuitas. Item pater beate virgini marie dedit: vt in ea suum uterū posset cōcipere deum. Unde angelus. Luce. i. Nunc concipiē per dei potentiam ꝓdauit. Non erit impossibile apud deum omne verbum. Apoc. xix. Regnum magnum apparuit in celo. Una ecclesia militāti multer amicta sole. Et luna sub pedibus eius. Per solem intelligitur deitas. Per lunam humanitate. Secundū impossibile erat qz virgo existens virgo conciperet: ideo pertulit ibi suā sapientiā: qz salvo signaculo virginitatis sapienter scinit intrare et egredi per uterū. hec est illa porta de qua Ezech. xliii. qz omni homini est clausa. Nisi solus princeps qui intrat ⁊ exit per eam. Tertiū impossibile erat qz aliqua mater Ihesu posset filiū generare. Ideo spūssancto posuit in ea suam gratiā qui ipsam virginē in vtero matris sanctificauit ⁊ postmodū in eo corpus eam superuenit ⁊ eam purgauit ab omni culpa ⁊ fine peccato concepit. Ideo dicit. Quod enim natum est ex te sanctū vocabit. ⁊c. Quasi ipse legatus fuit magna: qz tam magnum filium. qui missit: qō notat. ei dicitur. Missus est angelus gabriel. Cuius aūt magnitudo apparet in trib⁹ magnis officijs que in curia dei hz. Unū est assistentia apud deū. Luce. i. Ego sum gabriel angelus q assisto coram deo ante. ⁊c. Scōm est victoria prelij. vñ dicit glo. sup Matt. viii. Gabriel princeps apostol⁹ est. id est gabriel fortitudo dei interpretat. Tertiū est revelatio secretorum. Dan. viii. Gabriel fac intelligere visū istum. Ecce qz magna officia. Magnum est ergo secreta reuelare: magnus victoriā in prelio inire: maximū ante deū semp assistere. et licet videm⁹ qz papa habet tres differentias nūciorū sine legatorū quos quosdam mittit ad negocia magna: ⁊ illi dicunt nati. quosdam ad negocia maiora: et illi dicunt legati. nō ex latere quosdā ad negocia maxima: et illi dicunt legati ex latere: qñ deus quosdā mittit ad negocia magna vt angelos quosdā ad negocia maiora vt archāgelos. quosdā ad negocia maxima vt seraphim. Et ideo dicitur legatio de suprema hierarchia q semper deo assistit. Et ideo dicitur legatio de latere q sunt illi⁹ supreme hierarchie. Dicā angelis illi affirmāt fuisse. vñ dicit Bas. Ad maria summ⁹ angelus missi debuit q sum mis olim nunciarit. Tercio hec legatio fuit magna qz magna persona fuit ad quā fuit missus. Quod notatur ei dicitur. Ad virginem desponsatā viro cui nomen erat Joseph. De qua duo dicitur. seq. q fuit virgo ⁊ desponsata. Ideo ostendendi quare ipso missi voluit de virgine ⁊ quare de despōsata. De virgine quidē ipso nasci voluit sm Anselm. ad ea sua gratia eret ⁊ cōpleret. Quattuor alii modis deus hominem facere pōt sed sine hoie. ⁊ femina fuit ecit. Ada. De hoie ⁊ femina sicut ecit euā matrē suā. De hoie ⁊ de femina. sicut fecit nos. ⁊ ideo pa opa dei essit pfecta. Quartū modū faciēdi hominē addidit ⁊ de filij sui de femina sine hoie nasci voluit: vt habeat mirac. xxii. Dei pfecta sunt opa. De despōsata nasci potuit ipso ideo pa vt ea qualibet fama salutē esse estimaret: seq. ip. statu virginali: ne timeret. ⁊ dicit ei ipse beata maria fuit virgo incorrupta et despōsata ⁊ post mortē Joseph vidua derelicta. Quarto ista legatio fuit magna quia magna causa propter quā missit. Cōmittit enim ipse deus angelo quattuor legationes. Prima vt ipsam beatā virginē salutaret. qō fecit qñ dixit. Ave gra plena. Bernar. Indignū est nos ad salutationē marie gabrielem. ⁊c. ipsa. Jo. iii. tripudiū ⁊ exultationis lucrū. Secunda legatio quam cōmisit deus angelo erat salutatam confortaret. Cum enim virgo salutationē audiuisset turbata est in sermone angeli. Beata ergo virgo maria turbata fuit: non turbatione ire patientie: sed verecundie ⁊ pauoris et admirationis. Angelus autem in specie iuuenis speciosi ad eam intrauit in cubiculo. ideo fuit multum turbata et pauefacta. Unde cantatur. Expauescens virgo de lumine. Nouam ⁊ insolitam salutationem angelus beate virgini fecerat. ideo fuit secundo turbata. sed admirata. ideo angelus beatam virginem sic verecundatam sic pauefactam. sic admiratam confortat vt dicit. Ne timeas maria. ⁊c. Propterea enim bonus angelus est terrere in principio: confortare in medio: et letificare in fine. Multi autem angeli qui se transformant in angelos lucis: in principio quidem terrent multum: et in medio magis. et in fine maxime terrent. Tertia legatio qua committa fuit angelo est pars

te dñi ad btām virginem et conferatā magnum filium generatā nūciaret, cum dixit. Ecce pcipies et paries filium ꝛc. hic erit magnus ꝛc. Ubi ostendit ipsum ē magnum ex origine/cum dixit. Filius altissimi vocabit. ex potenti dñatione/cum ait. Dabit illi dominus deus sedem dauid patris eius. ex nobili sacrdotio posessisse/cū dixit. Et regnabit in domo iacob in eternū. Ex visit i domo sua/qn nō regnat in malis hominū. ex eterna duratione/cum dixit. Et regni eius nō erit finis. Quarto qn ipsā generandam virginitatem seruaturam promitteret. Quesitum est/n maria dixerit. Quomodo fiet istud/qm virum non cognosco? Ac si dicat. Cum tres sint modi generādi filium. i. spiritualiter/naturaliter/ꝛ supsubstantialiter. Si intelligam q generabo ipm spiritualiter magnum quidem erit/sed tñ ad me nihil pertinebit. Si autē intelligam q naturaliter. i. p voluntatem dei fit: de me ex ꝓlo meo ioseph naturali more generem. Magnus quidem erit. Gaudebo eñ de tam nobili pole/sed non gaudebo de pditis virginitate. Si autem intelligam q supsubstantialiē et miraculose/hoc quidem martinum erit. Gaudebo eñ de tam nobili prole et consentio pudore et tunc angelus ei exposuit q certo modo concipieret. i. supersubstantialiter dicens. Spiritus sanctus superveniet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi.

Et consentit et dicit obumbrabit tibi. Deeñ lux est inaccessibilis. i. Thimo. vi. Inacc habitat inaccessibiles/et ignis inextinguibilis. Deuter. iiii. Deus noster ignis consumēs est/et dulcedo ineffabilis. Sccī. xxiiii. Spiritus me⁹ super mel dulcis. Uergo sigitur habendo deum in suo vtero habuit lucem inaccessibilem/ignem inextinguibilē/ et dulcedinē ineffabilem. Sed si oculꝰ ad visum solis reverberat si caro modicū corporis tacti nō patit/si ex immensitate claritatis quis mortalꝭ quomō virgo beata ā pura creatura erat/potuit respicere in lucē tam infinite claritatis: pati tā caminū divinitatis sustinere dulcedinē tam infinite leuādi tatis? Procul dubio nō potuisset nisi ipse altissimus obumbrasset. Lux eñ inaccessibilis se sibi obumbrauit qñ scite/id est terres tre carnis se vnuit. et sic lucē in tetra tanqñ in incerna videre potuit. Ignis qui cū inextinguibilis⁹ ꝛ diuꝰ se sibi obumbrauit/qt inter se ꝛ animā virginis corpus assumptū mediū posuit: ꝛ sic calorē sustinere potuit. Dulcedo ineffabilis/se sibi obumbrauit/qt tantā dulcedinē ē carne assumpta/sentiret. homo habens in ore aliqñ dulcissimū tantā dulcedinem ēperat: q aliquo extrinseco ipsum celabidene ergo dicit verbum altissimi obumbrabit tibi dō et luxterre se vnuit et ignis mediū interposuit ꝛ dulcedo ineffabilis se voluit. Tunc maria sic salutata/sic consolata/sic magnifica prole letificata sic de pdone certificata ait. Ecce ancilla dñi ꝛc. Nūc est credendū q illa sic leuiter ꝓtulerit: sicut q ipsa in terra genua flexit: terrā osculata est: oculos ad celū leuauit: manꝰ ꝛ brachia in celum extēdit: et sic cum magno gaudio dixit. Ecce ancilla domini. ꝛc.

¶ Sermo cliij. De eodem. Sermo. v.

Ale fa plena dño. ꝛc. Nullꝰ (inquit) scriptor laudare ꝛ beatificare ꝓt illā quam salutauit angelus dicens. Ave gra plena quā sanctificauit pater altissimꝰ. fo. iii. sanctificauit tabernaculo suo altissimꝰ quam reuerebat dei filius. Luce. ii. Erat subditus illis: cui se cōmisit spūs sctūs. Luc. i. O spūs sctūs cius superueniet in te quā totus beatificat et admirat mundus. Ibidē. Ecce eñ ex hoc beatā me dicēt oēs generationes. Quātum autē digni non sumus eñ ea salutare debemus et ꝓpter debitū ꝛ ꝓpter exemplum et ꝓpter fructū. Debitum quidē est: q tanta debet ancilla dñi ei ꝓfitī. Ego sum amica mea. Sccī. xxiiii. ego mater pulchre dilectionis/id est que pulchre diligo ꝛ pulchre amari volo. Sīī ꝛ dñica nostra. Sccī. vii. Venerūt mihi oīa bona pariter cū illa. Et dña nostra. Sccī. xxiiii. In omni ꝓle et in omni gente primatū tenui. ꝛc. Ipsa eñ subdit. Oēs excellentes ꝛ nobilissimi celi ꝓ pria virtute calcent. Quia ergo est amica nostra debemus eam salutare benote. ꝛ ille debet salutē q salutat eam cum sincera cōtione: et cordis attētione ꝛ cū fideī devotione. Qr tertia dñica nostra est debet saluta frequenter. Ecclī. xxxvii. Sume cū tibi/et/ī salutatione angelica ꝛ eterni ciuitatē ideo beatā virginē in qua est omnis cūmis tota cogitationis ꝛ ipsum deum pntarū. Debet de subdit. Bene cane frequēta cantilenam memoria tui sit. Qr est dña nostra debet salutari humiliter/id est cū genuflexione. Humilitatis est magnū si hō ad salutationē illam genua ponat in terrā ad cui⁹ ꝓclationē per regem celi cūcta genuflectit. Ecce eñ ꝑ ꝓphetā. Ad nomen ihū omne genu flectat celestiū terrestriū et infernorū. Et si hō genua flexerit

amica mea: ⁊ macula nō est in te. Ipsa est tota pulchra: qua sine peccō mortali. Et sine macula: ⁊ sine peccō venali: et nō fuit pulchra: ⁊ habuit pulchritudinē ornamēta. de qb⁹ dicit in ps. Ois gloria ei⁹ filie regis ab intus in fimbrijs aureis. Habuit enī pulchritudinē portatā per virutū obseruitatē. Ideo dicit. Circūamicta varietate. Interius informata tum p lucerā imitationē ihesu. Ois gloria ei⁹ filie regis ab intus. Et extrī⁹ auro ferrati infrescata p charitatē ad eo bī. In fimbrijs aureis. Et⁹ est charitas ⁊ vsq; in finē perseuerans aut⁹ tangit ad pauperes se extēdēs: q sunt quasi fimbrie in vestimēto ecclesie. Secūo excellētia ⁊ nobilitatē habēti ad eō dicit. Maria q interpretat domina. Est aūt triplex nobilitas. Prima est originis que causat ex carnis propagatione. Secūa morū que causat ex morū cōpositione. Tertia virtutis q causat ex virtutū possessione. Istam triplicē nobilitatē ipsa habuit. Ideo qa dicit in ps. Astitit regina a dextris tuis: ecce nobilitas originis. In veritu deprecate. i. cum corpore morū honestate preclaro. ecce nobilitas morū. Circūdata varietate. i. virtutū multiplicitate. ecce nobilitas virtutū. Tertio habuit diuitiarū plenitudinē: cum dicit. Gra plena. Habet aūt de⁹ quadruplicem mensurā gre. Excōferta bonā cogitationē ⁊ superēffluentē. vt habet Lu. vi. Bona mēsura est mēsura sufficiētie qua habent omnes sancti ad sue sufficiētiā. Coarcta est mēsura abundātie qua habuerūt apostoli ad sui cōuersationē ⁊ aliorū salutationē. Coagitata est excellētie qua habuerunt in vtero sanctificati. Superēffluēs est mensura assūpte q fuit in ihū. Ois aūt habuerūt quatuor mēsuras gre virgo maria habuit se ipsa. Unde ipsa est gre. Tertiō. In me ois gra vite: quo ad gratiā sufficiētē. et perfectio: quo ad gratiā altoz cōuertēdi: et salutēm: et virtutū: quo ad gratiā confirmātem. et a generatiōib⁹ nobis adimplēnī quo ad gratiā superēffluēte. Quarto habuit spōsum amabilē ei⁹ bī. Ihesum. ¶ Circa qō notandum q quadruplex est vnitas. Prima est carnalis que est inter spōsum et spōsam. Secūa est naturalis q est inter patrē et filiū. Tertia est socialis q est inter amicū et amicū. Quarta est spūalis q est inter deū ⁊ aiam. Ista triplicitatē ois erat soluta. Primo vnitate carnali q est inter spōsum ⁊ spōsam. Christ⁹ enī cū ea nō misceri dixit: ⁊ ea in spōsum accepit. Osee. ii. Spōsabo te mihi i fide. Io. Ipe tanq spōsus procedēs de thalamo suo. spōsā valde amauit. Hester. ii. Adamauit eā rex sup oēs mulieres. Adamatā sibi cōiunxit: ⁊ vna caro facta fuit: quia caro ex ipi erat caro ḡnīo. Gen. ii. Erūt duo i carne vna. Secūo fuit cū ea vnitate naturali q est inter matrē ⁊ filiū. et qa vnitate sibi q ipsa obligebat filiū tāq rē sua. ō. Resi. i. Sicut mater filiū vnicum obligat: ita te obligebā. et filⁱ honorat matrē tāq causam sue bonorādo ipsam i vita: q sibi subditus fuit in mōte: et ad ipsam venit. et post mortē: ⁊ ipsam ad veterā suā collocauit. et post assūptō sibi mutuo cōplacebātur tāq habētes animā vnā. Luce. ii. Tuā ipsius animā pertransibit gladius. Tertio fuit socii vnitate socialī q est inter amicū ⁊ amicū. Ipse cū dilexit me mutuo. Cātic. viii. Ego dilecto meo ⁊ conversio ei⁹ ad me. Ipse idem velle ⁊ nolle habebāt. Cātic. ii. Vulcet me⁹ inde ⁊ ego illi. Immo ego ⁊ ipa via cor una et alia una erat. Si esti de credentib⁹ bī Act. iiii. erat eis cor unum ⁊ ala una: multo excellentius ista vnitas in filio ⁊ mīe erat. Quarto fuit cū ea vnitate spūali q est inter amicā ⁊ animā. Ideo qz fuit facta vnitas per amorē q tota fuit in amorē mutat⁹ unde bī Apoc. xii. Mulier amicta sole: q tota est amore facta est illa guida. Cāti. ii. Fulcite me floribus: stipate me malis: q amore langueo q tota fuit liquefacta Cātic. v. Ita mea liquefacta est q tota fuit amor: ipa vnitas ⁊ vnanimitas. Unde ait sponsa. Cātic. ii. Ad hanc vnitatē ego sum. Quinto habuit famā celebrē dē⁹ bī. Benedicta tu in mulieribⁿ. Ipsa est fuit famosa deo q humanitatē assūpsit p virginitatē: cōbib⁹ p fecditatē. Vel hic tribus bī. Judith. xv. Tu gloria hierl⁹. i. Dei in quo est visio nostre pacis. Tu letitia isr. tū est ängelis qui semper respiciūt faciem pris. Tu honorificentia popli nostri. i. nostrum genus humanū. et sequit. Ut scilicet virtutē dei sic p tuā humilitatē ad terrā trahendo. ut cōfortatum est cor eius per fecunditatem humano generi fāmē imitatem cum ängelis cōferendo. Propter hoc famā celebrem ipsa dicit. Beatā me dicent omnes generationes. Qz ⁊ cōiunxit ipos pter prolem quā habuit: ⁊ virgines pter cōtinentiā quā seruauit: ⁊ vīdue pter castitatē mentis ⁊ etiā corporis quā custodiuit. Sexto habuit prolem nobilē: cū ipa est. et benedictus fructus ventris tui. Ista est illa benedictio. De qua dicitur Genesis xxvii. Det tibi deus de rore celi: et de pinguedine terre abundantiam vini frumenti et olei. De quo etiā fructu dicitur in ps. Fructu frumenti vini et olei sui multiplicati sunt. In isto fructu fuerunt tres benedictiones. Prima fuit in resurrectione: ⁊ multum fructum protulit in ascensione: q spūs sc̄i missus in die pentecostes. Secūa fuit in mōte: quando ipse ascendit in celū: et dedit dona hominibus. Tertia erit in futuro. Quando ipse descendet ad iudicium. Et tunc fructus ille erit multiplicatus in electis. Ideo dicit. Benedictus fructus ventris tui. Ihesus. Ihesus dicit⁹ a ysos q est saluator. Ipse enī saluauit populū suū a peccīs eorum. Matth. i. Vocabis nomen eius ihesum. ipse enī saluum fecit populum suum a peccatis eorum. Et hoc fuit in cruce. Unde ihesus crucifixus dicit⁹. Ideo dicit. Benedictus fructus ventris tui ihesus. Ihesus. Ihesus dicit⁹ a ysos q est saluator. Ipse enī saluauit populū suū a peccīs eorum. Matth. i. Vocabis nomen eius ihesum. ipse enī saluum fecit populum suum a peccatis eorum. Et hoc fuit in cruce. Unde ihesus crucifixus dicit⁹. Ideo dicit. Benedictus fructus ventris tui ihesus.

an. xlii. Nisi granū frumenti cadēs in terrā mortuū fuerit ⁊c. Per oleū significat ipse ois unctionē que oleo sctī spūs fuit plena. Eccl. i. Unguēta tua oleū effusum ⁊c. Per ipm aūt qb letificat cor boīs significat ipse ois unctio q ēt letificia sctōrū. Est igit tale fructus benedictus: ⁊ ipse ad eundem q pro nob passus fuit ⁊ resurrexit: ⁊ quantum ad ea q ipse sctōs plenos de sua plenitudine nob misericorditer ⁊ benefitudo consilium ⁊c.

Sermo. cliij. de eodem vie. sermo. viij.

Ave maria gratia plena. In ista salutatione angelica ponuntur tres causē quare debet a liqua dīa salutari q pōt sonī plene in dīa tāq gratie maria gloriosa inuenīri. Salutanda est quidem domina nostra tam formosa quod natā cum bī Aug. i. sine ve peccati. Nulla est peccati macula in ea fuit: et ideo fuit plene formosa et pulchra extitit. Ut vero eius formositatem melius ostendamus/notandum q est quintuplex pulchritudo. Prima est spiritualis q consistit in secūe virtutum. De qua dicit. Ecclesiastici. xlii. Sapientia pulchritudinem ipsa habuit. De qua dicit in ps. Speciē tua et pulchritudine tua ⁊c. Omnes est virtutes ipsa possidet. Eccles. xlii. In me omnis gratia vite ⁊ virtutis. ⁊c. Secunda est pulchritudo moralis que consistit in compositione morum. De qua dicit ysa. xlii. O. q̄ pulchra est casta generatio cū claritate: id est cū magn honestate. Tertia pulchritudo ipsa habuit. De qua dicit Cant. ii. Qua pulchri sunt gressus tui in calciamentis filia principis. Hoc ē quia omnes fuerunt virtutes eiusdē calciamēta gressuum nostrorum. i. opera virtutis eius. De pulchritudine aūt morū eius ait Ambro. in libro de pīginib⁹. Nihil in maria tetrū in oculis: nihil in verbis procax: nihil in actu ne verecundū. nō gestus fractus. nō incessus solutus. nō per petulātiā. Tertia est pulchritudo celestis. De qua pulchritudine ait. Ysa. xxxiii. Videbit populus in pulchritudine pa. q̄ pie ceteris sanctis in glia magis fulget sc̄a. nō sōl mundi sed etiā illuminat patriā. Unde. Maria sicut tot⁹ illustratus radiis solaribus sic ipsa tā celestis pīa solis iustitie sc̄z xp̄i dei filij ita illuminat ⁊ clarificat mentes hominum: ⁊ ardentes facit in amore dei. Quarta est pulchritudo angelica. De qua pulchritudine dī Eccl. xxxi. Odor ligni paradisi nō est assimilatum ei ⁊ pulchritudini ei⁹. Ista pulchritudine habuit ipsa dīa virgo in ista virginitatē. Unde dī in ps. Astitit regina a dextris tuis. Et⁹ est charitas ⁊ vsq; in finē. Et angelica. Fuit est infra puritatē divinā puritas dē virginis. sed supra puritatē angelicā ⁊ humanā. Anselm⁹ sic ait. Decebat vt dīa virgo niteret ea puritate qua maior sub deo nec intelligi quit. Decebat ut dīa virgo transcenderet. Quinta est ipsa pulchritudo divina. De qua dī. Hiere. xxxi. Dñs creat tibi dīa pulchritudo fulitie. Ista pulchritudine etiā dīa virgo habuit: in cui⁹ vtero ipsa deitas pulchritudo nouā mundo habitauit. De quo dī in ps. Cōcupiscet rex decorē tuū. Hiere. Si mea dīa virgo altissimo nihil est pretiosum: nihil speciosum: nihil candorosum: nichil mundum: nihil gloriosum. nichil gaudū nichil salutiferum: quod ex ipsa non resplendeat. Secūdo salutanda est domina tā luminosa q̄ nos latur cum dicit Maria que interpretatur illuminatrix. De ipsius aūt luminositate dicit. Apoc. xii. Mulier amicta sole: ⁊ luna sub pedibus eius. Et quibus verbis tā dictis habet q ipsa beata virgo est illuminata a superiori: cum dicit. In capite eius corona duodecim stellarum. i. novem ordinum angelorum: et trium hominū. i. martyrum: cōfessorū ⁊ virginū. Et illuminata ab inferiori: ei dicit Luna sub pedibus ei⁹. Habet etiam ecclesia militante sub protectione ⁊ triumphantem sub sua visitatione. Est etiā illuminata ab exteriori: cū dī Amicta sole. i. fulgida cōuersatione. Illuminata ab interiori: ⁊ cū dī. In utero habuit. Habuit enī nouē mensibus in suo utero divinum splendorem. Illuminata a dextris q̄ in pcessitate habuit subsidiū. et a sinistris q̄ in aduersis habuit patientiā. Ideo dicit q̄ date sunt sibi due ale per quas volauit in deserto. i. in exilio. De ei⁹ exilio illuminatissime dicit Cāti. vi. Que est ista q̄ progredit aurora cōsurgēs: pulchra vt luna electa vt sol terribilis vt castroꝝ acies ordinata. In die nichil pulchr⁹ sole: nocte nichil pulchrē⁹ luna: in anno q̄nto decimo nichil pulchri⁹ autoꝝ certamine nichil pulchri⁹ castroꝝ acie ordinata. Ipsa est pcessus purpurat⁹ a temebata immisc gre sue: ⁊ assimilat⁹ aurore. crātēo deriuat luce sue sapientie: ⁊ assimilat⁹ lune. Ac regnidos accedit celeste charitatis sue: ⁊ assimilat⁹ soli. Omnes tetritudi gode materialis sue nō assimilatur castroꝝ acies ordinate. Tercio saltanda est dīa tam gratiosa: cum dicit. Gratia plena. Magnum est habere potentiam receptiuā gre quam hīt mali dēm sunt ita vas sed cera

pnt damnatꝫ in penaꝫ qui vltrino nō pñt
pcedere ad gratiam. Luce.xvi. Inter nos et
vos chaos magnum firmatum est. Malum
est habere gratiam gratie quam habent bo
mines qui tamen sunt imperfecti. Qui diberit
de fluuio paradisi cursus gutta matris occi
sionis trahit vt in eo sitto mundiꝫ extincta.
Maximum est habere calicem pl̄ plenitu
dinem gratie quam habent viri perfecti; ꝙ
dammodo dei amore sunt ebdq. ps. Ca
lix meus inebrians q̄ preclarus est. Perma
rimum est esse in fonte gratie in quo sunt
beati. ipe quo fonte dicitur in ps. Quoniaꝫ
apud te est fons vite ꝛc. Qui felix ergo est
ego maria. Maria que non tantum potens
tiam receptiuam gratie non tantum guttā
gratie non tantum calicem et plenitudinez
gratie; sed etiam fontem et flumen habuit
omniū gratiarū. Bern. Redementis deside
rū sermone dilectionis puritate oratione/
fontem attingit pietatis vt hauserit ꝫ sup
angelos quam refundat hostibus aquā viuā
Quarto salutanda est domina tam gloriosa
cum dō. Dominus tecum. Fuit quidem se
cum ipsa pater; qui fecit eum tam potentē.
Eccl.xxiiij. In hierusalem potestas mea. co
minus filius qui fecit eum tam sapientem.
Prouerb.viij. Mulier sapiens edificat do
mum suam. Hominis spiritus sanctus; qui
fecit eam tam clementem; vnde dō Olim.
Eccl.xxiiij. Quasi oliua speciosa in campis
et sicut platanus exaltata sum iuxta aquam
in plateis exaltata sum sicut cinamomum
et balsamum aromatizans odorem dedi
quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris
totum mundum replent. ps hoc Job.xl.
Ecce fluuius transierit quasi nemen pomo pos
tantem. Christus est per mare huius mūdi
nauigantibus nobis odorem sum reliquit.
Secundo est ille fructus benedictus in ven
tre/cuius sapor est tam dulcis ꝙ appetitū
prouocat. Eccle.xxiiij. Qui edunt me adhuc
esurient. Q̄ omnia amara dulcorat. Deut.
xxiiij. Inundationes maris quasi lac lugent
Q̄ omnis alia dulcia in infinitū dulcorat
tat. psal.b.lxxvij. Alta saturata calcabit fumi
Tertio est benedictus in spe, quia est spes
est tam luminosa/ꝙ requiritur in nobis ad
ima purificatio. vt ipsam videre valeamus
Mat.v. Beati mundo corde qm ipsi deum vi
debunt. Tam gratiosa ꝙ spes est nostra de
catio. Heller.xv. Facies tua plena est gra
tiaꝫ. Tam gloriosa ꝙ spes est nostra de
do. Joan.xvij. Hec est vita eterna vt cogno
scant te solum verum deum et quem misisti
iesum christum ꝛc.

¶ Sermo.xcv. In cena domini. Sermo.I.

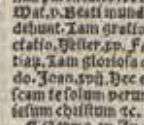

Sferam pas
sillum aque: lauentur
pedes vestri requiesci
te sub arbore ponam: q
benedictum panis: cone
fortetur cor vestrum.
Genes.xviij. Ista ver
que Abraham angelis
dixit/possunt ellebo christo in cena apo
stolis suis. Fecit enim eis cenam in qua
tuor generū ferculorum opposuit. s. scripti
medicamentū sacramentum: documentū
exemplū humiliatio impendit in pedum
ablutione cum dicit. Afferam paululum aq
et lauentur pedes vestri. De isto est enim
pio ipse dicit. Exemplū feci vobis ꝛc.
Lauit aūt eis pedes non tantū corporales/
sed etiam spirales quadruplici aquaque in
presenti euangelio describuntur. Primo enim
in peluim: et cepit lauare pedes discipulo
rum. Secundo in mari fusile quas dicitur. Misit aquā
in pelui: et cepit lauare pedes discipulo
rum. Tertio in fluuio. Et hoc pt dictum est fecit in cena pū panis

uatis. Augustinus. Hoc mihi mos fratres hu
militatem ab excelso. Faciamus insuper hu
militer quod humiliter fecit: nec elatus nec de
dignetur quod fecit christus facere ꝑphas
Cum esset ad pedes fratris inclinamur: eos
pus etiam in corde ipso vel excitatur vel fi
tam incrat. Affirmatur humilitatis affectu
Hoc lauit aqua sacramentali: de qua dicit
Qui lotꝰ est non indiget nisi vt pedes lauet
Ihc dicit glo. Et hic ibi intelligim⁹ bap
tizatos fuisse apostolos: si non legat. ubi
Augu. Totus homo in baptismo ablueris/
sed cum in rebus humanis postea litigat/
oculi terre calcatur. Ipse ergo affectus hu
manis quasi pedes sunt ibi et humanis re
bus afficimur. Quotidie ergo lauat pedes
tis nobis qui interpellat ꝓ nobis. Hec vide
tur abundantia attenta similitudine negꝫ mi
rum si homo est promptus ad pulueres ex
trahendos aqua est pulueris in nativitate in
vite et in morte. Nam de pulvere fuit cōdi
tus et in pulverem est resoluendus: et pul
verem habes corpus. Genes.iij. Pulvis es/
nece qua ne pulvere conditus. et in pulve
rem ibi ecce quis pulverem habet corp⁹
Loquar ad dominum meum cuꝫ sim pulvis
et cinis. quis igitur totus homo est pulvis
et similis appetit suum simile: ideo affectus
humani prompti sunt ad pulveres contra
hendos ideo seꝑ sunt lauandi ne ipsi affec
tus in naturam pulveris conuertantur.
Augustinus. Tollo nanqꝫ est vnusquisqꝫ ꝑ
fis pulvis sus. Si terram diligis/terra es
si deum diligis deus es. Tertio eos lauit aq
qui est aqua spūs sancti de qua dicit.
Ioh. nisi quis renatus fuerit ex aqua et spū
non introibit in regnum dei. Et ideo dicit
Augustinus. Ille tantum super vos aquam misit
quam habuerunt ab omnib⁹ inquinamentis
peccatis: de quibus inquinamentis dicitur
Ioh.viij. Induta est caro mea putredine q
ad inquinamentum luxurie: et foeditas pul
cre quo ad inquinamentum auaritie: ex
alia mala orta et contracta est quo ad inqui
namentum superbie. Superbia est facit cor
rubescere. Filiaꝫ Eccl. Non te extollas in co
gitatione animę tuę ne forte relinquaris velut bos
qui exterminat in deserto. Ad isto triplici in
quinamento mundari debemus. s. Corinth.
vij. Mundemus nos ab omni inquinamen
to carnis: nece mundatio a luxuria et spūs.
et cetera: nece mundatio ab auaritia.
Quarto nos lauit aqua celesti que de suo
latere emanauit: nequa bibit. Si non lauero
non habebis partem mecum. De hac los
tione dicitur Apocalypsis vij. Lauerunt
stolas suas et dealbauerunt eas in sanguis
ne. Sanguis est ihc inistar lactis hz alas de
albare. Sāguis et bibit calicis: i lac cōuer
titur. Sāguis agit cibalis: i corpe fuit suo ex
coct⁹ igne amoris ꝛc quo dō. Luce.xij. Ignē
peni mittere in terram ꝛc. In corde autem
nostro debet excoqui ybi sunt duo vbera. s.
intellectus et affectus. In intellectu debet
excoqui per meditationem. ps. In meditā
tione mea exardescet ignis. et in affectu p
deuotionem. Job.xxxix. Pulli eius lambant
sanguinem. Secundo ihc in celo ponit sect
dum ferculum. s. medicamentum pietatis:
in medicinali passione quā hodie inchoa
uit quod notatur cum dicitur, Requiescis
te sub arbore scilicet crucis. Olim gen⁹ hu
manum laborabat circa tria. s. circa operā
dam: et ille labor cauebat a timore male dis
poniante circa diligendum: et ille labor cauebat
batur ex amore male ordinato: circa co
gnoscendum: et ille labor cauebat ex errore
male excecate. Sed ab isto triplici labore
debemus sub arbore crucis requiescere: qꝫ
ibi inuenimus fortitudinem contra timorē
male humiliantem, hoc significatum est iō
Regum.xix. Ubi dicitur ꝙ helyas fatigat⁹
proiecit se sub arbore iuniperi: et cum ei
disset tantam fortitudinem sensit: ꝙ ad mō
tem dei oreb ambulauit. ubi inuenitur fetri
gerium contra amorem male ordinatum
Jonas contra ethum super edera requiemꝫ
refrigerium inuenit. Ibi inuenimus cogni
tionem vitatis contra errorem male excre
cantem: hoc significatum est Luce.xix. ubi dici
tur, Zacheus ascendit in arborem sicomoꝝ
vnde ihc meruit videre: et cognoscere. Ter
tio posuit tertium secundum: sc. sacramentū
charitatis in sui corporis et sanguinis con
secratione cum dicitur. Panem qui bucellas
panis. Iste panis fuit format⁹ in arcba pue
ri virginalis de tribus farinis scilicet antiqua/
nouaꝫ et eterna. id est carne / anima et
deitate vera. hoc significatum est. iō. Regū
xix. Reperit helyas et ecce ad caput suum
subcinericium panis. Nam iste panis est cā
didus quantum ad animam puram: et subs
cinericius ditus ad carnē mortalitati subs
iectam: et ad caput patitur: quia ibi duo
sc; caro et anima fuerunt christo in vnita
te persone coniuncte. Iste panis fit formas
tus tripliciꝫ igne fuit excoctus: sc; compas
sionis quo ad farinam antiquam. id est car
nem. Ha. Ossa mea sicut cremium aruerunt.
Igne amoris quo ad farinam nouam. id est
animam. Joannis xv. Maiorem hac dile
ctionem nemo habet ꝛc. Igne deitatis quo
ad farinam eternam. Hebreorum duodecis
mo. Deus noster ignis consumens est. Iste

panis sic formab⁹ z exct⁹ p̄ hoc vulnera q̄ si p̄ quoq; fossa fuit incisus: rubrū sanguinē p̄fert rechelaret. Hosea. vi. Ch et in medici et sanno ao reconciliabit nos: p̄ mortem ei⁹ viuem⁹ z in cōspectu ei⁹ dirigem⁹ nos. Secundum vt celestem sanguinem aperiret. Hebreo⁹ nono. Per proprium sanguinem introiuit semel in sancta. Tertio vt lanctos patres de limbo educeret. Zacharie nono. Tu quoq; in sanguine testamenti tui eduxisti vinctos tuos de lacu in quo non erat aq̄. Quartum vt ruinā angelicam repararet. ℟. Inscalabile in vestibulis eius demonum / sine pietate rationis scz angelorum. Quintum vt demones expiaret. Leui. secundo. Expiabit⁹ sit hinc⁹ z potestates. &c. Iste panis sic formatus sic excoctus et incisus manducatur sacramentaliter ch sicut a multo q̄ species istas sacramentales recipiunt sed effectum sacramenti non recipiunt. i. Cor. xi. qui mā ducat z bibit indigne. &c. Ab aliquibus autem spiritualiter tantum sicut a bonis. sicut do scilicet articulus necessitatis non cōtempno religionis sacramentum excludit. Ve illo modo dicit Augustin⁹. Ut quid paras dentem et ventrem? Crede et manducasti. Ab aliquibus sacramentaliter z spiritualiter sicut a bonis qui recipiunt sacramentum et rem sacramenti. Joannis sexto. Qui mādu cat meam carnem et bibit meum sanguinē habet vitam eternam. Quarto posuit hanc cena quartam ferentium. Documentum pe ritiose: et hoc in hermonia contemplatiua: cum dicitur, vt confortetur cor vestrū. Cer mo enim dei habet confortare ostes sensus spirituales: nam confortat visum spiritus lem, Ultra autem nō confortatur in colore duo extremi scz dealbo et nigro: sed i me dio cū est inspicit. Per album est intelligi tur claritas celestis: per nigrum obscuritas infernalis. Sermo dei tanq̄ viricles modē pacedit, quia nititur nos inducere in amo rem celestium et ad timorem penarū eter narum, Hieremie. xxi. Exit folium eius viri de. Secundo confortatur per odorem spūa lem. Odor enim aliquando confortat ex con crematione: vel patet in thure: aliquando p contritionem: sicut patet in cōtrito aroma te: aliquando ex revelatione: sicut patet in aperto vase. Dum ch sermo dei valde redo let quando in affectu predicatoris concre scit per amorem: in intellectu z contexit per meditationem: et in ops per honestatē siue honestam conuersationem. ℟. Corinth. ii. Christi bonus odor sumus deo in omni loco. Tertio confortat spiritualem. Actuū. xx. Cum accepisset eibum confortatus est. Cōfortat autem operationem vt vinculum operatur. Intellectuam: vt lumen intellectum cōsoletur: et effectuam: vt lapidem electorum. De his tribus dicitur Eccl. xv. Cibauit eū dominus pane vite: quo ad primum z ad tertium intellectus: quo ad secundum: et aqua sapien tie. i. sapide scientie: potauit illum: quo ad tertium. Quarto delectat spiritualem auditum. Sonus est. Vox Augustini. Et tribus modis. i. cantu: fletu z pulsu. Ad vocem pertinet cantus: ad omnem fletus: ad ictum pulsus. Non ergo mirum si audiendo verba dei est delectabile: quia aut proceſſerunt ab ore dei: aut a sanctis qui fuerunt os dei: aut ad os dei: vel ipsi qui fuit cythara dei sm illud h. Exurge psalterium et cythara. Quinto delectat et profitat spiritualem tactum. Tactus aut non delectatur circa nimis vel mollia: sed circa mediocre sermo ista reprehendit extrema: z commendat mediocria. Nam reprehendit dolositatem z fatuitatē: et commendat prudentiam. Reprehendit ma lositatem et vacuitatem: et commendat tēperantiam. Reprehendit severitatem z remissionem: z commendat iustitiam. Reprehendit temeritatem et pusillanimitatem: z commendat fortitudinem. De his quatuor dicitur. Sapien. viii. Sobrietatem et sapientiam: docet et iustitiam z virtutem: quibus utilius nihil est in vita hominibus.

¶ Sermo. cvi.
De eodem die: sermo secundus.

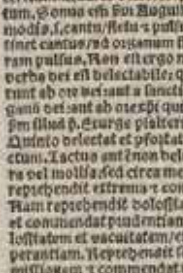

Ti lotus est nō indiget nisi vt pedes lauet. &c. Joannis xiii. Illud verbū tres tantus Innocens a tribus papa: tertio distinguit tripliciter Innocentius. Lauare sanguine et lachrymarum: et quodlibet horum ē esse duplex nā lauacrū aque duplex est. i. materialis a que et spiritualis. Lauacrum sanguinis duplex est. i. fusi in patibulo: et oblati in sacramento. Lauacrum lachrymarum duplex est scz oculorum ad lamentum: et platteri ad sacramentum. Istis ter lauacris in hoc die sunt facta: et idem Innocentius ostendit. Primum igitur lauacrū est aque in eternitate qua Christus pedes discipulorū lauit: quod quidem fecit in exemplum sancta filiabus Jerusalem. xiii. Ecce filii dedi vobis. In hoc enim exemplo instruimur. i. Cor. xi. Ut quemadmodum ego vobis fecerim: ita et vos faciatis. Inferiores scz prelati instruitur. Tu es caput et pedes lauat. qui prelati ad hoc se habent cum vilissimis deponit sibi quo se precinxit: pelvim scz plat: offendit q̄ eym ol studio talia facere opp. Rom. xii. Qui dat in solicitudine. Ad malos debet se hre cū patientia z benivolētia ex quo xp̄s

qui pedicitoris sui pedes lauit. Volunt quidem ipsum a sua malicia coercere non permittendo vel plusquam sed modo per amore vacando ipsum amicum. Mat. xxvi. Amice ad quid venisti? Modo per pudorem habēdo eum commendabilem suum vt ibidē. Quia tetigit mecum manum in parapside &c. Ps. et pallebdo gl'mor⁹ suppliciū eternum: vt ibidem. De hominis illis: per quē filius hominis tradetur. Modo per obsequium t pudendis sibi humilitatis officium: q̄ scz eius pedes lauit. Augustin⁹. Non dedignas tus est xp̄us inde lauare pedes: cuius inde manus videbat in celere. Secundo instruunt inferiores: vt exemplo petri ad suos prelatos habeant se reuerenter: q̄ notatur cum dicitur. Non fine tu mihi lauas pedes Dñe. Manibus q̄bus erecxp oculos apertis deprofus mundassimo tuos reuelerit &c. Phil. ii. Qui huiusmodi sunt cum omni honore habetote. Debent se habere humiliter: quod notatur cum dicitur. Non lauabis mihi pedes in eternum. Augustin. Quātis magne audacie esset contradicere dominō dominum? eo tantum hoc modo facere voluit: vt pati vt xp̄o sibi lauaret pedes. Tertio ds se habere obedienter: quod notatur in hoc q̄ petrus postmodum obediens dixit. Dominē non tantum pedes meos. &c. Hebr. xiii. Obedite prepositis vestris et subiacete eis. Ecce hu militas denota. Tertio instruuntur equales et omnes vt habeant charitatem mutuam ad inuicem: quod est sm illud. Amicem sibi seruate: inuicem sibi peccata dimittere: q̄ inuicem estote. Augu. Inuicem nobis debita dimittam⁹: et pro nostris inuicem peccatis omnium atq; ita quodam modo nobis pedes lauamus. Secundum lauacrum est aque spiritualis per quam eternā sibi ostendit: q̄ pedes. i. pauperes qui videbant esse extremi ch est abiecti sunt lauandi. &c. et refouendi. Videtur autem eleemosyna aquarijta habet virtutem extinctiuam rei spectu peccati quod extinguitur. Eccli. iii. Sicut aqua extinguit ignem ardentem: ita elemosyna resistit peccatis. Virtutem mundatiuā respectu gratie que infunditur Luce. xi. Date elemosynam: et omnia munda sunt vobis. Virtutem secundum istam respectu honoris que augentur. ii. Cor. ix. Multiplicabit semen vestrum. &c. Virtutem fructificatiuam respectu premij quod acquiritur. Ibidem quarto. De substantia tua fac elemosynā: et nō auertas faciem tuam ab vllo pauperi. Tertium est donum ibi thesaurizas. Terciū lauacrum est sanguinis effusi in patibulo quo xp̄s peccata nostra lauit. Apocal. primo. Lauit nos a peccatis nostris in sāguine suo vii. &c. Asperges. &c. Lauacrum siue balneum ds esse medicinale: calidum z cle

rum: tc sanguis xp̄i fuit medicinalis rōne diuinitatis cum fuit voltus. Et fuit calidus ratione amoris quo fuit inflamatus. Ysa. duo notant in hoc q̄ xp̄s papo affirmatur h̄ esse herba medicinalis z calida. Fuit etiā esse sanguis clarus q̄ aliam facit clarā et mūdam. ℟ sicut. Lauabis me et super nivem dealbabor. Quartū lauacrū est sanguis oblati in sacramento: q̄ quidē sacramentū: xp̄s nobis dimisit in memoriale sue passionis: de q̄ dicit Luce. xxii. Hoc facite in meā memorationē. Habem⁹ ch triplex memoriale passionis. Unū in visu. i. passio xp̄i picta: aliud in auditu. i. passio xp̄i predicata: aliud in gustu. i. passio xp̄i in hoc sacramento veraciter ptenta. Si igit affectū mouet passio xp̄i audiendo: vel. z passio audita: z predicata multo fortiꝰ ds passio degustata. Eccl. xlii. In ore quasi mel dulcorabitur ei⁹ memoria. Quinto lauacrū est lachrymarū et oculis ad lamentū. Sed ad publice peccātes ch hodie recōciliant. In capite ieiunij ecclesiastici. Accedite a penitētie et ipse dabit vobis ieiunij veritatis et ipse fit in signū penitētie actus q̄ fuit exclusus a paradiso electꝰ: a ligno vite phebat: nec multi penis ligat⁹. Et hodie xp̄o recibelle tanq̄ capit apire: q̄ in ecclesiā introducunt. Hodie corp⁹ in sanguine ad mādu candū redit: z q̄ ad eccliā admittunt. Et hodie ligat⁹ fuit: et ab ipsi q̄ ligati erāt nec penitentiā solumot, sup illis Jo. xvii. Si q̄ me q̄siti. &c. Et sic lauacrum est lachrymarū et planctus ad sacrm sicut dicit z ballanus et h̄ⁿ ecclesia p̄dicit: et hoc p̄ticipali bñdictiōe solēpta. Per q̄ bñ intelligit q̄ debem⁹ hec celebrare. i. meritoꝝ pietate ad deū. Mat. xi. Prudentes virgines. &c. Ps. Illumina. Laudate hominē de Ps ad primā. Eccli. xxiii. Sicut cynamomum et balsamum odorem dedi. et benedictionem celestis gratie quantum ad scipsos: quamquidem benedictionem celestis pontifex habet dare.

¶ Sermo. cvii.
De eodem die: sermo tertius.

Ergit a cena z ponit vestimenta sua.

In hac cena docet nos multa: et primo personam assumpsit. i. personas amici: magistri: dominī et seruī: ac prelati: per q̄ sonam quidem amici assumpsit ch cū dicit. Vos amici mei estis. Signum est spiritualis amicitie est inuicem vsitari: z maxime q̄ deberent separari. Christus tantur ab apostolis

hñs ssimum: primū ei⁹ ea⁹ cenam voluit celebrare. In qua quidē fuit triplex gentis cibus: et triplex genus vini. Ibi erāt fuit panis azimus azimus/tipicus/et xpi verū corpus. Qđ christ⁹ in specie panis discipulis dedit. Contraria aūt his fuerūt in cena ade quam ipse cum prole sua celebrauit. Hic erāt fuit panis azimus: ibi fuit panis fermentatus quia tota natura humana per peccatū fuit fermentata et corrupta. Hic agnus typicus ibi ethnus vetitus: hic panis in corpus christi mutatus ibi panis mutat⁹ in corpus diaboli: peccatū enim mortale in corpus diaboli facit transire. Fuit etiam in cena dñi triplex genus vini/scilz legale/id est sucus de lactucis agrestibus/sacramentale/id est sanguis christi discipulis in specie vini oblatus. Et spirituale/id est abundantia diuini amoris quo oēs qui erant in illa cena et lt repleti et quodāmodo ebrij effecti. Nā per amorem xpi fuit ebrius: qđ in cruce fuit denudatus. Petrus fuit ebrius qñ contra principatus mortis surrexit⁹ erat effectus. Johannes fuit ebrius qui in xpi pectore quasi in fonte fuit potatus. Si igitur ad hāc volumus accedere et corpus xpi digne suscipere, debemus hanc triplicē cibi habere scilz panē azimū id est cor purum. 1. Cor. v. Epulemur in azimis sinceritatis. Azimum/id est cor amore christi inflammati. ac. ho. Inflammati est cor meum. rc. Et panem substantialē/id est cor ab omni amore mūdi alienati vt nihil sit in amoris mūdialis/ibi accidentia sine substantia/id est amor temporalis non radicet in alio. Debem⁹ etiā habere hoc triplex vinum scz vinū cōtritionis et herbis agrestibus. rc. ho. Potabis⁹ nos vino cōpunctionis. vinū deuotionis vt eius sanguine lem per eam deuotione desiderio in memoria habeamus. Job. xix. Pulli eius lambāt sanguinem eius. amarizet eius deuotione delectentur et inebrientur. Cāt. v. Bibite et inebriamini charissimi. Sebo christ⁹ assumpsit personā magistri cum dicit. Vos vocatis me magister et dñe. Joan. xiii. Do. Sic magistro dicit⁹ Math. xxii. Magister scimus quia verax es. rc. Scim⁹ autem christ⁹ qđ est veritas. qđ efficitur veritate non falsificando: sed veritatem non cadendo: et veritatem defendendo. Christus igitur dicit⁹ verus magister: quia veritatem non falsificauit. vnde dicitur. Magister scimus quia verax es. veritatem non tacuit. Unde dicit. et viam dei in veritate docens et veritatem te fecit. nec delicitur. Non enim refricis personam hominum. habuit autem ille magister quatuor modos docēdi docuit verbis exemplis sacramentis et miraculis. Quidam enim erant rudes et insensati. et illos docebat verbis. Math. v. Aperiens os suum docebat eos dicēs. Beati pauperes spiritu quoniā. rc. Quidam erant curiosi qui volebāt audire verba sed videre facta illos docebat exemplis. Math. x. Discite a me quia mitis sum et humilis corde. Quidam erāt superbi et illos humiliabat sub creatorā institutis sacramenta a quibus iustificationem acciperent. Jo. iii. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spū sancto. rc. Quidam erant duri et obstinati illos cōmirabat miraculis. Act. v. Ut pertranseat benefaciendo et sanādo omnes oppressos a diabolo. Tertio assumpsit personam hominis cum dicit. Si ego magister et dñs. Dicit autem Cyprianus qr ad perfectum hominum tria requiruntur scilicet terror/obedientia/et amor. Quantum ad ista tria christus in presenti vita plenum hominib⁹ non ostendit/in futuro autem ostēdet: quia reprobos regit in terrore. Ps. Regies eos in virga ferrea. rc. Beatos regit in amore. Wcvi. iii. Amantissimus domini habitat confidenter et omnes ponit in ordine. Nam et in bonis ordo pulchritudinem. 1. Cor. xv. Alia claritas solis/id est xpi. alia claritas lune/id est beate virginis marie. alia claritas stellarū/id est aliorum sanctorū. Stella enim differt a stella in claritate quia etiam gloria vnius sancti differt a gloria alterius. In malis est ordo penarum. supra illud Apoc. xxiii. Quantum se glorificauit et in deliciis fuit: tantū date ei tormentum et luctum. Quarto assumpsit personam serui in hoc qr pedes seruorum: quos fecit primo in exemplum humilitatis. vnde dicitur. Exemplū enim dedi vobis. rc. ho. Quia sicut dominus venit ministrare qui in altis habitat: et humilia respicit in celo et in terra. Nec humilia respicit in terra quādo pedes tuos lauit qui tudes erat terreno per amaritudinem. Christus. Quem tu me pedes lauit peccatrix. Pedes tanit in medicamentum nostre infirmitatis. Pedes quidem se exeperat vsq; ad summū deum. ideo christus se humiliauit vsq; ad infimum hominis. vt eius humilitas superbiā nostrā sanaret. Augu. Tanta quippe est humilitas vt eam suo cōmendaret exemplo diuina subsistentia: quia homo superbus in eternum periret nisi eum deus humilis iuuaret. Tertio lauit in sacramentum habendo peritiam dicunt enim pedes anteq; eis corpus fuit. vt per hoc daretur intelligi qr anteq; ad corpus christi accedamus lotione pedū id est affectus indigemus. Jn cuius significationem dicit Dionysius qr sacerdos cum lebuerunt lauat manus: quia non tantum debet esse mūdus a peccatis grauibus sed etiam a venialibus. Quinto assumpsit personam prelatici cum dicit. Exemplum enim

dedi vobis. rc. Christus ergo prelatus in exemplum dedit discipulos suos: per doctrinam et preterit per oationem. de hoc dicit Greg. Christus venēno nova docuit. nouas docēdo mira exercuit: mira faciēdo pro tolerauit. In his ergo tribus tota vita christi comprehenditur scz in docendo/in faciendo/et in prestendo. In quibus prelati ipsum imitari debent. Ipsi namq; subditis instruere debent per doctrinā informare per vitam et defendere per iustitiā: sed multi possent dicere illud Ysa. iii. Non fuit medicus et in domo mea nō est panis neq; vestimentum moli me constituere principē populi. Ipsi enim non sunt medici: quia nō possunt sanare alios vitam cū ipsi etiā habeant vulnera tā. Greg. Cum caudam populi pessimi suscipet quasi ad regimē medicus accedit. Cum ergo presumptione medere ppe eum qui in facie ipsum vulnus portat. Ipsi ei⁹ nō habent panē sacre doctrine: et ideo alios reficere et intrinere nō possunt. Thren. iii. Parvuli petierunt panem et nō erat qui frangeret eis. Ipsi etiam non habēt vestimentum iustitie: et ideo alios non defendunt per iustitiam. Ne quo vestimento dicitur Ephe. vi. Induti lorica iustitie.

Sermo. cxiij. De eadem. Sermo. iiij.

Litis qđ fecerim vobis. Ad ista inter rogationem possumus respondere ptice scimus qđ hodie fecerit nobis: qr tria opera fecit nobis. Primū est opus humilitatis: et hoc inquātū pedes discipulorum lauit: et ista humilitas cōmendabilis est. ipsum ex quadruplici genere. Primo ex consideratione cause agentis: quia ipse qđ est super omnia se hodie humiliauit infra omnia / id est vsq; ad pedes seruorum: unde primo attendit suam subtilitatem: et postea ponit humilitatē dicēs. Vos vocatis me magister et dñe. rc. Si ergo dñs et magister venit. rc. nec est verum superbire: sed humilitatis necessarie. Nō est superbire vt super alios tres qui sunt per omnes est superbire non potest. Secundo cōmendabilis est ex cōsideratione cause materialis/id est ipsoꝝ discipulorū. Cum quasi sordes ipsa ablutio: qr non lunabat pedes imperatorum sed peccatorum et seruorum. unde petrus videns suam vilitatem et christi excellentiam dixit. Non lauabis mihi pedes in eternum. et christus respōdit. Si non lauero te. rc. Tunc petrus timoris cumulus et amore inflammatus ebullit: lauā doo pedes et manꝰ et caput. Sed dominus per suam responsionem ostendit qr petrus non intendebat lotione capitis nec manuū: sed tantū pedū. Per caput et manus intendit⁹ per manus autē operatio figuratur. Ista aūt duo in petro munda erant: qr intentionem ad deum dirigebat et opera sancta habebat. Per pedes autē significatur affectio: qđ alias quo pulvere terreno affectionis sine cupiditatis sepe aspergitur. Aug. Ipsi humani affectus sine quibus in hac mortalitate non vivitur quasi pedes sunt ybi et humano rebus afficimur. Unde si dicerimus quoniā peccatū non habemus nosmetipsos decipimus. Non autem indigemus qđ pr lauētur in nobis et caput intentionis que sepe est discordata: et manus operationis que sepe est remissa et pes affectionis que sepe est immunda. Et corpus totius cōuersationis que sepe est inordinata. Et sic ista quinq; abluenda christus in quinq; partibus corporis sanguinem emisit. In capite scz vt lauaret nostram intentionem. In manib⁹ vt lauaret nostram operationem. In pedibus vt lauaret nostrā affectionē. corde vt lauaret nostrā cogitationē. et fuit flagellat⁹ in toto corpore vt lauaret nostrā vitā et peccationem. Tertio ista humilitas cōmendabilis est ratione modi agēdi qui fuit: quia pretimenta deposuit: stethoreose precinxit et aquam in pelvim misit: et qr pedes lauit deposuit et sumpsit. Unde se precinxit quando idem corpus renouatum resumpsit. et aquā in pelvim misit quādo suum sanguinem in terram effudit. Et sic pedes/id est affectus nostros lauit. Apoc. i. Lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Fecit nobis spirituale lixivium in quo q aqua posuit suum sanguinem preciosum. petrus. Jo. Ainō quinto. Hic est qui venit in aqua et sanguine christus iesus. Pro cinere amaritudinem penarum. Ha. Cinerem tanq; panem manducabā pro igne calefaciente amorem incensum. Joannis decimo tertio. Cum dilexisset suos qui erant in mundo. rc. Sed quia licitum nimis erat forte tum propter nimiam amaritudinem eius tum propter nimiam ebullitionem amoris/sed eo duplici aqua temperauit/scilicet aqua lachrymationis quam in cruce fudit. vt dicitur Hebreorum quinto. Et aqua regenerationis que de latere emanauit. Et sic ex tali lixivio facto et aqua sanguinis et cinere amaritudinis sic calefacto ex igne amoris fit ex aqua lachrymationis omnium. unt. Quarto commendabilis est ex ratione causa finalis que fuit exemplum humilit.

Universidad de Deusto Biblioteca

lio dare. Et etiam vt daret exemplum pedis lauandi ipsi qui sunt capite subditos qui sunt pedes lauent. id est vt de exemplo intelligamus. Quod autem pedes aliquorum non possint lauari vel emundari hic potest esse triplex causa. Primo ex ratione lauantis quando scilicet non habet manus mundas. Prelati enim qui vitam mundam non habent potius inquinant q lauent. Ecclesiast. xxxiij. Ab immundo quid mundabitur. Ezechielis Nayanenus. Mundari prius oportet et tic alios emundare. Secundo scilicet ex parte lauandi quando scilicet lauandus subdit⁹ habet pulueres terrenorum nimis inueteratos quia amor terrenorum non inest cordibus angelorum per modum forme accidentalis que possit eis adesse vel abesse: preter subiecti corruptionem quia si assunt corrumpitur animus eop per superbiam: si absint corrumpitur per impatientiam: vel etiam quando nimis inquinantur. Ecclesiast. xxxiij. Qui baptizatur a mortuo t iterum tangit mortuum quid profecit lauacro suo? Calos enim sunt ad instar lacteos: quia quanto plus lauantur tanto plus inquinantur. prime Petri secundo. Canis reuersus ad vomitū. ꝛc. Tertio ex parte aque qua lauantur quando scz est turbida et immunda per quam amor ipsius mundi ipsa ficatur: quia animam non abluit: sed immundam facit. Hiere. ij. Quid tibi in via egypti vt bibas aquam turbidam? Augusti. Quisquis es qui es in mundo ad te venit quisquis mundum vt erigat te de mundo. Qui si adhuc aliqua delectatione te retinet mundus semper via esse immundus. Secundo fecit opus mire mutabilitatis quod consistit in corporis et sanguinis cōsecratione: hoc enim est tactu facilitate q excellit omnem potentiam creatam scilicet potentiam sensitiuam eo q accidentia ibi sine subiecto cōsistant et sensum mouant. sensibilis cognitionis naturam excellit cum accidentis esse sit ineffe. Cum ergo audis hoc corpus meum non acquiescas gustui quia putaret se sentire sapidem panis nec visui: et sic de aliis sensibus qui ibi decipiantur. Acquiescas tantum auditui: quia cum audis hoc. Hoc est corpus meum. hoc est quod audis hoc significatur est. Genesis vicesimosepti mo. In Isaac in quo acceptum fuit vsus. q Jacobum cognouit. Olfactus quia credis diffinitiue odorem vestimentorum Esau et sensit odorem Jacob. Gustus quia putabat se comedere de venatione Esau. Tactus quia putabat tangere manus Esau. Auditus vero non fuit deceptus: cum dicitur Vox quidem vox Jacob est. Secundo excellit potentiam imaginatam inquantū vnum t idem corpus est in diuersis locis. Dicit autem Innocentius tertius q sicut filius dei per naturam habet triplicem modum essendi in rebus. Est enim inymmidiata per essentiam in isto per gratiā in natura assumpta per vnionem: ita corpus eius habet triplicem modum essendi. est enim in celo localiter inuerbo specialiter in altari sacramentaliter. Tertio excedit potentiam intellectuam inquantū corpus christi integrum et perfectum sub tam parua specie est cōtemptum. Augustinus loquēs de hoc sacramento contra felicianum dicit. Hoc fides quarat: ratio diligentia non exquirat ne aut non inueniatur credat incredibile aut inuentum credat singulare. Quarto excedit potentiam operatiuam quia potentia creata hoc non potest. sed solummodo increata. subditur. Immolabilis sacerdos inuisibles creaturas verbo suo secreta portare committit. Tertio fuit opus mire charitatiue quod consistit in tue passionis inchoatione: hodie quidē suam passionem inchoauit inquātum factus in agonia sanguineas guttas sudauit. vt scribit Luc. xxij. Quitos autem constatur ex nimio labore timore dolore et calore: christus autem habuit laborem. Esaie. xlix. In vacuum laborauit. ꝛc. Habuit timorē inquantum erat homo passibilis. Marci. xxxiij. Cepit pauere et tedere. Habuit dolorem. Thren. i. O vos omnes qui transitis per viam attendite et videte si est dolor similis sicut dolor meus. habuit calorē id est feruentem amorem. Joā. xiij. Cū dilexisset suos q erant in mundo. ꝛc. t dicit factus in agonia. scilicet quatuor acies pugnabāt inuicem. Tres scz contra vnam t vna contra tres. Si quidem labor pugnabat contra amorem et amor contra labore. Labor enim nolebat passionem sed amor volebat et amor laborem vicit et labor amori cessit. quia fructum de labore suo considerauit. Esa. liij. Pro eo q laborauit videbit et saturabitur. Similiter timor pugnabat contra amorem et amor contra timorem. timor enim nolebat passiones sed amor volebat. set amor timorem superauit adq timor amori cessit. Unde sequitur timorem et prudentiā passionem sustinuit. Prouerbior. xxviij. Justus quasi leo confidens absq timore erit. Similiter dolor pugnabat contra amorem. et amor contra dolorem q volens nolebat passionē sed amor volebat t amor dolorem superauit. dolor amori cessit. vnde cum magno gaudio passionem sustinuit. Hebreor. xij. Proposito sibi gaudio sustinuit crucem. Non fuit ergo mirum si in corde suo agonia magna fuit: vbi tantus conflictus extitit. Tam vehemens fuit ardor et cōflictus amoris q per totum corpus sudauit et sudorem conuertit in sanguinem.

¶ Sermo. clx. De eodem. Sermo. v.

Robet seipsum homo t sic de panello edat t de calice bibat. i. Cor. xi. Ceteri cibi sunt pabuli t sic recipiēdi. Iste autem cibus non est probādus: quia semper est bonus sed res cipiens est probandus si sit bene preparatus. Ideo dicit apostolus. Probet autem se ipsum homo. Sicut enim medicina bona si non preparato est causa mortis: et homini preparato est causa salutis: sic iste cibus bonus indigno est venenum: homini autem digno est meritum sempiternum. Notandum autem q homo circa hec tria probare se debet. Primo scipsum quante sit puritatis: de puritate autem recipiendo hoc sacrum corpus dicitur. Exodi undecimo. Renes vestros accingetis. ꝛc. que ibi ponuntur. et quibus verbis habetur q recepturus hoc sacramentum debet esse mundus a carnali delectatione. ideo dicitur Renes vestros accingite. Legitur secundi Regum vltimo. q ora a domino est percussus: quia ne cum del tangere pauimsit. Et rationem assignans dicit quia mundus nō erat. quia illa nocte cum pascha sua sacuerat. Si ergo ille est percussus qui sacuit cum sua vxore: qua per cussione dignus est qui se sedat cum meretrice? Si ille qui cessit qua percussione ille qui fuit. Si ille qui tetigit arcam lignea: qua percussione dignus est qui tangit indigne carnem christi veram? Secundo debet esse mundus a terrenorum affectione quod notatur cum dicitur. Calcias mēta habentes in pedibus non enim decet diligere terrena per inordinatum amorem. Sed in suis affectibus debet habere calciamenta id est sanctorum patrū exemplar per imitationē qui terrena omnia contemnerunt. Qui enim diligit terrena efficitur terra. Oree nono. Facti sunt abominabiles sicut ea que dilexerunt. simile effectum habuit. Jhaceth secundo. Dicitur de auaro vbiq; ego aggraui contra se desiderium. Iratus ergo qui corpus christi recipit ipsum in terram et luto proficit. Terreo debet esse mundus a pena constitutionis: quia notatur cum dicitur. Lumentes baculos in manibus. Debet enim baculum erigere in corde retinere et cum eo canes id est dominium cogitationes animum lacerantes abiicere. Chrysostomus. Ubicunq; demones signum crucis viderint territi fugiunt: baculum timentes quo plagam acceperunt. Legitur Genesis decimo octauo. q super sacrificium abrahe volucres descendebant sed ipse eas abigebat: quia quando hoc sacrificium offerimus vel recipimus: cogitationes volatiles abigere debemus. Quarto debet esse mundus a negligentia t corpore quod notatur cum dicitur Et comedetis festinanter. Festinanter comedit qui cum feruēti desiderio suscipit. Glosa sup illud. Qui manducat et bibit iudigne. Indigne sumit q non iuxta mente accedit. Propter ista significanda legitur Exodi duodecimo q quatuor persone ab esu agni excludūtur scilz seruus incircumcisus/mercennarius/et aduena ac alienigena. Seruus incircumcisus/si est iugum illum qui non est mundus a carnali delectatione: quia sicut dicit Gregorius. Qui autem christi sunt carnem suam crucifixerunt cum vitijs et concupiscētijs. Mercennarius autē est auarus qui non est mundus a terrenorum affectione qui est seruus et mercennarius pecunie. Juxta illud Matth. vi. Non potestis deo seruire t mamone. Aduena est neophit⁹/id est de nouo conuersus quia ille adhuc non est mundus a carnali cogitatione, et iste cibus non est neophitorum sed grandiū sicut dictū fuit. Augu. Cibus sunt grandium. ꝛc. Alienigena est tepidus et indeuotus q non est mundus a negligentia t corpore: et iste cibus nō est insipidorum/sed palato sanum habentium: et saporem discernentium. August. Palato nō sano pena est panis qui sano est suauis. Secundo debet probare corpus dominicū quante sit malestatis non enim recipit panem materialem sed celestem. Jllum scilz qui ait. Joānis sexto. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. Deus enim primo homini triplicem cibum preparauit illum scilz habetur. Genesis. ij. Scilicet consensum prohibitum et promissum. Si enim concessisset primum fuisset a phisite abhominabile et ad promissum peruenisset. Sed quia male vsus est prohibito iuste priuatus est concesso punitet et promisso. Unde dicit dominus. Ut de me forte sumat de ligno vite et viuat in eternum. Quilibet autem cibus habuit aliquid imperfectionis. Nam prohibitus fuit mortis causatiuus. Concessus non fuit de celo relatus sed de humo productus promissus vitam beatam non tribuit/sed in vita hominem prolongabat. Sed longe nobilior est alimen cibum christum nobis dedit. Ille est fuit mortis causatiuus: hic aut est viuificatiuus. ideo dicit. Ego sū panis viuus. Ille fuit de humo productus: ille de celo relatus. ideo dicit. Qui de celo descendi. Ille conseruabat vitā corporalē: iste dat vitam celestem. ideo dicit. Si quis manducauerit ex hoc pane viuet in eternum. Tertio habet probare recipiendi modum: sit sit sancte

talis. Modus tuꝰ quintusꝑ traditur a Mach. li. iiij. Unus sedm̃ ei debet recipi cū multo timore: cū cōscientie puritate: cum pura fide: cū multa reuerentia ⁊ honore: cū multo desiderio ⁊ deuotione. Debet nāq; recipi cum multo timore: qz ibi cōtinetur diuina maiestas. Cum tali timore receperat petrus qui dicebat. Luce. v. Exi a me qz homo peccōr sum dñe. Et tuꝑ eos circumdedit eū. debet recipi cū conscientie puritate qz ibi cōtinetur ille qui est placentissima puritas. Cum tali puritate recipere volt cum sponsa que dicit. Cāt. i. Lectulus noster floridus est. Debet recipi cū vera fide ⁊ qz ibi continetur velata veritas. cum tali fide recipiebat eū virgo beata maria. De qua dicit Luce. i. Beata que credidisti. ꝛc. Debet recipi cū multa reuerentia ⁊ honore qz ibi continetur vera diuinitas. Cum tali reuerentia recipiebat ille qui dicebat Mat. viii. Domine non sum dignus vt intres sub tectum meum. Debet recipi cum multo desiderio ⁊ deuotione qz in eo cōtinetur infinita charitas. Cum tali deuotione ⁊ mentis exultatione recipiebat ille ꝙ dicebat Luce. xix. Ascendit illum gaudens in domū suam.

C Sermo. cx. de eode die ser. vi.

Etera cū penumo dispōnā i. Cor. xi. Postq̄ edidit apostolus Corinthios cū ad corporis et sanguinis dñi sumptionē pmittit se in ordinē sue ordinationis ea que pertinent ad sacramenti huius dignam celebrationē. Ex quibus verbis colligitur ꝙ apostoli multa ordinauerunt que in scriptis non reliquerūt. Similiter ipsa ecclesia a spūsancto docta multa hodie facienda ordinauit: que mystici sensum continere videntur. Primum est qđ hodie publice penitentes reconciliantur. Nam in capite ieiunij candela accensa eis datur cilicium eis traditur: et sic ab ecclesia ejiciuntur. Et ista repꝛesentant ꝛet flatum. Adde post petri. Nam candela accensa representat flāmeum gladium: cilicium ipsa tunica pellicea: missa indutum: ejectio ab ecclesia signat ejectionem ipsius ade de paradiso. Hodie autem reconciliantur tripli ci de causa. Prima quia petrꝰ publice peccantem christum hodie reconciliauit Nam publice peccauit quando christum negauit sedens ad ignem. Secunda causa est qz hodie iniquitatum est sacramentum sacramentorum. i. corpus xpi. ꝛc. qz ideo cōsumens est hodie crisma conficiat qđ est materia multorum sacramentoꝝ. Tertia causa est quia hodie xpꝰ apostolos in presbyteros ⁊ apices pos consecrauit: quia potestatem conficiendi eis dedit. Et cōuenienꝫ est vt hodie crisma cōficiatur. De quo presbyteri ⁊ episcopi pontifices inunguūt. Tertia est qz hodie altaria denudātur ad innuendum qꝫ xpꝰ omnibus suis vestimentis fuit denudatus scilicet vestimēto materiali qđ a militibus spoliatus fuit spūali qđ collegium apostolorum ipsum reliquit. Corporali qđ anima eius corpore denudata extitit. Super hoc fuit tali qđ spoliari non potuit: quia eius diuinitas corpi in sepulchro anime in inferno semꝑ cōiuncta fuit. Quartum est qz hodie altaria cum aqua ⁊ vino abluuntur ad significādum qꝫ christus ecclesiā suam triplici lauacro ablut. i. aqua regenerationis. ephe. v. Mundans eam lauacro aque in verbo vite. Aqua gratie spūsancti ezech. xxvi. Effundā sup̄ vos aquam mundā. ꝛc. et vino sanguinis. Et hoc vinum effundit in modum cruris. Apoc. i. Lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Quintum est quia tribus diebus obscuratus fuit mens ab ecclesia planctus: quod fit tripli ci de causa. Prima causa est qz sol tribus diebus obscuratus fuit. Secūda causa est quia xpꝰ tribus diebus ⁊ tribus noctibus mortuus fuit. Tertia causa est qz triplex creatura ipsum fleuit scz pura corporalis: vt terra que tremuit. pura spūalis: vt angeli qui secundum modum suum fleuit et repꝛesentauit. Angeli pacis amare flebant. Et constituta fleuit apostoli et mulieres. Septimum est quia luminaria extinguuntur. nam secundum ali quarum ecclesiarum consuetudinē quindecim candele proponuntur. Candele proponuntur vt paulatim extinguantur. Una tamen absconditur que non extinguit. Tres quindecim candele repꝛesentant duos decim apostolos et tres martres in quibus lumen fidei fuit extinctum. Candela autem que non extinguitur signꝫficat beatam virginem mariam. In cuꝰ corde semper lux fidei radiauit. Septimum est quia tenebre inducuntur ex eo qꝫ omnia luminaria tunc sunt extincta. Luminare celeste fidei sol per obscurationem. Luminare super celeste. i. christum per ignominiosam passionem. Luminare spūsancti. i. virgo beata per tristitiam et merorem. Luminare rationale scilicet apostoli per lapsum fidei amissionem. Hec obscuratio fuit primū luminis dicitur. Amos. viii. Occidit sol meridie. De obscuratione aliorū trium dicitur. Apoc. vi. Facta est sol. i. christus niger tanꝙ saccus silicinus. Et luna. i. virgo beata tota facta est sanguis. Et stelle cecidērunt. i. cecidit apostoli cecidērunt super terram.

C Sermo. cxi. Dñs sacro parasc. ser. i.

Im sa- ciebant qui ꝛ rebāt animam meā. ps. Indet poltēs christi animam in suo corpore crucia rec̄ nienta crudelitate ac vio lenti. hoc fece runt vt ideo xpꝰ conquerātur ofcens. Alim latebant. ꝛc. Olim de anima quattuor fuerunt opiniones vbi scz principaliter habet esse. Quidā dixerunt ipsam esse in capite. Et hoc volunt ostendere per auctoritatem. Gen. ii. Inspirauit in faciem eius spiraculum vite. ꝛc. Job. xix. Inclinato capite tradidit spūm. Et per rationē qua omnes sensus vigent in capite. Nam anima in capite videt: audit: odorat: et sapit. Alij dixerunt eam esse in corde et hoc volunt ostendere per auctoritatem. Prouerb. xxv. Vbi cor dere per auctoritatem. Matth. xxv. Ve cogitationes malē cogitationes. ꝛc. Cum enim de cordis male cogitationes creant ab ipsa: et cogitationes exeant a corde dicitur anima esse in corde Et per rationem: qua est fons vite. Nam in corde incipit vita radicatur vita et finitur. Alij dixerunt eam esse in sanguine: et hoc volunt ostendere per auctoritatem. Leuit. xvii. Anima omnis carnis in sanguine est. Et per rationē quia si quis perdit sanguinem perdit vitam. Alij dixerunt eā esse tota liter in toto: et in qualibet parte corporis totam. Et hoc volunt ostendere per auctoritatem. ii. Reg. i. Adhuc tota anima mea est in memetipso. Non dixit adhuc tota est in cerebro meo vel in sanguine vel in corde sed tota in memetipso. Ideo si in corpore mea. ꝛc. et per rationem: quia cum anima sit perfectio corporis organici non erit vnius corporis organici tantum: sed omnium ⁊ totius. Judei autem videntur omnes istas quattuor opiniones foluisse ipso facto dixisse quia in his quattuor locis christi animam crucialuerunt. Primo namqꝫ eius anima cruciata fuit in capite et hoc in quinq; sensibus qui ibi vigent: scilicet in visu qz fleuit per compassionem quando hierusalem ciuitatem vidit. Pro amore: quando amicum lazarum audiuit mortuum. Et pro dolore quando in cruce dolores mortis sensit: vt habetur Hebre. v. In auditu qz contumelias et opprobria multa audiuit. Sap. ii. Contumelijs et tormento interrogemus eum. Item. Autem ille qui audiunt in celo sanctus sanctus sanctus in terris audierunt peccatorum insultus. In odoratu: qui a magnum fetorē sensit. scilicet quādo fuit sputis fetidis delictus et peccatorum. i. iudeorum sporcitijs circumdatus. et inter corpora fetida mortuoꝝ crucifixus. In gustu quia fel et acetu potatus. ps. Dederunt in esca mea fel. ꝛc. In tactu quia eius caput fuit arundine percussum. ⁊ spinarum aculeis perforatum. Item. Caput illud diuinum densitate spinarum vsqꝫ ad cerebrum perforatum eli. Anselmus. Coronatus incedit sed ipsa sua corona est crudelissimum verticem vulnerauit. Secundo cruciatus fuit in corde quando fuit in latere lanceatus. Cum enim sit triplex amoꝝ. i. carnalis mundana et spūalis. Ostenderat nobis xpꝰ amorem seruorum in sapienti predicatione. Amorem operum in miraculorum exhibitione. Non restabat nisi vt ostenderet nobis amorem. scz cordis quem nobis ostendit in lateris apertione. Item. Clausi pertransiui clausi reserauo factus est michi et non videram per feminā. Clamat clauo clamat vulnus et verus est in xpo mundum reconcilians sibi. Iste autem amor odio alios superat amores scilicet naturalem qui est inter patrem siue matrem et filiū. Esa. xlix. Numquid obliuisci potest mulier infantem suum? ꝛc. Amorem carnalem qui est inter virum et proxim. Hiere. iij. Mulier dicitur. Si dimiserit vir proxem suam. ꝛc. Amore animalem qui est inter animam ⁊ corpus proprium. Job. xx. animam meā pro cibis meis. Amorem spūalem qui est inter amicos ⁊ amicos. Joā. xv. Maiorē hac dilectionem nemo hꝫ Tertio cruciata fuit in sanguine qđ venis apertis tot sanguis de corpore emanauerit ꝙ eius corpus tanꝙ lignum

ari dum in cruce remãsit. ℣. Ossa mea sicut cremiũ aruerũt Cetera deus fecit in numero: pondere ⁊ mensura. vt dicitur. Sap. xi. In effusione sãt sui sanguinis nõ seruant numerũ quia non omnẽ vel tres guttas dedit sed totum dedit. Non seruant pondus quia nõ omnẽ vas implet libenter sed totum fundit. Non seruant mẽsuram quia nõ omnẽ calicem mensurauit: sed totum sine mensura tribuit. ℣. Copiosa apud eum redemptio. Versi. Pretiosus copiosa: quia non gutta sed vnda sanguinis largiter ꝑ quãq; partes corporis emanauit. Quarto crucians erat ei⁹ anima in toto corpore ⁊ in quacũlibet parte corporis: quando ad cõsummandã erat flagellatus ⁊ totus vulneribus repletus. ita vt possit dici illud. Ysaie. i. A planta pedis vsq; ad verticem non est in eo sanitas. Aut a planta pedis vsq; ad verticem: quia passus est in parte suprema media et extrema. Nam in parte suprema ei⁹ caput fuit vulneratum et percussum eius facies alapis inflata et sputis deturpata et barba depilata. Esa. l. Corpus meum dedi percutientibus et genas meas vellentibus faciem meam non auerti ab increpantibus et conspuentibus in me. In media parte corpus eius fuit macie attenuatum. ℣. Dinumerauerunt omnia ossa mea modo sed fortibus dissecatum clauibus perforatum. In parte extrema erat in pedibus perforatus vbi magnum dolorem est passus. et quia locus erat nervosus et quia grossis clauis confixus. aut quia vnus pes super alio perforatus et quia nitebatur clauatis pedib⁹ totum corpus sustentare propter ista omnia dicit Augu. exp̃almator qui est per palma victorie: spinis coronatur qui spinas peccatorum penitẽ confringere. ligatur qui soluit compeditos. disciplina ceditur salus: vulneratur. vita mactatur: occiditur ad tempus vita a morte vt imperpetuum a vita occidatur mors.

¶ Sermo. cxiij. De eodem ser. ij.

Ysposui testamẽtum electo meo. ℣. Quando quis de morte dubitat testamentũ condit et filiis propinquis et amicis legata dimittit. christus igitur nolens intestatus decedere testamentum condidit in testamento multa legata dimisit. Ne quo testamento sic dicit Rabbo. autor humani generis in cruce pẽdens pietatis officia diuidebat per singulos. Matthei apostolis pacem discipulis corpus latroni paradisum peccatricibus ꝓpitium latroni paradisum peccatricibus infernum crucem penitentie penitentibus christianis celestia. In isto testamento christus octo legata fecit Primo nãq; legauit apostolis persecutionem illud enim eis legauit quod et ipse in vita possedit. Job. xv. Si me persecuti sunt et vos persequentur. Et istud legatũ erat omnibus apostolis pernecte solutum quia et persecutionem habuerunt et mortem sustinuerunt. Heredes nãq; trãsit ad heredes cum suo onere ⁊ honore: deus aũt hereditati eterne beatitudinis adiunxit omnes sollicet tolerantiam passionis. Cum isto omnes habuerunt eam christus. Luce. xxiiij. Oportuit christum pati et sic intrare in gloriam suã. habuerũt eam apostoli Act. xviij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. habent eam omnes fideles. ij. Thimo. iij. Omnes qui pie viuere volũt in christo ihesu persecutionem patiuntur. Quo ergo vult assequi eternam beatitudinem ⁊ nullam pati tribulationem: videtur q̃ velit esse et christo dignior et apostolis sanctior et cunctis fidelibus melior. Secundo legauit discipulis pacem Joh. xiiij. Pacem meam do vobis. ℟. habebat eũ christus septuaginta duos discipulos qui non erant ita fortes sicut apostoli. Et ideo legauit eis non tãtum pacem pectoris vel cetera tranquillitatis sed etiam temporis. et quo habetur q̃ non sunt infirmi vbus grauia imponenda sunta illud Matthei. xi. Nunquid possunt filii sponsi lugere. ℟. Quibus verbis colligitur quod non sunt imponenda tristia festiuitatis ideo dixit. Nunquid possunt filii sponsi lugere. ℟. Festini sunt cum templatiui qui de quiete pectoris penes mant ad quietem eternitatis? Iusta illud Esaye. lvi. erit sabbatum et sabbatis. Tertio nãq; non sunt imponenda tristia ꝛc. possent eorum locupletes retardari nec debet statim impoti conuersatio nouꝫ vetustatis ideo subditur. Nemo habet cõmittere pannũ rudis ꝛc. nec mentis incudis tas inexpertis: ideo subditur. Nec mittit nouum mittit in vtres veteres ꝛc. Tales enim non sunt statim ad spiritalia compellendi sed paulatim promouendi. Tertio legauit corpus suum iudeis vt triduo diebus ipsum in potestate haberent. Job. x. Terra. i. corpus christi terrenũ data est in manus impiũ. i. pilati siue iudei. Corpus nãq; christi erat tanq̃ saccus plenus thesauro. ideo dedit ipsum in manus iudeorum: vt ipsum scinderent et thesaurus emanaret quo captiuus redimeretur. Ille sacerdos aut ad nos in natiuitate pueri. ℣. Cecidit

lum peccatis secum tulit ⁊ fuit aũt scissus in passione. ℣. Confessionẽ faciam mihi ꝛc. et exaudi precium in sanguinis emanatione Versi. Accessu pleni misericordia tua miserere deus pater in terram. Eucumin inclinatione confitendum vt effundere tur hoc ps in eo latet preciũ nostrũ. erat tanq̃ alabastrum plenum unguento. et ideo datum est in manus iudeorum vt ipsum frangerent aut inde unguentũ effluere quo vulnera sanarentur inde enim emanauit vnguentum mortificationum inducens contritionem. dulcoratione infundens contritis cõsolationem: ac sanatorum dans plenam remissionem. De modus primus dicitur Luc. xi. Infundens et oleum. De tertio Eccles. xxiij. Unctiones confitet sanitatis. erat enim apotheca plena balsamo. ideo datum est in manibus iudeorum vt balsamus exiret vnde fetidus relenetur. Tunc enim illa apotheca aperta fuit quando vnus militũ lancea latus eius perforando aperuit. Ille autem. oculos assimilatur oculi vinee: habilis est ei myrrhe vt habetur Eccli. xxiij. Unde quia serpentes infernales fugat Baltam quia patrem reconciliat Mirrhe. qui hominem a putredine peccati preseruat. Quarto legauit patri spiritum vnde Luce. xxiij. Pater in manus tuas commendo spiritum meum. docens nos vt in hora mortis spiritum commendemus primo vt ipsum a insidijs demonum custodiat. Ecclesiast. ij. Liberasti me a ruinis ꝛc. Secundo vt per misericordiam angelorum ipsum ad cęlum deducat. Exod. xxiij. Ego mittam angelũ meũ qui precedat te. ℟. Tertio vt ipsum quasi depositum custodiens corpori suo quando resuscitaret. i. Thim. i. potens est depositum meum seruare vsq; in illum diem. Quarto legauit virginis paraninphum quando matre sua Iohanni dimisit: quod fecit christus ratione sui quia conditor legis debet seruare legem Exod. xx. Honora patrẽ tuũ et matrem tuam. Ratione nostri vt fiduciam nostrã secundũ Chrysostomum vsq; ad vltimã respirationem habere curam parentum. Ratione viduarum vt aliquã cõsolationem reciperet de passione filij et custodia fidelis discipuli. Sexto legauit latroni paradisum. Amen dico tibi. ℟. Ecce quanta fiducia nos habere debemus. Ecce quanta firmitas apostolorum eius erat in tirandi christi fuit. Quia podie ecce dicta celeritas. Unde ecce ih̃s ecce beatitudo. Ecce dictum. In paradiso. ecce ih̃s felix locus. ecce angelorum. Septimo legauit peccatoribus penitentiam vbi pulchre notatur: quod quasi duplici ratione ibi dat poterit. Peccatrix est luxuriosus pulchrum manet in luto sicut mulier fenitatis ih̃s ꝓpter celestia amat. Sed ego. Sermo iste ih̃s amarus qui est sermo penitentie secum pulchrius manet in cloaca ferens ih̃s in passione. ℣. Confessionẽ faciam mihi ꝛc. et exaudi precium in sanguinis emanatione Versi. Accessu pleni misericordia tua miserere deus pater in terram. Eucumin inclinatione confitendum vt effundere tur hoc ps in eo latet preciũ nostrũ. erat tanq̃ alabastrum plenum unguento. et ideo datum est in manus iudeorum vt ipsum frangerent aut inde unguentũ effluere quo vulnera sanarentur inde enim emanauit vnguentum mortificationum inducens contritionem. dulcoratione infundens contritis cõsolationem: ac sanatorum dans plenam remissionem. De modus primus dicitur Luc. xi. Infundens et oleum. De tertio Eccles. xxiij. Unctiones confitet sanitatis. erat enim apotheca plena balsamo. ideo datum est in manibus iudeorum vt balsamus exiret vnde fetidus relenetur. Tunc enim illa apotheca aperta fuit quando vnus militũ lancea latus eius perforando aperuit. Ille autem. oculos assimilatur oculi vinee: habilis est ei myrrhe vt habetur Eccli. xxiij. Unde quia serpentes infernales fugat Baltam quia patrem reconciliat Mirrhe. qui hominem a putredine peccati preseruat. Quarto legauit patri spiritum vnde Luce. xxiij. Pater in manus tuas commendo spiritum meum. docens nos vt in hora mortis spiritum commendemus primo vt ipsum a insidijs demonum custodiat. Ecclesiast. ij. Liberasti me a ruinis ꝛc. Secundo vt per misericordiam angelorum ipsum ad cęlum deducat. Exod. xxiij. Ego mittam angelũ meũ qui precedat te. ℟. Tertio vt ipsum quasi depositum custodiens corpori suo quando resuscitaret. i. Thim. i. potens est depositum meum seruare vsq; in illum diem. Quarto legauit virginis paraninphum quando matre sua Iohanni dimisit: quod fecit christus ratione sui quia conditor legis debet seruare legem Exod. xx. Honora patrẽ tuũ et matrem tuam. Ratione nostri vt fiduciam nostrã secundũ Chrysostomum vsq; ad vltimã respirationem habere curam parentum. Ratione viduarum vt aliquã cõsolationem reciperet de passione filij et custodia fidelis discipuli. Sexto legauit latroni paradisum. Amen dico tibi. ℟. Ecce quanta firmitas apostolorum eius erat in tirandi christi fuit. Quia podie ecce dicta celeritas. Unde ecce ih̃s ecce beatitudo. Ecce dictum. In paradiso. ecce ih̃s felix locus. ecce angelorum. Septimo legauit peccatoribus penitentiam vbi pulchre notatur: quod quasi duplici ratione ibi dat poterit. Peccatrix est luxuriosus pulchrum manet in luto sicut mulier fenitatis ih̃s ꝓpter celestia amat. Sed ego. Sermo iste ih̃s amarus qui est sermo

Ropo
filio suo non
peperit ꝛc. Ro.
viii. Debita
dei deo fiduciam habere possumus qꝛ ih̃s dedit nobis filiũ suũ habit nobis cetera bona sua. et istam fiduciã dat nobis ih̃s et modo fiducia ad eum. de quo dicit Versi. Quis nõ rapitur ad spẽ impetrãdi fiduciã ꝙ eius in cruce esset derat corporis dispositio. nã per caput inclinatũ ad osculũ. brachia extẽsa ad amplexũ manus apertas ad largiendũ. latus apertũ ad diligẽdũ pedũ affixiones ad nobiscũ cõmorandũ ⁊ totius corpis extẽsionẽ ad se totũ nobis impendendũ. Primo ista debemus* cõsiderare qꝛ in cruce tenet caput inclinatũ ⁊ hoc triplici rõne. Primo rõne reconciliationis soleret enim aliꝰ vult sibi reconciliare recaput inclinare ⁊ osculũ sibi dare. Si ergo caput fecimus per osculũ peccati et nostrã reconciliationẽ faciat. Canti. Osculet me osculo oris sui. Secũdo rõne reclinatio nis solent nãq; ꝙ aliꝰ vult sursum erigere seipsum inclinare ⁊ ipsum ad alta eleuare. Sic ergo caput inclinauit ⁊ et de collo suo scalam fecit ⁊ nos ad patrẽ clemavit. Joã. xiv. Nemo venit ad patrem nisi per me. ꝛc. Tercio ratione exauditionis. Solet enim homo libẽter aurem inclinare ei qui vult benigne exaudire. Ipse ad patrem caput inclinat ut aurem benignam nobis porrigat et misericordiam nobis impetret. Aurea bertera eius mis qui mõ nobis libenter impẽdit,

Sinistra autem eius suauitia quam mō libenter a nobis auertit. Scōo habes brachia extensa ad amplexum. Solet namq; mr brachia aperire ut sic puerū venientē suscipiat ad se dare nuo hy duo brachia. f. sinistrum huc gratiē exterī sue glie. Ista brachia duo duo olim ambo clausa tenebat: qz nulli plene patebat sua gratiam: nulli recipiebat ad suam gloriam. Tandem aperuit brachium sinistrum recipiens ad suam gram populum iudeorum: sed tamē dexterum clausum tenebat: quia nullum ad suam gloriam admittebat. Modo autem ambo brachia habet aperta et extensa: quia omnes ad suam gratiam recipit et ad suam gloriā inducit. Tertio habet manus perforatas ad largiendum. Habuit em in cruce manus agitas cōstras et perforatas. Apertas ad inuitandum qz dat omnibus liberaliter. Ps. Aperis tu manum: et imples omne animal bñdictione. Cōstras ad sumendum qz dat vniuersaliter. Sunt eiā qui habent manus agitas ad pōinquos: ad alios autem clausas. Christus autem ad omnes et bonos et malos. Matthei. v. Solem suum oriri facit super bonos et malos. rc. Perforatas ad inuitandum qz dat ofbus abundanter. Sicut enim pus perforatum nihil sibi retinet: sic et ihs iesus nihil sibi retinuit: sz omnia dedit. Nam dedit nobis carnem suam: patri animam: Iohanni matrem suam: Petro ecclesiam: latroni paradisum: crucifixoribus vestimentum. Leoni restituit visum. Quare habuit latus apertum ad diligendū. Et hoc ens ipse ostendit dicēs nos diligere: qualiter et propter quid. Quantum. quia plus qz cor sua ipsa p nobis tulit: cor suum voluit vulnerari. Sic eiā loquitur mater filio. Fili tu es cor meū plus te diligo corde meo. Iste est noster pelicanus: qui tanta cor se vulneranit: et filios resuscitauit. Qualiter autē qz sic ex vtero amore cordis orti sint scilicet cor eius videamus: et qz ex amore cordis nos diligat certi simus. Sic eiā loquit. amicus amico. Utinā videres cor meum. Heu. Clausus penetrans clausa reserando factus est mihi. Propter quod vt ad instar colūbe ab fastidia demonū in ipso foramine abscōdamur. Cant. v. Veni columba mea in foramina petre. Quinto habuit pedes cōstros ad nobiscū mandum. Signū eiā esset magni amoris si amicus cū amico cōpediri se faceret vt secū maneret. Christus em in hoc ardilio venimus ad nos nobiscum manſit iocunde. Protect. viii. Delicie mee esse cū filiis hominum. Manet vtiliter. Sap. vii. Ascenderunt mihi omnia bona pariter cum illa. Manet perseueranter. Matth. xii. Ecce ego vobiscum sum ofbus diebus. rc. Postq̄ hausit corporis extensionē ad se nobis totaliter impendendū. Nam extendit se in nostrū obsequiū ab infantia vsq; ad puerilem: et ab infantia a circumcisione sanguinē effudit. Et in puerilia qz parentibus obediens fuit. Iuxta illud Luc. ij. erat subditus illis. A puerilia vsq; ad iuuentutē: qz in sua iuuentute non intruxit in fraudulenter: sed ecclesiā multa impendit. A iuuentute sua se extendit vsq; ad ihm peteqz in cruce affixit: et per passionem nos redemit. Postmortem se extendit vsq; ad ihm: et inde ipsos eduxit. Deinde se extendit vsq; ad mundum: qm gloriose resurrexit. Postmodum vsq; ad celū quando mirabiliter ascendit. Tandem extendet se vsq; ad iudicium quando vnos: et mortuos iudicabit.

¶ Sermo. cxiij. De eodem. Sermo. iiij.

Dixit nos et lauit a peccatis nr̄is in sanguine suo. Apoc. i. Homo ante passionē erat tanq̄ duo: sed post fugitiuus: et cecus. Quia fugitiuus erat: in multitudine filiorū fuit fugitiuus: sz in lauacrū nostre purgationis bñdixit. Sanauit: christi enim debit cōfectum nostrus ad operibus mortuis. Lauacrum autem frigidum lauit: calidum autē nos lauat. Sic et sanguis christi: omnibus lauat: sed hodie melius lauat quia de latere calidus est effusus. In quo quidē fuit valde calor actus scz igne amoris. Vnde dixit ille. Lucas. Ignem veni mittere in terrā. Igne dolorū. Treti. i. Attendite et videte si est dolor similis sicut dolor meus. Et igne passionis. Ps. Igne me examinasti. rc. Non tantum lauat conscientias nostras: sed etiam omnes creaturas. Omnia namq; elementa ad ydolatriā fuerunt: data fuit cel aqua ex nephandarum hostiarum oblatione. ignis ex concrematione. aer ex fumi ascensione. terra ex innocētis sanguinis aspersione. Sed christus omnia ista purgauit scilicet per aquam quam de latere emisit. Aerem quia nō sub tecto sed in aere pro nobis est. Terram quia super eā sanguinē proprium fudit. Et ignem qñ spiritū sanctum in specie ignis emisit. Sicut ergo homo erat ductus ad sanguinem suum in emplastrum nostre mollificationis. Fit autem emplastrum de herbis et floribus et speciebus aromaticis et aliquo liquore super infuso et mellis appositione. Ista herba medicinalis est caro eius mortalis. Iuxta illud Esa. xl. Omnis caro fenum. Flos odoriferus est eius anima odorifera tuti odore repleta. Species aromatice sunt eius diuinitatis species. Liquor infusus est eius sanguis oleosissimus. Mel dulce est eius spiritus humanus. De quo dr Eccl. xxxiij. Super mel et fauum dulcis. Ex his iste liquor suauissimus effectum est illud emplastrum quo omnis humana cordis nostri debet mollificare: naturaliter efrangere. Dicitur namq; quod quidā lapis adamantinus qui frāgi non potest: nec malleo percussione: nec ignis ardentis: nec antiqua emollitatione: frangit sanguine appositione. Sic multi sunt hodie penetrati fragilitate: qui nō possunt: nec p ullum tormentum: nec p aliquas tribulationes: nec p ullas crucifixiones frangunt: nec p ullas passiones ad reconciliationem. Tertio quia homo erat a deo fugitiuus efficitur: sanguinem suum in reclamatorium nostre reconciliationis: quem ad nos clamat: nos recipimur nisi cum fructu cordis: arboris: et operum nostrorum. Ideo dicit. Date fructum dignum penitentie. Matthei. iij. Item dicit. Facite fructum dignum penitentie. Luce. iij. Item dicit. Facite

ꝑ aptus esset ad sacrificandum. Glose, Illi. Tanqꝫ ouis ad occisionem ducetur: ⁊ quasi agnus coram tondente se obmutescet: ⁊ nō aperiet os suum. Non enim os suum aperuit per aliquam impatientiam nec cor suū per aliquam ira, quod patet: quia cum ira sit impatientia aliquando fit in animo: aliquando manifestatur in exteriori signo: aliquando effundatur in iniuriosis verbis: aliquando operetur in aperto facto. Christꝰ nullo istoꝝ modoꝝ in passione fuit cōmotus sed tanqꝫ agnus obmutuit. Esa. xli. Illi clamabit et non audietur vox eius foris. ecce qꝫ nō fuit cōmotus in verbo exclamis qualitā nō protulit. ecce qꝫ nō fuit cō motus in facto: qꝫ nulli nocuit: sed omnibus bona prius. Nō erit tristis: ecce qꝫ non fuit cōmotus in animo neq; turbulentus: ecce qꝫ nō fuit cōmotus in exteriori signo. Secundo christus fuit inflāmatus ⁊ sacrificium et hoc quadrupliciꝫ igne. Primo igne amoris. De quo dicitur Luce. xij. Ignem veni mittere in terram. &c. Job. xv. Maiorē hac dilectionem nemo habet. &c. Ille igne amoris adeo fuit inflammatus qꝫ propter nostrum amorem dimisit habitationem celestem, angelicā hereditatem: ⁊ seipsum dedit in mortē. Dicit. xi. Sicliqui domum meā et omnia here ditatem meam: dedi dilectā animam meā in manibus inimicorū meorum. Zelo igne adeo fuit inflammatus qꝫ dedit nobis sapientiam suā: quia trigintā tribus annis nos docuit. Potentiam suā: qꝫ multa beneficia nobis cōtulit. instrumentū dilectionis nostre fuit crux. Perseuā suā: qꝫ triginta tribus annis perseueranter nobis seruauit. Et vitā suā: qꝫ pro nobis mortem sustinuit. Secundo fuit inflammatus igne doloris. Nullus enim martyr tantum dolorem sensit quantum christus. Maior enim dolorem sentit omnium quādo punitur: qꝫ alius quando vulneratur. Caro autem aliorum martyrum fuit tantum calcanea quia de grossa materia facta. ⁊ caro christi fuit ad instar cordis: quia habuit complexionem magis nobilem. et erat delicatior eo qꝫ fuit de spiritussancti operatione concepta. de purissimo sanguine beate marie assumpta: et nulli omꝫ peccato subiecta. Ea ergo maiorem dolorem sensit. Tertio erat inflammatus igne passionis. Passus est enim penam acerbam variam ⁊ diuturnam. Acerba quidem erat: quia in locis neruosis vbi vigit mater sensus: et ideo maior dolor. Fuit pars: quia a planta pedis vsqꝫ ad verticem non fuit ab eo sensatus. Fuit etiam diuturna: quia ex initianti sue conceptionis durauit vsqꝫ ad mortem suam. Ipse enim mortem suam semper scisuit: et ideo quolibet die dolorem habuit. Quarto erat inflammatus igne compassionis. Magna enim compassione mouetur quando matrem flentem vidit. Quando apostolos dispersos vidit. Quando etiam suos crucifixores in frenesim versos aspiciebat. Sicut est. psal. patet videns filium freneticum in ipsum insurgentem plorat. nō sua iniuria sed filij furia. sic ⁊ christus nō suo dolore: sed frenesim suorum interficientium deflebat. Ideo etenim p ipso orabat reclamabat et plorabat sicut dicitur Heb. v. Qui in diebus carnis sue preces supplicationesqꝫ ad deum. &. deus qꝫ exaudibat: et cum clamore valido. Ecce quia clamabat cum lachrymis offerens. Ecce qꝫ plorabat. Tertio christus suauem odorem fecit patri: ex quo fuit reconciliatus. Unde dicitur. In odorem suauitatis. Iuxta illum sacrificium erat valde odoriferum: quia flebat in holocaustum. Holocaustum enim erat totum incensum. Christus igitur erat holocaustum: quia totus erat in passione incensus: vt ipsa dictum est. Et intus igne amoris: et foris igne passionis. Et sicut per quatuor signa potest ostendi qui sunt ignis in aliquo vehementis calorisi. Primum est quia valde sudauit qui sudor in guttas sanguinis aque fuit conuersus. Secundum signum est: quia vestes terre non potuit sed nudus in crucem ascendit. Ecce ipso facto loquatur et dicat. Tantus igne ardeo qꝫ vestes sustinere non valeo. Hoc significatum est. ij. Regum. xiij. vbi dicitur qꝫ Dauid nudus iuxtabat arcā domini. Arca domini est crux christi in qua profunda dei mysteria continentur. Ubi christus nudus fuit: qui nudus et quadens crucem ascendit. Tertium signum est: quia sitiuit et potum petiit. Bernardus. O domine quid sitis istudem nostram salutem nostram: et gaudium nostrum. Sitis animarum pestrarum est corporis mei me tenet cruciatus. Quartum signum est: quia totus in ligno crucis rubicundus fuit. Homo enim qui sudat ad parui ignem efficitur rubicundus in facie. Iste autem portabat quatuor ignes adeo fuit rubicundus in corpore: quia totus cruentatus in cruce. Esa. lxiij. Quare rubrum est indumentum tuum? &. Cant. quinto. Dilectus meus candidus et rubicundus. Per puritatem fuit candidus: et rubicundus per sanguinis cruentationem.

¶ Sermo. cxvi. de eodem sermone.

Ascicul9 mee dilectus mihi inter vbera mea commorabitur. Cant. i. Quālibet ergo beata maria nō fuerit gladio materialis per cussa: ipsa in christi passione gladio doloris fuit transuerberata: et ideo qñ ꝛpi passio ad memoriam reducitur non immerito et mēs ipsius ad memoriā reuocat. In qbꝫ ꝑ similitudinem ipsa exponunt ista ponunt. Primo ibi ponitur magnitudo sui amoris: cum dicitur Dilectus meus. Dilexit autem ꝛpm dilexit fortiter ⁊ sapiēter. Sic dilexit eū dilexit: qꝫ tota pre amore liquefacta fuit: sicut cera aurum a facie ignis liquescit: sic et anima ad ꝛpm ex amore ignis celestis qui in eius vbera venerat mentibus habitauit. Cūs dico. ij. Anima mea liquefacta est. &c. Dicit fuit. Si est ignis materialis ea in qꝫ agit illi assimilat: multo fortius ignis diuini amoris: qui in eius vbera venerat: ipsi assimilatur: et totam in amorem conuertit. Hoc significatum est Exod. xij. vbi dicitur. Rubus ardebat et non comburebatur. Ardebat quidem igne amoris in mente: sed non fuit combusta igne concupiscentie. Sic vult dicere quam diceret qꝫ pre nimio amoris estu ardebat: ⁊ se quodammodo alienata fuit. Nam dilectus per amore matris extra se positus esse videbatur quando sua vulnera oblitus et tradidit ea ut matris solū modo memoretur. Joannes ipsam recommendabat. Mater ipsum pro amore filij sui extra se esse videbatur unum pro alterum pro amore filij sui quem nolebat ipsum pati. Et amor generis humani: qꝫ pro salute ipsius mori. et qui in eo de suo talento habebat ipsum mori. Et quia in eo de suo talento habebat ipsum mori. Et quia in eo de suo talento habebat ipsum mori. Et quia

Universidad de Deusto
Biblioteca

recedere filium matrem tam caliter dili gentem ideo dicitur. Ego mater pulchre dilectionis. Filium matrem tam fidaliter reuerentem ideo dicitur. Et timoris. Filium matrem de cruce tam feliciter agnoscentes ideo dicitur. Et agnitionis. Filii ergia matrem tam pium exilitentem ideo dicitur. Et sancte spei. Tertio causabatur I eo dolor ex ratione suppositi videbat tm filium pati pena iniquissimam iniquissimo pena latronis erat pena /pena dolorosam/quia in toto corpore erat vulneratus vena insuper amissa qui sine causa sacrat damnatus. Hoc quidem aliquando dignus est morte pter aliquod factum quod committit: sicut homicida. Nisi pter blasphemia quam ire conceuit: sicut ille qui blasphemat regiam maiestatem/ aliquando pter aliquam negligentia quā committit: sicut ille qui ex negligentia hostes castrum intrare permittit: hic autē nullo modo filium matrem fecit nulli vnq̄ iniuriam ideo dixit: multum dolorosum vnq̄ fuit/ vel omisit/ de his omnibus dicitur. i. Per. ij. Qui peccatū non fecit/ nec inuentus est dolus in ore eius &c. Passus est penam dolorosam/ideo dicitur. Qui peccata nostra ipse tulit in corpore suo. s. ligno. Ignominiosam penam ideo sequitur: cuius liquescas crucis. Inimicis ideo dicitur. Tradidit autem iudicanti se iniuste & vere iniuste/ quia multi vnq̄ iniuriā fecerūt ei. Qui peccatū non fecerit: nulli omō iniuriam fecit: ideo dicit. Qui cū maledicerētur nō maledicebat mali tum vnq̄ bonum omisit: sed et plus fecit q̄ debuit/ideo sequitur: cuius liuore sanati sumus. Tertio ponitur magnitudo sue &c nobilitatis cum dicitur. Inter vbera mea cō motabit. Ista est omnis que filius passus fuerat i corde suo reponebat et revolvebat: et ex ipso vulnerabatur. pie dolore cruciabatur pie amore eluabat pie compassione. Filium igitur sic cū cruciatum. i. passionis cum lum inter sua vbera reponebat: quia inde se exterius et interius mouebat. Unicubet est eor sonum ne in memoriam intraret hostis fuper suggestionem vel intelligentiam per aliquam delectationem vel voluntatē: q̄ aliquem consensum. Unicubat & operam ne intraret per similitudinem intentionem ideo dicitur. Cantū canum. alii. Octuo concluditur. Clausa fuit ejus memoria q̄ nūq̄ ibi intrauit prava suggestio ideo dicit: pclusus. Clausa fuit eius intelligentia: quia nunq̄ ibi intrauit alia prava delectatio ideo sic dicitur. Octuo concluditur. Clausa fuit eius voluntas: quia nunq̄ ibi intrauit aliquis prauus consensus ideo dr. Fona signatus est etiam operas fuerant eorum deo valde amena &c. Hec emissiones tue paradisus. Et intra exionem valde ordinatas ideo dicitur. Ma lorum pomi eorum. Pomorum omnium. Priorimis odoriferi: et fructuosis ideo dicitur. Cum pomorum fructibus.

¶ Sermo. xcvij.
De eodem/sermo septimus.

Annuciate inter gentes studia eius &c. q̄. Hec possunt esse verba prophete allegantis predicatoribus vt annuncient passiones ipsa que hodie ecclesia commemorat et mysteria que hodie representat. Primus est quia campane hodie non pulsantur / eo q̄ omnes campane hodie siluerunt. Ipse eis habebat duodecim apostolos quasi duodecim campanas sed vna ipsarum. s. Iudas fractus fuit: quia suspensus crepuit medius. Alia fuit grossa campana. s. pet⁹ qui sonabat altum sonum dicit q̄ super omnes angelos auditus fuit. Matt. xvi. Tu es xps filius dei viui: sed hodie sonnum perdidit: quia ipsum confiteri ausus non fuit. Cetere campane scilicet alii apostoli etiam sonum perdiderunt: quia christum confiteri ausi non fuerunt. Post resurrectionem autē cū et spiritus sancti missionem per totum mundum sonuerunt. ps. In omnem terram exiit sonus eorum. Alia campana fuit que dulciter sonuit: scilicet beata virgo: q̄ per eius sonum. i. vterq; filius dei incarnatus dicit. Ecce ancilla dñi &c. q̄ sonuit in maria vtero tripudiando: cuius sonum ego semper audire desiderauit. Cantico. ij. Sonet vox tua in auribus meis &c. Alia dulcis sonum perdidit que pre nimio dolore pene rota fuit. Luce. ij. Tuam ipsius animam pertransibit gladius. Alia campana fuit que non cessauit sonare: quia non cessauit q̄ dicatur: et tandem eleuata campanili crepidi multiplicem sonū dedit. Nam in matribus pariē dedit sonū pie q̄ueli dis. Mat. xxvi. Hely &c. In auribus matris dñi sabaoth. In auribus dilectionis: quando ipsam sonni commendauit. In auribus hostis sonū magne celsitudinis quando pro nobis exaltat. In auribus humani generis sonum dolore. Thren. iij. primo. Attendite et videte/ si est dolor sicut dolor meus. Tantus fuit campane sonus q̄ tota ranca fuit. Ps. Tabescere fecit me zelus tuus: quia obliti sunt verba tua inimici mei. Tandem sonuit q̄ tota ranca fuit. Ps. Tabescere fecit me zelus tuus: quia obliti sunt verba tua inimici mei. Tandem in quinq; partibus perforata fuit: q̄ fere omnino fluxit et sonum amisit. Secundum ecclia hodie representat: q̄ nullo tabule quadripliciter sonat. Quod et tabule representant: sonus totius officium inferualis. Ps. ad te

clus ferreus contegit. Angeli valenter clamabant. Aperite portas principes vestras. scil. eis patres qui ibi fuerūt inbelabantes mones vinlabant: vanuti stebāt & sic miser erat sonus flentis & son⁹ gaudentiū. Secundo representat scriptum dominico passionis fuit captionis. Judei ess ad capiendum christum cum magno strepitu armorum venerunt. Cum gladiis fustibus & lucernis. Matthei. xxvi. Tanq̄ ad latronem exilio. Tertio sonus ille exprimit dolore in christi passione. ecclesia nunq̄ utitur fidelis hodie in cultura ad sictum. Ideo facet sonus letitie q̄ sic carta sicut est sonus campane & facit sonum letitie: scilicet sonum fabule: facet etiam sonus letitie quia sic cum voce sicut pauci in lectionibus: facet sonum tristicie sicut patet in lamentationibus. Facet etiam sonus letitie qui sit cum flatu: et facit sonum tristitie qui sit cum flatu: quia cantus artificialiter canitur et cantus tristitie recitatur. Tertio est quare passionem aliorum festum celebrat cum letitia: christi autem passio cū tristitia. Prima ratio est: quia alii sancti passi sunt propter se vel scilicet per suos passiones acquirant gloriam celestem: et ea ex consequere debemus. Christus autem non est passus propter se: sed propter peccata nostra: ideo flere debemus. ¶ Secunda ratio est: q̄ hodie flexit terra. q̄ quando contremuit: scil. quando obscuratus fuit: flenerunt sancte mulieres: flenerūt apostoli: flexit petrus flexit virgo beata & flexit xps vt habetur Joh. quinto. Flenerunt et angeli. Exod. Angeli pacis amare flebant: flexisset pater si potuisset. Quis ergo illi hos dies non flebit? Quartum est: quia missa hodierna non habet principium: id est introitum: quia christus a nobis extulit. Non habet principium medium ne finem. i. benedicamus domino: qui ille q̄ in tribulatione non inducet benedictionis sue compassione: non habet medium: qui deficit non consecratur: et eo q̄ vera hostia est oblata. Vel potest dici q̄ hec missa non habet principium medium ne finem: ideo a quo omnia medium per quem omnia et ad quem omnia. Quintum est: quia in cruce non prostramur vt christo reddamus qui se prostrauit vsq; ad terre sulcē tenuitatem. Philippens. secundo. Exinanuit semetipsum &c. vsq; ad terre habitationem. Baruch tertio. Posti hec in terris visus est. vsq; ad terre corruptionem. Hieremie. xiiij. Fortis impositi in fortem et ambo corruerunt. vsq; ad terre penetrationem. Eccle. xxxviij. Penetrabo ifernorū partes terre &c. Secundum est: quia crucem hodie osculamur. Notandum q̄ quatuor persone christum erant osculate: scilicet Maria, in signum amoris: Symeon in signū deuotionis: Magdalene in signum reconciliationis: Judas in signum proditionis. Quicūq; igitur crucem hodie osculabitur osculet quoliter osculetur. Qui ergo dei et proximi amore repletur osculatur cum Maria. Qui intima deuotione ad crucem christi accitur osculatur cum Symeone. Qui christo per penitentiam reconciliatur osculatur cum Magdalena. Qui in pascha ad mensam christi epulatur: et post pascha ad peccata reuertitur osculatur cum Juda pessime. Magna enim prodictio christo osculum dare & corp⁹ christi de mensa altaris sumere et postea christū expellere et demonem introducere. Septimum est qui quia hodie ecclesia pro omnibus orat. Cuius ratio est: quia christus fuit hodie valde pius in parcendo/quando p̄ suis crucifixoribus orauit. Fuit liberalis in largiendo: quia latroni paradisum dedit. Largus in redimendo/quando non quitam sed sanguinem totum dedit. Uiscerosus in indulgendo/ quia per totam latere manus semper amorem condit: ideo ecclesia cum sequens hodie est valde pia in cognoscendo liberalis in orando larga in largiendo: et viscerosa in diligendo. Ortauum est: quia fideles omnes ecclesias et altaria visitare conuenerunt. Cuius prima ratio est: quia Christus omnes sanctos quos fuerunt a principio mundi vsq; tunc in carcere lymbi vis sitauit. Luce primo. Visitauit nos oriens ex alto. Secunda ratio est: quia ista visitatio quam fideles faciunt hodie significant visitationem discipulorum et sanctarum mulierum que ibant et redibant visitando sepulchrum. Tertia ratio est: quia sancti debent hodie esse valde liberales. Et ideo sunt visitandi et rogandi: qui hodie de carcere lymbi sunt eductisi in celestis imperii sublimati ideo in hac die multum debent esse liberales in q̄ ipse dies se extitit liberalis.

¶ Sermo. xcviij.
In vigilia pasche/sermo primus.

Caro mea requiescet i spe. Ps. Christus qui est requiescit in sabbato ab operibus creationis hodie requiescit i monumento ab operib⁹ redemptionis et hoc in spe accelerande resurrectionis. Circa ipsum monumentum in quo christus requiescit tria sunt videnda. scilicet continens/contentus et continendi modus. Continens autem est ipsum monumentum q̄

non fuit fortuitus inuentū sed diuina prouidentia. Preparatum namq; fuit ouum: et hoc triplici de causa. Prima est ps Ambrosium. Ne si in monumento veteri fuisset positus resurrexisse inde alius videretur. Secunda ps est quam tangit glo. super Joan. Quia sicut in vtero marie nemo ante eum et nemo post eum fuit sic conueniens fuit/ vt in eius monumento/nec ante eū nec post eum alius poneretur. Tertia est ad innuendum q; qui corpus xpi debet recipere aut esse debet nomo per sinceram innocentiam: aut debet esse innouatus per veram penitentiam. s. Cor. v. Epulemur in azimis sinceritatis & veritatis. Secundo fuit monumentū ficti. s. Joseph ab Herodio. Primo secūdū Ambrosium. Ad significandum q; xpo mortuo fuit de corde peccatorū sed requieuit in monumento iusti. Non est amplius ipse voluit simulatorum et peccatorum consortia: nec pro eis vltra moriturus non erat. Romano. vi. Christus resurgens ex mortuis &c. Tertio ad insinuandum q; licet in hac vita sint mixti boni & mali post mortem tamen sunt boni per se et mali per se. Hec tertio. Cuius ventilabrum in manu eius &c. Tertio fuit a lienum. Primo vt esset in paupertatem ostenderet. Sicut enim in aliena domo fuit natus: et in aliena conuersatus: sic et in alieno monumento positus / Matthei octauo. Vulpes foueas habent &c. de hoc Ambro. Vt quid illi tumulus in terris cuius sedes mansiones in celis? Secūdo secūdū Ambros. quia non debebat ibi a morte detineri. Noluit enim habere sepulturam propriam / qui ibi mortem cam facturus erat mortem. Tertio ne esset ad inuidendum q; p alienā mortē debatur salute: vnde ait. Ideo in aliena sepultura positus: quia pro aliena salute moriebatur. Quarto est fuit. colore albo rubeoq; permixtum: vt dicit in historia scholasticis. Primo ad significandum q; ibi positus erat ille de quo dicitur Cantic. quinto. Candidus meus candidus & rubicundus. Et secundo ad ostendendum q; in iudicio quando omnia monumenta aperientur ipse horribilis erit lectus & multo terribilis. Nam secundum Hieronymū / Infusqore notatur terror. In candore vero leticie blandimentum. Tertio ad innuendum q; ille qui corpus christi fuit recipere debet esse albus per munditiā et rubicundus per charitatem sinceram.

Secundo est pidendum de contento: ibi et continebatur corpus xpi quod erat corpus multe: scilicet mirrhe: quia erat denuntiatiuum multe. Spectatiue / quia multum pulneribus laceratum multe puritatis: & ab omni corruptione extraneum. Erat enim in balsamatum delitate: et ideo fit per multe annos ibi secuisset incorruptibile fuisse: multe potestatis: quia spoliauit infernum. Licet enim corpus remansit et fuerit in monimento positum et collocatum in speluncho. Anima tamen eius descendit in infernum et ipsum spoliauit. Tertio pidendum est de modo secundum quem corpus ibi positum fuit: unum erat ibi synodone involutum, vt habetur Matthei xxvii. Fuit myrrha et aloe et aromatibus conditum / vt habetur Joannis. xix. Per que datur intelligi quod ille qui corpus christi debet recipere debet ipsum recipere cum magna puritate / quod significatur per synodonem mundam. Ipse eidem synodone munda lelum inuolui: & pura mente ipsum suscipit. Secundo cum multo timore: quod significatur per myrrham: que habet a patredine conseruari. Et timor a peccati corruptione. Prouerbio rum undecimo. In timore domini declinat omnis homo a malo. Tertio cum multa fide: quod significatur per aloes que habet virtutem purgatiuā. et de fide dicitur Actuum xv. Fide purificans corda eorum. Quarto cū multa deuotione. quod significatur per aromata. Ipsa est deuota oratio est coram deo valde odorifera. Apocalypsis octauo. Ascendet fumus incensorum de orationibus sanctorum de manu angeli coram deo.

¶ Sermo. cxix. De eodem/Sermo. ii.

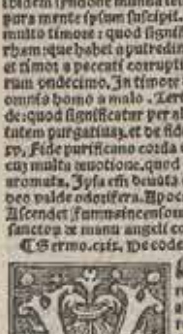

Ent maria Magdalene & altera maria videre sepulchrū. Matthei vltimo. Ite et nuntiate fratribus meis vt eant in galileam ibi me videbunt. Sicut dictum fuit. Ibi ergo fuerunt valde sollicite sepulchrum xpi visitare: exemplo quatuor & nos ipsi sepulchra visitare debemus. Notandum autem q; est triplex sepulchrum. Primū est ipsum ciale et singulare / quod erat christi / quod effecta compassionis et deuotionis visitare debemus. Quatuor autem de causis sepulchra visitari consueuerunt. Aliquando ad plorandum / aliquando ad inungendum / sicut antiquitus erat consuetudo / aliquando ad sepeliendum / aliquando ad honorandum / sicut sepulturas martyrum visitamus. Quatuor de causis sepulchrum christi visitare debemus. Primo vt plorem⁹ affectu compassionis / exemplo Magdalene / de qua dicitur Joannis xix. Maria stabat ad monumentum foris plorans. vnde cantat ipsa ecclesia. Dies iustum inuenerunt te occisum eli saluator Israel. Secundo ad inungendum et hoc triplici vnguento secundum Bern. scilicet contritionis: quod fit de recordatione peccatorū / deuotionis / quod fit de recordatione beneficiorum. spetatis quod fit de operibus miserationum. Tertio vt cum eo sepeliamur per imitationem. Romanorum sexto. Consepulti eli cum illo &c. In morte enim christi anima fuit a carne separata anima tamen et caro diuinitati fuerūt unita / sic et in nobis anima debet separari a carnefici est a carnali amore. Anima tamen & caro debent deo unirī / anima per amorem caro per incorruptionem ps. Cor meum et caro mea exultauerunt in deum viuum &c. Quarto vt ipsum honoremus: scilicet per humilem conuersationem. Mat. v. Videant opera vra bona &c. et g laudationē & carnis mortificationē. i. Corin. septimo. Glificate & portate deum in corpore vestro. Secundum est monumentum materiale / circa quod potest fieri quoddam commendabile vt. s. monumenta sepe videram⁹ et ad interna pergamus. Ecclesiast. septimo. Melius est ire ad domum luctus q; ad domum conuiuij. Et quoddam vituperabile: scilicet q; aliquis pfurarius in loco sacro sepelitur. Ezechielis. xxxii. Quid tu hic / aut quasi quis hic / qui excidisti sepulchrum tibi? Sicut domi una aliportarite faciet sicut aliportat gallus gallinaceus. Gallus gallinaceus est gallus castratus qui sic eo impinguatur vt comedatur. Tales sunt extumulandi & per pedes in foueam ponendi. Fitem in circa sepulturam quoddam lebile q; scilicet aliquando fiunt solemnitates vel illud tolerat propter consolationem viuentium: et propter spem future resurrectionis / humanitus non fiant nimis curiose / quia tunc esset reprehensibile. Glosa super Matthem. Et simplicet sepultura domini ambitio defuncti condemnatur qui nec in tumulis possunt carere de mutis. Tertium est sepulchrum spirituale. s. ipsa religio vbi religiosus mortuus mundo debet abscondi in claustro tanq; in sepulchro sunt tamen multi qui sibi vsq; sepulturam. Quatuor de causis homo aliquando sepelit vivus / aliquando sollicet ex igno rantia quando creditur mortuus et est vivus. Aliquando ex malicia quando quis vivus sepelitur vt sua bona diripiantur. Aliquando ex iustitia quando aliqui propter aliquos crimina in terra suffodiuntur. Aliqñ ex pietate aliqua sicut narrat Hieronymus Jouinis

anus q; aliquibi est pulchrudo q; pro vita vivo defuncto sepelit. Sic etiā in sepulchro reliquias sūt incredibiles tanq; mūdo mortuis essent eli sunt vivi vt ibi dū palcant & bono aliquo consequantur. Exemplo vulpis q; fingit se mortuā vt pullos rapiat. Illi quando hoc accepti ex pietate recipiendi sunt q; talem talem recipiat vt eos bona possideant. Aliqñ inclinatur aliqui ex sua culpa vt pereat eterna ibi agat vel inuiti a parentibus inducunt. Talis⁹ sepe religio est tormentis vt sunt mortui deo ipsi mūdo. Illi q; diceli talē pfectū eē ibi esse vt talis vivant: taliter habeant cum mala consuetudo sit pessima corruptela / tanto⁹ plus pessimus sit abusus sit detendē. Quarto est sepulchra celestis / de q; dr Joan. v. In quibus in abundantia sepulchris / sicut infert accepit tristi ci in tempore suo. Tempus em inferni tristicum in horrendum sūt eli tp⁹ messis. Mes sis do plumbatio seculi. In presenti vita deus dat de tritico suo pugillū: id est eternę beatitudinis modicum quidem. In futuro autem dat animabus manipulum: id est vasculum illatum animarum. In consummatione vero seculi dat acervum. Acervus enim conflatur ex diuersis manipulis: quia tunc sancti percipient felicitatem anime et immortalitatem corporis. Quintum est sepulchrum infernale / de quo dicitur Luce. xvi. Mortuus est diues & sepultus in inferno.

Demon enim qui est super omnes ibi habet suum sepulchrum: et in circuitu eius sunt sepulchra omnium malorum / vnde dicitur Ezechielis. xxxii. Ibi assur et omnis multitudo eius in circuitu eius sepulchra illius. Assur inter patriarchas diues vel beatus: et significat demonem qui est super diuites qui reputant se beatos. Ite habet sepulchrum in inferno: et in circuitu eius sepulchra omnium malorum. Similiter et demon qui est super omnes luxuriosos ibi habet sepulchra: et in circuitu sunt sepulchra omnium luxuriosorum / vnde sequitur. Ibi mosoth et tubal et in circuitu illius sepulchra eius qui descenderunt in infernum cum animabus suis. Mosoth interpretatur captus: unde propterea desertus. Et significat demonē q; eli superbos luxuriosos qui a diabolo capiuntur & a deo pdeuntur. Sic et demon qui est super superbos ibi sepulchra: et in circuitu eius sepulchra olim superbos. vbi sequit. Ibi hebal & eius multitudo eius per gyrum sepulchra sua &c. q; descenderūt ad terrā viuentiū hebraice interpretatur superbiare. Et signat demonem, qui est superbus qui super alios dominari eminere. Ite demon habet in inferno sepulchra suum: et in circuitu eius sunt sepulchra omnium superborum.

¶ Sermo. cxx. In die pasche / sermo primus

Universidad de Deusto
Biblioteca

Hec dies quam fecit dñs exultemus et lete
mur in ea. Ho. ecclesia ꝯ in xpi passione offendebat fuit. Actum
nūc offecit suū gaudiū dicens.

Hec dies quā fecit dñs, vbi offendit ꝯ est dies luminis
sancti Gr. Hec dies. Dies est dr a dya grece
qđ est claz. Scio ꝯ est virtuosa est Gr. quā
fecit dñs, qn ea dñs multa mira operat⁹
est. Augst. et si dñs eā dies fecit hanc ta
mē singulariter no qđā pre aliis, sed qn
ea pl⁹ dñs in aliis fecit. Tertio ꝯ est gaudio
sa cum subdit. Exultemus ⁊ letemur in ea,
est gr lugubrosa; qr iam quadruplices lumi
ne est illustrata. Primo a lumine celestis, fi
est ab ipso sole ꝯ in hac die amplioris luce
refulsit. Ambro. In resurrectione xpi aer fa
bulosi candidior terra secundior. Ma
timus. In resurrectiōe christi elemēta om
nia gloriantur, nam ⁊ solem ipsum in hac
die arbitror solito clariorē. Necesse est enī
vt in hac die sol gaudeat et in eius pius lo
leto loco dicatur resurrectionem cuius pas
sione cōsolutus est. sicut enim in passione chris
sti maiorem recepit obscuritatē in signum
tristitie, qui a creatura fuisse eclipsis, sic in
eius resurrectione maiorem recipiet clari
tatem in signum letitie. Non potuit illā cla
ritatem maiorem recipere ꝯ tum ad extēn
sionem, qua sol se ratione sui ad omnia se
extendit, et ideo recepit eam ꝯ ad extensi
onem. Secūdo hec dies illuminatur a lu
mine intellectuali, id est ab angelo qui do
ctis rectus luminis visus apparuit sedēs in ape
ta, habita ⁊ assata. Aspectus habet fulgu
dum ad similar fulgentis. Habitum ad simi
litudinē assata ad similar solis. Matth. xxviii.
erat autem aspectus eius sicut fulgor quo
ad primū. Et vestimenta eius sicut nix quo
ad secundū. Scio enim qr iesum querītis
qui ad terrā. Cum enī xps sit sol qñ iesum
nominauit, solem in ore habuit. Tertio illu
minat a lumine supersubstantiali, scz a xpo.
Mach. ii. Tēpus a fuit quo sol refulsit qui
primo erat sub nubilo. Fuerat enim sub tri
plici nubilo scz mortalitatis quo ad corp⁹
passibilitatis quo ad aiam ⁊ multiplicis
penalitatis quo ad vtrumq⁹. Sed hodie de
isto triplici nubilo exiuit ⁊ in mundo refulsit. Nam corpus eius induit immortalita
tem animam impassibilitatem ⁊ vtrūq⁹ om
nimodam gloriam ⁊ felicitatem. Leo papa.
Post passionē christi ruptis vinculis mor
tis infirmitas in virtutem ⁊ mortalitas in
eternitatem ⁊ ostumelia translata est in gloriā.
Quarto illuminatur a lumine spūali scilz
Increātei glorie et doctrine. Olim quidem
ita lux in sole radijs refulgebat quis fol
ctrinā sanctā. Tota aūt gētilitas erat in tē
nebris infidelitatis culpe ⁊ ignorātie. Sed
post christi resurrectionē gentilitas et oēs
uersa et in ea lucit fides vera gratia et doc
trina. Et quoniā lux nunq̄ augef nisi
ꝑ per applicationem lucis ad lucem, ideo
hec lux spiritualis multum exercuit gr in
vtroq⁹ populo scz iudaico ⁊ gentili, cuncta
fulsit fides fidei. Rom. i. Iustitia enim in
eo reuelatur ex fide gratia gratie. Zacha.
iii. Ecquadrit gratiā gratie eius ⁊ doctri
na doctrine scz nouum testamentum veteri
vtriq⁹ enim est in altero scz nouum in ve
ri ꝑ prefigurationē et vetus in nouo per
expositionem. Auria illud. Ezechiel. p. Nota
in medio rote. Scio hec dies est virtuosa ⁊
cuius virtus ⁊ efficacia in triplici machi
na mundi apparet. In celo scilz qn sanctoꝝ
gloria est augmētata ꝑ tum ad tria scilz ꝑ
ꝑtum ad obiectum, quia cum obiectū beā
titudinis esset sola diuinitas modo est hu
manitas ⁊ diuinitas. Joan. v. Sicut enī pr
ad cōsideratiōnem humanitatis et angeli
dicit ad cōsiderationē diuinitatis ⁊ vbique
pascua inuenies scilz eterne iucunditatis ꝑtū
ad subiectum, quia cum modo sole anime
lium gloriōse tandem per christi resurre
ctionem corpora resurgēt ex animabus cō
iungēt ⁊ sic totus homo tractabit ꝑtū
ad cōsortiū. Olim quidē non erat in beatitu
dine eterna de creaturis rationabilibus nisi
angelica. Sed modo associat ⁊ humana na
tura, ꝑ quia hoīes intra angelorum cadenas
assumūtur. propter illa tria ꝙ Petr. vii.
Iudex nouus lux oriri vila est gaudium de
nor ⁊ tripudiū. Habebunt enim sancti qua
dam de angelica societate honoꝝ in mon
dum pro assumpta a christo humanitate et
tripudiū ꝙ corporis et animę felicitatem.
Secundo apparuit eius efficacia in mūdo
scz qñ ad preteritoo presentes et futuros.
Mari. Letemur in hac die ⁊ vnus eorum
fulgebat mortuos vinificabat penitentes il
luminat. Specialiter autem christi resurre
ctio applicuit qui rem āserāt in terrore
in timore ⁊ in merore. Ex hodie timor trā
sit in constantiā error in fidem vera. Mel.
iii. Virtute magna reddebant apostoli rece
ti qui a constātia fidei omnium resurrectio
nis eccē fidei vere meror in letitiā. Joan.
xx. Gaudiū sūt discipuli vīso dño. Tertio ap
paruit eius virt⁹ ⁊ efficacia in inferno. Ab
ysi enim patres ibi erāt multū desolati ꝓ
pter locum qui erant in loco infimo qui de
bebāt esse in celo ⁊ ꝓpter dānum qꝝ erant

in caligine ꝙ debebāt esse in lucida vi
sione et propter consortiū xpi habebāt demo
nū vicinitatē ꝙ debebāt videre angelos so
cietatē. Sed xps eos extrahens, adipiscē
tes eos oēs duxit, suā visionē eis reuelādo
angelos socios eos fecit. Psa. xxxix. Gaudiū
et letitiā obtinebāt. &c. Habebunt eīm gau
diū qđ effectuti sunt deū videre visionis respec
tum letitiā qꝝ obtinuerunt loci ꝓ in fine.
Fugit ab eis dolor ⁊ gemitus qꝝ euaserunt
ad horribile consortiū. Tertio hec dies est
gaudiosa. est Gr. Exultem⁹ ⁊ letemur in ea.
Fit autē aliqua differentia inter gaudiū et
letitiā et exultationem. Nam sedm Augu.
Gaudium est vigilio cordis de aliquo bo
no ꝓcepto, letitia addit supra gaudiū ma
tetem scz cordis dilatationem, vnde et leti
tia quasi latitia dr, exultatio autē addit su
per vtrūq⁹ motorum ostensionē, vñ exulta
tio quasi extra saltatio dr. Fit ꝙ hec dies to
te gaudiosa; quia in hac die nūciē creatu
re superiores letate sunt medie exultauerūt
inferiores. Ita ostēdit Amb. dicēs in hac
die per xpi resurrectionē aperit tartarus:
per neophitos occīe renouat terra. Celū ꝙ
fuit reclusū. Apertus tartarus reddit mor
tuos renouata terra germinat. resurgēteo.
celum reseratum suscepit ascendentes. Tar
tarus quos habet reddit ad superos terra
quos tegebat mittit ad celum. Celum quos
suscepit representat ad deum.

¶ Sermo. cxxi. De eodem. Sermo. ii.

Terrebit vere ⁊ apparuit simoni. Luce
vltimo. Quatuor sunt ꝙ xpi resurrectionem faciunt valde mirabilem resurgētis mira felicitas eiusdē mira potestas re
surrectionis o modo veritas et resurgētis
spūalis pietas. Illa quatuor in premissis verbis notant. Primo ergo ponit christi mi
rabilis felicitas. scilz Gr. Resurrexit. Sēm Aug.
ut ꝑ surgit nisi qđ prius cecidit. Illa ergo
cecidit, ꝙ mortē corporis nō per mortē mē
tis, et ideo sancti vna resurrectione indigē
bat. scz resurrectione gloriosa, non autē qua
resurrexit causa cecidimus scz per mortē cor
poris ꝑ per mortem mentis, per mortem. de
tale. Primo ergo hō cecidit ꝙ mortē cor
poris. Ideo indigēt ad resurrectionē corpo
ralē. Leo. xv. per homine mors ⁊ per hōi
nem resurrectio mortuoꝝ. Secundo ce
cidit ꝑ mortem mētis, ideo indigebat
resurrectione spūali. de qua Gr. Apocal. xx.
Beatus ꝙ hz partē in resurrectione sancta, ⁊
Oze. vi. Viuificabit nos post duos dies in
die tertia suscitabit nos. Ad resurrectionē
ēm spūalē duo dies requiruntur scz remissio
culpe ⁊ collatio glorie. Ad resurrectionē vero
corpoy spectat adoptio culpe ⁊ collatio glo
rie et depositio eius miserie. Tertio homo
cecidērat per mortē infidelitatis, ideo indigēs
bat resurrectione ēplari. Rursus enim cre
didisset resurrectionis sacramentū misit eū
habuisset ⁊ in exemplū. Barg. Christus mor
tē signatus est ex potestate resurrexit ex pote
state ⁊ ostendit ex ipso qđ nobis promisit in
premio. Scdo ponit resurgētis magna pos
tellatio ꝙ dño. Ipse enim fuit dño sue re
surrectionis qꝝ seipsum suscitauit. Magna
nāq⁹ potentia est qñ vinus resuscitat mor
tuū: sicut petrus thabitā: vt habetur Act.
ix. Maior quādo mortuus suscitat mortuū
sicut corpus helysei suscitauit cadauer des
functi, vt habetur. iiij. Reyū. xiii. Maxima
vero potentia si defunct⁹ suscitaret seipm.
Sed illud nullū adhuc reperitur. Christus
autem ⁊ vinus suscitat, defunctū et hoc la
zarum ⁊ mortuus suscitauit mortuū qꝝ est
ipso mortuo multa corpora sanctoꝝ resurꝝ
rexerunt et mortuos suscitauit festm. Jos.
ii. Soluite templum hoc: et in triduo exci
tabo illud. et dixit. Potestatem habeo po
nendi animam meam. &c. Tertio ponit eiusꝺ
dem resurrectionis omnimoda veritas: et
dicit. Vere qua quidem veritatem ostende
bat, modo per confessionē, modo per palpa
tionē, modo per cicatrices ostensionē. Simi
liter ⁊ nostra resurrectio spūalis debet esse
vera, Rotandū aūt ꝙ ipse aliqui cōiungit
corpori ꝙ ad mortē, sed non ꝙtum ad se
sumisse ipse vero corpori qđ assumpsit. Vñ
quādo ipse ad se sum ⁊ nō ad mortē, se spi
ritum reposuisse cōiungit igni. Ita Augu.
Non vātes illi vera, sed sentētes ab illo pe
nam. Aliqñ ipse ad veritē sicut alia corpo
ri humano solūmodo veraciter est vinū.
Sūt igit qui habēt motū alicuius exterioꝝ
rū operis boni sed nō habēt sensum recte
fidei sicut sūt hereticī. Alii sūt mentes qui
tū cunq⁹ videntur vivi. Apoc. iii. Nomen
habes ꝙ vivus et mortuus es. Alii sūt qui
habent sensum recte fidei sed nō habēt mo
tum operationis boni. Et tales multi christia
ni: et illi similiter sunt mortui. Jaco. ii. Fi
des eis sine operibus mortua est. Alii sunt
qui habēt sensū ⁊ motū, sed nō fidē rectā et
operationem bonam sicut boni christiani.
qꝝ illi solūmodo viuunt vita gratie coram

deo. Tiñ. ij. Sobrie et pie et iuste viuamus in hoc seculo. qui habet sobrietatē fidei ad se iustitiam ḡtinet. Quarto ponitur christi resurgentis in magna pietas. cum dicitur. Apparuit illi mani. Magna nanq; pietas q̄ discipulum se negantem non despexit. sed ibi benigne apparuit. Quamuis enim christus euerit mortalitatem. non tamen euit pietatem. Huius deposuerit oēm miseriā. nō tamē deposuit misericordiā. abiecit passionē non tñ compassionem. Verum cum petrus ostendit timorem. sic petrus. cephas. i. simon mon tñ dicit q̄ apparuerit petro. sed cephe. sed simoni. Petrus nanq; interpretatur agnoscens. Et potest significare peccatorem. Interpretatur etiam discretionis. et pōt significare minorem. Cephas inde petrā caput. et potest significare ecclie prelatos. et pastores. Simon interpretatur obediēs. et significat preceptorum factorem christi. Scitur non apparet alicui propter suam auctoritatem. nec propter dignitatem suam neq; summam prelationē. sed ppter preces et amorem dei obedientiam veram.

¶ Sermo. cxxij. De eodem. Sermo. iij.

QUi suscitauit iesum et nos cum ipso suscitabit. ij. Corinth. iiij. Quis caput non est sine corpore. nec corpus sine capite dicebat apostolus hec de resuscitatione capitis. cum dicit. Qui suscitauit iesum. Secundo de resuscitatione corporis. cum addit. Nos cum iesu suscitabit. Circa primū notandum q̄ ipsa resurrectio capitis nostri. scilicet christi tripliciter fuit. Primo nāq; surrexit velociter. et q̄ die tertio mane. aut ante diem tertium resurgere. Tum propter probationem. q̄ sicut in ore duorū vel trium testiū stat omne verbum. Sic in duob⁹ vel tribus experimur omne factū. Tum propter significationē. quia per hoc significatur q̄ huius mortis fugam nostrā duplicem morte. et ideo vna die integra et duabus noctib⁹ iacuit in sepulchro. Tum propter reliquarum prefigurationem. Petrus. i. Reg. x. Tres vero potuit esse sue sepulture. Et in celo sunt reliquarum que in terra reparatur⁹ vel ḡ apud inferos redimendarum. Secundo surrexit velociter quia depositis omni miseria. q̄s quidem allegat verbo facto. et signo accipite. Verbo quidem cum dicit. Luce vltimo. Hec sunt verba que locutus sum vobis cum adhuc essem vobiscū. Nam. et ego illic erat per presentiā. sed cum eis non erat per mortalitatem depositam. Facto quando lapsus clausis ad discipulos intrauit. Dicit. Cum autem fuissent clausi lapsus in eternum tam per clausa intrauit. qui mortuis penetrans nō aperto ptero ygnis etiam. Signo quia discipulis piscantibus in littore apparuit. Berg. Actis ipsum resurrectionis tue mysterium rebus loquatur dicens. Ideo potes in mari nō apparere quia vobiscum in perturbationum fluctibus non fuit. Vel certe scilz per hoc q̄ in galilea apparuit. Secundo. Galilea transfugatio interpretatur. Iam quippe a passione ad resurrectionē. a mestate ad vitam. a pena ad gloriam transfugerat. Tertio surrexit potenter. quia captiuata scz infernali. Ipse enim infernū spoliauit. Hiere. xlvij. Ascendit leo de cubili suo et predo gentiū se leuauit. Sanctos qui ibi erant ad se traxit. Joan. xij. Si exaltatus fuero a terra omnia traham ad meipsum. Multa tñ adhuc pigmus scz spūm sanctum. Romañ. viij. Si spūs qui suscitauit iesum habitat in nobis viuificabit et mortalia corpora nostra. ꝛc. Octauo per arram. Est autem arra pars precij persolūti. Time igitur christus noster resurrectionis arram dedit. q̄ multa corpora sanctoꝝ suscitauit. Nono q̄ missa possessionis in rem. Hoc enim in possessionem resurrectionis missi sumus. quādo caput nostrū resurrexisse videmus. Si enim caput resurrexit. et iam est q̄ et corpus resurget. Maximus. In salutare nostro oēs reliquimus. sit enim in christo hoc vnusquisq; caro sanguis et pastor. vbi ergo pastor mea regnat regnare me credo. vbi vitaq; sanguis me⁹ offerri me sentio. ac vbi vitaq; caro mea glorioſum me esse cognosco.

¶ Sermo. cxxiij. De eodem. Sermo. iiij.

OPortuit christum pati et resurgere. Luce vltimo. Quāmo in preceptis per hoc fuit mēto de iudibrio passionis. tamē de hoc nihil ad presens sed solūmodo vi deam⁹ quare christū resurgere oportebat. Homo nāq; erat mortuus. putatus. et a pabulo ablatus. Ideo oportebat christum resurgere. et mortuum viuificare. et putridum renouare. et ecclesiam sponsam introducere. Primo igitur oportuit ēm resurgere. scilz vt mortuum viuificaret. Ioan. v. Sicut pater suscitat mortuos et viuificat. Sic et filius quos vult viuificat. Secundo quidē humanū quadruplicem considerat⁹ aut quantū ad illā partē q̄ est in patria aut quantū ad illā q̄ est in purgatorio aut quantum ad illam que est in medio vite et est in purgatorio. aut quantum ad illam partem que est in inferno. Quantum autem ad illam partem que est in patria. anima viuit q̄ per glorificationē. Corpus autem est mortuū per incinerationem sed spiritus immortalis est. Corpus quidē mortuū est propter peccatū. spūs autē viuit scz corā deo propter iustificationem. Illa vero pars ḡ est in via est mortua. scz in nos pter. Quādā enī est mortua mundo. sed nō vt deo. Colo. iij. Mortui enī estis et vita vestra abscondita est cū christo in deo. Quādā enī est mortua deo. sed viuit mūdo. Ad Ephe. Mortua peccatoꝝ pestima. Illa vero q̄ est in purgatorio est mortua quo ad corpus per incinerationem et quātum ad animā quo ad gravem passionē. q̄ sicut de gaudiis. xx. Melius est mihi mori q̄ vita amara. Illa autem que est in inferno nō tantū est mortua quo ad corpus sed etiam ētiam quo ad alam que quidem mortua est per remotionē glorie. per cruciatum ignis gehenne. Esaie. xxv. Mortui eoꝝ non reuiuiscent. et ignis eoꝝ non extinguetur. In horum significationem sacerdos de hostia tres partes facit. Illa enī que ponit in calicem signat illam partem que est in celo que a turbatione hominū absconditur. et torrente voluptatis dei potatur. Alie due repositum tant illos quos scz illam que est in purgatorio. et illam que est mortua mūdo. Quarta autem. q̄ quinta pars scz pedū. et dānatorum nihil nō prestigurat. q̄ a corpore sunt precisa. Omnes autem isti quinq; partes sic mortuos christus per suā resurrectionē viuificat. Nam illā que est in celo quia est viuificat corpora de momento in momentū suscitando et ante mortuos consumendo. Joan. v. Omnes qui in monumentis sunt audient vocē filij dei. ꝛc. Illam q̄ est mortua viuificat in celo gloriosam apparere faciendo. Colossen. iij. Cū christus apparuerit vita vestra tunc et vos apparebitis et ipso in gloria. Illā que est in purgatorio viuificat post purgatorium ad salutem eternā ducendo. i. Cor. xv. Ipse autem saluus erit sic tamen quasi per ignem. Que est mortua ex peccato sepe viuificat cum a somno pēli excitando. Ephe. v. Surge qui dormis et exurge a mortuis. et illuminabit te christus. Illam que est in inferno viuificat corpora viuificando. et animabus coniungendo ac duplici pena scilicet in corpore et anima puniendo. Hiere. xxx. Duplici contritione contere eos. Secundo oportuit ēm resurgere vt prothotum tulum renouaret. Iuxta illud Rom. vi. Sicut christus resurrexit a mortuis in gloriā patris: ita et nos in nouitate vite ambulemus. Christus autem surrexit velociter: veraciter integraliter et perpetualiter. Et per istum modum nos in nouitate vite debemus ambulare et resurgere. Primo nāq; nostra innouatio debet habere velocitatem. quod est contra penitentiam differentes. Dicit enim ēm tertia die resurrexit a mortuis sic faciem et non tertia die de bemus resurgere a peccato. Prima deo est

Et sequitur dictum est ei. vt requiescerit adhuc tempus modicum donec compleantur numerus conseruorum et fratrum suorum. Sexto per obsidem. Deus enim corpora apostolorum et aliorum sanctorum in obsidem nobis dedit q̄ sine nobis nō consummentur. Heb. xi. Hi oēs testimonio fidei probati nō acceperunt promissionē deo p̄uidente aliquid melius pro nobis. ne sine nobis consummarent. Septimo per pignora dimisit enim nobis in pignus corpus suū. Joan. vi. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinē habet vitam eternā. et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Dedit q̄ aliud pignus scz spūm sanctum. Romañ. viij. Si spūs qui suscitauit iesum habitat in nobis viuificabit et mortalia corpora nostra. ꝛc. Octauo per arram. Est autem arra pars precij persolūti. Time igitur christus noster resurrectionis arram dedit. q̄ multa corpora sanctoꝝ suscitauit. Nono q̄ missa possessionis in rem. Hoc enim in possessionem resurrectionis missi sumus. quādo caput nostrū resurrexisse videmus. Si enim caput resurrexit. et iam est q̄ et corpus resurget. Maximus. In salutare nostro oēs reliquimus. sit enim in christo hoc vnusquisq; caro sanguis et pastor. vbi ergo pastor mea regnat regnare me credo. vbi vitaq; sanguis me⁹ offerri me sentio. ac vbi vitaq; caro mea glorioſum me esse cognosco.

¶ Sermo. cxxiij. De eodem. Sermo. iiij.

OPortuit christum pati et resurgere. Luce vltimo. Quāmo in preceptis per hoc fuit mēto de iudibrio passionis. tamē de hoc nihil ad presens sed solūmodo vi deam⁹ quare christū resurgere oportebat. Homo nāq; erat mortuus. putatus. et a pabulo ablatus. Ideo oportebat christum resurgere. et mortuum viuificare. et putridum renouare. et ecclesiam sponsam introducere. Primo igitur oportuit ēm resurgere. scilz vt mortuum viuificaret. Ioan. v. Sicut pater suscitat mortuos et viuificat. Sic et filius quos vult viuificat. Secundo quidē humanū quadruplicem considerat⁹ aut quantū ad illā partē q̄ est in patria aut quantū ad illā q̄ est in purgatorio aut quantum ad illam que est in medio vite et est in purgatorio. aut quantum ad illam partem que est in inferno. Quantum autem ad illam partem que est in patria. anima viuit q̄ per glorificationē. Corpus autem est mortuū per incinerationem sed spiritus immortalis est. Corpus quidē mortuū est propter peccatū. spūs autē viuit scz corā deo propter iustificationem. Illa vero pars ḡ est in via est mortua. scz in nos pter. Quādā enī est mortua mundo. sed nō vt deo. Colo. iij. Mortui enī estis et vita vestra abscondita est cū christo in deo. Quādā enī est mortua deo. sed viuit mūdo. Ad Ephe. Mortua peccatoꝝ pestima. Illa vero q̄ est in purgatorio est mortua quo ad corpus per incinerationem et quātum ad animā quo ad gravem passionē. q̄ sicut de gaudiis. xx. Melius est mihi mori q̄ vita amara. Illa autem que est in inferno nō tantū est mortua quo ad corpus sed etiam ētiam quo ad alam que quidem mortua est per remotionē glorie. per cruciatum ignis gehenne. Esaie. xxv. Mortui eoꝝ non reuiuiscent. et ignis eoꝝ non extinguetur. In horum significationem sacerdos de hostia tres partes facit. Illa enī que ponit in calicem signat illam partem que est in celo que a turbatione hominū absconditur. et torrente voluptatis dei potatur. Alie due repositum tant illos quos scz illam que est in purgatorio. et illam que est mortua mūdo. Quarta autem. q̄ quinta pars scz pedū. et dānatorum nihil nō prestigurat. q̄ a corpore sunt precisa. Omnes autem isti quinq; partes sic mortuos christus per suā resurrectionē viuificat. Nam illā que est in celo quia est viuificat corpora de momento in momentū suscitando et ante mortuos consumendo. Joan. v. Omnes qui in monumentis sunt audient vocē filij dei. ꝛc. Illam q̄ est mortua viuificat in celo gloriosam apparere faciendo. Colossen. iij. Cū christus apparuerit vita vestra tunc et vos apparebitis et ipso in gloria. Illā que est in purgatorio viuificat post purgatorium ad salutem eternā ducendo. i. Cor. xv. Ipse autem saluus erit sic tamen quasi per ignem. Que est mortua ex peccato sepe viuificat cum a somno pēli excitando. Ephe. v. Surge qui dormis et exurge a mortuis. et illuminabit te christus. Illam que est in inferno viuificat corpora viuificando. et animabus coniungendo ac duplici pena scilicet in corpore et anima puniendo. Hiere. xxx. Duplici contritione contere eos. Secundo oportuit ēm resurgere vt prothotum tulum renouaret. Iuxta illud Rom. vi. Sicut christus resurrexit a mortuis in gloriā patris: ita et nos in nouitate vite ambulemus. Christus autem surrexit velociter: veraciter integraliter et perpetualiter. Et per istum modum nos in nouitate vite debemus ambulare et resurgere. Primo nāq; nostra innouatio debet habere velocitatem. quod est contra penitentiam differentes. Dicit enim ēm tertia die resurrexit a mortuis sic faciem et non tertia die de bemus resurgere a peccato. Prima deo est

delectationis. Scba est consensus. Tercia dies est opus. Si enim addit quartam dies que est consurrectio resurgere nr valebit. In huius significatione ostio de facili suscitavit puellam in domo. i. peccatorem dum adhuc peccatum haberet in corde per consensum. Facilius etiam suscitauit mortuū extra domum delatum. i. petitem qui exiit ad petendum simplicem actum. Difficilius autē suscitauit lazarum quatriduanū. i. peccatorē in petra sepulcrali. Scbo nostra in nonatio debet habere veritatē qđ est cōtra penitentiā simulantes. De quibus dicitur Apo. iii. Nomen habes q vivus es et mortuus es. Quidam enim sunt vivi actum ad nos mentales mortui actum ad rem. sicut hypocrite. Et quidam sunt vivi actum ad rem sed actā ad nomen mortui sicut sancti viri qui vivunt coram deo nr dispicitur a mundo. Quidā vero sunt vivi actum ad nomen et rem. Sicut illi qui habent interius manducant conscientiā esterius claram famam. Quidam aūt sunt mortui actum ad petitionis qui est interius sunt scelleribus pleni nr exterius habeas odiosi. Tertio debet habere integritatem. quod nō cōtra penitentiā dicentes. Sicut enim ebo integer surrexit sic et nos debemus integre resurgere a peccato. Sed quidā sunt qui deo ex suo corde tres partes faciūt unam intellectualem dant deo per fidem. Sed hoc modicum est quia sicut dicitur. Jac. ii. In credulo quis possit deum et bene facto. et demones credūt nr contremiscunt. Effectualem dant mundo per amorē. Sed hoc prohibitum. i. Joā. ii. Nolite diligere mundū. neq; ea que in mundo sunt. Et operativā dāt diabolo per operationē. sed hoc diabolicum est. Joh. viii. Facitis opera patris vestri. Deus aūt totum cor vult habere. Proner. xxiii. Prebe fili mi cor tuū mihi. Quarto innovatio nostra debet habere perpetuitatem. pt sicut christus resurrexit. nunq̄ de cetero moritur. Sic nr nos a peccato debemus resurgere nr ad ipsum nunq̄ redire. Qui enī ad peccatum redeunt suā animam polluentes. i. Pe. ii. Canis ad suū vomitum reuertitur. Sunt nr pauperum suo malo exemplo insidientes. Unde sequitur. Et sinagoga volentibus luti. Sunt christum crucifigentes. Heb. vi. Rursus crucifigentes sibimetipsis filium dei. Et sunt deū irridentes. Unde. Penitentes si vere penitentes et non ficti deum irridente iam vite vitam reconsti flamini nr dos. Tertio oportebat christum pati. vt tamen paradisū aperiret ad hominem celestium illuc reduceret. Janua enim paradisi triplicitet clausa fuit vt habetur. Heb. xii. scilicet angelica custodia ignis ve hementia: rumphea dei acuta. angelica custodia significabat inimicitiā que erat inter hominem et angelum. Ignis significabat obligationē ad penam eternam. Rumphea dei acuta significabat dei iustitiam que hominem intrare non patiebatur: nec sibi satisfaceret de offensa. Sed christus per suam passionem et resurrectionē angelum homini pacificauit: et sic primum obstaculum removit. Col. i. Pacificans per sanguinē crucis que in celis nr que in terris sunt. Mortē nr penam eternam superavit. et sic secundum obstaculum removit. Unde dicit in prefatione. Eternitatis nobis aditū per mortē reseravit. qui sententiā in tactus est. quia sibi plene satisfecit. et sic tertium obstaculum removit. Unde cantatur. Qui pio nobis eterno patri ade debitia sol qui. Ps. Que non rapui tunc exolvebam.

C Sermo. cxxiii. De eodē ser. p.

Ielus ḡris tis nazareni fur rexit nem e? hic. Mat. xxviii. Ista verba dixit angelis sanctis nr mulieribus que quidē locute fuerūt ppter predicantem pfidē ministrarent.

In patibulo pendentē: vt dolorem nr causa passionem offenderēt. Christum in tumulo quiescentē: vt ipsum immunderēt. sicut hodie. In premissis verbis tria ponunt. Primum est ista sanctarum mulierum magna studiositas circā de. Jesum querendum nazarenum. Et nota q quattuor fuerunt differentie querentium dñm. Quidā enim querierunt mane: sicut iste mulieres. De quibus dicitur. Et valde mane una sabbatorū. nr. Et ideo eis inuenire fuit valde facile. Alii querunt vesp. in mane: qui querūt ipsum in iuuentute. et ideo de facili inuenīt Prouerbiorum. viii. Qui mane vigilaverit ad me inuenient me. Sunt enim sicut mollis cera q̄ de facili recipiunt impressionem bonam. Pro. Factum est cor meum tanq̄ cera liquescens Sicut recens testa: quia de facili imbibunt: obseruant bonum odorē. Prouerbiorum. xxxi. Mele: lesceua iuxta viam suā nr. Sicut gracilis virgo quia de facili flectuntur ad bonam operationem. Cant. iii. que est ista q̄ ascendit de deserto sicut virgula fumi ex aromatibus. Alii querierunt in vespere. Alii sunt illi qui dixerūt Luce vltimo. Mane nobiscū domine quoniā aduespera?sit. et ideo inuenire fuit tardum nr difficile. Unde christus eis dixit. O stulti nr tardi corde ad credendum. Illi ergo querunt vespere qui senerunt ipsum in sua senectute. Talco enim ei

bi sentiter innouant ex quo in malo indurantur nr ab homine gratie reclamantur. Apocal. xxii. Et tella virtus mea. Et oīs aut nā q̄ constantur. Ideo subditur. Lingua mea adhesit faucibus meis. Et spe in peccatis suis moriantur. Unde subditur. Et in pulverem mortis deduxisti me. Alii querierunt ipsum in sero: sicut illi de quibus dicitur. Joan. xx. Cum esset sero die illo una sabbatorum. nr. Et eis intrante fuit subitabile. unde dicitur Luce vltimo vbi agitur de ista apparitione facta in sero q̄ duo discipuli nr ipsum esse spiritū credidere runt. Illi et Jo querunt in sero qui querit in mortis articulo. et talium penitentium nr q̄ dicit esse habitabilem diceno. Fidelis bene vivens securus hinc exit. Baptizatus ad hostem securus hinc exit. Agens penitentiam dum sanus est et reconciliatus securus hinc exit. Agens penitentiam ad ostium nr reconciliatus si securus hinc exiuerit non sum securus. Eorum est qui in monte penitent quidam permittit tantum eis mortē penitentes sunt in statu perditionis. nr quidam penitent amore iustitie qui etiā si penam non timerent adhuc deo servirent. Isti sunt in statu perfectionis. Quidam ex contemplatione proviso causa habentes respectum ad amorem iustitie et ad retributionem pene. Isti sunt in statu salutis. et quia illi qui tantum penitent in extremis videntur hoc facere timore pene sicco eorum penitentiam Aug. dicit esse dubiā. Alii querunt eum in nocte sicut milites positi ad sepulchrū: e eis inuenire fuit impossibile. Alii autem in nocte querunt qui christum potuit inuenire post mortem. et qui in mortali necesse runt impossibile est q̄ eum videant nr intueantur: nisi eo modo quo est in inferno. Verus enim est in mundo per misericordiam et in celo per gratiam et gloriam. in inferno per iusticiam. Hoc ergo ipsum inquirunt vt misericordem: quia hoc modo est in mundo: nec vt glorificatorem quia hoc modo est in celo. Sed vt iudicem et vltorem: quia hoc modo est in inferno. Secunda ponitur christi infinita charitas cum dicitur. Crucifixum. De qua dicitur. Joā. v. Maiorem hac dilectionem nemo habet vt animam suam ponat quis p amicis suis. et ponit christus vltimum signum amoris. Amoris enim per quattuor manifestatur. Et quando per verba: illud est maximum signum. Quando enim cor est plenum amoris ex abundantia cordis os loquitur. Illi quando per beneficia: illud est maximum signum. Multi enim darent verba qui non tamen darent beneficia. Joā. iii. Non diligamus verbo neq; lingua. nr. Aliquando exhibent per obsequia personalia: et illud adhuc est maximum. Multi enim similiter ut rident de substantia sua qui non servirent de persona. propria. De illo dicitur Gen. xxix. Et erunt ei sicut pro rachele septem annis. aliquando per mortem. et illud est maximum. vltimum. Multi enim darent in obsequium personas suas qui non darent in mortem animas suas. Illa quattuor signa ipse nobis ostendit. nr duobus primis usus est Joā. xv. Non amici mei estis nr post. vos autem dixi amicos. quia oīa que audivi. nr. Ecce signum amoris per beneficia. De aliquibus dicitur Matheī. xx. Filius hominis nō venit ministrari sed ministrare. nr quo ad primum. et dare animam suam in redemptionem pro multis. quo ad secundum. Tertio ponitur christi resurgentis immediata pietas. In hoc q̄ et petrū voluit designare ex tuitione ne desperaret ex negatione. quando angelus dixit. Dicite discipulis eius et petro. Licet enī deposuerit omnem pallium defectum tamen non deposuit pietatis affectum. Pro nanq; ante incarnationem cognoscebat nostras miserias per quandā theoricam. i. per suā sapientiā. Et maxime erat misericors. Quomodo misereatur pater filiorum misertus est dominus timentibus se recordatus est quoniā pulvis sum?. nr. Post incarnationem autem eos sentit p practicam. nr experimentationem longam. quia xxxiii. annis practicauit. Et se exercitauit circa nostras infirmitates. et ideo sit valde contritatus quod tam longa experimentatio in nobis non habet effectum. Pro. Contritatus sum in experimentatione mea. nr. Idem scivit eos per experientiam: quia deperditus est tentationes dolores nr mortem: ideo factus est maxime misericors. Per bre. h. Non enim habemus pontificem qui non possit compati infirmitatibus nostris tentatum autem per omnia. Si enim esset aliquis medicus qui esset bonus practicus et infirmitates sepe experiam. iste maxime esset misericors. Talis enim medicus fuit christus dominus noster. Ista tria tangantur. Heb. v. Et quidem cum esset filius dei. Ecce quia scivit nostros defectus per diuinam sapientiam didicit ex his que passus est discretionem. Ecce quia eos scivit per experientiam et consummatus factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis eterne. Ecce quia eos scivit per exercitationem longam. tandiu enim se exercitavit q̄ consummatus est vtem finem et perfectum.

C Sermo. cxxv.
C Feria. ii. post pascha. Sermo. i.

Usolve peregrinꝰ eo in hierusalem, ꝛc. Luce viii. Volebat ꝑ in hierusalem transire: peregrinum se fecit. Fuit enim peregrinus quinto die ad quatuor. Primo ipsum ad habitum quem assumpsit. Ipse enim crucem assumpsit qui ipsam portauerunt humeris bajulauerunt. que quidē crux fuit naufragia: quia in ea lignum hierusalem deduxit. Sapi. xiij. Tuę fluentes mare per ratem liberati sunt. Et fuit malus in ipsa nauj. Ezech. xxvij. Dedrꝰ de libano tulerunt vt facerent tibi malum. Et fuit clausa quia celestem hierusalē aperuit. Isa. xxij. Video clauem dauid super humerū eius. Secundo assumpsit pileum .i. coronam spineam peregrim enim portant pileū contra solem: ventum ꝛ pluuiā. Sic ꝑdi corona et pallio est nobis in umbra ab estu voluptatum. Defendit enim nos a pluuia tribulationum ꝛ a vento tentationum. Isa. iiij. Tabernaculum erit in umbraculum diei ab estu: quo ad primum ꝛ in ab confessione a turbine et pluuia: quo ad alterum sequitur. Tertio assumpsit scalam: .i. corpus que scalonia fuit alibi colonis ꝓpter puritatem. Apoc. xix. Ecce equus albꝰ ꝛc. Corpus est ihū fuit equus ingressus ꝛ in ab ipsum purpuit et fuit albus. .i. ipsum purita tem habuit, deinde facta est nigrum ꝓpter linorem ꝑcussi. iij. Cantic. Nigra sum sed formosa filie hierusalem. Quare rubra est vestimēta tua ꝛc. Quarto assumpsit scharcellā .i. animū. Solent esse peregrini in scharcella thesaurum ponere ꝛ portare. In christi anima fuit triplex thesaurꝰ. In ipsa fuit diuinitas ꝛ scientia, de quo dr Joā. i. Vidimus gloriā eius .i. gloriosam misericordiam eius plenam gre ꝛ veritatis. Quinto assumpsit baculū .i. crucē qui quatuor climata fuit ferratus. peregrinus est vocatus ad sustentationē ꝛ firmitatem ꝛ ad malorū bellatorum percussionem. Sic ihs baculo suę crucis mundū sustentauit. Isa. xxx. Virga tuam baculum tuum ipsa me consolata sunt. Item in mundo fuit aliquando. Hest. xvi. In baculo meo transiui iordanem istum. Hebdelli percussit. ex. xxx. Ꝑ pocr mihi pondus assur virga percussus. Certo assumpsit calcem .i. peregrini enim calciamenta assumpsit ecclia lutum .i. spinas et lapides. Judei enim ihm ꝓtexerūt luto, Isa. xxvij. Ecce ego mittam in fundamentis sion lapidem probatum angulare pretiosum. Et lapideo. Joā. viij. Tulerūt lapides ꝑ ei ut ꝑcutiant eum. Contra ista christus assumpsit calciamenta. Wend. xxxiij. Tinxit in oleo pedem suum: fortū et eo calciamento cuius unctus ꝑ erat tincta oleo gratie que ea aduersa dulcorabat, munita ferro constantie qua ipsa aduersa non timebat. Mittere lesa corruptibilis patientie qua omnia suppetis tollerabat. Septimo assumpsit insignia et vulnera peregrini eis reuertentes insignia assumunt vt ostendant qꝝ suam peregrinationem cōpleuerunt ad primum vt homines pronocent ad sibi bene faciendū ꝛ sint securiores ad andulādum. Sic ihs ad patriam redens cicatrices reservat. Et hoc in ostensionem paterne obedientie cōpleta. Joānis. xvij. Opus consummauj quod dedisti mihi vt faceret. In peroratione vulnera suscepta adducere nolunt: ceo tinere malunt: vt ea patri misericordie ostenderet. In signū securitatis nobis acquisite ejecte. sr. Super quem videritis clauos occidatis. Octauo habitus filius peregrini fuit benedictus. Num eius scharcella .i. animam benedixit deus pater. Ezechie. xlij. Benedicta gloria domini de loco suo. Eius scalinam .i. carnem benedixit spūs sanctus Luce. i. Benedictus fructus ventris tui. Baculum .i. crucem bñdixit totus mundus. Sapientie. xiij. Benedictum lignum per quod fit iustitia. Secundo vsus peregrinꝰ ihū ad vias quas perfecit. Peregrini est habere alicuando ascensus, aliqñ descensus aliquando viae planas. Ihs ait peregrinus nihil habuit de via planas sed ascensum vel descensum. Magnum enim descensum fecit quando se de celo in mundum vacuit. Magnum etiam ascensum fecit quādo crucem ascendit. Fecit etiam magnum descensum qñ in ymbum descendit. Et magnum ascensum quando inde recessit in cenam ascendit. Tercio fuit peregrinus qñ ad hospitia. Solent peregrini maxime in estate ter in die intrare hospitia scilicet in tertia ad prandendum: in meridie ad bibendum et comedendum ꝛ ad dormiendum. Sic ihs peregrinus triplex hospitii est ingressus. Primus est vterus virginis qui ingressus fuit in tertia .i. non in primo tempore nec in secundo ꝛ pro se legis ideo in tercio tempore gratie ihs prandium fecit qñ naturam nostram assumpsit habens corpus tanqñ esui ꝛ sanguinē tanqñ potum. Secundus est patibulum crucis Joā. xix. Sitio. Et vocat ei aceto. Ubi ꝛequiescit. Ibidē. Inclinato capite tradidit spūm. Et illud hospitium ingressus est meridie. Cant. i. Indica mihi vbi cubes in meridie. Tertius hospitii ingressus est sepulchrum vbi dormiuit. Ps. Ego dormiui et soporatus sum. Cena namq; cum illo qui erat in seculo fecit Lu. xiiij. Homo quidam fecit cenā magnā. ꝛc. Illud hospitiū ingressus est in sero. Mat. xx. Cum iam sero esset factū venit iosephꝰ. ꝛc. Quarto fuit peregrinus ihs ad pericula que sustinuit. Solent namq; peregrini sustinere pericula quandoq; a facibus suis qui nos ꝑdunt ꝙs qñ ab hostibus qui eos fugiūt vt eorū bona diripiāt qñdoq; a latronibus qui eos spoliant. Sic ihs a suo socio fuit ꝓditus. Matth. xxvi. Qui intingit mecum manum in paropside hic me tradet. ꝛc. Et iudee in quorum domo venerat hospitari fuit occisus jacha. xiij. His plagatus fuit in domo eorū qui dilexerunt me. Et militibus expoliatus Joā. xviij. Milites accepe runt vestimenta: ꝛ fecerunt quattuor partes vnicuiq; militi partem fecerunt.

¶ Sermo. cxxvi.

¶ Feria.ij. post paschā. sermo primus.

Tetit ihs in medio discipulorum suorum ꝛ dixit eis, pax vobis. Luce xxiiij. Sicut ex presenti euāgelio patet, ebullus multipliciter se manifestauit. Primo per miraculosam ad ipsum ingressionē ꝛ qñ ianuis clausis intrauit. Sicut nichil tonitrus qui de sua apparitione agit per quod ostenditur ꝙ gloriosus resurrexerat ꝛ ꝙ debebat ꝓpassibilitatis qualitatem subtilitatis et claritatis induerat. Dignum ergo vere spiritualis resurrectionis typum esse qñ ihs ingressus voce spiritualem hominem scilicet discipulos cōsolatione honeste. Math. xxviij. Nolite timere. Et ꝓpter incautelam ꝑa eorum hominibus ꝓ ꝑcauendum. Mat. x. Estote prudentes sicut serpentes et simplices sicut columbe. Et ꝓpter ꝑfectionem operis vestri bona ꝛ cetera. Et subtilitatis ꝓfunde Sapi. vij. Spūs sanctꝰ disciplinatus est quia subtilis. .i. bñ vigilans est. Agilitatem obedientie. Prouerb. xxi. Ubi voluntas ibi ordo. Et ꝓpter velocitatem operis. ꝛc. Et impassibilitatis patientie. Prouerb. xii. Nō contristabit iustū quicqd ei acciderit. Secundo manifestauit se per ipsius sue collocutionem. Dr. Stetit ihs in medio discipulorum suorum. Actū dicat. ego sum ille qui in medio vestrum ꝛ cōsilium. Ipse nāq; stetit in medio in hoc ipso quia in media nocte natus in medio enim aliis recitatur, et genitus ex patre subsistentie effectꝰ. Stetit in medio sui processus, qñ stetit in medio doctorū in medio discipulorū ꝛ in medio iudicioꝝ. Justa illud ꝓpheticum. Ps. In ꝓpositis iudicabo et in medio similarū suāꝝ. Stetit in medio sui egressus, qñ in medio terre passus: in medio die crucifixus ꝛ in medio latronū positus. Tercio manifestauit se ꝑ ꝓpria testificationē ei dixit. Ego sum quod dicat. Per dicta mihi credere qꝝ meliꝰ non possum. Joā. viij. Si ego testimoniū ꝓhibeo de meipso non est ei testimonium meum. Spūaliter autē quia resuscitatus intelligi potest qñ ꝑ triplex testimonii hꝫ. f. bone conscientie. ii. Cor. i. Gloria nra hec est testimonium cōscientie nre. Bone vite. Joā. x. Opa ą ego facio ipsa testimonia ꝓbhent de me. et bone fame. .i. Tim. iij. Oportet illū habere testimoniū bonū ab his ą foris sunt. Quarto manifestauit se ꝑ occultarū cogitationū manifestationē ei dixit. Quid turbati estis et cogitationes ascendūt in cordibus vestris. Actū dicat debetis me cognoscere: ꝙ ego sum ille ꝙ ꝑ a occultis cognosco. Spūaliter etiam dō resuscitatus eis qñ cogitationes suas discernit. Et bonas custodit: ꝛ malas expellit. Periculū est nāqꝝ malas cogitationes in corde tenere qi sunt sicut muo in pera. ꝙnio in linu serpēs in gremio. Muo enim ala corrodit in petra. sic male cogitationes ala merita corrodit in aia Job. xiij. Quasi vestimēta q̄ comedit a tinea Ignea in sinu vestimēta cōburit sic male cogitatio cōcupiscentiā accēdit. Prouerb. vi. Nil quia ꝑ dō abiectū regnē in sinu suorū nō cōburunt vestimēta sua. Serpēs in gremio venena diffundit sic mala cogitatio peccati venenū in eos emittit. Unde Prouer. xxxō. Quasi regul' venena diffundet. Quitose manifestauit ꝑ palpationē. cū dr. Palpate ꝛ videte. ꝛc. Quasi dicat. debetis me cognoscere qi illud est idē corꝰ qđ fere ꝑ videre ꝛ palpare cōtinuitio. Spūaliter etiā qui resuscitati intelligunt ꝙ permittit se palpari. .i. argui ꝛ reprehendi. Et sunt hō alia ꝙ se palpari nō ꝙ tiliet. Aut qꝝ his pcta sunt sicut hereꝛ aut qꝝ ifirmitas sunt sicut lup'. Aut qꝝ arrogātia sūt sicut leo. Sic etiā sunt pleriqꝝ ꝙ si arguunt adeo sunt hispidi qꝝ ꝙ ꝑba inuriosa ꝓpūt. Qui dā adeo sūt rigidi ꝛ ꝓ ad latebras ecclesiastici cōfugiūt. Quidā adeo arrogātes qꝝ nō mīa ꝙ digne ferūt. Sexto manifestauit se ꝑ cicatrices ostensionē ei dixit. Videte manus ꝛ pedes. Actū dicat. debet' me cognoscere qꝝ eo sum ille qui ꝛ hīa pedes' ꝛ manꝰ in cruce ꝑfixi dixit. ecclia ergo esse dō resuscitat' intelligit qñ vulnera sua. .i. peccā nō abscōdit. Si sacerdoti' aliqñ lra. xvij. Ite ostendite vos sacerdotib', vulnera aūt peccā aliqñ sunt recētia. .i. ꝑ ostensum vel vocē actū ꝛ tūc sanat vnctio .i. lenia paliatiōne. Eccle. x. Benū labiū quod placidet me dice' aliqñ sunt inueterata ꝑ peccāi ꝓtes

hacinem/et tunc indigent adustione.i. graui carnis macratione. ps. Afflixerunt me in et cor meum. Aliqñ sunt putrefacta: tunc indigēt incisione.i. incisiua ⁊ afflictiua tribulatione. Ysa. Multiplicate sunt infirmitates eorū: postea accelerauerunt. Septimo manifestauit se per cōmissionem: quia comedit piscem assum et fauum mellis. Spiritualiter tamen resuscitatus intelligitur quando ja comedit fauum mellis.i. quando continuo exercet opera actionis. Et tamen propē hoc non deserit dulcedinem contemplationis/ pl quando exterius patitur tribulationem et tamen interius non deserit amoris dulcedinem. Vel potest dici q̄ in fauo est melcera. Per piscem figitur assum intelligitur cruciatus passionis assata. Per cerā q̄ est pabulum luminis claritas sue resurrectionis/per mel dulcedo sue passionis. Vel dicimus iustum comedere piscem assum vt.s. ad eius passionem afficiamur per compassionem/ceram vt eius resurrectioni cōgaudeamus per mentis exultationem. Et melius dicimus per mentis exultationem. Et melius quemlibet ad ei⁹ dulcissimā passionē sicut ostendebat ppha dicēs. Sitiuit anima mea ad deum fontem viuum: quā penitet et apparebo ante faciem dñi.

¶ Sermo.cxxvi.
De sancto ambrosio/sermo primus.

Ecce uitelligat seruus meus et exaltabitur: et elevabitur/⁊ sublimis erit valde. Ysa. Quatuor status habuit beatus Ambrosius/q̄ notantur in ppō prenisso. Primus est status subiectionis: cum bt. Ecce intelligat seruus meus. ipse quidē fuit bonus seruus dei. Et ideo habuit tres laudabiles cōditiones bonitatis. Primo est mansuetus. Ambrosius in vita sua inuenitur: hic mihi mansuetus erat. Sed ipse habuit q̄ mundicia mētis ⁊ carnis ipse seruauit. Unde refert Hieronymus ipsum virtutis. Virginitatem nō solum offerimus sed seruamus. Ysi. vij. Cum essem magis a bonus pmi ad corpus coinquinatus. Scdo cōditio est sapientia. Prouerb. primo. Beatus est rex qui nutrit sapientiā. Sed sapiens ipse habuit. Unde bt. ex eo q̄ cum romę liberalibus artibus esset tractatus ad plenū fuit eruditus. Tertia est perseuerantia. Apoc. ij. Seruabit ei dicit ac nocte in templo dei. Sed perseuerauit ipse has bonitates vsq̄ in finē in bonis perseuerauit. Unde cum moreretur dixit. Non sic vixi in ter vos ut iterū pudeat viuere. Scdo notatur status sue prelationis: cum bt. Et exaltabitur. Circa autē sui exaltationē tria notabiliter fuerunt. Primo qualis fuit eius electio. Fuit em a deo inspirata: qui dū pro introitu ecclesie consuluit Ambrosiū epm. De hoc Beda. Nemo assumit sibi honorē nisi qui vocatur a deo tanq̄ aaron. Fuit ab electoribus pmaniter celebrata. Nam cum in discordia multa essent primo in Ambrosiū vnanimiter cōsenserunt. Eccl. xxv. Ja trib⁹ beneplacitis eius spūs meus: q̄ sunt concordia fratrū. ⁊c. Fuit a superioribus eius gaudio cōsummata. Unde legit de eo q̄ cū missa eū relatione ad valentinianum imperatorē qui summo gaudio accepit q̄ iudicem a se directi assensu cleri et populi peterent. Scdo videndū est qualis fuit eius ad hoc aspiratio. Ipse em non ⟨illegible⟩ fugiti vt non posset inueniri sed etiā ita se habere simulauit que sunt prelationis officio inimica/scz crucietate. Ut beati tribulationē conscendit ⁊ contra cōtumeliosē tormenta personis adhibere fuisse. Ecclesiastici esse sicut leo in domo tua. ⁊c. Philosophicam vanitatem/unde dicitur q̄ philosophi a prosteri voluit. i. Cor. ij. Loquebamur non in doctis sapientie humane verbis. Inhumanitatē et inhonestatem. Unde dicit q̄ publicos mutones publice ad se venire fecit vt ex hoc a sua intentione populi reuocarent. Tertio. Oportet em sine crimine esse. Tertio videndum qualis fuit eius in officio piscatio. Ipse em ppīa in fide instruebat. Tunc enim arriana hereſis totam Italiam corruperat sed ipse ppīa sua doctrina peste purgauit. Et per totam eccliam dei. Eccl. i. Qui curauit gentem suam et liberauit eam a peregrinatione. Ipse etiā a mala informabat. Unde inter cetera docuit. Tria ad munus spectātia. Primo ne ordinatus vpotem peteret ne si postmodum ipse ter se male cōuentant ipsi tibi maledicant. Secūdo ne aliquibus militā exercere cōsuleret: ne ipsi rapinā ⁊ calumniā exercent. Tertio ne ad conuiuia inutilia⁹ accederet: ne sibi tēperantie modū perderet. Ipse aut primum honoris aperti omnibus tribuebat. Titum. ij. In omnibus seipsum pbe ꝑbens. Secundum operum in doctrina integritatem grauitate. In doctrina quidē quia semper populo predicauit. In integritate/quia perpetuam castitatem seruauit. In grauitate/quia maturitatē semper obtinuit. In bonis oībus: q̄ omnia bona pauperibus erogauit. Tertio notatur status consummationis: cū dicitur. Glorificabitur. Ipse enim secure mori potuit: q̄ ad ostium ecclesie elevatus fuit. Habuit enim in mente quatuor que ipsum secure mori faciebant. Scz corpus dñicū. Honoratus esse ab electoribus et precepto dei ad ipsum pertinere. Et quasi in aliquo sui intrare iuriter et exire. Et ideo verba premissa sibi cōuenienter aptari possunt. In ḡb⁹ verbis ipse assimilat apl̄is/leoni et fauo mellis. Assimilat autē apl̄is triplici de causa. Primo q̄ sicut ipse dixit in examaron. Apls virginitatem custoditis ⁊ ipse virginitatē custodit usque perpetuū. Cui⁹ signū fuit q̄ de virginitate luculentissime disseruit/⁊ liberos deū timēdo cōposuit. In ḡb⁹ virginitatē mirabiliter cōmendant Mat. xij. Bon⁹ homo de bono thesauro pfert bona. Chrysostō. ibidem. Ut audis aliquē de deo loquentem intellige q̄ cor illi⁹ amore dei repletū est. Qui liberalis thesaurū habet in corde suo pueris libenter dissereret vel audire. Nō tantum Ambrosiū de virginitate libenter disseruit sed etiā aliquid indecētis dicere vel audire erubescebat. Unde ipse ait de officiis. Nō solū autem hocab occultis abstinendum/ verūetiam eorū iudiciis q̄q̄ mendosum suis appellationib⁹ nō cupare indecētis putem⁹. Secundo assimilat apl̄i. Apis florem de diuersis floribus cōligit. In plato q̄dem celestis virginitatis sunt diuersi flores: scz rose martyrū viole cōfessorū/lilia virginum. De rosis martyrū collegit flores cōstantie/⁊ magnanimitatis. Unde cū propositū Valentiniani imperatoris sibi displicuit. Ut cōtemptis Valentiniani capud tibi tollo. Ille respondit. Deus permittat tibi vt facias q̄d misericordie⁹. Et ostendit ei brachiella sua: ecce hostes auertat/⁊ in me ostensa tela cōuertat/⁊ meo sanguine satietur. De violis cōfessorū collegit flores sobrietatis: q̄ quotidie nisi in sabbato ⁊ die dñico et festis precipuis ieiunabat. De lilijs virginū collegit flores castitatis: q̄ virginitatem perpetuā cōseruauit. Tertio assimilat apl̄i: q̄ apis alueolo sui defendit/sic ⁊ ipse ecclesiā defendit a tribꝰ persecutoribꝰ. Primo a ydolatria tyranno. Unde resistēs imperatori volenti dare basilicam arrianis sic nūcio suo respondit. Et habet in decretis si patrimoniū petitio inuadit: si cuiꝰ occurrā pulsio in vinculo rapere: pulsio in mortē volūtas est mihi. Eccl. xlviij. In diebus suis non pertimuit principē. ⁊c. Scdo defendit ipsum a fraudulētia hereticorum. Et hoc fecit tribꝰ modis. Primo iudicio eos per secularē brachiū coercendo, Deuteron. Si tibi voluerit frater tuus. ⁊c. Et infra. nō eis parcet et occultabis eos. Si fratrem interficiens. Scdo miraculis eos cōuertendo. Unde cū ḡdā hereticꝰ vidisset ambrosiū loquētē ad aures ambrosii staisse conuersus est. Tertio doctrinis eos ad fidē catholicā reducendo: sicut patet de beato Augustino qui suis predicationib⁹ ad fidē conuertit. Tertio defendit ecclesiam a malicijs demonum. Primo: q̄ habuit in ipso efficaciam

hilis/⁊ fidē sacrum dñicī corporis dei dixit/⁊ cū tali pacto ipse trāsiuit. Illud autem tanq̄ pugil ab omnib⁹ infidelibus demonibus eū seruū reddebat Job. xxij. Pone me iuxta te: cuiuslibet manus pugnet ptra me. Secūdo habuit spūm sanctū. Imminente nā die et⁹ mente spūs sanctus in specie ignis super eum modū sancti in eū ꝺo intrare visus est. In specie ignis ope ipsum purgaret. In modum sancti ut ipsum protegeret. In os eius: vt verba a spūtu sancto plata ostenderet. Et illud scōm tan⁊ ducēs eū per vīā duce bat. Ro. Spūs⁹ tuus bon⁹ deducet me in terram rectam. Tertio habuit vitam sanctā: quam quidem duo causabant scz meritorū sua⁊ assumpta/⁊ magna de deo fiducia. Unde sic dixit in morte. Non sic vixi inter vos vt me vixisse pudeat. Nec mori timeo quoniam bonū dominū habem⁹. Et ideo cū videret eius mortem deo gratam reddebat illi. Certe non potest male mori qui bene vixit. Quarto habuit commendationem diuinam. Ipse enim manus in modum crucis expandens spūtui sui in manꝰ dei patris commendauit. Et illud quartū securē eum mori faciebat. Sap. iij. Iustorum anime in manu dei sunt/⁊ nō tanget illos tormentū mortis. Quarto notat⁹ stat⁹ sue glorificationis. Et hoc⁊ dicit. Et sublimis erit valde. Ipse enim tunc triplicem sublimitatem accepit. Primo sublimē locū ad habitandū: vt cessem. Unde a multis visus est ascendere/scz in celū tanq̄ in propriū sui⁊ locū. Et illud Mat. xvij. Ducit eos in montem. ⁊c. Innocens manibus⁊ ⁊ mundo corde. ⁊c. Secūdo acceptit sublime officiū ad iudicandū. Unde a multis visus est in cathedra residere: et illud ac cepit propter pauperitatem nolite timere. Jos. xxiv. Iudicii pauperib⁹ tribuit. Tertio accepit sublime precii ad perfruendū. Unde multi vidēt corp⁹ eius stellam splendidam ascendere: et illam scz stellam de qua dicit Apoc. xxij. Ego sum stella splendida et matutina. Et illud accepit pater omnis vicis tudinis. Ysa. xl. Qui edit vicerit: dabo ei stellam splendidam ⁊ matutinam.

¶ Ser. cxxvij. De eodem ser. ij.

Examen ipsum in ore leonis erat ⁊ fauus mellis. Judicū xiiij. Legitur de beato Ambrosio q̄ ei esset infusus et dormiret eius mē apis os ei⁹ et facies sic cōplexionat⁹ quasi in alueolis sui intrare⁊ pariter

Universidad de Deusto Biblioteca

Brit ergo q̄ eos de corpoīb⁹ expellebat, Mat.viii. In nomine meo demonia eiicīt. Secūdo quia habuit in ipso duriū flagellum. Ideo ipsum valde timebant. Quae vero non quēdam demoniacum medicinali instrumento fugientem, diuisili q̄ rechientem inuasit: qui de hoc interrogatus respondit se animosiorem fuisse. Luc.x. Ecce dedi vobis potestatē calcandi super serpentes, &c. Tertio quia habuit spiritū sanctū in plenitudine. Vnde demones ad ipsum nacendū a quodam magno utili de hoc reuersi dixerūt q̄ non solum ad ipsum sed etiam ad forcipem nimis propinquare non audebant: quoniam ignis inuperabilis esse omne eius edificii manebat vt etiam longe positi vererentur.

Secundo assimilatur leoni triplici ratione. Primo quia leo aperto ocnlo dormit: sic beatus ambrosius dormiebat per quietem contemplationis: et tamen pigiliabat per ladorem actionis. Cantic.v. Ego dormio & cor meum pigilat. In dormitatione quidem sensus et motus interciptur: et cunctos interiores ad exteriora reuocatur. Sic in beato Ambrosio defecebat sensus ambulandi vanitatis. Vnde ipse de se dixit, Ambrosium vulgit inseri. Colosson.ii. Ambulamus frustra inflatus sensu carnis sue. Defecebat motus terrene cupiditatis: quia omnia sua pauperibus erogauit. Quare enim semper sunt in motu quia semper sunt in appetitu. Eccl.v. Auar⁹ nō implebitur pecunia. Defecebat in ipso calor carnalis voluptatis quia iam castitatem seruauit. Alnedat autem in eius corde flamma charitatis. Ro. Inflammati sit cor meū, &c. Secundo assimilat leoni: quia leo clamando suos leones culos suscitat. sic et ipse multos mortuos in peccat⁹ suscitauit. nō tāti clamore orie predicando. Esa.lxi. Clama ne cesses, &c. Nō tamen clamore corde feruēter orādo. Ezech.xiii. Quid clamas ad me? Nō tanti clamore operis fortiter operando. Ioue.ii. Clament ad deū in fortitudine: sed etiā clamore oculorum lachrymas emittendo. Suscitat enim tria genera lachrymarū: scz lachrymas emotionis p eternis desiderijs. Vnde dicit de eo q̄ cū aliquis vir sanct⁹ moriebatur abundantissime flebat. Et interrogatus cur hoc faceret? Respondit. Ne putes me flere: quia recessit: sed quia me precessit. Lachrymas dolotis: pro aliorum peccatis. Vnde legitur q̄ cum aliquis lapsum suum sibi confiteb atur: se amare flebat q̄ ipsum flere similiter compellebat. Et lachrymas compassionis pro aliorum miseriis. Vnde dicit de ferr est in decreto. Adversus milites gothos lachrymę mee arma mea sunt. Aliter non possum nec debeo resistere. Tertio assimilatur leoni: quia leo quando fugatur pedibus sua delet cū cauda sic et beatus Ambrosius. Omnia vestigia diaboli de corde suo deleuit: & pedibus christi imposuit. Et cū multi sunt de quib⁹ dicitur illud Osee. xiii. Ideo peccauerunt vltra quo ad peccatum superbie: & multiplicauerunt quo ad peccatum luxurie: & iniquitatem quo ad peccatum auaricie. Auarus enim cultat infantia super terram repit. Tertio assimilat mellifera hoc propter tria mellea doctrina. Doctrina est dicit mel propter veritatem & ptinditatē. Utilitas aut̄ est: quia mel est mundificatiuū: cōseruatiuū: & confortatiuū. Et sic eo ponit in medicinis ad multa dicit dum: ad conseruandū: ad amandū: ad portē removendū. Sic doctrina beati Ambrosij habet mundificare a culpa delicta. Iob.xv. Iam vos mundi estis propter sermonem quem locut⁹ sum vobis preseruare a culpa futura. Ro. In corde meo abscondi eloquia tua vt nō peccē tibi. Et valeat a pena illata. Eccli.xxiii. Rōne ad deum refrigerabit vos: & ipse & pena mea. Secundo est doctrina dicit mel propter profundiatem. Oleum quidem melius est in superficie: primum melius in medio: mel melius in profundo. Scriptura sacra habet triplicem intellectum: scz historialem: moralem: mysticum siue spiritualem. Per oleum q̄ est melius in superficie intelligitur sensus historialis qui est cibus parvulorum. Quem t apostolus vocat lac dicens. 1. Cor. iii. Tanq̄ parvulis in christo lac potum vobis dedi nō escam. Per vinum q̄ est melius in medio significat sensus moralis q̄ est medius inter sensum historialem & spiritualem. Per mel quod est melius in fundo significatur sensus spiritualis. Sacre enim scripture quanto profundius penetratur tanto dulcior inuenitur. Illum triplicem sensum sponsa ei⁹ suauitate sibi assumpsit dicens Cant.v. Comedi favum cum melle meo: bibi vinum cum lacte meo. Iste profundum intellectum Ambrosius in sacra scriptura habuit. de quo sic dicit Augustinus libro de doctrina christiana. Ambrosius super fundorum pinnam raptus & certis verbis quādiu in profundum ingreditur fructū de alto capere ac rapere didicit.

Dicer.cxxix. De eodem ser. iii.

Aug⁹ distillās labia tua sponsa. Cāt. iiii. In corpore mystico dñi cuiusdā est ipse doctor: qui sunt ei⁹ labia: sunt apli: totū mādi illuminantes. Manifestum

martyres in bello dei fortiter laborantes. Patres sunt confessores dei preceptis obedientes. Rores sunt hōīes puritatis odore spirantes. Labia sunt doctores & predicatores eius. Ibi dei a deo recipientes: & populo mirabiliter: quia sacra scriptura Ambrosius fuit magnus predicator et doctor: ideo proprie dicta ibi de eo conuenienter exponi pōt.

In quibus ybis tribus priuilegijs ex ipso ponuntur. Primum est: qui in doctrina sua habuit valde gratiosum: cum dicitur. Labia tua. Et bene: nam labijs modo erubant ybi ducentis peccatores ad contritionis amaritudinem. Cantic.cap.v. Labia eius lilia distillantia myrrh⁹ primam. Modo inflammantis bonos ad amorem. Cantic.cap.viii. Sicut vita coccineus labia tua. Modo verba veritatis confirmantia ostiū in dei side & dilectione. psal.lxxii. Labium veritatis firmum erit in perpetuū. Illa autem verba de se non habebat: sed ab eo dei recipiebat. Hieremie.xv. Si separaueris preciosum a vili quasi os meum eris. Fuerunt aūt labia eius quasi quidam fons dei seu illud fluentum. Psal.lxxxvi. Aqua profunda q̄s ex ore viri tanq̄ rediundans fons sapientie. Ab isto aūt fonte in labijs suis tres magni riui emanauerunt. i. sapientie: doctrine et constantie. Riui autem supra eius fuit profundi. Hiero. Ambrosius super profundorum pinnā raptus &c. Job.xxviii. Profunda quoq; fluuiorū scrutat⁹ est. Fuit a deo inspirat⁹. Unde legitur q̄ quidā heresiarcha dixit angelum ad aures Ambrosij loquentem: et ibi q̄ predicabat populo referentem. Fuit p magno habitus quia alii doctores eius ybi pro magna auctoritate habebant. Unde refert Augustinus ad Ianuarium. q̄ cum mater sua interrogaret q̄ sabbato Mediolani non ieiunarent / respondit. Cum Romam veneo ieiuno sabbato / sic ibi. Cum Rom⁹ ecclesia veneris eius mos seruabit: et tu seruabis nō vis scandalū esse nec quēq; fidelium. Et subdit Aug. ego de hac sententia ad cognitionem semper ea habui: sed ea celestis auctoritate receperim. Scio emanauit ab eo sola doctrina. Ait Aug. de doctrina christiana. Doctor debet scire et ipse audiat intelligenter libenter & obediēter. Ybi ipse Ambrosius vadebatur intelligenter libenter & obediēter. Primo intelligēter qui doctrina confirmat firma & solida. Ait Hiero. vicit de aquatico sermone stulti. & ecclesie et ofim virtutis firme sunt celsine. Ephe.iii. Nō fluctuemur parvuli fluctuātes: nec circūferamur omni vento doctrine. Audiebat libenter qui eius doctrina fuit placida & pulchra. vñ dicit Augustinus libro de nuptiis & concupiscentia. Pelagius heresiarcha se laudat ambrosiū vt dicit ybo ambrosij: ego in cuī pectore libris humana licet fides q̄ scriptor ille latinos flos quidā emicuit. Et Prouer. xxii. Appone cor tuū ad doctrinā meā & pulchra erit tibi: si ea seruaueris eā. Suscitebat obedientes qui ei⁹ doctrina fuit efficax et fructuosa. Sicut pty in ybis Aug. quē tā virtuose connexit. i. Cor. iii. Nō est in sermone sed regnū dei: sed in virtute. Tertio emanauit ab ipso fortis collatio q̄ maxime in trib⁹ fuit. Primo in insistendo actiuis. Ubi Ex in historia ecclesiastica. Imperatrix iulina conturbare cepit ecclesiasticā statū in quo bello murū et turrim validissimā pulsabat ambrosius. Secūdo in defendendo ecclesiastica iura. Una de ei⁹ imperator⁹ quādā basilica diripere voluit. Ambrosius sic rndit. Reli gmare te imperator: nec putes te in eo q̄ dei sunt imperiale aliquod ius habere: tributus cesaris: vtiq; non negatur ecclesia dei: cesaris vtiq; non denegatur. Primo est vt ea mihi & fidem auferas. Tertio in reprehendendo principum vitia. Unde cum theodosius imperator quēdā innocentes occidi mādasset. Ambrosius ipsum pure rediit nisi ab introitu ecclesie ipsum suspēdit & publicā penitentiā eidē iniūxit. Litte. ii. Arguet cuius omni imperio. Secūdo priuilegijs est q̄ fuit in vita sua valde virtuosus: q̄ notat cum dicit Fauna ybi est mel & cera. Distinguit aūt. Aug. lib. de ciuitate dei triplex genus vite: scilicet otiosum q̄ consistit in otio contemplationis: & est quasi mel. Actuosum q̄ consistit in labore actionis: et est quasi cera. Ipsi enim actiui ad instar cere: debent esse bachilei ad omne bonum. et ex vtroq; composita est quasi fauna. Prima aūt vita scz contēplatiua cōsistit in deuota oratione: in diuinorum reuelationem: in dei laudatione. Et ista tria ambrosius habuit: sepe deuotam orationem. vnde Et in hymnis ecclesiastico. Ambrosius ad nutū suus regine furore nō se manus deffendebat aut telo: sed iciunijs & vigilijs sub altari positus p obsecrationes defendebat sibi atq; ecclie dei parabat. Habuit desiderio reuelationis spiritualis: in specie ignis: & in modū sancti ad se venire aspexit. Fecit dei laudationē. vñ refert Aug. in lib. confes. q̄ cū iuliana ipsum ei⁹ populo catholico ultra ecclesiā, &c. claudisset. Ambrosius iniuit hymnos & psalmos decantari ne populus meroris tedio obdormiret. Et ea vita scz actuosa cōsistit in carnis maceratione: elemosynarum largitione & vtili occupatione. Primū habuit Ambrosius tāte abstinētie: vt quotidie nisi sabbato & die dñica et festis pie cibum sumebat. Et cum habuit: vñ respondit imperatori: et est in decreto. Si a me petet et quod mei esset: dari fas est: mei non retrogarere: vñ omnia que mea sunt pauperum sunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertiō habuit: quia semper aut predicabat seu docebat aut orabat. Tertia vita. Ex vtraq; compositā constitit in obseruatione cōmilitij. s. pauperiatis/castitatis et humilitatis. Et ipse pauperē se fecit/quia factus episcopus omnia pauperibus dedit et virginitatem perpetuam conseruauit: humilitatez magnam habuit. Unde ipse dixit Ambrosius nescit instari. Tertium punitentiam est: qua fuit in sua predicatione valde discretus/ qō notatur cum dicitur. Distillauit. i. diuersimode stillans. Non enī vna et eadem istrumentū est omnibus faciendā/sed pro qualitatem audītorum formandā fuisse ostendit Gregorius in lib. moral. decimo. Quepe alios afficiant que alios prosunt. Nam plerunq; verba que hec animalia reflectunt/alia occidit et lenia sibilus equos mitigat catulos instigat: et medicamentum quod huic mordum inimicum: alteri vires iungit. Et panis qui pectam fortium roborat: parvulorum necat/ et eode cōsonam modulationem reddit que pns quidem plectro/sed nō vno impulsu feriuntur. Et quibus verbis habetur q̄ sermo dei est tanq̄ herba virētis dei/ que animam confortat. Est tanq̄ sibilus dei qui animam peccatorum ad penam reuocat. Est tanq̄ medicamentum dei quod animam in firmam sanat. Est tanq̄ panis dei qui animam famelicam satiat. Est tanq̄ plectrum dei: quo spiritualem melodiam generat.

Ser. cxxx. De scō georgio martyre. ser. i.

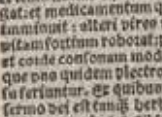

Induite pos armaturam dei/vt possitis stare aduersus insidias diaboli: quia non est nobis colluctatio aduersus carnem: et sanguinem. &c. Ephes. vi. Miles strennuus debet esse armis munitus: et ad hostes expugnandos semper paratus. Et quia beatus Georgius erat miles deiūde primo describitur ab inductione armorum cum dicitur. Induite pos armaturam. Secundo ab expugnatione hostiū cū dr. quia non est nobis colluctatio. Habuit arma que pennātur ex omni parte. Ephes. vi. Lorieam habitte. Si cui enī loricā ex omni parte munit: ille beatus georgius fuit munitus a dextris/ sinistris dando in aduersis patientiam: ante pericula precauendo retro/ et beneficia memorando. Et Secundo habuit gladium spiritus/ quod est verbum dei. Istum autem gladiū dr habuit valde acutum per feruorem: valde limatum per vite splendorem: et alis qñ exquisitum reposituz per discretionem. Ezechie. xxi. Gladius acutus est/ et limatus. Ut cedat victimas ex acutus est/ vt resplendeat: limatus est mucro/ exquisitus. Tertio habuit galeam. Caput eius est mens: galea est spes eterne salutis. prima Thessa. v. Induti galeam spem salutis. Hebreo. xi. Confusionem ad tenendam spem fidei. dicitur autem fides scuti: quia sibi cōfringuntur omnia diaboli tela. Ephes. vi. In omnibus sumentes scutum fidei in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. Tum quis tantum in similitudinē nō in veritate. i. in presenti vita/ non in futura. Tum quis est in deo in quo sunt tres una substantia. i. tres personē et tamen est vnum scutum/ et est vnus deus. Quinto debet assumere lanceam charitatis. Et autem charitas qua deus diligit deum/ et proximum et ordinate seipsum/ et quo triplici modo dr Matthei. xxii. Diliges dominum deum tuum: quo ad primum: et primum tuum: quo ad secundum: et ipsum: quo ad tertium. Ille sunt tres lancee quibus diabolus vulneratur de quibus dr. Regum. xviii. Tulit ieab tres lanceas/ et fixit eas in corde ablalon. Cuz esset dilectus deum vulneratur diabolus lancea inuidie. Cum dilexisset proximū tuū vulneratur lancea fraudis. Cum ordinate diligimus nosmetipsos vulneratur lancea tristicie. Et cundo commendatur ab expugnatione hostium cum dicitur: quia non est nobis colluctatio. &c. Ipse est quatuor hostes dicit/ scz diabolum/mundum/corpus propriū/ et deum/ qui intantum hostis noster dicit in quantum sensualitati nostre aduersatur. Et dicitur Matthei quinto. Esto consentiens aduersario tuo. &c. Primo ergo dicit diabolum quod significatum est per precedentia interfecit qui in flumine habitabat. Et est animal valde stridulum. Sitim tamen sua temperat tribus modis. s. hausiu fluuij attractione ventī: et potu sanguinis elephantis. Cum eñ elephas habeat sanguinem multum/ dicunt dracones naturaliter sitire. Dracō infernalis/ qui gestiam perditionem. Sitim ipsam istum temperat per hausium fluuij. Per fluuium intelligunt iniurias. Sitim per iniuriam. Ecce ego ad te pharao rex egypti draco magne/ qui cubas in medio fluuiorum tuorum. Non eñ cubat in medio fluuij hic/ sed in medio egypti. i. immundarum q̄ntiū. Dicit ibi. Quod tibi/ o via egypti vt bibas aquā turbidam? Et tamen iste audacie q̄ r sacerdos absorbere conatur. Job. xl. Habet fiducia quia influat iordanis in os eius. Secundo attemperat attractione ventī. Dicit. xviii. Irruerunt venti quasi draconis. Tertio sitim a monte sanctionis dicitur: quia animam non sitiat: sed sitiat. Eccl. xlviii. Quasi qui apprehēdit ventum/ et sequitur ventum. Tertio eam temperat sanguine elephantis. Per elephantem intelliguntur qui sunt nocti ad predandum. Et est ad ferendum et frangi qui sunt possunt: nec sic autem non possunt: hec enim superbia diabolus sitit. Job. xli. Hic est initium omnis superbie. Secundo vincitur a nostra mundum/ mundum est contra eum pugnauit et anīa supplicia inferēdo. Inter ea ferro est martyrea tres fecerunt qui acriora supplicia passi sunt. s. Laurentius/ vincentius et Catherina: sed iste cū vincentio passus est equulei extensionem totius corporis lanationem viscerum/ effusionē et salis cū ferationem. Cum laurentio passus est ferro igne plumbi liquorem/ et cum tali oleo aferebatur. Et cum Catherina habuit rotam acutis gladijs undiq; circūseptam. Ista omnia supplicia vincebat per patientiā: et ideo non poterat frangi. Hebreo. x. Patientia vobis necessaria est. &c. Per constantiam/ q̄ nō non poterat superari. Eccles. xi. Fortes facti sunt in bello/ per crucis efficaciam: et ideo non poterat a diabolo ledi. Ezechielis xxxii. Omnem autem super quem vulnerati ea non occidatis. Tertio vicit corpus per ieiunia/ quia ipsum morti tradidit propter peccatum. Ego eñ ego/ alter pessimus. Et alter dominus. Nullus igit dr timere exponere mortem pro pellegrum ruscianum. Et corpus corruptionis habitum qui sperat recipere dextrarium. i. corpus glorificatum. Phil. iii. Salvatorem expectamus dominum iesum christum qui reformabit corpus humilitatis nostre &c. Nec debet timere lacerationem vestis cordis. Job tertio. Quasi putredo consumens me/ et quasi vestimentum quod comedit tinea. Et quasi aranea quā texerat indumentum vestimentum. Ysa. lix. Tele regina aranearum texuerunt. Nec timere debet destructionem domus ruinose: qñ sperat se habitaturū habitationem dom̄ eterne. ii. Corin. v. Scimus qñ si terrestris domus nostre habitationis solue. &c. Quartovicit diabolum per humilitatem. Dicit. xviii. Et humiliasti me vincere. Ps. Adhesit regina a dextris tuis circūdata deaurato. Nec timere debet destructionem domus ruinose: qñ sperat se habitaturū habitationem dom̄ eterne. ii. Corin. v. Scimus qñ si terrestris domus nostra

plicens. Sicco feruentes ad diligendū. Roma.xij. Spiritu feruentes dño seruientes.
Tertio cauti ad prelandum/ad qđ quidem acuuntur qñ memoria passionis ipsius inflammantur qđ significatum est hmi Machabeop.vi.vbi.s.ostenderunt sanguinem vue ad acuendos elephantis in prelium. Christus enī fuit ouis inquātum de vite gignes natus: et in patibulo crucis eius sanguis effusus est: et fuit mortuus inquantum in passione denigratus. Tertio videndū est qualiter draco.i. diabolus pugnat cum elephante.i. cum sancta virg. Pugnat namq; tribus modis. Primo excecando.i. lumen fidei auferendo. 4. Reg. vi. In hoc ferum videbit se duo: vt eruam omnia oculum dextrum. Talis enī est inhabilis ad pugnandum: qui est similiter oculus impositus a clipeo: dexter vero pugnator lumine suo. Et sic nec videtur qualiter percutiat se defendat: iste ille qui amittit lumen fidei a diabolo quidem ferire potest: se autem defendere nō potest. Secundo pugnat pedes elephantis cauda constringendo et inaugiendo: et sic ad terram reiciendo: sic et diabolus cauda hominez inutilat quando ipsum tentationibus irretitum ad peccādum reiect. Job. xxiij. Tenebitur plā te eius laqueo vt exardescat cōtra eū ira. Tertio eius sanguinem bibendo. Lomnib⁹ gratus et meritō priuando. Job. o. Cuius messes famelicus comedet: et ipsum rapiet vrmatus: et habent sitientes divitias eius. Quarto videndum est qualiter elephantes vincunt draconem. Vincit autem ipsum q̄ tuo modo. Primo aquam cum rostro in eius faciem pūciendo: sic sancti viri diabolum vincunt/quando aquam lachrymarum in eum proijciunt. Ipsa est oratio lachrymosa habet diabolum expellere. Marci. ix. Hoc genus demoniorum in nullo potest exire nisi in oratione et ieiunio. Vt ipsum submergere. Eze. xxij. Submersi sūt quasi plūbum in aquis vehementibus: habet ipsum conterere. Ho. Conteri debebit capita draconum in aquis, Secundo caput eius conterendo. elephas est caput ipsius draconis cum planta conterit: et tunc draco terribilis ibidem mittit. Michee. i. Faciam plāctū velut draconū: et quasi filiorū struthionū vinendi diabolū. i. caput sue suggestionis conterere. Gen. iij. Ipse conteret caput tuum. Vel est caput cōteritur: hic virtus diaboli et fundamentis eruit. Abacuch. iij. Percussisti caput de domo impiorū. Tertio caput draconis cum cauda: sue suggestionis homines ad terram trahit: et surgere nequit. Thren. iij. Vexit me et abstraxit me in tenebras et non potero surgere. Ysa. xxvi. Mortui sūt: non resurgent. Tertio eius opponendo: diligenter est ventrem custodit et eius opponit. Venter est ipsa sensualitas quam draco appetit. Psal. i. Venter eorum replevit tenebrositas sua. Hoc est nostrum: et ipse ejus inclusum peccata nostra et pudenda nostra suscepit et portauit. Debet igitur hō a diabolo sensualitatē sua abscēdere ab passione opponere: in Ysay. xxvi. Vita polluit super eos iniquitatem eorum. Et sensus nostri. Thren. iij. Habita eis sentum cordis labores tuos. Et intermurale nr̄m. Esa. lvi. Et salutem ponetis in ea muros et antemurale. Quarto est vincit male corporis oppremendo. Sepe est cū tingit q̄ est draco cauda stringendo pedem elephantis ad terram trahit: ipse enim elephas super draconem cadens: mole corporis ipsum extinguit. et iste est quartus modus vincendi. s. per passionem. Diabolus enim martires ad terram trahit q̄ morte corporis sed martyr demonem vincit per victoriam passionis. Hier. xlvi. Fortis impetit in fortem: et ambo pariter corruerunt. Cadit diabolus: quia maiori pena constringitur. Cadit martyr quantum ad corpus: sed eius anima in celo coronatur.

¶ Sermo. cxxxij. De eodem Sermo. ij.

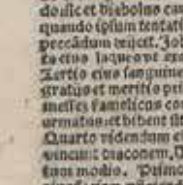

Aborat sicut bonus miles ihesu christi. S. Thomo. ij. Rerum et legitimum militē tria facit. s. fortitudinem in operādo: strenuitatem in pugnando: et fidelitatem in obsequēdo: qđ sic et sedulo laborat: et strenue pugnat: et bene suo fideliter militat. Illa tria notāt in verbis psalmiste q̄ in bono georgio fuerūt. Primum est sedulitas in opere: et dicit: laborauerunt. Ipse est sedule laborauit p̄dicando. Ysa. lviij. Ne cessaueris quasi tuba exalta vocem tuam. Secundum est strenuitas in pugnando: et dicit: tria q̄ inducit militem ad bene laborandum. Primus est cōsideratio laboris in rege. Nullus enī christus semp fuit in laboribus sanctorum suorum: qui fuit in carne. In tantū tuus fuit continue predicauit: et in morte sua/ pro nobis penas sustinuit. Unde ōr est. Psal. Ego autem sum ego/ et in laboribus a iuuentute mea. Secōm est consideratio cōditionis in militia. Romanus est militis nomen est laborare. Job. vij. Militia est vita hominis super terram. Ait dicta fuit eni tam a militia. i. a termino. iij. In bo vigilia/ in alibo labore. Tertium est pulcritudo magnitudinis in militem de. s. Cor. xij. Unus quisq; p̄pria mercedem accipiet sm laborem suū. Eph. vi. Bonum laborē est gloriosus fructus. Secūdo notat strenuitas in pugnando est dicit. Bigni pugnate non quasi aerem verberans. Tertium est vt vsq; ad mortem inclusive perseueret. Sccti. iij. Usq; ad mortē certa p iustitia. Quartum est vt in certamine non sibi: sed domini honorem intendat. Istud serua vt ioab ad dauid dicens. ij. Regum. xxij. Congrega reliquum partē populi: et cinge vrbem ne nomini meo adscribatur victoria. Illa quatuor capitula seruauit georgius: quia omnia terrena contempsit: et fortiter dimicauit: et vsq; ad mortem in prelio stetit: et dei honorē in oīb⁹ obtinuit.

¶ Sermo. cxxxij. De sancto Marco euangelista. F. i.

Obuiauit il li quasi mater homicidata sccto fil. s.p. Sapientia diuina inquirenti dus se obuiam ea dicit: et se desiderantibus se ipsam manifestat. Hoc modo diuina sapientia de alo marco obuiauit: et in omnib⁹ sibi vsq; ad occurrit. Fecit enī se p̄dicare tres in vita: et tres alias post vitam. Prima est qua fuit romam vbi secutus est petrum tanq̄ discipulus patrem et pastorem suum tanq̄ discipulus magistrum suum: et tanq̄ filius patrem sui. Et ibi diuina sapientia sibi obuiauit: sm Hieron⁹. in vitis sco⁹ euangelium ibi scripsit qđ ab ore magistri sui petri audiuit. Quia erāt ali qñ testimonia fertur de vita: aliquando de auditu: ō ipse sp Aug. quos scribere habere voluit de vita. s. matthei et ioannis: et dicta de auditu. s. luce et marci. Secundo vita est: quia fuit aquilentium: et ibi sapientia diuina sibi obuiauit: qz tria magna dilexit ibi fecit. Primū qz primo⁹ ecclesiā fundauit. Secōm est: qz magnū eis relīquit thesaurū. s. volumē sui: q̄ gromie in ipa greca ibidē scripsit in lingua latina postea: qđ eadem vsq; hodie refulsit. Tertium est qz specialem eis dimisit patronū. s. sctm hermagorā qui ad fidē puertit: et eis in ipm ordinauit qui ibi specialis patron⁹ hr̄. Tertia vita est q̄ fuit in alexandria: et ibi sapientia diuina sibi obuiauit. Ibidem est fuit in patriarcham ptecture. Primo⁹ missam ibi celebrauit: et ibi monasticā religionē instituit. Nā sicut dr̄ Philo. Marinā multitudinē in alexandria adunabat in fide: et reuocabat: et ptinētie ob suauitatē. Un ait Petr⁹ damian⁹. Tātam ei dei gratiā ap̄s alexandria peregrinatio: vt ossa q̄ tūc ad fidei eruditā pturret: mor p̄ cōtinentiā: ac tot⁹ fere cōuersatiōis initiatā tanq̄ ad monastice puertatis fastigiū euolarent. Ad illa autem ducebat eos pertrisistent ibidem. s. per ybi: per exēplū p miracula. Mar. viij. Illi aut p̄cepti fidē caverunt: ecce verba. Domino cooperante.

Universidad de Deusto Biblioteca

ut sermo.iii. consummate ecce ecce ex illa sequitur hanc signis ecce miracula. Post mortem autem eius tres alias viasfecit. Una via est qua ethiops in terra tam erat in celo ascriptus: superno cimbus associatus: et eterne pacis consanguineus. De quibus primis dixit et angelus ecce nomen tuū in celo scriptum est. Secunda facit ex supernaturali virtute. de terra dixit ei dñs. Pax tibi marce euāgelista meus: mali timere: ego sum tecū sum. Scda via est qua ex corpore in italiā rediit. unde petrus damianus. Ptā est alexandria trium phali huius sanguine purpurata. felix tu italia corporis ei⁹ thesauro diues effecta. Tertia aut corpus ei venetias transferretur fuit odore mirabili circumfusum: multis in via miraculis declaratum. nunc est in loco pulcherrimo collocatū. erat enī alabastrū deli: et ideo debuit odore diffundere. ii. Cor. ii. Odore notitie sue manifestat per nos in omni loco. et lucerna populi sit ideo debuit se manifestare. Matth. v. Neq; accendūt lucernā et ponūt eā sub modio. erat ḡmaleri ideo debuit in loco pulchro manere. erat nāq; una de ḡmis illis: de quibus Exodi xxxix. Posuit in rationali ḡmas ordines quatuor. Quatuor ordines gemmarū sunt ibi quatuor euangeliste. Tertia via est qua quotidie suffragijs et diffusio venit in manum. Sine eis suffragijs obtinemus corporalia ad sustentationem quod patet in miraculo facto de apulia ubi erat sterilitas magna. obtinemus etiā spiritalia ad iustificationem quod patet in miraculo sarracenī non fragium pallantis qui ad baptismū conuolauit. Obtinet nobis celestia ad glorificationem quod patet in miraculo cuiusdā regis ostiad cuius obitum scūs marcus cum venit: et in celum eius animam deportauit.

¶ Sermo. cxxxiii. De eodem. Sermo. ii.

Decomedante scilz leone exuit ethnos: et de forti egressa est dulcedo. Iudith xiii. Quia sanctꝰ marcus p̄ speciē leonis figuratur: ideo predicta per ea de leone dicta de ipso ēgrue exponuntur. In quibus per bis a quinq; describit ei laudes. Primo a magna excellētia in hoc q̄ leoni assimilat. Leo est gregis et inter oēs de rep̄ ois bestiarum. Sic et marcus fuit apud alexādriā patriarcha christianoꝝ. Que quidē dignitas communicabilis fuit a tribus. Primo ex ratione promouētis: q̄ a petro sancto requirente qui promotus. Scdo ex ipsa promotione: quia reputabat se esse dignum eo sibi politice amputauit: sed bti⁹ petr⁹ secū dispensauit. Tertio ex parte officii prosequēti: qz ipse nuncius missam alexandrie celebrauit populis ab insula sapientie: cum ōi. De consecrante. Deus quidē diuina sapientia ipsum edunit. Eccli. xv. Edauit illum pane vite. rc. Ipse aut se ethalus per sapientie influentiā eum medit per assiduā meditationē. Hier. xv. Inuenti sūt sermones tui et comedi eos. In comestione aūt tria sunt. scz masticatio. ingressio et digestio. Vnde ergo marcus sapientia diuina ethalus ipsam masticauit per meditationē. vñ ps. Os iusti meditabit sapientiā. Masticata fide incorporauit per imitationē et operationē. Iacob. i. Qui ipse perierit in lege perfecte libertatis. rc. Weritate aūt incorporata in mēbra fidelia derivauit per euāgelii descriptionē. Prouerb. v. Bibe aquā de cisterna tui fontis. rc. Tertio refertur a cōmunicata doctrina: cū de ea tulit cibus scz doctrine euā celice quo refecit totus mūdus. Illud aūt euāgelium habuit quatuor ēpositores: scz marcū q̄ ipse primus manu scripsit. Spiritū scōm q̄ ipse inspiravit. ii. Pet. i. Spiritu scō inspirati loquuti sunt scī dei homines. Petrū q̄ sibi verbo omnia ministravit et q̄ ipse scripsit put ab eo audiuit. Et matheū qui sub euāgelium sibi abbreviandi dedit. Quarto describit a sorti constantia: et dicitur. et de forti. Johannes scribo vobis filium esse magnanimum adeptū est. scōm ipsum sibi habere desiderabat pietē. Marcū assume et adduc tecū. rc. Mansimus quidē erat cōtra deū munitus et inexpugnabilis: ardens et durus. ideo paulus volebat marcum scī habere vt tanq̄ duo pugiles mundum cōtra deū munitū expugnarēt. Secundo dicitur de eisdē vt duos simul esse q̄ pugnatores. Vos autē ipsum scīs habere vt tanq̄ duo luminaria mundū amplius illustrent. rc. Bellum. ii. Fecit deus duo luminaria magna: luminare maius: id est paulū vt preesset diei q̄ perfectio sapientiā impēdebat et luminare minus: id est marcū vt preesset nocti quā per suū euāgelii intellectualitatē tenebras expellebat. Volebat ipm̄ secū hꝫ vt tanq̄ duo flumina paradisi mundū totū amplius irrigarēt. vñ psal. Flumē dei repletū est aq̄. Magnus fluminis ex ore pauli emanauit q̄ in tertio celi raptus doctrina sua influxum secundauit. Magnus fluvius ex ore sancti marci emanauit q̄ euangelii sui conscripsit. Volebat etiā eum habere vt tanq̄ duo olive mundū iuxta emolirēt. Zach. iii. Illi sunt duo filii olei qui assistunt dñatori. rc. Quinto describit a multiplici oblatoꝝ dono quidē exhibito. cū de gaza sua obtulerit.

Consolatus est eos quoddā in vita. sicut patet in nāue pericitātes: et in militie de ponte cadentes: et quoddā in morte. sicut patet in filio qui de campanili sancti marci cecidit. quoddam post mortē. sicut patet in religioso ad cuius mortem venit et eius animam ad celi gloriam et gaudia portauit. rc.

¶ Sermo. cxxxv. De scō marco. Ser. iii.

Marcū assume et adduc tecum. Ipse enim mihi vtilis in ministerio. ii. Thimo. vltimo. In eo q̄ paulus vas electionis ad tertiū celum raptus beatum marcum sibi vtilē in ministerio predicationis asseruit: manifeste ostendit q̄ profundus fuerit in diuina sapiētia et gratiosus in doctrina q̄ grecis in ea. Sine aūt gratiaꝝ p̄rogatiuus hūc hieronymꝰ in quadā glosa super marcum breuiter enumerat dicēs. Marcus euāgelium suum seminat post matheū. fremit vt leo postea vt aquila: docet vt homo: immolat vt sacerdos: irrigat vt flumē: floruit vt agricola: feruet vt pīnus. Prima est p̄rogatiua est q̄ post matheū seminauit: nō eo q̄ post illū fecerit euāgelium scripsit: et eius euangelio adhereuit. Illud aūt semen sicut ipse docet fructificauit. Primo quidē herbam dat inde spicā deinde plenum frumentū in spica: id est. scōm ipsius: timorem: penitentiam et charitatē. Herba est signat timorē q̄ sicut herba est principiū spice: sic timor est principiū nove vite. Prouer. ix. Principiū sapientie timor dñi. Spica q̄ aspera et plena granis significat penitentiā amarā: que est plena meritis bonis. plenus fructus significat charitatē. Rom. xiii. Plenitudo legis est dilectio. Scda p̄rogatiua est quia floruit vt leo: remittens est leonis terram: id est alabastrum facit eis gressū figere. et humilios ad vitā reuocat. Sic et doctrina marci qui per leonē significat pulsum tuo fit terrori per cōminationē pene. Unde dicitur. Eccl. xliii. Ne pregnātibus et nutrientibus in illis diebꝰ. Pregnātes sunt q̄ bona opera sua concipiūt: sed ea per bona opera parere negligūt. nutrientes sunt qui se in petijs nutriūt. Vbi dei mīa timpunitatē sibi promittūt. Leones fabulinos per timitatē cōsuetudinis valeo reprehendunt. cū. ix. capitulo. Non habent radices in seculo exposito sunt. Mortificati ad vitā reuocātur. Joh. vi. Verba que ego loquor vobis spūs et vita sunt. Tertia p̄rogatiua est q̄ volat vt aquila volauit quidem in celum per penam amoris. ps. Quis dabit mihi pīnas sicut columbe. rc. In infernum per penā timoris. ps. Ascendunt vsq; ad celos: et descēdūt ad abyssos. Volauit per manū per penā euāgelice predicationis. Esa. xl. Qui sunt hi q̄ vt nubes volāt. rc. Et oseēt ipm̄ volasse super pennas hierarchie celestis. ps. Ascendit super cherubin et volauit. rc. Quarta p̄rogatiua est: q̄ floruit vt homo. Sapiētia qui de euāgelica hausit a xpo per inspirationem. Eccli. xv. Implebit eū vbo spūs sapientie et intellectus. A petro per eruditionem q̄ fuit eī⁹ auditor deuotus. A matheo per sui euāgelii abbreuiationē: q̄ fuit eius abbreuiator discretus. Non fuit ergo mirū si tanta sapientia fuit plenus q̄ ea hausit ab illo q̄ est fons sapientie. Eccli. i. Fons sapientie verbū dei in excelso: ab illo qui est creator sapientie. Matth. xxv. Tibi dabo clanes regni celoꝝ. et ab illo qui fuit calam⁹ sapientie. ps. Lingua mea calamus scribe. rc. Quinta p̄rogatiua est: q̄ immolauit. vt sacerdos. Primo q̄ xpm esse immolatū ostendit per passionē: q̄ ipsum deliberauit placens deo. Ephe. v. Tradidit semetipm̄ pro nobis oblationē et hostiā deo. Scdo q̄ seipm immolauit p̄ mortificationē. Colos. iii. Mortificate mēbra vestra q̄ sunt sup terrā. Tertio q̄ vsq; ad ī̄mitē per discretionē ret ruminauit per meditationē: et ideo fuit animal mundū: et immolationi aptū. Leuit. xi. Omne qđ hz diuisam vngulā et ruminat in pecoribus comedetis. Sexta p̄rogatiua est quis irrigat pe flumen. Dicit aūt Hieros. in glosa sup marcū. q̄ quatuor sunt qualitates q̄ bus scā euāgelia conscribūtur. s. tria p̄cepta: mandata: testimonia: et exempla. Hic quatuor fluminibus euangelii marci ecclesia dei irriganit scīs p̄ceptis q̄s a malis nos abstinere commūnit. exō. xiii. Vides te et caute a fermento herodis. Mandatis q̄s ad dilectionē dei et primi nos induxit. exō. xii. Diligetes dñm deum tuū ex toto corde tuo. rc. Testimonijs q̄s patrie testimonia nobis per filiū introduxit. exō. xl. Nos facta est de celo vox ea filiū meus. rc. Exēplis quādo xpo exēplo pueri nos ad humilitatē eruditi. vt habet exō. xl. Septima p̄rogatiua est quia floruit vt ager. In vno est euāgelio tāq̄ in agro sunt diuerse herbe medicines leo quedā valētes contra morbū auaricie. exō. xiii. Estote sciēti et cauti sup terrā. Alie nocentes contra morbū luxurie. exō. xx. Hoc genꝰ demoniorū nō ejicitur nisi in oratione et ieiunio. Alie valentes cōtra morbū superbie ex. xiii. Audete voce metipsos. sicut ibi Michee. vi. Humiliatio tua in medio tui. Octava p̄rogatiua est quia ferniet vt vinum. Vinū enim facit hominem calidum: iocundum: et animosum: ita inter ceteros euangelistas marcus tra-

Universidad de Deusto Biblioteca

ctal apertissime de ꝑfi resurrectiõe/passiõe/ꝛ ascẽsione. Ferunt igit vt vinũ qi ꝑ tractatũ passionis nos calefacit ad amorem, i. Wachab. vi. Elephãtio oliderũt sanguinem vue. Per tractatũ resurrectionis nos letificat ad deuotionẽ. ho. Ad pfperum de moraditur fletus et ad matutinum letitia. per tractatum ascensionis nos animat ad celestiu iamie introductionem vt vocat qui libet. Cant. i. Trahe me post te.

¶ Sermo. cxxxvi. De scto petro mar. ser. i.

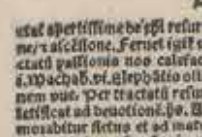

Effigia eius secut⁹ est pes meus. Job xxiii. Scds beatũ Aug. perfectio xpiane religionis est hoc imitari quẽ colit. Vestigia igit tue xpi semper imitari debem⁹ vt sicut ipse ꝓ nobis mortuus est. sic nos ꝓ ipso mortificemur. i. Pet. ii. Rho pallio est ꝓ nobis/nobis relinquens exẽplũ vt sequamur vestigia ei⁹. Ista aũt vestigia fecit? est bñdicẽ petrus martyr non ẽst in patibulo/sed in passionis mõ. Et tẽ modus xpi ad ler. attendit. Primo xpi ad passionis ꝓfiguratiõe. pallio est xpi ꝓfigurata est in morte abel quẽ occidit cayn: propter quaricia: propter irã: ꝛ propter invidiã. Scdo ꝛ i morte xpi fuit quaritia ex parte iudeoꝝ. Et parte aũt iudeoꝝ fuit tra. Luce. xiii. Reperti sunt ods in synagoga tra. Et fuit in medio. Mat. xxvii. Scdebat etiã q ꝑ invidiã tradidissent eũ. Scdo in morte petri ex parte hereticoꝝ fuit tra: qi trasedebant tã valido expugnatori. fuit invidia: nã invidebãt tã valido predicatori ꝛ tã gracioso. Ex parte occidentiũ fuit quaritia: qi fuerũt mercede cõducti. Scdo attenditur iste modus quãtũ ad mortis tellificatiõẽ. De tellificatione mortis xpi vi. i. Joan. iii. Tres sunt q̃ testimoniũ dant in celo/scz pater/verbũ/et spũsctũs. q̃ tres sunt q̃ testimoniũ dãt in terra scz spũs/aqua/ꝛ sanguis. Quod enim christus fuit celestis/id est deus tellificat⁹ est pater/cum dixit. Math. iii. Hic est filius meus dilect⁹. Tellificatus spiritusanctus ꝙ in forma colũbe super eum apparuit. Tellificatus est ipse de seipso. Joa. v. Ego ꝛ pater qui sumus. Quia aũt fuerit terrestris id est homo pallidus testes fuerũt spũs⁹ quẽ in ipsa cruce per eũ emisit/et aqua de latere eius emanãs ꝛ sanguis quẽ effudit. Ibi testes similiter in beato petro fuerũt. Quod enim fuerit celestis/id est de celo ad eduincendũ hereticoꝝ missus/testat pater qui sibi tantũ dedit confidentiã ad resistendum multis qui sibi tantũ dedit sapientiam ad cõuincendũ/et ꝓphetico qui sibi dedit tantã gratiam ad cõuertẽdũ. Quod autem fuerit terrenus/id est a terrenis hereticis passus ꝓ ꝙ spũs qui ꝑ recõmendauit ꝙ dixit. In manus tuas dño cõmendo spũm meũ. patet per aquã fidei ꝛ doctrine. Fidei que ejus ore emanauit dicens Credo in deũ. ꝛc. Prouer. xviii. Eque pẽdula verba ex ore viri: patet per sanguinẽ qui de latere ejus ꝛ de capite suo effudit. Tertio ille modus ostendit: ꝛ hoc ꝓ fidei ad sanguinis exclamationẽ. S̃ signis enim xpi clamat ad patrem petens ab eo miam et remissionẽ. Heb. xii. Accessistis ad sanguinis aspersionẽ melius loquentẽ ꝙ abel. Clamat ad iustos petens ab eis deuotionẽ. Ubi ꝛ hoc ho. Intinguat pro tuus in sanguine. ꝛc. Clamat ad peccatores petẽs ab eis suã cõuersionẽ. ho. Que utilitas in sanguine meo? ꝛc. Clamat ad tyrannum mundi petens cõpassionem. Here. 6. O vos oes q̃ transitis per viã attendite. ꝛc. Clamat etiam ad terrã petẽs de sui sanguinis manifestatione. Job. xvi. Terra ne operias sanguinẽ meum. ꝛc. Manifestat⁹ est etiam sanguis christi per tremorem ꝛ lapidũ fractionem: ꝛ per monumentoꝝ aperitionem. Similiter sanguis dñi petri clamat ad deũ petens sui sanguinis remuneratiõnẽ. Apoc. vi. Usq; quo domine sanct⁹ ꝛ verus nõ vindicas sanguinem nostrum? ꝛc. Clamat ad fideles petens sui sanguinis imitationẽ. Iusta illud. i. Wache. vi. Elephantis ostenderunt sanguinem uue et mori ad acumẽ eoꝝ in prelium. Clamat ad hereticos petẽs eorum conuersionem. Esaie. xxxiii. Ecce vocabunt martes a sanguine eorum. Clamat ad totum mundum petens sui sanguinis veneratiõnem. Iusta illud. Debet. xi. Fide celebrauit pascha ꝛ sanguinis effusionem. Clamat ad locum sue passionis petens sui sanguinis ꝛ remelationem. Esaie. xxvi. Revelabit terra sanguinem, Terra enim sanguinẽ revelauit: quãdo sanguine suo aspersa multis sanitatem dedit. Quarto attenditur iste modus ꝙtum ad voluntariam passionem: christus enim voluntarie passus est. Esa. liii. Oblatus est q̃ ipse voluit: ꝛ non aperuit os suum. Non enim aperuit os suum ad maledicendum vel murmurandum. Apertuit autem os suum ad includendũ quãdo dixit. Pater dimitte illis. ꝛc. Ad suum spũm recõmendandũ quãdo dixit. Pater in manus tuas cõmendo spũm meũ. Ad veritatem perficiendũ quãdo ois legalia consummata esse professus est dicens. Consummatum est. Similiter ꝛ petrus non aperuit os suum vt malediceret vel murmuraret. Aperuit tamen quia ꝓ suis occisoribus exoravit ꝙ spũs suum in manibus patris

recommendauit dicens. In manus tuas dño cõmendo spũm meum: qi veritatẽ fidei pro fidelibus fuit dicens. Credo in deum patrem oẽpotentẽ. ꝛc. Quinto attendit ille modus ꝙtum ad liberalem distributionem. Christus enim in monte suum testamentũ fecit: quo liberaliter bona distribuit. De quo sic dicit. Ambro. Auctor bñdicti generis in cruce existens pietatis officia bñdicebat. perficiens: apostolo pacem discipulis corpus suum dicto patri spũsctũ virgini paranimphũ/latronẽ paradisum/peccatoribus infernum/christianis penitentibus crucem penitentie delectauit. Christus igit tanq̃ dñus multa et magna legata dimisit. Petrus aũt tãta vel magna legata minuta habuit? scz reo tempora bona corpus ꝛ animã/ꝛ ola ꝙ dedit scz reo temporalem ꝓ ipso omnia cõtẽnendo/corpus morti exponendo: et animã sibi recommendando. Merito attendit ille modus ꝙtum ad ejus crucifixionẽ. Ista em xpi in suo corpore fuit crucifixa valde. Unde ps. ca. ois ala vbi sit in corpore hois quatuor sunt opiniones ꝛ tue sunt. quidã dixerũt eã esse in capite. quidã in sanguine. quidã in corpore: ꝛ quãdã in toto corpore et in qualibet parte eius. Ideo tradet ajam xpi crucifixerũt in capite scz qñ spinis ipsum coronauerũt. In sanguine qñ eius venas aperuerunt. In corde qñ iuxta eos lancea transfixit. In toto corpore qñ ipsum ad columnã flagellauerunt. In his quatuor locis anima beati petri fuit similiter crucifixa: scz in capite quãdo est ibi dolor vulneribus passius. in corde: qñ in latere vulneratus transfixus. In sanguine qñ de latere et capite eius sanguis est effusus. et in toto corpore quando leuingis et pigritia fuit in corpore maceratus.

¶ Sermo. cxxxvi. De eodem. Sermo. ii.

Si quis vult venire post me abneget semetipsũ ꝛ tollat crucẽ suam ꝛ sequat me. Luc. ix. Wites et ꝙ pulcre post regem ad prelia debet in omnibus sequi voluntatem regis: ꝛ debet postere perilli regiaret debet sequi in omnibus opera regis. Beatus igitur petrus militia expugnatus potens tre post regem Christũ ad bellandũ cõtra carnem mũdum et diabolũ pollitatem suam voluntatis christi posposuit. Ideo abnegat semetipsum. Secundo vexillum christi/id est mortificationem carnis portauit. Ideo dicit. Tollat crucem suam. i. Cor. vii. Semper mortificationem in corpore petro circumferẽs. ꝛc. Xerlio ipsum in omnibus operibus imitatus fuit. Ideo dicit. Et sequatur me. Et si ꝛ patet ꝙ beatus petrus magnam in vita habuit perfectionem: ꝛ multã corpus suo intulit mortificationem ꝛ christi habuit similitudinem ꝛ imitationẽ. Primo igitur habuit magnam vite perfectionem: cum dicitur Ahnezet semetipsum. Finis autem tellimonium habuit a superioribus/inferioribus/et mediis. A superioribus quidem/id est a sancta trinitate. prime Joannis. v. Tres sunt qui testimonium dãt in celo/scz pater/verbum/et spũsctũsanctus. Et tres sunt qui testimoniũ dant in terra/spũs/aqua/et sanguis. ipse enim sunt celestis celestia contemplando. Et sunt terrestris terrestria hominibus predicãdo. Sibi igitur celesti testimonium dedit patris potentia in miraculis filij sapientia in doctrina spũs sanctus bonitas in virtutibus ꝛ donis quibus eum perfecte implenit. Sibi terrestri testimonium dedit spũs⁹ sapiẽtie salutaris: quam gratiose diffudit aquã innocẽtie baptismalis quã semp seruauit. Et sanguis passionis xpi ꝓphetis quam pro christo sustinuit. Secũdo habuit tellimoniũ omnium sue sanctitatis ab omnibus electis. eius sanctitatem ignis cognouit quãdo lampas ardens accendit. Cognouit aer quando obscuritas in clarit atem versa est. Cognouit aqua quando mare tranquillitatem accepit et quando luctu suarum reliquiarum aqua cõsecrata multas infirmitates sanauit. Cognouit terra ꝙ sue sãguine rubricata multis tribus infirmis subuenit. Tertio tellimoniũ habuit a mediis/id est ab hoibus qui sunt medii. Inter creaturas superiores/id est angelos sanctos/id est ecclesia militãte. ꝙt hoc in multis heresibus sanitatis: que eius merita acceperunt. Scdo corpus suo magnam intulit mortificationem: cum dicit. Tollat crucem suam. Colo. iii. Mortificate membra vestra id est vicios passiones ꝛ lust in vobis. que quidẽ vicios passiones ꝓpositi dicit Greg. Fuisse: nulla in exemplorum tribus de gentibus nobis aduenisse: scilicet ex mala educatione. ex mala corporis habitudine ꝛ ex vicio ignorantie. Qualiter autem curentur ostendit in sequentibus dicens. Curantur mali moris bona consuetudine. mala habitudo bona exercitatione: ignorantia studio discipline. Primo igitur aduenisse ex mala educatione. Proverbiorum. xxii. Adolescens iuxta viam suam: etiam cum senuerit non recedet ab ea. ex ista aũt causa ortus fuerũt in beato petro: quia in sua adolescentia fuit sancte educatus eo ꝙ tunc ordinem predicatorum etiam fuit ingressus. Secundo aduenisse ex mala corporis habitudine. Sanantur autem bona exercitatione. Qui enim ex mala habitudine cor-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ponis sentit se inclinari ad luxuriam debet se exercitare circa castimonia. Qui ad auaritiam se sentit inclinari debet se circa elemosinas exercitare. Et qui ad superbiam se debet ad opiones exercitare. et ita facit secūdā causa vitiose passionis in eo non fuerunt: quia exercitauit se circa castimonia cōspuo signum macerādo. Circa liberalitatem omnia temporalia alienando. dimittēdo circa ostentationem vel passionē. non curando. Tertio accidit ex ignorātia ipsa. Ne nobis qui dicitis malum bonum et bonum malum. Et ista autem causa non poterunt in ipso vitiose passiones prouenire: quia diuinam sapientiā habuit tā vetus q nouum testamentū eleganter scimit. Mat. xiii. Similis est homini patrifamilias qui profert de thesauro suo noua et vetera. Tertio habuit christi similitudinem. imitationem. cō Ba. Et sequatur me. Secutus est autem ipsum. Et hoc istū ad tria primo enim istum ad statum. Ipse enim fuit virgo martyr. et predicator. Cath. v. Dilectus meus candidus et rubicundus electus ex milibus. Et ille triplici statu fuit beatus petrus Ideo in eius morte triplex miraculum apparuit. I. miraculum luminis qd fuit precūdi coloris lucidus. Lampades enim dominicae fuerunt accense. Miraculum sanguinis qd fuit martyr preciosus. quia certe suo sanguine rubricata multis sanitatem dedit. et miraculum columne celestis. quia fuit virgo angelicus. Nam super locum suę passionis luminaria de celo descendentia. et ad celum ascendentia visa fuerūt. Secundo imitatus est eū. istum ad habitū ipse enim habuit vestes albas. Apoca. iii. Ambulabunt mecum in vestibus albis. Rubeus. Gaya. xiii. Quare rubeum est vestimentum tuū. Vesturatas et varias. Ba. Astitit regina. I. christi anima a dextris tuis. xc. similiter et petrus habuit vestes albas per virginitatem qua seruauit. Rubeus per sanguinem quem effudit varias per diuersas virtutes quas habuit. Et vesturatas per charitatem dei. et proximi qua flagrauit. Tertio eū imitatus est istum ad obitum. Sunt enim qui moriuntur in xpo ideo in fide. et passione christi. Apoc. xiv. Beati mortui qui in domino moriuntur. Quidam eum xpo in cruce scilicet penitentie christi. Gal. v. qui autem sunt christi carnem suam crucifixerūt. xc. quidam propter xpm. I. propter defensionem fidei xpi. Sicci. iii. Pro iustitia age vsque ad mortem et petrus. I. in christo. i. in fidei xpi confessione. Unde cū interficeretur symbolum fidei ptulit. Cum xpo. I. in cruce vare penitentie q triginta annis se in ore ferre afflixit. Et propter xpm. I. propter xpi defensionem Philip. I. Nobis datum est pro xpo non solum vt in eum credatis sed etiam vt pro illo patiamini.

¶ Sermo. cxxxvii. De sancto Iacobo minore apostolo. sermo. primus.

Hec dicit dominus vos. mādatum hominis tui ab vtero auxiliator tuus. noli timere serue meus iacob rectissime quē elegi. Ese. xliii. Ista verba dicta de iacob postea exposita sunt. In quibus verbis ostenditur q fuit mundabilis fuerit in sua natiuitate in vtero in sua vita in mundo et in sua passione in tormēto. Nam in vtero fuit sctificatus. ideo ba. Formane te ab vtero: sicut etiā dicit eusippus. hier. in lib. de viris illustribus. et in hystoria ecclesiastica: ipse ex matris vtero sanctificatus fuit. Ista aūt gratia triplicē effectū sanctificationis in xpo operata est. Primus est qui ipsum ab originali purgauit. Hier. i. Ut sanctificaret te. Secundus est qui ipsum a mortali cōseruauit. Licet enim dicatur q in passione xpi oēs apostoli mortaliter peccauerint tamen forte ab illa generalitate est iste excipiendus. Et qui in vtero fuit sanctificatus et sanctificati in vtero confirmantur in bonorum qs cōm hieronimum de viris illustribus in paraclete se voto astrinxit q nō comederet donec ipsum resurrexisse videret. Ad quid enim se voto astringeret nisi de resurrectione fidem indubiam haberet? Tertium effectus est quia in eius carne fomitem debilitauit et refrigerauit. Eccliastici. xvii. Nonne ardentem refrigerabit ros. i. gratia spūs sancti. et propter istum triplicem effectum. Et iacobus frater domini. Iacobus fuit a peccato originali mundus. Et frater domini appellari: quia sicut dominus in vtero matris fuit sctificatus. Inquātū fuit a mortali conseruatus dicitur fuisse. Sap. v. Gessit iustus et conseruauit sine querela vero. Inquātū fomes debilitatus in eo fuit virgo perpetuus. Et. Nam sicut hiero. in primo libro contra iouinianum. abbatem gētes et egregie tur vas purissimum. ablatus est a beato iacobo rubigo peccī originalis per sanctificationem mortalis p consecrationē fomitis per debilitationē. Et sicut de electo est totus purissimus et virgo sanctus.

Secundo ēmendabilis est istum ad vitā in mundo. cum ba: rectissime quem elegi. Ipse enim fuit rectissimus istum ad vite perfectionem. Et fuit electus in apostolicā dignitatem. cuius aūt sanctitas atq; perfectio in tribus apparet. Primo qr fuit multe austeritatis et abstinētie quo ad seipsum sicut dicit Eusippus et Hieronymus de viris illustribus. vinum et siceram nō debita carne nam si māducauit: nouacula super caput eius non ascendit. balneo vsus non fuit. Iudi. xiii. Ab infantia sua et matris ei vtero quicquid ex vinea nascitur non comedet. Secundo fuit multe deuotionis et gratie quo ad deum. qr totiens in oratione genua flectebat vt callos in genubus fieret in calcaneis haberi videretur. Unde dicit Hieronimus de viris illustribus q flexis genubus deum pro populo deprecabatur tantum vt camelorum duricium ei genua trahisse videretur. Tertio fuit multe dignitatis et reuerentie quo ad proximi. Nam in multa reuerentia ipsum apostoli habuerunt. Quia sicut dicit Hiero. Ipsum in episcopum hierosolymis elegerunt et ita dicit Anacletus papa. et habetur in de creto Petrus. Iacobus maior. et Iohannes ipsum ordinauerunt et consecrauerunt. Ipsum in reuerentia habuerunt. Unde quia dicunt Eusippus et Hiero. totus inter apostolos. et propter animā suam sanctitatem permittebatur intrare in sancta sanctorum non quidem ad immolandum sed ad orandum. Ipsum ergo in reuerentia habuerunt singuli. et uniuersi: quia sicut dicit Hiero. de viris illustribus tante reuerētie et sanctitatis in populo extitit vt fimbriā vestimenti eius certatim tangere cuperēt. Mat. xiv. Rogabant eum vt fimbriā vestimenti eius tangerent. Et ideo apostoli et omnes alii cum in tanta reuerentia habuerunt q frater domini dicebatur. Et hoc tripliciter de causa. I. propter similitudinem. quia fuit similimus fuit. et propter cognationē. quia. et mater sua fuit soror matris xpi: et pater matris sue Cleophas fuit frater ioseph qui fuit pater xpi putatiue. et propter sanctificationem quam habuit in vtero. et sanctitatem quam habuit in mundo. Tertio mundabilis est istum ad passionem. Intormentis. Et. Noli timere seruus meus iacob. vbi nos dicit. et plus significat: quia non tantum non timuit sed in sua passione certans fuit. Ipse autem eius passio cū mundabilis fuit istum ad quattuor. Primo quia habuit acerbitatē in pena: quia fuit de pinna templi precipitatus. deinde lapidatus deinde decerebratus. Et sicut de electo dicit Hiero. unus ex iudeis cum pertica fullonis cerebrum eius excussit. Secūdo habuit sinceritatem in causa quia propter iusticiā fidei defendendam passus est. Nam cum iudei eū rogarent vt a fide ihū populum reuocaret. Ipse in altum ascendēs dei filium esse confessus. Et ideo iudei indignati ipsum vt dictum est precipitauerunt et lapidauerunt dicentes. Lapidemus iacobum iustum. Tertio habuit leuitatem in verbis dicto. Quia sicut dicit Iosephus propter iniustam mortem iacobi factum est excidium hierusalem et subuersio iudeorum. Non tantum autem propter hoc fuit maxime propter mortem xpi. Luc. xix. Non relinquent in te lapidē super lapidē qui non dens struxi. Quarto habet pietatē in pena sine petranda. Nam sicut dicit Hier. Cum iuxta set precipitatus super genua procumbens clementis manibus dixit. Rogo domine ne mittas eis quia nesciunt quid faciunt. In hoc enim imitatus est magistrū suū q dixit Luce. xxiii. Pater dimitte illis qr nesciunt quid faciunt.

¶ Sermo. cxxxix.
¶ De sancto philippo apto. sermo. i.

Omine ostēde nobis patrē et sufficit nobis. Joh. xiiii. Magne familiaritatis philippe cū xpo fuisse videt q ipsum petit quod quidē nullī apostolorum petere audas fuit. Circa hoc aūt tria ponit. Primo nāq ponit eius pia petitio in hoc qr patrē nobis ostendi petiit. petierant enim aliqui de apostolis seculari potentiam. Mat. xx. Da nobis vt unus ad dexteram tuā et alius ad sinistram sedeamus in gloria tua. Quidam futurorū scientiam. Math. xxiii. Dic nobis quando hec erunt. xc. Quia ā inimicorum vindictam. Luc. xx. Vis dicimus vt ignis descendat de celo et consumat illos. Philippus aūt non petiit secularē potentiā que breuis est. nec. xx. Nec potentatus breuis vite. Nec futurorū scientiam qr curiosa est. Ro. xii. Non plus sapere q oportet sapere. xc. Nec inimicorū vindictā quia prohibita est. Mat. v. Diligite inimicos vestros. xc. Sed petiit paternā visionē. quia eterna beatitudo est. Scimus est qr in paterna visione est summa locorum dilectio. Ps. Adimplebis me letitia cum vultu tuo. Est plena satietas. ps. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Et eterna felicitas. Jo. xvii. Hec est vita eterna vt cognoscant te solū verū deū. xc. Secūdo ponit in philippo benigna meditatio. ostendit nāq phi-

lippus christum inter nos ⁊ patrē esse mediatorem a quo sibi ostēdi petijt patris visionem. Olim quidem de patre tria erāt abscondita et ignota scz etnā sapientia. Job. xxviij. Sapientia vbi inuenitur ⁊ quis est locus intelligentie. Misericordia ei⁹ Job. xxx. Sto ⁊ non respicis me mutatus es mihi in crudelem. facies etnō Deu. xxij. Ibi secundā faciem meam. ⁊c. Ips autem mediatorem se fecit. vt paternam sapientiam nobis reuelaret. Mat. v. Nemo nouit filium nisi pater, nemo patrem nouit nisi filius et cui voluerit filius reuelare pe paterne misericordie nos reconciliaret Ro. v. Cum enim inimici essemus deo reconciliati sumus ei per mortem filij eius. Ut paternam visionem nobis ostenderet. Ideo dicit philippus Domine ostende nobis patrē ⁊ sufficit nobis. Non autem illam visionem petebat que est per creaturarum speculationē: quia obscura est. Rom. i. Inuisibilia enim ipsius a creatura mundi ⁊c. Nec illam que per fidem videt: quia imperfecta est. i. Corin. xiij. Ex parte enim cognoscimus et ex parte prophetamus Nec illam quevidetur per contemplationem: quia permixta est. Contemplatio enim nostra non habet plenam delectationē propter corporis corruptionem. Sap. ix. Corpus qđ corrumpitur aggrauat animam. Sed petit paternam visionem que erit in patris quę nihil habebit obscuritatis: quia clarissima est. i. Corin. xiij. Videmus nunc per speculū in enigmate tūc autem facie ad faciem. Nihil imperfectionis: quia sufficientissima est ibidem. Cum venerit quod perfectum est ex euacuabitur quoder parte est. Nihil admixtionis quia tota suauissima est. Sapie. vi. Bauciam et letitiam obtinebunt et fugiet dolor et gemitus. Tertio in patre notabit omnium bonorum sufficiens et plena perfectio est dicitur. Et sufficit nobis Vere sufficit: qr in paterna visione omnia bona habentur. Unde cum moyses faciem dei sibi peteret ostendi a domino sibi respondit. Ego ostendam tibi omne bonum et habetur Exod. xxxiij. Et quo colligitur q̄ ex paterna visione omne bonum habetur. Cum ne autem bonum tria impetrat scilicet omnium bonorum congregationem ⁊ possessionem. Sap. vij. Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa. Omnium congregatorum fruitionem. Hiere. xxx. Reuertitur eis eoh et qui esset et cunctis affluet bono. Fruitionem continuationem. ps. Videan bona hierusalem omnibus diebꝰ vite tue. Ecclesiast. xxxi. Stabilita sunt bona illius in domino ⁊c.

¶ Sermo. cxl. De eodem sermo. ii.

hilippe qui videt me videt et patrem meum. Ceterius apostolo tacebitur ⁊ patrē sibi ostendi petere qđ manifestius dentibus apostolis sumpta fiducia petijt dicēs. Domine ostende nobis patrē ⁊ sufficit nobis. Ips aūt verbis propositis libere respondit. We sollo aūt philippo tria secundo repetitur que sunt magna. Primo aūt qui fuit multe letitie plenus. Gaudium enim inchoauerat dona recepta altius colere. Secundo et ipse philippus diuine inspirationi et vocationi velociter obedivit Nam cū ips dixisset ei. Sequere me protinus est secutus. habetur Joā. i. Et inde nō processit ex ingratitudine scz conscia sibi ex beneficio gratie superioris. Joā. xij. Spiritus vbi vult spirat. ex virtute doctrine exteriorie. Eccl. viij. Ecce homo cum sapientia plenus est, ⁊ ex bona dispositione hominis interioris. Esaye. i. Paulo minus aperuit michi aures. Deo autem nō contradico. ⁊c. Secundo tempestiue penitentiam inchoauit. Fuit enim vnus de primis apostolis qui ad christum sunt conuersi. Primo nāq; vocatus est andreas. Secundo petrus. Tertio philippus. Prestō tripli ci funiculo dicitur Joā. i. Erat aūt philippus a bethsaida ciuitate andree et petri. bethsaida interpretatur domus venationis. de illa enim domo processerūt illi tres animarum venatores. Petrus autem interpretatur agnoscens Andreas ipse virilis interpretatur. Philippus vero os lam patens quia venator dei debet habere animā sciētiam ⁊ magnanimam vitam ⁊ lucidam doctrinam. Tertio bona recepta naturalia ei communicauit. vt habetur Joā. i. ⁊c. Ipo. xxiij. Qui audit dicat veni ⁊c. Eccl. xx. Sapiens abscondita ⁊ thesaurus que vtilitas in vtrisq. Proner. xi. Qui abscondit frumentum maledicetur in populis. Et quia per dis habetur q̄ prelatus debet celare sua dicta et sapientiam per eruditionem: thesaurum donorum operis per exemplū erbitationem et frumentū rerū temporalis per subuentionis rationē. Scdo fuit multe reuerentie ⁊ dignitatis: que in quatuor apparent. Ipse enim primo fuit ostiarius xpi. Nam sicut dicitur Jo. xij. Si quis michi ministrauerit me sequatur et vbi ego sum illic et minister meus erit. Et quo bene patet q̄ in curia xpi erat portarius constitutus. i. parat. ep. Filios

huius qui interpretatur transfiliens fecit esse portarios. Et significat beatū petrum ⁊ beatum philippum. Ille est omnē tutelā fecit angelicā ⁊ humanā transiuit qđ dicit in eo ego sum vos vnus. Ite ante portā illud scz qđ eōdem intellectum trāsfēdit ad dicit. Ostende nobis patrē ⁊c. Unus ergo scz philippum fecit portarium in sua curia ter etnā. Alium scz petrum fecit portarium in sua curia celesti Secundo fuit mediator dei ⁊ populi. Ipse enim et andreas fuerunt mediatores inter xpm et gentiles. Erant videbant ⁊ agnoscerent. xiij. Regū. vij. Iernt portare scilicet philippus ⁊ andreas et annunciauerunt in palatio regis Ethiopie. Tertio fuit aduocatus ecclie apostolici. Audierunt enim apostoli a christo q̄ sicut ouis erat in celum ⁊ mittitur ei spiritum sanctum et de his nihil intelligunt. Audierunt quoq; q̄ et patrē videbunt ⁊ et de hoc plurimum mirabantur. Philippus tamen interrogare audus est. Philippus autem tanq̄ omnium aduocatus petijt dicens. Domine ostende nobis patrem. ⁊c. Si ergo ipse fuit aduocatus ecclie sue et principibus celi creatūrum est q̄ modo sit aduocatus pro peccatoribꝰ mundi. Quarto fuit procurator totius collegij de turba enim pascenda christus cū multo cōtulit nisi cum philippo dicens: Unde ememus panes vt manducent hi vt habetur Joā. vi. Et quo videtur q̄ in collegio christi dispensator erat Luc. xij. Quis putas est fidelis dispensator et prudens? Ipse enim fuit fidelis quia bona domini sui fideliter custodiuit. Fuit dispensator qz ea sibi non retinuit ⁊ sed populo distribuit. Fuit prudens quia bona domini sui augere curauit. Tertio fuit cum christo magne familiaritatis speculus triplex est signum. Primum quia fiducialiter gaudia postulauit. Secundum magne familiaritatis fuit quando omnes a christo petiuit sibi reuelari. Tertium fuit quando scilicet Petrus Jacobus et Joannes petierunt a christo sibi reuelari adventum suum. Mat. xxiij. Hic no quando hec fient. ⁊c. Signum aūt magne familiaritatis fuit quando Philippus a christo petiit sibi reuelari patrem sui. Secundum signum est quando christus sibi secreta reuelauit dicens Philippe qui videt me videt ⁊ patrem. Sap. vij. In animas sanctas se transfert amicos dei ⁊ prophetas constituit. In animum sanctā philippi se transfudit. quando sibi gratiam impendit. Amicum eum constituit scilicet qui de ei secreta sua reuelauit ac prophetam constituit quando filiabus suis spiritum prophetie dedit. Tertium signum est quia

Stendit et signū qđ ei misisset ⁊ aquas in dulcedinem verse sunt. Ecce ei quinto Cum populus israel pre nimia amaritudine aquā bibere non posset dominus mopsi lignum ostendit quod aquas amaras dulcorauit. Illud ergo lignum significat crucem quam deus sancte helene ostendit. quod signum aquas tribulationum in constantino dulcorauit. Primo ergo ponitur crucis miraculosa ostensio cum dicit ostendit ei lignum. Secundo ponitur ostense crucis virtuosa operatio cum dicit qđ ei misisset in aquas ⁊c. Fuit autem ostēsa per multa signa. Quorū quedam fuerunt ante inuentionē ⁊ quedā in inuentione. quedā vero post ipsam inuentionem. Ante inuentionem tria signa fuerūt. Unum quia angelus in celo ipsam ostēdit phāno. Aliud qz mirabilis claritas ipsius circūfulsit Tertiō qz litera victorie inscripta fuit. scz hoc signo vinces qz his signis fecatur triplex virtus crucis. Prima est qz angelos reparauit. qđ significatur per hoc qđ angelus in celo ei tā reuerenter ostēdit. Col. i. Pacificans per sanguinē crucis eius sine ⁊ in terris sunt. i. homines sine que in celis sunt. id est angelos. Et in hoc fallit regula illa q̄ dicit q̄ positis duobus extremis ponitur ⁊ medium. Ecce enim xpo pacificauit celum angelorū et terra hominum. et tamen non pacificauit eorum demonum. Secunda virtus est q̄ mundū tenebrosum illuminauit. Quod significatur per hoc q̄ cum splendore apparuit. Apocalipsis. x. Vidi alterum angelum antectum nube et iris in capite eius ⁊ facies eius erat vt sol Iste angelus fuit christus qui est amict⁹ nube

Universidad de Deusto
Biblioteca

ild est humana carne qui fuit infirmitas tribulationis.i. cruce que est lignum reconciliationis Genes.xl. Ponã arcum meum in nubib⁹ ꝛc. Qui tanq̃ iris habuit colorem rubeum per sanguinis effusionem: aque lateris emanationem viridem ex unoꝝ imbibitione. Fuit etiam similar salis lucidus: quia per crucem tenebras expulit ꝛ mundũ illuminauit. Tertia virtus est/quia diabolum vicit et infernum expoliauit: quod significatur per litera tau victoriale. Ezech.ix. Infern⁹ lubricus est/turbatus est in occursum aduentus tui. Infernus subtus est locus damnatorum: et ideo fuit contubatus. Infernus vero superior est limbus patrum: ille fuit letificatus Infernus quasi medius est purgatorium: ille infernus fuit confortatus. Secõdo fuerunt quedam signa in inuentione per q̃ ista erat fuit inuenta.s. crucis oratio/ꝛ odoris emanatio: per q̃ significatur q̃ virtus crucis per tria obtinetur. Primo q̃ inflammans orationum: unde Ps xcv. Q̃ cum Moyses ad deum clamasset et orasset/ deus sibi lignum ostendit. puerbiorum viij. Qui mane vigilauerit ad me inuenietme. Secõdo per contemptum terrenorum: vel.s. aspectus terrenorum qui erat sursum: in ratione/ movetur et descendat: infimalitatem: et sic fiat quidam terremotus spiritualitatis/ postea fiat tranquillitas mentis quãdo celum id ꝛ celestia erunt in ratione sursum in sanctitate. Proverbioꝝ xxv. Celuz sursum ꝛ terra nostrum. Tertio per fragrantia virtutum ꝛ teliderios. Spõsus est trahit ab odore unguentorum. Cantic.cor. primo. Tertuna nostrer floruerunt. Humilitatis: ibidem. Cum esset rex in accubitu suo ꝛc. ꝛ sancte operatiõis. Ct̃ticos.ij. Vinee florentes dederunt odorem suum. Tertio fuerunt quedam signa post inventionem. Manifestium est illud ipsum verũ esse crucem per tria signa vt pote per instrumi fimationem/per mortui reiurrectionem et per tituli inscriptionem per que significatur q̃ homo per crucem est a morte perpetua resuscitatus. Colocen.ij. Et vos cuꝝ mortui essetis in delictis ꝛc. Ab infirmitate: deq̃ scribitur erat ad hominem est sanatus ꝛ fortificatus h. Hiergs tua ꝛ baculus tuus ipsa me consolata sunt: et q̃ in ea militem est ascriptus. Apocalyptic.iij. Scribam super illum nomen dei mei ꝛc. In hoc significationem in passione xpi fuerunt quidam resuscitati quia multa corpora sanctorum que dormierant surrexerunt: et quidam ab infirmitate sanati sunt: sicut longinus quidam / celesti militie ascripti. sicut latro a dextris positꝰ Secundo notatur crucis virtuosa operatio eum dicitur. Cum misisset in aquas.in quas ordinem verse sunt. Aque amare significat penas tribulationum tribulationis. Ps. O aliuum fac me deus quoniã intraverunt.ꝛc. Multitudinem populoꝝ. Apoc.xvij. Aque quas vidisti populi sunt ꝛ gentes. siluo festinum delicteorum. Prouer.v. xxv. Aque frigidus anime sitienti. Aque ergo tribulationis et pene constantini. Aque populoꝝ et patrate maxentii. Aque vesperiones ex parte bone imperatricis/ sed per lignum crucis fuit constatino dulcorate sunt aque tribulationum per baptismum imperationem. Ps. Fac mecum signum in bonum. ꝛc. Aque populoꝝ dulcorate sunt per pacificationem et cõsolationem hoc significatum est. Numeri. Ex. In virga que ex petra aquã produxit quia christus virtute crucis de durritia aquã populi fecit gratiarum aque desiderium dulcorate sunt in helena per lignũ crucis tormentum. Prouer xiij. Lignũ vite desiderium veniens. et ibidem. Desiderium ñ completur delectat animam. ꝛc.

¶ Sermo.cxliij. De eodem. Sermo.ij.

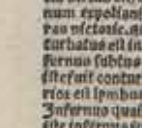

Rit tam ꝛ quam lignum q̃ plantatũ est secus decursus aquarũ ꝛc. Ps. Iuxta est lignum sancte crucis de quo tria dicuntur scilz q̃ fit plantatũ q̃ virtus ꝛa aquas cõplantatum ꝛ q̃ fit fructiferũ. Fuit autẽ plantatum in triplici loco. Primo in terrestri paradiso scdm aliquarũ hystoriarũ narrationem q̃ satis cõueniens fuit. Primum enim lignũ fuit hoc in mi causa mortis omnium et fomitem et sue electionis. Consentaneum fuit vt per lignum crucis transiret de mte ad vitam Apoc.ij. Vincenti dabo edere de ligno vite ꝛc. De offensa recuperatorio gratiã. Hec est illa virga que helie dominere fecit gratiã assueri vt habetur Ecclesiastici. Per cuius virgã per quam deus ꝛ dualbauerunt eas in sanguine suo. Ps. Ignem ne exanimasti. ꝛc. Tertio q̃ lignum fuit fructiferũ. Nam in medio celestie plantatum et fructum fecit. Et ibi multiplicem fructum fecit. De quo dicit Gen. xxij. Figam illam pusillum in loco illo. Super omnem gloriam ꝛ honorem

Universidad de Deusto
Biblioteca

imperatorib⁹ honorata. Aug. Crux a suppli
cio latronū trāsit ad frontes imperator, t
pulchrain celo q̄ literis aureis insignita:
sicut p̄lautino ostēla fuit/ t pulchra erat in
aspectu: q̄h p̄m Christ⁹ super solis radios
illustrata. Tertio illo signū est ad pescendū
suauc. Delectat enim memoriā ad recorda
tionē. p̄a. Memor fui dei et delectat⁹ sum.
Rationem ad essentiationem. p̄a. Respice
in faciem christi tui voluntatem ad delec
tationem. Cant. ii. Fructus eius dulcis
guttari meo. Secundo significatur per li
gnum vite, erat enim quadruplex mors scī
licet nature/culpe/gehenne/ t gratie. Crux
fuit dicit lignū vite q̄ destruxit mortē na
ture p resurrectionē. i. Cor. xv. Per hominē
mortis t p hominē resurrectio mortuorum.
Mortis vulnera peccati delectatione. Cor.
ii. Et vos cū mortui essetis in delictis. &c.
Morte gehenne p inferni spoliationē. Deu
xxii. Ero mors tua o mors. &c. Fecit autem
mortē spe p iustificationē. Colossen. ii. Si
mortui estis cū xpo ad elemēta huius mūdi.
Quā adhuc tanq̄ viuentes mūdo delemini?
Tertio significat p lignū scītie boni t mali.
crux est fuit scīcia boni t mali xpo t ho
mini. Christo q̄ in ipsi experti⁹ est malū pena
lis anguisie t omni gloriose victorie. Scdo
quis per crucem dicit quid sit inter bonum
quod desit nit/et malum quod incurrit. Se
cundo ponitur ipsius crucis de terra ma
nifestatio cum dicitur. Produxit de bu
mo. Ipsa nanq̄ crux nō erat in limo abscō
denda sed fodiendo t manifestāda. Primo
quia in ipsa fuit pecunia nostre redemptio
nis: portauit enim seculum istā pecunia
plenam. Psalterio nostro. viii. Seculum pe
cunie secum tulit. Secundo ipsa fuit the
saurus nostre dilationis. p̄me Petri. i.
Non corruptibilibus auro vel argento re
dempti estis. Tertio: quia in ipsa emanant
fons nostre regenerationis. Esa. xii. Hauri
tis aquas in gaudio de fontibus saluato
ris. Debuit igitur ipsa sancta crux fodi et
manifestari: quia in ipsa fuit pecunia qua
sumus redempti et thesaurus quo sumus
ditati. De his enim duobus dicitur Pro
verbiorum secundo. Si quesieris eam quasi
pecuniam: et sicut thesaurum effoderis il
lam, t cetera. Tertio: quia de ea processit
aqua regenerationis qua sumus ablati.
tit. Regum tertio. Facite alneum torrētis
huius fossas et fossas. i. pulnera/ t vulnera
et alueus ille replebitur aquis.

C Ser. cxliij. Vecos dieser, iiij.

Fodientes thesaurū. Ecce thesaurū pa
dent videntes
cū inuenerint the
saurum. Job
iij. Sancti dele
ta et ceteri chri
stiani qui cū ipso
sunt fuerunt fo
dientes. Ad crucem super
omnem thesaurū pretiosissimum t vehemen
ter sunt gaudij quando ipsum inuenire po
tuerūt. In ybis igit p̄missis tria de sancta
cruce ostēdit. Primo q̄ fuerūt fodientes the
sauri. Deinde q̄ gaudiosa fuit
sibi cā. Tertio q̄ inuenerint sepulchrum.
Primo ergo dicit. Fodientes thesaurū. Deinde
q̄ gaudiosa fuit sibi cā. Tertio q̄ inuenerint sepulchrū

Universidad de Deusto
Biblioteca

lua.5o. Intr aut̃ ſicut aqua ſinteriora eius
ſ ſicut oleu in oſſibus eius. Secundo fuit
unctus oleo ſacramentali quando : ſcz fuit
uile in patriarcham conſecratus. 3o. Sicut
unguentum in capite quod deſcendit in bar
bam ꝛc. Unguentum eſt ſpiritus ſancti fuit
in chriſti capite in plenitudinem : deinde de
ſcendit in barbas. i. in apoſtolos qui fuerãt
eterio magio virtus/ deinde deſcendit i ce
teros uctores et prelatos / qui debent eſſe
pimentum eccleſie ipſum verbo et exem
plo ornando. Deinde deſcendit in oram ues
timenti id eſt in ſubditos. Tertio fuit unc
tus oleo ſpirituali. De quo dicitur. i. Joã
nis ij. Unctio eius docet vos de omnibus.
Tam plene fuit inunctus vt poſſet dici de
eo illud .ſl. Unxit te deus deus tuus oleo le
ticie pre conſortibus tuis. Nec mirum : quia
ſicut̃ ꝑpetr iuxta apotheciam illius ponit̃
tarũ : de quo di. Eccli. xxxviij. Unguentarij
facit pigmentaria. i. suauitatis. Illud aut̃
oleum letitie habuit quadruplici ratione.
Baudere eſt ipſe potuit de ſecretorum celo
ſtium reuelatiõe. Apoca. i. Significauit de
que oportet fieri cito mittens per angelum
ſuũ ſeruo ſuo Ioanni ꝛc. Hier. xxiij. Conuertam
eorum in gaudium ꝛc. ¶ Quarto de iue di
cte. Conſtante reſuſcitatione facta ꝓ ꝙ
omnes gauiſi ſunt̃ ꝛ deum laudauerunt.
ꝓa. Tunc repletum eſt gaudio os noſtrum/
et lingua noſtra exultatione. Tertium mar
tyrium eſt qñ a ſuis penem potatus ꝙ̃ no
batur cum dicitur. Calix meꝰ inebrians quã
plecarus eſt. Bibit Chriſtus duplicem cali
cem. ſ. ſanguinem et mirrhatum. pnum /
ſcilicet ſanguinem ſuum communicauit iacobo
qui ſanguinem ſuum fuit̃rialium Joanni/
qui amarum venenum bibiſtet ſic impietã
eſt illud Matthei. xx. Calicem quidem meũ
bibetis. Et dicitur iſte calix inebrians
ꝛ ꝑclarus : quia ipſum venenum cum reſiſte
rio et auiditate multa bibit. Preclarus aũt
ofcit : quia tria ꝑclara miracula in ſe conti
gerunt. Unum : quia ſancto Joanni nullam
leſionem intulit. Marci vltimo. Si mortife
rum quid biberint/non eis nocebit. Secun
dum qꝫ omnes homines ex iſto penemo mor
tales ſuſcitauit. Tertium : qꝫ ex hoc multꝰ po
pulus gentilis conuerſus fuit : ſ ꝙ̃ quã
tum ex malis ſepe multa bona eliciũ ꝛc. Et
ideo ipſa mala penalia non ſunt̃ ſemper ma
la : quia inde eliciuntur multa bona. Patet
etiam qꝫ ſint bona tripliciter ꝛc cã. Primo qꝫ
ſunt a ſummo bono a quo non poteſt ꝓce
dere niſi bonum. iſa. xlv. ego dominus fa
cem faciens ꝛ creans malum. Item : ſi ſũ
mo bono. i. in ꝙ. eſaie ꝓmo. ¶ plantꝫ pe
dis uſq; ad verticem non eſt in eo ſanitas.
et vocant̃ ad ſummum bonum Oze. xi. In
funiculis ade traham eos.

Sermo. cxlv.
De eodem/Sermo ſecundus.

Conuerſus pe
trus vidit illum diſci
pulum quem diligeba
bat Jeſus ſequentem
qui ꝛ recubuit in cen
na ſupra pectus eius
et dixit. Domine ꝙ
eſt qui tradet̃ te? Joã
nes primus. Quãdo de ſtatu Joannes multa
bona habuerit priuilegia : in verbis tan
men premiſſis tria de ipſo priuilegio ex
muntur. Primum eſt : quia fuit amicus ꝙ̃
Cum dicitur. Quem diligebat Jeſus. Dici
tur autem ipſum dilexiſſe plus ꝙ ceteros/
quia maiora ſigna dilectionis ſibi oſtẽdit.
et ſi alia multa fuerint dilectionis ſigna ad
ipſum/precipuum tamen fuit : quia matrem
ſuam ſibi recommendauit. Ex quo quatuor
magnas prerogatiuas promeruit. Una eſt/
quia factus fuit gabrielis archangelis ſecre
tarius. Petrus damianus. Joãnes archangelo gu
bileſi ad cuſtodiam matris dei ſocius ꝺ̃tur
tus/ꝑ et ille integram virginem inuiolabi
ter cuſtodiret : ille forinſecus tranſlitãs
feminee obedientie ſue miniſterium exhibe
ret. Secunda eſt quia factus eſt de theſau
rarius : inquantum : ſcz thezaurum dei fortis
ciſſe cuſtodiuit. Eccli. xlv. Sicut qui theſaurꝫ
rizat : ita et qui honorificat matrem ſuam.
Tertia eſt : quia factus eſt ꝙ magiſter picin
Petrus damianꝰ : Quanto Joannes familia
rior : cum matre dei conuerſatur : tãto
vicinior verbo inuenitur. Quarta eſt qꝫ ſa
cius eſt quodãmodo chriſti frater adoptiꝰ
mus. Petrus damianus. Quoniam ab ipſa
ueritate Joannes Marie dictus eſt filius/
quadam ſpeciali gratia frater eſt ſalvatoꝛ/
Scꝺ̃ priuilegii eſt : qꝫ ꝑdicularꝰ ꝛ cumꝭ
rarius eſt ieſu ꝙ̃ dicitur. Qui recubuit
ſupra pectus dominꝰ. Prutenſ. xxviij. Ipſe
tiſſimus dominꝰ habitabit conſtanter in
eo : quaſi in thalamo tota die morabit. Per
cibum autem ꝙ̃ eſt fons vite cellarium pare
diſi : eſt mensa angelica : eſt thalamus beate
eſt gazophylacium omnium thezaurorum :
quia ſicut dicitur Coloſſ. ij. ſecundo. In ip
ſo ſunt omnes thezauri ſapientie ꝛ ſcientie
dei abſconditi. In ſtatum igitur Joannes in
pus pectus Chriſti recubuit : iſta quinq; ha
bere meruit. Primo namq; potuit ab ſumma
ad fontem dei a quo hauſit aquam ſapientie

ꝓfectatio. Eccleſiaſt. xv. Aqua ſapientie ſa
lutaris potauit illum. Secundo intrauit cel
larium paradiſi in quo debet vinum diuini
amoris. Cant. coꝑ. ij. Introduxit me rex in
cellam vinariam ordinauit in me charitat̃.
tem. Intantum autem debet ꝙ quodammo
do ebrius factus fuit. Sicut enim ebrij non
ſentit ebera. Ita et iſtud puerdiop. xxxiij.
Verberauerunt me ſed non dolui : Rc ille
nõ videbatur ſentire ſupplicia. Unde dicit
Dionyſius in epiſtola quam ſibi ſcꝛipſit. Nõ
ero ita ebrius fum ſo inſanum ꝙ putem vos
aliquid pati ad corporum paſſiones ſed ſo
lum ſpiritum ſentire credo. Tertio ſedit ad mẽ
ſam angeli in qua comedit panem vite cele
ſtis. Eccli. xv. Cibauit illum pane vite ꝛ in
telligentie : et licet panis mutetur in comeſti
bem : Joannes tamen comedendo panẽ vite
totus mutatus eſt in vitam. De hoc ſtatu
dicit Dionyſ? vbi ſupra. Aliquos videmꝰ
cum deo ꝛ deo factos / quoniam veritatis
ꝛpſentes amatores ab affectu quidem rez
cedunt materialium et ex preſenti incipiũt
fieri am vt decet angelos in medio homi
num conuerſari. Quarto introiuit in thala
mum beatorum in quo indutꝰ eſt ſtola glo
rie. Eccleſ. xv. Stola gloꝛie induit eũ. Que
ſtola fuit candida per virginitatem : et pur
purea per charitatem. Quinto ingreſſus ꝛ
in gazophilatium theſaurorum quo tra
dit theſaurum ſapientie. Petrus damianus.
Joannes eminentꝛ omne gratie ſcientiam
et illo celeſti gazophylacio in quo ſunt om
nes theſauri ſapientie et ſcientie dei abſcon
diti tranſit. Tertium priuilegium eſt : qꝫ fuit
ſacerdotalis ꝙ̃ : quod notatur in hoc ꝙ̃ di
cit. Dominꝰ quis eſt qui tradet̃ te? Quan
do eũ omnes dolebant timebant et dubita
bant : ſolus Joannes ad ꝙm acceſſit : et eũ
interrogauit. Eccli. xi. Audiens in vno ver
bo ſtabilitatem auet. Chriſtus etiam ſua ſe
creta ꝛ profunda ſibi reuelauit : quando ſua
cum patre eternitatem et coequalitatem ſi
bi reuelauit. Iſta autem tam profunda myſ
teria dicitur in quadruplici ſchola. Vna
eſt ſchola angelica. Apocal. xxiiij. Significa
uit deus que oportet fieri cito loquens per
angelum ſuum/ſeruo ſuo Joanni ꝛc. Secũ
da eſt ſchola virginea/ quia eſt fuit cuſtos
virginũ ecqualitatis ad ipſa eſt plurima edo
ctus. Eccli. xv. Quaſi abiſſus ſic cellarium
noꝛeſcata. Tertia eſt ſchola ſancte trinitatis/
ad quam volauit quando verbum in princi
pio erat. Eccli. xxiiij. Aquila grandis
alis magnarum alarum penit ad libanum/
et ait ad altitudinem trinitatis : et tulit me
dullam cedri : i. eſt myſterium verbi incar
nati. Quarta eſt ſchola vbi ſcꝛipta
ſunt. Fluenta euangelij / de ipſo ſacro
dominici pectoris fonte potauit.

¶ Sermo centeſimus quadrageſimus ſep
timus. In die vno rogationum. ſ. ꝑm no

Oratio ꝓ in
micem vt ſalnemini.
Multum eſt valet de
precatio fuit affectus
Veſpaſ. eſt homo e
rat ꝛc. Jacobi quinto
Vult eccleſia fideles inducere ad orati
dum. In hoc tempore verba ſancti Jacobi aſ
ſumit in quibus tria facit. Primo namq; ad
orandum ꝓ inuicem non inducit cum dr.
Orate ꝓ inuicem vt ſalnemini. Libenter eſt
ꝓ alijs quilibet orare debet. Quia ſicut de
eſt Chriſoſtomus ſuper Matthẽum. Pro ſe
orare nature eſt : pro alio autem gratie eſt.
Pro ſe orare neceſſitas cogit/ pro alio aũt
orare charitas fraternitatis hortatur. Vul
etor autem eſt ante deum oratio non quam
neceſſitas vel tranſmittit/ſed quam charis
tas fraternitatis commendat. Oportet nam
qꝫ vt ille ꝙ quo orat̃ quotiens in ſe habet
ſi cut de Dionyſ. in lib. de celeſti hierarchia.
viij. capi. Primum eſt feruens velle : ſi ꝛ
habendo : quia oportet qꝫ illud ferenter de
ſideret et affectet ꝛc. Secundum eſt ſtatus
gratie : quia oportet qꝫ ſit in ſtatu gratie et
penitentie. Tertium eſt recognitio infirmi
tatis ꝓprie. Oportet eſſe qꝫ recognoſcat qꝫ
ſilud per ſe obtinere non valeat. Quartum
eſt petitio rei digne : quia oportet qꝫ ea pe
tat que deum dare decetat̃ : ipſi accipere ꝓ
pe dicat. Secundo vtilitatem orationis oſtẽ
dit/ cum dicit. Multum namq; valet oratio
eatio iuſti ꝛc. Ubi tria ponit̃ : ſcilꝫ qꝫ oratio
multum valet/ cum dicit. Multum eſt̃ va
let ꝛc. Secundo cuius oratio valet : quia iu
ſti. Tertio qualis oratio valeat : hꝫ aſſidue
quod autem oratio multum valet/ de Greg.
Magna eſt virtus orationis : quia fulꝫ in
terra in celo operatur. Vt hoc autem qꝫ in
celo aſcendat ꝛ ibi operetur oportet qꝫ hꝫ
beat quatuor alas. Prima eſt profunda hu
miliatio. Eccleſiaſt. xxxv. Oratio humiliã
tis ſe nubes penetrat ꝛc. Secunda eſt vnda
ta lachrymatio ibidem. Lachrymes mutila
la aſcendant uſq; ad celum ꝛc. Tertia eſt ar
ſidere feruens deuotio : ſi tertia. Apo. viij.
Aſcendit fumus incenſorum de orationib⁹
ſanctoꝝ de manu angeli coram deo. Quarta
eſt honorum operum exercitatio. Tho. xiij.
Quando oratꝰ eſt cum lachrymis et lepelies
bus mortuos/ ego audiui orationem tuam
coram deo. Secundo valet oratio/ quando
eſt iuſti. Eſt autem iuſtus/ qui dat deo obe
dientiam. Proximo miſericordiam / et ſibi
ſanctimoniaꝫ. Euangelium ſuper deus oratio
nem illius qui dat deo obedientiam. Magn.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ellius augustin oratio una obedientia; qua becem milia contemptoris. Et exaudit de⁹ omnes filium qui dat primo suo misericordiam. Sec. cxcix. Concludo elemosynam in sinu pauperis, ⁊ hec p te orabit ⁊ liberabit ab omni malo. Exaudit eronem filius ⁊ dns sanctimontanus ⁊ sicut dicit ps. In iustitia tua asperi in conspectu meo non erudiret nemo, ⁊c. Tertio oratio exauditur quando est assidua. Assidue quidem orationis mentum ꝑ spero cursu ad deum mittere debemus, qui nos hostibus assidue circudati sumus. De illo nanq; tria dicuntur in ps. l. q̃ viri iustitie q̃ appropinquat, et q̃ intret. Dirigatur autem per rectam intentionem. Ne sanctis dirigitur ad signa ps. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Appropiat quat vero per iciunia. Amice esti mihi impinguata volare non potest. Unde in ꝑ. Appropinquet deprecatio mea in cõspectu tuo. Intret alit ꝑ elemosynã: elemosyna ⁊ est ostiaria: ⁊ ideo ore augeri ostia claudit. Oratio est munifici aperit. ps. In cõspectu tuo oratio mea. Tertio salubre exemplũ proponit cum dicit. Zelphad homo erat ⁊c. Cũ esset terra sitibilis. Helyas orauit et celi pluviam dedit: et terra fructificauit. Oratio autem terram anime nostre sic fructificare facit et illoa tres panes ꝑducit. De quibus dicitur Luce xi. Amice cõmoda mihi tres panes ⁊c. Amicus de via venit quando animus de labore actiue vite ad otium contemplatiue recurrit. Et per importunitatem orationis impetrat tres panes. i. trium virtutũ. scz rationis. concupiscibilis. et irascibilis. Rationi tẽtator quis spiritu erroris. quo ad rationalem. spũ voluptatis. quo ad concupiscibilem. spũ turbationis. q̃ ad irascibilẽ petat tres panes. i. refectionẽ rõnalis ꝑ dñinã sapientiã ⁊ scientiã. et ꝑspicuitatẽ. q̃ ꝓperantiã. et irascibilis ꝑ ꝓ longanimitatem et patientiam.

¶ Sermo. cxlviii. Godez tempore. Sermo. ii.

Petite et accipietis. Luce xi. Quãtus ostiũ tempore fit oratiõi: precipue tamẽ diebus quibus ecclesia solemnes instituit letanias. De quib⁹ letanijs tria ordenda sunt. Primo quare fiunt. Nam fit ad removendum malum culpe ⁊ malum pene. et ꝓpter adipiscendum bonum gratie. Ctra mali culpe instituũt fiunt letanie maiores. que fiunt in festo sancti Marci. et dicuntur maiores quia institute sunt a maiori ⁊ episcopo. scilicet a beato Gregorio. In maiori loco. scilicet Rome ꝙ est caput mundi. et pro maiori modo. In romanis enim tunc quatuor vitia abundabant. scilicet avaritia. gula. luxuria. ⁊ superbia. et ideo de⁹ celo quatuor pestilentias misit. Nam ctra avaritiam eis misit aquarum abundantiã. omnem terrenam habitantium destruentem Job. xii. Si emiserit aquas destruent. et subuertent terram. Contra luxuriam misit eis feturem horribilem. aerem infestantem. et homines subito suffocantem. sicut olim sodomitas pena ferenti punisit. et habetur Genesis. xix. Contra gulam misit in eos inflaturam in inguine subito extinguentem. Ecclesiast. xxxvii. Propter esu crapule multi obierunt. Contra superbiam misit in eos sagittas acutas ad aere venientes. Job xl. Sagitte domini in me sunt quarum exterminatio ebibit spiritum meum. ¶ Alie letanie que dicuntur minores. que fiunt tribus diebus ante ascensionem institute fũt contra quatuor mala pene. Tunc enim quidam nocturni sanitus. quibus ⁊ homines terrebantur. Job. xx. Sonitus terroris semper in auribus meis. Tunc fiebat terremotus quibus domus nostre labantur. Luce. xxi. Terremotus magnus erunt ꝑ loca. Tunc ignis descendebat de celo. quo edifícia consumebantur. Job i. Ignis dei descendit de celo ⁊c. Tunc discurrebant lupi ⁊ demonib⁹ agitati. quibus homines deuorabantur. Capitle. xv. Suscitauerunt illa sua desiderium ira. Et his manifeste patet quomodo omnia elementa dei iniurias vindicantur. Nam aqua terre nascentia subuertit. Terra suo motu terrorem incutit. Aer et fetore corrumpit. Ignis de celo eliuit.

Illud autem in inferno melius declaratur. Tunc enim terra damnatos incarcerabit. aqua frigoribus purgabit. ignis ardendo. cõremadet. et aer lumen denegabit. ¶ Tertio institute sunt tam tibi. quã ille propter bona adipiscenda. scilicet temporalia. spiritualia seu celestia. Isti sunt tres panes quos ab amico Christo petere debemus. scilicet bonum temporale ad sustentationem. spirituale ad ꝓsustantionem. celeste ad plenam fruitionem. Istis sunt ilia tria que nobis ꝑ ter celestia dat. scilicet panis. pisces et oua. misceri inferius continetur. Per panem nanq; intelligitur bonum temporale nobis necessarium. Per lapidem intelligit eos auari incompassibiles. et durum. Deus ergo dat panem. id est temporalia. ad sustentationem. diabolus lapidem. id est cor durum ad incompassionem. Per piscem intelligũtur bona spiritualia. quasi mansuetam in aquis tribulationum uiuentia. Per serpentem vero intelligũtur vitia et peccata. Deus igitur dat piscem. id est gratiam ꝙ tribulationibus animum conseruantem. non diabolus dat serpentem. i. maculam culpe mortalis animam veneno interficientem. Per ouum vero intelligitur bonum celeste. Ouum est habet exterius corticem. intus vulcedinem. Cortex est est ipsum celum. q̃ tanq̃ sacrum gloriam eius occultat. Vulcedo autem consistit in duplici substantia. scilicet albumine et vitello. quia in Christo est humana natura tanq̃ albumen quod in carnem conuertitur. et natura diuina tanquam vitellum ex quo vulcedo gloriose generatur. et ꝑ scriptorem intelligitur. per quem datur. Demones enim modo blandiuntur per delectationem peccati. sed tunc pungent per acerbitatem supplicij. Deus igitur dat quando id est gloriam vulcedinem reficientem. Sed diabolus dat scorpionem. id est penam eternaliter cruciantem. Secundo videndus est quare letanie fiũt tempore magis fluuiali. Videndum autem q̃ sunt maxime propter duas causas. Prima vt teneri fructus terre conseruentur quos demones illo tempore per tempestates destruere moliuntur. Secunda quia in letanijs campanas pulsamus. tanq̃ tubas dei ⁊ cruces deferimus tanquã vexilla dei. orationes et letanias proferimus tanquã tacula dei. quibus demones fugantur. Cum istis ergo tribus armis homo in vita hac bñna demones expellit. scilicet cum tubis. versiculo et oratione. Secunda causa est. quia orationes nostre Christo ascendente. facilius audiantur. Tunc enim petitiones nostras debem⁹ ꝓponere quando aduocatus noster paditad patrem qui scit petitiones nostras formare. i. Johannis secundo. Aduocatum habemus apud patrem Jesum christum iustum. Quasi dicat frater noster petit ad confidentiam. q̃ scit et potest nos iuuare. Bernardus. Puto q̃ gubernare me non potest Christus. qui de ossibus meis. et carne de carne mea. quãdo regnum huius suscepit. quod non potest saluare. Solent enim reges. Nõ date manera dum regna suscipiunt. unde cantatur. Et regnum in manu eius. scilicet ad largiendum. ¶ Tertio videndum est quare nõ cantem⁹ in letanijs. sed et iam quando ꝛepe flatus sunt campane pulsantur. Ipse quidẽ campane sunt tube dei. quibus demones deterrentur. Deus. ii. Sic clanget tuba in ciuitate. ⁊ popul⁹ non expauescet. Sunt ergo tuba dei de quibus deus laudat. ꝑ. Laudate eum in cymbalis benesonantib⁹. Et ꝓ demones de quib⁹ ꝑpe ꝓuocatur. Nũc. ⁊c. Fecisti duas tubas quibus comocare possis multitudines. Campane aũt successerunt in loco tubaꝝ pulsant etiã cãpane vt demones effugentur. vt deus laudetur. ⁊ populus ad eundem excitetur.

¶ Sermo. cxlix.

¶ In die ascensionis domini. ser. primo.

Qui descendit ipse est qui ascendit super omnes celos ephe. iv. Et qui via fuistus est via ad gloriam. Ideo apostolus primo ostendit Christũ humilem descendentem. et deinde exaltatum. Secundo eius gloriosum ascensum. cum subdit. Ipse est qui ascendit super omnes celos. Illum autem ascensum ⁊ descensum describit Ambro. in lib. de Isaac descem. Salta quodaꝝ Christus venit in hunc mundũ. Apud patrem erat. in utero venit. et ꝓ pre gine in presepe transiluit. descendit in mundum. ascendit in cruce. descendit in tumulum. surrexit ex tumulo. ascendit ad celum et sedet ad dexteram dei patris. Ecce scala ꝙ habet septem gradus per quam ihs humiliter descendit. et gloriose ascendit. Primus gradus est q̃ de sinu patris venit in vginis uterum. et iste fuit gradus magne humilitatis de quo dicitur etiam Philippen. ii. Semetipsum exinaniuit ⁊c. obediens apostol⁹ quadruplicem Christi humilitatem. Una ꝙ qua conformauit ⁊ similem se fecit seruis. quando voluit legi subdi. et circumcidi. Ideo de forma serui accipiens. Secunda humilitas est qua contraxit parentelam cõseruis. subditur. In similitudinem hominum facti. Tertia humilitas est qua induit habitum. fuit. nõ est dicitur. Et habitu inuentus vt homo. Quarta est qua voluit mori p seruo. deo subditur. Factus obediens usq; ad mortem. Procedus gradus scale est quo intero venit in presepi. et iste est gradus magne asperitatis. q̃ lectum habuit durum. ⁊ asperum. ubi tria fuerunt que asperitatem fecerunt. i. tenuitas pueri. pannorum. ⁊ duritia presepij. Luce. ii. Inuenietis infantem ecce puer. qui. scilicet uno pannis fuit rectus positum in presepio. ecce ꝙ durus fuit detentus. Tertius gradus est quo de presepio est in mãdi et iste fuit gradus magne paupertatis. Ipse enim fuit pauper in vita. in morte. et post mortem. Matthei viii. Vulpes foueas habent. ⁊ volucres celi nidos. Filius autem hominis non habet vbi caput suum reclinet. Actuum. i. Nec habeo foueam. sicut vulpes. id est sepulturam post mortem ad quiescendum. Nec habeo nidum sicut volucres. id est domum in vita. ad habitandum. Nec habeo in morte. id est in cruce. tabulam siue cervical. ad caput reclinandum. ¶ Quartus gradus est quo de

sione sepe parum curamus. Per hoc ergo q̄ christus videntibus discipulis ascendit dat intelligi q̄ ante oculos cordis nostri eius ascensionem semper habere debemus. Qui enim ipsum sepe meditat diuinā gratiam promeretur. hoc significatū est. iiij. Regum. ij. Cūi cum helyseus videret heliam ascendentē recepit duplicem spūm suū. Illi enim qui dñm ascendentē per fidem ⁊ de notionem conspiciunt sepe recipiunt spiritū duplicem/id est ad duo: scz ad remissionem peccator ⁊ ad munera virtutū. Recipiūt etiā pallū/id est sanctitatis exemplū precimo ostendendū. Christus aūt nō indiguit spū duplici sed simplici: q̄ nō habuit ipsum ad remissionē petōr: q̄ nullū peccatum admisit. Habuit ⁊ spūm ad munera virtutum et olim gratiarū. Accedēs etiā in certam non indigebat pallio/id est exēplo: q̄ exempla nō sunt necessaria nisi in psenti vita. Secūo ds ascēdit sublimiter cū dicitur elevatus est. Nos aūt debemus ad ipsum elevari et ad ds ascēdere scala: ꝫ quatuor gradus debet hre. Primꝰ gradꝰ debet esse per terrena despicere. ut per hoc gratiā ele vatus est grechiel ꝫ ait. Eze. viij. Elevauit me ispūs inter celū ⁊ terrā. Nō est dixit. Misit me in terra: q̄ ibi sunt auari terrenis appetētes. Nec dixit. Potuit me in celo qui ibi sunt boni celestia possidentes/sed dixit. Elevauit me inter celum ⁊ terrā: q̄ ibi sunt perfecti viri terrena despicientes. Sūt enī super terrā per terrenoꝝ contemptū ⁊ spūs propinquant ad celū per celestis appetitū. Secundus gradus est operibus mie vacare. Per istum gradū raptus est abacuth: et habet Vall. xiij. Qui raptus est ad angelū ysaz in babylone portāo vanelī prandium q̄ ⁊ messoribus pparauerat: per q̄s bat intelligit q̄ homo interdū debet pauperes remotos inquirere: de necessarijs darrere: hos duos iniustis preponere. Tertius gradus est deum et proximum perfecte diligere: per hunc gradum ascendit helyas qui in curru igneo raptꝰ est. Currus igneus est ipse charitas: quatuor rote sunt quatuor modi dilegendi scz ex toto corde: ex tota mente: ex tota anima et ex omnib⁹ viribus: vel quatuor rote sunt quatuor diligenda scilicet deus/amicus/inimicus/⁊ nosipsi. Quartus gradus est deuote ꝛ temptationi insistere: per hunc gradum ascendit paulus: ut est ait ysaz in tertium celum raptus. Accedere autem in deum per creaturas visibiles mandationem est ascendere ysq̄ ad primum celum. Ascendere per intellectualium considerationem est ascendere ysq̄ ad secundum. Ascendere autem per intellectum ad deiformā in meditā ⁊ intuitionē est ascendere ysq̄ ad tertium celum. Tertio ascendit honorabiliter cum dicitur. Et nubes suscepit eum. Nebula autem cum nube celestis ascendere ad inimicos dī: sicut imbuerat terrestris mundū redimendo: et infernalis patres educendo: sic volebat impiere celestia ruinam angelicā reparādo: et implere scriptur⁹ illud q̄d dicitur. Ebre. viij. Qui descendit ipse est qui ascendit super oēs celos vt adimpleret ola. Ut vero melius videamus quomodo ola adimpleuit. Notādum q̄ in missio quintuplex erat defectus ꝫ notatur. Esa. xl. Primus erat habitationis sue. cum dicit In principio creauit deus celū ⁊ terrā: scz vocat terrā. Secūdus erat inanitas terre. Vnde ipse inferioribus reuelauit q̄ spūs ipse inferioribus interrogātibus. Quis est iste rex glorie. Respondēt. Ego ꝫ loquor iustitiā ⁊ pugnator sum ad saluādū. vt dī ysaz. xlij. Deinde ipsi superiores medijs re nūciarunt. ps. Dies diei eructat verbum. Dies diei verbum eructauit q̄s reuelauit ascensus impiterium superior hierarchia nodie. Deinde medij inferioribus reuelauit quod q̄s ipse inferioribus interrogātibus. Quis est iste rex glorie. Respondērūt. Dñs virtutum ipse est rex glorie. Deinde ipsi inferiores nobis reuelauerunt quādo in forma vera apparentes dixerunt. Dicebatis qui ascendit ps. ⁊ vobis in celū. ⁊c. Secūo est admiratio. Admirabant eūm videntes q̄ terra ascendebat supra ceteram. Cum enim olim dictū sit. Psalm. xxxv. Celū sursum et terra deorsum: tūc ꝫ ascēdit ascensione ecōtrario dici poterat terra sursum et celū deorsum. Mirabatur q̄ homo ascēdebat supra angelū. Vñ ps. Ascēdit super cherubin et volauit. ꝫ homo ascēdebat supra ad deū. Vnde. Venit vsq̄ ad vtrū q̄ sedebat in throno. Inquirēt potēr admirando de tali corporis qualitate. de tāta decora societate. et de tāta potestate. Esa. lxiij. Quis est iste q̄ venit de edō tinctis vestibus de bosra. ecce q̄ ad mirabilis corporis qualitas. Iste nūq̄ fortior⁹ ⁊ pulchrior. ecce q̄ formosa societas. Iste enim sanctoꝝ sunt decora pellis ꝛbi gratiarum in multitudine virtutis sue. ecce ista potestas. Tertiū est eoꝝ deductio. Vbi ducebāt enim ipsum in celum tanq̄ regem glorie. Ps. Introibit in ipsum celum vt appareat vultui dei pro nobis. Quinto ascendit vt per missionem spūs sancti vt eum da discipulorum debilia roboraret. Et hoc adimpleuit defectum perfectionis. Ps. Tenebo dominū celi firmauit sunt et spūtu oris eius omnis virtus eorum.

¶ Sermo. cliij. De eodem. Sermo. iiij.

Ecce duo viri astiterunt in vestibꝰ albis. ⁊c. Illi duo viri fuerunt duo angeli in forma virili positi q̄ ipsos instituerunt. Ceteri autem psallentes cum choris ascenderunt. De ipsis nunc michi certa dominicā ascensionem quatuor legimus: scz eorum resultatio/admiratio/deductio/et inclusatio. Primum notigi est resultatio. nam sm Dionysium. Lex diuina humanis sibi exhibentē. Omnes autem ⁊ qui precedebant et qui concomitabātur et qui psallebant et christū cum laudibus deducebant quoscūq̄ quidā vocibus iubilebant: quidam tubis clangebāt. Ps. Ascendit deus in iubilatione: dñs in voce tube. Quidam ci tharizabant. Ps. Laudate eum in psalterio ⁊ citthara: quidam toto corpore plaudebant. Ps. Omnes gentes plaudite manibus. Omnes enim sine intermissione cōstitutis vocibus psallebant dicentes. psallite deo nostro psallite regi nostro psallite.

¶ Sermo. cliij. De eodem. Sermo. v.

Dominꝰ qui dem iesus postq̄ locutus est eis assumptus est in celū ⁊ sedet a dextris dei. Marci vltio. Beatus marcus describens christi gloriosum ascensum quatuor ostēdit ex q̄ christus in sua ascēsione habuit multam potestatē cum dicit. Dñs quidē iesus ⁊ postq̄ locutus est eis assumptus est in celum. Quod habuit multā misellaneā cum dicit sedet a dextris dei. Potestas quidē eius ostenditur: q̄n dñs appellat. Ostēderat quidē se dñm mortis q̄n sup mare ambulauit ⁊ eorū quę sunt in mari: q̄n magnā multitudinem piscū capi fecit. Ostēderat se dñm terre: q̄n in sua passione terra contremuit. et eoꝝ q̄ sunt in terra q̄ mortuos suscitauit. Ostenderat se dñm inferni: q̄n pectora feriēdo contrēsit ⁊ eoꝝ que in inferno: q̄n de mone alligauit ⁊ sanctos patres inde eduxit. Potie aūt ostendit se dñm aeris quando propria vt ipse per aera ascēdit ⁊ eoꝝ q̄ sunt in aere: q̄n ipsum nubes lucida duxit ad. Vnde glosa super illud Actuū. i. Et nubes suscepit eum. dicit. Creatura videlicet obsequitur creatori. Nūra enim indicāt nō sequitur patientē compatiuntur. ascendentem nubes suscepit. Ostendit etiam se dñm celi quando celum sibi aperuit et eius q̄ sunt in celo q̄n ois angelorū multitudo sibi obtulerit et ipsum in celo deduxit. Secūdo christus in sua ascensione ostendit apostolis magnam familiaritatem. Et hoc maxime in tribꝰ. Primo in hoc q̄ cum eis comedit tanq̄ dulcis amicus. Solent enim amici adinuicem discumbere inuicem epulari. Vnde ds. Et conuescens precepit eis. ⁊c. Secūo in hoc q̄ eis benedixit tanq̄ eorum esset patronus. Luce vltimo. i. Petri. ij. Conuersi estis ad pastorē ⁊ episcopū animaꝝ

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝓ̃ pestruxit. Tertio in hoc ꝙ eos instruxit et increpauit tanq̃ magister verus, Unde dicitur ꝙ expoliauit incredulitatem eop̃ ꝛ duriciam cordis. Tunc eos etiã maxime increpauit quando ab eis erat discessurus ꝛ vbi debuerunt potius consolationibus fa cilius gere: per quod datur intelligi ꝙ nullus debet indignari si corripiat: sed debet potius ferre ꝛ se emendare. Sunt tamẽ quidam qui dum reprehenduntur habent se ad instar cere, quidem ad instar lapidis ꝛ quidam ad instar spine, Cera enim si tangitur statim coditur: sic plerisq; si aliquo verbo correptionis tangantur statim cedit: sed statim se corrigunt ꝛ acquiescunt. Lapis etiã si tangitur non cedit nõ tamẽ leditur: sic plerisq; si corripiantur non acquiescunt, tamẽ reprehendenti iniuriosa verba non inferũt. Spina autem si tangitur non cedit: ꝛ insuper pungit. Sic plerisq; si reprehendunt nec se corrigunt et insuper in reprehensorem verba contumeliosa proferunt. Tertio christus in sua ascẽsione habuit magnam subtilitatem, cum dicitur, Assumptus est in cælũ. Non ẽ fuit translatus sicut enoch, nec subuectus sicut ipse helias nec raptus sicut paulus sed fuit assumptus sicut a seipso assumptus. Per hanc autem quadruplicẽ differentiam ascensionis ostenditur: qua druplex gradus ascendentium in deũ. Primus est quo quis transfert de culpa in gratiam. Ille significatur per translationem enoch in paradisum. Gratia enim dei dicitur paradisus. Ecclesiastici. xliij. Gratia dei sicut paradisus benedictionis. Secundus significatur etiam per transitum filiorum israel de egypto in desertum. Secundus gradus est quo quis subiacebat de gratia incipit ire in gratiam proficientem. Et iste significatur per subuectionem helie in curru igneo quia gratia dei est currus igneus: quia bona operari huiusmodi similia curribus nos faciunt in amorem dei et proximi nos inducit. Significatur etiam per secundũ trãsitum filiorum israel quo de mansione in mansionem transierũt. Tertius gradus est quo quis in deum rapitur per contemplationem ꝛ iste significatur per raptum pauli qui vsq; ad tertium celum raptus est. Et etiam ille significatur per transitum filiorum israel quo de mansionibus in terram promissionis peruenerunt. Quartus gradus est quo quis transit de contemplatione vite ad contemplationem patrie. Iste significatur per assumptionem christi in cælum. Et significatur etiam per quartum trãsitum filiorum israel quo de terra promissionis per multa certamina in hierusalem, ideſt in possionem pacis possunt deuenire. Quanto ergo christus in sua ascensione ostendit suam maiestatem: cum dicitur, Sedet ad dexteram dei. Et eo autem ꝙ ad dexteram dei sedet fiducium habemus ascendendi ad deum. Primo quia ibi est caro nostram glorificatam. Et ideo sibi membra conungit. Deforme enim esset caput sine membris. Et qui recepit caput in hospitio suo ꝛ ipse membris hospitium non negabit. Joã. iij. Nemo ascendit in cælum nisi qui descendit de cælo caput scilicet cum membris. Secundo quia habemus ibi fidelem sociũ qui manum nobis porrigit et nos ad se trahit. Ysaie. xxiij. Illi enim est auxiliator tuus. Ps. Tenuisti manum dexteram. Cãtic. Trahe post te ꝛc. Tertio quia ibi habemus sapientem aduocatum qui pro nobis allegationes proponit. I. Joã. ij. Si quis peccauerit aduocatũ habemus apud patrem Jesum christum. Sic enim in ipse mundo fuit cum peccatoribus apud patrem pro eis aduocando in euangelio autem erit contra peccatores ipsos puniendo. Quarto quia ibi habemus precursorem nostrum qui viam nobis ostendit. Mich. ij. Ascendet pandens iter ante eos. Quinto quia ibi habemus fratrum nostrorum consortium qui suis orationibus ꝛ meritis nos perducent. Ps. Tenuit oculos meos in vigilias. Unde dicunt illi qui sunt in hierusalem ideſt in beatitudine illis qui sunt egypto ideſt in huius mundo illud quod habetur. ij. Macha. i. Hic summus orantes pro vobis.

¶ Sermo. clxiij. De eodem sermone, vj.

Signa autem eos qui credidẽrint hec sequentur ꝛc. Non dubitare domino quin credit omnia ista signa fuerit sed ꝙ ista signa fuerint inter fideles et credentes facta. Nam alios efficit deum oniã alios fugat ꝛ pellit. Alios loquitur linguis nouis alios ad penitentiam habil et sibi non nocet alios sanat egrotos. Alios autem quinq; signa confirmantur litteraliter aut spiritualiter ꝙ litteraliter intelliguntur tunc in ecclesia primitiua frequenter fiebant modo autem raro. Ecclesia autem habuit triplicem statum scilicet primitiuum moderatum et vltimum. In statu primitiuo frequenter fiebant modo autem raro et in vltimo statu ideſt antichristi fient rarissime. In primitiuo namq; statu frequenter fiebant: quia et secundum Chrisso. Vetera miracula debent admirationem et vtilitatem et necessitatem. Tunc igitur miracula fieri oportebat secundum Chrisso. Et propter admirationem: quia homines erant sensibus assueti. et ideo erant aliquibus mirabilibus sublimandi. Et propter vtilitatem quia et tunc multi erant infideles et erroribus insueti. Modernis autem temporibus raro fiunt cum hoc non sit nec necessitas et ea ꝙ sunt fideles. Aliquando tamen fiunt quia hoc fuerit vtilitas: quia aliquando innouantur aliqui infirmi ꝛ indigentes. Quare autem modo non fiant ita indifferenter dicit in primitiua ecclesia, triplex est ratio. Una est propter dei firmamentum: quia modo ecclesia est in fide firmata et stabilita. Istam rationem assignat. Aug. de vtilitate credendi. Secunda propter vtile mundi. Sermone. Istam rationem assignat. Augu. de ciui. dei dicens. Quisquis adhuc prodigia vt credat inquirit, maximum est ipse prodigium qui mundo credente non credit. Tertio propter fidei magis meritum quia firmissimum. Beato. Fides non habet meritum vbi humana ratio prebet experimentum. In fine autem rarissime fient triplici de causa secundum Isi. Sic de persequutionem manus audacior efficatur: sine de sanctorum potentia cam probetur. sine de qui ceteri sint eorum limitas ostendatur. Secundo hec miracula possunt intelligi spiritualiter ꝛ tunc ista miracula quotidie fiunt. Primo namq; sunt multi qui demonia ejicient quorum enim habet demonem quo vocatur mammon Sed luxuriosus demonem habet qui vocatur asmodeus. Superbus vero habet demonem qui vocatur lucifer. Auaro tentationibus subiectus habet demonem qui vocatur beelzebub: qui est genus muscarum. Si ergo aliquis sanctus vtr per suam predicationem vel exemplum conuertit aliquem auarum vel luxuriosum expellit mammonam Si conuertit superbum expellit asmodeum. Si vero conuertit superbum expellit lucifernum. Si autem conuertit tentationes varias patientes expellit beelzebub. Secundo linguis loquentur nouis. dicuntur namq; tres proprie tres facit scilicet celestem terrestrem ꝛ infernalem. Linguarum proprie celestis est deum laudare. Terrestris vero est de diuinis tractare. Infernalis vero mentiri et blasphemare. Quando enim aliquis conuertit loqui linguarum proprie terrestris tota die de terrenis tractando dei quando quis consueuerat loqui linguarum proprie infernalis mentiendo ꝛ detrahendo ꝛ obloquendo incipit loqui linguarum proprie celestis deum laudando ꝛ proximum

edificãdo iste loquitur linguis nouis. Tertio serpentes tollit. serpens aliqñ tollitur per amputationem caudę. et tunc adhuc est. Aliquãdo per amputationem corporis ꝛ tũc similiter vinit. Aliqñ per cõtritionẽ capitis et tunc omnino extinctus est. Quidam igitur tollunt serpentẽ quantũ ad amputationẽ caudę qui dimittit peccatũ ꝙ tũ ad actũ exteriorẽ et nonꝺũ ad actum interiorẽ scz cogitatũ ꝛ consensum. et isti imperfecte tollunt serpentem quantum ad amputationẽ corporis ꝙ dimittit peccatũ ꝙ tũ ad actũ ꝛ quantũ ad cõsensum ꝛ quantũ ad cogitatũ. Et isti perfectissime tollunt. Quarto isti si mortiferũ qd habeant non eis nocet. Mortiferũ aũt non nocet qñ quis talẽ se non habitat. aut qñ habet sed statim reiicit aut qñ tiriache remedium adhibetur. Quãdo igitur diabolus aliquã mortifera suggestionẽ alicui offert his tribus cautelis nocere nõ pt. Primo quãdo quis illã cautelã sed nõ debit. hoc est sentit sed nõ consentit. qi statim diabolo resistit ꝛ cõtradicit. Jaco. iiij. Resistite diabolo ꝛ fugiet a vobis. Secundo quãdo quis habet per cõsensum et operationẽ sed statim recipit per cõfessionẽ. Prou. xxv. Verba cum gregantis filii vomitio. Ille enim qui peccata cõgregat per operationem illa tam debet ea emouere per cõfessionẽ. Tertio quãdo recurrit ad tiriacum. i. ad sanguinẽ ihesu xpi Augu. effusio est sanguis medici ꝛ facta est medicina frenetici. Quinto super egros manus imponent ꝛ bene habebunt. Sunt quedã sani, quidam infirmi. Quidã mortui quidam fetidi Sani sunt illi. infirmi sunt de nouo cõuersi mortui sunt peccatores fetidi sunt diu in peccatis permanentes. Sancti igitur viri aliquando ponunt manus suorum meritorum ideſt suorum suffragiorum super sanos: non vt sanentur sed vt in sanitate conseruentur. et malorum gratiam mereatur Act. viij. Hic imponebant super illos manus et accipiebant spiritũ sanctum. Imponunt super debiles et infirmos vt ad bene operandũ fortificentur. Jaco. v. Infirmatur quis in vobis inducat presbyteros ecclesie, ꝛc. Imponunt super mortuos vt a peccato resuscitentur quod significatum est. Matth. ix. ꝙd dominus tenuit manum puelle mortue dicens. Tibi dico surge. Imponunt super fetidos vt misericorditer reparentur. sicut patet in Lazaro quatriduano et fetido qui deus misericorditer suscitauit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Sermo.clv. De translatione beati dominici. Sermo primo.

Mete trãslationem testimonium habuit et noch placuisse deo hebꝛ.xi. Hodie festum translationis dominici celebram⁹. Cõmendat ante tribus. et primo a tpe facta dicitur. enoch quod interpretatur dedicatio Dedicauit enim omnia domino suo et se. Sua quidem omnia christo dominꝫ dedicauit propter ipsum omnia reliquẽdo et pauperibus largiendo. Dedicauit ꝛ se domino iesu christo vt pote totam ꝑsonam suã in ꝛ̃ obsequium mancipando scilicet suã puericiam suam iuuentutem/ totum suum reliquum etatem. Nam ꝛ in puericia suo se ꝓ lectum dimisit, ꝛ super terram iacuit et accubuit. Prouer.xx. Et studiis suis intellexit puer. In iuuentute laxatus iuuenis declinauit ꝛ libros pendens precluſit pumex. Hos in senectute? Totam etiam reliquam suam etatem in ordine laudabiliter consummauit. Sap.iiii. Consummatus in breui explebat tempora multa ꝛc. Secundo cõmendatur a diuina approbatione. cũ dicitur. Placuit deo. Placuit autem deo. per tria scilicet per ordinẽ quẽ instituit. per animas quas conuertit. et per sanctitatem quam ratio ni seruire coegit. Ordo tribus dicit. Ecclesia.xxv. In tribus beneplacitum est spiritui meo. quę sunt concordia fratrum hoc quãdo ad ordinem quem instituit. vbi vꝛ.l animam ꝛ vnuit corpus esse voluit. Amen prothomotum hoc quantũ ad animas quas conuertit quas ad dei ꝛ proxim dilectionem et amorem adduxit. et vxor ꝛ mulier fidi bene consentientes hoc quantum ad sanctitatem quã rationi seruire coegit. Tertio commendatur a miraculosa translatione cum dicitur Ante translationẽ testimonium habuit. Habuit quidem testimoniũ ante translationem et post translationem, et in ipsa translatione. Ante translationem quidem scilicet quia vincere in mundo habuit triplex testimonium de quo dicitur. Joã.v. Tres sunt qui testimonium dant in terra scilicet spꝫs/aqua/ꝛ sanguis. Sic quidem beato dominico adhuc viuente in terris testimonium dedit spiritussanctus replendo ipsum charismate omnia gratiarũ Eccl.xv. Adimpleuit eum spũ sapientie et intellectus, Testimonium sibi dedit aqua in abundantia lachrymarum. Unde dicitur in legenda sua, Specialem gratiam sibi dederat deus flere pro peccatoribus misertus ꝛ afflictis. Testimonium sibi dederat sanguis. i. feruens martirii desiderium. sic de uitur de eo. Pitchat seruus dei martyrium sicut vinum sicut fitit seruus ad aquę fontium. Secundo habuit testimonium post translationem sicut modo habet in celo. quia tres sunt qui testimonium dãt in celo. i. ꝑ̃ pater ꝛ spiritussanctus. Pater nanq; introduxit eũ in thesaurũ suę potẽtie. ꝓ. Introduxit eũ potestas domini. ꝛc. Psal. xxi. Thesaurus desiderabilis ꝛ oleum in tabernaculo sancto. In beato enim officio qui fuit tabernaculum spũs est thesaurus ad distandum ꝛ est oleum ad misereudum habenti illum thesaurum nõ deest facultas. Hñti miserationes oleum non desit vobis. Tertio habuit testimonium in translatione per odorem mirabilem qui de tumulo emanauit. Non enim ille odor erat naturalis, sed mirabilis quia fuit res admirabilis et res inaudita et res extra solitum nature effectu. Fuit enim res ardua. et hoc ratione virtutis. Tante enim virtutis fuit q̃ infirmos curabat. Ecclesiastici. quasi myrra electa dedi suauitatem odoris. Sicut enim myrrha expellit serpentes de odore illefugat demones et omnes immundos facit. Secundo fuit res insolita et inaudita ratione qualitatis. Nulli enim odori materiali similis videbatur. Quia nimirum confectis pigmentarius non ꝑ materia terrenorum aromatum erat de plentudine celestium charismatum ipsum confecerat. Ecclesiastici.xxxviii. Unguentarius facit pigmenta suauitatis. ꝛc. Tertio fuit res inaudita. et hoc ratione quantitatis vincebat enim omnes alios odores. Cant.iii. Odor unguentorum tuorum super omnia aromata. Quarto fuit res contra cursum nature effectu ꝛ et hoc ratione antiquio nature. nanq; contra cursum nature ꝑ de ossibus fetidis pulis confluxit gmanare fetor tam

dus, quam odor. Ecclesiastici. xlix. Ossa ipsius virent de loco suo scilicet per tam miri odoris exhalationem unde sequitur/et post mortem ꝓphetauerunt non quidem verbis/ sed miraculis/ non lingua sed lumine odoris/ ꝓfragrantia non voce sed spiritu et virtute.

¶ Sermo.clvi. De translatione eiusdẽ. ij.

Mochpla cuit deo ꝛ trãslatus est in paradisum vt daret sapientiã gentibus Eccle. xliiij. Per translationẽ ipse enoch in paradisum terrestrem significatur trãslatio beati dominici hodie facta in ecclesia militanti. In verbis autem premissis sanctus Dominicus a quatuor commendatur. Primo a deuota christi imitatione cũ dicitur enoch, qui interpretatur ambulãs cum deo. Contigit autem homo libenter cum alio ambulare: et se sibi affederare aut quando est similis. aut quando est familiaris aut quando est propinquus siue affinis. Innocentis autem fuit hominẽ christo similem: ideo christus innocentes sibi libenter adiungit. ꝓ. Innocentes et recti adhesserunt mihi. Contemplatio facit hominẽ deo familiarẽ, vnde dicitur de moyse maximo contemplatore dei. Exo.xxxiij. Loquebatur dominus ad moysen facie ad faciem. Sicut loquit sol et homo ad amicum suũ. Caritas autem facit hominem deo propinquum et affinem. Sap.xv. Incorruptio proximum deo facit. Recte autem ipse ambulauit cum beato dominico et beatꝰ deo principaliter eo. Tum quia fuit sibi similis quando innocentiam baptismalem. Tum quia fuit sibi familiaris per contemplationem celestem. Tum quia fuit sibi propinquus et affinis per pudicitiam virginalẽ. Ego autem in innocentia mea ingressus sum. hoc quo ad innocentiam baptismalẽ. Pes meus steterit in directo hoc quo ad virtutem pudicitiã, Pes dicit affectus animę tunc enim directo stat: quando ad nulla hominũ delabitur: sed semper mundus ꝛ casus seruatur. In ecclesia benedicam te dominẽ hoc quo ad contemplationẽ eternorũ. Secũdo cõmendat a diuina approbatione cũ dicitur placuit deo. Inter cetera autem virtutes que deo placẽt est misericordia Micheę vi. Quam bono ꝛ nõ facit nisi misericordiã. Beatus officium misam habuit tempore suo ꝛ ꝓsalẽ. Leprosũ dñe qđ libros suos vendidit ꝛ pauperibus dedit, ꝓ redẽptione captiui seipsum vendere voluit. Si ergo fuit tante charitatis pietatis ꝛ liberalitatis in mundo multo fortius nunc est in celo. Jesus hic charitatis ignis culus et ibi caminus. Esa.xxx. Dicit dominus cui⁹ ignis in sion et caminus in hierusalem. Hic fluuius pietatis ibi fluuius. ꝓ. Fluminis impetus lętificat ciuitatem dei. hic fragmenta liberalitatis ibi cumulus. Luce.vi. Mensuram bonam et confertam. ꝛc. Habuit etiam misericordiam spiritualem in conuersione peccatorum per sollicitum et fermentẽ predicationem. Noluit enim exercere officiũ mundanum: sed in hoc exercuit officium apostolicum. i. Cor.i. Non misit me dominus baptizare sed euangelizare. Officiũ angelicum Luce.ii. ecce nunciabo vobis gaudium magnũ. Officium trinum predicit christus. Luce.iiij. Misit euangelizare mihi pauperibus. euangelizare meo patet regnum dei quia ideo missus sum. Tertio commendatus a facili translatione cum dicitur et transtulit eum in paradisum. Fuit dominicus triplici ter trãslatus ante mortem in morte: ꝛ post mortem Prima translatio est quantum ad corpus ꝛ spiritum. Secunda est ipsum ad spiritũ, Tertia quantũ ad corpus proprium. Prima fuit de loco periculoso ad locum securum. Secunda trãslatio fuit de loco latrocinio ad locum quietum Tertia de loco despecto ad locum honorificum. Prima quidem translatio est quantum ad corpus ꝛ spiritũ scilicet quando de mundo translatus est ad claustrum relinquens mundũ. et corpore per habitationẽ et mente per amorem. Sap.iiii. Placens deo factus dilectꝰ ꝛ viuẽs inter peccatores translatus est. Secũda translatio est ipsum ad spiritum scz de mundo ad celum. Col.i. Gratias agit deo de potestate tenebrarum ꝛ et trãstulit in regnum filij dilectionis sue. Tertia est ipsum ad corpus proprium de loco scilicet despecto ad locum honorificum. de quo potest exponi qđ dicit. Deꝰ. ultimo. Deus visitabit nos aspectate ossa mea poblicum de loco tho Prima visitatione sua translationem facit spũs ritussanctus: qui sibi inspirauit vt mundũ relinqueret et religionem intraret. Sapiẽ. iiij. Properauit illum educere de medio iniquitatum. Secundam fecit angelus dicens patet ꝛ illis vt patet in apparitione sepulchri. Tertiã fecit christus. ꝛc. Unde potest exponi illud quod Gen. Parad.v. Cum venissent cuncti seniores israel portauerunt ossa viri dei ꝛ intulerunt eum in paradisum. Nam prima translatio facta est in paradisum religionis. Genes.ij. Tulit deus hominem scilicet beatũ dominicum ꝛ posuit eũ in paradisum voluptatis. scilicet religionis vt operaretur et custoderet illum. Religio

Universidad de Deusto
Biblioteca

sum est vir debet contemplationi insistere q̃ bona opera se exercere et suum animum exercitare, Secunda facta est in paradisum ecclesie triumphantis. Apoca. ii. Vincenti dabo edere de ligno vite quod est in paradiso dei mei. Tertia translatio facta est in paradisum ecclesie militantis vbi datur mia ad remissionem et gratia ad iustificationẽ. Ec clesiastici xl. Gratia dei sicut paradisus benedictionis & mia in secula permanet. Quarto et vltimo beatus nominem comm̃ datur a finali intentione cuj dicitur. Ut daret sapientiam. Nam ingressus translatus est in paradisum religionis docet sapientiam suis doctrinis. proverbiop v. Derivẽtur fontes tui foras ꝛc. Inquantum vero translatus est in paradisum ecclesie triumphantis dat sapientiam suis meritis. Eccli. xliii. Sapientiam sanctoꝝ narrant pũli ꝛc. Et ingressus trãslatus est in paradisũ ecclie militantis. vat sapientiam suis miraculis que quotidie innouantur & sunt Eccl. xxxvi. Innoua signa et immuta mirabilia.

¶ Sermo. clvij.

¶ De eiusdem translatione/sermo tertius.

ECce odor filij mei sicut odor agri pleni cui benedixit dominus Genes. xxvij. quia in translatione dñi dominici magn⁹ odor emanavit. Ideo verbum ꝓpositum ex ipso potest exponi vt sit verbum dicentis. Ecce odor filii mei ꝛc. Ubi quatuor dicunt de ipso odore. Primo q̃ non fuit occultus/ sed manifestus cum dicitur. Ecce/ odor. Nã hec dictio seu aduerbium ecce euidentiam dicit seu importat. Quatuor autem sunt q̃ occultari non possunt: scilꝫ res luminose. Ephe. v. Omne quod manifestat lumen est. Res vaporose. Eccli. xxiii. Quasi libanꝰ nõ dat ita vaporem habitationẽ meam. Res ignita. Proverb. vi. Nunc quid poterit quis abscondere ignem in sinu suo? Res alta etiã occultari nõ põt. Matth. v. Non põt abscõdi ciuitas supra montẽ posita. Hic quatuor de exilio odor sanctitatis sancti dominici abscondi nõ potuit. Primo q̃ fuit lumino sus vt se mundo tenebrosum illuminaret. Eccli. l. Quasi stella matutina i medio nebule ꝛc. Wandus enꝫ patridus nebulas peccatorum tenebrositatem erroꝝ et obscuritatem ignorantiarum. Cõtra primum actus dt statum luciẽ viteret ille eli radium stelle matutine. Contra secũm attulit radiũ plene doctrine et ille est radius lune plene in gentib⁹ in nocte. Contra tertium attulit radiũ sapientiant, ille eli radius solis luce dãtis in die. Sexto fuit vaporosus vt mundã tetricũ odore reficeret. Ecce ego eius caro vaporat odorem virginitatꝫ qua imitor illũ cantant. Ps. Iniquitates germinauit sicut lilia. Ecce vaporant/ odore charitatis quo infudit rose ruburt. Eccli. xxiii. Quasi platanꝰ exaltata sum hierico. i. ecclie militãtis cius opus vaporauit, odore sanctitatꝫ qua ad instar thuris ex placuit. Cant. iii. Odore vestimentoꝝ tuoꝝ sicut odor thuris cum perdũ vaporauit & odore veritatis qs instar balsami redolauit. Eccli. xxiii. Quasi balsamũ nõ mistum odor meus. Eius forma vaporauit odorem celebritatꝫ & ad instar odoris ignei bonos reficit & malos serpentes & heresticos effugauit. Cant. ii. Vinee florentes odorem dederunt. Tertio fuit ignitus vt mundũ frigidum inflammaret, portauit enꝫ secum tres ignitas/ scs fuit a verba. Eccli. xlviii. Verbũ illius quasi facula ardebat. Ignita eloquia. Job. xxxvii. Nonne vestimenta tua calida sunt? Et ignita desideria. Psalm. Scintillas quasi aspectus eius ardentis. Quarto fuit alius per consilia vt mundũ deiectum erigeret. Homo quidem fuerat humiliat⁹ infra angelum vsqꝫ ad exilium & vsqꝫ ad terrenũ affectũ. Sed ecce dominicus exilii dit remediũ per quod homo erigat se vsqꝫ ad dignitatem angelicã. scilicet per portã castitatis. vsqꝫ ad sublimitatem celi per votum obedientie. Sicut enim in obedientia hominem de celo expulit ita obedientia ipsum ad celum reduxit. Ysaie xl. hominis mundi per votum paupertatis que abiectissima est. a hominem mundo paminari facit. i. Corin. vii. Abiectissima pauperties eorum abundauit. ꝛc. Secundo de illo odore vngitur q̃ non fuit parum sed magnus/ quia dicitur sicut odor agri pleni. Implenit quidem mundum celi et tumulum. Talis enim odor mundũ implenit. Odor autẽ quadrupliciter caulate consistit aliquando enim caulatur ex concrematione. Eccli. Quasi thus ardens in igne. Aliquãdo ex contritione. Promptuarium enim integra redolet mundi cum fracta multum in pulmento. contrita parium. Aliquãdo ex reuolutione. Balsamum enim clausum non sentitur, sed vas aperto sentitur. Job. xli. Homus impletus est odore vnguenti. Aliquando ex collatione pode dicit Augu. Pari modo exaltatum exaltat fetorem omnem. & fetorem suum pmanentiã. Illo modo videtur fuisse contus odor beati dominici. Ipse enim fuit totus igne diuini amoris concrematus. Unde cum tota nocte in ecclesia pestilentiales machas factis per noctes et magne intentionis dantur sic eis cessauerunt tuxta cenaculi positi. Ipse vero a totus fuit per macerationem contritus Unde tres singulis noctibus vo-

ciferabat eũ quadam cathena disciplinaꝝ. Ipse enꝫ a toti mũdo fuit reuelat⁹ per exemplũ vite & per verba doctrine: per miracula suis operationem & per ordinis institutionem. Ipse est (in vita actiua et cõtemplatiua fuit sedule exercitat⁹. Unde dicit de eo. Nocte cedi pertransit lumina. ꝛc. Ecce ille q̃ aut repleunt celũ. In celo idem est quadruplex agor. Un⁹ est plen⁹ balsamo sapientie. Et ille ager est apostolꝰ. Secũdus est plen⁹ rosis patientie. et ille est ager martyrum. Tertiꝰ est plen⁹ violis cõtemplatiõis eterne. et ille est ager confessoꝝ. Quartus est plen⁹ liliis mũdicie. Et ille est ager virginum. Beat⁹ ille mente⁹ fuisset a egro apostolo per sapientiã. ideo in euangelio qñ de eo legit assimilat lucifulgenti. Fulget etiam in egro martyrũ per charitatẽ (amicus dei) ideo assimilat ibidem lucerne ardenti. Fulget in egro confessoũ per cõtemplationem supernamedeo assimilat ibidem cuidam eminenti. Fulget in egro virginũ per mũdiciam ideo assimilat ibidem sali condienti. Tertio ille odor implenit tumulũ hec mundi. et⁹ coep⁹ fuit alabastrũ plenũ vnguento omniũ gratiarũ. Cant. iii. Odor vnguentoꝝ tuoꝝ super omnia aromata. Fuit apotheca plena aromatibus omnium virtutũ. Cant. v. Gene et⁹ sicut odor agri cui benedixit dñs. Fuit a deo benedictus magnum. Fuit ot⁹ plen⁹ floribꝰ honoris ope rum. Eccli. xl. Super omne mel dulce fauus. Fuit ager plen⁹ floribꝰ virtutum. Eccli. xxxix. Germinabit quasi lilium & florebit in eternum ante dominum. Et ille ager fuit assimilat⁹ ibidem paradiso. Ecce odor filii mei. ꝛc. Ultimo dicitur de illo odore q̃ fuit a deo benedictione emissus. Et dicit. Cui benedixit dñs⁹. Ipse enim vt habet Genes. xlix. Fuit a deo benedictus benedictione celi desuper ꝓpter gratie & animum virtutum & affectionem benedictionibus vberum et vulue: propter filiorum propagationem.

Sermo. clviij.

¶ De die penthecostes/sermo primus.

COr mundum creatum in me deum⁹ spiritum rectũ innoua in visceribꝰ meis. ꝛc. Prophetavolens petere gratiam spũs sancti. Primo petit dari sibi ꝺ̃ ꝺ̃ ꝺ̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

spūssancti removat sicut aquila nouam cōuersationē assumēdo. ps. Renouabit vt aquile iuuentus tua. et iustus cerui penenū adducēdo peccati. ps. Quēadmodū desiderat cervus ad fontes aquarū. ꝛc. Qz est auditer deiremouat alas tuitar accipitris deponēdo plumas vetustas plenas indendo nouas plumas virtutū. Joā. xxvi. Nunqd per sapientiā tuā plumescit accipiter alas suas expādens ad austrū. qz facit animā habitare in foraminibus. renouat. iuxtar serpentis qui transiens per foramen angustū deponit pellem ad nouam pducendam. Et sic anima habitās in volumib⁹ vitij nostri relicta per deuotionē deponit vetustā cōuersationē. ephe. iiii. Deponite vos sm pristinā conuersationē veterē hominē. Tertio oppressa petit sibi oriri quēdā post eius aduentū sex gre privationē. Spūs em sancti⁹ erigit et ptrahit ad similitudinē aque pupille. flāme. lucerne. vtcūq enī spiritussanct⁹ aqua Joā. iiii. Qui biberit ex aqua quā ego dabo ei non sitiet in eternū. q sicut cōstruat per deuotionē. flc spūssancti. ita p bonoū operū exercitiū. Ideo monet apls. ii. Cor. vi. Hortamur vos ne in vacuū gratiā dei recipiatis. Scdo spūssanct⁹ est sicut pupilla. q habet hominē cōtinere et illuminare. ps. Spūs tu⁹ bon⁹ deducet me in terrā rectā. Sicut ergo ipsa pupilla pterunt p palpebre appositionē. flc spūssanct⁹ p eternos fruorū intuitiones. Eccl. xvii. Misericordiā viri quasi secū⁹ cum ipso. et gratiā boto quasi pupillā pseruabit. Tertio spūssanct⁹ est sicut flāma siue ignis. q hz animā inflāmare ad amore. q dā ferunt. q appositionē ligno. flc spūssanct⁹ p feruore sanctoz desideriop. Eccl. xxviii. Secundum ligna silue ignis exardescet. Quarto est sicut lucerna qui illuminat ea q sunt in domo. ita q sicut cōseruat p olei appositionē. flc ē spūssancti p devotionē. q dā p oleū significat. qz facit animā ardēt⁹ mūdi supernaturē. et in celum alacrē erigere. supra illi. Joā. iiii. Fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam.

Sermo. clx. De eodem ser. ii.

Spūs quē recepisset spiritus meus mihi sup humilē et quietū et trementē sermones meos. Vere dum illū intelligit ēē. Isa. lxvi. sm aliā trāslationē.

Ubi notat. q sup tria ista holim recepit. Primo sup humilē Isa. lxvi. Deus superbis resistit. humilib⁹ autem dat gratiā. hoc significatum est Gen. i. vbi scz dicit. Spiritus domini ferebat super aquas. Nō est fact sup terrā. qz aqua non requiescit in corde terreno. nec super aerē. qz non requiescit in corde elato. nec super ignē. qz nō requiescit in corde igne concupiscentie inflammato. sed supra aquas. q quia requiescit in eodem āsueto. Scdo tritico. Spiritus malign⁹ fert sup terrā. qz data est sibi ad habitandum. Gen. ii. Sup pincipē potestatis huius aeris. q diabol⁹ superbos inhabitat. Job. xli. Ipse est rex super omnes filios superbie. Sup ignem gehenne. qz dat⁹ est sibi ad cōburendum. Mat. xii. Discedite a me maledicti in ignem eternum. q preparatus est diabolo et angelis ei⁹. est sup ignem cōcupiscentie. qz dat⁹ est sibi ad succedendum. Oze. vii. Omnes adulteratores. quasi clibanus succensus a coquēte. Sup aquas autem non confertur. quia in corde pacifici et mansueto non commoratur. sed illi cōtribulatur. ps. Contribulati capita descendunt in aquis. ibi submergitur. Exod. xv. Submersi sunt quasi plumbum in aquis vehementibus. Secūdo requiescit sup quietis mansuetoq⁹ dicit. et quietū. Unde apostoli recepērūt spiritū sanctū sedentes. i. a superfluis curis quiescentes. In hui⁹ significationē filij israel nō recuperant animas quādiu fuerūt in egypto. q quādiu habuerūt farinā egyptī. q quādiu nō transierunt mare egypti. Nam in egypto nō est quies. neq; circa mare egypti. Illi autem sunt in egypto qui sunt in peccato. et isti non poterunt esse in quieto. Isa. xlviii. Nō est pax impiis dicit dns. Illi etiam retinent farinam egypti. q retinent adhuc delectationes et cogitationes peccati. et tales non sunt in quiete. Job. xxi. Cogitationes mee dissipate sunt torquentes cor meum. Illi autem non transierūt mare egypti qui adhuc pertinuntur variis sollicitudinibus mundi. Tales etiam non sunt in quiete. Joā. xvi. In mundo pressuram habebitis in me autem pacem. Qui ergo vult vt spūssanctus super eū requiescat. quietem habere desiderat. et per tenebrositate peccati. abdicat. relinquas et occasiones peccati. et deserat amorem curas mundi. Tertio requiescit sup timentes dei observatorem. Ideo sequitur. et trementē sermones meos. q autem obseruatio divinorum preceptorum ostendat ad recipiendum spiritū sanctū. hoc habet Joannis. xiiii. Si diligitis me sermones meos seruate. et ego rogabo patrem. et alium paraclytum dabit vobis. et etiam ibidem. Si quis diligit me sermonem meum. pr

nobis. et pater meus diliget eum. et ad eum veniemus. et mansionem apud eum faciemus. In talibus est venit spiritussanctus inflammādo. penetrat eius illuminādo. quiescit pater in amore. q cognitione eos confirmando. Quantūcūq vero sunt aliqui humiles vel quietis amatores vel preceptorū dei conseruatores. perfecte spiritussanct⁹ in eis requiescit. In precedent⁹ enim nullo modo requiescit. q quia in eo est pugna continua. In sanctis aūt qui sunt in via requiescit. sed non perfecte requiescit. sed semipleue. nam in eis est requies semiplena. In beatis autem requiescit. q perfecte requiescit. quia in eis est plena requies perfecta. In huius significatione Noe ter emisit columbam. In prima missione cum terra esset adhuc palustris nullatenus requieuit. sed ad archam rediit. quod datur intelligi. q spiritussanctus non requiescit in peccatorib⁹ qui habent corda immunda et in continua pugna. Isa. lvii. Cor impij est mare feruens. quod quiescere non potest. qz redundat fructus eius in conculcationem. et in lutum. In secunda emissione columba requiemit. sed non perfecte requiescit. quia requiescit super arborem olive. iterum ad archam redijt. per qđ datur intelligi. q spiritussanct⁹ in corditus sanctorum qui sunt in via requiescit. propter mādicitatē nō plene requiescit. qz adhuc a corpore habēt pugnā. Gal. v. Caro concupiscit aduersus spiritum. et spūs aduersus carnem. In tertio emissione columba perfecte requiescit. quia vltra ad archam non redijt. per quod datur intelligi. q spiritussanctus super eos qui sunt in patria perfecte requiescit. cum in eorum cordibus sit pax plena. q requies perfecta. Isa. xxxv. Sedebit populus meus in pulchritudine pacis. in tabernaculis fiducie. et in requie opulenta.

Sermo. clxi. De eodem. Sermo. iii.

Repleti sūt omnes spiritu sancto. ꝛc. Actuū. ii. Perfecta liberalitas in trinitate est. si fuisset quādo qđ datur multum. q multis. et pretiosū. Verbo dñi celi firmati sunt. ꝛc. et tabernaculum eius in Sion. Per verbum

repleti sunt omnes spiritusancto/ergo et peccatores qui non sunt repleti non sunt de numero ppinquoꝝ. Omnia enim enita aut habent esse aut vivere: aut sentire: aut ratiocinari: aut intelligere. Peccatores autem non habent esse: quia omne esse est a forma. Forma vero ipsius est spiritus sto est charitas. ut ait ille Philipp. ii. ij. Obsecrate eos qui non ambulant sicut habetis eu formam nostram: quia igitur peccatores non habent formam esse spiritualem: ideo nō habent esse spirituale. Unde dicitur ꝙ diabolo. Job. xviij. Habet ut in cavernaculis illius socij eius qui nō est. Secundo nō habent vivere: duo sunt signa vite. f. sensus et motus. Ipsi autem non habent sensum dilectionis vel cognitionis. divine nec motum operationis bone. Ps. Oculos habent et non videbunt: et hoc qua ad sensum pene dilectionis et cognitionis. Unde etiā oculi sunt intellectus et affectus pedes habent et non ambulabunt: hoc quo ad motum bone operationis. Tertio non habent sentire. Non etiā sentiunt diabolicas tentationes: ideo autem non sentiunt quia cōsentiunt. Ille etiā sentit puerbioy. xxiij. Verberaverunt me: et ego non senti. Quarto non habent rationari: quia nō vtuntur suo ratiocinatiuo: quia nō vtuntur sensu discursiuo: et ideo non sunt rationabiles sed brutales. Ps. Facti sunt sicut equus et mulus quibus non est intellectus. Quinto non habent intelligere: quia intelligentia est deum timere et a malo recedere. Proverbiorum. xxviij. Recte timor domini ipse est sapientia: et recedere a malo: ecce intelligentia. Tertio officit liberalitas vel quia dedit bonum pretiosum: cum vilitatur. Spiritu sancto: ideo autem spiritū sanctum recepernit: quia habuerunt corda pura et charitate unita: et fuerunt receptacula munda: sicut cantat ecclesia. Inuenit eos receptacula munda: et tribuit eis charisma tum bona. Inuenit eos concordes in charitate. Quatuor enim sunt que de facili se intrudunt. f. aer dum attrahitur: lux dum modo fenestra aperitur: aqua dummodo loca depresse inueniat: et ignis dummodo materiā preparatam habeat: et quia spiritus sanctus simplicitatem per aerem: lucem aquas: et ignis ideo instar aeris se statim diffundit: dummodo attrahat vel desiderio coelo. Ps. Os meum aperui et attraxi spiritū instar lucis dummodo aperiatur fenestra voluntatis. Apoca. iij. Ecce sto ad hostium et pulso &c. instar aque dum modo inueniat cor depressum. f. humile et manifestum. Ps. Qui emittit fontes in convallibus. instar ignis dummodo inueniat lignum bonum opus. Eccli. xxviij. Sicut lignum silue: sic ignis exardescit.

¶ Sermo. cclj.

De eodem sermo quartus.

Rogabo patrem et alium paraclytum dabit vobis spiritum veritatis/ quem non potest mundus accipere. Joannis. xiiij. Per mundi in hoc loco intelligutur amatores mundi. f. superbi: auari et luxuriosi. Ista enim tria peccata specialiter recipiatur impedimentum impedunt: et recepto malam remunerationem impendunt: et male remuneratum expellit. Primo igitur ne recipiatur impedimentum impedunt: et hoc ostendit Christus super Matthеum/per tres exemplas/dicēs. Si leo ostendatur pratum pirens non excitatur eius appetitus ad comedendum: qui nō est natura eius comedere herbas/sed carnes. Si pluuia cadat super lapidem: lapis ideo a foris balneatur: sed intus manet siccus. Si pall pleno aceto guttam mellis infundas: mel perdis et acetum non immutabile. Per leonem igitur carnes comedentem intelligitur hominem carnales qui nihil spiritus le accipere possunt: quia non est natura sua ad consentendo sua appetere herbas virtutum ad est celestem amentitatem/sed carnes. f. carnales voluptates. f. Corin. ij. Animalis homo non percipit ea q̄ sunt spiritus dei. Per lapidem intelligutur superbi qui habent cor durum. Job. xli. Cor eius indurabitur sicut lapis: et ideo pluuia spūs sancti cor eius de foris tantum attingit. Intus autem intrare non potest: quia cor eius durum et clausum habet: et ideo interius siccus remanet et dicere potest illud ps. Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Per acetum intelligitur auari qui habent cor plenum aceto: id est amore mundano: ideo si aliqua delectio spiritus sancti cor eius intromerit/ non potest intrare: quia pre abundātia amoris mundani perditur et suffocatur: ideo dicit Augustinus super illud. Diligite hominum omnes sancti eius. Dixit non diligere mundum vel dilectare dilectores ipsum deum. Advertere et convertaris. Funde vt implearis. Secundo ista tria peccata sancto spiritui sancti recepto malam remunerationem impendūt. Dicit enim dicit Augustinus: immo. Innocentius in quadā decretali. Tria sunt q̄ male remunerant hospites suos. f. mus in pera/ ignis in sinu: et serpens in gremio. Mus in pera/ est superbia in anima: que cibis bonis spiritualis comedit et corrodit. Sed ecclesia. Sexto. Non te extollas in conuiuio ne forte dicatur tibi: quid hic velut sanctus? ne forte elidatur pietas tua per superbiam: stolas tua comedat tinea: quos perdat et rubiginosus dentis lignū arrodat in heremo. Ignis in sinu est auaritia: affectus que omnia spiritualia que in anima inuenit annihilat et consumit. Job tricesimo primo. Ignis est usque ad consumptionem devorans: et omnia eradicans genimina mea. Ille est ille ignis de quo dicitur prouerbiorum tricesimo. Ignis enim nunquā dicit sufficit. Serpēs in gremio est luxuria: in quo ubi penarum difficultas: et ei iam gratie extinguit. Dicuerbiorum quinto. Favus distillans labia meretricis. et sussequens. Postremitur blande/sed in nouissimo mordebit vt colubet/et quasi regulus venena diffundet. Tertio ista tria que dicta sunt spiritum sanctum male remunerātum expellunt. Sicut autem colligitur ex dictis salomonis et quedam gloſa hoc tangit. Tria sunt que expellunt hominem de domo fetent fumus/stillicidium/ et mala vxor. Per fumum intelligitur superbia/que in altum ascendit et cito deficit. ps. Ascendit fumus de. Per fumum superbie spiritum sanctum de corde et pellit: et ne reuertatur semper restituit. Actum septimo. Vnera cernice et incircumcisi cordibus semper vos spiritui sancto restitimini. Per stillicidium intelligitur ipsa auaritia: quia stillicidium homem in domo inquietat. sic auaritia varijs sollicitudinibus et diuitijs animam suffocat que tanta illud. Luce. viij. A sollicitudinibus suffocantur. Tales enim spiritum sanctum expellunt cum tamen dicatur. f. Thessalonicenses quinto. Spiritum nolite extinguere. Per malas vxorem intelligitur carnalis concupiscentia: que semper cum ratione litigat quia illud Gal. quinto. Caro concupiscit aduersus spiritum. et ista tales spiritū sanctum et filium dei petibus immundis commaculant et contumelijs dehonorant. Ps. Peccatoribus dixit deus quare tu enarras iustitias meas. Quanto magis putatis octuplum numerū supplicia quibus dei concultes mundi et spiritui gratie contumeliam feces vel. De hac vxore sine concupiscentia carnis dicit. Romanos octauo. Prudentia carnis mors est. Quinquies enim carnalis tabernaculum in veritijs quod ad eternas felicitas pertingere non resteret. Unde in figura hui⁹ dicitur. iij. Regum. xj. Fecerit Hieroboā duos vitulos aureos: posuit in hac: alium in bethel ne populus ascenderet ad hierusalem/sed ipsos adorarent/qui vituli sunt voluptates/ecclesia. f. voluptas carnis/et vanitas mundi/quas tam clerici q̄ laici adorant/et ad celestem hierusalem ire non laborant. Ad hunc vitulum conflatilem faciendū populus fundit in aureos: placit/qui quicqd habet homo pretiosum ad hoc expēdit/vt vo luptas vel vanitas splendat: et sic voluptas carnalis/spiritum sanctum expellit.

¶ Sermo. cclxij. De eodem Sermo. v.

Glem ve mittere in terram. Et quid vo lo nisi vt accendat? Luce. xij. De isto igne spiritus sancti sunt tres considerandi. Primo ipse fuerit quidē ad similitudinē quo ad ī fluitū diffusor. Et potissima rō sunt vt hic ostendat quale linguagium sit in celo: qd ibi non sunt nisi verba ignita et ibi amor. Deus enim tres provincias fecit. f. principes celestem/prouinciam terrestrem/et prouinciam infernalem. Et in qualibet provincia possibile ppium linguagium. Et est linguagium provincie celestis: semper laudare et benedicere. ps. Beati qui habitant in domo tua domine/in secula seculorum laudabunt te: et linguagiū. principe terrestres est de terrenis tractare. Job. tertio. Qui de terra est de terra loquitur: sed linguagium prouincie infernalis est maledicere: blasphemare. &c. octauo. Cum eructauerit tradetur et maledicet regi suo et deo suo. Cognoscitur aūt ex quo de qua patricia sit ad linguagium/ et ex linguagio suo sen loquela. Unde dictum fuit Petro Matthei. xxvi. Basilens es: nam et loquela tua manifestum te facit. Cum igitur quis loquitur verba laudis et exultationis primi: signum est q̄ est de patricia celesti et de patricia celesti. Unde dicebat ipse/ Joannis. viij. Quare loquelam meam non cognoscitis? Quando autem quis loquitur verba terrena: signum est q̄ est de patricia mundi seu terrestri. f. Joannis. viij. Ipsi de mundo sunt/ex de mundo loquuntur: et mundus eos audit. Quando vo aliquis loquitur verba vendecō et blasphemie tunc signum est q̄ est de ꝑfessione et patricia ipsius maledicti inferni: quia istud est proprium linguagium demonis infernalis. Joannis octauo. Cum loquitur mendacium ex propriis loquitur. Secundo videndum est qualis sit ille ignis quem ad virtutem. Habet enim virtutem inclinatiuam: quia alte humiliat et sincerat et annichilat: habet virtutē elevatiuam: quia sursum fertur et tendit. Habet virtutem coadunatiuam: quia fluida solidat et adunat. Ille spiritus sanctus q̄ Dionysius in lib. de diuinis nominibus habet virtutē inclinatiuam: quia illos quos replet inclinat infernus per sui humiliatem et contemptum. Ps. Anferes spiritum eorum. f. superbiet et deficient. f. a seipsis et in pulverem suū reuertentur per sui annichilationem et contemptum. Secundo habet virtutem elevat

Universidad de Deusto
Biblioteca

stinam: quis eleuat eos superius per desiderium terrenorum. Ezechiel. viii. Misit me spiritus inter terram ⁊ celum: duxit me in Hierusalem in ostione dei. Tertio habet veritatem coadunatinam per concordiaꝫ ⁊ unitatem morum. Ephes. iiii. Solliciti seruare unitatem spiritus in vinculo pacis. Aiebat magis ignis in hoc considerat⁹ quia substernat sibi omnia alia elementa. i. terras in carbonibus ieerem in flamma: aqua in balneo calido. Sic ⁊ spiritꝰ sanctus substernit sibi terrenam cupiditatem. Gregoꝝ in hom. Quia spiritus sanctus apostolos in die celestis ditto culmen exerit: quid aliud dicerim nisi q̃ mentes terrenorum celo fecit? Amicos sam vanitatem. ℟. Qui emittis fontes in conuallibus. ℣. Gratiam suam prestat humilibꝰ et voluptuosam carnalitatem. Psal. v. Spiritus ambulate et concupiscentia carnis non perficietis. Tertio videndum est quiter ille ignis extinguatur. Nam extinguitur primo q̃ venit superbia. Job primo. Ventus peruenit a regione deserti concussit quatuor angulos domꝰ. Quatuor ei anguli domus spiritus: sunt fides spes: charitas: et bona operatio. Secundo per lignorum separationes: id est per spiritum discordie. Sicut est anima nō plus facit membra separata nec ignis inflammat ligna diuisa: nec spiritus sanctus illos inflammat qui sunt diuisi a deo per mortalem culpam. Psal. lix. Iniquitates nostre diuiserunt inter nos ⁊ inimicum veterum. Tertio per murmurationem: quasi ignis exardescat. Nehemias et ipse nō suffert. Josue. xx. Insuffrant ⁊ dicit. Accipite spiritum. Quarto per diligentem ab omni contrario preseruationem. i. per malarum societatū vitationem. Ps malo estote homo peruertitur in intellectum ejus ad cognoscenda. puer. ix. Qui cum sapientibus graditur sapiens erit. Qui autem stultoꝝ efficitur similis. Inquinatur in affectum ejus ad diligenda. Eccli. xiii. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea. Et male sicut in effectu ejus ad operandū dicere. Ioan. Recedite de medio babilonis ne forte eius delescat cor vestrum.

¶ Sermo. clxiii.
De eodem/Sermo sextus.

EXcelso misit ignem ⁊ossibus meis: et erudiuit me. Thre. i. Hec pot sunt esse verba ecclie recolentis aduentū spūs ⁊ eius i apl̃os p̃ his ad fidē ē erudita. In qb⁹ ꝑbis duo ostenditur. Primo ejus missum vel quia de excelso. In hīs quidē tribus est quadruplex excellum. Primus est infinite potestatis. Job. xi. Excelsior celo est: ⁊ quid facies. Secundum est infinite veritatis/per quod omnia prospicit et cognoscit. Ps. Omnium prospexit de excelso sancti sui. Tertium est infinite charitatis. Psal. vi. Vidi omnium fedentē cup̃ solio excelsum et elevatū. Quartū est infinite humilitatis per quod oculo mie non respicit. ℣. Excelsus dñs ⁊ humilia respicit. De illo ꝺ dupliciꝫ excelso ille signis sctūs spūs in apl̃os est missus. In ipso et erat ꝺ triplex defectus. Primus ejus ad interpretandū: qi timidi erant conteri ꝛps. Sicut patet in primitiua apostoloꝝ qui cum mori timuit vitaꝫ negauit. Secundus est ejus ad intellectualem: ꝺ multa ignorabant/ quē ipsos scire expediebat. Job. xvi. Adhuc habeo vobis multa dicere: sed non potestis portare modo. Tertium ejus ad effectualem: signis in amore dei adhuc tepidi et frigidi erant: nec ebullitiue eo modo diligebant quo eum diligere debebāt. Job. xiii. Si diligeretis me gauderetis utiq; quia vado ad ꝑem. Quarto ejus ad operatiuam: quia infirmi erant ad aggrediendum opera fortia ⁊ virtuosa q̃ exiguntur. Mat. ix. Nemo immittit commissuram panni rudis in vestimentum vetus/ ⁊c. quia ejus vt habebant defectum quantū ad interpretatiuam missus est spūs sanctus de excelso infinite potestatis: vt timidos roboraret/ qui essi pu⁹ timebant tacende post modum non timuerunt cum fiducia confitendo Actum. iii. Repleti spūs sc̃o loquebā

tur cum fiducia ꝑbum dei. Qui prius timebant confiteri in una lingua: postmodū tā confessi in omnibus linguis. Actus. ii. Cepit loqui variis linguis: vel qui prius timebant fragilem mulierem ⁊ postmodum non timuerunt principem negy imperatorem. Act. v. Obedire magis oportet deo q̃ hominibus. Secundo q̃ habebat defectum ejus ad intellectualem: missus est de excelso veritatis ⁊ sapientie: vt infideles edoceret. Joan. xvi. Cum aūt venerit spūs veritatis docebit vos o̅m veritatem. i. veteres doctrine et iustitie. Sap. xvii. Obnubilati sūt ⁊ sapientiam docet atq; iustitiā ⁊ veritatem quib⁹ utilius nihil est in vita hominibus: sobrietatem quo ad veritatem viteret prudentiaꝫ quo ad veritatem doctrine: et iustitiam ꝺ nō veritatem iustitie. Tertio quia habebāt defectū quo ad effectualē missus est de excelso infinite charitatis/ vifrigidos inflāmaret. Inflammauit eos corda eoꝝ. Gacg. Fortis apparent⁹ linguis ignis intuo facta sūt corda flammātis eoꝝ vbā. Gregoꝝ. In ignis linguis apparet spūs qui eos replenit et arditos pariter ⁊ loquaces fecit etiam eoꝝ opa. Job. xxviii. Nonne pellimēta tua calida sunt cum flata fuerit terra austros? Quarto q̃ ipsi habebant defectū quātū ad operationē missus est de excelso infinite bonitatis/ut eos ꝑficeret ⁊ ꝓmoueret. Ramus qui prius faciebat opa debilia/ postmodum aggressi sunt fortia. Aggressi sunt quoddā opus q̃s est supra naturā. i. edificare ecclesias. Hebre. Iu carne preter carnē obtinere non ꝓhibuit sed angelici esse puto. et q̃dā opus q̃s est ꝑ a naturā. i. moate affectare. Actus xvi. Ego nō solū alligari sed ⁊ mori paratus sum ꝓ nōe dñi iesu. Quoddā q̃s ut pro ea tolerandum humanā. i. diuitias ꝓmere. Actus iii. Argentū ⁊ aurū nō est mihi ⁊c. Et quādā q̃s est ꝓtra naturā. i. deū credere tri ⁊ vnū/ de virgine natū ⁊ passum. Ista est opera nō potuerūt nisi ꝑ spūs sanctum Sapien. ix. Sensum aūt tuū nō sciet nisi tu dederis sapientiā et misteris eius spūs sanctū de altissimis. Quoddā q̃s est supra humanā positionē. i. nulla ad malū dispositionem/ qi sicut in Sethi. viii. Sensus ⁊ cogitatus humani cordis pna sunt ad malū ab adolescentia sua. In apl̃is aūt fuit hōem nō ad malum ꝓnus sed in bonū ꝓmotus. Ego confirmauī columnas eius. Peccūdo ostenditur quoddā ille missus/ qi in specie ignis sancti descendit/ missit ignem. De quo canit ecclesia/ aduenit ignis diuinus nō combustura sed illuminatura nos confidentes sed lux ⁊c. Et habet q̃ iste ignis non fuit carbo nec flāma sed lux. Carbo enī est ignis in materia terrestri: et ideo non apparuit in specie carbonis: quia illos quos replet nō facit predicare ꝓpter terrenum quātum/ sed ꝓpter celeste ꝓmium. i. Corin. nono. Que est enim merces mea vt euangelizans ⁊c. Hoc apparuit in specie flāme: quia flāma est ignis in materia aerea: spiritus aūt sanctus illos quos replet non facit predicare ꝓpter fauorem humanū: sed ꝓpter honorem dei. Gal. primo. Si adhuc hominibus placerem: christi seruus non essem. Ap paruit ergo in specie lucis que est duplex ⁊ purissima: quia quos replet predicare facit ex sincera intentione. i. ꝓpter vtilitatem ꝓximi et honorem dei. Philippen. quarto. Non quero datum sed quero fructum ⁊c. Tertio ostenditur in quos sit emissus. Scilicet in apostolos: cum dicitur. In ossibus meis. Apostoli enim dicuntur ossa: q̃ fuerunt exterius vari ꝑ passionum toleratiōnem. Job. xxii. Solidissimi quasi ere fuit sunt. Fuerunt solidi: quia nimiꝰ non timebant: solliciteꝝ quia verba continebant soliditatem quā mortem despiciebant. Interius autem fuerunt medullis pleni ꝑ dilectionem. Job. xxi. Medullitus ossa illius irrigantur. Medulla est secundum Rabbanum dicitur ex eo q̃ madefacit ossa. Et est calide nature ⁊ dulcis saporis: qi deuotio spiritualis animā arida madefacit: frigidam accendit/ ⁊ mundi amaritudines in cellem dulcedinem conuertit. Quarto ostenditur quare missus ē cum dicitur. Et eruditus est me. Spiritus namq; sanctus apostolos erudituit. Nam in credendo dedit eis plenā veritatem. Unde dicitur. Spiritus veritatis. Joannis. xiii. Spiritum veritatis quē mundus non potest accipere. In diligendo dedit ordinatam charitatem/ Ideo dicitur Spiritus charitatis. i. Joannis quarto. Deus charitas est ⁊c. In operandō dedit perfectam sanctitatem. Et ideo vocatur spiritꝰ sanctus. Joannis decimo quarto. Paraclytus autem spiritus ⁊ cetꝝ. In sufficientia dedit consolationem et iocunditatem. Joannis decimo quinto. Cum venerit paraclytus ⁊ cetera.

¶ Sermo. clxiii. Eodem die. Sermo. ij.

SI quis diligit me sermonē meum seruabit ⁊c. Joannis. xiii. Circa aduentum spūs sancti in supra dicta verba tria ponuntur. Primo ipsius spiritus ad nostra hec missio cum dicitur. Cū enim venerimus. Secundo missi consiliꝰ atio/ cuꝫ dicitur. Et mansionē apud eū faciemus. Tertio ipsiꝰ missi consiliꝰ

mast manifestatio cum ds in principio. Si quis diligit me sermonem meum seruabit. Circa primū notandū q quatuor sunt que disponit ad spūalem aduentū ⁊ missionem. Primū est deuota oratio: ēt libēter homo ad illum hospitiū vadit ad qđ inuitat. Nō sine aut orationes sunt quedam inuitationes. Quod aut nostra oratio requirat nos ēt christus. Ioh. xiiii. Rogabo patrē meū et alium paraclitū dabit vobis. Docet totus ecclesie cetus. De hac dicit. Quātidus aperuisti. ⁊c. Docet pphēta qui orando orsit. Cor mundū. ⁊c. Docet vniuersalis ecclesia que dicit. Veni sancte spūs. Secūm est pūm de hūilitate. Libēter homo ad illud hospitiū vadit qđ se credit. Humilitas aut spūs scti honesta facit. Iuxta illud Eccle. xii. Magna potētia dei solius ⁊ ab humilibus honorat. Aqua aūt spūalēt nam sunt in mōtibus inflatis sed vallib⁹ humilib⁹. p. Qui emittit fontes in cōuallib⁹ inter medii montiū gradiūtur aque. Duo montes sunt due species superbie. Una q nascit ex re ppositor: alia q nascit ex re spūali. In medio istop montiū transit humilitas q semp tenet medium: nō declinās ad aliquā illarū specierū. Et in isto medio aque trāsiēt arariū. Tertiū est condūs puri secretio. Libēter ēst homo hospitatur in hospitio mūdo esse spūs scti⁹ habitat in corde pro. Ps. Domū tuam dne decet sanctitudo in longitudinē dierū. Greg. Tergat ergo lotio⁹ prauē operis q vero sparat domū mentis. Est autem mūdus intellectus ab omni prauo cogitatione. Sic ētiā effectus ab oī inordinato amore. Opus ecclesiā negligētia ⁊ torpore. Hoc significatum est. Numeri. xii. vbi dr q mūdauerūt oppm portas et murū. Per portas intelligit turba cogitationū per portas ēt osensus ponūtatis. per murū bona seu opera q antiqui munyunt ne ab ipsis supere tur hostibus. Quarto est mentis trāquilla vocatio. Libēter ois homo ad illud hospitiū diuertit in quo quietem inuenire se credit: hinc est q apli receperūt spūm scti⁹ ds ētēo: id est a carne secularib⁹ quiescētes. hinc est q filii israel acceperūt mānā in solitudine: id est spiritualiter delectrine in mētio quiete. hinc est q helyas in solitudine mane ⁊ vespere panē ⁊ carnibus pascebat. penitēa aūt est pēm vir buccellā panis inuenit qz homo in mētia q ter ois bonus ēt solationes recipit cū turbatione aliq̄ famē inuenit. Secūo sunt quedā que disponūt ad spūm spiritus sancti cōfirmationē cum dicitur. Et manebit apud eum faciemus. Et ista sunt quatuor. Primū est mūdatio mētio. Sicut ēst materialis ignis cōseruatur sub cinere esse spūs sanctus sub mentis mūdatione. Memoria enim mētio gratiam conseruat: qz facit humilem animū. Eccli. x. Quid superbis? In oībus operibus tuis memorare nouissima tua ⁊ in eternum nō peccabis. Dat profectū. Greg. Valde se delicitat in bono opere q sēm per cogitat de extremo fine. Sēdo est mortificatio carnis. Carnes enim cōcupiscūt ex spūs appetitione. Sic spūs sanctus ex carnis mortificatione. Matth. xi. Olo victima sale salietur. Aqua stantes scūm Ambro. putrescūt: sed per universos lapideos currētes in suo vigore perseuerant. Sic ala ālā in otio putrescit: sic ēt peccatores: si qñ inter diuersos lapideos pugnātes ⁊ iremios trāgitur: in gratia cōseruatur. Et ps. Aug. in libro de ciuitate dei. Est quidā fons q in die frigescit: in nocte calescit qz ignis spūs sancti in prosperitate extinguit: ⁊ in asperitate penitētie conseruat. Tertiū est diuini timoris prudentia. Sicut enim homo stare non potest si non habet stabile fundamentū: ēt forte tectū sine nec anima ꝑ non habet timorē. q timoris fundamentū ds Eccli. xxvii. Si nō in timore dñi insūter tenueris tectū subuertet domus tua. Et q sit tectum. ejusdem. xxv. In mei dñi super ola ⁊ superpositi. Quartum est custodia exteriorū hominis sicut enim vas plenū balsamo aperto relictum cito effundit. sic balsamum gratie dei in sua cōsumeret in Adam per oēa q̄nqs sensus/ sez vsum audit⁹/gustū/odoratū/et tactū. Eccl. xx. Beatus qui custodit cōsummatur. Tertio sunt quedā que facit ad spūs sancti missi ⁊ confirmati ostensionē. Et ista sunt quatuor. Spūs enim sanctus ostēsus est in quadrupedi signo: ds nubis cōlibe. fluctus ignis: per que datur intelligi q quatuor sunt ds sua per que quis potest agnoscere se habere spūm sanctū. Primū signum est ablatio nubis super christū transfiguratū. Ps. Fluuit spūs eius et fluent aque. Ps. i. Spūs dñi ferebat super aquas: id est lachrymarum. Sēdm est olim dilio iniuriarū. Et ideo apparuit in specie colūbe que felle caret. et ideo Sap. vii. Docet spūs sanctus suauis dicens quinos humanus qz facit hominē suauem in corde et benignos in sermonere humanos in omni conuersatione. Tertiū est ebrietas tēs potatiō. ⁊ ideo apparuit in specie flatus: quia ola tempestas facit conturbari flatum vaporem ⁊ fumū. Et ideo legitur de sanctis q̄ cum spūs dñi in eis irruit leonem intellexerit: philisteos superauit vulpecula dirupit. Per leonē intelligitur superbia. Per philisteos qui interpretantur cadentes intelliguntur oēs qui sua spūalia tranquilla sicut dicitur Prouer. xi. Qui conturbat domū suā possidebit ventos. Sed per vinculā intelligit ipsa carnalia concupiscentia. iuxta

illud Eccl. vii. Vinculū ēst sunt mulier illi⁹. Quarto ēst desiderii supernoꝝ. Et ideo apparuit in specie ignis q ignis habet sursum ferri. etc. vii. Elevauit me spūs inter terrā et cel. Vbi cūq ergo ēst fumus aromatizans ibi desiderii signū ēst q ibi sit ignis spūs sancti. Greg. Qui mētē integrā vltra desiderat profecto iam habet quem amat.

Sermo. clxv. De scta trinitate. Ser. i.

Altitudo diuitiarū sapientie et sciētie dei. Rom. xi. Festum sancte trinitatis quidā celebrant dñicā q ēst octaua pēntecosten q ēst principiū dñi carnalis: nō immediatū q deus ēst prima causa oīm. Sed alii celebrant illud festum in vltima dominica ad insinuandū q deus ēst finis omniū. Alii magis celebrāt cōtenti illa laude continua trinitatis: qua dr Gria pr ⁊ filio. ⁊c. vt ostendat q ēst gubernatrix ⁊ conservatrix oīm. Apte igitur licet raptim facrit vlige ad terrā celū. Iamē nō ēst ausus mysteriū trinitatis cum rōne inuestigare. Sed in verba admirationis ⁊ laudis prorūpens dicit. O altitudo diuitiarū. In quibus verbis tria ponit. Primo q ipsa beata trinitas non ēst cursus sapientie ⁊ sciētie dei. ⁊c. Curiose enim hoc inuestigare vanū esset ac periculosū ⁊ cōfusione dignū. Vnum quidem ēst quia intenti suum cōsequi nō possēt. Eccli. iii. Altiora te ne quesieris ⁊ fortiora te ne scrutatus fueris. ⁊c. Vnde legit q ro Hugo quo dñs Augustinus libro de trinitate faciebat: quādam puerulū in littore maris inuenit qui ēst quodā cocleari argēteo aquā marīo in quandā paruā foueā ꝛe ducebat dicēs se velle totū mare in illam foueam refundere. Cui Augustinus proclamat. Quis hoc posset fieri cum mare sit magnū ⁊ cochear modicū ac foueā parua? Ille facile⁹ ēst mihi hoc agere q tibi ici quod cogitas adimplere. Cogitus enim in libro tuo mysteriū trinitatis cōprehendere cum ither tuus sit parua foueā ad recipiendum ingenii tui modicū cochear ad ēnquirendū ⁊ trinitas ipsa immēsum pelagus ad exhauriendū. Et ita magis pueri disparuit. Sēdo hoc ēst periculosū: qr ex mēta temerītate humana posset incurrere cecitas mētis error⁹. Prouer. xxv. Sicut q mel multum comedit non ēst ei honorifice qui perscrutator a tot ēst maiestatis opprimetur gloria. Aug. in libro de trinitate vbi querit⁹ vnis tatis trinitas patrīo et filiū ⁊ spūs sanctus nisi ꝑ periculosius alicubi erretur nec laboriosius aliquid querit nec fructuosius alibi ⁊ inueniet ⁊ ꝑ ipsū. Et in apocrypho scīpto. q cum ipse ecclas profunda dei inquirere vellet ad seipsum reductus ēst: ne supra se nimio elevaret⁹ angelo sibi dicente. Si pelleo flammā ignis ponderā. Stato venti mensura. diei ꝑterita revoco. qui sibi dicat. Si hec que infima sunt nō valēs cōprehendere. quomodo hec q deinis sunt valebis altologere? Tertio hoc ēst pculōse cōdignū. Dicit ēm rabi moyses q talmudille dixerunt q quicunqz ingenii ponit cīres quatuor recipiet cōfusionem. Quādo scs vult scire quid ēst in summo. qđ nūq scire quid ēst in imo: quid fuit primo ⁊ quid erit vltimo: summū ēt primū vocat deum inquantum ēst principium oīm: imū ⁊ vltimū vocat ipsum inquantū ēst finis oīm. Quantū ēst ad illa deus ēst inuestigabilis. Isa. vi. Dicit de seraphin q duabus alis velabant facie eius. Et duabus velabant pedes eius. Velant igitur caput ⁊ pedes: qz deus preest principiū ⁊ finis ēst nobis inuestigabilis. Media autem nō sunt velata qz ea que sunt a principio in finē: id ēst naturē effect⁹ nobis cognita sunt. Sēdo ponit apls q ipse beata trinitas fideliter ēst credenda cum dicit. Qui ex ipso ēt per ipsum. ⁊c. vbi ponit ⁊ trinitatem personarū. cum dicit. Quoniam ex ipso. ⁊c. et ponit ēt essentie cum dicit. Ipsi gloria in secula. Ista ēm fides nostra adimuit potest scripturarum testimonia creaturarum veligiā ⁊ ostēsa mirac cutio. Potest aut hoc ostendi per auctoritatem diuinā: angelicā ⁊ humanam. De diuina dicit Bed. i. Faciamus hoīem ad imaginem ⁊ similitudinē nostrā. qđ ergo dicit Faciamus ⁊ nostram: personarū pluralitatem respicit q ꝑ in singulari numero dicit similitudinē et imaginem sibilantie respicit potestatem. hoc ētiā ostēditur per auctoritatem angelicā. Q angeli quotidie exclamant et dicunt. Sactus sanctus sanctus dominus deus exercituum. ⁊c. ꝑ ter dicit sanctus pertinet ad trinitatem personarum q semel dicit dominus deus. ad politatem essentie. Hoc etiam ostenditur per auctoritatem humanam scz prophetiam. Ps. Benedicat nos deus deus noster. ⁊c. Apostolicam. hinc Joan. v. Tres sunt qui testimonium dāt in celo: pater/verbum/⁊ spūs sanctus. et hi tres vnum sunt. Et per auctoritatem euangelicam. Matthei vltimo. Baptizantes eos in nomine patris et filii ⁊ spūs sancti. Secundo adiuuatur ipsa fides nostra qua credimus deum esse trinum et vnum ex creaturarū veligiis. Et istud vestigium inuenitur in creaturis superiori-

hus sicut in soleis quo sēm beati Augustinum tria cōsiderātur scz qđ est quod iubet: et qđ caleat/id est dēbītātia solis radi⁹ et calor. Radius de sole nascit/ex filio de patre generat. Calor autē ab utroq; procedit quia spiritus sanctus ab utroq; procedit. Substātia vero solis a nulla creatura cauſa habuit nec a nullo derivat. In creaturis conspicuus sicut patet in aqua una est aqua fōtis in riuo/et stagno. Et riuus est fons et stagnū ab utroq; fōno a nullo. In creaturis medijs sicut in sole in quo est vna alia in tribus potētijs. de ḡbus dicit Aug. Non sufficit solus intellect⁹/nisi sit voluntas in unote bene: nec duo sufficiunt nisi memoria adsit: qua semp in alijs intelligens maneat de⁹. Tertio adiungit ostēsis miraculis: quorum vna ponit ḡsemina: qr circa nativitatem ihesu tres soles in orbe apparuerūt qui paulatim in vnū solē reflecti sūt. Aliud ponit eutropius qr dū quidā arrian⁹ quendā baptizaret, et formā trinitatis peruerteret mox aqua disparuit. Tertiū ponit fulgentius qr episcopo nanidāli missam celestē dantē tres gutte clarissime super altare celitus sunt emisse que sibi appropriquātes; vnā gemmā pulcherrimā effecerūt/quam cū in quadā cruce vbi erāt multe gēme posuisset/ille tantā eius excellentiā nō ferentes de cruce ptinus ceciderūt. Tertio dicit aplus qr ipsa dei⁹ trinitas et pnitas est a nobis gloriſicāda. cum sit. Ipſi gloria in ecclesia seculorum amen. Debemus ipsum glorificare propter debitam; qr propter ipsam homo est formatus. Exiſe. xliij. Populum istum formaui mihi/et laudem meam narrabit. Propter meritum. ē. Nemum. a. Quicunq; honorificauerit me glorificabo eū. Propter exemplū: qr ipsam glorificat creatura insensibilis. Ho. Celi enarrant gloriam dei. Irrationalis creatura. Exa. xliij. Bestie agri honorificabit me bestie agri et draconis/creatura intellectualis. Job. xxxviij. Vbi eras quando me glorificabāt astra matutina? Et ideo debet ipsum glorificare creatura rationalis et verificetur illud quod dicit Augustinus Non cessat nec tacet laudes tuas universa creatura tua.

¶ Sermo. clxvi. de sancta trinitate. fer. ij.

Benedicat nos deus deus noster benedicat nos deus. ⁊c. Prophēta spiritu sancto inspiratus mysteriū trinitatis nobis aperiens tria dicit. Primo quid de eo sit credendum. Secundo quid ab eo sit petendum. Tertio quatter sit ei seruiendum. De eo autem est credendum qđ sit trinus: quia ponitur dei nomen. et qđ sit primus: ideo in singulari ponitur benedicat. Et licet istud sit supra nostram in creatura aliqualiter elucefcit. Et primo in creaturis vniuersalib⁹ in quibus inueniuntur magnitudines: per quam intelligitur patris potentia: speciem et pulchritudinem per quam intelligitur filij sapientia de his quibus dicitur. Sapiente mij. A magnitudine enim speciei et creatura cognoscibiliter poterit eorū creator videri. Philitatem per quam intelligitur spiritus sancti bonitas et clementia. Genesis j. Vidit deus cuncta que fecerat: et erāt valde bona. Secundo elucefcit in creaturis in particulari sicut in igne in quo quedam est species ignis/splendor/et calor. Splendor ab igne nascitur: calor ab igne et splendor generatur. Unde dicit Augustinus. Splendor tantū est de igne: et tamen coeterna sunt: ita mihi enim ignem sine splendore credam patrem esse sine filio. Secundo in creatura spirituali sicut in anima. vnde dicit Aug. de trinitate. Mens amore et notitia sui tria quedā sunt. Mens est noscit se amat se: et cognoscit notitia sui amat et est parens sue notitie: tertius est amor qui de ipsa scz mente et notitia procedit cum mens se cognoscens diligit se. Tertio in secularibus disciplinis. Unde dicit Faustinus in libro de fide catholica. Tres sūt in humanis liberalia studia senserunt. Nam in arte grammatica nisi primam secundam et tertiam personam inuenimus. Etiam in unitate vna dictio que est vnica in vocabulo tripliciter in significatione: vt hec dictio amor que potest esse alicuius nomen proprium: et est nomen cōmune: et verbum. Quarto in numeris. Unde dicit philosophus per hec numerum scz ternarium adhibitum nobis ad significare deum vnum et trinum propter actibus eorum que sunt creaturis. numerum autem intelligendi est qr ipsi possit fieri numerum ternarium in personis: qr hec non cognoscit. Secundum dicere qr antiqui vtebantur numero ternario in sacrificijs: et cultus nibus propter quādam mineri perfectionē. Secō propheta ponit qđ sit ab eo petendum scz benedictio et dicit Benedicat nos deus. ⁊c. Innocuitio namq; trinitatis triplicē nobis benedictionem acquirit. Primo contēplatione. Exa. xl. Quis appendit tribus digitis molē terre: quasi dicat nullus/ nisi deus trinus in sua potentia/sapientia/ et misericordia quasi tribus digitis molem terre/id est pōderositatem corporis appendit sursum vocando ad contēplandū celestia. Secundo

operosus ⁊ elevatus erat. beatus Augustinus de quo dicitur qr cum libros de trinitate scribere et quedā videa in tribulatione posita ad eum pacificandā ipsum salutaliter et spiritualiter illi mulieri riderent ipsa tristis adcessit. Sequitur vero vie est eius missam audiret facta est in extasi mentis et rapta in celum: ibidem vidit augustinū facta trinitate de trinitate disputantem. Facta est vox ad eam dicens. Cū ad augustinū tuilli hanc de trinitatis gloria altissime disputabat. et ideo qr tibi fuerit nō audivit. sed ascendit in tentationē. et alia demonū eius actione. hoc signatū est. Gen. v. Hēnoch hebreo est vocauit nos vt eamus via trīa dierū in solitudine/id est per sctē trinitatis ⁊ in hac vita in qua peregrini sum⁹ seruam⁹ ne forte accidat nobis pestis/id est tētatio qē est a carne aut gladius qui est tētatio ab hoste. Aliud etiā notatur in quodā sancti notarii apud cōstantinopolim de quo legit qr cum magnū esset desiderium ad quendā locū vbi cōgregata fuit multitudo demonū vt sctās in throno interrogaret. Et ecce⁹ suus erat. et ille ei signa dixit ego sum ternus sācte trinitatis. et statim oēs disparuerunt. Tertio christus in adventu iudicij ponit. Ramus ille ⁊c. misericors saluator miserere nobis. ab angelis: et exactus qđ cū recto decursu vite mors omnis turbatio cessauit. Tertio ponit qualiter sctē trinitati est seruiendum. qr cū timore. et dicit. et metuāt eum oēs fines terre. Circa qđ sciendū est qr quia sancti sunt de terra licet demones ⁊ dānati in aquis pennas posuit. Job. xxvi. Ecce gigantes gemunt sub aquis. Alii sancti trinitatē et si timore metuunt est odiunt ⁊ blasphemant. Ho. Si verba eoz qui te oderūt ascendit semper. Alii sunt super terra sicut sunt angeli ⁊ beati. Ho. Credo videre bona domini in terra viuentiū. Et isti sanctam trinitatem amore sancto metuunt et reuerentur ac laudant gaudiose dicentes. Exa. vi. Sanctus sanctus sanctus dñs deus exercituū. Unde legit qr cum quidam vir sanctus cum alijs gallentibus esset in ecclesia vidit beatam virginē Mariā advententē. et ad illos ⁊ pōs. Postquā inclinatē. ⁊ ēs ē hoc interrogasset respondit qr quādocūq; ille versicu⁹ de trinitate ab ecclesia dicit ⁊ tota curia celestis sancte trinitati inclinat ⁊ ipsam reuerentur. Alii sunt in medio terre sicut anime et terre motum expectātibus debiti. Et illi non sunt digni gloriam sancte trinitatis narrare ne bleak eis illud. Peccatori autē dixit dē⁹. Hec tu enarras iustitias meas. ⁊c. Unde sicut refert Bonifacius in libro suo quem scripsit ad constantiam Wallidā. Cuz quidā archiepo simontacus per cedes contra nō posset precepta eius et vt versum trinitatis diceret. Et cum ille sancta trinitas ⁊ maxime spiritū sanctū nominare nō posset/ille deprehensus ⁊ confusus est. Alii sunt in fundus terre sicut vere plecti in quibus terrena sumunt. Et isti beatā trinitatē metuūt timore filiali. Eccli. Plenitudo sapientie timor dñi. et isti semp trinitatē benedicūt laudare ac dicere Gloria patri ⁊ filio ⁊ spiritui sctō. Istū est versus sctē trinitatis Ysidorus synodus edidit. Sed Hieronymus in fine psalmorum dicendum ordinauit.

¶ Sermo. clxvij. Eodem die. Sermo. xij.

Tres sunt qui testimonium dant in celo/scilz pater verbū ⁊ spūs scūs⁊ hi tres vnū sunt. ps me Joā. v. Scdm Joannem euāgelistā recōbea supra pectus dñi ri sūt tu sapiētie inde hauriēs mysteriū sctē trinitatis nobis sub breuib⁹ verbis tradidit de eo. Tres sunt in quibus verbis tria ostēdit. Primo qr in diuinis est trinitas personarū et pnitas essentie. est. Ita tres sunt q̄ testimoniū dāt in celis. ⁊c. Istā aūt trinitatē ⁊ pnitatē personaꝝ ostēdit. Quoniam in libro de diuinis nois⁹ q̄ quatuor existentia ostēdās qr filius ⁊ spūssctus procedit a pre sicut duo rami ab vno fonte/sicut due pullulationes ab vna radice/sicut duo radij ab vno sole. Ait est. Pr est fons fontuna deitas. Filius alit et spūssctus rivi deitatis. Et ita op⁹ dicere pullulationes diuine nature ⁊ sicut flores ⁊ fructus humana. Quā aūt sint neqz dicere neqz cogitare est possibile. Procedāt igit hinc sicut duo rivi ab vno fonte. Pr est est instar fontis/filius instar rivi ⁊ fonte procedentis. Spūssctus instar stagni a fonte et rivo procedentis ⁊ emanātis. Scdo procedāt sicut due pullulationes ab vna radice. A radice quidē procedit truncus ⁊ a radice ⁊ trunco educit ramus. Sic a pre procedit filius/a pre ⁊ filio procedit spūssanct⁹. Tertio procedunt sicut duo flores ab vna arbore. De arbore quidē procedit flos et de arbore ⁊ flore nascit fructus. Sic a pre procedit filius ⁊ ab vtroq; spūssctus. Quarto procedāt sicut duo radij ab vno sole. A sole quidem procedit splendor. A sole et splendore producit calor. Augu. Videmus solem per celū currentē/discentē/et calentē. Ita igit tria considerantur in sole scz cursus splen-

dor / et calor. Sic in deitate inuenimus patrem currentem i deo potenter omnia operantē Joā. v. Pater meus vsq; modo operatur / filium ſplendentem i deo ſplendere ſue ſapiente eſſe intendentem. Joā. i. Erat lux vera ꝛc. et ſpiritum ſanctum calentē 2. cor. vltimo inflammantē. Luce. xii. Ignem veni mittere in terrā. ꝛc. Secundo oſtendit Joannes q̄ in diuinis ſunt quedam appropriata cum dicit. qui teſtimonium habet in celo. Secundum autem gloſam. Chriſtus habuit tria teſtimonia q̄ ſit celeſtia. Primum eſt a patre cū dixit. hic eſt filius meus dilectus. Secundum autem a ſeipſo quando fuit transfiguratus. Tertiū a ſpiritu ſancto quādo in ſpecie columbe ſuper eum apparuit. Et ſuis ſūt operationes fuerunt cōmunes tamen ſecundū beatū Aug. illius vocis ad latio attribuitur patri / trāſiguratio filio / et columbe formatio ſpiritui ſancto. Ponunt aut̄ ſancti alia appropriata diuinis perſonis q̄ntū. Aug. in li. de trinitate tria ponit dicens. In patre poſitas / in filio equalitas / in ſpiritu ſancto. vnitas equalitatis cū duobꝰ. In alio quoq; loco appropriat patri potentiam filio ſapientiam. et ſpiritui ſancto bonitatē. Hilarius vero in li. de trinitate alia tria ponit dicēs. Eternitas eſt in patre / ſpecies in imagine / vſus in munere. Et hic ergo patet q̄ patri attribuitur potentia vnitas et eternitas. Filio ſapientia: equalitas ſpecies ſiue pulchritudo. Spiritui ſancto bonitas: nexus: et vſus. Horum autem rationem breuiter videamus. Pater namq; eſt ſolum principiū. et ei attribuitur potentia qui in ſe includit rationem principii. Et etiam principiū nō eſt de principio. Ideo ſibi attribuitur vnitas: que ſicut principium ſine principio in numeris nominatur. Et etiam principiū eſt omnis processionis. ſ. generationis et ſpirationis. Et ideo ſibi attribuitur eternitas q̄ eſt principium omnis durationis ſcile eui et temporis. Filium autem procedit a patre per modum intellectus quo ſapientia petitur. et ideo ſibi attribuitur ſapientia. recipit etiam ingenitum filius a patre genitus eandem naturam quam habet genitor. Et ideo ſibi attribuitur equalitas. Et etiam verbū patris in quo cū ſit ſpeculū omnia reſpiciunt aliq; relucent et ideo ſibi attribuitur ſpecies ſiue pulchritudo. Spiritus ſanctus procedit a patre et filio. et amor eorum obiectum eſt bonū et ideo ſibi attribuitur bonitas. Et etiā amor patris et filii quo vnitur et eſt bonum quod nos vnit: et ideo ſibi attribuitur nexus. Patet ſu amore oſculationis. ergo ſpiritui ſancto appropriatur vſus vnde Beatus Aug. illum exponit fruitionē. Tertio ponit quedam propria eſt dicit Pater / verbū / et ſpiritus ſanctus. Quia etiā per hoc adinuicem diſtinguuntur. nec tales diuiduntur. Sed ſicut habent vnam eſſentiam ita habent vnā virtutem vnā potentiam et vnam operationē: quod enim filius ad iſta quattuor non diuidantur. dicitur Joā. v. Nō potest filius quicq̄ a ſe facere. Ecce quia habet eandem cum patre virtutem. Et ut enim filius nō eſt a ſeipſo ſed a patre. ſic et a ſeipſo non habet virtutē operandi ſed a patre. habet etiam a patre eandem eſſentiam. Unde ſubditur. Niſi q̄ videret patrem facientē. quia enim illa generatio qua filius a patre procedit non eſt carnalis ſed ſpiritualis: et ſenſus vſitatiores ceteros ſenſus eſt magis ſpiritualis: ideo per ſenſum viſus exprimitur. Videre enim patrem faciendo nihil aliud eſt q̄ ab ipſo accipere eſſentiam et operationem. virtutem. habet etiam eandem operationem. Unde ſubditur. Quecunq; enim pater facit illa et filius ſimiliter facit. ideſt ſimili voluntate cum patre. ideo ſubditur. hoc et filius ſimiliter facit. ideſt ſimili voluntate cum patre.

C Sermo. clxviij. Eodem die ſer. viij.

Ore- ſtum deſt et tibi ōne mi- ſericordia qui tu reddes vni cuiq; ſecundū opera ſua. Secundo ſanctos do- ctores patri attribuit potentiā filio ſapientiā ſpiritui ſancto bonitatē ſiue ſanctificationē. Quo prima ſcilicet potentia et mi ricordia patet in anterioritate potentie. Terciū autem ſcilicet ſapientia notatur: cū dicitur quia tu reddes vnicuiq; ſecundum opera ſua. Omne enim iudicium datum eſt filio ſicut dicit. Joā. v. Iudex autem indiget ſapientia ad examinandum et diſtinguendum. Et ſō in hoc quod dr. Quia tu reddes vnicuiq; ſecundum opera ſua filii ſapientia intelligitur. Primo igitur potentia attribuitur patri quia eius filius et ſpiritus ſanctus omnipotentes patri ſūt omnipotentia attribuitur ne in creaturis ſimplicibꝰ et ex q̄ dicit tu potens reputetur. Quamuis autem deus ſit omnipotens ſint tamen que ipſum ſuperant et timent. Primum eſt ſua pietas peccatoꝝ. Pſa. xxxi. Et filius benignabilis nichil eſt eorum ſi puer delicatus. quia ex quo locutus ſum de eo ad hoc ego recordabor eius. Ideirco conturbate

mini viſcera mea super eum miſerendo miſe rebor eius. Oſee. xi. Conuerſum eſt cor meū in me pariter cōturbata eſt plenitudo mea non faciam furorem meum. Sedm eſt ſtatū noſtra lachrymoſa. Gene. xxiij. Si cōſtra deum fortis fuiſti. Fro magis cōtra homines poteris valere? Fuit autem cōtra deum fortis per lachrymas quas effudit ſicut dicitur. Oſee. xij. Invaluit ad angelum et cōfortatus eſt: ſi. plevit et rogauit eū. hoc etiā ſignificatur. iiij. Reg. xx. de ezechia rege cui dicitur. Audiui deum tuum plorantem. Tertium eſt charitas affectuoſa. Ipſa enim deum de celo ad terram traxit. Augu. O charitas ſtitas q̄ magnos viros habes deum de celo ad terram nepoſuiſti. Ipſa enim eum in patibulo aſcendere fecit q̄ coegit. Luce. xxiij. Hanc potiſſima habeo baptizari. q̄ quō coactor donec perficiatur. Quartū eſt conſtantia virtuoſa. Qui enim ſibi q̄ voluntati ſue vincula dilecti vincunt. Mat. xi. Regnum celorum vim patitur et violenti rapiunt illud. Quoniam eſt humilitas gratioſa. quod ſic ſignatum eſt. iiij. Reg. xxi. Vbi ſcilz dño dixit helie. Nonne vides achab humiliatum coram me? igitur humiliatus eſt mei causa nō inducam malum in diebus eius hoc etiam manifeſte patet in ninuitis. Certū eſt virtus virtuoſa. ij. Timoth. ij. Regere ſeipſum nō poteſt. Glo. q̄ facere. ij. dicta ſua nō impleret. Et hoc enim verbo impoſuerabat helisus magus paulo quādoquidem rex et ipſe hyponiſius in libro de diuiſione nominibus. Dicebat enim ſi omnipotens eſt quomodo dr aliquid non a noſtro theologo. Et reſpondet ipſe Dionyſius. Et enim ſui ipſius negocio caſſo eſt a veritas. veritas aūt eſt exiſtēs a veritate aut caſa ab exiſtente aut̄ caderet non pōt deus. Secundo ſapientia attribuitur filio. q̄ ſicut pater q̄ etiā ſpiritus ſanctus eandē habet ſapientiam. tamen ne ex eo q̄ dicit ſi ſus ab imperitia minus ſapiēs crederetur. ſibi attribuitur ſapientia. Iuxta autem ſit ſanum ſapiens / tamen ſcienter ſe nobis recipere permittit. Et hoc in penitentie emendatione cōmutatione q̄ ſtillione. In pendi ſione enim. quia pendendo nobis regnum celorum dimittit ſe recipi infra dimidiū enim precij. vendidit enim ipſum apoſtolis pro triginta q̄ ſunt denarii. Matth. xxvi. Et hic pro ſimilia rerū ſuarū ſubſtantia Luc. xij. Dicitur duobus minutis. Et quibuſdā pro calice aq̄ riſi ſcripſit. Et habetur. Matth. x. Quibuſdā etiā p ſola bona voluntate hiſtorio. Que offerunt nō ſui pōderis: ſed offerēt ſibi voluntate penſant. Augu. Retinet celorū ſibi patet quātū habeo. nichil vilis cō emiſtur. nichil chartule cum poſſidetur. Sed o dimittit q̄ decipi in emptione: quia ville nā q̄ charo precio emit. Nam corpus nſm emit precio ſui ſanguinis. i. Cor. vi. Empti eſtis precio magno. Animam noſtrā emit poſſeſſione anime ſue. i. Joā. iij. Ille pro nobis animā ſuā poſuit. ꝛc. Nos emit ad cenſuplū. Et habetur. Matth. xix. Penitētiam ſuam emit pro regno celorum. Matth. iij. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Tercio permittit ſe decipi in cōmutatione quia eorum ſue gratie commutat in iuſtum noſtre culpe. Quarto permittit ſe vendi in oblatione. homo enim quandoq; corpus ſuum cum deo q̄ diabolo diuidebat dat diabolo iuuentutē ex dat deo ſenectutem. Et tamen deus accepit ab homine quicquid habere poteſt. Gene. iiij. Nonne ſi recte offeras: et nō recte diuidas peccaſti. Tales enim recte offerunt qui ſolo deo ſenectutem ſuam tribuunt. Sed nō recte diuidunt. quia deo dant etatem vilioꝝ et dant diabolo meliorem. Tertio homagia q̄ miſa attribuitur ſpiritui ſancto. Et ſicut pater q̄ filius habeant eandem miſericordiā ſi. quia ſpūs dicit quandā impetuoſitatem: ne hoc de ſpiritu ſancto ab imperitis crederetur et bonitas et miſa attribuitur: et ipſa eius miſa eſt tanta q̄ vbiq; intenditur. Hā in celo eſt miſa ſaluator. Pſa. Domine in celo miſa tua. In mundo miſa longanimiter expectans. Eſa. xxx. Expectat vos dominus vt miſereatur veſtri. In purgatorio eſt miſericordia liberalis. Eccli. li. Liberaſti me q̄ puſſura flamme que circundedit me. et ibidem. Liberaſti me ſecundū multitudinem miſerationū tuarū. In inferno eſt miſericordia mitigans: quia ibi peccatores puniuntur citra condignū. Et. Ruinā in eternum obliniſcitur miſereri deus. aut continēdit in tra ſua miſeros ſuos? Tanta autem eſt eius miſa: bonitas q̄ non videtur poſſe ea que repugnant ſue bonitati vt ſolu vindictam damnare. Unde dicit angelus qui perſonā dei gerebat loth viro iuſto vt habetur Gene. xix. Non poteris facere quicq̄ donec egrediaris illuc. Non videtur poſſe ea que repugnāt ſue miſericordie: ſicut peccatorem penitentem ad miſericordiam nō reuocare: ſeu recipere. Unde dicit. Augu. Tardius ſi quidem videtur deo peccatori penā tradere q̄ ipſi peccatori. Sic enim feſtinat abſolutē reum a reatu conſcientie ſue quaſi pius ipſum eruciet compaſſione miſeri: q̄ ipſum miſerum compaſſio fui. Non etiam videtur a poſſe que repugnant ſue gratie: ſicut gratiā ad multo auferre. Unde dicit Anſelmus. Cum deus vellit q̄ anima habeat rectitudinem voluntatis. ſi ab ipſa inuito eam auferat. tam vellet eam nolle quod vult eam velle.

C Sermo. clxx. De ſancto Barnaba. ſer. i.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Oseph q̄ cognominat⁹ est Barnabas ab apostolis : qđ interpretatū est filius consolationis leuites : cyprius genere cum haberet agrum vendidit illum : et attulit pretium : et posuit ante pedes apostolorum. Act. iiij. Quilibet vere pontificum : et conversus quinq; debet habere : Debet namq; prosicere in gratiam sperare de venia : satisfacere de offensis : dolere de culpis : despicere terrena. Illa beatus barnabas a christo conuersus perfecte habuit que in verbis premissis notantur. Primo namq; profecit in gratia quod notatur cum dicitur. Joseph : quod interpretatur augmentum. Ipse enim augmentum faciebat : quia de virtute in virtutem semper ibat. Ro. Ibunt de virtute in virtutem. i. Petri. iij. Crescite in gratia et cognitione domini nostri iesu christi et saluatoris. Debet autem quilibet iustus proficere quantum ad augmenta virtutum : et extirpationem vitiorum. Unde dicit Gene. i. Crescite id est de virtute in virtutem pficiter : et multiplicamini id est diuersas multas acquirite : et replete terram id est per bona opera fructificate : et subdite eam id est sensualitatem rationi supponite, et dominamini pisci⁹ marie. id est motibus luxurie. De qua dicitur. Prouer. v. Fauus distillans labia meretricis, nouissima autem illius amara quasi absinthium. Et volatilibus coli. i. motibus superbie, et universis animantibus que mouentur sup terram. i. motibus auaritie. Ecclo i. peruasit de venia quod notatur cum di⁹ Barnabas. i. filius consolationis. Magna est est consolatio peccatori quando de venia saluatoris. Ro. Memor esto verbi tui seruo tuo : in quo mihi spē dedisti. et tali enim spe animatus eē solatur. Unde dicit. Hec me consolata est in humilitate mea. A morte culpe pōsumitur homo ideo dicit. Eloquium tuū vivificauit me superbi autē : et obstinati pessores efficiunt. ideo dicit. Superbi inique agebant vsq; quaq;. Nam ipso deū timentes conditionem sentiunt tanto securius in pectoribus consistunt. Tertio satisfecit de offensis quod notatur cū dicitur. Leuites. Nam si aliquando manciparit se inimico, postea tamen totaliter dedicauit se deo. Dicitur aūt de leuitis. Deut. penul. Ponent thimiama in furore tuo : et holocausta super altare tuū. Benedic ois substantie eius : et opera manuū eius suscipe. Per q̄ bene intelligi q̄ sctūs Barnabas in signum fuit leuites : satisfecit deo per deuotam : et obtentam contritionem. Ideo di⁹ ponēt thymiama. Per carnis mortificationē. ideo di⁹. Holocaustum super altare tuū. Perfectē admonitorum passionē ideo di⁹. Benedic ois fortitudini eius. Per largam elemosynarum largitionē. ideo di⁹. Et opera manuum eius suscipe. Ipse enim agrū vēdidit : et precia ad pedes apostolorum posuit. Quarto debuit de culpis quod notat cū di⁹ Cyprius q̄ interpretatur mer⁹ eo Jah. xxx. Verbo incedebā. Non furore cōsurgēs in turba clamabā. Unusquisq; enim penitēs debet habere dolorē magnū. ideo di⁹. Merens. Dolorē continuum. ideo di⁹ incedebā. Nunq; esse ille dolor debet finiri : sed semper augeri. Dolorem spūtanetū. ideo Beli⁹ furore consurgēs. Unde hic semper dolebat : et de dolore gaudebat. Dolorē vniuersalem. ideo di⁹. In turba clamabam. Et talis dolor debet esse perfectus debet nāq; clamare iste dolore corde non contra vnū petūs sed cōtra turbā omnium peccatorum. Quinto terrena contēpsit : qđ notatur cū dicitur. Cum haberet agrū vē. Istum contempsit : nos habere debemus. Beli. i. Egredere de terra tua : et de cognatione tua. ꝛc. Debent nāq; religiosi habere et preponere cōtemptū terrene substantie. Et ideo di⁹. Egredere de terra tua. Debent habere cōtemptū cognationis : et patrie. Et nāq; tur. : et de cognatione tua. Et debēt habere religiosi cōtemptū domus paterne : et subditur. et de domo patris tui. et debēt habere cōtemptū dilectionis ppīe. Et subditur. et facia te crescere in gentē magnam. Puer natus nāq; amor nō extendit se ad alios nisi clamētur intra seipsum. Debet aūt habere amor : et spōsalem : et diuinū : ideo subditur. et benedicā tibi : et magnificabo nomen tuum. Quinto tentationem : sed tandem tibi dabo eum per veram possessionem.

¶ Sermo. clxx. Bernaū : et protha. mar.

Preciosa in cōspectu domini mors sanctorum eius. Et licet nichil bene dictum. Statuta tripliciter constituerat : scilicet in vita in morte et post mortē. Illi aūt sancti habuerūt vitā sanctā morte preciosam : et post mortē trāslationē gloriosam. Quod aūt sancti vixerunt quo ad deū per deuotā orationē. vt dicit Paulus de eis q̄ nichil terrenum desiderabāt. Nec etiā vixerūt quo ad proximos : et quo ad superiores. vnde dicit Paulus mihi vita mea Christus est. Quo ad equales. i. mansuetis : et celibum : et quibus vnanimiter habitauerūt. Quo ad inferiores q̄ pauperes sustentauerūt. Quo ad persecutores q̄ eos supplicia nō timuerūt. quo ad seipsos quia carnē suā per decē annos mortificauerūt : sensus suos ab exterioribus habuerunt. Et ideo sic de christo dicit. Ecce seruus meus suscitabit. Non audiet neq; clamabit. Et non audiet in plateis vocē eius. Arundinē quassatā non conteret : et linū fumigans non extinguet. Et in veritate educet iudicium. Non erit tristis neq; turbulentus. Et in nomine eius gentes sperabunt. Et ideo dicit. Preciosa in cōspectu domini mors sanctorum eius. Et licet nichil bene dictum. Statuta tripliciter constituerat : scilicet in vita in morte et post mortē. Illi aūt sancti habuerūt vitā sanctā morte preciosam : et post mortē trāslationē gloriosam. Quod aūt sancti vixerunt quo ad deū per deuotā orationē. vt dicit Paulus de eis q̄ nichil terrenum desiderabāt. Nec etiā vixerūt quo ad proximos : et quo ad superiores. vnde dicit Paulus mihi vita mea Christus est. Quo ad equales. i. mansuetis : et celibum : et quibus vnanimiter habitauerūt. Quo ad inferiores q̄ pauperes sustentauerūt. Quo ad persecutores q̄ eos supplicia nō timuerūt. quo ad seipsos quia carnē suā per decē annos mortificauerūt : sensus suos ab exterioribus habuerunt. Et ideo sic de christo dicit. Ecce seruus meus suscitabit. Non audiet neq; clamabit. Et non audiet in plateis vocē eius. Arundinē quassatā non conteret : et linū fumigans non extinguet. Et in veritate educet iudicium. Non erit tristis neq; turbulentus. Et in nomine eius gentes sperabunt. Et ideo dicit. Preciosa in cōspectu domini mors sanctorum eius. Et licet nichil bene dictum. Statuta tripliciter constituerat : scilicet in vita in morte et post mortē. Illi aūt sancti habuerūt vitā sanctā morte preciosam : et post mortē trāslationē gloriosam. Quod aūt sancti vixerunt quo ad deū per deuotā orationē. vt dicit

Paulus de eis q̄ nichil terrenum desiderabāt. Nec etiā vixerūt quo ad proximos : et quo ad superiores. vnde dicit Paulus mihi vita mea Christus est. Quo ad equales. i. mansuetis : et celibum : et quibus vnanimiter habitauerūt. Quo ad inferiores q̄ pauperes sustentauerūt. Quo ad persecutores q̄ eos supplicia nō timuerūt. quo ad seipsos quia carnē suā per decē annos mortificauerūt : sensus suos ab exterioribus habuerunt. Et ideo sic de christo dicit. Ecce seruus meus suscitabit. Non audiet neq; clamabit. Et non audiet in plateis vocē eius. Arundinē quassatā non conteret : et linū fumigans non extinguet. Et in veritate educet iudicium. Non erit tristis neq; turbulentus. Et in nomine eius gentes sperabunt. Et ideo dicit. Preciosa in cōspectu domini mors sanctorum eius. Et licet nichil bene dictum. Statuta tripliciter constituerat : scilicet in vita in morte et post mortē. Illi aūt sancti habuerūt vitā sanctā morte preciosam : et post mortē trāslationē gloriosam. Quod aūt sancti vixerunt quo ad deū per deuotā orationē. vt dicit

¶ Sermo. clxxi.

¶ De sancto ioanne baptista sermo. j.

Fuit homo missus a deo cui nomen erat ioannes. Hic venit in testimonium vt testimonium perhiberet de lumine. Joā. i. Magnum est esse nuncium dei : sed mai⁹ est habere gratiā dei : et maximū est esse testis dei. Istud triplex priuilegium beatus Joannes habuit vt ex premissis verbis apparet. Primo nanq; fuit nuncius dei. Unde dicitur fuit homo missus a deo. Circa quod notandum qđ fuit missus quatuor modis. Primo modo fuit missus quatuor modis. Primo modo fuit missus sicut mittitur radius a sole. Sol enim est ipse deus. Malachie. iij. Vobis timentibus nomen meū orietur iustitie. Et ille sol habet tot radios quot habet sanctos. Ecclo. xliij. tripliciter sol erat ens montes radios ignios emittans. Montes nāq; sunt angeli quos ille sol tripliciter emittit : quia virtutem purgatiuā illuminatiuam : et perfectiuam eis dedit. Emittat radios suos fulgidos : ideli sanctos iustitie charitatem et fulgidos veritate. Unde vnus eliam de maioribus radijs huius solis fuit ipse ioannes baptista : et ideo lucifero comparatur. Job. xxxviij. Nūquid produces lucifer⁹ in tempore suo? Alij prophete fuerunt stelle nunciātes christi aduentum : sed tamē de longinquo. Iste fuit lucifer nuncians xpi aduentum de propinquo. Secundo fuit missus a deo sicut scintilla ab igne iquia enim est deus. Heb. xij. Deus noster ignis consumens est : ignis est scintillas habuit quot. Ecclo. xlv. Et ille qui dicitur Ezech. i. Scintille quasi aspectus eris candentis. Ignis autē erat mariā scintilla fuit Joannes baptista quoꝫ tangit ecclī et charitatis ardebat. Jero. assimilatur gladio acuto. Eſaye. xlix. Posuit os meum vt⁹ quasi gladium acutum. Gladius acutus et secat incisum gladius. et penetrat inquantum acutus et pūngit inciſū verūm. Sic fuit Joannes et secat baptista cum predicabat. Luc. iij. Nemini cōcutiatis. ꝛc. Et penetrabat intima. cum dicebat ibidē generatio viperarum quis ostēdit vobis fugere a ventura ira? a culpa : quia

Universidad de Deusto
Biblioteca

huius floris maxima odoꝛa fuit ioannes q toto odoꝛe refꝛagrauit vt christum de eo dicere possit illud quod legitur Ecclī.xxxix. Ecce odoꝛ filij mei sicut odoꝛ agri pleni cui benedixit dominus: cuius est odoꝛ non sunt homines sed agri: quia non fuit clausus sed apertꝰ quia omnes videre cognosci et qui in mundo habitabāt illo odoꝛe iuuari refoueri hodie etiam non solum xpiani/sed etiam sarraceni eius odoꝛe reficiuntur. Et fuit odoꝛ agri pleni/quia in tripli fuit illū virginale puritatem viola celestis contemplationis: rosa rubentis passionis. Et dicitur q fuit a deo benedictus. Ille ager est benedictus q multum fructum affert. iuꝛ illud Hebreos.vi. Terra q sepe sup se venientem bibens imbrem ꝛc. Accipit benedictionem a domino Sic beatus Joannes fructum centesimum protulit: quia ꝙ predicatus et etiam martyrizauit. Quarto fuit missus a deo sicut legatus a principe. Princeps est ille Christus qui tot habet legatos quot sanctos. Et hec sua similitudo principis legatus magnꝰ fuit Joannes qui fuit legatus a latere: quia nō fuit missus a deo immediate. Felix nanq; legatus quem non misit cupiditas/sed charitas: quia nō fuit missus a deo qui charitas est. Quem deus non misit p suasiones p alios/sed p utilitate/quia venit testimonium perhibere de lumine per quem procurata est homini pax et tranquillitas: quia per ipsum omnes crederent per illum qui non precedebat seipsum sed deum: quia non venit vt lux sed vt testimonium perhiberet de lumine. Secundo beatus Joānes habuit gratiam dei/quod notatur cum dicitur. Cui nomen erat Joannes: quod interpretatur / in quo est gratia. Tria est vasa deus creauit, que nos ꝛa sua implenit scz. Ppm ac Mariam et Joannem. Christus est sol / Maria luna et Joannes est lucifer. Post solē nāq; luna est clarior: qz post ꝛpm ipsa virgo maria est gloriosior. Et post solē et lunā lucifer est lucidior: qz post ꝛpm et mariā ioānes est dignior. Tertio ioānes fuit testis dei quod notat cū ꝺr Hic venit vt testimoniū perhiberet de lumine. Sicut enī dicit Isido. Tertio tripliciē phibetur scz natura vt sit virgo: electione vt sit liber. scꝛa scz vt sit iustus. Sic nāq; beatꝰ ioānes fuit virgo: id est virtutis/a spiritu: qz nō fuit ardēs vt habet Matheꝰ.x. Fuit liber qz nō fuit mollis: potiusꝰ vt indigꝰ sicut sunt illi q stant a seruitute in curijs regū qz re te libere arguebat. Fuit iustus a facto: quia nō tm fuit pphetes sed plusq; pphetes. Ille autē propheta testimoniū perhibuit de ꝛpo scz xpō ad vnum de ei⁹ maiestate. Joā.i. Ut ego vidi a testimoniū perhibui: hic est filius dei. Ista vero ad auctōꝛ de eꝰ ꝑfe qualitate: non audiuit hic est filius meus dilectus. ꝛc. Ista vero ad tactum de eius humilitate. qñ ipsum baptizauit. Istum ad effectum de eius odoꝛe suauitate qñ in carcere existēs odoꝛem virtutum eius persensit. Istum ad gustum eius infinita dulcedine. Esca enim eꝰ erat mel silvestre. Ubi nāq; fuit mel ibi quoddam donum dei illustre loquātis in deserto huius mundi venit. Mystice igit̄ premissa intelligendo et exponendo. Beatus ioānes mel illaudit cum edebat quia christū incarnati dulcedinem degustabat.

¶ Sermo.clxxij. De eodem. Sermo.ij.

Grit enim magna coā dño primo: q sincerā nō habet. ꝛc. Luce.i. Angelus gabriel nuntiat de precursore ioannes in quinq; locutionibus de ipso dixit. Primo nāq; dixit ad ipsum beatum fuit valde gratiosus cum dicit. Erit enī magnus coā domino. Voluit esse magnꝰ coā seipso: sed se valde humiliauit quando vocem se esse dicit: nec voluit esse magnus coram ipso mundo: quia ois terrena contemptibilis nec voluit esse magnus coram homine aliquo q iudicio ipsum pro ꝛpo fuisset semper volentibus: seipsum non esse affectauit. Fuit autem magnus coā domino secundū ad quadruplicem dimensionē. Fuit altus per celestium contemplationē. Vidit celos apertos vidit et vocē patris audiuit spiritū sanctum in forma columbe conspexit. Fuit profundus per humilitatem ac quia christum baptizare refugiebat sanctam et ineffabilē dei virtutem tangere non audebat et totus tremebat. Fuit longanimis per patientiā et longanimitatē: quia se nō impatiebat sed longo tempore in deserto suam assumptionem expectauit. Fuit latus per charitatem per quam extendebat se ad proximum quo ad amicos scz discipulos quos instruebat: et ad inimicos: sicut ad herodem quem arguebat. Et cū ipsum ad corpus suū fuit valde auctoꝛus. Attendit nanq; eius sullertias: etiam ad edū et potū: quia locustas et mel silvestre comedebat et vinum et sicerā non bibebat. Quantū vero ad indumentum. qñ de pelle camelorum erat indutus ac vestitus. secundum autem Christū. Vestes quatuor de causis portari deferri. Aut propter ostentationē et cupiditatem curiositas est. aut propter mollitiem et voluptatem et sic carnalis voluptas est. aut propter tegumentum carnis et fragilitatem frigoris et humane necessitatis est. aut propter mortificationem carnis et virtutum: et ne titium est. Sed revera beatus ioānes ad

habebat vestes ꝓpter ostentationē eā in deserto manere: qz Greg. Nemo precio nisi vestes querit vbi a nemine videre se credit. Nec etiam vestes feredat ꝓpter carnis mollitiem. Unde dicit ysie de eo Matth.xi. Quid existis in desertum videre hominem mollibus vestitū: ecce q mollib⁹ vestiūtur in domib⁹ regū sunt. Nec simpliciter ꝓpter tegumentū: qz calor vestes nec bene corꝑ tegebat/nec etiā bene frigus arcebant: sed habebat huiusmodi vestes ꝓpter carnis mortificationē. Habebat etiā miserū vestes habitaculū: quia nō mutabat in palacio/sed in deserto et in loco solitario. Et hoc quattuor de causis: sicut dicit Theoph. scz vt sancta educatione haberet vt peccatores ad penitentiā moueret: homo enī nō ita libere arguit illos cū ꝑh⁹ comedit: ꝛc Quarto vt vita malitiam hoīm euitaret: qz ex cohabitatione malos interdū ꝑtrahit macula peccatoꝝ. Et vt de ipsius testimonio fidelius referret. Et enī cū ꝑho mouet⁹ fuisset: tūc dicere qz ex amicitia testimoniū perhiberet. Tertio quantū ad animā fuit valde virtuosus sanctus. Nec. Et spiritu sancto repletꝰ. ꝛc. Spūs sanctꝰ nāq; habet quatuor effectus generales. scz. culpam remittere/ gratificare/ et illam virtutib⁹ exornare. Et istos habuit in Joāne. qz et culpā originalē in Joanne purgauit: quādo scz in utero sanctificauit. Unde de ꝓpria sanctificatione. scz. peccata mihi dimitte. Et ipsum glorificauit: et dei amicū fecit: vnde de eo legit Jos.iij. Amicus autē sponsi. ꝛc. Ipsum etiam virtutib⁹ exornauit. vnde dixit Matthꝰ. Joānes virtutum schola et vite magisteriam sanctitatis: forma nostre salutis. ꝛc. Illū vero sunt effectus speciales spūs sancti. Et istos effectus nō dat omnib⁹ hominib⁹ sed solis aliquib⁹ speciālib⁹ sicut ipsis apostolis: ꝙ ipsos reuelatis deo immittere in plenitudine se diffundere/et in gratia habitare. Hoc etiā effectus habuit beatꝰ Joannes. Habuit enī diuinas reuelationes: quia patri se filij reuelauit per vocem/ et filius dei per assumptā carnē/ spiritus sanctus per columbe speciem. Spiritu sancto in plenitudine accepit. Luce.i. Spiritu sancto replebitur. ꝛc. Fuit etiam beatꝰ Joānes in gra sanctificante: ante sponsi stat. Illi nāq; esse dicuntur quos habet spūs sanctꝰ sunt effectꝰ similiter in beato Joanne fuerunt quoꝝ in utero accepit: esse sanctificationis quādo scz ad salutatiō: et spiritus ꝓphetie repletio. Quarto quantū ad primū fuit valde fructuosus. qđ notat cū dicit. et multos filios israel convertet. ꝛc. Convertit autem eos clamando et ꝓdicando. Unde Ysaie.lviij. Ego vox clamantis in deserto. Parate autem Christi. et Remigius q tria

Grit enim magnꝰ coā dño. Luce.i. Magnitudo beati Joānis quantū ad se ꝑtinet. Fuit enim magnꝰ in utero. egressus et utero existēs in matre egressꝰ ꝛc. mundo existēs in lumbe regnāo in celo. Primo dicit beatꝰ Joānes fuit magnꝰ in sue matris utero: qz fuit miraculose cōceptꝰ: qz a tota tritate eꝰ cōceptio fuit caulata. Nam pater dedit nouā potentiā generādi: nā cū pardeꝰ essent impotētes ad generandū ꝑ apostasiā ꝙ nouā generādi: et discipuli potentia prederet. Christus super illū Luc.i. Fecit mihi dño. ꝛc. ꝓpter sterilitatē soluit/ et bonā super naturā potēt: et petra infrunctosa spicas maturas ꝓduxit: et dec⁹ adhuc dō genetricē me fecit. Filꝰ dedit nouā sapiētiā cognoscēdi: qz puer existēs in utero ipsum cognouit. Ambo. Nocē prius elisabeth audiuit: sed Joānes patri gratiam sensit nulla nature ordine audiuit ille exmissione mysterij: illa marie ille visi sensit adventū. Spūs sanctꝰ dedit nouā gratiā sanctificādi: qz in utero fuit sanctificatꝰ et spū sancto repletꝰ. Ambo. super illū. Spū sanctō repleditur adhuc et utero sue matris. Alꝰ est ipse eꝰ externalꝰ ꝑfe. Ille nascendo sumit exordiū mundo: sed ecclī iste nō etatib⁹ coercet: nō obitu extinguit: nō alueo matris excludit. Scdo fuit magnꝰ egressꝰ

Universidad de Deusto
Biblioteca

be ytero/qz gaudiose natus/nã gaudiso est puer cũ dicitur exultauit i gaudio infans antero meo: gaudẽt sunt parentes. vnde dicitur. Et tibi gaudiũ erit: z exultatio: gaudẽt sunt etiã vicini z cognati/vnde dicit. Et audierũt vicini z cognati ei⁹. rc. gaudẽt sunt omnes. vnde dicit angelus. Et in natiuitate ei⁹ multi gaudebũt. Magni nãq dicitur gaudiũ quatuor modis. aliquãdo intensiuert hoc modo gaudẽt sunt parẽtes. aliquãdo extenditur hoc modo gaudẽt sunt vicini z cognati. aliquãdo cõmunicatiuert hoc modo gaudẽt sunt vicini z qz parentes beati ioannis tantũ gaudiũ nõ ferentes vicinis z cognatis illud cõmunicauerũt. aliquãdo extenditur hoc modo gaudẽt sunt omnes/quia ad omnes illud gaudiũ extendet. vnde dicit. z super ola montana diuulgabunt ola verba hec. Tertio fuit magnus existens in matris utero/exultauit ouibus ostendit⁹ exomat⁹. Siquidem cõtemplationis sublimitas ipsum ornauit a superiori/qz celos apertos vidit: posce patris suscipit spiritũ sanctũ in specie colũbe ostensit/ihesum humana carne cognouit: z sic tota trinitas se sibi reuelauit. Humilitas ipsum ornauit ab inferiori per quam se nõ esse signũ soluere corrigia calciamẽti cõfessi allerauit puritas ipsum ornauit ab interiori/per quã angelus meruit appellari/qz sm ihesu. In carne nõ sm carnem viuere nõ est humanũ sed potiꝰ angelicum. Sanctitas ipsum ornauit ab exteriori/qz de pilis camelop circũdatus erat. Et mel siluestre z locustas comedebat. Et hominũ psortiũ fugiebat: patientia ipsum ornauit a similitudine/quia ipsam persequebant. et herodes ipsum incarcerãdo: herodias sibi imiicandoz puella caput ei⁹ z etendo: et minister herodis ipsum decollando: z tamen ipse beaꝰ Johãnes baptista in omnibꝰ patientiã cõseruauit. Tem perantia ipsum ornauit a dextris: qz in domo sum⁹ sacerdotis vsqꝫ nat⁹ ab oĩb⁹ p̃sentiaꝝ⁹ missis abstinuit: a tactus z cibis. rõ estimatꝰ p̃cursoꝛ fuit sũ si esse apparet. Quarto fuit magnus ei⁹ de mũdo: qz p veritate passus fuit: scz p veritate/doctrine/iustitie/z vite. Pro veritate. dã doctrine: qz sicut dicit Josephꝰ ad ei⁹ predicationẽ multitudo populi cõuenichat. pter qñ herodes timẽs defectum populi ipsum carceri mãcipauit. pallus ei⁹ est q veritatẽ inuisibiliter quam defendebat. Arguebat nãq herodẽ ex eo q uxorem fratris sui acceperat qñ erat contra legẽ p̃cepti. vt fratre viuente uxor tradũ ceretur. z sic dum defendit iustitiam perdidit vitam. Et enim passus pro veritate vite quam tenebat. Mos est malignantium z iniquoꝝ hoim peruertere vicꝫ. beatus autem Joannes baptista nõ comedebat panem nec etiã bibebat vinũ: z propterea ipse dicebãt ei habere demoniũ. z sic scandalizabãt accipiebãt: vnde edificationem habere debuerãt. Sicut ein noctua fugit iocem z ipse pena pene florẽtio odoꝛe fugit mali honoris hoim detestant sanctitate. Quinto fuit magnus existens in limbo: qz filie precursoꝛ nũcius fuit destinat⁹. Sicut em petrus desolati erãt z pter tantã regionis diuturnitatẽ/z pter demoniũ pestilitatẽ/et pter diuine pñsentie priuationẽ/z pter locum tristiciã z horroꝛ. sed Joãnes ad eos descendens eos letificauit: z asserẽs qz de loco illo diuturno erant educendi. z de pestilitate demoniũ erãt cito in angelos fortes assumendi. z de priuatione diuine pñsentie erant diuina pñsone fruendi. Et de loco tristicie ad pspectu cito erãt ad alta celoꝝ subleuandi. Unde etiã legit in euãgelio Nicodemi qz ipse dens dicit ei: qz ego nat⁹ fui: qz ipsum baptizauerat: qz descito descẽderat: et qz cito ad eos pascandos descẽsur⁹ erat. Sexto est modo magn⁹ regnãs in celo: qz habet trecenta pomia. habet nãq centesimum fructũ inquantũ fuit virgo incorrupta: z alĩ centesimũ inquantũ predicatoꝛ gratiosus. alĩ centesimũ inquantum fuit martyꝛ inuict⁹. Uere autem beaꝰ Johãnes est magn⁹ in celo: qz fulget inter cuneos patriarchaꝝ: z audet intra choros prophetaꝝ: qz fuit propheta z plusq̃ propheta. Redolet inter choros apl̃oꝝ: qz fuit apl̃s. z a deo missus. Spaciat nãq inter rosas martyꝝ: qz fuit martyꝛ dñi. Uiolas. Delectat inter violas pfessoꝝ: qz pfessus est z nõ negauit. Redolet inter lilia virginũ: quia virginitatem perpetuam conseruauit.

¶ Ser. clxxiij. Sedẽ die scẽ. iiij.

Mater nãtos mulieꝝ nõ surrexit maior Johãne baptista. Mat. xi. Iudicio a scipso etiã excedit: qz laudatꝰ est per quẽdã scelestã. Et hoc mirabile quia sm Gregoriũ tã est laudare z mirabile quia sm Gregoriũ tã est laudare z turpiter. z ob turpẽ. Et hoc scz iz non est certa tã fide digna. Ab aduersario dicit⁹ quia vnusquisq̃ est testimoniũ ab aduersario plat⁹. Ab angelo etiã z ab certa/qz ipse non põt mẽtiri. A deo est vbi supra. d. Loquẽte. Ab eo. z scz̃m cõmedat ille qui phart⁹ z scz̃m cõmedat. Heart⁹ igit Johãnes baptista noluit sm dare scz̃m/qz hoc fuisset reclãũ. Ab eo interrogauerat. z eo sm⁹ Andreas

Petrus esse xp̃m/sed precursoꝛem sum⁹: nec etiam voluit pmandari a iudeis malis: z hoc fuisset ignominiosum. Unde cum ipsi rachel eum tanq̃ xp̃um velient recipere nõ fuit attentus. Ab eo. Mat. xxi. Omnes sicut pphetam illũ habebant. Ab aduersario. s. ab herode qui eum metuebat/et pter sanctum/bonum z iustum esse sciebat vt dicitur Mat. vi. Ab angelo q̃ ait. Erit magnus coram hoĩe. A deo qui dixit. Inter natos mulieꝝ non surrexit maior Johãne baptista. Dicitur nanq̃ q nullus ei⁹ meruit eo surrexit pter quasdam ipsius personas relatiuas quas habuit. Prima est/quia fuit in vtero sanctificatus/et qua sanctificatione tria bona accepit. s. peccatoꝝ mundationem. Hiere. i. Anteq̃ exiret de vulua matris tue sanctificaui te. z peccato mundaui te per sancti spiritus repletionem. Iuxta ꝓb. Spiritu sancto replebitur adhuc ex vtero matris sue/diuinoq̃ cognitionem meruit habere. Secunda est/qz fuit beate vite mature spiritalis. Ista. Cũ enim triplex sit cognatio. Naturalis: q est per carnis ꝓpagationem. Spiritalis que est per baptismi regenerationem/et legalis que est per adoptionem. h. q. m. Istã ad triplicem cognationẽ deus habuit Ihesum/vnã naturalem. s. Jesum qui de tribu vel cruribus ortus est. Alium legalem. s. Joannem en Jezelitã: qui ex scripto et mãdato precepit in filiũ adoptauit quando deus ei dixit. Walter ecce filius tuus. Tertiam spiritualem. s. Joannez baptistam qui per spiritum sanctum in matris utero baptizatus. Cui enim elizabeth sanctificauit mox infantem in utero exultantẽ. z spiritum sanctũ recepit. z ab originali peccato mundatus fuit. Et sic patuit vbi virginei baptismum recepit spiritus sancti. Tertia est/quia fuit angelica appellatus. Cum enim secundum Dionysium angelus habeat triplicem virtutem/ scz illuminatiuam. z purgatiuam. z perfectiuam. habuit virtutem purgatiuam. quia sicut dicitur Joannis. v. Ipse erat lucerna ardens. Habuit virtutem illuminatiuam/quia erat lucerna lucens. habuit perfectiuam virtutem: qz sicut dicit Luc. i. Ipse venit vbi parare plebem perfectã. Quarta est/quia fuit ꝓpheta et plusq̃ ꝓpheta. Propheta nãq q̃s acceperunt spiritum futurorum. ad cognoscendũ preterita. aliq̃s ad cognoscendũ futura. aliq̃s ad intelligẽdũ occulta. Ista est ei⁹. Joannes vero habuit spiritum prophetie de futuro qñ dixit. Joan. i. Ipse est qui post me venturus est. habuit de preterito cũ subditur. Qui ante me factus est. De presenti occulto cũ subiungit. Nõ sum dignus corrigiã calciamenti eius soluere. Quinta prerogatiua est/qz fuit xp̃i baptista electus/vbi sola meruit agnoscere trinitatẽ. Ut Aug. in libro de fide ad petrũ. Quisquis patrie et filii z spiritus sancti vnã esse naturã. z equalem z tamẽ tres esse personas diuinas: scz patrem qui dixit. Hic est filius meus dilectus. et filii solum esse super quẽ vox filii patrie insonuit: et spiritũ sanctum esse qui in specie columbe super christum baptizatum descendit. Sexta est quia tot precursoꝛ christi deuotus. Quare christus voluit vt Joannes ante eum precederet. z p̃cederet. Super hoc Chrysostomus tres causas. Prima est ꝓpter xp̃i dignitatem. ut discas inquit q̃ sicut peter ita et ipse prophetas habent. Secũda est ꝓpter iudeoꝝ incredulitatẽ. Unde aut: deinde et iudeis nullam causam dereliquat: quod et ipse continuo ostendit dicens. Uenit Joannes non manducans neq̃ bibens. rc. Uenit filius hominis manducans et bibens. rc. Tertia ꝓpter malorum ermitatem. Necesse erat inquit ab alio prius dici que de ipso erant. Nam alias indei dixissent. Tu de teipso testimonium perhibes. rc. Septima prerogatiua est/quia fuit tristium meritis quibus aureola conferetur in figurã. Quod scilicet fuit predicatoꝛ: martyꝛ z virgo. Et ideo habuit coronã stellatam que debetur predicatoribus. De hoc dicit. vii. Qui ad iusticiã erudiunt multos quasi stelle in perpetuas eternitates. Habuit coronam ẽmitã que debetur martyribꝰ. Jo. Polusilli in capite ei⁹ coronã de lapide pretioso. Et coronam aureã que debetur virginibus. Eccli. xv. Corona aurea super mitrã eius. Sicut enim aurũ est fulgidũ et incorruptum ac pretiosum sic et virginitas. Sapi. viii. O q̃ pulchra est casta generatio cũ claritate: ecce dicit lucida. Immortalis est. et memoria illius. Ecce dicit incorrupta: quasi apud deũ nota esset apud homines: ecce dicit preciosa. Octava prerogatiua est qz dies natiuitatis eius habetur festiua. Iste est natiuitates solemniter celebramus. Luce. i. et virginis gloriose marie: et Johãis baptiste. Jam quia ois tres fuerũt in vtero sctificati. Jam q̃ ois fuerũt miraculose nati. Nam xp̃s est de virgine natus. Et virgo maria fuit de sterili matre genita et procreata Johãnes vero fuit de sene vtroq̃ parente generatus. Ũ quia ortus istoꝝ tres iusticie magno fuerunt ordinati. De gaudio nãq natiuitatis xp̃i dicit Luc. ii. Annũcio vobis gaudiũ magnũ qd erit omi ꝓpo. De gaudio vero natiuitatis ei⁹ beate et gloriose marie virginis dicit Heliser. viii. Iudeis nona lux oriri visa est gaudiũ honoꝝ et tripudiũ. Sed de gaudio natiuitatis dñi Johãis dicit Luc. i. Et multi in natiuitate eius gaudebunt. rc.

¶ Sermo. clxxv. De eodem sermone. pri.

Parauī lucernā xpō meo. Inimicos eius induam confusione &c. ℔. Nullus conueniētius lucerna dici potest q̄m Ioānes baptista. Vnde dicitur Joannis. v.

Ipse erat lucerna ardens & lucens. Voluens enī deus pater mittere in hanc mundum verum solem primisit lucernam ordinem/ideo dixit. Parauī lucernā xpō meo. In his verbis quatuor sūt videnda. Primo quare Joannes dr lucerna quod quidem fit triplici causa. Primo propter lucis mutationem. Lucerna enim nō lucet a seipsa/sed alterunde lucē suas accipit/et mutatur. Ste et Ioannes non lucebat a se ipso sed a xpō. Vñ dr Joan. i. Non erat ille lux, sed tamen dr illa. cū. Dedit te in lucem gentium. Joannes quidem erat lux: & non erat lux. q̄si enī quoddam quod tantum lucem instituit/sed non recipit/sicut corpus lumino fum. Quoddam quod recipit lumen & non instituit, sicut corpus opacum. Quoddā vero quod lucem recipit & instituit. sicut corpus diaphanum. Lux igitur que tantum lucem instituit sed non recipit est xpō. Corpus vero quod tantum recipit sed non instituit/erant iudei et sunt ceteri auditores. Lux vero que recipit et instituit erat beatus Joannes qui lucem a xpō recipiebat & populo infundebat. Unde Augu. super illud erat lux vera quare additum est vera: quia & homo illuminatus non dicitur lux vera: sed vera lux est illa que illuminat. Et tamen nisi per noctem lucerna accendatur: & per diem sol eraet lumina illa sine causa parent. Secundo dicitur lucerna propter lucis obumbrationem. Sicut enim advenientes sole lumen lucerne minuitur & obumbatur: sic advenīte xpō fama Joannis baptiste fuit obūbrata et quodammodo deminuta. Unde dicebat Joannis. iij. Illum oportet crescere/me autem minui. Et istud secundum Augustinum ostenditur in eorum ortu & obitu. Ad Christus natus fuit quando dies incipiunt crescere: Joannes quādo dies incepit minui et decrescere. Christ⁹ in monte fuit eraetatus/et Joannes fuit capite minoratus. Tertio dicitur lucerna propter cōsumptionem. Sicut enī lucerna se consumit in seruitium alioꝝ/sic beatus Joannes baptista in nostrum utilitatem et exemplū consumpsit subditantiā suam omnia temporalia respuendo: & corpus suū ipsum durissimis contemptionibus ac vitam suā p iustitia cā exponendo: & mortificando ac vbi sua cōcupiscibilia & ira extinguendo: & omnibus illam annihilando: q̄ cū xpō crederet et sibi fam annihilauit. & cū dō est videndum quemodo hec lucerna fuit parata p dō qui dicitur. Parauī lucernam. Hec autem lucerna est bene parata: q̄m sic est lucerna & clarens. Ista autem lucerna bene parata fuit quādo inultis radijs emicuit. Primus radius est puritatis & mundicie ob qui angelus dicebat et nimi cōparatur. Vñ dicitur. Ascendam in domum patris mei. Chrys. Conuersatio Joannis ostendit vitam culpabilem faciebat apparere/quem admodum si pictus vellet alicui vicio q̄ satis candida est illa. Si aūt apponere ei nigra vult: recipit tibi sordida opponere & si sordida si sit. Sic revera ḡtiā ad parationē beati Joānis ois hō videbatur esse immundus. Secundus radius est vite religiosa assumende/per hoc q̄ mundū fugiens in deserto habitauit. Nam pro certo in mundanis & sensus hois polluunt. i. visus in videndo puniteo. Auditus/vba vana audiendo. Olfactus/odores varios odorando. Os varia sepe loquādo. & manus se ad illicita extendendo. Beatus ergo Joānes baptista in loco deserto voluit habitare: vt mūdos seruaret oculos quib⁹ ipsi⁹ in specie columbe erat conspecturus: & mūdas seruaret aures quibus vocem patris erat auditurus. & mundum os seruaret/per quod xpō testimonium erat probaturus: mundā q̄ seruaret olfactum/per quē xpi odorem erat gustaturus. & mūdas manꝰ obseruaret/ꝺ⁹ xpm. Tertius est radius humilitatis pfunde/a cō credere et esse xpō: cōfessus est se esse sollemne. Unde & hoc Jo. i. ego vox clamātis in deserto. Quā scripserā Mat. iij. Qui⁹ non sum dignus pcūbens soluere corrigiā calciamenti. Sub pcursorem venoti. Joan. iij. Nō sum ego xpc sed missus ante eum. Quare aūt iudei magis credebant Joannem esse xpm & ipsum dō ponit Chrys. treo causa scz propter gen⁹ illustre. propter durā educationem & humanarū vtiū defectionem. In xpō aūt ptariū videbat. i. genus nobile dicta cōa/et pellimenta obia. Quartus radius est discretōis nature/q̄ paulatim ad deos ad xpm cognitionem ducebat. Sicut et sicut dr Chrys. Sicut faciūt multe anes pullos q̄si non statim docent eos volare/sed paulatim pullos extra nidum educunt: & pullos paulatī volationem apponūt/ꝛ sic tandem eos relinquūt. Sic ḡn Chrys. beatus Joānes iudeos a nido volare docebat ad xpm cognitionem se esse dicebat vicem Watth. iij. Qui post me venturꝰ est fortior me est. Mos autem volatis docuit q̄s nō ths sup ꝛ/sed super omnes alios esse demōstrauit dicens Joan. iij. Qui de celo venit/super oēs est. & adhuc maiorem docuit: q̄si ipsum esse dicens. Joan. i. Quo videret testimonium perhibuit: q̄ hic est filius dei. Tertio dicitur lucerna propter ignis ardorem. Ista lucerna fuit preparata: q̄ ostendit cum dr. Ille meo. Fuit igitur parata xpō ostēdm manifestaret. Solet enī hō q̄s aliquā rem preciosam & minimā velit inuenire/accendere lucernam et ipsam inuentre. Christus autem erat factus minimus. et in ha. Minuis eum ab angelis: ideo lucerna venit & ipsum ignē demōstrauit. Ista aūt lucerna et lucit sub modio: q̄s xpm in vtero recognouit et in candelabro tacit/q̄s ipsum digito demōstrauit: et lucit in lymbo q̄s xpc bis q̄ erant in tenebris annūciauit. & bene ait pulsa vt ad verū solē nos manuduceret. Ipse quidem erat in oculo sancto & nō poterat verū solem pspicere & deus misit ioannes tanq̄ parietem illuminatū. Augu. Quomodo pleni q̄s fit vt qui sanctatos dñi oculos nō possunt videre solem sed parietem illuminatum. Sic enī deus ire actauit ioannem et per illū illuminatum cognitus est ille qui illuminat. Erat etiam lippus nec poterat in solem respicere: & missus est ioannes qui dicitur est lucerna: vt per ipsam possit videre Augu. Fulgorem solis lippitudo nō aufert nem potest: & exquisitus est ioannes lucerna vt testimonio perhiberet veritati. erat nanq̄ in vitā rebelio. Ideo missus est ioannes baptista tanq̄ mōs: vt q̄ non sufficiebat respicere ad solem respicere posset ad montem. Bieso. Qui orientem solem pterplari non valet/irradiatos mōtes adhuc et q̄ ortus est sol despūdēt f. Tertio ipse lucerna fuit parata: & vt ante ipsū preiret. Solent enī ante regem referri luminaria multa & honestissime ait xpm ioannes tā qua luciter venit: hinc est q̄ in diebus pro festis vnus cereus ante euangelium defert/ et in diebus festiuis duo: q̄ duo aduentus qui sotius dr esse penitentie/& elie. Vnus ioannes precursor. beatus ioannes. & xpm vt aduentum qui est festiuitatis eterne precedēt duo scz Helyas & Enoch. Quarto luciter est ordinata: propter quid ista lucerna fuit preparata: q̄ notat cum dr. Inimicos eius induam confusione. Confundit enī iudeos quadruplicit Primo ex suo baptismo. Mat. xxi. Baptisma Joannis ex deo erat an ex hominib⁹. Quic quid autem respondissent confusi fuissent. Secundo tali exemplo suo. Venit nanq̄ ioānes ante xpm. Ne christo autē dicit q̄ erat/malo autem magis creditur alicui ferenti testimonium de alio q̄ de seipso. Tertio ex abstinentia sue. Watthei xi. Venit Joannes nō manducans neq̄ bibens/ Ac si dicat secundum Chrysostomum per viam contrariam mentimus ego et ioannes: & idem fecimus si aliq̄s animal insequantur vt in alterum fugiendat. Quando ex sua vita. Si enī homo in vtero sanctificatus/sine peccato natus q̄s ex plenitudine tam alperam vitam duxit quam tam confessionem habere debemus: quī sumus gratia dei vacui/& in peccatis inuolvati et tamen modicam penitentiam nolumus sustinere.

De sanctis Joanne et Paulo martyribus, Sermo primus.

Multe tribulationes iustorum/et de omnibus his liberauit eos &c. De filiis scte martyribus. Johanne et Paulo dicit in premissis xpc q̄ erant iusti & trib⁹ bulati/& liberati. Iusti. q̄ia sua summa vnicuique reddiderunt. i. sibi/deo & primo. Sibi/quia habuerunt magnam puritatem/et etiam magnaꝝ fidelitatem. Puritas autem eorum notatur in hoc q̄ dicuntur fuisse eunuchi. Licet enī quedam castitas nature et quedā violentia/et quedam virtutis & gratie: sīli tamen diuina gratia pter regnum celorum se castrauerūt. Ista triplex castitas tangit Matthei. xix. Ubi tria eunuchorum genera distinguitur. Habuerunt etiam fidelitatem/quia et thesauros sibi a cōstantia derelictos pauperibus fideliter erogauerunt et dispensauerunt: quia nichil sibi retinuerunt. Watth. xxiij. Quis putas est fidelis seruus & prudens &c. ℔ humiliter/quia non tanq̄ omni sed tanq̄ serui. ℔ prudenter: quia nō de utilibus sed egenis/non vni sed multis non post mortem sed in vita distribuerunt. Secundo fuerunt iusti. q̄ia ad deum q̄ois sibi exhibuerunt reverentiam sanctam/& fidem sinceram. Reverentiam quidem/quia tribunum apostatam qui deum contempserat cōtempserunt dicentes. Quia religiones plenam virtutibus dereliquisti a tercessim⁹ et deum tibi preponentes minus tuo non timemus. Habuerunt etiam fidem sinceram. Unde Tertuliano emisso vt statuncilam adorarent vt erant. Si tuus dominus esset Iuliana habeto pacem cum illo: nobis autem alius deus non est nisi pater & filius et spiritus sanctus. Romanus. i. Corde creditur ad iusticiā/ore autem confessio fit ad salutē. Tertio fuerunt iusti quantum ad proximū/ et hoc quantum ad tyrannos/egenos/et amicos/et inimicos. Quantum ad tyrannos ipsos graviter arguendo: quia et Iulianum apostatam graviter arguerunt nec ejus po

tentiam timuerunt. Unde Eccli. xlviii. In diebus suis non pertimuit principem ⁊ impotentia nemo vicit illum. Quantū ad ecclesiā nos eos cum eis ad orationē sustentando. Sapi. vi. Dum tempus habemus operemur bonum ad oēs. Quantum ad amicos et ad fideliter consulendo in periculis. Unde dixerit Gallicano in periculis constituto. Fac vota cum deo celi et eris victor melior ⁊ fortior. Certus esse amicus non cognoscitur in prosperitate sed in aduersitate. Eccli. xii. Non agnoscetur in bonis amicus ⁊c. Quantum ad inimicos ipsos ad pacem et concordiam reducendo. Meritis nanq; illorum tota ecclesia ad pacem et concordiam pene⁊ est ⁊ Gallicano desponsat. Proverb. xii. Qui pacis sunt consilia sequetur eos gaudium. Gaudium est enim magni gaudium de hostili pacificatione/de gallicani conuersione/de constantie regine obseruato pudore. Sctis dō fuerunt multipliciter tribulati. Hostium nanq; eos est multipliciter persecutus. Primo per blāda ⁊ blanditias/vt. Leo ad Hieret dicens. Non qui in aula regia nutriti estis non debetis meo lateri deesse vt pro mo⁹in palatio vos habeam. Sed ipse promissiones suas penitus contempserunt/nec ad ipsum accedere voluerunt neq; curauerunt. Secundo vi ipsos deterrere dicendo. Puntum vos non vt martyres/sed vt publicos hostes. Sed ipsum minas nō curauerūt neq; timuerunt dicentes. Dominum nrm Jesum Christum tibi preponentes/minas tuas non timemus. Tertio per supplicia/vt eos placeret quando eis mandauit/ q; aut statuam idoli adorarent/aut sententiam capitalem acciperent. Sed ipsi martem patiendo viceruut. Unde beatus Augu. Miles ipse Xpi armis fidelibus in prelio fortiter dimicauit/pugnauit ⁊ vicit non feriendo/sed patiendo. Quarto occulte eos occidendo vt eorum famam extingueret/sed fama eorum extingui non poterat/q; scripti erāt in celo. Luce. x. Gaudete quia nomina vra scripta sunt in celo. Conseruata in deo. Sapientie. iii. Immortalia enī est memoria eius/quia apud deum nota est et apud homines. Et paulo post in toto mundo. Eccl. xxxix. Nō recedet memoria eius et nomen eius requirat a generatione in generationē. Tertio fuerunt liberati vt hec q̄ de⁹ dedit eis patentia. Unde Iuliano dante inducias decem dierum cōstanter respondebant. Decem preterisse nōe compita/dies ad modo facito quod tibi tu facturum minaris. Secundo dedit ipsis victoriam/quia os hostium triumpharunt. Uicerunt enim mundum per fidem. 1. Joannis v. Hec est victoria que vincit mundum fides nostra. Diabolo resistēdo, Jacobi. iiii. Resistite diabolo ⁊ fugiet a vobis. Seipsos et animas suas eodem ōdo. Proue. xvi. Melior est patiens viro fortī/⁊ qui dominatur animo suo expugnatore vrbium. Tertio meruit ipsis coronam. Jaco. i. Beatus vir qui sustinet tentationem/quia cum probatus fuerit accipiet coronam vite ⁊c. Ipsum eis coronam accipiunt sufferentes per constantiam/vnde dicitur. Qui sustinet tentationem. Probati per fidelitatem/vnde subdit. Qui cum probatus fuerit. Fuerunt diligentes per charitatem/vnde subditur. Diligentibus se. Et q̄s se liberatiuerunt/vnde dicit. multos suis meritis et orationibus liberabit et maxime in iudicio liberabunt. Unde de hoc refert beatus Gregō in dialogis. Q̄ dā quedam matrona ecclesiam sctor⁹ sanctorum martyrum septimo visitauerat eisdē patētes deposuerunt. In nos modo visitas nos aut in iudicio requiremus ⁊ quicquid potuim⁹ dicere tunc perhibemus.

¶ Sermo. clxxviii.

¶ Eodem die sermo secundus.

Ecce q̄ bonū et q̄ iocundum habitare fratres in vnum. ⁊c. Hī martyres Joannes ⁊ Paulus non tantum fuerunt ⁊ vna carne/sed etiam fide et passione ex vno patre celesti. Et ideo conuenienter vbum positum de eis dici potest. In ipsis quidem fuit vera fraternitas/q̄ notatur cū dicit. Habitare fratres. q̄ fraternitatis vera vnitas/cum subiungitur. In vnum. Unitatis et fraternitatis magna vtilitas cum dī. Ecce q̄ bonum ⁊ q̄ iocundum. ¶ Circa primum notandum q̄ fraternitas spūalis excellit fraternitatem carnalem in tribus. De quibus dicit dē Amb. Sanguinis fraternitas interdum sibi inimica est/Christi autem fraternitas sine intermissione est pacifica. Illa inter se communia cum emulatione/vindicat. Hec virgo ppria cum gratulatione admittit. Illa in consortio despicit sepe generum/hec frequenter assumit alienum. Et q̄ duobus dō q̄ fraternitas carnalis sepe dissentionem. 1. Cor. vi. Frater cum fratre in iudicio contendit/spūalis autem fraternitas dō q̄ pacem ⁊ dilectionem. Eccl. xxv. In tribus beneplacitus est spiritui meo/q̄ sunt probata coram deo ⁊ hominibus. 1. concordia fratrum/amor proximorum/⁊ vir ⁊ mulier sibi bene consentientes. Duo fratres/sunt intellectus et affectus/qui tunc sunt concordes quando intellectus bonum discernit ⁊ affectum illud eligendo diligit. Duo proximi sunt oculus ⁊ cor/qui tunc cōcordes sūt quando ipsum cor diligit oculum ad bonum

vir gerendum. oculus diligit cordi bona rēsa clare. Uir ⁊ mulier sunt ratio et sensualitas que tunc bene sibi consentientes sunt/quando ratio sensualitatem regit. et sensualitas rationi obedit. Secundo fraternitas carnalis dimidiat oēs. Sed. ē. Utinā sint alterutrum a fratre suo. Spūalis nanq; fraternitas communicat ppria ⁊ hoc tam propria q̄ aliena. Proverb. xi. Alij diuidūt ppria et vitiosa sunt ⁊c. Q̄ spūalis ppria. Augu. Omnis res que dando non deficit dum habetur ⁊ non habet mendū habetur q̄ habēda est. Tertio fraternitas carnalis sepe dispicit germanum. Sapien. x. Per tum hos quos fecerat fraternitas deperiit. Spūalis autem mittit alienum. vnde Augu. in lib. de cīui. vel. Nullo mō sit minor accedente consortio possessio honestis. Nō debebit denigs illa possessionē qui eā voluerit habere communem tanto eā reperiet amplior⁹ q̄to amplioꝰ sibi potuerit unare consortem. Sctos ponitur fraternitatis vera vnitas. Qualis aut sancti pēr vnitatē dī Cyprian⁹. Anctor ois sancti pēr vnitatem dī Cyprian⁹. Anctor ois sancti pēr vnitatē dī Cyprian⁹. Anctor ois sancti pēr vnitatē dī Cyprian⁹. Anctor ois sancti pēr vnitatē

Universidad de Deusto
Biblioteca

potestatē/in motu magnā velocitatē in lu ce magnā claritatē/in situ magnā sublimi tatem ⁊ in ciuitate excellentem magnitudi nē. et tūc duo apli significant p̄ ista duo lu minaria. Primo q̄ magnā habēt in ⁊heroꝝ rsdhuo potestatē. nā ymus est tanitor celi et alī⁹ doctor mūdi: ⁊ ambo sunt thesaurarii dei. Hē⁹ hō dz triplicē thesaurū scz potēs tie ꝯ est p̄sio/sapēdie ꝯ est filū/⁊ mie ꝯ est spūlcti. Deut. xxxii. Nōne hec cōdita sunt apud me et signata in thesaurīs meis? Ota est⁹ in thesaurīs diuine potētie ⁊ sapētie ⁊ mie recōdunt⁹ vsi per effect⁹ postmodū p̄e runt. Thesaurarius ait p̄sie est petrus cui pater cōmisit thesaurū sue potētie vñ dicit⁹ ipse petro. Caro ⁊ sanguis nō reuelauit tibi sed pater meus qui in celis est. Magnā nāq; thesaurū potēstis petrus accepit quā do potestatē claudendi et aperiendi celum habere p̄meruit. Thesaurarius filū est pau lus cui christus cōmisit thesaurū sue sapiē tie. Galat. i. Reg enim ab hoc accepi filiū meū vt dicā: ꝯ per reuelationē ieſu christi. Nemo igit̄ pōt intrare in thesaurū sapien tie dei nisi per doctrinā et sapientiā pauli. Thesaurarius uero spūlcet⁹ virgo beata cui ipse cōmisit thesaurū sue misericōdie. thesaurū expēdit in mūdo. Idcirco vocat⁹ ma ter ihū ⁊ mater misericōdie. Ecce. xxiiii. In ha bitatē de sancta cōsī ipso ministrant. Scdo habēt in motu velocitatē. Motus autē ani me est amor ei⁹. ḡt autē tripler motus ei⁹ fleut distinguit Dionysius in libro de diui nis nōibus/scz circularis quo ipsa ala mo uetur per amorē ad mundū. vñ p̄sal. In cir cuitu impij ambulāt. obliquus quo ḡs mo uet per amorē ad seipsum. ēt enim de natu ra amoris sit in alterū virtigi: qñ de ipsum ad se reflectit tūc obliquitatē facit. Rectus quo ḡs mouet per amorē ad deum. Cant. i. Recte diligunt te. Beatus ḡgit petrus non mouebat motu circulari per amorē ad mūdum: quia ipse omnia mundana cōtēpsit nec motu obliquo ad seipsū per amorem q̄ se pio christi nolē ⁊ amore crucifixi per mīsit. Sed mouebat motu recto per amo rem ad deū q̄ super oīa ipsum dilexit. Joā vltimo. In scīa dñe q̄ amo te. etc. Sīc beatus paulus nō mouebat motu circulari qui dicebat. Gal. vi. Mihi mundus crucifi xus est ⁊ ego mūdo. nec motu obliquo q̄ di cebat. Galat. ii. Viuo ego iā non ego. vīuit vero in me/sed motu recto q̄ dicebat. Ro ma. v. Charitas dei diffusa est in cordibus nostris. etc. Tertio habuerunt magnā clari tatem/id sapientie immēsitatē. quā quidem sapientiā petr⁹ a triplici magistro didicit scz a patre reuelante. Matth. xvi. Caro ⁊ san guis nō reuelauit tibi ⁊ sed pater meus qui in celis est. A filio instruente. Joh. xv. Om nia cūq; audiui a patre meo nota feci vobis. Spū sancto spiritu docēte. Joan. xv. Cū venerit ille spūs veritatis docebit vos oīem veri tatem. Similiter ⁊ paulus tantā sapientiam didicit in trib⁹ scholis. nā in prima scholā iudeoꝝ didicit legē mosayce. Act. xxii. Secus pedes gamalielis eruditus. etc. In magnis scholis apostoloꝝ didicit legē euā gelicā quā tamē nō ab hoc docente didici: sed christo reuelante accepit. In tercia scholā angelorū didicit ieſum supersubstan tialem ⁊ diuinā. cūm scz vsq; ad tertium celum fuit rapt⁹/⁊ ibi inter angelos doct⁹. Quan to habuerūt sunt in iudicio magnum iudi cium tate qa super thronos duodecim sedes bit⁹ ⁊ ceteros iudicabit. ēt illa talis sessio erit ad sententie iudicis approbationē. Ps. Ut faciant in eis iudicium conscriptū. etc. erit ad ipsorum immensum honorem. Postre mo vltimo. Robustis in potētia vir eius q̄si sede rit cum senatorib⁹ terre. erit ad magnam demonū confusionē. i. Coy. vi. Nescitis q̄m angelos iudicabimus. Erit etiam ad malo rum condemnationē. vt ibidē. In nescitis quoniā sctī de hoc mūdo iudicabūt. erit ad bonorum magnam cōsolationē. q̄ndo scīs vidēbūt fratrē suum/id est christū esse iudicem. et sororē suā/id est mariā esse me diatricē. ⁊ fratres suos/id est apl̄os esse in tercessores ⁊ allectores. Quinto habēt ma gnitudinem excellentē/id est gloriā celsum eminentem. Ps. Principes populorum con gregati sunt cum deo abraham. Quamuis autem gloria sanctoꝝ sit magna: peccatoꝝ huo tamē videtur parua/ex eo q̄ ab ipsa nō mīū se elongant. Nimia nāq; distantia fun Basilius errat⁹ facit circa tria scz circa qua tatē ⁊ ponit exēplū in sole ⁊ in insulis ma rio circa qualitatē et ponit exēplū in pelis manib⁹ q̄ cū sint albe⁊ ꝑ nimiā distan tiā videntur esse nigre: circa figuras et po nit exēplū in turribus que cum sint quā drate cū ꝑ nimiā distantiā videnē esse rotunde: ꝛc ergo peccatores nimiū se elongāt a celesti patria/ideo errant circa eius quan titatem nō cōsiderātes q̄ magna sit. cū ei⁹ modi dicat Baruth. iii. O israel q̄ magna est domus dei. etc. Errant circa eius qualitatē non considerantes q̄ preciosa sit de eius preciositate dicitur. Apoc. xxi. Ipsa ciuitas aurum mūdum. Errant circa eius figuram non considerātes q̄ stabilis sit ⁊ q̄ eterna. Ellenim patria celestis in quadro posita, vt ibidem dicit. Ipse vero petr⁹ credens ipsum esse rotundū/id est mobilem ⁊ cadu cum. De cuius eternitate ij. Cor. v. Scimus cationem ex deo habemus domum nō manufactam eternam in celis.

¶ Sermo. clxxii. Secundum. Termo. ii.

Nimis honorati. fili amici tui dñ⁹ etc. ps. Inter omnes sanctos dens magis istos duos apl̄os honorauit in vita i mor te et post mortē. In vita q̄a claues regni celestis eis dedit. Ps. Q̄ petro dedit claues penitētie et paulo dedit claues sapiētie. Ista aūt potestas clauis cō sistit in trib⁹. Primo in petiōe remissionē. Joā. xx. Quoꝝ remiseritis pēā remittūtur eis. etc. et ps. Dz. p. Quis pōt remittere pēā nisi solus deus? Sed vtriq; est vez q̄ deus remittit. ⁊ sacerdos remittit. Et petiōnāq; in hoc tria cadunt scz dei inimicitia deformis macula ⁊ obligatio ad pēnā. Ire mp. ij. Quis abstulit in caligine, ecce dei ini mia macula. In furore suo dño filiū ston, ecce dei inimicitia placit de celo in terram inclytā israel. ecce ad penam eternā obliga tio. Ista tria solus deus ymte cōtritionis remittit. solus est deus remittit offensā la uat macliā ⁊ dissoluit obligationē eternā. Ista tria signant Luc. xii. In illo pōto de quo dz q̄ pater fuit cū oculatus ⁊ q̄ stola prima ei⁹ induit ⁊ q̄ dixit mortuꝰ fuerat et revixit. In hoc nāq; q̄ fuit cū oculat⁹ dat intelligi q̄ solus dei est remittere inimici tiā suā ⁊ offensam. in hoc q̄ stola indutꝰ est dat intelligi q̄ ei⁹ est lauare macliā ⁊ oma re alam. in hoc aūt q̄ dixit mortuus fuerat et revixit dat intelligi q̄ ei⁹ est remittere pēnā eternā. Sacerdos autem dz remittere pēā ḡtā ad alia tria. Ipse est petr⁹ ꝛ deo absoluti esse iudicat aliter ꝑ absolutio nē recip̄et. ⁊ pena purgatorij qua obligat⁹ exhibigat ⁊ pena satisfactoria ipm ligat⁹ et de ipsa pena patē relaxat. Ista tria notant Joā. xi. in resuscitatione lazari. Solue hūc ipm a mortuis resuscitauit: sed ēt discī pulis tria cōmisit scz vt lapidē tollerēt ⁊ ipsum soluerēt ⁊ vt libere abire permitte rent. Lapidē tollere est pēnā purgatorij in penam satisfactoriā cōmutare. Peccatorē absoluere est ipsum a deo absoluti esse osten dere. Et libere abire permittere est ei pēnā aliqualiter indulgere. Scdo p̄stitit in ex cō municādi ⁊ absoluendi iurisdictione. Iste aūt absolutiones ⁊ ligationes non sunt in celo scz ibi sunt oēs absoluti nec sunt in in ferno q̄ ibi sunt oēs ligati. sed sunt in mūdo vbi quidā sunt absoluti ⁊ quidā ligati. In inferno quidē sunt oēs ligati ⁊ exclūsi et per istam sententiā. Matth. xxv. Discedi te a me maledicti in ignem eternū qui pa ratus est diabolo ⁊ angelis eius. ⁊ ideo san cti eis nō loquūtur sed semper ab eis auerti tantur. de hoc p̄sal. Auertātur nos retrorsum post inimicos nostros ꝛc. nec participabūt cum eis in diuino officio de quo dz Thob. xiii. Per omnes plateas hierusalē Alleluia cantabatur. Ipsi nāq; a cōplo dei erunt exclusi. Apocal. xxii. Foris autem canes ⁊ ve neficī ipsos saluabunt: id est saltem eterna nam optabunt immo sicut dz in p̄sal. Tra dētur iustus cum videbit vindictā. etc. Clusi etiā erunt a participatione sacramentoꝝ ma xime a perceptione panis vite. Mat. xv. Non est bonum sumere panem filiorum et mittere canibus. Non participabūt etiam sancti cum eis in missa. ēsa. lxv. Ecce seruī mei comedēt⁊ vos eiulabitis. etc. Tertio ēt fuit ista potestas in indulgētiaꝝ largitione. Ad hoc nāq; q̄ iste indulgētie valeant tria sanctō⁹ mūnter necessaria. Vnū ex par te facientis scīlz auctoritas. Secūm ex parte recipientis scz charitas. Tertiū vero ex par te cause scz p̄cessus. q̄ duo includit scz hono rem dei q̄ p̄cessus est cultus solī dei debi tus ⁊ vtilitatē proximi: p̄cessus ēt alios mo do mīam dicit. Scdo principaliter ista ho norauit istos scdo in morte. q̄ eoꝝ morti nobis fecit valde p̄silem et fructuosam. ex morte enim beati petri tripler fructus eue nit. vnus ēt fuit ad deū/id est eius glorifi catio. Joan. xxi. Hoc autē dixit significans qua morte glorificaturus esset deum. Alius ēt fuit ad seipsum scz coronatio sue vide Dionysius dicit eos post mortē coronis lumi nis coronatos. Tertius ēt fuit ad nos scz sua quo nobis intercessio. ij. Petri. i. Dabo aūt et operā frequenter habere vos post ebi tum meū. etc. Similiter ex morte beati pauli tripler fructus prouenit. Vnus quo ad deū scz eius glorificatio. Phil. iii. Mangnificet dit christus in corpore meo/siue per vi tam siue per mortē. Secūdus est quo ad se ipsum scz sua oratio. ij. Thessa. iii. Reposito est mihi corona iustitie. etc. Tertius est quo ad nos scz saluatio nostra. ij. Coy. i. Li benti ssime impendā ⁊ superimpendar ego ipse pro animabus vestris scz saluādis. Tertio christus honorauit istos sctōs post mortē eoꝝ: quia fecit eos suos familiares in domo sua. vnde cantatur de eis. Habent potestatē celum claudere nubibus et aperire portas eius. Deus enim habet quatuor domus scz ecclesiā militantē. patriā celestē purgato rium ⁊ infernū. In prima habitant peregri ni in secunda filii. in tertia debitis obligati. in quarta incarcerati. et quelibet istaruꝝ quatuor domoꝝ habet suam clauē specia lem. Nam clauis per quā intrat⁹ in primam domū scz ecclesiā militantē. est clauis scīa gentie. Clauis vero per quā intrat in secūdam domū scz patriā celestē est clauis mīe. Clauis q̄ quā intrat in tertiā domū scz purga

Universidad de Deusto Biblioteca

coriñ: est clauis iustitie. Justitia nanq; dei requirit q̄ nullum malū remaneat impunitum. Sed clauis per quā intrat in quartā domū scz infernum est clauis mortis eterne. Peccatori ergo volenti redire ad ecclesiā per penitentiā Petrus aperit ostiū cui clauie remissionis q̄ indulgētie. Joan. xxi. Quoq; remiseritis peccā remittunt eis. ꝛc. Et alibi sanctoꝝ volūtibus intrare in domum celestis patrie aperuit ostiū cum clauie sue mse. Ho. Januas celi aperuit. Sed illis animabus que debent intrare in purgatoriū aperuit ostiū cum clauie iustitie. ho. Aperite mihi portas iustitie: hec porta dñi iuxta intrabūt in eā. Justi nanq; aliqñ secū aliqua crimabilia portāt. Alabus vero dñi nunclis nec petrus nec paulus ostiū aperit nec claudit: sed xp̄s ostium aperit et etiam ostiū claudit: et peccatores in sferno includit et clauem custodit. Apoc. i. Habeo clauem mortis q̄ inferni. et etiam Apocal. xx. Vidi et ei clauis putei abyssi.

¶ Sermo. clxxx. Eodem die. Ser. iij.

Tu es petr⁹ et super hanc petram edificabo ecclesiam meā. Matth. xvi. Magnum auctoritatis et potestatis dignitatis ꝛ celsus christus ecclesiā sue beato petro quando super eius confessionem ecclesiam fundauit ac clauos regni celoꝝ sibi dedit. Ut autē eius dignitatem et prerogatiuas melius videre possemus. Considrandū est q̄ beatus petrus inter ceteros apostolos fuit sublimior in statione ferueñtior in amore efficacior in virtutes q̄ ceteri in passione. Prime fuit sublimior in vocatione. Christus cū ei summū pontificē fecit ꝛ sua peccatis exhibuit ꝛ dereliquit q̄ ei dixit. Petre pasce oues meas. Ad illā autem prelationē pater ipm elegit. Mat. xvi. Caro ꝛ sanguis nō reuelauit tibi sed pater meus q̄ in celis est. et dei filius electū examinauit. et maxime in modū scz in fide recta q̄ dixit ei. Qui dicit homines esse filium hois. ꝛc. Et petro respōdit. Tu es xp̄s filius dei viui. et in delectatione sincera q̄ dixit Simon ioānis diligis me plus his. et spiritu sancto electū examinatum cōfirmauit q̄ in pentheoste ad robur se sibi effudit. p̄ſa. q. Ego confirmaui columnas eius. Tota trinitas electo examinato ꝛ cōfirmato dedit iurisdictionem scz iurisdictionē super infernū. cū Da Portas inferi nō preualebūt aduersus eā. Super celū ꝛ cū Tibi dabo claues regni celoꝝ. et super mundū cum Quodcūq; ligaueris super terrā erit ligatum. ꝛc. Sctus fuit feruētior in amore. fuit autē plura sunt signa. Unū ante passionem: q̄ propter eius amorē de terrena ascendit. Matth. xix. Ecce nos reliquimus omnia ꝛ secuti sumus te. Quicquid ergo sunt perfectionis dicit: ecce. alia ad xp̄m reponendo ideo dixit reliquimus nō reposuimus. Alia dimittendo dixit: secuti. Alia res relinquentes sed voluntates suas retinentes. ideo dixit secuti sum⁹ te. Sctus signū fuit in passione q̄ christo mori voluit: q̄m dixit. Luce. xxii. Paratus sum tecū ꝛ in carcerē ꝛ in mortē ire. Non est volendo mori ante eum q̄ nolebat carere tā dulci presentia xp̄i nec etiā volebat vivere posse. q̄ tunc non crederet putabat vitā: sed mortē eternā. Volebat enim mori cū eo. q̄ hoc sibi reputabat gloriam ꝛ coronā. Tertium signū fuit post passionem ꝛ q̄ tunc ipse beatus petrus semper fuit in lachrymis. Habuit enim lachrymas dolentis: et eo q̄ magistrū suum negauit. Luce. xxii. Egressus foras flevit amare. Unde dicit clemens q̄ quandocunq; gallicantū audiebat lachrymas emittebat. Habuit etiam lachrymas ex passionis ex eo q̄ amicum suum mortuum videbat. Joā. xxi. Ploraturus et flebilis vos autem gaudebat. ꝛc. Habuit etiā lachrymas ex tentationis ex eo q̄ ad amissū suum videndum pergere properabat ꝛ hoc post ascensū. Unde dicit clemens q̄ semper in suis sudarijs deferebat quo fluentes lachrymas deleret. Dicebat ille vt idem dicit ꝛ in consolatione habuerat flere q̄ tota eius facies aduste lachrymis videbatur. Quartum signum fuit post resurrectionē quia ipse cum ioāne ad monumentū cucurrit. ut dicit Beda. Illi pre ceteris cucurrerūt q̄ pre ceteris ad manerūt. Aliqñ simul cucurrerunt ꝛ aliqñ ioānes cucurrit citius petro. ꝛ aliqñ petr⁹ citiꝰ ioāne: q̄ prior monumentū intrauit. Per quod datur intelligi q̄ ambo superiorē charitatē obtinuerunt. Joannes autem magis dilexit. Petrus vero magis constanter. Tertio beatus petrus fuit efficacior in operatione ꝛ hoc quadrupliciter. Fuit enim efficacior in virtute credendi quādo dixit. Tu es christus filius dei viui. Ne ipsius petri fide dicitur Luce. xxii. Simō ecce sathanas expetiuit vos vt cribraret sicut triticū. ꝛc. Ubi habetur q̄ eius fides multū fuit a diabolo tētata. cum dicitur Ecce sathanas. ꝛc. Hostis enim vbi inuenit locum magis nititur. vbi maiorem exercet conflictum. Fuit a christo multum roborata. cum dicit Ego autem pro te rogaui petre vt non deficiat fides tua q̄ omnibus fuit in exemplum data. cum dicitur. Et tu aliquando conuersus ꝛc. Fuit etiam efficacior in virtute sanandi non solum enim sanabat sicut ceteri per ombrā sed etiam verbo sillonis sicut patet Act. iii. in salutatione sue vmbre exposuis sui sicut dicit Act. v. In positione baculi sui sicut patet in discipulo per quas resuscitauit dicit mortuo q̄ ad impositionem sui baculi tam sanatus est et resuscitatus. Fuit efficacior in virtute predicandi. Tam precibus magis predicabat q̄ aliquando pluribus trib⁹ multis aliquādo quinq; milia hominū conuertebat. sicut habet Act. ii. et iv. Hoc enim est testimonij fractiosi predicatoris. unde Chrysost. super Matth. Testimonij sui diuersi ꝛ ministri ē missio secunda ad gentilitatis ecclesia plena. Negociatoris multis plena thesa. Fuit etiam efficacior in virtute orandi. Ejus enim oratio aliquādo aperiebat celum sicut patet Act. ix. Ubi dicit q̄ cecidit super eum mentis excessus ꝛ vidit celū apertum. Aliqñ faciebat descendere spiritū sctū. sicut p̄z Act. viii. de samaritanis. Aliquādo spoliabat infernū. sicut qñ suscitauit defunctū qui simon magus suscitare nō potuit. et aliqñ vincebat demones. sicut p̄z in eodem q̄ simon magus per aerem deferebat. Quarto dicit petrus fuit gloriosior in passione. Passus est enim eandē penā cum christo. put xp̄s et prechit. Joā. xiii. Sequere me. Ps. xxi. Simili pena seruus cū dño est affectus. Voluit autem beatus petrus illam penam pati rectus sed reuersus. hoc propter quatuor causas quas ipse ponit. Prima quia propter honorem dñi sui non reputabat se dignum eo modo penā illam pati quo xp̄s eam pertulit. Secūda quia christus passus est pro mundi redemptione. ideo debuit ad mundum respicere. Ipse autem petrus patiebatur propter acquirendū celum. ideo debuit ad celum habere respectum. Tertia propter lapsum generis humani signū. Christus enim semper fuit erectus nunq̄ in peccatum cecidit. Homo vero caput mentis in terram dejecit et contra deū recalcitrauit. Quarta ad innuendū q̄ homo mutauerat amorē spūalē in amorem mundanum. homo erat rectus in cruce positus ꝛ reuoluitur illuc quo erat. dextra efficitur sinistra. Tunc igitur homo mutauit dextram in sinistrum q̄ mutauit amorem celestis in amorem mundanum.

¶ Ser. clxxxi. In p̄mulgatione. s. Pauli. p. c.

Um autez placuit ei qui me segregauit ex vtero matris meę. ꝛc. Galat. i. Apostolus nō ingrato suo fuit gratie dei sed quinq; effectus diuine misericordie in se recognouit hominis minister. Primus effectus est q̄ dñs de utero sue matris eduxit. Notādum autē est q̄ est quintuplex vterus matris. Primus vterus est vterus matris generalis scilz terre. Secūdus est vterus matris carnalis scilz matris ppie. Tertius est vterus matris spiritualis scilz synagoge. Quartus est vterus matris spiritualis scilz militantis ecclesie. Quintus est vterus matris celestis scilicet triumphātis ecclesie. Beatus igit paulus primo fuit in vtero sue matris carnalis ut exinde deus ei segregauit quādo ei ad hoc cem dedarit. p̄ſa. De ventre matris mee deus meus es tu. ꝛc. Et idem. Tu es qui extraxisti. ꝛc. Deinde intrauit in ventrem matris synagoge scz synagoge. et ab isto vtero deus ei segregauit. q̄si ipm ad fidē conuertit. et ista segregatio facta est i cetu hominū. vbi rachel mortua est. et vocauit eū filiū doloris. Sed pater valde est gaudiosus. ideo vocauit eū filiū dextre. Et sua est conuersione synagoga matrē spūalē incurrit. ꝛ multā tribulatiā habuit. sed deus p̄ valde gaudiuo est. q̄ eum filiū dextre appellauit. q̄ dicit Act. ix. Vade quia vas electionis est mihi iste. Deinde de vtero synagoge intrauit in vterum militantis ecclesie in quo tādiu permansit. Deus in hac vita viat. Ab isto vtero deus eū segregauit quādo eius animam a corpore separauit. ꝛ tunc intrauit eius corpus in vterum matris generalis scz terre. ꝛ ala ei⁹ vterū matris celestis scz hierusalem superne. In ipsis autē separationē caput eius exiliens tres saltus dedit. et in quolibet saltu fontem aque aperuit. per quod significabatur q̄ in vita sua tres salutes fecerat eorum saltauit de synagoga ad ecclesiam. Et tunc aperuit et manifestauit fontē diuine mie. Alium saltū fecit discurrendo per mundū ꝛ tunc aperuit fontē celestis doctrine. Tertiū q̄s saltauit vsq; ad terminū celi. et tunc aperuit fontē vite sapientie. Ipsum etiā caput beati pauli dilectus noster ihesus clara voce insonuit. Ipsum est nomen ihesus fuit in corde eius tabulis ꝛ in ore mel et in aure melos. Recte igitur post mortem nomen ihesu protulit. omnia scz corpora sociabilitate replebat. omnia ossa huius dñe allectuarij nimia tabulatione aromatis ea prouocabat. Tunc etiam de eius sancto corpore quatuor emanauerunt scz unda lactis propter eius puritatem unda sanguinis propter eius martyriū sanctitatē. splendor lucis propter ipsius sapientie claritatem et alegrantia odoris propter ipsius fame celebritatem. Tandem deus ipsum corpus de vtero matris terre resuscitabit. scilz q̄s dicet in thesaurum extremi iudicij. Surgite mortui venite ad iudicium. Articulo vtero matris celestis introibit, qui de illo vtero nō

esdibit, ideo obitus sanctorum natale vocatur qz tunc in celo nascuntur. Secũdo esse etiã diuine misericordie ipsum per gratiã suam vocauit ideo subdit, Et vocauit per gratiã suã. hmõi aũt vocatio cõmendabilio est ex parte vocantis. Ceteros quidem apostos ihs vocauit exilens in similtra pisces sentis misereresq hunc vocauit existẽs in dextera paterne gloie. et propter istã causam in papali bulla ponitur beatus paulus a dextris sed ecclesiastes beati petri ponitur a sinistris. Qui etiã cõmendabilis ex parte vocati. Non esset ihs vocauit cum piscantẽ vt petrũ nec lucris inhiantem vt matheũ nec rhetia reficientẽ vt iacobum et iacobum; sed obtentem ardenti animo. vñ bi. spir3o mis narum. inuitẽtem piano multorũ accessit ad principem sacerdotũ. et persequitẽ solicito ministerio quia ibat in damascũ vt si quos inueniret &c. Cõmendabilis est etiã ex parte modi vocandi. Ceteros enim vocauit solo verbo huic aũt vocauit per lucem ejacentẽ. Per virtutem psternentem per vocem obiurgantẽ. Tertius misericordie effectus est quia ipsum per diuinã sapientiã vocauit: et subdit. et revelaret filium suum in me. Istam aũt sapientiam beatus paulus a quibus magistris accepit. Primo a morse. Bal.i. Postscieham in iudaismo super multos coetaneos meos. &c. et sti ad hoc factus est pharisẽus. de hoc actus. xxiii. Ego pharisẽus sum filius pharisẽorũ Secũdo a filio. et sti ad hoc factus est apostolus. Bal.i. Paulus apostolus nõ ab hoibus neq; per hoiem sed per ihesum. Tertio a spũsancto. et sti ad hoc factus est doctor gentis. Act.xiii. Dixit spũsanctus segregate michi paulum et barnabã. Quarto a patre. et sti ad hoc factus est doctor gentis in veritate. vnde dixit et revelaret in me filiũ suum vt euangelizarem eum in gentibus. Quinto a tota trinitate qũdo in tertio celi celi est raptus. ii. Cor.xii. Audiuit arcana verba que nõ licet hoi loqui. Quarto effectus misericordie qz ibi se paulus sic se recognouit potuit esse. qz ipsum predicatorem gẽtium fecit. Unde subdit. vt euangelizarem illã in gentibus nã in gentibus erat maior potestas. qz ibi erãt reges et imperatores. Maior sapientia. qz ibi erant philosophi et doctores. maior eloquentia. quia ibi erant rhetores et oratores. maior varietas erroũ et maior diuersitas viciorũ. Sed contra ista quinq; certamina accepit quinq; adiutoria. Nam contra tyrannos potestatum accepit virtutẽ et cõstantiã. Act.xviii. Apparuit illi dns dicẽs. Cõfortare et loquere et ne tacueris. quoniã ego sum tecũ et nemo apponetur tibi vt noceat te. quia populus est mihi in hac ciuitate. Contra philosophos accepit sapientiã. Act.xvii. Quid seminiuerbius iste dicere vult. Contra rhetores et oratores accepit eloquentiã. Act.xiii. Dixit spũsanctus segregate michi paulum et barnabã. Contra varietatem errorũ accepit fidei et sapientie veritatem sicut patet Act.xvii. vbi dixit athenis stanti. qũ timorantes colitis hoc ego nuncio vobis. &c. Contra multiplicitatem viciorum accepit olim gratiarũ plenitudinẽ. Nam contra luxuriam opponebat virginitatẽ. i. Corin. vii. Volo aũt vos holes esse sicut meipsum. Contra gulam parcitatem. i. Thi. vi. Habentes alimenta et quibus tegamur his contenti simus. Contra auariciam habuit voluntariã paupertatẽ. Phil.iii. Omnia detrimentum sum vt lucrifacerem. Contra trilitiam conscientie ocii dicitatẽ. ii. Cor. i. Gloria nostra hec est testimonium cõscientie nre. Contra irã benignitatem. i. Cor. x. Sine offensione estote iudeis et gentibus. &c. Contra inuidiã fraternam charitatẽ. Rom. v. Charitas dei diffusa est in cordibus nostris. &c. Contra vanam gloriam habuit humilitatẽ. i. Cor. xv. Ego enim sum minimus apoz. &c. Quintus effectus est diuina misericordia est: qz ihs nos ei sibi obedientẽ fecit. qũ notator cũ bi. Continuo nõ acquieui carni et sanguini. i. amoni et delectioni carnis. sed potiꝰ diuine inspirationi continuo. i. sine contradictione. Act.ix. Dñe quid me vis facere vel constituo. i. sine deliberatione. Ubi beatus Bernhardus. Amicos cõsulit qui non nouit qz inimicos hominis domestici eius Uel continuo. i. sine dilatione. qz inducias nõ petiit sed protinus obediuit. Prouer.iii. Non dicas amico tuo vade et reuertere. &c. Uel continuo. i. sine trepidatione. quia michi timuit: sed dei bonitati confidit. ibi. xxxv. dicite pusillanimes: confortamini et nolite timere.

Sermo.clxxxij. De eodem die sermo. ij.

Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumꝰ &c. &c. Mat. xix. In isto euangelio qñ ad honorẽ beati pauli ihu christi ordinabilis inuestitur. Primo qñ dñs perfectam mundi abdicationem. Et hoc tangit cum dicit. Ecce nos reliquimus omnia. Reliquit enim omnia impedimenta. i. amoꝝ vitiosos quos hominẽ impediunt a salute. Matt. c. Scitis quoniã octo dies anuntiabunt quia ecclesiastes qui peccatus hominẽ regnũ dei inuolunt. Istũ amoꝝ mundi sic reliquit ꝙ dicit. Michi mihi nõ crucifixꝰ est et ego mundo. Secũdo reliquit omnia retrusa sentia: sicut est amor paterũ qui precipue hominẽ retrahit a salute. Matth. x. Inimici hominis domestici eius. Istum reliquit qui ait. Bal. primo. Non acquieui carni et sanguini. &c. Tertio reliquit omnia ponderantia. i. est sarcina peccatum Hebr. xii. Deponentes oẽ pondus et circumstãs nos peccatũ. &c. Quarto reliquit ola pernicioso. vt est amor deliciarũ. vñ ait. i. Coloss. iii. Letitia cordis mei. i. in sermonibꝰ recolligo. Quinto reliquit ola periculosa vt est amor sui ipsius. Ne quo periculose amore ipse ait. ii. Thi. iii. In nouissimis diebus instabunt tempora periculosa et erũt homines seipsos amantes. istum amoꝝ suppressus dñs pauca non habuit qz propter ihm se in mortẽ tradere semper paratus fuit. Unde act. Act. xx. Ego non solum alligari sed et mori paratus sum propter nomẽ domini ihesu xpi. Sexto reliquit omnia infructuosa: vt est amor honorum qui est infructuosus et vanus. vnde. hs. Ut quid diligitis vanitatem et queritis mendaciũ? Bal.i. An quero honorẽ hoibus placere. Si adhuc hoibus placerem seruus xpi nõ essem. Secũdo cõmendatur a salutifera imitatione quod notatur cum bi. et secuti sumus te. Ad hoc autẽ ꝙ homo ihm imitetꝰ duo requiruntur. Unũ ex parte dei. s. attractio siue dignatio. Joã. vi. nemo venit ad me nisi pater ꝙ missit me traxerit illũ. Trahit autem quatuor funiculis scilicet modo exterioꝝ eruditione modo interioꝝ inspiratione modo paterna flagellatione modo beneficiorum exhibitione. Sed quibusdã qui istis quatuor funiculis se trahi non permittunt: hominus conqueritur dicens. Prouer. i. Uocaui et renuistis quo ad exteriora documenta. Extendi manum meam et non fuit qui aspiceret quo ad collata beneficia. Uos despexistis omne consilium meũ quo ad inspirata consilia. et increpationes meas neglexistis quo ad irrogata flagella. Istos quatuor funiculos apls tractos fuit. i. exteriori eruditione et reprehensione Act. ix. Saule Saule quid me persequeris. &c. Interiori inspiratione. ibidem. Subito eircumfulsit eũ lux de celo. Flagellatione: quia exceatus est in terrã prostratus. Beneficiorum exhibitione quia postmodum fuit illuminatus. et ipso edoctus et in tertium celi raptus. Secũdo ex parte hois requiritur expeditio voluntatis. s. ne a desiderio teneat catenarum ferrea. i. ferrea potentate. que quidẽ catene octo hs anulos. s. malã suggestionẽ cordis delectationem consensum operationem cõsuetudinẽ necessitatem et desperationem. Istos nanqz octo anulos apls ferre

gũt. s. prauã suggestionẽ. ii. Cor. iii. Abdicamus occulta dedecoris. carnalẽ cogitationẽ. ii. Corin. x. Aut que cogito sm carnẽ cogitem. q. d. non prauam delectationem qz tm circa spũalia delectatur Rom. viii. Concupiscit caro eis legi dei sed sm interiorẽ hoiem. Prauum consensum qz bonis meditationibus semper consentiebat. Ibidẽ consentio legi qm bona est. Prauam operationem Rom. xiii. Abiciamus ergo a nobis opera tenebrarũ Prauam consuetudinem: quia ad ꝙ opus bonum se assuefecit. Philip. iii. Ubi qz et in olbus instituta sum. &c. Prauam necessitatẽ: qz habuit spũs libertatem. ii. Corinth. iii. Ubi spiritus dñi: ibi libertas. Omnem desperationẽ quia habuit omnimodã spem firmitatẽ. Hebr. vi. Confugimus ad tenendã propositã spem. Tercio cõtedit a fructuosa remuneratione eã subiungit. Sedebitis super sedes duodecim. In qua remuneratione tria erunt. Primo regalis dignitas: cum dr sedebitis. habuerunt esse regale ohtum Gal. v. Accepleno regnũ dei cordis regale sertum Jdith. xv. et diadema regni de manu dei sui. Regale sceptrũ. Gal. v. Donec offerret illi sceptrũ regni. Regalem habitũ Prouer. xxxi. Bysso et purpura vestimentum eius. Regale solũ. Luc. xxii. Sedebitis super thronos duodecim. et cetera. Secũdo in ipsa remuneratione erit magna dei liberalitas: etiam in presenti. Quod quidem quattuor modis potest intelligi. Quat sti ad temporalia delectata possessorẽ: quamuis possident ea vt seruꝰ. Sancti vero viri vt domini que possident temporalibus in cẽtuplum meliora. Aut sti ad spũalia acquisitorẽ. Act vocat dominus. Spũalia percipiet que temporalibus cõparata excedunt sicut maior numerus minorẽ numerũ excedit. Aut sti ad suffragiorum ecclesie participationem. Illi enim qui sunt de ecclesia tantum numero possunt adinuicem participare sue sanctitatem suam. Illi vero qui sunt numero et merito possunt adinuicem participare merita sua que participatio in cẽtuplum melior est ih prima. Aut sti ad religiosorum inter se cõmunicationem qui sepe pro uno fratre carnali vel domo temporali cẽtuplum accepiunt. Tertio in illa remuneratione erit eterna felicitas cum dicitur. Et vitam eternam possidebitis. Hoc nanqz ꝙ dicit vitam respicit illos qui sunt in inferno qui non habent vitam sed mortem. Et hoc ꝙ dicit eternam respicit illos qui sunt in mundo. qui et si habent vitam: habent eam transitoriam et caducam. Hoc autem ꝙ dicit possidebitis: respicit illos ꝙ sunt in purgatorio: qui et si habituri sunt vitam non tamen sunt in possessione. Illi

Universidad de Deusto
Biblioteca

nantys ꝙ sunt in celo habdt ꝙ vitā sine mors te ; et eternitatem sine fine atqꝫ possessionem sine expectatione.

¶ Sermo. clxxxiij. De sancta margareta virgine. Sermo primus.

Ipsa conteret caput tuū. Gen.iij. Quāuis beata margareta fuerit pulcha tamen contriuit caput patris p̄ui diaboli ꝙ tyranni. Pater nāq; suus intendebat eā trahere ad cultum ydoloꝝ : sed ipsa istius capud siue intentionis contriuit : quia eius societatem fugit ; ꝙ ones sue nutricis pacrebat. Pericolosum nāqꝫ est bonis cum malis cohabitare : quia mali sunt ignē cōcupiscentie inflāmati. et iō boni sepe inficiuntur a malis. Sunt isto anarticle in quibus nati ꝙ ideo sepe inficiantur. Sunt pice abhorrentia superbie infecti ꝙ ideo sepius deformant. Sunt tenebris ignorantie obfuscati ꝙ ideo sepe a malis illis obfuscantur. Beata igitur margareta voluit habitare cū malis ne aut inflāmaret ignē concupiscentie aut inquinaretur luto auaricie. Aut inficeretur pice superbie. Aut obscuraret tenebras ignorantie. Et cōo contriuit caput tyranni qui in superbia elatus cuilā christi fi cruciare volebat. Sed caput sue elationis ipsa cōtriuit ; ꝙ cultum ydi defendit et in nullo consentire voluit. Et ideo quintuplex certamen passa fuit. Primo qꝫ in eculeo suspensa. Iō enim fuit in arte cruciata, ad ostendendū q̄ adhuc nō fuit in celo, qꝫ sūt beati. nec erat in tetrahedi sunt quadrati ; sed erat in medio : qꝫ sūt perfecti. Habebat eni corpus se celū ad desiderandū, et infra se mundum ad despiciendū, iuxta illud Prouer.xxv. Celū sursum ꝙ terra deorsum. Secundo fuit adusta sed non cōbusta. Nec mirū qꝫ habebat interius gratiam ardentē. Hamel.iij. Fecit me cādi fornacis quasi ventū rotis flantem. Consequentia beatorum Prouerb.xv. Secura mēs quasi iuge cōuiuiū. Et letificantem. Rom.v. Spe gaudentes in tribulatione patientes. Tertio virginali refrigerante. Unde vectū fuit marie. Virtus altissimi obumbrabit tibi. Ideo potest dicere illud. Eccli.li. In medio ignis non sum estuata. Fuit enī in medio ignis : quia habuit carnem propinquā. Gal.v. Caro concupiscit aduersus spiritū, ꝛc. Demonū inflāmatē Job.xli. Aspice eius pruneo ardere facit. Homīd sollicitā ligēs perfectus eā in preliū accipere cupiebat. Pulchritudinem allicientem qui tum multum feminas prothdolor decepit et adhuc quotidie decipit. Prouerb.xxxi. Fallax gratia ꝙ vana est pulchritudo. Tertio fuit in aquis gelidis cruciata. Possū enim in igne fuit cruciata. fuit in aqua frigidissima posita. Et ista est tam sensitiua pena q̄ etiā stat in inferno. Job.xxiiij. Ab aquis ad ardorem transibunt ad calorē nimiū. Ut etiā tunc factus est terremotus sacti terra non posset tantum facinus sustinere. Aliquādo fit terremotus in signum doloris. Aliquādo in incussionē timoris. Et sic mors fuit in passione et resurrectione xpi vt esset dolorem ꝙ custodes deterreret. Terremotus ergo factus est in passione sed margarete in tanti sceleris detestationem : ad doloris ꝙ compassionis ostensionem : et ad timoris incussionem. Et in peccatoꝝ mortificā confusionem. Quarto fuit decollata. Et in sua decollatione tria maxima fuerūt. Primū est deuota oratio : quia ad exemplū xpi in duo recōmendauit. Iho quidē in passione patri spūs recōmendauit. ꝙ p suo crucifixorū iuxta cessit. ꝙ pro omnibus fidelibus exorauit. Joā.xvij. Non pro eis autē rogo tantū. sed etiā pro his qui credituri sunt per verbum eoꝝ. et sic beata margareta orauit deū pro se et pro suis occisoribus. ꝙ pro ipsam invocātibus. Fuit etiam in passione eius custodis angelica : qꝫ ipsi angeli ipsam custodierunt ad martyriū perunctā in tormentis existentē : et ad celum ascendentē. Judith.xiij. Custodiat me angelus dñi : ꝙ hinc exuta ꝙ ibi cōmorantem : et inde huc reuertentem : Fuit etiā in passione eius celestis armonia. et melliflua : qꝫ sponse solent deducī ad sponsum cum cātico et laudibus. Apoca.xix. Gaudeamus ꝛc. exultemus et demus gloriam deo. Quoniā venerunt nuptie agni. ꝛc. Quinto eius passio fuit passioni christi multum conformis effecta. Iho enim fuit denudatus in patibulo. Margareta quoq; fuit expoliata in eculeo. Iho fuit flagellatus ad columnā vt deberet plus pinam pro nobis portare. Margareta autē fuit tota virgo lacerata : vt post hāc pitam ulterius non sentiret discipinam. Iho fuit perforatus clauis. ꝙ bti Margareta fuit lacerata ungulis. Iho passus est in patibulo : quod quidem erat supplicium latronum ꝙ malefactorum infamiū. Margareta vero passa est in eculeo : quod erat supplicium perueꝛsorum ꝙ maledi. Iho totus fuit sanguine plenus. Margareta in eculeo tota fuit sanguine cruentata. Iho passus est in arce ad inuendum q̄ ipse sit mediator dei ꝙ hominum. Sic beata margareta passa est in arce ad inuendū q̄ ipsa sit nostra mediatrix apud deum. Tertio contra

ctū caput fidei suggestionē demonis. Ipse quidem dyabolus habet magnam potestatem superbē efficiam ꝙ experientiam : ꝙ fraudulentia. Ista quinq; notantur Apoc.ix. Prodierunt de fumo : ecce ste potestie. Ma. Serpens, ecce ste superbie. serpens : ecce ste astutie, antiquus ecce ste experientie. Qui seducit universum orbem, ecce ste fraudulentie. Ista quinq; armis cum beata margareta pugnare voluit. sed ipsa omnia contriuit. Fregit eius potentiam : qui ipsum apparuit in specie draconis virtute crucis euanescere fecit. Fregit eius superbiam : quando pedē supra colli eius posuit. Fregit eius astutiā quia coactus est dicere. ꝙ ideo sibi apparuerit : vt sibi plueret ꝙ monstra presidēs obediret. Fregit eius malitiam : quia ipse beate margarete in nullo nocere potuit. Fregit eī experientiāqꝫ in nullo suis suggestionibus assentire voluit.

¶ Sermo. clxxxiij. De eadem sermone. ij.

Simile est regnum celoꝝ thesauro abscōdito in agro Matthe.xiij. In illo euangelio quod ad honorem beate margarete legitur quatuor sunt pdēda. Primo quid significetur per thesaurū. Est autem thesaurus iste de quo loquitur. i. Cor. iij. Et quis edificauerit super fundamentū hoc aurū : argentum et lapides pciosos. Est autē aurū virginitas : argentum fides lapides pciosi opa pietatis. Iste triplex thesaurus fuit in beata virgine margareta habuit virginitatem integram fidē sinceram ꝙ operationem sollicitam. Fides autē virginitas per aurum : qꝫ aurum nō amittit fulgorem suū nec ignis adustione. nec luti inuolutione. nec tbo aliquo alio. sic ꝙ fulgor ꝙ virginitatis nō minuitur nec igne concupiscētie. nec terreno cōmercio. nec longeua etate cito cōfūditur. Unde dicitur speculo. loci. ꝙ dīne imagini. Si cut ergo speculum lucet in speculo sic ꝙ virginitas in corpore terreno. ꝙ sicut limus lucem nō cōburit sic ꝙ cōcupiscentia virginitatem nō adurit ꝙ sicut ymago dei in pura sanctia vetustate nō inficitur. sic ꝙ ipsa per virginitatem temporis renouatur. ij. Cor. iiij. Licet ꝙ exterior est homo corrumpit. tñ ꝙ intus est renouat de die in diē. sed fides signat ꝙ arguit. Fides nāqꝫ ex auditu a verbo dei. sm illud Rom.x. Fides autē ex auditu, auditus autē per verbum dei. De fide dicit ap. Eloquia dñi eloquia casta, ꝛc. Et quibus verbis hꝫ ꝙ fides catholica est casta per puritatē sincerā ꝙ ipsa nulla adulterina falsitate pollui. ꝙ est cōtra fidē hereticoꝝ. qui examinata pertribulationem inimicissimi ꝙ nulla obscuritate frangitur. quādo est cōtra fidē instabilis. qui spes pharisea per prosperitatē mundanā ꝙ nulla terrena prosperitate allicit. qꝫ est cōtra fidē auaroꝝ qui purgata p spūm sanctum ignem ꝙ septiformi dono spūs sancti fulcit. qꝫ est cōtra fidē malorū christianoꝝ. Opera aut bona signacūt per lapides pciosos. Lapis autem pciosus excellit aurū et argentū. in spēs dote. in valore et in virtute. et iō nec aurū virginitatis. nec argentū fidei coram deo valent nec aliquid valent nec aliquid possunt facere sine bonis operibus. Quādo aut bonis adornātibus opibus fulciunt et decorant tūc magnū habēt splendoꝛ valoꝛē ꝙ virtutē. De virtute fidei ꝙ bona opera ad Heb.xi. Sancti p fidē vicerūt regna. ꝛc. De virtute et pulchritudine virginitatis per bona opera etiam ad Sapiē.iiij. O ꝙ pulcra est casta ghatio cum claritate, ꝛc. Secundo videndum est quis sit ille agor. Qui quidem est triplex. i. corporalis : spiritualis : ꝙ temporalis. Agor corporalis est ipsum corpus in quo inuenitur thesaurus virginitatis et castitatis. ij. Cor.iiij. habemus thesaurum istum in vasis fictilibus. Quādo aut istud vas sit terreni : tñ debet esse mundū per puritatē pectoꝝ per mortificationē honestatem exercitā per charitatē. i. Thessal.iij. Scias vnusquisq; vrm vas suū possidere in sanctificatione. ecce qꝫ debet esse mundum et honore. ecce quia debet esse pctum. Non in passione berberi : ecce quia non debet igne concupiscētie. sed igne sancti spūs inflāmari. Agor spūalis est anima in qua habitat virginitatem integram fidē. Rom.x. Corde creditur ad iusticiam. ꝛc. Virginitas nāqꝫ est in corpore bona aut opera sunt in exteriori ostentatione. sed ipsa fides radicatur in corde. Et ratio est. nam si aliquis oppressor virginitatē alicui abstulerit. propter hoc ista persona oppressa cum non perdit. Unde dixit sancta lucia. Si me inuitante et inuitā violaueris : castitas mea duplicabitur ad coronā. Si autem aliquis raptor alicui temporale substātiā rapuerit propter hoc. sibi nō perdit : quia per patientiā et alia bona opera pōt mereri. Quia fides bona sua temporalia furtiue ablata et subrepta. sed si fides subripitur ꝙ certo tempore perditur et totum spirituale edificium subruit. Et ideo necesse fuit vt in corde radicaretur. Agor temporalis est ipsa terrena possessio. in qua debet esse thesaurus bonoꝝ operū. sicut elemosinarū. Prouer.iij. Honora dominū de tua substātia, ꝛc. Qui

ūsh modo honorat dominum de sanctitate dominus ipsum honorabit in sua gloria. et loco quia statuet eū a deterio. et verbo cuius dicet. glorificui ⁊ dedisse mihi magnum. et facto cum dicet. Venite benedicti percipite regnum patris mei ⁊c. Tertio pcedā eū/ qualiter ille thesaurus absconditur. Thesaurus eēs castitatis absconditur p carnis macerationem. i. Cor. vi. Castigo corpus meū/ et in seruitutem redigo. Custoditur ⁊ absconditur thesaurus castitatis per sensuum cohibitionem. Job. xxxi. Pepigi fedus cum oculis meis. Per fugam ⁊ elongationem. i. Cor. vi. Fugite fornicationem ⁊c. Thesaurus autem fidei cum sit radix omnium bonorum/ debet abscondi ab esu male inflammāt et frigore male humiliante ⁊ a diabolica tentatione male infestante. Unde p. Ignem igni quo ad amorem male inflammātem. Et suffossa quo ad timorem male humiliantem. Fiat manus tua super virum dextere tē. i. ppulsat insultum diaboli malentis festinanter. Thesaurus autem bonoꝝ operuꝫ absconditur debet ab humana laude. Matthei sexto. Cum facis eleemosynam noli tuba canere ante ⁊c. A negligentia ⁊ torpore. Ozee septimo. Comederunt alieni robur eius et ipse nescivit. Ab indi secreto feruore. Esaie xxvi. Ante messem totus effloruit ⁊ immaturā plantatio germinauit. Quarto est videndum qualiter ille thesaurus emitur. Siquidem emitur bando deo ppium effectū propium sensum/⁊ propium tributū suę censum. Qui ēēs vult empere thesaurum castitatis de deo ppium suum affectum/ vt nihil velit aut nisi deū seu sponsum celestē. Ait enī scriptura ⁊ non vult cum adultero adamari. Esaie. xxvii. Coangustatum est stratum/ ita vt alter decidat ⁊c. Qui vult emere thesaurum fidei debet deo ppium sensum et totam suam intelligentiam applicare. Iñ illud. ii. Cor. x. In captivitatem redigētes omē intellectū in obsequiū xpi. Qui autem vult emere thesaurū meritoriū vendat deo ppriū sensum/ bona sua pauperibus largiendo. Matth. xix. Si vis perfectus esse vade ⁊ vende ea que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo.

¶ Sermo. clxxxv. De eodem. Sermo. iii.

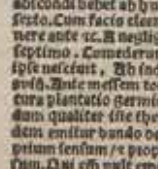

Similē ē regnum celoꝝ homini negociatori querenti bonas margaritas. ⁊c. Negociator ille est xpus de quo tria panunt/ sez eius officii. cum de homine negociatore. Et sua ifirmum. cum dicit Querenti bonas margaritas. Et eius cōmercio. cum de Inuenta autem vna preciosa margarita. ⁊c. Circa quod notandū q̄ sicut dicit Aug. sup illud Debet. ii. Ideo ret. eos qui timore mortis. ⁊c. Christus in hunc mundū tanq̄ mercator venit et tres mercēs a nobis accepit. i. nasci. laborare et mori. et tres suas mercēs nobis potuit ⁊ sez renasci. resurgere et eternus regnare. accepit eīs anobis nasci. Esa. ix. Parvulus natꝰ est nobis. Dedit autem nobis renasci. Joan. i. Dedit eis potestatem filios dei fieri. et Joan. iii. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spū sancto non introibit in regnum celoꝝ. Secūdo accepit a nobis mori. ad Phil. ii. Christus factus est pro nobis obediens vsq̄ ad mortem mortē autem crucis. Nobis autem dedit resurgere. Joā. vi. Ego resuscitabo eum in novissimo die. Tertio accepit a nobis laborare: nam ipse laborauit conte dolendo ⁊ cōpatiendo. Esa. liii. Pro eo q̄ laborauit anima eius ⁊c. Laborauit etiā ore clamādo ⁊ predicando. Jo. Laborauit clamāo rauce facte sunt fauces mee. Laborauit oculis plurimū flendo. Jo. Laborauit in gemitu meo. lauabo per singulas noctes ⁊c. Laborauit toto corpore penaū et dira supplicia sufferendo. Esa. i. Laborauit sustinēdo ⁊c. dedit autem nobis requiare. Luc. xii. Nolite timere pusillus grex q̄ placuit pr̄ vestro dare vobis regnum. Secūdo ponit istius mercatoris studiū cum dicit. Querenti bonas margaritas. Nichil aūt est ⁊ matime ista est margarita q̄ dicit de cantu margarite. Primo est eo q̄ fuit celesti rore generata. Ipsa nāq; cor fuit aperuit os suū in redemptione p multis. Carnē et sanguinē in remediū. Jo. dē erat familiaribus/ ⁊ intimꝰ. Qui ergo erat familiaris dixit nobis carnē suā in cibū ⁊ qui sitibat potauit nobis sanguinē suū in potū. ⁊ qui Jo fuit infirmꝰ vinxit nobis vtrāq; in remedium. Ne quo remedio cēat ecclia in egone. Sit abstinēs scelerū ⁊ sit fortitudo requisita ⁊ ē a nobis pericula sustinendū. Sit esca in mensa vite cōtra pestē sterilitatis dico. Sit abstinētia scelerū contra pestē presentis. ideo subdit. Sit fortitudo requisita. pcta pestis futuri ideo subdit. Sit cōtra mundi pericula firmamentum. ⁊c.

¶ Sermo. clxxvi. De sancta maria Magdalena ser. primus.

Go sto ad oſtium ⁊ pulso. Apo. iii. Ipse ē presentis vite mos. habere hospitiū tēporale. vnde ⁊ alienus domo fuit natuerit ⁊ alienus domo conversatus ⁊ hospitabit. In alieno sepulchro sepult⁹. Notant tñ hec domū ipsius ihū ē eīs cor nostrū quā sanctꝰ desiderat vt etiā hostiatim eā querat dicēdo. ego sto ad ostiū ⁊ pulso. ⁊c. In hac triplice domū btā marie magdalene ipm recepit in domū tē porali/ vt ipsum corporaliter reficeret. Iu. x. Introuit Jesus in quoddā. ⁊c. In domū spūalem/ vt eum pasceret spiritualr. Gre. Jesus pharisei peritus pascebat foris apostulū/ mulierē peccatrice. sed penitentē pascebat intus. In parasillis ibis ponuntur plures cause quare Jesus ostiū cordis nri sibi pulsat aperiri. Prima nāq; sumit ex cōsideratione plene statis ei⁹. ego qs. qđ pnomen p trib⁹ nominibꝰ supponet. ego sez ens sue spe filꝰ dei. Homo ego ens infirmꝰ libenter aperit suo salutori. meliue suo cōsolatori. ad hostiū/ obsessum suo liberatori. ac si dicat xpe. Libenter debes mihi aperire. qa tu ego infirmꝰ. ⁊ ego sum infirmus/ et salutor. In eo melius ⁊ ego sum xpe ⁊ consolator. Tu eo ab hostib⁹ obsessus. ⁊ ego sum filius dei tui⁹. i. liberator. Beata igit maria Magdalena erat infirma. merita ⁊ obsessa: quia erat infirma libenter recipiebat Jesum medicum ⁊ saluatorē q̄ sanauit eam valde facilr. hoc est cū quatuor gbus dicēs. Remittūtur tibi peccata tua. Ipse eīā in duplo petiit admitti ⁊ domicilio sanauit eā tribus syllabis. cū dixit. Peccaui. unde Aug. Quātū valēt tres syllabe peccaui. si in his trib⁹ syllabis flāma cordis/ ⁊ ascēdit in celum. In Matheo sanauit petit⁹ auricule cū quatuor alijs syllabis quas christꝰ dixit ei. Mat. xi. Sequere me. In paulo vero sanauit petiū superbie quinq; verbis quāuis dixit Act. ix. Dñe dā me qđ facere. In petro autem sanauit petiū negationis paullo tñ clxymis quādo egressus foras flevit amare. Secūdo maria erat mesta. ideo libenter recipiebat christū cōsolatorē. Sūa autem mestitiam ostendebat per lachrymas quas fundebat. Fuit enim quatuor generis lachrymarum ⁊ sez lachrymas cōpunctionis et peccatoꝝ recordationē. Iu. vii. Lachrymis cepit rigare pedes eius ⁊c. Compassionis in fratris sui morte Jo. xi. Jesus ergo vt vidit mariam plorantem. ⁊c. Voluptatis et christi passione Lu. xxiii. Sequebant ipsum mulieres. ⁊c. Amoris et corporis christi subtracti desiderata passione. Jo. xx. Maria stabat ad monumentum foris plorans. christus autem eam consolatus est in lachrymis compunctionis peccata sua sibi remittendo. In lachrymis compassionis fratrem sum respiciendo. In lachrymis voluptatis post resurrectionem sibi apparendo. In lachrymis amoris sum presentem sibi exhibendo. Tertio erat obsessa. ⁊ ideo libenter recipiebat dei filium anthiolen⁹ ⁊

stat genia per charitatē. instar argenti pfecte coquentat. Sūh debet in se nigrescere per humilitatē. Sacta aūt maria gdeta fuit pura ea ⁊ p humilitatē ⁊ magna humilitatē. Medicorum genie cor̄ fidelib⁹ p locali cohabitationē. Job. xiii. Pars⁹ ⁊ magꝰ ibi sunt ⁊ serꝰ eius liber a dño suo. In domo enī dei sancti vi. ri sunt ⁊ sunt parui sūpsius humiliter docet sunt magni ⁊ tūnos cōtendo. ⁊ sunt libri socialiter viuēdo. Quarto dicit margarita nascitur solida. Nō enī potuit cōmoueri a patre. p blāsticiā adulationē nec frangi ab ipso ⁊ nāo ⁊ tormētoꝝ illationē nec ipsum fugere a diabolo p rebellionē humiliationē. Mat. vii. Descendit pluuia. i. patrio nobis quā videt habere vim refrigerādi. Flauerūt venti. i. tentationes diaboli. Aduenerunt flumina. i. omenta tyranni ipsam omnes ⁊ nō potuerūt. Quinto dicit margarita: q̄ fuit pretiosa. Ipsa enī magnā vertutē ostendit in agrestib⁹ sibi fuit in oculeo suspēsa mec tamē in animo lesa. In igne. q̄ ibi fuit posita. nō adusta. In aquis q̄ in aquo fuit mersa ⁊ permānsit illesa. In terre motu ipsa terre fuit tremore pensa. Tertio ponit istius mercatoris cōmerciū. cū dicit. Vnde ⁊ p. dixit priuersa que habuit ⁊ emit eam. Iste vñs mercator quatuor habuit que omnia vendidit vt illā emeret margaritā. i. dolitas mētis. carnis. ⁊ sanguinē. Volebat deꝰ dare nobis in premiū. Jo. Ad implebis me le tificabis me vultu tuo. Anima vero cedit nobis in premiū. Pe hoc Matth. xx. Venit filius hois nō ministrari. sed ministrare. ⁊ dare animam suā in redemptionē p multis. Carnē et sanguinē in remedium. Jo. dē erat familiaris/ ⁊ intimꝰ. Qui ergo erat familiaris dixit nobis carnē suā in cibū ⁊ qui sitibat potauit nobis sanguinē suū in potū. ⁊ qui Jo fuit infirmꝰ vinxit nobis vtrāq; in remedium. Ne quo remedio cēat ecclia in egone. Sit abstinēs scelerū ⁊ sit fortitudo requisita ⁊ ē a nobis pericula sustinendū. Sit esca in mensa vite cōtra pestē sterilitatis dico. Sit abstinētia scelerū contra pestē presentis. ideo subdit. Sit fortitudo requisita. pcta pestis futuri ideo subdit. Sit cōtra mundi pericula firmamentum. ⁊c.

¶ Sermo. clxxvi. De sancta maria Magdalena ser. primus.

Go sto ad ostium ⁊ pulso. Apo. iii. Ipse ē presentis vite mos. habere hospitiū tēporale. vnde ⁊ alienus domo fuit natuerit ⁊ alienus domo conversatus ⁊ hospitabit. In alieno sepulchro sepult⁹. Notant tñ hec domū ipsius ihū ē eīs cor nostrū quā sanctꝰ desiderat vt etiā hostiatim eā querat dicēdo. ego sto ad ostiū ⁊ pulso. ⁊c. In hac triplice domū btā marie magdalene ipm recepit in domū tē porali/ vt ipsum corporaliter reficeret. Iu. x. Introuit Jesus in quoddā. ⁊c. In domū spūalem/ vt eum pasceret spiritualr. Gre. Jesus pharisei peritus pascebat foris apostulū/ mulierē peccatrice. sed penitentē pascebat intus. In parasillis ibis ponuntur plures cause quare Jesus ostiū cordis nri sibi pulsat aperiri. Prima nāq; sumit ex cōsideratione plene statis ei⁹. ego qs. qđ homo. p trib⁹ nominibꝰ supponet. ego sez ens sue spe filꝰ dei. Homo ego ens infirmꝰ libenter aperit suo salutori. meliue suo cōsolatori. ad hostiū/ obsessum suo liberatori. ac si dicat xpe. Libenter debes mihi aperire. qa tu ego infirmꝰ. ⁊ ego sum infirmus/ et salutor. In eo melius ⁊ ego sum xpe ⁊ consolator. Tu eo ab hostib⁹ obsessus. ⁊ ego sum filius dei tui⁹. i. liberator. Beata igit maria Magdalena erat infirma. merita ⁊ obsessa: quia erat infirma libenter recipiebat Jesum medicum ⁊ saluatorē q̄ sanauit eam valde facilr. hoc est cū quatuor gbus dicēs. Remittūtur tibi peccata tua. Ipse eīā in duplo petiit admitti ⁊ domicilio sanauit eā tribus syllabis. cū dixit. Peccaui. unde Aug. Quātū valēt tres syllabe peccaui. si in his trib⁹ syllabis flāma cordis/ ⁊ ascēdit in celum. In Matheo sanauit petit⁹ auricule cū quatuor alijs syllabis quas christꝰ dixit ei. Mat. xi. Sequere me. In paulo vero sanauit petiū superbie quinq; verbis quāuis dixit Act. ix. Dñe dā me qđ facere. In petro autem sanauit petiū negationis paullo tñ clxymis quādo egressus foras flevit amare. Secūdo maria erat mesta. ideo libenter recipiebat christū cōsolatorē. Sūa autem mestitiam ostendebat per lachrymas quas fundebat. Fuit enim quatuor generis lachrymarum ⁊ sez lachrymas cōpunctionis et peccatoꝝ recordationē. Iu. vii. Lachrymis cepit rigare pedes eius ⁊c. Compassionis in fratris sui morte Jo. xi. Jesus ergo vt vidit mariam plorantem. ⁊c. Voluptatis et christi passione Lu. xxiii. Sequebant ipsum mulieres. ⁊c. Amoris et corporis christi subtracti desiderata passione. Jo. xx. Maria stabat ad monumentum foris plorans. christus autem eam consolatus est in lachrymis compunctionis peccata sua sibi remittendo. In lachrymis compassionis fratrem sum respiciendo. In lachrymis voluptatis post resurrectionem sibi apparendo. In lachrymis amoris sum presentem sibi exhibendo. Tertio erat obsessa. ⁊ ideo libenter recipiebat dei filium anthiolen⁹ ⁊

uberatem. Erat enim obsessa a demonibus sed pho ea liberauit quãdo septẽ demonia ab ea eiecit. Erat etiã obsessa ab homine ut q̃ phariseus dicit eã esse tam vilem. Martha vicebat eã esse otiosam. Judas vicebat ipsam prodigã q̃ unguẽtum pretiosum inutiliter expendebat. Discipuli vicebant eã fatuã. Unde dicit Luc. xviij. Q̃s ẽt magdalena et cetere mulieres dilectulio nõ essent ie domini rideret. vlia sunt autẽ ipsos quasi deliramentũ verba ista. Sed inter obloquentes pho admittit⁹ petra pharisei offendens ipsum q̃ esset immundã sed purificatã cum dixit, remittunt ei peã multa. Et petra loquit ostendens q̃ meritus erat ut⁹ dicit q̃ ipsius Martho ministerium laboriosum dicẽs. Martha martha solicita es ꝛc. Et etiã dicunt ipsa eã petra fuisse offensa q̃ illa esset alio pugneti nõ fuit p̃fectabilitatio pi sed fuit sat sepulture sacramẽti. Christus etiã iunit eã petra discipulos offendẽs q̃ nõ fuit fatua dicẽ veritẽ ea quãdo christ⁹ ibi apparuit⁹ apostolos apostolã eum fecit. Scõa principalis causa quare pho obtulit corpꝰ nostri filii potuit aperiri, sumit ex cõsideratione ei⁹ corporis cum dixit. Sto paratus. Laborare. stare sedem est pugnã tiare vero est quiescẽtis; sedere vero est remittis. Christ⁹ vero stat in actiuis sedet in cõtẽplatiuis: sed sedet in beatis. Sic ergo stabat pho in ea inquãtũ actiua quando ibi per vitã ministrabat. Jacebat in ea inquãtũ cõtẽplativa ad pedes christi sedebat: modo vero sedet et regnat in ipsa tamquãtum ad beata. Tertia causa fuit ex cõsideratione loci conuenientis: ea dicit. Ad ostiũ. Nõ erã stat in victa vel plateis q̃ nõ diligit curiosos, nec in foro q̃ non diligit negotiosos, sed ad ostium cordis quia ibi gat quietes. Christ⁹ fuit stabat ad ...Mat eos beate marie magdal ... Stat eos triolas sed homi sedere cõsueuit. ...x. Maria autem domi sedebat, nec fuit negocios fa ꝛ omnia terrena deseruit et reliquit propter christum. Sed fuit quieta: quia verbi ad pedes christi libenter audiuit. Quarta causa quare christ⁹ obtulit nostri cordis si dispositat aperiri sumi potuit ex cõsideratione eius q̃ tam excellentio est laudatur. Si quis aperuerit mihi introibo ad illũ et cenabo cũ eo ꝛ ipse mecũ. Nõ dixit quia nec prã debo nec me recipiendo sed dixit cenabo cũ eo ꝛ ipse mecũ. Et dixit quia nec recipiendo nec me recipiendo sed dixit cenabo cũ eo ꝛ ipse mecũ. Nõ dixit quia nec prã deb

Et angulatam pellem fecit sibi. i. nimer forti colorum: hoc quo ad virtutum varietatem. Byssus: hoc quantum ad conscientie fulgorem: et purpura sinamentum eius hoc quo ad charitatem.

C Sermo. clxxxvii.
De eodem / et remo tertio.

Stans retro sec⁹ pedes domini &c Luce. vii. Dicitur sapie. xi. Per que quis peccat / per eis torquetur. et quia beata maria Magdalena multipliciter deum offendit: multipliciter satisfecit. Offenderat quidem eum oculis / eos ad vanitates sepe faciendo / ideo satisfecit de oculis lachrymas effundendo. Est autem triplex natura lachrymaꝝ quas est clara / humida et kalida. Beata autem maria Magdalena ante sui conuersionem erat tenebrosa / immunda et infelicie. Fuerũt ergo lachryme eius clare vt tenebrosam illuminarent. Christ. Sicut autem post hymenei imber erumpit ut serenitas sic lachrymis effusis apparet tranquillitas ut pereat caligo reatuum / sicut per aquam / spiritum / sic lachrymis cõfessione digne mundamur. Bern. Spiritus domini foretur super aquas. i. super lachrymas. Fluunt spiritus eius et fluent aque. Lachrymarũ. Secunda lachryme in ea fuerunt humide vt immundam ablauerent. Ait Hieron. Quia enim maculas sue turpitudinis aspexit lauanda ad fontes mte cucurrit. Fecit namq; spũale itinerarium: in quo quidem pio aqua posuit lachrymarum abundantiã pio cinere / posuit humilitatem profundam. Unde dr. Stans retro secus &c. Pio igne posuit amoris feruentem. Unde dicit. Quoniam dilexit. Et dolorem vehementem. Unde dicit Aug⁹. q⁹ lachryme sunt teles doloris. Tertio fuerũt salse vt eam insipidam sale sapientie celestis condirent. Hoc significatum est. iiii. Reg⁹. ii. vbi dicit Helizeus. Afferte mihi vas nouum / mittite in illo sal. Ipse est prius fuit vas vetustus / vetustate culpe: Sed post modum facta est vas nouum nouitate gre. Prius fuit vas contemptibile / sed postmodum facta est vas honoris / glorie. In isto vase fuit missus sal: q⁹ celestis sapientie plenitudinem habuit: ideo deo gratum sacrificium obtulit. Leuitici secundo. In omni sacrificio offeres sal. Secundo offenderat in capillis ipsos pane componẽdo / ideo de ipsis satisfecit / pedes Christi humiliter tergendo.

Hieronimus. Capillos ad compositionẽ vultus exhibuerat / sed iam capillis lachrymas tergebat. Per capillos autem capitis / intelliguntur cogitationes mentis. De quibus dicitur Ezechielis. v. Sume ensem tibi gladium acutum radentem pilos &c. ostẽ tibi. Illigabilo es in summitate pilli tui. Sancti enim viri aliquando habent cogitationes sancti spiritus igne inflammatas: ideo dicit. Tertiam partem comburet. Aliquando habent aliquas volatiles quas non possunt ex toto comburere: sed tamen debent eas circumcidere / ideo dicit. Assumes tertiam partem & circumcides gladio in circuitu. Aliquando habent aliquas sollicitudines temporales que tamen debent esse moderate: ne debitum mentis affectus penetrare / ea quodammodo a fonte mentis attingere: et ideo dicit. Assumes inde paruum numerum & ligabis in summitate pilli tui. Cogitationes autem noxie sunt punitus expellende. et si forte resistere / fugere nõ ptra eas est diuine feruoris igniculus opponẽdus / ideo dicitur. Alia autem pars in ventum dispergas & gladium nudabis post eos. Beata igitur maria Magdalena cogitationes bonas igne spũali ardenti sullammabat volatiles circumcidebat et temporales curas sub moderamine coercebat: nostras autez penitus expellebat. Leuitio deum offenderat ore pane loquendo / satisfecit pedes xpi cum deuotione osculando. Bieg. Hoc superba dixerat / sed pedes mihi osculans hec in redemptoris sui vestigia sletebat. Est aũt osculum signum alicuius do amoris sicut quando mater filium vel amicum osculatur amicum / aliquando vero osculum est signum reuerentie & deuotionis sicut quãdo osculatur manus vel pedes pontifeum. Aliquando est signum parte vel reconciliationis sicut quando illi qui ad pacẽ veniunt mutuo se osculantur. Aliquando autem osculum est signum falsitatis & proditionis / sicut legit. ii. Regũ. xx. De ioab qui osculans amasan ipsum occidit. Quantum autem ad ista quatuor signa quatuor persone ipsum osculate fuerunt. Cui⁹ primo signũ amoris dicens illud Genes. xxvii. Da mihi osculum fili mi. Illi igitur cum maria osculantur qui dei & proximi amore replentur.

Pr mea vero osculetur os sui in signum deuotionis. Et illi osculantur cum sponsone q repleti sunt spiritu / deuotione. Magdalena osculata est in signum reconciliationis / quia ante fuerat dei inimica: ideo osculabat ad innouandum q erat deo reconciliata. Illi ergo cum beata maria magdalena osculantur qui deo per penitentiam reconciliantur. Judas osculatus fuit in signũ proditõis. Illi igitur osculantur cum iuda / qui deum a corde suo expellunt et diabolum introducũt. Quarto offenderat deum in pmis odoris

bus: ideo fatisfecit pedes xpi unguẽtis odoriferis ungendo. Est autem quadruplex unguentum quo deum inungit. s. ptritionis deuotionis ppassionis odorifere opinionis / unguento contritionis ipsum inungit: quãdo lachrymis pedes ei⁹ rigauit / species humo unguenti sunt valde amare que sunt cõtritio peccatorum que debent in mortalibus memorie siue conscientie recondi pro dolore conteri lachrymarũ abundantia linpingnari & igne amoris excoqui. Secundo inungit ipsum unguento deuotionis que significatur per unctionem capitis de qua unctione dr. Mat. xxvi. De isto unguẽto dr in ps. Impinguasti in oleo caput meũ. Caput oleo linpinguatur: qñ ipse per deuotionẽ pascitur pel qñ mens nostra suauitate repletur. Species aũt illius unguenti sunt diuina beneficia pr Deus. que studio debent cõsiderari. i. ut oculos mentis semper reducant: et in pectoris recõdi & igne sancti desiderii excoquant et oleo leticie impinguari. Tertio ipsum vnxit unguento compassionis qđ significatur per unguentũ quoniam pedes ielu in bethania. De quo unctione scribitur. Joan. xii. Per pedes namq; intelliguntur illi qui in ecclesia sunt vltimi. i. pauperes et afflicti. Species illius unguenti sunt ipsorum afflictiones quas debemus in corde recondere & indenimentum conferre in qñ fuerit miserationis vel cõsolationis / vel cõpassionis. Quarto ipsum xpm innouit unguẽto odorifero / opinionis hoc significatur per aromata que erant ex quibus vnguentum volebat mortuum. Illud autem unguentum odorifere opinionis cõficitur et tribus speciebus. s. ex odorifera conscientia: odorifera vita: et odorifera fama. Tale unguentum debent habere deum nos mutuo ploꝝ: & primum. Ideo quidem debemus odoriferam conscientiã: habere odoriferam vitam: et proximo odoriferam famam. De odorifera conscientia dr Primo Hebr. xiii. Angustia & pauper odorifera electatur eos. De odorifera vita & de bona operibus dr Canticorum. viii. Odor unguentorum tuorum sicut odor thurris & de odorifera fama dr. Eccle. vii. Melius est nomen bonum qñ unguenta preciosa.

C Sermo. clxxxix. De eodem. Sermo. iiii.

Emittitur ei pctã multa quoniam dilexit multum. Amor dei nõ fuit in beata maria magdalena ociosus sed semper in ea operatꝰ est. Pro mo nanq; fecit / in ea mentis purgationem. Hiero. in homel. Tanto amplꝰ rubigo peccati consumitur: quanto peccatoris cor magne charitatis igne concremat⁹. Illa aũt pursatio peccatoꝝ est illius magnum debitum de quo dr̃ dixit. Duo debitores erant cuidam feneratori &c. Nos esti debem⁹ ipso quicquid sumus tanqꝫ empti. i. Cor. vi. Empti estis pretio magno. Quicquid habem⁹ tanqꝫ creditor. i. contin. iii. Quod si debes qđ non accepisti &c. Quicquid possum⁹ no tenẽ si feneratori: quia ad gratiam tanqꝫ ad sortem debemus addere bona opera vitra sortem. Unde quidem hoc reprehenditur Luce. xix. Et quare non dedisti pecuniam meam ad mensam &c. Magdalena autem erat debitrix quingentoꝝ denariorum / pharisseus autem quadraginta: qꝫ minus se peccasse credebat: et ideo plus illa feneretur diligere et dimissum. Illa autẽ ex pmisso. iq⁹ maiori scelera legis sibi commissa erat: tanto alit tenebant diligere ex dimisso: quia multa bona ppositi de⁹ immittebat. Ro. Immittit angelus dñi &c. et ex pmisso. i. Cor. ii. Quod oculus non vidit &c. Secundo amoꝝ dei fecit in ea mentis liquefactionem. Ipse enim fuit potus valde inebriatus / sed potius est liquefacta Ro. Liquefacta est terra. i. maria magdalena que prius erat terra. i. demonio detrita. Quatuor autem sunt que valde liquefaciunt. i. ignis / sicut patet in metallis. Aq⁹ / sicut patet in re arida. Aurum / sicut patet in aqua congelata. Et unguentum sicut patet in re aspera. Olim Magdalena fuit dura ad contritionem. Arida ad deuotionem. Cõgelata ad amorem. Aspera per grauem famã / et opinionem. Sed quia erat dura habuit ignem diuini amoris qui ipsam liquefecit ad cor / fritionem. Cantico. v. Anima mea liquefacta est, vt dilectus locutus est quando sꝫ visit remittuntur ei peccata multa. Et erat arida: habuit aquam lachrymaꝝ p qñ facta est humida & secunda ad deuotionem. Isa. xliii. Effundam aquam super sitientem. Aut erat congelata habuit auditum sancti spiritus qui ipsam liquefecit ad amoꝝ. Cãt. iiii. Surge aquilo et veni auster &c.

Que erat infamis: habuit unguentum odoriferum / et ell redolentiam virtutum que fecit ipsam odoriferam per bonam famam et opinionem. Joannis. xii. Domus aũt ell ex vlesta impleta est ex odore unguenti. Tertio amoꝝ dei fecit in ipsa inflammationem. Sicut est ex concussione duoꝝ lapidum ignis excutitur: sic in corde magdalene magnus ignis generabatur. Duo lapides erant meditatio suorum peccatorum & meditatio diuinarum miserationum. Ro. In meditatione mea exardescet ignis. Del duo lapides erãt vocis verba xpi que audierat & fuocta est

exemplo que vidēbat. Vel vno lapideo erāt timores et amores/et quomō agitatione ex citabat ignē doloris quantum ad timorem et sancti reflexū ignem. Rum ad amorem Quarto amor infecit in ea mentis vulnera tionem. Fuit nanq; vulnerata sagitta dolo ris. Et hoc patet per lachrymas quas effu dit: quia vt pater per Hugo. Lachrymę sunt telles doloris/quib⁹ quasi sanitis cor pec catoris vulneratur. Ho. Sagitte potentio se ente. Sagitta amoris vi fit in ea.

Amoris ignis accēsa archebat celsitudo. Sagitta diui ni sermonis/q; fuerat pectus ei⁹ fabat ⁊ ver ba sūmo attente audiebat. Hec ista sagitta fit Hebre. iii. Viuus est sermo dei et efficax: ⁊ penetrabilior omni gladio ancipiti ꝛc. Sa gitta timoris. b. Confige timore carnes me as. Anima sagitta ipsius cor scindebat. Sed cēsa mentem mundo diuidebat. Tertia est petis vitare faciebat. dus⁹ q; p. vt. In corde meo abscondi eloquia tua vt non peccē tibi. Quarta oīm peccati semen effundebat. dus⁹ illud Gene. i. Timor dñi expellit peccā. Quinto amor dei fecit in ipsa mentis alienā tionem. De hoc ita dicit Origenes/loquēs ad ecclām dicens. Joseph posuit in monumē to corpus tuum: Maria tibi paritur sepelis mit spūs tuus. spūs est Marie magis erat ⁊ corpore tuo q; in corpore tuo cūcti require bat corpus tuum requirebat pariter ⁊ spūs tuus et percidit corpus tuum. gaudit ⁊ spūs tuus. Quia q; est mirū si te nesciebat que nō habebat spūm quo scire debebat: nō fastidiā non te cognoscit: qui non erat in se ⁊ pp̄te est extra se. Sexto amor dei fecit in ea mem tis tribulationem. Abducta nanq; priꝰ tus multimodis bilis / contēnit pericula parui pendit ⁊ dānaq; ipsi ⁊ Maria ipsēcta ebria erat/ideo impossibilia ipsum debat. Genno. Domine/si tu sustulisti eum dicito mihi/et ego eum tollam. Non est attendebat pondꝰ vilitatem funeris nec imbecillitatem mus lieris. Hiero. Amor nus rhi/ ⁊ facile videbitur omne difficile. Ipse etiam pericula ptemnebat. Origenes. Joseph nō fuit ausus tollere corpus tuum nisi de nocte/ ⁊ nisi hoc pateret a pilato. Maria no noctē nō pueto latur nec etiam quēmq; peretur sed audax etor pauitit/et ego eum tollam. O maria corp⁹ si positum in bono principia esset sa cerdotum vbi ⁊ principe apostolorum si mult quid actus ⁊ effec⁹ esso inquit et tol las/ipsa damna temporalia parui pendebat Nam ornamenta preciosa pedibus adhibe bat modo super caput ipsi mundebat ⁊ modo pati) corp⁹ ungere poterat. puer. xii. Quinq; filiū habuit damnū pter amicum tullius est.

¶ Sermo. ccc.

De eadem. Sermo quintus.

Emittuntur tibi peccata tua ꝛc. In his duobus fit mentio de tribus ꝑs de quibus dico qui sanati sunt cum dr. Remittuntur. Que infirmus quem sanauit cum dicitur / tibi. Vbi malo quē sanauit cum dr peccatrice. ¶ Circa hmō notandum q; iste medicus tribus modis eam sanauit, ſ. mādo: trahendo ⁊ tangendo. Nam vidit cordis sui pestilentiā: ideo tibi venit perfectam curationem. Unde pharisēo. Videsne hanc mulierem: quasi diceret. Non videt sicut ego: quia ill eam vi deres non iudicares, videtur autem q; ani mal quod animalium radio suorum, occlu rus corpus opaca penetrat. Radius solaꝛ terram penetrans aurū generat. Columba super aquam stillens vndā accipitris cō fidebat ⁊ eī⁹ insidias vitat. Sic ꝛpo cor bea marie Magdalene hac respectu fundit⁹ pe netrauit et eius stillicidiū aspersit. dū ad penitentiā non sibi intuuit: quia vidit sua contritionem perfectam. Ipse etiam hac re spectu in corde eius aurum sue gratie gene rauit: et aquam suarum lachrymarum cū sideraq; demones ab ea effecit: unde ad illa significanda tria verba dixit: pauim. Lo qu eius fidem et contritionem aspersit cum da cit. Fides tua te saluū fecit. Illud per q̄ testa monia. ſ. petibo ea effecit cui dixit. Remit tuntur tibi peccata tua. Aliud per quod ip si gratiam suam tribuit: cum dixit. Vade in pace. Secundo sanauit eam trahendo. Tra hit autem eos quinq; funiculis. Primo sua amabili visione. In facie nāq; Christi splē dor diuinitatis relucebat/quo ad se peccā tores trahebat. Hiero. ops. Certe sylua ⁊ ma iestas diuinitatis occulta/qui etiam in hu mana facie relucebat: et quo ad se peccatores trahebat paterat aspectu. Hester. xv. Volue admirabilis dñe es tuꝰ facies tua plena ꝑ gratiarum. Secundo traxit eam potenti dī gnatione. Unde subdit Hieronymus. Si ferꝛ in magnete lapide decoxit tua esse dicitur pē anulos ⁊ fulcuan ibi copulet/dicto magis domin⁹ omnium creaturarum ad se trahe re poterat quos volebat. Tertio traxit eam interna inspiratione. Gres. in Homel. Quid admiramini fratres mortalem venientem ad dominum suscipientem: suscipientem et cum aut trahentem: volentem melius trahen tem et suscipientem: quia nām ipse etiā per penitentiam traxit intus qui per mise ricordiam suscepit foris. Quarto traxit eam sua odorifera conuersatione. Canticoꝝ pri

mo. Trahe me post te. Currem⁹ in odore vn guentorum tuorum: Bernardus. Omnino propter manifestationem que in te predicat currimus: post te domine ihesu audientes q̄ non spernis pauperem humilem peccatorē nem abhorres eum publicanum/ non pec catricem mulierem confitentem. Quinto traxit eam sua ipsius deuota oratione/quā formam orationis Magdalene per lachry mas offendebat. Orationes nanq; sunt qui dam funiculi per quos deus nos ad se tra hit. Unde dicit Augustinus super Joannē. Nemo trahat et quem non trahat ⁊ quare illum trahit et illum non trahit: noli velle iudicare ei non plo errare. Si non traheris tua te trahaꝛis et nemo potest ire ad eum nisi per ſdictos funiculos trahatur ad eum. Ideo dicitur Joannis sexto. Nemo potest ire post me/nisi pater qui misit me traxe rit eum. Tertio sanauit eam tangendo/si est se tangi permittendo: quia sicut dicitur Lu cerspto. Uertus de illo exibat et sanabat om nes. Uel autem virtus in verbis/in herbis/ aut in lapidibus. Ipse est verbum dei ad quod sanitatem herba ihesus ad carnem: lapi dem⁹ preciosus ihesus ad utrūq; ſ. naturam diui nam ⁊ humanam. Non fuit ergo mirum si fuit sanata que tangebat ihesum tam preciō sum et gloriosum cuius tactus habet virtu tem sanandi. Eccl. viii. Sermo illius pote state plenus est herbam: id est carnem tam virtuosam que habet virtutem abluendi ꝑ. Misereatur me dñe/ysopo ⁊ mūdabo ꝛc. Lapide preciosum qui habet virtutem purificā di. ſ. Petri secundo. Ad quem accedēs tanq; lapidem viuum ꝛc. Pharisēus autem de illo tactu Christum tyrannidem. Hoc ait/Petrus ꝓ nunciā. Error pharisee totum tangit solem: sed non immutat solem. Medicum tangen tem non polnera putredo non corrumpit. Judi cem. Iuso tangat reus maculare nō potest. Et quod hic Christum solem medicum ꝛfu dicem. Magdalenam autem vocat intuitus negatum/ et ream. Sol igitur tangit lutum/ et ipsum mutauit in aurum/quando dicit. Remittuntur tibi peccata tua. Unde vera lectiuit medicū et recuperauit sanitatis ef fectum quando audiuit. Fides tua te saluā fecit. Reus tetigit medicem ⁊ reportauit sen tentiam salutarem: quando Christus sentē tiando dixit: propter quod dico. Remittun tur ei peccata multa. Secundo fit mentio de ſferno ei dicitur. tibi. ſ. peccatrici. Quando ista illa peccatrix fuerit mult⁹ pctis effecta tam⁹ fuit miraculose curata/ vt dicat ꝛ illud Ysa. xxi. Babylon electa mea dicit ꝛo minus/possēs esse mihi in miraculum. In conspectu quidem hominum dicitur esse acutum/quando aliquid fit contra solitum cursum inferioris nature: sicut quan

do cecꝛ vident/claudi ambulant/ et huius modi ilicta. In ꝓspectu angelorum dicitur esse miraculum quando aliquid fit contra cursū superioris glorie/sicut fuit quando vna mu lier. ſ. virgo bta celos ascendit. In cōspectu dei dicitur esse miraculum quando aliquis contra solitum cursus interioris gratie fit/ sicut quando paulus perfectissimam virtu dinem tam subito meruit. Uere tantus cō uersio magdalene fuit miraculosa/quia tbi fuit quidā contra solitum cursum inferio ris nature. ſ. quando tot lachrymas fudit/ q; pedes Christi lauit. et quidā q̄ fuit cō tra solitum cursum superiorem glorie/sicut quando ipse adhuc in mortali corpore post a leuabatur in celum et angelorum gloria frueb atur. Fuit etiam quidam contra soli tum cursum interioris gratie. ſ. quando ips sam tam maximam peccatricem tam subi to et tam perfecte convertit. Roma. v. Ubi abundauit delicti superabundauit gra. Ter tio fit mentio de verbo. qd hoc tangitur cō bf. Peccata tua. Et q; ipsa petā multa hos dixit/cō multipliciter satisfecit. Primo per opera pietatis ⁊ mie/quem maxime circa per sonā ihū exhibuit. Nā ipm rpm induit bre lo puritatis ⁊ purpura charitatis. puerb. vltī. Byssus ⁊ purpura indumentum eius. Ipsum rpm vidit. Joan. xi. Fecerunt autē ei cenam. i. Martha et maria Magdalena/ Christum in hospitio recepit. Luce. x. Mu trauit in quodā castellum ielus ꝛc. Ipsa christum in tribulatione positum visitauit Joan. xix. Stabat iuxta crucem ihesu ꝛc. et⁹ sepulture obsequium prebuit. Marci xvi. Ubi bta q; emerunt aromata vt venientes vngue rent ihesum. Secundo satisfecit p opera sce humilitatis et penitentie. Osculabatur quā dem Jesum in oculis/in capillis/in ore/et in vnguento. Ideo in omnibus illis satisfecit. De oculis lachrymas emittendo / ca pillis pedes tergendo/pedes christi osculā do et vnguentis eos vngendo. Bern. Quot in se habuit oblectamenta/ tot in se reperit holocausta. Conuertit ad virtutum cumulū numerum criminum: et totum deo in penis tentia seruiret quicquid potuit in culpa cō tempserat. Tertio satisfecit p opa liberalita tis ⁊ ſfe. Dedit dñō rpo mun⁹ a coste cum bi q; dilexit multū. Mun⁹ ab ore cū bf. Os sculabat pedes eius. Mun⁹ a manu cum bta Unguento vngebat. Mun⁹ ab obsequio cum bta. Et cepit rigare pedes ei⁹ ꝛc. Ita ꝛro vnctō suis hospitib⁹ exhibebat/ q̄ tū pharisēus rpo erubere cōcepit. ſ. mun⁹ a corde q; recipiebant eos ex charitate: si tū charitatem pharisēus non habuit: quia parum dilexit. Unde ei quod bta. Cui autem minus dimittit⁹ min⁹ ipe diligit. Exhibebat mun⁹ ab ore. ſ. osculum in signum secreti hospitū.

gē illud pharisē nō habuit qz ebo osculum nō dedit. Unde ps. Osculū mihi nō dedisti. Nec mīr, ꝛc. Ebdebant mundo a mundo, quia vngebāt caput ad refrigerium. Sed illud pharisēus non fecit, quia caput christi non vnxit. Et ebhibebant mundo ab obsequio quia eius pedes lauabant qui labores pro itinere. Sed illud pharisēus non fecit qz pedes christi non lauit.

¶ Sermo. cxcvi. De scō Iacobo apto. ser. i.

Iacobus frater Iohannis Iacobus, ꝛc. Actuū xii. Non solum mors beati Iacobi fuit preciosa; sed etiam vita eius fuit gratiosa. Habuit esse multa prius legita in vita in morte et post mortē. Nā in vita habuit cor a deo magnā gratiā. Fugam ad demones magnā potentiā. Fuit esse a christo valde gratiosus, qz cum rpo bibuit scyphum passionis discipulos si voluit facere gratiā. vñ. ex illis. Sit fuit vnus de illis, vñ. qñ in gyrum est electus. Si voluit esse gratiā quatuor sic fuit vnus de illis quatuor sicut pt Math. xvii. Abi petro/andree/Iacobo/ꝛ Iohānī multa secreta revelauit. Si voluit gratiā facere tribus ante fuit vnus de tribus qz petrū Iacobū/ꝛ Iohannē admisit ad sum transfiguratione et puelle exsuscitatione. Si voluit facere gratiā duobus ille fuit vnus de duob⁹. Habebat nāq; christus duo nomina que apostolis imponere voluit/sc⁹ petr⁹ ꝛ filius tonitrui. Sed unum imposuit simoni; aliud vero Iacobo et Iohanni. Si voluit nil facere gratiā. Iste Iacobus fuit ille vnus q fuit primo inter apostolos q in rpo passus fuit. Passus est a celoso ut dicitur in die annunciationis ꝛ passionis dilecte martyrii sullimit. Prout dicit Calixtus papa. Sēo ad demones fuit multe potestatis. Nam sicut in legēda habetur demones valde timebāt sue nomen ꝛ de ipsum fugā. Sua incendii et exhibendi sūt. Sēo habuit pusillanimitatē in morte sc⁹ transfiguratione miraculosum. Ibi enim offendit mirāculū in oībus elementis sc⁹ in aqua. Nā discipuli eius se mari exponentes sine regimine tranquillum mare habuerunt. Ps. In mari via tua, ꝛc. In aere qz ventus sedatus est. In terra quia cum in terra super vnū lapidē eum posuissent mor tapso cessitet in sepulchrū se coaptauit. In signe qm diaconem spiritualē suum discipuli qui portabāt corpus per medium virtute crucis ipsum diaconem scinderūt ꝛ ipm corpus in reverentia ꝛ honore habuerunt creature pure corporales sicut lapis de quo supra dictū est. Creature etiam sensibiles sicut thuris indomitū vt in eius legēda habet. Creaturā etiam rationalis corpus eius in reverentia habuit sicut pt̄s in lupa regina q postmodum facta est anima. Intellectualis quia sicut dicit⁹ papa angelo once discipuli corpus eius in galilea deduxerunt. Tertio habuit magnā humilitatē post suam mortē/sc⁹ remunerationem gloriosam ꝛ subuentionē quam modis exhibet fructuosam. Habet quidē gloriam remunerationis suam mater petit filiis eēo. Mat. xx. Dic ut sedeāt hi duo filii mei unus ad dexterā ꝛc. Per sinistrā partē vita presens; per dexterā vero vita beata figurat. Sedent ergo hi duo apti ad sinistram qz eoꝝ corpora in presenti vita in multa gloria ꝛ honore habent. Nā ꝛ ss corpora sanctorū in mente sepulta, tamē in multa gloria eius sepulchrū habet. Sedent ad dexterā; qz eoꝝ anime in celo beatificātur. Pius igit̄ christus eis cōcessit q mater petit. Petit ei vt vnus ad dexterā ꝛ alius ad sinistram sederet. Et ecce ambo sedent ad dexterā ꝛ ambo ad sinistrā propter qđ post resurrectionē sedebūt in celo ad dexterā et ad sinistram. Per dexterā ei⁹ rpi diuinitas intelligit⁹ per sinistrā eius humanitas. Hic ergo sancti sedebunt ad dexterā dei; qñ eoꝝ anime beatificabūt in contēplatione diuinitatis. Tunc sedebūt ad sinistrā dei; qn tunc eius corporalis delectabit in visione humanitatis. Uel post dici q in presenti vita etiā fugam ad corpora veritatis est. qđ mater petit. Mortera siquidē cēli est ostensa. Similiter mortis est occisio. Sedet igit̄ Iohānes a dextris quia sepulchrū habet ex parte orientis. Sedet iacobus a sinistris quia ante fecit ex parte occidentis. Sēo bibit iacobus exhibet nobis subuentionē fructuosam. Unde dicit beatus Aug. Homo tripliciter cōsideratur sc⁹ viuens/mortuus/ꝛ mortuus. In illo triplici statu beatus iacobus adiuuat filios devotos. Nam in vita in petrat petitibus remissionem. sicut refert Beda de illo q peccata scripsit in cedula ꝛ remissionem impetrauit. In morte iuuat et protegit contra demonium infestationē. Sicut patet in illo cui labouanti in extremis apparuit et duriorem ventus pro lancea et sacculo militer cuius pauento demones effugauit. Post mortem tuetur ne incurramꝰ eternam damnationem. Sicut refert Beda de sancto victore de illo qui ad sanctum iacobum pergens cum ad flationem demonis se occidisset et ad infernum a demonibus duceretur beatus iacobus occurrit et ipsum ab inferno/et a demonibus liberauit.

¶ Sermo. cxcvii. De eodem. Sermo. iii.

Accessit ad iesum mater filiorū zebedei, ꝛc. Mat. xx. In illo cōgelio mētio fit de tribus rebus de mte de filijs et de rpo. In mente nāq; dicunt fuisse fiducia ratione ⁊ ignorantie. Un dicit Rabanus. Accessit ad iesum, ꝛc. In accessu nāq; nota eius cōfidētia in adoratione reuerētia in petitione ignorātia. Fiducia autē per quā accessit caute hab⁹ et qz nepos suus erat. Ignorātia quidē habuit hmā vtrū/sc⁹ ioachim de quo genuit virginē beatā mariā que rpm genuit. Quo quidē ioachim mortuo: beata anna duxit alium virū in matrimonio nole Cleophas de quo genuit mariā q genuit iacobū minorē et ioseph iustū, Simonē et iudam. Cleophas mortuo accepit tertiū matrimoniū nole salome de quo genuit tertiā mariā q habuit iacobū ⁊ Iohannē. Sēo in eis fuit magna reverentia q notat in hoc qz nō tm deū adorauit sed etiā pter rpm virū suū reliquit. Unde dicit Chrysō. Non eā vicit maritalis affectus; qz illegitimus erat eius maritus, sed materna sponsus. Commouit em qz amissurā eternus sponsus. Commouit em qz amissurā filius, ne esset moritio sue q pter deū retinqueret virum: q pter virū relinqueret deū. Tertio fuit in ea ignorātia. Un dicit Hiero. Un opinione regni habuit mater filiorū zebedei hoc pt̄ eos ex causa: quia diligebat dñm. Tertio die resurgā. Putauit eā dilexo regnaturū ⁊ nō aduertat feminea infirmitas cuncta cuncti immemor futuroꝝ. Sēo sit etiā petitio de filijs in duas tria fuerūt. Primo ambitiosa in sodomitādo; qz per se nō petiuit sed matrē submisit. Uel fecerit pro pter quatuor causas quarū tres hmā possunt Chr. Primo ne ceteros discipulos scā indignent. Un dicit Chr. Si nos rogamus magistrū forsan ceteroꝝ fratrū corda commutamus. Sēo vt ipsa p filijs actiue impetraret. Chrysō. Ipse dñs q mater nos ad eos misso māternaliter adimplerit facilius ea quāsi maternū affectū. Tertio quia si non obtineret peteret christus fidelius indulgeret. Iā si reprehensibilis inuidiā facit/facile meretur venā. Ipse tentum setus ex cusabit errorem. Quarto ne ipsi notam ambitionis incurrere possent. Petere ei pro aliquo eo ignorante tolerabile esset pro cōsentiente reprehensibile/pro se autem vituperabile. Sēo in eis fuit temeritas in postulando. Aut enim petebant primatum terrenum aut celestem. si terrenum temerarium et kakoitas et si celestem temerarium et kakoitas et si q poledā dominari in mundo. Si celestem temeritas fuit; quia sine merito illud assequi poterant. Dicit nāq; Chrysō. q̄ desiderare bonum opus bonū est: quia est nostre voluntatis et nostra merces. Desiderare autē primatū terrenū vanitas est. Desiderare vero primatū ecclesiasticum vanitas ⁊ kakoitas est quia oportet q̄ sit seruus subditorum. Desiderare autē primatū celestem sine merito temeritas est. Sed desiderare ipsius ex meritis precedentibus prouidentia est. Tertio fuit in eis firmitas in patiendo cum dicunt possumus. et christus subiunxit, calicem quidem meum bibetis, ꝛc. Bibit enim Iohannes per mortificationem; per martyrij desiderium ⁊ afflictionem ⁊ per penitentiam ptionem; per fervētis olei adustionem bibit iacobus per carnis mortificationem et ejtum ad desiderium voluntatis ⁊ ejtum ad effectum passionis. Tertio sit mentio de christo in quo etiā tria fuerunt. Primū est magna benignitas in respondendo. Chrysō. Benigne quidem eos reprehendit. Nō enim dixit non sedebitis ne duos confunderet; nec etiam dixit. Sedebitis ne ceteros irritaret; matrem autem noluit reprehendere propter simplicitatem antiquitatem ⁊ maternum amorem. Secundo in christo fuit rectitudo zeli in reprehendendo. cum dixit Nescitis quid petatis, Potestis bibere calicem quem ego bibitur⁹ sum. Dicitur autem calix passio christi calix a calore vel ps Isidorus. Calix dicitur a calon quod est lignū. Erat enim antiquitus vno lignorum in quo medicine calide a mare propinabantur. Si militer et passio christi fuit in ligno crucis propinata et fuit nostrorum infirmitatum sanativa: fuit ex calore amoris facta ⁊ fuit christo valde amara. Tertio fuit christo fiducialis in deferendo: quia patri dicit. Si bibenda. Non est meum dare vobis. Chrysostomus. Non est meum dare vobis quia non habeo illud a me: sed a patre. vel scōm Rabanū. Non est meum dare vobis sine proprio merito ⁊ labore. vel scōm Remigium. Non est meum dare vobis calidus: qualescunq; estis/sc⁹ superbis sed humilibus. Uel scōm Hieronymū. Non est meum dare vobis distinctione cognationis carnalis.

¶ Sermo. cxciii. De eodem. Sermo. iii.

Calicem quidem meum bibetis, Math. xx. Nemo habet tres calices in presenti et tres in futuro. In presenti quidē tres calices hꝰ. Quorum primꝰ est lassimo plenus, id est ipse

Universidad de Deusto
Biblioteca

ritus sctõ. Et iste est calix innocentiæ in quo bibet xps ego bibã r odo apti in die pthecostes meo. Inter quos pelpus fuerãt illi duo scz iacobus r ioãnes. Bibãt etiã odo pueri de pratis. q baptismalẽ innocẽtiã assequuntur hoc quo in psal. Lr ego aũt in innocẽtia mea ingressus sum. Scdus calix est plen⁹ abstinẽtio r iste est calix pñs. Qui em amisit baptismũ gre et innocẽtiæ accedat ad calicem amare pñe. Licet aũt sit absinthiũ amarũ, bebet tñ audacter propter celeste pmiũ. Ma. xix. Ecce nos reliquimus omnia r secuti sumus te. Quid ergo erit nobis. Ecce abstinẽtia appropiãquabit est regnũ celestũ. ecce ibi gustabã. Inuito calice nõ bibit xps nec bibã virgo. Biberunt tñ odo apti in isto tpe passionis xpi. Bibãt etiã odo electi iuxta illud Rom. viii. Odo peccauerũt et egent gloria dei. Tertius multi⁹ plenus sanguine rubicundo. In isto bibet xps. Joã. xviii. Calicẽ quẽ dedit mihi pater nõ vis vt bibã illũ r gaudent odo martyres. Apoc. vii. Lauerunt stolas suas et dealbauerunt eas in sanguine. Qui igit amisit baptismũ innocẽtiæ r abiecit abstinẽtiã penitẽtiæ accedat ad tertiũ calicem/scz ad meritũ passionis obtẽre. Ipse etiã sanguine et morte christi nos a pctis lauat q nobis aduocat et pro nobis orat. De isto tribus legit Ezech. Cum dabitis oblationes vestras r hec quo ad primũ r ideo non ei tollemẽti mediator est quo ad scdm. Et mortẽ intercedẽte: quo ad tertiũ. Secundo deus habuit tres calices post hanc vitam quoz primus est plenus pino mero. scdus est plenus vino mixto tertino est plenus fece. De quo triplici calice dicit in ps. Calix in manu dñi vini meri plenus mixto. Quicumq; eum ale sunt q statim dñi a corpori bus exeunt celeste regnũ attingũt, et ibi bibãt de calice vini mixti qz recipiũt purã letitiã et celestẽ gloriam nec aliquã penã. Pauca tñ sentiunt. de isto pota dicit Cant. v. Bibite r inebriamini charissimi. Ebrietas nã q non caulat ex pno humilis sed ex frequenti. Modo? est ale scdo habẽt nõ hausum sed fruitionẽ in cõtemplatione diuinitatis. Sed in die nouissimo resumpto corpore habẽt olim. Et ideo bibẽt r rebibẽt r ebrietati tunc incurrẽt. Angeli nãq; sunt amici quia deo ultimo amore sunt cõiuncti. Sanctis vero sunt duo charitates q sunt ei coniuncti per amorẽ. Et charissimi q sunt sibi naturæ conformitate pximi. Et charissimi q⁹ paucis charissimo recepti. Angeli vero qui sunt amici bibunt quia ex contemplatione diuinitatis suã delectationẽ habuerunt. Homines vero et bibunt in cõtemplatione beatitudinis r bibãt in contẽplatione humanitatis. Scdo sunt quedã alie que non statim quod ad sed aliqua cremabilia secũ portant. Illi bibunt in calice pimi mixti habẽt quidem gloriã sed cum admixtione pene purgatorij de hac ẽ. i. Vinum tuũ mixtũ est aqua. In purgatorio quidem multiplex est mixtio/scz pena cum gaudio securitas est timore. Secuti quidẽ sunt de gloria habẽdã sed semper sunt in timore ne aliquid deperdatur. Consolatio est desolatione. habet enim consolationẽ de tali securitate de angelorum visione sed tñ desolationẽ habẽt de pena ne accidentes dæmoniũ apparitione. Irritio sunt quedã alie que in inferno detinent. et illi bibunt in calice pleno fece. In inferno quidẽ sunt fecce oim elementoz et oim rerum. Siquidẽ facto iudicio extrema renouabit terrã nouam formã assumẽt. Nec renouabitur nec et perpetua claritate indutet. Apoc. xxi. Vidi celum nouũ et terrã nouã. Renouabitur aqua qz chrystallinã formam accipiet. Unde Apoc. xxi. Ostẽdit mihi fluuium aque vite splendidũ tanq; crystallum. odo aũt fecce illoz elementoz in latrinam ihi ernalit pficiẽt. Ipse etiã ignis renouabit r quia lux a calore diuidet tota lux trãsibit in regiõẽ beatoz r totus calor in regionẽ dãnatoz. Ibi etiã sunt fecce oim rerũ. Nam in ptenti vita nõ sunt bona pura sed mixta. Fex em vite est mors r fex sanitatis est infirmitas. Fex gaudii est dolor et tristitia. Fex lucis est tenebra. Deus igitur tunc totũ vinum lauat de fece. Ultimum purum scz vitã/salutem gaudium et lucem ponet in cellario celesti. Fecces autem scilz mortem/infirmitatem/ doloẽm : et tenebras ponet in cloaca infernali. Et ipsi fecẽs damnati semper bibent. Eccle. ii. Vinũ ad iudicium calicis saporis bibitil et epotabili vsqz ad fecẽs.

¶ Sermo. cxciii. De sancto Petro ad vincula. Sermo primus.

Irupisti do

mine vincula mea. rc. Quadruplex beneficium r opus mirabile quod deus fecit de quo multiplicitur fidi restratiã debẽt ecclesia representare. Primũ est opus misericordie quod fecit in gracia sci petri de carcere liberatione: quod notatur cum dicitur Irupisti vincula. rc. Que quidẽ liberatio flebat per duos/scz per suffragia oratiorum. Act. xii. Oratio autem flebat ad ecclesia sine intermissione ad deum pro eo. Que quidẽ orationes mirarunt expandi qz ita flebant a discipulis et a multis: quia dicit ab ecclesia: et quia flebant pro discipulo scz pro beato petro: quia flebant cum instantia: ideo dicitur sine intermissione r quia flebãt pro eo. Que quidẽ

re vẽit r honeste scz liberatione beati petri. Secundo flebat angelico ministerio. angelus enim lucem sibi trãsmit et ipsum excitãdo surgere fecit r cathenas de mãnibus soluit: per q datur intelligi q ipse q est in carcere diaboli by intelligentia odiet inimicitiã: sed angel⁹ ipsam illuminat per fidem. habet affectiuã ad terrã inclinat. Ipsed ipsam angelus eleuat ad amorẽ. Habet operatiuã alligat. Ipsed angel⁹ ipsam soluit ad meritoriam operationẽ. Secundi est opus misericordie quo scz beatus petr⁹ oleũtẽ sanauit r alexandrũ papã a vinculis liberauit quod notatur cum dicit. Tibi sacrificato hostiam laudis. Et quanta dei mia que etiã sanctoz supplicia reddat omnes debilia et gloriosa. Sanauit quidẽ hoc tpe? per verba sua. Act. iii. Ignea sanet te ihũ xpi nazareni surge. Per vestimenta sua. Act. xii. Affer tibi sudaria. Per baculũ suum sicut Moyses fecit aut martinianũ. Per supplicia sua sicut ysaiam poetam sanat quotidie per merita et ossa sua. Tertii est opus misericordie quod notatur cum dicit et nomen dñi inuocabo. Sapientia enim dei bonũ appauit q de malis bona elicere scit. Malo quidẽ per quatuor modos decipere conatus est. Primo per vani cultus superstitionem. Romani enim ad honorez augusti imperatoris ẽ festum/solẽniter faciebãt: sed ex illo malo deus scit elicere bonũ quia festum superstitionis cõuertit in festum bonoz Nicolai: et quod flebat principi dñi anno post nichi est factũ apostoz principi petro. secundo per simulatã religionẽ. Diabolus enim in specie monstri iudeis apparuit r supra montem sancte marie ducens plurimos secum. Sed de isto malo deus bona extraxit: quia ceteri hoc videntes ad fidẽ cõuersi sunt. Tertio per terribilis monstri apparitionem: quia diabolus in specie diaconi apparuit sed illud bonũ in bonũ cõuertit: quia sanct⁹ Donatus in eo etiã erupit: et ille mox erupuit. Quarto per oppressionẽ: quia diabolus quedã inuasit r eorum animabus petamit. sed illud bonũ in bonũ conuertit. quia mors vt catena beati petri collo eius impãsita fuit diabol⁹ ablecessit. Quarto confitendi corpus mire potentie quando clauos petro cõfixit quod notatur cum dicitur Vota mea reddam in conspectu populi eius. rc. Dedit enim dominus beato petro potestatem in celo vt tanquam celi clauidat r aperiat. ideo dicit. Tibi dabo claues. In mundo vt scz in eo liget et soluat. ideo dicit. Quodcũq; ligaueris super terrã erit ligatum et in celo. et quodcunq; solueris super terrã erit solutum. et in celo. r erit. In inferno vt scz diabolus ecclesie non prevaleat. et ideo dicit. Porte inferi non prevalebunt aduersus eam. In purgatorio vt ecclesie suffragia ibi valeant ideo dicit. et quodcũq; solueris sup terrã. qz sciũ quod dam purgatorium in terra esse opinatur.

¶ Sermo. cxciv. De eodem. Sermo. i.

Beatus es si

mon bariona: qz caro r sanguis non reuelauit tibi. rc. In quolibet prelato reqruntur quatuor que in beato petro fuerunt/scz vita/sapientia/constantia: r auctoritas rite collata. Perfectio autem vite notatur. cum dicit Beatus es. Licet enim plena beatitudo sit in patria. est tamen aliqua beatitudo in via. Nam sm Augu. in libro de vita bti. Ad plenã beatitudinẽ tria requiruntur/scz completa voluntas: voluntatis sanctitas: desideriorum satietas. Et in his omnibus plena securitas. Habent quidem sancti in presenti quodãmodo voluntatẽ completam. Sicut enim ipsi sciunt voluntatẽ dei. Ps. In lege dñi meditabitur die ac nocte r deus facit voluntatem ipsoz. Ps. Voluntatem timentiũ se faciet. Habent etiã voluntatis sanctitatẽ. Dicit enim Aug. q bonus est q habet quicquid vult r nihil male vult. In istis vero voluntas eorum est in bono et de bono. Ps. In mandatis eius volet nimis. Habent quodãmodo desideriorũ satietatem quia habendo deum habent desiderium explerum. ps. Ps. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Habent securitatẽ quam habebat apls. Rom. viii. Certus sum enim q neq; mors neq; vita. rc. Scdo necessarium est prelato omnia sapientia: quod notatur cum dicitur Caro et sanguis non reuelauit tibi. rc. Est nanq; quedam sapientia carnis: quedam sanguinis: quedam patris celestis. Sapientia carnis est appetitus sensualitatis. Non est autem credendum eius magistro/quia falsum est propheta est. Thre. ii. Prophete tui viderunt tibi falsa et stulta. Nec est standum iudicio eius/quia falsus erit. Joan. viii. Nos secundum carnem iudicatis. rc. Nec seruanda r leta eius quia insipiẽs medicus est. Rom. xiiii. Si secũdum carnem viueritis moriemini. Nec habendus comitatus eius qz precepto dñi. Ibidem. Nihil nanq; habuit dñs de his qui nõ secundũ carnem ambulãt. Nec sunt querende diuitie eius quia vilis negociator est. prime Corinthiorum. xv. Caro et sanguis regnũ dei non possidebãt. Sapientia sanguinis est affect⁹ ꝓpinquitatis. Et ista

Universidad de Deuesto
Biblioteca

milter nō est sequenda maxime in trib⁹. i. in honoꝛi ecclesiastici distributione vbi seruanda est regula ꝗ hꝫ. Io. vi. Quod superest date eleemosynam. Ad edificatē primoꝝ lata palatia. In beneficiōꝝ ecclesiasticorum collatione vbi seruanda est regula ꝗ habetur. Eccli. xli. Benefac iusto. i. pumperi clerico et bono. et ne deserās impio. i. malo pcuro. In sacramentoꝝ dispensatione vbi seruanda est regula que hꝫ Matth. v. Gratis accepistis gratis date. Tercia est sapiēcia patrie celestis. quam habuit Petrus. q̄ illa sapientia beatificat. vñ premittit. i. Beatus es symon bar. ꝛc. Nere enī beatificat q̄ illa fides trāscendit omnem sensum. Hebr. xi. Fides est substantia sperandaꝝ rerum argumentū non apparentiū. Transcendit intellectum humanū. ij. Cor. v. In cas pitalitate redigentes oēm intellectū in obsequium xpi. Trāscendit intellectū angelicū cum de hoc dicit. Jesus scīens nos diuina cōpositio et ineffabilis est omni verbo et incognita omni mēti. q̄ ipse primo dignis sinoꝝ angelorū. Transcendit nature cursum q̄ est operatrix miraculoꝝ. Marci. xi. Si potest credere. i. alia possibilia sunt credenti. Trāscendit oēm mundi principatū Hebr. xi. Sancti per fidē vicerūt regna. ꝛc. Tertio necessaria est prelato cōstantia. hec abest cōstantie maxime cōfitet in delinquentiū correctione et reprehensione. q̄ ista cōstantia scīm Greg. dꝫ habere discretionem maturitatem et rectitudinem. vnde bī Jacobi. iij. Sapiēcia q̄ desursū est primū quidē pudica est deinde pacifica. i. quasi quedā pacifica et modesta incedens fortis. q̄ timida. i. q̄ quelibet pacifica q̄ venerationem habet in maturitate et rectitudinem in opere et diuisos nē vsque in obsecrationē. Prelatus quidē dꝫ esse discretus in detecta culpaꝝ examinatione maturus in examinatorum matura pōderatiōe et fortis in potenti punitōe. Quarto necessaria ē prelato auctoritas ligandi et soluendi. Circa tria q̄ sunt tria videnda. Primo a quo sunt isti. s. claues nec quia a xpo. Xpo nāq; habet tria genera clauiū. i. claues infernalis iuditie. Et illas claues nulli dedit. hꝫ eas sibi retinuit. Apo. i. habeo claues mortis q̄ inferni. habet claues celestis curie. Et istas non dedit omnibus sed soli sacerdotibus et prelatis que secundum brief. sunt scia q̄ potestia discernendi. q̄a scientia seu potestia precedente sacerdos debet dignos recipere. i. et indignos a regno excludere. habet claues scīe catholice. q̄ istas cōcat omnibus. Ambo. Clauem petri fidem dicerim per quam apertuit. penetrauit infernū maria calcauit. Britros illam clauem hexodecim artificum operatione conflatam. Hexodecim est apostolorum symbolo fides sancta excepta est. Secūdo videndū est cui detur q̄ petro. Ioi enim sacerdotes habent istas claues. vere enim boni sacerdotes iurisdictionē habēt petre. q̄ digne et cōpetēter secūdū petrū est ad q̄d dant tibi claues. s. ad ligandū et soluēdū. Est nāt vinculum culpe pene et ne et penitentie. Sacerdos igitur potest ligare et soluere vincula pene. Soluit autē deus et ligat vincula pene eterne et culpe.

C Sermo. cxcvi. De inuentione sancti stephani. Sermo primus.

Tacuisti verba tua q̄ loc cutus es in manibus puerorū tuorū. q̄ prophetarum vt trāsferretur ossa regū nostrorū et ossa patrum nostrorū de loco suo. Baruch. ij. Inuentio siue trāslatio corporis beati stephani prothomartyris commendabilis est quadruplicitēr. Primo ex parte illius a quo facta est. s. xpō. cum dicitur. Statuisti verba tua. Ipse enim verbum quē locutus est vt trāslatione beati stephani loquendo fuisse. i. struxa et recta fecit. Quod patet: quia ipsa reuelatio nō fuit per nās sed triplici apparitione firmata. Sicut enim in ore duoꝝ vel triū testium stat oē verbū. Et sicut in tribus diebus experitur omne factū sic et in tribus reuelationibus reuelatur omne verbū. Non enim erat hmōi reuelatio seu inuentio fantastica seu cōfusa multitudinibus demonstrata. Ostēdit est gamaliel luciano tres calatos albos reos. q̄ plenā rosis rubedinis qui significabat reliquias beati stephani quātū ad ipsius per charitatē et incorruptionem carnis set roseus per sanguinis effusionē. Albi duo erāt pleni rosis albis. q̄ significabāt reliquias gamalielis. q̄ nicodemi qui fuerunt muri per charitatē. et albi per mētionis puritatē. Minus etiā ostendit argenteum. q̄ croco plenum. q̄ significabat reliquias nicodemi qui fuerat tāq; mundū argenteū per virginitatē. Croceus autē color dicit esse medium inter albū et rubeū. q̄ ipse cū candore virginitatis habuit rubedinem pure mētionis et rubedinē charitatis. Secōdo cōmendabilis est ex parte illorum per quos facta est ei. s. Dei. Que locutus es in manibus puerorum tuorū et prophetarū. i. in cordibus et gamalielis. q̄ luciani qui fuerūt puri propter puritatem. simplicitatem. q̄ humilitatem. Ista enim tria disponit hominem ad suscipiendā diuinas reuelationes. Spūs

ritus. q̄ prom. xxij. Qui diligit cordis munditiā. ꝛc. Simplicitas. puer. iij. Cū simplicibus sermocinatio eius et humilitas. Jo. Intellectum dat paruulis. Fuerunt etiā prophete quod patet in gamalielo qui multa predixit multa preterita. sicut suam conuersionem et stephani passionem. presentia occulta sicut ossa in terre visceribus occulta. futura sicut vbertatem pentecostes. terremotū cōmendabilis est ex parte illorum qui fuerunt et regno et patres. sic inuocantur in auctoritate premissa. Fuerunt enim reges nō tyranni. Arcanum enim tria faciūt. s. ambitio dominandi. cupiditas lucrandi. q̄ crudelitas seuiendi. Isti aūt non fuerunt tyranni sed regen quia nō fuerunt ambitiosi nec cupidi nec crudeles. i. sed misericordes et pīi fuerunt etiā pres. q̄ nos genuerunt per euangelicam eruditionem. i. Cor. iiij. Nam in xpo Iesu per euangelium ego vos genui. Per exemplī exhibitionē. Ephe. v. Imitatores dei estote sicut filii charissimi. Per deuotā orationem sicut stephanus beatū paulū genuit. q̄ ipsum sua oratione conuertit. Quarto est cōmendabilis propter causam ex qua fiebat. s. in loco humili sic facto. i. eleuato ad locum dignioꝝ trāferendi. et ic. quod notatur cū Gr. Transferentur de loco suo. Notandū aūt q̄ triplex translatio facta est de corpore beati stephani. Prima fuit de loco despecto ad montem honorificum sicut hodierno die ostendit. Illi sit meritis apud deū. Quia suis meritis impetrauit bona spiritualia. q̄ cum primo magna sterilitas esset ipse de primis magna descendit et terrā fecundauit et abundātiam magnā fecit. Impetrauit etiā bona corporalia. q̄ sua meritis precedētib⁹ septuaginta tres homines a diuersis languoribus fuerūt liberati. Impetrauit bona spiritualia. scilicet indulgentiam et gratiā. Unde dicit gamaliel luciano. Aperi nobis vt q̄ nos aperiamus bona hostiis clementie tue in hac mundatione. Secunda translatio fuit de monte syon et constantinopolim vbi illi qui translatores habuit obsequiosos habuerunt demones angelos et stephanum. Demones quidem deferebat sua in cendia dicentes. De nobis quia propter martyr stephan⁹ transiit dire nos perdet pana igne. Angeli aūt fuerunt cū celesti melodia. Angeli enim super eius corp⁹ celestes decantare laudes auditi sunt. Stephanus pulsans pericula. s. maris et pestilentiam. Apparuit enim eis dicens. Ego sum nolite timere. et sic tranquillitatem magnam fecit. Tertia translatio fuit de constantinopoli roma. Quā quidē quatuor cōmendabilem fecerunt. Primum est beneficii collatum. quia filia theodosii fuit a demone liberata. Poterat nāq; dicere theodosius stephano. Filia mea a demone vexatur. et poterat stephanus respondere. ego veniam scilicet romam et curabo eam. Secundum est stupendum prodigium. Nam cum ad quandā ecclesiam portaretur preciosa substituit nec vltra progredi potuit. Simul autem prodigii fuit. quia cum corpus laurētii loco stephani greci accipere vellent amentes sunt effecti. postea mortui sunt. Tertium gratie cōfortium q̄ corpus laurētii in latus se conuertit. medium sepulchrum. eo. cum stephano dereliquit. Eccl. xlij. Meliores est duos simul esse q̄ vnum. Quartum est celeste oraculum. Clauso enim sepulchro audite sunt voces angelorum decētium. O Felix roma que corpus laurentii hyspani et stephani hierosolimitani gloriosa et venerāda pignora vno claudis mausoleo.

C Sermo. cxcvij. De eodē sermo. ij.

Elz esset stephanus ple no spiritu sancto intendit in celū. ꝛc. Eccl. xlij. Olim in terra fuit vanitas vacuitas et tenebrositas. Esa. lx. Terra aūt erat inanis. ecce ista vanitas. q̄ vacuus. ecce ista vacuitas. q̄ tenebre erāt super faciē abissi. ecce ista tenebrositas sed dicit. Eccl. xxvi. Post hec deus aspexit in terrā. q̄ implenit eā bonis suis. et sic respectu magne apparuit in deo stephano qui nō habuit vacuitatem. sed spūs sancti plenitudinem. Nec etiam obstat terrenus vanitates. sed celestes amenitates adamauit. nec habuit aliqd tēbrositatem sed diuinam charitatem. Ab his ergo premissis verbis edūcamus. Et primo a gratie plenitudine cum dicit. eū esse plenum spiritu sancto. ꝛc. Fuit aūt maxime plenus gratia. q̄ fortitudine. vnde premittit. stephanus plenus gra. ꝛc. Ista aūt gratia fuit charitas que est caput oīm gratiarū que in eo tāta fuit q̄ pro illa et ipsum lapidabāt dei et apostoli. Fulgebat cōmendabat deo inimicos. q̄ alios oblectabat nisi poterat etiā suos charissimos. Bern. Ueeit in eo sensum corpus passionis. affectus interne cōpassionis. vt illoꝝ scelera magis plangeret q̄ propria vulnera. Fuit etiā plenus fortitudine. q̄ fortiter pugnauit. q̄ vicit. q̄ hoc fecit auxilio xpi. qui cum ipso semp erat. Jo. Cum ipso sum in tribulatione eripiā eū. q̄ glorificabo. ꝛc. Quod patet ex multis. Primo ex impetterrito ser monem. Et. Dura cervice et incircūcisis cordibus. q̄ auribus. Vos. xlij. Non enim pos

Universidad de Deusto
Biblioteca

stio lochentes sed spūssanctus. Scdo ex imp̄tabili pallione Job.vi. Que nāq; est fortitudo mea vt sustinea. nec fortitudo lapidū fortitudo mea nec caro mea enea est. Ultimate autē dei elephantus fuit fortior lapide: quia per cussus fractus nō fuit. t fuit fortior ere: quia percussus non murmuravit. Tertio ex miraculosa operatione. tanta enim prodigia. t signa facere non potuisset nisi deus cum ipso fuisset. Joh.iii. Nemo enim potest hec signa facere que tu facis nisi fuerit deus cum eo. Quarto ex tam bñ scitis inimicorū suorum dilectione. in hoc q̄ pro persecutoribus suis. t ipsum affligentibus deū exorauit. Sit nanq; manifestum q̄ deus cum eo fuit qui sibi tantam patientiam tribuit. q̄ etiam seipsum superauit. Prouer. xvi. Melior est patiens viro forti. etc. Quinto ex tanta diuine sapientie illustratione: quia non poterant resistere sapientie et spiritui qui loquebatur. Secundo cōmendatur q̄ celesti cōuersatione quod tangitur ibi cū dicit. Intendāmus celū. Stephanus oculi libenter corde cōuersabatur in celo nō in mundo: celestes q̄ mundus trāsit: t ejus concupiscentia. i. omne qđ est in mundo concupiscentia carnis est. t cōcupiscentia oculorū aut superbia vite. Mundus trāsit t concupiscentia ejus. Qui igitur adhuc et illis translatitia. ipse postmodum triplici transitum facit. Primo nāq; transit de culpa in culpam. Sap. ii. Vino preciosis. t unguento suo impleamur nullū pratum sit quod non pertranseat luxuria nostra. Hiere. Petrus quod per penitentiam non diluitur mox suo pondere ad aliud trahit. Scdo de culpa in penā. t hoc dupliciter. Aut in penam presentem de qua dicitur Ro.i. Tradidit illos deus in passiones ignominie ecce culpa. et mercedē quā oportuit erroris sui in semetipsis receptes ecce pena. Et sicut non probauerūt deū habere t notitia. ecce culpa. Tradidit illos deus in reprobū sensum ecce pena. vel ītō ad penam futuram. Job.xxi. Tenent timpanum. t cytharam ecce culpa. t inpuncto ad infernum descendūt. ecce pena eterna. Tertio de pena in penam. Job.xxiii. Transeāt ad aquas nimium in calorem umidi. Tertio cōmendatur a diuina revelatione. q̄ dicitur cum Di. Sece video celos apertos. etc. Videndo aūt celos apertos vidit locū parātem ad ingrediendum. Feretrum et amenum ad habitandū. Olim erat celi clausum. t ideo tunc impossibile erat introitum. Sed modo celum est apertum. t ideo omnes intrare possunt unde. Ps. Aperite mihi portas iustitie ingressus in eas cōfitebor dño etc. Est locus securus. Modus aūt nō est securus propter inhabitationem demonū: nec potest dici de terrestri. propter ignē et glaciē. Sed ibi. in celo. nec peruersitas hominū potest ingredi. nec malicia dēmonū ibi potest pervenire. nec ignis seu glacies ibi deseruit. Ine.xvi. Inter nos t vos chaos magnum firmatum est vt hi qui volūt hinc trāsire ad vos non possint. neq; inde huc trānare. Est etiā locus amenus. Iria autem sunt secūm Aug. que domū faciunt amenā: scilicet quando domus non potest dici pulchra nisi deliciosa: ample et lucida. Sic in celo sunt mansiones ample. diuersa merita. q̄ tū sunt patriarche. Aug. in disparī claritate erit par gaudiū. Est etiā pulchra amplum Baruch.iii. O Israel q̄ magna est domus dei et ingens locus possessionis eius. Est etiam lucidum. Apoc.xxi. Claritas dei illuminabit illam. t lucerna eius est agnus.

C Sermo.cxcviij. De sctō dñico. Ser.i.

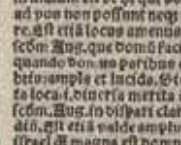

Vasi stelle matutino t medio nebule. t quasi luna plena. Duobus istis lucet et quasi sol refulsit sic ille per unitē ipsto dei. ecce. Ille celum ipsa ecclesia viri sancti in quibus deus per gratiam requiescit. peccatores aūt sunt terra quos deus pedibus suis cōculcat dum eos inferibili cultutis comprimit. Esa.lxvi. Celum mihi sedes est terra aūt scabellū pedū meorū. beatus ergo dñicus fuit celum dei et ideo in ipso fuerunt plene dei scilicet stella matutina. Lucifer luna. Inperdis ergo puritatis assimilatur. Dei lucifer matutine radianti lune plene lucenti et sole refulgenti. Stella matutina est lucifer q̄ quidem est calidus. humidus. jocundus. et solo numero. Sic dñs dñicus fuit calidus per ferventē zelū. unde de se ait. Veruntamen ignis ardebant vi faculę. quis in spiritu penetrat et virtute helie. Gen.xlix. Verba eius quasi facule ardebant. Vi cum autem verba scripturā ignita triplici de causa scilicet. Unde. super. Ps. Beati immaculati. Tum q̄ mundant. Ut q̄ tristi in gle. Ut q̄ illuminant. Sic verba beati dñici habuerunt virtutes mundādi. insuper illuminandi. t ideo ipso de ipso apparuit in spū catuli. facules et stelle. Nam instar catuli habuit linguā medicinalē per quam mundabat sanē colpe t peccatoris. Instar facule inflammabat temporem negligentie. Instar stelle illuminabat tenebras ignorātie. scilicet fuit humidus per lachrymarū effusionem. unde de eo dī q̄ de fluio oculo quasi quodā fonte effecerat lachrymarū. de illo fonte procedebant aque amare sicut lachryme cōpunctionis que fundunt p peccato propria. Judith. vii. Indulgentiā eius fulsit lachrymis potulentiam. Et cum beatus dñicus peccata alia nō haberet. ideo ex elementis pertinentie se macerabat. est talis habuerat. Alie vero dulces sunt lachryme remotionis que fundantur pro celestibus desiderijs. Illas habuit beat⁹ dñicus qui in oratione sepe fletu continuit. unde de eo dī. Crebros actus gemitus fedulo fletus orationibus. Aque calefacte lachryme compassionis que fundantur pro miserijs alienis. Et dicitur calefacte. quia nō fundantur nisi a corde tractenus charitate inflammato. Juxta illud. ii. Cor. xi. Quis scandalizatur. t ego nō uror. Illas lachrymas habuit beatus dñicus de quo dicitur q̄ deus ibi spectale gratiā cū esset flere pro peccatoribus miserio. t ad gemitū. Aque frigide sunt lachryme lamentationis que fundunt pro incolatu presentis miserie. Unde. Ps. Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est. etc. Sancti enim viri multas patiuntur tribulationes sed refrigerium magnū habent q̄ lachrymarum effusiones. Ps. Transfusimus p ignē et aquā. et eduxisti nos in refrigerium. Hiere. vi. Inducito refrigerij animabus vestris. Ter fuit locundus et hoc in mente per continue ferentiā. Prou.xv. Secura mens quasi iugiter cōuiuiū. In facie q̄ vultus alacritatē. et hilaritā. Cor gaudens exhilarat faciem in sermone per exortationis alacritatē. et sinceritatem. In conuersatione per amicis habitā. Prouer.xviii. Vir amicabilis ad sociandū magis amicus erit q̄ frater. Et propter istam quadruplicem jocunditatē potest dici de eo quod dī de dño. Esaye. lxvi. Non clamabit nec per impatientiam: quia habuit exportationis alacritatem. Calamū concussum non conteret: quia habuit compassionis cōtritam. non erit tristis. q̄ habuit obsequentie serenitatē. neq; turbatus. Tua. q̄ habuit vultus alacritatē. Quare to solus iustitie qui exhibit est preco sue nascentie. Sicut enim beatus Joannes has petita premittendi adventum christi. sic et iste. Nisi credātur premisse predicte. Ut. Petit. Mittit sermonum suum. ordinem predicationis. et exponit Hiero. Hoc cene dicit in fine seculi. Missus est ergo in extremo tempore. quia sicut dicit. i. Cor. x. Nos sumus in quos fines seculorum venerunt. Missus est ad extremū terre. i. de finibus hyspanie. Esaye. xlix. Ab extremis terre dicit a finibus ejus. ego vocauit te. etc. Missus est ibi q̄ ad extremum terre. Ps. In omnem terram exiuit sonus eorum. et in fines orbis terre verba eorum. Esa. xlv. Predic te in lucem gentium. ut sis salus mea usq; ad extremum terre. Missus est pro extremo fine. i. piscis quando ipsum dicunt. qui sicut dicit beat⁹ Aug. est finis deteriorum nostrorū. qui sine fine videbitur sine fastidio amabitur sine fatigatione laudabitur. Secundo assimilatur lune plene. Quādo aūt luna est plena tunc habet quadruplicem plenitudinem scilicet plenitudinem lucis in corpore. virtutis in operatione forme sperice. et magnitudinis impresse. Sic beatus Dominicus habuit plenitudinem lucis in corporalis est diuine sapientie in mente. Est autem triplex sapientia sicut dicit. Aug. in libro de quātitate anime scilicet nociua que est sapientia mundana. superflua que est philosophica. et necessaria que est diuina. Habere igitur sapientiam nociuā est esse luna vacua. Habere sapientiam philosophicam non est esse lunam semiplenam. Habere vero sapientiā diuinā est esse lunam plenam. Beatus igitur dñicus non fuit luna vacua: quia sapientiā mundanam abhorruit nec fuit luna dimiplena: quia sapientiam philosophicam contempsit. fecit aut luna plena quia sapientiam diuinam hausit. Secundo dicit luna plena. quia habuit plenitudinem virtutis in operatione. In homine sunt intellectus affectus et effectus. Illi ergo sunt luna plena qui habent intellectum vacuū dei cognitione. affectum dei amore et effectum bona operatione. Illi vero sunt luna semiplena qui habent fidē sed non habent amorem nec operationē. Beatus vero Dominicus fuit luna plena. quia habuit intellectū illuminatū per fidem. effectum inflammatum per amorem. et effectum informatum per bonam quadruplicem. Tertio dicitur luna plena. quia habuit plenitudinem forme sperice. ideo perseuerantie. Sunt enim qui nec bene incipiunt. nec bene proficiunt nec bene finiunt. Et illi sunt luna vacua. Sunt qui bene incipiunt. sed male proficiunt. et illi sunt luna semiplena. Sunt et qui bene incipiunt. proficiunt et finiunt. isti sunt luna plena. Sed beatus Dominicus bene incepit. quia adhuc sub nutricio cure constitutus. t in terra iacebat bene profecit quia in sua eminentie speculari videtur et precium pauperibus erogauit. et bene continuauit et finiuit. quia totum vitum suum in seruitio dei expendit. Quarto beatus dominicus dicitur luna plena. quia habuit imaginis plenitudinem. Anima nō qr facta est ad imaginem dei quantum ad memoriam. intelligentiam et voluntatem. Quando igitur deus non est in memoria p̄ intellectū nec in intellectibilis per fidē nec in voluntate per amorē tūc luna est vacua.

verba eorum. Esa. xlv. Predic te in lucem gentium. ut sis salus mea usq; ad extremum terre. Missus est pro extremo fine. i. piscis quando ipsum dicunt. qui sicut dicit beat⁹ Aug. est finis deteriorum nostrorū. qui sine fine videbitur sine fastidio amabitur sine fatigatione laudabitur. Secundo assimilatur lune plene. Quādo aūt luna est plena tunc habet quadruplicem plenitudinem scilicet plenitudinem lucis in corpore. virtutis in operatione forme sperice. et magnitudinis impresse. Sic beatus Dominicus habuit plenitudinem lucis in corporalis est diuine sapientie in mente. Est autem triplex sapientia sicut dicit. Aug. in libro de quātitate anime scilicet nociua que est sapientia mundana. superflua que est philosophica. et necessaria que est diuina. Habere igitur sapientiam nociuā est esse luna vacua. Habere sapientiam philosophicam non est esse lunam semiplenam. Habere vero sapientiā diuinā est esse lunam plenam. Beatus igitur dñicus non fuit luna vacua: quia sapientiā mundanam abhorruit nec fuit luna dimiplena: quia sapientiam philosophicam contempsit. fecit aut luna plena quia sapientiam diuinam hausit. Secundo dicit luna plena. quia habuit plenitudinem virtutis in operatione. In homine sunt intellectus affectus et effectus. Illi ergo sunt luna vacua qui habent intellectum vacuū dei cognitione. affectum dei amore et effectum bona operatione. Illi vero sunt luna semiplena qui habent fidē sed non habent amorem nec operationē. Beatus vero Dominicus fuit luna plena. quia habuit intellectū illuminatū per fidem. effectum inflammatum per amorem. et effectum informatum per bonam quadruplicem. Tertio dicitur luna plena. quia habuit plenitudinem forme sperice. ideo perseuerantie. Sunt enim qui nec bene incipiunt. nec bene proficiunt nec bene finiunt. Et illi sunt luna vacua. Sunt qui bene incipiunt. sed male proficiunt. et illi sunt luna semiplena. Sunt et qui bene incipiunt. proficiunt et finiunt. isti sunt luna plena. Sed beatus Dominicus bene incepit. quia adhuc sub nutricio cure constitutus. t in terra iacebat bene profecit quia in sua eminentie speculari videtur et precium pauperibus erogauit. et bene continuauit et finiuit. quia totum vitum suum in seruitio dei expendit. Quarto beatus dominicus dicitur luna plena. quia habuit imaginis plenitudinem. Anima nō qr facta est ad imaginem dei quantum ad memoriam. intelligentiam et voluntatem. Quando igitur deus non est in memoria p̄ intellectū nec in intellectibilis per fidē nec in voluntate per amorē tūc luna est vacua.

Quando vero quis habet deum in intellectu per fidem/is non habet eū amore per voluntatem. Hunc imago hui⁹ est plenissima Beatus dominicus habuit eum plenum/qz deum recte cognouit pere sperauit in me mória semper retinuit. Tertio beatus dicitur assimilatur sol. Nam dicit Augustin⁹ q̄ in sole tria considerantur. s. quod est/qđ lucet et quod calet. In beato autem dominico fuit sol⁹ sancta/doctrina lucida/z charitas ignita. Amittit autem sol. q. dū dicunt esse solā lucem suam. Ita nos quadrupliciter causa assimilatur sol. Nam dicit Augustin⁹ q̄ in sole tria considerantur. s. quod est/qđ lucet et quod calet. In beato autem dominico fuit sol⁹ sancta/doctrina lucida/z charitas ignita. Amittit autem sol. q. dū dicunt esse solā lucem suam. Ita nos quadrupliciter causa. Primo propter nubes tectorum. i. superbia obumbrationem Ezechiel. xxviii. Solem nube tegam. id est legi permittam. Sed beatus dominicus isto modo nō amisit lucem/quia sine nube superbie fuit. Ut ideo tria mouebat carnalitatem vbi despiciebatur & tholeabendi ab omnibus honorabatur. Secundo propter obiectionem lucre. i. lenitatis et inconstantie. Unde de hoc Eccl. xxvii. Stult⁹ sicut luna mutatur. Beatus autem dominicus habuit magnam mētis firmitatem. Unde dicitur in eius legenda/tam stetabat mentis constantiā/vt nūq̄ aut nunq̄ semel enunciatum sermonem ei⁹ deliberatione acquisceret immutare. Tertio propter fumi vel vaporis obumbrationem. i. carnalis concupiscentie exaltationē. Apoca. ix. Ascendit fumus putei sicut fornacis magnæ obscuratus est sol et aer de fumo putei. Iste autem exaltationē beati dominici non habuit: quia virginitatem integram custodiuit. Quarto propter terre interpositionem. i. terrenop cupiditatem Petre. vi. Ā minori vsqz ad maiorem omnes auaritie student. Sed beatus dominic⁹ isto modo obscurari non potuit: qz voluntarie paupertatem elegit. Gal. vi. Mihi autem absit gloriari nisi in cruce dñi nr̄i ih̄u xp̄i per quem mihi mundus crucifixus est & ego mundo. Mundus quippe sibi crucifixus est. quia ipsum mundum et ota mundana et terrena cupiditates pertulit et despexit. Et ipse mundo crucifixus est quia de mundo non fuit reputatus nec mundus de ipso curabat.

¶ Sermo. ccciii. De eodem. Sermo. ii.

Spiritus meus qui est in te/z verba mea que posui in ore tuo nō deficient de ore tuo et de ore seminis tui dicit dñs a mō z vsqz in sempiternum. Esa. lix. Verum predicatorum tria emendat lex vita scia/doctrina utilem/et fructuosa et fecunda. Ista tria beatus dominicus habuit dabilem reddunt lex vita sancta eū decuit Spūs meus qui est in te. Ipse enim habuit spūm sctm. et ideo non tm verbo sed etiam exemplo et virtutibus predicauit. Habuit enim doctrinā/z ipse/et etiā miracula. Quidā enim erant insci z ignari et sterni ad quos vtebatur bonis z utilibus doctrinis vt eos instrueret. Quidā erant indispositi et indocti et quātum ad illos verbal⁹ gratius et exemplis vt indemotos attraheret. Quidā vero erāt durissimi et obstinati et quantum ad illos vtebat miraculis vt eos conuerteret. De his tribus dr Marci vltimo. Illi autem profecti predicauerunt ubiq; cooperante et sermonem confirmante/sequente vita gratiis/ sequentibus signis: ecce miracula virtutosa. De his tribus etiā dr Joan. v. Tres sunt qui testimoniū dant in celo/id est in beato dñico spūalit et celesti/sc̄z pater qui sibi dedit miraculoz potentiā filius q̄ sibi dedit predicandi sapientiā. et spūs sctūs q̄ sibi dedit virtutem et gratiā. Sēm est doctrina utilis. cum dr. Et verba mea que posui in ore tuo quod est cōtra predicatores vitiosos qui verba dei non habent in ore per veritatē sed abscondūt in corde per vitiā z per inertiā. et tñ sunt quidam qui abscondūt non verbū dei/sc̄z sapientia z eloquium. Ecclesia. xli. Sapientiā absconditā z thesaurum inutilem que utilitas in vtroq; Talento. vt habef Mat. xxv. Et ruminēti. Proverb. xi. Qui abscondit frumentū maledicet in populis. Non verbū dei abscondi quia sunt sapientia dei qua meditāte intermuntur. Ps. Testimonia tua fidele sapientia facies parvulis. Sunt thesaurus dei quo ego dicitur. Ps. Bonū mihi lex oris tui super milia auri z argenti. Sunt talenta quibus ferūt peccata redimūtur. ad ista talenta nos exhortat christ⁹ nos admonet cōparanda. vt habef Apoc. iii. Suadeo tibi emere a me aurum ignitum probatū. z. Sunt frumentū dei quo fideles reficiunt. Matth. iiii. Non in solo pane vivit hō. z. Tertiū est proles/semen fecunda. cum dr. Et de ore seminis tui. ex Semen enim beati dñici fuit ordo predicatorum quem in christo per euāgelium generauit. Nō enim ipse ordo fuit a seipso institutus vel ex humana prudētia initiatus. sed potius a deo destinat⁹. Luc. xiii. Vbi sepelitur nostrum dicere inualitatis vt pendet. Et ego. Hoc a deo factū est. Ideo non est mirum si tūr seruus/sed est ordo predicatorū ad tam utilitas per legem et prophetas. et propheticā fabricato ad quā idem cōam se preparauit. Sctō fuit a prophetis prefiguratus z manifestatus. Zach. vi. Ubi dicit q̄ in quarta quadriga erant equi varij et fortes. Isti equi sunt predicatores q̄si per universum mundum volātes. et dicūtur varij nō tantum propter habitū/sed etiā propter varietatē prouincie. et dicūtur fortes q̄i fortiter scīūt predicare. et defendere ea que sunt fidei. quadriga quarta. In prima ois quadriga sunt equi rufi. i. ardentes martyres. In secūa sunt equi nigri. i. ordo cōfessoz q̄ se per macerationem bene afflixerūt. In tertia sunt albi. i. ordo virginum. In quarta sunt equi varij. i. ordo doctorum z predicatoz. Tertio iste ordo fuit a matre dei impetratus z habitu insignitus. Ita ei quidā sanctus vir ante illius ordinis institutionē instanter orationi vacauit. vidit tres viros eximios matrē p humano genere exorantem. Cui ait filius. Quid possum amplius facere? Misi patriarchas z prophetas z plures fecimendauerunt. veni et ego ad eos. Mandē misi apostolos et martyres. Illi et martyres z confessores ac doctores mecum acquieuerūt. Sed q̄ non est tam ut aliqđ tibi denegem. dabo eis predicatores meos. Fuit etiā ipse ordo predicatorū a virgine gloriosa in habitu insignitus. Ita ei prima fratres habitū alū deferunt beata virgo habitū quā nūc habēt ostendit. Quarto fuit ab apostolis vel eoz⁹ traditione decorat⁹. Ita pet⁹ z paulus ceteri apostoli. cui pet⁹ baculū/paul⁹ pellem tradidit dicentes. Unde predica: quemadmodū ad hoc ministerij a deo es electus. Per hunc autem signis et ostēsionib⁹ scīptis. et per baculū intelligit fortitudinē patiēte que ipse in predicatorib⁹ mirabiliter operat⁹ est. Quinto a vicario dei fuit cōfirmat⁹. Cum ad summus pontifex beato dñico ordinis predicatorū cōfirmationem petenti et libenter exhiberet. sequenti nocte vidit in visione q̄ ecclesia lateranen. ruinā minaret. et ecce beat⁹ dñic⁹ occurrit. z humeris suis sustinuit. Sexto a beato dñico initiat⁹. Unde super illo ps. Scīt. z. Ultimo rectorem in tempore destinauit. Dicit glosa interlineatoria. ordinem predicatorum. z.

¶ Ser. cc. iii. De eodem ser. iii.

Ex veritatis fuit in ore eius. et iniquitas nō est inuenta in labiis eius. z in pace z equitate ambulauit mecum. z multos conuertit ab iniquitate. Malach. ii. Ex his verbis elicuit q̄ beat⁹ dñic⁹ habuit triplicem perfectionem. Primo nāq; fuit perfect⁹ quantum ad fidei dicit. Ex veritatis fuit in ore eius. et iniquitas nō est inuenta in labiis eius. Que perfectio fuit in veritatis scientia: et dicit. Ex veritatis fuit in ore eius. in sancitate vite: cū dicit. Et iniquitas nō est inuenta in labiis eius. Circa primū notandum q̄ quadruplex est lex. Prima est lex cupiditatis que est admodū. q. s. Ue his qui statuūt statuta iniqua. p. numeris⁹ et iniusticia iudicia sua fortia ab eo. Secūa est lex vanitatis que est philosophoz. Sap. xiii. Vani sunt omnes homines in q̄b⁹ nō est scientia dei. Tertia est lex iniquitatis que est malop. Sap. ii. Et aut fortitudo nr̄a lex iniquitatis. &c. Quarta nāq; lex veritatis que lex est sanctorum. Sap. i. Prudēt eni illi scientia sanctoz. Beatus autem dñicus nō habuit legem cupiditatis: quia omnia terrena cōtempsit. nec legem vanitatis q̄ philosophica dogmata vilipendit. neq; legem iniquitatis: quia innocentiam custodiuit. sed ipse habuit legem veritatis: quia in ista studuit et eam amplexatus fuit. Prouerbioz. viii. Veritatem meditabit guttur meum. et exaltabit te: et glorificabit te ab ea cum eam fueris amplexatus. Secundo perfectio beati dominici fuit in sanctitate vite. cum dicit. et iniquitas nō est inuenta in labiis eius. Ubi nota q̄ duplex iniquitas. Una q̄ quis iniquitatem operatur. alia q̄ quis iniquitatem patitur. Nō solum nō fuit in ipso iniquitas: sed potius fuit in ipso magna sanctitas. Perfectē autem sanctitatis sex sunt signa. Primum est obediens et fletus. Aug. Talis quisq; est sanctus z sancte viuendi plenius quātocūq; fit in eī⁹ oratione fuit⁹ obediēs. Istud signū habuit beatus dñicus de quo dicitur. Spectabat sibi gratiā ossa cōfoderat. Rere pro peccatis populi⁹ miseria z afflictio. Secundū est mundi despect⁹. Unde sanctus in greco dicit agios. i. sine terra: quia ille vere est sanctus qui est sine terra exuricie: z beat⁹ dñicus. Quando despexit. q̄tūtum ad diuitias: q̄ ota terrena plantauit. q̄tūtum ad delectationē virginitatem seruauit. q̄tūtū ad honores: q̄ episcopatum fugit. Tertiū est mentis excessus. ii. Cor. v. Sive mente excessimus. &c. Ps. Ego dixi i excessu meo: omnis homo mendax. Et de beato dñico dicitur q̄ in tantum rapiebatur mentis excessu: maxime quando missa dicebatur: sicut christian⁹ ita visibiliter videret. Quartum est mentendi desiderium. Philip. i. Desiderium habens dissolui z cum christo esse. Et de beato dñico dicitur. Videbat seru⁹ dei martyrium sicut stetit cervus ad aque fluuium. Quintum est appetit⁹ celestiū. Philipp. iii. Nostra conuersatio in celis est. Charitate. Nihil debet habere cor nr̄um q̄ vult esse celestis. et de beato dominico dicitur. Noctes celi perlustrans lumina. &c. Sextum est facilis impetratio orationum. Ps. Invocauit me z ego audiam eum. &c. Isa.

Adhuc illo loquente ego audiam. Istud signum habuit deus dominicum qui legit dixisse, Nunqd a deo aliqd petij: qd nō assequerer iuxta voti. Secundo fuit perfect quātū ad nullū notabilē defect. In pace et estate ambulauit mecū. Ipse etiā deo in estate ambulauit qa se totaliter deo mācipauit. Multi autem sunt q̄ cū deo inequaliter ambulant: qa pleriq; partem dant deo et meliorem mūdo: et diabolo scz de corpore suo: diabolo inuentutem: et deo senectutem. Opa. vij. Comederunt alieni. i. demones robur eius. i. iuuentutem. Tertio. De suo conferūt dant deo intellectū per fidem: et mūdo dant affectū per amorem. Tertiū. Cōsiderare se nosse deū: factis autem negāt. de cuius pote suo: qa diabolo dederūt tempꝰ preteritum et presens. Sed deo dare volūt futurū: et hoc est. Ora in futurū seruant incerta. Vel opere suo deo dant corticem exteriorē per apparentiā: sibi autem retinent medullam interiorem per vanā gloriā et intentionem obliquā. Matth. xiij. Ora opera sua facias vt pl̄ a hoīb⁹ ab hominib⁹. Et de habilitas sua: qz deo dant vilia et sibi retinent pretiosa sicut fecit Corā q̄ spicas corosas deo obtulit: et plenas sibi retinuit sed beat⁹ dominicus cum deo in equitate ambulauit: quia totum suum corpus et totum cor sui: et opus suum et totā sublantiā suā deo obtulit. Tertio fuit perfect⁹ quantū ad primū cum vicitur. Et multos auertit ab iniquitate. Quarto idem eos duplicit̄ iuxta verbo doctrine et exemplo vite. Nam assidue predicabat et multos conuertebat. ij. Timo. iiij. Predica verbū: insta opportune importune. Ideo monstratus est in specie catuli accensam faculam habulantis. Ipse enim obsurgabat: incendebat: et benuolebat. Obsurgabat malos. i. latratu increpationis. benuolebat bonos lingua lenientis exhortationis: et inflammabat omnes ad regulam amorose. Ibidem. Arguescz bonos exportando: obsecra omnes scz ad vtam bonam deducendo. increpa malos scz obiurgando. Ideo in area Mopsi erant mānā: virga et fabule: quia in beato dominico qui fuit arca dei fuit mānā suauis exhortationis quo ad bonos: virga correctionis quo ad malos: et lex amotis quo ad omnes: quia illa exhortatio et correctio procedebant de fonte amoris. Secundo malos auertit exemplo vite sue. Dicitur autem Augustin. in libro de ciuitate dei triplex genus vite esse. ocios um: actuosum: et ex vtroq; compositū. Primum genus vite in ocio contemplationis. Secundum in labore actionis. Tertium in excellentia perfectionis. Istud triplex genus vite habuit beatus dominic⁹. De tuo duo primis dicitur. Recte est per similitudinem die terris dat vbi semina. Habuit etiam tertium qd̄ consistit in excellentia perfectionis. Est autem perfectio triplex. una est excellens que consistit in perceptoū obtentione. Et ista perfectionem habuit quando adhuc esset laicus. Secunda est excellentia que consistit in collationum additione. Et ista habuit dum factus esset regularis canonicus. Tertia est excellentissima: et ista consistit in supererogationem. Et ista habuit quādo factus est vir apostolicus. Tunc enim multa consilio supererogauit: vtpote consilio paupertatis nihil habere ppriū: nō tantum in speciali sed etiam in cōmuni. Et consilio obedientie seruate obedientiam: nō solum vsq; ad cōtumelias verborum vel oblationem reprehensibiles vel iniurias verborum etiam vsq; ad mortem. Consilio castitatis addidit: quia nō fuit cōtentus seruare castitatē coniugalē sed etiam seruare castitatem virginalis mundicie.

¶ Sermo. cci. De eodē. Ser. xiij.

Ste seruus suum hora comedit. In. xiij. Per eam significat predicatorē qui confessorē: hora autem beat⁹ dominicus fuit per seruum euangelicum

OPus fac evangeliste/ministerium tuum implet/sobrius esto. ij. Thimo. iiij. Et his verbis ostenditur q laudabiliter beatus dominicus se habuit q ad primum/si ad rem. t quo ad seipsum. Quo ad primū qui dem laudabiliter se habuit/quia vbo t exēplo predicauit/quod notatur cum dr. Opus fac euangeliste. Ad cuius autem euangelium quatuor requiruntur. s. doctrina/scientia/vita t conscientia. Et illa quatuor tangit dominus. Luce. xxi. Ego enim dabo vobis os apostolis qui resistere t cōtradicere omnes aduersarij vestri/ecce conplantis. Scientia est sine doctrina/inutilis est vtilitatis. Doctrina vero sine scientia magne fatuitatis. Scientia t doctrina sine vita/est magne vanitatis/t habere vita tria sine constantis est magne despicabilitatis/quia timidi t pusillanimes ab omnibus contemnunt. Beatus igitur dominicus habuit scientiam cum doctrina/alias sua scientia nullius fuisset vtilitatis. Ecclesiastes. Sapientia abscondita et thesaurus inuisus/que vtilitas in vtroq. Tria nanq; sunt que nō debent abscondi. s. iustitia dei/veritas dei/et misericordia dei. Iustitiam tuam non abscondi in corde meo/sed veritatem tuam t salutare tuum dixi. Non abscondi misericordiam tuam tc. Predicatus igitur debuit manifestare iustitiam tuam tc. per quam iubetis/solliciteur in operib⁹ vestris. Veritatem dei per quam instruitur in credendis. Et iniam dei per quam augmenti in diligendis. Secundo beatus dominicus habuit doctrinam cū scientia/alias doctrina fuisset magne fatuitatis/unde Boe. Recesse est quod stulte sapiūt stulte predicēt. i. Thimo. i. Non intelligentes neq; quecūq; loquūtur neq; de quibus affirmant. Tales sunt sicut dicit quidam viperarum / qui ante tempus nunc nati/maternum vterū dereserare possint ad ortum. Sic et multi ante tempus interrumpūt studium vt exire possint ad predicandum. Tertio habuit scientiam t doctrinam cum vita/alias totum fuisset vanitas. Magna est vanitas est stillare canales/aliquos illuminare t seipsum consumere. Talis habet vocem Jacob. i. doctrinam/sed manus Esau. i. operationem malam. Tales sunt/Balaam ille egyptius de quo legit Numeri. xxiij. qui natus erat ex patre egyptio t matre iudea qui ad extremi blasphemauit. Tales etiā nascunt ex patre egyptio. i. diabolo pter malam vitā sed videntur esse filij iude. i. ecclesie pter doctrinam. Quarto habuit conscientiam contra hereticos t infideles/alias cetera precedentia fuissent magne despicabilitatis/Fructus autem Christi. tris sunt genera horum qui in solo operationibus timere non debent/Ysa. xxi. Milites si bellum timeret nunq; victoria frueretur/Agricola vo si labores fugeret/nunq; fructus terre colligeret. Negociator si terre et maris pericula formidaret lucri commercia non cōgregaret. Ac sicut milites si pericula tentationis abhorrerent t eo clos residerent nunq; phationis coronas inuenient. Beatus ergo dominicus nō timuit sed potius pugnas fuit. et eo q fuit insuperabilis. Dei. ij. Labora sicut bonus miles iesu xpi/et sicut agricola vei. Ibidem. Laborantem agricolam oportet primo de fructibus percipere. Et negociatus regni. Luce. xix. Negociamini dum venio. Secundo beatus dominicus laudabiliter se habuit quo ad vtrumq; eius ministerium adimplendi/quod notatur cum dicit. Ministerium tuum impleuit per fidem nō quātuncunq; fidem/sed firmā et certam t dilectioni coniunctam. ij. Thimo. iiij. Bonum certamen certaui/cursum consummaui/fidem seruaui/ecce q firma. In reliquo reposita est mihi corona iusticie/ecce q certamen solum mihi sed et his qui diligunt aduentum eius/ecce q consilia dilectionis. Secundo beatus dominicus ministrauit deo sui affectuum per amorē. Nolunt esse terrena querere sed spiritualia t celestia desiderare/quia terrena in vita habet laborem. Eccl. viij. Est homo qui diebus ac noctibus somnum nec capit oculis tc. In monte habent dolorem. Ezechiel. 9. Dilectio congregate in montem. Omnes sui peccauit in afflictione pessima. Psal. mortem patris t vacuitatem et tamen. Job. xxvij. Priusq; eum dormierit nihil secum auferet tc. Bona aūt spiritualia in vita habent delectabilitatem. ps. Cantabiles mihi erant iustificationes tue. In monte securitatem. psal. decimo tertio. Si dormierit non timebit tc. Post mortem satietatem. ps. 16. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Tertio ministrauit deo suum operatiuum p solicitum operationē. Ipse enim homo operibus vacauit. Et in pueritia sua/q; sub nutrice sua constituitur lectum hinc tebat et super vndam terram accubebat. In iuuentute quia libros vendidit t precium pauperibus erogauit. Et in tota reliqua sua etate/q; tutam suam expendit in dei seruitium t conseruationē animarum. Quarto ministrauit se toti tc. Nam cum a deo acceperit corp⁹ t atem. et reo. ipse corpus redit primo ad pendendū

sicut patet in legenda. Animam ad compatiendum vnde dicitur de eo. Specialem sibi fratrem dominus dederat flere p peccatores vbus miseris t afflictionē reo ad iudicium/quia omnia sua pauperibus erogauit. Tertio laudabiliter se habuit quo ad seipsum cum dicitur. Sobrius esto. Circa quod est notandum q est quadruplex homo. s. homo bestialis/aqui. s. sequitur appetitum sensitus bestialis. ps. Comparatus est homo iumentis/et similis factus est illorum/ite non est sobrius sed ebrius ebrietate carnalis lascivie puer. vij. Veni ut inebriemur oberibus. Sco hō est ipse homo rōnalis/qui. s. vult pati rōnis imperiū. s. Cap. vij. Qui autē ipse vocem tunc non bibet/sed firmū et certum t dilectioni coniunctam. ij. Thimo. iiij. Bonum certamen certaui/cursum consummaui/fidem seruaui/ecce q firma. In reliquo reposita est mihi corona iusticie/ecce q certamen solum mihi sed et his qui diligunt aduentum eius/ecce q consilia dilectionis. Secundo beatus dominicus ministrauit deo sui affectuum per amorē. Nolunt esse terrena querere sed spiritualia t celestia desiderare/quia terrena in vita habet laborem. Eccl. viij. Est homo qui diebus ac noctibus somnum nec capit oculis tc. In monte habent dolorem. Ezechiel. 9. Dilectio congregate in montem. Omnes sui peccauit in afflictione pessima. Psal. mortem patris t vacuitatem et tamen. Job. xxvij. Priusq; eum dormierit nihil secum auferet tc. Bona aūt spiritualia in vita habent delectabilitatem. ps. Cantabiles mihi erant iustificationes tue. In monte securitatem. psal. decimo tertio. Si dormierit non timebit tc. Post mortem satietatem. ps. 16. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Tertio ministrauit deo suum operatiuum p solicitum operationē. Ipse enim homo operibus vacauit. Et in pueritia sua/q; sub nutrice sua constituitur lectum hinc tebat et super vndam terram accubebat. In iuuentute quia libros vendidit t precium pauperibus erogauit. Et in tota reliqua sua etate/q; tutam suam expendit in dei seruitium t conseruationē animarum. Quarto ministrauit se toti tc. Nam cum a deo acceperit corp⁹ t atem. et reo. ipse corpus redit primo ad pendendū ne nominis t ratione virtutis. Ratione originis/quia sicut dicit Chrys⁹. super Matth. Natura salis generatur per aquas/per calorem solis ac per flatum venti. t ex eo q fuit in aliam speciem commutatus. Sic etiam beatus dominicus in virtū spiritualem est gratus per aquā. s. lacrymarum effusionē ppter deum. Ecclesiastes adiungit secularis fletū ociationibus. t ps. Lauabo me. s. per lacrymarum effusionem t super nitem dealbabor/quia inde acquirā mentis innocentiam.

Per calorem solis. s. per feruentem amorem. Unde interrogatus in quo libro magis studuerat respondit in libro charitatis. ps. Inflammatum est cor meum. s. per feruentem charitatem/t renes mei commutati sunt/scz per mentis puritatem. Per ventus. s. spiritum sancti afflationem qui cor eius sic afflabat q mentis excessum aliqñ in eo faciebat. Ita q loquēs cum deo in cōmunibus patiebatur amorem ebrietatem loquens cum proximo in exhortationibus cum temperabat se per sobrietatem. ij. Cor. v. Sive mente excedimus deo sive sobrij sumus nobis. Scō dicit sal rōne meriti. Sal est sim. Jesu. dicitur a salo. i. a mari salso. vel a sole. qa sicut ossibus est cōis t necessarius/ita t sal. Uel dicitur a saliendo: quia salit ab igne. Beatus autem dominicus per suam sapientiam et doctrinam modo inducebat hominem ad peccati amaram contritionem/et tunc poterat dici sal a salio. modo ad luciosam dei cognitionem/et tunc poterat dici sal a sole et modo ad mundi contemptum t cōfectionē et tunc poterat dici sal a saliendo/quia hominem ab appetitu mundi retinere faciebat. sic illud Ba. iij. Omnis qui viderit te resilict a te. Tertio dr sal rōne virtutis. Sal Christi. s. al in carne leprosum auferet/sordes expurgat/et homo non fuit generari. sic beatus dominicus per suam sapientiam et doctrinam auferebat fetorem male fame/expurgabat sordes concupiscentie/et non sinebat in conscientia generari hominem rem exōmatio culpe. Quando autem sal istam virtutem non habet/ad nihilum valet vltra nisi vt mittatur foras et conculcetur ab hominibus. Tales sūt conculcabuntur a fidelibus iudicio per condemnationem. Psal. xvi. Ut conculcabitis impios tc. Deo per sui furoris effusionem. Esa. xlvij. Calcaui eos in furore meo tc. Ab angelis per separationem. Apoc. xiij. Calcatus est lacus extra ciuitatem. A demonibus calcantur per eternas cruciationem. Job. xvij. Calcet super eum quasi per interitum. Secundo habuit lucidam doctrinam/et ideo assimilatur luci resplendenti cum dicitur. Vos estis lux mundi. Lucet autem mundi tripliciter de causa. Primo propter lucis puritatem. Cum sit triplex sit

¶ Sermo. cciij.
¶ De eodem/Sermo sextus.

VOs estis sal terre. Matt. v. Inuictum pugnatorem euangelium ad honorem beati dominici et decantatur ipse ibidem assimilat sal consentienti/lucenti refulgenti/cuius tali eminenti/t in cerne in candelabro radianti. Ipse enim habuit diuinam sapientiam/et tō assimilatur sal condienti cuius dicitur. Vos estis sal terre. Dicitur autem sal terre rōne originis/t

Universidad de Deusto
Biblioteca

sheeles ignis. f. carbo/flāma/ et iurmon dis
cit. ps. Clos estis carbo mūdi et flāma mū
sed lux mūdi. Carbo est flāma in materia
terrestri. Tales sūt quoq. f. doctrina scientia
ta est terrene cupiditati. Flamma est ignis
in materia aerea. Tales sunt quoqz doctri
na scientia est humane ambitioni. Lux pu
ris est sua essentia purissima. Tales sūt
quoqz doctrina est pure ppter deum et cō
modum animarū. Talia fuit doctrina beā
ti dominici et talem voluit esse doctrinam
sequentium filiorum. Unde in testamēto qū
beatus dominic⁹ in morte fecit fr̄ib⁹ eius le
quit. f. pupertatem/humilitatem/et charī
tatem. In hoc ergo q pauperiem legauit
voluit et ppter cupiditatem terrenam prae
dicarēt. In hoc q humilitatem eis legauit
voluit et ppter laudem humanam predica
rent. Et in hoc q eis charitatem legauit po
fuit q predicarent fidē ppter salutem ani
marū. i. Thessa. ij. Rogo etiā aliqñ fratres p oc
casione anaritie ꝛc dixi/ et nunc dico q̄ fuit
carbo mundi neqz querentes ab dominib⁹
gloriā ecce q̄ non fuit flāma malicie/sed fa
cti sumus paruuli in medio vestri ꝛc. Ecce
quia fuit lux mundi. Secundo dicit lux pro
pter lucis effectum siue operationem. Lux
est species actus omnes actores electa aspicientes
et dirigit operantes. Sic beatus dominic⁹
tria in hominibus faciebat propter q mon
strat⁹ est in specie catuli latrantis facule ar
dentisqz stelle micantis. Fuit enim vel ca
talus inclitum peccatores latratu sue predi
cationis a somno peccati excitabat ꝛ et fuit
lucida oculi inclitum bonos ad celestia in flā
mabat. Fuit stella celi inclitos amicos in vitā
fulgide reducebat ꝛ diri. rebat. Tertio dicit
esse lux ppter multa huic participationē.
Lux est primo continetur in luminoribus
deinde hoc in nubibus/aqua in montibus/
postea in terris inferioribus. Radius diui
ne gloie ꝛ sapiētie. Primo fuit in apostolo
bus tanq̄ in luminaribus/deinde fuit in pa
triis doctoribus sicut in nubibus/deinde in
modernis doctoribus sicut in montib⁹. de
inde etiam in subditis ꝛ ceteris electis fi
cut in terris inferioribus. Beatus autē dñi
cus inclitū fuit vnus⁹ discipul⁹. fuit terra dei.
et ideo fuit irrigatus. Inclitum vero fuit
regularis conuersatio sic erat mō⁹ dei/ꝛ ēt
magis fuit illuminatus. In primis fuit homo
celestis ꝛ angelicus q̄ per similitudē erat un
des deus et ideo adhuc amplius fuit illumi
natus. Inclitū vō fuit vir apostol⁹ erat lumi
nare dei et ēt fuit maxime illuminat⁹. nuer.
xij. Semita iusti/sicut lux splendens/procedit et
crescit usq̄ ad perfectū diē. Quasi lux splen
dens. q̄. f. fuit tenatus lucis⁹/procedit et fuit
grandis in canonizatione ꝛ crescit q̄ fuit effec
tus angelicus. Tertio habuit vērā eminen
tiam/et ideo assimilatur ciuitati eminenti/

cum subditur. Non potest ciuitas supra mō
tem abscondi ꝛc. Sicut igit ciuitas supra mō
tem posita est sane et munda ꝛ est secura
et refugio in eminētia perfectionis est la
na ppter potū pugnatis solicitatis. Eccle
xxxi. Sanitas alie et corporis sobrium pon
et ēt a sobrio ciuus. Scōtra de beato. xxxviij
Propter crapulā multi obierūt ꝛc. p. Prou
dixi. Et ne adiice inclitum eop. Et mūdo pro
pter potū castitatis ꝛ continētie. ū. Cor. vij.
Eunt dem⁹ non ab⁹ inclinauito carnis et
spūs. Et secura ppter potū obedientie. Pati
entissimus est ens qui quia a propria voluntate
ducit. Et cc. lxxiij. Si fides alie tue perspicā
tius et⁹ faciet te in gaudiū inimicis tuis ꝛc.
Quarto habuit lucidā famā ꝛ ēt alliās in
cerne sue cādelabrū radiāti ei. Ro. Rogo ne
cēdant incernam ꝛc. Prelatus et esth sicut
alia femineī in ordine sic femineo ordi⁹ fa
ma ꝛ opinione. vij. Reg. i. q̄ equal ab
humero supra oēm populū eminebat. In hu
mero pondus laboris intelligit ꝑt. Sup hu
meri aūt est caput/in quo matime vidua ꝛ
celeratus viget. Prelatus q̄ dz alios femi
nere et ꝛ in labor actionis ꝛ in visu cōm
tionis. et in actione opinionis. Sed ēt mate
pōt dicere ēt⁹. Eſa. xl. Nolite me pōtuere
huiusq̄ pōti. Nō ēt medic⁹ ꝛ in homo me
nō est panis meus ostēdi. Nō est pōt cu
rare alienā vulnera ex pōto vitemec dñt po
ōt facere doctrine/nec ornamenti bone opi
nionis ꝛ fame. Dz de hō dicto ꝑt dici ēt
Mat. v. Qui aūt fecerit/et docuerit/ecce ista sct⁹. Et q
cerit/ecce doctrina clara. Hic magn⁹ voca
bit in regno/ecce eminēs fama. Fuit mag⁹
magnus in regno celorum. ꝛ ēt in ecclesia
militante/sp modo est maior in ecclesia trī
umphante.

¶ Sermo. cclij.
¶ De sancto laurentio martyre.
Sermo primus.

Probauit me ō aurū q̄
per ignē trāsit.
Job. xxiij. Be
tus laurēt⁹ fu
it ꝛ amp ppter
fectionē vite q
fuit pharus per
examinationem
pene. Of aurus
in⁹tum fuit prelatus ꝛ in⁹tum fuit mar
tyr inuictus. et in⁹tum fuit pōfessor ofto
rus. Of autem aurū in⁹tum fuit prelatus.
Est namqz aurū tempt⁹ ātū solidū et purū.
Sic etiaz prelatus dz esse temperatus in cu
stitia/solidus in vita/ꝛ pur⁹ in opīa. Aurū
aūt dz ēt tēperantia q̄ sit calidū ꝛ humidū
se prelatus hoc dz illū temperamentum

at calidus per amorem/et humidus p com
passionem. Illud aūt temperamenti bēne
Bern. quadruplr ponit. Primo qñ vnum
laureatio temperat oleo pietatis sicut pa
ter in samaritano. Secō quando vna corre
ctionis temperatur mānā vulcedinis/sicut
patet in arcba in qua erat vna ꝛ manna.
¶ Tertio quando vna ferientis disciplina
temperatur baculo sustentantis mīe. f. Vir
ga tua ꝛ baculus tuus ꝛc. Quarto quando
vigor paterne rectitudinis/temperate mi
tigatur lenitate materne compassionis. Ses
tercius aurum est solidum/et qua solicitu
de habuit q̄ nō tinxit sicut alia metalla. Pe
latus ergo debet habere vitam tam solidā
q̄ subditos non tingat. f. per malū exemplū
non inficiat. Malis est exemplum prelatorum
esto inficit ꝑtam subditor. Sicut beatus
Bern. ostēdit exemplo capitis oculis oculi/
et pastoris. Iam quante inquit capitis mem
bra sic culpam vident. Frustra exercitus ver
bor⁹ sequitur dum a duce erratur. Oc⁹m
q̄ subdendis grestibus preeminet cura pul
veris nō obsceret. Pastor nāqz cū per abun
dā gradū necesse ē vt ad precipitiū grex
trahatur. Tertio aurum est purum/q̄ prela
tus debet esse purus et mundus in conscē
tia⁹ beatus Bern. in pastoral. ōt. Nulla
pestilens imundicia polluat q̄z hoc eius
corripit officium. vt in alienis corrōb⁹ pol
lutionis maculas tergat ꝛ q̄ necesse est vt
munchos laudet habere manus/qui alios
sordes munclare extrahitur tacta reterius in
quinat. Si ergo sordida insequeno lutum te
tigit quod tangit potius inquinat. Beatus lo
laurentius martyr in⁹tum fuit prelatus. f.
archidiaconus. Of aurum q̄z ipse fuit tem
peratus bñdo calorem feruoris in refrēdo
endo et humiditatem compassionis pa
tientis⁹ ꝑpatiendo. Fuit ēt⁹ fuit⁹ solicit⁹ erā
dum sanctitatis ꝑbendo. Et purus mundi
tia mentis ꝛ corporis sectando. Scdo beatus
laurent⁹ fuit martyr inuict⁹. Et dictum ad
hoc fuit ꝑ grad. auto. Aurū nanqz sub mal
leo non resistit vt ferrū nā frangit vt vas
terreū nec resonat vt es sonoy/sed in sub
tilissimas lamīnas dilatat. Iste ergo laurent⁹
ens sub malleo tribulationis diuine corre
ctionis nō resistebat p̄ mentis aut intentio
nis barbā. Ut ille fecerūt de quib⁹ dr Ioh
xxi. Cor eius sicut adamas quasi lapis. Nec fuit
fractus per aliqua mētis debilitatē vt illi
q̄ figūficant ꝑ statuā Danielis. cui⁹ pedes
ferrei et lapis ceustit ꝛ pminuta fuit. Nec
murmurauit p impatientiā sicut ds Gedeon
Air sapiens q̄ disciplinatus nō murmurat
sed corrector. sed sit dilatatus et subtilis⁹
per obedientiam et tō cōsecutus victoriā.
Duer. xxi. Air obediens loquetur victorias
Tertio bīō laurent⁹ fuit predicator. Fide

sus ꝛ ītam ad hoc dr significat per aurū
Qñ aūt lamina aurea inducta dñt malleā
do eō argēto incoperant necesse esset a tri
bus ꝓcauere. f. a pulvere/a vento ꝛ ab hu
more. esse f aurū charitatis⁹ ad iungi cum
argento sonore ꝓfessionis⁹ ep⁹ q̄ illud cō
seruetur a pulvere terrene cupiditatis et a
vento humani fauoris ꝛ ab humore amor⁹
ꝑpri. Ista tria beatus laurēt⁹ vitauit. f.
pulver⁹ terrene cupiditatis⁹ qi thesauros
auare sibi non retinuit. Ventū humane ambi
tionis⁹ archidiaconus ecclie romane ex
rat⁹ et ēt⁹ pauperū pedes lauabat. et hu⁹ mō
mōtis ꝑpri amoris quia vitā suā ꝓcipit ꝛ
p primo morti se tradidit. Me hic trib⁹ dr
f. Thes. i. Reg. et aliqñ folm⁹ in occasione
anaritie/ecce q̄ nō habuit pulverem terre
ne cupiditatis⁹ neqz frentes ab hoib⁹ alios
rum/ecce q̄ vitauit ventū humane laudis.
Dolebam⁹ vobis tradere alios nō es/ecce/
quia non habuit humoris ꝑpri amoris. Se
cundo dñs laurēt⁹ fuit aurum in igne pro
batum et examinatum. In aurū autem exa
minatione tria concurrunt/ scilicet ignis
sulphur et pulvis antiqui latericii. Sic beā
tus Laurentius examinatus fuit per ignes
materialem eius corpus exurentem. Per in
stigationem diaboli ferentem et exurentem ꝛ et
ipsum cruciatem persequentem. Per ani
mum diaboli/ thesaurum ecclesie tenentem.
Later namqz siccus est aurum/ab omni hu
more compassionis vacuus. Sed noctingis
ipsum exussit/nec elumentum lectre pos
tuit/nec inuidia diaboli ipsum ꝛaperauit/
nec tyranni auaritia ecclesie thesaurum au
ferre potuit. Aurum autem examinatum in
igne retinet suam integritatem/ malleum
acquirit puritatem/ et amplitudinem inducit
claritatem. Sic beatus laurentius in iune
positus retinuit integritatem fidei. Et aur
tem fidei integre quando est omnibus fi
so articulo munita quando lingua cum cor
de et cor cum lingua concordat quando est
charitate connecta quādo est operibus in
formata. Talem fidem integram habuit be
tus laurētius. Ipse enim omnes articulos
perfecte credidit. Unde quando Lucilium
baptizauit de omnibus articulis fidei ip
sum interrogauit. Ipse Christum in corde
credidit/et ore confessus fuit. Unde dicit.
Accusatus non negaui nomen sanctum tuū
rum/ꝛ interrogatus te Christū confessus sū.
Ipse etiam fidem eum charitate habuit⁹ p
qua charitate/ se morti tradidit. Fidem
etiam rectā bonis fuit operibus ornata. Un
de de eo dicitur. Laurentius bonum opus
operatus est/qui per signum crucis cecos
illuminauit. Secundo maiorem acquisiuit
puritatem. In anima autem tripler in pur
tas inuenitur. f. dolositas/timoris et erroris.

ſo. Cor meum conturbatum eſt, ecce dolor. Derelinquit me virtus mea, ecce timor. Et lumen oculoꝝ meoꝝ nunquid ipsum nō eſt mecum, ecce error. Sed iſta triplex immunditia ſo morte ſanctorum auferetur, ſo. Quare tribus ea anima meaꝛet quare conturbas me, ſpera in dño quoniã adhuc confitebor illi. Deinde ſcs a voluntate dolor: a memoria timor: a ratione omnis error recedente: ſuccedente illa quam ſperamus miſa claritas plena ſanctitatis: et eterna ſecuritas. Tertio acquiſiuit ampliorem claritatem. Qui enim prius fuit ignotus: poſtea toti mundo factus eſt clarus. Amb. Beata ſanctorum gratia ſtupefacti poſſumꝰ comparare: quod diuerſis attritus paſſionibus per totum orbem gratia ſua meruit fragrare martyri: quia a natura conſtitutꝰ in corpore erat humili: agnotus et vilis. Poſtea vero eſt exaltatus: ſacratꝰ: et exutus: vniuerſis per totum mundum eccleſijs odorem ſue nobilitatis infudit.

¶ Sermo. ccv. De eodem. Sermo. ii.

Apor ignis exuerit carnes eiꝰ. Ecclesiaſt. xxxviii. Notã dũ eſt q̃ eſt quadruplex ignis in ecclesia: ſcz interior ſiue ſpiritalis: exterior ſiue materialis: ſuperior ſiue celeſtis: et inferior ſiue infernalis. Primus ignis tuſtimat corda. Secundus exuerit corpora. Tertio conſumit carnem: et ſiliminat rationẽ. Quartus petit carnem et affligit mentem. Primo igne beatus laurentius fuit inflammatus per amoꝛẽ. Secundo fuit examinatus per crematioꝛẽ. Tertio fuit plenus, ſed a quarto totaliter. Primus, qui fuit primus ignis interior: ſpiritalis: q̃ eſt dilectio: fernor ardentis amoris quo beatus laurentius fuit totaliter inflammatus, vt poſſet videre cũ pphẽta. Inflammatum eſt cor meũ: et renes mei cõmutati ſunt, et qui bus verbis habet q̃ iſte ignis omnẽ amoꝛis extinguit qua ſimpliciter amoꝛ incendium ſed accẽdit ordinis amoꝛ. Extinguit enim amoꝛẽ carnalẽ. Jdeo dicit. Renes mei commutati ſunt. Bieno. Ruſtato ſpiritu deſipit cibis caro. ſo. Are renes meos: et cor meũ. Extinguit terrenũ amoꝛem, vnde ſubditur. Et reliqui ſum. Qui enim mundum deſpicit: nihil a mundanis hominibus reputantur. i. Cop. iii. Tanq̃ purgamenta huius mundi facti ſumus. ꝛc. Jlle igitur ignis ſpiritualis amoꝛem terrenum extinguit: qui licet habeat Chriſto. Aere nõ habet ſuper terrã quod amat qui omnia celeſte in peritiã guſtauerit. Extinguit amoꝛẽ domeſticũ: id eſt parẽtũ. vnde ſubditur. Et neſciui. Heuf. xxiii. Qui dixerit patri ſuo et matri ſue. Neſcio vos. et ſuos fratribus ſuis ignoro illos: et neſciuerunt illos ſuos. Nõ cuſtodierunt eloquium tuum. Extinguitur timoꝛ mortis propriꝰ et paſſuꝰ, vnde ſubditur. Timentibꝰ factus ſum apud te. Qui enim ſeipſos deſpiciũt propter xpm ſunt timentes xpm ſicut et amatores ſui ſunt ſimiliter diabolꝰ. Generat autẽ amoꝛẽ diuinũ, vnde ſubditur. Ego ſemper tecũ. Jmoꝛ nãq̃ proximum alium deo contingit. i. Cop. vi. Qui adhæret deo vnus ſpiritus eſt cum eo. Jlle igit ignis ſpiritualis extinxit in beato laurentio amoꝛem carnalẽ q̃ creatꝛẽ q̃ propriũ: et obtinuit amoꝛem principio apud rome peregrinari voluit. Amoꝛem priuatũ q̃ pro xpo vitã ſuam deſpexit et morti ſe tradidit. Habuit autem amoꝛẽ diuinũ q̃ ſuper oia xpm eſſe iuſſit. Secundus eſt ignis exterior et miſerabilis quo beatus laurentius fuit exutus: et examinatus. ſo. Jgne me examinaſti: non eſt inuenta iniquitas. Jlium autẽ ignẽ exteriorem quo cruciabatur extinxit propter triangeria que habuit. Primũ eſt deſideriũ celeſtis glorie. Ambroſius. Rogo eſt deſideriũ laurentius ignis tormenta deſiderioſa ferre poterat: qui ſuauibus paradiſi refrigeriis poſſidebat. Secundum eſt meditatio diuine legis. Jeſ. Quam xpi precepta cogitat: frigidũ eſt ſibi omne quod patitur. Tertiũ eſt puritas conſcientie. Jeſ. Ergo plectos totis viſceribus fortiſſimus martyr: vt patiꝰ ſed regnũ dei pertrectãs refrigerio cõſcientie rectoꝝ exaltat. Tertium vero ignis eſt ignis ſuperior et celeſtis: ſcz ſpiritualiter quo beatus laurentius fuit plenus. De quo dicebat. i. Deercelſo miſit ignem in oſſibus meis: et erudiuit me. Si enim ſtreignis in oſſibus ſitur in oſſa manifeſtũ eſt q̃ mittit in corpus: pellem: et medullam. Per pellẽ intelligitur exterior ſui conuerſatio, per carnem ſua ſolicitus, per os ratio, per medullã intellectus. Jlle igitur ignis incẽdit pellẽ quia exarſit camperſationem beatulam et facit nauſeare. i. Ercoquam ad puriã ſeruam tuam. Epheſ. iiii. Deponite vos ſecũ priſtinã conuerſationẽ veterem hominẽ. Jncendit carnem: id eſt ſenſualitatem: vt tam homo ſecũ ſenſualitatem: q̃ voluptatẽ carnis nõ vinat. i. Cop. i. In carne enim ambulantes non ſecũ carnem militamus. Jncendit etiã oſſa: id eſt rationem: vt nunq̃ ipſa ratio ad ſenſualitatem declinet: aut ſua conſultio in animo generet. Paoner. xxvi. Per tria mouet: id eſt ola et quarto nõ poteſt tuli tuiſſe. Et iſta tria ſunt: ſeruus ſuis tus pueriter odiolant ancilla. Senſualitas eſt ſeruꝰ: ideo non debet regnare. Et iuſtus: ideo nõ debet cibo ſaturari: ſed fame affligi. Et odioſa: ideo nõ debet cũ ratione matrimonio copulari. Et ancilla: ideo non debet viũ: id eſt ratione maioꝝ fieri. Jncẽdit etiã ignis medullã: id eſt intentionem: vt quicquid faciat amoꝛe celeſtium faciat. Sed dicit Ozee. xi. Effraim pentſus eſt eum: ideo exiccata eſt: fructum nequaq̃ faciet. Radix exſiccata: intentio corrupta eſt. Jdeo non facit fructum: id eſt aliq̃d opus meritoꝛium. Quartus eſt ignis inferioꝛis: infernalis qui animas: et corpora non combuſtibilis: vt oſtendit Aug. in libro de ciuitate dei multiplici exemplo. Primo exẽplo vermiũ bicena. Nonnulli genus vermium in aqua calidã reperiuntur quarum fernorem nemo impune contrahet. Illi autem non ſolum illeſi ſunt leſione: ſed etiam extra illeſi poſſunt, Scdo exemplo montiũ: qui montes cicilie ab antiquo ignẽ eſſuant et tamẽ integri perſeuerant. Tertio exẽplo carbonis: ligni: vel ſimilis ſub terra poſitum de facili putreſcit ſed virtute ignis in carbonem redactũ putreſcere nõ poteſt. ita vt in terra humida carbones infoſſi incorruptibiliter manent. Quarto exemplo patonis qui habet carneo quaſi incorruptibiles dentes: ſicut aſſate ipſe dicit ſe hoc eſſe experiũ. Quinto exemplo ſalamandre que in igne viuere et pereſtibatur: certo exẽplo anime vnde ait. Jpſe animus cuius preſentia corpus viuit et regitur: et dolore pati poteſt: mori non poteſt. Hoc ergo erit tunc in eos penibus damnatoꝝ: quod nũc eſſe ſcimus in anima hominum.

¶ Sermo. ccvi. De eodem. Sermo. iii.

Certamẽ bonum certe dedit et vt vinceret. Epho. vi. Beãs laurentiꝰ chriſti puer egregius quadruplici certamine geſſit certamẽ. Primo namq̃ certauit cõtra ſuã ſenſualitatem. Nam ſenſualitas penas refugiebat et ratio appetebat: ſed ratio dicit: et penas ſuſtinuit patienter: Gratanter gaudenter et deſideranter. Suſtinere patienter eſt neceſſitatis. gratanter eſt deuotionis. gaudenter eſt perfectionis. deſiderãter eſt premiũ diuine virtutis. Beatus laurentius penas ſuſtinuit patienter q̃ nõ murmurauit nec perſecutoꝝ odiuit: ſed pro ipſis oꝛauit. Hebreoꝝ. x. Patientia vobis neceſſaria eſt. vnde dicitur de martyribus. Non murmur reſonat: non querimonia. ꝛc. Secundo ſuſtinuit grauiter: quia in ipſo penis gratias deo reddebat dicens. Eſtatus ſum gratias ago. Caro aſſata ſapientia eſt q̃ ita quia magis placet deo gratiarum actio in aduerſis q̃ in proſperis. Tertio beatus laurentius ſuſtinuit gaudenter, vnde dicit. Gaudeo plane: quia hoſtia chriſti effici merui. Exemplo apoſtoloꝝ. de quibus dicitur Act. v. Jbãt apoſtoli gaudentes a conſpectu conſilij. Quarto ſuſtinuit deſiderãter q̃ adhuc maioꝛa pati: et apponi deſiderabat. vnde dicit ꝛecto. Jnfelix hoc ego tam ſemper optaui. Sancti namq̃ viri deſiderant pro chriſto pati: et affligi: ſcientes q̃ perſecutoꝛes ſunt tanq̃ ignes qui licet puniant per penãs tamen mirabiliter preparant ad pulcredinem eternam. ſo. Circũdederũt me ſicut apes. Sunt tanq̃ fabri: quia licet feriant tamen coꝛonam eternam fabricant. ſo. Supra doſſum meum fabricauerũt peccatoꝛes prolongauerũt iniquitatem ſuam. Sunt tanq̃ conflatoꝛes quia licet argentũ ponant ad flammã tamen purgant ab omni ſcoria. Malech. iii. Sedebit conflans et emũdans argentũ. ꝛc. Secundo certauit cõtra carnificem. Carnifex enim contra ipſum inferebat penas. ſed beatus laurẽtius contra carnificem offerebat patientiam: et constantiam. Ambro. Beatus laurentius martyr manſit in chriſto vſq̃ ad tentationem: vſq̃ ad tyrannicam interrogationem: vſq̃ ad acerrimã cõminationem: et vſq̃ ad mortem. In qua lenta nec quia bene mãdata meruerent bene biberat tanq̃ illaeſa ſagina tumet: ſilo celice ebrius tormenta non ſentit. non celſit: in regnum ſuccelſit. Jllum autem tantam conſtantiã habebat per chriſtum imminchilẽ qui mutatus erat. Cantico. viii. Fortis eſt vt mors dilectio. Sicut eſt enim mors ſeparat ab homine animam: ſenſum: et motum. Sic in beato laurẽtio charitas ſeparauit animã ſuam ab amoꝛe mundi ſenſum carnis. ab amoꝛe vitã: et motũ carnis peccati. Et ſic mortuus erat mundo per ſeparationẽ animæ ab ipſis. Jbi vero perfectionẽ ſenſus pprij: et diabolo per ſeparationem motus omnis peccati. Et ſic chriſtus in ipſo erat: et eo anime viuificãdo ipſum per amoꝛem. Loco ſenſus infundendo ſibi ſenſum per fidem. Et loco motus diuerſo eum ad bonam operationem vt viuere poſſit cum apoſtolo ad Gal. Viuo ego iam non ego: viuit vero in me chriſtus. Tertio certauit contra diabolum. Nam diabolus fortiter cõtra eum ſeuiebat et ipſe viriliter reſiſtebat: q̃ armis ſpiritalibus munitꝰ fuit, de quibꝰ dicit Epho. vi. Jndute loricam iuſtitie in omnibus ſumentes ſcutum fidei et galeam ſalutis aſſumite. Diabolus nãq̃ habet tela multa: et penetrata: vigilia. vnde

Universidad de Deusto
Biblioteca

alcēt ihēū. Ut possitis ois telas ecce ḡ mul
eu nequissimas: ecce ḡ venena ignes ertin
guere ecce ḡ ignita/q̄ ifix sunt multa de
bemus inducere lorīcam cuthitie / id est cha
ritatē: q̄ dicit lorica/q̄ ex omni parte mu
nit ꝛ cuthitie/q̄ undiq̄ no fuꝰ redditi. q̄
sunt ignita debem⁹ assumere scutum fidei
in quo oia tela diaboli extinguantur. Diabo
lus totum mundū implevit igne cupiditatis
vitiꝰ/voluptatis/et ambitionis. Sed fides
etiam tripticem ignem extinguit sicut mos
ī eccle habetur Heb. xi. Fide moyses gran
dis effectus negauit se ipsum esse filium fi
lie pharaonis, ꝛc. Quia sunt venenata debe
mus assumere galeam salutis/id est spem:
sicut enim venenū statim cor petit: ita de
beat venenum sue malitie statim in metē
mittitur pl̄m spem extinguere valeat: ri sicut
accipiter cor suis quam coperit statim im
petit sic diabolus ab anima quā cepit con
tinuo spem tollit: quia obstata ipius in despe
ratione ducit. Et ideo ipsa mens galea spei
ī munienda. quarto certauit contra incen
dium. Nam ignis materialis fortis redat
carnem. Ignis vero spūalis intus inflam
mabat mentem. Sed ignis intentionis superā
mit ignem cruciationis exteriorīs. Habuit
autem triplicem timorem interius qui exte
riorem ignē totaliter extinxit. Primus fuit
charitas ignita. Augustin⁹. Superari cha
ritas christi in laurentio ānā non potuit
et lentas fuit ignis qui foris uss ḡ intus
qui intus accendit. Sed duabus fuit fides suf
fensa. Ambobus. Jugultum in laurentio
fidei seruor verbum/intentum supplicii flam
ma frigefecit. Tertius fuit veritas lucida.
Ambobus. Fortissimū martyrem laurem
tium flamma superare nō potuit: quia lon
ge ardentius veritatis radio mens eius ac
censa ferebat.

¶ Sermo. ccvij. De eodem. Sermo iij.

Probasti cor
meum ꝛ visitasti no
cte igne me exami
nasti et nō est inuen
tus in me iniquitas, ꝛc.
Ps. Et his verbis ds
q̄ beatus laurētius
fuit ō deo probatus/
visitatus/ examina
tus/et sine peccato inuentus. Circa primū
notandum est q̄ sapiens probat in argumēto
ō: patiens in opprobrio: fortis in pressuris
ō: helis in ministerio. et quia beatus laurē
tius erat sapiens/patiens/fortis/ꝛ fidelis.
Ideo bene ipsum ds quatuor modis pos
sit probare: ut nobis innotesceret si talis
esset. Quod enim beatus laurētius esset sa
piens probatum est per argumentum: quia
ipse tyranno obsequi habuit sapiens ꝛ ben
ignum: respōsum. Unde cū thesaurus quere
ret tyranno: laurētī⁹ pauperes colligere fe
cit. Ecce isti sunt thesauri qui nūq̄ minuū
tur: sed semp augent. Sed ḡ esset patiens
probatus est per opprobrium et contemptum
quia multa opprobria undiq̄ contempti
sustinuit: sed ih̄s in ultimo patiens reperti⁹
fuit. Luc. xxi. In patientia vestra possidebi
tis animas vestras. Non dixit lingua nos
tras aut manus vestras. Patiens quidem
debet ꝛ possidere linguā/manū: ḡ cōmunis
lās cōtumelias recipit. Manū sūam p iu
riste injurīā inferat. Animā sūā nemo
de octō tenet. Quicūq̄ aūt possidet suam
possidet ꝛ manū ꝛ linguā et non cōturbe
gt ideo ds radicem impatētie removere
volens dicit. In patientia vestra, ꝛc. Tertio
q̄ fuit fortis probatꝰ est in passio et in suo
martyrio. Dicit aūt Seneca q̄ tria sunt ex
morbo grauiora/scilt metus mortis/ doloꝝ
corporis ꝛ internallio voluntatis. His tri
bus modis btūs laurētius fuit probat⁹ fuit
se fortis/seq̄ in mētu mortis/q̄ trān⁹ omnē
genus tormētoꝝ in ipm expōdere minan
tes est. In dolore corporis/quia fustes/scor
piones/ardentes lamīnas ꝛ omne tormē
tū genus ipse gentibus est. Sub tractōe rei
delectabilis/q̄ solatio patris spūalis scilt
beati sixti primi. Sed btūs laurētius tan
fortis extitit q̄ nec minas timuit nec supplicia cessit: et patris privationē patiēter
portauit. Quarto probatus est fuisse fidelis
per fidelē distributionē thesaurorum. Su
pīsit et dedit pauperibus, ꝛc. Ipse enī ne
dit nō vendidit q̄ nō quesiuit mun⁹ a cor
de/id est mundans delectationē nec ab ore
id est humanū favorē nec a manu/id est ab
penale retributionē nec ab obsequio id est
obsequū exhibitionē. Iterū dedit etiam in
vita non post mortē. Eleemosyna namq̄ est
instar candele lumen prebentis. Thob. xii.
Elemosyna ab omni pctō liberat: et nō pa
tietur animā ire in tenebras: sed instar can
delle animā dirigitis. Eccl. xxix. Eleemosy
na viri quasi sacculus cum illo: et gratiam
cū pupillo cōservabit. Instar semīnis cu
stodi fructū reddētis. Luc. viii. Et aliud
fecit fructū centuplū. Qui ei⁹ vult tem
pus eleemosynas post mortē facere similia
est illi q̄ vult habere lumē post ignē nec
los post caput suū et seruare post dorsū.
Secundo ostenditur q̄ fuit a ds visitatus
cū dicitur Et visitasti nocte. Johānes enim
christus in nocte visitauit: quia sibi in tra
passione multas consolationes et maximas
tres dedit. Ps. Que quidem ps. Non silescat
tia mea in desiderijs meis: q̄ tenebrosi sūt oc
culi eorum a te, ꝛc. Passus consolatio cassi
batur ex divini amoris vehemētia: cū divi

Nox illuminatio mea in deliciis meis. Nō
in delictis conuertit q̄s tribulatio amoris
delectāne superatur. Ps. dicebat. Tenebra
rum ejus mihi sunt, ꝛ cecidā causabatur ex
securitate q̄s, ps. subdit. Quia tenebre nō
obscurabitur a te, ꝛc. Tunc ens tenebre obs
curabitur: q̄ quis (in tribulatione posit⁹
pspect) caligine nō obnubilat. Unde secun
dus dicebat. Mea nox obscura non hiscēd
ois in luce clarescit. Tertia causabatur ex
certitudine gie ꝛ glorie. Ideo subditur. Sic
cut tenebre eius ita ꝛ lumē eius. Tāc lumē
est sicut tenebre q̄s quis recipit multitudi
nem gaudioꝝ sedm multitudinē passionū.
Illam certitudinē se habere ostendēs dice
bat. Ō an ego tibi dbe scio ꝛ ē q̄ somnus
meus ingredi meus. Tertio ostendit q̄ fuit
examinatus cū dicit. Igne me examinasti.
Aurū aūt quedā ḡ examinatur tactu vt ar
gentū ad lapidē, quedā ex sonitu: vasa si
sunt plena aut vacua quedā vento vt stru
na ꝛ galea, quedā per ignē vt aurū. Sic tra
ctus fuit certius fuit examinatus facto dare
passionis. Et ideo argentū electū est ignem
tus. Job. ii. Mittē manū tuā et tāge os ei⁹
et carnē. Sed beatitudo ḡ Hieremi. Argē
tum reprobū vocauit eos. Fuit examinatus
sanctus patiēn responsionis nō est murmu
rauit sed potius dedit sonitū laudis. Unde
legit de eo. Inuēti est sacrificiū laudis so
lis ecclesiastici. vel ī ipso est. Ter. Se cōfes
sus sum. Emisit etiā sonitū devotionis. cum
venit. Assati est tam versa et mānea. Fuit
examinatus vento honoris et vituperatio
nis. Nō eis potuit eleuari nec a vento hos
nis ea est ecclesia archidiaconus nec a vento
laudis eā pauperes cum sepe laudaret nec
etiā potuit deici a vento vituperationis:
et ih̄s inflatales ei sepe blasphemauit. Fuit
examinatus igne tribulationis. Eccl. xxvii.
Vasa figuli probātur et hortus iustos ten
tatio tribulationis. Habuit nāq̄ beat⁹ lau
rentius ignem admixtionis in carne, ignem
amoris in corde, ignē sermonis in ore fer
uoris in opere. Quarto ostendit q̄ fuit ina
ventus sine pctō, ei ps. gt nō est inuentꝰ in
me iniquitas. Sed tāq̄ viri in igne tribula
tionis sanctitatē acquirit. Mali vero acq̄
runt iniquitatē, sicut ostēdit btūs Augu. in
libro de civitate dei multiplici exemplo/pas
ser et auri/stipule ꝛ frumēti/amurca ꝛ olei
lati et unguenti dicēs. Sicut sub uno igne
aurum rutilat et paleā fumat et sub eadem
tritura stipule cōminuntur et frumenta
purgātur neq̄ cum oleo amurca fundit⁹.
que tamen eodem pressi pondere exprimun
tur. Ita una eademq̄ pia etruens bonos pro
bat ꝛ purificat ꝛ reprobat ꝛ malos damnat et
et vastat et exterminat. Nam pari motu ex
agitatum ꝛ exalat horribiliter cenum stan
num ꝛ fragrat unguentum.

¶ Sermo. ccviij. De sancto Hippolyto ꝛ so
cijs eius. Sermo primus.

Anima no
stra sicut passer
erepta est de laq̄o venantium,
ps. Ad honorem
sctī hippoliti ꝛ
lorice ei⁹. Ille
perfectus⁹ ī mūdo
sa decertat. In
cuius festo etiam
hodierno in exemplū sctōꝝ passerem introduci
mus. In parabolis verbis tria facere vi
dent sancti. Primo nāq̄ de sua exceptione
gratias agit cum dicitur Anima nra sicut
passer erepta est de laqueo venantium. Assi
milatur aūt sctī viri passeribus sedm Ras
banū tribus de causis. Primo quia passer
est qualitate parum: unde a parvitate est
dictus. Sic sctī viri parvos se reputāt per
humilitatem. Matth. xi. Revelasti ea parvu
lis. Dicit autem Gregorius q̄ puella quā
to est inter tātē est lascivior. Animalia etiā
habentia parvum cor in qualitate: sunt cō
muniter magis animosa. sicut patet in leo
ne. Beatus etiam Simplic⁹ quod est minimū
inter omnia semina olerum adeo crescit q̄
ramos facit in quibus aues nidificant et
quiescunt: per quod datur intelligi q̄ quā
to quis est minor apud semetipsum: tāto est iu
cundior apud deum et quāto animositas pa
bolis tāto magis crescit per opera ꝑfec
tionis ita vt etiā viri contēplativi in ex⁹ vir
tutibus conquiescāt. Sed passer est velo
citate celerrimus esse dicit viri in suis operi
bus debēt esse veloces et feruentes. Eccle.
xxii. In omnibus operib⁹ tuis esto velox.
Sicut dicit btūs Aug. Qui nō potest vola
re vt aquila: saltem polleat vt passer quia
qui nō pōt ex cōtēplatiua volare in celū
per cōtēplationis alitē polleat vt activus p
actionē. Et ḡ nō pōt esse magnus seruādo
cōsilia: saltem sit parvus seruando pcepta,
et qui nō pōt apprehendere perfectionem
imitatur ad illā per primā exercitationem.
Tertio passer est in mīdificando cautus.
Non enim nidificat nec confricatur nec pul
licat in ydumea aut nidum eius a vento ra
piatur aut ova a serpentibus comedantur
aut pulli a predatore capiantur: sed potius
nidificat in foraminibus domorum. ysa.
Etenim passer invenit sibi domum. Nidum
sibi ipsi fabricat et anim⁹ in quo deum reficiat.
In hoc nido deus generat ova ꝛ dona pcē
posita et de ovis pullos educit. quando bo
na propōsita in opus prodire facit. Sed si
aliq̄s ponit nidū: sic et anim⁹ in terra per

affectionem: limēdum est ne diabolus qui est ventus vehemēs per suggestionem: qui est serpens per deceptionē qui est predator per meritorum expoliationem: t animam per vanam gloriam rapiat: t bona propositā comedat bona opera extinguat. Sed tm erit viri nisi dicant in foraminibus petre. i. in vulneribus christi. Cāt.ii. Veni colūba mea in foraminibus petre quo ad foramina t manuū t pedum. In cauerna macerie quo ad foramen lateris. Secundo modum ereptionis exponit cum dicitur. Laqueus contritus est t nos liberati sumus. Tres laquei sunt diaboli. quos sancti euadūt. Primus est laqueus luxurie ecclesia. vō. Immundi amatorem monte mulierem que laqueus venatorum est. Tertius est laqueus auaricie de quo dicit Amb. in li. de bono mortis. Quinque deseruit ex alto frequēter laqueis capitur a visco falitur a quibusdā ingāno irretitur. Sic et ego anima nostra caueat ab ista mundana descendere: quia laqueus est in auro, viscus in argēto, nexus in predio. Nam dū aurū queritur mens strangulatur: dū argētū pertimās in visco eius herem⁹ dū predia amadām⁹ alligamur. Istos tres laqueos iste sancti euaserūt. Et per corporis macerationē. t per puritatis cōseruationē et per terrenoꝝ despectionē. tertio illā ereptionem nō sibi sed deo attribuunt; cū dicunt. Adiutorium nostrū in nomine dñi. Fuerunt enim adiuti et in corporibus t in animabus. Corpora quidem martyrū adiuuātur. Unde dicit Cyprianus. Clauduntur oculi in persecutionibus. sed patent in celū. Minuitur anima? sed tenet spm. Mors infertur: sed immortalitas sequitur. Secclo mundus eripitur sed restituto paradisus exhibet. Ista ypocrisis extinguitur sed eterna reparatur. Ecce mirabilis permutatio quam sancti martyres recipiunt: que omnia in martyrio sancti stephani apparuerunt. Nam claudūtur oculi aperit sibi regnum celorum. Ideo vidit celos apertos. Si antichp minatur: spm tuetur. Ideo beatus stephanus vidit celum stantem. Minuare parati? Si corpus mouetur immortalitate vestitur. Unde putā beati stephani apparuit in specie angeli tanq̄ immortalitatis gloria vestiendā? Si auferetur milicia datur paradisus. Ideo respiciebat in celum tanq̄ sibi tribuendū. Si vita spolijs tollitur datur vita eterna, ideo vidit gloriam dei. Anime etiā Iorum martyrū non solū fuerunt adiutrices: sed etiam multis priuilegijs sunt dotate. Ipse enim sanctus ypolitus habet cum laurentio societatem. Unde dixit ei laurentij martyr. Ambulemus ambo pariter quia mihi t tibi gloria preparatur. Unde etiam beatus ypolitus se iuxta corpus laurentij sepeliri fecit. ad innuendum q̄ sicut eorum corpora sunt iuncta in terris sic et eorum mentes sunt iuncte in celis. Secundo habet de virgine magnā familiaritatem. Narrat enim beata cum ypolito cuidam infirmo apparuit: t illum sanare precepit. Quid est ergo beata ypolitum assumebat ad suam societatem nisi quia cum illo speciale habebat familiaritatem? Tertio magnum habet super demones potestatem: quia exhibente diuina iustitia beatus ypolitus voluit vt diabolum deriū vexaret. Quarto contra tyrannos magnam securitatem. Unde cuius clamabat. O ypolite cathenis asperis vinctū me ducis. Quinto habet super persecutores penitentes magnā pietatem. sicut patet in illo cotus tibiā infirmam incidentes t aliam sanam restituit.

¶ Sermo. ccix. De eodem Sermo. ij.

Custodit animas sanctorum suorū et de manu peccatoris liberauit eos. Custodiuit autem ista animam ypoliti in vitam: t post mortē. In vita quidē quia fecit eū magne puritatis: quod patet quia animas hominum videre meruit: que non nisi a mundo corde videri possunt. Unde postq̄ fuit baptizatus dixit. Vidi animas innocentiū letas gaudere. Secō multe pietatis: et eo q̄ corpus beati laurentij sepeliuit. Sepelire enim mortuos inter opera pietatis numeratur. ita vt ad deū etiā ascendat. Dan. ii. Quando orabam et sepelichas mortuos ego obtuli orationem tuam deo. Tertio de anima fecit eū multe compassionis. Quādo laurentius cruciabatur ipse flebat t magnum habuit. Quarto multe deuotionis quia pre nimia deuotione fidei etiam ante ip̄m christianum se esse voluit ypolitus. Unde dixit ei Laurentius. In interiori hominē abscondē christum: et dum clamaret ad deū venit. Secō custodiuit eum in morte quando quattuor iacubis tyrannus eum voluit superare. Primo rubore et verecundiam inferendo quando ipsum denudari t spoliari fecit. Sed illi pcelerim beatus ypolitus contruit. quia meliori veste scilicet veste virtutum se indutū esse agnouit. Unde cum tyrannus ei diceret. Quomodo sic tristipinus factus corp⁹ nuditatem tuā non erubescis? Ille respondit. Non me ypolitus sed magis vestit. Q̄ debat enim se esse veste virtutum indutum: que quidem habent tegere pecctā. Proverbio. x. Universa delicta operit charitas. Habent tegere contra diaboli tentamēta. Ephe. vi. Induite vos armaturam dei: vt possitis resistere aduersus insidias diaboli: et etiam habent tegere propter honestatem. Roma. xiij. Induamur arma lucis sic vt i die honeste ambulemus. Debent etiā calefacere per charitatem. Job. xxxvij. Nonne desiderata tua calida sunt cum perflata fuerit terra austro? Secundo per prosperā ipsum allicit: quia vere militari cum induxit: vt sic ad pristinam militiā alliceretur. Sed ipse illud telum confregit: quia dixit se meliori regi non tyranno militare. Ipse enim non fuit tyrannus: sed rex benignus. Tyrannis namq̄ facinat dominandi cupiditas: ecclesiastice crudelitas et priuata vtilitas. Ipse autem non habuit dominandi cupiditatem. Quia fugit ne fieret rex. vt habet Joan. vi. Nec habuit crudelitatem. sed mansuetudinem vt habetur Jacob. iij. Secundum voluntatem tuā mansuetus. Non quesuit propriam utilitatem sed nostram. Ad Rom. xv. Ipse vtilitati non placuit. Tertio timore sibi incutit: quia omnes de familia sua ante ei? oculos occidi fecit: vt sic timor ypolito incute retur: sed ipse non timuit sed eos confortauit dicens. Fratres nolite timere q̄ ego et vos vnum dominum habemus. Quarto per longa et aspera supplicia ipsum affligendo. Fecit eū ad pedes equorum indomitorum ligari et per cardnos et tribulos trahi: vt sic dolore vexatus vincere. Sed illud telum ypolitus cōfregit. quia ibi habuit patientiam per quam non murmurat. Habuit constantiam per quam telo nō cedit nec de supplicio curauit. Habuit oculum per quam sibi eodem nequissime. Unde cantatur de martyribus. Hi pro cruciatus atq̄ ferocia calcarunt hominum minaq̄ verbera cessit his lacerana fortiter ungula nec carpsit penetralis ecce ista cōstantia non murmur resonat. nec querimonia. ecce ista patientia. Que vorque poterit lingua retexere. ecce ista gloriosa corona. Tertio custodiuit animam eius post mortem. Anima enim habet triplicem statum. Unus est inquātū ipsa anima est vna substantia corporis. Secundus est prout est vnita corpori. Tertius prout consideratur rebus post corpus. et in quolibet istorum statuū custodiuit animas sanctorum.

Multe tribulationes iustorum. Sed ex omnibus eripit eos dñs. Qui occidunt corpus et post hoc non habent amplius quid faciāt. Luce. vij. In verbis istis tria notātur. Primo super secutorum magna crudelitas. Secundo iustorum liberatio. Tertio diuina misericordia. Quia dicit. Multe tribulationes iustorum. Crudelitas autem magni hominis scōm Chrysostomum est crudelitate serpentis de qua dicit diabolus ipse. Si comparauero hominem serpenti pessimo inuenies: quia serpēs est malicium habet dominium tamen habet timorem. Homo autē malus et malicium habet serpentis: set timorē nō habet sicut serpens. Est etiam peior omni bestia: quod ostēdit triplici ratione. De prima sic dicit. Nam ipsa bestia quia sit crudelis tamen quia est irrationalis declinat ab homine crudelitas eius: homo autē malus cum sit crudelis rationalis: non facilit euadetur crudelitas eius. De secunda sic dicit. Bestia si irritata fuerit: si nō irritata in silentio transit. Homo autē non irritatus irruit et magis irruit super illos a quibus non fuerit irritatus. De tertia sic dicit. Una quoq; bestia vni proprium malum habet. Homo vero omnia vitia in se habet. Est etiā peior diabolo quod ostēdit triplici rōne. De prima sic dicit. Nam bestiarum si videris hominē iustū nō est ausus ad eum accedere. Homo aūt malus homem setiā non solū nō timet: sed etiā conterit. Secōda ratio est quia diabolus nō armat hominē sed homo armat diabolū. Sicut enim homo sine armis nihil potest facere contra hostē: sic diabolus non valet contra sine hoste. Potest etiā tertia nō assignari: quia diabolus nō pōt nocere vel nisi permittat homo aūt malus nō solum nocet homini permittenti: sed etiā a deo prohibitus. Secōm sanctos notat magna securitas q̄ contra persecutores corp⁹ occidere possint tamē ip animas nullā hēt potēt. Un pot? ipse

Universidad de Deusto
Biblioteca

ḃsit Nolite timere eos q̃ occidũt corp̃ statim subdit. Et post hoc nõ habent amplius quid faciãt quia fez in anim̃ nihil possunt, vt patet in Job. q̃ post q̃ diabol' accepit potestatem in corpus statim homines subdidit. Utrum tamẽ anim̃ sibi seruus Dei nãq̃ malecẽ curam habet de anima q̃ de corpore. Et hoc triplici de causa: sicut ostendit Chrys. super Matth. De prima sic dicit, Mator cura est deo de salute animẽ q̃ corporis. Prima q̃salorũnio est anima q̃ caro. Anima enim sine carne viuere potest, Caro autem sine anima viuere non potest. Vñ sequa. Si, In omni peccato prius anima peccat & postea caro. Nam nisi anima prius victa fuerit caro peccare non potuerit. Caro siquidem prius malum cõcupiscere potest peccare autẽ non potest nisi anima illi cõsenserit. Nam caro in potestate animę est non autẽ ipsa anima est in potestate carnis. De tertia sic dicit, Necessarium est vt anima que prius recesserat ante resurgat, deinde anima liberata a potestate diaboli; carnem suam seruare potest a peccato. Caro autem sanata ab infirmitate animam liberare nõ potest sed magis eã euertit quia incolumitas sepe impugnat iustitie obsequium. Quibus autem persecutores corporaliter nõ occidit non tamen permittit sed etiã in presenti multiplici gloria illustrãtur. Nam scõm Chrys. in sermone de machabeis cõi corpora efficiunt radii dei de quibus demones exorcizantur. Sunt etiã vexilla dei a quibus ipsi demones fugiunt et deterrentur. Sunt corona iustitie dei vñ de ecclesia adornatur. tertio in eo notatur magna potestas q̃ notatur cũ dicit. Time ẽ aũt eum qui postq̃ occiderit corpus habet potestatem mittere in gehennã ẽ. Sed in penam eternam scilicet corpus & animam. Sed hoc nõ videt diuine iustitie conuenire vt homo pro culpa transitoria punitur pena eterna. Sed ideo fit propter iniustitatem offensi mutationem fori & eternitatem mali propositi. duę primę rõnes sunt Chrys. tertia est Greg. Prima ẽ rõ est q̃ iniuria sancto matori diuina est penar quanto maior est ille cui infertur iniuria. Qui ergo offendit militem dignus est magna pena qui offendit comitem dignus est maiori. qui pero offendit regẽ dignus est maxima pena. Deus autem est magnus in infinitum & ideo qui ipsum offendit dignus est pena infinita. Secunda ratio est propter diuersitatem fori. Nam pro vno eodem furto quia alicui detraxerat, alicubi mutilatur. alicubi vita priuatur. Est autem duplex forum. scilicet forum ecclesie & forum dei. In foro ecclie omnes culpe punĩuntur pena trãsitoria vt q̃ omnes culpe agantur sub tpõe misericordie et ferias facit tribunali iustitie. In foro autem dei culpe punĩuntur pena eterna. quia tunc iustitia curabit ante misericordia ferias facit. Unde de hoc dicit Chrys. q̃ nõ recipit tunc natura iudicis misereri cordiam sicut nec tempus misericordie iudicium. Tertio hoc accidit propter eternitatem mali propositi. vnde dicit Bruno in moralib⁹, quisquis ita est sine peccatis vt cum sine peccato. voluisset quidem sine fine viuere et potuisset sine fine in vitiis quotidianis permanere. ad offensam ergo illius dicta iustitia pertinet. vt. s. omnis carentie supplicio quorum mens in hac vita nunq̃ voluit carere peccato. illam rationem sicut liter tangit beda dicens q̃ multi habuerint voluntatem sine fine peccandi si habuissent naturam sine fine viuendi et quibus potest q̃ mali merito damnãt sine fine et eis inflicta dicitur eterna pena ꝛc. ¶ Sermo. ccxl.

¶ De assumptione virginis gloriose. ser. i.

Surge domine in requiem tuam tu et archa sanctificationis tue. ꝛc. Ps. q̃ post corpus glorioſe resurrexit omnibus fidelib⁹ est certum q̃ anime corp⁹ beate marie virginis gloriosius surrexit si non fit certum: est tñ pie credendum, q̃ autem corpora sanctorum que cum christo surrexerunt sint glorificata inter multos doctores vertit in dubiũ. Prophetia ipse videtur tens illud q̃ dicit dominus ponit q̃ certum est dicẽs, Surge domine in requiem tuam et illud q̃ pie est credendum dicit. Tu et archa sanctificationis tue Archa ista est beata virgo filij dei confitentur. Et est sanctificationis quia in matris utero fuit sanctificata. Ista autem archa surrexit in requiem dei in corpore et anime plenam felicitatem. Bodie quidem surrexit de tumulo q̃ immortalitatis gloria fuit sacrata. Surrexit de mundo quia hodie in cęli est gloriose assumpta. Secundo secundũ quid fit assumpta, est aũt virgo maria assumpta quadruplicter scilicet cum honorabili societate cum ineffabili locomõitate: & cum terribili potestate. primo quidem virgo maria assumpta est cũ honorabili societate quod significatur per. s. regũ. vi. vbi ꝺs q̃ David & oẽs israel reducebãt archã dñi cũ gaudio & erant cũ dauid chori septem. per dauid q̃ significat ihm q̃ septẽ choros intelligit ordines virtutes hominũ & angelorũ scẽtibus q̃ per septenariũ numerũ universitas accipitur qui per septẽ choros intelligunt tres choros q̃ fuerũt ante noui testamẽti scz angeli patriarche & prophete, et quattuor q̃ fuerũt in nouo scz martyres confessores et virgines et ita ipsi apti qui eius exequias interfuerũt. q̃ fuit. De illa honorabili societate cantat ecclesia. Sicut dicit vetus circumdabant eum flores rosarum & lilia conuallium. Per flores rosarum intelligitur oẽs martyres sanguine rubricati. Per lilia conuallium intelliguntur oẽs angeli confessores & virgines. et ita ipsi qui eius exequijs interfuerũt. q̃ oẽs tam circumdederunt & eum associauerunt. Bedo dicit assumpta cum ineffabili celestium societate q̃ significatum est. ps. Negũ. xl. vbi ꝺs. Dauid & oẽs israel reducebãt archã dñi in tinnitu & in tubilo et exultatione buccinarum et in cithara dicit. Tinnitus quidem dicitur cum ꝺs in tubilo est enim indicatio cantuum ad alta. Sonus q̃ fit cũ flatu cum ꝺs In clangore buccinarum. Sonus q̃ fit cum pulsu. cum dicit. in omnibus lignis fabrefactis et cytharis & lyris. Per hoc quod dicit q̃ ista archa deducta est cũ tubilo & in buccina et in cythara datur intelligi q̃ ibi fuerunt omnes species sonorum & omnia genera musicorum. Tertio assumpta est cum mirabili claritate. Cant. vi. Quę est ista que progreditur quasi aurora consurgens pulchra vt luna: electa vt sol: terribilis vt castrorũ acies ordinata. Apo. xii. Signũ magnũ apparuit in celo mulier amicta sole & luna sub pedibus eius & in capite eius corona stellarũ duodecim. In quibus verbis patet q̃ ipsa ascendit cũ claritate corporali & ista est claritas aurore. Sicut enim aurora post noctẽ oritur & totam obscuritatem retinet. Sic etiam virgo maria quamtumcunque fuerit de corruptibili carne & nata fuerit de corruptibili carne nullam tamen habuit corruptionem: sed omnem deposuit miseriam et penalitatem. Ascendit cum claritate spiali. i. cum anima que tota fuit luce perfusa & ista est claritas lune sicut enim luna post solem maiorem habet lucem sic et ipsa post filiũ maiorem habet cognitionem. Ascendit cum claritate super subtiliali. i. cum filio suo qui gloriam sibi peperit et ista est claritas solis. Ascendit cum claritate intellectuali. i. cum exercitu angelorũ & ꝺs. Terribilis vt castrorũ acies ordinata. Quanta ꝺcõ precedebãt vt dewsceli. ꝺcõ vero comitabãtur & ꝺ hanili. ꝺcõ subsequebant tanta fa-

mulit. ꝺs vñ q̃ associabãt & ꝺ locutatores deuoti. Ascendit cum claritate rõnali. i. cum omnibus apostolis qui eius assumptioni interfuerunt. Ideo dicit q̃ habebat coronam duodecim stellarũ. Quarto assumpta est cum terribili potestate. quia oẽs domones perterriti fugerunt nec mirum. fugerunt enim territi a tam honorabili societate. cõsi. oẽs quid videbit in summitate: nisi choros castrorum ideo ordines angelorũ & ciuitates. a tam ineffabili iocunditate: & quod dicitur Eccli. xxiii. missa in luctu ista portuna narratio est Secundi a tam miserabili claritate cuitur nocte que ad lucẽ solis ducit. Tremefacti a tam terribili potestate cuitur enim eorum virgam terrefuerunt a qua plagã acceperunt. Secundo q̃ dicendũ est secundũ quid fit assumpta q̃ nõ solum ipsum ad animã: sed etiam ẽt ad corpus est glorificata. et secundum hoc assignat Augu. quattuor rationes. Prima est quia fuit mater christi deifica: & ideo debuit a filio sublimari. voluit enim ipse tota esse matris secũ carnem vt. s. patrem carnalem non haberet. voluit & matrem totam esse suã vt alios filios non generaret. qui ergo matrem nolunt communicari homĩbus nũ quid ea communicabit vermibus? Quia ergo ea noluit generari filios carnales / nunq̃ ea ea voluit generari vermes. Ipse enim precepit cuilibet suũ patrem et matrẽ honorare. Qui ergo tantum honorat sanctos suos alios in terris quomodo matrio contemnit honorem? Quomodo ergo filium a vicio reverentie ergã matrem et ingratitudinis ergã hospitem: et fallacie ergã amicam ostenderunt tot mundum: & eam quam in vita preelegerunt pie alijs derelinquit in fine. Secunda ratio est: quia fuit christi ancilla ministrat. vnde virgo Ecclesiastici ministrat. vbi ego sum, illic sit & minister meus. Si Maria ibi erat nõ quid equali gratia, et si equali gratia vbique deus est ibi ubi quia reddit unicuique secũdum merita. Si pie omnibus piumentibus marie virgini donata est gratia mortue erit misericordie. Misericordiam autẽ ꝑhs in vtero materiã corporis preparando extra uterũ in sua infantia eum alendo: et in egyptum fugiendo: in sua puericia ad seruitutem eum deducendo: in sua iuuentute ad nuptias associando: in monte cruci assistendo post mortem omnia loca eius devotissime frequentando post ascensionem ei secundas preces offerendo, ꝓbabitur. Actus. i. Tertia ratio est quia fuit pulsa de celo ille assumpta. Nullus enim rex pateretur vellimentum suum a vermibus corrodi Augustil. Si elegit diuina bellua inter ignem flammas puerorum vestimenta seruare illesa cur abnuat a matre pos-

Universidad de Deusto
Biblioteca

spūs/quā elegit in veste aliena. Conuersus autem fuit vt in coronatione regine cēli/sit etiam ornatus corporis sui: carnis in eodem situ apparent/vt sicut in corpore regis scriptum est Rex regum/ & dominus dominantium: sic in corpore regine scribat Regina regnantium/et domina dominatus. Quarta ratio est/quia fuit thesaurum Christi/& gemma pretiosa/ideo debuit in celesti thesauro recondi. Unde Augustinus, Thronum dei thalamum dñi celi/tabernaculum Christi/dignum est vbi esse vbi ipse est. Tam pretiosum thesaurum dignius est celi seruare q̃ terra. Illud sacratissimum corp⁹ in escam permittitur traditum: quia sentire nō valeo/dicere pertimesco.

¶ Sermo, cccij.

¶ Eodem die sermo secundus.

ulier amicta sole & luna sub pedibus eius/& capite eius corona stellarum duodecim: et vtero habens &c. Apocal. xij. Gloriam domini vt scribit beatus Iohannes euangelista/ostendit eam ex omni parte luminosam & gloriosam. Primo est luminosa a parte superiori quia in capite habet coronam duodecim stellarum. Stelle duodecim sunt nouem ordines angelorum/et tres ordines beatorum scilicet martyres/confessores / & virgines: qui omnes ipsam coronant & quia cum ea venerantur et laudant. Seraphin est mirandi/et laudandi in ipsa charitatem successam. Cherubin sapientiam tam profundam, Thronj pacem & quietem in eo tam tranquillā vbiationes tam magnā & tantā super angelos preeminentiā. Virtutes tātā miraculorum efficaciā potestatem tantā super omnes potestatē. Principes tantā de omnibus regnis prouidentiā. Archāgeli tam de electis locis diligentiā. Angeli tātā de singulis personis custodiā. Martyres tantam in tribulationibus constantiā. Confessores tantam sobrietatem et temperantiā. Virgines tantā puritatē & mundiciā. Sedet ergo luminosa aperte inferiori. cui & ait luna sub pedibus eius. Per lunā mutabilitas designatur. Est autem quadruplex mutabilitas vna est nature que etiā est in angelicis spiritibus qui sunt mutabiles per naturā sed sūt immutabiles facti per gratiā. Alia talis lumen habet sub pedibus qz ordo angeli eius imperio famulat. de hoc Bern. xxxvij. Vidi sol & lunā/et stellas vndecim adorare me. Per solem intelligit supremus hierarchis/ per lunā medios/ & stellas vltimos. Alia cuncta est mutabilis fortune. Eccli. xxvij. Sicut sol vt luna mutatur. Alia etiā immutabiles facti per gratiā. Alia talis lumen habet qz omnis terrena calcauerunt per superiorem voluntatē qua elegit. Dicitur autē Deut. xi. Ostia locus quē calcauerit pes veller/veller erit. Si ergo terrena calcauerunt sub pedibus: & eis non tangerem⁹ affectibus veraciter mūdi essent. Tertia est mutabilitas culpe. ps. Per diem sol non vret te: neq; luna per noctem. Anima enim sctā nec in die prosperitatis cadit in peccatū per intemperātiā lingue in nocte aduersitatis per impatientiā. Alia tantum sub pedibus habuit qz nullo culpe vitio ea penitus potuit. Vnde Hugo, in libro de natura & gra. Excepta sctā virgine maria & omnes sctī & sctē interrogati fuissent vtrū sine pctō essent, respōdissent. Si dicerem⁹ quoniā pctā nō habemus nosipsi nos seducimus et veritas in nobis non est. Excepta hac sctā virgine de qua propter honorem dñi cum de peccatis agit: nullam prorsus volo mentionē habere. Quarta est mutabilitas miserie. Ro. Gaudet in diebus suis infirmitatis & abundātie pacis. donec auferat humanas. Glos. mutabilitas que quidē iacturiere actionē auferet. Ecc. Rom. viij. Ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis. Vides illā lunā sub pedibus eius habet qz defectā corporis immortalitatē possidet: & per angelos glorificata manet. ps. Caligo/ id est humana mortalitas sub pedib⁹ eius et ascendit super cherubin & volat. &c. Letatio fuit luminosa a parte interiori. quod natur cum ea. In vtero habuit. Habebat enim in vtero paterni splendoris. Heb. i. Qui cum sit splendor glorie, &c. Apoc. xxi. Claritas dei illuminauit eam. Et lucerna eius agnus. Candor est enim lucis eterne, &c. Sapientie vij. Candor est enim lucis eterne, &c. Ecclesiastici xxiij. Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris. Suauem odorem illum se⁹ qui dicit, Ibidem. Spiritus meus super mel dulcis, &c. Ignem celestis. Heb. xij. Deus noster ignis consumens est. qz ignē in suo vtero habuit paterni splendoris. Quid nobilius matre dei quā ea habuit vbi remānit mirabilis castitas. vñ Bernardus. Quid splēdoris eleuit. qz habuit odoris candoris. vbi remānit mirabilis puritas. Anselmus. Decebat vt virgo illa ea puritate niteret que maior sub deo nequit intelligi. qz habuit vbiunum odorem. vbi remānit mirabilis suauitas. Eccl. xxiij. Sicut cynamomum et balsamum aromatizans odorē dedi. qz habuit suauem dulcorem vbi remānit mirabilis pietas. Vñde Mater gratie, &c. Misericordie. qz habuit ignem celestem. vbi remānit mirabilis charitas per quā diabolum confudebat. Judith. xv. Peruulnes enim lancee cordium nostrorum per quā ossia ferrea cordis

fudebat. Dilec. ij. Vulnerata sum tui miles vana adolescentia tua & charitatem despōsationis tue quādo secutus es me in deserto &c. Per quā omnia vānerla patienter sustinuit. Cant. vij. Aque multe nō potuerūt extinguere charitatem. Quarto fuit luminosa a parte exteriori. Loth dicit. amicta sole. Immortali corpore. Ro. Ois gloria eius filie regis abintus quātā ad gloriā animē: cirūdata varietate quantū ad totū corporis que redundāt abintus ab anima in corp⁹. Eiusdem ex redundantia pudentie resultet in eo corpore claritatem ex redundantia honestitudinis impassibilitas. Ex redundantia temperantie subtilitas. Ex redundantia tutissime que omnes vires circuit: resultat agilitas.

¶ Sermo. cccxiij. Eodē die sermo. iij.

ota pulchra es amica mea et macula nō est in te. &c. Cant. iiij. Spōsus celestis postquā spōsauit sponse sue pulchritudinē dignitatē obtinere quatuor in ea fecit in ebia premisit: scz qz fuit sine macula: qz fuit dei amica: qz fuit pulchra: & qz modo est tota pulchra. Primo essa fuit sine macula q ois pctī immunitatē. Ipse dē ide pō arbitriū & bono pformatā habuit: & ideo nullū pctō plentire potuit. Postea est libū arbitriū pro modo assignat: & ideo sic differēter ad peccādū & nō peccādū, et hoc modo pōderat qui in dispositio ad hoc vel ad vtrūq; & hoc modo in ada & statu innocētie. Eccl. xv. Deus ab initio creauit hominē & reliquit eū in manu ptilij sui. Sed o cū bispō ille de ad peccādū: & hoc modo est in regeneratis p baptismū: & fomes ad cio nō ad ptl. Tertio cū necessitate ad peccandum: & hoc modo est in nō regeneratis: p baptismū & bp⁹ fomes nō tātū est dispositio ad peccandū sed quedā necessitas. Quarto cum dispositione ad nō peccandū. Et hoc modo est in angelis & beatis: & fuit in hāc ordine post gratiam sue sanctificationis vltime, & quantū ad localez existēs in via fuit. & sic angelos & dēs. Sedo fuit dei amica p feruētē charitatē, q illi inquit autē p iuonē sp⁹ in descriptiōe seraphin suos gradus charitatis, dicit eis cor⁹ affectiones esse mobiles: calidū, & ardēs: & superferuidū. Illi quatuor gradus in hāc ordine reperiunt. Amor est vis facit eā mobilē. à dei precepto valde obedire quādo scz ipsa dicit, Ecce ancilla. &c. Facit eā calidam. à illa virtutem ferueter cōcupiscendi. qđ significat per hoc qz cōcepto filio mor. ad festinationē abijt in montana. Facit eā acutā. à alta celoq; secreta penetrāre. Eccli. xxiij. Gurū celi circuiui sola. &c. Facit eā superferuidā in solo dei amore quiescere. Cant. v. Amicus ille dilectus: quia amore langueo. Tertio fuit pulchra p ossis modā mēs, & corporis puritatē. Et⁹ enī pulchritudo fuit perfecta/imperminta/et continua. Fuit perfecta qz ch triplex fit puritas: scz humana angelica & diuina: Ipsum diuinā puritatē in vtero nouē mēsiū⁹ portauit ipsam puritatē angelicā trāscendit: omnē puritatem humanā ineffabiliter superauit. Sedo ei⁹ puritas fuit impermixta. Nō est habuit admixtionem aliquā qz fuit in vtero a spō sancto sanctificata. Nec admixtionem mortalis: qz fuit a patrio potentia cōfirmata. nec admixtionē pctī alterius: qz fuit a puritate filij ipsa pcepta. Judith. xiij. Vtute dñe qz cuncta dixisti me angel⁹ es⁹ ex hinc euntem & ibi cōmorantē: hic reuertentē. Custodi ut ecce dixi. & in mundū ēdem qz ipsem ab originali peccato purgauit. & in mundo pmos xl. dies: qz ipsa a mortalis pfernauit. & ad patriā reuertentē: qz ipse macula pctī alterius mōdo extinxit. Tertio ei⁹ puritas fuit ptinuata nūq; ab interrupta. Eccl. xxiij. Usq; ad futurū seculū non desinā. &c. Nunq; interpolatus qz fuit a deo pformata. ibidē. Et ille in sion firmata sum. &c. Nunq; diminuta: seruabat enī illud dictū pphete exercitabat & scopebā spiritū mūdi. sed semp fuit augmentata. immo totaliter vltimata & deo formis effecta. vnde Hieron. Iure sole pulchrē amicia que tuos inmaculatos vbiq; inuenerit. Et⁹ ei sancta q̃ tuos immaculatos tāgi nec operiri metuit circūundit: tanq; filo igne cōclusit. Quarto fuit tota pulchra. Et hoc autem b. Bed. qz in corpore et in ata fit alumpta. Si ei ata assumpta esset: & caro putrefacta in terra iacet: tota pulchra nō esset. Hoc autē cōpetit diuine potentie/sapiētie/& bonitati. Potentie ihū. vnde dicit Aug. Si Jesus quem scim⁹ ea posse potuit in matre integrū seruare pudorem. cur nō potuit eā a putrefactione seruare ecclesie? Quis nisi penitus sensus audeat dicere qz matrem quā a putrefactione facilitēr seruare potuit/seruare noluerit. Hoc etiā ea petit diuine sapientie: sicut dicit Prouerb. &c. Sapientia edificauit domum suā &c. & a piens architect⁹ domum pulchrā facit in suo & extra. Talem ecclīā in presenti vita matrem suā sibi edificauit: & pulchrā ānima tuā in mente & puritate: & exterius in corpore per virginitatem. Si igit diuina sa pientia tā pulchrā eā in corpore & in ānima edificauit: nō debuit in monte illā pulchritudinem sibi diminuere/sed magis & augēta

Universidad de Deusto
Biblioteca

ri. dpetit etiã hoc diuine iustitie. Honorat quidem multos sanctoꝝ corpora. honorat etiã et sua tormenta sicut crucem : clauos/ spinas/ coronã/ z lancea. Sic in tãto honore habet eius sancta in qua corpus xpi ad ho nam recepit in quãto honore debet habere matrem suã gloriosam sn cui" vtero nouē mẽsib" requie z habitauit? Et si in tãto honore habentur in qui nes picturis quãto honore debet haberi illa ipsa corpus in quo filꝰ ꝗ est imago patris habitauit. In quo ꝺdem ymago dei fuit diuersa tñ habita permãsit. In qua z ꝙ qõ ima go nostra que erat corrupta reparata fuit. Dꝺpetit etiã hoc sue bonitati z dignꝫ filij semper interest magis parcere matri ꝗ filio pẽ. Conslat autem ꝙ filꝰ filiopii parcere uoluit ab illa generali sententia qua dix it. Pulueꝝ es z in puluerem reuerteris. et matre sua exceptꝫ ab illa alia sententia qua dixit. In dolore paries. Quare ergo nõ excepit a prima? ne in puluerem reuerteret: qz tã bonꝰ filꝰ extitit ꝙ ei a inter passionis pulueꝝ cura habuit de matre electa. Tã bonꝰ filꝰ fuit ꝙ in ortu voluit stare: et matrem sanctare voluit. Qui igit mortalita tantã curã de ea habuit : quãto fructꝰ glo riosus re ea ampliꝰnõ curabit? Absit. Rectꝰ erit ergo potentia dei/sapientia/iustitia/et bonitas. ꝙ virgo mater nõ tantũ in anima sit gloriosa: sed etiam in corpore sit sola immortalitatis iuduta.

C Ser. ccxliij. Quã dieser. xlij.

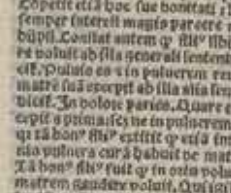

Quis est ista que progre dit quasi aurora cõsurgens : pulchra vt luna / electa vt sol / terribilis vt castrorum acies ordinata. Cant. vi. Le gitur spiritꝰ claritatẽ virginis utriusq; glo ri3 z laudẽ ammiratꝰ inter se quer ũt z di cũt. Que est ista que pgredit quasi aurora cõsurgens. re. Gemerant autẽ ẽ quãto ad quadruplicẽ ei" statꝰ. Primo quãto ad sui ortũ ei scribit quasi aurora : qz ab omni peccati tenebra est expurgata/ z luce gre di ultre pertula. Ceteri sancti ei peccato originali obligãtur z nascunt. Christꝰ aũt fuit sine peccõ originali pcepꝫ/ z sine originali tali". Virgo aũt maria medio loco tenet; qz fuit ei peccõ originali pcepta/ z sine ꝺlõ originali nata. Illa triplex differẽtia tãgitur Job. xli. vbi dicitur de pce culpe originis sue. ꝙ incepit quãdo aperti sunt oculi Ade. Obtenebrauit facie eius caligine ei". Stelle eni id est ceteri sancti illo pce culpe originalis sunt obtenebrati: qz fuerãt ei peccõ originali pcepti z nati. expectat inc. i. xpm z nõ ꝺdeat. Ille eni dicit culpe nõ pcõit xpm : nec in suo pceptu/ nec in suo ortu. Nec aũt fuit quẽtia aurore. Aurora siquidẽ. i. virginem beatã pcõit quãtam ad pceptum sed nõ ꝺdẽt quãtum ad ortũ. Necesse autem fuit ei illa aurora nobis oriret. Ante eni est ẽt homo infelladat in tentatiõib" demonũ/ et infirm" erat ad incipiẽdũ bonũ/ z pdẽdũ ito ad perfuẽdũ. sed adiuuante illa au rora demones in infernũ fugiũt hostes mer citorie operari possunt/ z ꝙ ꝙ ad xpm opus perducũt. Illa tria tãguõt in pa. Ortus eni sol z pgredi fuit: sic ambitiõ" fuit collo cabunt. Quo ad primũ erãt homo ad op" fuit. Quo ad secũm ad operationem. vesp ad uesperã quo ad tertiũ. Necesse etiã fuit ei illa aurora oriret : qz ante angeli officium fuit circa hostes nõ exercebat. qõ est illumi nare/ z purgare/ z perficere. sed adiuuante illa aurora cepert nos ꝺponere ad illu minationẽ xpo/ purgationẽ culpe/ et perfe ctionẽ glorie. Illud notat Beꝺ. xxvii. vbi ne xit angelus Jacob. Dimitte me aurora. Ille qui ꝺmittere nolunt angeli/ donec tripli cem gratiam impetrauit illuminationem intellectiue per hoc ꝙ Israel filꝰ nouus imposuit. purgationem affectiue pio eo ꝙ tiorum memoria eius emarcuit. z perfectio nem glorie: per hoc ꝙ cum benedixit. Per quãdo miratur spiritus celestes virginis quantam ad ipsius progressum. Cum ad dunt pulchra vt luna. Ipsa autem nunq̃ ali quã maculam habuit in cogitatiõibus/ nec qz semper fuerunt sancte. nec in affectioni bus. nec qz semper fuerunt munde. nec in intẽ tionibus. quia semper fuerunt recte. Cant. iiij. Tota pulchra es amica mea et macula non est in te ꝙ. Fuit nãq; in cogitatiõibus tota pulchra in affectionibus tota in sancta in intentionibus. Secundo luna ha bet lucem variatam et sepe obscuratam. Est autem luna feminatatum ꝺbitatione. Eccl. xliij. A luna signatum ꝺem Beꝺ. In ipsius nanq; filius luna semper ma nũ festũ facit de" angel" et homo beatus. Nã de" de hoc habet magnã gloriã; angelus magnã leticiã; homo beat" magnã hõ nestã excellentiam. Judith. xv. In gloria Jherusalem. i. ipsius dei ẽ ei vtilo pacis et letitia Israel. i. angelorum ẽ deum facie nõ facie semper vident : in honorificentia pos poli ipsi sancti et beati de quo

pturie ipa celebrãt. Fuit aũt pulchra vt lu na in sua pceptione. et in sua vita/ imo pulchrior luna. quia luna habet lucem mul tis maculis respersam. Aliquando lucet in principio noctis. et significat bene inceptos. Aliquando in fine noctis. z significat p fectos. Aliquando per totam noctem. z signi ficat vitam bonam cõsummantes. Virgo au tem Maria fuit. z in suo principio quia fuit ex utero sanctificata. In medio qz fuit filio dei illuminata. et sancte conuersata / z in suo fine. quia in ea et corpore fuerat gloria cata. Per noctes etiã significari potest tẽ tatio et tribulatio. Quidam eni sancti nõ sunt in principio tentationis/ quidam fine. Ista quidam in fine/ sed beata Maria semp habuit/ et in principio bonũ constantiss/ et in medio bonũ perseuerentem/ z in fi ne bonũ gloriosam cotinuam. Tertio habe re ecclypsim et obscuratum. sm autẽ Augustinũ. Luna tripliciter obscu ratur. Aut quando nobis tenitur/ aut qñ eclypsatur/ aut quando renouatur. Hec etiã virgo benedicta fuit obscurata per sui. Dñi humilitatem per quam se obumbrabat. De hoc ꝺcitur Cantico. hmo. Nolite me considera re quia fusca sum quia decoloauit me sol. Lac. i. Gaudio magno sol nr illuminauit per suam maiestatem. tanto magis extenꝫ decoloauit per humilitatem. Secundo fuit decoloata propter nimiã doloris acer bitatem et hoc in illa passione: vbi cum so le. i. cum filio suo xpo Jesu passa est eclyp sim. Johel. ij. Sol in ẽ xpo conuertetur i tenebras per mortem/ z luna. i. ygo bea ta Maria conuertetur in sanguinem p dos lorem. Non est hic tantum. quam mortem sed tres quodammodo passa est. Exec. xxxi. Vmbraculetur gladius ac triplicetur. Una est mors seu tristitia quam ipsa virgo Maria habuit z passa fuit z patiebat. fuit separatio matris a filio z illa fuit mors amara. Alia fuit sepa ratio aie xpi a spiritu suo. Anima nãq; xpi mortis corpus sui vitificabat. spũs vero diuina eã spũ christi vitificabat. Magis aũ erat spũs beate marie eum suo filio benedi cto vnit in suo corpore potio. Qñ ergo christus emisit spũm sui ipsa voluit intellectiue patiebat. et illa tristitia in virgine gloriosa fuit mors amarissima. qz ei dolorio gla dius ipsius animã pertransiuit. Tertio ei filio benedicta fuit obscurata per mortẽ suã corporalẽ. Tunc enim facta est obscura quã do ab ipsius corpore anima recessit vt sic obscurat aretur in morte z fieret nouissimus in resurrectione. Psal. Sicut sol ille splen dissimus ac lucissimus sub lunari corpore ita ille ad horas videtur defecere cum suo non pri uetur lumine habẽs in se perenne lumen in fontem. sic z in fons vere luminis incõlum ptus. vt chelaur" licet breui intervallo tẽ poris corporaliter mortis. sue addicta tñ cor pori nobis ifundit indefficiẽtis luminis claritatem. Tertio angeli admirantur z am quo ad dei filij conceptũ. cũ subiungit. Elec ta vt sol. Sicut aũt Aug. in sole tria ꝺsce nuntiãtur quod est qõ lucet z qõ calet. Ipsa fuit electa sicut sol quo habuit electo esse. Nam pater elegit corpus ipsius sanctissimũ do. preelegit aiam ipsam virtutib" adorna plendo z ditãdo elegit et preelegit vt habi taret in tabernaculo suo faciendo. hõ. Eleg it eam deus z preelegit eam. Filius vt ibi ibi elect ẽ incl. id est violenos cogitiõnẽ. Apoc. xxi. Ciuitas nõ egẽt sole aut luna. re. Ista nãq; est ciuitas de qua ꝺcit psal. Gloriosa ꝺcta sunt de te ciuitas dei. ista ciuitas nõ indiget illuminatione angelica. sõ bi qz nõ indiget sole. nec illuminatione hu mana. sõ bi qz nõ indiget luna : sed illumi natur luce ꝺuinitatis. sõ bi. Et claritas dei illuminabit illam. et luce humanitatis. sã subditur. Et inferna eius est agnus. Spõs sanctus ꝺcit ipsi calorem. i. ordinatã amo rẽ. Sedm aũt Aug. quadruplex est gra dus amoris. Primo nãq; debemus ꝺsiderare qõ ipsa nos ẽt saluari deum. Deinde quod ipsa nos ẽt ꝺfectum. Deinde quod ipsa nos ẽt. Consimilem et totã gemmã humanã. Virgo ergo beata ordinatã habuit charitatem. Nam quod sapia se erat. scitꝫ deũ amauit reuerenter quod ipsa se erat scitꝫ ipsum ꝺlexit valenter. quod ipsa erat. scitꝫ se ꝺlexit sapienter qõ ipsa se erat. scitꝫque nos humanũ ꝺlexit misericorditer. Quar to mirant ẽ ipsã ad eius assensum gloria sumcti subdãt terribilis vt castrorum acies ordinata. Scieb3t enim angeli spiritꝰ hu manũ corpori terreno inclusum ad ipsius ad noratum. Ande ꝺ. Winnitte eũ paulum/ uno ad angelos re. Et de hoc sũ mirabunt qz corpus qõ corrũpit animã aggranat. sq; ẽ adequationem tempore gratie sunt ex pertꝰ. quia holes per virginẽ mundicie adequantur angelis. de hoc etiam nõ mira bant eo qz homo factus est ad dei imagi nẽ. z dei facie ꝺtemplandã. Minoration ẽ igit nomerat nec de hoc admirationem conceperant. sublimationem aũt credere non palebant. et ẽ diuersa humanã natu rã in duabus gẽris. s. xpi z mis sing angelos sublimari in admirationẽ sunt ẽmoti electos. We christo illud quod legit. Eleg. ir. Quis est iste qui venit de edõ re. Et de virgine. Quis est ista que pgreditur quasi aurora consurgens re.

¶ Sermo.ccxv.
De eodem.Sermo quintus.

Quę est ista
que ascendit de deserto delicijs affluens in
niza super dilectum
suum. Cantico.viii.
Si aliquis rusticus
vel inexpertus lapi
dem preciosum inue
niret/sed il lem marinis doctissimus aliquem
lapidem preciosum miraretur et laudaret/
ingens laus esset. Si igitur non grossi ⁊ inexperti ostrinum/laudamus parua laus est/
maxima autez laus est/qñ ipsa celestes laudant tantam virginis maiestatem. Ponunt
ꝫ angeli in premissis ybis duo. Primo sua
admirationem cum dicit. Quę est ista ⁊c.
Ad qđ ait admirationem respondet Aug. Ista
est mr dei/regina celi/dña mūdi/porta paradisi. In hoc ait qđ dr mater dei tria notantur. Unum est ꝙ ipsa super Christum humanę materie auctoritatis imperium. Nece
secundo. Erat subditus illis. Secundum/qđ
debuit sublimari ad regnum. Damascenus.
Decuit matrem ad thronum sublimari/et ad
ipsum ascendat sicut ad ipsam descendebat.
Tertio quia habet ad nos materne compassionis affectum/ unde frequenter et dicere
debemus. Monstra te esse matrem ⁊c. Secundo est regina celi. Hic dicit. Sacrificemus regine celi/ ⁊ libemus et lumina/ ⁊ faciamus placentas sicut fecimus nos ⁊ patres nostri/et saturati sumus panibus ⁊ bñ nobis erat malicię non vidimus/ex eo autem
quo cessauimus sacrificare ei indigemus
omnibus ⁊ fame ⁊ gladio pumpti sumus. Sicut ait Hy in scholasticis hystoriis triplex
erat distinctio eorum que deo offrebantur
Aut enī erat oblatio de alijs ⁊ dicebat sacrificium. Aut erat de siccamateria/ vt de
simila/pane/vel libum/ ⁊ tunc dicebatur
oblatio. Aut erat de liquidis/vino vel oleo
et dicebatur libatio. Ista autem tripler distinctio tangit hic. Primo sacrificiū cū dicit
Sacrificem⁹. Tribatio cū subdit. Et libem⁹
et libamina/ea oblatio erum subdit. Et faciamus et placentas. Nos autem debemus regine celi sacrificare corpa nra ꝑ mortificationem vitioꝝ/libare conclusiones per compassionē lachrymarū/ ⁊ exhibere placentas/
id est conscientias placidas per interiorem
nostrā purificationem. Tertio est nobis mater/cū ad ihesum tangit ad nos ⁊ angustiis et
malis aliis interuenijs appellare licebit/
sine quis grauet a diabolo/sive a tyranno/sive a carne/sive a dei inimicis. Licet enī ad ipsum appellare sit quis grauetur a diabolo/
sicut ꝓ in Theophilo/ qui cum seruum sathanę fecisset tandem appellauit ad matrem/et ipsa totum irritum fecit ⁊ ad pristinum statum ꝙm restituit eū. Licet etiam ad
ipsum appellare/si quis graueter a tyranno
hoc significatur in Hester/vbi tyranno⁹ amā
ꝑm dei volunt occidere/sed regina Hester
id est ygo dilecta spūs tyrannū malicie obnauit ac sententiā denocauit ⁊ ꝑm ad pristinum statum restituit. Licet etiam appellare ad ipsum si quis grauet a carne/ sicut
patet in maria egyptiaca que multo tempore ubidini deseruit sed ad ipsam virginē
confugiēs appellauit/ et sic carnis libidinem ⁊ contemptricem superauit. Licet
etiam ad ipsam appellare/si qui seu ori tristitia sentiant aggrauari. Unde legitur in vita beati Effrē qñ ybo pdicauit mundi vanitatem ⁊ sententiā pferre vellet occurrit mr ei lacrimosa ⁊ dixit. Bone fili non fm eos malicię
sed fm tuam miam agere debes. Quarto est
porta paradisi qi per ipsam tangit per portā
ad nos dē venit. Ezechiel. Porta hec clausa erit ⁊c. Et per ipsam ꝙinem introducitur
Martam quis tangit per portam in celum
ascendit. Ubi de ipsa cantat eccles. In festo
alti ianua/tu porta lucis fulgida ⁊c. Et per
ipsam tangit per fenestram. Deus ad nos oculo misericordie respicit. Cantico.ii. En ipse stat
post parietem ⁊c. Et tot enim post parietem
nrm. i. post humanā naturā nram respicit
non per fenestram. i. per nrm sua ꝙ pannus
cellon. i. per vulnera sua. Sedo angeli ponit
tres admirationis rationē cum dicunt. Que
ascendit de deserto vbi ponit tres admirationes/ et quia de deserto ascendit/ et qi de delicijs
affluens ascendit/ et quia in niza super dilectum
ascendit. Admirant nanqꝫ ipsi angeli tam
celestes ipsius angelicisqꝫ ascendit de deserto. i. de mūdo tanta delicijs plenus de quo
dē mūdo deus ipsam ꝙ gratiā difficilē trahere
deuotē ⁊ educit. deuot. cruciē. Et vtere fuit
ipse deus tunc in solitudine in qua erat sine
pane siti ardens/et scorpio atqꝫ viperis
sit autem dipsas fm Isi. quoddam genus
serpentis qui latine dr situla per contrarium
quia ēt talis serpens momordit sit pertransire
facit. In hoc ergo deserto mundi ēt sitis
pene a diuersis. i. diabolo/mundo/ hominibus
ad appetitum ambitionis incendens ⁊ scorpio. i. carnalis delectatio que petus blandi
tur sed pollex pungit. Et ēt ibi ospitalis
est amicitia que semper festum facit. Secundo nutrantur qi ascendebat cum affluentia
delicioꝝ de deserto vbi ēt penuria consolationū. Sunt aūt delicie generalis ꝙ Paleo⁹
singulares. Generales delicie beatorum sūt
de quibus dicit Augustinus de ciuitate dei.
Ciuitas superna videt et amat et in eterne
laude dei gaudet. Et iste delitie generales
nobilium sunt in virgine. Sapientie quarto
O quā pulchra est casta generatio cum claritate immortalis est enī memoria illius.
In hoc ꝙ dicitur casta generatio notat ꝙ
secundum gaudet de eo ꝙ. i. casta permanet et tamen genuit. In hoc ꝙ dr cum claritate notatur ꝙ clarius lucet. In hoc ꝙ dr immortalis est enī memoria illius notatur
ꝙ nobilē vixit. Sūt aūt delicie Paleo ḥ ipsa
litter pr̄ viuentibus debentur felicis arcolis in
exercitu/alba vestis in corpore/ canticum in
exilio in one/et familiaritas in associetas
regina sicut habetur Apoc. xvii. Et quā
que animam quoch qi tenet. Hę autem delicie
Paleo⁹ abundantius sunt in ygine. Apocal. Mulier amicta sole et luna sub pedibus eius et in capite eius corona duodecim
stellarum/in utero habēs ⁊c. Alie aūt virgines habent coronam aureolam: hec autē
corona duodecim stellas ornatam. Alie de
cetera vestę alba hec vero est sole amicta
Alie sequuntur agnum pedibus suis/ hec
aūt hystoriam. i. ecclesiam militantem ac tribulatē sub pedib⁹ suis. Alie cātant ꝓ ymnis
Lasciuitate. Ḥ ꝙ dicitur ⁊ fecisti dilatationes
meas/ut in utero habens. Tertio sunt delicie
singulares. De ihesu dr Ierē. xl. Quid tibi
vis dicerim ymmutatio rerum est mea
dilectus odorem suum. Ille rex habet triplicē
accubitum. i. finum ptis/ veterum matris/ ⁊
pendulum crucis. Hard⁹ est herba parua ⁊
odorifera ⁊ calida. Per hoc ꝙ est parua notatur humilitas. Per hoc ꝙ odorifera notatur fama. Per hoc est ꝙ calida nota
tur charitas. Cum igitur ille rex esset in sinu patris vidit odorem Marie humilitatis
et ipsam mox descendere fecit. Dum esset
in vetero matris odorem dedit sue virginitatis
que ipsum in vtero pauit. Dum autem
esset in pathibulo crucis odorem dedit sue
charitatis per quam ꝓ materni amoris impetum
esse non potuit/sed etiam ioannī re
commendauit. ꝓpter alios sequentes dicitur Canticoꝝ. iii. Que est ista que ascendit
de deserto sicut ygula fumi ⁊c. Fuit enī virgula. flexibilis ad pietatem et ex aromatibus quia fuit plena odoribus omniꝫ gratiarum et puluerib⁹ pfumentarij/
qi omnes glorias quas alij sancti habent
particulariter ipsa habz vniuersaliter. Ter
tio mirabatur quod ipsa innixa erat super
dilectum suum. In hoc autez ꝙ innixa dicitur / quatuor prerogatiue notantur. i. eius
magna securitas. Secura nanqꝫ erat ꝙ cum
deo erat non poterat que super deus fundata fuerat. Secunda magna dignitas. Innixa enī
erat ei cuius aspectum tremūt angelice potestates. Tertia magna familiaritas.
Signum enim magne familiaritatis fuit in ioanne/quia in sinu ihu recubuit. Sic vni
cuiq; ista familiarium tanto secretius ista
sublimiora. Quarto magna potestas. Nam
qui alicui rei innititur virtutem eius sibi
quodammodo assumit/et ea sicut vult vtit
ur. Ista mater dei omnipotentiam sibi quando
vult assumit. Psal. Nos miserere nobis potest mater omnipotentis?

¶ Sermo.ccxvi.
De eodem.Sermo sextus.

Quasi cedrus exaltata sum
i libano ⁊ quasi cy
pressus in monte sion
⁊ quasi palma exaltata sum in cades et
quasi plantatio rosę in hiericho: quasi
oliua speciosa i cāpis et platanus exaltata sum iuxta aquam in platea.
Ecclesiastici. Cece ser possit differentias arborum: quia in celesti patria ser sunt ordinea beatorum scz virginē/confessores/martyres/et apostoli ꝑphete ⁊ patriarche. Quos
liquidem omnes ⁊ singulos ygo marie in
sua assumptione visitauit et visitando percurrit et percurrendo transcendit. Libet tamen dialogum facere inter virginem assumptam et ipsos sanctorum ordines et testis effectibus retinere curabimus. Occurrit
quidam ab inferiori ordo virginum electarum. Quę nobilium domina inuenitur. In
celis domina nostra/abbatissa nostra: ecce
dinem nostrum institutis ordinauit et tenuit. Te decet flore velut magistras cum lilio
pulito/dominam cum ancillis/abbatissam
cum famulis. Ipsa autem beata virgo tria
principalia habuit. Unum in carne. Scz virginitatem. Aliud in mente. i. puritatem. Tertiū in conuersatione. i. fame celebritatem. Sapientie quarto. O ḥ pulchra: ecce puritas mentis. Casta generatio/ ecce castitas virginalis. Cum claritate: ecce celebritas conuersationis. Sacre autem virgines in hoc
tribus quantum possibile fuit se sibi assimilauerunt. Sicut autem habetur Eccl. xlii.
Gloriscatio inducit delectionem/ consummationem et associationem. Associatio autē
est amicorum/ connunctio propinquorum/ dilecto filiorum. Dicunt ergo virgines beate virgini Marie. Nos inquantum nobis possibile fuit/ nos similes tibi fecimus in carne/in mente et in conuersatione. Et ho

Universidad de Deusto
Biblioteca

similitudo indurit dilectionem/confletio nem et affectionem facte sunt mihi amice pmetue et filie tuorum ideo debes te associare nobis vt unicula tua ; plungeretur nodis vt primo tuis ⁊ specialem dilectionẽ exhibere vt filiabus tuis. Respondit virgo Maria. Nonne vos filie dilexi sed quasi cedr⁹ exaltata sum in libano. Sunt autem multe genera cedroꝝ. ſ. cedri que nascuntur in libano/quarum odor fugat serpentes et inficit vermes. Abiuius autem candidatio intelligit. Hie sunt cedri maritime que habent poma habentia triplicem substantiam. Prima est calida. Media temperatam vltima est frigida ⁊ significat ꝑm in quo fuit diuinitas que est multum calida. ſ. omnium coelestium inflammatiua in quo fuit anima temperata: quia omnes virtutes in ipo mirabiliter tenuerunt: et in nullo vnqꝫ ad aliquod declinauit extremum. in quo erat caro frigida. ſ. ad omni pompa seculi aliena. Dicit ergo beata Maria virginibus sacris. Non vos dilexi filie sed tanꝫ odos cedri pbasi cum manerem per quã odorem et dem̃ca a vobis oculis meis et sepe malas cogitationes a vobis extinctas et vestras animas deathani. Videbam etiam remanere odor filii mei / ꝙ per odorem charitatis vos inflammauit ⁊ per temperamentum sue virtutis vos calefecauit et per mansuetudinẽ sue carnis vos renouauit ⁊ in mundicie conseruauit. sequitur odo confessorum qui confessi sunt deꝰ corde/ore et opere ⁊ virgo benedicta ꝑm confessa est corde credendo. Unde ꝑmo. Beata que credidisti ꝛc. Duc gloriam dei predicando ibidem. Quia fecit mihi. Opere dei mandata adimplendo. qñ etiam virgo dilectacorum deo confessa suam humilitatẽ quando dixit. Ecce ancilla domini, ꝛc. cõa angelo suam castitatem quando dixit. Quomodo virum non cognosco. Coram toto mũdo suam malestatem quando dixit. Ecce officium hoc dextam ꝛc. Dicunt isti confessores. Utinam placeret domine cum tuis seruis habitare/atque deum ore/corde et opere confessa fuit/atque coram deo/angelo ⁊ mundo ꝑm gloriam predicauit. Respondet illa ⁊ dicit. Non vos mei charissimi dilexi, sed vos dilexum quasi cypressum in mille ꝑm remanens. Cypressus tota est medicinalis. Geotrice foliis et fructibus. et quicquid erat in virgine totũ medicinale fuit coeter. ſ. exteriora puellaris sua. Folia sua. ſ. obs sua sanctã et fructꝰ. ſ. opera sua fructuosa. Fuit ergo planta in monte sion. ſ. in sanctis confessoribus qui deum per veram fidem speculati sunt. Dicat ergo virgo beata. A vobis filii nõ recedo sed tanꝫ odor expressi vobiscum manendo quia ex odore mee conversationis et sepe necessitis consolationem et ex odore ybeymeoꝝ instructionum ⁊ rep odore fructus. ſ. filii mei saluationem. Sequitur ecce magnum in quibus tria miranda fuerunt. scz dolor intolerabilis/constantia laudabilis/ et charitas inextinguibilis. Illa tria laudabiliora fuerunt in virgine maria. Nam in filii passionem ea fuit dolor intolerabilis. Unde. ſ. Tuã ipsius etiam ⁊c. Qñ em compti sacra ꝓtransfuit ala ꝑ in ꝑo mẽ erat. anima vo mihi in ipso erat: ideo illa lancea eiꝰ alam pertransiuit. Fuit etiã in illa constantia laudabilis qꝫ ceteris fugientibus ipsa nõ fugit/ceteris pauentibus ipsa nõ pauit/ceteri; fidẽ pdentibꝰ ipsa fidẽ seruauit. Fuit etiã in ea inextinguibilis charitas/ Ut qꝫ habebat igne ꝓpter. ſ. dei filii q ceꝰ eꝰ ea consꝰ hiandi shperkat: nõ qꝫ habeat pabulũ ptinuũ. ſ. bona opa q faciebat: sed qꝫ habeat fuit latentiũ affectuũ. ſ. spũs sctus q semper amoꝛ accẽdebat. Dicit ergo scti martyres. Nobiscũ ꝑa stare debes q martyres et ꝑfessores fuisti: qñ lacea tanti doloꝛ/ pfoꝛmidi: tãta ꝓfatia armauit: tãta charitas inflãmauit. Respondet illa. Nõ vos filii delexi sed quasi palma exaltata in cadeis vobiscum maneo. Per palmas nãqꝫ victoria intelligit. Per cedꝛos vo ꝛ intelligatur sanctos martyres. Significanꝫ eꝝ fuerũt scti. ſ. sanguine tincti. In igne aũt erat ⁊ victoria amoꝛis ad amoꝛem ⁊ doloꝛis ad doloꝛem. erat siquidem in ipsa amoꝛ filii immensus: ꝛ ideo ait erat caro ⁊ ossa ac vitas. Erat igit inter matrem ⁊ filiũ triplex ꝓfectio. Carnis. ſ. carnẽ sm naturã vsle ad alam sm amicitiã spũs ad deitatẽ sm gram. Amabat quidem ꝑm amore naturali mr filii. Amore amicitie ꝓpter unica dilectiõ amore gr̃e ꝓpter creatura sui creatorem: ecce ancilla amor in ea fuit. Sed videam⁹ nunc. qñ dolor habebat: diffecabat nanqꝫ caro ꝑginis dum filium videbat carnem ꝑ suã. Et diffecabat eius ala videlicet ꝑ alam tam graviter ꝑcussa. Diffecabatur ⁊ spũs eius dũ videbat ꝑ deitatẽ ꝛ ignominiose tractari ac mori ter vilipẽdi/ꝑ hominibus eruc in cruce gnus amoꝛ filioꝝ. Linteoꝝ ⁊ magis⁹ amoꝛ excellens dolor ꝛ perdidit eos ꝑ sop. Dicit ergo dñs. Non vos delexi sed in cadeis. ſ. in vos ꝙ eius ⁊ ꝑ sanguine tincti. Ut palma manco ꝙ inꝰ non manet odor victorie nec ei/eo qꝫ amoꝛ quo eos dilexerãt ꝑcit amoꝛ filii ꝙ ipsi ꝑ deitatẽ corporaliter amabã. Dolor eis qui habebãt de ea ꝓpter ꝓpter dolor rẽ qui habuit de filii passione. Posset quidquenter credo aplos qui ꝛ tunc non essent in Martiꝛ si fuissent dicere potuissent. De ipsis etiã quatuor magnalia ꝓdicantur. ſ. ex sunt sal terre/lux mundi/ducerna accensa/ciuitas supra montẽ posita. Illa dñs de pueris

gine excellẽtiꝰ predicant. Ipa est tanꝫ lucerna ardens ad dei amoꝛem multos inflãmauit tanꝫ sal terre a pcti putredine ꝑseruauit: et tanꝫ lux mundi ad dei cognitionẽ illuminauit. Et̃si eiꝰ ea supra montẽ posita ꝛ obs ꝓ nã etiam exhibuit. Dicunt ꝙ apli. In ꝙ ea aplorum apostola in aplos collocato mortui debes qꝫ tanꝫ incerna ardens multũ frigidis inflammauit / tanꝫ sal terre mundi ꝓseruauit continuit. tanꝫ lux mundi illuminauit. tanꝫ ciuitas supra montẽ posita ꝑ ecclesiã. Quilibet apostolus fuit una rosa ꝑ aliquam speciem ꝑ quã redolent. Ipsa aũt fuit plantatio rose in hierico sc̃ti in ipsa fuerunt odo gratie singulares. Dicit ergo. Quasi plãta rose vobiscum maneo. Nos em filia ro se cotam deo redolentes/ego ho sum plantatio rose que inter vos per gratiam quasi hyacinthus familiariter maneo. Nam maneo cum Petro / per deitatis et humanitatis cognitionem cum paulo per altam contemplationem: cum andrea per ꝓcordialẽ ad crucem deuotionem: cum iacobo per vicissitudinem supplantationem: cum ioanne per virginalis conseruationem/ cum thoma per fidei operũ aggregationem: qñ. ſ. dixit. Dominus ꝑ. Samus et non mortemur cum eo cum iacobo alpheꝰ per meam in ꝓtero sanctificationem: cum philippo per speciosam crucis meo. Inebriãt nos ubertate domus tue ch mat thẽo per terrenorum despectionem cum simone per manifestorum vel promptas exercitationem: et cum thadeo per mentis munditiam ⁊ purificationem. Nam in hyssopo ꝓcinct. vocatur consultum. ſ. corde cum fide. Dicitur ergo ꝓphetarũ ꝙ quidem modo ꝓphetabant de preteritis modo de futuris et modo de presentibus occultis. Ut ita sit dicit maria ꝓphetabat de ꝓterito/ qñ dicit. Suscepit israel puerũ suũ ꝛc. Et de futuro qñ dicit. ecce em ab hoc beatã. Et de ꝓsenti occulto ei ioannem in ꝓtero lue matris esse cognouit. Dicunt ꝙ ꝓphete Recte debes domina in ꝓpheterum numero computari qui ꝓpheties spiritum ad ꝓterita et futura ⁊ occulta ꝓsentia suscepisti. Respondet illa et dicit. Non vos delexi sed quasi platanus vobiscum maneo. qñ autem platanus arbor habens folia lata plantata in platearum ꝓtexit umbram facit. et significat eius verba que fuerunt ꝓfunditatis ⁊ ꝑ totum rotundum lata ⁊ diffusa. Quatuor ẽ ꝓ cibus ego dilecta lectio fuisse legitur scz cum angelorum elizabeth dat cum filio in templo et cum filio in nuptijs. Ipsa nãqꝫ loquente cuz angelo deus factus est homo verus. Ipsa loquente cum elizabeth repletus est spiritu sancto in utero seminis. Ipsa loquente cum filio in templo ꝺoctus etiã est hominibus ꝺoctus. Ipsa loquente cum eo in nuptijs manifestauit suã gloriam Christus Jesus. Dicat ergo ego dilecta. Non recedo a vobis/sed odor ꝓfectorum meorum manet in vobis quorum ꝓfunditate ⁊ deus suscepit humanam naturam: et ꝑ in utero suscepit gratiam: et deus hominibus exhibuit obedientiam: et suam misericordiam manifestauit gloriam. Sequitur odo patriarcharum qui allegant discentes. Tu es filia nostra/tu es caro et os nostrum. In fulti doctus senectutis et debilitatis nostre: ego tanꝫ filia debes patres tuos tua pietate honorare tanꝫ caro nostra debes tua ꝑsentia confortare tanꝫ virga nostra debes tua ꝑsentia nobis consolationem impendere attendite prophete qui sic inquit. Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt. Respondet illa et dicit. Non vos delexi sed quasi oliua speciosa in campis vobiscum maneo. Sancti nãqꝫ patres operibus misericordie intenti fuerunt. ergo autem Maria habuit misericordiam quasi naturalem ideo dicitur. Quasi oliua. Oliua est deus et ipsa oliua et ipsa misericordia. Ceteri sancti habent eleum sed est compassionis affectum. Uirgo autem gloriosa est quasi oliua. qꝫ misereri est sibi quasi per sum in naturam. Habet etiam quasi totalem misericordiam ideo dicitur. Quasi oliua speciosa. Illa enim oliua est speciosa que est pulchra in ramis / in foliis / et in fructu. sic et ipsa habet misericordiã ⁊ in corde exhibendo compassionis affectum. ⁊ in ore pro nobis aduocando apud deꝰ. ⁊ in opere exercendo misericordiã in ramis. Habet etiã misericordiam universalem. Habet etiã sancti qui habent misericordiam speciales quia subueniunt quibusdam ⁊ quibusdam non. Sunt quidam sancti qui habent misericordiam particularem quia ꝓ quibusdã sufficit quia non habent virtutem curandi. Sunt qui habent misericordiam localem quia multa beneficia ꝓstant in loco sepulture. Sunt qui habent misericordiam temporalem ⁊ quia in aliquibus temporibus magis subueniunt. Misericordia autem virginis est sicut oliua in campo: qꝫ eius misericordia est omnibus personis: in firmitatibus et omnibus locis ⁊ obꝰ ꝺeparturis. Dicat ergo. Non vos delexi ⁊ sed vobiscũ maneo ꝙ mihi quã habeo sic naturalem. sic totalem. et sic vniuersalem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sermo.ccxcvii.Decodem.Sermo.vii.

Sicut cynamomũ ⁊ balsamũ aromatizans odore dedi/sic myrrha electa dedi suauitatẽ odoris. et quasi storax et galbanus et virgula ⁊ gutta fuit quasi libanus nõ incisus vaporem habitationẽ meã ⁊ et quasi balsamũ nõ mixtũ odor meus. Verbũ xxiiii. Fecit nouã posuit speciẽ aromatis qi videbã nouã sunt oculis angelorũ quos virgo maria in sua assũptione visitauit cuius odo percurrit, percurrendo tẽ secedit. Licet autẽ dialogũ facere inter ipsam virginẽ ascendentẽ ⁊ ipsos ordines angelos eum retineret totis affectibꝰ cupiẽtes. Primo enim visitat ordines inferiores hierarchie/scz angelos/archãgelos et virtutes. Angelorũ est officii est nunciare ⁊ ministrare aut custodire. sic ipsa filium humano generi dispensatiõi ministrauit ⁊ innuit sicut dicit est. Inuenistis filium apis vbi. Intellectus ministra dei ordinata fuit. Eccli. xxxiii. In habitatione sctã coram ipso ministrauit. Alias nr̃as semp custodit. Nec est illa gallina de qua ꝺr̃ Math. xxiii. Quepullos suos congregat sub alis suę pietatis, ab insidijs demoniũ. Dicant igit angeli virginã beatã. Intra nostrũ numerũ o ista debes habere cõsortiũ ꝺ simile nobis sortita es officiũ ꝺñi ⁊ mundo letitiã annũciatus. nõ diuinans gratiã administrauit. nõ alias ostendere nõ cessas. respõdet illa ⁊ dicit. Nõ vos desero/sed sicut cynamomũ in vos manco. Ipsa species est lucca calida et aromatica, sic et ipsa fuit lucca in carne per tẽperatiã et paretatẽ calida in ala per feruoẽ ⁊ charitatẽ aromatizans in utroq; per mũdiciã et puritatẽ. Dicat ergo nõ vos desero/sed vobiscũ manet odor charitatis mee et aroma pietatis mee. Sequitur ordo angelorũ quos officiũ est secreta dei consilia scire et maxime misteria de incarnatione verbi cognoscere. Istud nãq; misteriũ superiores angeli cognouerũt a deo imediate per infusiõem inspiratiõẽ. Medij ab ipsis superiorib⁹ hoc per traditiõẽ illuminationẽ. Inferiores angeli a medijs cognouerũt per hõtes ostensiõẽ. sicut dicit Hiero. Nec go aũt cognouit q̃ experientiã ⁊ inuisscrutinem. Dicat ergo archãgeli. In nostro debes agmine numerari. nt te habeamus socią quã scimus dei secretũ fuisse expertã. oti est sugiotes a deo cognouerit ꝑ inspiratiõẽ. nõ medijs a superioribus per illuminationẽ. nõ inferiores ab ipso medijs ꝑ hõtes cognouisti ꝙ deitã operis ⁊ virginis creatiõis. Respõdet illa ⁊ dicit. Non vos desero/sed sicut balsamũ aromatizans in vobis maneo. Secundum autem Isidorũ, Galbanus est succus herbe que ferula dicit que quidã vulnera sanat: serpentes fugat: frigidas passiones curat. Dicat igit ideireo ipso maria. Non vos desero: sed vobiscũ remanet odor pietatis mee qua peccatoꝝ vulnera sepe sanauit virtus potestatis mee qua demonũ tentationes septũ refrenauit: et ardor charitatis mee vobiscũ manet. qua charitate mediante tepidi ad emorem celestium in flammam. Sequitur ordo dñationum quorum est officiũ subditos sibi angelos purgare/illuminare ⁊ perficere. Istud triplex officium maria habet que a culpa purgat affectuum ab ignorantia illuminat intellectuum ⁊ ab infirmitate perficit operatiõ. Dicant igitur dominationes. Presentiam tuam dña nobis nõ subtrahas que plenitudo ꝺñi nos purgationes illuminationes et perfectiones omnibus administras. Respondet illa et dicit. Non vos desero ⁊ sed quasi ungula inter vos maneo. Est aũt ungula secundum glosam arbor arabie cuius virgule lachrymas fundũt ex quibus pigmẽtum conficit ꝑfectum. et ꝺ est illa floras lachrymas fluens nisi virgo maria sepe lachrymas ⁊ suspiria emittens? Hec ergo est illa de qua Jeremias Josue. xv. Qui sedebãt ante/ad eã prestabã corpori suo suspirauit et ab ipso patre quatuor impetrauit sibi terram arentem: australẽ irriguã superiorem et inferiorem. Dicat ergo ista beata per sua suspiria ⁊ desideria impetrauit terrã arentẽ/scz eã ipsam carnem ab omni humore cõcupiscẽtie exiccatã. Et australis ꝺ est anima fida sibi ipsi in fidem ⁊ irriguã superiorẽ/ad eã deitatis ꝑticipatẽ. Et inferiorẽ ad humanitatẽ. Dicat ergo. Nõ vos desero/sed ad filiorũ vobiscũ manco. Quis vobiscũ manet odor lachrymarũ per quas impetrate mentem carnem mortificatam vtam inflammatam et diuinitatem superiorem et humilitatem veram. Sequitur ordo principatuum/quoꝝ officiũ est regnis et prouincijs presidere/vobis ex primere: bonos custodire: demones arcere ⁊ in tribulationibus ꝑtegere. Istud quilibet officiũ habuit virgo maria. Eccl. xliii. Jo omni gente ⁊ in omni principatu principatũ habuit. Decet aũt principem ꝙ super omnia principatum gerit ⁊ nõ excellentiam sublimiũ colla calcare: decet ꝙ hostes comprimat. gyrum celi circuiui sola: decet ꝙ hominũ custodiã. ⁊ phãtasticũ abyssi penetrauit: decet quia demones ipsa expellit: et in fractibus maris ambulauit. decet ꝙ inimicitiarũ nebula protegit, dicãt ergo principatus. Ipsa stare debes ordine ꝺñi ⁊ in oĩ sẽte principatũ gerisodie hostes cõprimis sicut dies nos custodiuisse demones cõtemptus sicẽ tribulatione ꝑtegis. Respondet illa et dicit. Non vos desero: sed sicut galbanus in vobis maneo. Secundum autem Isidorũ, Galbanus est succus herbe que ferula dicit que quidã vulnera sanat: serpentes fugat: frigidas passiones curat. Dicat igit ideireo ipso maria. Non vos desero: sed vobiscũ remanet odor pietatis mee qua peccatoꝝ vulnera sepe sanauit virtus potestatis mee qua demonũ tentationes septũ refrenauit: et ardor charitatis mee vobiscũ manet. qua charitate mediante tepidi ad emorem celestium in flammam. Sequitur ordo dñationum quorum est officiũ subditos sibi angelos purgare/illuminare ⁊ perficere. Istud triplex officium maria habet que a culpa purgat affectuum ab ignorantia illuminat intellectuum ⁊ ab infirmitate perficit operatiõ. Dicant igitur dominationes. Presentiam tuam dña nobis nõ subtrahas que plenitudo ꝺñi nos purgationes illuminationes et perfectiones omnibus administras. Respondet illa et dicit. Non vos desero ⁊ sed quasi ungula inter vos maneo. Est aũt ungula secundum glosam arbor arabie cuius virgule lachrymas fundũt ex quibus pigmẽtum conficit ꝑfectum. et ꝺ est illa floras lachrymas fluens nisi virgo maria sepe lachrymas ⁊ suspiria emittens? Hec ergo est illa de qua Jeremias Josue. xv. Qui sedebãt ante/ad eã prestabã corpori suo suspirauit et ab ipso patre quatuor impetrauit sibi terram arentem: australẽ irriguã superiorem et inferiorem. Dicat ergo ista beata per sua suspiria ⁊ desideria impetrauit terrã arentẽ/scz eã ipsam carnem ab omni humore cõcupiscẽtie exiccatã. Et australis ꝺ est anima fida sibi ipsi in fidem ⁊ irriguã superiorẽ/ad eã deitatis ꝑticipatẽ. Et inferiorẽ ad humanitatẽ. Dicat ergo. Nõ vos desero/sed ad filiorũ vobiscũ manco. Quis vobiscũ manet odor lachrymarũ per quas impetrate mentem carnem mortificatam vtam inflammatam et diuinitatem superiorem et humilitatem veram. Sequitur ordo principatuum/quoꝝ officiũ est regnis et prouincijs presidere/vobis ex primere: bonos custodire: demones arcere ⁊ in tribulationibus ꝑtegere. Istud quilibet officiũ habuit virgo maria. Eccl. xliii. Jo omni gente ⁊ in omni principatu principatũ habuit. Decet aũt principem ꝙ super omnia principatum gerit ⁊ nõ excellentiam sublimiũ colla calcare: decet ꝙ hostes comprimat. gyrum celi circuiui sola: decet ꝙ hominũ custodiã. ⁊ phãtasticũ abyssi penetrauit: decet quia demones ipsa expellit: et in fractibus maris ambulauit. decet ꝙ inimicitiarũ nebula protegit, dicãt ergo principatus. Ipsa stare debes ordine ꝺñi ⁊ in oĩ sẽte principatũ gerisodie hostes cõprimis sicut dies nos custodiuisse demones cõtemptus sicẽ tribulatione ꝑtegis. Respondet illa et dicit. Non vos desero: sed sicut galbanus in vobis maneo. Secundum autem Isidorũ, Galbanus est succus herbe que ferula dicit que quidã vulnera sanat: serpentes fugat: frigidas passiones curat. Dicat igit ideireo ipso maria. Non vos desero: sed vobiscũ remanet odor pietatis mee qua peccatoꝝ vulnera sepe sanauit virtus potestatis mee qua demonũ tentationes septũ refrenauit: et ardor charitatis mee vobiscũ manet. qua charitate mediante tepidi ad emorem celestium in flammam. Sequitur ordo dñationum quorum est officiũ subditos sibi angelos purgare/illuminare ⁊ perficere. Istud triplex officium maria habet que a culpa purgat affectuum ab ignorantia illuminat intellectuum ⁊ ab infirmitate perficit operatiõ. Dicant igitur dominationes. Presentiam tuam dña nobis nõ subtrahas que plenitudo ꝺñi nos purgationes illuminationes et perfectiones omnibus administras. Respondet illa et dicit. Non vos desero ⁊ sed quasi ungula inter vos maneo. Est aũt ungula secundum glosam arbor arabie cuius virgule lachrymas fundũt ex quibus pigmẽtum conficit ꝑfectum. et ꝺ est illa floras lachrymas fluens nisi virgo maria sepe lachrymas ⁊ suspiria emittens? Hec ergo est illa de qua Jeremias Josue. xv. Qui sedebãt ante/ad eã prestabã corpori suo suspirauit et ab ipso patre quatuor impetrauit sibi terram arentem: australẽ irriguã superiorem et inferiorem. Dicat ergo ista beata per sua suspiria ⁊ desideria impetrauit terrã arentẽ/scz eã ipsam carnem ab omni humore cõcupiscẽtie exiccatã. Et australis ꝺ est anima fida sibi ipsi in fidem ⁊ irriguã superiorẽ/ad eã deitatis ꝑticipatẽ. Et inferiorẽ ad humanitatẽ. Dicat ergo. Nõ vos desero/sed ad filiorũ vobiscũ manco. Quis vobiscũ manet odor lachrymarũ per quas impetrate mentem carnem mortificatam vtam inflammatam et diuinitatem superiorem et humilitatem veram. Sequitur ordo principatuum/quoꝝ officiũ est regnis et prouincijs presidere/vobis ex primere: bonos custodire: demones arcere ⁊ in tribulationibus ꝑtegere. Istud quilibet officiũ habuit virgo maria. Eccl. xliii. Jo omni gente ⁊ in omni principatu principatũ habuit. Decet aũt principem ꝙ super omnia principatum gerit ⁊ nõ excellentiam sublimiũ colla calcare: decet ꝙ hostes comprimat. gyrum celi circuiui sola: decet ꝙ hominũ custodiã. ⁊ phãtasticũ abyssi penetrauit: decet quia demones ipsa expellit: et in fractibus maris ambulauit. decet ꝙ inimicitiarũ nebula protegit, dicãt ergo principatus. Ipsa stare debes ordine ꝺñi ⁊ in oĩ sẽte principatũ gerisodie hostes cõprimis sicut dies nos custodiuisse demones cõtemptus sicẽ tribulatione ꝑtegis.

Universidad de Deuesto
Biblioteca

ntosidus gratie fastio ⁊ glorie beatis. ps. Thronu eius sicut sol in conspectu meo. ⁊c. Ipse enim est sicut sol beatis quibus est in magnam gloriam sicut luna in illa ⁊nquātū est mediatrix impetrādo eis celestē gḟam ⁊ tollit in celo fidelis petitionibus admocādo p eis ⁊ petrādo eis. Quicunq; igit throni ad eū. Debitū est debes in cuius etern deus nouē meritum recipient in qua tā in throno deus nō exercet indicia punitionis sed potius mīe iustificantis gḟe obseruationē et glorie coronātis. Respondet illa ⁊ dicit. Nō vos dico sed tā quā gutta inter vos maneo. Gutta sēm gloriam ihu christus illitat ⁊ ois hūanitas saluat. Olim nāq; erant tria dura scz deus qui nullis adiuuari suscipiebat. Mors q̄ ois ad inferos rapiebat. et diabolus qui hostiliter seuiebat. Sed virgo sic deū emollitauit vt omnes ad istam suscipieret se mortem cōtrīuit vt eam sanctos non rapiat. sic diabolum superauit vt eum nulli nisi volentem decipiat. Dicat ergo virgo beata. Non vos dico. sed sicut gutta vobiscū maneo ⁊ quia vobiscum remanet odor meus cum quo deum emollitui et quo mortē contrīuit et quo diabolum superaui. Sequitur ordo scz cherubin qui interpretatur plenitudo scientie. Scientis autem virginis excellit oēm scientiam angelicam ⁊ humanam. Dicēdo igitur cherubin. Videtur esse debes que etiā in vita tanta cognitionem habuit sicut scripta modo audiendo per inspirationem modo pnūdo per cōtemplationem modo langēdo per operationem modo gustādo p affectionem modo orando per deuotionē. Hāc autem pre ceteris cognitionem habes vbi dendo per apertam visionem. Respondet illa et dicit. Non vos dico. sed sicut ihūs non incisus vobiscum maneo. Absit cam dicatio interpretatur. In virgine aut tria fuerunt casu damnū incisi. hme Thesiat. c. Integer spīr⁹ pollet ⁊ anima ⁊ corpus sine querela seruetur. Ipsius autem spīrit⁹ indiuisum fuit quia numq̄ a deo separari potuit. Eius anima indiuisa quia numq̄ a dominio rationis recessit. Eius nāq; corpus fuit indiuisum qđ semper integrum permanet. Dicat igitur. Non vos dico sed sicut ihūs non incisus vobiscum permaneo ⁊ quia nullum vos delectari debet odor spūalis mei qui a deo numq̄ separatus fuit odor autē meus quē a dominio rationis recessit odor corporis mei qui semper filiis huius permansit. Sequit ordo seraphin qui interpretatur ardentes. Dicut nanq; dicit Bernardus. Nolunt⁹ quando vera ei per gratiam associatur. et sursum tendit amor ei. Cum promouetur et ab ipsa gratia delectatur dilectio ei. Cum vero apprehendit tenet ⁊ fruitur charitas ei. Quādo igitur gratia dei cor virginis sursum eleuabat ⁊ generabat in ipsa amorem p quem habet ⁊ generabat in ipsa amorem p quem habet dilectionem. Quando cum dilecte cam tota liter inhebat faciebat in eius animo charitatem. Vident ergo illi de ordine seraphin. Nobis est domina rem mere debes que plena fuisti tanto amore tāta dilectione ⁊ tanta charitate. Respondet illa et dicit. Nō vos dico sed tanq̄ balsamū non mittum vobiscum maneo. Sicut nāq; dicit Ysidorus et habetur in glosa Balsamum nō mittunt per tria cognoscitur scz quando luc cōgruit. quādo in aquarum supernatat. ⁊ qñ lucem vestem non maculat. Tunc igitur vera amor dei esse cognoscitur quando cor cum deo totaliter pungitur. per superbiā non elevatur ⁊ nulla macula peccati polluitur. Illo modo fuit in virgine per omnes suas virtutes in deo vivebat super altera in deo eleuabat et nullam peccati maculam habebat. Dicatur ergo. Non vobis non recedo. sed quasi balsamū non mittam. id est per amorem purum vobiscū manes quem quidem cum deo vnitatem ⁊ per profundam humilitatem et per peccati omnimodam immunitatem.

¶ Sermo. ccxviij. In eodem. Sermo. viij.

In habita tione sancta cor⁹ ipo ministrauit. ecclesiastici. xxiiij. In verbis pmissis primo ponit primo eius dignitatem habitatio eius dicitur In habitatione sancta. Secūdo ipsius habitatrix. officia quatuor. Primum officium quod exercuit in habitatione. Secundum officium quod exercuit in exaltatione. Tertium officium quod exercuit in plantatione. Quartum officium quod exercuit in fructificatione. Quantum ad primum officium quod exercuit in habitatione. Notandum est quod habitatio dicit celestis patris tutissimam quatuorplicē acceptationē huius nominis quod est sanctū. Sūt enī sctā. id est mundum dicit ad ipsam habitationē. Apoc. xxi. Ipse ciuitas aurū mundū ⁊c. dicit ad ipsum habitatorē vt ibidē. Non introibit in eā aliquod coinquinatū. Hec aūt habitatio terrena est immunda. et dicitur ab habitatione. Hiere. vii. Polluisti terrā in fornicationibus tuis. Et dicitur ad habitatorem. Gualt. ii. Quomodo dicis. Non sum polluta. ⁊c. Secūda sanctō est idem q firmū. Et dicitur ad habitationem. ps. Fundamenta eius in montibus sanctis. Et dicitur ad habitatorem. Apoc. iii. Qui vicerit faciam illum columnā in templo dei mei. Hec aūt habitatio terrena nō est firma dicitur ad se. ii. Joan. i. Mundus transit ⁊ concupiscentia eius nec dicitur ad habitatorem. Job. xiij. Homo natus de muliere. ⁊c. Tertio dicit sctā. id est sacro ydeputata. Et dicitur ad sc: quia deputata est ad producendū rosas martyrū. lilium confessorū ⁊ lilium virginum. Eccl. xxxix. Quasi rose plantate sup riuum aquarū fructificates ⁊ quasi libanus odore suauitatis habētes. ⁊c. Et dicit ad habitatorem sui deputatus est. Et ad laudandum. ps. Beati qui habitāt in domo tua domine in secula seculoꝝ laudabūt te. Hec autem habitatio terrena est malo sibi deputata quia ad producendū spinas tribulos ⁊ vitia. Et dicit habens super deos aurora ⁊ lucem. Et dicitur ad habitatorē qui deputatus est se ad intendū ⁊ ad fruendum. Deut. iii. Maledictū ⁊ mendacii et homicidii. et furti ⁊ adulterium inundauerunt. Quarto est sacta. id est sanguine tincta. Et dicitur ad se: Quia eius fama fuit sanguine christi rosata. Hoc significatū est. Exo. ii. Ubi precepit dñs q de sanguine agni linis tingitur postes. Et dicitur ad habitatores qui christi sanguine sunt redempti. Apoc. i. Lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Hec autem habitatio terrena tincta est sanguine malo. et dicitur ad se: ex sanguine hominis occisi. Ps. Interfecta est terra in sanguinibus. Et dicitur ad habitatorem ex sanguine peccati. Esa. lx. Manus vestre pollute sunt sanguine. Secō principale in habitatrice sui officii. scz executio. cum dicit. Quasi ego mirrha electa. Deus enim suam ministrā officialem eam fecit. et multiplex ministerii officii sibi cōmisit. Primū est quia est electa officii. Et dicit. Quasi ego mirrha electa. Mirra est ⁊ illa electa est quia mirra non est tres mirre aquara. Prouer. vii. Manū suā aperuit inopiae palmas suas extendit ad paupere. cuius liberalitas in tribus determinatur. Et q̄ dicit manum suam. Per manum intelligitur. Et q̄ dicit sinistram. Per sinistram tenet quia manus aperta habet. Et quia manus plenas eleemosynis possidet. Per dicit manum extensam potentiā per manum apertam scientiam. per manum plenā liberalitas designat. Tenet igitur hanc tria. Et extentionis. q̄ potest omnibus misereri. Tenet manum apertā. q̄ scit optime tempore misereri. Tenet etiā manum plenā. q̄ vult omnibus ofim tempore misereri. Sed de ista veritate. Titus eleemosynarie dicitur ibidem. De nocte surrexit dedit predā domui sue. Et cibaria ancillis suis. Et infra. Cinxit domestici eius vestiti sunt duplicibus. Habet ergo ancillas. id est alas dei pie regis seruātes. Istis cibaria impēditiquis. Ideo deuine gratie eas pascit. Habet etiam domesticos. id est viros perfectos. Et istos vestit triplici hac. quia animā vestit virtutibus. Et corpus vestit candore innocentie. Habet eius secretarios qui scilicet virginitā te sunt precibus et sibi intima deuotione coniunctis. Et istis vas predā. id est gratiarum et virtutum abundantiā copiosum. Sed mirabiliter in eis q̄facta est cellaria spūalia dei. Unde ipsa dicit. Cāt. ii. Introduxit me rex in cellam vinariā. ⁊c. vbi cellis propinat primū scitis qui sunt in via ad aliqualem sanctitatem. et istis qui sunt in patria ad plenam ebrietatem. Cāt. v. Bibite amici ⁊ inebriamini charissimi. Ideo assimilat crater mundi desiderii. Cāticoy. vi. Umbilicus tuus sicut crater tornatilis. nunq̄ indigēs poculis. Ipsa enim est crater inquantum se perfundit. et est tornatilis inquātum circa semper vadit. et est mundi indigēs poculis inquātum mundi euacuatur. sed se ipsa replens existit. illo autem ebio nos pascit. et potu refecit quo seipsam fouet ⁊ sustentat. Ut ibidem. Comedi fauum cum melle meo. bibi vinum meum cum lacte meo. Ipse fauum cum melle comedit. scz quando ea in qua est vera humanitatis. et mel diuinitatis in suo vtero portauit. ipsa vinum cum lacte bibit quādo spiritū sctō ⁊ eius animam implent. Deo celestis. et caro nem perfudit lacte virginalis. mihi dicit. Eodem modo pascit nos sano. quādo et nos facit delectari circa christi humanitatem. et pascit melle quādo nos facit delectari circa christi diuinitatem ⁊ similiter nos potat. vino ⁊ lacte quādo dat nobis spūalem letitiā in mentem mundicium in carne. Tertium ministerium est quia facta est thesauraria dei. Habet quidem deus thesaurum potentie. sapientie et mīe. Ipsa nāq; habet thesaurum potentie per quem thesaurum ipsa deum potenter ad se traxit. Cant. i. Cum esset rex in accubitu suo. ⁊c. quo potenter deum domum contrīuit. Eccli. iii. Ipsa conteret caput tuum quo nos potenter in celestem gloriam introducit. Eccl. xxiiij. In hierusalem potestas mea. Habet thesaurū sapientie per quem nobis diuinā cognitionem infundit. Eccli. xxiiij. Ego mater pulchre dilectionis et agnitionis ⁊ et in omni presentia sapientie nos sapienter docuit. Ideo vocatur stella matutina. actus nostros sapienter disponit. Prouerbiorum. xxiij. Sapiēa mulier domum suam edificat. ⁊c. Habet thesaurum misericordie quem largiter dispensat. Eccli. xxiiij. In plenitudine sanctorum detentio mea. Dispensat communiter. vt ibidem dicitur Transite ad me omnes qui concupiscitis me. ⁊c. Dispensat specialiter. qn non permittit se diutius rogari. Eccli. xxiiij. Cor inopis de afflictus. et ne prolixius datum angustiam. Dispensat sapienter. quia quando est maior necessitas. ideo vocatur luna. qn lucet in nocte adiutrix. quando sol absconditus est. lucet plena terre. id est preces toti⁹ et humilitatis. Quarti ministerii est. quia est ostiaria paradisi. Ipse nanq; est

Universidad de Deusto
Biblioteca

essum per quod ad paradisum intramus qđ per eũ clausum erat sed per eũ apertum. Ipse enim est que nos fuit meritis in arcis principis introduxit, unde ca. Joan. xviii. Ancilla ostiaria virgo maria que se ancillam nominauit petrum in atrio principis introduxit. Ipsa nãqs virgo maria est fenestra per quã deus oculo misericordie non respicit. Unde de ea cantat ecclesia. Iustrit qt altus sidibus celi fenestra facta est. ipsa enim est fenestraria que nobis vitrea sue misericordie aperitas pisepe est rogãda, aperi michi soror mea amica mea, &c. Quinto ministerium est, quia est aduocata generis humani. Bonus aduocat⁹ debet habere diligentiã & coiã rege aliquã potẽtiã & coiã familia regis magnã gratiam & in proponendis allegationibus magnã sapiẽtiam. Illa quattuor sunt in maria que etiã de ea cantat pphẽta dicẽs. Astitit a dextris tuis &c. Quante diligentie, Regina &c. quante potentie. In pelitu deaurato &c. quãte sapientie. per aurum enim sapientia designatur eiusdẽ caritate. & sanctorum multiplicitate &c. quãte in conspectu tam multe regis benivolentie & reuerẽtie ibi est. est color aureus apostolorũ. Rubeus martyrum celestis confessorum albus virginũ. Omnes enim isti virginum circundãterũt & cũ regina suam assecuti.

¶ Sermo.ccxix. de eodem sermo.ii.

Maria optimam partem elegit que non auferetur &c. Luce.x. Illud verbũ proprie nulli competit nisi virgini marie nec deo & nec angelo nec homini. Homo est vel angelus qui optimam partem habet multo est. Deus aũt non tenet partem sed totum. Sola namqs ipsa optimam partem habet quia est media inter creatorem qui totum tenet & omnem aliam creaturam que bonam dei mansionem partẽ possidet. Ista autem pars optima quam elegit intelligitur et in vita presenti & in vita celesti. Nam in vita presenti multiplicẽ partem optimam habent. Quarũ prima considerãda est ad castitatis constitutionẽ. Castitas aũt trifaria per tres habet. Una nãqs est castitas cõiugalis. Et ista virgo est pars bona que habet fructũ tricesimũ. Secũda est castitas vidualis et ista est pars melior. Et illa habet fructũ sexagesimũ. Tertia est excellẽtis virginalis, & ista est pars optima & habet fructũ centesimũ, et illã partẽ optimã elegit. qt cũ obiceret & fuit plena cõlo volauit esse cõiugata cũ cõiugatis. & victus cũ victoribus immaculata cũ immaculatis Sedẽ cõsideratur ẽstum ad vite perfectionẽ, est eorum actiua vita que est pars bona vita eorum contemplatiua que est pars melior & ex vtraqs composita que est pars optima. Et istam virgo maria elegit. Ideo significatur per illam mulierem &c. Alia est que glorificat eorum animas in celo et hec est pars melior. Apoca.vi. Date sunt eis singule stole albe. Tertia est que glorificat vtrumq, et hec est pars optima. et istam partem maria elegit. Petrus autem et paulus habent partem bonam quia eorum corpora honorantur in terris et partem meliorem quia eorum anime gloriantur in celis. Sed non habent partem optimam quia ipsorum corpora iacent in sepulchris. Alii sancti volauerunt in celum vna ala id est cum dote anime. Ille autem est mulier que volauit cum duabus alis id est cum glorificatione corporis et anime vt habetur. Apoca.xii. alijs sanctis datur vna stola. Hec est autem ista de qua dicitur, Proverbi. vlti. Bysso et purpura indumentum eius. Secundo consideratur ẽstum ad modum quo assumpta est. Quia dicti enim sancti assumuntur & in celum deducuntur per angelum vnum & hec est pars bona. Alii deducuntur per plures angelos & hec est pars melior. Sed pars optima esset si omnes angeli et sancti obviarent, et omnes via cum christo adunarẽt. Et ipse christus per similitudinẽ adunaretur. Et istam partem habuit virgo maria. Tertio consideratur ẽstum ad secum quam sociata est. Quidam enim associantur angelis in suprema hierarchia. et hec est pars bona. Alii angelis medie hierarchie. et hec est pars melior. Alii ab angelis supreme hierarchie et hec est pars optima. Maria autem super omnes angelos est exaltata & super altissimam sanctorum est elevata & ad dexteram filii collocata. Ideo habet partem optimam. Quarto consideratur ẽstum ad plenitudinem qua beatificabitur. Beatitudo enim habet partes, una est beatitudo animarum que adhuc est imperfecta et hec est pars bona. Alia est beatitudo ipsorum angelorum que est completa. et hec est pars melior. Alia est filij que est consummata & hec est pars optima. Et istam partem elegit Maria que in anima consummata in gloriam recepit. Quinto consideratur ẽstum ad officium quod sibi cõmissum est. ad quod maria commissum officium ad humanũ reducendũ et misericordiã. Admirat quidem hominem in vita in morte et post resurrectionem, vnde cantatur Virtus maiestatis

nati. Et illa pars considerari potest quãtũ ad quinq. Primo quantum ad subiectum quod glorificatum est. quia scilicet in corpore et in anima est gloriosa. Gloria nãqs quam deus dat suis sanctis tres partes habet. Una est qua glorificat eorum corpora in terrimissimi corpus beati petri & sancti iacobi apostolorum & est pars bona. Secunda. Alia est qua glorificat corpora et quia actiua intendit primo contemplatiua deo. Magna laus fuit in virgine quod virgo vitam vitrea filij sui bonitate exercuit. Nam ẽstum ad diuinitatis cõtemplationi eius semper intenta fuit. Quanta vero ad humanitatẽ sibi seruire ministrauit quia sibi domũ eburneã preparauit ipsum carne purpurea sanguis lacte de celo sub mirabili ordine adduxit ac potauit in tribulationibus & in cruce positum visitauit. Tertio accipitur ẽstum ad gratie cumulationem. Deus enim habet quatuplicem mensurã. De qua dicitur Luc.vi. Bonam que est ad infusionem & hec est pars bona. Confertum scilicet quando aliquid vltra effertur scilicet ad sui ipsius cognitionem & ad alterius salutationem et hec est pars melior. Constipatam quãdo deus gratiã agit ão in anima confirmat & sicut quando fuit in vtero sanctificata. Et hec est pars optima. Superfluentem que de sua plenitudine alijs effundit & hec est pars optima que fuit in claustro et matre eius. Quarto accipitur et consideratur ẽstum ad perfectam humiliationem. Est autem triplex gradus humilitatis Primus scilicet subiici suo superiori. et hec est bona. Secundus vero est subiici equali & hec est pars melior. Tertius est subiici suo inferiori. et hec est pars optima, virgo enim hec tria non solum subiecta fuit superiori. & deo & non solum subiecta fuit equali. i. suo ipsius sed subiecta fuit suo inferiori scilicet helisabeth apud quam tribus mensibus obsequiis ministrauit sibi deuote seruiuit. Ipsa namqs virgo de deo sentiebat digne. de scipsa pariter. et de proximo magna. Quinto pars accipitur ẽstum ad suum et operationem. Quidam enim intendũt proximo per eruditionem. et hec est pars bona. Alii intendunt sibi per discussionẽ & hec est pars melior. Alii intendunt deo per vacationem et hec est pars optima. Virgo maria et proximo intendebat per doctrinam et sibi per collocutam et ipsi deo per meditationem internam. Unde poterat dicere cum propheta Meditatus sum nocte cũ corde meo scilicet vacando & exercitabar. proximum scilicet erudiendo & sic poterã spiritum meum scilicet discutiendo. Secundo habet partem optimam in vita ex

ternaliter misericordie cultum ad hoc se potest. &c. Nam et ipsa in vita bonos in gratia conservat et malos misericordiam impetrat. Ideo dicitur Mater gratie et mater misericordie. et hec est pars bona. In morte a diabolo defendit. Ideo subditur In hora mortis suscipe. et hec est pars melior. Tertio officium advocandi in qua aduocatione more periti aduocati primo captat benivolentiam & deinde nostram insinuat miseriam deinde deum inclinat ad misericordiam. Scire autem benivolentiam dei capere est bona pars. Scire miserias et necessitates ostendere est pars melior. Scire deum ad misericordiam inducere est pars optima. Ideo significatur per illã mulierem sapientissimã de qua agitur. ã. Reg. xiiij. Capta enim primo benivolentiã dicens Sicut angelus dei sic et dñs meus rex vt nec maledictione. nec benedictione moueatur. Deus nãqs nec maledictione precatoris mouetur ad vindicandum. Psal. cxi. Tu aũt dominator virtutis cũ tranquillitate iudicas. Nec etiã mouetur deus ex benedictionibus honorum nostrarũ ad impetrandũ nobis Jac.i. dat omnibus affluenter & non improperat. Deinde nostram insinuat miseriã dicens. Omnes morimur & quasi aqua dilabimur in terrã que non reuertuntur. Magna namqs miseria humanaqs homo semper fluit de culpa in culpã quia post per lethe redire a culpa, ultimo petit veniam dicens. Nedum obiectum tuum. Actii dicat. Obiecisti hominẽ a paradiso ad miseriã. sed redimisti per passionem tuã. obiecisti per culpã originalẽ: sed redimisti per ẽstum baptismalem. Unde Hugo. Similiter & nunc obiectum per actualem culpã redisti ad te per penitentiã. Tercio habet officium misericordi. In inducendo enim quidã sequuntur veritatem conscientie et hec est pars bona. Quidã vero sequuntur rectitudinẽ ipsius iusticie et hec est pars melior qa in consciã se posset quis errare. Quidã vero in inducẽdo sequuntur temperamentum misericordie et hec est pars optima. Sunt nãqs quidã sancti qui suã sequuntur conscientiã aliquibus sua trahunt suffragia quia digni eu non reputãt gratia. Bona est iusticiam suã sequitur a qua declinare nõ potest. Tenẽt ergo qui sequi volunt cum conscientia pũ cum iusticia maria autem semper tenebit secum misericordiam.

¶ Sermo.ccxx. de sancto Bernardo. sermo.i.

Justi dicunt dominꝰ p vias rectas. Ba. pſ.c.i. Sunt quedam vie circulares per quas vadunt homines scipsos diligentes. Cum ergo amor sit motus cordis directus in aliꝗ. Illi ꝯ qui per amorem ad se deuertunt quadã obliquitatem faciũt. Mali sunt quidem vie recte per quas vadunt deꝰ super omnia diligentes Cant.i. Recti diligunt te. per istas vias rectas. Ber. fuit ḣ sup ota deꝰ dilexit: p qꝰ patet quattuor ḣ habuit. Primo nãqꝫ habuit animꝫ subl̃me celestium contemplatione. Totus quidẽ erat in celo: ꝛ cõ sanctissimo videt in milio, vnde dr in legenda. Ita totus in spũ absorptus erat ḣ nullis sensibus vtebatur corporis. Sicut ponitur exemplum de homo lethargata quam ignorabat: de feruentia ecclesie quasi non videret nec de iactu lamenti de quo nõ adiuuabatur. Refert nãqꝫ Agellius philosophꝰ q demetrius philosophus oculos sibi eruit fecit. et super hoc triplex causa a poetis assignatur. Prima est vt meditationi philosophie libertius vacaret. Secũdo est vt nõ videret malos in hoc mundo florere tertio ne vsito mulierum eius concupiscentiã inflammaret. Sed beatus bernardus oculos ñ sibi non eruit corporaliter. sed spiritualiter, ꝯ ad omne vltimꝫ illicitũ. nã ꝯ ad secundam causam sibi spiritualiter .,.los eruit quãdo eius oculi nõ erãt sibi ad impedimentum :sed ad expeditionẽ interioris contemplationis ex eo q ipse in creatura considerabat vel potentiam et sapientiam ac bonitatẽ. Etiam ipse oculos suos eruit spiritualiter quo ad secundam causam ꝛ quia malos non videbat oculo indignationis sed compassionis. eruit spiritualiter suos oculos quo ad tertiam causam: quia eos in femina non videbat: sed suos oculos a femina auertebat. Unde cũ quã vice in ignadam mulierẽ aliquandiu de ꝛos oculos tenuisset in aquaꝫ gelidas se immersit bonec fere euangulo effectus ei. Secũdo habuit intellectum illuminatum diuinaꝝ reuelatione. Auctoꝛ nãqꝫ sibi fuerit precipue reuelata. Primo dominice nativitatis mysterii. Nã in nocte natiuitatis super Jeꝛ̃ illa apparuit quasi iterũ ante oculos eius ex vtero matris nascẽs. Secũdo gloria sanctoꝝ. Nã cũ sextus malachias defunctus esset et missa p defuncto cãteret nãꝫ ei ista fuit revelata. Tertio noticia futuroꝝ. Multa nãqꝫ futura prenouit: sicut ps in gerardo suo fratre: cui suam conuersionem predixit. Quarto scientia scripturaꝝ quam quidem scientiam scripturarum nõ habuit per magistri eruditionem: sed per propriam meditationem ꝛ orationem. Unde dicitur in eius legenda. Quicquid in scripturis didicerat maxime in altissimis ꝛ in illis meditando ꝛ orando se accepisse confitebatur. Aut per diuinam revelatiõnẽ. Unde dicit ibidẽ. Confessus est aliquando meditanti vel orãti omnem sacram scripturã melius expositã sibi apparuisse. Unde etiã dicitur in Cantico. q dum quedã retineret que alius dixerat: venit ad eũ verbum dicens. Bonee sunt tenueria. aliud nõ accipies. Et quo habetur q eo que dicebat spiritu sancto revelante discebat et docebat. Tertio beatus Ber. habuit effectum inflammatum feruenti dilectione. Nam tam feruenter deum diligebat q in diligendo eo dum seruare nesciebat. Unde dicit. Causa diligendi deum deus est modus sine modo diligere. Tam feruenter diligebat q totus in amore absorptus erat adeo q nullis illi sensibus corporis vtebatur. Unde ipse potuit dicere cũ apostolo ad Gal.ij. Vivo ego iam non ego. vivit autem in me xps. Tam feruenter diligebat q omnem amorem illicitum amouebat. Amore cupiditatis terrenorum: quia omnia terrena deseruit ꝛ eis tempsit. Amorem carnalitatis quia virginitatem seruauit. Amorem vanitatis contempsit: quia multos episcopatus renuit. Non est potest possideri amor dei cũ amore mundi. Unde ipse dicit super Ep. Qui habitat ꝛc. erat omnino. Si quis celestis illa dulcedinem huius cineri. illius halitum huic veneno carismata illa spiritus nisi ri posse cum illis illecebris patiatur. Sanctus enim Bernardus tam feruenter diligebat q omnem et singulum amorẽ ad deum amorem referebat. Distinguit nãqꝫ quinq; duplicem amorem scilicet primꝫ: secundum: violentum: ꝛ debitum. Amor naturalis primꝫ vt dicit ei quo amamus parentes. Amor autẽ secundus est quo amamus socios et amicos. Iustus quo amamus proximos hominꝫ. Violentus quo amamus inimicos. Meritus quo amamꝰ deꝰ. Amor tuus autem primos amores beatus bernardus referebat ad quintum. Parentes enim amabat secundum deum. Unde patrem ad religionem adduxit et fratres conuertit et amicos et socios cum quibus conuersationem habuerat deligebat in deo: quia eis proficere dicebat et eos conuertebat. Inimicos autem diligebat propter deum. Deum autem

diligebat propter seipsum. Unde Mat. Diligam ẽ inimicos tuos. Ps. Qui odit te odio habebam illos. et inimicos tuos tenebam. Et ideo eos diligebat propter te. Solus enim nullis eorum amittit cui omnes in isto chari sunt qui non amittitur, ꝛ te nemo amittit: nisi qui diuitiet. Quarto habuit affectum plenum potenti sermone. Sermo namqꝫ eius potentie tanta plenus erat q sibi obedientia elementa insensibilia ꝛ corda ꝛ homines. Elementa quidem sicut patet in pluuia. Nam cum quandã epistolã sub dio scribere cepisset subito imber magnus erupuit ꝛ cũ ipse scripsit carthã complicare pepisset. ait Bernar. Opus oꝛ est scribe et non desipias. Et sic totã illam epistolam scripsit in aquis sine sumbe. Obediebant etiã sibi sensibilia sicut patuit in ipsis muscis quas ex ore suo emittebat. Obediebant etiã sibi hominum corda sicut patuit in multitudine rapinas frequenter exercentibus quibus pluꝫ perpetrari fecit dicens. Bibite poculũ amaritudinis et continuo mutati fuerunt. Obediebant et etiam demonia quia ea expellebat scripto suo: quia cuidam demoniaco catenam hoc continentem misit. In nomine dñi nostri ihesu christi. porcipio tibi demonio ꝛ exeas ab ea qua cedula ad collum illius mulieris obsisse a demonio ꝛ demoniaco ligata statim demon exauiit et recessit. Etiam beatus Ber. demonis expellebat cum suo baculo sicut patet in muliere a demonio infestata. cui beatus Bern. suum baculum tradidit et diabolus ad illam mulierem accedere non presumpsit. Aliquando autem sine imperio et sententia sua demonia expellebat sicut patet in demone quem excommunicauit quandoqꝫ vero suo responso. Nam cũ infirmaret et in excelsu mentis fortitudine ante tribunal ori sisteret adductus: demõ affuit ipsum accusans. ꝛ ille rem ipsam dixit. Fateor nõ sum dignus obtinere vestra celestia sed propitietur illud obtinebo eis vbi meus, ꝛ spes ꝛ meritꝫ passionis. Et sic ipse contentus altero mihi donat.

Sermo.cccxi. De eodem sermo.ij.

Dilectus deo et hominibꝰ cui⁹ memoria in benedictione est. Eccl.xlv. Quidã diligunt a deo sed odiuntur ab hominibus. Ter. cxi. Scitis odio hominibus propter nomẽ meũ quidam vero diligunt ab hominibus ꝛ a deo odiuntur. Jac.iiij. Amicitia huius mundi inimica deꝰ constituitur. Quicũq; voluerit esse amicus huius seculi, inimicus deꝰ constituitur. Quã vero odiunt a deo ꝛ ab hominibus sicut legit. Ecc.l.c. Odibilis coram deo et hominibus est superbia. Quã diligantur a deo ꝛ diligantur ab hominibus sicut Beatus Bernar. De quo in principio principaliꝰ dicitur quod ppemunk. scz meritis eius cõ. Dilectus deo ꝛ hominꝫ. ꝛ iuste cũ subdit cuius memoria in benedictione est ꝛc. Circa primũ notandum q multiplici rõne manet homo ad diligẽdũ aliud. Diligit enim aliqꝫ qa bonũ: quia pulchrum qꝫ honestũ. qꝫ vtile qꝫ delectabile ꝛ qa similc. In deo autem oẽa ista rõnes sunt. et ideo summe diligẽdus est. In eo quippe est summa bonitas, Math.xi. Nemo bonus, nisi solꝰ deus. Summa speciositas Sap.vij. Speciosior sole est. Unde ꝛ Agnes dicit. Cuius pulchritudinẽ sol ꝛ luna mirant. Summa honestas, Sap. vij. Honestatem illius non abscondo. Summa vtilitas. Sap.vij. Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa. Summa delectabilitas. ps. Delectationes in dextera tua ꝛ nostre nature conformitas. Phil.ii. In forma hominis factus et habitu inuentus vt homo. Istis vero bernardus propter tria principaliter fuit dilectus a deo. ꝛ propter tria sequentia fuit dilectus ab hoibꝰ. Primo nãqꝫ a deo fuit dilectus q habuit bonitatẽ in affectione. Affectio nãqꝫ bona est voluntas ḣ ille est bona qñ gaudio ꝛ dolore spe ꝛ timore est ordinate effecta. Unde Augu. in li. de patientia. Voluntas bona. i. voluntas facilitor deo subdita. voluntas caritate superni amoris accensa. voluntas ḣ deum diligit. ꝛ proximum propter deum. sine amore. De quo ps ponebat Petrus. Iuscis domine quia amo te. Sine timore. De quo dicit Apostolus. In timore ꝛ tremore vestram salutem operamini. Sine gaudio. de qꝫ dicit ibi. Ipse gaudentes. Sine tristicia qualẽ dicit se habuisse pro fratribus suis Sciꝫ amara ꝛ aspera sufferat. Charitas nãqꝫ est qꝫ omnia tolerat. qꝫ non diffidit. in cruciatibus nostris nisi p spẽ retis sancti qui datus est nobis Secũdo est dilectꝰ a deo qꝫ habuit pulchritudinẽ ḣ puritatẽ in intentione. Intentio autẽ in mente est ipsi oculus in capite. Oculus nãqꝫ debet esse purus simplex ꝛ rectus. Tunc enim oculus intentionis est purus quãdo est sine pulvere. et sine terrena cupiditate. cuius est simplex quãdo est sine multiplicitate. scilꝫ quãdo oculꝰ intellectus ad deum dirigimus per ḣ et oculum affectus per amorẽ. sed qñ aliquem dirigimus ad mundũ. et intellectum ad deũ sine est duplex. Tunc autem est rectus quãdo nõ habet obliquitatem. sed dirigitur recte ad deũ dirigimꝰ ꝛ corda ꝛ opera nostra ideo Prepil. Levi.xxi. Ne offerat luscus: aut lippus: aut maculam habens in oculo. Luscus est qui habet in intentione

obliquitatem. Iſppna qui habet duplicitatem. Maculam dz qui hz pulcherrimam: id est cupiditatē. Tertio Bernardus fuit dilectus a deo: quia habuit honestatem in cogitationibus, puerdlos.ē. Cogitatiōes vultorum iudicia. Qui iuſti inter ſuas cogitationes iudicia exercent/quia malas expellunt: et bonas retinent. Dicit autem Chryſoſtomus q homo bonus ſm voluntatē q̄ anime bonum eſt/ſm naturam vo carnis malum: et ideo poſſunt in eſſe cogitationes bone et male.

Malus autem homo ſm voluntatem carnis bonus eſt/et ſm voluntatem anime perſuasus ac ideo nō poteſt habere niſi malas cogitationes. Dicitur aute.i. Machabeo. hmo. Q̄ antiochus precepit idolum abo minabile ſuper altare poni: et ab hominibus adorari et ſabbatum non celebrari. Hoc idolum ſuper altare ponitur quando in corde prauus ſuggeſtio dominatur. Tunc adoratur quando uſq; ad conſenſum animus peccato adhereret uſq; ad conſenſum peccati pertraheretur et ſic ſabbatum non celebratur/q̄ anime quies amittitur. Secundo fuit uilectus ab hominibus. Primo quia fuit utilis in predicatione. ē. Thimo. iij. Omnis ſcriptura diuinitus inſpirata utilis eſt ad docendum/ad arguendum/et ad corripiendum/et ad eruditiōē. Sic beatus Bernardus per ſuam doctrinā docebat ignorantes: arguebat negligentes corripiebat. delinquentes/ et eruditbat penitentes. Secundo fuit dilectabilis et amabilis in conuerſatione. Proutr bioz. xxvij. Aer amicabilis ad ſocietatem magis amicus eſt ꝫ frater. Prelatus nanq; debet eſſe manſuetus in conuerſatiō/ feruentis autem in corripiendo/dulcis aūt et pius in compatiendo ꝫ miſerendo. Nam in archa Moſi cū virga recitus duplis fuit manna dulcedinis: et ſamaritanus/cum vino mordacis repreheſionis infudit oleum pie cōpaſſionis. Legitur. iij. Reg. ē. q̄ Salomon in templum ſuum ſedens ſuper mulā fuit poſitus/que ex equa ꝫ aſino procreatur. In equa ferocitas: et in aſino ſimplicitas ingenitur. Mula autem cum ferocitate equina habet ſimplicitatem aſininam. Per q̄s dat intelligi q̄ prelatus cum ferocitate recti tudinis debet habere ſimplicitatem manſuetudinis. Tertio fuit nobis ſimilis p humilitatem. Eccli. iij. Quanto maior es/humilia te in omnibus. Prelatus aute coram deo ſemper debet ſe humiliare in omnibus. et coram ſubditis q̄ſq; debet ſe humiliare in omnibus, aliquſi in aliquibus. aliq̄ vero in nullo. Quidam nāq; omes poſſunt per lenitatem/ſed nanq; per aſperitatem. Coram illis debet ſe humiliare prelatus in omnibus. vſi Gregoriꝰ nanq; ſcribit. Aliq̄ lenitate curare debem⁹. alios autem humilitate. Aliq nāq; ſunt quos eſſy perdi q̄ ex manſuetudine plati poſſunt eſſy ciuntur. Coram illis non debet ſe in aliq̄ humiliare ſed debet eos ſuperbiam frangere. Aliq aute ſunt qui medio modo ſe habent. q̄ ſes ex nimia ſeueritate franguntur vel ultra lenitate ſoluuntur. Et coram illis debet ſeper lenita humiliare in aliquibus nō autem in omnibus. Tales eſt indigent temperamento. De quo dicit Greg. Faciēdū eſt nāq; quoddam temperamentum vt nec nimia aſperitate erudiendi rūr ſubditi nec etiā nimia lenitate ſoluātur. Hinc eſt q̄ in baſilica templi erāt ſculpti leones ꝫ boues. Per haſem prelatus intelligit qui debet populum ſuſtinere/in quo debet eſſe auctoritas et ſeuera correptio ꝫ maturitas ꝫ miſericordia. Per bouem debet ſeuera. Sed ſubditur premiū cum ſubiungitur. Qui⁹ memoria in benedictione erit. vbi nuples premiū ponitur/ſez memoria ei⁹ glia. Quia eſt fuit dilectus ab hominibus eſt modo in memoria: quia fuit dilectus a deo eſt modo in celeſti gloria. De memoria ſanctorum dicitur. Eccle. xlix. Memoria eius toſſet in compoſitione odoris facta ope pigmentarij. Sicut omne cabitur eius memoria: et ꝑ muſica in conuiuio vini. Memoria quidem ſanctoꝝ delectat noſtrum olfactum eſt odoramentum ideo aſſimilatur operi pigmentarij. Delectat os ad loquēdum ideo aſſimilatur mel. Delectat aures ad audiendum. ideo aſſimilatur muſice. Secundo habuit celeſtem gloriam. ideo ſubditur. Glorificem illum fecit in gloria ſanctorum. Eſt autem duplex gloria. vna eſt gloria eſſentialis q̄ conſiſtit aures q̄ cōſiſtit in dei viſione in qua delectabuntur omnes ſenſus. Erit eſt ſine culum viſui melodia auditui balſamus odoratui mel guſtui. ſine ſuauiſſimus tactui. alia eſt gloria accidentalis que dicitur aureola que habitur martyribus virginibus ꝫ predicatoribus. Nam in peteri teſtamento tria habebant aureolam. ſcilicet altare archa et menſa. Per altare ſignificant martyres qui de corporibus ſuis deo ſacrificium obtulerunt. Per archam que inclusa extra fuit deaurata ſignificant virgines que habuerunt puritatem in mente: et ſanctitatem in carne. per menſam autem intelliguntur predicatores qui ſtetterunt ad menſam ſacre ſcripture. De quo dicitur in pſa. Parabit in conſpectu meo menſam. Et quia beatus bernardus fuit valde perfectus ideo habuit aureolam. ꝫ quia fuit virgo incorrupta et predicator gratioſus hanc plicem tenet aureolam.

℣ Sermo. ccxxij. De eodem ſermo. xlij.

Aſide ꝫ lenitate ipſius ſancti fecit ſibi lum ꝫ elegit eū ex omni carne. Eccl. xlv. Et hic pertio datur q̄ beat⁹ bernard⁹ quatuor ſpecialia prerogatiuas habuit. Nam in corpore ꝫ in corde manā habuit puritatē/q̄ notat cū dicit in ſde. Fideo nāq; hz purificare. iuxta illud Act. xv. Fide purificās corda eoꝝ. In puerſatione habuit magnā humilitatē. q̄ notat cū dicit. In lenitate. In vita habuit magnā ſanctitatē. q̄ notat cū ſubdit. Sācti fecit illū. In corpore ſuo nullā habuit carnalitatē. Ideo ſubdit. Et elegit eū ex omni carne. De⁹ enī ab oī carnalitate eū elegit⁹ ꝫ totaliter ſeparauit. Primo igitur habuit magnā puritatē. q̄. ſ. tā corpore ꝫ mēte fuit. Caſtitas aute eſt magne vtutꝫ q̄ ſi ꝫ ea ſeruant/ꝫ ab hoſte tētat⁹ ꝫ carne illect⁹ ꝫ ab eis vict⁹ nocat⁹. Sācti⁹ igit bernard⁹ ſi ab hoſte tētabat fortiſſimis tētationes fugabat. vnde dicit de eo perpētēn periculū eſſe cohabitare ſenpti. fugā meditari cepit et cōtinuo euolauit. Qui aute a carne alliciebat ipſam pene macerabat. Unde cū adhuc eſſet adoleſcens/ꝫ in quodā femina oculos deflexiſſet/et aliquātū tenuiſſet/in flumē glidarū aquarū ſe immerſit/vnde pene euāgelio effectus eſt. Si ho ab exteri⁹ puella ꝫ ſe in lectū ſuū inuitaret: be hoſpita ꝫ ipſum allicere voluit. Sedo habuit in cōuerſatione magnā humilitatē. vnde de eo legit. Vinebat in eo ſubditū nomiatā humilitas cordis/nec tātū poterat ei vanā uerſus erigere mētē quātū ſeipſum deūcere poterat ſol⁹. Signū aute magne humilitatē fuit q̄ plurib⁹ ciuitatib⁹ ē epiſcopū electꝰ ſemp ꝫ ſeuerabat ꝫ repudiauit. Tertiū fuit. Iudi. iij. q̄ in ſua filiarū venerit ad olūā Reū ꝫ vitē vt ſes ungeret ſibi rege. per oliū ſteſt ꝫ vitem totaliter ſunt religioſi q̄ debēt habere oleum cōpaſſionis ꝫ mie ꝫ dulcedinē ꝑfectiōis. vt nā ſpūalis letitie ꝫ ſacre ſcripture. Sed cū ſpūalēnt ſter ligna ſiluarū ꝫ turbas popu mittit cōpaſſionē q̄ efficiunt valde uari. Emittit ꝑfectiōis dulcedinē. q̄ effi ciunt partē in ꝑfectā. Amittit letitiā ſpi ritualē ꝫ predicāti ſeruoꝝ. q̄ efficiuntur valde inquieti. Tertio in vita habuit magnā ſanctitatē. vnde de eo legit. Semp eſt ſpiritū habuit ora⁹ aut legēdo: aut ſcribēdo aut meditāndo aut fratres ꝑdo edificādo. Sed ſi ſenū aute magne ſanctitat⁹ ex ꝑfectione

erat q̄ ipſe p ꝓpho meū tabernaculū dei ſe eſſe credebat. Unde legitur Apoc. xij. Signū magnū apparuit in celo. Mulier amicta ſole. &c. Per ſolē intelligunt celeſtem. Per lunā ꝫ creſcit et decreſcit intelligunt terrenā. Per duodecim ſtellas intelligunt duodecim ordines ecclie. Sed nāq; viri amicti ſunt ſole. i. celeſti ꝑfectione lunā habent ſub pedib⁹. i. terrenalia ſub affectib⁹ ꝫ coronam duodecim ſtellarū in capite. i. ex ꝑfia apoſtolog in mente. Dec nāq; mulier erat ciat vt pariat vt ſez depoſita corruptionis ſeruitute pariat nouā hoīnē in ſtatu glorie. Ro. viij. Oīs creatura ingemiſcit ꝫ parturit uſq; adhuc. Mali autem religioſi habent lunā in capite. i. terrenalia in affectiōe ſolem ſub pedib⁹. i. celeſtia in deſpectione: ſtellas duodecim in corpore. i. apoſtolorum exempla in exteriori puerſatione. Quarto in corpore nullā habuit carnalitatē. Ipſe eſt corpus ſuū macerabat ꝫ afflige re ſolebat/ſicut multi religioſi: aſperis/pellimentis et ſiphus ribus alijs penis/vnde de eibo ei⁹ ſic legitur. Ad comeſtōē vic poluptate trahebat appetit⁹/ſed ſolo timore deficit⁹ ſic accedebat ad ſumendum cibū quaſi ad tormentū. Potū aute aquā frigidā ſibi ſapire dicebat eo ꝙ dum eā ſumeret/ſauore ſibi refrigeraret. vt ei⁹ pigritia ſic legit. Dicebat ſeruꝰ dei vltra poſſibilitatē humanā: nullum eſt tēp⁹ ſe magis cōqueri perdere ſolebat/ſi illud quo nouimus. Sācti nāq; vi ri in bonis operib⁹ ſemper ꝑſiſtūt: ne ipſa mors ipſos imparatos inueniat. Matth. xxiv. Vigilate ꝫ orate: q̄ neſcitis ꝫ hora dominus veniet. pentorno ſit. quod eſt contra illos qui ctinum in mente ſe ꝓparare volunt. Quod fieri non debet: ſicut oſtendit Chriſo. per tria exempla. Primum. i. q̄ ſponſa expectās ſponſum ꝑ ſe ornat. Nam ſi tantum in aduentu ſponſi ſe ornaret: ſponſo plurimū diſpliceret. Secundum eſt fidelium miles ſemper debet habere arma ſua ꝓparata. et ci tāp⁹ pelli ueniēt ire poſſit ad pulsum. Qui autem gladium imaginare nimſerit loricā ſor⁹ deſerre ſecum fidi non poterit colore negligentiā cum ingens neceſſitas non permittit longi temporis opus ſimplere. Tertium eſt q̄ malus ſeruus abſente domino opera ſua non aſpicit ꝫ negligenter operatur: ſed cum viderit dominum ſuum venīē cem incipit feſtinare. ſed nihil proficit ſeſtinatio huiuſmodi: q̄ multorum dictum negligentia non poteſt ora bona expleri. Me etus peſtimento ſic legitur. In peſtib⁹ ſemper ei pauperias cum placide: ſordes vero nunq̄ cilicium multi anni portant. Dicta occultum eſſe potuit/ſed vbi cognitum eſt ſe ſanctitatem remouit. habens in ore ſpe

illnā pmer.q hoc facit qō nemo miratur
oīnino. Ō acti eīs vtr illi cuent a vtrisq;
tate cibozum ⁊ vestimentozum q; ibi non
boēt petiā. Dicit. petra Jouiniano. Nectu
tāta disertitate victoz aut verbozo necesse
est hic aut ibi elle petiā nō in cibo vel in ve
stib⁹ asserā petiā esse sed q; patiētia ⁊ cō
munitatis in vtroq; repehensionē primus
ille. qō autem reprehendit penā est a virtu
te. qō autem a virtute penā est vitio mācis
patur. quod vero vitiosum est petiā sumpsi
tur tādem peccatum est in sinistra ⁊ hyrca
nam gregi deputabitur.

Sermo. ccxiij. De sancto Jo.

Emo ac
cēdit inuerā et
in abiectō dito po
nit. ⁊c. Luc. octo.
ālo. xv. Beat⁹ ber
nardus fuit in
cerna super cās
delubrum posi
tus q; olbus fuit
per doctrinā
et per vitā suā. Fuisti autē ad laicos. Fui
sti ad relitatem. Laicos aūt quatuor erāt
genera. f. erāni ecclesiā frequētes ⁊ inter
istos fuisti q; magnā petiā sicut dy in hu
ic scō tause q; ch ecclesiā frequentē beatus
Bern⁹. fuit imitam. ch ipe corpore tamen fa
cie ad ch accessit dicēs. sece ad te venit fi
li⁹ virginis qui tu frequenta. Nestis ergo
ei si nolet. statim; duc ille ad pedes beati
Bernardi accessit ⁊ sibi in oībus ⁊ per oīa
obedient. Similiter. ii. Reg. f. legitur q; da
uid misit nuncios ad regem Amon. sed illi
dimicia barbā eoz raserāt ⁊ vestes ipecide
rāt. David aūt exercitū fecit ⁊ eos. Cētu
uit. Hoc q; David sunt clerici ⁊ prelati. Illi
Amon sunt demones vel principes mali ⁊
due partes barbe sunt pīa ⁊ fortitudo. vel ob
do vel ecclesiastica beneficia. Demones igi
tur dimidiā barbā radunt; quādo scz petā
tollunt ⁊ scientiā amittunt. Tyrānī etiam
medā barbā radunt quādo auferunt iubi
lātā temporalem. ⁊ dimittunt eis ordinē
clericale. Sed ⁊ David q; interpretat ma
nu fortis. f. dñs⁹ prelat⁹ debet habere auda
ciam animam ꝑ tales nō timeat. debet ha
bere imperiosum verbum. ꝑ. f. eos reprehē
dat et excōmunicationi subiciat. ⁊ dy hoc
humilmodi prelat⁹ fortē manū. vt eliā q; du
ctium secularē si op⁹ fuerit eos coerceat.
Illi erāt ei⁹ inimici ei indebite plequētes
inter quos fuisti per patiētiā. Deinde fuit in
eā ipse triplicē gradū patiētie. Ait⁹ est ad
inimicos eoz: ⁊ ille ei magn⁹. Alt⁹ est ad
dāna rerū: ⁊ ille gradus est maior. Tertius
gradus patiētie est ad cōtumelias verbo
rum: ⁊ ille est maior⁹. Illa triplicē gradū
ipse ostendit: nā ipse fuit patiens ad omni
rias verborum. nā cum epīa episcopo de
sua correctione amicabiliter scripsisset. ille
indignat⁹ rescripsit salutem. ⁊ nō spiritum
blasphemie. sed tamē in nullo cōmot⁹ sibi
rescripsit: ego spiritū blasphemie in me ha
bere nō credo. Fuit etiā patiēs ad dāna re
rum. Nā ei dā abbas trecentas marcas
sibi auferret ꝑ uno monasterio ꝑtrubēs
sola illa pecunia a predonibus ei subtrac
ta. Ille audiens nihil aliud resp̄sit: nisi tres
dicēs de⁹ q; nobis peperit ab onere. Fuit
patiens ad cōtumelias verborū. Cum enim
dā eum in magnā pertinaciā vir iri cre
dūlitātes actus aut ne tangeret sed in pace
dimitteretur. Alij nāq; erāt humiles ⁊ tes
moti. inter eos Bernardus fuisti per deuno
lentā. Unde dicitur in eius legenda. Inter
summos honores ꝑ sepius fatebatur alter
rum sibi mutuatū hominem videbat ⁊ ego
potius reputabat absentem velut quodā
somnium suspicabat. vbi vero inter simpli
ciores erat et amicā decebat humilitate
simul ibi se immiscebat ⁊ in proprie
redūlit persona. Debet nāq; prelati ad sub
ditos benevoli esse eoz infirmitatibz
cōdescendere. Dicit. f. Debet se hodie in ci
uitatem mittere. f. Eugenius ad se recer
pīa per cōpassionem ⁊ columnā ferre ꝑ
sultentes paupere et infirmos per benefi
cioz exhibitionē in mārō eneis ut op
pressos ptegat per defensionem. Illi autē
erāt ad verba sua valde amicēt inter illos
fuisti per magnā gratiā. Unde mater vide
se in vtero habere cetuli totaliter cēlebo
et in vocio sudantem atq; latentem. Ipse
nāq; fuit cefulus ⁊ hoc inquātum linguo
sue predicationis peccatoum plures sana
uit. Fuit cādidus inquātum puritatem mē
tis et corporis seruauit. Fuit sudanfus in
quātum igne celi succensus fuit. et fuit la
tēns. f. inquātum ipse tyrānos redargui
et hereticos a grege dei compescuit. Et cito
ista lucerna fuisti inter religiosos. Et hoc
per quinq; ratiōs. Prim⁹ est q; laicos ad
religionis habitum cōuertebat: hoc dei
ctenio/miraculis/⁊ exemplis. Doctrinis
quidem sicut fratres carnales quos vera
bita saluatiōis ad religionem adduxit.
Miraculis sicut patet in gerardo fratre
suo in carcere posito quem extra ipse ex
traxit ⁊ ad ordinem adduxit. exemplis pro
pīa in quodā nuncio ad archiepō ad ipsum
trāmisso: ⁊ q; dū nuncius vita sancti beati
Bernardi sanctitate seculo valuerit et re
ligionē introfuit. Secundus est q; nouicios
carnalem affectum relinquere fatagebat.
ꝑ vicebat eis. Si ad que initus fuisti festi
nādo hic ferso dimittite corpora que de
hoc seculo attulistis. Solū nanq; spiritū in
spirabatur: caro autem non prodest quic
quā. Religiosus est nō debet portare ad religio
nem corpus. f. corporalem voluntatem: set
Tys propter ventrem patiendum ingredisk
sed renera hmilitia potest dici. Hebreos. ii.
Reple de hominibus terrā tuā ps̄l buccho.
Buccha totus est in ventre et fructi nullis
sustrēt aliquando in tantū sunt multitudi
ne ꝑ vt soley obscurare videantur. Bodie enī
sic etiam multi religiosi intrent ut ventrem pascant et nullam vtilitatem faciant/
et malo exemplo bonos obumbrent. Nō dy
ūtā religiosus ad religionē portare corp⁹
tes carnalem/sue propriam voluntatē. ꝑ
de Seneca. Tantum pīrunt adhērent illum
pariete qui iuxta fabricabitur. Nec etiam res
ligiosus debet ad religionem apportare cor
pus. f. carnalem parentum amorem. Benes
est. Egredere de domo patris tui ⁊c. Tertius
gradus sine radius per quem fuisti est a lu
cerna: quia professo pīrutibus et modis⁹
insonabat. Tria est in vita sua seruauit et
cocuit que maiora ceteris reliquit oscens. Tria
vobis obseruanda relinquo/que siquidem
ego ꝑ virtutē obseruaui. Nemini vbo fecī
dalium feci/minus sensui meo quam alteri⁹
exercitū/lesus de sedente pinaculum nunq;
non expetit. Sece charitatem/humilitatem
et obedientiā vobis relinquo. Docebat nāq;
q; nullius verbis ptumeliosis aliumscā
dalizaret vel maledicēret. Legitur nanque
Exod. cxii. Quod filij conenchinarum Jacob
electi sunt ad maledicendum: filij vero Isa
rum ad benedicendum. Per quod datur
intelligi q; maledicere et contumelias ifer
re est ultimi personarum: et ergo de eis nō
est curandum. Docuit etiam humilitatem/
et requere propriam voluntatem. Eccli.
xxiii. Post concupiscentias tuas non eas.
⁊c. Docuit patientiā similiter. Luce. xxi. In
patientia vestra possidebitis animas ves
tras. ⁊ propter ista ceteris debet abbas ioseph
q; ceteris sunt honestabilia coram deo scz pa
tientia/in infirmitate/obedientia sine pro
pria voluntate et bona operatio cum mun
da intentione. Quartus est q; tentatos eō
soletionibus et obtentibus refouebat. Un
de cum quidam nouicius tentatus diceret
Nunq; amplius lectio ero. dixit Bernardus
taliter cum consolatus est et tam ferventer
pro eo orauit q; ille tandem ait. Nunq;
amplius tertio ero. Deus enim nō permit
tit de nouo conuersos grauiter tentari. Un
de Greg. distinguit tres status conuersoz.
qui sunt inchoatio/medietas/et perfectio.
In inchoatione veniunt blanditiis enīs vnis
cuiusq; In medio veniunt certamina tens
tationis ad extremum venit perfectio ple

nitudinis: quia spōsam suam quisiret ois
primo vulcius blandimentis solet vt alijs
citiquam conjunctam asperis increpatio
nibus probaret. probatam securis cogitas
tionibus polliceat. Quinto est iniquia apostas
sia reuocabit. sicut pīs in diuersis ⁊ plurib⁹
locis apostasia quos recepit. Unde legitur
f. Regū. cxiij. q; illi israel videntes se in an
tro vel spelunca positos quidā eoz abscon
derunt se in spelunca et quidam se abscon
derunt in abditis. in extremis quidā. ꝑ ego
transierunt ad philistheos exquidam remāse
runt cum rege suo Saule. Sic etiam israelis
tici ad religionē quādo in antro penitentie
⁊ abstinentie sunt posiri quidā volunt ad
hospitium/⁊ alij abscondunt se in spelunca
quidam ad infirmatorium. ⁊ alij abscondūt
se in abditis. quidā extra poluit scilz extra
ad solatium ⁊ refrigeriū. ⁊ alij absconduntur
se in extremis. Quidam transeunt ad philis
theos/scilz ad seculum. Boni aūt religiosi
remanēt in ista et pelato cōtra philistheos
id est cōtra demones fortiter dimicabunt.

Sermo. ccxiij. De sancto bartholomeo
apostolo. Sermo primus.

Uamꝫ
honoris Remuneri
mus/Ostendo ei. f.
Regū. ii. Magna
siquidem dei ide
ralem ⁊ pro me
dico honore qui
fecit illi exhibeni
in terris ipse de⁹
eos glorificare dī
gnatur in celis. Talis fuit beatus Bartho
lomeus qui deum honorificauit ⁊ ih bonis
ipsum glorificauit ⁊ glorificare dignatur.
In primis ergo verbis duo cōtēr tanq;
⁊ tantum fuit. Primo meritū dei Bartho
lomei. Secundo honorificauerit me
secundo tangitur premiū eius. Ibidem
cum subiungit glorificabo eū. Circa primū
est notādū q; scīus Bartholomeus dei ho
norificauit. f. corde ⁊ ore ꝑ corpore ⁊ ꝑ corpore.
In corde aūt sunt intelligentia voluntas
⁊ memoria. Illi ergo corde dei honorifi
cāt qui eius dīsticia recognoscūt ⁊ eā ꝑ
dilectā diligūt ⁊ nanq; oblationi tradunt.
Talis fuit beatus Bartholomeus. Unde
ptionis dīsticia cognouerat: ⁊ suę memo
rie illos sepius in primebat. ⁊ illud fortī
ter retinebat: ⁊ ipsum regi cū tāta dilectio
ne exponebat. ostēdē q; ꝑ ipsum nra re
demptio facta est valde ꝑgrātū q; hoc
factum est de spine terre: scīus Bs hī
fact⁹ est de spine massa. q; sic facta valde po
tenter q; diabolū ignorāte ⁊ abnitente alienā
ria potenter eiecit. q; et iam facta valde

fuisse si quidem vt diabolus qui hominē ad
mendacium decepta tempante oppeceretur,
ipse etiam facta nostra redemptio valde fa
pienter qui tho diabolo tamq̄ auī illusit dū
etiam carnis offendens homo diuinitatis
rum cepit. Sectio sactus Bartholomeus
Christum honorauit ore / diem ei gloriam
per orbem vsq; ferme fideliter predicauit.
Mundus si quidem erat mendicus ignobi
litate abiectus et refertus & meliicla plen⁹
Beatus autem Bartholomeus erat thesau
rus de margarita pretiosissima / ornatus
mundi vitauit ac nobiletauit et illuminas
uit. Illa tristatuit beatus Theodosius ser
mone quo fecit de ipso; vbi ait qualiter et⁹
corpus ad liparam insulā est translati ob
cena. Venit ad paupertatem thesaurus di
tissimus. Venit ad ignobilem preciosissima
margarita; venit ad metuam splendidissimus
luminare. Tertio deum honorificauit ope;
quia cenodoxum cultorum destruxit & cultum
dei amplianit: sicut autem dicit beatus Au
gustin. in lib. de civi. dei tria genera deop tra
dita sunt. Vnum a poetis/alterum a philos
sophis tertium a principibus ciuitatum q̄
autem isti dij nullo modo sunt colendi: ibi
dem ostendit dicens. Proponēt greci/si dij
tales colēdi sunt precto tales homines sūt
honorādi. Assumunt romani/si reuera nul
lo modo honorādi sunt homines tales. Si
cludunt ethani nullo modo ergo tales dij
colendi sunt nomina nanq; illa genera vcō
bartholomeus destruxit: sicut patet in lēgē
da. Quarto bartholomeus honorificauit
deū/in corpore suo ei/suo corpore: quia cē
tries in die et centies in nocte genua flectes
bat. Unde sup hoc beatus Anselmus. Hō
ne quodcūq; inchoauerit facere ipso in
uocā deum et gratias agē illi & cum ei⁹ mā
sueris illud istrue once Pieron. Hoc et
di ante sumantur nisi oratione premissa nec
recedat a mensa nisi gratiarū actione nec pas
cat quiescat nisi pascatur anima. Se
cundo ponitur eius premium quod tangit
cum de gloriscudo eius. Deus nanq; ei glo
rificauit in vita et in morte tandem glorifi
cauit post mortem. In vita siquidem beat⁹
bartholomeus deum glorificauit & laudā
uit et ipe deus eum in eius vita glorificauit
multipliciter. Primo nanq; fecit eum ma
gnificentia de cuius dignitate sic dicit
Theodosius, Petrus apostolus docet natio
nes. Bartholomeus consequenter patrias
inuestigat. Deinde operatus est prodigia ma
gna. Bartholomeus fecit prodigia multa:
petrus demum capite crucifigitur; sed ba
tus bartholomeus vivus excoriatur. Ad id
valet Petrus in ferra capescenda: ad hoc
sufficit bartholomeus penetranda. Secun
do fuit multe sanctitatis / que quidem sanc
titas in tribus et ex tribus apparet / & con
sistit. scilicet terrenorum despectione onde
dicitur de eo q̄ ipse sic ait. Que nihil terre
nus vilitas carnale desidera. Prodatur ip
sius sanctitas in ferenti offensa vbi de
cit et demon. Apostole ori bartholomee nu
cendant me orationes tue et in cōsuetū mi
te. Unde de eo dicitur. Semper eodem vul
tu et animo letus & hylarus perseuerat. Ter
tio fuit potentie multe ipse nanq; diabolus
habet potentiam astutiam atq; malitiam.
Sed ipse ipsius diaboli potentiam / ligauit
vt dicit demon. Dic⁹ vt pfecto nis ignis est
cōstrictus. et sibi bona qua apostol⁹ dei bar
tholomeus templum intrauit cuncta astutias
detegebat. Fingebat esse diabolus se sanare
infirmos quos tamen non sanabat subuca
mendo sed a lesione cessando. Eius malitiā
impedebat sicut patet in filia regis a qua
diaboli exire coegit. Quarto fuit magne
utilitatis. De hoc sic dicit Theodosius. Mi
de bartholomeum lingue oratio rationabi
lis rura sulcantem / sidei verbum in profun
do. i. cordis recondentem. paradisum et pō
mus domini plantantē / illinus euellere ipse
et infructifera respuunt egroti medentem qui
di manducātem manfrugi gubernatorem
mortui vinificatorem. Secundo principali
ter deus ipsum glorificauit in morte ipsius
mortem sue assimilādo. Christi⁹ nanq; fuit
expoliatus / flagellat⁹ / crucifixus / et sic mor
tuus / sic & ipe fuit flagellatus / crucifixus / et
pelle expoliatus / et sic idem per capitis ob
truncationem mortuus. Canticum quinto.
Inuenerunt me custodes qui circuunt ciui
tatem: percusserunt me. i. flagellando qui
nerunt me crucifigendo et decollando tule
runt pallium meum. i. me excoriando. Ter
tio deus eum glorificauit post mortem / et
hoc respectu sui et respectu nostri. respectu
qui dem sui quo ad animā & quo ad corp⁹,
pe gloria anime sic & ipsi Theodo. Sancte
Bartholomee qui mare ingressibus sanctis
cauis qui terram purpoream tuo cruore fe
cisti; qui ad celum commeasti ibi in medio
diuine acies refulgens in splendore immar
cessibilis gloie splendens in equalitate so
cietatis mirabilis gaudens / glorificauit
etiam deus ipsius corpus: quia sicut dicit
ipse Theodosius de armenia vsq; ad partes
sicilie quatuor archie sanctorum in mari p
cessit precedentibus archam beati bartho
lomei cum reverentia deduxerunt. Sed ido
glorificauit deus eū respectu nī. et hoc du
pliciter. Primo quia factus est admoco
tuo peccatorum sicut ipse euidam suo tēpo
apparuit dicens per ennium tempus de
nostrio peccatus et meritis populo huic pe
percit. Secundo / quia ipse est liberator deus

norum sicut patet in magistro quem ab insi
dijs diaboli liberauit. Tertio quia est cons
demnator reprobornm / sicut patet in Fre
derico imperatore qui eiusdem corpus de
loco in quo est removere voluit. Quarto ip
se est reprobator muncrum insultorum / si
cut patet in mulere que oleum fetuste ac
quettum in lampadem beati Bartholomei
infundere voluit. sed ei illud facere nequit.

¶ Sermo. ccxxv.
Eodē die sermo secundus.

Extendens celum sicut pelles qui tegis aquis su
perioremeius. ℔. In
stum beatus bar
tholomeus fuit ap
postolus competit
sibi quod dicit ec
lē. Apostoli nanq;
celum vocantur se
cundum illud ꝑ. Celi enarrant gloriam ꝛc.
In stum autem ipse fuit excoriatus cōpe
tit sibi illud quod dicitur. Extendens celum
sicut pellem. In stum vero ipse interpreta
tur filius suspendēs aquas competit sibi il
lud quod dicitur. Qui tegis aquis superio
ra eius. quod ergo dicitur celum. respicit
dignitatem apostolice dignitatis: q̄ vero
adiungit extendens respicit genus passio
nis. q̄ aūt dicit qui tegis aquis superiora eius
respicit interpretationem nois. In sibi & fe
milli e sanctus bartholomeus a tribus cō
mendatur. Primo a sublimitate perfectio
nis q̄ vite in eo q̄ vocat celū. Dicit autem
Isido. Celum philosophi ardens volubile /
et rotundū esse asserunt. Dicitur autem ip
se celum: quia fuit ardens per charitatem
fuicensem. Et qua charitate quasi vol
bonā Dñi erit. Unde bonā fecit petra dia
bolū. q̄ medi. tenēdit / & ille carbo fuit ei⁹
aquis tegula. Unde dixit demon. Apostole
sti bartholomee incendunt me orationes
tue. Illi aūt carbonē fecit petra diabolo q̄
diabolum ligauit qui fuerunt ipsius apti
merita gloriosa. Unde dicitur in ipsius le
genda. Dum pelle cathenis ignis est lis
patus nec respirare nec loqui audet ex illa
hora qua apostolus ingressus est illuc. tan
ti eū timi. et se tot carbones emittunt / & ipse virtutes habent. et quot opera fernen
tia faciunt et quibus prius cathenam con
stringunt cum qua diabolum ligatum tenēt.
Tertium carbonem direxit & destinauit ad
eum qui spū eo odium fuerit. et ille carbo
fuit eius caro conterenata. Genes. viii. Edis
ficauit Noe altare domino. et intra eo eum
gratulatio celebratus est homines. Quartus
ille carbonē direxit ad primū & primū ad
tel amorem inflammauit. et ille carbo fuit
ipsius predicatio ignita. Theodo. Gaudeam
Bartholomee tel orbis terre cuncta illum f
nans oo dei lingua ignita sapientiam pe
fono pte sanitates emanans. Secundo ipse
dicitur celum: quia ipse fuit mobilis et vo
bilis per operationem solicite. Ipe nāq;
tam solicitus fuit q̄ tres prouincias petrus
grauit: sicut dicit Theo. i. licaoniam indiā
et armeniam. Nec mirū si tam volubilis et
solicit⁹ fuit q̄ fuit rota dei nubes dei plen⁹
dei et plen⁹ feruore dei. fuit et el nubes dei,
ēle. ie. Qui sunt iste qui vt nubes volant / et
ideo terram etiam secund⁹ irrigauit. Vol
nanq; virtute sui celoris illud quod subti
le est i aquis paupaliter extrahit & nubes
condensat. sic et tu ꝑfecte ipse bartholomee
deo velox erat q̄ terrenis in puncto. i. neces
sitatis articulo adherebat. i. Thess. v. Pa
bentes pcti et quibus tegamur / his con
tenti simus. Fuit etiam beatus Bartholo
meus tam mobilis et tam velox q̄ fuit ple
nus sapientia. Nec sicut dicit Gab. vii. Or
nibus mobilibus mobilior est sapientia q̄
quoq; replet mobiles hoc et veloces facit.
Fuit etiam tam velox / q̄ fuit plenus pelo
dei. Unde dat nanq; mundum esse tenebro
sum ac esse inspiciam / et etiam videbat mū
dum esse inculcum / et ꝑ ipsum velocis
dei currebat. unde beatus Theodosius. Bar
tholomeus vero famulus dei / pergit per
mundum velut ingt vt tenebrosa illumina
re. tamq̄ sal vt insipidas gentes saliret. tan
q̄ agricola vt spiritualem culturam perfi
ceret. Tertio politer si celum q̄ fuit
rotundus per finalem perfectionem / om
nia nanq; spherica sine curui. Nam esi potuit
gemissia emolliri. Ut cum rex camelos one
ratos auro et argento & lapidibus preciosis
sibi dare pellet. ipse respondit. Nihil ter
renum nihil carnale desidero. nec etiam pos
tolt nimio veteres irrondo cum rex diceret
sibi. Io es qui euertisti fratrem meum. Ipe
respondit audacter. Ego vero non euerti es
sed potius conuerti. etiam non petuit supa
plicijs superari. Licet enim fuerit flagel
latus / crucifixus / excoriatus & decollat⁹ tas
men in dei amore semper permansit inuict⁹.
Secundo commendatur a qualitate passio
nis pene. cum dicitur. Extendens celum sic
cut pellem. Fuit enim excoriatus et pelle sui
corporis denudatus et decollatus. tam ꝑfi

bet amore semper manentis inuictus. Hoc significatum est Leuitici. iiimo. vbi dicit. Detracta pelle hostie artus infrusa concidit et subijcient in altari ignem. Circumstante composita intestinis pedibus lotis ab adolebitq; ea sacerdos super altare in holocaustum/et suauem odorem domino. Ista hostia dei fuit Bartholomeus cui fuit pelle detracta/quando scilz ipse fuit excoriatus. Fuerunt etiã artus infrusa concisi quando ipse fuit cruciatus et decapitatus. Fuerunt etiam ipsius intestina q pedes lotti/ab affectionem sua fuerunt emundate ab omni terrena concupiscentia q cupiditate ex bono sermone. Joan. xv. Jam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. et ex spiritu sancto a quo et per quem ipse fuit mundatus vt ex hoc legit q dñs Actuũ i. Vos aũt baptizabimini spũ sancto. Fuerũt etiam ipsi apti affectiones mundate in sanguine ihũ. Apoc. vii. Lauerũt stolas suas et dealbauerunt eas in sanguine agni. Artes ipsius hostiam posita est super ignem. Rapt et intus in ara habuit ligna ceteris/ut sanctorum et ad extra ligna bonorum operum: vnde subiectus est q ignis amoris in mãducent ignis compassionis in corpore: et sic holocaustum extitit: quia totus incensus fuit eius animus per amorem/et corpus est succensum fuit per passionem. verba per ea. Et ardorem eius q opera per feruorem. Sic ei odorem suauem per odoriferum famam/suauissimum odorem per spontaneam penam. Letio commendatur a pfanitate diuine sapientie. cum dicitur. Qui legis aquã super ligna. Superius animæ sunt rationales concupiscibiles et irascibiles. Fuit in tales q repleta eius rationalis aquis diuine sapientie. Eccli. xv. Aqua sapientie salutar potauit illũ. Fuit et concupiscibilis repleta aque vbertate gratie. Isa. xlviii. Effundam aquam super sitientem. Fuit eius irascibilis repleta aquis emulationis feruide. Canticor. viii. Fons hortorum: puteus aquarum viuentium/que fluũt impetu de libano. Id est dicit in sanctis ait. Ubi erat impetus spiritus illuc gradiebantur.

¶ Sermo. ccxxvi.

Sabendie. Sermo tertius.

Extẽdens ce lum sicut pellẽ. Isti rõbum multiplicẽ has bet intellectum. Psalmo cxliii dicitur celum extẽditur sicut pellis ad scribendum. Sicut et homo pellem extẽdit vt in ea scribat: sic ipse deus celum extẽdit vt in eo scribat nomina electorũ. Luc. x. Gaudete q nomina vestra scripta sunt in celis. Secunde ad habitandũ. Sicut est homo de pellibus facit tentoriam/sic deus in celo habet suum habitaculum. Unde alia translatio habet extendens celum sicut camerã. Unde celum dicitur quasi cuius eloq. i. habitat. Job. xxvi. Extendit aquilonem tentorio suum. Tertio ad circumdandum. Sicut est pellis totum corpus circundat q nihil est/quod non sit circundatum pelle: sic fecit deus. Celum empireũ continet omnes creaturas: et nihil est creatum quod non sit infra celum. Quarto ad regendum. Sicut est celum quasi tectum edifi terrarum. Unde habitabitur. Celum quasi tectum mundi extendit deus. Fecit namq; amplum firmamentũ vt tegat orbem terrarum. Et subdit gloss. et hoc sine pelle. i. sine labore: sed tam facile sicut pellem. Quinto ad alliciendum: sicut est pelliparius pellem pulchram coram emptore extendit atq; exponit/vt sic ipsum emptorem alliciat ad emendum. Sic deus firmamentum sydereũ sue replenum extendit vt alliciat ad considerandum. Sexto ad commensurandum. q. d. Quantum homo extendit deus suã pellẽ extendit tñ extendit hoc celum. Omnibus hijs modis beatus bartholomeus fuit celum sicut pellis fuit extensus. Primo pdelicet ad scribendum. Fuit est hec pellis primo excoriata Wicher. iii. Pellem vestrã excoriauerunt. sacẽdq; pellis fuit scripta in tuo per impressionem stigmatũ. Theo. iiii. Cõsiderare naturel eius vtue q pellis per ipsum passionem, similiter q pellis curata est fuit in cruce extensa/vnde ps. Dinumerauerunt omnia ossa mea. Fuit scripta abentus multiplicitate dolorum. Thren. primo. Attendite et videte si est dolor sicut dolor meus. Et sotio confessione claronum, Malachie. iii. Confitebimini mihi ẽ ta. Secundo fuit extensus ad habitandũ quia deus in eo per fidem habitauit. Ephes. iii. Habitare xpm per fidem in cordibus vestris. et quia per fidẽ in eo habitauit veracitẽ/ideo multa miracula fecit. Fidei est operatio miraculorum attribuitur. Ostendit eis miracula in quatuor elementis: et primo in aere/quia ipsius a diabolo purgauit. In igne qi per milione dei essa sua tanq; ignis spũ dentia demonstrauit. In aquis quia archa in qua ossa sua erant recondita de armenijs vsq; in sicilian per mare deuxit. In terra quia montem quendam per septem stadia elongauit fecit. Tertio fuit extensus ad circumdandum. Fuit est circũdatus penis sursum quia fuit excoriat⁹ set deorsum/quia fuit in cruce pedibus affix⁹ a dextris et a sinistris qi manib⁹ in cruce fuit clauatus/ab et ẽq

to q flagellatus. In toto corpore quia fuit excoriatus. Ille ẽ qui est ille homo de q dr Luce. iii. Qui ad dr̃m in hierico descendit qui ipse ipm lunaticum ad predicandum misit: q incidit in latrones q est expoliatus et vulnerando/plagas imposuerunt ei. Nihilãdo q crucifigendo/et sentiũt reliquie recollige. Ille est fuit semiuiuus relictus q. d. deo magis fuerunt oscisi. Ut alij scilz vocant sanctos: ipsi aũt sanctimoniales. Joã. xv. Jã non dico vos seruos/sed amicos meos. ꝛc. Et q folia rasso fuerunt illustrati. Num. xvii. Apparuit virga domꝰ sup tectũ federꝭ tũ. q illi qui ad aplos ausi sũt cõsugunt/sibi magis securi. Mat. xviii. Qui in tecto sunt non descendant aliqd tollere de domo sua. Tum quia offendunt ab estu pfecto q a turbine tribulationum/et a pluuia tentationis. Isa. xxxii. Tabernaculum erit in umbraculum diei ab estu et in securitate q in abscõsione a turbine et a pluuia. Quinto fuit extẽsus ad alliciendum. Corpora est sanctorum in hac vita multa claritate q miraculis fulgent. Et igit eam beatus Ambro. exteri⁹ ps Sepulcrũ thesaur⁹ ait qui intus latet in isto namq; sacco latet duplex thesaurus. Interior qui fuit animus dei et ei⁹ plen⁹ Pauꝰ. xvii. Thesaurus delectabilis q obsi in habitaculo sancti q thesaurus superior. scilz ipse celestis. De q dr Mat. xix. Habet thesaurũ in celo. Isti thesauri hodie beat. q Bartho. recepit. Ambro. in ẽsa. Bartholomeꝰ mortuo pfecliter perferendo dñi crimen glorioso certamine ad celestẽ gloriam secum portauit triumphũ. Sexto fuit extensus ad cõmensurandũ: q pm q ipse extendit pellẽ suam deo p diuersitatẽ supplicio mortis deꝰ extendit sibi celũ sua p imensi tatem pmissa. Multi signifi pellem suam extendit: q homo fuit flagellatus/deinde fr delia. Theo. fuit excoriatus: q. d. antequã i cruce moreretur tunc fuit repositus et postmodum excoriatus. Ultimo pm Ysaiã fuit capite truncatus: q. d. sic ille vehementer extendit pellem suã. q deus excellenter extendit sibi celũ suũ. Ut sup hoc Theodo. Ad ce loe beate bartholomei pmanifi obi in meo dio diuine aciei refulgens in splendore immarcessibilis glorie splendẽ/in exultatione perdigitatio inestimabilis gaudeo. Quãtus ergo homo extẽdit pellem deo per mortem tantum deꝰ extendit celum. Sauy q gloriæ largitione. Multũ namq; distũ Bartholomeus se extendebat. Threnoy quinto

Pellis mea quasi clibanus exusta est. Job xxx. Pelli mee consumptis carnibus adhesit os meum. Mirum q extendebat qui dicebat. Luce. xviii. Jeiunio dis in sabbato. Nihil extendebat qui dicebat eiusdem. xii. Alia mea habeo multa bona reposita/dixit q epulare. ꝛc. extendenti se ipse deo multũ pellem sua: deus multũ extendit cum sua. et extẽdit parum pellem suam deus parum extendit celum. Iuuenet nihil extendenti pellem suam deus claudit celum et aperit inferna. Joan. xxvi. Extẽdit aquilonẽ sup vacuum.

¶ Sermo. ccxxvii.

Die eodem/sermo quartus.

Pellem p pelle et cuncta q habet homo/dabit pro anima sua. Job. ii. Secundũ glo. Dei illo p pelle dat/quia sepe dum iectus ptra oculum venit manum opponimus vt potius in ipa manu q in oculo vulneremur. Et sic dicat. Id est tot flagella Job equanimiter extra sustinet/quia ne ipse intus fertatur pauet. Notandũ tamen est/ quod quadruplex est pellis. Nature/culpe/gratie et glie. Primam pellẽ indutt ois homo. Un sup hoc ipse Job inquit. iii. Pelle et carne vestisti me. Secundã pellẽ Bartholomeꝰ multi plicẽ tõre deposuit. Pro et exposuit i sensu feruide charitatis. Solet enim homo calore nimio estuãtes exponere vestimenta. In hoc ergo q beatus Bartholomeus pellem suam exposuit effendit sto igne amoris plenus fuit Hoc in crucifixus est i. Reg. xviii. vbi dr. Ubi legebat Jonathas manicã quasi animã suã. Ram expoliauit se tunica sua et dedit ea dauid. Per Jonathan qui nomen colombe interpretatur bestus Bartholomeus intelligitur q homo spũs sancti fuit repletus. Ille q qui dilegebat dauid. i. ipm se fecit. unsam suã tunica expoliauit et dedit. quasi qñ propter qñ amorẽ se excoriari pmisit. Scdo in augmentũ maioris portatio. Solet esse in mi arbor qñ excrescunt alibi ore apparentie. r' Bartho. pelle mortalit' exut⁹ i ad eternitatẽ magꝭ pur⁹. De hoc ipse Job. i. Ficti mea i. bartholo. q fuit bellis: fructuosus r dulcis ore occisoꝝ in mãdãe expoliauit ea. Alia facti sunt rami eius. pur. xxv. Uoler rubicunde de argilo/et egredi cor purissimũ. Tertio in spẽ future immortalitat'. Scdm quos habuit deter reponere pellem pelluã vt posset induere valeat dicens. Circumdabor rursum pelle mea et in carne mea videbo deum saluatorem meum. Pelle ipse libenter pelle mortalitatis exuit/q se accendat

Universidad de Deusto
Biblioteca

peste' immōdicabilitatis scinit. vnde ꝓ. Adiit regina/id est ecclesia anima que corpus de ne rexit. a bestris tuis in vestitu deaurato/id est cum corpore glorificato. t. Wacha. x. Iasset. rex expoliari (onathā pellīmitē/ suto et indutt eum purpura/id est carne glorio sa/qđ erit in generali resurrectione. Quarto deposuit pellem suā in odorē suauitatis. Polebat nāq; sacerdos in oeterū lege pelle hostie detrahere (quod supposito/ipsam in odorem suauissimum ofo immolare. Sic beato bartholomeo/est pellis detracta qui sane charitatis incensus in odorem suauissimum et ofo immolat. Gaſ.iij. Tanq; aurum in fornace probauit illos. t quasi holocausti hostiā hauscepit eos. Secūda autē pellis de qua premittit est pellis culpe. et ista est tripler. Una est q̄ induuntur iumentis ꝑ est pellis vetuste. Thess.iij. Vetustam fecit pellem meā. Luxuria namq; dicitur vetusta sine quia homīd cito ducit ad senectutem sine vetustatem. sine q̄ homo qui se illi vitio immergit vsq; ad mortem nullo modo senescit. Ho. Immerserunt inter omnes inimicos meos. rc. Sine q̄ enim ipsa sit lutum se tētam facit ipsum homīd turpē. t vetustū rc. Eccl. xi. Omnis mulier que est fornicaria quasi stercus in via cōculcabitur. Alia est q̄ induuntur superbie/ista pellis est a uento inflata. Oze. xij. Efraim pascit ventum. Augn. O pellis inflata quid tenderis. O sarcina ventosa quid inflaris q̄ nisi ꝑ est ponto plena. cito statim retumescit ꝑ pūgitur. Job. vij. Memento q̄ ventus est vita mea. Sed ventus impulsu cito defert. ps. Deus meus pone illos vt rotā. t sicut stipulā ante faciē venti. Sed cito deficitur. Job. xxx. Ejectus sum de te quasi super ventū ponens alleluiā me palde. Alia est q̄ induuntur auari et hec est pellis nigra. Hiere. xiij. Si mutare potest ethiops pellem suam. rc. et auarus cōtrahit nigredinem corporalē quia ꝑ lucro captādo die noctuq; ecurritur et gelu punitur. Thess. v. Pellis mea quasi clibanus exusta. est auarus etiam cōtrahit nigredinem spūalem q̄ cum auaritia sit luxus anima que luxu cum vritur. ni gra efficit. Habacuch. iij. Ne ꝑ multiplicet non sua. t plus quam aggravat contra se densam lutū. Sed triplicē pellem bartholomeus nō induit. q̄ terrena et spūtui honorem fugit. vera castitatē seruauit. Tertia vero pellis est pellis q̄ fe qua immundi iuxta dō conuersationē christi. christus est indutus est pelle/id est eborea/ latome cādida. rubicundaq; electa. Cant. v. Dilectus meus candidus. t rubicundus electus ex milibus. Esa. xlij. Nō erit tristis neq; turbulentus donec ꝓ cādida. Ps. Cum his qui oderunt pacem eram pacificus. ecce ꝓ rubicunda. t firma charitate pacifica. Wathei. xi. Discite a me quia mitis sum. t humilis corde. ecce ꝓ pre omnibus mansuetus. Ista pelle gratie bartholomeus fuit tinctus. q̄ eius cōuersatio fuit iocunda pacifica. t mansueta. Unde vo eo dicit in eius legēda semper eodem pultu et animo letus et hylaris permanebat. Quarta pellis/est pellis gloria qua induuntur beati. Unde legitur Exodi xxvi. Quod tabernaculum tribus pellibus operiebat scz pellibus rubicatis. hyacinthinis. t sagis celestis q̄ que stabāt de pilis caprarum. Operiebatur vtiq; de pellibus montis nitris. sed formosis. Cāt. i. Nigra sum sed formosa filie hierusalē sicut pelles salomonis. Beati sancti induerunt pellem formosam per corporis claritatē. Apoc. xix. Datū est ei vt cooperiat se bysso splendenti. t candido. Pelle hyacinthina per subtilitatem. hyacinthus est pelleo habens colorē serenū. corpora nāq; sanctorum que modo sunt grossa et ponderosa tunc ad instar aeris erūt subtilia. i. Cor. xv. Seminatur corpus animale. et surget corpus spūale. etiā induuntur pelle rubicata ꝑ immoralitatem. Rubeus nāq; color est valde vinus. vnde de homine rubicundo communiter dicimus. Iste est valde vinus. Gaſ. v. Justi autem in perpetuum vivent. Pelle caprina ꝑ agilitatem. ꝑ quam sancti comparātur fulguri coruscanti. Job. xxxvij. Numquid mittes fulgura. Sanctitatis ꝓpter eorum agilitatem comparātur nubi et scintille discurrenti. Sapi. xxxiij. Magnificentia eius discurrent mundum. Gaſ. xij. Tanq; scintille in arundineto discurrent. Comparātur etiam aut velocitet volanti. Tunc enim anus velocitet volant quādo sunt plumis plene et subtiles ꝑ punto agitate. Sic sancti tunc erunt plene plumis omnium virtutum. Habebunt eas quo subtile. t gloriosum. t agilabuntur per spiritū sctū. Ezech. i. Ubi erat impetus ibant illuc et gradiebātur. Uel poteli dici q̄ pellis tripliciter ponitur sc; ꝓ re temporali. Michee. ij. Ve super tunicam et pallia subtilia. Ponitur etiā pellis ꝓ vita mortali. Gen. iij. Fecit de ac tunicas pelliceas. et ꝓ superficie corporali. Job. x. Pelle et carnibus pestisti me. Beatus igitur bartholomeus dedit rem temporalem ꝓ. celesti substantia. Matth. xix. Si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus. dedit etiam vsum temporalē ꝓ vita perpetua. t gloriosa. Job. xij. Qui odit animā suam in hoc mundo perdet eā. etiā dedit pellem corporalem per carne ꝑcussam. Phil. iij. Salvatorem expectamus dominum nostrum iesum christum.

¶ Sermo. ccxxvij. De sancto Augustino epō. t doctore. Sermo primus.

Qui vas auri solidū ornatum omni lapide pretioso. dicit. l. Illud pro autem et pretiosius representat dīm Augustinum doctorem egregium qui in pre missis ꝓbis a trib⁹ cōmendatur. Primo cōmendatur a pleni tudine diuine sapientie. cum ꝓ. Quasi vas auri. Per aurum nā. q̄ divina sapientia intelligitur qua ipse dōs Augustinus tanq; vas dei fuit repletus. sicut autem ipsemet attendit in libro de qualitate anime triplex est sapientia. scz nociua/superflua. t necessaria. Nociua enim sapientia est de impedimentis diuina ad salutē. Necessaria est de expedientibus. Sed superflua est de impertinentib⁹. Hoc ostenditur per similē in corpore humano. Cum enim trālato verbo anima discendo dicatur. crescere et decēdo decrescere. et in corpore sit triplex argumentum. vnum nociuum quod tumor dicitur. alterū superfluum per quod interdū euenit vt semina digitis in manibus aut pedibus nascant hominibus. Tertium vero est necessariū quo naturalis conuenientia adimpletur in membris. Sic t in anima est sapientia nociua que est de impedientibus. Et sapientia superflua que est de impertinentibus. Et sapientia necessaria que est de expedientibus. t necessario. Ille triplici sapientia istud vas plenum fuit. scz sapientia nociua que ante cōuersionem suā plenus fuit. de qua dicitur Jac. iij. Non est ista sapientia descendens sed terrena animalis diabolica. Est enim terrena q̄ cōtinet. t terrenoꝝ cupiditate. de hoc ipsemet ait in cōfessionib⁹. Docebā artem rhetoricam victoriosam loquacitatem. victus cupiditate vendebā. Est etiā anima alis que cōtinet in carnali voluptate. De hac dicit ibidem. Recordari polo transactas fedītates meas non q̄ eas amē. sed q̄ amem te deus meus. est diabolica que edificat in superbia et ventosa ambitione. De hac ibidem ait. Libros discebam eloquentie in qua eminere et explebam sine damnabili et ventoso ꝓpter gaudia vanitatis humane. Secūdo ostenditur quomodo habuit sapientiā in conuersionem suam. Tertio quomodo habuit sapientiā in perfectam que est sapientia secularis. et philosophica que ideo superflua dicitur. quia finem ea salus eterna habetur. In libro confessionum. De illa sapientia dicit. Infelix autem alie homo qui scit omnia hec te autem nescit. Beata autem qui te scit etiā si illam nescit. Qui vero te et illā nouit non propter illam beatior est. sed propter te beatus solus. Ista autem sapientia plenus fuit. qui alt. ibidem. Omnes libros artium quas liberales vocant tunc nequissimus mutarum copiā tatum seruus ꝑ nequitiam legens intellexi. Jer. ix. Quid est de arte loquādi. t disserendi quicquid est disputationibus figuratum et de musicis et de numeris sine magna difficultate et nullo homine tradente intellexi. Tertio habuit post suam conuersionem sapientiā necessariā. id est diuinam que dicitur necessaria. Quia sicut dicitur Prouer. xvij. Ubi nō est scientia anime ibi non est bonum. Primā igitur sapientiā scz nociuam ipse ex toto. t omnino abhorruit. Secundā scz superfluā totis viribus cōtēpsit. Tertiā sapientiā scz necessariā. t diuinam totis suis viribus concupiuit et de eo dici possit illud. iij. Reg. iij. Dedit sapientiā salomoni. et prudentiā multā nimis et latitudinem cordis quasi arenā que est in littore maris. Ubi quatuor implēdatur. scz qui habuit sapientiā multā sufficienter. et habuit sapientiā nimiā. t q̄ habuit cor latum. Unde habuit sapientiam. multā quia habuit sapientiam diuinam. nihil enim sibi defuit quod ad ea generet habere. Unde Iulianus. Legi deū dedisse quicquid augustinum conti gerit ignorare. Habuit sapientiā nimiā. nam habuit sapientiā superfluentē. vnde legit q̄ cum quidā tractatus dē Augustini in matutinis legeretur beatus Bernardus obdormiens parum dixit quōdam fratrem de cuius ore tam immensus fluxus exibat q̄ tota ecclesia irrigabat. Cui dubium non fuit illum augustinum fuisse qui habuit cor latum. q̄ sufficit habuit cor lerem intellectum. et nobile ingenium. Unde in libro confess. ait. Scio tu domine deus meus q̄ celeritas intelligendi. et discendi acumē donum tuum est. sed nō. unde sacrificabā. dī. Prosper. in libro de vita contemplativa dicit. Sctus Augustinus fuit acer ingenio. suavis eloquio. secularis litteraturę peritus in ecclesiastico doctor laboriosus. Qui habuit sapientiā sicut arenā maris. Sicut enim arena est innumerabilis. sic t libri eius innumerabiles sunt. unde dicit Remigius q̄ licet Hieronymus ser multa voluminum origenis le legisse fatetur. Augustinus tamen illa scripsit vt nullus posset eius librum vigilibus ac noctibus scribere. sed nec legere quidem occurrat. Secundo commendatur a solidate doctrine. cum dicit Solidum. quia enim doctrina est solida propter quatuor conditiones quas habet. Habet enim puritatem veritatis. unde cōparat Amile. Unde Greg. in epla ad Eulogium africe sic ait. Beati augustini cōpatriote opuscula legite. t cōparationem illius fluxi lauini nostri ne curate non quaratis. Prouer. iij. Puri. t purissimi eius fructus. Sed

Universidad de Deusto
Biblioteca

mones n nãz dñi augustini sũt puri: qz nullã habẽt falsitatẽ. Sunt puriores: qz non habent dubitatẽ. Sũt purissimi qz omnẽ cõtinẽt veritatẽ. vñ Cassiodorus in prologo super psalteriũ. ait aũt augustin⁹ ejus lites mas magister. Et qz in vbertate rerũ est cautissimus vbi potator. decurrit quippe tanq̃ fons purissimus nulla sece pollutus: sed in integritate fidei perseuerãs refert hereticis dare vnde se possint aliqua collectatione defendere totus catholicus. totus orthodoxus inuenitur. In ecclesia vñi suauissimo suo odore spiritalis superni etiam imminẽte claritate radiatur. Secundo eius doctrina habet altissimam profunditatem ad eos paranda aquile. Hiero. Augustinum epistolas quo volens per montis cacumina quasi aquila. et ea que sunt in montis radicibus non considerãs. multa celsiori spacio terrarũq; fluctus nequaq̃ circulos chato sermone pronunciat. Job. xxxviii. Profunda fluctuum scrutatus est et abscondita producit in diem. Ramis⁹ sacre scripture habet superficiem sic sensum literalẽ. hz medũ sc̃z sensũ moralẽ. hz pfundũ sc̃z mysticũ. sphalẽ. Ille aũt nõ cũ scrutatus est scripture sagittẽ sed etiã medũ. et pfundũ. Tertio hz firmitatẽ solidatatẽ. Ideo cõparat malleo. vñ Hiere. Aug. hic est validissim⁹ malleus hereticoꝝ. Sicut ensis malleus fertilius suis in eadem firmat. vt ferrũ domat. melodiã generat. sic Aug. doctrinis suis ecclesiã firmauit. Eccl. 1. In volũtate sua stabilijt vomẽ et in virtutibus suis corroborauit terrã. Hereticos eis domuit. et fugauit. et ibidẽ. Qui exaruit gentẽ suã. et liberauit eã a perditõe. Prosper in libro de vita contemplatiua sic ait. Scitis augustinum fuisse in quotidianis disputationibus claras. et in alios sectatores suos bene cõpositas in Christianos solũmodo acutas. In hereticis conuincendis circumspectas. In expositione vere fidei catholicæ. In explanãdis scripturis canonicis cautas dei laudẽ generauit. Tota nãq; ecclesia laudat deũ. q; sibi concessit doctorẽ tam egregiũ. Unde cantat ecclia. Magnus dñs et laudabilis valde. q; de tenebris gentilitatis ecclie vocauit aug. Quarto dicitur aug. hz dulcissimã suauitatẽ. Jõ pparat ei dño dulcissimo. Ilh. Bneg. vbi. o. Si delicioso cupitis pabulo saginari dei augustini opuscula legite. Et vocat ipe Bneg. doctrinã dei augustini pabulũ. et deliciosum. et saginatiuũ pabulũ. qz facit deliciosum qz delectat. vñ cantat. Tu de verbis salutoris vultẽ pone cõsticis. Pone qz satiat. dulcedo quia delectat. vocat etiã saginatiũ. qz impinguat. De hoc nãz Cassiodor⁹ sic inquit. Dñs augustin⁹ in quibusdã libris nimis est difficilitate reconditus. In quibusdã vero sic planissima vt etiã paruulis proficuꝰ accessus. Qui⁹ opera sanctis sunt obscura vero ptitiatib⁹ magnis facta pinguescũt. Tertio cõmendat q̃ lectione eius virtutis. q; efficit bicat eos nãm ol lapide pretioso. et illi lapides dicũtur esse quatuor virtutes. scz prudentia fortitudo iustitia ac tẽperãtia. q; fortitudo ex quadruplici corona qua sponsa xpi ornat. habẽs prudentiã ab anteriori qua premittet a futuris. Justitiã a posteriori. q; quã satisfacit de preteritis. Temperãtiã aũt a dextris ne claudat. et in piperis. Fortitudinẽ vero a sinistris ne succũbat in aduersis. alias quatuor gẽtes augustin⁹ habuit prout fecerunt partes ti animi. Ra sctm plotinũ ille virtutes purgãt cõtra inordinatas affectiones. et tunc dicũtur politicẽ. aut auferũt eas omnino. et tunc dicunt purgatiue aut auferunt motus illatũ sub tamẽ illas. et tunc dicũtur virtutes purgati animi. et talẽ faciũt vt nephas sit in illo notare affectiones. et hic exẽplares dicũtur. et sic sunt in deo. Primũ ait inordinatas affectiones reprimit. Secũde auferãt. et tertie nescit. In quarta nephas est affectiones huiusmodi cogitare. Beatus vero augustinus aut tales inordinatas affectiones in memoria non habebat aut in horrore aut in aspernatione habebat. vñ ei ratio in libro soliloquio⁹ ipm interrogasset. Nõne te delectat prea casta pudica pulchra mentegerata et deus. Rndit quãticunq; mulierem deprehendo alqz de domo omnibus cumulauerit⁹ mihi vñ tam fugiendã. Si concubitũ vereor. vbi ratio nõ quero quia vereueris sed ptrum adhuc allicerit. Respondit prorsus nihil in hmõi fro nihilq; desidero sed etiã ei horreo. et aspernatione talia recedor.

¶ Sermo. ccxxix. De eodem. Sermo. ii.

Auser nubigine de aruina et egredietur vas purissimum. Proverbio. xxv. Ostendit nunq̃ in his vbis promissio filio dei nisi per augustinum. fuit enim de filia obsessionis nem qz tunc fuit rubigiosus. et qualis fuit in ipsa puericia. tanq̃ fuit a rubigine purgat⁹ et filio fuit post eius puerilẽ. tanq̃ fuit purissim⁹. Ante eius conuersionẽ vero filius contraxerat quadruplicem rubiginem. scz ignorantie. quia in secta manichee⁹ incidit in qua aliquibus annis fuit involut⁹ ad has siquidẽ magnas perductus est ipe aũt in libro confes. vt diceret. Ecum plenarie cum decepterẽtur. et matrẽ eius arbore in ramis lachrymis fluentem. secundo cõtrauerat ipse deatus aug. ante eius conuersionem rubiginem philosophice vanitatis vt ipe ait vbi s. Iustitus animo intendere in scripturas sacras. sed pfs eis mihi sacra scriptura indigna qua Tulianę vrgnitati comparatẽ. Tumor eis mentis fugiebat eius modum. Illa aũtem erat que crescere eis parum et grauidum faciũ mihi grandis videbar. Tertio contraxerat rubiginem terrene cupiditatis. vnde ipse de carnagine romam et de roma mediolanum perrexit vt rhetoricam venderet. et sue cupiditati satisfaceret. vnde ait vbi s. Decebã artem rhetoricam vi etiã solam loquacitatem vicinę scz cupiditatis vendebã. Quarto rubiginem carnalis voluptatis. vnde ait ipse vbi s. Exhalabãt debute de limosa concupiscentie carnis et scatebra pubertatis obnubilabat cor meũ nec non discernebatur serenitas dulcedinis a caliginosa libidinis. Secundo notatur qualis fuit in ipsa cõuersione qualẽ fuit ab omni rubigine purgatus. Ad etiam nãz rubiginis auferendã hãc fuerit in eo per modũ cause efficiẽtis quedã p modũ cause dispositis. et eis purgat⁹ per cõtritionem. vñ de ibidẽ. qz sub quadã arbore se ejecit et vlmitit habenas lachrymis et prorupert fluminis et oculis eius acceptabile sacrificium deo et factabat voces feliciter miseros bolens et plorabat amarissima cõtritione cordis sui. Sctõ fuit purgatus per veram cõfessionẽ. vñ hoc cõstebat dicẽs. vbi. s. Recordari volo transactas feditates meas: non quia amẽ sed vt amẽ te deus meus. amoris amoris tui facio illud recolens vias meas nequissimas vt tu dulcescas mihi dulcedo non fallax. dulcedo felix et securã. et non solum hoc sed etiam de minimis se accusabat. licet de eo qz ei puer esset ad pilã ludebatur. qz ad scholas non nisi violenter ire volebat. qz fabulas poetarum nimis libenter legebat. et qz dedecorem qz amore mortuum fledebat. qz in ludis puerogrãtudinitas exercebat pctetias. et qz de quadam arbore piri pira furatus fuerat. Tertio fuit purgatus cum plena satisfactione. Ipse nanq; tres partes satisfactionis dabant. scz. elemosinas/orationes/et ieiunia/ corporales. vel per maxime elemosinas. spirituales quas constituit in docendo indoctos. vnde dicitur de eo. Post quatuor annos reuersus est augustinus ad agros propinquos vbi cum amicis. discipulis et orationibus suis vacans. scribebat libros et docebat indoctos. Ilsponentia autem ipsum ad hoc conuertebant. quatuor fuerunt. scilicet flagella/exẽpla/et doctrina/ac sollicitudo materna. Fuit aũt quatuor vicib⁹ flagellatus. sicut ipse in libro confes. refert. Primo dolore stomachi. qui adhuc infantis esset et nondum baptizatus fuisset. Sed mater voluit vt baptizaretur et lauacro fuit. Pater enim prohibuit me baptizari. ne iterum fœtaretur. Secundo cum fuisset romã vbi incurrit extremum. vbi ad eius pro eo orationes fuerunt. Quarto flagellatus fuit in quodã amico suo defuncto. In cui⁹ morte cor eius deo conturbatum fuit. q; quicquid aspiciebat erat illi mors et simile. Tertio in Mediolano. Ambrosii. Ambonũ. et aliorũ sctõrum exẽplo fuerunt exẽpla. scz Ambrosii. Simpliciani. Victorini. Anthonii

pauli. Nam cum eodem apostolus operuisset ꝛ capitulum qđ primo sibi occurrit legisset, Indulmini dñm iesum christū ꝛc. Statim a corde eius omnes tenebre fugerunt. Tertio doctrina Ambrosii dissugerunt. Tertio doctrina Ambrosii. Cum eñ eius predicationem audederet ꝛ quadam vice contra sectam manicheorum disputasset ꝛ rogasset illum a corde augustinus penitus est ablatus. Quarum vis positiua fuit sollicitudo materna q ac sicut ex carne peperierat mundo postmodū multo lachrymarū sentine genuit xpo, et ei apud quē ā episcopū obtinuit. Ille aut. Fieri non pōt vt filius tantarum lachrimarū pereat. et sic de illo fui conuersione mater certificata est. et tam per ipsius christi responsū q̄ etiā celestiū revelationē qua secum illo in quadā lineo stantem aspexit. Tertio post conuersionē fuit philosophus qđ pateat q̄ omnibus conuenebat honores respuebat voluptates ab horrebat. Ītē ad diuitias Jdeo in libro confessionū q̄s in primordio sue conuersionis fecit ipsum interrogari fecit dicens. Vt ultima nullas cupis. Et ipse respondit Hec quidem nec nunc primū nam cum ꝛc. anno sagam. xiiij. anni sunt et quo ista cupere desiti. porro vnus liber ciceronis mihi facile ꝑsuasit nullo modo esse dignitas appetēdas. Quantum ad honores interrogat dicens. Quid honores fateor eos pene his diebus cupere desisti. Quātum vero ad voluptates interrogat rō dicens. Quid vero respondit. Quantacunq; michi eum deputeris nihil mihi magis sufficiēti q̄ conentum videtur. Deinde subiungit dicens. Quid de cibis respondit Siue de cibo et potu ceteroq; corporis voluptate nihil tu terreges tātum ab eo petes ꝗtum mihi pusillanimi opem conferre potest.

¶ Sermo.ccxxx. De eodem sermo.iij.

Qua profunda ꝛ verba ex ore viri ꝛ torrēs redūdās fons sapientie ꝛc. Prouerb. xviij. Inter ceteros alios sanctos doctores de actus Augu. tria priuilegia specialiter adeo recepit. Nam a deo habuit sapiē tiā et doctrinam profundam lachrymarū abundantiam ꝛ dulcedinem internam. Et ab his tribus premissis verbis cōmendatur. Nam primo habuit profundam sapiēciam ꝛ doctrinam cum dicitur. Qua profunda verba ex ore viri. Sacre namq; scripture profunditas tanta est q̄ nullus eā perfecte penetrare poterit quod significatū est Ezech. xlvij. vbi dicitur Mensus est mille cubitos et traduxit me per aquam vsq ad talos ꝛc. Vsq; vbi quē nō potuit trāsuadere. In fluuine est sacre scripture quilibet doctor vsq; ad talos ducitur quādo expositiones elicit quibus pedes affectionis in eadē tenebris purificantur vsq; ad genua quibus auditores ad bene operandum confortantur vsq; ad renes quibus tentationes ꝛ pauperiebus superantur. Ad quartū vero gradum. i. vt ipsius scripture profunditas perfecte transuadari possit nullus mortalis attingere potest, De ista profunditate dicit ipse in ii. cōfes. Mirabilis profunditas eloquiorum tuorum quorū ecce ante nos superficies blandiens paruulis. Sed miro profunditas eloquii tui horror est intendere in eam. Jllam autem profunditatem sacre scripture tm quantū homini fuit possibile Augu. scripsit. Fuit ꝛ ide copositā expositionum et sententiarū edidit. Eccl. i. In diebus illius emanauerūt putei aquarum ꝛ quasi mare adimpleti sunt vltra modum vbi tria ibi plicātur. i. q̄ illa emanatio facta sit ad instar putei lilar maris ꝛ supra modum. Tunc autem fit emanatio instar putei quādo aque de profundis terre visceribus ymunt. Et sic putant plures doctores ꝛ hymphiodorus sententias educere de libris Job. xxviij. Profunda quoq; fluuiorū scrutatus est et abscondita producit in lucem. Tunc autē fit emanatio ad instar maris quādo a mari fontes et flumina dorimunt. Sic etiā a doctrina huius Aug. doctrinam emanum expositionum dicti sequēti bus doctores sit possint dicere de eo illud. Rumpuerūt aquē. Fiant aque de situla eius. quod fundum flumen sunt dicta apostolorum prophetarum ꝛ euāgelistarum. Q quā sit illo rū predictorum fluuiorū doctus Aug. colligit in situla. i. in diuersis libris. Una est magna situla est q̄ appellatur liber de trinitate. Alia est liber de ciuita. dei. ꝛ sic de aliis. De illis nāq; situlis ceteri doctores hauserūt nam omnes sermones questiones summe tractatus. et decreta. et decretales rosonāt augustinum. Esa. xl. Repleta est terra scientia dñi sicut aque maris operientis. Tunc autem fit emanatio supra modum quādo diuersa loca plus solito irrigantur. Sic et doctrina Aug. in diuersis locis ꝛ in diuersis modis emanauit. In diuersis quidē locis Quia omnia scripture loca expōsuit et inquisiuit. ut. Aug. dicit. Disputauit a cedro que est in libano vsq; ad ysopū que egreditur de pariete et disseruit de iumentis ꝛ volucribus et reptilibus et piscibus. Per cedrum intelligitur sublimitas diuinitatis. Et per ysopū intelligitur humilitas humanitatis. Disputauit igit a cedro diuinitatis vsq; ad ysopū humanitatis. Unde ipse fecit libros de tri. quali de cedro ꝛ de humanitate quali de ysopo. Scripsit etiā de immortalitate diuine virtutis duas sanctule qui sunt tam pulcre. De. xl. Jumentis facte sum apud te ꝛc. De volucribus. i. de dignitatibus angelorum ꝛ de reptilibus. i. de vitijs ꝛ criminibus seu peccatis que in terra repūt per amorem. Et de piscibus. i. de pena damnatorum qui damnati gemunt sub aquis tribulationis emanauit etiam diuersis modis. Alii namq; doctores habent specialem modum tractandi sicut est videre in Hiero. nam et ipse versatur circa expositiones. Ambr. vero circa sensus spirituales. Greg. aut circa instructiones morales. Iste aut non habet specialem modum q̄ habet cōmunē ꝛ priorem modum Jdeo significat per extra. Alia tria flumina que habet specialia loca per que fluunt significat doctores. Quarti aut nō determinatur locus quia fluit per diuersa loca. Sic etiam alii doctores habent specialem materiā de qua tractāt. Iste aut nō habet specialem materiam de qua tractat q̄ de omnibus tractat. Scdo principaliter cōmendatur a lachrymarum abundantia. dicit. ꝛ torrēs redundās. Qua si enim quidā torrens oculis emanauit ad lachrymarum q̄de ex ipse quattuor gña lachrymaꝝ habuit. Tā habuit lachrimas cōpunctionis. ꝛ hoc p peccatis ppriis. Et has lachrymas habuit in principio sue conuersionis q̄. f. sub quadam fonte se ꝑcedēs lachrymas amaras effudit. Scdo habuit lachrymas deuotionis ꝛ has habuit p desiderio desiderijs ꝛ affectibus de q̄bus ipse dicit in ix. cōfes. Quasi fletu in hymno ꝛ cātici⁹ suis que tonantis ecclie voces igitur ille instituebant auribus meis ꝛ fluebāt lachrymē ꝛ bñ mihi erat ex illis. Tertio habuit lachrymas iam̄tationis ꝛ has habuit p̄missarum periculis. eximar⁹ eñ in peculiaritate ꝛ pro ilea ex eius statu illius periculi cōsiderās multū ac amare fleuit. vñ dicit in nulla re tech mihi sētio ita tuta fieri sicut i hoc q̄ oī affectū dign⁹ pono ad remū posse me ad emendare i apice regiminis ecclie. Quarto habuit lachrymas compassionis quas habuit pro aliis miseriis. Cum enim ipse dum hāri emicta beatarent. beatus Aug. ligum bem vitam duxit. Fuerūt enim lachryme eius panes die ac nocte. Tertio cōmendatur ab affectionum dulcedine cum dicitur prima sapientie. Sapientie enim a supere vbi citur. In ipso namq; tunica fontalis tunicatas fuit q̄ tria mira in ipso generauit. Primo lachrymas mentis inflammationem. Unde cōtatur de eo ꝛ est sumptum de li. confes. Sic fudabat verba eius in scriptibus quasi fagittas acutas et ecclesiastes carbones vastatores. Incepit a dulci uenatione vnde ait vbi supra. Rec satisabar illis diebus dulcedine mirabili cōsiderare altitudinem diuini consilij super salutem generis humani. Incepit ab omnia sensum in meum perfecta conuersatione. Unde ait ubi supra. Vocasti et clamasti et rupisti surditatem meam choruscasti ꝛ splenduisti et fugasti ceciratem meam ꝛ duri spiritum. anhelo tibi gustaui et situio et fitio te. tetigisti me et exarsi in pacem tuā. Scdo fuisse in statu clericali et ibi dōs suam humilitatem sanctitatem ꝛ doctrine veritatē. Ite quidem humilitatis fuit q̄ iudignū se reputabat in presbyterū promoueri. et sacerdos lachrymas vberrimas meritat. Obiit etiā tue sue scriptate. quia mos monasterij clericos instituit ꝛ scīm regulā apli⁹ in illo monasterio viuere in cepit. vbi nulli hoīs ppij habebat. Et ecc in eo viuebat Obiit et sue vite ꝛ doctrine pitat. q̄ verbū vitā fatigabiliter rega

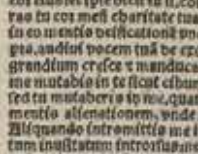

Iasi sol refulgens sic ille effulsit in templo dei. Eccl. i. Sicut sol radios suos obijs spargit sic ipse beatus Au. obijs refulsit. Jo vita quidem. i. in statu laicali: clericali ꝛ pontificali. Nam in statu laicali refulsit quando incepit a fermenti vilectos ne. vnde ipse ait in li. confes. Sagittaueras tu cor meum charitate tua. ꝛ gestabā vera bu tua transfixa in visceribus meis ꝛ docteras sagittas acutas carbones vastatores Incepit a dulci uenatione vnde ait vbi supra. Rec satisabar illis diebus dulcedine mirabili cōsiderare altitudinem diuini consilij super salutem generis humani. Incepit ab omnia sensum in meum perfecta conuersatione. Unde ait ubi supra. Vocasti et clamasti et rupisti surditatem meam choruscasti ꝛ splenduisti et fugasti ceciratem meam ꝛ duri spiritum. anhelo tibi gustaui et situio et fitio te. tetigisti me et exarsi in pacem tuā. Scdo fuisse in statu clericali et ibi dōs suam humilitatem sanctitatem ꝛ doctrine veritatē. Ite quidem humilitatis fuit q̄ iudignū se reputabat in presbyterū promoueri. et sacerdos lachrymas vberrimas meritat. Obiit etiā tue sue scriptate. quia mos monasterij clericos instituit ꝛ scīm regulā apli⁹ in illo monasterio viuere in cepit. vbi nulli hoīs ppij habebat. Et ecc in eo viuebat Obiit et sue vite ꝛ doctrine pitat. q̄ verbū vitā fatigabiliter rega

Universidad de Deusto
Biblioteca

ffendebat ac hinc scribebat ⁊ hereticos cō
uincebat. Tertio fuit in statu pontificali.
In quo ses rachū inuenit a quib⁹ alij epi
scopi cōueuerant priuari. Primo enim re
mouit a se omnem suspectam familiā. Una
de uicit Sneg. Legitur q beatus Augu. nec
cum sua sorore habitare consentit dicens.
Que cum sorore mea sunt sorores mee non
sunt. Secundo remouit a se omnē ambitio
nē ⁊ pompā. Ea in uestibus ⁊ in uasis. Nec
enim ea enim sua nec fuerunt nitida nimis
nec abiecta plurimum, sed ex moderato et
cōpetenti habitu erāt. Ipse etiam dixisse le
gitur fateor me preciosa uasa erubescō, et
ideo cū mihi detur uideo cū. Et quis pontifex
non potest esse edmunis? precio ergo sit cō
mune. Vasa etiam aurea vel argētea nō ha
buit: sed ligneis vel marmoreis vsus fuit
non necessitatis inopia sed proposito volū
tatis. Tertio remouet a se omnē cupiditatē
⁊ auaritiā, nullā esse uolūt dei agrum emere
uolunt posse. Mortua etiā hereditates ei
dimissas respuit, ⁊ propinquis mortuoꝝ
dari fecit. Quarto ad pauperes habuit ma
gnam liberalitatem adeo q ofiq vasa dis
ta tubebat frangi ⁊ cōfiari ⁊ captiuis inde
gentibus dari. Quādo vero pecunia habe
ebat hoc populo nūciabat et eos ad erogā
dum pecunias prouocabat. Quinto in
cibo ⁊ potu ipse habuit magnā parcitatē.
Unde scribitur de eo q mēsa frugali ⁊ per
ea usu est. Ipse nāq in libro confes. dicit.
Hic me uocauit dns quadmodum medi
camenta sic alimenta sumpturus accedam
In ipsa nāq mensa potius lectiouē ⁊ epu
lationem diligebat, detractiones vero pe
nitus ppelebat. Unde in mēsa pene solis
ptos habebat. Quisquis amat dictis absen
tum rodere uetā. hanc mensam uetā nos
mouit esse sibi. Unde si detractio ibi meiebat
bat, uelut q aut taceret aut illos uersus de
ferret, aut de mensa recederet. Certo nul
lam habuit ad suos consanguineos carnā
litatem. Unde dicitur de eo Consanguineis
Ac benefecit nō ut diuitias haberet: sed ut
aut non aut minus egerent. Secundo fuit
in morte. et hoc quinq; tradūt. Primo eni
sibi ostendit magnā cōpassionem: q cū in
lecto decumbere ⁊ turbari ola deuastarit
et ipse amantissime fleret, cōuocatis fratri
bus dixit eis. Rogate dñm ut aut nos ab hīs periculis eruat aut nobis patientiam tribuat. aut me de hac vita suscipiat,
et in ille tertio fuit exaudit⁹. Secundo ha
buit magnā deuotionē. nam septē ēpo per
mittebat sibi scribi fecit ipsoq; contra
pariter positos decumbens legebat et
oberrime flebat. Tertio habuit magnam
puritatem. Dicebat enim nullum ēternum
unq; excelsum fuerit fine encharistie sacramento decē
dere ⁊ retire debere quod ⁊ ipse in se uoluit
obseruare. Quarto habuit magnā charitā
tem. Quidā enim eger ad ipsum uenit cum
gemitu magno sibi rogando mentum impo
nere et sanitatem conferre. Et cum se excu
sare incepisset ⁊ diceret q non posset sibi
ipsi sanitatem cōferre, iniubat ille eger ar
dentius rogando dicēs q sibi per somniū
reuelatum esset q ad beatum Augu. accē
deret et ille sibi manum imponeret, ⁊ tunc
sanitatem obtinere deberet. Ipse igitur au
dito ab illo infirmo huiusmodi depecan
tiuis verbis, illi statim manum imponens
pro eo oauit, et sic infirmus ille sanitatem
recepit. ecce ergo ffre charitatis fuit po
tius illi ergo ad ei venienti & sibi ipsi cha
ritatem soluit impēdere, nec mirum: quia
desiderabat transire ad eum. Quinto hu
buit paupertatem magnam, unde de eo dī
citur, q testamentum nullum fecit quia no
de facere posset pauper ipse non habebat.
Quamuis autem dimiserit eorum substan
tiam tamen toti mundo dimisit triplicem
thesaurum scilicet preciosam sue corporis
margaritam, perpetuam famam, ⁊ affluen
tem suam doctrinam. Sccf. cliii. Corpora
sanctorum in pace sepulta sunt, ecce eoꝝ
nomen margaritam, ⁊ nomina eoꝝ pōnunt
in generationes: ecce perpetua fama. Sa
pientiam ipsorum narrāt populi. ecce eoꝝ
fluens doctrina. Tercio fuisti post mortem,
et hoc quattuor modis. Primo quia illu
stratus est lumine celestis claritatis. Unde
quidam monachus in spiritu raptus vidit
ipsum super lucidam nubem sedentē cum
ocnli quasi solis radij tota ecclesiā illuminabant. de quo odor nimius exhalabat. Se
cundo est immersus in pelagus infinite fluen
tatis, Unde legit q beatus Bern. ipsum
vidit de cuius ore tantus aquarum impe
tus erūpebat q totam ecclesiam replebat. Augu.
Hunc immersum in pelagus illud. de quo
dicitur in ps. Flumis impetus letificat
ciuitatem dei. de sua instientia nos letificat
et secundat. Tertio collatus est in claritate
diuine maiestatis, unde ēs quidam in ec
clesia sancti petri pernoctans vidisset sanc
tum Bregō. cum multis epis pcessionali
ter incedentē interrogauit gregorium, si in
ter eos Augustinus esset. At ille respondit angelo
rum excellentissimum de quo queris ele
ctionē hoc nobis tenet. Similimodo de quo
dam in spiritu rapto qui cum omnes sanc
tos in gloria perspexisset ⁊ augustinū mi
me uidisset: responsum est illi. Amice noli
dubitare: Augo. residet in excelso. Ubi ui
sputat de gloria excellentissime trinitatis.
Quarto constitutus est in plenitudine pon
tificatus. Ho. Introibo in potestias domini

Item ibi. Portas in terra. Cū inimicis ei
us. Vbi autem Augustinus quem
adm genuit per Ambrosij doctrinam ⁊ bas
tismi gratiā: et lachrymosis matris obse
quiis. Et qui ipse est in tanta potestia collo
catus. Ideo deuotos sibi adiuuare potest
sicut in multis patere pōt quos a diuersis
languoribus et afflictionibus liberauit.

C Sermo. ccxxxij. In decollatione
beati Joannis baptiste. Sermo. cl.

Ale tra=
ctauerit enim q
a ventre matris
sanctificatus est
prophete. Eccl.
xlix. Legitur q tri
bus beatus ioan
nes ab utero ma
tris sanctus fue
rit: a multis tas
men male tractatus fuit. f. ab herode q ip
sum beatum ioannē in carcere decollauit.
ab herodia que eius sanguinem sitiuit. etiā
male tractatus fuit a pharisēis: quoꝝ pīs
ma fuit in carcerātus. Fuit etiā male tracta
tus a iuliano apostata qui eius ossa vesper
ti et in parte combussit. Omnes enim isti
predicti male tractauerunt eum in vita: in
morte et post mortē. Nam herodes ⁊ eius
cōplices beatū ioānem male tractauerunt
in vita: quia ipsum incarcerauerunt, ⁊ tā
quē incarceratus ostēdit quo ad herodem
magnam constantiam unde super hoc ait,
Christo, id qđ herodes beato ioanni facie
bat pro iniuria ipse toti hoc suscipiebat p
benefitio: qz dei mia fuerbak qz verū gau
dium scīoꝝ est exire de mundo. Ostēdit quo
ad eum magnā reuerentiā ⁊ amorē nimis:
Herodes se tñ eis ⁊ amicū et etiā mi
stē discipulos ad ppz vt sciret si ipsum chri
stum nūciare debebat inferis sicut nunc
ciauerat supernis. Quo ad discipulos eius
dē magnam diligentiā pz Christo. Misit
Joānes in carcerem nō se suo periculo sed
potius de discipulorū salute sollicitus mi
sit eos ad ipm vt miracula sua iudicio ipius
facerent ⁊ sic fecerit vt pauciores animas lucrarentur qz
melior est apud deum vnus iustus qz totus
mundus peccatoribus plenus. Obtēdit quo
ad ei magnā sanctitatē ⁊ gratiā: qz mirabi
liter fuisse paradisum. Chry. Joannes
spēcie homo: gratia angel⁹: quia nihil cor
porale seu carnaliter erat in eo nihil visio sola.
Corpore tenebatur in carcere: animo autē
in celo. Secundo male tractabant eum in
morte quia ipsum decollauerunt. eius mē
decollatio facta ēt pro initicie defensione,
qz scilicet herodes de iugulo arguebat: fe
cta est cum multa sui deuotione: qz deo se
recōmendabat. Illi cantatur hodie, In me
dio carceris flebat ioannes ⁊ voce magna
clamabat dicens. Domine deus meus tibi
cōmendo spūm meum. Illi facta est cum pa
trum multorū qui erāt in limbo gaudio
unde legitur in euāgelio nichodemi qz ipse
se eis dixit. Ego iam ioānes qui ihū baptē
zaui: et digito demonstraui et descendū cla
re vobis: quia vos in proximo visitabit.
Facta est etiā cum mystica significatione
quā significationē beatus Augu. assignat
dicēs qz christus natus est eo tempore quo
dies incipiunt crescere. Joānes eo tempo
re quo incipiunt decrescere. christus fuit
in cruce exaltatus. Joānes fuit capite mi
noratus. per que dā intelligi qz fama sui
nō decrescere debebat, Famam vero ihū
crescere oportebat. Facta est etiā cū eccle
sie generationes: quia ipsius ad lymbū descē
derit eius tamen passio celebratur. Gerum
enim qui ad lymbū descenderunt quidam
spectāt simpliciter ad vetus testamentū sic
ut abraham dauid ⁊ ceteri. Et istorum so
lemnitas non agitur. Quidam vero spectā
bant ad vetus testamentū: sed illi ad tē
pus: ad nouū. Et ideo potest cantari: post
obitum celebratur: sed propter tēpus alle
luya subticetur. Joannes aūt spectabat ad
nouū ⁊ rōne cuius qz primitia est mortuo
rum: rationē tēporis quia fuit finis veteris ⁊ fi
gendi et initium noui. Et ideo eius obi
tus colitur: et alleluya cantatur. Tercio
male tractauerunt beatum Joannem post
eius mortem scilicet herodes caput eius
in disco afferri faciendo quasi quodā spe
culum discumbentibus inde faciens set de
rodias corpus sine capite sepelendo ⁊ tri
mensem ipsi ppheta resurgere. Et cum ca
pite corpus positum fuisset. Et iuliano
apostata eius ossa dispergendo ⁊ in parte
comburendo. Et quia omnes isti beati iō
nem male tractauerunt ideo a me ipsi mu
le tractati fuerunt. Nam herodes in exi
lium fuit missus: et ibi miserabiliter est
mortuus. herodias autem ut aiunt quā
dam cum caput beati ioannis manu tene
ret et ipsi insultaret diuino iudicio in eius
faciem insufflauit: et ibi subito mortua
cornit. Puella autem dum super glaciem
ludendo discurreret: glacies sub pedi
bus eius frangitur: et ita sic miserabi
liter suffocatur. Judei a tyro et baspassi
no fuerunt capti et triginta pro uno de
nario uenditi. Julianus apostata celi⁹
sibi plaga percussus ab hostibus ecciditur: et de corio scabellum regi persarum
efficitur. Quantus autem ioannes sit fue
rit male tractatus in vita in morte et post
mortem: uemo tamen in hoc triplici

Universidad de Deusto
Biblioteca

ci statu cum venerabiliter tractauit. Nã in vita celestibus mysterijs interesse fecit: cha celos apertos vidit vocem patris audiuit: spiritum sanctum in specie columbe aspexit: filiũ diuinitatem agnouit: & se tota tris nitate venerabiliter cum tractauit. Similit & in monte: quia mors sanctis valde pretiosa respectu eius: quia pro nullius mortem sic timuit respectu sui: qui pretio sanguinis redemptum celos acquisiuit respectu lymbi: quis gaudiosum municium patribus apportauit: respectu mundi: quia eius mortem venerabiliter colit. Simili modo post eius mortem. Ipse est dictus est patriarcha prophe ta, Apostolus angelus martyr confessor et virgo ut ideo in celo excelsius modo maiak in societate patriarcharum modo in societate prophetarum modo in virginibus angelorum modo in choro apostolorum modo inter rosas martyrum modo inter violas confessorum modo inter lilium agnũ et sic de singulis.

¶ Sermo. ccxxiii.

¶ De eodem. Sermo secundus.

Male tractauerit eũ ḣ de vetero missus siue consecratus est propheta &c. Ecclesiastes. In cibis primis ostenditur. Primo ponitur herodis crudelitas ḣ Joãnẽ crudeliter tractauit. Notandum q̃ aliquando mali male tractant malos, puerbiorum xiii. Inter superbos sepe iurgia sunt. Aliqñ mali male tractant bonos: vnde dr. p̃c xxiii. Persecutio est hominem inopẽ: & mẽdicum. Aliquando boni pugnant cõtra malos: vnde ḣo. Delati super iniquos pacem peccatorum videns, &c. Aliquãdo & boni cõtra bonos: qñ. s. sunt imperfecti: perfecti autem contra perfectos pugnare non possunt. Illa malitia: p̃ pugna potest inuenire cireabeatam ioannem. Tunc erã pugnabant mali contra malos. s. herodes & herodias ex una hac parte. Et philippus cuius uxorem herodes abstulerat ex alia parte pugnabãt mali contra bonos. s. herodes & herodias contra ioannem. Et pugnabant boni contra malos. s. Joannes contra herodem & herodiam: quoꝝ vitam persequebatur. Pugnabant et tunc boni imperfecti contra bonos sicut discipuli ioannis qui tunc pugnabãt contra discipulos Christi. Inter ioannem autem perfectum et Christum perfectissimum non potuit esse pugna: sed pax et amicitia per petua. In hac autem pugna Joãnes non fuit cõbuit. nec etiam cadere potuit. Primo qꝝ firmissime stetit et fuit stabilitus fundatus super montem altissime trinitatis qꝝ patrem cognouit in voce: filiũ in humana carnem: spũm scm in columbe specie. Secunde fuit lapis quadratus: habuit cum temperantiã per quã se abstinebat & fortitudinem per quã herodem sic arguebat: sapientiam per quã populũ se instruebat et castitatẽ per quã cotã christo se seruabat. Tertio qꝝ fuit cum xpo fortissimo vinculo amoris copulatus quam amicitia in vtero matris contraxerunt quando matres mutuo se salutauerunt & nunq̃ interrumpi potuit nec in pseueris nec in adueris. Scdo in tota ne fuit magna scissura: quoꝝ notat cum dicitur ex ventre matris consecratus est. Ex illa autem sanctificatione accepit spẽ replicationem. Luce. i. Spiritu scto replebitur adhuc ex utero matris sue. Accepit etiã per illa sanctificatione tantã doctrinã cognitionẽ. Vnde cum dicit exultauit infans. &c. Accepit in bono confirmationem. Esa. xlix. Sub tegumento manus sue protexit me. Petit purgationem. Hiere. i. Antequã exires de ventre sanctificaui te. Et propter ista duo natiuitas fuit miraculosa. Tres nãq̃ sũt natiuitates. Una quidẽ que fuit facta cum dote sine femina sicut fuit natiuitas eue. Alia ex facta de femina sine homine sicut natiuitas xpi. Tertia facta ex dote & femina contra solitum cursum nature sicut natiuitas beati Joãnis qui sine pctõ natus est. Ubi est ẽ fuit triplex impedimentum. Unum fuit ex parte pctõ qꝝ nunq̃ fuit sanctus. Et ideo nõ potuerat generare. Secundo ex parte matris qꝝ fuit sterilissima. Et ideo non poterat concipere. Tertio notatur similiter in his solute magna dignitas. In hoc q̃ dicit propheta. In ostii genere creature Joãnes semper dilectus comparatur. Nam inter corpora talia assimilatur corpori luminoso. Sicut lucerne ardenti. Inter spũalia assimilatur angelis qui inter spiritus rationales nobiliores sunt. Inter composita ex corpore & spũ assimilatur spũ prophetis qui ceteris hominibus excellentiores sunt. Patet etiã in hoc dignitas ipsius: quia ceteris sanctis xpo proximior esse videtur. Xpo nanq̃ est verbũ dei. Joãnes vero est vox dei. Sed ceteri sancti sunt tuba dei. Ozee. viii. In gutture meo sit tuba. &c. xpo etiam fuit sponsus. Joãnes autẽ fuit amicus sponsi. Ceteri vero sancti sunt serui sponsi. xpo namq̃ fuit sol et Joãnes fuit lucifer. ceteri vero sancti sunt stelle. Baruch. iii. Stelle vocate sunt & dixerunt. assumus. xpo fuit ignis ad heb. xii. Deus noster ignis cõsumẽs est. et Joãnes fuit lucula ardens. Eccl. xlviii. Verbum illius quasi facula ardebat. Ceteri vero fuerunt scintille. Mat. xiii. Fulgebunt iusti vt tanq̃ scintille. &c. Christus fuit lux. Joãnes lucerna lucens. Ceteri sunt radii lucis. Quarto ponit beati Joãnis magna auctoritas cũ dicit. Euertere et perdere et dissipare. &c. i. ostendere et predicare. qñ q̃dem pñs euangelium modo preparat. Ecclesia replendo sententia: deprimendo lapides: et extendendo rectitudines dei: & tortuosa rectificãdo. Hec quatuor tãguntur Esa. xl. Omnis vallis exaltabitur: et omnis mons & collis humiliabit. & erit prauus in directa et aspera in viam planam. Tunc enim fossa replet quãdo in precipitiis desperationis plusq̃ in spẽ venie elevant. Et tunc montes deprimuntur: quãdo per superbiã elati ad humilitatẽ reducunt. Tunc asperitates remouent: quãdo eos petã abiiciunt. Ille vero tortuosa rectificatur quãdo omnes intentiones nostre in deum dirigunt. & qꝝ Joãnes est apud veã tãe sancti tatis: dignitatis: et auctoritatis: manifestum est q̃ potest & scit ac vult non tuare. Addunt autem nos in triplici statu. s. in peccatis: et sicut ps in longobardis quos advocatus historiarum refert ipse Paul⁹ longobardorum historiographꝰ. Ultimat & in morte sicut ps in sanctule ḣ cũ decollari deberet Joãnes speculatori spãtũ tenuit rot dicit Greg. Quia exhauit post mortem sicut ps in lõgobardo in ecclesia beati Joannis sepultus et refert predictus Paulus longobardorum historiographus.

¶ Ser. ccxxiiii. De eodẽ ser. iii.

Herodes missit & tenuit Johannem: & vinxit eũ i carcere. In presenti euangelio tria de beato Joãne ponunt: scz incarceratio eius: decollatio eius: & sepultura eius. Circa hmõi notandũ q̃ multiplex est carcer in quo fuit Joãnes. Primꝰ est carcer materni vteri: iste fuit tot⁹ gaudiosꝰ. Luc. i. Exultauit infans cũ gaudio in vtero meo. Gaudebat ḣdẽ de tãta pctõ dignatione qñ mater suã visitabat de xpi incarnatione qui in virgis vtero esse sciebat & sui presentione quã tam cytice inchoabat. Secũdus carcer est carcer ppũ corporis: & iste carcer fuit tot⁹ ipectus⁹. Sap. viii. Cleni ad corpus insolubilis. Puritas eius de Joãnis post puritatẽ xpi & ipsius Marie matris fuit. Illoꝝ triplex puritas significat p tres luciferos planetas. i. p solẽ: p lunã: et p lucifer. Puritas eius xpi assimilat sole. ps. In sole posuit tabernaculũ suũ. &c. p̃ritas Marie assimilat lune. Cant. vi. Pulchra vt luna. Puritas Joãnis ẽ stella lucifera. Job. xxxviii. Nunq̃ p̃duces lucifer in tẽpore suo? Sicut sol in sole et lux sonis talis sic fontalis puritas est in xpo: & sicut post solẽ magis lucet luna. sic post xpm magis est puritas in virgine Maria. &c. Sicut post solẽ & lunã lucifer magis splendet: sic etiã post xpm & Mariã Joannes amplius claritate refulget. Tertiꝰ est carcer deserti. Et iste fuit valde penuriosus exteri⁹ sed ciꝰ fuit valde deliciosus interi⁹. Quantus est exteri⁹ edebat locustas & interi⁹ edebat mel silue nestre. sed interi⁹ mel celeste. Itaq; exteri⁹ habebat aquã maluatak: sed interi⁹ aquã spãdã. Exteri⁹ pelli⁹ erat pilis camelorum: sed interi⁹ indumẽtis virtutũ. Iste exteri⁹ habitabat in deserto: sed interi⁹ habitabat in celo. Exteri⁹ nãq̃ habebat societatẽ ferarum: sed interi⁹ habebat societatẽ angelorum. Quartꝰ erat carcer tyranni. i. herodis: et iste fuit valde gloriosus: qm magna letitia & exultatio fuit beato Joãni p xpo & p iustitia carcerẽ sustinere. fuit enim incarceratus p triplici vitate. s. p̃dicate iustitie quã reprehendebat qñ dixit herodi. Non licet tibi habere p̃ximi fratris tui. Pro veritate vestra ne quã predicabat. Unde dicit Josephꝰ q̃ herodes plenus ad predicationẽ tanti Joãnis magnã populi amicitudinem putens timens tumultũ populi in ipsum incarcerauit: reclusit carceri & iperi. Tertio p vxoratẽ sancte vite quã redebat. Sicut enim lex pontea & bafanea odium vitauerũ fugisti: et sicut noctua celsa lucem declinãt & aues gilt. Sic Judei vitã beati Joãnis imitari non valẽtes ipsum odiebãt: et ut demonii attribuebãt. Mat. xi. Joãnes nõ mãducans neq; bibens &c. dicunt hem odit hy. Quintꝰ est carcer limbi. Et iste carcer fuit valde gratiosus et iquis sanctis patribus gratiosum incensum appostauit. Erãt nãq̃ in magna tristitia tum q̃ nõ possent carebãt tum q̃ sibi diu permãserãt tum q̃ demonum pcessionem habebant. sed Joãnes eis nunciauit q̃ cito lucem vidãt visionis percipiẽt. Unde Luce. i. Illuminare his q̃ in tenebris & in vmbra. &c. Quia plurimus in loco tenebroso non sederunt. vnde subdit. Et in vmbra mortis sedent. q̃ cito ad recedendum pedes dirigerent. vnde subdit. Ad dirigendos pedes nostros. q̃ cito angelorũ societate gauderent postq̃ par inter ipsum angelos facta erat. vnde subditur. In viam pacis. Secundo fit mentio de Joãnis decollatione. Circa qõ sciendum q̃ in beato Joãne fuit duplex caput. s. corporale quod amputari potuit. Secũdum vero caput. s. superiubentale amputari nõ potuit. Caput

Universidad de Deusto
Biblioteca

ūquidem corporale de corpore amphitatis fuit ab ipso herode. Magnā ñdū pietatis gen⁹ q̄ tantum r tam sanctū caput ampurtatum fuit. In quo ñdem capite erāt ill⁹ beati oculi q̄ spiritū sanctū in colūbe specie cōspexerunt. In quo erāt ille beate aures que pcē dei patrio audire meruerūt. In quo fuerūt beate nares q̄ totius fragrā tē xpi senserunt. Et ille beata labia que totiens testimonia ihesu xpi protulerunt. Caput aūt illud supernū dicit esse christ⁹ et illud nunq̄ separari potuit. Sed g̃ sensum r motum per ipsum r in ipso refudit in utero et in mundo r modo in celo. In utero per sensum quo eum cognouerit mot̄ quo eū saltauit. In mundo per ipsum sensum fidei et motū operationis bone in celo modo in ipsis sensum quo illuminat in p̄dicā dei cognitionem. r motū quo semper monetur in dei per intimū amorē. Tertio fit mentio de ei⁹ sepultura dicit. quo audito discipuli tulerūt corp⁹ ei⁹ r sepelierūt. Et ihesus reliquit⁹ ē ad diuersa loca fuerūt trāsmutate aūt ad tanta fuit veneranditer timulate vbi Johnes sepē ptāt sua sug multas infirmitates quas sanauit ostēdit. sua potentiā ostendit super quatuor elementa que sepe cōpescuit r immutauit. Sup ignē qui ch⁹ nunc magn⁹ fuisset accensus reliqe opponebatur. r statim tanq̄ enumit. Sup aerē q̄ pro libertate dei natus in portū cōstringeret reliqe opponebant. r statī humbi cepitas⁹ cessauit. Sup mare q̄s. f. cū vnero filio nauib⁹ es⁹ reliqe tanq̄ debuit. vehebat tāta in mari orta est tēpestas vt oēs nautici formidarēt. Remissa est aūt cuidā sacerdoti q̄ it reliqe inimici reponerent magnā mari⁹ trāquillitatē sensit. q̄ et factū ē. Sup terrā. q̄ cū sicc⁹ tas magna esset. reliqe ipi⁹ vehebatur pcessionaliter. plurime ceciderūt. terra dedit fructū suū.

¶ Sermo. ccxxxv.

Cōe natiuitate btē Marie ser. hm⁹.

Apientia edificauit sibi domū. Prouer. ix. Cupiēs dei filij⁹ pinscepties ad humane nature nobilitatē habitare. nullam domū inuenire potuit q̄ tāte habitatorē reciperet q̄lem fuit. et ideo aperuit vt de nouo talem domū crearet. Et ideo dicitur. Sapientia edificauit sibi domū. s. fecit ut ipsa esset habitatrix beat⁹ Ambro. in crameron. Bonū artifex primo fundamentū ponit postea fundamento edificationis mēbra distinguit/ adiungit. r ornat. Et ista tria diuina sapientia in hac dom⁹ edificatione seruauit. Primo nāq̄ ipsam fundauit. ps. Ipse fundauit eā altissim⁹. Iob. Fūdamenta ei⁹ in montibus sanctis. i. in altitudine trinitatis. Cuius tris cui attribuit potentia. filio cui attribuitur sapientia. spiritui sci cui attribuitur bonitas. r gra. Et ideo cadere nō potuit. nec per ignorātiā. nec per aliquā malitiā. oto nāq̄ casu in pctō fit aliquo istorū trium modoꝝ. et isti tres modi inter sanctos apostolos reperti fuerūt. Petr⁹ nāq̄ cecidit p infirmitatē dū timore mortis ipm negauit. Et ratio est. q̄ nō dum fundat⁹ erat sup altitudinē diuine potentie. Paul⁹ eccidit per ignorantiam. Ignō. i. Ignorans feci in incredulitate. Et ratio est quia nondum erat supra altitudinem diuine sapientie. Iudas vero cecidit per malitiam excogitatam. et affectatam. vade ha. pilecit maledictionē et inuenit eam. Et ratio est quia nondum fundat⁹ erat supra altitudinem diuine gratie. nullo autem istorum modorum ista domus cadere potuit que dicit Eccl. xxiiij. Ego mus omnis gratia vie et veritatis. In me omnis spes vite r virtutis. non enim deus tantus humanā. q̄ fundata fuerat supra altitudinem diuine potentie. sed cadere potuit per malitiā. quia fundata erat supra altitudinem diuine gratie. ideo dicit. In me omnis gratia vie. In me omnis spes vite r virtutis. Eccli. xiiij. Ego quasi vitis fructificaui odorē suauitatis. Nec per ignorantiā. r quia fundata erat supra altitudinē diuine sapientie. r per infirmitatē humanā. q̄ fundata fuerat supra altitudinem diuine potentie. sed cadere potuit. In me omnis spes vite r virtutis. Eccli. xiiij. Ego quasi vitis fructificaui odorē suauitatis. Sapiētia edificauit sibi domū. Iob. xxviij. Ecce timor dñi ipa est sapientia. Et recedere a malo intelligentia. Hec per sapientiam humanam. q̄ fundata fuerat supra altitudinem diuine potentie. sed cadere potuit. In me omnis spes vite r virtutis. Eccli. xiiij. Ego quasi vitis fructificaui odorē suauitatis. Sapiētia edificauit sibi domū. Artifices q̄s dicit. Exod. xxxvi. Fecit bezeleel et ooliab et omnis vir sapiens corde quibus dedit dñs sapientiā et prudentiā vt scirent operari in fabrefactione tabernaculi. Et ipse fecit. Et ideo dicitur. Sapientia edificauit sibi domū. s. fecit ut ipsa esset habitatrix beat⁹ Ambro. in crameron. Bonū artifex primo fundamentū ponit postea fundamento edificationis mēbra distinguit/ adiungit. r ornat. Et ista tria diuina sapientia in hac dom⁹ edificatione seruauit. Primo nāq̄ ipsam fundauit. ps. Ipse fundauit eā altissim⁹. Iob. Fūdamenta ei⁹ in montibus sanctis. i. in altitudine trinitatis. Cuius tris cui attribuit potentia. filio cui attribuitur sapientia. spiritui sci cui attribuitur bonitas. r gra. Et ideo cadere nō potuit. nec per ignorātiā. nec per aliquā malitiā. oto nāq̄ casu in pctō fit aliquo istorū trium modoꝝ. et isti tres modi inter sanctos apostolos reperti fuerūt. Petr⁹ nāq̄ cecidit p infirmitatē dū timore mortis ipm negauit. Et ratio est. q̄ nō dum fundat⁹ erat sup altitudinē diuine potentie. Paul⁹ eccidit per ignorantiam. Ignō. i. Ignorans feci in incredulitate. Et ratio est quia nondum erat supra altitudinem diuine sapientie. Iudas vero cecidit per malitiam excogitatam. et affectatam. vade ha. pilecit maledictionē et inuenit eam. Et ratio est quia nondum fundat⁹ erat supra altitudinem diuine gratie. nullo autem istorum modorum ista domus cadere potuit que dicit Eccl. xxiiij. Ego mus omnis gratia vie et veritatis. In me omnis spes vite r virtutis. non enim deus tantus humanā. q̄ fundata fuerat supra altitudinem diuine potentie. sed cadere potuit per malitiā. quia fundata erat supra altitudinem diuine gratie. ideo dicit. In me omnis gratia vie. In me omnis spes vite r virtutis. Eccli. xiiij. Ego quasi vitis fructificaui odorē suauitatis. Sapiētia edificauit sibi domū. Nec per ignorantiā. r quia fundata erat supra altitudinē diuine sapientie. r per infirmitatē humanā

os induit pannis purpureis. et ideo dicit. Accensum fecit purpureum. Solarium nanq; infertur est ipsa consuetudo que de rōne sui semper est ad malū pertinuisse in virgine ad malū pertinere non potuit. qui septē columnis argenteis. i. septem donis spūsancti roborata fuit. Unde quarto decimo. Sapientia edificauit sibi domū excidit columnas septem. Solarium medium est ei⁹ anima pauimentata lapidibus preciosis. i. virtutibus variis. Tribus stratibus theologicis. Ecclesiast. xxiij. ego mr pulchre dilectionis quo ad charitatem et agnitionis q̄ ad fidem et sancte spei quo ad spem. etiam fuit anima virginis hendecite pauimentata quatuor virtutibus politicis. Ipsa enim vicit temperanter/eum visit. Quoniam virum non cognosco. Prudenter quando cogitabat qualis esset illa salutatio. Fortiter qui a licet fuerit turbata non tamen conturbata. Iuste dum dicit. Ecce ancilla domini. Humiliter est ei pars iustitie. Solarium superius est eius spiritus/qui fuit ornatus quatuor pānis purpureis. id est quatuor affectibus que ipsam totam purpuream fecerūt scilicet sancta timorosa/que omnia vitia recadat. ℣. Confige timore carnes meas. Bernardus. Sit sagitta quedam timoris dei/ que carnis delicias cōfigit. Amoris quo semp ad illum suspirabat. Canticorum iij. Vulnerata charitate ego sum. Bernardus. Est sagitta electa amor christi animam matie non modo cōfixit sed et pertransfuit et nudam in pectore virginali particulam vacuā amore reliquerit. Primi sermonis quia verba dei in corde mediliter deferebat.

Iste secundo. Maria autē conferebat omnia verba hec conferendo in corde suo. Et sagitta sermo dei primo efficax. ℟. Et dolorem/quez in filii passione sustinebat. Hoc secundo. Quam ipsius animam/ pertransibat gladius. Secundo hec domus fuit ampla. Habuit ēt vterum amplum ad totum concipiendum. Ideo dicitur templum / quasi tectum amplum. ℣. Suscepimus dē⁹ misericordiam tuam in medio templi tui. Sicut erat totum manna erat in vnaquaq; tota vna erat in archa ℟ tota archa claudebatur in tripla sic etiam diuinitas tanq; manna / tota erat in vno. i. in Christi anima ℟ vna ad ēt anima tota erat in archa id est in Christi carne dei. et hec omnia claudebantur in triplo. id est in virginis vtero. Secundo habuit amplum intellectum ad cognoscendū. ejus etenim intellectum non incigebat radio solis. quia intra se habebat ipsum solē. Eccli. xxvi. Sicut sol oriens in mundo &c. Nec nubis lucerne quia intra se habebat lucernam diuinam. id est diuinam sapientiā: que de ea assumpserat tectum. id est carnem humanam. Unde etiam dicitur ibidem. Lucerna splendens super candelabrum sancti &c. Nec scintilla ignis quia habebat ipsum ignem diuinum intra se. Fuit namq; robur dei inflammatus ab igne diuino de quo ps. in eodem. xlij. Tertio habuit amplum affectum ad compatiendum: quia omnes infirmum sue pietatis recepit habet namq; duplicem sinum scilicet gratie misericordie dulcedinis melliflue. et glorie de quibus ecclesia cantat. Maria mater gratie mater misericordie &c. Siquidem intra sinū gratie recepit iustos. Intra sinum misericordie recepit peccatores. ideo dicitur Maria mater gratie mater misericordie. Intra sinum sue dulcedinis recepit tribulatos et tentatos adeo hostem repellendo. ideo subditur. Tu nos ab hoste protege. Intra sinum sue gloriose recepit defunctos. ideo concluditur. In hora mortis suscipe. Quarto habuit amplum membrum ad subueniendum. Habet enim subueniendi potestatem: sapiēcie et voluntatem. Prouerbiorum. xxi. Thesaurus desiderabilis et oleum in habitaculo sapientis. Potest enim subuenire quia habet thesaurum. Unde quia habet pietatis oleum. Scit quia fuit tanti habitaculum. id est christi qui est dei sapientia: que sapientia in vtero virginis nouem mensibus habitauit.

Tertio hec domus fuit lucida. Nam sicut dicitur Canticorum vi. In ea fuisse lux aurora quando spiritus sanctus eam sanctificauit. vel quia tunc tenebram originalis peccati ab ea obtulit. ℣. Reg. xviij. Lux aurore crescente sole mane absq; nubib⁹ rutilat. Aurora aūt perficit donec ad plenū facit sic vero beneficta post suam sanctificationē in vtero semper creuit in mundo. Proverbiorum quarto. Semita iustorum quasi lux splendens procedit / ℟ crescit vsq; ad perfectum diē. Ipsa nanq; fuit lux splendens in sanctificatione / processit in spiritu sancti superventione: creuit in filij conceptione. et facta est perfecta diei in sua assumptione. Stigma in ea fuisse lux lune. i. sapientie diuine tunicate. Ecclesiast. xliij. ℣. Luna ostendit tempora et signum diei. ℟ Luna nanq; est signum diei. est per quod datur intelligi q̄ diuina sapientia incarnata: tunc ostendit suam creatam qualitatem/suam eternitatem ℟ sua festiua locuacitatem. Fuit etiam in ea lux solis. Lunam. de sole sic dicit. Ecclesiast. xliij. Solem ⁊ solem fulgentem calentem currentē. Sol igitur spūalis ipso in hac domo refulsit: quia fecit ea fulgere per plenissimam cognitionem/ calere per ferventissimā dilectionē ⁊ ad nos curare per pietatissimā subuentionem.

℣ Sermo. ccxxxviij.
℣ De eodem/ Sermo tertius.

Orief stella ex Jacob/ ⁊ cōsurget virga de israel/ et percutiet duces Moab. Numer. xxiij. Quamuis creatura inanimata potentiam in qua sunt ordo proprietas et qualitas que dilatant Marie virtutes. ideo scriptura sacra diuersas res adducit quibus ea assimilat: et aliquas virtutes inde elicetur. Ideo in verbis propositis assimilatur stelle ⁊ virge. In quibus verbis a tribus commendatur. Primo a fide orta cum dicit. Orietur stella &c. Secundum nanq; philosophum in stellis non est aliqua corruptio/nec casus/nec error. Vnde igitur stella quia nullam corruptionē habuit: nec in nativitate/nec in vita/nec in morte. In nativitate non habuit corruptionem peccati originalis et actus ostenditur/ corrupto/auctoritate/et ratione. Exemplo. quidem in Jeremia et Joanne hoc asseritur quorum vnus fuit prophyta Christi. alter eius precursor. Multo fortiori hoc de ista dicitur que fuit christi mater. Auctoritas &c. ℣. Sanctificauit tabernaculum suū altissimus. Bernardus. Nec est festū sancti alicuius honoretur nisi sancta nascatur. Nullus est gemmarum nobilissimarum in puluere immundo collocaret: sic nec de⁹ patri filium suum in vtero virginis polluisset nisi mundā fuisset. Sanctus est deo et in sanctis habitat. Non etiam habuit corruptionem aliquam actualis peccati: quia fuit tot talis virtutibus prenunitus. Canticor. vij. Pectus eius sicut turris &c. Fuit enim pectus conclusus: quia seipsam clauserat contra suos custodiendo. Fuit hortus conclusus/quando angelus eam clauserat. I tota vita sua eum conseruando. Fuit fons signatus/Quia deus ipsam signauerat ea de conclusione et ideo deus solus claustri porta. Ezechiel. xliij. ℣. Porta hec clausa erit. Non aperietur et vir non transibit per eam. Non etiam habuit aliquam putrefactionis corruptionem in morte/quia corpus eius fuerat de potentia firmiter compaginatum. dei sapientia prudenter contemperatum. et igne spūs sancti fortissimo consolidatum. et deitate filij dei imbalsamatum. Secundo dicitur stella: quia in ea nullus fuit casus. Apostoli in passione Christi ceciderunt a fide ppa et a gratia spiritus sancti: ⁊ a societate dei. Sed maria non potuit cadere a fide Christi: quia ipsa erat porta. Ezechiel. xliij. Christo erant et ei⁹ a sancto spiritu docta. nec a gratia quia in vtero mortis fuit confirmata et solidata Christi: quia Christo semper fuit conjuncta. Johannis. xiij. Stabat iuxta crucem ihesu mater ei⁹. Tertio dicitur stella: quia nullum in ipsa fuit error. Stelle eēt in suo motu errare non possunt: que moventur motu a deo sibi concreato. Mouent autem motu firmamenti circulum. et motu proprio suo lentissime. Sic ipsa non mouebatur motu proprie voluntatis. sed motu diuine dispensationis. Motus nanq; est a spiritu sancto de Christi conceptionem consentiendo. et primus acquirit. vt in egyptus iugeret continuo obediuit. vt inde rediret/ statim obtemperauit/non autem ad preceptum nostri in periculo mouere nolumus. Ipsi tres volumus facere effectum quia ideo sphera erratia sumus vt in caneli. Jude sunt sphera erratia. Secundo commendatur a vite processum dicitur. Et consurget virga de israel. Dicitur est virga. ℣. Ortum ad eius ortum filiorū conceptum. et vite sue progressum. De eius ortu ysa. xi. dicitur. Egredietur virga de radice iesse/et flos de radice eius ascendet. et requiescet super eum spiritus domini. Radix est ad imitationē virginis tendit ad alta. Radix in terra aridissima virga ⁊ germinat. Radix terre humour virga celi rore solis q̄ calore gaudet et crescit. Sic radici petebant ima virtutis/ illa autē alta virtutum. Illi erant fixi in terra per cupiditatem terrenorum/hec in aere per auiditatē celestium. Illi nutriebant amore carnali hec amore spirituali. Illi conditionebantur frigore infidelitatis. hec autem fouebatur calore charitatis. Secundo dicitur virga ⁊ tam ad filij conceptum. De qua dicitur Numeri. xxiv. Jmuit germinasse virgam Aaron &c. Ista autem virga genuit florem et amygdalum. id est Christum qui dicitur primo flos propter suauitatem odoris et pulchritudinem conuersationis. dicitur etiā christus amygdalum. quia in ipso fuit exterius cortex fragilis. i. caro passibilis. intus nucleus. id est diuinitas temperauerat dulcia in medio tribulationis. est anima virtuosa. Tertio dicitur virga ad virtutis processum. Ezech. xix. Virga erat matris virga nitida et subtilis ⁊ hec que Christum voluit flores in integritate sui corporis germinauit ipsa nanq; tantum profecit q̄ venit ad summā puritatem. ideo dicitur nitida et tam ipse venit ad summam humilitatem. ideo dicitur et subtilis. inde peruenit ad castitatem. Ysa. xi. Egredietur virga de radice iesse. Virgam inde peruenit ad ejus conditatem maternam. id est ad per ipsum voluit florem in integritate sui corporis germinauit. Tertio beata virgo commendat a virilitate et effectu rem dicit. Et percutiet duces Moab. Malebolus nanq; est malitios⁹ sus/immundus/superbus et alienus. Ipse eēt percussit malitiosum per charitatem suam. Judith. xij. Percussi eum lab⁹ ire cheri

otis mer. Hoc fecit immundum per virginitatem. Proverbiorum vltimo. Accepit fortitudinem lumbos suos. Superbum confusibile per humilitatem. Judith. viii. Ancilla mulier. hebree fecit confusionem in domo Nabuchodonosor. Sicut est magna confusio assertores gygantis a femina vinci/sic fuit magna confusio diabolo a puella virgine superari. Job. xl. Ligabis eny ancillis tuis. Illa fuit de principio ancillis dei que ait. Ecce ancilla domini/que diabolum ligat: quia p suam humilitatē sagenā filius refrenat. Illa tum ait accepit per suā sapientiam. Judi. viii. In manu femine tradetur Sisara. Virgo enī beata Maria est valde sapiens. Prouerbio. xiii. Mulier sapiens edificat domū suā Diabolus aut valde stulta. ij. Cor. xi. Timeo autem ne sicut serpens decepit euā/ astutia sua &c. Ihc ens Sisara in manu femine tradicitur/qñ astutia serpentis per sapientiam virginis debellatur. ¶ Sermo. ccxxx viij.

¶ Eiusdem/Sermo quartus.

Ego mater pulchre dilectionis et timoris et agnitionis et sancte spei. Eccli. xxiiij. Ego genitricem/ Nobilitate materia dei/angelici spiritus admirantes asserunt. Que est illa que pgredit̄ quasi aurora consurgens et pulchra ut luna. Cant. vi. Quibus ipsa respondens ait. Ego mater pulchre dilectionis &c. Que ẏba tripliciter intelligi possunt/ vel de ipsa respectu filij/ vel de ipsa respectu nostri. Primo mō sic intelligitur. Ego sum mater que habeo in me pulchram dilectionem/pulchū timorem et pulchrā agnitionem/et sum pulchra: vbi sit ono videnda. ℣. Qualiter dicatur mater/et qualiter habuit pulchram dilectionem et timorē &c. Sit nanq; mater carnalis/legalis et spiritualis. Ipsa ergo est mater carnalis xpi quem genuit de substantia. Mr̄ spūalis peccatorum a quibus baptizane per spūm sctm in fonte nre. Mater legalis multorum dū adoptat in filios dei. Vñ cantat ecclesia. Memento salutis auctor &c. Ecce dā est mater xpi carnalis. Mr̄ dei. Ecce qz mr̄ legalis. Mr̄ misericorde qz est mr̄ spūalis. et sum hoc habuit tres filios. ℣. Quasi est et filius naturalis: quē de sua substantia genuit dicens mulieris ecce filius tuus. et filio. Ecce mr̄ tua. et ex illa hora accepit eā discipulus in sua. Secundo fuit adoptatus in filium dei. Vñ cantat ecclesia. Memento salutis auctor &c. Ecce dā est mater xpi carnalis. Mr̄ dei. Ecce qz mr̄ legalis. Mr̄ misericorde qz est mr̄ spūalis. et sum hoc habuit tres filios. ℣. Quasi est et filius naturalis: quē de sua substantia genuit dicens mulieris ecce filius tuus. et filio. Ecce mr̄ tua. et ex illa hora accepit eā discipulus in sua. Tertio fuit in ea colligatus/sociatus et unitus. Ecclesia. xxvij. Omne animal diligit sibi simile. Mr̄ dei et hominis quasi duo extrema unita sunt. Mr̄ dei et hominis quasi duo extrema unita sunt. Mr̄ dei et hominis quasi duo extrema unita sunt

Universidad de Deuso
Biblioteca

ecti.vii. Floruit amigdalum impregnatū
dicitur loenita dilipabitur capparis. Tunc
enim amigdalus florui quāde ipsa virgo
gotā pr ginitatis emisit tunc locusta/id est
gentilitas imbabilis et incheta gr spūs sanc
cti impregnata fuit ⁊ capparis/id est popu
lus iudeog to dissipationem tuit. Capparis
eth est frutex spinosus super terrā expānsus
et significat populū iudaicū durū et rebel
lem ⁊ semp terremis adherētē. Scdo obtēr
eius fuit beatus qui fuit habitaculū spūs
sancti. Spūs enim sctūs in ipsum venit ad
sanctificandū. ha. Sanctificauit tabernacu
lum suum altissimus venit ad impregnan
dum. Matth.i. Qđ em in ea natū est de spū
sctō est. Bā cumulādo. Luc.i. Spūssctūs su
perveniet in te et virtus. rc. Tertio venter
ejus est dīus: qr fuit apotheca caritatuar
in qua tota medicinas reposuit cōtra mor
bos omnium vitiorum. Medicina em con
tra concupiscentiā carnis est considerātio
sue sinceritime puritatis. De qua dicitur
Cant.vij. Venter tuus sicut acervus tritici
vallatus liliis. In eius enim utero fuit tri
ticum. De quo dicitur Joan.c. Nisi granū
frumenti. rc. Et fuit saluāt qui in eius
et in semine angustus. Quia tho quan
dum ad humanam naturam nobis fuit ma
nifestus. Qualtum vero ad diuinam naturā
fuit valde occult⁹. Et fuit vallata/id est circū
cuntata liliis puritatis scilz intus, et extra
sursum et deorsū a dextris et a sinistris an
te et retro. Et dicit liliis in plurali quia ha
buit mundas cogitationes/affectiones/in
tentiones/locutiones/et operationes. Uel
fuit virgo vallata id est puritate munita, ita
q̄ honis nunq̄ per imporitatem ad eius
cor intrare potuit. Medicina autem cōtra
amaritiam est cōsideratio sue paupertatis.
pam ipsa fuit pauper ante partum. rc. fuit
nupta pauperi sponso pecta pauperi tum
do ⁊ hospitata in paupere domo. Fuit pung
in partu/quia pro thalamo habuit stabulū.
pro lecto habuit presepe ⁊ penum pro domi
cilio habuit hominem et asinum. Fuit etiam
paup post partū/q̄ obtulit oblationē pau
perū nutriebat filiū per acum ⁊ colū ⁊ nul
lum ex filio habuit domicilium. Medicina
vero cōtra superbiam est consideratio sue
humilitatis, qui humilitas coacta spontā
nea ⁊ honorata: humilitas coacta non fuit de se
non fuit meritoria. habet th contra dicendum
unde generet mercedē qñ necessitas cōpe
ditur/in virtutem. Ro. Humiliauerit ⁊ in com
petibus pedes eius: humilitas vero spōtā
nea ⁊ si de se fuit meritoria habet th causam
qñ generat. Michee.vi. Humiliatio tua in
medio tui. Sed humilitas honorata nullā
habet coactionem nec humiliandi occasio
nem/sed quāto magis a deo exaltatur eam
to magis ad humilitas provocatur. Talis
fuit humilitas marie que quādō honorata
ab angelo qui eam reuerēter salutauit a pu
tre qui eam elegit: a spō sancto qui eā fe
cundificauit: a filio qui eā impregnauit: a to
to mundo qui eam beatā dixit. Laudē se hos
milliā vicit. Respexit humilitatem ancille
sue. Quarto eius venter est beatus quia est
fons omniū gratiarum. Cant.iij. Fons ortō
rum/puteus aquarum viuentium ⁊ fluenta
impetu ve libano. Habuit virgo ostiū cam
pum ⁊ viridariū. Ostium sunt electi qui seip
sum suos clauserūt in quo sunt flores ⁊ her
be redolentes/id est gratie ⁊ virtutes. Cam
pus autē sunt pectora qui nullā habentia
sensibus suis clausurā ⁊ in quibus sunt mul
te arbores steriles et infructuose. Uiridia
rium vero sunt beati in quibus virgo hanc
dicta speciale ⁊ electā habet tali ⁊ tot enim
triplicē riuum. Unū qui habet virentem fe
cunditatē illum mittit in ortum electorum
fecunditatis vou per opera pietatum, ideo dī
citur fons ortoum. ysa.lv. Quomodo des
cendit imber de celo. rc. Scdo habet riuū
qui habet virtutem purificādi ⁊ istum mitti
tit in campū peccatoꝝ qui cum sint mortui
et steriles apīos viuificat et fecundat. ideo
subditur putens aquarum viuentium. Exo
chiel.xlvij. Ois ad que venerit viuent. Ter
tio habet riuū qui habet virtutē letificādi
et istum mittit in viridariū beatoꝝ quos
adeo inebriat q̄ semp eos letificat. Ro. Flu
minis impetus letificat ciuitatem dei. ideo
subditur. que fluunt impetu de libano. Ideo
mus est mons altus ⁊ eminens et candidus
et significat illum qui est altus per diuini
tatem ⁊ cādidus per humilitatem. Ab isto
libano facit effluere in beatos aquas gra
tiarū ⁊ hoc cum impetu/id est cum magno
plenitudine et cum magno sono letitie: et
cum fuga et continua emanatione.

¶ Sermo.ccxl. De exaltatione sancte cru
cis. Sermo primus.

Eo domi
nus humiliauit se
usq̄ ad mortē mortē
autē crucis/q̄ ad tertiū. Magna fuit humili
tas qñ ihc purissimus humiliauit se usq̄ ad in
fās. Maior qñ pia se humiliauit usq̄ ad mor
tis supplicū. Maxima vero qñ deus angelos
sanctos humiliauit se usq̄ ad pessimos latrones.
Per hāc scālā humilitatis voluit nos descendere
dominus vt ascendere mereamur scz usq̄
ad cornu et infirmitatis nostre considera
tionē. Michee.vi. Humiliatio tua in medio
tui. usq̄ ad mortē/id est vitiosā mortificā
tionem. Coll.iij. Mortificate mēbra vestra
que sunt super terrā. usq̄ ad crucem/id est
penitentie susceptionē. Matth.xvi. Si quis
vult venire post me abneget. rc. Lignū hu
mile/sed exaltatū est lignum sancte crucis
qñ primo erat humiliatū erat supplicij in
fronum/sed factū est valde sublime: qr fas
ctum est a Flavia imperatop. Aug. Cruc que
prima erat supplicij latronū transiit ad frōs
tes imperatop. Si tulem honorē deus con
tulit penis suis quale ergo honorē cōferet
actis suis. Fuit altissima ligni sublime ex
tatum ⁊ exaltatum in celo/in mūdo/in infer
no, vt sit verū quod dicit Phil.ij. In nomi
ne ihesu omne genu flectatur celestium terre
strium ⁊ infernoꝝ. et sit tātum exaltatū in ce
lo quia ipsum celū reserauit. Janua est ce
lestis atri pecti clausura fuit serrata ⁊ clau
sa. et habetur Gen.iij. scz angelica custodia
flamma oppositā ⁊ ruphea bis acuta. Erue
autem pte sue sanguinis custodiā angelicā
remouit: q̄ clausa est. qđ a.xpō. Dabo clauē
domus super humerū eius. Hiero. Q̄ angelus
q̄ clauis paradisi. Item flammā extinxit
q̄ aqua celestis. In huius significatione de
fatere christi exiuit sanguis ⁊ aqua. Ro. bis
ruphea. Hiero. est. Flammata illa ruphea
et fontibus pulsidens cherubin christi extin
cta et reserata fuit sanguine. Rumphea bis
acutam preciam abluit quia preciam est.
Illa namq̄ ruphea erat diuina sullicia que
requirebat satisfactionem condignam/per
christi sanguinē est facta. i. Pet.i. Nō eo
ruptibilibus auro vel argēto redempti estis
sed preciosō sanguine. rc. Scdo exaltatū
est in mūdo quia sibi mira opera fecit scilz
sapientie/potentie/et mie. Et dicitur ter in
anno celebramus festū sancte crucis: scilz
in parasceue/in inventione et in exaltatio
ne. Nam in parasceue fecit opus mire sapie
tie. Nam q̄ a diabolum sapienter decepit. Aug.
Tenuit a diabolum sapienter decepit. Aug.
Tenuit et diabolus nescipnā crucem suam
posuit esam carnem suam diabolus autē
voluit capere esam carnis et capt⁹ est ob
hamo deitatis. Job.xli. An extrahere pote
ris leuiatā hamo. In inuentione fecit op⁹
mire potentie: quia materialis tyrannus de
uicit et consternum in imperium fuste re
stituit multos mortuos suscitauit et infir

mos curauit. Ista omnia sunt opera diuine
potentie: et diuine clementie: maxime tyran
num deiecerat humilis egritare. Sapien
tie.xiij. Benedictum lignum per quod fit iu
stitia. et Ince primo. Fecit potentiā in bra
chio suo. Sed in exaltatione fecit opus mi
re misericordie quia deus tunc multis in
chymis christianorum eracliam confortā
uit. tyrannum deiecit et gentiles ad fidem
conuertit. Septentio.xiij. Erigunt ligno cres
dunt homines animas suas. Tāc enim eras
cli⁹ et ceteri ligno crucis animas suas ere
diderunt quia sibi deuote recommendare
runt et victoriam obtinuerunt. Tertio fuit
exaltatum in inferno: quia diabolum deuin
cit et superauit. Diabolus namq̄ tunc erat
robustissimus⁹ et securus. Luce vndecimo.
Cum fortis armatus custodit atrium ⁊ ecce fi munitus in pace
sunt omnia que possidet: ecce fi securus.
Sed christus per lignum crucis robustum
percussit: quia est baculus dei. Ysaie.xxx. fi
voce domini pauebit assur/id est diabolus
virga percutiēs. Ista enim dicitur virga
mortis qui serpētes demonum/quos virtus
crucis demones⁹ prostrauit. Chrysostomus
Uidentes demones signū crucis vehemēt
territi fugiant tinentes baculum quo plas
gam receperunt. Secundo intrauit cum vul
neranti qui eū gladius et ensis dei. q̄ aūt
sit gladius docet Origenes. Tāta est vis
crucis vt si in mente fuerit habeat nulla
libido nulla peccati macula poterit pecua
tere sed continuo ad memoriā eius tortus
peccati et mortis fugit exercitus malig⁹
norum prope stare poterit videns gladiū
in quo delectus est. Chrysostomus. Videbos
luo timet crucem quasi ensem in quo lethale
vulnus accepit. Tertio securum terruit et
expo.⁹ nuit: quia est pessimum dei. Solent
namq̄ aduersarij ad visionem verilli remis
fugere ⁊ spolia dimittere. Sicut demones
ad verilli visionem crucis territi fugerās
et sancti qui erant in symbo dimiserunt.
Ysaie decimotercio. Super montem calīg
nosum/id est super diabolum leuate signū
crucis et ingrādientur portas scilicet ciuis
tatis superne ducis/id est sancti patres se
ⁿ alios discrete vocentes. Item triplicem
virtutem crucis quam habuit in inferno
contra demones tangit. Ysaie quinquagesi
mo primo. Numquid nō tu percutiēs
sti superbum. ecce quia percussit robustum
baculo dei vulneratis draconem. ecce quia
vulneravit munitus gladio et ense dei. qui
postea fuit profundum mario vsum vt transi
rent liberati/id est sancti patres ex symbo
educti: ecce qi ipse christus virtute ejus⁹
crucis spoliauit securum.

¶ Sermo.ccxli. De eodem. Sermo.ij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Mihi autē absit gloriari/nisi in cruce dñi nri ihu xpi per quē mihi mūd⁹ crucifixus est ⁊ ego mūdo. Hec scribit apls ad Gal. vi. tanqñ dicat. Quidā gloriant in alluentia diuitiaꝝ. Se. In multitudine diuitiaꝝ suarū gloriant; ego dicā/in scientia potētia Judith. Gloriabat quasi potens in potētia sua, quidā in religione simulata. Gal. vi. Absit vos etiā absit vt in carne pctōra gloriem/nisi in cruce dñica. In premissio autē vere hic apls triūfacit. Primo ostēdit qz in cruce est solū modo gloriandū cū dicit. Mihi absit gloriari nisi in cruce dñi nri ihu xpi. In qua quidē gloriari vehemus propter suam dignitatem ⁊ nrā vtilitatem. Eius autē dignitas ostenditur qz in passione fuit imperiale solium. Esa. vi. Vidi dñm sedentem super soliū. ⁊c. Fuit nāq; illud solium excelsum/quia christus per crucē celos ascensū conscendit. Fuit latissimum qz ois ad se traxit. Fuit plena ois terra maiestate eius: quia totam ecclesiā gratia sue benedictionis implenit. In inventione crucis factum est ecclesie triūphale vexillū. Esaie. vi. Tanquā dñs signum in nationibus ⁊ congregabit profugos israel. ⁊c. In exaltatiōe facta est ecclesie victoriale signum. Eccl. xiij. Super montem caligo volum/sic est sup domesticos lenate signum. ⁊c. In iudicio extremo erit in regale sceptrū/quo christus vnos reget clementer. Heller. xv. Accede et sange sceptrū. malos autem regent ferrea virga ferrea. Postēdo debem⁹ gloriari in ea propter nostram vtilitatem/quia in ipsa inuenīt omnis gloria nostra/scilicet interior que est in perfectione puritatis. ij. Cor. i. Gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre ⁊ quia conscientiam mundat. Heb. ix. Sanguis christi emundabit conscientias nostras ab operibus mortuis. Exterior que est in exhaltatione et infirmitate. ij. Cor. xij. Libenter enim gloriabor in infirmitatibus meis vt inhabitet in me virt⁹ christi/id est crux christi in ipso exhaltationē habitet. Hoc significatum est. Gros. xv. In illo quod aquas ansarum dulcorauit. Superius que constitit in superioris revelatione. ij. Cor. xij. Pro huiusmodi scz revelationibus gloriabor/quia arcana revelat. Hoc significatum est. Matthei xxvij. in velo templi/scisso. Quia ea que tegebant velata per christi passionē sunt reperta et manifestata. Inferius que constitit in proximorum plectu et amore. i. Thessal. iij. Deus estis gloria nostra et gaudium/ita charitatem inflammant. i. Joan. iij. In hoc cognouimꝰ charitatem dei/qz ille pro nobis animā suā posuit ⁊ nos debemus pro fratribus nrīs animas nostras ponere. Facilius ostenditur in qua cruce sit gloriandū ex hoc dicit. Mihi absit/scilicet nāq; crux latronis a similitudo/crux latronis a vestris cruxque tri ⁊ crux xpi. Sunt enī ⁊ crucē affigentes portant hannabaliter/sicut oppressores. Isti sunt in cruce latronis a similitudo. Dicte. xviij. Duplici contritione contere eos domine deus noster. Sunt qui portant patienter sicut penitentes. Et isti sunt in cruce latronis a dextris. Jac. v. Patientes estote usq; ad aduentum dñi. ⁊c. Sunt qui portant libenter sicut proficientes. Et isti sunt in cruce petri. ij. Cor. xij. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis. ⁊c. Sunt ⁊ qui portant gaudenter sicut facientes pfectū. Isti sunt in cruce christi. Act. v. Ibant apli gaudentes a conspectu concilij. ⁊c. Tertio nāq; ipse apostolus ponit causam ex qua sit gloriandum/cū dicit. Per quē mihi mundus crucifixus est et ego mundo. Ubi notandum est qz sicut mul sunt duo vnū mutuo se videnti. Et pter vnus est vtrius et alius est mortuus. Ultimus bene mortuum videt: sed mortuo videre non potest vīū. Sed cum ambo sint mortui nequaquam inuicem videre possunt. Homo ergo et mundus sunt quasi duo mortui constituti. Tunc autem ambo videnti quāto homo mundum diligit ⁊ mundus hominem fauendo et prosperitatibus comitat. De laudibus dicit Job. xxiij. Ipse bonitatis est/ideo de mundo loquitur et mūdus eos non audit. Quasi vero mūdus mortuus est homini/sed ei adhuc homo vivit mūdo qñ sedet mundus/ideo homīē prosperitatibus ⁊ quasi tamē ad homine per amore retinet. Exemplum. Ecce cum mūdus in scipio arguit ⁊ adhuc in cordibus nostris floret. Aliquādo etiam vero homo ⁊ mortuus est mūdo: sed tamen mundus adhuc vivit homini/qñ homo seipsum mundo mente fugitat ⁊ mūdus ipsum occupationibus suis astringit. Exemplum. Petrū quē contigit vt homo mundum mente nō teneret: sed tamen mundus hominem occupationibus astringit. Ipse tunc ei mūdo mortuus/sed ei mūdus mortuus non est. Quāto vero mūdus hominī mortuus est ⁊ homo mortuus est mūdo/qñ scz homo mundi nō diligit. Et ipse mūdus hominē fauendo non videt. Talis erat apls cū dicit. Mihi mūdus crucifixus est et ego mundo. ⁊c. Exemplum. Dum quis in amore mundum non retinet: nec rursum ab amore mundi retinetur vicissim sibi ostrīq; extincti sunt/quia vnus alterum non appetit quasi mortuus mortuum non attendit.

C. Sermo. ccxliij. We eodem. Sermo. iij.

Christus factus est ⁊ nobis obediens vsq; ad mortē mortem autem crucis. Phil. ij. Ut contraria ingta se posita amplius eluceścāt: ideo apostol⁹ ponit christi humilitatē. Ipse enim quidem gemma pciosissima ipsa humilitas in homine/et honor in humilitate. In premisso ergo verbo duo tanguntur scz gemma passionis/eum dicitur Mortem autem crucis et triumphus exaltationis cum subditur. propter quod deus exaltauit illū. ⁊c. Circa primū notandū est qz cū venisset qz xpo morte crucis sustinere/tot hoc quintuplici rōne. Primo vt nullis gemma mortis/scilo timendā esse doceret. Est em quoddā genus mortis qđ est valde dolosum ⁊ nō ignominiosum/sicut decapitatio/quoddā ecōuerso/sicut patibuli/suspensio/quoddā est doloroſum ⁊ ignominiosum sicut crucifixio que est ignominiosa qz erat supplicū latronum/et dolorosa qz fit in locis nervosis in quibus maior dolor sentit, debuit/igit hoc genus mortis sustinere/vt doceret nullum genus mortis xpi fidelib⁹ esse timēdū. Et sic scz fuerit doloroſū/ignominiosum vel vtrūq; nō esse videret. Secūdo vt mala ade restitueret. Adā em ad lignū manū extendēdo quatuor petā cōmisit scz pcepti inuticie in eo qz immoderatā scīe appetuit. Superbie in eo qz dei equalitatem cōcupuit. Inobedētie in eo qz dei pcepta cōtēpsit. Inde in hoc qz petitā pomi manducauit. Ideo xpo manū in lignū extendendo satisfecit p liberalitatē p humilitatē per obedētiā ⁊ p asperitatē/pbit. ij. Non rapinā arbitrat⁹ est se esse equalē deo. Ecce ista liberalitas deitatis/et humilitatē eius nō auare rapuit sed liberaliter eā nobis impēdit. Formā serui accipiens. Ecce ista humilitas factus obediēs vsq; ad mortē. Ecce ista obedientia/mortē autē crucis. Ecce ista asperitas. Tertio vt clemēs scīficaret et mūdaret. Scīficarat em terrā sāg eā lotā ⁊ ambulādo. Aquā se in ea baptizari faciendo ⁊ sāg more gradiendo. Sed scīficatio sua erat ipsīs scīfi/in spēe tm sanguinis trāsmittendo. Nō restabat nisi vt scīficaret/aerem nō sub tectos/sed in pte mortēdo. Quarto vt sicut in celū nobis aperiret. Hō hāc cecidērat: nō ad celū redire/nec nō poterat. Nō em satisfacere nō debebat: sed nō poterat. Angelus vero satisfacere nō debebat nec poterat. Deus potuit sed nō debebat. Ideo fact⁹ est deus hōīē vt posset/inquātū deus ⁊ deberet/inquātū hō. Sed si ille mediator semp stetisset in celo nimis/stetisset in loco alto. Si sē per in terra/nimis in loco infimo. Si in loco medio/sic est in aere se ponere debebat: vt hoīem ā in tra erat assumeret ⁊ vsq; ad celū exaltaret. Joā. xij. Si exaltat fuero a terra omnia trahā ad me. Quinto vt omnes se salvationē ostēderet. Erat nāq; deus rex cōsiliū adue/inferni⁹ cōcucādus/pro gentilis attrahēdus ⁊ pro sacerdotū reprobatione. Ideo per mortē crucis voluit mori: vt per caput sursum ocs recōsiliaret. p pedes deorsum int eos cōcucaret per manū dextram ad aquilonē extēsam gētes in frigore infidelitatis positas attraheret: ⁊ p manū sinistrā ad austrū expellam pplm tuberc in quibus aliqñ calor fidei vigere cōsueverat reprobaret. Sexto posuit triūphum exaltationis. Et ista exaltatio attēdi potest ipsum ad crucē ⁊ ipsū ad illū qui pependit in cruce. Crux siquidē exaltata est in celo ⁊ qz tamā celestis reseruat. Hoc significatū est Heller xiij. Ut ei nullus palatia regis intrare audeat/nisi esset vestitus regio aureo. ipsum introducit. In inferno. qz ipm spoliauit. Beharrū. In baculo meo trāsiui Jordanem illum. et nunc cum duabus turmis regredior. Due turme fuerunt omnes sancti qui fuerūt ante legem et sub lege/et una turma fuit omnium gentium et alia/hominū. Exaltatus est etiam in mundo. et hoc tripliciter. Primo qz posuit in ecclia cōmunitatibus ecclesiarū/habemus etenim memoriale passionis xpi in pctis quod est passio christi in imaginibus figurata. Alius in auctu/quod est ipsa passio christi predicata. Tertius in gustu quod est christi passio in sacramento altaris tam ⁊ manter expressa. Secūdo in primitur in frontibus fidelium. Hoc significatum est Ezech. ix. Ubi sanguis agni tabetur ponit in superliminari ⁊ et in utroq; poste. Sus petiminare est frons sed duo postes sunt corpus et cor. Debet autem memoria crucifixi esse in frontibus per impressionem/in corpore per mortificationem ⁊ et in corde per frequentem recordationem. Tertio per miraculorum operationem/quod patet in inuentione ⁊ exaltatione crucis: ubi p virtutem sancte crucis multa miracula sunt ostēsa. Exaltabitur autē in iudicio/quia sua pna falsa radium tunc invebit. Chrysa. Sol obscurabitur et luna non dabit lumen suum: vt dicam quoniā crucifixi luna luciditor ⁊ et sole erit clarior. Secunda ista exaltatio attenditur ipsā ad illum qui in cruce pependit. Qui qñ descenderat ⁊ se humiliauerat qñq; ad quatuor scilicet ipsum ad mortis supplū

Universidad de Deusto
Biblioteca

ctum cōtra debiter ipse non erat ctum ad sepulcrum quia corpus positum fuit in sepulchro et cito anima fuit posita in lymbo et certū q̄ debuisset esse in celo. Ctus ad mirabilia opposuit quod a iudeis sepius audiuit tamen laudes et gratiarum actiones potius audire debuisset ctum ad hoc mane potestatis subiectionem: q̄ traditus est humane potestati cum ipse in manu haberet omnium pōtēm. Quis igitur ꝓ sic descendere[t] ideo per crucem meruit exaltari. Primo ctum ad gloriosam relurrectionem vt qui se humiliauerat vsq; ad supplicium mortis gloriam iocunde gloriose relurrectionis. Secundo ctum ad mirabilem ascensionem vt qui se humiliauerat vsq; ad sepulchrum: ad lymbum exaltaret vsq; ad celum. Tercio ctum ad paternae dextere sessionem vt qui descenderat vsq; ad opprobria cppobrantium exalteretur vsq; ad paterne fastigii. Quarto ctum ad iudiciariam potestatem vt qui humane potestati fuerat subiectus et iniuste iudicatus omnium iudex fit effectus.

¶ Sermo. cclxiij. De eodem sermo. liij.

Exaltatus fuero a terra omnia trahā ad meipsum. Ioā. xij. In hiis duobus tanguntur Primum est sublimitas crucis cum dr. si exaltatus fuero a terra. Secundum est virtus passionis cū subditur omnia trahā ad meipsum. Circa primum est notandū q̄ ipsa crux fuit multipliciter exaltata. Primum vt esset speculum ecclesie. candelabrum. Luce. xi. Nemo accendit lucernam. Chrp. Lucerna vniuersalis est ecclesia. candelabrū crucis est lignum, lucerna diuina sapientia incarnata. Lucerna ponitur in candelabro cū ibi ponit in cruce. Secundo vt esset nauis ecclesie militans. Chrp. Nauigat ecclesia instructa fidei gubernaculo fidei cursu per huius seculi mare habens deum gubernatorem: angelos remiges portus celestis omnis sanctorum erecta in medio ipse salutari arbore crucis in qua euangelice fidei vela suspendūs spiritu sancto flante ad portum paradisi ꝛc ducitur. Tercio vt esset solium iudicis. Leo papa. O admirabilis potestas crucis. O inestimabilis gloria passionis in qua et tribunal domini et iudicatissimum ꝛ potestas est crucifixi. Ille autem salio ꝛ ingenia sua exercuit: et eos suum omnibus dedit Aug. Spectos hominū genera in cruce affixus pietatis officia diuidebat, persecutorib⁹ apostolis: quos discipulis: corpus sancto patri spiritū virgini paraninpho latroni paradisum: peccatoribus infernum: iustis mis penitentibus crucē cōmendauit. Quāto vt esset cathedra magistratus. Aug. In quam in quo ista fuerit intendat videamus ille etiam cathedra fuit christi docentis de cuit autem ibi tres lectiones que significātur per titulum ibi positū. Docet enim peccatores ꝙ sperent ꝛ firmiter confidant per crucem saluari. Ideo da Isaye. i. Saluator. Docet bonos vt per crucem sperent virtutibus edoriari. ideo dicitur nazarenus. i. floridus. Docet hostes vt per crucē fiant sc in celestibus ordinari. ideo dicitur rex iudeorū. Secundo ponitur utilitas sue efficacis passionis cum dicitur, omnia trahā ad meipsum. Ista autem tractio tribus modis potest intelligi, primo vt dicatur nos trahere per multiplicem efficaciā sue virtutis. Sunt nanq; quattuor que eō mouent attrahere videnti. i. humile pacientem ꝛ quedam naturales proprietates rerum. ista autē nos attrahit per similitudinem mortalitatis. hebr. ii. Debuit autem per omnia fratribus assimilari. ꝛc. Per paupertatē. ii. Cor. viij. Secundo attrahit per similitudinem iustitie nostri scilicet qui propter nos factus est. ꝛc. Per caritatem charitatis. Ioā. xv. Maiorem dilectionē nemo habet. ꝛc. Per proprium pietatis: quia ei est proprium semper misereri et parcere. Habet enim adamas naturaliter attrahit ferrum sic ꝛ ista pietas attrahit omne cor durum. Secundo optime dicatur nos trahere per dispositionem sui corporis in cruce extensis ꝛ sic hoc quadrupliciter secundum Barlaā per capitis inclinationē. Sicut prima mulier attrahit virum: ꝛ per hoc ibi elevatum. Cant. viij. Quia mihi dei tefrutrem meum. ꝛc. Per brachiorum apertionem. Sicut mater attrahit filium. Eccl. xxiv. Quasi mulier obliuiscī potest infantē suū. ꝛc. Per manuum perforationē sicut liberalis attrahit egenum. Ipse nāq; manus perforatas habuit: quia nichil sibi retinuit: sed animā deo dāt patri. Corpus iobyb: ecclesiam petre ramen attrahit ad se columbam ad ablcondendum. Cant. ii. Surge propera amica mea ꝛ veni in foraminib⁹ petre: in caverna maceric. Tercio vt dicat nos trahere per effectum sui sanguinis. Circa quod notandū q̄ homo erat a deo elongatus ꝛ frigore mio repletus: ab inimicis in carcerib⁹ ligatus. durabat. Sanguis aūt christi habet virtutem reuocatiuam per quam reuocat ad deum ꝛ sic reuocatus homo ad ipsum fidelitatem ꝛ christus habet in celo patrem suum. Ille matrem terre: matrem

habit ascendentē ad ipsam fidelitatem. sic ꝛ christus erbotum crucis ascendens reclamauit verbis, Luc. xxiij. Pater ignosce illis. Clamauit etiā ad lachrymis offerens ꝙ audit ꝙ est. Clamauit etiam sanguine Hebr. xij. Loquitur sanguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra. Tres. ℣. O pos omnes qui trāsitis per viam, ꝛc. Secundo habet virtutē efficacissimam per quam calefecit frigidos hoc significatum est. i. Mucha. vi. Ubi dicitur ꝙ elephantis ostendebant sanguinem vue ꝛ moris ad instar mandum eos ad prelia. Fructus mortis sedm Amb. primo est alius positus est rubr⁹ positus est niger. Sic ihc primo fuit albus. i. innocens et purus in tota sua conuersatione: rubens in cruce et niger in morte. Tercio habuit pretium dilectionis per quam dilexerūt amari catos, hoc significat illi. Exod. xxi. Ubi dicitur ꝙ lignum in aquas amaras immissum eas dulcorauit: quia memoria crucis omnia tribulationes in dulcedinem cōuertit. Ber. Tanq dulcedo siephano lapideo torrenti dulcorauit crucifixum laurentio dulcē fecit ignē tua dulcedine ibant apostoli gaudentes a pspectu cōcilij. ꝛc. Dicit ꝙ si vas cere nouo vitriolico clausum ponat in aquā que per poros ingreditur dulcia efficiunt. Ihc vas cere nouo clausum fuit corpus christi quod ꝛ fuit cereū. Cor apc. i. virginitatis ꝛ nouum: quia nulla voluptate infectum et clausum: quia nulli tētationi per ceptum. Post unū ebur sunt vulnera in qua si tribulationes iam attuntur in dulcedinem conuertuntur. Bre. Si ihc passio ad memoriam reducitur nichil a deo datum qđ non equo animo tolleretur. Quarto habet virtutem reformatiuam per quam edificit incorruptum ꝙ in lymbo positos. Zach. ix. Tu quoq; in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos de lacu in quo non est aqua. Unde in hystoria legitur ꝙ Salomon habens duo structiones habentem vnum quem cum in cauea vitrea inclusisset ꝛ pater illi habere non posset vermen de deserto attulit de cuius sanguine vitrum linitur ꝛ protinus confractum fuit. Ista causa est inferualis cauerna in qua inclusus erat pullus. scilt omnium sanctorum actus. Sed venit vermiculus iste scilt christus qui dicitur ho. Ego sum vermis et non homo. ꝛc. Et cum sanguine suo infernū frangit: et sanctos qui ibi erant eduxit. ho. Contriuit portas. ꝛc. Hoze. xiij. Ero mors tua. ꝛc. Dicitur autem christus vermis quia vermis generatur ex humore terre virtute caloris solaris. Sic sunt vermis patrem habet in celo et matrem in terra scilt christus habet in celis patrem suum. Ille matrem terre matrem

sine patre. Quinto habet virtutem mundificatiuam per quam emollit ꝛ frangit indurato. Unde dicit. Numer. xxv. Quod moyses virga bis silicem percussit: inde aque largissime emanauerunt quia multi qui sepi pcedebantur, sepe ad memoriam crucis dominice ad lachrymas commouētur. Percussus quandoq; frangitur ferro. aliquando igne supposito. est etiam quoddam genus lapidis quod adamas dicitur qui tantum frangitur sanguine hircino. Sunt ergo quidam qui ad penitentiam frangūntur timore diuine potentie alii frangūntur ferro. Quidam amore diuine gratie alii frangūntur igne. Quidam recordatione passionis dilectionis. Alii frangūntur sanguine.

¶ Sermo. cclxiij. De sancto Matthia apostolo, sermo primus.

Peruste euuelissimam vo. dō. Esaye. xlj. Ut hoc ꝙ aliqđ bonum sit gratum ꝛ tria requiruntur. Unū ex parte dātis ꝙ scilt det liberaliter. Secundo ex parte illi⁹ cui fit donatio ꝙ sit digna ipsum recipere. Tercium ex parte ipsius doni ꝙ sit preciosum et utile. Ista tria tanguntur in verbis premissis. Primo ex parte dei tangitur magna liberalitas cum dicitur dabo. Isa. lv. Si quis velit rem indigē sapientia possidere a deo qui dat omnibus affluenter. Bonum enim tria opera fecit in quibus vsque libera[l]is fuit. Primū fuit opus creationis: in quo cum liberalis extitit ꝙ celum ꝛ terram solem⁹ ꝛ lunam: stellas et omnia alia ex nichilo creauit ut miseris et obligatis creaturem rum et ne errore deceptus adesse ea que creauit dominus deus tuus in medio [illegible] cunctis gentibus. Secundus est [illegible] demptionis vbi fuit liberalior. Ps. Apud dominum misericordia ꝛ copiosa apud eū redemptio. Bernardus. Vere copiosa quia non gutta sanguinis sed vnda fluminis largiter per quinque partes corporis emanauit. Tertium est opus glorificationis vbi est liberalissimus. d. Cor. ii. Quod oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit. ꝛc. Secundo notatur ex parte illius cui fit donatio magna dignitas ꝛ est dicit. hierusalem. Per hierusalem que interpretatur visio pacis ecclesia intelligitur. Dicit aūt Augu. in libro de ordine. Videbit deus qui deus vincit deus orat ꝛ deus diligit. Ista aūt visio pōt intelligi vel in pātria vel in statu. In pātria quidē bonus cognoscit in

dūinis mandatis: et hoc est quod dicit: videbit deum qui bene vivit. ꝑ. A mādatis meis intelligit, In oationibus assotis. nō subdatur, qui bene orat. ii. Paralip. Cum ignoremus quid agere debemus: hoc solum residuum habem⁹, vt oculos nostros dirigam⁹ ad te. In diuinis scripturis. Nō scribitur: qui bene studet. ꝑ. Lucerna pedibus meis verbū tuum. ⁊c. Vel potest dici vt de illo que erit in patria ex qua caritate in homine summa delectio ex eo q̄ bene vivit: ꝑfecta remissio ex eo quod bene orauit: ꝑfecta cognitio ex eo quod bene studuit. Glose. xi. Tunc videbis et cognitio. et affluens. et fructio. et mirabitur et dilatabitur cor tuū. ⁊ et dilectio. Beatus igitur Matthēus bene vixit quia obedienter. Quo ad deum: quia statim vt christus eū vocauit sibi obedivit, sīnceriter quo ad seipsum: quia nihil terrenum possidere voluit: sed omnia dereliquit. Patienter quo ad malos: quia cū mutuo nouerat q̄ christus ad peccatorem dūtaxat missus ipse nullum impatienter verbū dixit. humiliter quo ad bonos: publicanū humiliter se appellans. Ipse etiam bene orauit. Actum. i. Vt omnes erant perseverantes vnanimiter in oratione cum mulieribus et matre ihū, Ideo cū oratio fuit charitatiua. Ideo dicitur q̄ animiter. erant perseverantissima. Adeireo dicitur perseverantes attentissima: quia orabat cū matre gratie et efficacissima. quia orauit cum matre misericordie. Ipse etiam bene studuit et intus tum profecit q̄ libum plenū diuina gratia compleuit: et quia sic bene vixit, bene orauit ⁊ bene studuit. Ideo modo accipere ꝓmeruit perfectam dilectionem ratione vite sancte. fruitionem ratione oationis deuote. et cognitionem ratione studii. et diuine sapientie. Tertio ex parte boni natatur magnadignitas et ꝓfectio status. Ista autem ꝓfectio attenditur ex parte illius qui scripsit et ex parte euangelii quod scripsit. Ille enim qui scripsit: scribat. Matheus fuit forma hominis ꝓfiguratus a christo sum mediate edoctus. et a virgine gloriosa in speciali familiaritatem assumptus. Fuit enim ꝓfiguratus in specie hominis quia homo erit, animal rationale mortale. Ante vero incarnationem dñi erat spiritus. Johan. iiii. Spiritus est deus. Si nostra mortalitas ꝑ suscipiendo facet⁹ est animal rōnale mortale. q̄ fuerit animal apparuit in incarnatione q̄ fuerit rationalis apparuit in predicatione. q̄ fuerit mortalis apparuit in passione. Matheus autem in principio sui euangelii ostendit christi incarnationem. et medio predicationem. et in fine passionem. Secundo dicitur Matthēus fuit ꝑ christum immediate edoctus. Johānis. v. Omnia quecunq; audiui a patre meo notaui vobis: quia omnia miracula christi vidit et quia euangelista fuit testis christi. et testimonium aliquando certus de visu aliquando de auditu. Ideo christus duos testes de suis habere voluit. f. Matthēum et Johannem et duos testes habere voluit de auditu scili. Marcum et Lucam. Tercio dicit⁹ Matheus fuit a virgine maria in speciali familiaritate assumpt⁹. Fuit enim ista virginis oratrix. q̄ sua genealogiā descripsit. Secundario: q̄ multa maxime in principio vidit que non nisi ab ipsa scire potuit. Cōsolatorio: q̄ eius codicem immaculatum fuisse docet ecclesia. Mat. i. Ante ꝙ conuenirent. inuenta est in vtero habens de spū sancto. euangelii etiam quod scripsit vite valde sublime. ⁊ pretiosum: q̄ pte ex tribus Primo q̄ vita ꝑ nostro obiectiuum. Johannes nō habuit abbreviatorē. Marcus et Lucas etiā non habuit nec Marcus. Matheus vero habuit. Quinto rationem assignat. Aug. dicens Matheus scripsisse de incarnationem dñi secundū simplicitatem. Lucas vero secundū sacerdotale. et ideo Lucas non habuit abbreviatorem. Matheus autē habuit: q̄ regius est. nō esse sine comitum obsequio. sacerdos autē in sanctuario solus introibat. Sic deo q̄ fuit a Barnaba in magna reverentia habitū qui ipsum euangelium secum portabat. ⁊ super infirmos ponebat. ⁊ secū in sepulchro ponebant. Ideo autē sacū portabat vt ab omnibus malis protegeretur. ideo super infirmos ponebat vt sanarentur. Et sic dicebat cum sepeliri voluit. vt securius in monumento Tercio fuit ab ecclesia valde approbatum. Ecclesia est valde frequenter recitare solet. ꝓficietia matthei apli⁹ et euāg. ⁊ dñi. Deo ne aliquis desperet quocūq; genere peccati peccet. Omne est peccatū aut ꝑmittitur ex infirmitate humana. ⁊ isto modo peccauit matheus premissa ex eius vnigre ꝓcedit ex humana infirmitate. Aut ex malicia. et isto modo peccauit paulus. i. Thimo. i. Ignorās feci in incredulitate. Aut ex malicia. et isto modo peccauit dauid qui bis mi[illegible] et adulterii perpetrauit. Omne etiā peccatū aut est in deū sicut peccatū ꝓpter. ⁊ isto modo peccauit paulus. Aut est in primū. sicut homicidiū. ⁊ isto modo peccauit dauid. Aut in seipsum. sicut cupiditas rei. ⁊ isto modo peccauit matheus. Omne etiā petimur peccauit ex calore cōcupiscentie. ⁊ isto mō peccauit dauid qui adulterū cōmisit. aut ex auaricia. ⁊ isto mō peccauit matheus qui fuit auaricia secutus, aut sic

gratia ⁊ isto modo peccauit paulus qui saltē in sanctos persecutionem exercuit.

Sermo. ccclv. De eodem sermo. ij.

Pus fac euangelistē. ꝑ. Timo. iiij. Opꝰ euangelistē eū euangeliū ꝑficere vel scribere? vel sēm euangelium, vt vere. Isto tripliciō deus matheus opus euangelistē fecit. Primo quia euangelium predicauit. Predicauit autē sapienter quia dicit in legenda habetur omnia signa et de mandata q̄ videbat. Prudenter aliquādo dissimulat aperte malum. ⁊ tunc necessaria est ꝑsistentia. Aliquando q̄ videtur boni effectus tunc necessaria est sapientia. Aliquādo aliud quod videtur esse perplexū. ⁊ tunc necessaria est discretio. quida. Quandebat aperte malū quando magis voluerunt se facere adorari: ⁊ ideo duos discooperientes spirantes miserunt. Sed illud videtur resistentiā quia constanter restitit ⁊ signa crucis vaconeo fugauit. Deinde fugit diabolus apparens homini sicut qui facies eius deformes ꝓhoberis sibi voluerunt sacrificare. Sed istud dicit per saltum: quia sapienter docuit soli deo esse sacrificandum: ⁊ omnia que attulerunt reliquit: ⁊ tandem eis ecclesiā edificari ꝓcepit. Deinde diabolus fugit illud q̄ videbatur perpetui scilz aut virginū regi in ꝓde dare aut mortē sibi. malū nūq̄ erat. si apls occideret: ⁊ tamen pena erat si virgo vel violaret. Sed istud dicit per obscurationem. quia quamvis ꝓficeret mēnis malum: f. sui occisio penā eis optabat se ipsum occidi. ꝙ mas tam malā cōmittere tam scelis virginis vitio tanto. Ideo predicauit fideliter. ⁊ qui homo vel dñi sui sibi voluit ꝑsumere: nec sacrificare eis. q̄ volebāt impendere recipere. Pro eorum nūq̄ licet multos cōuertat hoc ipsi non ꝓficit. sed diuine virtuti debet ascribere. Plus enim dat virtutem gratiā illi qui est lucerna ꝓcedit nec vitā comendāti illi q̄ alios administrat nec cāpanā virtutē ora et ad ecclesiā vocat nec tuba ostendit ꝓficiēdi. q̄ ad ꝓficiendū incitat. ⁊ mouet. Sic ꝓpter vitā exteriorem laudare. vt aliquis ꝓpter vitā saltē ingredat. vt vita ipse vitā ꝓdat mortem. ꝓfectat vt ab idole fortiter nullus Deū nisi det⁹ interis⁹ operet nō valet ad istā. Tertio predicauit cōstanter. q̄ nec ꝓmissis potuit emolliri. ꝙ rex dimidiam regni sui sibi dare promittere. nec minis potuit terreri. nec supplicijs superg[illegible] martē accepit. Sctō fuit opus euāgelistē: q̄ euāgelium scripsit. Sic ipse fuit apls euangelista. ⁊ martyr. ita q̄ in nullo alio tres prerogatiue simul inuenit⁹. Petr⁹ erat apls ⁊ martyr: sed nō euangelista. Johānes fuit apls et euāgelista sed nō fuit martyr. Stephan⁹ fuit martyr: sed nō fuit apls nec euāgelista. Matthēus autem fuit apostolus ⁊ ꝙtum ad hoc factus est vt iudex mundi. Matth. xix. Cū sederit filius hominis. ⁊c. Erit ad iudicandum sicut ꝑmodo. ⁊ sed iudici assistendo. Prouerb. xxi. Robustio in portis ort eius quādo sederit ꝙ sententiabus terre. Vel iudicio salutē subsistendo. ꝓ. Vt faciant in eis iudicium conscriptū. vel iudicia salutē cōmēdādo. Apoc. xix. Laus ⁊ gloria et virtus deo nr̄o. ⁊c. vel maloo et vite merito pdīcādo Prouerb. xiiij. Incedebant mali contra bonos. ⁊c. Secūdo fuit euangelista. et ꝙtū ad hoc fuit notarius xpi. Mat. xviij. Omnis scriba doctus in regno celorū ⁊c. Ille nāq; scriba in euangelio potuit nouā. f. nouū christū documenta ꝑferre ⁊ vetera. f. veterum ꝓphetarū documenta ⁊ testimonia: cui etiā potest conuenire illud quod legitur Leuit. xxvi. Comedetis vetustissima veteris et nouā noua superuenientibus ꝓficietis. Ipse em comedet. f. in suo euāgelio incorporauit vetustissima. f. dei mandata in eode hominis ab ipsa sua prima creatione ꝙ scripta. et noua. f. christi ꝓcepta de nouo promulgata. abiecit autem veterē. i. cerimonialia ostendens esse omnia completa. Tercio fuit martyr. vere. ꝙtum ad hoc fuit testis eius: quia martyr testis vocat. Ille autem fidem testificatus est: ⁊ coram vere citra[illegible] tenendo. ⁊ eos feruentes ꝓdicādo. ⁊ opere eam operibus comprobando. ⁊ sanguine ꝓpio morte. Tertio fecit opꝰ euangelistē: quia sm euangelii ꝓcipit. ⁊ hoc respectu dei ⁊ ꝓximi ⁊ sui. Respectu dei q̄ secutus est ipsum gressis corporis. affectu mentis et effectu operis corporis. Nā. Se quebatur matheus ꝙm verbo ⁊ elocer. ecce gressus corpis ⁊ exultauit cicero. Jam non publicano sero. ⁊ nō porro leui. ecce mutatio affect⁹ mētis q̄ tui leui ꝓficiē christi sum indui. Ecce mutatio operis. Assit sum euāgelii respectu ꝓximi, qi ꝓperes pascebat. ⁊ ꝙtū ad hoc ꝓficiendo cōmuni sacie bat nō ꝙtū corporale. sed maxime ꝙtale. Fecit inquit leui et cōmuni magni in domo sua. Vere magnū: q̄ talia cibus ꝙtalis delectat animū. Glosa ibidē. Qui vere bilio recipit interiorem mutationis exuberātiā delectationibus polluptatū pascit christū Sicut. Apud pharisēū vetitus pascebatur foris,

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad mulierem penitentē pfectur ētus. Potest angelum. Bernardus. Lachrymę penitētiam sunt vinum angelorum. Facit eo magnum festum. ps. Reliquę cogitationes dęlebim agent tibi et angelus magnum gaudium facit. Luce. xv. Gaudium erit angelis in celo super uno peccatore penitentiam agente. Atqui etiam sine euangelio respectu sui quia ut patiens fuit et cito veniam meruit. Potigus enim fuit et quia facies dicebat ipsum esse peccatorem, queret inflictentes. Dicebant eum esse pabricatorē, qui erat mīstrator et pfectus Christi euāgelium qui sū dignō erat effector. Sed ad ista ta nullo fuit commotus nec in animo nec in aliqua locutione nec in signo ex aliqua voluntate offensione nec in ore ex aliquo impatienti sermone nec ex facto ex aliquo iniurioso opere. Etiam suas etiā cito mutauit equas ad vnā Christi vocem obedint. Quidam nanq; cōuertuntur ad vnam vocem dei. Sed interiorem inspirationem. Alii vero non nisi has beant duas, i. inspirationem et exteriorem exhortationem. Alii non nisi cum illis duabus habeant tertiam, i. diuitiarum cumulationem. Alii vo non nisi cum illis tribꝰ habeant quartam, i. flagellationem et tūc flagellati ad deum currunt. Ho. Multiplicate sunt infirmitates eoꝝ postea acceleauerūt.

¶ Sermo. ccxlvi.

¶ De eodem Sermo tertius.

Electis oī bus surgens secūdus est eum. Luce quinto. In isto euangelio ponitur duplex differētia infirmantiū, quoꝝ quidam infirmitatem recognoscebant alii recognoscere nolebant. In hoīm medio medicus constitutus erat. Agitur autem in hoc euangelio de tribus. Primo de infirmo, i. de illo mattheo famoso qui suam infirmitatē recognoscebat, cū dr. Relictis oībus, ꝛc. Illi autem tam velociter ipm secutus non ex animi leuitate sed dei virtute. Nā sic de capite ipm secutus cū velociter quasi diceret, ponit in capitali. Prima q; fuit verbi dei virtuosa operatio comitus. Sctō quia fuit dei inspiratione inflata. Illos duos modos tangit. cū dicit, Ingrediēte Ihesu et Iudasmo anguinis vel imperitia historici mendacium vel malitiam eoꝝ q̄ latius secuti sunt scriptorum quasi irrationabiliter vocantem hominem sunt secuti. Habet enim duos suprascriptos modos vocandi scz per exteriorem verbi exhortationem ad Sctō tūc. Vnum est sermo dei et efficax. ꝛc. ps. Dedit voci sue vocem. virtutis. idest verbi dei cōparat sęculo ad beniuolo. Ideo dicit. i. Suscipite verbū iustum. ꝛc. sicut est sui culmo trahit tota arborem ad sui naturam. ita verbū dei trahit totū arborem ad sui gratiā. Sctō per interiorē inspirationem. ps. Audiam quid loquatur in me ds. ꝛc. Apocalyp. Ego sto ad ostiū et pulso. Tertio miraculoꝝ visione permotus. Iste subdit. Cum tāte virtutes tāq; signa precesserint ipm apostolos vidisse ante. Et idē dr. Videbit nos eis. Miracula nāq; hoīes sepe cōmittūt q̄ racles sunt. Sapiens vero doctrine connexit q̄ bocles sunt. i. Cap. i. Indei signa petunt, greci sapientiā querūt. Quarto ipsius dominę facies illustratus. Unde subdit. Cum fulgor est ipsa maiestas dñi nostri ihu xpi. et ibi in ipsa facie ipm videre. Facies enim christi erat valde speciosa ad videndum. i. Pet. i. In quā desiderant angeli prospicere. Inuitata ad delectandū ipsius. xv. Facies tua plena est gratiā. Inuitata ad amicitiā. Iv. Illumina faciē tuā super seruū tuum. Non fuit ergo mirum si visa facie sue tam feliciter attrahebat. Sic erat species ille gratiosa esse immensa. Quinto gloriosa maiestate abiectus est dicitur et maiestas dñi nostri ihu xpi occulta. Ber. Omnino propter mansuetudinem que in te predicatur, curritur ad te, domine ihesu, audientes q; non spernis pauperem et peccatorem non horreas nō horum ni confitentem latronem non lachrymā item peccatricem non supplicantem chananeā non deprecantem in adulterio non reatum in phariseo non supplicantem publicanū non negantem discipulū non persecutorem discipulorum non ipsos crucifixores tuos. Iste est pro est virtute attractus. Si enim in magnete lapide hec virtus esse dicatur vt anulos ferreos sibi attrahit. cūcto magis dominus omnes creaturas sibi attrahere poterit. quos velebat. Isla enim tractio non erat per coactionem sed per quandā inductionem. sicut ostendit dns. Iohanni. exemplo rami vidisti et nuci. Ostendit inquit cui ramū porrexi et attraxi eū. Iohannes q̄ pauo nucem eo et trahit eum non violentia inferēdo sed appetitum illiciendo. Et prophetia hoc ostendit exemplo pelliparū. Iste enim modus est sicut pellis. Sicut est pelliparius qui pendit pellem pulchram ante emptores vt alliciat eum ad emendum. sic deus cupit pellis deiectum et ornatum media expectatione nos allicit ad desiderādum. Secundo ostenditur de infirmo qui sua infirmitate non recognoscebat quando dr. Et sua infirmitate reliquit cū dicit, et murmurabat scribe et phariseī. ꝛc. Pharisei nāq; triplici infirmitate laborabant. Primo infirmitas erat inuidie. Illi autem quedā murmuratio tanq; sicut murmurare ptra agit magistrū. Unde q̄dā de tali reprehēdunt. Eccl. xvi. Tumes murmurationi nō patētes latere. Alia murmuratio est mala sicut murmurare ptra verbo et de verbo. Sap. i. Custodite vos a murmuratione. ꝛc. Ratio erat murmuretio pharisei. Terra est para cōmestu quodam modo quādo. i. quā ptra dei patientiā murmurātes eo q̄ sic pmittit bonos oppimi et impios exaltari. Alia. i. Quare respicis ptemptores et tacens impio pculcante iustiorē se. Malach. iii. Quid dicit dñs de penitentes sic liberaliter cum publicanis et peccatoribus manducat. Mat. ix. Accipitres murmurabāt ad patremfamilias. Sctō erat iusse mittat ad presumptiosos q̄. presumpserāt reprehendere magistros. se. i. dñm discipulos et Mat. Reprehendebant nāq; infirmi de cura infirmorum edicā ne iudicātione et discipulos medici de obsequij exhibitione. Tertia sō infirmitas elationis q̄ se iustos credebāt et alios despiciebāt. Ialso credunt q; nō sit hic nisi in ala sinistre. Sed tamen dr. Pater. Sit osh̄ vare lucē gre. sentiā. sic pficiētes humilitatē pacis interiorē affectionē pte. Illa quos tāgit Boetius. Atq; tuo ipsi dote mitgas tu nāq; fecisti tu reges tranquilla pijs te cernere fas alo. Tertio panis medic⁹ in medio positus dicit se venisse ad tria. Primo ad medendum. Secundo cū dicit nō egēt q̄ sani sunt medico. ꝛc. q̄ male habēt, dicit aut Aug. super Iohānē. Illis est esse sanis aliis sanabiles et alios esse insanabile. Qui est sanꝰ est non egere medico. cui vo egrotat in spe sanabilis est q̄ aute egrotat cū desperatione insanabilis est. Sani igit nō egent medico nisi ad pfectionē gre. Sanabilis aut egrotat cū ad pfectionē gre. Sanabilis autē sunt pctōres penitētes. Et illi egēt medico quātū ad culpe curationē a mortali ad pfectionē gre. Insanabiles sunt obstinati. illi nō egēt medico ad pfectionē gre quam nō habēt. nec ad curationē culpe cū ipsam nō petāt. sed quātū ad plongationē pene et expectationē ad penitentiā. Eccl. xxx. Expectat nos dñs vt misereat nri. Sctō ille medic⁹ fuit missus ad misericordiā. Iudo dr. Misericordiā volo q̄ sacrificiū. Habet autē ille medic⁹ misericordiā a natura et pfectu ista. Nā ab experientia. A natura quidem debilitas sua quam semper est sibi ppria misereri et parcere. A natura humana. q̄ ab

instātī sue pceptionis fuit vinctus oleo misericordie et cōpassionis. Eccl. xxi. Spiritus dñi super me eo q̄ unxerit me. Ho. Ungite te oleo meo tuus oleo letitie. 47. Job. xxix. Ab infantia creuit mecum misericordia et de vtero egressa est mecū. A cōsuetudine longa. Incepit esse a principio mundi per oēs generationes a misericordiā impendere et vsq; ad finē mundi nō cessabit exhibere. i. Macha. ii. Cognitate per generationē et generationem q̄ omnes q̄ sperāt in dño non infirmantur. Ab experientia. Deb. iii. Non habem⁹ pontificem q̄ nō possit cōpati infirmitatib⁹ nostris: tentatū aut̄ per oīa. ꝛc. Deb. v. Debuit et hic q̄ possit cū ignorantibus et. i. Tertio missus est ad vocādum, vnde dicit, Non veni vocare iustos sed peccatores ad penitentiā. Vocat esh peccatores ab oī parte statūs a superiori essendendo etiam q̄ palchā et ab inferiori ostendendo infernum tam horrendum. Prouer. xxv. Celum sursum et terra deorsum. Sctō vocat ab exteriori q̄ predicationem et ab interiori per inspirationem. Prouer. i. Sapientia foris predicat ecce exterior exhortatio. In capite turbarum clamabat. ecce interior inspiratio. Caput enim est mens que habet tres turbas scz cogitationes, intentiones et affectiones. Tertio vocat ab interiori reducēdo beneficia preterita ad memoriam et a posteriori reducendo ad memoriā dei iudicia futura. Apoc. xiii. Animalia plena oculis ante et retro. Quarto vocat modo a textrio dando prosperitatē et modo a sinistro infligēdo aliquā aduersitatē. i. Cor. vi. Per arma iustitie a dextris et a sinistris.

¶ Sermo. ccxlvii.

¶ De sancto Mauricio et socijs eius ser. i.

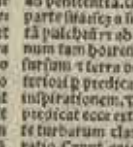

Uscq; ad mortē (ale in manu dei sunt. et nō tanget eos tormētū mortis. ꝛc. Sap. iii. Ostenditur de illis sanctis quales fuerūt in vita et dicit. Iustorū ale. Ales fuerūt i morte eis dr. Et nō tanget eos tormētū mortis. ꝛc. Heo post mortē cum dr. Illi sunt i pace. In vita quē fuerūt iusti Quesierūt posse vt iustificarent et fecerūt et respōdeo. Seruari et. Rārei autē publice pfessionis ne quis eo est quia sicut dicit Cato et Augustinus, vbi de eius, decies quātum ad homestis cum magna industria quātū ad fortes tantū ingenij quātū ad sciptos animi liber in plurib⁹ et quātū ad seipsum animꝰ nulli obnoxius pet. Et ergo pauci quātū ad comestica

m agna tribulatia: q; sicut .vi. Timo. vi. Si quis docet ↄ aliter nos ad sanitates verba dñi nr̃i ihesu xpi: et eam que secundum pietatem est doctrinam: superbus est nihil sciens: sed languens circa questiones et pugnas verborum: ex quibus oritur invidia: contentio: maledictiones: suspitiones male: conflictationes hominum mentibus corruptis: et qui veritate privati sunt: existimantium quaestum esse pietatem: et hinc te devita. Hec ille. Quibus verbis ostendit: quales fuerint: qui ad sanctum martirium ducebantur. Ad quos ait Maurycius: Cõmilitones nr̃i: quos sustinuimus necare: q; vos ad passionem p̃sto parato videmini: estis martirum servandi: q; dixit petro. Mitte gladiũ tuũ in locũ suum. ſc. Quarto fuerunt crucidati: in q̃ crucidatione sic fuerunt firmi: q; nec manus: nec diaboli: nec caro eos: nec in vita: nec in morte vincere potuerãt. Vñ: enim cõtra eos in vita pugnabat: manu dextera p̃peritatis vt alliceret: in morte sinistra aduersitatis: vt frangeret. Sed ipsi in vita nil dñi p̃tulerũt blasphemie: in morte sanctum. Similiter diaboli: etiã pugnauit ptra eos manu sinistra spelidõ ad vicia: et dextera eos trahẽdo ad tartarum. Sed nõ potuit ipsos spellere ad aliq̃s vicii nec post morte aliq̃s inferre supplicii. Similiter et caro pugnabat ptra ipsos sinistra q̃ inducti ad ociositatẽ: et dextera q̃ inducit ad voluptatẽ. Ipsi coap; sui: i labordib; exercitauerũt. et carnis delicias abhorruerunt. Tertio ostẽdit q̃ualis fuerit post martirium ocis. Illi autẽ sunt in pace. Habẽt eñ partẽ pulchrã. Psa. xxxiij. Gaudebit populꝰ meus in pulchritudine pacis. Et Sancti eñ sibi dant deo magnã gloriã. Hã si vñs peccatos q̃ ob sterit ihm facit gloriã ꝑ quãtũ magnitudo q̃ totũ erãt gloriã sibi debebãt. Ju. xii. Oportet angelos magnã letitiã q̃ si angeli letant sup vno pẽnãte penitẽtiã agẽte q̃ sup magno sup̃ turba multitudine trĩũ phãt. Ja. xv. Gaudiũ erit angelis ꝺ celo sup. vñ. Manet nobis magnã fiducia: q; si possibile est nõ exaudiri preces multor: impossibile est nõ exaudiri preces tãtorũ militũ xpi. Quarto ostẽdit multiplr. Primo q̃ plorãtur inducti: sicut ꝓ vidua q̃ flebãt filium suum mortuũ: et ꝓ Sancto Gorgonio adiuvat in persecutione Diocletiani. Tertio: q; curis plant indevotos. sicut ꝓ illo clerico qui cum iura sancti Mauricii vellet passe: et blasphemias intulisset cum ala periit morte.

¶ Ser. ccclxviij. De eodem ter. ij.

Ancti ꝑ fide vicerũt regna operati sunt iustitiam: adepti sunt promissiones. ad. Heb. xi. Martirium beat̃ martyrũ mauricii: et sociorũ eius ostendit ꝑ duas similitudines. Prio fides fuerãt ꝑ plorãtes: et fortes. Illi autẽ q; nõ dixerũt se fecisse: q; nõ dixerũt se habere fidem: q; nõ habuerũt animã in expectatiõe beatitudinis. Unde dixit Maurici⁹. Milites sumꝰ imperatoris: fuerunt autẽ q̃ liberi professi sumus dei. Habuerũt animũ temptãtis pugilibus: q; nõ se armauerũt armis carnalib⁹. Unde dixit Sergius⁹. Projiciamus de terra nr̃a arma carnalia: et armemur virtutibus. Secũdo ostẽdit q̃ales fuerãt in morte. Fuerũt siquidẽ examinati: decimati: vallati: et crucidati. Examinati autẽ fuerũt de tribꝰ: q; ex eis dixerũt se habere fidem: et ꝓpter hoc fuerãt ꝑcussi: et ꝓpter hoc ad mortẽ ducti. Decimati autẽ fuerũt: quia nec ydolis voluerũt sacrificare: nec fidẽ xpi deserere: nec xpianos impugnare: sed potiꝰ defensare. Unde dixit Sergius⁹. Ora tu nostra p̃ sancta: ut digne parati simus: et ab eius side manũ dissecem⁹. Sexto fuerunt decimati. Reperimus eñ decimas ꝑtim que in veteri lege fuerãt institute. Decimas dicũt que a ꝓximo fuerãt multe q̃ si. dicẽs⁹ .xl. noctib⁹ ieiunauit: non ꝺ antẽ ieiuniũ decimas ceptũ nisi ꝺc. Magnũ eñ solacium decimas ferũ mali⁹ solacio decimas dicẽs: maximũ solacium decimas capitũ. Multi eñ habẽtes res suas qui nõ libenter darẽt deo suo: et multi darẽt tres vel quatuor suos ꝺ nõ libenter darẽt capitã sua. Illi autẽ exoluerũt decimas ꝑtis: q; ꝺ cesaria erãt ꝺbãt cesari decimas dicẽs q; cesaris erãt ꝺbãt deo. Et deo ꝺbãt: ideo solueruñt decimas capitũ. Tertio fuerũt valuti sicut oues a lupis. Matth. x. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupor⁹. Ipsi enĩ tanq̃ oues nõ restiterunt: nõ fugerũt: nõ ballatis murmurationes emiserũt. Ait ergo Mauricius. Cõmilitones nr̃i: quos sustinuimus necare: q; vos ad passionem ꝓpter ꝓpatos videmini: estis martirum servandi: q; dixit petro. Mitte gladiũ tuũ in locũ suum. ſc. Quarto fuerũt crucidati: in q̃ crucidatione sic fuerũt firmi: q; nec manus: nec diaboli: nec caro eos: nec in vita: nec in morte vincere potuerãt. Vñ: enim cõtra eos in vita pugnabat: manu dextera p̃peritatis vt alliceret: in morte sinistra aduersitatis: vt frangeret. Sed ipsi in vita nil dñi p̃tulerũt blasphemie: in morte sanctum. Similiter diaboli: etiã pugnauit ptra eos manu sinistra spelidõ ad vicia: et dextera eos trahẽdo ad tartarum. Sed nõ potuit ipsos spellere ad aliq̃s vicii nec post morte aliq̃s inferre supplicii. Similiter caro pugnabat ptra ipsos sinistra q̃ inducti ad ociositatẽ: et dextera q̃ inducit ad voluptatẽ. Ipsi coap; sui: i labordib; exercitauerũt. et carnis delicias abhorruerũt. Tertio ostẽdit q̃ualis fuerit post martirium ocis. Illi autẽ sunt in pace. Habẽt eñ partẽ pulchrã. Psa. xxxiij. Gaudebit populꝰ meus in pulchritudine pacis. Et Sancti eñ sibi dant deo magnã gloriã. Hã si vñs peccatos q̃ ob sterit ihm facit gloriã ꝑ quãtũ magnitudo q̃ totũ erãt gloriã sibi debebãt. Ju. xii. Oportet angelos magnã letitiã q̃ si angeli letant sup vno pẽnãte penitẽtiã agẽte q̃ sup magno sup̃ turba multitudine trĩũ phãt. Ja. xv. Gaudiũ erit angelis ꝺ celo sup. vñ. Manet nobis magnã fiducia: q; si possibile est nõ exaudiri preces multor: impossibile est nõ exaudiri preces tãtorũ militũ xpi. Quarto ostẽdit multiplr. Primo q̃ plorãtur inducti: sicut ꝓ vidua q̃ flebãt filium suum mortuũ: et ꝓ Sancto Gorgonio adiuvat in persecutione Diocletiani. Tertio: q; curis plant indevotos. sicut ꝓ illo clerico qui cum iura sancti Mauricii vellet passe: et blasphemias intulisset cum ala periit morte.

structum: q; sacro usui reputatum. Illi igit fuerunt mundi per ydium dei quod receperunt. Joan. xv. Jam vos mundi estis ꝓpter sermonem quem locutus. Per eundem quem habuerũt. Actuũ. xv. Fide purificãs corda eoꝝ per spiritum sanctum quem receperũt. Exo. xxxvi. q̃ fundam super vos aquam mũdam ꝛc. per sanctuarium quã effudere unt. Ezech. vii. Tantrum violue suas in sanguine agni. Secundo fuerunt firmi: quia nec ꝓmissionibus potuerunt emolliri: nec comminationibus terreri: unec supplicijs superari. Mat. vi. Descendit pluuia: uecce ꝓmissio: et flumina ꝛc. et flauerunt uenti. Ecce cõminatio: contemnens. et uenerunt flumina. Ecce tormentum: irruens: et nihil facere potuerunt: quia super ꝑmfundati fuerunt. Tertio fuerunt sanguine tincti. Habuerunt enĩ sanguine xpi tinctum in emendationẽ: per ꝓpositionem affectionum per uoluntatem: intellectuam per meditationem: et operatiõem per imitationem. Quarto fuerunt sacro usui reputati: et hostes uincerent: rem publicã ꝓtexerunt: et fidem catholicã uoluerunt defendere. Ubi dicit beat⁹ Mauricius. Vbi uitos summus dñi imperator: quo ad primum et ad defensionem reipublice arma susceptimus: ad secundũ non est in nobis ꝓditio: neq; fidem dare ꝑ fidẽ catholicã uolumꝰ: et ꝛc. ad tertium. Secundo ostenditur quales fuerunt in armis suis: cum dicitur. per fidem. Fuerunt enĩ armati scuto fidei. ad Ephes. vi. In omnibus sumentes scutum fidei ꝛc. dicitur autem fides scutum: quia sicut in scuto sunt tres angulꝰ: et unum semper: sic ⁊ in deo sunt tres persone: et unus deus: quia ipa fides est de deo in quo sũt tres substantie. ſ. caro: anima: et ipsa deitas: et una ꝑsona. Ideo sicut scutum uocatur ꝓtectiuum partis sibi ꝓpinque: ita fides est ꝓtectiua ꝓximi: quia est ꝓpe ipsum. Tertio quales fuerũt in ꝓelijs: ca. Et. Adepti sunt repromissiones. Ubi nãq; debuit ꝓmissio tribꝰ medio. Ideo q̃ si se mutuo offendẽdo. Et igit manũ ad mutuã applicãdo. Et igit ꝛ aliquã potrigẽdo. Hic ꝓpo vitã beatã nobis datorẽ ꝓmisit. ſ. ostendẽdo q̃ fuit in carnatione: ubi fuit fuit dulcis uisio: dulce natus: et cũ natura humana. Cant. viij. Quis mihi det te fratrẽ meũ: ut est ut q̃ eo ubi me efficiorẽ: et ff me: sustet ubera mea: ubi mat. i. ut tuã eo in sinu ꝓtio: ut efficiat: quia in sinu matris ut in mensã te totus: ũ est ut in q̃ habitas semp: ubi ubi uenerabilis uenerabilis: uenerabilis: uenerabilis:

Universidad de Deusto Biblioteca

ma reuerentia habebit nec diabolus/si me valde timebit. Promisit etiã manibus mãnua suas cruci applicando. Ihaneeh.iij. Cosmas ⁊ cruciãs/in manibus eius. Promissit (inquit) sctis suis/ut in nobis bando.ij. Cor.v Dedit nobis pignus spiritus.

¶ Sermo.cccliij.
De sanctis Cosma ⁊ Damiano.ij.

Edici suscitabant ⁊ conflebuntur tibi ⁊c. ho. Illa verba que pphetayl dicitur posuisse inter rogatiue et negatiue exponi possũt de illis sanctis martyribus/scilicet cosma et damiano/remissiue/⁊ affirmatiue. Ipsi nãq fuerunt medici corporum ⁊ animarum: et quãtos a diuersis languoribus relauerint/hoc non solũ legitur/sed etiã suscitabiliter/hoc non solũ legitur/sed etiã suscitabiliter/hoc non solũ sed deo attribuendum/et deprecantur: ⁊ confitebuntur tibi. De illis autẽ sanctis pr̃dictis quatuor videnda sunt. Primo qualis fuerint ipsum ad progenitem. Fuerunt eis quinq; fratres pro xpi nole passi/ecclesia de duobus primis/ipsis solemnitat.

Felix fuit talis fraternitas: quia fuit a parentibus religiosis progenita: bonitas eius parentum: de qua est causa militarum in regno hominum. Chrysostomus super Matthei. Ipsorem accipere volentibus qui documentum: quod si ambo parentes ipsius puelle boni sunt: securè accipiat. si uero ambo mali/omnino refutat. si alter bonus sit/alter malus/qui ipsum facturus sit: timeat peccatum. si pater est bonus ⁊ mater est mala/magis debet timere. Si autem ecoñ. rõ: minus timere debet. Fuit ista fraternitas felicissima: quia fuit martyrio coronata: pati p christo est beatitudo magna. Matthei quia b. Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam. Illam autem beatitudinem patiendo non habere non possumus tripliciter de causa dicit Origenes. Una est ex parte magistri: quia tantam gratiam non meremur vt pro christo pati digni simꝰ. Alia ex parte diaboli: quia ecclesia per martyrium non conseq̃tur remissionem peccatorum: ut ad regnum perueniãt celorum modis prestat impedimenta. Tertia est ex parte dei/qui scitis nostram infirmitatem/nobis misericorditer consuescit. Illam autem beatitudinẽ passionis/sibi martyres habuerunt: quia et verus et solus ipse fecit: et constantiam tribuit: et diabolus eos impedire non potuit. Fuit etiam ista fraternitas felicissima/quia ad celestem gloriam est assumpta. Fulgit igitur illi/qui hos quinq; martyres habere meruerunt in patronos spirituales. Ecclesiasticꝰ iij. Melꝰ est duos esse simul/q̃ vnum. Si enim vnus vel duo sancti fle a peccato reuocant/sic a diaboli tentationibus constringunt/sic in dei amore inflammãt/qui facerent si quinq; essent. Secundo videndum est qualis fuerint quantum ad aliquem. Ipsi enim fuerunt medici: quia sanabant communiter/quia omnibus tam magnis q̃ paruis ⁊ tam diuitibus q̃ pauperibus et etiam diuitis animalibus/sanitatem beneficia impendebant. Sanabant liberaliter: quia nihil ab aliquo accipiebant. Matthei decimo. Gratis accepistis/gratis date. Sanabant mirabiliter/quia mirabile fuit/ quorum curatio/quia habenti crus putridum/crus sibi inseruerit. Sanabant integrando a capitib⁹ membra pendentia/ab⁹ pedib⁹ penã impetrando. Tertio videndũ est qualis fuerunt quantum ad passionem. Horum nanq; passio fuit gloriosa/quia fuit per ferrum. Sapientie iij. Quasi occasiones fortium gladius/qui fuerunt cruciati. Ecclesiastici xxiij. Magna est gloria sequi dominum. Fuit miraculosa/quia leguitur leones fugientes ad redibant actores.

Fuit fructuosa: quia fructum centesimum habuerunt. Ineccl. septimo. Qui autem in terram bonam sunt qui in corde bono ⁊ optimo audientes verbum retinent: et fructum afferunt in patientia. Habuerunt etiã fructum/quia passi sunt patienter. Cor bonum/quia passi sunt libenter. Cor optimum/quia passi sunt gaudenter. Fuit victoriosa: quia pcessit in oibus elementis/scz in terra: quia in membris ei in pedibus fuerunt. In aqua/quia in mare precipitati/in aere/quia in cruces suspensi/in igne: quia in ignem proiecti. Quarto videndum est quales fuerunt quantum ad nostram salutationem. Ipsi enim sunt nobis tribulatio: sicut patet in illo in quem scripsit instrumentũ/de quo fugant ab oppressione demonis/sicut patet in illo qui vocem suam eis recommendauerat. Diligenter enim curam habent de nobis omnes: sunt patres de collatione ecclesie: curam eius maximam erat. Seueram disciplinam inferunt malis: sicut patet qui tormentibus preceperunt vt tyrannum percutirent. Misericordiam impendunt penitentibus et humilibus/sicut patet. Quia cum predictus tyrannus peniteret: mox ab eo remoues auertunt. Job quadragesimo.

Numquid illudes ei quasi aui. Iude est homo malitia q̃ emittit recedit ⁊ q̃si reuocat redit. Sic ⁊ isti martyres videntur hoc in postestate sua demones quasi auey quos q̃si emittunt ad malos vindicta exercendam/ illatim obediunt: quandocunq; reuocant/pronti obsequuntur.

¶ Sermo.ccl.
Sodomite/sermo secundus.

illo orbis terrarum cõtra infensatos. Quarta solemnitas rome est/idem Mag agitur/ quando Roma pestem inguinariam in romanos transmisit. et ideo. angelum spatam tangentem aspexit. Angeli etiã pununtur/ma xime quatuor generã peccatorum. s. sodomitarum ⁊ incestuosos. vt dñs Deu. xxv. Oppressos ⁊ violentos sicut pharaonẽ ⁊ egyptios vt habetur Exo. xv. Superbos ⁊ vanagloriosos sicut dauid populum ex vana gloria numerat autem/vt habetur ij. Regum vltimo. Immundos et gulosos sicut romanos qui cum gule ⁊ iniurie exterrent ab angelo pestis inguinaria sunt percussi.

¶ Sermo.cclij. De eodem/sermo secundus.

Omnes sũt administratores spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditabunt capitis salutis. Ad Heb. primo. Qui omnes dicit/ nullum excludit. Omnes etiã inuitantur ad salutẽ superiores ad medios. medii ad imos/et instant ad nos. Notandum quidem q̃ in homine est potentia intellectiua operativa/et affectiua. Intellectiua autem propriã defectum ad quem removendũ inuitantur ordines superiores hierarchie. Est enim obscura. I. Cor. xiij. Videmus nunc per speculum in enigmate ⁊c. Ad illud tñ perficiendum mittuntur angeli/quorum officium fm Greg. est nãcia re minoria et imperfecta: qui et si aliquando cognoscat minima ⁊ non tamen profunda. I. Cor. xiij. ex parte cognoscimus et ex parte prophetamus. Contra istum defectum mittuntur archangeli/ quorũ officium fm Greg. est nãcia re maiora/et nunciare summa. Est multiplici oblicioni subiecta. Augu. de ciui. dei. Ut la bore meminimus/et sine labore nesciamus. Ut labore fremamus/sine labore fruebo fiam. Contra istã defectum mittuntur virtutes/q̃ duo fm Greg. sunt. Contra istum defectum mittuntur cherubin. Et hi sunt plenitudo scientie/eo q̃ plenitudo legis est/⁊ ad lucem gloriã prouehit. Lucꝰ xvij. Ecce q̃ intra vos est regnum dei. Contra istum defectum mittuntur seraphin. Et hi sunt plenitudo caritatis/eo q̃ ardentes in amore dei non frigide inflammãt. Isti tres actus illorum ordinũ significare videntur. iiij. Reg. ij. Vbi cũ dñs heliã in celũ sublenare vellet/apparuit ei angelꝰ in forma cõsuli/et curru ignei. Angelꝰ est lõis cũ ⁊ curꝰ et ignis. Equi celsus dñi ex eo q̃ oia diuinã cõsilio per ordinẽ gubant. Equi qui sunt quatuor animalia ad effectum plebem militiã sui ascendunt/⁊ si remouent dilectionem priuatam. Currus sunt cherubin qui in ordine sequũ/ charitatis currere non faciunt: et omnem simulationem detegunt: ⁊ sic removent dilectionem simulatam. Ignis sunt seraphin q̃ corpoꝛe excutiunt: ⁊ vehementem accendũt: sic removẽt dilectionẽ pprã.

¶ Sermo.cclij. De eodem: Sermo tertius

Universidad de Deusto
Biblioteca

De scō michaele archāgelo

Actū est prelium magnū i celo. Michael et angeli ei⁹ preliabant cum dra cone. ꝛc. Apoca. xii. Per celū ecclesia militās intelligitur i qua multiplex pugna geritur de quo prelio quatuor tanguntur. Primo conuenientia loci, cum dicitur. Factum est prelium magnum in celo: id est in ecclesia militante. Decham est dictum non conuenienter ad pugnā dum: quia ibi sunt soli modo triūphātes nec inferuo: qui ibi sunt incorrectibiles et sine cumbentes sed ecclesia militās locum conuenientem ad pugnandū habet: ibi sunt stipendia ria ꝛ militātes. Job. vii. Militia est vita hominis super terrā. Scdo ponitur magnitudo prelii. cum dicit et draco pugnabat et angeli eius. Ipse est aduersarij magnū sunt ratione potentie. Job. xli. Non est potestas super terram que comparetur ei. Origenes vult ibi deum facere mirabiles res vult de locustis super se gistantes: et de his qui ea terris sunt celestes vincere nequittes. Sunt magni ratione altitudinis. qi sm Gregō. Diabolus aut opposito modo rapit: aut violando circūuolat: aut insidiando blanditur: aut minando terret: aut asperando fera sit: aut promittēdo decipit. Dicit. Persequatur inimicus hostis aut nota inuidie eni etiam sunt mihi nocendi artes: a quibus scit victorem me patebo. Hec miri si diabolus adeo est astutus: qn Ihs Job. Reptilia acumine vigent sed subtilitate nature experientia temporis et remissione superiorū potestatum. Fit magni ratione sentie. i. Pet. v. Aduersarius ꝛ ester diabolus tanq leo rugiēs circuit. ꝛc. Sicut est ira sanguinis fluxus ꝛ diabolus sanguinem animarū nostrarū letāter appetit. Ergo. Nisi se fecisset reputat nisi cum anima fauctat. Fit magni ratione multitudinis infinite. Sermo. Ut philosophi dicerūt ꝛ sectatores opinati sunt. Per ille ets plenus est pennis⁹ sicut radius solis est minutissimis pulueribus. Sicut aūt tot sint tri sunt sentiam cū gentis cop exercitū minutissimi cum ad vnicū⁹ ets qp ille qui victus fuerit vltra tertium nō possit de illo dicto tēture. Tertio ponit multitudo prelij, cū dr. Michael ꝛ angeli eius prelia bātur cū dracone. Circa qd notādum qp michael quatuor prelia gessit in quibus semper victoria habuit. Primū fuit qñ est lucifero ꝛ angelis eius gessit. et hoc prelio victus de celo ipm ꝛ hunc aerē caliginosum expulit. Nō est qmissū est ea in superiori parte aeris habitare qi inciꝑ est ꝛ eternus nec etiā nobilesti in mundo et nimis nos sue rōtionis hui⁹ infestabat. Stat in medio aeris vt omn sursum respiciant ꝛ gloriā quam amiserat videāt. inde dolorem sufferāt ꝛ vñ inferius essi specialis ꝛ videt homines illuc ascēdere. qñ ipse cecidit. tanq de immūdis torqueātur. Scdm prelij est qñ est diabolo de corpore mosi habuit. sicut dicit in canonica Jude. Quando cū diabolus iudicio ad idolatriā prōpteos esse voluerat corpus mosi honorabiliter sepeliri ne inde suas idolatrias ibi exercerēt. sed michael victoriam habuit qi corp⁹ mosi absconditum abscēdit: ne ita altercatio fieret qnia diabolus dicebat se in mosi propter peccata ad aquas cōtradictionis aliqd reus habere. Sed cū michael sibi culpā remitti asserēret ꝛ et diabolus adhuc illaret. Michael et dixit. Imperet tibi dñs. ꝛc. Tertiū prelium est quod habuit cōtra pharaonem ꝛ egyptios. Creditor est fuisse ille angelus qui plagas egyptijs intulit: qui mare diuisit: in colūna ignis ꝛ nubis populū israel direxit. anteesse it ꝛ ad terrā promissionis introduxit. Fuit cū princeps synagoge. Dr vicitur Dan. x. Ecce michi adiutor est michael princeps vester. Sed postq ihs crucifixus est princeps eccle. Ut refert Josephꝰ qr ancte sunt voces audite dicētis. Trāseamus ab his sedibus. Quartū prelium est qñ contra antichristū habebit. Sicut est dicit glosa sup illud Apoc. xii. Dicit vnā de capitibus ei⁹ occisū. Antichristus mortuū se fingit ꝛ per triduū latēs: postea apparebit dicens se suscitatū et ferētibus cum demonibus in aere alcendet. ꝛ pauersis mirentibus adorabunt eū. Tunc de illo dicit in psalmo in monte sanctorum ipse michael antichristū occidet. ut patet glosa sup illud. ii. Thessa. ii. Quem dñs deus interficiet spiritu oris sui. Quarto potest nobilitas triūphi. cū dicit. et nō valuerunt nec locus inuentus est eis amplius in celo. Locus quidē inuentus est eis nō in celo. In tribus enim quidē est considerare naturam/officium ꝛ culpā. Nature cōuenit locus superior: scilz celum in quo fuerūt creati: ibi stetissent si perseuerassent. Officio vero quod habēt scz homines exercere cōuenit locus medius scz aer caliginosus. et qz nobis propinquat sunt ad exercitā actum et claritatis inesse non habebat ad gaudendum. ꝛ celum sursum respiciant ad inuidendū. Culpe aūt conuenit locus infimus scz infernꝰ. Unde post iudicii quādo cessabit eorum officium vltra nō erūt in aere sed vltra per aere habebit transitū sed in carcere perpetuum infinebunt tormentum.

¶ Sermo. ccliij. De eodem. Sermo. viij.

Sermo. cc iij.

Michael vnus de principibus primis ordinat l adiutorij mei. Dañ. x. Beato michaeli deus quia cuplet officiū in sua cura assumpsit. Primū est officiū principātus. Ideo dicitur Michael vnꝰ de principibus primis. Licet enim olim fuerit princeps ipse tamen modo tam ē factus est princeps ecclesie. Intantū angeli pro his quibus prin cipant gerare videant vel. sibi inuicem obediē ꝛ preferri dicunt. Ut Dañ. xiij. Ponunt tur quatuor angeli de ordine primi patriarchorum quoq vnus scz Michael erat princeps eorum ꝛ renunciant in terra promissionis. alius fuit qui loquebat cum Danīele erat princeps alius tuchos qui erant in captiuitate persarum. alius erat princeps grecoꝝ. Quartus erat princeps persarū. Ubi Greg. dicit. Rex angelē contra se pugnantes qui subiectarū sibi gentium vicissim sibi merita contradicunt. Cū qz vnusquisq; gentis vel culpa vel iniquitas ad supremū consilium del ducit. ei⁹ dem gētis preposit⁹ vel obtinuisse in certamine vel nō obtinuisse perhibetur. Scdo habet officium adiuuandi. Unde dicit Michael venit in adiutorij meum. Ipse enim cum ceteris angelis sibi cōmissis adiuuat multos ꝛ bonos. Malos meudo eos ad cōtritionem. Hoc nāq; significatū est Judicū vi. Vbi angelus edixit ignē de petra. Ramis igne de hospite ouarijs angelus eduxit ignē contritionis. Purgat labia ad confessionē. Hoc significatū est. Esa. vi. Ubi per angelū labia cuiusdā expurgantur. Inducit ad satisfactionem. Hoc significatum est. i. Paral. xxi. Angelo qui dixit. Sad prophetet vt dicat dauid vt in monte aloendet et deo sacrificaret. Adiuuat etiam bonos, diabolus enim retinere intelligentiā nostram obnubilare per errorem ꝛ voluntatē nostram corrumpere per amorem et memoriā nostram obfuscare per oblitionem. Angelus autem pro quo habet virtutem illuminandi mentes qui gratiam et perfectionem. Et ideo eius inditio mus ministeriorū rationē filij mitere affectionē purget ꝛ memoriā officiat et cōsummet. Tertio habet officiū pugnandi. Pugnabat erat cum draconē. Dañ. xii. In ipe illo cōsurget michael princeps magnꝰ qui stat pro filijs populi tui vt pugnet cum draconē/id est cū diabolo. Apo. x. Michael et angeli eius pugnabant cū diabolo. In canonica Jude. cū michael archāgelus cū diabolo altercaret. ꝛc. Pugnabat etiā cū principe persarū. Dañ. x. Princeps regni persarū restitit michi: ꝛ ecce michael venit in adiutorij meum. Per draconē qui cū animal significandū significat demon qui preest suis ritis contra quem michael pugnat qñ ipm refrenat. Per diabolū qui dicitur deorsum fluens: significatur demon qui preest superbie qi diabolus per superbiā de celo deorsum deiectus est. Cōtra quem prelium gerit qñ ipsum ab infestatione cessare facit. Per regem persarū intelligitur demon qui preest luxurie. Perse nanq; interpretantur sua latera dissoluentes: qui a luxuria tot ad terram deiecit ꝛ tota deo disiecit ꝛ segregata et totum corpus miserabiliter dissoluit, et totam substantiam consumit. Et ideo latera recte vocant perse, cū ea sua latera dissoluentes. Contra illum ergo draconem pugnat quādo ipsum ab impugnatione refrenat. Quarto habet officiū ponderādi animas ponderare. dicit aūt Dañ. v. Appensus es in statera et inuentus es minus habens. Sunt nāq; quedā anime pacue q̄ mala secum merita portauerūt illas appendet et eis dicet. Appensus es in statera ꝛ inuentus es nil habens. Quedā vero sunt anime que semplene sunt. Illas ponderabit ꝛ dicet. Appensus es in statera ꝛ inuentus es minus habens. Sunt quedā anime plene que multa merita secum portauerūt. Illas ponderabit et dicet. Appensus es in statera et inuentus es satis habens. Sunt enim quedam superplene q̄ non tantū precepta christi sed eius consilia seruauerūt. Et istas animas ponderabit ꝛ dicet. Appensus es in statera ꝛ inuentus es multū habens. Quinto habet officium deportandi. qz cum ceteris angelis sibi subditis etiā alias animas in celum deportat. Portant aūt animas valde reuerenter ꝛ qz non in humeris sed in manibus. ps. In manibus portabunt te. ꝛc. Portant diligenter qz eas ab omnibus offendiculis custodiūt. Unde sequitur ne forte offendas ad lapidem pedem tuū. Portant valde gaudenter cū canticis et iubilationibus. Esaie ix. In letitia secuerunt. ꝛc. Portant vel de humiliter quia pauperes et mendicos non despiciunt sicut patet Luce, xvi. In loco mendico quem angeli neportauerunt. Et ista deportatio fit ad significandum fiducierol ter. ex hoc notari intelligi qñ securē sunt animē sanctorum de hac vita egredientes: que tales habent defensores. Ihs. Quantis iniquitatibus me te. ꝛc. In illorum reuerentia. Sicut aūtmendo scribit in libro. qñ pertat nō in humeris/sed soleatis. Esa. lx. Monten et colles/id est maiores ꝛ minores angeli cantabunt coram vobis laudem.

¶ Sermo. cclv. De eodem. Sermo. x.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Angelis suis mādauit de te: vt custodiāt te in oībus vijs tuis. ps. Illa verba retractāt de tribus ordinibus sācte ecclie dicit Magna dilectio charitatis quia quidem de quo & quid mandauit. Et quidē deus mandauit & angelis suis mādauit. De te homine mandauit: & vt custodiant te in oībus vijs tuis mādauit. Et quidem verbis habetur q̄ in illo qui mādauit: ostendit magna charitas: et eo q̄ tantos & tales homines custodiat. Unde dicit ibidē. Vbi quid est homo q̄ memor es eius aut filius hois quia reputas eum. Veniens ei mittio vnigenitū tuū emittis spiritū sanctū tuū promittis vel tum tuum: et ne quis vacet in celestibus ab opere sollicitudinis illoc etiā beatos spiritus propter nos mittis in ministerij opus. Vbi homo angelo ostenditur magna humilitas: q̄ tam humile officiū non recusat. Et ideo magnā sibi debet homo reverentiam exhibere. Unde Ber. In quocūq; diuersitate in quocūq; angelo reverētiam exhibe angelo tuo: et ne audeas illo presente q̄d me presente nō audereas. Vers. Angelis suis deus mandauit de te: quātum tibi inquit debet hoc verbū inferre reverentiā inferre quoniam conferre fiduciam reverentiam pro presentia deuotionē pro dentiū tātā et fiduciam pro custodia. Tertio in hoc enotat magna dignitas in hoc q̄ ab angelis mens custodiri. Hiero. Magna dignitas animarū vt vnaquaq; ab ortu sue natiuitatis angelū habeat ad sui custodiā deputatum. Videtur esse angelus homini ministrat propter hoc dignitatem necessitatē: et suam utilitatem. Dignitas hoc in hoc attendit q̄ natura diuina affociata est nature humane in eandem personam. Et ideo homo est frater dei et homo qui exhibet homini in charitā fratrē refundit. Necessitas hominis hoc est: q̄ diabolus sepe rationē in homine nescientē volentē allicit: opprimit vel tentat. Ideo necesse est vt angelus rationem gratiat per suā sapientiā voluntatē instruat: et p charitatē ignitā: et virtutē roboret p exhortationē fratrē. Utilitas vero angelis est: q̄ eoz ruina debetur solatijs hominibus restaurari. Dicit aūt Aug. q̄ tot hos animos saluabunt quot angeli ceciderunt. Ber. dicit q̄ tot homines saluabunt quot remānerūt angeli. Alij dicūt q̄ in celo erūt due societates equales. Una erit societas angelorū quoz ruina de solio virginitatis restaurabitur. Et alia est societas hominum aliorū. Quarto notatur magna vtilitas: cum dicitur vt custodiant te in omnibus vijs tuis. Custodiunt enim hominē in vita: in morte: & post mortem. In vita quidem a tentatione diabolica conservando. Hoc significatū est Apoc. xx. In angelo qui habebat clauē abyssi & catenā in manu sua. Et apprehendit draconē qui est serpens antiquus qui est diabolus & satanas & ligauit eum per annos mille. Et misit eum in abyssum & clausit & signauit super illum vt non seducat amplius gentes donec consummentur mille anni. Et post hec oportet illum solui modico tempore. Et vidi sedes & sederunt super eas & iudicium datum est illis. Et animas decollatorum propter testimonium Ihesu & propter verbum dei. Et qui non adorauerunt bestiam neq; imaginem eius. Et non acceperunt caracterem in frontibus suis & in manibus suis. Et vixerunt & regnauerunt cum Christo mille annis. Ecce quomodo angelus custodit hominē in vita. Et in morte. Anima namq; tunc quatuor inimicos patitur. vnū est qui timet mortis eā afflīgere. Cōtra hoc sepe sancta virgo angelus tuā salutationem revelat: & sic timorem excludit et letanter animam egre facit. Esa. xlv. In letitia egrediemini. Secundū est rapi rationem bene requirit. Contra hoc angelus bene hoc reconciliat. vnde Pers. super canti. Videre est angelus medium inter bilectū & dilectā bona offerens & referens bona. excitat illa placat illum. tertiū est qui diabolus recipere animā contendit. contra hoc angelus eā bonum fugat. hoc significatū est Bell. xxiij. Vbi cum Jacob esau valde timeret angelos eius habent ipsum adiuuare parati et circuit. Castra dei sūt hec quarta est quā pessimi multitudo ipsum terret: et sollicitum reddit. contra hoc angelus sepe peccata dimissa revelat. Vnde. Ir. Virgit gabriel ab ea oratio precū tuarū egressus est. Et ecce venit vt indicare tibi q̄ peccata esse dimissa quia vir desideriorum es. Tertio angelus custodit animā post mortem in oībus viis tuis. tres enim sunt vie vna que ducit ad infernum alia ad purgatorium tertia ad celum In hanc via angelus animam custodit nullum per eam incedat. vnde tales ala reprobatur deo dicens. Nisi quia deus adiuuit me fere per angelū suum paulominus habitasset in inferno anima mea. In secūda via cum custoditur q̄ ipsum purgandā ad purgatorium. Tertia purgatā inde educit. Thob. v. Virgit angelo Rafo sanum ducam: & reducam filium tuum. In tertia via cum custodit: q̄ ipsum in celestem introducit. Apoc. xxiij. Ecce ego mittam angelum meum qui te custodiat in via et introducat in terram quam parauit patribus tuis.

Sermo. cclvi. We eodem. Sermo. vi.

Qui facit angelos suos spiritus: & ministros suos ignem vrentē. Ba. Angelus est nomē officij: spiritus aūt est nomen nature. minister nō operatiōis. ignis pro nomen ardentis amoris. In primitiis ergo fidei quatuor angelis consecrantur. Primū est obediētie solēnitas. cū ibi Qui facit angelos. Sūt nāq; angeli dei nūcij qui vadūt et discurrūt sicut imperū. vñ Dionys. distinguit in angelis triplicē motū: scz circularē: rectū et obliquū. Circulari motu mouent cū ad dei magnitū. Recto ad nos mittunt. Obliquo vero & recto: & circulari motu cōponit: qñ scz: & nobis prouidēt: & in deū trahūt nos mouent. Sic cū ad nos mouent vt a deo mouent nos auertant. Scdo in angelis cōsideratur natura dignitas. cū dr spūs. Augu. Sicut aurū corruptū melius est q̄ argentū incorruptū. sic etiā quilibet corruptus spūs melior est q̄ corpus incorruptum. Et hoc est ratione sue principalitatis natura. Quālibet enim angelus virginitas sit hoc propter naturē dignitatē. Homo tñ est dignior angelo propter assumptā a dei filio humanitatem. Homo tñ magis attinet ipso q̄ angelus hui. Cū tribus modis facilius offenditur deus. Primo q̄ deus angelū de nichilo fecit. qñ ad imaginē et nō similitudinē sui fecit eum. Homine vero fecit de progenie sua: quia ad imaginē et similitudinē suam fecit eum. Et insuper se fecit de progenie nostra scz qñ de caro factā fuit. Secundo quia angelus tñ attingit ipso ex parte patris quia verbū pater est pater xpi scz per eternā generationem: et est pater angelorū per creationem. homini vero christ⁹ attinet ex parte patris sicut creatis. et ex parte matris q̄ non est angelus. Tertio quia verbū contrasit per angelū sed non per carō. Nisi quia dr adiuuit me scilo per angelū suum paulominus habitasset in inferno. Ad hoc dicendum q̄ ipsum per angelū suum adiuuit. Et ideo dr. Nisi quia dr adiuuit me scilo per angelū suum paulominus habitasset in inferno anima mea. In secūda via cum custoditur q̄ ipsum purgandā ad purgatorium. Tertia purgatā inde educit. Thob. v. Virgit angelo Rafo sanum ducam: & reducam filium tuum. In tertia via cum custodit: q̄ ipsum in celestem introducit. Apoc. xxiij. Ecce ego mittam angelum meum qui te custodiat in via et introducat in terram quam parauit patribus tuis.

Bonis operibus per eū repleti summe. Media vero bona sunt bona spūalia que angeli nobis ministrant ad sui fructificationē. Quia illuminant ad cognitionē. hoc significatur: cū dr Apoc. xviij. Un angelo de quo dr̄itur q̄ terra illuminata est a claritate eius. Inflammant nostrū amorē. hoc significatū est. iij. Reg. ij. In angelo & in curru ignis: & ecce ignea apparuerūt: & rexit tāt nostrā operationē. Zach. iiij. Angelus qui excitauit me quasi hoiem q̄ excitat a somno. Bona vero suprema sunt bona celestia q̄ nobis ministrāt ad glorificationē portant enim animas nostras ipsas in manibus suscipiendo. Ba. In manibus portabunt te. ps. cū cantat ecclia. Ar changele michael custitui te principē sup̄ oēs alas suscipientes. Susceptas vero per viā reducēdo. Exod. xxiij. Ecce ego mitto angelū meum qui custodiet te in via. &c. Peducias vero deo repletā ādo. hoc significatū est Luc. xv. in illo mō dico q̄ angeli in celum deducerūt eā deo repletam. ut dr Augu: to in angelis cōsistet: & feruēs charitas est de Igne vrentē. Welcnk autē angeli ignis pceno duplici de causa scz q̄ ardēt p amorem: & lucēt per cognitionē. Sm alij q̄ ponūt amor dr triplicem vim scz elevatiuā: q̄ elevat inferiora superioribus: coordinatiuam: q̄ coordinat equalia coequalibus. finalitatiuā: q̄ finalitat superiora inferioribus. Istam autē triplicē vim amoris in angelis operat. Et quantū ad hoc ipsi angeli vocantur ardores sempiterni tanq̄ de igne: et carbones accēsi. Nam inquantū amor habet in angelis virtutem elevatiuam. per quā ad deum elevātur: et ab ipso inflammantur. dicūtur ardores sempiterni. Esa. xxxiij. Quis habitare poterit de vobis cum ardoribus sempiternis. Inquātum autē habet in eis vim finalitatiuā per quā ad nos inclinātur: et ad deū nos inflammāt: tūc dicunt carbones accēsi. Ezech. i. Similitudo animalis et aspectus eoz quasi similitudo carbonū ignis ardētis. Inquātum vero habet vim coordinatiuā per quā se inuicē coordinātur in dei amore inflammāt dicūtur lapides ignei. Ezech. xviij. In medio lapidum ignitorum ambulasti. Bēda ipsi angeli dicunt ignis q̄ incēt p cognitionē. Habēt eīs triplicē cognitionē scz matutinā/vespertinā/meridianā. Cognitio vero matutina est prout cognoscit res in verbo. Cognitio vespertina est prout cognoscit res: put sunt in propria natura. Et cū autē mane est vnus dies. vespere autem terminus. sic cognitio dr matutina scōm q̄ res sunt in ipso primo principio. Vespertina autē scōm q̄ in propria natura cōsistit. Et cognitionem meridianā habent inquātum deū aperte: & clare cognoscūt. Et tam cognitionē spēcu

Universidad de Deusto Biblioteca

ptebat discum, cap. i. Judica mihi vbi pascas & vbi cubes in meridie, et ḡtñ ad tñã cognitionem triplicium ꝑfectorum angeli triplicit nominãtur, Lucifer matutina. Job. xxxviij. Vbi eras cũ me laudarent astra matutina. Specula pura. Dionysi⁹. Angelus est ymago dei manifestatio occulti luminis speculum purum incontaminatum immaculatũ Lumina. ij. dabit, loquãs de angelis dicit eos esse lumina sed intellectiua et hoc ꝓcipio sine principio illuminationis habentia Lumẽ primum & ꝓcipale, et ipse deus est ꝑfecta illuminans & multo illuminatus. Sed lumen sẽm est ipse angelus ad ipso primo lumine illustratus. Lumen autẽ tereti pñt hõ vocari qui sepe ministerio angeli mediante omnium illuminationes recipit.

¶ Sermo. celxij. de eodem sermone, vñ.

Tinquid nosti ordinẽ celi et ponas rõnem eius in terra. Job. xxxviij. Cum de rebus per triplicẽ modũ notitia habeatur. i. per reuelationẽ diuinã per eruditionẽ humanam et per inquisitionem propriam, ordinem celi qui cõstituit in hierarchijs & ordinibus angelorum dicitur ꝑtinere ꝓpriũ ꝓcipue ad tertiũ celum raptus cognouit per diuinã reuelationẽ, vnde ipse per pauli eruditionem ceteri autem doctores cognouerunt per reuelationẽ dei & per eruditionẽ pauli & ꝓphetarũ aut per inquisitionẽ ꝓpriã studij. De illo ergo ordine celi tria sunt videnda. Primo qualiter ꝓcedat ab eo ab inicio distinguunt, que quidẽ distinctio haberi pñt ꝑ distinctionẽ et stillicidiũ nẽ regulo curie vbi sunt quidã qui circa personã imperatoris assidue cõuersantur. Similes his sunt ordines hmẽ hierarchie. Quos aut̃ qui circa personã regis cõuersant hoc quibusdã cõpetit ratione familiaritatis & amicitie ut sunt amici filij & cubicularij. Et istud spectat ad seraphin que est familiaritate ꝓe omnib⁹ sunt dilecti. Hec. Seraphin sunt illi agmina quo ex singulari ꝓpinquitate conditoris sui incomparabili ardent amore. Quibusdam autem hoc competit rõne sapiẽtie vt sunt philosophi & cõsiliarij. Istud spectat ad cherubin qui dei cognitione & sapiẽtia sunt ꝓdi. Hec. Cherubin plenitudo scientie & dicitur sub limẽ illa agmina cherubin vocata sunt: quia tanto perfectionis sunt plena scientia quanto clarissimam dei ꝓximam contẽplantur. Quibusdã aũt hoc competit rõne subtilie. vt sunt iudices & assessores & istud spectat ad thronos. Hec. Throni dei sunt & tanta diuini alte gratia replentur ꝑ quẽ ipso dñs sedeat & per eos iudicia decernat. Alij sunt qui circa negocia totiꝰ regni generaliter occupant, & in ordo autẽ hic sunt ordines mixte hierarchie. Quum aũt quidam hoc faciunt per modum imperandi vt sunt regalia curie domini, et istud spectat ad ꝓlationem. Ad quam pertinet aliqs angelis inferioribus ꝓesse et eis omnia ministerio imperare quod omnẽ pacto. ij. Vbi vnus angelum imperauit alteri dicẽs. Curre & loquere ad puerũ istum &c. Alij vero faciunt per modum operandi, vt sunt iudiciarij. & istud spectat ad virtutes quarum est ardua operari. Vnde attribuit eis operatio. Gregꝰ. Virtutes vocantur illi spiritus per quos signa & miracula frequentius sunt. Quidã vero hoc faciũt per modum pugnandi & sic sunt milites & legiones & istud spectat ad potestates que contra omnes habent pugnare & eorum potentiã refrenare hic. Potestates vocantur hi angeli qui hoc ꝓ ceteris potentius percipiunt eoꝝ institutionis potestatem adhuc se subiecte sint. Alij vero ad ista determinata vel negocia certa specialiter deputant. Similes his sunt ordines tertie hierarchie. Eorum autẽ quidam hoc faciunt per modum legationis & istud ad principatus spectat. Quidam vero per modum simplicis ministrorum & istud ꝓprie spectat ad archangelos. Quidam vero per modum curatorum & hoc spectat ad angelos. Et hoc secundum est, q̃ quidã ꝓsunt ꝓuincijs, et illi sunt de ordine principatuum. Quidam ciuitatibus & locis, & illi sunt de ordine archangelorum. Quidam singulares hus personis, et istud spectat ad angelos. Secundo videndum est qualiter homines ad ipsorum angelorum chorus assumant. Quidam enim assumunt ad ordines inferiores hierarchie: et istorum tria sunt genera. Quidam enim sunt simplices & infirmi: verbo tamen & exemplo alios ꝓficere possunt edificantes alios: & illi assumuntur ad ordinem angelorũ. Hec. Sunt plerique q̃ pauca capiunt: sed tamen ꝓ hec annunciare fratribus non pretermittunt illis angelorum numerum currũt. Quidam vero sunt magnum intelligentes, & sollicite alios admonẽtes: illi in ordinem archangelorum assumunt. Hec. Sunt nonnulli qui summa capere & nunciare prenalent: quos illi missi in archangelorum numero deputantur. Quidã sunt per vite perfectionem alios merita transcendentes: illi assumuntur ad ordinẽ patriarcharum angelorũ. Hec. Sunt nonnulli qui etiam electorum hominum merita transcendunt

Ce quã bonum & quã iocũdũ habitare fratres in vnum. Ps. Isti sancti martyres, scilicet Cosma et Damian⁹ fuerũt fratres non tãtũ carne, sed etiã fide et passione. Hos habitauerunt autem in vnum sec modũ, Petrus dicitur ad eidem domũ celitum vbi habitauerunt pacifice et concorditer. Sede, quare &c. Melius est duos esse simul ꝙ vnum &c. Quatuor namq; sunt genera hominum qui libenter socios habere volant, scilicet ergo clantes: qui adinuicem emolumenta acquirunt: ideo dicit. Habent emolumentum societatis sue, Itinerantes: quia auxilium sibi mutuo prebent. Ideo dicitur. Si vnus &c. Si ceciderit ab alio fulcietur. Pugilantes: quia simul hostibus resistunt. ideo dicitur. Si aliquam preualuerit contra vnũ: duo resistũt ei. Dormientes: quia tempore frigoris mutuo se fouent expellunt ideo subditur. Si dormierint duo fouebuntur mutuo &c. Sed ultra hec sunt negociatores dei et ideo habentes inimici communicantur: quia vnus ab alio acquirit humilitatem & castitatem &c. Sunt itinerantes ad ea ad celestem patriam festinantes: et ideo si vnus caditur in tribulationibus et exportationibus ei subuenire festinant. Sunt prelatores: et ideo contra inimicos fortius insurgunt qui tantus singulare certamen celebrãt. Sunt dormientes. i. in secto contemplationis defectantes ideo quando sunt plures insimul se instimant. Secundo inimici habitant ꝙ in vnum mente affectum sed multi religiosi sunt inimici habitantes non more horum sed ferarum. Fere enim adinuicem pugnãt aut propter cibum, aut propter domicilium, aut quando a libidine cõtestantur. Sic etiã multi sunt inuicem contendentes aut pro cibo propter cibum, quia non deliciose pascuntur. Propter domicilium, ses quandoque magnus habebat non collocantur. Aut propter libidinem hominẽ sibi, quia ad magnas prelationes non promouentur. Religiosi ergo sicut inuicem simul sancti sunt corpore, ita debent esse mentis dilectione. Immitt dicitur. Ecce quã bonum & quã iocundum habitare fratres in vnum. Ps. ci. Habitabit lupus cum agno: & pardꝰ cum edo accubabit. Quidam enim inimici lupi videntur naturaliter esse feroces. Qui dam similar agni mansueti. Quidã similar pardi naturaliter astuti. Quidam similar hedi naturaliter inquieti. Sed istud diuersas complexiones amor dei debet vnire. Contingit etiam homines diuersarum prouinciarum et diuersarũ conditionum. Et dicit ibi. Lupus et agnus pascentur simul. Ecce et bos comedent paleas. Sine ea sint multũ apparentes vt lupi: sine parum sint agnelliue nobiles similar leonum: sine sint quasi bos vilis similar boum: non nec debent vti eisdem generibus ciborum. Contingit etiam homines diuersarum etatum. Ps. ci. Dicitolus: leo et ceruus simul morabuntur: et puer parvulus minabit eos. Per vitulum intelliguntur iuuenes. Per bonem qui habet palatum obscurum intelliguntur senes: et per leonem: robusti et fortes. Illi lupi in vna domo pacifice conuiuabãtur nec pretatus iuuenis eis preficitur. Tertio habitauerunt simul. Ps. ad eidem officium. Fuerunt enim medici non tantum corporum: sed etiam animarum. Ista quidem sanabant imitãdo eam ab ostrito nem conscientiarum & ad satisfactionem. Sic natur quidem anima ad instar corporis.

Aliquando per amare medicine sumptionẽ sit est contritio. Ysaie xxvij. Amara erit ꝓ tio bibentibus eam. Aliquando per ꝓmissi et refectionem. Ista est confessio. Proverbiorum. xxv. Verba congregantis ista hominis. Aliquando vero per sudorem vel reuelationem & dictam per quã intelliguntur ꝓ parteo satisfactionis. Ezechielis. Ossetie/ecce ossa/ et ieiunium. Nam oratio lachrymosa intelligitur per sudorem. Ecclesiastici xxij. Pungens oculum educit lachrymas. Ecce mos ista vero intelligitur per ieiunationem / q̃ enim superfluo habet/debet de ipso dimittere et dare pauperibus. Ezechiel. Quod superest date pauperibus. Jeiunium vero/ intelligitur per dictam per quod diabolus expellitur de corde/sicut lupus de medio ouili dei rpi. Hoc genus demoniorum non ejicitur. nisi oratione et ieiunio. Quarto habitauerunt in vnũ ꝙ ad eãdẽ fidẽ. Fides vna est. Ephesiorum. iiij. Vnus dominus/ vna fides/ vnum baptisma. Deus autem initium ad congregationẽ est ei. Quinto habitauerunt in vnum ꝙ ad eandem operationem. Omnes/ enim operabantur ꝓpter eundem finem. Ꝓpter deum. Deus enim est finis omnium desiderioꝝ: quia est summa bonitas. Proverbiorum xi. Desiderium iustorum est bonum omnium cogitationum: quia summa veritas est. Joannis xiij. Ego sum via/veritas & vita omnium amantium: quia est summa sanitas. Ecclesiastici. Spiritꝰ meus super mel dulcis. Omnium operii/ quia summa tranquillitas est Sapien. xij. Tu autem dominator virtutis cum tranquillitate iudicas, Sexto habitauerunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

unt in vnum ffium ad eandem passionem
Omnes ens passibles quas alii sancti habue
unt gratis culariter/illi sancti videntur ha
buisse vniuersaliter. Fuerunt enim mar
tires/i cultur Clementis. In ignem protecti
instar Laurentij. In equuleo tortis instar vin
centij. Crucifixi instar Petri. Lapidati instar
Stephani. Sagittati instar Sebastiani. Et
decapitati instar beati Pauli. Et ideo bene
rant vicere cum pphera. Omnes fuer' tuos
discipuli super me.

¶ Sermo. cclj.

Cy le sancto Michaele/sermo ōmus.

Auditum
erit angelis vt si
per vno peccatore
penitentiam agen
te. Luce. xv. Si an
geli gaudent de no
stra camer sionem
non gaudere debemus de eoꝝ glori
ficatione, Et si de no
bis faciunt festum in celis/r nos debemus
de ipsis facere festum in terris/ideo quo
ad hoc solemnitates de ipso angelo celebrant
Prima hodierna die celebratur que ortum
habuit vt quidam ecclesie quam in monte
Gargano Michael edificauit. Et se loci illi⁹
custodem esse asserit. Et quo datur intelli
gi q angeli sunt custodes omnium animaꝝ
rum. Hieronymus. Magna dignitas anime
rum vt vnaquaq; angelum habeat ad sui
custodiam deputatum. Datur enim angelus
cuilibet in quacunq; plici statu in quo nouit
esse et custodia sine necessaria. Primo nato
in vterq; ne diabolica malicia necaretur. Se
cundo egresso de vtero ne baptismi gratia a
diabolo impediretur. Job. iij. capitle. Quare
non in vulua mortuus sum/egressus de vte
ro non statim perij. Tertio viuenti in mun
do ne ad peccata plurima pertraheretur. Un
de psalm⁹ propheta dixit. Angelis suis man
dauit de te/vt custodiant te. Super aspidem
et basiliscum ambulabis ꝛc. Per aspidem q
autem in terra figuratur intelligitur quarelia.

Per basiliscum qui habet vsum veneni/ostili
intelligitur luxuria/que aspectibus inflamma
tur. Per leonem intelligitur superbia.

Per draconem qui caudam quodammodo intorti
li attur consuetudo prava. Quarto exemit
de mundo per mortem ne re flectatur. vel
in desperationem protrahatur/vel a confes
sione impediatur. Beneficij. Et in calcibus habet
calcaneum suum. Quasi eis diabolus non po
terit recipere in iuuentute/que est prima po
testas nec in senectute / que est quasi secun
da vt homini ab eo recipere nititur in ma
turitate que est quasi calcaneum et vltima gra
dus hominis. Quinto post mortem. In via est
quem anima est tunc factus sunt luque pu
sti a quibus angelus hominem protegit. ℔
In via hac qua ambulabat abscō. ꝛ. ia. ma.
Judith xiij. Dixit dominus/quia custodie
me angelus eius/et hinc euntem ꝛ tibi com
morantem: inde hac reuertentem. Angel⁹
ergo custodit animam hinc pendentem per na
tiuitatem in vtero et ex vtero et ipsorum tibi commo
rantem et viuentem in mundo et hinc reuer
tentem. i. ad celestem patriam redeuntem: ſ
ne dum est in morte/siue ob pacti post mor
tem. Secunda solēnitas est epi. Kalendarum
nouembris/in loco qui tumba dicebat angelo
rum Michael episcopo apparens ecclesiam
sibi edificari precepit. Ex quo datur intelli
gi q angeli libenter cum hominibus socie
tatem habent/qui tot tempo in terris volunt
habere habitationem. Hoc significatum est
in angelis quos Salomon fecit fieri in pu
pitro templi. de quibus quatuor legi
tur q erant de ligno olivarum/q tenebant
alas expansas/q habebant pedes obliquos
et elevatos/quasi ad tabulandum parato
et q pertio pallibus mutuo se respicie
bāt. Olim angeli videbantur esse terrei. incom
passibiles ꝛ duri. sed nūc sunt de ligno oli
varum. i. misericordes et pij. Olim multi ad
homines veniebant/et ideo tenebant alas
suas demissas/sed modo cito ad nos venit/
et ideo alas expansas habent. Olim soli ecl⁹
laudabant. sed modo in laudando associat
se hominibus. ℔. Circumdederunt principes
conjuncti psallentibus ꝛc. Olim naturam
nostram infirmam despiciebant/sed modo pi
dentes ipsam in ipso exaltatam in imperium
et admirationem conuertitur. Quod repre
sentat ipse murus representat. Jdeo etiā mo
dicum/ad fidē ecclesiam edificare formi
vt fidelissent q libenter homines associ
et maxime quinq; genera hominum. i. duo
laudantes. ℔. In conspectu angelorum psal
lam tibi ꝛc. In tribulationibus suis exilentes.
Daniel. xij. Angelus domini cum Ezechia et
socijs eius q ℔ornacem ꝛc. Obstra nomen
dei cantes. Esth. Regnum. pl. Nolite timere
Plures eis nobiles sunt ℟ eis filio. Jn tho
monentes. Luce xvi. Factum est pt cū mo
reretur mendicus ꝛc. Mysteria denūa nō
cer exequentes/et maxime missarum solem
nia celebrantes. vt dicunt Grego. et Beda.
Tertia solenitas. vi. idus Maij celebratur
que victoria sancti Michaelis dicitur qua
dolis pestifero victoriam retulit contra ad
versarios eorum omnia elementa fecit pu
gnare. i. terram/quia mons garganus com
mouit. aerem/quia caligo tenebrosa totā
montem obduxit. ignem/quia fulgura cre
bra volabant: aquam. vnde cantatur. Cecidit
sum est mare ꝛc. Exodi. xv. Pugnabit eum

cunq; domus meliores sint/sortem suam nō
sinter principatuum numeris acceperunt.
Vel potest dici q ad ordinem principatuū
assumuntur illi qui bene reperant sua pōtē
tiam proficiam. Ad ordinem archan
gelorum assumuntur qui bene reperunt sua
terram ꝛ suam ecclesiam. Ad ordinē vero
angelorum assumuntur qui bene reperunt
suam personam. Alij vero assumuntur ad
ordinem medie hierarchie, et illorum tria
sunt genera. Quidam enim sunt de aliquoꝝ
reprobis/aut animabus peccata et demo
nes expellentes. Et isti assumuntur ad ordi
nem potestatum. Bre. Sunt nonulli qui et de
obsessis corporib⁹ malignos spūs effugant
et expellunt quo isti meritum suum nisi in
ter potestatum numerum sortiuntur. Quo
dam vero sunt signa et miracula operantes.
Et isti assumuntur intra ordinem virtutuꝫ
Greg. Sunt qui mira signa valenter opan
tur. Quo isti nisi ad supernarū virtutū sortē
conueniunt. Quidam vero sunt officijs in
se pijs obiantes. Et isti assumuntur intra
ordinē dominationū. Greg. Sunt nonulli qui
in seipsis cuncta pijs obiantur quo ergo
isti nisi inter numerum obiationum cuerūt
Alij autem assumuntur ad ordines supe
me hierarchie. Et isti sunt tria sunt genera
Quidam enim sunt valde spirituales ꝛ
de aliis iudicantes. De quibus dici
tur. i. Co. ij. Spiritualis homo omnia iudi
cat. ꝛ ipse a nemine iudicatur, et isti assu
muntur ad ordinem thronorū. Greg. Sunt
nonulli qui libenter eligūt cura domūs
nantur ꝛ hoc in manere virtutis accipiūt
ut iudicare se ꝛ alios recte possint quorum
mentibus velut in thono dominus presi
dens aliorum facta examinet qui ergo illi
nisi iusti sui conditores sunt. Quidam
sunt dei ꝛ proximi charitate flagrantes.
Alij assumuntur intra ordinem cherubim.
Grego. Sunt nonulli qui tanta dei ꝛ proxi
mi dilectione pleni sunt vt inter cherubi
numerentur. Quia plenitudo legis est cha
ritas. omnes qui dei ꝛ proximi charitate
ceteris plenissimi sortem in cherubim pro
reperunt. Sunt namque quidam in spe ꝛ
merito conuersi ꝛ in solo dei desiderio ar
dentes isti assumuntur intra ordinem se
raphim. Grego. Sunt nonulli qui super
na contemplationis facibus accensi in so
lo eternoris desiderio anhelant. ꝛ quasi vi
ho tegūt ardere primo in dei amore fecē
runt. Quid ergo illos nisi seraphi dicerim
quoꝝ in ignem cor conuersa licet ꝛ pulc
Tertio videndū est qualiter mittantur. Se
raphim quidem mittuntur ad cordium in
flammationem. Et vi. Esaiam ad me vnus
angelus de seraphim. Cherubim mittitur
ad scitie eruditionem. Hoc significatum est. Ja
poc. x. in angelo q hebet libri i manu. Thro
ni mittuntur ad indicij informationem.
Hij namque ipsi throni iudices informa
re et legem intelligant. Eze. xvi. Accepistis
legem in dispositione angelorum. Potestates
tiones mittuntur ad sensuum obsō rōnis
subiugationem. Hoc significatum est Bell.
xvi. Ubi angelus visit agar ancille pt ad
dominam suam rediret ꝛ se sibi humilia
ret. Virtutes mittuntur ad miraculorum
operationem. Hoc significatum est i angelo
Raphaele q tobiam illuminauit ꝛ filium a
begitione pisces ex⁹puit. Potestates mit
tuntur ad tentationum ꝛ demonum repressi
nem. Hoc significatum. Apoc. xx. In angelo
lo qui sua catena demonem ꝛ sua potes
tatem coligauit. Principatus mittitur ad
principum instructionē. Hoc significatum
est. Paſſ. o. Ubi ponitur tres principes scz
personaꝫ grecoꝝ ꝛ iudeoꝝ. Archāgeli mit
tuntur ad singulorum rectoꝝ eruditionem
ꝛ malorum reuelationem. Unde archangelus
Ina gabriel zachariam docuit ꝛ nativitatē
xpi nunciauit. Angeli vero mittuntur ad
singulariū personarum defensionem, et
minorum reuelationem ac animarum de
portationem. Luc. xvi. Factum est vt moreꝝ
retur mendicus ꝛ portaretur ab angelis in
sinum Abrahe. ¶ Sermo. cclvij. De glo
riosa Hieronyme. Sermo. Psalmus.

Iisti de
derit dominus
per viam rectam.
Psa. c. Prefecim
per hanc potest ex
poi de beato hie
ronymo hereem
ino erat ꝛ multa
eo viam fecit in
ab⁹ pfio dño eū
dederit. Prima via est quia de pfia sua/roi
mā venit. ꝛ sibi quattuor accidērūt. Primo
di assentus est omnium scientiarum/ma
gnam perfectionem. Nam tu grammatica
magistrum habuit donatum. In rhetorica.
Victorinum qui tante fame ac scientie extit
it q imaginem in foro rome sibi ponere
ruit. Secundo magnam promotionē quia
cum ipse esset trigesimus annorum cardina
lis poterat et ordinatus ꝛ modico papa
dignus summo pontificio ab omnibus ac
clamatur. Tertio passus est magnam perse
cutionē q cū ipe quosdā clericos ꝛ monā
chos vitia reprehenderet ipi et insidiabant
me ꝛ p posse malebant et turpiter illuse
rūt. Ubi enim⁹ est de scis viero. Ingis ad
uersi⁹ malos fuit pugna. Odiūt eū heretici
ei⁹q eos impugnare nō desinebat/odiebāt eū
clerici/q eoꝝ vitam insectabatur ꝛ crimi

no. Sed reatus omnes boni eum admirantur ⁊ veligunt. Iste nanq; persecutionem ferebat patiter. Unde dixit Maledici i mi garrient sed zelo ad regnū celorum perueniere pot infamiam ⁊ bonam famam. Ferebat gratanter. Unde in epistola ad ascellā sic ait Beatus ago deo quia sum dign⁹ habere quem oderit mundus ⁊ pati propter xpm. Ferebat desideranter ⁊ idcirco dicebat. Utinam ob dominici nominis confessionem turba me persequeretur utinam in opprobriis meum solidum insurgeret dic mihi Quo. vt tantum merear a christo laudari ⁊ hue pollicitationis sperate mercedem Beata quidem et desiderata sententia est cuius premiū a christo speratur. Ideo aut illos persecutiones pati debere. Unde ipse ait in epistola ad helioderū. Ergo frater erras si putas christianū extra persecutionem nō pati tunc maxime oppugnatio si le oppugnare non sentis. Quarto rome passus est a deo maximam flagellationē. sicut ipse refert in epistola ad eustochiū ⁊ cum ipse esset adolescens secularem scientiā nimis ardenter legebat et circa hoc sicut ibidem refert in quattuor peccabat. Primo quia totam tempus tali lectioni dabat. de die scilicet. de nocte legens platonem. Secundo quia lectus eius scilicet cubabat lectorum aut euangelium nō abstinebat. Tertio quia post lectionem secularem sciēt

perfectam et humilitatem tenuit et castitatem seruauit. Secundo fuit cardinalis romanus. Ideo sibi competit qđ dicitur. Oleum est unguentum in capite. etc. Caput quidem est summum pontificum in quo est unguentum id est auctoritas et velle dominii. Et dicitur auctoritas prelatorum unguentū; quia qđ dam unguentum est dulcoratiuū; quod das est mortificatiuum et viuificatiuum. Sic et potestas prelatorum debet esse dulcorativa quo ad bonos / et mortificativa qđ ad malos et sanativa quoad omnes. Quia secundum beatum Augustinū precepto fuit cognoscendo. Hoc solū inde asserit vt vita homini corrigatur aliud caput hȝ barbā vestimentum et cetera vestimenta. Barba et sunt cardinales sibi ceteri prelati vicinissimi. Sit autem barba sine glosam iudicium discretionis naturalis utilitatis et alacritatis; quia ipsi cardinales circa causas sibi commisse debent esse discreti in discretu causarum examinatione maturi in maturitate causarum ponderatione; seriles in dignā correctione; alacres in demigos exhortatione vt illos quos puniunt benigne ad patientiam exhortentur. Ꝑ capite igitur hoc fuit unguentum in barbam; quia summi pontificis auctoritas primo relucet in ipsis; unde fuit in vestimentum id est in alios prelatos minores et inferiores / et quia Hieronymus fuit cardinalis ideo fuit barba summi pontificis; in quam fuit omnimentum auctoritatis et iurisdictionis. Tertio fuit doctor egregius quod notatur cum dicitur. Ille. i. in beatum Hieronymū mādauit dominus benedictionem. Sun. Si essi doctores habent benedictionem gratie. primi. Qui ab eo constituti mandatum maledicitur in populis. benedictio super caput vendentium. Habent etiam pēnam eterne gehenne. Psal. xiii. Qui ad vitam eruditi multos quasi stelle in perpetuas eternitates. Sed reuera illa duo non habent omnes doctores sed tantū illi qui docent verbo et exemplo. Sunt nāq; quidā doctores deficati quorū tria genera beatus Hiero. distinguit. Quidam enim sunt doctores gulosi qui eo rem docere volunt ad ventrem. de his ad helioderum dicit. Deficatus magister est qui pleno ventre de ieiunijs disputat. alij sunt fortes milites qui tamē volūt aliquo animare ad pugnam. Alij sunt delicioſi qui tū volūt in cruentata milite reprehendere formidāre et ignauia. Alij sunt ingurtoſi qui ēt reprehendant in fornicatore concubitū. De his doctoribus scribit ad Pāmachiū. De vera doctrina est pugnanti scuto dicitur de moro et cum unguentis ipse delissimus ut cruentā mihtē accusare formidine. Hic rotundus vero nō fuit magister delicatus / qz nō fuit gulosus sed magne abstinentie. Ideo dicit ad gaudentiū. Repugnante carne ob dogmata inedia subigenda. Nec fuit formidolosus sed magne constantie: quia nec lenitibus moriebat per inepta lenitiam nec vituperationibus per impatientia. unde dicit in prologo super Esaiā. Nec affectans mendaces laudes hoīm nec vituperationes fugiens expauescens nec fuit deiectus: sed pia authoritate vti ait ad Fulliochū. de se / et fratribus suis qui seco degebant. de cibo / de potu. facco. cum etiam languentes aqua frigida vtant et coctum aliquid accipere luxuria sit.

¶ Sermo. ccix. de eodem. Sermo. ii.

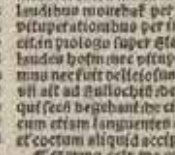

Amici fidelis protectio fortis ꝺ alle inuenit illū thesaur. etc. Eccli. vi.

Amici fidelitas et amicitia fortes / efficit thesaurū fidelem. Hiero. fuerūt. Hiero. et Aug. dicit autem Hiero. in prologo super bibliā. Vera enim illa necessitudo esset ebriosi glutono copulata quam non vtilitas rei familiaris non passionis corporum nō fūdola et palpans adulatio sed dei timor / diuinarum scripturarum studia conciliant. Illi ergo sacri doctores in vera amicitia sunt connecti non propter aliquam temporalē vtilitatē. qz vtilitas parum semper sibi mutuo scripserūt. sed propter dei timorem / diuinarū scripturarum amorē. Quod enim fuerunt amicitia ipsorū tanti connecti per multa signa apparet.

Primū nanqz signum vere amicitie est qñ amicus suum amicum fratrum suū recognoscit. Istud signū beatus aug. ad cesti. dicto. habuit scribendo ei. Si quid vere me teneres vel scio vel credo vel etiā puto in quo tu aliter sentis sine tua iniuria conabor alio scribere. Quod autē pertinet ad offensionem tuā ēt te indignatū scribere. nihil aliud qz penā deprecabor. Secundū est qñ amicus ab amico reprehendi affectat. Istud signū habuit Aug. ad hiero. scribēdo ei. Ideo enim me si tacueris errorem meū quē forte inuenies in libris / dictis meis. Nā / tuo amicissimam reprehensionē tuā si tranquillus accepero non voleho melius nanqz tumor capitis volet ei curari. nam si et parcitur non tamē hoc est qđ acute vēdit qui dicit vtiliores esse plerūqz inimicos vinētes qđ amicos obiurgare et mentientes. Alii etiā dicuntur tacere vera que corrigamus. Nihil vero minus qđ oportet exhibent tutiores

Albertū dum amicitie timent exasperare in discordiam. Quapropter et ego vt tibi videtur lapsum forsan senectute corporis non pigue animi. Tamen in vres dominica fructuoso labore diffundas. ecce puello luxi. Si quid peperam dixi forsitan sigre pedem ego mihi debet esse molestum pondus etatis tue dum nō cōtegatur palea culpe mee. Certum est quādo amicꝰ omnem occasionē inimicitie / offensionis vitat et relucet. Istud signum habuit beatus Hiero. ad sanctum Augustī. scribendo ei. Superest vt dilectionem / et in scripturarum cāpo tuis meis seuum nō pauces / nos nostra habuimus opera / cōcurrim⁹ quātum potuim⁹; nunc tu currente et vbq; spacia trāsmeante habeatur officium. Quarum est qz amicus amico ois secreta reuelet. Istud signū habuit beatꝰ Hiero. ad Augustī. scribens ei. De amicitia oto tollenda suspicio est sic cū amico quasi cum altero se loquendum. De isto etiā signo scribit beatꝰ Augu. ecclesiastes ad Sic. Cum hominem charitate christus in fragrātem atq; mihi fidelem amicum fratrem meum sentio quicquid / cōsilioꝝ modos et cogitationum cōmitto / sed nō homini cōmitto illi in quo manet vt sit talis. Deus est charitas et qz manet in charitate in deo manet / et deus in eo. Quinto signum est quādo amicꝰ amicum absentē et ignotum facie amat. Istud signum beatꝰ Augustī. ad Hieronymum habuit scribens ei. Si enim propterea te nō nominus: quia facie corporis tui non videmus hoc modo / nec ipse te nosti / nam tu quoqz faciem tuam nō vides. Si autem tibi nō ob aliud notus es nisi qz nosti animum tuum / nos eum non mediocriter nouimus et literis tuis quibus deum benedicimus qui nobis et omnibus qui tui legunt talem dedit. Sextum signum est quādo amicus amici absentiam molestē portat. Istud signum Augustī. ad Hieronymum habuit scribens ei. Nihil equidem molestius fero in omnibus angustijs meis quas patior quantum longinquum tue charitatis absentiam cum si fieri posset quotidie te presentem habere vellem. Septimum signum est quādo amicus de amico frequenter loquitur / et illum per eum nominat. Istud signum Hieronymus ad Augustī. habuit. Verebens amicꝰ tempore beatitudinem tuam eo qz vere honore veneratus sum / et habitantem in te pleni dominum salutatorem. Sed nunc si fieri posset aliquis affectuosius et plenius vel ore tui nominis mentionem nec vnā quidem horam preterire patiamur.

¶ Sermo. cclxi.
¶ De eodem sermo. iiij.

Emo accendit lucernā et ponit ī abscōdito. ī. Luc. xi.

Sicut peccator dicit tenebras / qz ois ꝺ ē tenebrosa sunt / sic vir iust⁹ dicit lucerna fulget qz ois ꝺ ē lux luminosa sunt. Ideo in presenti euāgelio de dño Hieronymo ꝺ tuos ostēdunt. Primo nāqz habuit lucidā sapientiā / doctrinā. qđ notat in hoc qz ipse vocat lucerna accensa. Ista est lucerna tua / nō sua / quia nō abscondit nequ occultat sed p tota mundū diffudit. ideo subdit. Ut luceat oib⁹ ꝺ in domo sunt. Mat. v. Quā sine fictione dicit / et sine inuidia cōmunicat / et honestatē illi⁹ nō abscondo. Primo ergo dicit se didicisse et posse cōmunicasse. vbi dicit autē ipsum multipliciter. Primo audiendo. Audiuit enī donatū in grāmatica et rhetoricā in rhetorica / Victo. marcellū in theologia. unde ipse dicit ad Heliodorum. Quum essem iuuenis miro feruore didicendi arripuerā nec tanta quondā presumptionem ipse me docuit. audiendo enī pl⁹ proficiꝰ ꝺ legendo. unde ipse dicit sup ad Gal. Scripturā edisseat lecta. sic magis quidā si de lectis pertatur in voces. Secundo dicit legendo. Aug. contra Julianū. Scio⁹ Hieronymū omnes vel pene omnes ꝺ ante ipsum de doctrina ecclesiastica scripserunt legisse ipse Hiero. dicit contra Jouinianū. Operis ac studij mei est multos legere vt ex pluribus diuersoq; flores sic carpā que vona sunt electuros. Ideo dicit ad Nepotianum. Domi nāqz scripturas legisse te nimium de tuis manib⁹ sacra lectio nunqz deponat. Tertio dicit se meditāde. qz die ac nocte meditetur dat. Ps. In lege dñi meditabitur die ac nocte. Deca. iij. Comede pollmen tibi. Dic⁹ ēt eis quādo comedit mustacē: potinde illic in stomacho trahit. unde dicit in membra deriuat / sic eādem incorporat. ꝺ. Ita et doctores verbum dei multiplicat frequenti meditatione. trahit in stomachū memorie / et deriuat in subditos suos per affectū doctrine / et eis incorporat per exemplum vite. Quarto dicit edificando. unde ait ad Augustinum in epistola. Tristes hec dicimus⁹ vt mereremur copiosus tuos / collatione mutua doceremus aliquid de discemus. Quinto dicit / abstinendo qz nequā abstinentiā facte dat / corpꝰ suū leuiuno macerabat. qz licet dicit ad Heliodorum. Pingue venter nō gignit tenuem sensum. Verbo dicit pōp ad senectutem

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

sacris literis instituendo. Unde de eo dicit Aug⁹ in locis sanctȝ literis sacrio plus ad decrepitā etatem vixit. Nā sicut ait tūc Hieron⁹ ad Aug. ad discendū q⁹ op⁹ est nulla mihi etas tera videri potest: qi et si senex magis decet docere q discere: magis tamen decet discere q docere. Quanto enim minus restat temporis: tanto studiosius debet impendi. Tertio habuit lucidam intellōd: z plenā lucē dicit. Si ergo tu⁹ fuerit simplex: tot. Nulla erit, qi de citur tibi corpus totius vniuersitas operū. Sicut em corp⁹ turpis dicit vniuersitas legum: et corp⁹ ciuitatis vniuersitas ciuiū: z corpus naturale vniuersitas membrorum: sic corp⁹ mortale dicit vniuersitas operū. Si igitur oculi⁹ intentionis fuerit pur⁹ z rectus: tota opera ei⁹ erūt pura z recta. Illi aut oculi⁹ intentionis quatuor sunt nocturi scz tumor superbie, Prouerb. 25. Sicut acetū dentibꝰ: sic z fumꝰ oculis, 10. Eccl⁹. Fug⁹ humoris lumen, Ezech. xxiij. Sicut stag⁹ equoꝝ: sic z fetor eoꝝ pulsus amaricie, ibi. Oculos suos statuerūt inter gentes euacuatos. Ibi. Superexcedit ignis: z nō viderūt solem. Nullo tamē istoꝝ modo erat oculꝰ beati Hiero. Iccirco nec fumo superbie: z qi valde humilis fuit nec pulsore auaricie: qi ola terrena cōtempsit nec igne ire cū die: qz patiens fuit: nec etiā fetore luxurie: qz virginitatē seruauit. z ideo dicit in epistola ad Pāmachiū. virginitatem in cera oleroma qz habeo: z magis a miror qz nō habeo. credit tamen qz ex humilitate hoc dixerit: z forte virginitatem. ideo se habere nō reputabat: qi cū ista incentiua sepe perpessus fuerat: vnde ait in epistola ad Rusticū monachū. Ne nobis q quotidie cōscipiscīs. dolorem ferri cauum. Et ptra Jouinianū sic ait. Illa virginitas hostia cȝi altaꝝ nec mentem cōtaminatione nec carnē libido maculauit. Et ꝗs duos verbi⁹ sallo colligit et quo dixit se virginitatem nō habere. Quarto habuit lucidam vitā: cū dicit. Si ergo tot⁹ cor⁹ tua lucida fuerit: z. Illa nāq opera sunt lucida q ab of amore terreno sunt purgata. sunt aut quedā terrena in qb⁹ homo hȝ solum administratione sicut bona ecclesiastica: et ista relinquere est effectio maxima. Quedam vero sunt q homo possidet ꝙ hereditariam successionem sicut sunt ipsa paterna: z ista relinquere est effectio maior. Quedā vero sunt q possidet per ppriū studiū sicut sunt ipsa ppria laboribus acquisita: z ista relinquere est effectio maxima. Beat⁹ vero Dionisius perfectionis fuit q reliqt ipsa ecclesiastica: qi cū esset cardinalis officio: z beneficio cessit. Reliqt paterna bona: qi olim hereditatē dereliqt: z ob amorē apostolorū romā petit. Bona vero ppria manibꝰ acquisita habuisset reliqsset. Unde dicit in glo. Job. Si aut esset illa tunica texta de: aut pannorum folia cōpicere pt in sudore vultus mei vescerer pane meo: z nullꝰ reprehenderet. Nec autem qi iusta sentētia salus esse polo operari cibū q non perit: errat multi genus⁹ creicit: z iniquitatur.

¶ Sermo. cclxij.

De sancto Frācisco cōfessore ser. primus.

Ti sanctꝰ est sanctis cetur adhuc. Apoc. xxij. Q⁹ sancti viri quatenus cāgis sunt sancti? Iccirco dicit Philosophus. Eēmadem⁹ nos ad oi inquam dēo carnis ꝙ ipsis. Ezech. 36. Cor meū z caro mea exultauerūt in dēū viuū. Illa duo excellēter habuit beatus Frācisc⁹ scz corp⁹ sanctū z animā. vt de eo peraciter dici possit q sanct⁹ est. Et in ista sctitate adhuc in corpe. Pro tanta habuit corp⁹ sctitatis ola q ab ipso fuerūt sctā erāt. Incipiam⁹ igit a capite z descendam⁹ pedes ad pedes ascendem⁹ q a planta pedis vsq; ad verticē nō erat in eo nisi sanctitas. Sanctitatē habere fuerit capillū beati francisci. Cum enim dom⁹ cuiusdā minaret ruinā: ille modū cum de capillis eius accepit: z in fossa posuit: z dom⁹ firmata permansit: qua nimirum sancti viri capillos habuisse fragilis. Secūdo fuerūt sancti oculi ei⁹ de quibus ipse deuotus lacrymas emittebat: et tantas: z tā assiduas vt infirmitatem incurrerent oculorum. Et cum moneret vt sibi a fletu parceret. respondebat. Nō est ob amorem lumini⁹ q⁹ habemus cum muscis expellenda interne pestilatio lucis. Iccirco beati francisci aliqñ acciperet odium tristitiā vincere posset. q⁹ ille ei⁹ spūs recognouit. Frater illo vocato quasdā tauchas ei in cedula scripsit: z sibi dedit: z ille statim ab eo recessit. Octauo sctā fuit chorda ei⁹. Cū em quidā chordā qua vir dei fuit accinct⁹ cū deuotione seruaret chordā illam: sepe in aquā intingebat: z oēs infirmi ex illa aqua potātes efficiebāt sani. Nono fuit sctm corpus eius. q⁹ qñ fuit latꝰ vulnere dedicatum. tūc qz erat quasi⁹ ensibus crucis simile. Et qz erat omni puritate mundū. Ut cū quadā vice in carne sua vidēret motus aliqs pullulare cuiuslibet amatoꝝ chordā se fortissime verberauit dicēs. Asine frater asine sic oportet manere asine flagellā. Decimo sctī fuerūt pedes eius qz fuerunt ꝙ stigmatibus cōsecrati. Unde cū quedā vice in pannicia ecclesia petito cōsuescret. quidā aquā cū qua pedes ipius lotī fuerāt cū deuotione reseruāt animalia illa asperserūt: z mox omnis pestilētia ab illis animalibus euanuit. Octo anima eius fuit sancta. Illos cum anima de eius corpore exiret vīsa est in specie stelle: cuius magnitudo ad instar lune. vero ad instar solis esse videbatur. Illa stella fuit anima beati Francisci qua ad instar lune erat magna pter immensum amorē. quē erga dēm habuit. Nona charitatem magnā habet cū beatus z magnus qui vero parvā habet charitatē parvus est: qui nulla nullus est. Ad instar solis erat lucida propter dei cognitionem. Ad instar stelle fuit incorrupta pter cognitionē obiecti perpetuā retentionē. Hoc significatum est q⁹ quidā frater⁹ apparuit in specie cuiusdā ignis⁹ inclusus splendebat qui solus habēs splēdorē nocte cōuertit in dēi. Iudeo aūt apparet in cuiusdā ignis⁹. Quia eius anima posita est in fornace charitatis accensi⁹. Iudeo globus lucidꝰ qi immersꝰ est in lumine diuine sapientie. Iudeo ad instar solis: qz tota deificata est: z ideo secuta est de eterna possessione.

¶ Sermo. cclxiij. de eodem sermo. ij.

llo sancte erant aures eius que vocem dei audiebant: z ad stationem angelicam audire meruerunt. Tribus namq; vicibus vocem dei audire promeruit. Prima erat vox paterne increpationis: quam in opibus pfectionis eius audiuit. Quis potest tibi meliꝰ facere dominus an seruꝰ: diues an pauper. Et tūc autem amor terrenoꝝ sibi viluit: z in amorem dei totus exarsit. Secunda fuit vox magne eruditionis quaz audire meruit in hec verbis. Francisce amaris p⁹ pulchrius fame: et templum conterne si me cupis esse: et ocius reedificare. Et istam vocem non sicut aures auditus: sed omnia aduerte gratanter suscipiebat: z de suo corpore nō curauit. Tertia fuit vox martial amoris quam vocem audire meruit: qñ. f. crucifixus sibi de cruce locutus ait dicens. Francisce vade repara domum meam que vt cernis tota destruitur. Ab illa quidem hora in amorem et compassionē crucifixi eius anima fuit totaliter liquefacta. Quoctus etiam franciscus audiuit angelis cum exultationem: cuꝝ esset semel egrotaret angelis sibi dulcissimis cōcinentibus ea qua exultatione eius anima magnum recepit gaudium et corpus magnaz alleuiationem. Quarto fuit sanctum os eius. Uerba enim que de ore Francisci procedebant ita te fuerunt virtutis q si quē benedicebat benedictus erat sicut bene patet in illo qui egrotum suum a sua infirmitate impedimentum cui sanctus vir suam benedictionem misit dicens. Fili nil nōc: et quo est miserendum: dicet. postea tempus est equitatis: ad quod verbum ille fuit protinus immutatus: sed et si quem maledicebat ille erat maledict⁹. Unde cum quedam sua agnam manducasset illi maledixit et statim ita sua mortua fuit. etiam cum quidam puer⁹ ipsa fuisset lumine oculorum priuata: z ut dei de sputo suo eius oculos linuisset illa puella protinus est curata. Quinto fuerunt sue manus eius fuerūt stigmatibus esse crate ita q ea ꝙ tangebat sancta erāt. Sum sepe panis ab eo tact⁹ infirmos comedētes sanabat. Quidā etiā inter manus gelidas vesicerat manibus beati francisci cōtractus mor fuit: z corde: z corpore mirabiliter totā matutinā: nec mirū si ille manus stigmata in instāmant q ignitos carbiculos: ideſt stigmata deferebāt. Septimo sctē fuerunt ungues eius. Cū em quidā frater tētaretur de ungulis sctī patris francisci habere cupiebat. q⁹ ille in spīritu recognoscēs dixit ei: noli fili precide mihi ungues. Ille autē ei lętitia tanta cōpleus p reliquias precisis furos ipius seruauit: z omni tentationes fugata multā consolationem recepit. Septimo sancta fuit scripturā eius. Cum em quidam frater literas cogitauit q⁹ si scripturā beati francisci aliqñ acciperet odium tristitiā vincere posset. q⁹ ille ei⁹ spūs recognouit. Frater illo vocato quasdā tauchas ei in cedula scripsit: z sibi dedit: z ille statim ab eo recessit. Octauo sctā fuit chorda ei⁹. Cū em quidā chordā qua vir dei fuit accinct⁹ cū deuotione seruaret chordā illam: sepe in aquā intingebat: z oēs infirmi ex illa aqua potātes efficiebāt sani. Nono fuit sctm corpus eius. q⁹ qñ fuit latꝰ vulnere dedicatum. tūc qz erat quasi⁹ ensibus crucis simile. Et qz erat omni puritate mundū. Ut cū quadā vice in carne sua vidēret motus aliqs pullulare cuiuslibet amatoꝝ chordā se fortissime verberauit dicēs. Asine frater asine sic oportet manere asine flagellā. Decimo sctī fuerūt pedes eius qz fuerunt ꝙ stigmatibus cōsecrati. Unde cū quedā vice in pannicia ecclesia petito cōsuescret. quidā aquā cū qua pedes ipius lotī fuerāt cū deuotione reseruāt animalia illa asperserūt: z mox omnis pestilētia ab illis animalibus euanuit. Octo anima eius fuit sancta. Illos cum anima de eius corpore exiret vīsa est in specie stelle: cuius magnitudo ad instar lune. vero ad instar solis esse videbatur. Illa stella fuit anima beati Francisci qua ad instar lune erat magna pter immensum amorē. quē erga dēm habuit. Nona charitatem magnā habet cū beatus z magnus qui vero parvā habet charitatē parvus est: qui nulla nullus est. Ad instar solis erat lucida propter dei cognitionem. Ad instar stelle fuit incorrupta pter cognitionē obiecti perpetuā retentionē. Hoc significatum est q⁹ quidā frater⁹ apparuit in specie cuiusdā ignis⁹ inclusus splendebat qui solus habēs splēdorē nocte cōuertit in dēi. Iudeo aūt apparet in cuiusdā ignis⁹. Quia eius anima posita est in fornace charitatis accensi⁹. Iudeo globus lucidꝰ qi immersꝰ est in lumine diuine sapientie. Iudeo ad instar solis: qz tota deificata est: z ideo secuta est de eterna possessione.

¶ Sermo. cclxiij. de eodem sermo. ij.

Idi alterum angelū ascendentē ab ortu solis habentem sigillum dei viui. Apo. vij. Ubi ante primū aduentū qui erat ad hoc tua misericordia premisit angelū scilz beati Iohānis baptistā. Ante vero secundū aduentū suū multiplicē premisit alterū angelū scilz beatū Franciscū. In primitio ad

perbio tria de beato francisco estenduntur. Primo q erat homo angelicus/cum dicit. Vidi alterum angelum. In angelo sunt quatuor commendabilia/de quibus dicit propheta. Qui facit angelos suos spiritus &c. scilicet obedientie velocitas/ideo dicit in angelos suos. si ei nuncios magna puritas: ideo subdit spiritus magna humilitas: et ideo fit ei ministros suos ethereum charitas/ideo dicit ignem urentem. Propter ista quatuor beat⁹ fr̃ancischus angelo assimilatur. Primo propter obedientie promptitudinem. Quatuor siquidem circa beatum franciscum fuerunt. Primo vt aduersa letanter acciperet. Secundo vt semetipsum contemneret/dicens. Francisce amara pro dulcibus fame/quo ad primum. et teipsum contemne simul cupia agnoscere/quo ad secundū. Tertio vt suam ecclesiam repararet: sibi dixit.

Francisce vade repara domum meā. Quarto vt in se tantum & non in aliquo homine speraret dicens. Quis potest tibi melius facere/dominus an seruus/diues an pauper. Ad ista quatuor precepta que ei deus precepit/valde obediens fuit. Primo quia aduersa letanter sustinuit/vnde ipse dixit. Ecce est bonum quod excepto q̃ omnis pena me delectat. & etiam de eo q̃ malebat de se audire vituperia q̃ laudes peonitet & cum poenitentia post eum currerent et totum progenerent ipse semp ad ola patiens fuit. Ho. Opposuisti opprobantium cecidert super me. Secundo teipsum contemptibilem quasi martirū pectatorem reputauit. Unde cuidam suo fratri interrogandi quam opinionem de se haberet respondit. Video mihi esse peccatori maximo. i. Thimo. i. Christus venit in hunc mundum peccatores saluos facere/quorum primus ego sum. Tertio ecclesiam dei verbo & exemplo reparauit. Thimo. iii. Scias quomodo oportet te in domo dei conuersari &c. Quarto spem suam in solo deo posuit. Unde sepe dicere consuerit cuꝰ ꝓpheta. Jacta cogitatum tuum in domino/et ipse te enutriet. Secundo assimilatur angelo propter suam puritatem. Laborauit namq; diabolus in eos beati Francisci quadruplices fuisse libidem immittere. Aliquãdo fuit suggestiones fraudulentie: vt enim a feruore spiritus reuocaret dicens. Frailine est peccatori cui penitenti deus indulgeat: sed nimis se affligenti misericordiam denegat. Ipse autē illam fuit suggestionem vicit per sapientiam et videt eius astutiam & dens q̃ per hoc ipsum nolebat a feruore reuocare. i. Joan. iiii. Nolite omni spiritui credere/sed ꝓbate spiritus si a deo sunt. Aliquando fuit suggestione contemptibilem/illã suggestionem vincit per carnis mortificationem/nam modo choyda grauiter se verberabat. modo se in niuem magna profundebat/modo eibos nepalatum allicientes/aquã frigidã pel cinere permiscebat. Ad Colocen. iii. Mortificate membra vra q̃ sunt super terram. Aliquando materiã ammicie/quando in vta saeculum plenum pericula reperit/sed nullo modo accipere cauit. Tandem a socio molestatus aperiri fecit ecce serpens inde exiliens cum ipse cauauit. Ad Philip. iii. Omnia arbitror vt stercora vt Christũ lucrifaciam. Aliquã materia impatientie/sicut q̃dã ipꝰ grauiter perberauit. Hebre. v. Patientia dei est nobis necessaria. Nec mirũ si diabolus nunq̃ fuit docilis intrare potuit quia fortissime munitus fuit. Quidam etiã vidit beatum Franciscum fortissimis ensibus diabolum in modum crucis signatum/ quoꝝ vnus a capite ad pedes. alius autem a manu ad manũ tendebatur. Si etiã diabolus volebat in illum intrare a superiori parte per fraudulentiam ibi incidebatur esse sapiens: si ab inferiori per ꝓpulcitiam: ibi incidebatur esse castitatis et continentie: si vero a dextris ꝓsperitatem & amicitiam ibi incidebatur esse et tranquillitatis & temperantie si a sinistris per admersitatem et impatientiam ibi incidebatur esse magnanimitatis & patientie. Tertio assimilatur angelo per excellentiam humilitatem ꝓpter quam quadruplicẽ est exaltationes. Primo exaltatus est in ecclesia q̃ factus est ejus fundamentator. Ad fundamento ꝓphetarum &c. Secundo exaltat⁹ & in fama: q̃ toti mundo fuit admirabilis & preciosus. Eccl. xl. est homo abundans paupertate: & oculos dei respexit illum in bonis. Tertio exaltatus est in doctrina: q̃ factus est fructuosus ꝓdicator. Eccl. xi. Magnalia humilitati. i. dei fruticis exaltabit caput ejus. et in medio magnatoꝝ. i. ꝓdicatoꝝ ꝓsidere eũ facit. Quarto exaltatus est in gloria: quia factus est ciuitatis celestis summus inhabitator: sicut patet in visione habita de sede subdita. Job xxii. ex. Qui humiliatus fuerit/erit in gloria. Quarto assimilatur angelo ꝓpter feruentem amorem. Ipse est totus fuit dei amore plenus/quod patet per quatuor signa. Primo per corporis exanclationem: q̃ sepe cum oratur ipsum est totꝰ a terra subleuari. Illa ãs q̃ sublimatio corporis mentis exanclationem significat. Secundo per corporis calefactionem. Interrogatus tamen quo eis tenor ignis spiritus sancti interius non calefaceret exterius nostra exteriora frigus nõ sentirent.

ho. Just⁹ amatus est cor meum et rumpe me commutati sunt. Tertio per mẽtio elevatio nem. Sancti est vbi in mente excessum patiuntur/interius intendibiles reddunt: q̃ ob amoris violentia totaliter fieri absorbent. Ut quodam vice cũ sanctus francisc⁹ a populo ꝓximo eretur/in sensibilis per ostia videbatur. ad Cop. xii. Scio hoiem in ꝓhe sine i corpore/sine extra corp⁹ &c. Quarto pignus exteriora extinctionem. Wartinus esse dei ideo sepe pẽs signis non sentiebat: q̃ ignis amoris ipsos frigidos reddebat. Ideo beatus franciscus soldano dixit q̃ cuꝰ sacerdos ejus sui ignem intraret/et ille quem dei clementia ꝓsecret/veram fidem haberet. Scitebat esse q̃ ignis exterior cessasset ardoris fidei et ignis amoris inferni. Origenes. Mirabile genus medicamẽti vt ignis ignibus extinguatur. ¶ Secundo fuit homo virtuosus quod notatur cum dicitur. Ascendente ab ortu solis. Jn hoc est q̃ ascendit cum sole: notatur q̃ totus fuit illuminatus et dilectus. Primo ascendit locus illuminatus: quia ante totꝰ mundꝰ tenebrosus illuminatus. Apoc. xxiii. Vidi alia angelũ ascendentem ab ortu solis &c. qui sequitur. et terra illuminata est a gloria eius. Terra namq; est obscura/sicca/& frigida: et significat mundum vbi sunt multi obscuri. i. erronei. multi frigidi. Unde gentes a ꝓpheta multi barbarizati. Esa. Terra erat inuisibilis & incomposita & tenebre erãt super faciem abyssi. i. quo ad obstinatos. Venit enim sanctus franciscus portans in eum tres radios: scilicet radius doctrinalis per quem illuminauit obscuros. radius exemplo. per quem conuertit obstinatos. Eccli. xliij. Irrisiciet sol exurit montes &c. Ipse enim excussit ignorantiam in erroneis. radio doctrinarum negligentiam in tepidis. radio exemplorum et duritiam in obstinatis. radio miraculorum. Secũdo ascendit tot⁹ inflammatus. Habuit enim carbones accensos in eo q̃ habuit ignita vba. Eccl. xlviij. Suscitat ꝓphas quasi ignis. In corde: habuit ignita desideria. Tuc ps. Bonne cor meum ardens erat in me &c. In corpe: habuit ignita stigmata. Ecclia. xxxvii. Tamen est pulcritudo eius. In sua actione: habuit ignita opera Job. xxxvii. Nonne vestimenta tua candida sunt &c. Tertio ascendit totus resplendens. & eo est q̃ cum sole ascendit: esse similitudinem induit per stigmata que postmodum Matthei. xvi. Si quis vult venire post me abneget semetipsum & tollat crucem suam et sequatur me. Tertio fuit homo divinus. et hoc tangitur cum dicitur. Habentem signum dei vivi. Illud signum portauit in corde per amoris vulnerationem Cantico. viii. Vulnerata charitate ego sum. &c. In corpore per macerationem. & ad Corin. iiii. Semp mortificationem ihesu in corpore nostro circumferentes. In parte q̃ stigmatum impressionem. Cant. viii. Pone me vt signaculum in cor tuum. hoc refert ad vultum cordis per amorem vt signaculum super brachium tuũ. Hoc refertur ad vultum stigmatum per impressionem: quia fortis est vt mors dilectio. hoc refertur ad vultum corporis per macerationes. Sancti enim viri per dilectionem quasi in se ferueter gerunt: vota vitia in se extinguunt.

¶ Sermo. cclxiij.

De stigmatibus Francisci sermo vnꝰ.

Ego enim stigmata domini nostri ihesu Christi in corpore meo porto. Gal. vi. Jn hijs duobus que ad honorẽ beatissimi francisci leguntur tria implicãtur. Primus est quia stigmata portauit quod fuit indicium magne charitatis. Quinq; esse fuerunt in corde eꝰ que fuerunt cause stigmatum in eius corpore. Primum fuit vehemens imaginatio: q̃ autem imaginatio imprimat patet per duo exempla que ponit Hieron. in glo. Genes. xxx. Narrat est q̃ dum quedam mulier ethiopem peperisset & ex hoc a viro suspecta haberetur inuentum q̃ hoc sibi accidisse ex q̃dam imagine ethiopis quam ipsa ꝓspexit. Aliud exemplum est q̃ cuꝰ quedam mulier filium parentibus omnino dissimilem peperisset: et ex hoc suspecta haberetur/tamen est ystalis imago in cubiculo habebatur, vbicunq; est philosophus in lib. de anima alibꝰ. Quod cum quedam gallina gallum vidisset gallina ex imagine. i. victoriose crista & calcanea sunt exorta. Sanctus ergo francisc⁹ ipsũ se sibi facta imaginabat. Seraphin crucifixũ & talis imaginatio extitit q̃ vulnera passionis in carne sua impressit. Secundum fuit vehemens dilectio q̃ ex amoris vehemẽti impetu dicit Hugo de sancto victore. Scio anima mea q̃ quicquid dilexit eius similitudinem transformatur. Quia igitur amor passibilis hominis in corde beati francisci ardebat fortiter ad ferendum ardens in carne sua faciebat mirabilia. p̃ uerbionum. xxi. Numquid potest homo ignem abscondere in sinu⁹ vt vestimenta non ardeant. Tertium fuit vehemens admiratio/ q̃ ex admiratio imprimat ostendit Augustinus contra Julianum adducens exemplum omnium Jacob. q̃ ex quadã admiratione virgas fletus positas concipiebant, videbat ad ꝓ-

Universidad de Deusto
Biblioteca

eiceus seraphin crucifixum: et adm̃ ratione et stupore nimio repletabatur. Et.i. Hec erat passio discurrens in medio animaliū ꝓphetor. ignoret: et ne ignorāsm exprimo. Quantum fuit vehemens meditatio: q̃ autē modus meditandi ꝓprium: sufficienter patet. Eccles. Nalt. 40. Ubi dicit. Frequens meditatio carnis afflictio est. 6. In meditatione mea exardescet ignis. Illā meditationes habuit frā ciscus: qui ꝓ passionem quotidie meditari non cessauit. Deutero. vl. Meditaberis sc̃dens in domo tua. Quinto fuit vehemēs ꝓ finus compassio: quantum ꝓ passio imprimat patet: quia gallina ad pullos suos tanta cō passione afficitur: q̃ tota infirmari videtur. Sic Franciscus ad ꝓ passionem tanta cō passione mouebatur: ut eius passio in mētem venire: et colorum liquefieret: ac vix lachrymas continere. Cantico. v. Anima mea liquefacta est ut dilectus loquitur est. 2c. Secundo per hoc: q̃ postauit: stigmata domini ostenditur: q̃ fuit precordium maxime familiaritatis. Christino est dedit beato Francisco stigmata tanq̃ arma sua: vexilla: insignia sua: et testimonia sua. Ipse nāq̃ erat miles Christi: significat ꝓ: legatus Christi: ꝓ: quo dedit sibi stigmata tanq̃ arma sua. Hoc ꝓ: est: q̃ ꝓ: missus est: munitus omnibus ensib̃ in modum crucis: ita q̃ diabolus non poterat intrare in cor: summ̃ mec: superiori per aliquam panam: spem mec: ab inferiori per aliquam tribulationem animem mec: a dextra: per aliquā inordinatam letitiam mec: a sinistra per aliquem inordinatum dolorem.

Secundo fuit significat ꝓ: ideo dedit sibi stigmata tanq̃ vexilla sua. Ad vexilla siquidem regalia hostes terrentur: qui fugerent reuertuntur: principes animantur: et q̃ terti congregantur. Legitur q̃ quidam ex truncis oue divina vidit crucem auream: ex ore Francisci procedentem: cuius summitas celum tangebat: et sua brachia videbantur ꝓ q̃ ad fines mundi extendi per hoc q̃ stigmata celos tangebat significabat q̃ angelicas ꝓfiones stigmatum trahebantur in magnam admirationes. Per brachium inferi: significabatur q̃ demones trahebantur ad magnam confusionem. Per brachium superius q̃ protendebatur ad aquisiones: significatur q̃ peccatores in dei amorem frigidi provocantur ad conuersiones. Per brachia dextrum q̃ protendebatur ad auxiliū: significabatur q̃ fideles in dei amore feruentes: confortabantur ad deuotionem. Tertio quod erat legatus dei: ideo dedit stigmata tanq̃ arma: quia ipse quidem tanquā legatus Christi: habitum summi pontificis secum ferebat. Unde et in vita sua signo thau literam stigillate consueuerat. Tanq̃ legatus signo pontificalia secum deferebat. Unde quidam in eius fronte vidit signum thau coloratum: distinctum: quod eius frontem more pontificū ornauit. Tanq̃ legatus peccata remittebat: unde cuidam ewangelio qui figuram thau in se habebat: apostolum egit: et sanctus fuit. Tanq̃ legat⁹ benedictiones dabat. Unde appropinquante hora mortis in modum crucis manibus cancellatis fratres benedixit: tanq̃ legatus ꝓnobo instituerat. Unde cum quadam vice a ꝓuncia capitulo corporaliter defuisset: visus est a quodam: qui constituere in spiritu eius mundum cruce fratres benedicere. Quarto dat erat preco dei: dedit et stigmata tanq̃ signa: vel testimonia sua: ut ab omnibus preco dei cognosceretur: et verba illius quasi et ore dei reciperentur. Hieremie. xv. Si separaueris preciosum a vili quasi os meum eris. Unde cum quidam rustici eum interrogarent quis ipse esset: et ipse se dei preconem esse diceret: eum in risum pieceunt dicentes. Iste ibi rusticus preco dei. Tertio ostenditur per hoc q̃ stigmata in corpore suo portauit: qđ fuit argumentum omnimode veritatis. Quod multipliciter ostenditur. Primo ex seraphica visione. Dicit enim beatus Franciscus ꝓ passionem meditando reuelauit omnia de seraphin: qui alas habentes: inter alia erat effigies Christi crucifixi: ꝓ quorum aspectu in corde suo mirabili modo relinquit ardorem: et in corpore suo stigmatum impressionem. Secundo ex sanguinis emissione: et dextera enim latere tanq̃ lancea trāsfixo: sepe sanguis exibat: qui tunicam: et femoralia respergebat. Manus enim sanguinem nō emittebant: si vera stigmata non fuissent. Tertio ex sensibili dolore. Cū et ipse frater sepulos ei⁹ oscularet: et pulsu⁹ lateris ac tetigisset beatus Franciscus ad eius tactum dolorem sensit: et magne exclamauit. Alius enim dolor fol non sentiretur nisi vera stigmata haberentur.

Quarto ex multorum fidei attestationes: multi tam in vita ipi: in morte ista stigmata viderunt: testiguerunt et osculati fuerunt: sicut me Joannis hmo. Quod audiuimus et oculis nr̃is vidimus: et manus nr̃e contrectauerunt de verbo vite. Quinto ex multorum miraculorum ostensione: vel ex ipsis: modo certum est dubium: sicut patet in papa Gregorio. Modo sanat devotos: sicut patet in milite sibi devoto: qui lethaliter fuit vulneratus. Modo conuertit incredulos: sicut patet in clerico de eius stigmatibus dubitāti: et in manu sua vulnus recipienti.

Sermo. cclxv.

De eodem sermo quartus.

Venite ad me omnes q̃ laboratis et onerati estis et ego reficiā vos. Matt. In festi cuāgelio quatuor ꝓpone ēmittuntur: et ad hoc venit sc̃s: vel saltati. i. manari: qui sunt in continuo labore onerati: id est superbia: quasi superbia primo est ponderosa: et amelici: id est luxuriosi: et separati. i. sine iugo discipline vinti. Dicat ergo beatus Franciscus. Ego fatigati labore auaritie venite ad me pauperem: et ego refouebo vos. Vos onerati pondere superbie venite ad me humilem: et allenabo vos. Vos autē famelici fame concupiscentie: venite ad me amore dei flagrantem: et ego reficiam vos. Vos vinti a iugo discipline: venite ad me legum obedientie ferentem: et ego pacificabo vos. Habuit igitur Franciscus paupertatem per quam fatigatos labore auaritie refouebat. Ejus autem paupertas fuit spontanea. Cum enim quadam die euangelium legeretur in q̃ bus discipulus sine auro et argento: et calciamentis mittebat: cōtinuo ad omnia ad implenda se accendit. Secundo fuit exterma: quia nudus ad conuersionem venit: qualiter iam cum veribus patris auaritie renunciauit: et nudus de nudo exiuit: quia nudus super nudam se poni fecit. Jam extrema fuit: q̃ non solum pauper sed paupertas poterat appellari: sicut patet in tribus maleribus que ipsum taliter salutauerūt. Tertio ei⁹ paupertas humilis: et deuotas libēt⁹ plebatur: eleemosynis hostiatim questis: q̃ sponte oblatis: decens illum panem esse angelicum: quia babatur inspirationibus angelorum. §. Panem angelorum manducauit homo. Secundo habuit humilitatem: q̃ fugiam per quam superbia et elatio fugabatur. Cuius humilitatis sunt quinque gradus. Primus est laudes hominum fugere. Vallebat enim se audire vituperius quam laudis preconium: unde cuidam fratri precepit: et cum populus eum laudaret: ipse in eum verba vilitatis interret. Secundus gradus est humilia sentire de seipso: et quodam fratre interrogante quam opinionem haberet de se: respondit. Credeo: mihi esse maximus peccator. Tertius est in hac vita semper se timere: unde cum ab aliquo populo deificaretur: dicebat. Nolite me laudare tanq̃ securū adhuc filios et filias habere possim: veritatem ad seculum nemo laudando: cuius exitus est incertus. Quartus est inferioribus obedire: volait esse magis subditus: q̃ preesse: unde generali cedens officio quod diam parebat voluntati: et loco suo cum q̃ fre solitus erat: obedientiam promittebat. Quintus gradus est de opprobriis hominū non curare: unde cum tempore hyemali indutus pannis vilis: orationi tremebundus insisteret: vidit et quidam: vt de suo fudore vnam sibi humanitus pendere: Ille respōdit. Non tibi sed domino meo ego pendo. Tertio habuit dei amorem feruentem: per quē concupiscentie fame: onerator spiritualiter reficiebat: cuius amor feruidus patet per orationes feruidas quas faciebat. Hinc nāq̃ orationes fuerunt multe dulcedine: feruoris: virtutis: potestatis et gratie. Tante dulcedinis: vt in eo facerent mentis excessum et elevationem. Tantī feruoris: vt in eo inducerent corporis elevationem. Tāte virtutis: vt in hominibus facerent magnā immutationem: unde cum pro quodam abbate oraret: ille subito tantam sensit immutationem et dulcedinem mentis: quantam in vita sua non fuerat expertus. Tante potestatis: vt diabolo faceret magnam confusionē. Cum enim civitatem Assisii et totam illam regionem draco videretur absorbere: ille orauit: ac statim euanuit draco. Tante gratie: vt sibi impetraret peccatorum remissionem. Cum enim quadam die peccata sua recitaret: a spiritu sancto certificationem accepit q̃ ipso sibi peccata sua dimisit. Quarto habuit perfectam obedientiā per quā ipso q̃ erant sine iugo discipline pacificauit. Cui⁹ obedientia tanta fuit q̃ non tñ obediebat suo superiori. i. ꝓ. nō solū suo equali. i. cui libet alteri: sed suo inferiori: q̃ quandoq̃ suo obedientiam promittebat: et quia se obediens fuit: idcirco omnia elementa et omnes creature sibi obediebant. nec mirū q̃ solum nouam claritatem: quia cum ipse sum et locum sui cultor tenebrosus timuit: ad ei⁹ ofonē tandem tāta claritas redundauit: ipsius vsq̃ ad hostium tectos perduxit. Ignis enim nouā lenitatē: q̃ ei ipse ex nimio ardore volens infirmitatem incurrisset: et oporteret sibi ei ignes ferro ecturā fieri: ille sibi ferrū candēs stigmauit: q̃ nulli dolore sensit. Aq̃ indulxit nouā transquillitatē: q̃ ei quidā naute naufragii formidarent: invocato eo trāquillitas est secuta. Aqua etiā indulxit nouā saporem: quia ei⁹ odorem in vinū optimum est conuersa. Terra indulxit nouā fertilitatē: q̃ per ei⁹ merita sepe fertilitas magna fuit. Sive etiam oratione terra fontem aque dedit. Obediebant etiam ei celum: creature: sc̃s creature: q̃ hīt tñ effectum patet in lapide: quo caput mulieris contriuit: quē hīt vbera sicut ꝓ in petra salino mirecolose inuento: q̃ habuit sentimedicat ꝓ in aubus in quib⁹ hō ꝓpt

Universidad de Deusto
Biblioteca

peccati fregler amisit dominiū: quia anus audita voce fugiūt r se cōtractari nō possit tūc vilo hoc a cantu desistit. Sed reuera ei obediēdū: q̄a vocate veniebāt r se ab eo tāq̄ a mittebāt. r iusse cantabāt r iusse subticebāt. Sicut in legēda cōtinet. Obediēdū etiā ei creature q̄ habēt discernere scz homo nō solū viui sed etiā mortui. q̄a plures mos suscitabat. Obediēdū etiā et creature intellectuales scz angeli nō solū boni q̄ eorum ipso in infirmitate posito voluerint cauerūt sed etiā mali q̄ ad eius sperū sepe fugerūt. Unde cū ciuitas tenuia intestino bello periret vicit supra portam demones eruit antea. vñ secius de eius mandato clamauit. Et parte dei omnipotentis et iussu serui eius. Fraūci discedite demones vni uersi. et statim demones fugerunt r sunt sanati et ciues pacificati.

¶ Sermo. cclxvi. De sancto Dionysio martyre. Sermo primus.

Uidā viri adherentes paulo credidērūt ex quib⁹ Dionys⁹ ar io pagita. ꝛc. Actuū xvii. in illa cathedratione quam habuit paulus cum dionysio stoicis r epicuris quatuor ternarijs ponuntur sicut ex ipso textu manifeste habetur. Primus ternarius est q̄ ibi fuit quidā irridētes quidā dubitātes. quidam credentes. Irridentes erant qui dicebant quid vult seminiuerbius ille dicere. Dubitantes qui dicebant audiemus te de hoc iterum. Dionysius autē non erat de numero irridentiū sed de numero dubitantiū et tandē factus est de numero credentium. Unde Aug. in quodā sermone tractās verba predicta: inter irridētes r credentes medij sunt dubitantes. Qui irridet cadit: qui credit stat. r q̄ dubitat ille fluctuat. Audiemus te inquiunt: de hoc iterum tuerti an cesturi essent cum irridentibus an stituri cū credentibus hodie autem ille ternarius multus vigeat. Sunt namq̄ multi irridentes. Prouer. xv. Stultus irridet disciplinā patris sui et tales a deo irridebuntur. Ba. Qui habitat in celis irridebit eos. ꝛc. Sūt etiam multi dubitantes qui nec cadūt cum irridentibus: nec stant cū credentibus: sed fluctuant cum destantibus. Jac. i. Qui hesitat similis est fluctui maris q̄ a vento mouetur et circumfertur. Pauci autem hodie sunt veri credentes qui scz habēt fidē cum spe vera. r cum dilectione fiducialem ex operatione solliciti. Luce. xviij. Filius hominis veniens putas inueniet fidem in terra. Procedendus ternarius est quis ibi et ēt quidam epicuri: quidam stoici. et quidā christiani. Isti autem in aliquibus conueniebant. r in aliquibus disconueniebant. Conueniebant namq̄ in appetitu beatitudinis sed discōueniebāt in modo appetēdi. Appetitus enī felicitatis ostendus est cōmunis. Aug. Oēs philosophi disputādo/studēdo/r viuendo petierūt apprehendere vitā beatā appetitu autē vite dicē philosophis christianis: duo nis r multis est cōis. Discōueniunt autē in modo. nā epicuri nāq̄ ponūt summū bonum in voluptate corporis. stoici vero in virtute animi: sed christiani in bono et ista deitate et alia cōuenientia r differentia quā ponit Beda inter epicureos: stoicos r christianos. Nā epicuri ponunt felicitatē hominis in solo corpore cōsistere. Stoici in sola anima sed paulus et xpiani ponunt in corpore et anima nō in presenti nec ex se sed ex gra dei. epicuri igitur. q̄ dicit dūs Aug. in predicto sermone dicunt. Comedamus r bibamus eras enī morlemur. Christiani pero non dicunt comedamus r bibamus sed potius dicit aut dicere debēt. Jeiunemus bonemus r oēs⁹ eras enī morlemur. Aut si hec tria nolunt dicere: saltē dicant duo/scz ista duo bonemus et oēmus potius q̄ iejunemus. Stoici autē dicere possunt vite tutem animi a nobis habeamus q̄ possidemus eras enim moriemur. credebāt enim virtutes politicas a se habere r ex se bonas esse. Hodie autem sunt multi epicuri de quibus dicit. Phil. iij⁰. Quoz deus venter est r gloria in cōfusione eoz qui terrena sapiunt. Sunt etiā hodie multi stoici qui de se r de sua virtute confidunt. ps. Cum confidāt in virtute sua r in multitudine diuitiarū suarū. Bla. Panci vero hodie reperiuntur veri christiani. Est enī veri christiani qui corp⁹ suū macerāt ne sint epicuri: r in deo spem suam ponant ne sint stoici. Aug. Dicat tutem quereba dicit beatus paulus cuius non polupt⁹ carnis non virtus philosophie cuius est ista deus ipsius. Hec enim doctrina christianorum incōparabiliter preferenda doctrinis immundicijs epicureoz et superbijs stoicoz. Tertius ternarius est quos ibi erant quidā curiosi qui semper volebāt audire vel dicere aliquid nouī quidam sine perfectiōsi qui dediti erāt cultui ydolorum quidā vero malicioſi qui doctrinam beati Pauli demonibus attribuebāt. Hodie etiā ille ternarius multum viget. Sunt enī multi curiosi qui super nacus inquirunt r se ex linquunt. Beri. Stude cognoscere teipsum quia melior es in teipsum cognoscio q̄ si te neglecto cognoscere cursum syderum virtutes herbarū ac cōpletiones helium aut ani

mas animalū r habeas scientiā olim celestium atq̄ terrestriū. Sunt etiā multi superstitiosi. sm Isidor⁹ superstitio dicitur quasi super statuta q̄ta tales statuta maiorū despexerit r illa anteponunt. Sunt etiā multi malicioſi qui scripturā sacrā dicunt esse diabolicā. Esa. v. Ue qui dicitis bonū malum r malū bonum. Sed beatus dionysius liceat alijs fuerit curiosus scientiā philosophicā sectando: nūc ēt superstitiosus superstitiosum cultum ydolorū tenēdo nō fuit: nec malicios⁹ q̄ auditor beati⁹ doctrinā beati Pauli deuote suscipiēdo. Quart⁹ ternarius est qui exstitit in beneficijs a deo receptis qui ponit Paulus dicēs. In ipso viuimus mouemur r sumus. Ideo sicut dicipimus esse nature vitā gre r motū operatiōis boni. Deū. i. Fecit deus hominē de limo terre. ecce esse nature. Et inspiravit in faciem eius spiraculū vite. ecce esse gre. r est posuit eum in paradiso vt operaretur r custodiret illum. ecce motum operationis bone.

¶ Sermo. cclxvij. De eodem. Sermo. ij.

Effulsit sol clypeus aureus et ereus r resplenduerūt mōtes ab eo. ꝛc. i. Mach. i. Et hic verbis de beato Dionysio r sociis eius et tria sociē dunt. Fuit enī primo a deo valde electus r illustrat⁹. cū dicit Refulsit sol. Et hoc triplici ratione gloria in effusione eius qui terrena sapiunt. Sunt etiā hodie multi stoici qui de se r de sua virtute confidunt. ps. Cum confidāt in virtute sua r in multitudine diuitiarū suarū. Bla. Panci vero hodie reperiuntur veri christiani. Est enī veri christiani qui corp⁹ suū macerāt ne sint epicuri: r in deo spem suam ponant ne sint stoici. Aug. Dicat tutem quereba dicit beatus paulus cuius non polupt⁹ carnis non virtus philosophie cuius est ista deus ipsius. Hec enim doctrina christianorum incōparabiliter preferenda doctrinis immundicijs epicureoz et superbijs stoicoz. Tertius ternarius est quos ibi erant quidā curiosi qui semper volebāt audire vel dicere aliquid nouī quidam sine perfectiōsi qui dediti erāt cultui ydolorum quidā vero malicioſi qui doctrinam beati Pauli demonibus attribuebāt. Hodie etiā ille ternarius multum viget. Sunt enī multi curiosi qui super nacus inquirunt r se ex linquunt. Beri. Stude cognoscere teipsum quia melior es in teipsum cognoscio q̄ si te neglecto cognoscere cursum syderum virtutes herbarū ac cōpletiones helium aut animas animalū r habeas scientiā olim celestium atq̄ terrestriū. Sunt etiā multi superstitiosi. sm Isidor⁹ superstitio dicitur quasi super statuta q̄ta tales statuta maiorū despexerit r illa anteponunt. Sunt etiā multi malicioſi qui scripturā sacrā dicunt esse diabolicā. Esa. v. Ue qui dicitis bonū malum r malū bonum. Sed beatus dionysius liceat alijs fuerit curiosus scientiā philosophicā sectando: nūc ēt superstitiosus superstitiosum cultum ydolorū tenēdo nō fuit: nec malicios⁹ q̄ auditor beati⁹ doctrinā beati Pauli deuote suscipiēdo. Quart⁹ ternarius est qui exstitit in beneficijs a deo receptis qui ponit Paulus dicēs. In ipso viuimus mouemur r sumus. Ideo sicut dicipimus esse nature vitā gre r motū operatiōis boni. Deū. i. Fecit deus hominē de limo terre. ecce esse nature. Et inspiravit in faciem eius spiraculū vite. ecce esse gre. r est posuit eum in paradiso vt operaretur r custodiret illum. ecce motum operationis bone.

¶ Sermo. cclxvij. De eodem. Sermo. ij.

Refulsit sol clypeus aureus et ereus r resplenduerūt mōtes ab eo. ꝛc. i. Mach. i. Et hic verbis de beato Dionysio r sociis eius et tria sociē dunt. Fuit enī primo a deo valde electus r illustrat⁹. cū dicit Refulsit sol. Et hoc triplici ratione gloria in effusione eius qui terrena sapiunt. Sunt etiā hodie multi stoici qui de se r de sua virtute confidunt. ps. Cum confidāt in virtute sua r in multitudine diuitiarū suarū. Bla. Panci vero hodie reperiuntur veri christiani. Est enī veri christiani qui corp⁹ suū macerāt ne sint epicuri: r in deo spem suam ponant ne sint stoici. Aug. Dicat tutem quereba dicit beatus paulus cuius non polupt⁹ carnis non virtus philosophie cuius est ista deus ipsius. Hec enim doctrina christianorum incōparabiliter preferenda doctrinis immundicijs epicureoz et superbijs stoicoz. Tertius ternarius est quos ibi erant quidā curiosi qui semper volebāt audire vel dicere aliquid nouī quidam sine perfectiōsi qui dediti erāt cultui ydolorum quidā vero malicioſi qui doctrinam beati Pauli demonibus attribuebāt. Hodie etiā ille ternarius multum viget. Sunt enī multi curiosi qui super nacus inquirunt r se ex linquunt. Beri. Stude cognoscere teipsum quia melior es in teipsum cognoscio q̄ si te neglecto cognoscere cursum syderum virtutes herbarū ac cōpletiones helium aut animas animalū r habeas scientiā olim celestium atq̄ terrestriū. Sunt etiā multi superstitiosi. sm Isidor⁹ superstitio dicitur quasi super statuta q̄ta tales statuta maiorū despexerit r illa anteponunt. Sunt etiā multi malicioſi qui scripturā sacrā dicunt esse diabolicā. Esa. v. Ue qui dicitis bonū malum r malū bonum. Sed beatus dionysius liceat alijs fuerit curiosus scientiā philosophicā sectando: nūc ēt superstitiosus superstitiosum cultum ydolorū tenēdo nō fuit: nec malicios⁹ q̄ auditor beati⁹ doctrinā beati Pauli deuote suscipiēdo. Quart⁹ ternarius est qui exstitit in beneficijs a deo receptis qui ponit Paulus dicēs. In ipso viuimus mouemur r sumus. Ideo sicut dicipimus esse nature vitā gre r motū operatiōis boni. Deū. i. Fecit deus hominē de limo terre. ecce esse nature. Et inspiravit in faciem eius spiraculū vite. ecce esse gre. r est posuit eum in paradiso vt operaretur r custodiret illum. ecce motum operationis bone.

¶ Sermo. cclxvij. De eodem. Sermo. ij.

Refulsit sol clypeus aureus et ereus r resplenduerūt mōtes ab eo. ꝛc. i. Mach. i. Et hic verbis de beato Dionysio r sociis eius et tria sociē dunt. Fuit enī primo a deo valde electus r illustrat⁹. cū dicit Refulsit sol. Et hoc triplici ratione gloria in effusione eius qui terrena sapiunt. Sunt etiā hodie multi stoici qui de se r de sua virtute confidunt. ps. Cum confidāt in virtute sua r in multitudine diuitiarū suarū. Bla. Panci vero hodie reperiuntur veri christiani. Est enī veri christiani qui corp⁹ suū macerāt ne sint epicuri: r in deo spem suam ponant ne sint stoici. Aug. Dicat tutem quereba dicit beatus paulus cuius non polupt⁹ carnis non virtus philosophie cuius est ista deus ipsius. Hec enim doctrina christianorum incōparabiliter preferenda doctrinis immundicijs epicureoz et superbijs stoicoz. Tertius ternarius est quos ibi erant quidā curiosi qui semper volebāt audire vel dicere aliquid nouī quidam sine perfectiōsi qui dediti erāt cultui ydolorum quidā vero malicioſi qui doctrinam beati Pauli demonibus attribuebāt. Hodie etiā ille ternarius multum viget. Sunt enī multi curiosi qui super nacus inquirunt r se ex linquunt. Beri. Stude cognoscere teipsum quia melior es in teipsum cognoscio q̄ si te neglecto cognoscere cursum syderum virtutes herbarū ac cōpletiones helium aut animas animalū r habeas scientiā olim celestium atq̄ terrestriū. Sunt etiā multi superstitiosi. sm Isidor⁹ superstitio dicitur quasi super statuta q̄ta tales statuta maiorū despexerit r illa anteponunt. Sunt etiā multi malicioſi qui scripturā sacrā dicunt esse diabolicā. Esa. v. Ue qui dicitis bonū malum r malū bonum. Sed beatus dionysius liceat alijs fuerit curiosus scientiā philosophicā sectando: nūc ēt superstitiosus superstitiosum cultum ydolorū tenēdo nō fuit: nec malicios⁹ q̄ auditor beati⁹ doctrinā beati Pauli deuote suscipiēdo. Quart⁹ ternarius est qui exstitit in beneficijs a deo receptis qui ponit Paulus dicēs. In ipso viuimus mouemur r sumus. Ideo sicut dicipimus esse nature vitā gre r motū operatiōis boni. Deū. i. Fecit deus hominē de limo terre. ecce esse nature. Et inspiravit in faciem eius spiraculū vite. ecce esse gre. r est posuit eum in paradiso vt operaretur r custodiret illum. ecce motum operationis bone.

et hoc propter crucis oppositionē. mos est ut crucem opponat eis mansuetissimus fe cit. Job. v. Bellie terre pacifice erunt tibi. Libanius amisit uictute uendi et hoc pro pter aure spiritus sancti refrigerationē. Da niel. iij. Fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem. Patibuli crucis amisit uirtutē cruciandi. et hoc propter disice pa tionis recordationē. Bern. Si pallio christi ad memoriā reducitur nihil est quod non equo animo tolleretur. Blachus amisit ui ra tuā occidendi, Gladius enim ipsum nō oc cidit sed per gnosē ad otia perduxit. Tertio fuit ceteris ad illuminationem datus. quod notat cum dr et resplenduerit mon tes ab eis. qui enim datus fidelibus ad illo minationem r consolationē propter benefi cia que impetrat. Adiunat eis devotos. pu ull indenotat. recipit penitentes puerfor. Devotos quidem adiunat in vita sin mente et post mortem. In vitetsecut potuit in dar globerto regē francoz sibi devoto quem se pe ab fra patricinit. In morte sicut pos tea quis cuz legati michaelis imperatoris libros dionysii de nouo translato o lndouico mississent nouodecim postmodū curauit sunt quop aliqui erant ad morē dispositi. Post morē sicut patet in supascripto dagoberto, cuius animam a demonibus liberauit. Indevotos etiā punit sed penitētibus par cit sicut patet in elodoneo regē q brachiū dionysii frangēs in amentiā uersus est sed postmodū penituit et sanitatem recepit.

¶ Sermo. cclxviij. De eodem. Sermo. iij.

Elstoruz unime in manu dei sunt. nō tā get illos tegmēs tum malicie. rc. Sap. iij. Qz texto beati dionysii so cios r suos ma nu sue gratie cō pertit iuxta illis ps. Exnitte manum tuam de alto. rc. conser uauit iuxta illud Joh. r. Nō rapiet eas dēs de manu mea coronauit. iuxta illud Sap. v. Accipiet regnū decoris r diadema speciei de manu mea coronauit. Ideo verba premissa de ipso et sociis eius recte exponuntur. In quibus verbis describitur ītus ad quinq; Primo ītum ad vite perfectionem cum dicit Jus torum anime. Fuit enim iustus quia vera cruce sua redēdit sez deo proximo et sibi. Fuit eīa ordinatus ītus ad deū p unitā cōtēplationē. Accedit eīa ad deū p tres gradus cōtēplationis quos ipse dionysius in nō. de dī. no. scilz per similitudinē manuductionē. per intellectuale operationē. et per im mediatā r felicē unionē. Ipse quidē qui te suam conuersionē fuit magnus philoso phus postmodū factus est uerus christia nus. postmodū a dño paulo et gerotheo in diuinis factus est valde perfectus. Incipit ergo ab ultimis. Ad ultimū ergo ītum ad sanctos narrat populi. rc. Secundo describit ītum ad suā conuersionem. cum dicit. in manu dei sunt. Primo quidem erāt in manu sathane sed postmodū in manu xpi. terra dei venit qñ de statu infidelitatis christus ipsum conuertit. Cuius conuersionem tria causarunt. Primum est obscuratio. Ut dion enim dionysius eclypsim factā in pas sione domini nō senserat. tum quia tūc erat imperfectus dilectionis a sole. tum quia eclypsis lumen non aufert ab omnibus par tibus terre. nō qz per tres horas durauit. nō potest dīci. Quod nature peruertitur aut elementa mentiūtur aut deus nature patit et elemēta sibi cōpatiuntur. Sēm est pau li predicatio. Act. xvij. Quinā viri adhere rent paulo credentes. in quibus dionysius areopagita. rc. Tertiū est cuiusdā ceci illu minatio sicut in legēda habetur. Tertio ue scribitur. Ideo cōmendat ītum ad pfectus tionem. cum dicit non tanget illos tormen tum malitie. Malitia patit suā conuersionē ipsum nō tetigit. sed semper se in puritate seruauit. qđ triplici exemplo ostendit. Pri mo qz se a minimis in puritatibus custo uit. Ibi dicit in ecclesiastico. Etenim accedens ad diuinū sacrificiū mundari conuenit et ā ab ultimis animi. fantasiis. Secūdo quia se ad puritatem sepe cōtendebat. Ibi dicit in ihū, de dī. no. Sanctitas et lūm non dicat ur ab omni immūdicia libera et perfecta et omnino immaculata mēs dicitur. Sicut est dicitur Matth. vi. Ex abundantia cordis os loquitur. Tertio quia tēporalia contemnebat ibi supra dicit. Et illi quos dicis scīos dī dicunt ea que sunt super terram inhērentes materie corruptibili ad omni diuino amo re occiderunt et nō noui quomodo sēti pos sentur. Quarto describit ītum ad suā pfe ctionem. cum dicit. Ibi sunt oculis insplen dium mee. Ibi dicit Ibi sunt insplendib⁹. quia in puritate eorum ipsis insplendium nō sunt montani sicci vini. Quod patet. quia sancto regulo esso arelatēsi millam celebrā ti tanz tres columbe apparuerunt habens tes in suis pectoribus litteris sanguineis nomina ipsorum scripta. Ideo autem appa ruerunt in specie colūbe de sanguine tincte ad denotandum qz inerant ad celū per gemitū penitentie. per simplicitatem innocentie et per sanguinē passionis proprie. Quinto des scribitur Ibi ad suā glorificationē. cū dici tur Ibi autē sunt in pace. de qua pace dicit ur. exxij. Sedebit populus meus in pulchri tudine pacis in tabernaculis fiducie in re

quie opulenta. Eorum nāqz pax est pulchra scemra r opulēta. Tūc erit pulchra qñ et hostibus superatis. Esa. xj. Jugum eius onus eius et virgā humeri eius r sceptrum exactoris eius superasti. Tūc est pax secura qñ sit hostibus celestinatis. Esa. xxv. Pre cipita mortē in sempiternū. Jerē. xxv. Mos do pax in finibus vestris. tūc est opulenta qñ sit hostib⁹ expoliatio. Tūc erit expolia buntur egyptii dicebantur hebrei. Exo. xij. Expoliauerunt egyptios.

¶ Sermo. cclxix. De sancto Luca. Sermo. j.

Salutat vos lucas medicus charissim⁹. Colo. iiij. Ad honorem salutantis prosequmur istud ver bum salutatio. ibi beatus lucas a quo iuste commendatur. Primo a nostre salu tis procuratione. cum dicitur Salutat vos id est salutē eternā exoptat. Quam liquidē salutē multipliciter procurauit. Primo verbo euangelice descriptionis. Unde potest sibi conuenire quod legit Eccl. xxxviij. Sapien tiam scribe in tempore vacuitatis. In hu mano siquidem genere triplex erat vacuitas. De qua dicit Esa. j. Terra autem erat inanis et vacua. rc. Vacua quidem erat effectua del dilectione. Unde dicitur inanis operatiua meritoria actione. Ideo dicitur et vacua. et intellectiua del cognitione. Ibi dicit qz tenebre erant super faciem abyssi. Contra istam triplicem vacuitatem lucas triplicē scripsit sapientiā sez euangelicā. vt illuminaret intellectiuam ad del cognitionem. Esa. xj. Repleta est terra scientia dñi. rc. Apostolicā. Id est actiua apostole. vt animarum operatiua ad meritoriā actionē. In ipso nanqz actibus ostenditur qualiter apti fuerunt fratres ad operandū r ad quodlibet aduersum fortitudinem. Jac. v. Exemplū ac cipite fratres ō gaudium fortitudinis. patientie. rc. Epistolare. id est epistolā ad hebreos. Nā sicut beatus gregorius super epistolā ad Heb. Illā scripta lingua hebraica apos tolus misit. cuius sensum et ordinem retis nens Lucas post mortem apostoli eam gre co sermone scripsit. Ideo autem epi stola splendit apostolus iudeos a legalis bus obseruantijs auertere. et ad legem chri stianā et amorem christi ipsos inflammare. Secundo ueritatem salutem procurauit exēplo salutifere informationis. Tria nāqz habuit per que nobis fuit in exēplū scīs in nocentiam veram. Hieron. Secretum deo fuit suum examine. Penitentiā veram. Unde

dicitur Crucis mortificationem in suo pectore p̃ tui nois amore portauit: ꝛ finalem perseverantiã. Hieronimus. lxxviij. annoꝝ cum obijt in bithinia plenus spiritu sancto Ecce q̃ sancte incepit quia ab innocentiã: q̃ laboriose prosecutus fuit quia cũ penitẽtia pura quam feliciter cõsummauit: quia cum spiritussancti abundantia Habemus ergo in eo exemplum innocentie vsq̃ ad vltimã inchoandam penitentie vsq̃ ad vltimã prosequendam ꝛ perseverantie vsq̃ ad vltimã consummandam. Secundo ceꝛa mendatur a multiplici illuminatione: cum dicitur Lucas qui a luce Et enim quadrupler lux que ipsum illuminauit. Prima est lux spiritualis que est divina sapientia que ipsum illuminauit ad interiorꝝ Sapie. vij. Propposui pro luce habere illam Eccl. xv. Implevit eum dominus spũ sapientie et intellectus Ambro. Lucas omnes sapientie virtutes sua hystoria comprehendit. Hoc fuit quippe naturalis dum voluptuosum vel rium offendit, ꝛ tu eius aduentu celorum virtutes moveri predicit. In cuius passione tenebre facte sunt. Docuit etiam moralia vt inimicum diligere perdentem non repercutere mutuum gratis dare Docuit rationalia dum qui fidelis est in minimo ꝛ in multoꝝ esse ostendit. ¶ Secunda lux est carnalis que est observatio lucida q̃ ipsum illuminauit ad exteriorꝝ Matthei. v. Lucat lux vestra coram hominibus ꝛc. ij. Co. vij. Misimus fratrem nostrum. i. lucam secundũ glo. cuius laus in euangelio per omnes ecclesias. Misimus inquit fratrem nostrum. i. speciali nobis familiaritate cõiunctũ: cuius laus nõ est in mundo sed in euangelio per ecclesias nõ per synagogas Ob̃ditur igitur q̃ lucas fuit celebris fama tũ quia familiaritate apostolica decoratus tũ quia apud omnes fideles acceptus. ¶ Tertia est lux intellectualis: que est virginalis mundicia ꝛ que ipsum illuminauit ab interioꝝ. Gal. iij. O q̃ pulchra est casta generatio cum claritate quo tanto dicit intellectualis: quia hoc est angelicũ non humanum. Lucas autem teste hieronymo virginitatem perpetuam custodiuit Cui⁹ virginitas quatuor consideraciones laudabiles Habuit Fuit nanq̃ integra in carne. et in mente. Hiero. Sine crimine in virginitate permanens domino mundi deseruire. Fuit laboriosissime acquisita, unde dicit in exortatione Sancte crucis mortificationem. ꝛc. Fuit longanimiter conservata. Dicit. Neq; prosecutus vxẽ habens neq; filios. lxxviij. annorum obijt in bithinia. Fuit oleo spiritus sancti unctus hiero. obijt plenus spiritu sancto. Ihesus oleum fatue virgines nõ habuerunt ideo defecerũt. ¶ Quarta est lux celestis que est spũssancti influentia. Q ipsum illuminauit a superiori de qua dicit. Sec. ix. Circumfulsit eũ lux de celo. Iohannem habuit beatus lucas qui telle dicit. sancto enlightening spiritu euangelia suum scripsit. De ista luce dicitur in. Ps. Signatum est in nos lumen vultus tui domine. Spiritus enim sanctus a nobis illuminat ideo dicitur lumen ꝛ aliam signat ideo dicitur flamma est ꝛ animã deo affimilat ideo dicitur vultus tui vbi ꝛ animã letificat. ideo dicitur letitia in ea de meo dicit ꝛ beatã lucam illuminauit per celestem sapientiã. Si illuminat per integritatem perfectã Affimilauit per charitatẽ accensam ꝛ letificauit per iocunditatẽ intrinsecã Tertio cõmendatur a spũali curatione est medicus. Quia enim erãt quattuor infirmitates ideo in suo euangelio posuit quattuor medicinas dicẽs. Luc. vi. Beati pauperes q̃m vestrum est regnũ celoꝝ. Est enim pulcher modus curandi per oppositum. ꝛ illo modo curatur infirmitas ingratitudinis. Illo modum tangit cũ dicit. Beati pupere. ꝛc. In minutione aũt sanguis putridus ex toto est abiiciendus superfluus diminutione necessarij reiiciendus Sanguis putridus sunt delicie iniuste acquisite q̃ sunt ꝛ toto abiiciende Luc. xix. Si q̃d aliquid defraudauit reddo quadruplũ. Sanguis superfluus sunt delicie et superfinitate possesse. Illesione vel delicie diminuũtur ꝛ pauperibus erogãde. Illa dicit. ecce dimidium bonorum meorum do pauperibus. Sanguis necessarius sunt delicie ad necessitatẽ retente. i. Tim. vi. habentes alimẽta ꝛ quibus tegamur his contenti sumus. Sic modus curãdi est per diete observationẽ per quã sanatur infirmitas ingrate q̃ notatur cũ dicitur Beati qui nõ offenditur. ꝛc. Eccl. xxvij. Qui abhinc est nullus est qui tam. Luc. xxi. attendite ne grauentur corda vestra in crapula et ebrietate. Tertius modus curãdi est per fudorem quo sanatur infirmitas inepte leticie quod notatur cũ dicitur. Beati qui nunc fletis. Sudat effocatus g lachrymationibus per dolorẽ. Eccl. xxij. Pungit oculis vehemẽs lachrymas et qui pungit eos profert sensum. Odoriferus est fumus bolosem. Quartus modus est per amare potionis sumptionem per quam sanatur infirmitas luxurie et istum modum tangit cum dicitur. Eccl. xl. Vinum cum amaritudine facit luxurie magne. Iste quattuor medicinas medicus christi⁹ assumpsit in se. Quibus cum enim in manibus ꝛ pedibus vulnerauit. xl. diebus et totidem dictum seruauit. ꝛ fudorem sanguineum sudauit sel et acetum ad bibendum sumpsit. quarto commendatur a laudabili conversatione cum dicitur charissimus. Ipse enim fuit charus regi ꝛ tum qualitate

eiusdiscipul⁹ sc̃im quosdã vnus de. lxxij. Et quia fuit eius notarius euangelii scribendo Fuit charissimus ꝓnse retio tum quia eius secretarius. Secreta enim paranymphatis que angelus et sola virgo sciebant solus lucas disseruit tum quia eius pictor egregius quis secundum Damas. Imaginem eius depinxit que rome habetur. tum quia eius hystoriographus describendo hystoriam eius annunciationis ꝛ conceptionis et nativitatis. Fuit charissimus principi regis. idest paulo tum quia eius adiutor devotus quia secundum hiero. ipsum vsq̃ ad consummationem secutus est tum quia eius comes indiuiduus. i. Coim. viij. Dicimatur et ad ecclesiã comes peregrinationis nostre hoc secundum glosam de beato luca accipitur.

¶ Sermo. cclxx. de eodem. Sermo. ij.

Ecce est mech solus. ꝛc. Ibi. iij. lucas interpretat electus vel consigno. in premissis autem verbis de bõ incarnis ostenditur primo q̃ habuit munditiã elementorum: quo ad deũ cum dicitur elegans. Ipse em a terra sit totaliter elemundꝝ ꝛ in deum penna contẽplationis volauit. Sex nanq; in se habuit per quæ ipse se sic a terrenis elegauit et sic alte volauit. Primo per corporis attenuationem. Unde dicitur in sermone qui per ecclesias legitur. Martyrium suo corpori afflictiõ lumẽ tationibus credulis ꝙ aliis membra sua macerans ipse indigit. Secũdo per pennas v. i. virtutum perfectam. vnde di vbi sup̃a. Lucas inter angelorum ꝛ apostolorum choros atq; candentium virginum illis et limmar celestibus rosarum martyrum flores chomulcat. dicitur nanq; chorus cre in ter angelos ꝛ virgines: quia virgo cetitie inter martyres: quia afflictionem corporis sibi indixit inter apostolos: quia cum celistia et nuncius dei fuit Tertio per alarum magnitudinem que sunt oratio et elemosina: supponendo autem opinionẽ dei Bruno. q̃ fuit socius cleophepsie deuotionem oratiõem fecit quando dixit. Mane nobiscum domine quoniam aduesperascit et elemosinam impendit quando ipsum ad hospitium inuitauit. Quarto per venti spiritualis impulsionem. vnde dicitur de ipso et aliis sanctis animalibus. Ezechie. i. Ubi erat impetus spiritus illuc gradiebantur. Quinto per esce preparationem. anima enim que ad destinandam escam pergit celitus volat iuxta illud Job. xx. Sicut aquila volans ad escam. esca ad quam lucas festinabat fuit ardens ad quam per ardentia desideria currebat, vnde dicebat ipse ꝛ cleophas. Luce. xxiij. Nonne cor nostrum ardens erat in nobis. Secundo habuit peccati immunitatem que ad se quod notatur in illa interpretatione que dicitur confurgens: qr ab omni peccato surrexit. peccatum nanq; propter suam ponderationem surgere non permittit. cuius ponderositas monstratur cũ quis ad aliud trahit. Greg. Peccatũ q̃ per penitentiam non delituerunt nec sine pẽ dere ad aliud trahit tum quia peccatum in infernum demersit ergo. xv. Submersi sunt quasi plumbũ in aquis vehementibus: cũ quis deum fatigat et premit. ecc. i. Laboraui sustinens. Potest eius ponderositas etiã ex eo quia eũ bene habeat immensam fortitudinẽ. Job. ix. Si fortitudo queritur robustissimus est: celi sternissimã solicitatem. Job. xxvij. Infestitan eũ illo fabricatore celoꝝ qui solidissimũ quasi ere fusi sunt terra. perpetuam stabilitatem. Eccl. i. Terra aũt in eternũ stat. cũ petit a deo ponderosum est q̃ nec deus ipsum portare potuit cũ tota sua fortitudine. Hiero. xviij. Deus ellio mihi omne pẽdium vonere celi cum sua solicitate. Luc. p. oldebam sathanam quasi fulgur de celo cadẽtem nec terra cũ tota stabilitate. ꝛc. Num. xvi. Hiatus est terra sub pedibus eorũ: et aperiens os deuorauit eos. tertio habuit magnam charitatem ipsum ad proximũ quod notatur cum dicit. Est mech solus magna charitas: quia ceteris apostolis deseruientibus ipse solus non nos deseruit sed nobiscũ quadrupliciter remansit. p. per desiderabilia sua per verba sua per exempla sua. ꝙ adentoria sua. Ipse em dũ viueret quattuor preconia habuit fuit nanq; charissimus et fuit medicus. Coll. iiij. Salutat vos lucas medicus charissimus. Fuit fame et optimus predicator. ij. Cor. viij. misimus fratrem nostrũ scilicet lucam secundũ glo. cuius laus est in euangelio per omnes ecclesias. Fuit et fidelis socius. Philem. xxiij. ordinatus ab ecclesijs comes peregrinationis nostre. Quia igitur fuit charissimus remansit nobiscum per desideria sua. desiderio siquidẽ ardentia habuit qui dixit. Nonne cor nostrum ardens erat in nobis. ꝛc. et si tam ardentia desiderio habuit in hac vita misera multo fortius modo habet in vita beata vbi nostrum salutẽ desiderat. Unde recte modo sibi convenit illud quod dixit apostol⁹. Col. iiij. Salutat vos lucas idem saluti eterne

optat ꝛc. Vestis autem hasideris sanctorum celo eranduit. Ho. Deliderii pauperum et audrust. Secundo quia fuit medicus remãsit nobilem per verba sua: per que et animo languentes curat, r nostrum sarcitatem informat ꝛ ꝛ via celestis patrie demõstrat, de primo dicit Hier. Omnia vba sua animẽ languentis sunt medicina, ad vnoꝫ sequentibus dicitur in sermone qui per ordinem legit. Beatus lucas velut insignis lucifer ab occidentalibus relictis nobis lumẽ fidei r celestis itineris callem patientiæ demonstrat. Tertio quia fuit famꝰ preclarus remansit nobilem per exemplaria. Non enim in hoc seculo vt habetur ad Tita. iij. debemus viuere sobrie quantũ ad nos ꝛ et pie quantũ ad deum ꝛ iuste scilicet ffit ad proximum. Ad ista tria sanctus lucas nos suo exemplo informat. Ipse enim vixit sobrie quantum ad se quia crucis mortificationem in suo corpore portauit r virtutum tam seruauit. Vixit pie quantũ ad deũ: quia circa pietatem cultus diuini et fidei exercuit semper claruit. vixit iuste quantũ ad proximũ quia suo superiori debit reuerentiam: sicut paulo cui semper in omnibus obediuit ꝛ et suo equali debit concordiam sicut cleophe socio suo cum quo emaus concorditer iuit et concorditer redijt ꝛ tuo inferiori. i. nostro debit doctrinam: quia per euangelium eam docuit ꝛ r per actus apostolorum mores instruxit. Quarto quia fuit fidelis sociꝰ remansit nobilis per auxilia sua. Ipse enim et alij sancti per orationes et merita sua nos adiuuant. i. Macha. xv. Hic est qui multum orat p populo et puncrsa ciuitate. Unde leuitur q cũ quidã turcis vellent obsessi apparuit eis quidam vir lucidus r confusus dicens se esse lucam euangelistã precipiens christianis vt contra hostes ad bella procederent. Sed cum illi trepidarent ante eos se posuit et victoriam magnam fecit.

¶ Sermo. cclxxi. De eodem sermo. xij.

Ecũdum animal: simile vitulo. Apoca. iiij. Inter cetera sancta animalia sanctus Lucas p vitulum siue bouẽ dessignat, qui nãq; bos ffuit ad quattuor cõmendabilis. Primo ffuit ad sacrificium quia deo in templo in sacrificium immolabatur. Hic beatus Lucas dicitur bos ratione sacrificij: quia circa templũ semper-fuit morosus fuit ꝛ in principio fuit euangelista ꝛ in medio et in fine. In principio agebat de patre suo. i. immolatione precursoris in templo annunciatione ꝛ marie purificatione. In medio agendo de christo vocẽte in templo remanente ꝛ in templo predicãte. In fine scripsit euangelium per discipulos in templo deum laudantes consummante. homo enim sanctus debet esse bos ratione sacrificij: quia corpus suum debet macerare ne lasciuiat in prosperis: in medio ꝛ in fine. i. in aduersitatibus sicut et in senectute. Secundo bos etiam habilis est ffum ad iugum incessanter ꝛ non saltando vadit sed mature incedit. Hoc figurat illud Ezechie. i. Planta pedis quasi planta pedis vituli. i. mature incedentis. Fortis ꝛ diuisa. Et quo habetur q lucas in suo euangelio incessit mature fortiter ꝛ diuisim, Mature quidem primo introducit precursorem regis postea incepit a concepcione regis. Et de conceptione descripsit ad natiuitatem: inde de natiuitate ad infantiã q usque dixit Luc. ii. Postq̃ completi sunt dies octo vt circũciderentur pueri. de infantia ad pueritiã. Cum dixit eis scribam. iij. Remanebat puer iesus ꝛc. De pueritia ad iuuentutem. Iesum Gratie iesu incipiens quasi annexuit. Deinde ad suam consummationem intrepidus fortiter, alij euangeliste fortiter inceperunt sed non fortiter steterũt. Matthæus enim r Joannes nihil agunt de ascensione. Marcus nihil agit de iudiciaria potestate. Lucas autẽ tam in euangelio q in actibus ista plenius prosequitur. Incessit etiam diuisim quia narrationem precursoris et regis nõ cõmiscuit: sed diuisim posuit. Matheus enim de annunciatione precursoris accessit ad annunciationem regis. Marcus de natiuitate precursoris accessit ad natiuitatem regis. Lucus de predicatione precursoris accessit ad predicationẽ regis. Bonus etiã iustus debet esse bos ratione incessus quia debet procedere mature opera sua mature perficiendo. Quia sicut dicitur Prou. xiij. Substantia festinata minuetur: que autem paulatim colligitur multiplicatur. Fortiter in bono operibus perseuerando. Prouer. xij. Manus fortium dominabitur. Bis missum bonus a malis r magnus a minoribus separando. Jere. xv. Si separaueris preciosum a vili quasi os meum eris. Tertio bos commendabilis est ffum ad manducandum? quia tugo positus simulo agitatus clamoribus ꝛ cursibus non murmurat non reclamat. Sic lucas r alij sancti viri positi iugo penitentie ꝛ agitati stimulo passionis et tyrannorum ꝛ accessibus clamoribus et minis non murmurant in ore ꝛ sed patientiam seruãt in corde. Juxta illud quod canitur ecclesia.

Non murmur resonat non querimonia ꝛc. Quarto bos commendabilis est ffum ad laborem ꝛ utilitatem. Est enim animal vtile de labore suum et otio. Sic ipse beatus lucas fuit laboriosus et utilis per quattuor officia que habuit. Primo enim fuit pictor imaginum. Unde dicit Damas. Accepimus lucam euangelistam pinxisse domine et matrem eius: et eorum imagines habere in romanorum famosum ciuitate. Ecclesia. xxxviij. Artificium eius variat picturam ꝛ eorum habit in similitudinem picture ꝛ et vigilis sua perficit opus. Secundo fuit medicus corporum et animarum. Hier. Actus apostolorum medicamenta sunt animarum scriptorem esse lucam esse medicum aduertimus omnia verba illius anime languentis esse medicinam. Ecclesia. xxxviij. Pigmentarius faciet pigmenta suauitatis ꝛc. Tercio beatus lucas fuit compilator librorum. Compilauit enim euangelium r actus apostolorum et epistolam ad hebreos prout ab ore sancti pauli audiuit. Ecclesia. xlij. Quesiuit verba veritatis ffum ad eum melium quod compositi et scripsit sermones veritatissimos ffum ad actus apostolorum quos compilauit de veritate plenos r ffum ad epistolam ad hebreos quam trãstulit. Quarto fuit notarius plurimorum libroꝝ christi cuius genealogiam ꝛ conceptionem ꝛ natiuitatem infantiam peccatis nostris ꝛ passionem ac resurrectionem et ascensionem fidei filio conscripsit. Beate marie virginis quia scripsit eius secreta. Fuit notarius apostolorum quia scripsit eorum acta, fuit specialis notarius pauli quia prosecutus est eius gesta. Nec mirum si notarius tot et tanta scribere scimus: qui ad hoc quattuor magistros habuit. Duos enim fuit spiritussancꝰ. Hiero. Sancte inspirante spiritu in achaye partibus scripsit euangelium. Secundus fuit beata virgo maria que verba angeli et pastorum cõseruabat et ei manifestabat. Ecclesiasti. xxv. Obsabit illi scilicet Luc. quasi mater honorificata. Tertius fuit apostolorum. vnde dicit in prologo suo. Sicut tradiderunt nobis qui a principio viderunt et ministri fuerunt sermonis. Quartus fuit specialiter apostolus paulus. Hiero. in libro de viris illustribus. Quidam suspicantur quos discipulus paulus dicit secundum euangelium meum de luce significare voluisse.

¶ Sermo. cclxxij.

¶ In dñe symonis et iude. Sermo. i.

Imõ frater velter scio quia vir pacifici et ipsum audiuerit ipse erit vobis pr. et tres duos machabeus scitis verũ ꝛ in natiuitate sua sit populis pacifico multis ꝛ ipse esset b illum populi, ꝛc. i. Mac. ij. Verbis beatis apostolis symone ꝛ iude quattuor cõsiderantur que in premissis verbis notãtur. Primo equales fuerunt ffum ad sr. quia fuerunt magne sanctitatis q̃ habetur ex interpretatione. Judas enim interpretatur gloriscens, Symon obediens. Ipsi enim deo glorificauerũt per conuersationis honestatem, mat. v. Luceat lux vestra coꝝ hominibus vt videant, ꝛc. vnde legitur in hystoria q̃ cũ iudas ad abagarũ regem pernisset, vidit rex in vultu eius quendã miri ꝛ tãnum splendoꝛ. Ille enim splendoꝛ significabat eius opera luminosa. Habuerũt etiã perfectam obedientiã. Et quis deo obediens dant ideo cõ creature sibi obedientes erãt. Habuerunt enim posse super demonia: quia de cors portibus hominum ea eiecerũt. Super cospora quia ea curabant. Super animas quia eas a peccatis ꝛ ab errore purgabant. Secundo cõsiderãdum est qualeꝫ fuerunt ad bonos ꝛ fideles. Fuerunt nãq; magne charitatis ideo dicitur frater velter magne sapientie: cõ subditur, vir cõsilij est. Magne pietatis: cõ dr. et ipse erit vobis pater. Horũ aũt charitas sapientia et pietas manifestatur ffum ad quattuor. Aliquãdo enim substinebant in corpore ꝛ in anima sanitatem integrum conseruãdo sicut patet in abagaro rege cui iudas sanitatẽ corporis et animẽ impetrauit. Aliqñ in rebus ꝛ personis bella cõpescẽdo sicut patet in duobus bellorũ cõtra indos q̃ite quos ostendunt medi. xij. huc pacificerũt. sicut patet etiã in ciuitate q̃dã vbi epla salutatoria legit. ꝛ hostes inde fugiũt aut componunt. Aliqñ iubuenebãt in fame et inedcia ipsam cõseruando. sicut patet in quodã diacono infamato qui ab infamia defendebãt. Aliqñ in tribulatione magna morbos ꝛ pestilentias auferendo: sicut patet q̃ cum due ciuitates per terram discorrerent et omnes occiderent, apostoli eas mansuetissimam

Universidad de Deusto
Biblioteca

prædicerent. Tertio considerandum est qz deos fuerunt. Illum ad persecutores/qb notatur cuz tã fortis viribus. Vñ nunq̃ sancti viri illum ad persecutores tria hñt. s. firmã eloquentiã: sapientiã: z pstãtiã/: de his tribꝰ dicitur. Luce. xxi. Ego enim dabo vobis os z sapientiam: cui non poterunt resistere omnes sapientiã z omnes aduersarij vestri. Secce constantiaz. Illi enim apostoli habuerunt firmam eloquentiam/pace eis dicã eos fuisse ornatos de eozum genere z cõditione ac causa audentius responderunt. Si genus quæris: Hebrei sumus. Si conditionem quæris: serui Christi Jesu. Si vero causam salutis vestre huc venimus. Secundo habuerunt magnam sapientiã. Magna siquidem sapientia fuit q magos z pũ tifices idoloꝝ seduerunt confundere phariseorum z sadducæorum z multitudinem. Magna denuo fortitudine z audacia cum duz pontifices idolorum vellet incedere phisuerunt dicentes. Nos missi sumꝰ non vñctos occidere/sed mortuos viuificare. Ite cuz angelus dixit eis vnli et duobꝰ eligite: aut hoz repentinum interitum aut vestrum martyrium. Abierunt ei. Humano dei mimꝰ vt istos conuertat: z nos ad martyrij palmã perducat. Habuerunt et magnã simplicitatem/quia cum magi serpentes venire fecissent ipsoz in eos conuerterunt qui eoz carnes lacerabant. Tertio habuerũt magnã constantiã. Potius est voluerunt mortem sustinere q̃ fidẽ deserere. Quantos illud Mathei. x. Nolite timere eos qui occidunt corpus/animam autem occidere non possunt. Quarto considerandum est qualis fuerunt contra demones/quia fuerunt magne potestatis/qñ notatur cum. vi. q̃ ipse agit bella populi. Demones esse tunc quatuor modis homines impugnabant. Primo per fraudulentiam: dando falsa responsa. Sed apostoli horum fraudulentiam z receptionem detegebant modo sez ne per similacra loquerentur prohibendo. modo vt responsa bene permittendo. Ezech. xiij. Hi dicent panem diuinant mendacia dicentes sit dño cum dñs non miserit eos. Secõo per violentiã ad diuersa supplicia trahendo. sed apli eoz violentiã refrenabant. Unde dux tantã eoz potentiã videns sit. Vbi nobis potentiores vos video. Tertio per prestigia per que homines ludificabãt. hominũ corda z sensus sed apostoli ipsoꝝ demonũ prestigia destruebant. Unde cum magi quibusdã admiscuissent apostoli signum crucis in ipsoz frontibus fecerunt et magis talia vltius facere non potuerunt pmiserunt. Quarto per similacra fingentes in eis esse diuina numina. sed apostoli ista similacra rumpi faciebant. Ut ad eoz præceptũ duo cthiopes nigriores nocte de similacris exirent et penitus corrumperẽtur.

Sermo. ccliij. De eodem. Sermo. ii.

Anete illume et ego in pace. Joãnis. xv. Illi sancti apostoli. Simon et Judas. i. christo manserunt q per ram fidem et dilectionem sancti. et christus in eis manslit suam conferendo gratiam. eodem modo in eis manet suam eis exhibẽdo potentiã. Ratiõis autem est q̃ christus est palmites. et nos palmites. est radix et nos rami. est sol z nos radij. est fundamentum z nos summus eius edificium. est etiam ipse christus caput et nos summus eius membra. est ergo sensus presentis: sicut ego manebo in me sicut palmites manẽt in vite et sicut rami in radice z sicut radij in sole et sicut edificium in fundamento et sicut membra in capite suo. Illis quinq modis apostoli in christo manserũt. ¶ Primo manserunt in christo sicut palmites in vite accipientes ab ipso fertilitatem. Unde dicit Qui manet in me et ego in eo hic fert fructum multũ. Palmites aũt manentes in vite primo producunt gemmas. deinde flores. deinde folia z deinde vuas. Sic sancti in christo manẽtes producũt gemmas. i. cogitationes bonas. Deinde flores. i. odoriferas voluntates. Deinde folia. i. salutiferos verba. Deinde vuas. i. operationes bonas. Ita ab eo non habent a se sed a vite. Nec bonas cogitationes. ii. Cor. iii. Non q̃ sufficientes simus cogitare z. nec bonas voluntates nec bonas operationes. De his dicitur Philipẽ. ii. Deus est qui operatur in nobis z velle et perficere pro bona voluntate: nec bonos sermones. Psal. xxi. Rex in manu illius et sermones nostri. Secundo manserunt in christo sicut rami in radice accipientes ab ipso bonas operationes virtutem. Unde. Sicut palmites habet ramus boni operis nisi manserit in radice charitatis. Tales enim qui habent charitatem semper sunt virides quia si putantur ad aduersa obsunt virtutes per quas tantur. ad aduersa obsunt virtutes per quas tantur si succedunt prospera ibi virescunt per temperantiã secundum Aug. Bonum aliquando est bonum inter bona z aliquando est bonum inter mala aliquando malum inter mala. aliquãdo malum inter bona. Bona enim charitatem inter bona est bonꝰ quia bonus est vti ad temperantiam. et est bonꝰ inter mala quia malus est vti ad patientiam. sed non habens charitatẽ est malus inter bonos quia odiet. sed facit ei

bonum z est malus inter bonos. qz pfecta ei facit elationẽ. Tertio mãserũt in christo sicut radij in sole accipiẽtes ab ipso sapientiæ claritatẽ p qui tota ecclesiã illuminauerunt. Unde de eis cãtat: quoꝝ doctrina fulget ecclesia ut sol et luna. Dicit aũt beatꝰ Aug. qñ luna tripliciter obscuratur: aut quando eclipsat aut quãdo nubibꝰ tegit: aut quãdo renouat. Ecclesia hꝫ tripliciẽ statũ habet. s. primitiuũ/modernũ/z vltimũ. In primo statu fuit tempore martyrũ luna fuit eclipsata: luna aũt quãdo est eclipsata/tota sanguinolenta esse videt. Sic etiã ecclesia primitiua catholica videt sanguinolenta. s. sanguine martyrũ rubricata. In statu autem moderno obscurat per nubes. i. per carnales cupiditates q̃ dicunt nubes/: q̃ mentẽ obnubilãt: z qz etiã cito pertrãseũt. Qui operit celũ nubibꝰ. z. Tempore autem antichristi obscurabit per renouationem. Unde cũ obscurabit qz multis persecutionibꝰ oppugnet. ps. Et obscurẽt i obscura luna et recton corde. i. in obscura ecclesia. Ambr. super Aug. sed tamen postmodũ nubes nubet: qz de fide trãsibit in spẽ. de speculo enigmatis in facie claritatis. Quarto mãserũt in christo sicut edificia in fundamẽto accipientes ab ipso habilitatem: ita q̃ nõ ruerunt. pentũ. i. tentationem tanquam a diabolo q̃ est in aere caliginoso. nec pluuia. i. tribulationem tanquam de celo. nec flumina. i. persecutionem tanquam ab homine terreno. Mat. vii. Descendit pluuia. z. Quinto mãserũt in christo sicut membra in capite suo: accipientes ab ipso sensum z motum. i. influentiã gratiarũ et virtutũ. Membra autem insurgentia a capite nõ suscipiũt: aut quãdo sunt precisa/aut quãdo sunt paralisi resoluta. Die aũt autem a deo z hominibꝰ sunt superbi. Eccl. x. Odibilis coram deo et hominibꝰ est superbia. Putridi in christo sunt inuidi. Prouer. xij. Putredo ossium eius inuidia. Paralitici autem sunt auari: qi habent cor astrictũ de frigiditate charitatis/: z humidũ et abundãtia lachrymarũ. Matth. xxiij. Abundabit iniquitas et refrigescet charitas multorum.

¶ Sctor. cclxxiij. Sodẽ die ser. iij.

Anetei dilectõe mea z. Joã. xv. Dñs apostolos sepe ad dilectionem admonens inter cetera quæ illi dao. s. Simon z Judas in dilectione sua pseuerent ad mortẽ mãserũt: q̃ p christũ amore mortẽ sustinuerũt. Sic etiã z nos debem in dilectione xpi remanere et ipsum diligere multiplici ratione. Primo propter tãti amici dilectũ. Sunt enim multi infideles amici q nõ diligit nec eis grata. alii q nõ diligũt in monte: alii q statim obliuiscunt post mortem. Christꝰ aũt in vltimo veraciter diligit. Prouerb. xvii. Omni tempore amat qui diligit. Ecclesiastici. vi. Si habes amicum pbatum eum habe quasi animam tuam. Secundo propter amicitiæ pfectionem. Joã. xvii. Pater me diligebat ante constitutionem mundi. z. Venit autem pater ad memoriã pfectionis: dicit filius intelligentiã illuminãdo: venit spiritus sanctus pfectionem inflãmando. Me est pfectitate dicit Augu. Attendite quãta est charitas nã si deesse fructus dicuntur: cetera si alibi habentur ota. Idem. Ubi charitas adest: ibi est qd desse possit. Ubi deest qd est: ibi qd possit pdesse. Tertio etiam pfectione dicit Rabanus. Quicunq; deus ois cooperant in bonũ. etiã pctã ipm gto, occasionaliter: qz taleo fiũt humiliores: sicut pz in Petro, unde Aug. Audeo dicere fuerãt q̃ nõ ciderãt. Fuit etiã feruentiores sicut pz in Magdalena. Ambro. Scti dñi si aliquãdo cadãt feruentiores resurgũt. Fiũt etiã deuotiores. qz ex eo ipsos eripuit a monte cuius pestilentia surrexerunt in vitã spẽ/: liberantia pene nos gehenne. Unde talis ala regratiat deo dicens. Eccl. li. Laudabit pdẽ ad mortem ala mea dñm. z. Tertio deo ordem. Dilligere propter debilitatẽ. propter hoc homo factus est vt deligat deũ. Aug. Propterea factus est creatura rationalis. vt summũ bonũ intelligeret: intelligẽdo amaret: et amãdo possideret: z possidendo frueretur. Illos deus diligit qui nimis deũ a nobis recedit. Augu. in lib. pfes. Qui sum ego dñe vt me amare te iubeas: z nisi hoc faciam fraudem te: michi et miserie imgines miserias. z. Quarto deus hem est diligere propter exemplũ. Ipse enim nos dilexit amore recto/ordinato z perfecto. Amor recto ꝫ hñdo respectũ ad suã vtilitatem: sed ad nostrã. Sic z nos debem dñm christũ diligere propter se solũ. Ex multi sunt q̃ diligũt eũ amore obliquo volentes simul diligere deum z mundum: quod fieri non potest. Sicut ostendit beatus Aug.

Universidad de Deusto
Biblioteca

triplici exemplo: scz vasis/linee/z manus. De primo sic dicit super Jo. Si habuerit in se amoz mundi nō est q̄ intret amor dei, vas cordis plen⁹ ea fonde q̄ habuit vt recipias q̄ nō habes fonde amoꝛ seculi vt impleas te amore dei. De secōdo sic dicit. De⁹ in se nō cordis nō capꝛat⁹ erat dare indigētib⁹ exteꝛnas elemosinas. et includit pctm. ex cuditia magnanimi pctm. De tertio sic dicit. Nō potest q̄s amare q̄ eternū et simul delectari amare q̄ tēporale est. Amicum hominis sic puta quē manū amice. si est man⁹ alicui⁹ teneꝛ aliud teneꝛe nō potest. vt autem teneꝛe possit q̄ oꝛ dimittat illū q̄ tenet. Secundo nos dilexit amore discretoꝛ q̄ nos tuꝛā nr̄am assumpsit z culpā cauit. Hersi. Christ⁹ in carnis assumptione cōdescendit miꝛis in culpe pitatione cōsulait libi. Iste amoꝛe debem⁹ diligere pximū nr̄m et deū. Charitas est habere zelū meritē z alam. vnde Ambro. in lib. de Isaac. Zelū est charitas habere. quasi q̄ zelū q̄s habet: nec tales pater est. et mortē dz charitas: q̄ sicut mors est finis vite z charitas. Et hō⁹ ꝓbis habet q̄ sibi q̄ habet charitatē debet habere zelū ad primoꝝ vitia arguendo. ad seipsum mortificando. Ad deū alen⁹ z nutriendo ad ipsum q̄ amoꝛe ardentes currēdo. Tertio dilexit nos ꝓ⁹ amare pleneꝛ. scz in principio parētū nobilesum cōtraheꝛe. Eccl. xxxi. In charitate ꝓpter dilexi te. ideo attraxi te miseraciones de medio nobilesū familiariter puersādo. Baruch. iii. Post hec in terris visus est z cū hominib⁹ cōuersat⁹ est. In fine ꝓ nobis mortuus Jo. xiii. Cū dilexisset suos q̄ erāt in mūdo in finem dilexit eos sic z nos debem⁹ ꝓximo diligere in principio. i. in adolescētia nr̄a. et in medio. i. in iuuentute usq; in finē. i. in senectute. Prouerb. xvii. Omni tempore diligit q̄ amicus est.

¶ Sermo. cclxxv.
¶ In festo olim sancto⁹ ser. primo.

Mentote quomodo do salui facti sunt patres nr̄i. xx. i. Mach. iii. sicut dicit Beda. Festinatur olim sanctoꝝ triplici de causa celebratur. vnde sit. Festinato sanctoꝝ patres celebrari fuerūt vel ad tripidandū ad imitationē vel vt nos eoꝝ meritis sociemur. vel eoꝝ oꝛatiōb⁹ adiuuemur. z ideo valde utile est vt qualiter sancti sunt saluati nos bis ad memoꝝ reducat. Hec autem solebat eis qui sit ad honoꝛem omniū sanctoꝝ Quadruplici de causa initituta est. Prima fuit a parte basilice cōsecratēque ḋem cōsecrata erat oīb⁹ idolis: sed postmodum consecrata est omnibus sanctis. Aliq̄ fuit q̄ faciat festū pꝛout ꝓsecrata est omnibus sanctis. Aliqui pꝛout cōsecrata est ōnibus idolis. Primo festū angeloꝝ facit hymnus, Angeli est sunt tāe humilitatis q̄ nobis tam abiectis ministrare dignentur. ad Heb. i. Omnes sunt administratoꝛij spūs. Illi ergo faciāt festū angeloꝝ q̄ per humilitatem honoꝛē deum. Eccl. iii. Magna potentia dei solius: z ab humilibus honoꝛatur. Econtra vero festum inefferi faciunt superbi. Job. xliii. Ipse est rex super omnes filios superbie. Secundo festum patriarchaꝝ faciunt misericordes z pii. Eccl. xliii. Hi sunt viri misericordie quoꝝ pietates non defuerunt. Scōtra festum mammone faciunt amatꝛ. Mat. vi. Nō potestis deo seruire et mammone. Tertio festum prophetaꝝ faciunt despecti qui ad instar ꝓtorum se despiciunt ꝓpter deum. Heb. xi. Circuierunt in melotis z pellibus. &c. Festū autem beliphegoꝛ qui interpretatur deus peccatoꝝ faciunt pene gloss. Eccl. xl. In vestitu ne pone gloꝛiā tuā. Quarto festū apostoloꝝ faciunt fraternam salutem zelantes. Ps. In omnem terrā exiuit sonus eoꝝ. et in fi. oī. xc. Scōtra vero festum de beliphegoꝛ dicit q̄ inimicū dei. ad idolum pertractoꝝ semper volāt. aliquādo melieth⁹ detrahentes. Mat. v. Si patrem familias vocauerunt beelzebub: quanto magis domesticos eius. Quinto festū martyꝝ facit patientes de hō⁹ dicit. Nō murmur resonat nō querimonia. &c. Scōtra vero festū martiꝝ q̄ est deus dilli faciunt tracti et impatientes. Jaco. iii. Lingua z bellegerat. &c. Sexto festum confessoꝝ faciunt abstinentes. ii. Cor. vi. In fame z fi. &c. et ix. mul. &c. Scontra festum del qui interpretatur venenatus facit gulosi z epulis seruientes. Deli. xiii. Nō tibi videtur del⁹ deus pinnaꝝ nō vt deo quātu comedat z bibat quotidie. ꝓbis lippen. iii. Quoꝝm deus venter est. Septimo festum virginum faciunt pure z obtenebrantes. i. Thes. iiii. Scitat vnusquisq; vas suum possidere in sanctificatione et honoꝛe. Scōtra festum a modi faciunt voluptatem sectantes. Ille enim demon ꝓhibetur Tob. iii. Odit matrimonia et odiosi adulteria. De talibus dicitur. Sap. ii. Fiat lum pretum sit quod non pertranseat tempoꝝ nr̄a nostra. Secunda causa institutionis fuit a parte nostre insufficientie. Quia enim sunt quasi infiniti: equa nō possemus omnium sanctoꝝ festiuitates specialiter facere, hodie facim⁹ communiter. Unde dicit est Innoc. xxvi. Comedetis vetustissimū veteri⁹ nouo⁹ superuenientibus veteꝝ abiicietis. Vetustissima veterum sunt tres in trinitate persone que principio carent et finez que nemas comedere cum auiditate. et deuotione reuerentiam exhibere. vt sibi ꝑ omne tempoꝝ inhabitari possimus. Veteꝝ autem sūt patres veteris testamenti quos possumus abhoꝛrere. ad eoꝝ festiuitatē non abstinere. Nouo vero sunt patres noui testamenti q̄s de nemo ꝑ anni circulum recolligere z eoꝝ laudes impendere. nō tñ singulariter. quia ipsi quasi infiniti sunt. Dicit enim Ot Hiero. in epi. ad Heliodoꝝum z Cromatium. Nullus dicit est qui non vltra quinq; milium martyꝝum reperiri possit alicui⁹ / excepto die Mat. Januarii. Remanet enim ꝓcepꝝunt ne tunc aliquis interficeretur. cum quia erat ꝑ tria dies anni. ideo referri sibi volebant. cuius quia sanguis qui erat ymnus rex italie dedicauerat: tum quia ista die multa pisigia ex ea ostendebant. cum quia tunc suoꝝ consolo pereuntes mutabant. Tertia cā sumitur a parte nostre negligentie. Non est sepe festa sanctoꝝ nec diligenter ea⁹ aut ꝓpter humanā fragilitatem: aut ꝓpter ignorantiam z obliuionem: aut ꝓpter negligentiam z remissionem: aut ꝓpter negociorum secularium nimiam occupationem. Et ista quatuoꝝ tangit Rabanus dicens. Decretum est: hac die omnium sanctoꝝ memoꝛia habeatur: vt quicquid humane fragilitas per ignoꝛantiā seu negligentiam seu occupationem rei secularis, in solemnitatibus sanctoꝝ minus perfecte peregisset: in hac sancta obseruatione solidetur. Quarta ratio sumitur a q̄ te nostre indigentie. Nos est sufficiens ista diligemus et quia hodie nos honoꝛam⁹ omnes: omnes admoc⁹ habemus. Et q̄ ius possibile est oꝛationes multoꝝm non exaudiri: impossibile erit eoꝝm preces eo non admittente. Ista regina virginum hodie ab oībus sanctis assocīata ascendit. et ꝓ nobis intercedit: sibi quidē vissione monstrat est. erat. hō. Astitit regina a dextris tuis: in vestitu deaurato circūdata varietate. &c. Ipsam nūc alleluiant apostoli cū vestibus purpureis confessoꝝ cum vestibus candidis. Martyres cum vestibus coccineis: virgines cum vestibus candidis.

¶ Sermo. cclxxvi. Eodem die. Sermo. ii.

Astuer⁹ qui dā tertio anno ꝑ uirginē fecit grāde conuiuiū cūctis ꝓceꝑ ꝑ et ꝑueris fortissimis ꝑsonis z medoꝝ ꝑfectis z dilectis ꝓuincialibus. Dicit. c. Assuer⁹ q̄ interpꝛat deus fortis ꝑ eum dñs intelligit. Ester. ii. Ecce ego ꝑparabo unguenta tua z aromata tua

simile est ⁊ cū regnum celorum homini negociatori/quærenti bonas margaritas. ⁊c. Quarto ipsam assecuti sunt martyres p violentiam et vi repletionem. Matth. xi. Regnū celorum vim patitur et violenti rapiunt illud. Rapuerunt ⁊ hi de manibus dei regnū celorum. Melle et rabiem thesaurum/et vitā beatorum. De his tribus dicit Augustinus. Ingrediamur dominum/⁊ more latronum suis eum spoliari nitamur: cupimus sibi auferre regnum/thesauris/⁊ vitam: sed illet̄ vivens est vt non admittat/non rebellat: aggrediamur eum inquā/non fulmen non ferrum de fabricatum manufactum/bonis operibus ⁊ caritate. Quinto assecuti sunt eam confessores: per hereditariam successionem. Fuerūt enim pacifici/et ideo filii dei. Matthei quinto. Beati pacifici: quoniam filii dei vocabuntur. Et quia filii. ⁊ heredes dei. Romano. viii. Si filii et he. ⁊c. De his hereditate dicit in ps. Regnū dñi dies immaculatorum/⁊ hereditas eorum in eternū erit. Illā est hereditatē habebūt tñ legitimi ⁊ immaculati: tñ thoro procreati: ideo dr. Regnū dominus dies immaculatorum. et erunt in hereditate perpetuo conservandi: ideo subditur. Et heres dicitas eorum in eternum erit. et erunt a principe in tuitione in possessione mittēdi qñ. ſ. mali cum sua confusione de illa hereditate excludentur: ideo dr. Nō confundetur in tempore malo et erunt dantis ordinis saturandi: sic qñ mali fame morientur: nō subditur. Et in diebus famis saturabuntur. Mali autem pter crimen lese majestatis erunt et heres dandi: nō subditur. Peccatores perdunt.

Certo assecuti sunt eam vitrinos per gratuitam donationem. Sunt enim sponse Christi: et ad sponsum spectat sue sponse omnia gratis dare. Esaie. lxi. Vado ⁊ ei coronam p cinere: oleum gaudij pro luctu: pallium laudis pro spiritu meroris. Virgines enim p certo sanctis tres prerogativas habebunt. Primo coronam angelam ex eo q̄ earum suam mortificauerunt ⁊ quasi ysop ad cineres consumpserunt tō dr. Vado ei ⁊ cineres eam pro cinere. Secundo habebunt celestē melodiam quam sole cantabunt eo q̄ p ab sentia sponsi gemuerunt: tō dr. oleū gaudij p luctu. Tertio habebunt candidas ⁊ ea q̄ vellem nigra meroris indauerunt: tō subdit. Pallij laudis p spiritu meroris.

¶ Sermo. cclxxvii.

Eodem die/Sermo tertius.

Vocate cetū cōgregate populum/sanctificate ecclesiam: congregate senes/congregate parvulos et sugentes ⁊c. ps. q̄ ibi: et thalamo suo ⁊c. Jo helias. ſ. Sancta mater ecclesia ad limina omnium sanctorum hodie celebrat vt eis laudem impendat qui in verbis premissis denotantur. Primo ex eis ordo trinitatis qui notatur cum dicitur. Sit celebratur sponsus/ ⁊c. Sponsus autem est ihs. Jn nomine alterius sm Augustinum tota trinitas intelligitur: nam cum ihs dr intelligitur et vox patris et unctus filius: et ipse spiritus sanctus. Spiritualiter autem ihesus est ihs sponsus qui habet quadruplex cubiculū. ſ. patrē ſ. limum/virginis uterum/ecclie patibulum/ et suum monumentū. Egreditur ergo ihs sponsus de cubiculo suo vt associetur huic presenti celebritati. Ve primo enim cubiculi egressus eius ab initio a diebus eternitatis. Ve secundo egressus est per temporalem generationem. Jo. Ipse tanq̄ sponsus procedens de thalamo suo. Ve tertio egressus est ppe nostram salutationem. Abacuc. iii. Egressus es in salutem populi ⁊c. Ve quarto egressus est per gloriosam resurrectionem. Ps. xviii. Ascendit leo de cubiculo suo ⁊c. Ex his ergo quatuor trahitur argumentum rō quare iste sponsus sit a nobis honorandus. Ex quia est regnoster/frater noster/iudex ⁊ glorificator noster. Rex inquantum egressus est de sinu patris/est rex noster. Jnquantum de egressu est de utero matris est frater noster. Jnquantum de patibulo/ est iudex noster. Et inquantum de monumento est glorificator noster. De his quatuor legitur Zacha. ix. Ecce rex tuus/quo ad hmm. venit tibi/ vt. ſ. carnem assumat: quo ad secundū dicitur/ quo ad tertium. et salvator: quo ad quartū. Secundus est ordo virginis: qui notat cum dicitur. Et sponsa de thalamo suo. Virgo est beata non est in ordine trinitatis: quia ibi non sunt nisi tres psone: nec in ordine sctōrum angelorū/sed super eos: ⁊ ideo facit ei dictum per se. Dicitur autem sponsa: q̄ de matrimonium contraxit cum eo: quod fuit initiatum per verba de futuro quando dixit ei angelus. Ecce ancilla dñi. ſ. et fiat mihi. ⁊c. Fuit ratificatum per ꝑba de presenti: q̄n virgo respōdit. Ecce ancilla dñi. ſ. et fuit consummatum: quando filius dei in thalamo virginali nostram naturam sibi univit. In isto matrimonio fuit bonum fidei: quia virginitatem servabat virgo semper sua mēti. Fuit bonum ꝓlis: q̄ pro filium de suis viscerib⁹ genuerunt. Fuit bonum sacramenti/quia nunq̄ a filio suo divisa vel separata fuit. In isto etiam matrimonio fuit continuatio animorum per mutuam charitatē. Canticorum. vi. Ego dilecto meo: ⁊ dilectus meus mihi. Fuit conjunctio corporum per naturę unitatem/quia caro ꝑ ꝑ est caro matris. Fuit indissibilitas habitationis: unde dr quia sicut invita dixerunt scalis et in mo

re non stant sep mati. Joan. xix. Stabat iuxta crucem ihesu mr ⁊c. Ista sponsa habuit triplicem thalamum. ſ. uterum/speculum/in quo habitauit divina sapientia. Animus ꝑ fectorum in quo habitauit vniuersa ecclesia et sctorum gloriosum in quo habitat ista limata. Et his ergo trahitur triplex ratio quare virgo beata sit a nobis honoranda, scz quia sponsa eterni regis: advocata ⁊ hmi generis/et regina totius curie celestis. Nam inquantum in eius utero habitauit ista plenitudo divina facta est sponsa regis. Jn sinum in eius animo viscerosio habitauit omni sctō universalis ecclia. facta est advocata humani generis. Jnquantū in loco gloriose habitat sublimata facta est regina curie celestis. De his tribꝰ dicitur. Apo. xii. Mulier amicta sole ⁊c. Sole quidem amicta fuit: quando desiderium genuerit. Et lunam sub pedibus habet/quia ecclesiam sub defensione tenet. Duodecim stelle sunt nouem ordines angelorum: et tres hoīm. ſ. martyres/confessores et virgines: que sunt corona eius: q̄ omnium est regina. Tertius est ordo angelorū qui notatur cum dicitur. Laudate eum omnes angeli eius. Jste autem ordo ꝑ Dionysium triples habet officiū scz illuminandi/purgandi/et perficiendi.

Et ex his trahitur triplex rō quare sunt honorandi. ſ. quia sunt nostri illuminatores/ purgatores perfectores. De his tribus refertur in ꝓpha dicente. Jn cōspectu angelorum psallā tibi ⁊c. Et subdit. Super misericordia tua, qua. ſ. peccato seu culpa me purgauit, ⁊ veritate tua, qua. ſ. sapientia me illustrauit: q̄m magnificasti super omne nomē sanctum tuum. ſ. q̄m in tua gratia me magnificauit perficiendo et consummando. Quartus est ordo patriarcharum et ꝓphetarum: qui notatur cū dicitur. Coadunate senes: q̄ dicuntur senes ꝓpter reverendam paternitatem qua nos genuerunt in fide. Thobie. viii. Filii quidem sanctorum sumus. Propter sensus maturitatem. Sapien. viii. Cani sūt sensus hominis. Propter conversationis gravitatem. Abidem. Etas senectutis vita immaculata. Et his ergo tribus trahitur triplex ratio quare a nobis sunt honorandi. ſ. quia fuerunt genitores nostri in fide veri/ naturi in sapientia/et honestī in vita. Eccli. xliii. Laudemus viros gloriosos et parentes nostros. Jn hoc est ꝑ dicit viros: nota tur sēsus maturitas. Jn hoc q̄ dicit gloriosos notatur querelationis honestas. Jn hoc q̄ dr parentes nostros notatur illa progenies data paternitas. Quintus est ordo apostolorum qui notatur cum dicitur. O sanctissimi. ſ. cantum ordinate ecclesiam. Sanctissimi autē ꝓponit sctōs. Congregatio igitur apostolorū ecclia sancta et sanctificata. Ecclia q̄ ipsum plantauerit. ſ. Cor. iii. Ego plantaui: apollo rigauit eam. Sctā q̄ vitā sanctā habuerunt: terrenā ꝓtemplerunt et fenestras sctōrum custodierūt. Esa. lx. Qui sunt isti ⁊ q̄ vt nubes volant: et quasi ⁊c. Sanctissimi q̄ ī aduentū ihesu xpi sanctificati fuerunt. Esa. lxvi. Ego primam ⁊c. Et his ergo trahitur triplex ratio quare sunt honorandi. ſ. q̄a in fide nos ꝓplantauerunt suis doctrinis. Jusoimauerunt suis exemplis. Corroborauerūt suis miraculis. Apo. iii. De throno. ſ. de apostolis in quibus deus sedet ꝓcedunt voces ꝓdicationum et fulgura. ſ. lucidos exemplorum et tonitrua. ſ. terribilium miraculorum.

Certus est ordo martyrum: qui notatur cū dicitur. Congregate populum. Ador. eis ꝓpha a depopulando: quia depopulati sunt diabolum/mundum et corpus ꝓprium. Diabolo in resistendo. Jaco. iii. Resistite diabolo et fugiet a vobis. Mundū. ſ. ꝑsecutores mūdi patiēdo. puer. xvi. Melior est patiēs ꝑ fortī. ⁊c. Corꝑ ꝓpriū faciendo. ſ. Cor. ix. Castigo corpus meū ⁊ in fuitnē redigo. Et his ergo trahitur triplex rō quare sunt a nobis honorandi. ſ. q̄ eōs hostes vicerūt triplices ipse victorie. ſ. per modū resistendi/patiēdi et ꝑsequendi. Heb. xi. Sancti per fidem vicerūt regna. ⁊ subdit. Obturaverunt ora leonum, ecce victoria ꝑ modū resistendi. Lapidati sūt/secti sūt ⁊c. Ecce victoria ꝑ modū patiēdi. Circuierūt/ melotis et in pellib⁹ caprinis ⁊c. ecce victoria ꝑ modū ꝑsequendi. Decimus ordo est confessorum: q̄ notatur cū dicitur. Et sustentes ubera. Ex uberib⁹ triples liquor effunditur. ſ. lac/butyrum ⁊ sanguis. Sancti itaq̄ ex uberibus divine pietatis sugerunt lac. ſ. intelligentiam divine scripture. Esa. lx. Suget lac gentium ⁊c. Butyrum emotionis interne. Job. xxix. Quando lavabā pedes meos butyro. et sanguine. ſ. meritum passionis divine. Ps. Et intinget pedem tuum in sanguine. Ex his ergo trahitur triplex ratio quare sunt a nobis honorandi. ſ. quia fuerunt doctores nostri/intercessores nostri/et inflammatores nri. Nam inquantum sugerunt lac divine scripture facti sunt doctores nostri. Jnquantum sugerunt butyrum devotionis interne/facti sunt intercessores nri. Jnquantum vero sugerunt sanguinem passionis ossere/facti sunt inflammatores nostri. Nam quia erant talium materiā ideo alios inflammabant. Octavus est ordo virginum: q̄ notatur cum dicitur. Congregate parvulos a pectore dictos. qui nāq̄ in eis triplex puritas que notatur Mat. xviii. In parabola de quinq̄bus. ſ. passo/si queris ac lucie. Puritas vasis est mundicia corporis. Puritas liquoris est mundicia gratie spūalis. Puritas vocis est mundicia conversationis. Et ꝑ trahitur triplex rō quare sunt honorandi. ſ.

quia sunt socii christi templum spiritussancti et filii dei. Nam inquantum habuerūt puritatem virginalis sanctitatis puulcitie fa cti sunt socii christi. Apoc. xiiii. Hi sequuntur agnum quocunq; ierit. Inquantum habuerunt puritatem spiritualis mundicie facti sunt templum spiritussancti. ii. Cor. vi. Hec scitis q; templum dei estis. Inquantus habent puritatem conuersationis sancte facti sunt filii dei vnde positū dominus dicit.

Sic lucent lux vestra coram hominibus &c subdit. et glorificent patrem vestrum q̄ in celis est. De his tribus dicitur Apoc. xiiii. Di enim empti sunt ab hominibus primitie deo et agno. vocē quia sunt socii xpi. Et in o re ipsorū non est inuentum mendacium. nec ce quia sunt filii dei. Sicut enim diabolus est pater mendacii. ita deus est pater veritatis. Sine macula sunt ante thronum dei. &c et q̄ sunt templum spūssancti.

¶ Sermo. cclxxviij.

¶ De eodem/Sermo quartus.

Beati qui habitant in domo tua domine in secula seculorum laudabunt te. ℣. Omnes homines naturaliter appetūt beatitudinē. Est ergo ipsam beatitudinem diuersimode errauerūt. Quidam circa beatitudinis subiectū: quorum quidam dixerunt subiectum beatitudinis esse solum ipsam alas sicut stoici qui posuerunt beatitudinem in sola anime virtute collitere. Alii in solis corporeis sicut epicuri/qui posuerunt beatitudinem esse in voluptate carnis. Sed ppheta assignat subiectum beatitudinis dicit q̄ totus homo in anima scilz et in corpore sit beatus. Ideo dicit. Beati qui habitant. &c. Si enim consisteret in sola anima vel in solo corpore tunc diuisset. Beate anime vel beata corpora. Alii vero errauerūt circa beatitudinis locum ponentes beatitudinem tantū in hoc mundo. s. in diuitiis. delitiis et honoribus. Sed ppheta dicit de loco. In domo tua domine. Alii errauerūt circa beatitudinis duratiōnem dicentes. Animam beatitudinem consequi sed tamen post multorum annorū curriculā anime iterum ad corpus reuertūtur et misere in mundū iterum subiacientur. Hinc illum errorem incidit Origenes. Sed ppheta dicit de duratione. In secula seculorum. Alii errauerunt circa beatitudinis occupationem sicut fuerūt et sarracēni: q̄ dicunt beatos pasci cibis et potibus et feminarum coniunctionibus. Sed ppheta dicit de occupatione eorum. Laudabūt. &c. Ex his ergo ostenditur q̄ ppheta quantum ad quatuor describit beatitudinem. Primo. Istum ad beatitudinis subiectum. Ideo dicitur beati. Totus est homo et in corpore et in anima beatus erit. Corpus namq; in presenti quadruplicem habet defectum. Est enim mortale. obscurum. ponderosum et grossum. Et ista quatuor potibus vestiet. sic hoc insinuat apostolus. 1. Cor. xv. Seminatur corrupte. Tota est passibilitas pertransibit in immortalitatem. ideo ℣. Geminatur in corruptione/surget in incorruptione. Tota obscuritas transibit in claritatem. ideo subditur. Geminatur in ignobilitate/surget in gloria. Tota ponderositas transibit in agilitatem. ideo subditur. Geminatur in infirmitate/surget in virtute. Tota grossities transibit in sublimitatem. ideo subditur. Geminatur corpus animale surget spirituale. Anima similiter beatificatur quantum ad intellectuum. effectuum et appetitiuum. Intellectus siquidem delectabitur in dei veritate. Scientia autem nostra in presenti habet triplicem defectum. Est enim obscura. 1. Cor. xiii. Videmus nūc per speculum in enigmate. Est imperfecta ibidem. Nunc cognosco ex parte. Et a similitudine accepta. ibidem. Cum essem parvulus/loquebar vt parvulus &c. Tunc autem scientia nostra erit clara ibidem. Tunc facie ad faciem. Et perfectaibideo infert. Tunc autem cognoscā sicut et cognitus sum. Erit ab ipso deo infusa ideo subiungit. Quando autem facta fuerit euacuant que erant parvuli. Affectus nostra delectabitur i dei bonitate. Tripliciter namq; defectum habent bonitates que sunt in creaturis. Sunt enim accidentales: ideo sepe eis spoliantur. Sunt particulares: q̄ nulla creatura est que habeat omnes bonitates. sed sunt in eis sparse et diuisesim. Et mixte quia nullam habent puram bonitatē ideo affectus noster delectari non potest in creaturarum bonitatibus sic accidentalibus particularibus et sic mixtis. In deo autē est bonitas essentialis. ideo ℣. Mat. v. Nō bonus nisi solus deus. Universalis. Exod. xxxiii. Ostendit mihi omnia bona pariter cum illa. &c. Pura. Augu. Quanta ibi erit felicitas: vbi nullum erit malum: nullus latebit bonum. Appetitiua delectabitur in dei societate. Sicut aliquis valde sitiens guttas lambit/non satiatur. sed sitis magis augetur. Et calix mensuratus sibi ponat/semp plene satiatur. sed si in fonte ponit perfecte satiatur. Peccatores est in creaturis quasdam delectationes lambunt. ℣. Jnim. i. et eius terra [illegible] ideo non satiant. sed miserabili fame torquentur. ℣. Fame pereūtur vt canes. Boni autem in presenti dimissis delectationes recipiunt sed mensura. Ideo appetitus eorum non perfecte quietatur. Ephe. iii. Auiculeq; vestrum data est gratia per mensuram donationis xpi. Beati autem [illegible] in fonte dei. ideo non sitire. Apocal. vii. Agn⁹ qui in medio throni est/reget eos ad vi. fon. aqua. Beati etiam sunt in tabernaculo dei. ideo non sitire. ℣. Habitabit cum apparuerit gl'ia tua. Sit in thesauris dei. ideo non sitit penuriam sustinere. Eccl. xv. Jocū & letitiam et exultationem thesaurizauit super eum. Sunt in plenitudine deitatis. ideo non sitit aliquid triste sentire. Mat. xxv. Intra in gaudiū dñi tui. Secundo describit beatitudinem quantum ad locum. Jn domo tua. Tunc autem domus est pulchra q̄ est bene ordinata. De ordinatione autem domus dei dicit Esa. liii. Ego est sternam pro ornem lapidem tuos et fundabo te in saphyris ⁊ ponam lapidem ppugnacula tua/et portas tuas i lapides sculptos et omnes terminos tuos in lapides desiderabiles. Per lapides enim ordinate stratos intelligūtur patriarche ⁊ ppheta qui fuerunt ordinati quantum ad deum per virtutem contemplationis. Quando autem ad seipsos per pulchritudinem actiue quantum ad primos per reformationē pacis. De his tribus ℣. Gen. xlviii. Dominus benedixit in virtute pulchritudinis. Et ideo habentes pacificantes in domibus suis/per lapides desiderabiles intelligitur apli/q̄ bus gl'ia dei magis relucet. ideo ad videndum sunt magis desiderabiles. Per lapides sculptos intelligūtur martires/qui diuersis vulneribus sunt sculpti et vulnerati. Per lapidem qui est viridis coloris intelligūtur confessores qui fuerunt virides in conscientia et in vita. Per saphyros quisunt celestis coloris intelligūtur virgines que vitam celestem tangentes cum habuerunt. Tertio describit beatitudinem istum ad eternam duratiōnem cum dicit. In secula seculorum laudabunt te. Quatuor namq; de causis potest quis perdere possessiones vnde quam inhabitauit aut quia illa domus fuit ad tempus conducta aut quia ab hostibus est ablata. aut quia ruina videbatur exposita aut quia est creditoribus assignata. Nulla istop modop habitatiōnē domus celestis potest amittere. ab ℣. Esa. xxxii. Sedebit ppls meus in pulchritudine pacis et in tabernaculis fiducie ⁊ in requie opulenta. Non est amittere tanq̄ habitatores conducti. sed filii magis augetur. Et calix mensuratus sibi ponat/semp plene satiatur. sed si in fonte ponit perfecte satiatur. Peccatores est in creaturis quasdam delectationes lambunt. ℣. Jnim. i. et eius terra [illegible] ideo non satiant. sed miserabili fame torquentur. ℣. Fame pereūtur vt canes. Boni autem in presenti dimissis delectationes recipiunt sed mensura. Ideo appetitus eorum non perfecte quietatur. Ephe. iii. Auiculeq; vestrum data est gratia per mensuram donationis xpi. Beati autem [illegible] in fonte dei. ideo non sitire. Apocal. vii. Agn⁹ qui in medio throni est/reget eos ad vi. fon. aqua. Beati etiam sunt in tabernaculo dei. ideo non sitit esur

mendat. Primo ꝓ libertate dominī. cum dicit Rex meus et deus meus. Licet enim sit rex ⁊ deus: est tamen noster quia ser⁹ sus nobis se dit. Liberalitas autem eius apparet: quia omnes peregrinos facit ciues, facit perpetuos habitatores facit domesticos et heredes. Ista tria tangit apostolus ephesios cō. Iam non estis hospites et aduene, sed estis ciues sanctorum. ⁊c. Ecce qui peregrinos facit ciues et domesticos heredes. Superedificauit super fundamentū apostolorum ⁊ prophetarum. ⁊c. ecce quia facit eos lapides viuos: id est eternos habitatores. Ps his autem tribus facit deus publicum instrumentum de quo dicit Apoc. xxi. Scribam super eum nomen dominī dei mei: id est cōm illorum hoc est nomen eternum ⁊ nomen ciuitatis noue hierusalē id est cōm gloriam nomen habebit a ciuitate: id est ciues ⁊ nomē meum nouum quod est filius dei. hec igitur tria nomina sex ciuis eternus filius in frontibus scripta habebunt. Apoc. xxiii. Habentes nomē eius et nomen patris eius scriptum in frōtibus suis et sic habebunt tantum ⁊ tam de sua ciuitate eternitate et dei filiatione. Secundo commendatur a nobilitate consortij. cū dicitur: beati. Frōtenim omnes beati sed nō omnes sensus. Ad sus siquidem beatifica deinrin dei visione. Sed notandum q̄ color niger ꝑ sum congreget colos albus ꝑ sum dilygregat: color viridis selectatiō est medius inter album ⁊ nigrum. Ille tripler color in christo consideratur. Niger fuit eius humanitas in passione non grata. Apocal. vi. Sol factus est niger tanq̄ saccus cilicinus. et tle color niger debet cogitatus nos ab rum cōgregare: quia si tanta passus est innocens et sanctus quid nunc faciet ꝑ ⁊ ⁊ color ⁊ misus ⁊ iniustus color albus est sanctitas que ꝑ eminia sua claritate oculos mentis dilygregat. prime Thimo. vi. Lucem habitat inaccessibilem. Consuetus est tigit color albus diuinitatis in christo: color viridis ꝑ humanitatis, ⁊ factus est totus visibilis et delectabilis ad videndum. Unde christus seipsum vocat viridem dicens. Ego sum viridis. Si in viridi ligno hoc faciunt. ⁊c. Augustus beatificabitur. Quam ad dei visionem. Cantico secundo. Ostende mihi faciem tuam. ⁊ cet. Vox tua sonus tuus dulcis. Quantum ad angelorum iubilationem. Job. xxxviii. Ubi eras cum me laudarent astra matutina. ⁊c. Quantum ad perpetuam dominī laudationem. Esaie ii. Exultabunt et letitia inuenietur in eo: ac gratiarum actio: et vox laudis. Odoratus beatificabitur odorando rosam: id est carnem christi mundissimam. Eccli. l. Quasi flos rosarum in diebus veris. odorando balsamum: id est diuinitatem suauissimam. Eccli. xxxix. Quasi balsamum non mittens odor meus. Odorando animam omnibus unguentis plenissimis. Cantico. i. Currimus in odorem unguentorum tuorum. Sanctus beatificabitur in plena dei delectatione quam sentiet ex carne dei dulcissima. Job. xxxi. Quis det de carnibus eius ut saturemur. et anima dulcissima. Eccli. xxiiii. Spiritus meus super mel dulcis et ex dulcitate omnium saporum plenissima. Sapientie xvi. Panem de celo prestitisti eis omne delectamentum in se habentem. ⁊c. Tactus beatificabitur tangendo personam christi. Si enim tanta virtus erat in tangendo fimbriam eius quanta suauitas erit tangere personam eius. Cantico secundo. Dextera eius amplexabitur me. In osculando. Si est tanta suauitas fuit osculari pedes christi quanta erit osculari a diuinitate christi. Canticorum. viii. Quis mihi det te fratrem meum ut inuenam te foris et deosculer. Tertio commendatur domus dei ad amenitatem loci cum dicitur: in domo tua. Quo amenitas consistit in duobus. est enim magna et bene dispōsita. De magnitudine dicitur Baruch tertio. O israel q̄ magna est domus dei. ⁊c. Est enim longa sine fine, ideo dicitur magna. et non habens fundum. Est alta sine modo: ideo dicitur excelsa. Est ampla sine mensura: ideo dicitur immensa. Est igitur sic longa q̄ oculus nō poterit attingere: est alta q̄ auris non poterit audire: est ampla q̄ cor non sufficiat cogitare. Prime Corinthiorum. ii. Quod oculus nō vidit nec auris audiuit. ⁊c. Est ordinata ad instar domus regalis. Multus enim in ea deus fecit mansiones. Joannis. xiiii. In domo patris mei mansiones multe sunt scilz oratorium: atrium: cellarium: consistorium: cubicularium virid arium et cubiculum. In oratorio sunt angeli dei laudem continue cantantes ⁊ dicentes. Sanctus sanctus sanctus. ⁊ cetera. In atrio sunt patriarche pauperes sustentantes. Est enim atrium locus in quo pauperes recipiuntur. Et quia in hac vita recepti sūt pauperes elemosynis suis. ideo sunt sūt tūc eos recipient in atrijs suis. Luce xvi. Eleemosynas. Facite vobis amicos de mammona iniquitatis. In cellario sunt propine et aromatum christi ardentissime esurientes. de hoc scribitur Esa. xxiij. Ultimum virum pereo celo et deserentes. Et quia sic fuerunt sitientes ideo plenissime bibētes. Cantico secundo. Introduxit me rex in cellam vinariam. ⁊c. In consistorio vero vbi cause audiuntur et sententie proferuntur ponuntur apostoli. Mathei. xix. Sedebitis super sedes duodecim iudicantes. ⁊c. In cubiculo ponuntur martyres: Quia fuerunt tribulati inflicti fame et siti affecti ideo nunc plenissime saturantur. Luc. xxii. Statis ⁊ bibetis super mensam meam. ⁊c. In viridario vero ponuntur confessores qui sunt viridarium dei in quibus fuit rosa patientie lilium humilitatis. Et viola munditie. In cubiculo autem ponuntur virgines sancte sponse. Heber. ii. Uncta est pudor in cubiculum regis. Uerso autem gloriosa beata maria non est in aliquo istorum locorū veteris testamenti sed modo stat cū angelis in oratorio. modo cum patriarchis in atrio. modo cum prophetis in cellario. ⁊c. Quarto commendatur domus celestis ab immensitate gaudij hoc tangitur cū dicit. ⁊ in secula seculorum laudabunt te. Sed numq̄d corpus hoc resumptis sibi erit laus vocalis. Ipsis quidē est q̄ lingua hominis data est ad quadruplex officium. Primo ad notificandum conceptum cordium. Aug. in enchiridion. Verba propterea sunt instituta non vt per ea homines inuicem sibi innotescerent: sed vt per ea in alterum quisq̄ notissimam cogitationes suas proferat. Illum ad istud officium non erit ibi lingua: quia corda erunt manifesta. Ezech. xiii. Manifestabit consilia cordium. Secundo ad erudiendum. Esa. l. Ipse dedit mihi linguam eruditam vt sciam sustentare eum qui lapsus est verbo, nec erit um ad illud erit ibi lingua q̄ omnes erunt sapientes et docti. Hier. xxxi. Non docebit vir proximum suum. Tertio ad cōfitendū. Eccl. xl. Labia et psalterium suauem facit melodiam: et super vtrūq̄ lingua suauis: nec etiam illum ad illud erit ibi lingua q̄ omnes erunt confitenti ibi et leti. Esa. xxxv. Gaudium et letitiam obtinebunt fugiet dolor ⁊ gemitus. Quarto ad deum laudandū. Eccli. li. Dedit mihi dominus linguā mercedem meā et in ipsa laudabo eum. Et illud ad illud officiū ibi remanebit lingua. Unde dicit Remigius q̄ tunc omnis lingua cessabit: et sola lingua hebrea que fuit linguā ade tunc remanebit. Augustinus. Tantabimus et videbimus: videbimus ⁊ amabimus: amabimus ⁊ laudabimus. Ecce ch erit in fine sine fine: idem. Ipse deus erit finis omnium desiderioꝝ nostrorum qui sine fine videbitur sine fastidio amabitur: sine fatigatione laudabitur. Si quis amicum libenter videt aliquādo ipsa sua visio finitur, ideo dicitur Sine fine videbitur. Si quis aliquem amat aliquādo ipse suus amor infastidium vertitur, ideo dicitur, Sine fastidio amabitur. Si quis semper cantaret aliquando fatigaretur, ideo subditur Sine fatigatione laudabitur.

¶ Sermo. cclxxx.

Hec eadem die, Sermo. ix.

Beati pauperes spiritu qm ipsorum est regnū celorum. ⁊c. Math. v. In isto euangelio ponuntur septem beatitudines ⁊ septē dones missionales correspondentes que septē sanctorum ordinibus adaptant. Prima beatitudo est beati pauperes spū. Et illa conuenit ordini apostolorum quia ipsi primi fuerunt ꝑ propter xpm ola ēdempserūt. Illa aut pauperies vere meritoria debet habere tria q̄ dicunt in glosa ⁊ reiciunt ex textu vt. Et tertia de ipsis dicit ideo bi qui pauperes vt recta intentione hoc faciat, ideo bi spū. sex spiritualī intentione vt celestia ꝓcupiscat. ideo bi spū ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Ista pauperies ita inceptis fuit meritoria ꝙ nūq̄ fuit eos auta sed ipsa nō simulata sed vera. Et vnar. Ch tria sunt genera paupertatis sex voluntaria: et simulata recte dicuntur recte offerens relicta simulatione necessarī ⁊ patiens ⁊ voluntariā amplectēs pauper efficit spiritu. Ipse beatitudinē adeptus promittit. cum dr. Qm ipsorū est regnum celoꝝ. Tales enim pauperes habent mundū ad dominandū. ii. Cor. vi. Tanq̄ nihil habentes ⁊ omnia possidentes. Habent deum ad hereditandum. Numeri. xviii. In terra eorum nihil possidebitis ego pars ⁊ hereditas tua. Habent celum ad letandum. Luc. vi. Facite vobis amicos de mammona iniquitatis. ⁊c. Habent etiam regnū ad possidendum. Luc. xii. Nolite timere pusillus grex quoniā placuit patri vestro dare vobis regnū: et ideo dicit Ipsorum est enim regnum celoꝝ quia tam habent ipsum in spe certa. Ro. viii. Spe salui facti sum⁹. Tales aut̄ non sunt pauperes sed valde diuites. Tres enim sunt species hoim ꝙ quis nihil habeant in re illi multū in spe sex qui ad magnum spūalē electi sunt qui in loco tuto aliquem thesaurum reposuerunt. et qui sunt heredes patrie ꝑ. Tales sunt pauperes christi. Jacobi. ii. Nōne deus elegit pauperes in hoc mundo ecce quia sunt ad celestem dignitatem electi diuites in fide ecce quia thesauri eorum sunt in tuto reposita deinde nemo spiritualeo a nullo possunt auferri ⁊ heredes regni quod repromisit deus diligentibus se. ecce quia sunt heredes regni dei futuri. Secunda est, beati mites. et comenit angelus qui alijs superbientibus deo humiliter adhesserunt ⁊ quibus etiam ex humilitate deseruire dignatur. illi autem sunt mites qui nō sunt ad furias impatientes. quod tripl⁹ modis fieri

potest aut quando quis moueor plusq; de beatant plusq; debeat aut cū omnino nō debeat. Est in lib. de pēn. Quedam nos tor quent magis q̄ debeant aut plusq; debeāt aut cum omnino non debeant: sicq; aut augemus voloremur aut paucoccupamus aut fugimus, huic beatitudini additur promissio. cum dicit, quoniā ipsi possidebunt terram scz viuentium vel terrā, id est corpus suum terrenum possidebunt gloriosissimum. Vers. Habitet gloria in terra nostra, id est in corpore nostro, q̄s ex quatuor elementis constat esse compactum postea subdit. Videat ergo corp⁹ eo terra immortalitatē: et aqua impassibilitatem, aer leuitatem, et ignis pulchritudinem et claritatem. Tertia est beati qui ingent et sitiu beatitudo conuenit martyribus quibus dictum est. Joānis vi. Amen dico vobis quia plorabitis: et flebitis vos, felices sanctorum lachryme que habent vel intribuare, Esaie. lxij. secundum alī. literam. Atque lachrymarum tuarū in abitatis me. Habēt etiam deum pungere ad libidinē dum sicut equus calcaribus pungitur ad currēdum, unde dicit glosa super Job. Oratio deum vngit: lachryma pungit habent deum cogere et vincere. Osee. xij. Ululauit ad angelum et confortatus est fletibus et rogauit eum. Augustinus. Oratio est lenis lachryma cogit. habent animam clarificare. Bern. Vno lachrymis baptizata dicit in cōtemplatione timpidius. Lachryme etiam habent diabolum subuergere et necare. Ho. Contribulabit capita draconum in aquis. Huic beatitudini additur promissio, cum subditur, quoniam ipsi cōsolabuntur et etiam risū perpetuo replebuntur. Luce. vi. Beati qui fletis quoniā ridebitis. In celo quidem est risus plenus. Job. viij. Donec impleatur risu os tuum. In mundo autem est risus semiplen⁹. Prouerbio. xiiij. Risus dolore miscebitur. In inferno autē non erit risus sed ibi erit stridor. Jerichebuntur siquidem ipsi ā nati a deo. Ho. Qui habitat in celis irridebit eos, Jerichebunt ab angelis qui fuerunt eop amici. Eccl. xx. Fatuus nō erit amicus, irrichebuntur a demonibus. Vbeh. i. Videruntcum hostes: et deriserunt sabbata sua. Jerichebuntur a dānatis: et ā parentibus: et cognatis. Job. ij. Parcite mei: et cognati irrichebunt vitā eius. Jrridebuntur multo: a fetibus. Esa. xiij. et tu subuersatus es sicut et nos nostrisq; similis es effectus. Quarta est beati qui esurient: et sitient iustitiam. Et ista beatitudo conuenit prophetis qui vehementer esurichant et sitichant aduentum iusti dicentes. Esaie. xlv. Rorate celi desuper: et nubes pluant iustū. Istam iustitiam: nos habere debemus. Est autem iustitia sicut dicit glosa ibidē. Aliq; cui q; tam superiori q; inferiori aut equali ius suū reddere. Vers. Redde dilecto reuerentiā: et obedientiā quarū altera cordis altera vero corporis est. Exigit a te subditus cultū dei: et disciplinā. Custodia vt possit cauere peccata: disciplina: ut male non remaneat impunita. Aliquis ex deus consilia: et auxilia. Consilia quo erimatur ignorante. Auxilia quo iuuetur infirmitas humana. huic beatitudini additur promissio cum dicit. Quoniam ipsi saturabuntur. Ho. quasi dicat: ego sum qui te dedi sitire. Vers. Con mei conturbatum est in me: et inde dolet, et pertrehit me virtus mea: unde gemo. et lumen oculorum meorum: et ipsum non est mecum, inde error. Aeruntus men. Quare irritis eo anima mea. spera in deo: quoniam adhuc confitebor illi. qui a ratione errotis voluntate dolor: a memoria timor: omnis recesserit et succesterit illa qua speramus mira claritas plena suauitas et eterna securitas. Idem. Qui replet in bonis desiderium anime ipse tationem futurum est plenitudo lucis, voluptatis plenitudo pacis me monie continuitas eternitatis. Quinta Beati misericordes: et conuenit patriarchis q̄ operibus misericordie insistebant nō tantū corporalibus sed etiā spiritualibus, de corporalibus operib⁹ mīe dicit. Visito, poto, esho, suo, pellio, condo. Sed de spiritalib⁹ dicitur Consule, castiga, solare, remitte, sustine, et primo consule ei est nocē ignorātē: et dirige dubitātem, et sic in hac intelligentur duplex elemosina spiritalis scz doctrine et consilii. Castiga delinquentē consolare tristem: et remitte in te delinquentibus. Sustine est patienter posita alicui defectus. Ho. pro omnibus, huic beatitudini additur promissio cum dicit, quoniā ipsi misam cōsequentur. Et istam misam cōsequentur ipsi: in vita: et in morte. in vita qui ipsa mia impetrat remissionem culpe. Eccl. iij. Sicut in feruēs aqua ignis extinguit ita elemosina extinguit peccatum. Benedictionē gratele. ij. ad Corinth. ix. Qui seminat in benedictionibus de benedictionibus metet. et cetera. Benedictionē perseuerātie. Eccl. xxix. Sicut homo vir quasi facenius cū ipse et gratiam hoc quasi pupillā seruabit. in morte quidam Tales misericordes pertātes: et triplices literas scz literas simplicis iustitie. de quibus dī Luc. vi. Date: et dabit vobis. Bona tulte mīe de qb⁹ dicit hic. Beati misericordes: q̄m ipsi misam. et. Abundantia gratie. de quibus dicit Luc. vi. et. Mensurā bonā et confertā et cōsitatam. et. Certa beatitudo est. Beati mundo corde. et hec beatitudo conuenit virginibus que mundicia corporis et corpore habuerunt. In veteri nō testamento tripliciter fiebat mundatio scz per aquā expiationis. de qua habet Numeri. xix. Per sanguinem. Heb. ix. Ola pene in sanguine mūdant. Per vnctionē sicut fabre nacula et vasa: et aaron cū filiis suis. Sic et ipse virgines se mūdabāt per aquā confessionis pure. Esa. Lauamini: et mundi estote. Per sanguinē paffionis dñice. Heb. xiij. Sanguis ihū emundabit conscientias nostras. et. per vnctionē gratie infuse. i. Joā. ij. Unctio eius docebit vos de omnibus. huic beatitudini additur promissio qua dicit, q̄m ipsi deum videbunt. Vers. Fecerit deo tribus modis videndo eū in oībus creaturis, habitēdo eū in nobis: et ipsis. et quod oībus beatius est cognoscendo ipsum in se ipso veritate. Se prima beatitudo est. Beati pacifici: et ista beatitudo cōuenit confessoribus quibus se pacē cōscientie habuerūt: et pacem in aliis pcurauerūt. De ista pace dicit beatus Augu. in lib. de ciuitate dei. Tantū est bonum pacis vt etiā in bonio terrenis atq; mortalib⁹ nichil sit dulcius gratius audiri: nihilq; desiderabi⁹ vita cōsequi: et nil postremo possit melius inueniri. et huic beatitudini additur promissio. Quoniā ipsi filij dei vocabuntur. Hec est vere apparebit qui filij dei sumus p aperta similitudinē. i. Joā. iij. Scim⁹ q̄m cum apparuerit similes ei erim⁹ per hereditatē eterne pceptionē. ij. Cor. xij. Nequ enim debent filij parentibus thesauriare: sed parentes filijs. per familiaritatio magne ostensionem. Tenebit enim eos in mēte sua. Ho. Filij tui sicut nouelle oliuarū. et. in circuitu mēse tue. Luc. xi. Pueri mei mecū sunt in cubili. in fide sua. Ho. et filij eop psq; in seculum sedebunt super sedē tuā: et cōsumet eos super arbona sua. Matth. xxv. Super pauca fuisti fidelis: super multa te constituam.

¶ Sermo. cclxxxi. De cōmemoratione animarum. Sermo primus.

Memora re nouissima tua: et in eternū nō peccabis. Eccle. vij. Unde vel de eis dile mostem nostrā sepe ad memoriā res ducere. Deo spiritui sanct⁹ nos inducit ad nostre mortis memoriam habendam. cum dicit Memorare nouissima tua. et. Deinde ponit huius memorie vtilitatē magnam cum subdit et in eternum nō peccabis. Circa primū notandum est q̄ in hoc quod dicitur, nouissima, includit prima et media quorum recordatio ad humilitatem nos inducit. Primo enim debemus memorari nostri primordij: ad quid nati sumus. et ex quam vile sunt considerenda scz natura: statura: et ortus. Natus quia puer cum peccato concipitur. Ho. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum. et. Statura quia puer maioris erat eius super genua matris. Esa. Lauamini: et mundi estote. Per sanguinē passionis dñice. Heb. xij. Sanguis ihū emundabit conscientias nostras. et. per vnctionē gratie infuse. i. Joā. ij. Unctio eius docebit vos de omnibus. huic beatitudini additur promissio qua dicit, q̄m ipsi deum videbunt. Vers. Fecerit deo tribus modis videndo eū in oībus creaturis, habitēdo eū in nobis: et ipsis. et quod oībus beatius est cognoscendo ipsum in se ipso veritate. Se prima beatitudo est. Beati pacifici: et ista beatitudo cōuenit confessoribus quibus se pacē cōscientie habuerūt: et pacem in aliis pcurauerūt. De ista pace dicit beatus Augu. in lib. de ciuitate dei. Tantū est bonum pacis vt etiā in bonio terrenis atq; mortalib⁹ nichil sit dulcius gratius audiri: nihilq; desiderabi⁹ vita cōsequi: et nil postremo possit melius inueniri. et huic beatitudini additur promissio. Quoniā ipsi filij dei vocabuntur. Hec est vere apparebit qui filij dei sumus p aperta similitudinē. i. Joā. iij. Scim⁹ q̄m cum apparuerit similes ei erim⁹ per hereditatē eterne pceptionē. ij. Cor. xij. Nequ enim debent filij parentibus thesauriare: sed parentes filijs. per familiaritatio magne ostensionem. Tenebit enim eos in mēte sua. Ho. Filij tui sicut nouelle oliuarū. et. in circuitu mēse tue. Luc. xi. Pueri mei mecū sunt in cubili. in fide sua. Ho. et filij eop psq; in seculum sedebunt super sedē tuā: et cōsumet eos super arbona sua. Matth. xxv. Super pauca fuisti fidelis: super multa te constituam.

¶ Sermo. cclxxxi. De cōmemoratione animarum. Sermo primus.

Memora re nouissima tua: et in eternū nō peccabis. Eccle. vij. Unde vel de eis dilectus ad nostre mortis memoriam habendam. cum dicit Memorare nouissima tua. et. Deinde ponit huius memorie vtilitatē magnam cum subdit et in eternum nō peccabis. Circa primū notandum est q̄ in hoc quod dicitur, nouissima, includit prima et media quorum recordatio ad humilitatem nos inducit. Primo enim debemus memorari nostri primordij: ad quid nati sumus. et ex quam vile sunt considerenda scz natura: statura et ortus. Natus quia puer cum peccato concipitur. Ho. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum. et. Statura quia puer maioris erat eius super genua matris. Hinc est q̄ naturaliter oculi genibus flexis citius lachrymantur: et super genua positi ad flendum citius prouocentur. Ortus etiam circa nativitatem nostram est considerandus quia ipse ortus noster est cum. Gratus. Augustin. in libro de ciuitate dei. Infantia que non a risu sed a fletu oritur in hanc lucem quicq; malorum pateretur fit nescius profectat. Solum quando natus est ferunt eis fisse zoroastri nec tamen ille risus sibi prosuit quia a Nino rege assyrio interfectus fuit: et ista tria deplorat prophetes dicens. Miser factus sum propter culpabilem reatum: et curatus sum propter situm curas: et tristatus ingrediebar que ad flebile ortus. Secundo debemus memorari nostra media quia vita nostra vanitatibus plena est. Augustinus Hugonem de scto victore in hac vita est quadruplex vanitas. Prima est in rebus conditis que quidē habēt vnā vanitatem a nō esse ad esse. Ps. Vane posuisti oēs filios hominū. Alia est in ipso esse, quia in eodem statu non permanent. Rom. viij. Vanitati creatura subiecta est. Aliaest ad esse in non esse. Ho. Verumtamen in imagine pertransit homo. Ista tripler vanitas tangitur. Eccl. i. Cuncta subiacēt vanitati: quo ad vanitatem in esse, de terra facta sunt quo ad vanitatem de non esse in esse. et in terra pariter reuertuntur: quo ad vanitatem de esse in non esse. Secunda vanitas est in operibus humanis que constituit in acquirendo diuitias delitias et honores: quetamen cum labore acquirantur cum timore possidentur. et cum dolore perdūtur. Tertia vanitas est in corporalibus, nam secundum Bernardū Caro nostra impugnat a suo materiali principio: id est a limo: ab ipso mundo: et a diabolo. Et dicit q̄ a luto habet cogitationes voluptuosas a mundo curiositates: et a diabolo malicias. Quarta vanitas est in mentibus in quibus est triplex vanitas secundum Gregorium. Una est quia cum labore possicit: sine labore deficit. Alia est quia modo ardenter appetit: modo fastidit. Tertia est affectionum parietas que ipsam sepe in peiū. Tertio debemus memorari nostra nouissima: scz ly mortem periculosam: et piam. Mors dolorosam. Mors nanq; valde est perículosa quia tunc anima quadruplex bellū gerit. Anima enim cum mundo separatur. Anima nāq; naturaliter vnit esse in corpore et mortuo eam mittitur separare. i. Reuel. xv. Sicut separat amara mors. Secundū habet cum diabolo inimicitiā. Gen. iij. Inimicitias ponam inter te: et mulierem: et semen tuum: et semen illius. Ipsa conteret caput tuum: et tu insidiabis calcaneo eius. Tertiū habet cum pec

cuto se ingessent. Spe em ſit diabolo procurãte, vt ipſi animę omnia ſua peccata ad memoriã reducentur vt ex hoc in desperationẽ labat. Ideo non debet tunc ad memoriã reducere ſua peccata: ſed poti9 ſua meritа: ſicut ille fecit qui dixit. iiij. regum. xx. Memento quomodo ambulaverim coram te. Quarto habet eã deo rationẽ exigente. ij. ad cor. v. Omnes nos manifeſtari oportet ante tribunal xpi. Secũdo debemus memorari pẽã formidolosam. Jo. In via qua ambulabam ab. la. mihi. Ideo talibus debet dari viaticũ. i. corpus oſficum. via eſt ſita eſt longa: ideo ſibi datur ad refectionẽ. iij. Reg. xix. Surge comede: grandis eſt tibi relicta via. Et periculoſa. ideo ibi dabatur ſanctus pugil ad defendendum Job. xvij. Pone me iuxta te: et cuiuſvis manus pugnet contra me. Et tenebroſa: ideo datur ſibi tanq̃ lucerna ad illuminandum. Jo. viij. Ego lux mundi ꝛc. eſt dubia: i ignota. Jo ſi bi datur tanq̃ ductor ad precedendũ. ex. cl. xv. Mat miſit in misericordia populo quem redemiſti Secũdo ponit memoriã mortis vtilitas magna cum dicitur. Et in eternum non peccabis: nec peccato ſuperbie: nec peccato luxurie: nec peccato auaricie. Superbus enim ſi aliquas gratias habet inde extollitur. ſi aliqua ſibi proſpera ſuccedunt inde elevatur. Si vero aliquibus adverſis deprimitur inde dedignat: ſed memoria mortis compeſcit ne homo extollat in gratijs eccli. x. Quid ſuperbis terra: et cinis. Sicut enim puto in extenſione caude gloriatur: ſed conſiderando pedes ad humilitatem reducitur. Sic homo ſi ex conſideratione gratiarum extollitur oſſideratio peccati ſibi finem ad humilitatem revocatur Bugon. in moral. Velpecti faceſſ in putredinem: quia priuo intumeſcebant in putridine Compeſcit etiam ne glorietur in proſperis. Sicut enim anes cauda ſe regũt pondo per extremũ memoria mortis regit hominem ne eleuetur in proſperis per fugibiam. Et ſicut ypocras purum cito inebriat: mixtum vero ſobrietatẽ facit. Sic letitia mundana cito reſolvit animã. mixta vero cum mortis memoria animã temperatum facit. prouer. xiiij. Risus dolore miſcebitur. ſi extrema gaudij luctus occupat. compeſcit etiam hominẽ ne indigneꝫ vel frãgatur in aduerſis. Sicut eſt piſces in aqua nãdo eã cauda ſe erigunt: ſic ꝛ homines in aqua tribulationũ ne per impatientiã demerganꝫ. Per memoriã mortis ſe regant. Secũdo expellit peccatũ luxurie. Sicut eſt animal fumi cauda expellit muſcas. Sic et homo cum mortis memoria debet a ſe expellere cogitationes immundas. Hugo. Ad enim ſit carnis ſubſtantia teſtantur ſepulture nihilũq; ſic ad domandum carnis bellaria videlicet ieiunia vt quiſq; hoc q̃ deſiderat quale ſit mortuum penſet. Magna ſtupiditas eſt corpus ſuũ nutritis ſcibus impinguare carnalibus: quod poſtmodum cibus futurus eſt vermibus aſſociatum ſerpentibus

Diabolicum bellũ ambulationibus aliis aliis triplicem hereditatem corpus habiturum eſt ſcilicet vermes ad corrodendum ſerpentes ad aſſociandum: beſtias ad concidendũ Eccle. x. Cum enim moritur homo bestialibit serpentes: bestiabuntur vermes. Tertio memoria mortis expellit peccatũ ambitionis. Nullus enim ſapiens debet dignitates appetere cum poſſimodum de corpore exiturus ſit nud9 Job. i. Nudus egreſſus ſum de vtero matris mee: ꝛ nudus reuertar illuc. exituruſ ſit ſacco vel cilicio tegẽdus. Job. xvi. Saccum conſui ſuper cutem meã. exituruſ ſit omnibus diuitijs ſpoliandus. Jo. Ne timueris cum dites factus fuerit homo exituruſ ſit cito in vermem ꝛ putredinem reſolvẽdus. Job. xvij. Putredini dixi: pater meus es: mater mea: ꝛ ſoror mea vermibus. exituruſ ſit cito in cinerem ꝛ in putredinem reciprocandus. Eccle. x. Quid ſuperbis terra ꝛ cinis cuius conceptus fit culpa. naſci miſeria: viuere pena: et mori angustia.

¶ Sermo. cclxxxij. Eodem die ſermo. ij.

De parate erãt ꝛruentes ei eo ad nuptias Mat. xxv. anime fidelium vt ad celeſtes nuptias intrare poſſimꝰ de hoc mundo decedunt debẽt ſe preparare ꝛ in vita: et in morte. in vita faciendo bona opera in terris et quibus domũ ſibi paleant edificare in celo. Edificantium autẽ quida ſunt valde boni quida ſunt valde mali quidam vero mediocriter boni ꝛ mediocriter mali Valde boni ſunt viri perfecti qui domũ in celo edificant de auro. argento: ꝛ lapidibus pretioſis. i. cor. iij. Si quis ſuper edificat ſuper fundamentum hec aurũ ꝛ argentum: ꝛ lapides pretioſos ꝛc. Per aurũ ſignificatur dilectio dei que eſt incorruptibilis ſicut aurũ. ſicut aũt corrumpitur ea q̃ ſibi ſuccedit melio9. i. aperta vitia. Sperantes euacuatur quia ſibi ſuccedit melius ſcilicet eterna poſſeſſio. Charitas autem non euacuatur quia charitati nihil quod melius eſt ſuccedere poteſt q̃ ipſa charitas que deus eſt. Per argentum intelligitur dilectio proximi. Sicut em poſt aurum pretioſius ꝛc

laſſum eſt argentum ſic poſt mandatum de dilectione dei mandatum de dilectione proximi melius eſſe cenſetur. Math. xxij. Diliges dominum deum tuum. ꝛc. Hoc eſt mandatum ꝛ primum mandatũ: ſecũm autem ſimile eſt huic. diliges proximum tuum ſicut teipſum. Per lapides preciosos intelliguntur bona opera que debent eſſe lucida per intentionem rectam ꝛ ſolida per perſeverantiam: ꝛ virtuoſa per charitatẽ q̃ alias enim nullius virtutis eſſent nili in charitate fierent. Illi ergo edificant domũ de auro et argento et lapidibus pretioſis. qui habent charitatem dei ſuccẽſum proximi dilectionem ſinceram ꝛ operationẽ ſolicitam. Tales enim deſtructa domo corporis nostri ingrediuntur domum celeſtis claritatis. ij. Cor. v. Scimus quoniam ſi terrestris domus noſtra huius habitationis diſſolvatur ꝛc. Valde mali ſunt miſeri peccatores qui edificant ſibi domum infernalem de ſpinis auaritie. de luto luxurie. de lapidibus ſuperbie Per ſpinas demitie intelliguntur vt habetur Mathei. vij. Quare ergo edificant ſibi domum ſpinoſam. et ſi in ea comburentur. eſa. xxxiij. Spine comburentur igni comburentur. Luxurioſi edificant ſibi domum lutoſam Eccl. xx. Omnis mulier fornicaria quaſi lutum in via conculcabitur. Quia igitur ſibi edificauerunt domum luteam ideo in ipſa do. lutea a hominibus conculcabuntur. Eſa. x. Ponam eum. Caſſur. i. diabolum contra populũ ſuum. vt ponat illum in conculcationẽ ſicut lutum platee. Superbi autẽ edificant ſibi domum lapidoſam. Superbia enim auditur lapidis facit cor durũ. Job. xli. Cor eius indurabitur quaſi lapis: et quia edificant domum lapidoſam, ideo et ipſe lapidibus a demonibus debent lapidari. Eccle. xxij. In lapide luteo lapidatus eſt piger. Nemo enim pigrior q̃ ſuperbus. Mors aſſignatur enim pauperem recipere eruditus ſcit ad eccleſiam ire: peregrinandatur ſe lamis obſeruare. Mediocriter autẽ boni et mali ſunt viri imperfecti qui licet ſuper fundamentum fidei edificent aurum argentũ et lapideꝫ pretioſos edificauerunt michi lominium ligneum: fenum. ꝛ ſtipulam. i. peccata venialia quorum qui ſtam ſunt in plus ꝛ cõſuetudine. q̃ illa ſunt ligneum. Quedã vero in quadã aſſuetudine: ꝛ illa ſunt fenum. quedam adhuc ex quadã ſurreptione: et illa ſunt ſtipula Vel poteſt dici q̃ per iſta tria intelliguntur amos domeſticoꝝ vocatio ꝛ illustrium amor vanitatum ꝛ amos honorum. Qui ergo ad iſta intenſiori amore inclinãtur plus habentes vel minus vel minimũ de humilitate carnalitatis vel cupiditatis vel ambitionis. plus vel minus: vel citius

crenabuntur. Secundo fidelium anime debent ſe preparare in morte. Quattuor nãq; ipſe anime de corpore exeuntes timere cõſueuerunt. i. laqueos demonum multitudinem peccatorum. ꝛ penarum acerbitatem. ꝛ plorum ignorantiã. Contra laqueos demonum ſe debent armare per elemoſynarũ largitionem. Elemoſyna enim tanq̃ lanceam reſtringendum ꝛ ſcutum ad defendendũ antecedit. Unde de elemoſyna dicit eccl. xxix. Super ſcutum potentio et ſuper lanceam aduerſus inimicum tuum pugnabit. Contra multitudinem peccatorum debẽt ſe armare per veram confeſſionem Eccl. xxxix. Ante mortem confitere. Eccl. xviij. Ante iudicem interroga teipſum ꝛ in conſpectu dei inuenies propitiationem. Contra timores penarum debent ſe armare per extremam unctionem. Que quidem unctio valet ad triplex habetur Jaco. v. Scilicet ad celeritatem de pena purgatorij ſalutationem. Unde dicit. Oratio fidei ſalvabit infirmum. Ad ipſius pene aliqualem mitigationem. Unſubdit. Et alleuiabit eum dominus. Ad precationẽ dimiſſionem. Unde ait. Et ſi in peccatis ſit dimittentur ei. Contra ignorãtiã ſanctorum debent ſe armare per corporis xpi perceptionem. Filius enim dei ſalvãs quẽ ducit ad infernum que ad ſpiritũ ſuum ad purgatorium: ꝛ que ad celum. ꝛ ideo anime ſanctorum errare nõ poſſunt que habẽt talem ductorem Job. xiiij. Ego ſum via veritas ꝛ vita Ipſe enim animã in via recta ponit: q̃ ei ſit via ꝛ poſita per viam rectã deducit: quia ei peritiam beatorum in paradiſum introducit. deducẽs eã ad ſe qui eſt via ꝛ beatitudo noſtra.

¶ Sermo. cclxxxiij. Eodem die ſermo. iij.

Emoratio iudicij mei. ſic enim erit et tuum michi here. ꝛ iſti hodie eccl. xxxviij. Recte memorare novissima tua: et in eternum non peccabis. Recte memorare debẽt ſe reducit ea quod ipſa mortis memoria eſt multũ vtilis ꝛ neceſſaria adeo q̃ ipſi philoſophi multũ mortis memoriã recõmendauerũt. Unde hero. Platonis ſententia eſt olim ſapientiã meditationem eſſe mortis. Alius philoſophus dixit. Ꝑma philoſophia eſt aſſidua mortis meditatio. Valet aũt ad triplex mortis. ad quinq; Primo ad oſtendendũ q̃ vita nra multe ſit brevitatis Et iſtud patet in illo rege po

Universidad de Deusto
Biblioteca

tentissimo de quo dicit Hiero. ad Helsodo. Iferco ille potentissimus rex qui subuertit mundum mortuus constrauit cum de subiugati loco infinitam cerneret multitudinem exercitus flemisse dicitur. Et eo q̃ post centum annos nullus eorum quos tunc cernebat superuiturꝰ esset. Deus nãq; tres terminos humane vite imposuit. Primꝰ fuit ante diluuiũ. f. mille annoꝝ licet eẽ mille narium nullus attigit. Secundus fuit post diluuium. & durauit ꝓlixꝰ ad dauid. f. centũ & viginti annoꝝ. Hũc. Dominus dies vite eius centum & viginti annoꝝ. Tertius tempꝰ a dauid & durauit ꝓlixꝰ ad annũ. Cxx. vel. lxx. annoꝝ. hc. Dies autem nostros in ipso. lx. anni. ꝛc. Nec mirum si tam breues ei⁹ est vita cõsiderando erat antiquitꝰ vt dicit Johannes Clemo. q̃ in eadem die qua sum peratoꝛ coronabatur fragmenta marmoꝛis diuersorum sibi ad artificium portabant qui dicebãt. De quo marmore habet imperatoꝛ sibi fieri sepulchrum. Et eadẽ die qua imponebatur sibi corona parabatur etiam sibi sepultura. Secundo vilis est ad offendendũ & labores qui non sunt propter nos sunt multe vacuitatis. Illud patet in virgilio qui circa finem vite sue quatuor. Bucolica fecisse dr in quibus ostendit se complandos tres libros grauiter laborasse. f. libꝝ de bucolicis in quo tractabit artẽ pastoralis cuꝰ reubus de georgicis in quo tractabit artẽ agricolarum & libri eneidos in quo tractabit autem militie & pugne. Et si nec de copia nec de fame bene pastis portauit hec nec de aquis tã bene satis portauit sed tos nec de hostibus superatis & victis portauit spolia. Unde dicit Pastor arator equos pauit colui lugui cogitas rura hostes que q̃ labore graui. De capris pastis & rure satis hoste subacto. Nec hic nec sexcentos nec spolia vita tuli. Hic aurẽ virgilius methaphorice loquitur est. Finaliter enim in monte de suis delitijs portare potest hic alicuius balcadinis nec de suis diuitijs segetes alicuius refectionis nec de suis triumphis tabulam alicuius honoris. ꝛc. Ne timuerit eũ dines factus fuerit homo. Hoc refertur ad carnales iuditias dominꝰ enim p carnali accipitur & cum multiplicata fuerit gloria domus eius hoc ẽt ad dignitates mundanas. Quoniã cũ interierit non sumet omnia hoc quo ad temporales diuitias. Et si quanter dicit omnia quia de hijs aliquis se cum portat. Nam de delitijs secum portat conscientie amaritudinem Prouerb. v. Nouissimus filius amara quasi absinthiũ. De diuitijs portat extremam egestatem sicut patet in diuite illo epulone qui guttam aque habere non potuit. De honoribus ecclẽ portat omnimodã detectionem. 1. Mac. ii. Glosa eius fercula et vermes eũ. De die enim exaltatur & eras nõ inuenitur. Tertio vitulo est ad offendendum q̃ status hominis est multe miserie & penalitatis. Illud enim patet in aristotele qui dum in infirmitate ultima laboraret & ab aliquibus discipulis rogaretur, vt aliquod verbum sentẽtialis eis dimitteret ait humiliatus in hunc modum intraui angitus vesi / contuba & tuo egrediar, cinfectus & ignarus. Ubi ostendit statum suum fuisse miserabilem. Iterum ad ingressum, cum dixit humiliatus in hac miserum mundi intrauit. Vere humiliatus quia cum culpa et fletu pauper ac nudus. Fuit etiam miserabilis status ad progressum. Ideo dixit angitus vixi. Est autem triplex labor angitus, Una laudabilis & meritoria. Iob. Laborauit anima tc. Alia reprobabilis & diabolica. Jere. ix. Ut inique agerent laborauerũt. Alia indifferens & penosa Job. v. Homo nascitur ad laborẽ. Laborꝝ vero quos ipse pertulit non fuerunt sibi meritorii, quia hoc non faciebat propter deum sed propter famosum humanum. Fuit etiam status miserabilis. Ignarus ad egressum. Ideo dixit. Coturbatus egredior. Recedebat autem conturbatus, vel quia mundana que dilexerat odiserat, vel quia te quis demones sibi mortem apparuerũt vel quia sibi reuelata fuerat sua damnatio. Fuit etiã eius status miserabilis post egressum. Ideo dixit. Inscius et ignarus. Acerbitas enim penarum sibi ebibitionem tulerat omnium scientiarum. Unde cuidam amico socio suo apparuisse dicitur dicens. Ille q̃ tantum scientiam suam perdidit. et nichil aliud nouit nisi solum modo penã suam. Qua torquebatur. Quarto est vestitus ad ostendendũ q̃ omnia mundana sunt omnino de vanitatibus. Illud manifeste patet in alexandro cuius esset in quodam vase aureo fuerunt reposita. & recondita et philosophi de multis mundi partibus conuenerunt quorum unus dixit. Heri illefactebat thesaurum de auro. hodie per aurum thesaurũ fecit de vepso. Alius dixit. heri non sufficit sibi totus mundus: hodie quinq; pedum sepultura est contentus. Alius dixit. heri illam sequebatur omnes pinentes. hodie vicenarius ille sequitur omnes nr̃os exitus. Alius dicebat. Ille heri omnes quos volebat a morte poterat liberare sed hodie mortis iaculum non potuit euitare. Alius dixit. heri ille premebat terrã hodie autem a terra premitur ipse. Alius dixit. heri ille museo habebat amicos & hodie habet te rpo linnen pelme ipse meritis aliquarum sanctorum infundẽdo. Alij vero sunt qui nõ possunt se iuuare necab alijs adiuuari sicut dãnati de quibus dicitur. Mat. xxii. In illo qui intrauit ad nuptias. Nõ est potestis dannatus iuuare bonũ aliquod faciendo q̃ habet ligatam potentiam operatiuam. Ideo dicitur. Ligatis manibus, nec etiam bonũ aliquod diligendo q̃ habet ligatã potentiã affectiuam. Ideo subditur. Et pedibus. pedes enim animę secundũ Aug. sunt affectus animę nec etiam bonum diligendo cũ habet ligatam potentiã intellectiuam. Ideo dicitur. Mittite eũ in tenebras exteriores nec aliquod bonum operum dicendo. q̃ habet ligatam potentiam enterpretatiuã. Ideo dicitur. Ut sic obmutuit. Nec potest ab aliis adiuuari damnatꝰ. Tum quia est extra umbilicũ diuine misericordie. Ideo dicit. In tenebras exteriores. Tum quia non est dignus ex eo q̃ non habuit vestem nuptialem. charitatis fraterne. Tum q̃ est precisus a corpore ecclesie membrum autem precisum efficitur putridum & fetidum. Sic dannatus tanq̃ putridus semper emittit sanies quia ibi erit fletus & semper in frigore erit. quia ibi erit stridor dentium. Alij vero sunt qui medium locum tenent scz qui non possunt se iuuare quia sunt extra statum meriendi possunt tñ ab aliis adiuuari. Tum quia quum viuerent hoc sibi meruerunt. Tum quia sunt in charitate que omnia bona ecclesie facit esse cõmunia. Tum quia sunt membra ecclesie pura & spũ sancto viuificata. Habent etiã magnam penurã Potest eñ quis tribus modis suã penurã releuare aut laborãdo meliorando aut munus accipiendo sed in inferno non erit tempus laborandi sed secundũ laborẽ recipiendi. ii. Cor. v. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal xpi. ꝛc. Mendicare est potestis dãnati sed qui eleemosynam eis porrigant nõ potestis inuenire sicut patet in diuite qui habere non potuit guttam aque. Damnati etiã mutui sui vendendo potestis quia nullus cõcedit mutui cui nõ sufficit proprium sicut patet in virginibus sapientibus que dixerũt nequaquam ne non sufficiat nobis & vobis. ꝛc. Octa ratio quare mortui sint a vivis adiuuandi. sumitur ex parte vinculi scz fraterne charitas. Ei dicit Salte vos amici mei. Dicuntur autẽ hic amici quattuor modis. Primo modo iure propinquitatis. Isto modo pt testetur iuuare filium & frater fratrem. Unde etiam dives apud inferos petitur fratres suos iuuare volebat. Secundo iure cõsanguinitatis sicut sunt viri religiosi qui fratres suos adiuuare tenentur. Tertio iure amicitie spiritualis. Et tales amici alios

micos: hodie autem omnes sibi sunt equales. Quinto memoria mortis est utilis ad offendendum q̃ maxima potentia et digni tas mũdana est magne pusillitatis. Illud patet in phogene philosopho. & in Hieremia. Cum enim dictus Dio-genes secundũ Hiero. extra vrbem in vase habitaret sita q̃ in etate semper fundam soli opponebat. in hyeme vero ad ipsum solẽ volebat. et Alexander antequam conflictus vnibam sibi faceret. Dixit ei si potebat vt ipse pro se aliquid faceret. Ille, vellem q̃ mihi non auferres quod michi dare non potes. q̃ simulatos intelligens ad aliam partem se deuertit. Deinde se valde mirari q̃ sua nõ pigebatur timere potentiam. Et ille. Potentiam tuam non timeo: quia aut est preterita aut presens aut futura. Preteritam non timeo quia iam non est. Futuram non pertimeo quia incerta est. Presentem nõ formido quia cito est transitoria De hoc etiã refert quintuscurtius quendam dixisse alexandro. Si tibi habitum corporis tui animi tui animi tui parem esse voluissent ophites non caperet & altera manu extendens. & alterã cõtingeres ecclesiam. deinde tripliciexemplo ostendit q̃ licet sit modo magnus cito potest fieri paruus. f. exẽplo vnius magne arboris que subito eradicatur & exemplo hominis in alto ascendentis que subito patitur casum. & leonis qui aliqñ parvum animalium cibus efficitur.

¶ Sermo. cclxxxiiij. cedit die, sermo. clij.

Jeremini mei misereremini mei saltẽ vos amici mei: quia manus. ꝛc. Job. xix. Hec verba cõuenienter possunt esse cuiusli⁹ anime posite in purgatorio suam in ei sententiam offendãtis et suffragia postulãtis. In quibus verbis ponitur triplex ratio quare mortui sunt a vivis iuuandi. Primus sumitur ex parte defunctorũ. f. magna necessitas. ibi dicitur. Miseremini mei miseremini. Seminat autem ipse persona defuncta verbum misericordie: quia indiget duplici misericordia. Una qua sustinat et indigentia alia qua puniatur eius penitentia indigentium enim magnam habent qui se nõ possunt iuuare. Sunt ei quã qui possit se iuuare sicut potẽs qui pñt se ad gratiam disponere & ab alijs pñt adiuuari. ephe. v. Surge qui dormis. Surge scilz de bonis operibus disponẽdo. & exurge a mortuis & peccata mortalia relinquendo & illumina-

quanda plus amant ꝯ prius. Proverbio xvij. Omni enim tempore diligit qui amic⁹ est. Omni tempore dicit qnta verno amicꝰ iunat amicum in vita ad bonum inducendo in morte ipsum ad penitentiam admonendo et post mortem suffragia faciendo. Quarto fure alicuius beneficij recepti. Qui enim recipiunt elemosynas reſunctorum obligantur ad suffragia missarum et orationum. Prouerbiorum sexto. Si spoponderis pro amico tuo obligatus es: illicet ex beneficio que recepisti debes recompensare faciendo festina lepius ei mandando. Suscita amicū tuū sacrificium offerendo. Non dormiat ecclia ꝯ tui sed vigilent orationibus insistendo.

Tertio recto quare mortui sunt a piulo sanandi sumitur ex parte indicio que est eius pene seueritas: cum dicitur quia manus domini fetuit me. Et quo colligitur q⁹ eorum punitio habet seueritatem: quia in manu domini ceciderunt. Hebre. decimo. Horrendū est incidere in manꝰ dei viuentis. Et habet pietatem: quia eos non subuertit ad damnationem: sed tantū ad purgationem. Deus est qui vult hic et in purgatorio: et in inferno. Hic punit paterna correctione. Hebreon. xij. Quem dominus diligit castigat: flagellat autem omnem filium quem recipit. In purgatorio punit cum misericordia indignatione. Esa. lviij. In momento indignationis: abscondi faciem meam parumper: et recessi a te: et in misericordia sempiterna miserebor tui. In inferno autem vero punit cum perpetua subuersione. Hebr. x. Impossibile est eos qui semel sunt illuminati ꝛc. Et propterea sunt in infernum: ruri sunt renouati ad penitentiam.

¶ Sermo. cclxxxv.

¶ Eiusdem Sermo quintus.

Audiuvocem de celo dicentem mihi: scribe beati mortui qui in dño moriuntur. Apocal. xiiij. Rationes tunc habentur qui sunt boni: certi ꝛ remotis partib⁹ delatiunt qui fuit de amicis: et ab amicis nūciati. Tales fuit rumores q⁹ nob⁹ refert ioh. nen. Fuit nāq; boni quia de eis salvatione. Sunt certi: quia a fidelissimo sonne eorum. Fuit ita teste deo. Sunt de remotis partibus quia sunt de ipso celo. Sunt ab angelo: nā est ab angelis qui sūnt sibi revelsabāt. Sint de amicis: nā est de nris defunctis. de quorum tam felici statu certificandi: et ideo tales rumores bene sunt scribendi: id est mente cōmendan di et eo qui sicut dicit beatus Greg. Quod loquimur: tūc fit: quod tūc hēmus manet. ꝛc. Circa istam vocem quam Ioannes audiuit duo videnda sunt: q⁹ vox venit et ꝓpter quid venit. Venit ecclia nobis de celo. et hoc cedit nobis: ad magnitudinē consolationis ꝛ gloriationis. Magna nāq; certitudo testimonij hic apparet: q⁹ in ipso celo nō sunt nisi bī trinitas: Agni ꝛ beati. Venit ergo ista vox de celo. i. a deo trino ꝛ uno qui non potest dicere aliq̄d mēdacij. Venit ab angelis q̄ non possunt errare. Venit a sanctis qui non possunt decipere. Est etiam vox ista ad nostram magnā consolationem: ꝛ ꝓ hoc considerare possumus q⁹ desiderauerunt nos expectant beata trinitas ꝓpter sue laudis implectionem. angeli ꝓpter sui muneris completionem perfectorum. beati ꝓpter suorum corpoꝝ reumptionem. unde Bernardus super cāt. dicit. Nō statu ꝛ cōsummatione ecclie. Pena simo omnū pendet. colle hanc. ꝛ sic gratia ipsa angelorum societas ꝓpter numeri imperfectionē quodāmodo claudicabit nec deus totum suū gaudebit nec deus totum suū gloriē laudē habebit donec et ipsi in conspectu angelorū psallant. Et etiam ad nostrā glorificationē. per celum enim intelligit altitudo trinitatis: pater ergo dat suā vocem. i. testimoniū. ſ. q⁹ non expectat tam Filius. et filius non expectat tā q⁹ sanctificatores spiritussanctus qui tam patris ꝛ filij perpetuos amatores. Circa secundū notandum est q⁹ ista vox ꝓpter quā tuca venit. Primo vt nos certificaret quā sit homo sit ex debitione sue nature ex pena: Ista mortui. Ipsa nāq; lex mortis totum humanū genus occupauit. In longitudine: quia vsq; ad finē mūdi durabit. sed tñ in inferno solummodo remanebit. Esa. xxv. Precipitabit dominus mortē in sempiternum. In latitudine: q⁹ per totū mundum a parvo vsq; ad magnū se extendit. Rom. v. In omnes homines mors pertransiit. In altitudine: quia vsq; ad altissimū dei filium se erexit. ibidē. Cum adhuc infirmi essemus secundum tēpus ꝓ impijs mortuus est. In profundo: q⁹ vsq; ad illū qui matris vtero se immergit. Osee. xi. Interficiā omnē ultimā ꝓlem eorum. Secundo ille per quē nūciat vt nos certificaret: qualis homo sit ex bono gratie: ꝛ ideo dicit. Qui in domino moriuntur. Circa q⁹ notandū q⁹ quidā moriuntur sine domino sūt. Et isti intrant mortē cum ꝓpe que animam separat a deo qui est vera vita. Esa. lix. Iniquitates vestre diuiserūt inter vos ꝛ deum vestrū. Sap. i. Peruerse cogitationes separāt a deo. Quidam vero moriuntur extra deū. ꝛ ideo non possunt redire ad deum et ideo tanquā absq; patrōcinio

vtris cruciabit hierusalē expellent. ꝛ in infirmate sue dicunt tactebunt. Hiere. xxij. Sepulturā asini sepelic putrefacet⁹ ꝛ ꝓiect⁹ extra portas hierusalē. Quidā moriunt ꝓ dño si cut sancti martyres ꝓ fide dñi morūtur sicut ipse ꝓ eis mortuꝰ est. Quidā decentes eū ꝓphecta. Quid retribuā dño ꝓ oib⁹ que retribuit mihi. Quidā moriunt in obsessui sicut ille. Quid moriunt peccō. Rosh. vi. Si mortui sumus ꝓcō: quomodo adhuc viuem⁹ in illo. Quidā moriunt eō dño sicut viri ꝓfecti ꝛ moriunt mūdo. de quib⁹ dicit Cor. vii. Mortui estis ꝛ vita vestra abscōdita est cum xpo in deo. Tertio ista vox venit vt nos certificaret qualis homo futur⁹ sit ex collatione ad alie. cū dicit. beati. Sancti dicūt in mūdo sunt beati in vna stola glie. ſ. felicitatis. Iō futuro aut̄ duplici stola. ſ. alie felicitatis ꝛ corporis claritate. Habet q̄dem anime diligenti deū corp⁹ suū suoq; instrumēta ꝛ mortuū ac reuelitatis. Sanū siquidem: sed tenebrosū penitentie. Infirmū ad meritum ꝓmictie. Mortuū ad deliciū ꝙ ꝑfectionē. Si reassectetur ad cōsummationem glie tam perfecte. Vers. Sine corpore anima nō vult perfici q⁹ in ostā status tenti: tuno subuenire sibi. Quarto venit vt nos instrueret qualiter homo se habere debeat in mortis recordatione: cū dicit. Scribe. Debet enim ꝓhibet scribere. ſ. memorie sue firmiter imꝓmere q⁹ homo sit mortalis ꝛ mortiturus ex natura: sed cō deo victurus ex gra. Illa aūt memoria mortis valet ad peccati ꝓhibitionē. ſ. superbie: auaricie ꝛ luxurie. Esa. xxij. Vbi erat⁹ ibi est ad inferos supba tua: eccl. vii. Secundū tua tua: ꝛ ꝓ tua tua: ꝛ ꝓ tua tua: ꝛ ꝓ

potet q illi qui sunt in purgatorio habent quadā tristabilia ⁊ quadā delectabilia. Tristabilia sunt: qz habent grauē acerbitatē de mouā lachrymā ⁊ diuinā visionis penationem. Delectabilia sunt: qz habent angelos certā visitationem: future beatitudinis certā expectationem: et suffragia ecclesie perceptionem. Tertio apostolo cōsolat fidelē sup̄ mortem charo rationē animē qz habet immortalitatem ⁊ felicitatē: cā dicit. pt nō cōtristemini sicut ceteri qui spem nō habēt. Et qz quibusdā habēt spem debent desiderare de fragili corpore exire: vt possint ⁊ ea melā glie possidere. Ad cuius p̄pām ad formatū triplici exemplo ostendit. Sicut desiderat nauis exire de nauticio. Modo ens ipsa ala operiē flectib⁹ naturē cōplementi: ⁊ modo cōquiescit ventis tātionis. Vbi. viij. Ecce mot⁹ facius est in mari quo ad ventos tentationis: ita vt nauicula operiret fluctib⁹ quo ad fragilitatē cōplementi: nisi tūc de⁹ surgat ventos ⁊ fluctū ⁊ tranquillat. Unde sequit. et surgens imperauit ventis ⁊ mari: et facta est tranquillitas magna. Secundū exemplum est sicut desiderat peregrin⁹ exire de exilio, sācti nāz modo sunt peregrini. ij. Cor. v. Quādiu sumus in hoc corpore peregrinamur a dño. Ps. Heu mihi quia colat⁹ ⁊c. Desiderāt enim exire de ista peregrinatione. Ut qz habent vbi vinum longū: ideo dicit. Quia colat⁹ mē⁹ plungat⁹ est. Tum qz habent vbi tenebrosum: ideo dicit. habitabi vt cū habitātib⁹ cedar. q. interpretat̄ tenebre. Tum quia habent vbi amaros asperū. Modica em vita ē aspera videt esse vitus longa: ideo dicit. Multū incola fuit anima mea. Tertiū exēplū est sicut desiderat habitator exire de voluptio ruinoso. Ps. Tanq̄ parieti inclinato et macerie depulse. ⁊c. vbi. Ds antiquat ⁊ senectat ppe terrā est. Et Ihō verbos habet qz habit oculi corporis nostri est habitaculū inclinati: depulsum: ⁊ antiquati. Quia em de terra creatum: ideo est pensio terrā inclinatā tandē ito in terrā cadurum. Quia est ex quatuor elemētis ptrariis cōpositū ⁊ multo tempe ramento heterogeneo cōstitutum: ideo est tandē mortis depulsum. Quia est antiquatum ⁊ eo qz ab Ada olim ad nos ppagatū: ideo multi senium. Tertio ps̄alat apostol⁹ Ad dolos dationē virtutis: scz corporis et animē ex eo qz in beata resurrectione ala corpori plumet. Ideo dicit. Si em credim⁹ qz Iesus mortuus est et resurr. ⁊c. Ds enim ipsum corpus resurgat: hoc requirit dei sapientia: iustitia et magnificentia. Triplici enim de causa deus animā corpori vnit. Prima est vt universum sit perfectū. Cū enī q̄dā sit creatura pure corporalis: quedam pure spiritualis oportuit ad cōplementum vniuersi vt esset vna cōposita ex corpore et spirituali rationali vt est homo. Rōnabile ergo diuina sapientia vt sicut ad p̄fectionem vniuersi corporis alia vita beata vel tristitia ordine diuine sapientie nō pretereretur sed alia suo corpori cōiungat vt vniuersum dei cōpleat. Secūda ratio quare ala corpori est vnita: ut ala in corpore ⁊ p̄ corp⁹ agones certaminum exerceat. Tertia est vt ala dei serua carnē cōseruā suā custodiret: ⁊ in supernis sedib⁹ collocaret. Illius duas rationes assignat Magister, scilicet quia ergo diuina iustitia qz sicut ala per diuersos affectiones meruit in corporeitate remunerari in corpore. Exigit diuina munificentia qz ab sancta remaneret suā animā: ⁊ etiā cā ipsa remuneret fidelē cōseruā ā carnā ipsius.

¶ Ser. cclxxxvij. die octāue. vij.

Non contristemini sicut ⁊ ceteri q̄ spem nō habēt. Ista sale. iiij. Super montē chorum nostrum. vide de causa contristari nō debemus sed potius cōsolari. Primo pter mortendi necessitatem: quo referi Augu. in lib. de cura p mortuis qz ex lege sua in capitulo sacrificet mundialē qz filius suus pōcus obdūcet nō relinquit sacra que manibus gerebat nō lachrymatus est nec omnino suspirauit: sed ait sepelliat. Memini em me genuisse mortalē. et subdit beat⁹ Augustin. qz diabol⁹ in ludicio cōsilio dicet. Secedite caitos mē⁹ cui nec resurrectionem nec paradisum promisit p̄ morte pōci nobilis et sapientis filii sacra mēa non reliquit nec docuit. Tui autem christiani p quibus mortuus est vt mortē non timerent ⁊ essent de resurrectione securi: nō solum lugent mortuos ⁊ voce ⁊ habitu: sed etiā ad ecclesiā pcedere cōsuetudinē introduxerunt vocantes luctus. Secundo pter reuocandi impossibilitatem cui⁹ exemplum habem⁹ in dauid qui ait. ij. Reg. xij. Ego tho mortis ad eum ipse nō reuertetur ad me. similiter. xxiij. Omnes enim morimur et quasi aque dilabimur in terrā que non reuertuntur. Ille fluuius humani generis tres habet status. In primo habet dilpositū tamen erat ad standum si stetisset quia homo in primo statu poterat mori ⁊ nō mori, modo autē nō contingit stare nisi mundi reuertetur et in fine immobiliter stabit. Tertio pter seruendi deo maiorem facilitatē. Et huius exēplū habem⁹ in beata Melodia de qua dr. Hiero. in quadā epistola ad Paulā. Sancta melodia nr̄i tpis inter alios vere nobilis q celestē adhuc maritū cōpulerit: necdū humato duos pepererit filios. Rōdetur incredulā: ⁊ dr̄ho tenē nō fallam sicut immobilis ⁊ absoluta cpi pedibus quasi tpm teneret dicens. expectit⁹ dñi seruitura sum offeriqi tanto me onere liberasti. Quarto pter dei beneplacitū ⁊ voluntatem: ⁊ hec est sola cā: q alia nō esset/ sufficere debet. Huius exēplū habemus in Tertio optimo romanoꝝ. tē quo ait Augu. in lib. de civi. dei. Curti⁹ armat⁹ equo in obviā terre ytalū hospitem se dedit: qz fuerunt vt eli illic quem romani haberent optimū mitterent. Si ergo dñs pat⁹ nulla spem de resurrectione mortis se dedit: qz dñi hoc sufferunt. Ho magis dñs xpianus nō deberet de sua pci dealtor morte dolere quando sciā dñi hoc velle. Hiero. Resurgere credimus dñs et plangimus/ quid faceremus si mori tantum ptingeret deum? Mediatorem et vltiq; sola sufficeret nō se latum cui nullum debemus ponere affectum. Quinto pter immortalis vite adeptionem. Huius exemplum habem⁹ in Theodosio pio. de q̄ dicit Augu. in lib. de civi. dei. Theodosius letho lib. platonis vbi de vite immortalitate disputantis: se peptū dedit de muro: vt ex hac vita migraret ad eā. Si credidit esse melioꝝ igitur homo pagan⁹ tantum fidem de vite dictis alterius pagani/ quito magis xpiani per deum sum de vita beata certificati nō deberent sic de suis dei suorum morte dolere/ vt ad beatam vitam possint pertingere. Sexto pter miserias mundi euadendi. Huius exemplum habemus in multis gentilibus ⁊ paganis de quib⁹ dicit Solinus q apud plurimos luctuosa sunt puerperia leta sunt funera. Consuetudo enim est apud plurimos q quādo puer nascitur parentes et amici faciunt magnum planctum ex eo q in illum mundum venit vbi pleniorem est multiplicitatem miseriarum: quando puer moritur faciunt magnum festum ex eo q ex miseriis huius mundi euasit. Aliquādi etiā clerici mulieris imum intermittunt vacantes luctui. Secundo pter remouendi impossibilitatem cui⁹ exemplum habem⁹ in dauid qui ait. ij. Reg. xxij. Ego tho mortis ad eum ipse nō reuertetur ad me. similiter. xxiij. Omnes enim morimur et quasi aque dilabimur in terrā que non reuertuntur. Ille fluuius humani generis tres habet status. In primo habet dilpositū tamen erat ad standum si stetisset quia homo in primo statu poterat mori ⁊ nō mori, modo autē nō contingit stare nisi mundi reuertetur et in fine immobiliter stabit. Tertio pter seruendi deo maiorem facilitatē. Et huius exēplū habem⁹ in beata Melodia de qua dr. Hiero. in quadā epistola ad Paulā. Sancta melodia nr̄i tpis inter alios vere nobilis q celestē adhuc maritū cōpulerit: necdū humato duos pepererit filios. Rōdetur incredulā: ⁊ dr̄ho tenē nō fallam sicut immobilis ⁊ absoluta cpi pedibus quasi tpm teneret dicens. expectit⁹ dñi seruitura sum offeriqi tanto me onere liberasti. Quarto pter dei beneplacitū ⁊ voluntatem: ⁊ hec est sola cā: q alia nō esset/ sufficere debet. Huius exēplū habemus in Tertio optimo romanoꝝ. tē quo ait Augu. in lib. de civi. dei. Curti⁹ armat⁹ equo in obviā terre ytalū hospitem se dedit: qz fuerunt vt eli illic quem romani haberent optimū mitterent. Si ergo dñs pat⁹ nulla spem de resurrectione mortis se dedit: qz dñi hoc sufferunt. Ho magis dñs xpianus nō deberet de sua pci dealtor morte dolere quando sciā dñi hoc velle. Hiero. Resurgere credimus dñs et plangimus/ quid faceremus si mori tantum ptingeret deum? Mediatorem et vltiq; sola sufficeret nō se latum cui nullum debemus ponere affectum. Quinto pter immortalis vite adeptionem. Huius exemplum habem⁹ in Theodosio pio. de q̄ dicit Augu. in lib. de civi. dei. Theodosius letho lib. platonis vbi de vite immortalitate disputantis: se peptū dedit de muro: vt ex hac vita migraret ad eā. Si credidit esse melioꝝ igitur homo pagan⁹ tantum fidem de vite dictis alterius pagani/ quito magis xpiani per deum sum de vita beata certificati nō deberent sic de suis dei suorum morte dolere/ vt ad beatam vitam possint pertingere. Sexto pter miserias mundi euadendi. Huius exemplum habemus in multis gentilibus ⁊ paganis de quib⁹ dicit Solinus q apud plurimos luctuosa sunt puerperia leta sunt funera. Consuetudo enim est apud plurimos q quādo puer nascitur parentes et amici faciunt magnum planctum ex eo q in illum mundum venit vbi pleniorem est multiplicitatem miseriarum: quando puer moritur faciunt magnum festum ex eo q ex miseriis huius mundi euasit. Aliquādi etiā clerici mulieris imum intermittunt vacantes luctui. Secundo pter remouendi impossibilitatem cui⁹ exemplum habem⁹ in dauid qui ait. ij. Reg. x

Universidad de Deusto
Biblioteca

& Lyndaw ꝙ tanꝯ insula telas quã mit
unt oꝝ infirmat. Omnino ho est tanquã
fugitiꝰ fa ꝙ exercitantur omnes fidꝛm milí
tes. Celum ho est tanꝯ palatiũ et virtu
rium dei in quo ponunt oꝝ milites trium
phantes & emeriti. Primus locus est infer
nus in quo recludunt oꝝ dãnati/et ille car
cer ed credit in medio terre/& hoc dicit hꝫ
dã ꝙ. sup Jonã ꝙ. Sicut ceꝛ est in me
dio atlãtis sic dicꝛm ꝙ in medio terre: & ta
lis locus ꝙrait dãnatis ꝓter elongatio
nem/obscuritatẽ et frigiditatẽ. Propꝛ elõ
gationẽ dicit ꝙ sicut nichil tibi dicit de ce
lo: sic terre medium se nichil tibi dicit a
tuo ꝑcto. Justis ergo est ꝛ sicut
homo elongauit per ꝑctũ a deo: sic elonge
tur a celo per locum nouissimũ. ꝓuerb. xxi.
Fossa est ꝓfunda ab impio. Congruit etiã ꝓpt
obscuritatẽ. Nullus est locus est obscurior
q̃ sit medius terre. Terra est in superficie sa
cieꝝ tãꝫ ꝙatuꝛ: sed in suo medio ꝓfunda obs
curitate repletur et ibi locus tam tenebro
sus ꝙpetit ꝙ nullus tenebrosior. Job. x. Un
de ego vadã et non reuertar ad terrã tenebro
sam &c. Dicit etiam ꝓpter frigiditatem.
In medio eius terre summe est frigus: ibi
dem ꝓcordia ꝓpter frigiditatem. Ps. xxxix.
Ibi erit fletus et stridor dentium. Secundus locꝰ est
purgatorium qd est tanꝯ hospitale dei: in
quo sanãt infirmi. Sanant autem per ignẽ
purgantem: & per suffragia ecclesie/ quem
dam ꝑm Sancto. sunt ordines/sacrificia/eter
nitas & trinitas. Per ista aũt suffragia/non
ade sanant sed tantum illi qui sunt sanabiles.
Rã ꝑm Aug. Mortuoꝝ quidã sunt pes
de boni: & quidam valde mali: quibꝰ ꝓ
sunt mediocriter boni: mali. Suffragia/ista
ꝓsunt ꝙ vale bonis/sunt gratiarum actiones.
Pro valde malis/& si non sint ordinanda
meritoꝝ/sunt tamen qualecunq; pijoꝝ
rum consolationes. Pro mediocriter bonis
et pro mediocriter malis/sunt expiationes
Jtem triplicem differentiam tangit ꝓphe
ta dicẽs. Calix in manu dñi vini. plꝫ. mixt.
Valde boni bibunt in calice dñi pleno vino
qz dat eis gratia. Mediocriter boni bibũt in
calice pleno mixto. i. iustitia ꝑmixta ad pẽ
etentiam: & mixta ꝑcum ad expectationem. &
valde mali bibunt de calice dei pleno fece. i.
de furore. Job. xx. De furore omnipotentis bi
bet. Illa aũt suffragia illi ꝙ sunt ꝓpria
tanto sunt efficatiora quanto ꝓximiora per diuinam
vel angelicam revelationem per alios hinc
venientem revelationem & per experiam in
seipsis eleuationem. Ab ethnicis parte revela
ti sentiunt suffragia ꝓ se facta fuisse cognos
scunt. Tertius locus est fundus puerorum
qui est tanꝯ cisterna ubi recipiuntur nõ
dũ ꝓsignati. i. pueri non baptizati qui ẽ nõ
dũ confirmati. qz dei sunt visibꝫ fuerũt. Tyrus
duos patres habebat sm̃ Ambr. Tyrus
rorum & tyrus infernũ. Pro eis ergo habebãt
requiem: qz immunes erant a penis sensibilib
habebãt securitatẽ: qz expectabãt gloriam
futuꝝ. habebãt absolutionẽ: qz absentebã
tur a tentatione diaboli. dñs dicebat sm̃. Ma
lus est quod est in illa est quietum/secretũ
et abscondium. Tyrus aũt pueroꝝ & finium
inferni. Sunt quidem immunes a sensibili
pena et tentatione diabolica/et quo ad hoc
de illis: Primi sic sunt sicut nichil et ultimi
tam ad hoc dicit infernus. Quart⁹ locꝰ est
medius qui est studiũ dei: in q̃ exercitantur
milites sm̃i: & dicit se exercitare ꝑtra cap
tenẽ per tẽptatiõ/& ꝑtra mundũ & ꝑtra ꝛe
gnanos ꝑ patientiã: & ꝑtra diabolũ per reste
stentiã. De hac triplici exercitatione Ba. Ga
briel. vi. Nõ est nobis colluctatio aduersus
carnẽ & sanguinẽ: ut hoc q̃ ad humanũ sit sãe
uersus principes et potestates/ sed facilius
contra ꝓncipes nequitias in celestibus/q̃ ad
tertium. Quintus locus est celum quod est
palatium et militarium dei: in quo ponunt
milites triumphantes et emeriti/& ponam
pro gaudio: non sentiunt. sed celeste palatiũ
illi acquirũt, et hoc tria sunt ꝙ. i. ꝓpter
malem innocentium ꝑseruantes/& ꝓ deꝛ
so martyrium sustinentes: & perfectionẽ ad
re ꝓprehendentes. Illi sunt tres illi tres o
rt qui alios suos saluant: qz sine eis nõ sa
lunt. s. Daniel/Noe/et Job. vt habeãt exem
plũ. Per Danielem quitulit magne simplici
tatis et innocentie intelliguntur innocẽ
tes. i. Machabei. Daniel in sua simplicitate
liberatus est de ore leonũ. Per Noe intelli
guntur viri perfecti. Ezech. xiv. Noe vir iustꝰ
atq; perfectus in generationibus suis. Per
Job multitudo iustorum ꝓfessum intelligi
tur martyroꝝ &c. Ba Jacob. p. Suffertantum
Job audistis & finẽ dñi cognouistis: dñs mi
ses dei alii ꝓ innocentiã vitã & patientiam.
De quib⁹ Ba. Ezech. xliii. Triplex sol erit in
montes &c. Sol est iustitie in puerio baptis
smatis extinxit oẽm culpã originalem/& in ꝑ
fectis oẽm maculã venialẽ/& in martyrib⁹
oẽm maculã originalẽ & actualem.

C Sermo. eclxxvii. De. i. martino epo. & i.

Ad dieb⁹
iulis placuit deo
Eccl. xliii. Tota
olita initia et in
cida dies & pelas
ra. i. Thes. v. Om
nemo⁹ filia lucꝭ
estis/& filii diei.
ille habet mas
us q̃s ꝙ digitus

Valle in sanctis verbis incipit refulgere: hy
mnidem: q̃s lux ꝙe in eis ꝓcedit & crescit
sed non hz vesperum: qz etiam in monte eo
rum non extinguetur: sed cum die eternitatis eõ
tinuat. ꝓuerb. iiii. Semita iustoꝝ lux splẽ
dens: ecce magne iustificatiõis. Procedit &
crescit: ecce meridies augmentatiõis: usq;
ad ꝑfectum diem. ecce continuatiõ sum
me eternitatis. Tota igitur vita beati mar
tini fuit dies/quia habuit treo statuꝫ/quia
fuit laicus/religiosus et Ep̃us. Jõ dicit. In
dieb⁹ iuis placuit deo. Primo qdẽ placuit
deo in statu laicali quo ad fugã ad hominẽ
Quo ad penitum. Quo ad se quidem: qz ex
tinxit in se omnem amorẽ ꝛ. Jõ dicit quod
in stipendijs nil preter strictissimum victum
deseruauit: & cras/no non cogitabat. i. Thi
mo. vi. Habentes alimenta et quibus tegas
mur his contenti simus. extinxit etiam om
nem intemperantiam. Un Ba. Frugalitas in
eo fuit tanta: vt iam non milex sed mona
chus putaretur. Eccl. xxxi. Utere quasi non
frugi his que tibi apponuntur. Omnem su
perbiam: quia fuit tante humilitatis q̃ de
uino seruiebat: et calciamenta detrahe
bat. Sulpi. illius dicit vita Mar. ꝛc. Filij⁹ ho
minis nõ venit ministrari: sz ministrare. Scdo
q̃ ad ꝛc: habuit et magnam fidem: qz ex ea
mnay. e. fuit ꝑfectiõ⁹ ad ecclesiã constituit
Mar. e. Qui amat ꝑtrem aut matrem plus q̃ me
nõ est me digꝰ. Habuit magnã ꝑsecutionẽ dicẽs.
Christiana die doctrinam cuneos penetrabo seu
cuneo. Eccles. ii. Nullus sperabat in deo et
ꝑditus est. Habuit magnam charitatem: qz
ob amorem xpi secum ꝑtempsit. Cantico. viii.
Si dederit hõ oẽm substantiam suã ꝓ dilectione &c. Tertio q̃ ad primũ/exhibebat
enim superioribus subiectionem sicut tulli
no imperatori in hoc quo non essent extra
neum. i. Deꝰ. ii. Subditi estote omni humã
ne creature ꝓpter deum. &c. Imperiouꝫ mi
ram benignitatẽ ostentionem sicut dictus
est de seruo. Ambitiosus amicabilem conver
sationem. unde Ba. Multa illinus circa com
militones benignitas mira charitas &c. ꝓ
morbo. ꝓfũ. Uir amicabilis ad societatem
magis amicus erit q̃ frater. Secundo deus
huc Martinum placuit deo in suo statu reu
lari: dñi seruuit triplex votum. i. obedien
tie cingula obedivit deo ammoneti vt paren
tes visitaret. ꝓpatrio imperanti vt exercitia
esset. Obedivit aũt ex charitate: q̃ habilitate ex
peccatis & validate. Hoc significatũ ẽ Job.
xliii. vbi dr ꝙ dederãt ei unusquisq; vnũ
aurem: aureum unam. Per unaurem aureꝫ
significatur obedientia que triplex est. Hec
aurea quando fit ex charitate. Ille pna qñ
do fit ex pnaciõi voluntate. Tunc habẽs oẽs
aureum quando fit ex humili et simplici
corde. Seruauit votum paupertatis tam di
ligenter q̃ rosacea herbarum eis monachis
comedebat nam & vinum nisi infirmus dei
bebat. Seruauit votum castitatis. Unde in
signium tante puritatis caro eius apperuit
lucẽ clarissimitro puriꝰ: lacte candidiꝰ/
et non mirum: quia habuit carnem mundã
conscientiam lucidam/et retum. sincerum.
Tertio placuit in statu pontificali. Duo ei
sunt que faciunt pretatum esse ꝑfectum. f
perfectio sanctitatis: et dignitas potestatꝭ
Sanctitas salutem consistit in oratione deꝛ
tanta vita sancta: et conversatione: gratanꝭ
omnia habuit beatus Martinus deuicit et
votum orationem: quia ab oratione incepit
a sua puericia quia cum esset decem annoꝝ
ecclesiam frequentabat: continuauit in eis
te reli. Ab & Nanꝭ vita dies anomittebat
preterea quo non orationi aut lectioni inti
derat: & ꝓficiebat ꝓ monetis Ba. Occisa ac ma
nib⁹ in celum semper intitua. Verbo habuit
vitam sanctã quod testificatur globus ignis
super caput eius: sicut apostolis spiritus san
ctus cum tribus pretibus receperunt: deliberet ad
faciendã miracula/ad relaxandum peccata
et confirmandum corda: sic et ille beatus
Martinus, ideo per apostolos dicitur. Non
ne magna miracula fecit non tres mortuos
suscitauit et peccata relaxauit/tum gẽtiles
multos conuertit/ et eis veritatem obtinuit.
et spiritum sanctum in igne visibili accepit.
Tertio habuit conversationem gratam: ha
bitum ad minores habuit humilitatem: de
cui patet quando leprosum curauit et oscu
latus fuit et ille similiter accepit: et ꝑtã ad
malores magnam auctoritatem: sicut patet
quando non imperatorem sed ꝓfectorem ex
pium potuit/ habitum ad bonum licorum/ magnam equalitatẽ. Unde dicitur q̃ nunq̃ ea
ꝓpria ipsius est. Secundo habuit magnam
potestatem quã ostendit super omnes crea
turas. Primo super creaturam que habet ha
bitum esse sicut sunt elementa. f. super terram
quando ad suum ꝓcepsum tres mortuos
ꝑtes reddidit. Super ignem quando obuiã
se posuit et ille curauit. Super aquam qñ
do navi periclitanti subuenit. Secundo sup
creaturam q̃ habet esse et vivere. sicut sunt
arbores et plantes sicut patet in arbore pini
cui signum crucis addidit et in altera parte
corruit et in ellebori pocinato / cuius ve
nenositatem statim obtinuit ꝓ signum. Tertio
super creaturam que habet esse vsque ad sen
tire: sicut sunt animalia / sicut patet in cani
bus lepalcum insequentibus: et in serpẽ
te ignium pertransiente: et in cane contra
quendam archiepiscopum latrantem: et in
ea sedente. Quarto super creaturam que ha
bet discernere sicut sunt homines / et hoc
tam super vinos quos sanauit in corpore et
curauit in mente: q̃ super mortuos: qz tres

Universidad de Deusto
Biblioteca

motuum sucitauit: et latroni sufferēti ꝺ̄m martyri celebrē veritatem dicere coegit.

¶ Sermo.ccxx. De eodē sermo secundus.

Dixit in uentus filio illi qui cōseruare legem electi. ne eccle. clxiii. xv° enim patet hoīm ꝑpter legem dedit. et quia beat° martinus in triplici statu fuit: adeo legem excelsit in ꝺ̄o suo statu conseruauit. Ipse quidē primo fuit sub tutorum militia. Regulā aūt militū dictauit Ioannes baptista que habet tria capitula. dicit aūt Luce.iii. Interrogabant eū milites dicentes. Quid faciemus ⁊ nos? ⁊c. Intendit ei? eū Joannes arcere militare ab omni iuria inferenda. Iniuria autem tribuit mō dicto tacetur. Aliq̄ñ in persona per oppressionem et quantum ad hoc ponit primum cap̄m dicens. Neminem concutiatis. Aliquando in fama per falsi criminis impositionem: et ꝺ̄o ad hoc ponit secūm capitulū dicens. Neq; calūniam faciatis. Aliquando in temporalem substantiam. ſ. per rapinam et furtum ad hoc ponit tertiū cap̄m dicēs. Et contenti estote stipendiis vestris. Istam ergo regulam cum omnib⁹ suis capitulis seruauit beatus Martinus et adhuc esset miles. Non ergo fuit pauperum oppressor: sed auctor: et ab inopia seruauit: sicut patet in hoc quod chlamidem diuisit. ℔. Admittit pauperem te inopia. Et a ꝓsolentia q̄ pupillos et orphanos defendebat: vñ ꝺ̄. Summa illi cura erat: assistere laborantibus: alere egentes: et opem ferre miserio. ℔. Illi derelict⁹ est pauper orphanus et cetera adiutor. Et a tribulatione ⁊ miseria sicut pt̄ in leproso quē osculatus fuit ⁊ sanauit. ℔. Admator in opportunitatibus in tribulatione. Nec fuit exterminator: sed pacificus habitator. Ipse enim pacifice habitauit cū malefactib⁹ per subiectionē sicut pt̄ similiter ⁊ cū hijs q̄ pacifice habitauerūt cū ꝓsecutionē: sicut pt̄ quibusdā ꝺ̄ns ꝺ̄o: ⁊ cū hijs q̄ obsequia exhibebāt sicut pt̄ de filio suo: nec fuit raptor: sed sua largitus. Ipse ei ꝓpter terrena nūq̄ ℟. Nihil sibi ꝑter Christū placēs voluit. Largit⁹ est pauperibus quia omnia que habere poterat pauperib⁹ erogabat: et reliquit stipendia sicut pt̄ ex sublimus militibus stipendia dari fecit. Secundo fuit monachus denudatus et in stoffa seruauit legem excelsi ꝓpter monachos que sunt tria capitula. ſ. votum paupertatis: castitatis et obedientie. Primum est votū paupertatis: pl̄ monach⁹ nichil habeat ꝓpriū nec terrene facultatis: nec exteriores conuersationis: nec interioris voluntatis.

Qui est talis ꝓprius retinuit furtum spōse committit. Ista tria furta que fecit achor. Josue.vii. Furat⁹ est ꝺ̄ maledicto ciclo: q̄ intelligitur ꝓprium habitantie tempalis. Furat⁹ est regulā aurea q̄ intelligitur ꝓprii voluntatis: q̄ ab ipsa voluntate cetera regulantur. Furatus est pallium q̄ quod habuit intellige ꝓprium exterioris puersationis. Sed beatus martinus istud capit̄ optimū obseruauit: nō est habuit ꝓprii substantie terrene: quia in suo monasterio tam pauper erat q̄ de radicib⁹ herbaꝝ viuebat. Nō ꝓprium voluntatis: q̄ mor. est anno cuius fuit q̄ parentes visitare: voluntatem suā deseruit ⁊ diuine voluntati plenarie obediuit. Hec ꝓprium conuersationis mundane: ⁊ sicut mutatus erat interius in effectu: sic etiam exterius in habitu quia vilis ⁊ cilicinos/vigilans ⁊ dormiens semper esse visus videbatur. Secundū capitulū est obseruatio castitatis. Sed beatus Martinus nō seruauit castitatem cōtinentie: sed etiā virginalis mūdicie. Ideo ei⁹ caro assumsit vitio/tacti/grine/vlici. De tertio ꝓmissa dicitur: q̄ vitro portor/lacte cōfidiot carne quoq; mortuus est gemma secretorum. De quarto ꝺ̄. Curo quem semper ei⁹ obtegerat ita refulsit ⁊c. Assimilat ergo vitro ꝓpter mundiciam in carne. Licet enim eius caro fuit fragilis per naturā: fuit tñ incisa per mūdicie. ū. Cor. iiii. Habem⁹ thesaurū istū. ſ. virginitas mundicie in vasis fictilibus. ſ. in fragili corpore. Assimilatur lacti ꝓpter vitream conscientie: unde ꝺ̄ de sancto Thuff. xiii. Lacte candidiores. Assimilatur gemme ꝓpter castitatis ꝓfessionem. Eccl. xxvi. Ois ponderatio nō est digna continentis ale: assimilat luci ꝓpter meritū famam ⁊ honestatem. Sapien. viii. O ꝙ pulchra est casta generatio cū claritate. Tertiū capitulum est obseruatio obedientie: circa quod sciendū q̄ ꝑ̄ esse quadruplex obedientia. Una est obedire in ꝓperio. et ista nichil ꝺ̄ hoc: ꝛ suo nulla ē obedire ſ. aduersis ⁊ ista multū ꝺ̄ hoc de suo: ſ. de ꝑfō. ꝙ obedientia alia magni meritī alia parui: alia nullī⁹ Magni meriti obedientia est in aduersis ꝙ debet aliquis hoc de suo. ſ. aduersa libenter amplecti. Obedientia parui meriti est cum in aduersis quis inuitus obedit. Nullius meriti est obedientia in ꝓperis cum obedientie animꝰ ad illa ꝓpensus existit. Tertio est obedire in medijs ꝑ̄ens parte pacitur habere dignitatem: et ex alia parte pretendit ē quandam difficultatem: sicut est officium ꝓdicationis/predicare est ꝺ̄ dignitatem q̄ est officiū ꝺ̄ni. et ꝺ̄ difficultatē q̄ ꝑ̄ est officium laboriosum. Iniungitur ergo est officium

dignitatis nō debz homo sibi habere de suo q̄ est oneriosum laboriosum: multum ꝺ̄ hijs hoc de suo. Hui⁹ exemplū habemus in ysa. et Hieron. Quos primus spontē se obtulit dicens. Ysa.vi. Ecce ego ꝺ̄e. Initer autem se excusans dicit Hiere.i. Ecce nescio loqui q̄ puer ego sum. Quarta est in dubijs obedire. Sunt autem dubia q̄ñ nescit quid est melius hoc vel illud. et tale quid nichil ꝺ̄ habere de suo. ſ. vt paratus sit facere et non facere/ ꝑut ꝺ̄ne placuerit voluntati: et ista quasi cruciform obedientium videtur habuisse beatus martinus. Preceptum siquidem sibi fuit quodam q̄ habebat hunc ciliarem vt seruiret crocisita et libenter obediit.

Quoddam quod habebat dignitatem ⁊ nō difficultatem: et illud coactus recepit.

Quoddam quod habebat dignitatem ⁊ difficultatem. ſ. patrum visitare et sibi verbum ꝺ̄ predicare: et tunc tantum fuit: sed tamen obediuit. Tandem fuit in magno dubio q̄ esset melius vtrum mori et esse cū ꝺ̄o. An ꝓpter salutē populi adhuc in carne remanere: et illud bonum ꝺ̄ne voluntati commisit dicens. Domine si adhuc populo tuo sum necessarius ⁊c. Tertio prelatus dign⁹ et quantum ad hoc seruauit regulam prelatorum. De qua dicitur. i. Thimoth. Oportet esse epm ornatum: doctorem: et hospitalem. Debet esse ornatus interius decore virtutis et exterius decore mor. et honestate eorum. Debet etiam esse doctor: vt. ſ. docat verbo et exemplo. Debet etiam esse hospitalis: ocha sient dicit Hieronymus. Quicquid habent clerici pauperum est. Nemo enim eorum debet omnibus esse communis: et ista tria capitula seruauit beatus Martinus: q̄ omnibus virtutib⁹ fuit ornatus: et fuit doctor ill⁹ diuino ⁊ ad pauperes liberalissimus.

¶ Sermo.cccci. De eodem. Sermo tertius

Cognouit eum in beticio nimbo suo. Eccle lxxxvii. xliii. Sancti viri in hac vita tria debent. ſ. ex infusione dei ꝑseuerationes in gra ⁊ finali cō q̄ sint in gratia dei: et tria habuit beatus martinus Primo habuit gratie dei infusionem: cum dicitur. Cognouit eum in benedictionibus suis. hoc est q̄ dicit cognouit ꝓprium impositum ꝑ̄ q̄ dicebatur dedit. Vt esset videre eum aliquem alicui pauperi facientem magnas eleemosynas: diceretur videtur q̄ ipse illi pauperi cognouit. ſ. ad alios discernet. Deo etiam extero sancta dat benedictionē gratiarū suarum. Illud in illo beatum martinum cognouit. Labuijo discernit ex eo q̄ maiores gratias et dedit quarum quedā attestatur sue dignitati: quedam potestati: quedā sue sanctitati. Dignitas dominio vt ipse ab angelo custoditur. Hieronymus. Magna dignitas homine et animarum: vt quamq; q̄ ab ortu sue natiuitatis habeat angelum ad sui custodiam deputatum. Et ista dignitas tres habz partes. Una est qua custodiēt in vita et hec est magna. Alia est qua custodiant in morte ⁊ hec est maior. Tertia qua custodiunt post mortem et hec est maxima. Beatus itaq; martinus angeli custodiebat ⁊ honorauerunt in vita quia principes illi obedire faciebant. Sicut patuit quando do lium imperatoris ⁊ angelus illi apparuit. Cuius orationes ad deum ascendebant ꝑ quando angeli deo suaserūt ꝙ quodam defuncto ꝙ quo martin⁹ orabat. Etiā celebrā ti affuisse dicunt. Et sicut ꝑ q̄ñ eius brachia ostenderunt. Honorauerunt in morte quando eius exequiis interfuerūt ⁊ cetera obita quā dam⁹ celebrauerūt. Vñ ꝺ̄. O beatum virum in cuius transitu sanctoꝝ cantus audiebatur ⁊c. Honorauerunt post mortem et ante mam cum laudibus in celum deducentes. Et cui sanctus seuerinus episcopus colloquium dixit. Secundo quedam attestantur sue potestatis quia contra demones magnam habuit victoriam. Diabolus enim habuit violentiam/ultionem/audaciam ⁊ fruitionem. Ultra cercetur violentiam est magne potentie. eo q̄ nolebat eius statuam est magne sapientie confundere vinum malicium est magne innocentie. Imperare suo fruitium est perfectionis magne et vite. Ista beatus Martinus contra diabolum fecit. Diabolus quidē ob silentio voluit ei in principio in medio et in fine. Et post finem. In principio quidem sine quo tentatione sibi obsistere voluit per violentiam dicens. Quocūq; gressu ierit diabolus tibi aduersabitur: sed cetus violentiam dicit de mirabili impletudo dicto. Ipse mihi adhesit nō time ⁊c. Circa medium est descripte voluit per fraudulentiam: qñ in forma Christi sibi apparuit. sed eius fraudulentiam cognouit qñ stigmata in ipso nouiter denudo sine obsistere sibi voluit ꝙ malefactū ad ipsum pensando. ſ. eius malicia ſ fugauit. Tā innocentia allegando dicēs. Ego hic vitas crucem bestia nihil in me inuenies replies ⁊c. Postfinē etiā sibi obsistere voluit. qñ. ſ. angeli ei⁹ aiam ſ celi deferebant. dicētes sein ei⁹ aiā nō ihs habere: sed lucifer angeli demonia sentia repellerunt allegantes eius confessionem parū: nisi fuerit sibi integrum ꝓpter et charitatem succedam. Tertio quedā ꝙ attestantur sue letitiaꝝ: vñ de sunt plures. Prima est castitas: et ista habet tres ꝓpr

Universidad de Deusto
Biblioteca

Una est ebriatatis que habet fructum trice simu. et hec est maxima. Alia autē est viduitas q̄ habet fructum sexagesimum et hec est minor. Tertia est virginalis. ꝛ habet centū quia tota est hec est maxima. et ista habuit beatus martinus q̄ corpore ꝛ mente fuit virgo. Secunda est humilitas ꝛ ista habet tres gr̄as. Una est subdere se maiori. Deu. xvij. Obedite p̄positis vestris et ista est magna. Alia est subdere se equali. Ad romanos. xij. Honore inuicem preuenientes. et ista est maior. Tertia est subdere se minori. Luce. xxij. Qui maior est vestrum fiat sicut minor. et ista est maxima. Sed habuit beatus martinus qui se suo sermone humiliabat. Tertia est pietas. et ista habet tres partes. Una est dare partem de superfluo. ꝛ partem retinere. Luce. xi. Quod superest date elemosynam. ꝛc. et hec est magna. Secunda est dare omnia superflua. et retinere necessaria. prima ad Timoth. vi. Qui vtūtur hoc modo quasi non vtantur. ꝛc. et hec maior. Tertia est dare necessaria sicut fecit viduua. Luce. xxi. et hec est maxima. et hanc habuit beatus martinus qui ex hac parte dimisit necessariam pauperi dando. Quarta est charitas. et ista habet tres partes. Una est in seruitio fratrū exponere omnia sua. Cant. viij. Si dederit homo omnem substantiā domus sue pro dilectione. ꝛc. et hec est magna. alia est ponere corp⁹ suū. Johannis decimo. Bonus pastor anim̄ suā dat pro ouibus suis. ꝛ hec est maior. Tertia exponere voluntatem suam. Luce. xxij. Non mea voluntas. sed tua fiat. et hec est maxima. Beatus autem martinus non tantū sua exposuit. sed superdiuo largiendo. Nō tam tum̄ corpus suum ipsum. diuersis tribulationibus subiiciendo. sed etiam voluntatem suam deo se totaliter committendo dicens. Domine si adhuc populo tuo sum necessarius. ꝛc. Quinta est sobrietas. et ista habet tres partes. Una est sobrietas seruare temperantiā. Philip. iiij. Scio abundare. ꝛc. et hec est magna. Secunda est in penuria seruare patientiam. ij. Cor. xi. In fame ꝛ sitī. ꝛc. et hec est maior. Tertia est in abundantia seruare inopiam. et hec est maxima. et istam habuit beatus martinus quia tot et tales tanq̄ monach⁹ vitabat refect⁹ epi q̄ quātumcūq̄ monachorū seruabat. Secundo habuit gratiā singulare observationem cum dicitur. Conseruauit illi miam suam. Ipse enim quatuor petiauit per que gratiā conseruauit. Quam est tumultus secularis vnegetorū. Unde dicit. Circūter quodus mi liarchus a ciuitate monasterij sibi statuit. Quidam philosophus. Questiones cum hominibus habitans minor homine redū. Secundū est aspectu et colloquiū mulierum. Unde dicit Hieron⁹. Sanctus martinus virginem quandam visitare voluit et ipse non luit sed per quandam senestram ait. Ut sit ter ora pro me quia nunq̄ a vero sum visitate. Et gratiam exit ille. de quo patet q̄ p̄ rum ꝛ locutione mulierum curabat qui ex hoc gratiam deo referebat. Tertium est tem pore et octū. unde dicitur q̄ nulla hora vel momentum quetetur quo non orationi vel lectioni incumberet. Tertio habuit gratiam manū elationē. cum dicitur. et innouit gratiam coram oculis domini. Manifestabat enim q̄ placuit deo in statu laicali per christi approbationē. Et dicit Martinus adhuc ecclesiam hoc me esse edocuit. Ja statu monachali per trium mortuorum resuscitationem. In statu pontificali per gloriosi gnei appositionem.

¶ Sermo. cccxcij. Dominicam. Sermo. iiij.

Lacēs deo factus dilectus ꝛ proximus inter precessores translatus est. Epistole. iiij. Et paulo ante. Quis offendit. ꝛc. et paulo plus quasi non vtantur. ꝛc. et hec maior. Tertia est dare necessaria sicut fecit viduua. Luce. xxi. et hec est maxima. et hanc habuit beatus martinus qui ex hac parte dimisit necessariam pauperi dando. Quarta est charitas. et ista habet tres partes. Una est in seruitio fratrū exponere omnia sua. Cant. viij. Si dederit homo omnem substantiā domus sue pro dilectione. ꝛc. et hec est magna. alia est ponere corp⁹ suū. Johannis decimo. Bonus pastor anim̄ suā dat pro ouibus suis. ꝛ hec est maior. Tertia exponere voluntatem suam. Luce. xxij. Non mea voluntas. sed tua fiat. et hec est maxima. Beatus autem martinus non tantū sua exposuit. sed superdiuo largiendo. Nō tam tum̄ corpus suum ipsum. diuersis tribulationibus subiiciendo. sed etiam voluntatem suam deo se totaliter committendo dicens. Domine si adhuc populo tuo sum necessarius. ꝛc. Quinta est sobrietas. et ista habet tres partes. Una est sobrietas seruare temperantiā. Philip. iiij. Scio abundare. ꝛc. et hec est magna. Secunda est in penuria seruare patientiam. ij. Cor. xi. In fame ꝛ sitī. ꝛc. et hec est maior. Tertia est in abundantia seruare inopiam. et hec est maxima. et istam habuit beatus martinus quia tot et tales tanq̄ monach⁹ vitabat refect⁹ epi q̄ quātumcūq̄ monachorū seruabat. Secundo habuit gratiā singulare observationem cum dicitur. Conseruauit illi miam suam. Ipse enim quatuor petiauit per que gratiā conseruauit. Quam est tumultus secularis vnegetorū. Unde dicit. Circūter quodus miliarchus a ciuitate monasterij sibi statuit. Quidam philosophus. Questiones cum hominibus habitans minor homine redū. Secundū est aspectu et colloquiū mulierum. Unde dicit Hieron⁹. Sanctus martinus virginem quandam visitare voluit et ipse non luit sed per quandam senestram ait. Ut sit ter ora pro me quia nunq̄ a vero sum visitate. Et gratiam exit ille. de quo patet q̄ p̄ rum ꝛ locutione mulierum curabat qui ex hoc gratiam deo referebat. Tertium est tempore et octū. unde dicitur q̄ nulla hora vel momentum quetetur quo non orationi vel lectioni incumberet. Tertio habuit gratiam manū elationē. cum dicitur. et innouit gratiam coram oculis domini. Manifestabat enim q̄ placuit deo in statu laicali per christi approbationē. Et dicit Martinus adhuc ecclesiam hoc me esse edocuit. Ja statu monachali per trium mortuorum resuscitationem. In statu pontificali per gloriosi gnei appositionem.

¶ Sermo. cccxcij. Dominicam. Sermo. iiij.

nalos. Malach. iij. Angeli eop semper videt faciem patris. ꝛc. tota curia celestis propter hō cum eis similitudinē. Ipse enim fuit martyr si nō actu tñ potestate. Ut dicit. o sanctissima anima quā et si gladius percussorius nō abstulit palmā tñ martyrij non amisit. Fuit confessor. q̄ christū corde. ore. et opere fuit confessus. Fuit virgo q̄ integritatem corporis et mentis seruauit. Totus mundus eum offerre propter sua beneficia que recepit ꝛ temporalia. corporalia. spiritualia. ꝛ eterna. Scio in monte fuit deo dilectus ꝛ placidus. cum dicit. placerno deo. Ejus est mors pulchra deo placuit ppt quas dam quas habuit. Primum est securitas conscientie. propter quā dixit diabolo. Nihil in me inuenies. Bona est cōscientia seruare magnā securitatem. Prouerb. xv. Secura mens quasi iuge conuiuiū. Generat ꝛ magnā iocunditatem. ij. Corinth. j. Gloria nostra hec est testimonio conscientie nostre. Magnam spem. Prouer. xiij. Desiderium anime dabitur. Et peraduante saltus in monte sua. Secundū est persistere in motis propriis. Unde dicebat Datis est domine q̄ hucusq̄ certaui. ꝛc. Apostolus tria desiderabat. Unum eū non expoliari sed reuestiri. ꝛc. Aliud si hoc non erat possibile desiderabat spoliari. ꝛc. Philip. i. Desiderium habo dissolui et cum christo esse. Tertium est corpori sup̄ uestiri. Phil. iij. Salua domum expectamus dñm nostrū iesum xpm. ꝛc. Tertiū est seruos eius cōtemne. vbi q̄ Oculis ac manibus semper in celū sit extensa inuicta ab oratione. ꝛc. Orabat enim fernēter. Ideo q̄ Oculis non tantū corporalibus sed etiā spiritualib⁹ in intellectu ꝛ affectu. i. Corinth. xiij. Orabo. spiritu autē orabo mēte Orabat tenuiter. adeo dicitur et manibus. Pl. Elevatio manuū meaꝝ sacrificiū vespertinum. ꝛc. Orabat ipse perseuerāter. unde dicit Innitebam ab oratione spiritum non relinquebat. Luce. xviij. Oportet semper orare ꝛ non deficere. Quarta est prudentia angelice custodie. angeli enim custodiēt eum et in manus deferent. ne offendat pedem suum ad lapidem. et in celum ascendentem. ps. Angelis suis mandauit de te vt custodiant te in omnibus vijs tuis. Tertio post mortem fuit trāslatus. ꝛdicit. et vinco inter peccatores trāslatus est. Nā ꝛ corpus translatum est in monumentū et anima in paradisū. et ptraxit trāslatio honorabiliter facta fuit. Nā corpus eius fuit mirabili claritate illustratū. unde dicit Beatificati boni vt dicunt gloriā qui affertant. ꝛc. Fuit ab angelis solēniter honorat⁹. Ut dicit. O beatus vir cuius transitū sanctoꝝ canit turma nos angelos exultant chori. ꝛc. Fuit a sctō Ambrosio miraculose humatū q̄ vinc ero quāq̄ interfuit ꝛ corpus sepulture mandauit. Quia vero suus fuit trāslatus de loco infimo ad celū sublimitatē de statu militie ad celi vbertatē de statu despectu ad angelicam societatē. Jūa tria per ordinē tangunt. cū dicit Martinus hic pauper ꝛ modicus celū vbera ingreditur hymnus celestibus honoratur. Per hoc q̄ ē hic quod est adverbiū loci notat locum. infim⁹ p hoc q̄ ē modicus notat statum despectus. per inde ponunt alia tria tu cōtrario respōdentes. et dicit. ecce non. ecce loci sublimitas. ecce vbertas. hymnus celestibus honoratur. ecce angelica societas. ecce alia verba aperte dicat. Martinus de loco infimo ingredit ad celi sublimitatem. de statu militie ad celi vbertatem. de statu despectus ad angelicam societatem.

¶ Sermo. cccxcij. De festō eccliē. Ser. i.

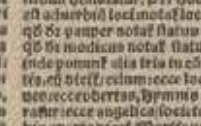

Desiui sponsam mihi eam assumere ꝛ amator fact⁹ sū formetis⁹. ꝛc. Et infra do erit essi est de ecclesie dei. Epistole. viij. Inter ceteros virgines dei beata ecclesia tria peculiaria habet que in parabolis verbis annotant. Primū est quia ipse fuit sponsus christi gloriosa. cum dicit. Desiui sponsam eam mihi assumere. habuit autē duos sponsos. scz ppm et spiritualē. christus enim ipsam despōsauit et per charitatem sibi vnit. Hiere. ij. Recordatus sum tui misereans adolescentiam tuā. ꝛ charitatem desponsationis tue. ꝛc. Quando autem sponsa christo conseritur anulo subarrantur. Anulus ille annorem significat qui habet sponsum ꝛ sponsam vnit re qui anū ponitur in quarto digito ꝛ sinistro ponit. et est rotundus. et debet esse aureus. Per primū significatur q̄ sponsa debet diligere christum sponsum preordinatissimē ꝛ quia a corde perdit quedā vena que in quarto digito respondet. Per secundum significatur q̄ debet ipsum diligere singulariter. Si enim duo anuli in duobus digitis ponerentur videretur q̄ posset diligere deum et nūdum. Per tertium significatur q̄ debet eū diligere perpetualiter vt sicut anulus qui est sphericus finē non habet nec amorille in perpetuum finiatur. Per quartum significatur q̄ debet ipsum diligere ex toto corde tuo. ex

Universidad de Deusto
Biblioteca

ell per deuocõem et tota anima/id est singulariter dãdo sibi tota ipam tuã/et eyam nib⁹ priꝰ tuis/id est firmit⁹ et ppetualit⁹ et ex ea tua mẽte/id est excellẽter vt amor tuꝰ radicet in mẽte ꝙ nil pꝰ superior rõnis. Habuit etiã ypõlum valerianũ qñ ipsa traderet ei nuptias celebrabat. In nupcijs aũt cõsueuerãt fieri magna cõuiuia dissoluta solatia deuerti varia pestium ornamẽta et dici verba lasciua. Hiis quidẽ diuersis epulis se ingurgitat/illa ꝛ ieiunijs ac tribulationis se macerabat. Alii se pellicijs molliebus induebãt/illa cilicio membra domabat. Alij verba vana et lasciua vsurpabãt/illa vero euangelijs obsecrãbãt in corde suo pro posse/et nec diẽb⁹ nec noctibus a colloquijs cessabat. Scribũ parentum est quia ipsa fuit chariss⁹ sponsa cum dicit ama sponsa factus sum formosissimo. Iste aũt pulchritudinem virginalẽ per quatuor conseruant. Primo per corporis macerationem: quia cilicio membra domabat et corpus continuis ieiunijs macerabat. Testatur. ii. Machab. xiii. ꝙ iudas interfecit maximum elephantoꝝ eũ his qui suppositi erant. Martyres elephantes/id est diabolus/et hi qui suppositi sunt sex caro et mundus per quos diabol⁹ pugnat. Qui ergo vult seruare corporis munditiã debet interfecere diaboli me malas suggestiones immittat carnẽ ne lasciuiat et mundi ne delectamenta offerat. Scribo per deuotã orationẽ: quia sicut dicit de ea modo interpellabat angelos vt cõseruarent suam virginitatẽ. et modo apostolos vt cõseruarẽt in side sinceritatẽ. modo martyres vt inter supplicia darent confessionem modo confessores vt cõstendo side darent modo virgines vt sine cõseruarent mundiciam. Tertio per sermonis dei cõtinuã meditationem. Unde dicit ꝙ euangelia christi absconditi gerebat in pectore. ps. In corde meo abscondi eloquia tua. ꝛc. Uerba eius dicit sancte ꝛ carbones. ps. Sagitte potentis acute cum carbonibus desolatoriis. Sagittes/id est dicta carnẽ cõfixit per timorẽ. ps. Cõfige timore tuo carnes meas. Carbones/id est vanã amorẽ. ps. Ure cor meũ ꝛ renes meos. Quarto per suspecte familiaritatis salutationem. Non enim habebat familiaritatem nisi cum personis sanctis sicut cum vrbano episcopo et cum pauperibus quos ipsa nutriebat. Nam sm Chrysto. Periculosa magnum est mulieribus deuotã familiaritatem habere cum viris duplici de causa: quia est ꝙ mulieres sunt incaute et molles. Quia incaute/ideo cito decipiuntur. Quia molles/ideo cito flectũtur. Uirginibus autem est maius periculum. sicut ibidem dicit triplici de causa. Qz solicite sunt incaute/quia sunt molles. et quia sunt inexperten. Nõ enim adhuc sunt experte fraudulentie ꝛ martyꝝ debeãt in celestib⁹ coronari. In psalmis ergo verbo tria de ea notantur. Primũ ꝙ ipsa diligẽter deo seruiuit et dicit Walter de lingua. Quatuor significant ꝙ deo accepit/scz corpus animã tẽpus et res temporales. de his deo seruiuit diligenter. Primo de corpe suo. Cũ esset triplex/id est eius corporis/scz interiꝰ ꝙ est quasi vinũ purũ. secundo ꝙ est quasi res et media inter hanc ꝙ est quasi pinũ mistũ. Illa voluit exponere matura/ꝙ est senilis etatis/sed in sua iuuentute ꝛ adolescentia deo seruiuit. Hiere. ii. Recordatus sum tui miser ia adolescentiã tuã. Scdo de corde suo. Cũ esset in corde sint memoria intelligentia et voluntas ipse deo dedicauit suã memoriã per diuinoꝝ beneficioꝝ recordationẽ. suã intelligẽtiã per veram dei cognitionẽ ꝛ suã voluntatẽ per veram amorẽ. Sed multi sunt ꝙ memoriã dãt diabolo habendo in memoria carnis immundicias ꝛ iniurias sibi factas ꝛ voluntati dant nulli diligendo punitates mundanas/sed ipsa intelligentia aũt potũt dare deo per fidẽ tales sunt quodãmodo dei nesciẽs. Ad Titũ. i. Confitẽtur se nosse deũ factis aũt negant. Sũt demonibus similes. Jac. ii. Tu credis qñ vnus est deus demones credũt ꝛ cõtremiscũt. Sũt mortui. Jac. ii. Fides sine operibus mortua est. Tertio diligenter seruiuit deo de tẽporalib⁹. Cum enim sit triplex tempus scz presens preteritũ ꝛ futurũ ipsa totũ expedit ad dei honorem. Dicit aũt Persi. Quod pere penitens nihil perdit de tẽpore suo quia ꝙ ibi preteriti peccati restaurat per contritionẽ ꝛ presens tenet per bonam operationẽ ꝛ futurũ per boni propositi firmitatem. Sed multi sunt qui totũ tempus preteritũ vanitatibus expendẽrũt totũ presens in malis operibus cõsumũt. futurum aũt deo dare possit dicentes se adhuc penitentiã facturos cum tamẽ dicat. Eccl. viii. Futura ꝙ nullo scire potest nuncio. Quare so diligenter seruiuit de rebus suis/et omnia vendidit et pauperibus erogauit. Sũt qui habent tempora alia ad superabundandum ꝛ de illis facere elemosynas est meritum magnum. Sunt qui habẽt ad sufficiẽtiã/et de illis facere elemosynas est meritum magnum. Sunt qui habẽt ad necessitatem extremã. Et de illis facere elemosynas est meritum maximum sicut patet de pdicta. Luce. xxi. Beata enim cecilia superflua non habuit et sufficientia tribuit/et necessaria pauperib⁹ erogauit. Secundo fuit corona sibi ex eo ꝙ coronam martyꝝ acquisiuit. Quod quidem martyrium quinq; comendabile reddunt.

Unum. Per qđ significat ꝙ merito ꝑfectionis ꝛ martyꝝ debeãt in celestib⁹ coronari. In psalmis ergo verbo tria de ea notantur. Primũ ꝙ ipsa diligẽter deo seruiuit et dicit Walter de lingua. Quatuor significant ꝙ deo accepit/scz corpus animã tẽpus et res tẽporales. de his deo seruiuit diligenter. Primo de corpe suo. Cũ esset triplex/id est eius corporis/scz interiꝰ ꝙ est quasi vinũ purũ. secundo ꝙ est quasi res et media inter hanc ꝙ est quasi pinũ mistũ. Illa voluit exponere matura/ꝙ est senilis etatis/sed in sua iuuentute ꝛ adolescentia deo seruiuit. Hiere. ii. Recordatus sum tui miser ia adolescentiã tuã. Scdo de corde suo. Cũ esset in corde sint memoria intelligentia et voluntas ipse deo dedicauit suã memoriã per diuinoꝝ beneficioꝝ recordationẽ. suã intelligẽtiã per veram dei cognitionẽ ꝛ suã voluntatẽ per veram amorẽ. Sed multi sunt ꝙ memoriã dãt diabolo habendo in memoria carnis immundicias ꝛ iniurias sibi factas ꝛ voluntati dant nulli diligendo punitates mundanas/sed ipsa intelligentia aũt potũt dare deo per fidẽ tales sunt quodãmodo dei nesciẽs. Ad Titũ. i. Confitẽtur se nosse deũ factis aũt negant. Sũt demonibus similes. Jac. ii. Tu credis qñ vnus est deus demones credũt ꝛ cõtremiscũt. Sũt mortui. Jac. ii. Fides sine operibus mortua est. Tertio diligenter seruiuit deo de tẽporalib⁹. Cum enim sit triplex tempus scz presens preteritũ ꝛ futurũ ipsa totũ expedit ad dei honorem. Dicit aũt Persi. Quod pere penitens nihil perdit de tẽpore suo quia ꝙ ibi preteriti restaurat per contritionẽ ꝛ presens tenet per bonam operationẽ ꝛ futurũ per boni propositi firmitatem. Sed multi sunt qui totũ tempus preteritũ vanitatibus expendẽrũt totũ presens in malis operibus cõsumũt. futurum aũt deo dare possit dicentes se adhuc penitentiã facturos cum tamẽ dicat. Eccl. viii. Futura ꝙ nullo scire potest nuncio. Quare so diligenter seruiuit de rebus suis/et omnia vendidit et pauperibus erogauit. Sũt qui habent tempora alia ad superabundandum ꝛ de illis facere elemosynas est meritum magnum. Sunt qui habẽt ad sufficiẽtiã/et de illis facere elemosynas est meritum maximum. Sunt qui habẽt ad necessitatem extremã. Et de illis facere elemosynas est meritum maximum sicut patet de pdicta. Luce. xxi. Beata enim cecilia superflua non habuit et sufficientia tribuit/et necessaria pauperib⁹ erogauit. Secundo fuit corona sibi ex eo ꝙ coronam martyꝝ acquisiuit. Quod quidem martyrium quinq; comendabile reddunt. Primum est quia magnã continet misericordiam tota quidẽ die ac nocte igne suppositio in caldario pollia fuit ꝛ manẽs illesa extitit. Gen. iii. In medio ignis non sum estimata. Sedin est/quia continet magnũ mysteriũ. Fuit enim ter in collo percussa vt ostenderetur ꝙ in nomine trinitatis sit passa. Et sic eidem trinitatis edocuit verbo mysterio et exemplo. Tertium quia continet magnum exemplũ. Ipsa enim percussa tribus/superuixit in quo ossa pauperibus tribuit et ossa quoq; ad fidẽ cõuertit vrbano cõmendauit domũ suam in ecclesiam edificari fecit. In hoc dat nobis exemplũ vt in extremis possiti curã principaliter habeamus bona tẽporalia pauperibus distribuere filios tutoribus deo fidelibus relinquere et domos nras in hospitia pauperũ cõmutare. Quartum est quia dabuit magnã plongationẽ. Cũ esset carnifex tribus ictibus eã percussit set nec etiã decollasset nõ fuit ausus quartam percussionẽ inferre ꝛ quinq; dẽbita erat a romano ne decollãdus quartã percussionem acciperet. et sic sancta cecilia vulnera superuixit tribus diebus. Quintum est quia cõtinet magnã deuotionem. cũ enim esset semimortua tamẽ per tres dies nõ cessabat deum quare dei ministere ꝛ ppũm ad monere et in fide ihesu xpi confirmare. Tertio fuit corona sponsi sue quia tribus conuertit ꝛ ad martyriũ animauit. Sponsus ch deus suus. vt in legẽda patet erat zelotipus idolis dedit⁹ circa diuinas nimis inflatus et superbus. Ipsa vero erat angelo in custodiam tradita sentinatrix diuina apis argumẽtata ꝛ christi ouis mansuetaq; cui erat angelo in custodiã tradita ꝛ ille zelotipus. deo et ipsam zelotipe per angelũ amatorẽ terrgit. et ab amore carnali compescit vt dicens. Angelũ dei habeo amatorem qui nec mio zelo custodit corpus meum. ꝛc. primo Corinthioꝝ. iij. Si quis templum dei violauerit disperget illũ deus. Qz erat semitrux diuina et christi dedita. ideo semen fidei in eius corde seminauit et ipsum ad fidem conuertit. Unde dicit Urbanus. Suscipe semen fructus quos in cecilia seminasti. Quia ea et apis et ouis extitit ꝛ ille ministis inspirante ideireo ipsum spectat vt cecile vulcouuit. Ecclesiastici. xl. Viuens in paradisũ⁹ est apis ꝛ inuitti vulcanie habet fructꝰ eius. Qz ipsa ouis mansueta ꝛ ille fuit perb⁹. ideo ihm tanq; agnã mansuetã peperit, pocie dicit ihesus. Ego sponsus quã quasi leonem ferocem accepit ad te quasi agnum mansuetissimum deliniauit. Eccl. xl. Tabulas et leo et ouis mouebuntur simul: ꝛ puer parvulus minabit eos. vitulus erat Urbanus prius lasciuus. Leo erat valerianus prius superbus. Quia erat Cecilia

Universidad de Deusto
Biblioteca

manuscta et secunda. Illi mozati sunt istis anni ⁊ puer parvulus .i. vbanno habito mihabet eos quia cecilia semper nutrivit ⁊ valerium ⁊ tyburtii baptizavit.

C Sermo. cccv. Eodem die sermo. sñ.

Reuis in volatilib⁹ est apis ⁊ istis dulcoris habet fructꝰ et⁹ ⁊c. theele. xl. Cecilia apis vocata est sicut testatur Urbanus dicens cecilia emula tua quasi apis argumentosa tibi deseruit Instisicor ego verbis piscicelo a sal. ⁊ vbanno quinq; implicantur. Lxy. sctā Cecilia fuit apis ⁊ brevis apis ⁊ volatilis apis, ⁊ melificans apis ⁊ argumentosa apis. Primo fuit apis inqñ exercitauit se circa dulcedinē devotionis Mel quidē generatur a rore ⁊ a flore mixto apis artificio edificata de cera domo ne mel defluat sed cōservetur. Domotio quidem spiritualis habet a rore sancti spiritus infundente. Rume. xi. Cū defecerint vos, sce gratie spiritussancti defecerunt ⁊ manna scz devotionis ⁊ habet a flore .i. caritate floruit. habet apis artificio .i. ab experti. ⁊ meditanti animo. Ho. In meditatione mea exardescet ignis. Conservat aūt in pace solido .i. per patientiam ⁊ perseverā tiā firmam Miseri est sperātur si permanserint fragili eccl. xxi. Corsatus quasi pax cōfractum omnem sapientiā nō tenebit. Secundo fuit apis, brevis in illum se erexerunt circa humilitatē que cōsistit ⁊ est quia brevis dicitur et qa mel ab ipsa generatur. per mel enim humilitas intelligitur quia mel est in fundo melius qz de cetti rore generatum. Oleū vero in superficie amplus esse perhibetur ex eo q; est terrestre ⁊ grossum. Vinū vero melius est in medio et eo q; inter hec est mediocritas nature. Per oleū ergo intelligitur charitas que est cōplementū omnium virtutū. Ista est melior ⁊ superfluis quia Homagio ad deum elevatur tanto pacificiores inveniuntur. Per mel designatur humilitas que facit eos dulce et suave. Illa aūt humilitas multoties meritis explicit que ad rēm magis videbat. Per vinum intelligitur mentis iocunditas ista nō debet se nimis elevare per superbiam letitiā nec nimis se deprimere per secuti. tristiciā: sed in medio consistere per mediocritatem. ij. Corin. v. Sive mente excedimus deo: ecce qñ elevabat se per charitatē. Sive sobrij sumus vobis, ecce qñ tenet se in medio q; sobrietatē. Deinde subdit Christus ideo qñ fl ouus p omnibus mortuus est: ergo omnes mortui sunt: ecce qñ per humilitatē se deponebat qa se mortuum reputabat. Tertio vt apis volatilis inqñ exercitauit se per cōtemplationē. Apes alit ad volandū per quatuor inducuntur. .i. per ignē ferru nū per abundantiā floꝝ. per dulce vinū. ⁊ per sonū. Sancta ergo Cecilia ad deū pōlauit per contemplationē: qn ea ferentissa fuit cōscientie, flos puritatis ⁊ mundicie⁹ plenum iocunditatis interne, et sonus alloc cutionis divine. Cant. ii. Surge propera amica mea et veni, scilz ad contemplandū. sum enim hymno trāsit. ymber abiit ⁊ recessit ecce serenitas conscientie floreo apparuerunt ecce flos puritatis et mundicie. Vox turturis audita est in terra nostra ecce pulcedinem melliflue vox turturis dicitur: quia anima lamentum facit. et infra. Ymi de libano: ecce vinum iocunditatis interne. de quo vino dicitur. Opera. xviii. Memoriale eius sicut vinum libani. Ymi libani scḃm Hiol. dicitur vinum pigmentatū qñ est odoriferum. Quarto defecit melliflua apis inqñ exercitauit se circa dulcem doctrinā ⁊ exhortationē per quā multos ad deū traxit. Sed notandū q; apes in multum de melle eis dimittatur modicum operātur sed in ocium resolunta si nimis eorum quasi cōturbate modicū operant. si mediocriter solliciti operantur. Per quod datur intelligi q; nimia valeedo ⁊ lenitas in prelatis facit subditum negligentē. Modica vero cōpassio facit subditos precipites. Temperata vero correctio facit subditum ⁊ ferventem. necesse est ergo vt sit lenitas in fervētate: ⁊ fervoritas ⁊ lenitate. hēc est q; mel ponitur in medicinis amaris tribuit de causa scz vt amaritudo medicine melliflua dulcedine temperetur vt per melliflua dulcedinem medicina a membris attribuatur: ⁊ a corruptione medicina preseruetur per quod datur intelligi q; qñ prelatus primat subditis medicinā amare increpatio nis, debet ipsum dulcorare melliflua paternitate compassionis ⁊ tunc talis cōpassio suauiter accipitur ⁊ a membris unitur scz in memoria intelligentia ⁊ voluntate incorporatur et a peccati putredine anima preseruatur. Quinto dicitur argumentosa apis que quidem sagacitas ostenditur dñs ad tria. Primo quia cum spe sublimante habuit timorē deprimentem, apis enim qñ ventus tumultuat lapillos intra petra portat. ne pre sui levitate a vento rapiatur, sic sancta cecilia lapidem preciosum idest exemplum sanctum ⁊ timorem humanum semper portabat abscondit tum ne rapi posset per aliqd amore mundanum. Secundo quia habuit gratiam sanctificandi. Vnde dicit. Ego sum vitis vera ⁊ vos palmites. Qui manet in me et ego in eo hic fert fructum multum. Sine me nichil potestis facere. Ioh. xv. Tertio quia habuit gratiam operandi. Vnde dicit. Ego elegi vos et posui vos vt eatis et fructum afferatis. Ioh. xv. Quarto quia habuit gratiam orandi. Vnde dicit. Quodcunq; petieritis patrem in nomine meo dabit vobis. Ioh. xvi. Quinto quia habuit gratiam regendi. Vnde dicit. Pascite qui in vobis est gregem dei. i. Pe. v. Sexto quia habuit gratiam illuminandi. Vnde dicit. Erat lux vera que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Ioh. i. Septimo quia habuit gratiam consolandi. Vnde dicit. Consolamini consolamini populus meus dicit dominus. Isa. xl. Octavo quia habuit gratiam confortandi. Vnde dicit. Confortamini confortamini omnes populi terre. Aggei. ii. Nono quia habuit gratiam reconciliandi. Vnde dicit. Reconciliamini deo. ii. Corin. v. Decimo quia habuit gratiam vivificandi. Vnde dicit. Sicut pater suscitat mortuos et vivificat sic et filius quos vult vivificat. Ioh. v. Vndecimo quia habuit gratiam glorificandi. Vnde dicit. Pater clarifica filium tuum. Ioh. xvii. Duodecimo quia habuit gratiam iudicandi. Vnde dicit. Pater omne iudicium dedit filio. Ioh. v. Tertio vt apis volatilis inqñ exercitauit se per cōtemplationē. Apes alit ad volandū per quatuor inducuntur. .i. per ignē ferru nū per abundantiā floꝝ. per dulce vinū. ⁊ per sonū. Sancta ergo Cecilia ad deū pōlauit per contemplationē: qn ea ferentissa fuit cōscientie, flos puritatis ⁊ mundicie⁹ plenum iocunditatis interne, et sonus alloc cutionis divine. Cant. ii. Surge propera amica mea et veni, scilz ad contemplandū. sum enim hymno trāsit. ymber abiit ⁊ recessit ecce serenitas conscientie floreo apparuerunt ecce flos puritatis et mundicie, Vox turturis audita est in terra nostra ecce pulcedinem melliflue vox turturis dicitur: quia anima lamentum facit. et infra. Ymi de libano: ecce vinum iocunditatis interne. de quo vino dicitur. Opera. xviii. Memoriale eius sicut vinum libani. Ymi libani scḃm Hiol. dicitur vinum pigmentatū qñ est odoriferum. Quarto defecit melliflua apis inqñ exercitauit se circa dulcem doctrinā ⁊ exhortationē per quā multos ad deū traxit. Sed notandū q; apes in multum de melle eis dimittatur modicum operātur sed in ocium resolunta si nimis eorum quasi cōturbate modicū operant. si mediocriter solliciti operantur. Per quod datur intelligi q; nimia valeedo ⁊ lenitas in prelatis facit subditum negligentē. Modica vero cōpassio facit subditos precipites. Temperata vero correctio facit subditum ⁊ ferventem. necesse est ergo vt sit lenitas in fervētate: ⁊ fervoritas ⁊ lenitate. hēc est q; mel ponitur in medicinis amaris tribuit de causa scz vt amaritudo medicine melliflua dulcedine temperetur vt per melliflua dulcedinem medicina a membris attribuatur: ⁊ a corruptione medicina preseruetur per quod datur intelligi q; qñ prelatus primat subditis medicinā amare increpatio nis, debet ipsum dulcorare melliflua paternitate compassionis ⁊ tunc talis cōpassio suauiter accipitur ⁊ a membris unitur scz in memoria intelligentia ⁊ voluntate incorporatur et a peccati putredine anima preseruatur. Quinto dicitur argumentosa apis que quidem sagacitas ostenditur dñs ad tria. Primo quia cum spe sublimante habuit timorē deprimentem, apis enim qñ ventus tumultuat lapillos intra petra portat. ne pre sui levitate a vento rapiatur, sic sancta cecilia lapidem preciosum idest exemplum sanctum ⁊ timorem humanum semper portabat abscondit tum ne rapi posset per aliqd amore mundanum. Secundo quia habuit gratiam

sodem sui ortum companientem. Sicut est dicitur in libro de animalibus apes dulcedinē mellis cōponūt. Nam alie flores abdusunt alie de fluctibus roris colligunt alie alcaria componunt alie mellifluationi intēdunt. Sic beata Cecilia modo florem de pascuo collegit quos angelus sibi detulit. Secundo virginitatis virginitatis ⁊ roseus charitatis modo rosa celestium sps sancti gratiam quasi plum germinare faciebat. Osee. xiiii. Ero quasi ros israel germinabit quasi lilium modo eluctabit .i. corpus suum cōparebat ⁊ custodiebat vicenq. Fiat cor meū domine ⁊ corpus meum immaculatū ut non confundar. modo mellificationi intendebat. .i. dulci devotioni instituebat. tertio quia cum dulci exhortatione habuit severitatem ostenditur. Apis enim fugit fetiginē terre ⁊ sic dulcedinem melliflue temperat. Et inde est q; mel aliquantulum habet acumēnis. ⁊ per quod datur intelligi q; sancti viri aliquādo verbis vulcedinis inserere debent verba severitatis. Vnde beata cecilia sponsum suū primo allocuta est dulciter dicēdo. O dulcissime ⁊ amabilissime iuuenis, ⁊c. Deinde ipsum terruit dicens. ego angelū dei habeo amatorē qui nimio zelo custodit corpus meū. si vel leuiter senserit q; tu me amore pollutō contingeo tecipsum feriet ⁊ amittes florem tue gratissime iuuentutis. Et sic ipsum mollificauit dulciter alloquēdo durū pungebat ipsum graviter deterrēdo.

C Sermo. cccvi.

C De sancto clemente papa. Sermo. i.

Iste pu= tas est fidelis seruus ⁊ prudēs quē cōstituit dominꝰ super familiā suā vt det illis cibum in tpe. ⁊c. Matth. xxiiii. Sancti clemens quinq; primis verbis amantant. Primo est ⁊ quia fuit miraculoꝝ operatione facundissimus, cum ōs quis putas est fidelis. Voluit esse in miraculis que faciebat sibi gloriam attribuere sicut hoc qui dicit ille. Exviii. Bonū mihi quia humiliasti me. multa quidē miracula fecit que sibi non attribuit sed illa deo ascripsit. Fecit aūt miracula multimoda circa spīnūm ⁊ circa aque elementū. Nam circa spīnūm ostendit iustitiā meam ⁊ cōsolationem ⁊ misam. Judicium quidem: qz cū ad occidū venisset: sacramēta dei cursus scire posset: rectus effectus est. Jos. ix. Intuiciti ergo pene in mūdū ut ⁊ non videant pēdā: ⁊ qui pēdē eoꝝ sunt. Obstetit sua misericordia ad parcendū populo ipsum sanauit. Ps. Oīs illuminat eccos. Ostendit misericordiam cōsolationis quia cum crederet ihesu gare clementē sanum se gabat quia ⁊ cōsuetudo erat hominēs lapidei lapides trahere ho. Similes illis sunt ⁊ faciunt ea, ⁊c. Mirabilia etiā ostendit circa elementum aque ⁊ hoc multipliciter. Primo istum ad aque imentionē sicut patet qñ agnus loco ei⁹ ostēdit cum pedem inde fontē aque produxit. Secūdo ipsum ad tēplis fabricationem. quia manibus angelicis in muri illi templum fabricatum fuit. Tertio ipsum ad maris excitationem, qz per tres milia siccabatur. Quarto per pueri conservationem qui per anni in mari fuit cōservatus. Decundum primitestum est quia fuit magna debilitate predictus. et dicit seruus. Cum enim quattuor sint genera seruorum: quidā sunt ancilla nati: quidā in pretio acquisiti: quidā conductitii: quidā empticii. Sanctus autē clemens hic quatuor modis reputauit se seruum. Fuit enim ab ancilla .i. ab ecclesia in baptismo generatus. Ps. Seruus tuus ego sum ⁊ filij ancille tue. Fuit a deo in pretio acquisitus. Deo enim emptabolo pretiosi gratie ⁊ humani genus ab eo excussit. Gla. iii. Captiuitas quidem a forti tollitur Rom. vi. Liberati a peccato facti autem serui dei. Fuit a christo mercede conductus Matth. xx. Ite in vineā meam. ⁊c. Fuit pretio emptus. i. Cor. vii. Pretio empti estis nolite fieri serui hominum. Tertium quia philosophus extimatus: cum dicitur ⁊ prudens. Ipse etiā ante conuersionē fuit philosophus studiosus ⁊ curiosus. post cōversionē fuit philosophus ydiotus. Studiosus quidem fuit philosophus: quia studiose querebat qualiter anime immortalitas sibi per sanctos posset Jdeo scholas philosophorum frequentabat ⁊ quando concludebat qz immortalis erat valde gaudebat. qñ vero contrarium istius audiebat. Fuit philosophꝰ curiosus: quia facilius dicet in questione de cubito ⁊ cumelo quam sancto barnabe facit. post cōversionem aūt philosophus ydiotus. Philosophia aūt christianus. Philosophia aūt christianus est rēm crucifixum scire verba curiosa vitare ⁊ inscribile esse. Prima philosophia est. i. cap. ii. Non enim iudicauit me aliquid scire inter vos nisi ihesum ⁊ hunc crucifixū. Secūda vo dicit. Non indoctis humane sapientie verbis. ⁊c. Tertia dicit naturalium. Hec sunt in celo que videri non possunt. ⁊ deus ⁊ angelus terrā est in terra. .i. philosophus christianus. philosophus quidē potest incorporeus esse ⁊ impassibilis ex omnibus vincit quoq; in animi libertate. Quartus est quia fuit summus pontifex. est ij. Dux constituit vtio sue familie sue. Successit est ad

petro in trib⁹. s. in pontificali dignitate ⁊ de⁹ pertulit et invite scitate Beatus petrus sciens passionem suā imminere cōgregatis fratribus dixit eis, ecce frater⁹ loco mei cadēo vobis Clementem qui mihi ꝙ initio vsq; ad finem comes fuit omnibus fuit: ecce quia successit et in pontificali dignitate Deinde subiungit beatus petrus. Ipse enim totius predicationis mee veritatem agnouit: ecce quia libi successit in fidei veritate. Deinde subiungit. Quam pte ceteris expertus sum deum colentem et homines diligentem casti⁹ q⁹ omnibus studiis dei cultum sobrium patientem: ecce quia succedit et in vite perfectione. Fuit enim perfectus quo ad deum, ideo dixit deum colentem. Quo ad proximum, ideo dixit homines diligentem. Quo ad seipsum: ideo dixit castum diuinis studijs deditum. Fuit dignus prelatus quia gregem suum pauit verbo: quia multos ad fidem conuertit ita ꝙ vno die quingentos ⁊ amplius baptizauit. Pauit exemplo. Unde dicitur de eo ꝙ tāta morum honestate polebat ꝙ christianis: iudeis et gentilibus complacebat. Pauit temporali subsidio. Unde dicitur: ꝙ omnium pauperum viduarum ⁊ orphanorum nomina scripta habebat et eis sufficienter prouidebat. Quantum est quia fuit doctor gratiosissimus dicitur. Ut det filijs cibum in tempore. Ioseph enim cibum dei populo ministrabat: hoc in tempore opportuno. Sicut enim dicit Christo. Doctrina in tempore non opportuno oblata, non prodest sed nocet sicut elica contraria aut extra tempus accepta. Et sicut enim idem dicit, de fortibus fit mixtus et temperatur secundum etatem: sic in populo doctrina temperatur secundum virtutem. Aut aliter ista doctrina a populo acceptatur. Debet attendere vt dicit Augustinus in libro de doctrina christiana, vt placeat vt patet et moueat. Beatus fuit iste Clemens predicabat rationibus claris et auctoritatibus veris: et ideo placebat. Nam gentiles rationibus: iudeos auctoritatibus conuincebat. 1. Pet. iij. Parati semper ad satisfactionem omni petenti. rc. Predicabat sermonibus planis. et ideo placebat. grosse. xiij. Doctrina puidentium facilis. Predicabat miraculis et exemplis: et ideo movebat Roma. xv. Non enim audeo aliquid loqui eorum que per me non effecit christus.

¶ Sermo. ccxcvij.
De eodem sermo. ij.

Beatꝰ sc̄ⁿ⁹ ille quem cū venerit dominus inuenerit vigilantem sic facientē, Mat. xxiiij. Infertur ad quatuor superiora ad que dominus admonuerat nos ad meliorandum. Primum est ut vigilemus. Secundum ut custodiamus. Tertium ut perficiamus. Quartum ut perseuerem⁹. Primum ergo est ut vigilemus. Ad perfectā vigilātiā tria requiruntur secūdū Hugo. in lib. solilo. vt oculus habeat quibus vti possit vt aspiciat ⁊ videat. Qui ergo vult perfecte vigilare oportet ꝙ oculos sanos habeat: ne. s. sit in eis trabs superbie. Matth. vij. Quid autem vitium superbie? Certe fetidum in oculo fratris. rc. aut luxuriositatis terrene, sicut accidit in Thob. Oculos suos statu declina. in terram. aut fames ardentis concupiscentie. Ps. Super capillum femine non viderunt solem. etiam oportet ꝙ aspiciat. Ps. Respice in faciem christi tui. Ipse enim habuit faciem candidam rubicundam et electam. Candidam. i. pallidam in patibulo. Rubicundam habebat in sudore. electam in regno. Cant. v. Dilectus meus candidus et rubicundus. rc. Ergo respice in christi tui sc̄i pallidam vt cōpatiaris. sic rubicundam vt verearis. sic electam vt iocunderis. Oportet etiam ꝙ videat. non autem potest homo deum videre nisi a culpa mundetur Mat. xxiiij. Non videbit me homo ⁊ viuet. i. qui vitā terrena: carnali vel sensibili: sed oportet ꝙ terrena despiciat et carnalia abiciat: ⁊ ad spiritualis intelligentiam erigat. Secūdo consistit officiū serui in bona custodiendo. Ram secundum Chrisostomū Matth. Fur. i. Wycheloū quattuor furatur. i. aurum sapie argentum eloquentie verbum virtutum ⁊ intellectuale gratie. Furatur aurū sapientie diuine et ponit in cor quidē aurū sapientie diuine et ponit in tam sepe mīi dicit, de qua ps. i. Cog. tū. Et ecce ego ⁊ deus meus stultitia est apud deum. Furatur argentum eloquentie. i. verba edificationis ⁊ immittit verba detractionis. Matth. p. Quod autem videtis in fratre festucam videte ne ab invicē cōtumeliam audiat. Furatur vestes virtutum ⁊ operū bonorum ⁊ immittit vestes sordidas vitiorū quasi vestes apostolicas abscidendas esse animonet. Rom. xiij. Abiciamus opa tenebrarū. rc. Furatur etiam intellectum ne cādidā gratie ponat intellectū ne prudēter ⁊ fideliter seruiat celestie. De quo ps. Esa. xxiij. Intellige qui deserit. ⁊ operā. tu erunt vel. Tertio cōsistit officium boni serui in prudēter ⁊ fideliter seruiendo. Sic ⁊ beatus clemēs prudēter ⁊ fideliter deo seruiuit qz pecunia vsi fuit ad vtere sicut recitat Matth. xxv. Unus vō

ille demerit qz manibus angelicis templū preparatū inuenit. plumbū vero ipsum abluere non potuit: qz eius anima ad celū volauit. Puteus maris ou super est claude re non potuit: qz per tres militaris mare se superui. Secūdo ponitur cōmendatio quesita quatuor cōsistunt supradictum est. Primo in vigilando. Ad perfectā vigilātiā tria requiruntur secūdū Hugo. in lib. solilo. vt oculus habeat quibus vti possit vt aspiciat ⁊ videat. Qui ergo vult perfecte vigilare oportet ꝙ oculos sanos habeat: ne. s. sit in eis trabs superbie. Matth. vij. Quid autem vitium superbie? Certe fetidum in oculo fratris. rc. aut luxuriositatis terrene, sicut accidit in Thob. Oculos suos statu declina. in terram. aut fames ardentis concupiscentie. Ps. Super capillum femine non viderunt solem. etiam oportet ꝙ aspiciat. Ps. Respice in faciem christi tui. Ipse enim habuit faciem candidam rubicundam et electam. Candidam. i. pallidam in patibulo. Rubicundam habebat in sudore. electam in regno. Cant. v. Dilectus meus candidus et rubicundus. rc. Ergo respice in christi tui sc̄i pallidam vt cōpatiaris. sic rubicundam vt verearis. sic electam vt iocunderis. Oportet etiam ꝙ videat. non autem potest homo deum videre nisi a culpa mundetur Mat. xxiiij. Non videbit me homo ⁊ viuet. i. qui vitā terrena: carnali vel sensibili: sed oportet ꝙ terrena despiciat et carnalia abiciat: ⁊ ad spiritualis intelligentiam erigat. Secūdo consistit officiū serui in bona custodiendo. Ram secundum Chrisostomū Matth. Fur. i. Wycheloū quattuor furatur. i. aurum sapie argentum eloquentie verbum virtutum ⁊ intellectuale gratie. Furatur aurū sapientie diuine et ponit in cor quidē aurū sapientie diuine et ponit in tam sepe mīi dicit, de qua ps. i. Cog. tū. Et ecce ego ⁊ deus meus stultitia est apud deum. Furatur argentum eloquentie. i. verba edificationis ⁊ immittit verba detractionis. Matth. p. Quod autem videtis in fratre festucam videte ne ab invicē cōtumeliam audiat. Furatur vestes virtutum ⁊ operū bonorum ⁊ immittit vestes sordidas vitiorū quasi vestes apostolicas abscidendas esse animonet. Rom. xiij. Abiciamus opa tenebrarū. rc. Furatur etiam intellectum ne cādidā gratie ponat intellectū ne prudēter ⁊ fideliter seruiat celestie. De quo ps. Esa. xxiij. Intellige qui deserit. ⁊ operā. tu erunt vel. Tertio cōsistit officium boni serui in prudēter ⁊ fideliter seruiendo. Sic ⁊ beatus clemēs prudēter ⁊ fideliter deo seruiuit qz pecunia vsi fuit ad vtere sicut recitat Matth. xxv. Unus vō dit quinq; talēta. i. exercitū scīam quia sensuū ministerio occupandā et exercendā que triplex est. s. politica pertinens ad regimen ciuium: domestica pertinens ad regimen familie: ⁊ primata pertinens ad regimen ecclesie. Unde enim alia quinque talēta lucrantur. nisi se a sensibili voluptate cauendo: alios etiam ab eis admonendo cōperfecit. Alius autem debet duo. i. intellectū et operationē. Unde ista duo lucrantur qui predicando ⁊ operando. i. verbo et exemplo ad similia alios inducit. Alius autē debet vnū. i. intellectū scripturarū. Iste autē vel abscondit sub terra auaricie. vel in sudario corporis ⁊ negligentie. ⁊ nō ponit ad meliorē sacre scripture. Quarto officium boni serui consistit in cibum familie tribuendo. Cibus autem verbi dei secundum Chrisostō. primo debet masticari per meditationem. Sicut enim cibus nisi masticet alias supra non sentitur sic nec verbum dei. Unde ista animalia erant immunda que cibos nō ruminabāt. Postea debet ad stomachum trahi per memorie impressionem. Sicut nisi cibus masticatus nō poterit nisi fuerit stomacho tractus sic nec sermo nisi fuerit memorie cōmendatus. Tertio debet ad digerendū pertinare. Membra autē anime sunt eius virtutes quedā enim verba debent digerari ad vegetandum fidē, quedā ad nutrienda spē. Quedā ad nutriendā charitatē. ⁊ sic de aliis. Quarto debet incorporari. i. animā in nouitate vite trāsmutare. Non esi cor mutat verbū qz cor amatum non posset trahere verbum dei ad cōsentiendum propter auaricie nec cor superbi nec cor luxuriosi: sed potius verbum dei mutat cor: quia de amato facit pīl de superbo manſuetū. et de luxuriose castū. ideo ultimo latur. sicut⁹ arbor inuito qui totā naturā arboris ad se trahit. Jacob. s. Suscipite insitum verbū qđ potest saluare animas vestras.

¶ Sermo. ccxcviij.
De sancta Katherina, sermo primus.

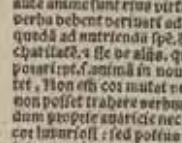

Multe filie congregauerūt diuitias sp̄irtales congregauit, sed supergressa es omnes. Prouerbiorum. xxxi. Inter ceteros filios dei ⁊ spiritales discipulos congregauit beata Katherina diuitias spiritales congregauit, immo ceteras omnes post ihesum dei supergressa fuit merito humilitatis martirij ⁊ predicationis. primo igit supergressa est vniuersales in doctrina quam acquisiuit martirio. post

nitatis. Tanto n angy ꝙ nitas malicia est meriti. ꝙ retrahentia pura habet talio fuit vir ginitas beate Katherine. Primo retrahendum habuit iuuenturem ætatem. Secundo iuuenum autem multis est causa lasciue. Eccl. xii. Iuuentus et voluptas vana sunt. Sed iuuentus sibi nocere non potuit: quia custia maturitatem seruauit. Sap. iii. Casti est sanctus hominis r etas senectus vita immaculata. Secundo habuit pulchitudinem unde bt ꝙ erat incredibilis pulchitudinis r ornatus oculis admirabilis videbatur. Pulchritudo aūt mulieribus est causa ruine. Ecc. vi. Ipsa statuā in pulchitudine sua nō potuit: qr be pulchitudine interiori solū ordo curauit. ꝙ. Ois gla eius filie regis ab intus. Tertio habuit rem abundantiā r fertilitatem: quia patri suo regi in puellis magnis successit: et ista abundantia multis consuevit esse cā ingenis. ꝙ. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum. et istud etiam beate Katherine nocere non potuit: quia in abundantia seruat vit temperantiam. psal. lxxii. Fil eius diues eum nihil habuerit est pauper cum in multis opulētus sit. Quarto habuit libertatem r securitatem: quia sui et suorum domitus remanserat. Regina aūt libertas et securitas r mulieres est persecutrix. Eccl. viii. Fili te tibi sunt serua corpus illarum et non offendas faciem hylarem ad illas. Istud autem sibi nocere non potuit: qr is habuit libertatem: habuit tamen dei timorem. puerbio. xi. Vir ꝙ timens deum ipse laudabitur. Quinto posita est magnam sollicitationem. Sollicitata quidem fuit magnis minarthus r terroribus. Multe etiā mulieres sunt que minarthus obediūt et terroribus cedūt. Fuit minarthus sollicitata: quia tyrannus tria sibi posuit ꝙ mulieres multū appetit sc̄li: dignitas: copiā scientiā. dignitate martis ā sex ꝙ sciba esset post regin Angloriā. secundam sc̄i ꝙ in eadem sibi statuā erigeret r ipsam ab omnibus adorari faceret. Sed istud bte Katherine nō potuit: qa tyrannum ōtēpsit et nihil reputit r gloriā mūdanā abhorruit. Vñ dicit tyrānus gloriosā sine talia dicere ne ꝙ tyro est etiā cogitare. Fuit etiā sollicitata terroribus ac pulsata cāminationibus r tormentis. r istud ei nocere nō potuit qr p rhetā noli nō timere. Matth. x. Nolite timere eos qui occidūt corpus. et postea nō habēt amplius ḡh facere. Scōa superpositio est alias bylares in dānatiōe quas ac ḡh sunt meritū pūcationis. Quānto est mulieribus fit ḡhabitū officiū pūcationis. Habuitā et sanctis martyrib⁹ fuit officiū pūcationis a spiritu sancto: quādā gloriosissima ac spiritualis singularis. Ipse est verbū dei pūcauit r multos ab errore couertit. Et ḡtm ad hoc pūcessum alias supergressa est. Alie est cōuertebāt populos populorum. hec aūt cōuertebat regnūm r principes. sicut ꝓphē martyrū tyrannorum. et poēphetas principum militū. Alie cōuertebāt homines simplices r illiteratos. Hec aūt puerterebat philosophos r ꝓphas. Alie habuerūt aliquā sapientiā a deo infusam. hec aūt ꝓter sapientiā infusā fuit studiosissima. Alie fuerūt artium erudita. Alie ōtēpte erāt simplici eruditione. De hac ꝙ pugnacissima cōclusiones syllogismoꝝ allegorice declarauit. et mystice eā celare ois voluit. Alie in pūcedo habuerūt sapientiā sufficiente. hec aūt habuit scientiā excellentē. ois ꝓphetas vicit. Est apud deū puella sensu r prudentia inēstimabilis. Habuit etiā eloquentiā. ois vicit idē. Audiamꝰ tuā eloquentiā r ornati sum. tuā prudentiā. Habuit ēsiantiā. Vñ ipsa dixit. Fac quecūq; eis conceperis. parata nāqꝫ me videbis ad ois iudicium. Habuit etiā in loquēdo magnā efficaciam. Vñ dixerūt rhethores. Nulli ante nos fuere vnq; potuit hā cōtinue vincere. Hec ea tē puella sic nos admirationē cōuertebat contra ipsam aliqd dicere aut ois nescimus aut potiꝰ formidemus. Tercio superpositus est vniuersaliter in diuitijs. ḡ acquisitis merito martyrū. Alie dē pōt vel dno martyrū passe iuste: sed bta Katherina duplex gen⁹ martyrū passa fuit. primū genus qr fuit scorpiōib⁹ flagellata. scōs qr sic lacerata in obscurissimo carcere fuit clausa. tercii est qr fuit fame cruciata. Quarto est qr fuit supra rotas horribiles extēsa. quinto est qr fuit decollata. Sed tñ contra acerbitatē harū pēnaꝝ quāq; adiutoria habuit diuina tñ cōsolationē. Que essent fuit lucerna r flagellate fuit postmodum ab angelis celestibus tacte. Que in carcere obscurissimo clausa fuit tibi de celesti luce claritate est ḡsola. Que fuit fame cruciata fuit celibus cibū deferente nutrita. Que fuit supra rotā extēsa: fuit tota ab angelo soluta r rota ꝓtinus ꝓpulsa r mutilata. tñ sibi nō lesit. Perfecta. Que fuit ꝙ decollata fuit in mōte sinay ab angelo manibꝰ corporalib⁹ tacta. ¶ Sermo. ccxcix. De eodem sermo. ij.

Dama-

nata in pēlis pueritie pollunt bte Katherine ḡh fuit ihe regina ḡ modo est ippālis ciuitatis ꝙtrona pcessa. In ḡh⁹ vers bis tria dicunt. f. rex. f. ihu est adamant in pietate r iustitia sibi dedit r monstrat etiam sibi fuit pēl mortis. Pēl⁹ nāqꝫ adamant est in pietate. Amoris est ḡh ḡsist ait r pondus duo sunt signata vna est causa. Alia signū est ḡh pietatem esse r pēlis vestib⁹ indutt secum. Christꝰ ḡ dīas triplici vestē est indutꝰ. f. cā diā ꝙ puritatē virtutes ꝙ passionē r varia ꝙ pietatis opa. Vestes aūt pietatis. De his duab⁹ dicit Prouerb. xxxi. Stragulata fecit sibi vestē quo ad vnū. Vñ in glo. Stragulata pēlis est que varietate texture effici solet. Bissus r purpura indumentum ei⁹ quo ad alia duo. scilm elemultia gratiaꝝ ē premerit. Vestit nāqꝫ sibi quoddam angelicū. f. virginitatē lumere qd est ppriū angeli. Iu. xx. equales esse sunt angelis. Quodā ḡsilegi sed gratiose predicare qd fuit ꝓpriū officiū rpe. Iuc. xiii. Vigo ciuitatis ih⁹ operiet me euāgelizare regnū dei: quia ideo missus sum. Quodā spirituale. f. mortem ꝓpo subire. Philippē. i. Mihi vita est ꝓpono solū vt ei credatis: sed etiam vt ꝓ illo patiamini. Et ḡh vltimū terribilis ē: qr vltra mortē null⁹ potest aliqd ꝓpatri inimicus. Ve his tribus dicit Prouerb. xxvii. Accinxit fortitudine lumbos suos quo ad virginitatē. Roborauit brachia sua quo ad martyrū magnanimitatē. Gustauit et vidit quoniā bona est negociatio sua quo ad predicationis gratiositatē. Causa aūt potissima quare vir ꝓpt virginitatē ḡh filios sibi generat sapientes. et bta Katherina ꝓ filios sapientes generauit quādo. f. rhetores ad fidē ḡh cōuertit. Ipsos aūt generabat et alios doctrina/miraculis/et exemplis. Apoc. xii. De thymo procedebāt fulgura et voces et tonitrua. Thymꝰ dei fuit bta Katherina in cui⁹ ata de⁹ requiuit a qua procedebāt voces predicationū. fulgura miraculorum. tonitrua exēplorū. Exēplo nāqꝫ sanctoꝝ quedā tonitrua sunt que excitare debent in peccatis dormientes. Scōo christꝰ beate Katherine pcessit gratiā in morte. Quedā nāqꝫ pitualitia sanctis in morte cōcessit particulariter que ois in morte beate Katherine cōcessit universaliter. Primū est cheli visitatio. r istō fuit ī Joānē euāgelistā ad cuius transitum christus cum suis ꝓpheis suis venit. Et istud ipsi milter in beata Katherina fuit: quia cum esset in carcere christus cum multitudine angelorum. r hominum ad eā descendit. Et istud attestat pitualitia. specialis amicitia. Quia est ipsa beata Joānē r sancta Katherina speciali amore dilexit. ideo ad eos specialiter in monte venit. Joa. xxiii. Et quia oblixit me ꝓcr sequar. Ubi est pastor⁹. vñ. Secundum est spirituale refectio. r istud fuit in beata maria magdalena que spiritualib⁹ refectionib⁹ pascebat. Istud etiam fuit in beata Katherina cui in carcere existenti de⁹ p columbā missit. r istud ois illud ōtēpt⁹ mūdane delectationis: qr ipse carnalem delectationē beata Katherina cōtemptissimo celestib⁹ ꝓlationib⁹ pascebat. Hoc est ḡ ipsius filius israel defecit fortitudo ꝙ recepit nāqꝫ de celo. Tertiū est petitionis exaudito. et istud fuit in sancto Basilio. r in sctā margaritha qui sua passione deū rogauerūt vt quicunq; in mortem ipsoꝝ aliqd a deo peteret obtineret. et istud fuit in sancta Katherina ḡ cito a deo petijt et impetrauit. r istud attestatur sue magne sanctitati. Unde dicit de viro sancto in ps. Clamauit ad me r ego exaudiā eū. rc. Quattuor est celestis tanae relatio. Et istō fuit in beato Stephano ḡ celos apertos vidit. et istud etiā fuit in sancta Katherina cui vox de celo dixit. Veni dilecta mea. Ecce tibi celi tamas est apta. Et istō attestat sue magne perfectioni. f. cū nāqꝫ aperīt vltis ꝓfectis martyribus r baptizatis. Sēcta fuit Katherina fuit valde ꝓcta martyr preciosa/et suo sanguine baptizata. Quārtū est angelorum accessio. et istud fuit in beato martyrio ad cuius obitum angeli accelli fuere. et istud etiam fuit in sancta Katherina cui in monte angeli obsequia ꝓstiterūt. Et istud attestatur sue virginitati. Quia enim angeli sunt virginea ꝑ naturā: ipsa fuit virgo r angelā libenter angeli cum ipsa morabant. Sext. xxvii. Volatilia ad sibi similia cōueniunt. Septimū est lactio emanatio. r istud fuit in beato Paulo a cuius corpore vnda lactio effluxit. Istud etiam fuit in sancta Katherina que ꝓ o sanguine lac duxit. Fuit etiā de numero sctōꝝ. de quib⁹ dicit Thymo. iii. Rituliones lacte. Septimū est diuine lucis ꝙhensio. r istud fuit in beato Petro in cui⁹ martyrio magna lux emisa fuit: et ipsa luce anima in celum ascēdit. Istud etiā fuit in bta Katherina que cum fuisset in tenebroso carcere inclusa magna claritas sibi relpendebat. r istud attestatur sue magne fame et lucide conuersationi. Sāp. iii. O ꝙhelcha est casta generatio cum claritate. Tertio ipa beate Katherine magnā misericordiā fecit ꝓ illo martyrio. Et ista misericordia in fine⁹ attenditur. Primo quia corpus eius mirabiliter honoratur quando ꝙ angelus ipsum sepelire fecit. Angeli eū corꝑ⁹ ei⁹ ad montē synai tulerūt

re glauiā. xp. dieꝝ deducerēt: ⁊ ibi honoris ⁊ fes sepelirēt. ⁊ ā. xi. erit sepulchꝝ ei⁹ glo riosum. Et in hoc assimilat sancto Clemēti: cui angeli in mari monumentū fabricā verūt. Et illud attestat sue magne sapētie. Sepulta nāq; est ibi Katherina in monte syna vbi dns dei Moysi sapientiā suā dedit. Secundo qz corp⁹ ei⁹ paciste martyrio illustrauit quādo de ei⁹ membris oleū emanare fecit. Et in hoc assimilat beato Nicolao de cui⁹ corpore oleū emanat. Et sibi attestat sue magne misericordie: qz p oleum misericordia designat. Tertio qz ei⁹ anime trecentā premia dedit. dicit enī Matt. xiii. qz semen sactū in terrā bonā facit fructum aliud tricesimū: aliud sexagesimū: aliud centesimū. Terra bona faciens fructū tricesimum sunt illi qui obseruāt ē cū side trinitatis decalogum seruando: ⁊ ideo premia. xxx. habebūt. Terra bona faciens fructū sexagesimum sunt illi qui cōtinentes qui cū. vii. operibus misericordie decem precepta cultos dierūt: ideo. lx. premia possidebūt. Terra bona faciens fructū centesimū sunt q̄ virgines precreationem ⁊ martyrio qui de lena preseruatio vite trāseūt ad patrē celestis patrie. Et qz ibi Katherina predicatrix et martyr extitit: ideo ipsa trecentena premia a deo recepit. Dicit enī de sancto ysa. Ia terra duplicia possidebit. Ille nāq; que tantum fuerūt virgines habebūt premia cētena duplicia. Ille autē que fuerūt virgines ⁊ martyres habebūt cētena tripliciā.

¶ Per. ccc. De eadem ler. ſñ.

Simile ē regnū cel. vnus thesauro abscōdito i agro. Matt. xiii. Regnū celoꝝ potest intelligi ista Katherina i ā cho regnauit p gratiā. Ideo ſ mīlis est thesauro abscōdito in agro. Quis ille vnus? Katherina in quo creuit et floruit lilium puritatis/rosa charitatis/et viola humilitatis. In illo agro absconditus est thesaur⁹ martyrii sine pallidia affamis pie: ⁊ thesaur⁹ diuine sapientie/et ꝑginalis mūdicie/⁊ celestis glie. ⁊ ille est ille thesaurus de quo dicit. i. Cor. ii. Sapiā autē inter perfectos: sapiā autē hoc non sapiā huius seculi ⁊ principū huius seculi q̄ destruent. Sapiā aut dei in mysterio q̄ abscondita est quā predestinauit deus ante secula in gloriā nr̄am. Sed sicut scriptū est: Oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit q̄ preparauit deus his qui diligunt illum. Nobis autē reuelauit deus per spm suum. Spūs enī omnia scrutatur etiā profunda dei. Quis enī scit hominū que sunt hominis nisi spūs hominis qui in ipso est? Ita q̄ nemo nouit que sunt dei nisi spūs dei. Nos autē non spūm huius mūdi accepimus sed spūm qui ex deo est: vt sciamus que a deo donata sunt nobis. Que et loquimur non in doctis humane sapientie verbis sed in doctrina spūs. Animalis autē homo non percipit ea que sunt spūs dei. Stulticia enī est illi et non potest intelligere. Quia spūaliter examinatur. Spūalis autē iudicat omnia et ipse a nemine iudicatur. Quis enī cognouit sensum dñi aut quis consiliarius eius fuit? Nos autē sensum christi habemus. Hec ille. Sic ergo Katherina multa inuenta est pulcra et firma reperta. Fuit etiā martyrii ei⁹ pulchritudo quia tam ad tria. Primo qz habuit honestabile obsequiū. Angeli enī corp⁹ ipius beate Katherine sepelierūt. ⁊ tā obsequiosi fuerūt q̄ sibi obsequium prebuerūt. tā in vita. ⁊. quādo ipse angel⁹ in efficta cū rhetorid⁹ ipsam confirmauit q̄ in tuo martirio stant quādo ei⁹ plagas pertulit. Secundo habuit honestum sui quādo multitudo angelorū corp⁹ ei⁹ ad montē synai pduxit. Sexto habuit honorabile sepulchrum: qz in monte synai ei⁹ corpus posit⁹ fuit positū. ⁊ illud non vacat a mysterio. Hoc enī attestat sue magne sapientie et sue magne cum deo amicitie. ⁊ sue magne obliuiōnis. Sepulta est nāq; in monte illo in q̄ dns legē sue sapientie dedit. Moysi. et familiariter cū Moyse velut amico cū amico locut⁹ fuit. in quo Moyses. xl. diebꝰ. ⁊ noctibꝰ iejunauit ad signū eādum q̄ ibi Katherina dei sapientia plena fuit. ⁊ cū hoc singularem familiaritatem habuit. et ab eius amore mūdi abstinuit. Tertio habuit martyrii gloriosum. qz de ei⁹ corpore oleū emanauit. q̄ dat intelligi q̄ ipsa valde pia et misericors extitit. Per oleū enī misericordia. ⁊ pietas designat. Oleū nāq; p virtutē penetratiuā. ps. Sicut oleū in offib⁹ ei⁹. ci. Impingnatiuā. ps. Impingnasti in oleo caput meū. Letificatiuā. ps. Ut exhilaret faciē in oleo. Lenitiuā. qz sup ceteros liquores est. Per que dat intelligi q̄ ipsa misericordia ⁊ clemens ma diabolum penetrādo vulnerauit in ſñ ira dei. Unde de clemens syna dicit Eccl. xxix. Sup fortē potentie ei⁹ sup iacēā admirus inimicū suū pugnabit. Deinde impingnauit eū sit acuto nō. ps. et acutipe frumēti satiat te. vnde dicit ibi⁹ Jacob. ii. Nūquid possum deserere paleas meā qua dō plenā? ⁊ dolet. Obsequentia letificat eū sit vinū. Unde ps. Vinum letificat cor hominis. Unde dixit vitis Christus. Nunqd possum deserere vinū meū qd letificat deū ⁊ homines. Animā ad deū elevat et fidē affimilat: cum ipsa sit imago eius. Sicut est oleū supernatat oib⁹ liquorib⁹: sic misericordia animā ad dei similitudinē elevat pre ceteris virtutibus. Luc. vi. Estote misericordes sicut ⁊ pater vester misericors est. Scdo in illo agro inuenit ei⁹ angelum diuine sapientie et eloquētie. de qua ds in ps. Eloquia dñi eloquia casta: argentū examinatū. xi. Est enī vt habet Jac. iii. Quedam sapientia descendens. ⁊ illa est sapientia diuina: que ā est sapientia deorsum: iste est sapientia diabolica. Inter sursum autem et deorsum reperitur quedam media: quia inter sapientiā diuinā ⁊ diabolicā est sapientia mūdana. Sapientia aūt diuina est illa in dei cognitione. Hiere. ix. In hoc gloriet⁹ q̄ gloriat scire ⁊ nosse me. In ꝓceptorum dei obseruatione. Augustin⁹. Sapientia dei est. non eloquia dei scripsisse. Eloquia dei dicuntur: quia cum eis quia dei scripsisse. Secundo. erat amicta sole. Secundo. in pedibus eius luna erat sub pedibꝰ ei⁹ ⁊ tanqꝫ scabellū. et. xii. coronabit in pede. ideo dicit qz erat sub pedibus. Christus enī sem per portabat in utero q̄ gloriosum fruitionē. Quarto in illo agro inuenit lapis preciosus celestis glie. de quo dr Matth. xiii. Inuēta aūt una preciosa margarita. ⁊c. Hō nāq; hz tres tpales spūcuos/corpus ⁊ animā. Tāc ergo ois q̄ habuit vendidit qđ. p desiderio regni celestis terrena cōtēpit parentes deseruit corpus morti exposuit alam ratiōni subdidit. Isto modo dē Katherina regnū celoꝝ emit. Nā cū esset filia regis: regnū ⁊ ois mūdana cōtēpsit matrimoniū pfl̄os ⁊ heredes hēre potuisset vilipendit et corp⁹ suū morti tradedit sensualitatē suā et rōnē ⁊ preceptis dei obedire coegit. Ista ante margarita celestis glie est valde preciosa cui⁹ preciositate ds. i. Cor. ii. Qz oculus non vidit nec auris audiuit ⁊c. Sancti enī viri merentur videndo deū per fidem audiendo. id est obediendo amē deo per operationem diligendoq; amando deū per seruorem: sed tunc plus recipit q̄ meruit oculus fidei recto. vel auris obedientie et operationis dono vel cū charitate seruide. Ista margarita et lapide preciosa celestis glorie nr̄e dea tam Katherinā hodie coronauit. Ipse illud ꝑ. Positū in capite eius coronam ⁊c.

sapientia mūdana. Sapientia aūt divina ꝑficit in dei cognitione. Hiere. ix. In hoc glorietur q̄ gloriat scire ⁊ nosse me. In ꝓceptorum dei obseruatione. Augustin⁹. Sapientia dei est. non eloquia dei scripsisse. Secundo. erat amicta sole. Secundo. in pedibus eius luna erat sub pedibꝰ ei⁹ ⁊ tanqꝫ scabellū. et. xii. coronabit in pede. ideo dicit qz erat sub pedibus. Christus enī semper portabat in utero q̄ gloriosum fruitionē. Quarto in illo agro inuenit lapis preciosus celestis glie. de quo dr Matth. xiii. Inuēta aūt una preciosa margarita. ⁊c. Hō nāq; hz tres tpales spūcuos/corpus ⁊ animā. Tāc ergo ois q̄ habuit vendidit qđ. p desiderio regni celestis terrena cōtēpit parentes deseruit corpus morti exposuit alam ratiōni subdidit. Isto modo dē Katherina regnū celoꝝ emit. Nā cū esset filia regis: regnū ⁊ ois mūdana cōtēpsit matrimoniū pfl̄os ⁊ heredes hēre potuisset vilipendit et corp⁹ suū morti tradedit sensualitatē suā et rōnē ⁊ preceptis dei obedire coegit. Ista ante margarita celestis glie est valde preciosa cui⁹ preciositate ds. i. Cor. ii. Qz oculus non vidit nec auris audiuit ⁊c. Sancti enī viri merentur videndo deū per fidem audiendo. id est obediendo amē deo per operationem diligendoq; amando deū per seruorem: sed tunc plus recipit q̄ meruit oculus fidei recto. vel auris obedientie et operationis dono vel cū charitate seruide. Ista margarita et lapide preciosa celestis glorie nr̄e dea tam Katherinā hodie coronauit. Ipse illud ꝑ. Positū in capite eius coronam ⁊c.

¶ Sermo. cccl

¶ De dedicatione ecclesie. ſme hn⁹.

Sanctifica nit nomen hāc quā edificauit ⁊ ponet nomē meum ibi i sapientia. iii. Regū. xi. Ista ꝑba dixit de salomone posita templi dei edificauit et dedicauit. Templum nanqꝫ dedicatiōis ⁊ magne exaltationis ⁊ laudis fuit. Sed templum hoc ꝑfecte

Universidad de Deusto Biblioteca

ture dignatur est. In Jhiez ꝙ ꝓbole tria notantur. Primũ est nom᷒ dei edificatio cũ dꝯ quã ecclesiã. Scdm est ipsi᷒ nom᷒ edificate dedicatio: cum dꝯ sanctificant᷒ nom᷒ hãc. Tertiũ est ipsius edificate et dedicate finale intentio rei. Dicit ponet nomẽ meũ ibi in sempiternũ. Circa primũ notandũ ꝙ nomen dupr̃ pfideratꝰ pt. Aut pt est in fieri aut pt est in facto esse. Si pt est in fieri ifert tria requirunt. De dꝰ sic dr Ambro. in Pentecosten. Nonꝰ artifex primo fundamentum ponit/fundamento edificationis posito mẽbra distinguit et ordinat ornatum. In hoc ergo nomine deiqne est ecclia dei militans ponitur fundamentum qđ est Xpistus Jesus. Jhe est ꝛ ho in edificatione ecclie ponitur in imo ꝓ qđ dr petus lapis primarius. s. Corin. ii. Fundamentũ aliud nemo ponere pt̃ ꝓter id qđ positũ est qđ est xps ihesus. et posuit in summo g ꝓde tanq̃ lapis angularis. Ephes. ii. Jhc summo angulari lapide xpo cresa. Ipsa enĩ spes dr lapis angularis: quia holem cum deo pfungit. Pomꝰ in medio p charitate tanq̃ vinculũ siue cemẽtũ adunat ecclesiam ipsos fideles plangens. Colo. iii. Supra oia autẽ hec charitatẽ habete qđ est vinculũ perfectionis. dꝝ aũt ista fundamentum ad cristem dirigit: et hoc tribus de causis de quibus sic dicit Jacob. iii. Dc᷒ paradisum terdem ad orientẽ plantauit: in quo hominem trãstulit sum ecclesiã docuit ad paradisum ex occidente habitare fecit. Tanq̃ ꝑ paradisum exquirentes et ad ipm respicientes ad oriẽtẽ adoramus. Sed ꝛ dc᷒ crucifꝰ ad occidentem respiciebat: et ita adoram᷒ ad ipm respicientes ꝛ assumptus ad orientem surſum ferebat: et ita venit quadamodo videmus eũ esse in celũ. Jpꝰ ꝑ expectãtes ad oriẽtẽ adoram᷒. Fundamento aũt edificatiõis posito mẽbra distinguuntur ꝙ sunt sacratum chorus ꝛ naues. De quib᷒ sic dr Richard᷒ de scto vict. Sacri scili ecclie ſſt ordinem Ezech. Chorus ẽ ſſt ordinẽ ꝓtinentium sed nauis ſſt ordinem plangentiũ. Strictꝰ nanq̃ est sanctuariũ ꝙ chorus: ꝛ chorꝰ ꝙ navis. Sic pauciores sunt virgines ꝙ continentes ꝛ ꝙ ꝓtinentes ꝛ ꝙ coniugati. Sanctior etiã est locus sanctuarii ꝙ chorus: et chorus ꝙ navis. Sic et ꝛ regnũ est chorꝰ regnũ ꝙ ordo ꝓtinentium: et continentiũ ꝙ coniugatoꝝ. Tertio dr adiungi ornatus qꝝ ad literã ipsa ecclia dr ymaginibus ꝛ picturis decorari. Et hoc ꝓpter quatuor. s. ꝓpter rememorationẽ: scripte ymagines reducunt nobis ad memoriã xpi passionẽ. Propter exercitandam devotionẽ: qꝝ ex ostensa talia exercitatur in nobis devotio. Propter instructionem: qꝝ in pictis talibꝰ ymaginum tabulis instruunt cum hmõi imagines sint ſſt qui dã libri ydiotꝝ laicoꝝ. Dꝝ etiã ecclia debet decorari ꝛ pingi imaginibus ꝛ ornari picturis ꝓpter imitationem sctorũ martyrũ passiones ꝛ cõstantiam ꝙ imagines expressas aliantur ad pugnam et ymitem. Scdo dom᷒ pt̃ pfecturet pt est in facto esse. et tunc tria similiter requruntur. de quibus sic dr Aug. in libro de tri. Bona dom᷒ est pacientia mẽbris dispositas: lucida. Nonꝰ ꝙ dei hmõ dr ꝑ ordinata mẽbris dispositis. Cõ est sit palatium regale debent ibi esse dispositi cenaculum pistorium et cubiculi. In cenaculo namq̃ reficit nr̃os refleit. In pistorio ho cantus audit ꝛ dirimit liter. In thalamo ho dormit. In ecclia ꝙ altare est cenaculũ dei in ꝙ sacrificio resciunt pane vite. Joan. vi. Ego sum panis vite. Chorus ho est thalamus dei in ꝙ requiescit in devotas fidelium ecclie ꝛ laudationes. In ecclia dñicale dño ꝛc. Corp᷒ sine nanq̃ ecclie est pistorũ: ꝛ ordi rei refectionis in pistione. Psalmista. Precinite domino in cithariz. Scdo dom᷒ dei dr esse ample de ei᷒ amplitudine Bt. Bern. ꝛ ostiola aperio ad orientẽ: ꝛ occidentẽ: ꝛ meridiem ꝛ septẽtrionem. Jstam dilectionem ecclesie habet charitas ꝙ tunc dñatur vsq̃ ad oriẽtem qñ deum diligit sup ola qui est oriens. Tertio dom᷒ dei dr esse lucida. Jo in ipa ecclesia ample fenestre vitree ꝓstruunt. vt per eas ab ipso illuminet. Per fenestras vitreas ꝓ lati: ꝛ doctores intelligunt. Fenestre enĩ vitree quatuor dnõs in ecclia faciunt. Debet enĩ lucem trãsmittere: a vento ꝛ pcellis defendere: et ecclam decorare: et illiteratos per imagines erudire. Sic sancti patres debent ppm illuminare per doctrinã ꝓdicationis. Inter quos lucentis sicut luminaria ꝛ mundo verbũ vite ꝓtinentes. Jo ꝓdicatio ꝛ pcellis tentationum defendere per devotã orationem. Jsti quidã reꝑhendunt᷒. Esc. xiii. Non ascendistis ex aduerso/neq̃ posuisti murum ꝓ domo israel. Prelatus tẽ ecclie ex aduerso ascendit qñ divine iustitie clypeũ ꝙ onis opponit. Tunc opponit murũ/qñ ponit intra deũ et peccatore ꝙ onis sue iustrogia. Dꝝ ecclesiã decorare per honestam pfessionẽ. Christo. Clerici mũdã debẽt habere maculã nec rugã nec aliquid hmõi nec etiã in cogitatu nec in facto nec in opinione. Jpi sunt pulchritudo ꝛ virtus ecclesie: ꝛ si multi fuerint totam deturpãt ecclesiã. Debent etiã simplices et illiterati instrui et per ea bona ꝛ exẽpla. Matth. v. Sic luceat lux vestra coram hominibus vt videant opera vestra bona. Secundo ponit in premissis verbis ipsius ecclie edificate consecratiõem dicẽtium. Sanctificauit tabernaculũ suum altissimus. Jn hac etiã ecclia dr sanctificari ꝙ ibi sanctificant᷒ sacramenta. Sed ꝙ ecclia sanctificet auctoritate/pontifices vero sanctificant ministerio. Sed revera ecclam militantem deus sanctificabit in eo vt sit sanctificauit in sue passionis sacramento: et quotidie sanctificat ipsos eorum ministerio. s. ꝓ prima sanctificatione quia sanctificabit ecclam militantem in celo. dicit. i. Joan. v. Tres sunt ꝙ testimoniũ dant in celo. s. in ecclia triumphãte. Pater/verbum et spũsanctus. Filius ea sanctificat ponendo ibidẽ sua perfectam cognitionẽ. Spũs sanctus sua ꝓfectã dilectionem. Pater cognitã ꝛ dilectã eternas posset ffundere. Augu. de eint. dei. Illa ciuitas superna est pacis ꝛ amat. In eternitate dei virget/in pritate dei lucet: in bonitate dei gaudet de secunda sanctificatione qua ecclam sanctificauit in passionis sacramento: subdit dicẽs. et tres sunt qui testimoniũ dant in terra. s. spiritus: aqua: ꝛ sanguis. Jpe etiã ecclam sanctificat per spũs. s. animã quam posuit vt ipsam vnificaret. Per aquã qua de latere exiuit vt ipsam in baptismo ablueret. Per sanguinem quem in precio effudit vt ipsam redimeret. De tertia sanctificatione qua quotidie eas sanctificat auctoritate et xpo ministerio dr. s. Paral. vii. Ubi post qua Salomon templum edificauit ꝛ consecrauit: deus se ibi respondit, dicens ꝛ sanctificauit locum istum vt sit nomen meũ ibi in sempiternum: ꝛ permanẽt oculi mei ibi ꝛ cor mei cuncta diebus/ꝛ erũt aures mee erecte ad orationem eius qui in loco isto orauerit. Et quibus verbis dr ꝙ ecclia videt oculis dei: audit aures dei. Qui ibi videt ecclia dei non potest errare: quia nouit nos dei debere nam ab ea reparentia dr: qi vivit in corde dei nunq̃ pt mori. Et qi audit aures dei non poterit ab aliquo decipi. Tertio ponitur finalis intentio: cũ subditur. Ponam nomen meũ ibi in sempiternum. Ad hoc enim omnis ecclesia construitur ꝛ dedicatur: vt ibi nomen dei honoretur ꝛ laudetur: ꝛ licet deus in omnibus locis sit laudãdus/eccle tã tñ septẽ horas elegit quas vt deus in ill᷒ laudetur instituit et eo ꝙ iste hore sunt primi legate ꝛ a xpo ꝓcrate. Nã hora matutinali fuit natus. a iuda et iudeis captus et illusus. ad iudicium credit᷒ esse venturus ꝙm dicit Matth. xxv. Media nocte clamor factus est: ecce sponsus venit ꝛc. In hora prima cruci et terram in seruitium hominis creauit. Ad templum in hora personaliter pro nobis consuluit. Luce. xxi. Omnis populꝰ manicabat. i. mane festinabat ad ipsum exaudiendum in templo. In hac etiã hora xpo velatus fuit/ꝛ simbolice sue mortis accepit. In hac etiã hora spinis cesus in capite mit. In hora sexta xpo in cruce elevatus fuit et clauis pforatꝰ/solvit obligatus/ꝛ velut quibuslibꝫ vehemẽs egritis se includit ꝛ mortem ostendit tribus horis plangens. In hac etiam hora xpo in celũ ascendit/ꝛ in ipsa dilectissimis fecit. dicẽs. Dilectꝰ meus descendit in hortum suum. Cant. v. Ite dicite discipulis meis. Marci. xvi. Et sedens ad dexteram dei patris. Ps. Dixit dñs dño meo. Et in hora nona xpo spũs emisit/voluns in latere aperiri: et ad celũ ascendit. In hora aũt vespertina sacramentum corporis et sanguinis sui instituit discipulos pedes lauit: ꝛ habitu peregrini recepit surgens apparuit. Luce xxi. Mane nobiscum dñe/qñ aduesperascit ꝛc. In hora spletoris xpo sanguineus gutta sudauit. de cruce depositus/ꝛ in monumento collocatus fuit et sancto clausus ad discipulos introiuit.

Sermo.cccij.

¶ Eodem die/Sermo secundus.

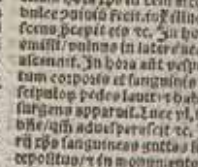

Dificaue runt templũ dñi reges et filii israel. iii. Reg. viii. Sicut xpus et deus dicitur fuit a ꝑte Jesus one ꝛ filius israel/ita ꝛ nunc ecclie dedicant a xpo rege pacifico auctoritate ꝛ pontificũ ꝛ alioꝝ clericiis minoribus ministerio. In ipso aũt dedicationis officio fiunt plurima ꝙ magna cõsimenta sacramẽta. Primũ est qđ pontifex ecclesiã ꝓcedẽs ad tres᷒ vicibꝰ circũit/ad ostendendũ qr obseruatur in honore sue trinitatis: et sic tripler circũitus signat. xpo in ꝙ deus. non cessauit circuire vt nobis posset salutẽ offerre. sc. xpo naturã legis scripte et gre. Nam in xpo re legis naturã misit patriarchas. ꝓphetas. Misit Moysen seruum suũ aurẽ quem elegit. In tempore legis scripte misit ꝓphetas. Dicentes. xvii. Et misit ad vos oẽs seruos meos ꝓphetas per diẽ surgens diluculo ꝛ mittẽs. In tempore legis gre venit ipse. Ecclie. xlii. Propter hoc scies xpũm me᷒ nomen meũ in die illa: qꝝ ego ipse ꝙ loquebar ecce assum. Aut ille tripler circũitus signat triplicẽ circũitum qđ fecit xps in spũ recte militãtis ꝓfectionẽ et salutiferã. Primꝰ est quo de celo venit in mundũ. Secundus quo de mũdo descendit ad limbum. Tertius est ꝙ de limbo resurgens ascendit in celum. Secundus etiã in quo ter circuiens ecclam cum baculo pastorali ad ostium ecclesie percutit dicens. Attollite portas principes vras ꝛc. Illa aũt tripler ꝓcessio ꝛ triplex acclamatio ꝛꝓsentat tripler dominii quod ꝙ merito sue passionis acquisiuit. s.

angelo in medio et in inferno. Phip. ij. In nomine Jesu oe genu flectatur celestium terre rsus et infernoꝝ. Ac si ipso facto pontifex dicat. Et quo ipse ostiũ habet celo vos ingressi. angeli aperite portas tre mee de celo et tero manentis. Et quo ostium in inferno vos porte infernales od. remoneo/eleuamini et inde fugatis. Et quo ostio hoc modo vos boles de celo et tero thesaurũ ostiũ nõ negligatis. vñ subtilit ibi dicit in Jo. Hec est ecclesia ingressio. i. num ingredi facie vel accod. Tertio est quia ipsa ecclia est aqua benedicta interi⁹ et exteri⁹ irrigat. Ad significandũ q̃ ipse triplici modo sua ecclesiam irrigauit. i. unda sanguinis i baptismi. ioannis. Ephes. v. Mundans eã lauacro aque in verbo vite. Unda sanguinis in sua passione. Apo. vij. Lauerunt eas in sanguine agni. Unda flaminis i spiritus sancti missione. Ezech. xxxvj. Effundam super vos aquã mundabimini ab oib⁹ inquinamentis vris. We ista triplici irrigatione. i. Joan. v. Tres sunt q̃ testimonium dant in terra. i. in ecclia militanti. scz spũs aque et sanguis. Et spũs est flaminis et sanguis. ecce unda flaminis et sanguinis. ecce unda sanguinis. Ipse ecce unda aque. Uel ista triplex irrigatio ostenditur tria ista lachrymarum quibus ala que est columba dei aspergitur et irrigat. i. lachrymis compassionis p̃ peccatis ppriis. ps. Lachrymo ppassionis proximi. ps. miserũ Here. xx. Quis dabit oculis meis fontem lachrymarum &c. Et lachrymis remotiõis p̃ celestiã⁹ desiderio. ps. Fuerunt mihi lachryme mee panes &c. In ista aut aqua benedicta quia ecclia aspergit tria apponunt. s. vinũ/cinerẽ et sal. Quia ad hoc q̃ aqua lachrymarum nostrarũ nõ valeat lauare tria debemus apponere. s. vinũ spũalis exultationis. Eccl. xxx. Non est oblectamentum supra cordis gaudiũ. Cinerẽ. i. memoriam mortis. Genes. xviij. Loquar ad dñm meum cũ sim pulvis. Sal sapide ulcerationis. Roma. xij. Rationabile obsequium vrm. Ista aũt aspsio fit ei ps̃po. i. ei timore dñi. Sicut enim ps̃p⁹ purgat flegma pectoris/sic timor dei purgat petrã mẽtis. Eccli. i. Timor dñi expellit peccã. Quarto est quia ihs̃ greca et latina in pauimento scribitur alphabetũ facta cruce de cinere et sabulo de angulo occidentis vsq; ad angulũ occidentis. q̃ hoc quidem representat punctionem veritatis q̃ populi fidei. i. ei gentilis in fide vera per crucem xpi actãtis q̃ ille q̃ erat dexter factus est sinister/et qui erat in capite factus est in cauda et econuerso. Wenc. ego simo octauo. Ipse erit in capite et tu eris in caudam. Uel ille talis scriptura/duobus ordinibus facta significat duo precepta in duabus tabulis scripta. Et ideo talis scriptura fit in cruce de cinere et sabulo facta ad innuendũ q̃ ihs̃ pulli facilitet dei precepta implere/debet habere memoriã ystice passionis et crucis. Ysi. Diego. Si passio xpi ad memoriam reducit/mihi est q̃ non equo animo tolleretur debent hic memoriam hoc motto. Diego. Baldele sollicitat in bono opere/qui semp recogitat de extremo fine. Debet etiã hic considerationẽ ppter infirmitatis qui. s. ad iuuandũ hõ est sterilis et infructuosus nisi a dei gra adiuuetur. ij. Cor. iij. Nõ q̃ sufficiens sumus aliq̃d cogitare a nobis/quasi ex nobis. Quarto est q̃ duodecim cruces in ecclesie pariet⁹ depinguntur. Ipse est crux sancta est xpi vexillũ. Ysi. xxvij. Uexilla regis pdeũt. Crux est baculus xpi. Psal. xxij. In baculo meo transibã iordanẽ. i. mundum istum. Crux est lectus xpi/in quo ipse requieuit. Cant. i. Lectulus noster floridus. Indices mihi ubi pascas/ubi cubes in meridie. Quia igitur crux est vexillum xpi/ideo in ecclia pclarande cruces depinguntur vt ostendatur q̃ illa ecclia est a modo xpi ostio subiugata. Ysi apud regalẽ magnificentiã obseruatur vt ei aliq̃e ciuitas ei tradatur vexilla regis eriguntur/hac ista ubi fuit lacus. Telefant caro mundissima depicta colore nigro liuoso rubeo sanguineo et albo innocentie puritatis. Depinguntur autem duodecim cruces/q̃ duodecim apostoli hoc vexillũ perueniẽtes ad mundũ deferentes ipsũ xpi dominio subiugarunt. q̃ crux est baculus dei/ideo ipse cruces depinguntur vt demones terrentur inde fugiant. Chrys. Ubicunq; demones signũ crucis ociderint/territi fugiunt hominem timẽtes vnde plagã acceperunt. quia crux est letum xpi: ideo depingunt cruces ad inuendum q̃ sicut xps de cruce non descendit/sed in ea mortuus fuit. sic et ipse homo de cruce penitentie non debet descendere/sed in ea usq; ad finem debet gloriare. Nolunt esse xpi de cruce descendere. ne p matris sue ppassione cum sciret ipsum velle volere. Luce. ij. Tuã ipsius gladius pertransibit. Nec ppter indecorum irrisionem. Mat. xxvij. Preterentes autem mouebant capita sua dicentes. Uah q̃ destruis templũ dei: et post triduum reedificas illud. Nec ppter ipsop̃ fallaciã perfusionẽ nõdũ dei et israel est relegandũ de cruce/et credim⁹ et. Nec ppter vehementem sui corporis dolorẽ. Thren. i. Attendite et videte si est dolor similis sicut dolor meus. Sic et hõ de cruce penitentie non debet discedere nec ppassionis sue ꝑ timorem inferitalis superbos nec ꝑsualiõe amicos/nec ab illuminatione crismate inunguntur. Alia est duodecim luminaria ante cruces posita significant duodecim apostolos qui vexillũ crucis per totum mundũ deferentes ihesu xpi subiugarũt. Super iumen sapientie Mat. v. Uos estis lux mundi. Per odorem bone fame qui significatur per balsamum. i. Cor. ij. Christi deo⁹ odor sum⁹ deo: in omni loco. Et per mirram cõscientie que significatur per oleum. ij. Cor. i. Gloria nostra hec est testimonium cõscientie nostre. Alii etiã qui cruces penitẽtie assumpserunt ista tria similiter debent habere. Lumen conuersationis honeste. Mat. v. Sic luceat lux vra coram hoibus &c. Balsamum redolens/fame. Eccl. xxiij. Sicut cynamomum et balsamum aromatizans odorem dedi. Et oleum deuotionis interne. ps. Impinguasti in oleo caput meum &c. De hoc etiã scribitur. i. Joan. ij. Unctio ejus docet vos de omnibus. Bernar. Qui intitulatur a remote crucem xpi portat patienter/qui pcelit in spe portat libenter/qui consummatur in caritate amplectitur eam ardenter. Decet oleum/balsamus/ignis. Qui est portat crucem patienter/ingnanctus est oleo gratie penitentie. Qui portat libenter/unctus est balsamo gre pficientis. Qui aũt portat ardenter/inflammatus est igne gre perficientis.

¶ Sermo. ccciij.
¶ Eodem Die/Sermo tertius.

Odie salus huic domui facta &c. Luc. xix. Quãdo homo in hac vita est, peccator est/et ideo dei reconciliationis indigẽs est. Ibi necesse erat q̃ aliquando domus susciperetur in qua ista reconciliatio celebraretur. Hõ autem nõ poterat ascendere ad domum celestem/q̃ nimis erat alta nec deus poterat descendere ad domum terrestrẽ q̃ nimis erat immunda. Ideo voluit deus et fier et domus cõstrui. i. ecclia dedicata que si nõ esset corporea non esset domus hominum/nisi non esset dedicata/non esset dei habitaculum. Et quia peccatores vbiq; sũt in mundo/si deus tales domũ vbiq; voluit cõstrui et dedicari/et in eis oblationem mundã offerri. Malachie. i. In omni loco sacrificatur et offertur nomini meo oblatio munda. Quando aũt ecclesia dedicatur tunc spũs dominio mancipatur/et ab oi demonis potestate eripitur/et ideo bene dicitur. Hodie huic domui salus facta est. Notandum autem q̃ ꝑ quatuor causas ecclesia dedicatur. Una causa tanitur/ex parte dei. Secunda ex parte ãcti. Tertia ex parte nostri. Quarta ex p̃te demonis. Prima ergo causa sumitur ex parte dei: quia efficitur domꝰ dignus dei ad habitandum. ij. Parali. vij. et. xij. Regum. ix. Oculi mei erunt aperti/et aures mee erecte ad orationem eius qui in isto loco orauerit. Elegi namque et sanctificaui locum istum/vt sit nomen meum ibi in sempiternum: et permanebunt oculi mei/et cor meum ibi cunctis diebus. ¶ Ex quibus verbis habetur q̃ deus in ecclesia consecrata ponit oculos suos/aures suas/nomen suum/et cor suum. Habet enim ibi oculos suos/quibus videt deuotionem hominum genuflexiones/et lachrymas ipsorum. Auribus etiam vidit indecentes clamorum/superfluitates vestimentorum/et ornamentorum. Ecclesiastici. xxxij. Oculi domini multo plus lucidiores sunt super solem circumspicientes omnes vias hominum &c. Habet etiam aures suas quibus audit orationes et lachrymas omnium fidelium. Esai. xxxvij. Inclina domine aurem tuam/et audi verba mea &c. Et tractatoris multorum et maxime mulierum in ecclesia loquentium. Ideo dicit Apostolus prime Corinth. xiiij. Mulieres in ecclesia taceant. Habet etiam ibi nomen suum/quod est Christus qui interpretatur unctus. Olim quidem nomen istum erat terribile et intolerabile. Psalmista ait. Sanctum et terribile nomen eius. Sed modo est nectareum/et ideo factum est ad misericordiam suscipibile et valde amabile. Cantic. i. Oleum effusum nomen meum. Habet etiam ibi cor suum/dignos et deuotos qui sunt sibi amat/indignos vero et malos qui sunt ibi cõdemnat et odit. Tales sunt illi de quibus dicit Joannis secundo. Dominus electi de templo suo &c. Et numularios templi effudit et mensas subuertit &c. Et his qui vendebant columbas dixit &c. Odit enim iniquos. do tanq̃ homines beliales. ho. Comparatus est iumentis insipientibus/et similis factus est illis. Odit pulsatos superbos/q̃ comas superbie volãt alios pendere. Odit clericos auaros qui pollut mercimonia exercere. Odit pulsatos symoniaco/qui dona spiritus sancti volunt vendere. Si enim dñs in ecclesia consecrata habet cor suum/ac nostrũ debemus ibi habere cor nostrũ: ne deus nobis dicatur illud. Esaie. xxix. Populus hic labijs me honorat/cor autem eorum longe est a me. Secunda causa sumitur ex parte angeli. quia ipsa ecclesia consecrata est angelo gratus locus ad ministrandum. Ministrant enim angeli quadrupliciter. Primo quia sacerdoti ministrant et celebranti assistunt. Exodi xxxiij. Unde autem fidelium dubium habere posset in ipsa missationis hora ad sacerdotis vocẽ celos aperiri/atq; in illo ecclesiastico ministerio angelorum choros adesse. Summus sacerdos/et

Universidad de Deusto
Biblioteca

Petrum ecclesiis sunt. Scdm ministrat. q̄ oblationes fidelium deo offerunt. Vñ ds in cano. Jube hec gferri per manus sctī angeli tui. ꝛc. Job. xli. Oculus eius lachrymis: ego obtuli oblationē tuā dño. Tertio ministrat. q̄ fideles ab insidijs demonū custodiūtur. Vñ ad ecclesiā venientes: et ds ibi consistit. et dñs inde exeuntes recedit. Judith. xiij. Custodiunt me angelus dñi: hinc exeūt: et ibi commorātes: inde huc reuertentē. Quarto ministrat. q̄ psallentibus se coniungit. Ps. Precenerūt principes coniuncti psallentib⁹. ꝛc. Ipse ēt angeli psallētes ad ecclesiā pertinent: ideo ds. Precenerūt principes: et ēt hoc psallentibus: psallētibus: subdit: fidelibus psallentibus. Ipse in medio earū dñs alacriter: vinciat: gaudenter laudātes affirmat: ideo laudatur. In medio iuuencularū. Devotionem psallentiū ipse ipse accendit. ideo subdit Lympanistriarū. Per tympanū enī ipse intelligit in quo est forma sperica: id est omnitas ecclie. Pellis extēta: id est caro crucifixa. Melodia: id est alacritas omni gaudio: in dilatione repleta. Ille autē ale sunt tympanistrie: q̄ ad ipsi diuinitatē: passionē sunt uniter affecte. Tertia causa sumitur ex parte hominis: q̄ est homini valde utilis ad obtinendū q̄s petit. Hoc est enī in ecclesiis dedicatis: vt obtinere possint affluentiā oīm bonorū: et remotionē malorū. Ibi enī obtinentur oīa bona: ecclesia: spiritualia: et terrena. Vñ Salomon templū dedicauit ad deum: preces effudit: postea: vt exaudiret populū in loco illo orantem: cui deus sic respondit: vt habet. iij. Paral. vij. Si claudero celū et pluuia non fluerit: et mandauero: et precepero locuste: vt deuorent terrā: cōsensu autē populus egerit penitentiā: exaudiā de celo: et sanabo terrā eorū. Deus ergo petitū cōcedit: et in ecclesia eorum: et in eis clausum aperit: ut ipsi celesti gloria cum dignis fiat. Anne pluuiam mittit: q̄s gratiā spiritualē immittit: q̄s gratiā spiritualē infundit. Tunc terram suam: q̄s fertilitatē temporū donat. Secundo obtinent liberationē ab oībus malis: malo culpe: pene: transitorie: et pene eterne: vnde postea Salomon templū dedicauit anno vicesimo. iij. Reg. vij. Fames si orta fuerit in terrā: aut pestilētia: aut corruptus aer: et inimicus eius obsidens portas: vniuersa plaga et omnis infirmitas: et expanderit populus tuus manus suas in domo hac: tu exaudies de celo. Apparuit autē ei dño dicens. Exaudiui orationem et deprecationē tuam. Per hoc quod dicitur fames: pestilētia: corruptus aer notatur malum pene trāsitorie. Per hoc quod dicitur inimicus obsidens portas: notatur malū culpe. Diabolus est enī obsidet portas: q̄n do corporis sensus euacuit: et detinet. per hoc est: quod dicitur

Quarto timet catholi flagellatiō per quam significat ipse q̄ fuit catulus dei: inquātum cōtra malos vitia latrabat: et inquantū boni mentes in petra ad virtutū vigilātiā excitabat: et inquantum lingua sua medicinali multos vulnera curabat. Ille catol⁹ iamdiu habiliter fuit flagellatus: q̄a planta pedis ipsius ad vertice nō permansit in eo sanitas. Huius aūt sue flagellationis: et passionis nouē dies duo memorialia remanserunt: scz lignū crucis: et sacramētū sui corporis. Et vtrūq; sunt diabolo terribilia. Ligni enim crucis est diabolo terribile: quia ei sibi gladius quo vulneruit Christus. Tanta est virtus crucis: vt si in mente fideliter habeatur nullus demonū prope stare poterit: videns gladiū in quo delectus est. Ill etiā terribile: demonibus sacramētū corporis: et sanguinis Christi. Vñ cū sanguinē dēmones viderint fugiunt: et currunt angeli. Idem. Ut leones ignem spirantes: sic a mensa altaris recedimus terribiles: tantes diabolo.

¶ Sermo. cccliij. De dedicat. altaris. ser. i.

Septē diebus expiabis altare: et sanctificabis: et erit sanctū sanctorū. ꝛc. Exod. xxix. Quia deus est sanctus: ideo mult. hec ecclia scīs: scīs tabernaculū: et vasa tabernaculi: et scīs altaria: et vasa altaris. Numeri. vij. Unxit moyses et sanctificauit tabernaculū: cū oībus vasis suis: altare: et oīa vasa eius. Ille etiā habere scōs ministros. Leuit. xi. Sancti estote: q̄a ego scīus sum. Exod. xix. Sacerdotes qui accedūt ad dñm sanctificent se: ne percutiā eos. Et sicut in veteri testamento. Ita erat cōsecratio altaris. Alia erat cōsecratio tabernaculi. Ita: et nūc alia est consecratio altaris: et alia consecratio ecclie. In primis ergo verbis duo ponunt. Primo ipsius sanctificandi ritus. Et dicit septē diebus expiabis: et sanctificabis altare. Scdo ipsi⁹ sanctificatiōis effectus. Et dicit et erit sanctū sanctorū. Ritus aūt altaris veteris tabernaculi: fiebat septē diebus per hostiarū immolationem. Ritus autem consecrationis altaris ecclie militantis: obtinet multa: que magnis sacramentis fuerunt plena. Primū est quia quatuor cruces in quatuor cornibus altaris cōsignantur de aqua benedicta. Altare quidem significat crucem cuius quatuor cornua sunt quatuor brachia in quibus emanauit vnda salutis que quidem vnda quatuor partes mundi abluit et purgauit. Uel per illas quatuor cruces de aqua benedicta significabat q̄ christ⁹ mittendo per sanguinē suę passionis quatuor elementa. Mādauit enī ipsum aerem: quia non sub recto sed in aere pati voluit. Mandauit aquā per illam aquā que de latere prosiluit. mādauit terrā per sanguinem qui de terra effudit. Mandauit ignē et non tantū materialē: sed etiam spiritualem. eo videlicet modi: et ignis tribulationis quem christus suo etiā mandauit: q̄ cum minorem fecit: et de q̄ illo ignē examinatus fuit. Jo. Igne me examinasti: et non est inuenta in me iniquitas. vel per illas quatuor cruces significat q̄ passionē christi: vnius crucē quadruplici iter portare debemus: scz in facie per alios dū impressionem: in ore per cōfessionem: in corpore per mortificationem: et in corde per deuotionē. Scdm quia episcopus altare cōsecrandū septem vicibus circuit. Per illos autē septem circuitus quos christus fecit per altaris nūt: id est corde nūt sancti ficationē. Primus est quo de celo venit in uterū virginis. Secundus est quo de utero venit in presepiū. Tertius est quo de presepio venit in mundum. Quartus est: quo de mundo ascendit in patibulū. Quintus est: quo de patibulo descendit in sepulchrum. Sextus est quo de sepulchro descendit in lymbū. Septimus est quo de lymbo resurgens ascendit in celū. Tertiū est: quia chm altare septē vicibus est aqua dñicta et hyssopo aspergit. Hyssopus nāq; est herba parua calida et flegmatis purgatiua. Et significat christū qui est parvus per humilitatē vt habet Esaie. xl. Parvulus natus est nobis: calidus per charitatē. Joā. xv. Majorē hac dilectionē nemo habet. ꝛc. Est enī purgatiuus faciens nobis magnā puritatem. Deb. i. Purgationem peccatorum faciens. Et sicta hyssopo prosiluerunt septem aque aspersionis: id est septē sanguinis effusiones. Quarū prima prosiluit in circumcisione. Scda in fugatide. Tertia in corporis flagellatione. Quarta in capitis coronatione. Quinta in manuum perforatione. Sexta in pedū crucifixione. Septima in lateris apertione. Uel illa aqua significat aquā baptismalem: qua altare cottidie nostri aspergitur et mūdatur: que ideo septies aspergitur: q̄ in ipso baptismo septem dona spiritus sancti dantur. Quartum est: quia incensum in ipso altari concremat. p q̄s significat chm sacrificiū in ara crucis oblatum. Et sicut fumus incensi erit a carbone accenso: ita in altum ascendit: et odorem reddit. Sic fumus huius sacrificij processit a christo inflammato igne amoris: passionis et compassionis. Ascendit vsq; in celum. Apocal. viij. Ascendit incensorium: fumus incensorum de manu angeli: id est christi qui fuit: nuncius

dei patris. Et ideo fecit odorem magnum. Ephe.v. Tradidit semetipsum p nobis oblationē ⁊ hostiā deo in odorē suauitatis. Uel per illā contemplationē incensi significat q illi q altare accedūt debent habere orationes ⁊ ad illud incensi scz ferueūtē ascendentē et redolentē. Feruētē scz calore charitatis. Apoc.viii. Data sunt et incensa multa. Et infra. Et accepit angelus thuribulū ⁊ implet ignē illius de igne altaris. Ascendentē lenitate humilitatis. Eccli.xxxv. Oratio humiliā cīlo se penetrat nubes. Redolentē odore misericordie et puritatis. Apoc.v. Habētes singuli citharas et phialas aureas plenas odoramentoꝝ. ⁊c. Quintū est qz ipm altare chrysmate inungit. Ad significandū q ipsa crux fuit inuncta sanguine christi q patrē odore recreauit. et ipsum ad miam deliniuit. ⁊ hoc ipā benedictionē dedit. Chrysma nāqz est et balsame et oleo ⁊ utroqz dicitur vel per hoc significatur q illi qui ad altare accedunt debent habere balsamū redolentis fame. ii. Cor. ii. Christi bonus odor sumus. Ne omni loco oleū pietatis ⁊ mie. Eccl.xl. Oleum de capite tuo non deficiat ad bene dictionē gratie possidēdā. Ho. Et ois disciplina habet legi latoꝝ habunt de virtute in virtutē. ⁊c. Sexti est qz mīstio pānis oportet qz pānis sit debent esse glutiosi ⁊ proteosi q nulla habeāt macula vel rugā ⁊ mutilam deformitatē. Pānis enī altare omantes sunt boni clerici ecclesiā decorantes. Ysaie xlix. Ualo ego dicit dns qz ois vt bis velut ornamēto vestieris. Ephe.v. Ut habere sibi ecclesiā gloriosam. nō habētē maculā neqz rugā aut aliqd hmōi. Clerici enī nō debēt habere maculā in cogitatione nec rugā in intentione nec aliqd deformitatis in opere: sed debēt esse glutiosi in fama ⁊ opinione. Octauo ponit certificationis effectum: cū dicit ut scīs scīa. Ipsum enī altare scīm sanctoꝝ vocatur qz sanctissimū sacramentū in eo cōsecratur. Sanctū nāqz est id qd mundum firmū et sanguine tinctū. Et ideo ipm sacramentū in altari sanctū. Primo qz nos mundat. Hebr.ix. Q̄ sanguis christi emūdabit cōscientiā nostrā. ⁊c. Apoc.vii. Lauerūt stolas suas et dealbauerunt eas in sanguine agni. Et quib⁹ verbis patet q sanguis ihū mundat lauat et dealbat. Undat ab actus. Rilauat ab originali. ⁊ dealbat a venali. In huius significatione christus sanguinē fudit de manibus vt lauaret actuale. de latere vt lauaret originale. de pedibus vt lauaret venniale. Octo altare dicit sanctū qm̄ non firmat scz per sacramentū. Facit enim nos firmos ⁊ gratos in aggrediendo arduū. hoc significat⁹ est. i. Machab. obs dicit q eleph ātis ostēderāt sanguinē vue ad scuēdū nos ad pugnam. Facit nos firmos sufferendo aduersa. Heb.xii. Recogitate eū q talem sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsum contradictionē ne nō fatigemini animis vestris deficientes. Facit nos firmos perseueranter continuando fortia. iii. Reg. xix. Ambulauit in fortitudine cibi illi⁹. ⁊c. Ho. Pians cor hois cōfirmet. De his enim plū habem⁹ in ppo q magnanimiter pugnet tuo est ardua ⁊ cruce ascendit. Constāter sustinuit aduersa q̄b pulneris fortiter tolerauit. ⁊ perseueranter cōtinuauit fortia scz q̄b de cruce descendere noluit. Tertio sacramentum dicit sanctum qz sanguine suo nos tinxit scz quando fuit passionis memoriam nobis imprimit tangendo nostrū intellectum per meditationem. Psal.vi. Meditaberis sedens in domo tua et nostrum affectū per desiderium et deuotionem. Job.xxxix. Pullī eius lambunt sanguinē ⁊ potū ut nā per imitationem. primo Petri secūdo. Christus passus est pro nobis vobis relinquens exemplum. ⁊c.

¶ Sermo.cccv. De officio diuino. Ser.i.

Edit in celebrati sibi⁹ deus. ⁊c. Ecclē. xlv. Iha verba fuerunt dicta de quodā pphēta ⁊ possunt cōuenienti⁹ dici de hō Gregō. papa q̄ misse celebrationem ornatiorē et decoris ordinauit ⁊ et ipsum ministrum celebrantem pulchris habitū insignauit. Ut decenter ergo ⁊ decenus sit habitus ministri. Secundo ⁊ decens sit celebratio ministerij. Ornatus ministeri nanqz in suo habitu debet esse decorus. Primo qz in capite coronam decorum debet habere. In qua tripartita corona tria sunt scz pilos abrasio. capitis pilos detrīcatio et formes per circulū figuratio. Abrasio autē pilorū in superiori parte capitis fit ad innuendum q inter ipsos ministros nemini nihil debet esse medii sed immediate debēt deo uniri per nimiā charitatis ⁊ per scientiā et potentiā. ⁊ per opera pietatis. Mia enim maxime deo cōiungit hoīem. Capillos enī detruncatio super aureos fit ad innuendū q ois ⁊ temporalis fastus debent reiectari et suas pessimas cogitationes abiicere a mente et ad mandata dei animi plenā audiri liberē et expedite habere. circulatio autē figuratio in modū corone fit ad innuēdum q seruire deo regnare est. et q sunt ministri illi⁹ qui principio caret et fine. Et q de corona sacerdotalis dignitatis perutuni sunt ad coronam eterne felicitatis. Octo debet amictū

in capite assumere tanq̄ galeam spei ⁊ quia debet ad altare accedere cū spe ⁊ fiducia obtinendi. i. Thessal.v. Induti galeā spem salutis. Tertio debet ingredi alb⁹ tanq̄ lotus eam tunicis. Ephe.vi. Induti lorica iustitie. Sicut em lactea holera vndiq̄ tegit. sic iustitia est aliqs sacra virtutibus pectoq̄ animam tegit ⁊ munit. Prudētia enim animā munit ab interiori vt prouideat de futuris. Iustitia a posteriori vt prouideat de futuris et satisfaciat de preteritis. Temperātia a dextris ne aliquā in prosperis. Fortitudo a sinistris ne succūbat ⁊ aduersis. Quarto debet cingi cingulo castitatis vnde dicit Ephe.vi. State ergo succincti lūbos vros in veritate. et. i. Petri. i. Succincti lumbos mētis vestre. Quinto debet accipere manipulū tanq̄ scutū fidei. Ephe.vi. In omnib⁹ sumentes scutū fidei. ⁊c. ipsum autē manipulū in manu sinistra ponit ⁊ q̄ scutū in sinistra parte portatur. Sexto debet accingi stola tanq̄ ense et gladio accepti q̄ est gladius verbi dei vt incidat verbo ⁊ exemplo. Heb.iiii. Uiuus est sermo dei et efficax ⁊ pertransibilior omni gladio ancipiti. Septimo per planetam stue casulam que desuper ponitur intelligit charitas que desuper omnes virtutes ponitur quasi varii forma. Colossen.iii. Super hec aut omnia charitatē habentes. ⁊c. Uel per istam planetā intelligitur insigne quoddā qb cognoscentia dei. et per quod cetus regis et milex agnoscitur ⁊ per quod mortificatio carnis accipit: per quā christi milites discernūtur. Gal.v. Qui autem sunt christi carnem suam crucifixerunt cum vicijs ⁊ cōcupiscentijs. Post modum autem sacerdos sic ornatus et armatus ad altare accedit. vbi etiam tribus aliis armis se munit scīz confessione vt sit mūdus cum dicit Confiteor deo. ⁊c. Ofone vt accedat deuotus cum dicit Aufer a nobis dne. ⁊c. Et crucis tpassione vt maneat securus. Ecclie.ix. Super quem videritis chaū ne oculatis. ⁊c. Secundo videndum est q decens sit celebratio ministerij. Hic est missē celebrationem ipm̄ebre et decore ordinauit ⁊ et ipsum ministrum celebrantem pulchris habitū insignauit. Ut decenter ergo ⁊ decenus sit habitus ministri. Secundo ⁊ decens sit celebratio ministerij). Ministeri nanqz in suo habitu debet esse decorus. Primo qz in capite coronam decorum debet habere. In qua tripartita corona tria sunt scz pilos abrasio. capitis pilos detrīcatio et formes per circulū figuratio. Abrasio autē pilorū in superiori parte capitis fit ad innuēdum q inter ipsos ministros nemini nihil debet esse medii sed immediate debēt deo uniri per nimiā charitatis ⁊ per scientiā et potentiā. ⁊ per opera pietatis. Mia enim maxime deo cōiungit hoīem. Capillos enī detruncatio super aureos fit ad innuendū q ois ⁊ temporalis fastus debent reiectari et suas pessimas cogitationes abiicere a mente et ad mandata dei animi plenā audiri liberē et expedite habere. circulatio autē figuratio in modū corone fit ad innuēdum q seruire deo regnare est. et q sunt ministri illi⁹ qui principio caret et fine. Et q de corona sacerdotalis dignitatis perutuni sunt ad coronam eterne felicitatis. Octo debet amictū sacerdos non dicit christus vobiscū nec ipse vobiscum: sed dicit dns vobiscū. Nā christus et ecclia sunt vnum corpus glouale ipsius filij. Ipse aūt est nomē cōmune conuentens tribus personis quia dns pater ipse filius dns spiritus sanctus. Et tamē nō tres dns sed vnus est dns. Actū dicat Deus trinitas sit vobiscum: scīz pater qui ina potentia vos cōfirmet. filius q̄ sua sapientia vos illuminet: et spiritus sanctus qui suo amore vos inflāmet. Alia ratio est q dns potentiā significat: et ideo omnē defectū populi supplere potest: et ola bona cōferre. Rosh.r. Ad dns eum et deus in oīs qui inuocat eum. Tertio est qz nō respondetur sibi eo modo quo salutat. Nō em sibi respondet. Et dns tecū sed et ch spū tuo, ad significandū q tūc sacerdos totū debet esse in spū ⁊ spualia esse: ⁊ nihil sentire de corporeis: vel corporali scīz tūc totū se debet dare spiritui. i. Cor. xiii. Orabo spiritu: orabo ⁊ mēte. Quartum est quis oneris in ipsa missa in numero impari dicunt: cuius rationē assignat Greg. quia per numer⁹ impar vnitas designat. Greg. quia per numer⁹ impar vnitas designat. Greg. quia per numer⁹ impar vnitas designat.

Rendak q̄ fideles ꝓ̄o vnian. Iuxta illud Joā. xvij. vt sint vnū sicut ⁊ nos vnū sum⁹ ih aūt aqua cū cruce bñdicit ad ostēdēdū q̄ illa talis vnio populi cū ꝓ̄o facta fuit mediāte cruce ⁊ ꝑ passione. Gob. ij. Ipse est aut pax nr̄a q̄ fecit vtraq; vnū. Tertiū est q̄ sacerdos ad ꝓsecrationē tripliciter se parat. ꝑ thuris ficationē, ablutionē ⁊ ornāt. Thuri sicut nāq; ad officiēdū q̄ illud sacrificium est a deo valde odoriferū. Ephe. v. Tradidit semetipsū ꝓ nobis oblationē ⁊ hostiā in odorem suauitatis. Digitos lauat: q̄ sūt ipsum vtensilia in ecclesiastica hierarchia lotio digitoꝝ. significat mūdationē venialiū peccatoꝝ a q̄b⁹ the sacerdos nō est immunis. Dicit etiā p̄ scipsō dicēs. In ꝓfū bibilitatis. ⁊c. Etiā vt ornatus aliq̄s rectit dicēs. Induit me p̄ mefratrem. ⁊c. Tercio stat bñdā post ipsam cōsecrationē. Primū est: q̄ corp⁹ ih̄u in tres partes diuidit ad inmundā q̄ corp⁹ ih̄u mysticū in tres partes est diuisum. Una pars regnat in celo ⁊ significat p illā sacramentalē q̄ponit in vino ꝓsecrato: q̄ illi beati ab vbertate dulcedinis eius inebriabūt. Alia pars adhuc peregrinat in mūdo. Tercia cruciat in purgatorio: ⁊ istas duas partes alie participate repelent ab. Pro illo igit tribꝰ partib⁹ corpis mystici corpus ih̄u verū sub sacramēto offert, ꝑ. p beatis in gloria actionē ⁊ p fidelib⁹ q̄ sūt in mōdo vt illi eis in cōsecratione. pro his q̄ sunt in purgatorio. vt dez illi eis in purgatorio. Secūm est q̄ post sumptionē digitos lauat semel ante ꝓsecrationē, vt dictū est ⁊ bis post sumptionē duabꝰ vicē cū vino vt si aliq̄d de corpore ih̄u digitis adhesit in calice inundat. vicē vice est aqua. Per illā triplicē lectionē digitoꝝ significat triplex mūdicia illoꝝ q̄ corpus ih̄u cōficiūt. Tales est dñi habere puritatē circa manꝰ dñi ministrat: ⁊ nō ad os q̄ sacipit: ⁊ illā ad cor in q̄ recipit. Terciū est q̄ post missam sacerdos lauat manus. In ꝓncipio dñe lauat manus antequā se inclinet. ⁊ in fine misse etiā manꝰ lauat. In medio aūt misse nō manus lauat sed tm digitos: q̄ ol ꝛ̄pore sūt ad missam sue post missam dz esse inda⁹ a pcto magno. Missa vero a pcto a paruo dyonisius. Et sic accedētes ad sctissimū sacramētū mūdari cōmunit ab intimis ad nec tantā fatu.

¶ Sermo. cccvi. De eodē sermo. ß.

Tare fecit cantores cōtra altare: ⁊ in sono. ⁊c. Hec ecclesiastici. xlvij. Duxit symphonides ⁊ egregiē psaltes circa ei cultū valde de⁹ dilectos ⁊ plures psalmos ad diuinos quos per diuersos cōtextus circa altare decātādos instituit. Cuius exēplo sctī ꝓ̄es diuersos cantus circa altare decātandos edidērūt et missam vocauerūt. Quia vero ibi erāt multe disputationes. ideo beatus Gregō. pīrilateo reformauit ⁊ ipsam missam cōuentibus ordinauit. ⁊ ideo in missis ordinationem in ipsa missa alias qua exponam⁹. In huius nāq; ꝓncipio. misse introit⁹ decantat. Dicit aūt introitꝰ et eo q̄ per illū tale introitū in missam intrat. Olim quidē. sc̄z tp̄e apostolop missa per oratiōnē tm̄ cōsabat. sed postmodum per aliquā lectionē est inchoata. sicut adhuc fit in sabbato sancto: ⁊ in vigilia pēthecosten. Et postmodū missa inchoata est per aliquē psalmū. q̄ totus cātādo dicebat. Sed q̄ ille introitus nimis erat prolixus: ideo Greg. petrū cantorē de illo psalmo alios quos ꝓsio retinuit: ⁊ ꝑ annī circulū introitus ordinauit. Introitꝰ aūt qui clamor inchoat representat clamores fidelū patrū desiderātiū ꝑh̄ aduentū ⁊ ideo gemit aut vt inferio desiderū ostēdat. Olim autē ille introitꝰ antiphona vocabat⁹ ꝑce mihi aliquid⁹ libris antiq̄s inuenit. Dicit aūt antēphona ab an q̄ est circa ⁊ phanon sonus ⁊ q̄ est cātus circūtenus psalmos ⁊ gloria patri ⁊ filio. q̄ ante ⁊ post illa cantat. Deinde sequit. Kyrie eleyson. q̄ nouē vicibus dicit: q̄ ad honorē nouē ordinū angelop̄ fit tat quos ꝑ honorandos vt ad eoꝝ societatē ꝑuenire valeam⁹. In tres aūt ternarios distinguunt ⁊ decantat nouē vicibus q̄ ans fuit in tres hierarchias ⁊ nouē ordines distinguunt. Vel dicunt illa Kyrie eleyson ad honorē trinitatis in ea q̄ tria prima referuntur ad patrē. tria media ad filiū ⁊ tria vltima ad spīmsanctū. Et est Kyrie eleyson id dicere q̄ ose miserere. Habet etiā de⁹ magnā misam multā ⁊ eternā. Ps duob⁹ psalmis. Ps. Miserere mei de⁹ fm magnā misericordiā. Et scdm mul. ⁊c. De terris hoc cōfiteminī dño. Ps. Celi enarrant gl̄am dei. Hec dicit dē⁹ misam magnā multā ⁊ eternā. Magnā q̄ remittit pcta grauia. Multā q̄ remittit pcta ꝑ multa q̄ sunt grauia. Multā q̄ remittit pcta ꝑ multa q̄ sunt numerosa eternā: q̄ remittit pcta ꝑ tēpus q̄ sunt voluntaria. Illā aūt triplicē missam q̄libet triū habet. ꝑ. filij ⁊ spōsanct⁹. Et ideo ipsam missam a quolibet triū ꝓploramus. Deinde dz hymnꝰ angelicus scz. Gla in excelsis. Quē angeli vsq; ad illud bone voluntatis decātauerūt. Sed reliqua alia q̄ sequunt addidit sctūs Gelasius papa q̄ fuit non⁹ a dño Petro. Quidā aūt dicūt beatū hylariū illa addidisse. Cātabat enim ipe in pma missa natalis sancti Galli. ⁊ Nicolaus papa sequētibus ad missas decātari cōstituit. Hermanus etiā thēutonicus cōtextus sequentiā. Sancti spīritus assit nobis gratia composuit ⁊ etiā hoc cāticū. Alma redēptoris mater ⁊ multa alia pulchra inuenit ⁊ compilauit. Post hoc fit euangelii precedentibus multis aliquine quoq; ture ⁊ cruce: q̄ ipsa doctrina euangelica multop ad fidē conuertit ⁊ lumē vere scīe adduxit. ⁊ totum mundū odore suauitatis adimpleuit. ⁊ vexillum sancte crucis in vniuerso mundo erexit. Cantat aūt euāgelium versus partem aquilonarē. Quia pīrtus euangelij illum qui dixit sedeho in latertis⁹ aquilonis. ⁊c. vt de hoc scribit. Esaie. xiij. de mūdi potestate electi. Joh. xij. Nūc iudicium est mundi. nunc princeps huius mundi ejicietur foras. Lecto euangelio cantatur symbolū quod dr a sīn q̄ est simulo. Sunt aūt duo symbola. Unū ad apīs confectū. Cū enim apli essent per mundum vndendi prius in diuersis conuenerūt de articulis fidei differentes. ꝑ quos bolū cōcorditer ediderunt quolibet ipsop sumu bolū. i. articulum ibi ꝓponente. Aliud symbolū q̄ in missa decantatur a trecentis decem ⁊ octo patrib⁹ in nicena synodo editū fuit. vbi nō sunt alij articuli q̄ in prime sed ꝓpter diuersas hereses successiue sunt magis elucidati. Post symbolum cantatur offertorium. premisso tamen a sacerdote dominus vobiscum oremus. Et tamen sacerdos nullam tunc oratiōnē facit. cuius dñplex est causa. scz ad inuitandū q̄ sūt sacerdos appropinquat ad sacrificandum magis indiget. ꝛ eſone mentali q̄ vocali. Alia quia ⁊ si ꝓpter tunc non oret. hortatur tn populū suum et ꝓtestificatur. In quo quidē offertorio ꝓ̄o admonetur q̄ sicut offerunt deo sua. sic etiā offerant semetipsos. Respexit etenim dominus ad munera Abel: q̄ ipse offerebat deo se et sua. Ad munera autem Cayn. nō respexit: quia ille offerebat deo sua. sed semetipsum offerebat diabolo. Deinde prefatio decantat. Et dz prefatio quasi prelocutio quia in prefatione sacerdos paulo quitur de sacramēti altitudine. ⁊ de reuerentia habenda ⁊ attentione deo. Ibi enim capiat sacerdos deū benivolentiam. vt tanto facilius ꝓ populo impetret dei misam. Finita prefatione cātatur. Sanctus q̄ partim est sumptū ab illo cāticō angelico de quo dr. Gla in excelsis deo. ⁊c. Sanctus. ⁊c. et etiā ab illo cāticō angelico de quo refert Johānes Damascenus. iij. libro q̄ cum apud Constātinopolim pestilētia magna esset. ꝓcessit sacerdos. quidā puer subito de medio ꝓ̄i in celum est raptus. q̄ post aliquam moram redeūs dixit se ab angelis. quoddam cāticum dedicisse quod mox vt puer ille cantare desiderāt pestilentia illa cessauit. Elevata igitur voce ce-

bis sp̄sis vel de sctā cruce: vel de btā virgine Maria in ꝓfestis diebus nec gl̄a ꝑ nec hymnꝰ angelicus dr nec symbolū dicit. ꝓpter ꝓfatio ꝓ̄ia dicit pōt. vt inter pmā mutationē et sōlitatē differētia habeat. Finito Blasius sacerdos populū salmat dicēs. Dñs vobiscū. ⁊ chorus rndet. Et cum sp̄i tuo. Et ite mod⁹ salutāt sumptus est ex. Ruth. ij. vbi dixit boꝝ⁹ messorib⁹ suis. Dñs vobiscū. Modus aūt rndēdi est sumptꝰ ex. 2do pauli q̄ dixit. i. Timo. vltī. Dñs nr̄ ih̄u sit cū sp̄i tuo. Postea sacerdos dicit. ꝓ̄one q̄sumꝰ dñe. Postea sacerdos dicit. ꝓ̄one q̄ dr esse collecta duplici de cā. Una est q̄ olim nō dicebat nisi vn⁹ multis tudine populi collecta. Alia est. q̄ illa ꝓ̄o petitionē populi eligit quā sacerdos deo offert. ⁊ ꝑ eius intercessū. Ore aūt fere ꝓ̄o nes petunt⁹ dñs ꝑ dñm nr̄m. ⁊c. Ista duo nota. i. festiuo ⁊ ꝓ̄one sunt nota medicinalis. Jejunium dicit ꝓ̄o hūanitatis. sed ꝓ̄o dicit homines deificatis. Sicut igit a sole q̄ longe est nō possum⁹ ignē accipere nisi mediāte ꝑculo vel christallo. vel aliquo tali sic a ꝑe celesti a quo ꝑ peccatū longe dīsum⁹ nō possum⁹ nisi ꝑ mediatorē gratiā obtinere. Ore aūt finita cātat epla quasi fugmissio. i. fugerogatorium fug doctrinā ipsi⁹ euāgelij in quo est doctrina ꝓfectionis superoꝝ ad doctrinā in ꝓfectop. Unde dñs ꝑ epla post euāgelij legi deberet: q̄ posteriora sunt. Ex dictis q̄ ꝑ ipsum epla significat doctrina legis ⁊ ꝓphetaꝝ q̄ doctrina ꝑfecit. Ubi accidit q̄ sepe loco epte legit aliqua lectio vel ꝓphetia de lege ⁊ ꝓphetis. Hinc est q̄ subdiaconi ꝛ̄ ꝓ̄ acolit⁹ sine lumine hec dicit: q̄ ipsa doctrinā pauci sunt secuti: et vnde lumē ꝛ̄ adquerat. Deinde cantat responsū. q̄ graduale vocat. Dr aūt responsū. sine q̄ illa ꝓ̄o epla aliquo mō respondēt sine q̄ nos hic q̄ in epla audim⁹ ordem⁹ operib⁹ ꝛ̄ sidere. Graduale vero dr vel a gradu lectop: q̄ in gradibus cōsuerat decātari vel a gradu vētus. Ubi dr in. 2do. Deum interpretandi aquile distribuite gradū eī in cōfessione vt enarratio in ꝓgenie altera. Vā reuera domus nr̄a ecclesia multū est alta: ⁊ ꝛ̄ gradib⁹ indigemus. Post hec dr alter⁹ q̄ sīm̄ nomē alta interpat scdm quod a jubilatio dñi. et res presentat jubilationē qua in ciuitate celesti decantat Jurta illud. Ibobie. xiij. Pereo vos alta cantabit. Et q̄ illa jubilatio ista erit q̄ nullus potest ad plenū effari. Ideireo nullus interpretū potuit aut poterunt esse alia interpretari. Sequētie aūt licet nō sint de more commendate in aliquibus ecclesiis decantant. quarū vsum primo adinuenit Notgerus abbas sancti Galli. ⁊ Nicolaus papa sequētias ad missas decātari cōstituit. Hermanus etiā thēutonicus cōtextus sequentiā. Sancti spīritus assit nobis gratia composuit ⁊ etiā hoc cāticū. Alma redēptoris mater ⁊ multa alia pulchra inuenit ⁊ compilauit. Post hoc fit euangelii precedentibus multis aliquine quoq; ture ⁊ cruce: q̄ ipsa doctrina euangelica multop ad fidē conuertit ⁊ lumē vere scīe adduxit. ⁊ totum mundū odore suauitatis adimpleuit. ⁊ vexillum sancte crucis in vniuerso mundo erexit. Cantat aūt euāgelium versus partem aquilonarē. Quia pīrtus euangelij illum qui dixit sedeho in latertis⁹ aquilonis. ⁊c. vt de hoc scribit. Esaie. xiij. de mūdi potestate electi. Joh. xij. Nūc iudicium est mundi. nunc princeps huius mundi ejicietur foras. Lecto euangelio cantatur symbolū quod dr a sīn q̄ est simulo. Sunt aūt duo symbola. Unū ad apīs confectū. Cū enim apli essent per mundum vndendi prius in diuersis conuenerūt de articulis fidei differentes. ꝑ quos bolū cōcorditer ediderunt quolibet ipsop sumu bolū. i. articulum ibi ꝓponente. Aliud symbolū q̄ in missa decantatur a trecentis decem ⁊ octo patrib⁹ in nicena synodo editū fuit. vbi nō sunt alij articuli q̄ in prime sed ꝓpter diuersas hereses successiue sunt magis elucidati. Post symbolum cantatur offertorium. premisso tamen a sacerdote dominus vobiscum oremus. Et tamen sacerdos nullam tunc oratiōnē facit. cuius dñplex est causa. scz ad inuitandū q̄ sūt sacerdos appropinquat ad sacrificandum magis indiget. ꝛ eſone mentali q̄ vocali. Alia quia ⁊ si ꝓpter tunc non oret. hortatur tn populū suum et ꝓtestificatur. In quo quidē offertorio ꝓ̄o admonetur q̄ sicut offerunt deo sua. sic etiā offerant semetipsos. Respexit etenim dominus ad munera Abel: q̄ ipse offerebat deo se et sua. Ad munera autem Cayn. nō respexit: quia ille offerebat deo sua. sed semetipsum offerebat diabolo. Deinde prefatio decantat. Et dz prefatio quasi prelocutio quia in prefatione sacerdos paulo quitur de sacramēti altitudine. ⁊ de reuerentia habenda ⁊ attentione deo. Ibi enim capiat sacerdos dei benivolentiam. vt tanto facilius ꝓ populo impetret dei misam. Finita prefatione cātatur. Sanctus q̄ partim est sumptū ab illo cāticō angelico de quo dr. Gla in excelsis deo. ⁊c. Sanctus. ⁊c. et etiā ab illo cāticō angelico de quo refert Johānes Damascenus. iij. libro q̄ cum apud Constātinopolim pestilētia magna esset. ꝓcessit sacerdos. quidā puer subito de medio ꝓ̄i in celum est raptus. q̄ post aliquam moram redeūs dixit se ab angelis. quoddam cāticum dedicisse quod mox vt puer ille cantare desiderāt pestilentia illa cessauit. Elevata igitur voce ce-

elnit. Sancte deus: sancte fortis sancte: et immortalis miserere nobis ꝛ mox oꝝ passionis cessauit. In calcedonensi quoq; synodo fuit canticū istud approbatū. Hymnus igitur canticī laus sm̄ hymna. ꝛ quattuor colligitur hēc quia angelus istud docuit ad eius prolationē pestis cessauit: calcedonēsis synodus illud approbauit et diabolus ad eius prolationem scindit̄ ꝛ dissecat̄ est partim est sumptū ex illo cātico puer eo qui dixerunt Benedicimus qui venit in nomine dñi. Math. xxi. Deinde sacerdos ad canonē accedit. quem sub silētio dicit tribus de causis. Primo vt se totū ad interiora colligat. ꝛ ne illa verba cū maiori attentione et deuotione dicat. Secūo ne pericor cantibus fidēli indignis ꝛ tētationibus dei secreta pādantur. Tercio vt verba illa sic a populo in maiori reuerentia et honore habeant. Sacra nāq; quanto plus occultantur tanto in maiori reuerentia habentur. In canone autem non ponunt sancti pateris. Iesum ne aliquis illē ad limbū descenderit: nec ponuntur confessores: tum qz tunc nō celebrabātur eorum festiuitates. tū quia decoꝝ meritis non adeo certa erat ecclesia. Ponitur ēt in canone aliqui martyres de quoꝝ merito ꝛ causa martyrij omnimoda extitit certitudo: multos autē sibi ecclesia ponere non iuitat̄ vt priuilegium oblatet. tū etiam ne eam errare contingeret. Nam sicut legit in hystoria ecclesiastica hereticī cū catholicis qñq; passi fuerunt: ecclesia ppter persecutionis tyrannoꝝ examinationes forcere non valebat. Principaliter autē in canone ponuntur apostoli tanq̄ fidei fundatores. Consecrata aūt hostia sacerdos eam in altū eleuat: vt deuotius videatur ꝛ adorat a populo: vt ostendat qz ihc eleuatus fuit in patibulo: qz eleuatus fuit in celo: ꝛ qz habitur in iudicio. esa. lii. Ecce intelliget seruus meus et exaltabitur quo ad primū: ꝛ eleuabitur quo ad secm̄ et sublimis erit valde quo ad tercium. Finito autem canone sequitur oratio dñica. cum ista oratione apostoli missas suas celebrabant habētes altaria parua que secum ferebant. Unde ad hue rome ostenditur quoddam altare sancti petri in quo ipse aliquādo celebrare dr̄ fuerit. Deinde sacerdos corpus ihc in tres partes frangit prout papa ser. illud ordinauit. hec aūt fractio non est in corpore christi sed in solis formis sacramentalibus. In tres aūt frangitur partes vt ostendatur qz illud sacrificiū ad honorē trinitatis offertur sine vt ostendatur qz in ipo fuerit tres substantie scilicet caro: anima: et deitas sine vt ostendatur qz offertur pro corpore christi mystico: quod in tres partes salua dorum distribuit. s. virgineo cōtinentes: ꝛ cōiugatos. Deinde sacerdos dicit par hāc mīam. scz tres cruces faciendo cū parte corporis super calicē. ad cōmendā qz per ihc passionē triplicem sum̄ assecuti pacem. temporis pectoris ꝛ eternitatis. Post hec vero cantatur agnus dei: quod ter dicitur: quia agnus ab agnoscendo nomē accepit. Christus ergo ter agnus appellatur: qz sm̄ Innocen. tertiū ꝛ ihc in cruce existens patrem suum agnouit obediēdo: ꝛ matrē recōmendādo. nos patri reconciliando. Uel dicitur ter agnus dei qz ipse ihc ter matrē suā agnouit. s. in humili subiectione: quoniā subditus erat illi. vt habetur. Lu. ii. In pīni mutatione. vt in ipsius diligenti recōmendatione deinde cantatur cōmunio quicheo cheo vt quia in cōcendo cantatur. Est est cantus cōionis cantus letitie. ꝛ gratiarum actionis pio tanto sacramento suscepto. In fine misse dīt̄ ite missa est. i. ad propria redite. Uel Ite. s. de pīrtute in virtutē plicite: qz missa est hostia sacrata ad patrē vt p nobis intercedat. Hugo de sancto victore. Ipsa hostia sacra missa vocari potest. Primo qz trāsmissa nobis est a patre per incarnationē. Secundo a nobis patri per passionē. Similiter in sacramēto primo a patre nobis per sanctificationē qua in nobis esse incepit. Postea a nobis patri per oblationē qua p nobis interuenit. In diebus aūt festiuis dicitur benedicamus dño. et illud est actio gratiarum pro oblato sacrificio: ꝛ perfecto misse mysterio. In missa vero pro defunctis dicit requiescant in pace: quia sacrificium illud pro eis oblatum est ad ipsorum liberationem de purgatorii pena vt de purgatorio ad vitam eternā gradiantur ꝛ in pace perpetua requiescant.

¶ Sermo. cccvij. Eodem die Sermo. ij.

Tu sono coꝝ vulces fecit modos. ꝛc. Scdꝝ. ps̄. Multū diuersos vulces sonos inuenit ꝛ diuersos modos inuentos di quesiuit per quos laudem dei intulit. Sic ꝛ sanctus Greg. diuersos sonos ꝛ cātꝰ inuenit p quos missam instituit ꝛ ordinauit. Ipsam est missam p diuersos modos inchoauit: qz in trehus linguis est decātari instituit. in lingua greca: hebraica ꝛ latina. Quod quidē fecit tripliciter. Primo est ad repetendā tripliciter passionē: fuit in cruce cōscripta in trēs greca. hebraica ꝛ latina. Secūo est qz iste tres lingue sunt oēs alie lingue principaliores ꝛ digniores. Ideo in his tribus linguis missa cantat vt patefiat qđ est scriptū. Phil. ii. Omnis lingua cōfiteatur: qz dñs noster ihesus xps in gloria est dei patris. Tercio est ad ostendendū qz sancta vniuersalis ecclesia de omnibus et diuersis linguis est a spiritu sancto in vnitate fidei congregata. Iuxta illud. Qui per diuersitatem linguarum cunctas. ꝛc. Uerba aūt greca in missa sunt kyrie eleison: christe eleison. Hebraica sunt amen: alleluia: sabaoth ꝛ osanna. Latina sunt cetera que in missa proferuntur Sicut igitur verba in greca lingua sita: kyrie leyson christe leyson. qua quidem mater ecclesia in greco cātari voluit tripliciter de causis. Prima quia missa a greco oriū habuit ideo mater ecclesia huiusmodi verba greca in ecclesia occidentali decantari voluit. Secundas quia inter grecos summa mundi sapientia floruit. i. Cotis. i. Iudei signa petunt greci vero sapientiā querunt: ideo ecclesia occidentalis voluit ecclesie autem tali deferre: ꝛ propter suā sapientiā sibi reuerentiā exhibere. Tercia est: qz lumē fidei primo de grecis ad latinos venit. Barnabas enim de grecis romā venit qui primo illi fidē p̄dicauit. Paulus etiā grecus apostol⁹ ꝛ multi alii discipuli de grecia in italiā venerūt et fidē xpi ibi p̄dicauerūt. Multum ergo lingua greca debuit a latina honorari: qua primo lumē fidei accepit. Uicuntur nāq; kyrie el. nouē vicibus propter nouem ꝛ mysterii trinitatis. Christe eleyson. Patri nāq; attribuitur potētia: filio sapientia: et spiritui sc̄o gratia. Tria ergo prima kyrie eleison ad honorē patris cantamus ad cuius potentiā triplicem in nam assequi petimus. Sumus qz instrmi ad inchoandum bonum: fragiles ad resistēdū malo: debiles ad perseuerandū in bono. Ideo a patre misericordiā petimus vt per suā potētiā nos fortem faciat. ad incipiendū bona ad resistendum malo. ad perseuerandū in bono. Ps. exspecta dñm viriliter age quo ad primū. ꝛ cōfortet cor tuū quo ad secm̄. ꝛ iterū dñm: qui ad tertiū. Tria media christe eleyson dicimus ad honorē filij. a cuius sapia tripliciter petimus nam. Ram ꝛ vīa salutis p̄cipe nobis nam inuenire. ideo petimus ab eius sapientia nobis viā ostēdi qz ipse est via. Et qz per inuētā viā nō sufficim⁹ ambulare: nec p̄ sēdo ad terminū peruenire. ideo per ipsius qđ est veritas ad ipsum petim⁹ ꝙduci q̄ est vita vt supra Joh. xiiii. Ego sum via veritas ꝛ vita. ꝛc. Tria aūt vltima kyrieleyson dicimus ad honorē eius reuertiū spōsi a cuius gra triplicē nam postulam⁹ Petim⁹ enī ab eo vt nos [illegible] gratiā p̄meniēdo: ꝙ sequēdo: ꝛ cōsummādo. Preuenit. s. Iudeos

sanctificationē ꝛ dignionem. Ideo in his tribus linguis missa cantat vt patefiat qđ est scriptū. Phil. ii. Omnis lingua cōfiteatur: qz dñs noster ihesus xps in gloria est dei patris. Tercio est ad ostendendū qz sancta vniuersalis ecclesia de omnibus et diuersis linguis est a spiritu sancto in vnitate fidei congregata. Iuxta illud. Qui per diuersitatem linguarum cunctas. ꝛc. Uerba aūt greca in missa sunt kyrie eleison: christe eleison. Hebraica sunt amen: alleluia: sabaoth ꝛ osanna. Latina sunt cetera que in missa proferuntur Sicut igitur verba in greca lingua sita: kyrie leyson christe leyson. qua quidem mater ecclesia in greco cātari voluit tripliciter de causis. Prima quia missa a greco oriū habuit ideo mater ecclesia huiusmodi verba greca in ecclesia occidentali decantari voluit. Secundas quia inter grecos summa mundi sapientia floruit. i. Cotis. i. Iudei signa petunt greci vero sapientiā querunt: ideo ecclesia occidentalis voluit ecclesie autem tali deferre: ꝛ propter suā sapientiā sibi reuerentiā exhibere. Tercia est: qz lumē fidei primo de grecis ad latinos venit. Barnabas enim de grecis romā venit qui primo illi fidē p̄dicauit. Paulus etiā grecus apostol⁹ ꝛ multi alii discipuli de grecia in italiā venerūt et fidē xpi ibi p̄dicauerūt. Multum ergo lingua greca debuit a latina honorari: qua primo lumē fidei accepit. Uicuntur nāq; kyrie el. nouē vicibus propter nouem ꝛ mysterii trinitatis. Christe eleyson. Patri nāq; attribuitur potētia: filio sapientia: et spiritui sc̄o gratia. Tria ergo prima kyrie eleison ad honorē patris cantamus ad cuius potentiā triplicem in nam assequi petimus. Sumus qz instrmi ad inchoandum bonum: fragiles ad resistēdū malo: debiles ad perseuerandū in bono. Ideo a patre misericordiā petimus vt per suā potētiā nos fortem faciat. ad incipiendū bona ad resistendum malo. ad perseuerandū in bono. Ps. exspecta dñm viriliter age quo ad primū. ꝛ cōfortet cor tuū quo ad secm̄. ꝛ iterū dñm: qui ad tertiū. Tria media christe eleyson dicimus ad honorē filij. a cuius sapia tripliciter petimus nam. Ram ꝛ vīa salutis p̄cipe nobis nam inuenire. ideo petimus ab eius sapientia nobis viā ostēdi qz ipse est via. Et qz per inuētā viā nō sufficim⁹ ambulare: nec p̄sēdo ad terminū peruenire. ideo per ipsius qđ est veritas ad ipsum petim⁹ ꝙduci q̄ est vita vt supra Joh. xiiii. Ego sum via veritas ꝛ vita. ꝛc. Tria aūt vltima kyrieleyson dicimus ad honorē eius reuertiū spōsi a cuius gra triplicē nam postulam⁹ Petim⁹ enī ab eo vt nos [illegible] gratiā p̄meniēdo: ꝙ sequēdo: ꝛ cōsummādo. Preuenit. s. Iudeos semito quasi iuxta spiritū: quo ad gratiā p̄sentē. ꝛ q̄s ad perfectā dei quo ad gratiā consummantē. Secūo in ipsa ponunt verba in lingua hebraica q̄ sunt amē. alla. sabaoth ꝛ osanna. Istud aūt qđ tu amen sī referat ad id qđ in oratione petit tunc est idē qđ fiat. Si aūt referat ad cōclusionē sunt tres idē est qđ vere. scz qz de⁹ trin⁹ ꝛ vn⁹ regnat ꝛ regnat p oēa secula seculoꝝ. Alleluya aūt interpretat̄ laudatio dei. laus laudatio dñi. ꝛ cōtinet triplicē laudē. Una est qua laudamus deum dei qđ in se ipo. Alia est laus qua laudamus deum dei qđ in nobis posuit. Tercia est laus qua laudamus deum dei in sancto suo. Unde aūt alleluya cōtenda ꝛ longa nota: qz ista bona dei sunt lōga. iocūda. ꝛ immēsa. Nullus enim interpretum potuit ad plenū alleluya interpretari. qz dei pro tātis bonis nō possum⁹ sufficienter laudare. Secūo. xliii. Uidicētes dñm exaltate illi. Quum potestis. maiori est eius omni laude. Sabaoth aūt idē est qz exercituū. Deus qđē est dñs exercituū angelorū: quoniā quādā hōst ipsum regē associare. Apo. xix. Exercitus q̄ sunt in celo sequebantur eū in equis albis. ꝛc. Illi habent inimicos regis regnare Apoc. xii. Factū est prelū in celo. Michael ꝛ angeli eⁱ pugnabāt cū draconē. Illi hōst ciuitates ꝛ castra regis custodire. esa. lxii. Sup muros tuos hierusalē cōstitui custodes. ꝛc. Osanna aūt pon hiero. idē est qz salua obsecro. cōponit aūt ab os. qđ est salua. ꝛ anna qđ est intellectio obsecrationis. Uiderunt enim illuc turbe hoēs. ꝛ q̄ sequebant dñm. Math. xxi. Qui illi q̄ precesserūt. s. patriarche ꝛ pphete ꝛ illi q̄ comitati sunt. s. apli. ꝛ eccl̄a illuc viderūt q̄ sequunt. s. martires ꝛc. Confessores. ꝛ nos oēs dicāmus. ꝛ ab ipso salutē cōsequam̄ obsecramus. Tercio in ipsa ponuntur verba latina lingua decantanda q̄ per tres sonos sunt distincta. Nam tres sunt ipsi sonoꝝ sm̄ Bugu. scz sonus qui fit cum pulsu qui fit cū voce: ꝛ qui fit cum flatu. Illa tres plex differentia sonoꝝ ponit in latinis lingua latinoꝝ verborum. Ad sanctificandum qui fit cū pulsu sicut in psalterio pertinet psalmi. In introitu est misse semper aliqđ verbum alicuius psalmi. Si introitus est misse semper aliqđ verbum alicuius psalmi. vt. i. Bloisis patri actribuitur. qđ quidē Bloisis patri nicena synodus adiunxit. ꝛ hiero. de mandato Damasi pape in fine psalmoꝝ decretalis instituit. Ad sonū aūt qui fit cū voce pertinent oēs cones: epla euāgelia ꝛ symboli. Numeri aūt ipsap orationis in missa diuersimode dicit. Aliqn enī dicit vna sola oratio. vt ostendatur illud ad eph. iiii. Unus deus et pater oēm qui super oēs ꝛ per oēa ꝛ in oibus nobis est. Aliqñ dicuntur tres ad similitudinē christi: q̄ ter legitur oratio. Math. xxvi.

Diuult tertio eundē sermonem. Aliqñ dñr quinqs ad honorem quinq; volnerum xpi. Aliqñ dñr septem vt septē dona spūs sancti impetrare possimus: ꝛ ad similitudinē xpi qui septē fuit, s. pf noster: ꝛ in septē petitionibus pprehendit. Sed nūer septenarius non est excedendus de institutis generalibus ne sacerdotis intentio nimis diuidatur, plicantur aūt iste septem collectę: qz ad ipsas pplm pgredabatur ꝛ colligebatur vt dicā eucharistiam acciperet. In diuina nanq; ecclia quotquot misse intererant communicabant: sed nūero fidelium excrescente, statutū est vt tantum diebus officij sacram cōmonem acciprāt. Postqđ autem deuotio est diminuta: ordinatū fuit: vt tñ tribus modis in anno. s. in pascha in penthecoste ꝛ in natiuitate dñi cōicet. Dem beto. xvi. Utiq; viriliꝰ quoniā apparebit oē masculinū in pspectu dñi dei. Et postq̄ refrigauit charitas ꝛ abundauit iniquitas: ideo statuit ecclia sub precepto: vt oīs vtriusq; sexus semel in anno ad minus cōfiteatur ꝛ ꝓ pascha recipiat sacramentum. nisi forte de cōsilio ppij pfessoris ob aliquā rōnabilē causam duxerit abstinendum. Aliud qđ pertinet ad sonū vocis est epla ꝛ euangeliū. Epistola tñ euangelio p̄mittit: qz epla continet lac parulorum: euangelium aūt cōtinet solidum cibum perfectorum. Doctrina enim apl̄oꝝ est quedam introductio ad euangelicam veritatem. Epla etiā fecerunt scriptores euangelium fecit ofio. Sicut ꝛ seruorum est ofio prare ꝛ viam preparare: sic ꝛ doctrina eplarum euangelium p̄cedit: vt auditoribꝰ viam pararet. Euāgelium aūt diebus festis nō precedit vñ celebrari: sed in magnis festiuitatibus duo. Ipo nāq; hꝫ duplicē adventum. Unus fuit manifestus et humilis: et quasi feriatus quo. venit in carnem: et istum aduentū tantū vnus nūcius precessit scz Johannes baptista. Math. i. Ecce ego mitto angelū meū ante faciē tuā q̄ preparabit viā tuā ante te. Alius erit valde festiuus ꝛ solēnis: qñ scz ad iudicium est venturus, et istum aduentū duo nūcij precedent scilz Enoch ꝛ Helias, de quibus dicit Apostol. ii. Bodo duobus testibus meis et pphetabunt, ꝛc. Aliud qđ spectat ad sonum vocis est ipsum symbolū. Apli nāq; symbolū ediderunt, de quo symbolo est extractū symbolum qđ in missa cantat. Quilibet nāq; apostolus suum bolū: sicut sua sententia ibidē posuisse refert. Petrus nāq; primū posuit dicens. Credo in deum patrē omnipotentē creatorē cēli ꝛ terre. Ecclesia Andreus dicit. Et in ihesum christū filium eius vnicū dñm nostrū. Tertiꝰ addidit Jacobus maior dicens. Qui cōceptus est de spiritu sancto, natus ex maria virgine. Quartus posuit Joannes dicens. Passus sub pontio pilato: crucifixus mortuus ꝛ sepultus. Quintus posuit Philippus dicēs. Descendit ad inferna tertia die resurrexit a mortuis. Sextus posuit Bartholomeus dicens. Ascendit ad cēlos sedet ad dexterā dei patris omipotentis. Septimus posuit Thomas dicēs. Inde venturus est iudicare vivos ꝛ mortuos. Octauus posuit Matheus dicens. Credo in spiritū sanctum. Nonus posuit Jacobus minor dicēs. Sanctā ecclesiā catholicā: sanctoꝝ cōmunionem. Decimus posuit Simon chananeus dicens. Remissionē peccatoꝝ. Undecimus posuit Judas thadeus dicēs. Carnis resurrectionē. Duodecimus posuit, Matheus vitam eternā amen. Ad sonū qui pertinet cantus. Quem quidam cantantur in principio misse: quidā in medio et quidā in fine: ad significādum q̄ debemus deum laudare pro beneficio qđ deus dedit in principio: medio: ꝛ in fine. s. pro beneficio creationis recreationis ꝛ glorificationis. Pro isto beneficio et triplici bono dicit Anselmus. Certe domine quia sic fecisti debeo amori tuo meipsum totum. qz me redemisti debeo amori tuo meipsum totum quis tanta peccantes debeat amor tuum meipsum totum: immo tantum debeo amori tuo plusq̄ meipsum totum. Et ideo pro isto meipso pro quo dedisti teipsum et cum eo omnia dedisti teipsum. Uel ideo ponuntur cantus in principio: in medio et in fine. ad significandum q̄ debemus deum laudare tanq̄ principium a quo sunt omnia ꝛ tanq̄ finem ad quem tendunt omnia tanq̄ medium ꝛ per quem conseruantur omnia vt sic perficiant quod ait apostolus Roma. vi. Ex ipso ꝛ per ipsum ꝛ et in ipso sunt omnia. ipsi gloria in secula seculorum. Amen.

Explicient sermones eximij sacre theologie professoris Jacobi de voragine Dominicani de sanctis. per circulum anni feliciter.